သုဒ္ဓိဿနဝရ ဓမ္မသာမိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ သုဒဿနဓဇ
အတုလဓိပတိ သိရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဘဲ့တံဆိပ်နှစ်ထပ်ရ

စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်

စလင်းဆရာဇေတဝန် ဦးပဉ္ဇင်္ဒိန္ဒ

အရှင်သူမြတ်သည် ဝိနယပါရဂူ ဖြစ်မြောက်လိုသူတို့ အကျိုးငှာ
အထူးထူးသော နည်းနာနယတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ
ရေးသားဆုံးဖြတ်အပ်သော

စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်ကျမ်း

(နုတိယတွဲ)

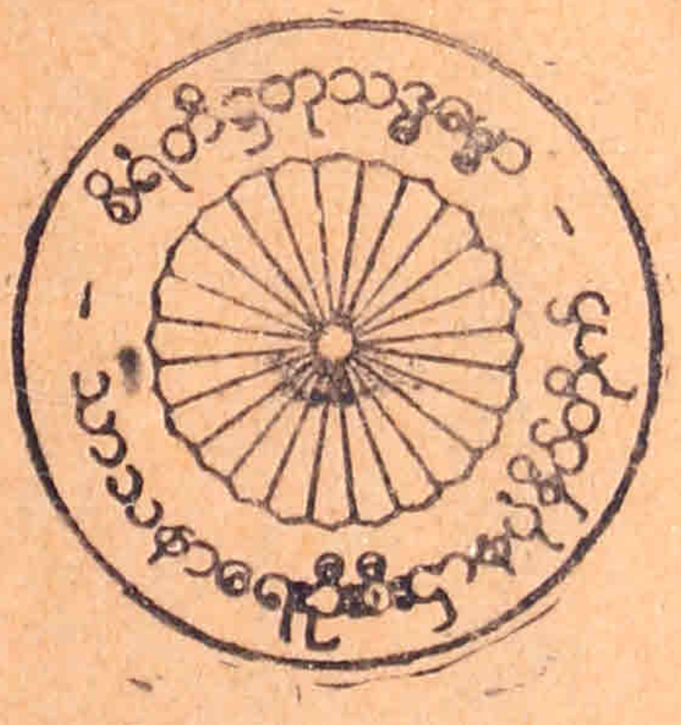

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်စုံးက်ဌ် ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ-၂၀၇၄ ကောဇာ-၁၃၆၁ ခရစ်-၁၉၉၉

သုဒ္ဓသနဝဂ္ဂ ဓမ္မသာမိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ သုဒ္ဓသနဓဇ
အတုလဓိပတိ သိရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဘဲတံဆိပ်နှစ်ထပ်ရ

စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်

ဧလင်းဆရာတော် ဦးပဉ္ဇိန္ဒ

အရှင်သူမြတ်သည် ဝိနယပါရဂူ ဖြစ်မြောက်လိုသူတို့ အကျိုးငှာ
အထူးထူးသော နည်းနာနယတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ
ရေးသားဆုံးဖြတ်အပ်သော

စူလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသင်္ကျမ်း

(ဒုတိယတွဲ)

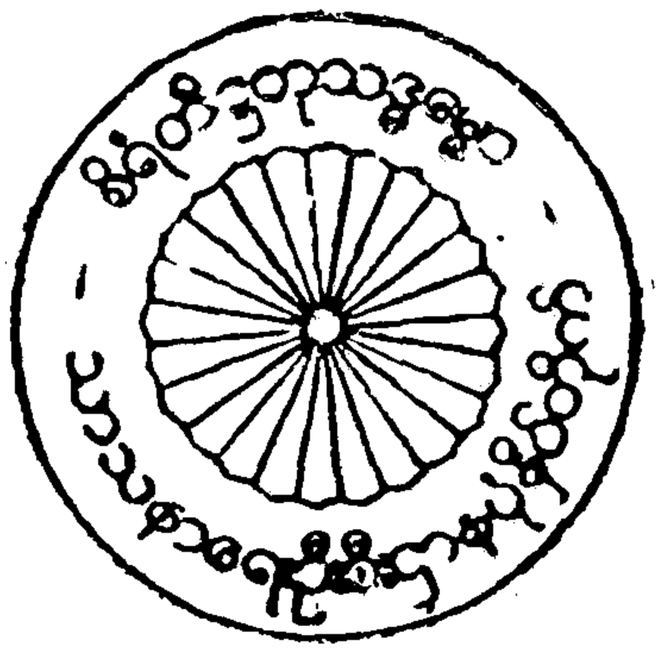

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ- ၂၅၄၃ ကောဇာ-၁၃၆၁ ခရစ်-၁၉၉၉

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးညွှန့်မောင်
(မူတပ်ပုံတင်အမှတ်-၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ် (ဒုတိယတွဲ)

အမှာစာ

"စလင်းဝိနည်း ဂဏ္ဌိသစ်ကျမ်း ဒုတိယတွဲ ဆက်လက်ပေါ်လာခြင်း"

မန္တလေး ရတနာပုံနေပြည်တော် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်တွင် သုဒဿနဝရမဟာသာမိ မဟာမဟာရာဇာဓိရာဇဂုရု တံဆိပ်နာမံ ရှိတော်မူသော ကျမ်းတတ်အကျော် စာချုအကျော် စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးဏံတွင် ပိဋကတ္တယပါရဂူ စာချုအကျော် တပည့်နှစ်ပါး ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်၊ စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စနှင့်(အလုံမြို့နယ်၊ သာစည်ရွာဇာတိ)မိုင်းခိုင်းဆရာတော်ဦးပဏ္ဍိတ အရှင်မြတ်နှစ်ပါးတို့ဖြစ်သည်၊ စာချုအလွန်တော်သဖြင့် နေပြည်တော်တခိုတွင် "လုံ-ပဏ်+လင်း-ပဏ် ဂျိုနှစ်တန်၊ ဘယ်ပဏ်သာ၍ ဘတ်သနည်း" ဟု စာသင်သား လောကတွင် သြဘာစကား ပြုရလောက်အောင် ချီးကျူး ထောမနာပြုခြင်း ခံခဲ့ကြရသည်။

ထိုကဲ့သို့ ချီးကျူးထောမနာပြုခြင်း ခံရသည့်အပြင် တပည့်ရင်းဖြစ်တော် မူသော ကမ္ဘာကျော်လယ်တီဆရာတော်ဘုန်းကြီးကလည်း "ငါ့ပို့က်ထဲရှိသမျှ ပညာတဝတ်ဟာ စလင်းဦးပဏ္ဍိစ္စဟာတော့ချည်းပဲ" လို့ ပြောရလောက်အောင် စာချုအကျော် ပိဋကတ္တယပါရဂူဖြစ်တော်မူသည့် စလင်းဦးပဏ္ဍိစ္စ အရှင်သူမြတ် ရေးသားတော်မူသည့် ပိဋကဘ်ာညာရှင် အပေါင်းတို့၏ စိတ်နှလုံးအလိုကို အားရနှစ်သက်စေနိုင်စွမ်းသော ဝိနည်းပိဋကတ်တော်ဆိုင်ရာ အခက်-အဆစ်၊ အဖု-အထစ် အမျိုးမျိုးတို့ကို စူးရှနက်နဲလှသော ပိဋကတ်ဉာဏ်စွမ်းဖြင့် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ယောဇနာ၊ဂဏ္ဌိကျမ်းအမျိုးမျိုး၊ သဒ္ဒါကျမ်းအမျိုးမျိုး၊ ဆရာစဉ်ဆက် အယူအဆ အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် သဘာဝကျတို့၊ အာဂမကျတို့၊ အစုံညီနှိုင်း၍ ရဲရဲတောက် ဆုံးဖြတ်ရေးသားတော်မူအပ်သော စလင်းဝိနည်း ဂဏ္ဌိသစ်ကျမ်းသည် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏အကျင့်သိက္ခာ သာသနာတော်မြတ်ကြီး အရှည်ခန့်၍ တည်တံ့နိုင်စေရန် အလွန်ကျေးဇူးများလှသော ကျမ်းမြတ် တစ်ဆူဖြစ်သည်။

ထိုသို့ ကျေးဇူးများလှသော ကျမ်းမြတ်တစ်ဆူဖြစ်လင့်ကစား ယခုထက်တိုင် ပေမူမှ စာအုပ်မူအဖြစ်သို့ အပြည့်အစုံ ရောက်ရှိနိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိခဲ့ပေ၊ စလင်း ဝိနည်းမဟာဝါ[illegible]သစ် ကျမ်းတစ်ဆူသာ (၁၂၀၈) ခုနှစ်က စာချုအကျော် ရွှေရေးဆောင်ဆရာတော် အစီအစဉ်ဖြင့် တပည့်ရင်းဖြစ်သော စစ်ကိုင်းတိုင်း၊

စစ်ကိုင်းမြို့နယ်၊ ရွှမ်းတပ်ရွာ၊ ရွှမ်းတပ်ကျောင်း ဘုန်းကြီးဦးဝိသုဒ္ဓသည် ပေမှုမှ ရေးကူး၍ ဒါယကာတို့အား စာအုပ်ရိုက်စေ၍ စာအုပ်မူအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ဖူးသည်။ ထိုစာအုပ်တွင်လည်း အမှာအထား၊ အဖြတ်အတောက် စာပုဒ်များခဲခြင်း ဘာမျှမရှိဘဲ တပြင်တည်းရိုက်နှိပ်ထားသဖြင့် ကြည့်ရှုသူတို့ အမြင်မရှင်းဘဲ ရှိခဲ့သည်။

သာသနာရေးဦးစီးဌာန အနေဖြင့် သာသနာအတွက် လွန်စွာကျေးဇူးများလှသော ကျမ်းမြတ်တစ်ဆူကို အမှာ+အထား၊ အဖြတ်+အတောက်၊ ကျမ်းညွှန်းနံပါတ် အပြည့်အစုံ၊ စာပုဒ်ခဲများပြုလုပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် စာမူကောင်း၊ စာမူသန့်တစ်ခုအဖြစ်သို့ ပြင်ဆင်ပြီး စာအုပ်ရိုက်နှိပ်ရန် အတွက် မန္တလေးမြို့ မြင်းဝန်မင်းကြီးတိုက် ပတ္တမြားကျောင်း၊ ရွှပဿိဒ္ဓိဂဏ္ဌိ ကျမ်းပြု ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တ ဥက္ကံသဆရာတော်ဘုရားကြီး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သော ပဋ္ဌိဝိသောဓကအဖွဲ့အား လျှောက်ထား ပြင်ဆင်စေခဲ့သည်။

ပြင်ဆင်ပြီး စာမူကောင်း၊စာမူသန့်များကို (၁၉၉၆)ခုနှစ်က ပါရာဇိကဏ် စလင်းဝိနည်း ဂဏ္ဌိသစ်ကျမ်းကို ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ ပါစိတ်နှင့် မဟာဝါ စလင်းဝိနည်း ဂဏ္ဌိသစ် (၂)ကျမ်းကို ဒုတိယတွဲအဖြစ် ဆက်လက် ထုတ်ဝေနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

မကြာမီ စူဠဝါနှင့် ပရိဝါ စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်(၂)ကျမ်းကို တတိယတွဲ အဖြစ် အပြီးသတ် ဆက်လက်ထုတ်ဝေ သွားနိုင်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း အသိပေး ရေးသား လိုက်ရပေသည်။

ပဋ္ဌိဝိသောဓကအဖွဲ့
မြင်းဝန်မင်းကြီးတိုက်
မန္တလေးမြို့
၂၁-၆-၉၉

စလင်းဝိနည်း ဂဏ္ဌိသစ်

ဒုတိယတွဲ

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

အမှာစာ .... [ဂ]

၅။ ပါစိတ္တိ ယကလ္ပာ

၁။ မုသာဝါဒဒဂ်

၁။ မုသာဝါဒ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၁
၂။ ဩသမ ဝါဒ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၆
၃။ ပေသုည သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၁၀
၄။ ပဒသောဓမ္မ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၁၂
၅။ သဟသေယ္ယ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၁၇
၆။ ဒုတိယ သဟသေယ္ယ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ.... .... ၂၆
၇။ ဓမ္မဒေသနာ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၂၇
၈။ ဘူတာရောစန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၂၈
၉။ ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၂၉
၁၀။ ပထဝီ ခဏန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၃၁

၂။ ဘူတဂါမဝဂ်

၁။ ဘူတဂါမ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၃၈
၂။ အညဝါဒက သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၄၉
၃။ ဥဇ္ဈာပနက သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၅၁
၄။ ပထမ သေနာသန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၅၄
၅။ ဒုတိယ သေနာသန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၆၁
၆။ အနုပခ္ခဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၆၅
၇။ နိက္ကဍ္ဎန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ ၆၇

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
ဂ။ ဝေဟာသ ကုဋ္ဌိ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၇
၉။ မဟာလွက ဝိဟာရ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၈
၁၀။ သပ္ပါဏက သိက္ခာ ပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၁
၃။ ဩဝါဒ ဝဂ်ဝဏ္ဏနာ			
၁။ ဩဝါဒ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၂
၂။ အတ္ထဂ်တ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	ဂ၇
၃။ ဘိက္ခုနီပဿယ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၀
၄။ အာမိသ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၀
၅။ စီဝရ ဒါန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၁
၆။ စီဝရ သိဗ္ဗန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၁
၇။ သံဝိဓာန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၂
ဂ။ နာဝါဘိရုဟန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၅
၉။ ပရိပါစိတ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၉ဂ
၁၀။ ရဟောနိသဇ္ဇ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၉
၄။ ဘောဇနဝဂ်			
၁။ အာဝသထ ပိဏ္ဍ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၉
၂။ ဂဏဘောဇန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၃
၃။ ပရမ္မုခဘောဇန သိက္ခာ ပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၁
၄။ ကာဏမာတု သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၃
၅။ ပထမ ပဝါရဏာ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၀
၆။ ဒုတိယ ပဝါရဏာ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၃
၇။ ဝိကာလ ဘောဇန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃ဂ
ဂ။ သန္နိဓိကာရ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၃
၉။ ပဏီတ ဘောဇန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၂
၁၀။ ဒန္တ ပေါန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၄
၅။ အစေလကဝဂ်			
၁။ အစေလက သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	.....		၁၆၂
၂။ ဥယျောဇန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	.....		၁၆၃

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
၃။ သဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၂၃
၄-၅။ (စတုတ္ထ-ပဉ္စမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ)	.....	၁၂၄
၆။ စာရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၂၅
၇။ မဟာနာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၂၇
၈။ ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၂၈
၉။ သေနာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၀
၁၀။ ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၀
၆။ သုရာပါနဝဂ်		
၁။ သုရာပါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၀
၂။ အင်္ဂုလိပတောဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၃
၃။ ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၃
၄။ အနာဒရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၄
၅။ ဘိံသာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၄
၆။ ဇောတိံသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၅
၇။ နဟာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၆
၈။ ဒုပ္ပဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၆
၉။ ဂီတဝုန်သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၇
၁၀။ စိတရူပနိဓဲ့ဝနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၇
၇။ သပ္ပါဏကဝဂ်		
၁။ သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၇
၂။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၈
၃။ ဥက္ကောဋနသိက္ခာပဒပဏ္ဏနာ	.....	၁၃၉
၄။ ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	.....	၁၃၀
၅။ ဥနဝီသတိဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ....	....	၁၃၁
၆။ ထေယျသတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	၁၃၆
၇။ သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	၁၃၆
၈။ အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	၁၃၆
၉။ ဥက္ခိတ္တာသမ္ဘောဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	၁၃၈
၁၀။ ကဋ္ဌဟာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	၁၃၉

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
၁။ သဟဓမ္မိကဝဂ်			
၁။ သဟဓမ္မိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	...	၂၀၀
၂။ ဝိလေခန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၁
၃။ မောဟန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၂
၄။ ပဟာဏ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၃
၅။ တလဿဋ္ဌိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၄
၆။ အမူလဋ္ဌေ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၅
၇။ သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၅
၈။ ဥပဿုတိ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၆
၉။ ကမ္မပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	...	၂၀၆
၁၀။ ဆန္ဒံ အဒတ္ဝာမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၆
၂။ ရတနဝဂ်			
၁။ အန္ဓကဝိန္ဒသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁
၂။ ရတန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၁
၃။ ဝိကာလဂါမပ္ပဝိသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၄
၄။ သူစိဃရသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	—	....	၂၁၅
၅။ မဉ္စပီဌသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၅
၆။ ကဿပသံယုတ္တဆာဒိ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၆
၃။ ပါဋိဒေသနီယ ကဏ္ဍ			
၁။ ပထမပါဋိဒေသနီယ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	...	၂၁၆
၂။ ဒုတိယ ပါဋိဒေသနီယ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၇
၃။ တတိယ ပါဋိဒေသနီယ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၇
၄။ စတုတ္ထ ပါဋိဒေသနီယ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၈
၄။ သေခိယကဏ္ဍ			
၁။ ပရိမဏ္ဍလ ဝဂ္ဂ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၈
၂။ ဥဇ္ဇုကံ ဝဂ္ဂ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၁
၃။ ခမ္ဘ ကတ ဝဂ္ဂ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၁

အကြောင်းအရာ			စာမျက်
၅။ ကဗ္ဗဝဂ္ဂ ဝဏ္ဏနာ	—	....	၂၂၂
၆။ သုရာသုရဝဂ္ဂ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၃
၇။ ပါဒုကဝဂ္ဂ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၅

ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂ ဝဏ္ဏနာ

၁။ ပါရာဇိကကဏ္ဍ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၉
၂။ သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ ဝဏ္ဏနာ	—	....	၂၃၃
၃။ နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၃
၄။ ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၄
၅။ ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ ဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၂

မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၁။ မဟာခန္ဓက

— ဗောဓိကထာ	....	....	၂၅၄
— အဇပါလက ကထာ	....	....	၂၆၀
— မုစလိန္ဒ ကထာ	—	....	၂၆၁
— ရာဇာယတန ကထာ	....	....	၂၆၃
— ဗြဟ္မယာစန ကထာ	....	....	၂၆၄
— ပဉ္စဝဂ္ဂိယ ကထာ	....	....	၂၆၀
— ပဗ္ဗဇ္ဇာ ကထာ	....	—	၂၇၃
— ဒုတိယမာရ ကထာ	....	—	၃၀၉
— ဥရုဝေဠ ပါဋိဟာရိယ ကထာ	....	....	၃၁၀
— ဗိမ္ဗိသာရ ရာဇာဂမ ကထာ	....	—	၃၁၂
— သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလာန ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ	....	—	၃၁၄
— ဥပဇ္ဈာယ ဝတ္တကထာ	....	....	၃၁၆
— သဒ္ဒိဝိဟာရိကဝတ္တ ကထာ	....	....	၃၂၆
— နသမ္မာဝတ္တနာဒိ ကထာ	....	....	၃၂၆
— ရာဓဗြာဟ္မဏ ဝတ္ထု ကထာ	....	....	၃၂၇
— နိဿယ ပဋိပဿဒ္ဓိ ကထာ	....	—	၃၃၀

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
–ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗကထာ	....	....	၃၃၃
–အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ ကထာ	—	....	၃၅၆
–ပဉ္စာဗာဓဝတ္ထု ကထာ	....	....	၃၆၂
–ရာဇဘဋ္ဌဝတ္ထု ကထာ	....	—	၃၆၆
–စောရဝတ္ထု ကထာ	....	....	၃၆၅
–ဂ္ဂဏာယ်ကဝတ္ထု ကထာ	....	....	၃၆၉
–ဒါသဝတ္ထု ကထာ	—	—	၃၇၁
–ကမ္မာရဘာဏ္ဍုဝတ္ထာဒိ ကထာ	....	....	၃၇၄
–ဆာဟုလဝတ္ထု ကထာ	....	....	၃၈၀
–သိက္ခာပဒ ဒဿကမ္မဝတ္ထု ကထာ	....	....	၃၈၈
–အနာပုစ္ဆာ ဝရကဝတ္ထု အာဒိကထာ	—	....	၃၉၁
–ပဏ္ဍကဝတ္ထု ကထာ	....	—	၃၉၉
–ထေယျသံဝါသကဝတ္ထု ကထာ	....	....	၄၀၁
–တိတ္ထိယ ပက္ကန္တက ကထာ	....	....	၄၀၂
–တရိစ္ဆာနဂတ ဝတ္ထု ကထာ	....	....	၄၀၄
–မာတုဃာတကာဒိ ဝတ္ထုကထာ	....	....	၄၀၅
–ဥဘတောဗျဉ္ဇနက ဝတ္ထုကထာ	....	....	၄၀၇
–အနုပဇ္ဈာယကာဒိ ဝတ္ထုကထာ	....	....	၄၀၈
–အပတ္တကာဒိ ဝတ္ထုကထာ	....	....	၄၁၁
–ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိ ဝတ္ထုကထာ	....	....	၄၁၃
–အလဇ္ဇီ နိဿယ ဝတ္ထုကထာ	....	....	၄၁၅
–ဂမိကာဒိနိဿယ ဝတ္ထုကထာ	....	....	၄၁၈
–ဥပသမ္ပဒါဝိဓိ ကထာ	....	....	၄၂၆

၂။ ဥပေါသထက္ခန္ဓက

–သန္နိ ပါတာနုဇာနနာဒိ ကထာ	....	....	၄၃၃
–သီမာနုဇာနနကထာ	....	....	၄၄၀
–ဥပေါသထာဂါရာဒိကထာ	....	....	၄၅၉
–အဝိပ္ပဝါသသီမာနုဇာနနကထာ	....	....	၄၆၀
=ဂါမသီမာဒိ ကထာ	....	....	၄၆၃
–ဥပေါသထ ဘေဒါဒိ ကထာ	....	....	၄၇၇

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
–ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ကထာ	....	....	၄၇၈
–ပက္ခဂဏနာဒိ ဥဂ္ဂဟာဏာနံ ဇာနံနကထာ	....	....	၄၈၃
–ဒိသံ ဂမိကာဒိစတ္ထုကထာ	....	....	၄၈၃
–ပါရိသုဒ္ဓိ ဒါန ကထာ	—	....	၄၈၅
–ဆန္နဒါနကထာ	....	....	၄၈၆
–သံဃုပေါသထာဒိ ကထာ	....	....	၄၈၇
–အာပတ္တိ ပဋိကမ္မဝိဓိကထာ	....	....	၄၈၈
–အာပတ္တိ အနာပတ္တိ ဝိနိစ္ဆယကထာ	....	....	၄၈၉
–လိင်္ဂါဒိ ဒဿန ကထာ	....	....	၄၉၃
–နဂန္တိမဂန္တိမဝါရ ကထာ	....	....	၄၉၄

၃။ ဝဿူပနာယိကက္ခန္ဓက

–ဝဿူပနာယိကာနုဇာနန ကထာ	....	....	၄၉၈
–ဝဿာနေစာရိကာ ပဋိက္ခေပါဒိကထာ	....	....	၅၀၁
–သတ္တာဟ ကရဏီယာ နုဇာနန ကထာ	....	....	၅၀၃
–ပဉ္စန္နံ အပဂတေပိ အနုဇာနနကထာ	....	....	၅၀၄
–သံဃဘေဒ အနာပတ္တိဝဿစ္ဆေဒကထာ	....	....	၅၀၆
–ဝဇ္ဇီသုဝဿူပ ဂမန ကထာ	....	—	၅၀၆
–အဓိက ကထိကာဒိ ကထာ	....	....	၅၁၂

၄။ ပဝါရဏာက္ခန္ဓက

–ဆဖဿာသုက ဝိဟာရ ကထာ	....	—	၅၁၅
–ပဝါရဏာဘေဒကထာ	....	....	၅၁၈

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
– ပဝါရဏာ ဒါနာနုဇာနန ကထာ	....	....	၅၁၉
– အနာပတ္တိ ပန္နရသကာဒိကထာ	....	....	၅၂၀
– ပဝါရဏာ ဌပနာဒိ ကထာ	....	....	၅၂၁
– ဘဏ္ဍနကာရက ဝတ္ထုကထာ	....	....	၅၂၂
– ပဝါရဏာသင်္ဂဟ ကထာ	....	....	၅၂၃

၅။ စမ္မက္ခန္ဓက

– သောဏကောဋိဝိသဝတ္ထု ကထာ	....	....	၅၂၄
– သောဏသု ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ	....	....	၅၂၅
– ဒိဂုဏာဒိ ဥပါဟန ပဋိက္ခေပကထာ	....	....	၅၂၆
– သဗ္ဗနီလိကာဒိ ပဋိက္ခေပကထာ	....	....	၅၂၆
– ယာနာဒိ ပဋိက္ခေပကထာ	....	....	၅၂၆
– သဗ္ဗစမ္မ ပဋိက္ခေပါ ဒီကထာ	....	....	၅၃၄

၆။ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက

– ပဉ္စဘေသဇ္ဇာဒိကထာ	....	....	၅၃၇
– ဂုဠာဒိ အနုဇာနနကထာ	....	....	၅၄၃
– ဟတ္ထိမံသာဒိ ပဋိက္ခေပ ကထာ	....	....	၅၄၅
– ယာဂု မဓု ဂေါဠကာဒိကထာ	....	....	၅၄၅
– ပါဠလိဂါမဝတ္ထုကထာ	....	....	၅၄၇
– သီဟသေနာပတိဝတ္ထု အာဒိကထာ	....	....	၅၅၁
– ကပိယဘူမိ အနုဇာနနကထာ	....	....	၅၅၂
– ကေဏိယဇဋိလဝတ္ထုကထာ	....	....	၅၆၈

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
– ဆောင်မလ္လာဒီဝတ္ထုကထာ	....	၅၁၅
– စတုမဟာ ပဒေသကထာ	....	၅၂၀

၇။ကထိနက္ခန္ဓက

– ကထိနာနု ဇာနနကထာ	....	၅၂၁
– အာဒါယသတ္ထက ကထာ	....	၆၁၄

၈။စီဝရက္ခန္ဓက

– ဇီဝကဝတ္ထုကထာ	....	၆၁၆
– သေဋ္ဌိ ဘရိယာဒီဝတ္ထုကထာ	....	၆၁၉
– ရာဇဂဟသေဋ္ဌိဝတ္ထုကထာ	....	၆၂၀
– ပဇ္ဇောတရာဇ ဝတ္ထုကထာ	....	၆၂၀
– သိဝေယ္ယက ဒုဿယုဂ ကထာ	....	၆၂၂
– သမတ္တိံသ ဝိရေစန ကထာ	....	၆၂၃
– ဝရယာစန ကထာ	....	၆၂၄
– ကမ္မလာနုဇာနန ကထာ	....	၆၂၄
– ဘဏ္ဍာဂါရသမ္မုတိအာဒိ ကထာ	....	၆၂၇
– စီဝရ ရဇန ကထာ	....	၆၃၄
– ဆိန္နက စီဝရ နုဇာနန ကထာ	....	၆၃၇
– တိ စီဝရာနုဇာနန ကထာ	....	၆၄၂
– အတိရေက စီဝရာဒိ ကထာ	....	၆၄၆
– ပစ္ဆိမဝိကပ္ပနုပဂစီဝရာဒိကထာ	....	၆၅၃
– သံဃိက စီဝရပ္ပဋိဒ ကထာ....	....	၆၅၇
– ဥပနန္ဒ သက္ယပုတ္တဝတ္ထုကထာ	....	၆၆၃

စလင်းဝိနည်းကဏ္ဍိသစ်

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
– ဂိလာန ဝတ္ထု ကထာ	....	....	၆၆၄
– မကသန္တကက ကထာ	....	....	၆၆၅
– ကုသစီဝရုဒိပဋိက္ခေပကထာ	....	....	၆၆၈
– သံဃေ ဘိန္နေ စီဝရပ္ပဋိဒ ကထာ	....	....	၆၆၉
– အဋ္ဌ စီဝရ မာတိကာ ကထာ	....	....	၆၇၀

၉။ စမ္ပေယျကွန္ဒက်

– ကဿပ ဂေါတ္တ ဘိက္ခု ဝတ္ထုကထာ	....	....	၆၇၅
– စတုဝဂ္ဂ ကရဏာဒိကထာ	....	....	၆၈၆
– ဒွေ နိဿာရဏာဒိ ကထာ	....	....	၆၈၇
– ဥပါလိပုစ္ဆာ ကထာ	....	....	၆၈၈
– တဇ္ဇနီယကမ္မ ကထာ	....	....	၆၈၈

၁၀။ ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓက်

– ကောသမ္ဗက ဝိဝါဒ ကထာ	....	....	၆၈၉
– ပါလိလေယျက ဂမန ကထာ	....	....	၆၉၃
– အဋ္ဌာရသ ဝတ္ထုကထာ	....	....	၆၉၄
– အမ္ဗဝေ ဆုတောင်း	....	....	၆၉၆

စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသင်္ဂဟ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၅။ ဗဂ်ိဒ်ဘိုယကဏ္ဍ

၁-မုသာဝါဒဝဂ်

၁-မုသာဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ခုဒ္ဒကာနံ၊ များကုန်သော။

"ခုဒ္ဒဿိ ဗဟ္မ ဟုတ္မာ ဘဝန်္တိတိ ခုဒ္ဒကာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ထို့ကြောင့် တေဇ-သကဏ်ဍီကာ (သာရတ္ထဒီ၊၃၊၁။) ဆို "ခုဒ္ဒကသဒ္ဒါ ဗဟုသဒ္ဒပရိယာယော" ဟု မိန့်အပ်၏။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာဟောင်း (၆၀-နှာ)၌လည်း။ "အထဝါ ခုဒ္ဒ ပုတ္တမို့ သမဏပေါသမန္တိအာဒီသုဝိယ ဗဟုဝိတ္တာပိ ခုဒ္ဒ စတာ သိက္ခိတပုဒ္ဓတော သိက္ခာစာတိ ခုဒ္ဒသိက္ခာ" ဟု မိန့်အပ်၏၊ ခုဒတိ အသဟတိတိ ခုဒ္ဒံ။ နိစော။ ကဒဒိမောဂ္ဂလာန်။ (၉၅-သုတ်)။ ဤကဒဒိမောဂ္ဂလာန်စကားကို ထောက်၍ ခုဒခတ်ရှိကြောင်းကို သိအပ်၏။

တစ်နည်းကား။ ခုဒ္ဒကာနံ၊ ငယ်ကုန်သော။

ဂန္ထ်ဝသေနတ္ထ သခ်ံပိတ္မာ ဝုတ္တတ္တာ တဒ္ဒိပနောဂန္ထော ခုဒ္ဒသိက္ခာတိ ဝုစ္စတိ။(ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာဟောင်း (၅၉-၆၀)-

တစ်နည်းကား။ ခုဒ္ဒကာနံ၊ ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်ကုန်သော။

မုဒ္ဒိကာဿ စ ပုပ္ဖဿ၊ရ သေ ခုဒ္ဒေ မဓုရိတံ၊ (အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်ဂ်ထဒ္ဓ) (၉၇၅-ဂါထာ)။ ခုဒ္ဒေ မက္ခိကာ ကတော၊(အဘိဓာန်ဋီကာ)' မက္ခိကာ ကတေစ၊ ယင်းပျားတို့သည် ပြုအပ်သောပျားရည်၌ လည်းကောင်း။-" ဟု အနက်ပေး။ "ခုဒ္ဒံဝိယာတိ ခုဒ္ဒကာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ခုဒ္ဒံဝိယ၊ ပျားရည်ကဲ့သို့။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခုဒ္ဒကာ၊ ကုန်၏။

ခုဒ္ဒံ အနေလကံ မဓုပဋ္ဌလန္တိ ဓာဒိနိဝိယ သိက္ခာကာမာနံ မဓုရတာယ ခုဒ္ဒါစတာ သိက္ခာစာတိ ခုဒ္ဒသိက္ခာ။ (ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဋီကာဟောင်း-၆၀-နှာ)

ယေသံ သိက္ခာပဒါနံ၊ တို့ကို။ နဝဟိ၊ ကုနိသော်သ ။ဝဂ္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဃော၊ ရေတ္ဒက်ခြင်းသည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော။ ကောင်းစွာတည်၏။ တေသံ-သိက္ခာပဒါနံ၊ တို့၏။ အယံ ဝဏ္ဏနာ၊သည်။ ဒါနိ ဂ္ဂဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

အဘယ်ကြောင့် သက္ကာနံ ပုတ္တော ဟူသော ဝစနတ္ထကို ဆရာသိသနည်း။ သက္ကော ပုတ္တောဟု ဝစနတ္ထ ပြုရာသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသော ကြောင့် ဗုဒ္ဓကာလေကိရ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ယသ္မာ ဗုဒ္ဓကာလေ ။ပ။ အညတရော မဟာတိက်ရ။ ဣတိတသ္မာ သက္ကာနံ ပုတ္တော-တိ ဝစနတ္တော၁ မယာ ဉာယတိ။

ခိတ္တောသည်း ကတ္တုရူပ်တည်း။ ခီပဓာတ် ဆဋ္ဌန အနက်ဟော။ ခီပ ဆဋ္ဌနေ (ဓာတုမာလာ) (၁၂၁-နှာ) ခဲ့တွောဋ္ဌ ခီပဓာတ်သည် ခီပ ပေရဏော ဟူသည် နှင့်အညီ ပြန်နှံခြင်းပေရဏအနက်ကိုလည်း ပေါဉသတည်း။ ခီပအဗျတ္တသဒ္ဒေ ဟူသည်နှင့်အညီ ချေဆပ်သံကိုလည်း ပေါသတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုအနက် တို့ကို နစ်စေခြင်းငှာ ပက္ခိတ္တောကို မိန့်သတည်း။

တောင်းစသည်တို့ဋ္ဌ စပါးစသည်တို့ကို ထည့်ခြင်းကဲ့သို့သော ထည့်ခြင်း လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ပဟိတောကို မိန့်သတည်း။

ပဟိတော၊ ပဗုဒ္ဓ ဟာဓာတ် ထိုဟာဓာတ်သည် ပရှေးရှိ၍ ဟာ စာဂေဟူ၍ လာသော စာဂအနက်မှ တပါးသောအနက်ကို ဟောသလောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ပေသိတောကို မိန့်သတည်း။

ဟာဓောတ်၏ စာဂအနက်ကို အနက်ပြသတည်း။ စွန့်ခြင်းဟူသည် စေခြင်း ပင်တည်း။

ဝါဒေန၊ ဖြင့်။ ပရဝါဒိနော၊ ၏။ သန္တိကံ၊ အထံသို့။ သကံ၊ မိမိ၏ ဥစ္စာဖြစ် သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ခိတ္တောဘ၊ စွန့်တတ်၏။ ဝါဒမှိ၊ မိမိကြံစည်အပ်သော အယူ-ဝါဒ၌။ သကေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ဖြင့်။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ခိတ္တောဘ၊ ပစ်တတ်၏။

အခ်ပ်ပွာယ်ကား မိမိကြံစည်အပ်သော အယူဝါဒကို အဖန်ဖန် အာရုံပြု၍ နေသည်ဟူလိုသတည်း။ ယတြ ယတြ ဝါဒေါ။တတြ တတြဝ ဖြင့် " စဒန္တိ

ဇတ္ထ ဩကာသေတိ ဝါဒေါ” ဟု ဝါဒသဒ္ဒါ၏အဓိကရဏသာဓနကို ပြသတည်း။ တန္နိဿတိဖြင့် ခိပဓာတ်၏ပြန့်နှံ့ခြင်း ပေရဏတ္ထကို အဓိပ္ပါယ်ကိုအရင်းမူသဖြင့် ပြသတဲ့ည်း။ ခိပတိ ပေရတိ ဖရတီတိ ခိတ္တော။ ဝါဒေ ဩကာသေ ခိတ္တောတိ ဝါဒက္ခိ” ဟု ဝစနတ္ထပြု။

အဝဇာနိတ္ဝာဒ္ဒိ အဝသည် ဝိယောဂအနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် ဉာဓာတ်သည် ဝိယောဂအနက်ကို ဟောရသတည်း၊ ကင်းစေခြင်းဟူသည် ပယ်ခြင်းတည်း။ ထိုကြောင့် “အဝဇာနိတ္ဝာ၊ ပယ်ပြီး၍” ဟု အနက်ပေး။

ပဋိဇာနာတီဒ္ဒိ ပဋိဿဒ္ဒိ ပဘိုးဗာဒအနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် ဉာဓာတ်သည် ပတိပေါဓအနက်ကို ဟောရသတည်း။ ပတိပေါဓသဒ္ဒါသည် တစ်ဖန်သိစေခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်း။ တစ်ဖန် သိစေခြင်းဟူသည် ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံ၏။”ဟု အနက်ပေး။

ပဋိစရတိဒ္ဒိ ပဋိသည်နိဝတ္တိ ဓနက်ဟောသဘည်း။ “ပဋိစရတိ၊နစ်၍ဖြစ်၏။” နစ်၍ဖြစ်ခြင်းဟူသည် ဖုံးလွှမ်းခြင်းကည်း။ ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသဒ္ဒတိဟု ဖွင့်သတည်း။

ပဋိစ္စသဒ္ဒန ဟူသည်သို့ မြက်သစ်ရွက်စသည်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခြင်းကဲ့သို့သော ဖုံးလွှမ်းခြင်းလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အဇ္ဈာဟ္ဆရတိ ကို မိန့်သတည်း။

ရူပံ အနိစ္စံ ဇာနိတဗ္ဗတော စသည်၌ ဇာနိတဗ္ဗတောဟု ငါဆိုသည်မဟုတ်။ သင်အကြားမကောင်းလို့သော သို့ဆိုသတည်း။ အလွဲကြားလို့သော သို့ဆိုသည်။ ငါမူကား ဇာတိဓမ္မဘောဟူ၍သော ဆိုသည်၊ စကားတုံ့ပြန်၍ ဇာတိဓမ္မတော စသော စကားတို့ကို ဆိုသည် ဟူလိုသတည်း။

ဇတဿ၊ကျိဝန်ခံခြင်း, ပယ်ခြင်းကို။ တဲ့တြ၊ ထိုကုရွန်ဒီစကား၌။

ပဋိဇာနန္တော စ အဝဇာနန္တော စ။ အညေန၊ တပါးသော ဝန်ခံစကားဖြင့်။ အညံ၊ တစ်ပါးသော ပယ်သောစကားကို။ (တစ်နည်း်ကား)အညေန၊ တစ်ပါးသော ပယ်သောစကားဖြင့်။ အညံ၊ တစ်ပါးသောဝန်ခံသောစကားကို။

သမ္ပဇာနပုဒ်ဝယ် သံကား အနုက်မရှိ။ဇာန၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကျေသည်။ဂစ္ဆန္တော ဒိ-ကိုဏ်းဟု ပြလိုရကား ဇာနန္တောကို မိန့်သတည်း။

ပုရေဘတ္တာဒီသုဠ် **အာ**ဒီဖြင့် ပစ္ဆာဘတ္တစသည်တို့ကိုသာ မယူလင့်။ဒီဝါဠာန-စဒေသဠာနကိုလည်းယူ။ဤသို့ယူမှ "အသုကသို့ပဒေသေ"ဟူသော နိဒ္ဓါရဏိယာနှင့် လျော်သတည်း။

ဇာနိဘ္ဘာဖြင့် "သမ္မာဇာနိတ္ထာတိ သမ္မဇာနံ။ သမ္မဇာနဿ မုသာဝါဒေါ" ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဇာနန္တသဖြင့် "သမ္မဇာနာတိ သမ္မဇာနံ။ သမ္မဇာ-နဿ မုသာဝါဒေါ" ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။

ဝိသံဝါဒေတိ ဧတေနာတိ ဝိသံဝါဒနံ ဝစနတ္ထကို ပြလို၍ လည်းကောင်း၊ "ပုရေ ကရောတိတိ ပုရေကွာရော။ဝိသံဝါဒနံ ပုရေကွာရော ဝိသံဝါဒနပုရေကွာ-ရော"ဟု ဝစနတ္ထကို ပြလို၍လည်းကောင်း ဝိသံဝါဒန ပုရေကွာရဿာတိစသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဝစတိ ဧတာယာတိ ဝါစာ ဝစနတ္ထကို ပြလိုရကား ဝါစာဝတိစသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဂိရိယတိ ဥစ္စာရိယတိတိ ဂိရာ ဝစနတ္ထကို ပြလိုရကား ဂိရာတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဗျပ္ပထောကို ဝါစာပဗေထောပုဒ်ဖြတ်၊ ဝါစာယ ဗျော ပထေ သဒ္ဒနီတိသုတ် (၁၂၄)ဖြင့် ဝါစာကို ဗျပြု။ဝိပုဒ် ဧပ္ပထပုဒ်ကို နှစ်စေ၍ ဝ၊စာသဒ္ဒါကို ဗျပြုသဖြင့် ဗျပ္ပထပုဒ်ပြီးသည်။

ဝါစာသဒ္ဒါသည် သဒ္ဒဝါစာဟောဖြစ်သည်၊စေတနာဟောမဟုတ်ဟု ပြလို၍ ဗျပ္ပထောတိစသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိယသ္မာ ဝါစာယေဝ ဗျပ္ပထောတိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ ဝစနပထောတိ ဒုတ္ထောဒိညာယတိ။

ဝစီဝိညတ္တိဖြင့် ဝစီယာဝိညာပေတိတိ ဝါစသိကာဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။

ဧဝံ ပဌမပဒေန ယသ္မာ သုဒ္ဒစေတနာ ကထိတာ။တသ္မာ မစ္ဆေ တိဟိပဒေဟိ သဒ္ဒေ ကထိတေပိ တံသမ္ပဋိတဆဒ္ဒသဟိတာ စေတနာယေဝ ကထိတာ။ နံ သုဒ္ဓသဒ္ဒေါ ကထိတော။ အန္တေကေနပဒေန ဝိညတ္တိသဟိတာ စေတနာ၊ ယေဝ ကထိတာ။ နံ သုဒ္ဓ ဝိညတ္တိကထိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝေါဟာရ၊ ပြောဆိုအပ်သော စကားသံ ပြောဆိုကြောင်း ဖြစ်သော စေတနာတို့တည်း။

ဝေါဟရိတမ္မာတိ ဝေါဟာရော။ ဝစနသဒ္ဒေါ။ ဝေါဟရတိ ဧဘောယာတိ ဝေါဟာရော။ ဝစနသဒ္ဒါ ဘာမုဠ္ဘာပိကာ စေတနာ။ ဝေါဟာရော၀ ဝေါဟာရော၀ ဝေါဟာရဟု ဝဒနတ္ထပြု။ ထို့ကြောင့် "ဝစနံဘံဃမုဠ္ဘာပိကာ ဂါ ဧတနာ" ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ အနွေ့။ သမ္မာနမုသာဝါဒကို ပြသော ဝါစသိကာဝိညတ္တိဟူသော စကား၏ အဆုံးဌာ။ ဤအဒိဋ္ဌန်ကို အာဒိဝစနေသု အပိ၀ ဝိတ္ထာရော မယာ ဝုစ္စတေ။ အပိစ အပရော ဝါ နယော မယာ ဝုစ္စတေ။

အပိစေတ္ထ စသည်ဖြင့် အာကျယ်ကို ပြသောကြောင့် အပိစ ဝိတ္ထာရောဟု အနက်ပေး သတည်း။ အကြင်အကျယ်၏အဖြစ်ဖြင့် ထူးသောကြောင့် အပိစ အပရော နယောဟု အနက်ပေးသတည်း။

စက္ခုဝဿေန၊ စက္ခုပသာဒ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စက္ခုဝိညာဏေန၊ သည်။ အဂ္ဂဟိတာရမ္မဏံ၊မယူအပ်သော အာရုံသည်။ ဒိဒိဋ္ဌံ၊ အဒိဋ္ဌမည်၏။ ဤစက္ခု ဝိညာဏ်ဖြင့် မယူအပ်ဟူသော ဂေါဟာရသည် လောက၌ မထင်ရှားသည်နှင့် သုခုမနယဖြစ်သတည်း။ မုဘုာ၌ မုဓာတ်သည် မုဗန္ဓနေ ဟူသည်နှင့်အညီ ဗန္ဓန အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဧကောဗန္ဓံဝိယ ကတ္တာ" ဟု ဖွင့်သတည်း။ ထိုကိုပင်ဆင့်၍ ပတ္တာဟု ဖွင့်သတည်း။

မုတ္တာ၊ ဖွဲ့၍ ။တီဟိ၊ သော။ ဤန္ဒြိယေဟိ၊ ဃာနိန္ဒြိယာသော ဤန္ဒြိယ်တို့နှင့်။ ဂန္ဓာဒိအာရမ္မဏာနိ၊ တို့ကို။ဧကောဗဒ္ဓံဝိယ၊တပေါင်းတည်းစပ်သကဲ့သို့။ ကတ္တာ၊ ပြု၍။ ပတ္တာ၊ ဃာနိန္ဒြေ စသည်တို့သို့ ရောက်၍။ ဃာနဝိညာဏာဒီဟိ၊ တို့သည်။ အဂ္ဂဟိတံ၊ မယူအပ်သော အာရုံသည်။ အမုတံ၊ ၏။

ပဠဟိ ဤန္ဒြိယေဟိ အညတြဝိနာ သုခုန္ဒေန ဝိညာဏေနေ၀ မနောဝိညာဏေနေ၀ အဂ္ဂဟိတံ အာရမ္မဏံ အ၀ိညာတန္တိ ကိဠာပိ ဓ၀ဒိတဗ္ဗံ။ ပန တထာပိ ပါဠိယံ၊ မျက်စိဖြင့် မြင်သည် ဟူသော ဝေါဟာရသည် လောက၌ ပါကဋ်ဖြစ်၍ သြဠာရိက နည်းတည်း။ အပရော နယော မယာ ဝုစ္စတေ။

၄။ တဿ ဝစနဿ၊၏။ အတ္ထော၊ ကို။ (ဝေဒိဘဗ္ဗ ဌ်၊ ပ်)ဟိ၊ အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ ကေ၀လံ၊ သက်သက်။ ဟတ္ထ စတုတ္ထပါရ ဇိ ကပါဋိယံ။ဤမုသာဝဒါ သိက္ခာပဒေ။

၁၁။ မန္ဒတ္တာ၊နုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဇင်္ဂတ္တာ၊မိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဗာလော ဒတ္တေ ဇင်္ဂေ မူဎေ။မန္ဒောဝိညေ ' စ ဗာလိသော (အဘိဓာန် ဝိသေသျာဓိနဝဏ် ၇၂၁-ဂါထာ) ဇလ ဓညော၊ အ၊ ဎတ္တံ ။(အဘိဓာန်ဋီကာ၊) ယာနေန၊ ဖြင့်။ဂစ္ဆန္တီယာ၊ သော။ တေ၊ ၏။ ဟေတုယာ၊ ၏။ (စက္က ဍ္ဍစပ်) သဒ္ဒေါ ဘဝိဿတိ ။ဒဝ်။ ရုယ် မြူး၍။ ဝေါ။ ဆိုမျှတ်၍။ ပူရဏကထာနာမ၊ အပြည့်အလုံ အပိုအမိုဆိုသော စကားမည်သည်။

မုသာဝါဒသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၂--သြမသဝါဒ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂။ သြမသန္တိဒ္ဒီ အာဝုဗ္ဗ မသဓာတ်။ ကာသ သိသ ဇသ စျသ ဝသ မသ ဒိသ ဇူသ ဟူသ ဟိံသတ္ထာဟူသည်နှင့် . အညီ ညှဉ်းဆဲးခြင်း ဟိံသာ အနက်ဟောတည်း။ ညှဉ်းဆဲခြင်း ဟူသည် ၊ ထိုးနှက်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် သြဝိဇ္ဇန္တိဟု ဖွဲ့သဘည်း။ ဤစကားဖြင့် မိသ မသ သဒ္ဒေ ရောသေစ ဟူ၍ လာသော သဒ္ဒအနက် ရောသ အနက်, မသ အာမသနေ, ဟူ၍လာသော အာမသန အနက်, မသအပိဘာဝ ခမာယဉ္စ ဟူ၍ လာသော အပိဘာဝခမာ အနက်တို့ကို မြစ်သတည်း။ အဝဉ္စသာဒုပုဒ်က ဤသဒ္ဒတွင် ပရိဘာဝေဟူ၍ အာဘိဓာန်(ဝံ၁၇၃)၌ လာသည်နှင့် ဆသိ မသဓာတ်၏ ဟိံသာ အနက်ကို ထွန်းသောအားဖြင့် ခာဘ်၏ အနာဂ်သို့ အစဉ်လိုက်သော ခာတ္ထဘာနုဝတ္တက ဥပသာရပုဒ်တည်း။ ပရိဘာနှင့် ဟိံသာကား အတူတူကည်း။ ခုံသော်လည်း ခုသိဓာတ်သည် ခုသိအက္ကောသေ ဟူသည်နှင့်အညီ ဒေါက္ကောသ အနက်ကို ဟောသတည်။ ထို့ကြောင့် အနက္ကောသန်ဟု ဖွင့်သတည်း။ ဝမ္ဘော်တို့၌ ဝမ္ဘ ဓာတ်သည် ဝမ္ဘဝိဒ္ဓံသနေဟူသည်နှင့် အယံ ဝိဒ္ဓံသနအနက်မဟာဟုည်း။ထို့ကြောင့် ပဓံသော်လို ဖွင့် သတည်း။

၁၃။ ဗလိဗဒ္ဓဿ နာမံ ကိဏ္ဍာပိ ဟောတိ။ ပန တထာပိ။ တေရသကဏ် ဋီကာ၌ ကြိယာကာလ ဝစနိစ္ဆာယ။ ဖြစ်ခြင်းစသော ကြိယာ၏ ဖြစ်စဉ်ကာလ စသည်ကို ဆိုခြင်း ငှာ အလိုရှိသည်။ သတိဟာ။ ရှိသော်။ ဝတ္တမာန ပယောဂေါ်၊သည်။ဟောတိ၊၏။သဒ္ဒန္တရသန္နိဓာနေန၊ဝေန သမယေန ဟူသော သဒ္ဒါဟပါး၏ အနီးအပါး၌ ကသဲခြင်းကြောင့်။ ဘူတဿာဝဝဂမော။ ဖြစ်ပြီး အဝိတ်၏အဖြစ်ကို သိ ခြင်းသည်၊ သိယာ၊ ဇ်။

ရုက္ခေ၊ လှည်းထောက်သစ်တို့ ကို။ ဒတ္တာ၊ ထောက်သဖြင့်ပေး၍။(ဝါ) ထောက်၍။ဓနလာဘေန စ ကမ္မေန စ။

၁၅။ ဝေနဇာတိဋ္ဌ ဝေနဴဒ်ကို ရဂ္ဂံ တစ္ဆနေန ဝိဿာတိ ဟိ ံသတီတိ ဝေနောဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ရွှေသမားကို ၎သတည်းဟု ပြလိုရကား တစ္ဆကဇာတိကို မိန့်သတည်း။[ဝိ၊ဟိ ံသာယံ၊ဓာတုမာလာ။]

တနည်းကား ဝေဏုနာ ဇီဝတီတိ ဝေနောဟု ဝစနတ္ထပြု၍ နှိုးသမားကိုရ ဿည်ဟု ပြလိုရကား ဝေဏုကာရဇာတိတိပိ ဝဒန္တိကို မိန့်သတည်း။

ဝေနော ဝိလီဝကာရော စ။(အဘိဓာန်စတုဿဏ္ဏဝဂ်(၅၀၉)။ဝေဏုနာ ဇီဝတီတိ ဝေနော။ဏာဿ နတ္တံ။(အဘိဓာန်ဋီကာ။) တစ္ဆကော ဝဆုကီ မတေား။ ပသ. ဂလ္လော ထပတျပိ။ရထကာရော။(အဘိဓာန်လက် ဿမားပရိယာယ်(၅၀၆)။စမ္မ. ကာရော ရထကာရော။(အဘိဓာန်သားရေနယ်ဿမားပရိယာယ်)။

ရထတ္ထာယ ရထဝေဠုနတ္ထာယ စမ္မံ ကရောတီတိ ရထကာရော ဝစနတ္ထပြု၍ စမ္မကာရကိုရသတည်း။ပုက္ကုသော ပုပ္ပဆဋ္ဌကော။(အဘိဓာန်၊၅၁၈)။ပုဋ္ဌံ ကသ. တီတိ ပုက္ကုသော၊ နိ၂ါတနာ၊ အထဝါ ပုဋ္ဌတိပုရိသဿ နာမံ တံ ကုဒသတိ အာပနာဘိဘိ ပုက္ကုသော။ ပုပ္ပံ ဝုစ္စတိ ကရီသံ ကုသုမံ ဝါ၊ တံ ဆဒ္ဒေတီတိ၊ဆဒ္ဒ အာပနယနေ၊ အဘိဓာန်ဋီကာ[၁](၅၀၈)။

သာမိကာနံ ဝစန ကရဏတ္ထာယ ကဏ္ဏံ ကရောတိ ဩဟိတသောတော ဟုတ္ဝာ နိသီဒတီတိ အဝကဏ္ဏကော။ အဝသဒ္ဒါ ဝစောကြိယာ အနုက်းဟာတည်း။ သာမိကာနံ ဝစနကရဏတ္ထာယ ဇဝေန ဝေဂေန ကဏ္ဏံ ကရောဘိတိ ဇဝကဏ္ဏ. ကော။ သာမိကာနံ အတ္ထာယ ဓနံ ဒေတီ ဂဝေသတီတိ ဓနိဋ္ဌကော။သာမိကာနံ သဝံပသဝံဝုစ္စိ ဧသတိ ဂ္ဂစ္ဆတီတိ သဝိဋ္ဌကော။ ကုလံ သာမိကကုလံ ဝေစုဝ်တိ ကုလဝစုကောဟု ဝစနတ္ထပြုကျန်ကိုရသတည်း။(ဝိ၂၂၈။)ထို့ကြောင့် အဝကဏ္ဏ. ကာဒိဒါသာနံ နာမံ ဟောတိဟု မိန့်သတည်း။

အဝကဏ္ဏကန္တိ ဆိန္နကဏ္ဏကနာမံ။ဇဝကဏ္ဏကန္တိ ဝက််ကဏ္ဏက နာမံ။ဓနိဋ္ဌက် ဓနဝစုက နာမ်ံ။သိရိဝစုက နာမံ ကုပဝစုကဒသာ နာမံ။(ဝဇီရဗုဒ္ဓိ။၂၀၈)

ဆိန္နဖြင့် အဝ၏ ဟာနိအနက်ကို ပြသတည်း။ ဝက််ဖြင့် ဇဂ္ဂ် ဇုဓာတ် ဇုဝက််ဂတိအနက်ကို ပြသည်။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိနည်းမှ တနည်းငါကြံသတည်း။

၁။ ပုဝုစ္စကိ ကရီသံ၊ တံ ကုသကိ အာပနေတိတိ ပုက္ကုသော။(ပါစိတျာဒိ၊ ယော၊ ၄) ပုရီသ=မစ္စင်ဟော၊ နပုလ္လင်။(အဘိဓာန်ဋီကာနိဿယအမှာ)

သြညာတံကို အဝညာတံဟု ဖွင့်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ သြညာတံနှင့် အဝညာတံသည် ကာဒိ, ကာရိယအဖြစ်ဖြင့်သာ ထူးသတည်း။ အနက်မထူးဟု မှတ်အပ်၏။ ဥညာတံပုဒ်လည်း သြအဝဿသုတ်ဖြင့် အဝကို ဥပြု၍ပြီးသတည်း။

ဟိဒ္ဓိတံ၌ ဟိဒ္ဓခာတ်သည် ဟိဒ္ဓ အနာဒရေဟူသည်နှင့်အညီ အနာဒရအနက် ပေါတည်း။ မရိဃသအပ်က စက်ဆုပ်အပ်သဖြင့်း။ ထို့ကြောင့် ဇိဂုစ္ဆိတံဟု ဖွင့်သတည်း။

စိဇ္ဇတ္တ ကရိယတိတိ စိတ္တိကတံ။ နစိတ္တိကတံ အစိတ္တိကတံ ဝစနတ္ထပြု။ စိတ်၌ မပြုခြင်းဟူသည် အလေးမပြုခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် နဂရုကတံ ဖွင့်သတည်း။

ကောဠကပုဒ်ကို ကုသတိရုက္ခံ တစ္ဆတိတိ ကြောင်ကော ဝစနတ္ထကို ပြုလို၍ တစ္ဆကကမ္မံ ဖွင့်သတည်း။

ယကာဓရန ဝါ စဒသာ စကားဖြင့် ယဘာမေထုနေ ဟူသည်နှင့်အညီ-ယအက္ခရာ ဘ-အက္ခရာတို့ကို တဓပါဠိးတွင်းပင်အပ်သည်ရှိသော် ယဘာဝတ်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်သော် ယဘာဝတ်မေထုနဒုနံကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် အမိန္ဒမန္ဒနှင့်စပ်၍နှင့်အမေမည်ကဲ့သို့ နှင့်နှမမည်ကဲ့သို့ဟု ဆဲရေးခြင်း အာသဒ္ဓမ္မဝစနဖြစ်၏။ ထိုအသဒ္ဓမ္မဝစနဖြင့် ဆဲရေးခြင်းကို ပြသည်ဟု မှတ်ဒဲ့ပ်၏။

ကဉ္စတိ သုက္ကံ သေသတိ ပဏ္ဍုတိ ဧဝေနာတိ ကာဠံဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပုရိသနိမိတ်ကို ရသဖယ်းဟုသိဧခြင်းငှာ ကာဠန်္တိ ပုရိသနိမိတ်ကိုမိန့်သတည်း။

ကုစ္ဆိတတ္တာ တစိကဗွာ သံဝရိတဗွာ ဝတ္ထေန ပိဒဟိတဗွာ တိကောဠစိကာဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဣတ္ထိနိမိတ်ကို ရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ကောဠစိကာတိ ဣတ္ထိနိမိတ္တံကို မိန့်သတည်း။ ကဠာသဝဏ္ဏေသု (ခာတုမာလာ ၅၂) တစ သံဝရဏော။ ကုဏ် အစိတ်ဥကို သြပြု။ ဒန္တ္ဓတကံ မုဒ္ဓဇဋ္ဌပြု။ ဏ္ဌကို အကပြု။ ဒါယိကာ, ဥပါသိကာပုဒ်တို့၌ကဲ့သို့ ဒ-ကို ဋ္ဌပြု။

၁။ ကောဠစိကာကို ဣတ္ထိနိမိတ္တာ၌ ကောဠစိကာပုဒ်ကား ကု ပုဗ္ဗ တစ= သံဝရကော ခေတ် (နိဟိခာတု၊ ၃၀။) ဏ္ဍုပစ္စည် ဖြင့် ပြီးသော ပုဒ်တည်း။ ကစ္ဆိတတ္တာ တစိတဗွာ သံဝရိ-တဗွာ ဝတ္ထေန ပိဒဟိတဗွာတဲ့ ကောဠစိကာ။ ပါဠိတဲ့၊ ဂဏ္ဌိ၊ ဏီ၊ ကျော။

ကာဠကောဠိက ဆဲရေးခြင်းကား ယောကျ်ား.မိမ္မတို့၏ အင်္ဂါဇာတ်ဖြင့် တိုင်းထွာခြင်းဟူသော ဆဲရေးခြင်းတည်း။

၁၆။ ဝိရူပတ္တာ မင်္ဂုတမ္ပေါ မင်္ဂုတမ္ပေါတိ မင်္ဂုဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ မင်္ဂု ဘာဝကို ယူ။ မင်္ဂုဘာဝဖြစ်မသော နိဗ္ဗေဓဘာဝ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗေဓံ ဟု ဖွင့်သတည်း။ "နိဗ္ဗေဓံ နိဗ္ဗေဓဘာဝ" ကို ဟု အနက်ပေး။ ဟီနေန ဇာတ်ဝစနေနကား သဒ္ဒတ္ထ။ ဟိန ဇဝတိယာကား အဓိပ္ပါယတ္ထ။

၂၆။ ဂဟ္ဟိ ဘေဒကော ကိုက်နံရံအထုံးအဖဲ့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော သူဘာည်။ ကေဠိဟာသာဓိပ္ပါယတာ။ ပြက်ရယ်ပြုခြင်း, ရယ်ရွှင်ခြင်းငှာ အလို၌ ဩည်၏ အဖြစ်တည်း။

ဟာသနံ ဟာသိတံ ဟာသော။ အဘိဓာန် ရယ်ရွှင်ခြင်း အနက်ဟော (၁၇၅)။ ပရိဟာသော ဒဝေါ ခိဋ္ဌာ။ကေဠိ ကိဉ္စာဝစ ဂဲဋ္ဌိတံ။ အဘိဓာန် ပြက်ရယ်ခြင်း အနက်ဟော (၁၇၆)။ ကေဠိဟာသာဓိပ္ပါယတာ အဒ္ဓင်္ကိုထောက်၍ ဒ ဝေါစ-ဟသောစ ဒဝေါ"ဟု ကောသိသံပြု။ ဤကား အဘိဓာန်၌ ကေဠိနှင့် ဟာသကို ပရိယာယ်ခြား ဆိုသည်ကို မှီ၍ ပေးဇယ်သော အနက်တည်း။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိကာ (၂၀၉)၌ ဒဝကမ္မတာ နာမ ကေဠိတံ ဒဿေတုံ ဟာသာဓိပ္ပါယတာတိ ပဒ္ဒ" ဟု ဖွင့်သည် အလိုအားဖြင့် လည်းကောင်း တေရသကဏ်ဋီကာ (ဋီ၊၃၊၄။)၌ "ဟာသာဓိပ္ပါယတာတိပုရိမပဒဿ အတ္ထပိဝေဏ" ဟု ဖွင့်သည် အလုံးအားဖြင့် လည်းကောင်း ကေဠိဟာသာဓိပ္ပါယတာ။ ရယ်ရွှင်ပြုံးငှာ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း။" ဟု အနက်ပေး။

မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ် အနာပတ္တိဝါရလာ ဒဝါသဒ္ဒါက် ဒဝါဘာဖတိနာမ သဟသာ ဘာဇာတိ" ဟု ဒဝကို သဟသဒ္ဒနှင့် ပူးတွဲ၍ဆိုသော်လည်း "ဒဝနံ သဟသာပဝတ္တနံ ဒဝါ" ဟု ဝေနယ်ပြု။ သဟသာသဒ္ဒါ နိပါတ်ဖြစ်ကြောင်းကို အဘိဓာန်အဗျယဝဂ် (၁၁၄၈) လာ သဟသားတု အ တက်တေ-စကားဖြင့် သိအပ်၏။

တတ္ထ နတ္ထိ ဒဝါတိ ခိဋ္ဌာဓိပ္ပါယေန ကြိယာနိဒ္ဒေသော။ နတ္ထိ ရဝါတိ သဟသာ ကြိယာ နတ္ထိတိ ဝဒန္တိ။ သဟာသာ ပန ကြိယာဝေဝါ ဆဲညံ ဂရိုသားမိတိ အညသဒ္ဒရဟိတံ ရဝါ။ ။ (သုတ်ပါဠေယျဋ္ဌကထာ၊ သမုဋ္ဌာနနိယာသုတ် ဆဖွင့် (၅၄)။ ဤဋီကာဒွ်အာဇရိယဝါဒသည် ဤအဋ္ဌကထာနှင့်ညီသတည်း။ သဒ္ဒဝါဒ ဆည် အနာပတ္တိဝါရလာ "ဒဝါဘာဖတိနာမ သဟာသာသဒ္ဒတံ" စကားနှင့် ညီသတည်း။ရဝါပုဒ်ကို "ဝိရဇ္ဈိတ္ဝာ ရဝနံ ပဝတ္တနံ ရဝါ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ (၃၂)။

၃၅။ ပါဠိတော်နှင့်လေ့လာချိန်၌ အာပတ္တိဝါစာယ ဝါစာယ ဒုဗ္ဘာသိတဿ ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဒုဗ္ဘာသိတာ ပတ္တိပနေတ္ထ စသော စကားကို မိန့်သတည်း။ "ဇတ္ထ ဩမသဝါဒသိက္ခာပဒေ"ဟု အနက်ပေး။ ဝုတ္တာ။ သော။ ဒုဗ္ဘာသိတာ ပတ္တိ။ သည်။

ဩမသဝါဒသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၃- ပေသုညသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၆။ ဘဏ္ဍနပုဒ်၏ဝစနတ္ထကို သုတ်ပါဠိဌေယျဋီကာ ပါသာဒိကသုတ်အဖွင့်၌ "ဘဏ္ဍန္တိပရိဘာ၊၊န္တိ တေဃာတိ ဘဏ္ဍနံ။ ဝိရဒ္ဓစိတ္တာတာ"၁ ဟု မိန့်အပ်၏။

ဘဒ္ဒိပရိဘာသနေန။ ဘဏ္ဍတိ။ ဘဏ္ဍနံ။ ဘဏ္ဍော။ ။(ဓာတုမာလာ(၅၈)။

ဤအဋ္ဌကထာ၌ ကွမိနာစ ကွမိနာစ ။ပ။ သမန္တနံဟု အာဘိဓေယျကြား သောဇကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် 'ကာလဟာသ ပုဗ္ဗေ သမန္တန-ဝေသန ဘဏ္ဍန်္တိ ပရိဘာသန်္တိ ဇတေနာတိ ဘဏ္ဍနံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။

အာပတ္တိဂါမိကာယ ကာယဝါစာဝိတိက္ကမသာ ကုစ္ဆိတသဘာဝတ္တာ ကာလ ဟိတဗ္ဗော ကုစ္ဆိဘဗ္ဗောတိ ကာလဟော ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ကာယဝါစာ ဝိတိက္ကမ ကို ရသည်ဟု ပြခြင်းငှာ ကာလဟောတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဂရဟာကာလဟ ကုစ္ဆနေ။ (ဓာတုမာလာ-၁၉၆။)

နတ္ထံ ကွမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသီတိ အာဒိနာနယေန ဝိရုဒ္ဓါ ဝါဒေါ ဝိဝါဒေါဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြု၍ ဝိဝါဒေါတိ ဝိပ္ပါဟိက ကထာကို မိန့်သတည်း။

ထို့ကြောင့် သုတ်ပါဌေယျအဋ္ဌကထာ ပါသာဒိကသုတ်အဖွင့် (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၃၊၈၉) ၌ "နတ္ထံ ကွမ် ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသီတိအာဒိနာ နယေန ဝိရုဒ္ဓဝစနံ ဝိဝါဒေါ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဝိပ္ပါဟိက ကထား ဆန့်ကျင်ခြင်းကို ယူတတ်သောစကားဘယ်း။ ။ပိသုဏ ဝါစံဖြင့် ပိသတိတိ ပိသုဏာဝါစာ။ပိသုဏာဝေ ပေသုညံ ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။

၁။ ဘဏ္ဍန်္တိ ပရိဘာသန်္တိ ဇောနာဘိ ဘဏ္ဍနံ၊ ဝိရုဒ္ဓစိတ္တံ- ဟု ဒီ၊ ဋီ၊ ၃၊ ၈၉-၌ ရှိ၏။

ပိသဓာတ်နောင် ကရွဏာပုဒ်၌ ကဲ့သို့ ရွဏာပစ္စည်းသက်။ ရ အနုဂုန်ကို ခေျ၊ ပိသုဏာပုဒ်နောင် သ ကတ်အနက်၌ ဏျပစ္စည်းသက်။ ဏခေျ။ ဏ-ယ သို့ဏပ်။ ဏျကို ဏျောည် ယုဂ်-သဒ္ဒနိတိသုတ်ဖြင့် ညအစုံပြု။ ပိအစိတ်လ္ကို ဝေဒုဒ္ဓိပြု။ တနည်းကား။ ပိသုဏာယ သမန္နာဂတော ပိသုဏော။ ပိသုဏာသာ ဏမွံ ဖေ့သုသ့် ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ကမ္မအနက်၌ ဏျပစ္စည်းသက်။ ကမ္မအရ ဝါစာတည်း။ ပိယ ဘာဝဿ-စသည်ဖြင့် ပိယ သုည ကရဏပုဒ်သည် နိရုဘ်ိုနည်းအားဖြင့် ပိယ၌ဿကို-ခေျ။ လ္ကို ဝေဒုဒ္ဓိပြု။ သုည၌ ညကို ခေျ။ ကရဏ၌ ကရကို ခေျ၊ သကတ် အနက်၌ ဏျပစ္စည်းသက်။ ဏကိုခေျ။ဏကို ယသို့ဏပ်။ ဏျကိုညပြု၍ ပြီးသည်ကို ပြဿတည်း။ သုညကရဏဝါစန္တိ၌ ဝါကျ။ တေရသသဏ်ဍီကာကို မှီးသဘည်း။ လ္ကတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ခံသေဝဲလည်း ပိလ္ဓတ္ထမဟုတ်။

၃၇။ ဘိက္ခူနံ။ တို့၏။ ဥပသံဟရဉ္ဇ။ အနိုးအပါးသို့ ဆောင်အပ်သော။ ပေသုညေ။ မှုန်မှုန့် ညက်ညက် အစုကဲ့အောင် ပြုသော စကားကြောင့်။ (ဝါ) ချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်၏ ဆိတ်ခြင်းကို ပြုမကြဲခင်းဖြစ်သော စကား ကြောင့်။ ဘိက္ခုဒဘာ၊ အပြစ်အပေါက် ရှာတတ်သော ရဟန်းတစ်ယောက် အထံမှ။ သုတ္တာ၊ ကြားရ၏။ ဘိက္ခုနာ။အပြစ်ပြောတတ်သော ရဟန်းတယောက် နှင့်။ သဒ္ဒံ၊ တက္ကံ။ ဝေရိဘာဝေန၊ ရန်ဖက်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တသ်၊ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုဿ၊ အပြစ်ပြောခံရသော ရဟန်းတစ်ယောက်၏။ ဥပသံဟရဉ္ဇပေသုညေ၊ အနိုးအပါးသို့ ဆောင်အပ်သော မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် အစုကဲ့အောင် ပြုတတ်သော စကားကြောင့် (ဝါ) အနိုးအပါးသို့ ဆောင်အပ်သော ချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်၏ဆိတ်ခြင်းကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော စကားကြောင့်။ လ္ကတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဓာတ္ထော၊ တည်း။

ဘိက္ခုတောစသည်၌ ဤသို့ အနက်ပေးသည်ကား' လ္ကမဿ သုတ္ဘာ အမုဿ အက္ခာယန္တိ လ္ကမဿ ဘေဒါယ။ အမုဿ သုတ္ဘာ လ္ကမဿ အက္ခာယန္တိ အမုဿ-ဘေဒါယ" ဟူသော ပါဠိတော်ကို မြော်၍ အနက်ပေးသတည်း။ တေရသ-ကဏ်ဍီကာ (၃၊၅၊)၌ တာဿ၊ ထိုဿ်ပါးသော ရဟန်း၏။ ကြိယံဝါ၊ ကုံးတိုက်အပ်သော ရဟန်းနှင့်စပ်၍ ကုံးဘိုက်ခံရသောရဟန်းပြုသောအမှုအရာကို။ ဝစနံဝါ၊ ကုံးတိုက်အပ်သောရဟန်းနှင့်စပ်၍ ကုံးဘိုက်ခံရသောရဟန်း၏ပကားကို။ ဟု အနက်ပေး၊

ပေသုညသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၄။ အာပတိဿဟုဒ်၌ ပတိပုဗ္ဗ သုဓာတ် ဏ-ပစ္စည်းသက်။ အ-နှောင်းသော ကြောင့် ဥဓော့၊ သဒ္ဒဘော်ဟု၍ ပြီးသတည်းဟု ပြလိုရကား အာပတိဿာတိ အာပတိဿာဝါကို မိန့်သတည်း။

အာပတိဿယာဝါဖြင့် ပတိပုဗ္ဗ သိဓာတ်ဖြင့် ပြီးသည်ကိုပြသဘည်း။ သိဓာတ် အပစ္စည်း။ ဣကို ဝုဒ္ဓိပြု။ ဧကို အယပြု။ သဒ္ဒဘော်ပြု။ ပတိသည် ထောင်လွှား ခြင်းမှနစ်ခြင်း နိဝတ္တိအနက် ဟောတည်း။ ထောင်လွှားခြင်းမှ နစ်ခြင်းနိဝတ္တိ ဟူသည် နှိမ့်ချခြင်း နီစတည်း။ သိဓာတ်သည် ဂတိအနက် ဟောဘည်း။ ဂမနဂတိ, ပဝတ္တနဂတိ, ဗုဒ္ဓိဂတိ, ပါပုဏနဂတိမလေးပါးတို့တွင် ပဝတ္တနဂဘိဟော တည်းဟုပြလိုရကား အနီစဝုတ္တိနောတိ အတ္ထောကို မိန့်သတည်း။

အနီစဝုတ္တိနော၊ နှိမ့်ချသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းမရှိကုန်။

ဝိသဘာဂဇီဝိကာဖြင့် ဝုဘ္ဘိသဒ္ဒါ၏ ဇီဝိတဝုတ္တိအနက်ကို ပြသတည်း။

၄၅။ ပဒံပဒံ ဒြင့်သော-ပစ္စည်းသည် ဝိစ္ဆာအနက်၌ ဖြစ်သတည်းဟုပြသတည်း။ တဒဿတ္ထိတိ ဝိစသုက်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် ဝိစ္ဆာအနက်၌ သေ၀ပစ္စည်းသက်။ ။ကော-ဋ္ဌာသံ ကောဋ္ဌာသံဖြင့် ပဒသဒ္ဒါ၏ ဌာန, ပရိဿာဟာ စသော အနက်တို့တွင် ကောဋ္ဌာသ အနက်ကို ပြသဘည်း။ အဋ္ဌကထာဆရာ သည် ဤစကားကို "ပဒေ ပဒေ"ဟု လာသော ပါဠိတော် စကားကိုရှု၍ မိန့်သတည်း။ တတ္ထ ပဒန္တိ ။ပ။ ဒုတိယပါဒေါဟူ၍ လာသောနည်းသည် ဂါထာနှင့်သာ ဆက်ဆံသတည်း။

ပဒန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကော ဧကေကော။ တစ်ခုတစ်ခုသော။

ဧကသ္မိံ အနွသတေ၌ ကေသဒ္ဒါကဲ့သို့ ဝိစ္ဆာလောပတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ ပဒေပဒေဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ၌ "ပဒံ ပဒံ"ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လာရှိသတည်း။ လေးပါးလုံးကို တစ်ပိုင်နက် ရွတ်သော် လည်းကောင်း ပထမပါဒကိုသာ တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်သော်လည်းကောင်း ပဒဖြင့် အာပတ်သင့်သတည်း။ လေးပါဒကိုဟုတ် တစ်ခုတစ်ခုသောပါဒကို တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်သော် လည်းကောင်း ပဒဖြင့် အာပတ်သင့်သတည်း။ ဒုန္နက္ခရန္တိ ။ပ။ ပစ္ဆာဗုဠ္ဠနံ စကားသည် ဂါထာ, စုဏ္ဏိယ နှစ်ပါးနှင့် ဆက်ဆံသတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဂါထာ ဗန္ဓေပိ စ သေနယော" ဟု မိန့်အပ်၏။

သေနယော အရကား မထေရ်ကြီးသည်, မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဟု ရှက်ဆိုအပ်သည် ရှိသော် သာမဏေသည်, မ အာကွရာမျှကိုသာ တစ်ပြိုင်နက်ရွတ်ဆို၍ဝဉ်သော နည်းတည်း။ ဤ ဂါထာ ဗန္ဓေပိ သေနယော စကားကို အနုဗျဉ္ဇန ဂဏနာယ-ပါစိတ္တိယော စကား၏ နောက်၌လည်းလိုက်၍ ယှဉ်ဒပ်၏။ ဤသို့ယှဉ်ရာ သေ-နယော အရကား မထေရ်ကြီးသည် မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဟု ရွတ်ဆိုအပ်သည် ရှိသော် သာမဏေသည် လျင်သောပညာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် မနောသေဋ္ဌာ ဟူသော ဤမနောပုဒ်ကို မထေရ်ကြီး၏ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဟူသော ထိုမနောပုဒ်နှင့် တကွ တစ်ပြိုင်နက်ရွတ်၍ နုတ်မြွက်ခြင်းတည်း။

ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကား(၁၃၇၉)၌ ထွေ ပဒါဒိသရူပံ အဋ္ဌကထာယ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တံ ဟိ တတ္ထ ပဒန္တေ ကော ဂါထာ ပါဒေါအဓိပ္ပေတော။ အနုပဒန္တိဒုတိယော-ပါဒေါ အန္တကွရန္တိ ကေကမက္ခရံ။ အနုဗျဉ္ဇနန္တိ ပုရိမ ဗျဉ္ဇနေနသဒိသံ ပစ္ဆာ ဗျဉ္ဇနန္တိ။ ဣဒံ ဂါထာ မယာဒေသနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ မိန့်ဆို သည်ကို ရှေးနည်း အန္တကွရ အနုဗျဉ္ဇနဖြင့် စုဏ်ယှဉ်စပ်၍ အန္တကွရံ နာမ စသည် ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အနုဗျဉ္ဇနံ နာမ စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်လတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်ခြင်ရန် ရှိသတည်း။

ဤရှေနည်း၌ အန္တကွရပုဒ်၌ အနုသဒ္ဒါသည် အန္တဒ္ဓမာသံပုဒ်၌ အနုသဒ္ဒါကဲ့သို့ ဝိစ္ဆာအနက်ကို ထွန်းပြသတည်း။ အနုဗျဉ္ဇနံပုဒ်၌ အနုသဒ္ဒါသည် သဒိသအနက်ကို ထွန်းပြသတည်း။ "အနုသဒိသံ ဗျဉ္ဇနံ အနုဗျဉ္ဇနံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။

ယံ ကိဉ္စိစသောနည်းသည် စုဏ်ယှဉ်သာ ဆက်ဆံသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၃၇၀) ၌ ဣဒံ စုဏ်ယ ဒေသနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံဟု မိန့်အပ်၏။ ဤနောက်နည်း၌ အန္တကွရံပုဒ်၌ အနုသဒ္ဒါသည် ရှေနည်း၌ကဲ့သို့ ဝိစ္ဆာအနက်ကို ထွန်းသတည်း။

အနုဗျဉ္ဇနပုဒ်၌ အနုသဒ္ဒါသည် အနုပစ္ဆိန္နံ အနက်ကို ထွန်းသတည်း။ "အည မည် အနုပစ္ဆိန္နံ ဗျဉ္ဇနံ အနုဗျဉ္ဇနံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ အကွရအဝေါင်း ဖြစ်သည်နှင့် အချင်းချင်း စပ်ယောကြောင့် မပြတ်သဟုတည်း "အနုပစ္ဆာ ဝုတ္တံ ပဒံ အနုပဒံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။

ပါဠိတော်၌ ပဒံနာမ ဧကေတော ပဋ္ဌပေတွာ ကေတော ဩသာပေန္တိ။ အနု-ပဒံနာမ ပါဠေက္ကံ ပဋ္ဌပေတွာ ကေတော ဩသာပေန္တိ-ဟု ဂါထာစုဏ်ယှဉ်ပါးစုံ နှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့် ဟောတော်မူယောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပဒန္တိ.

ကောဂါထာပါဒေါ် အဓိပ္ပေတော။ အနုပဒန္တိ ဒုတိယပါဒေါဟူ၍လည်းကောင်း ပဌမ ပဒံ ပဒမေဝ။ ဒုတိယံ အနုပဒံဟူ၍လည်းကောင်း ဂါထာ, စုဏ္ဏိယနှစ်ပါးစုံနှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့်ပင် ဖွင့်တော်မူသတည်း။

ပါဠိတော်၌ ပဒ အနုပဒတို့ကို ဂါထာ,စုဏ္ဏိယနှစ်ပါးစုံနှင့် ဆက်ဆံသော အားဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့်ပင် အနက္ခရံ နာမ ရူပံ အနိစ္စန္တိ ရူတိသြပါ-တေတော်။ အနုဗျဉ်နံ နာမရူပံ အနိစ္စန္တိဝုစ္စမာနော ဝေဒနာ အနိစ္စာတိ သဒ္ဒံ နိစ္ဆာရေတိ စကားကို စုဏ္ဏိယနှင့် စပ်၍ ဥပလက္ခဏ နည်းအားဖြင့်သာ ဟောတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် အနက္ခရအနုဗျဉ်နတို့သည်လည်း ဂါထာ, စုဏ္ဏိယနှစ်ပါးစုံနှင့် ဆက်ဆံသဝ ည်းဟု နှလုံးပိုက်တော်မူ၍ ဒုဒ္ဒေတည်ဖြစ်တော်မူသည်အလျောက် အနက္ခရာနိ့ ဇေကကေကရုံ။အနုဗျဉ်နန္တဲ့ ပုရိမဗျဉ်နေန သဒိသံ ပစ္ဆာဗျဉ်နံဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ယံ ကဉ္စိ ဝါ ကေမက္ခရံ အနက္ခရံ၊ ဇကွရ သမူဟော အနုဗျဉ်နံဟူ၍ လည်းကောင်း ဖွင့်တော်မူသတည်း။

နောက်နည်း၌ ဝိဘတ်မဆုံးသော အက္ခရသမူဟသည် အနုဗျဉ်နတည်း။ ဝိဘတ်ဆုံးသော အက္ခရသမူဟသည် ပဒတည်း၊ ဝိညာဏ် အနိစ္စံ၌ ဝိဘတ်မဆုံး သေးသော ဝိညာဟူသော အက္ခရာအပေါင်းသည် အနုဗျဉ်နတည်း။ ဝိဘတ် ဆုံးသော ဝိညာဏ်ဟူသော အက္ခရာအနုဗျဉ်နအပေါင်းသည် ပုဒ်တည်း။ "အက္ခရဿ အနုရူပံ ပဝတ္တံ ဗျဉ်နံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ "အနုပစ္ဆာ ဝုတ္တံ ပဒံ အနုပဒံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။

ဤဒါနိ ပဒံ နာမ ကေတောအစရိုသော အဌကထာစကားဖြင့် ပဒနှင့်အနုပဒ ကိုဂါထာနှင့်သာ စပ်၍ပြတော်မမူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အနက္ခရနှင့် အနု-ဗျဉ်နကို စုဏ္ဏိယနှင့်သာ စပ်၍ပြဟော်မူခြင်းသည်လည်းကောင်း တဘက်ပြကေ ပဿနည်းအားဖြင့် ပြတော်မူခြင်းဖြစ်သတည်း။ ပဒနှင့် အနုပဒကို ဂါထာနှင့် စပ်၍ပြသကဲ့သို့ အနက္ခရနှင့် အနုဗျဉ်နကိုလည်း ဂါထာနှင့်စပ်၍ ပြအပ်၏။ အနက္ခရနှင့်အနုဗျဉ်နကို စုဏ္ဏိယနှင့်စပ်၍ ပြအပ်သကဲ့သို့ ပဒနှင့် အနုပဒကိုလည်း စုဏ္ဏိယနှင့် စပ်၍ပြ အပ်၏ဟု သိစေခြင်းငှာ တဘက်ပြ ကေပဒနည်းအားဖြင့် ပြတော်မူခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့။

ဇေတုန ဂါထာယ စသော ဝိမတ်ဝိနောဒနီ (၂၊၄။) ဋီကာလာစကားသည် ပါဠို, အဌကထာ အရိပ်အမြွက်အထောက်မရရကား သင့်မည်မထင်ပေ။ တေရ သကဏ်ဋီကာ(၃၊၅)၌ ဇဝံ မေ သုတန္တိ အာဒိသုတ္တံ စသော စကားကို မိန့်တော်မူသောကြောင့် တန သမယေန အစရိုသော နိဒါန်းပါဠိကို လူ သာမဏေနှင့်

ပုဒ်ပြိုင်ရွတ်သော် အာပတ်သင့်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ ဗာဟိရနိဒါန်း အဖွင့်အစ(၂၁)၌ အတ္ထပစ္စက္ခဝစနံ နဟောတိတိ အာဟစ္စဘာသိတံ နဟောတိတိ အဓိပ္ပါယော။နဟိ ဘဂဝတော အတိတာဒီသု အဇ်စ္စကဲ့ ကဲ့ို အတ္ထိ။ယဒိ အတ္ထပစ္စက္ခဝစနံ နဟောတိ။ ပဒသောဓမ္မာပတ္တိ နဇာနေယျာတိ စေ။ နဲ။ သာဝကဘာသိတဿပိ ပဒသောဓမ္မပတ္တိဇာနနတော။ နိယမာဘာဝါ အတိပွသင်္ကာတိ စေ။ နဲ။ ပဒသော ဓမ္မသိက္ခာပဒဋ္ဌကထာယံ သဂိတိတ္တယံ အာရုဠ္ဆောတိ ဝိသေသိတတ္တာ။ တထာ အဋ္ဌကထာယမ္ပိ သဂိတိအာရုဠ္ဆတ္တာ ခန္ဓာနဥ္စပဋိပါဋိ။ပ။ သံသာရော ပဝုစ္စတိတိ ဓေမာဒိပစနံ ယဉ္စသံဂိတ အာရုဠ္ဆက္ကမာနုဂတံ။ တံ ပဒသောဓမ္မာပတ္တိ ဇာနေတီတိ အာယသ္မာ ဥပတိဿောဟူ၍ လာသောစကား ဤသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၂၉၁)၌ ဓေ မေ သုတန္တိအာဒိသုတ္တံ ဘဏာပိယမာနော ကောရံ ဝဘွာ တိဋ္ဌတိစေ။ အန္ဓကဝေန ပါဓိတ္တိယံဟူ၍ လာသောစကားတို့နှင့် တေရသကဏ်ဋီကာလာစကား ညီညွတ်၏။

ဩသာပေန္တိ။ ပြီးဆုံးစေကုန်၏။

အဝပုဗ္ဗ သာဓာတ်၊ အန္တကမ္မအဆုံးပြုခြင်း အနက်ဟော။ ဏာပေပစ္စည်း၊ အဝကို ဩပြု။ သဒ္ဒ တနုကရဏော အန္တကမ္မနိစ္စ။ သိယတိ။(ဓာတုမာလာဘူဝါဒိဒိဝါဒိဒွိဂဏဲကဒ္ဓာတုရူပ) ဩသာနံ ပရိယောသာနံ (အဘိဓာန်သံဏိဏ္ဏဝဂ် (၇၇၁)။သဒ္ဒ တနုကရဏော။ယု။ ဩသာနံ။ ပရိအဝပုဗ္ဗော ပရိယောသာနံ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။ အဘ်ဓာန်ဋီကာ၌ သဒ္ဒတနုကရဏောဟု ဓာတ်နက်ကြားသည်ကား ဥပလက္ခဏနည်းတည်း။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘာသိတမ္ပိ ဗုဒ္ဓဘာသိတေယေဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိဟူသော တေရသကဏ်ဋီကာ(၃၊၆) လာ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓဘာသိတဟူသည်။ သဋ္ဌိနိပါတ်သောဏဒဇာတ်(၃-၆၊၂၄)လာ။ ယော စ ဓမ္မံ နိရံ ကတွာ၊အဓမ္မမနုဝတ္တတိ သဏ္ဌကပဏ္ဍောဟောတိ ပါပေါ ပါပပဏ္ဍယနောစသော တရားစကားတည်း။သာဝကဘာသိတ,ဇာသိဘာဘိတ,ဒေဝတာဘာသိတမ္မတို့သည် ဘုရားရှင်ကောင်းချီး ပေးတော်မူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အာပတ်သင့်ခြင်း အကြောင်း ဖြစ်သတည်း။ ကဿာဝတ္ထုကျမ်းသည် ဘုရားရှင်ကောင်းချီးပေးတော်မူပြီး မဟုတ်ငြားသော်လည်း ဗျာဒိတ်တော်စကား ကြားတော်မူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အာပတ်သင့်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်သတည်း။

အတ္ထုပသဉ္ဇိတောတိ အဋ္ဌကထာနိဿိတော-စကား၌ တတ္ထတတ္ထ ဘဂဝတာ ပဝတ္တိတာ ပကိဏ္ဏကဒေသနာယေဝ ဟိ အဋ္ဌကထာဟု တေရသကဏ်ဋီကာ

(၁၊၂၁)အော က် ဗုဒ္ဓေနစေသော ဂါဝေအဖုင့်၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ပကိဏ္ဏက ဒေသနာသည် အဋ္ဌကထာမည်၏၊ ဤသို့မိန့်သောစကားသည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ နေဝဟိ ဝိနယသုတ္တာဘိဓမ္မာနံ ပကိဏ္ဏကဒေသနာဒိဝသေန ယော ပထမံ အတ္ထောဝိဘတ္တော သော ဧဝ ပစ္ဆာ တာသတာသ သံဝဏ္ဏနာ ဝသေန သင်္ဂီတိ ကာရေဟိ သင်္ဂဟံ အာရောပိတော– ဟူသော မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌိကာကျမ်းဦး အစအဖုင့် (ပ၊ဋ္ဌိ၁၊၁၅) စကားနှင့်ညီ၏။ ဤမူလပဏ္ဏာသဋ္ဌိကာ စကားသည် သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာ အာသိဝိသဝဂ်၏ ဆဋ္ဌသုတ် အဖုင့်စကား။ မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာလာစကားတို့နှင့် ညီ၏။ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိကုန်သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ သင်္ဂီယနာတင်အပ်သော မဟာအဋ္ဌကထာသည် အဋ္ဌကထာနိဿိတမည်၏။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋ္ဌိကာ(၃၊၆)၌ အဋ္ဌကထာနိဿိတောတိ ပုဗ္ဗေမဂဓဘာသာယ ဝုတ္တံ ဓမ္မသင်္ဂဟာ ရုဠှံ အဋ္ဌကထံ သန္ဓာယ ဝဒတိဟု မိန့်အပ်၏။ တေရသကဏ်ဋ္ဌိကာ၌ ဣဒါနိပိစသော စကားဖြင့် ယခု ကာလတိုင်အောင် သင်္ဂီယနာတင် အရှင်မြတ်တို့၏ စကား အစဉ်အတိုင်း ယထာပိဒီပကောနာမ"စသော စကားရှိ ကြသည်ကို ပြသတည်း။ "ဤယထာပိဒီပိကောနာမ"စသောစကားသည် သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာဋီကာတို့ပဋ္ဌာန သုတ်အဖုင့် အာနာပါနပဗ္ဗ၌လာ၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၄၇)၌ ဗုဒ္ဓဃောသာစရိယာဒီဟိ ပေါရာဏဋ္ဌကထာနယေန ဝုဉ္စာမိ ဣစ္စာဒိသစ်ဟောတဗ္ဗန္တိ ဝဒန္တီ ဟုမိန့်၏။ဝိဝဋ္ဋ။ ပနိဿိတောပိ စသော အဋ္ဌကထာ စကားကိုထောက်၍ သင့်မည်မထင်။

အာရဋ္ဌမမ္မံယေဝ၌ ဝေဖြင့် နစ်စေအပ်သော အနက်ကို ပြုသို့ကား ဝိဝဋ္ဋ။ ပနိဿိတောပိ။ပ။ အနာပတ္တိကို မိန့်သတည်း။

ဒုနုညာတကို ပြုလိုရကား တိဿော။ပ။ အာပတ္တိယေဝကို မိန့်သတည်း။

အပလာလဒမနမ်ပိ၊ အပလာလဒမန သုတ်ကိုလည်း။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊၌။ အာပတ္တိယာ၊၏။ကာရကာဝေန၊ဖြင့်။ဝုတ္တံ၊၏။

အပလာလဒမနမ်ပိဝုတ္တံ စကားကိုသာ မဟာပစ္စရိတ်၌ မြစ်သတည်း။ ဤမှ ရှေးစကားတို့ ကိုမူကား မမြစ်။ သညာပနတ္ထံ ယံ ဝစနံ ဗုဒ္ဓဝစနတော အာဟရိတ္ဝာ ဝုတ္တံ·ဟု ယောဇနာ။

အဗုဒ္ဓဝစနာနိယေဝဖြင့် အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်း မဟုတ်သည်ကို ပြသတည်း။ မဂ္ဂကထာကျမ်း စသည်တို့သည် သင်္ဂီယနာတင်သည်မှ နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သတည်း။ တေသု အာပတ္တိတိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ မဟာပစ္စရိယာဒီသုပန-စသည်ဖြင့် အညာနိပိ-စသည်ကိုပယ်သတည်း။ပန တထာပိ။နိဿိန္နေ

ဝါစေမိတိ-စသော တေရသကဏ်ဋီကာ စကား၌ "ဝိသုံ၊ အဝေး၌နေသော သူကိုလည်းဟောအံ့"ဟု အသီးအခြား။ အသလွှဲကွေ့တွာ၊ မမှတ်မူ၍။ သာမည တော၊ ဖြင့်။ နိသိဒန္နေ၊ တို့ကို့။ ဝါစေမိ၊ အံ့။ ဇာတိ၊ ဤသို့။ ဘဏ္ဍန္တိဿာပိ၊ အားလည်း။ သာမဏေရဿ၊ ၏။ ဥပစာရံ၊ ကို။ မုဉ္ဆိတွာ၍။ နိသိန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ အနာပတ္တိ၊အာပတ်မသင့်ဟု အနက်ပေး။

ပဒသော ဓမ္မ သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သဟဓေသျ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၎၈။ ဝိကူဇမာနပုဒ်သည် ပါဠိအဋ္ဌကထာစာအများမှာပင် ဥ-သံယုတ် ကင်း လျက်ရှိ၏။ ဓာတုမာလာ(၎၄)၌ (ခိဇၨကုဋိ ဂုဋိအဗျတ္တသဒ္ဒေ။"ခိဇ္ဇတိ ကူဇ္ဇတိ။ ရုဇ္ဇတိ။)ဟု ဥ-သံယုတ်နှင့် လာရှိသတည်း။ ဣ-ကာရန္တဓောတ်ဖြစ်အံ့၊ ရှေ့၌ နိုဂ္ဂဟိတ်လာ၍ ဝဂ်အားလျော်စွာ ထိုနိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥ-အက္ခရာ ဥ-အက္ခရာ စသည်ပြု၍ ကင်္ကတိ။ ရဉ်တိ။ရဂ်တိ။ရဃ်တိ။မုဉ္ဇတိ။ကုဉ္ဇတိ။ ဓဉ္ဇတိ စသည်ဖြင့် ရှိရသည်ကား သဒ္ဒါ၏ သဘောတည်း။ ထို့ကြောင့် ကုဇိဟူသော ဣ-ကာရန္တမာတ်ဖြစ်၍ ဥ-သံယုတ်နှင့် ဝိကုဇ္ဇမာနာ ဟု ရှိသင့်ရာ သတည်း။ ဝိကုဇ္ဇန်တိ ဝိပ္ပလပဿဒ္ဒံကရောန္တိတိ "ဝိကုဇ္ဇမာနာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဝိပ္ပလပမာနာဟု ဖွင့်သတည်း။

ဝိပ္ပလပမာနာ၊ အထူးထူး အပြားပြားသော စကားကို ဆိုကုန်သည်။ (ဝါ) ယောင်ယမ်းကုန်သည်။

တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ဝိကုဇ္ဇမာနာတိ နိတ္ထုနန္တာ ဟု ဖွင့်သည်ကား အဋ္ဌကထာနည်းမဟုတ်နည်းအား ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာဆရာ၏ အလိုအား ဖြင့် "ဝိကုဇ္ဇန်တိနိဘ္ဂုနသဒ္ဒံကရောန္တိတိ ဝိကုဇ္ဇမာနာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဝိပ္ပလပသဒ္ဒ နိတ္ထုသဒ္ဒ နှစ်ပါးစုံပင် ခိဇ်ကုဇိ ဂုဇ် အဗျတ္တသဒ္ဒ ဟူသည်နှင့်အညီ အဗျတ္တသဒ္ဒါချည်းတည်း။

ကာကစ္ဆမာနာတိ နာသာယ-စသော စကားဖြင့် "ကာကာဝိယ ဃုရုဃုရုတိ နီရတ္ထကသဒ္ဒံ မုဉ္ဆမာနာ အစ္ဆန္တိ နိသီဒန္တီတိ ကာကစ္ဆမာနာ" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ အာသဉ္ဇပဝေသနေ။ ဥပဝေသန် နိသီဒန်။ အာသနေ ဥပဝိဋ္ဌော သံယောတိ ဇတ္ထဝိယ။ အာသတိ။ အစ္ဆတိ။ (ဓာတုမာလာ (၁၈၇) ။ သင်္ကေသ

၁။ ကူဇောဟိက္ကနေ-ဟုစာတ္ထသင်္ဂဟ ၇၁-လ ရကား ပူဇ စာတ်ဖြင့်လည်းပြီးနိုင်သည်။

အစ္ဆနေ။ အစ္ဆနံ နိသီဒနံ (ဓာတုမာလာ။ ၁၉၀) အစ္ဆပုဒ်သည် အာသဓာတ်နောင် အ-ပစ္စည်းသက်၍ ဂ္ဂစ္ဆတိပုဒ်ကဲ့ဘို့ သ-ကို ဆ-ပြု၍ ပြီးသတည်း။

တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ကာကစ္ဆမာနာတိ ထောဒန္တာ ဟု ဖွင့်သည်ကား အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းအားဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာ ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် "ကာကာဝိယ အာအာတိ သဒ္ဒကရဏေန အစ္ဆန္တိ နိသီဒန္တိ ထောဒန္တိတိ ကာကစ္ဆမာနာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။

၅၀။ ဘဂဝတာ ။ပ။ ပညတ္တန္တိ ဧတံ ဝစနံ အဝေါစုံ။ ။ ဂါရဝေနစ သိက္ခာကာမတာယ စ။ အာယသ္မတောစ၌ စပြင့် အရှင်အာနန္ဒာစသော မထေရ်တို့ကို ဆည်း။ အာယသ္မတော-ကို ဓေဒန္တိဒ္ဒဲ့ သမ္ပဒါန်စပ်။

ဥဿီသ-ကရဏတ္ထာယ။ အာသက်၌ ဦးဂေါင်းကို ပြုစေခြင်း ဒကျိုးငှာ-

သီသဿ ကရဏံ သီသကရဏံ။ စိဝရဿဝါ ဥတ္တရာသင်္ဃဝါဥဒ္ဓံ သီသကရဏံ ဥဿီသ ကရဏံ ဟု ဝစနတ္ထပြု။ တနည်းကား။ဥဿီသကရဏတ္ထာယ။ ခေါင်းအုံးပြုခြင်းအကျိုးငှာ။ "သီသဿသမီပံ ဥဿီသံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ခေါင်းအုံးရ၏ ဥ-သည် "ဥဿီသကေ မံ ဌပေါန၊ ဟူသော အဋ္ဌသာလိနီ သုဓမ္မ ကထာလာစကား (အဘိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၄၄)၌ကဲ့သို့ သမီပ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိ ၁၅၀)၌။ "ဥဿီသကေ၊ဦးခေါင်းရင်း၌။အနီး၌သော်လည်း"။ ဟူ။) သီသဿ သမီပံ ဥဿီသံ။ ဥဿီသမေဝ ဥဿီသကံ။ သဒ္ဒတ္ထ။ ဟု မိန့်အပ်၏

တတြ သိက္ခာကာမတာယာတိဝစနေ။ ၌။တသ္မာ အာယသ္မတော၊ ထိုအရှင်ဆုဟုလာ၏။ သိက္ခာကာမတာယ၊ ၌၊ ဂ္ဂဒံဝတ္ထု ၁၁၅။ တနည်းကား ဂ္ဂဒံနိဿနံ၊ ဂ္ဂါညွှန်းပြကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊၏။ ။အထ ခဳပနတော ပဋ္ဌာယ ဂ္ဂဒံ။ ဂ္ဂါတံမြက်စည်းအုပ်ကို စွန့်ကြောင်းဖြစ်သော ခြင်း၊ တောင်းကို။ ပနတထာပိ၊ ထိုသို့ဖြစ်ကြကုန် ဆိုကြကုန်ငြားသော်လည်း။တံ၊ ထိုတံမြက်စည်းခြင်းတောင်း၊ကို။ စေတိယင္ဃာနမိဝ၊ သို့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ တသ္မာကြောင့်။ အညေသံ။ ဘုရားရှင်မှတပါးကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ယသ္မာကြောင့်။ အပရိဘောဂါ၊ မသုံးဆောင်အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝလ္လနက ဝစ္စကုဋိယံ၊ ၌။ သေယျ၊ ကို။ကပ္ပေသိ၊ ၏။

၅၁။ ဒိရတ္တာဆဒ္ဒါသည်၊ ဝါစာလိသိဋ္ဌသဒ္ဒါတည်း။ ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ။ တနည်းကား ဒိရတ္တသဒ္ဒါသည် သဒ္ဒါလွန်သဒ္ဒါပိုတည်း။ ထိုသဒ္ဒါလွန်းဖြင့် အခြားမရှိသော သုံးညဉ့်ကို တိရတ္တသဒ္ဒါဖြင့် ယူအပ်၏ဟူသော အနက်လွန်အတ္ထဘေဒကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

ဟိသစ္စံ ဟိယသ္မာဝါ။ ။ သေယျာတိ စသောစကားတွင် ပဌမစကားဖြင့် "သယနံသေယျော" ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း။ ယသ္မိံ စသော ဒုတိယစကားဖြင့် "သယန္တိတ္ထောတိသေယျော" ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း။ ဤသို့ပြသောကြောင့် "သေယျောစ သေးယျောစ သေယျော"ဟု ကေသိက်ပြုအပ်သည်ကို သိအပ်၏။

တတ္ထ တာသု ဒ္ဒီသု သေယျာသု။ သယနတော တာဝ။ ။ တသ္မာ။ ထိုသို့ သနာသနကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ သေယျာနာမ သဗ္ဗစ္ဆန္နာ စသော စကားကို ဟောတော် မူအပ်သည်၏အဖြစ်, ကာယပွသာရဿကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ အနုပသမ္မန္နေ နိပန္နေ ဘိက္ခု နိပဇ္ဇတိစသော စကားကို ဟောကြော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ဧတ္ထာသဟဿယံ့ ကပေပယျာတိပဓနေ။ ကပေပယျဝိဟာရေယျဟု စာဒေးများရှိ၏။ ကပေယျဝိဒဟေယျဲ သာ အာသင့်။ ထို့ကြောင့် ကခ်ါဠိကာသစ် (၄၅၁) ၌ ဝိဒဟေယျာတိ ကရေယျ၊ တဉ္ဆခေါအတ္ထတော သမ္ပာဒနန္တိ အာဟ သဗ္ဗာဒေယျာတိ -ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိဒဟေယျကို့ ကရေယျဟု ဖွင့်သည်ကား "ဝိပုဗ္ဗော မာကရော တျတ္ထော"ဟု သဒ္ဒါဆရာတို့ (နိဟ်ဓာတု ၁၀၆) မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ဖွင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒန္တေ ဟတိယဒ-နှင့် ဝိဒဟေယျ-သော အာသင့်တည်း။ ငါတို့ ကခ်ါဝိတရဏီမှာလည်း မုဒ္ဓေ ရ-နှင့် ပ်ဟာရေယျရှိသည်ကို ဒန္တေတတိယ ဒ-နှင့် ဝိဒဟေးယျဟု ပြင်ရသတည်း။

ဆဒနေဟိဝါ၊ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ။ ပဒ္မဟိ၊ ကုန်သော။ ဆဒနေးဟိ၊ တို့မှ။ အညေန၊ သော။ ဧကနစ်ဝါ၊ ပျဉ်ပြားအပတ်စသော တစ်စုံတစ်ခုဖြင့်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗမဝ၊ အလုံးစုံသော မိုးခြင်းငှာ သင့်သောအရပ်ကိုလျှင်။ ပဋိစ္ဆန်း၊ ဖုံးလွှမ်းမိုးအုပ်အပ်၏။ အယံသေယျာ၊ သည်။ သဗ္ဗစ္ဆန္နာသေယျာနာမ၊ မည်၏။

ဤစကားရပ်ဖြင့် "သဗ္ဗမေဝဆန်းပဋိစ္ဆန်းတ္ထောတိ သဗ္ဗစ္ဆန္နာ" ဟူသောဝစ္ဆကိုပြသတည်း။ ဧကနစိဖြင့် ပျဉ်ပြားအဝတ်စသည်ကို ယူရမည်ကဲ့ပဒရစ္ဆန္နေပိဟူသော နောက်စကား၊ အညေနဝါကေနစိအန္တမသော ဝတ္ထေနပိ-ဟူသော နောက်စကားတို့ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ ဝတ္ထကိုအရုံ့ ဆုံးငြားသော်လည်း ရံဆိုက်က မိုးထိုက်သောကြောင့် အညေနဝါ ကေနစိအရ ပျဉ်ပြားကိုသာ မယူမူ၍ အဘတ်ကိုလည်းယူသတည်း။ ရံထိုက်က မိုးဆိုက်သည်ကို "ယထာတဉ္စ ယေနကေနစိ ပဋိစ္ဆန်းပဋိစ္ဆန္နမေဝ။ ဧဝမိဓပိတိ ဂဟေတဗ္ဗံ" ဟူသော အဋ္ဌကထာ လာလတ္တံ့ စကားကို (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃။၁၅။) ထောက်၍ သိအပ်၏။ အယံသဗ္ဗစ္ဆန္နာနာမ သေယျာ ကိဇ္ဇာပိဟောဘိ။ ပနတထာပိ အဋ္ဌကထာသု။

ဒုဿကုဋ္ဌိယံ အရ ဝလဉ္ဇု ပစ္ဆေဒအာကျိုးငှာ အဝတ်ဖြင့်ရံ၍ ပြုအပ်သော ကုဋိကိုသာ ယူအပ်၏။ အသွားအလာမပြတ်အောင် အဝတ်ဖြင့် ဖုံး၍ပြုအပ်သော ကုဋိကိုကားမယူအပ်။ ထို့ကြောင့်။ "ကဝါဠံဟိ။ ပ။ ဝလဉ္ဇနုပစ္ဆေဒနတ္ထာယ-ဟု ဆဋ္ဌကထာနောက် (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃။ ၁၄။) ဋ္ဌ မိန့်အပ်လတ္တံ့။

ယံ ပန သေနာသနံ ဘူမိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဆဒနံ အာဟစ္စ-အစရှိသော ဆဋ္ဌကထာ စကားကိုထောက်၍ ရုံပင်ရုံသော်လည်း အမိုးအတွင်း၌ အရုံသာ ပမာဏဖြစ်သည်။ အမိုးမှ ဆပဋ္ဌရုံအပ်သော အရုံသည်ကား ပမာဏမဟုတ်ဟု သိအပ်၏။

ယဿာသေယျာယ။ ။ ပါသာဒေါ သစေပိ ဟောတိ။ ကျေပစ်ရာ ယဒိဟောတိ ဝေဠသတိဝါ သတဂဗ္ဘံ စတုဿာလံ သစေပိ ဟောတိ။ ဝေဠသတိပိ ကျေပစ်ရာ ယဒိဟောတိ။ ဝေဠသတ်ဝါ ကသေယျာ ဣဿရေဝ သခ်ိဳ့ဂစ္ဆတိ။

ဒီဃ ပမုခံစေတိယဃရံဟောတိ- အစရှိသော အဋ္ဌကထာ နောက်စကားကို ထောက်၍ "သစေပန ဂုန္နံ တိဝေ၊ ဝိသုံဒ္ဓါရုံ နဲ့ယောဇေန္တိ" အစရှိသော ဝိမတိ-ဝိနောဒနီ(၂၊၅)လာစကား သင့်မြတ်သည်ကို သိအပ်၏။ ထိုစကား၌ "ပိဟိတ ဒ္ဒါဇော ဂဗ္ဘော.ဝိယ"ဟု ယောဇနာ။

သတဂဗ္ဘံဝါစတုဿာလံဋ္ဌ- မုခ်ထွက်ခြောက်ခု ခုနစ်ခုသော တံခါးမုခ်ရှိသော ဇရပ်သည်လေးမျက်နှာတို့မှ ဝင်ကောင်းသော ဇရပ်ဖြစ်သောကြောင့် စတုဿာလမည်၏။ ဤကြောင့် အဋ္ဌကထာနိဒ္ဒေသကို့ဘုန်းအဖွင့်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊ ၄၂)၌ "ယေစတုဘူမကာ ပဋ္ဌဘူမကာ ပါသာဒါ ဆသတ္တိကောဋ္ဌကာနိဝါ စတုဿာလာနိ ဟု မိန့်အပ်၏။

စာ ကသေယျံ သန္ဓာယ။ တတ္ထတိဿံ ကသေယျာယံ။ စသဒ္ဒါဝါကျာ ရမ္ဘတ္ထဇောတကော။ နိပဇ္ဇနမတ္တေနေဝ။ ကိုယ်ကိုဆန့်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော လျောင်းခါမျှဖြင့်လျှင်။ ဇဝ-ဖြင့် အိပ်ပျော်သည်ကို ကန့်သတည်း။

တတ္ထ သိက္ခာပဒေ။ အပိစ အပရော ဝိနိစ္ဆယော မယာ ဝုစ္စတေ။ တဿပိ စတုတ္ထ ဒိဝသတော ဒေဝသိကာ အာပတ္တိ။ ဒုတိယ တဿပိ ဋ္ဌလည်း နည်းတူ အနက်ယောဇနာ။ တတြတိရတ္တာန ဂတေနပိတိ ဝစနေ။ ။ယဒိပန ထမ္ဘာနံ အစရှိသော စကားကို ဘုံနှစ်ဆင့် သုံးဆင့် စသည်ရှိသော သည်တိုင် စိုက်၍ ထို သည်တိုင်တို့၏ အထက်၌ ပြုအပ်သော ယခုကာလ ပြာသာဒ်နှင့်

တူသော ဝါးပြာသာဒ် ပျဉ်ပြာသာဒ်ကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။ ဝါးပြာသာဒ် ပျဉ်ပြာသာဒ်ကိုသာလျှင် သည်တိုင်တို့၏အထက်၌ပြုအပ်သတည်း အုတ်ပြာသာဒ်ကိုမူကား နံရံခြေကိုမြှုပ်၍ ပြုအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤစကားရပ်ဖြင့် အုတ်ပြာသာဒ်ကို ထုတ်စွန်းမရှိသောကြောင့် နစ်စေသတည်း။

ပန၊ သဟသေယျ ဖြစ်၍ အာပတ်သင့်သည်မှတစ်ပါး သဟသေယျမဖြစ်၍ အာပတ်မသင့်သည်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဥပရိမတလေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။အသမ္ဘုဘိဘွိကဿ၊ မစပ်သောနံရံရှိသော။ ထမ္ဘာနံ၊ တို့၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ကတပါသာဒဿ၊ ၏။ ဘိဘ္ဘိယာ၊ ၏။ ဥပရိ၊ ၌။

တနေ့ဝသုသိဇုန-ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် နံရံတွင်းသို့ ရွေးရှူသော ခေါင်ဆောက် နှာဆောင်အပေါက်ဖြင့် ထွက်ပြီးလျှင် ကွေ့ပစာရ ဖြစ်ရာ ပြာသာဒ်တွင်း အရပ်၌ အိပ်၍ နံရံအကြားဖြင့် ထွက်သွားသော် အာပတ်သင့်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤသို့ယူမှ ပါကာရေ ဂါဓါဒိနံ · စသောနောက် စကား နှင့် ညီအံ့တည်း။

ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ စသောစကားကို အောက်အပြင်နှင့် အမိုးတို့၌ လျှင်းပါးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဆိုသတည်း။ အထက် အပြင် အမိုးကို ဆဒန်း အရယူ။ အောက်သို့ရွေးရှူသော အပေါက်ကို ဆိုခဲ့အရယူ။ ဟေဋ္ဌိမတလေန နှာနူပစာရ ဥပရိမတလေ။ အောက်အပြင် နံရံတွင်းဖြင့် အထက် အပြင်သို့ မတက်နိုင်။ နံရံအပမှ လှေခါးထောင်၍ အကက်အပြင်သို့ တက်ရသောကြောင့် နှာနူပစာရ ဖြစ်သတည်း။

ဝါဠဿဲ့တောနှာမ ထမ္ဘာနံ စသော ဘေရဿကဏ်ဋီကာ စကား(၃၊၈)၌ ယခုကာလ ဇုန်းမီးပြောက်နေထုမှာ သားရဲရုပ် ထုသဖြင့် ပြုသည်ကို ဆိုသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

သဧပေရိဘုဥ္ဇန်။ ဝံသန္တေသု ယသ္မာ ကူပစာဏုနီ ဟောန်။ ဒဿနေတသု သမ္ဗတလေသု ယတ္ထကတ္ထစိ သယိတသာ အာပတ္တိ။

ဝါဠဿဲ့တာဒိသု၊သည်တိုင်တို့၏အထက်၌သားရဲဖြစ်ကုန်သော ကျားသစ် အရုပ် အစရှိကုန်သော အရုပ်တို့ဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော ထုတ်လျှောက် အစရှိသည် တို့၌။

တေရသကဏ်ဋီကာ (၃၊၈)၌ ပရိက္ခေပသဿ ဗဟိဂတေတိ ဇေတ္ထယသ္မိံ ပသော ပရိက္ခေပေါ နတ္ထိ။ တတ္ထာပိ ပရိက္ခေ ပါရဟပ္ပဒေသတော ဗဟိဂတေ အနာပတ္တိယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဟုမိန့်တော်မူသောကြောင့် အကြင်ကျောင်း၌ အလုံးစုံအရံ ရှိ၍ အမိုးထက်ဝကဲ့ရှိ၏။ထိုကျောင်း၌အမိုးထိုက်ရာအရပ်၌ အိပ်မူလည်း သဟ-သေယျ အာပတ်သင့်၏ ဟု ယူရန်ရှိသတည်း။

ပရိက္ခေပသဿ ဗဟိဂတေတိ ဇေတ္ထ ယသ္မိံ ပသေ ပရိက္ခေပေါနတ္ထိ အစရှိသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂။၆)၌ အဓိပ္ပာယ်ထပ်သတည်း။

အဋ္ဌကထာ၌ ပရိမဏ္ဍလံဝါ စတုရဿံဝါ-စသော စကားကို သစေ သပမုခါ စသည်ဖြင့် ဆိုလတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် အလယ်၌ မျက်နှာစာ အဉီး ကြမ်းပြင်လည်းမရှိ၊ အမိုးလည်းမရှိ၊ ပတ်ပတ်လည်သော တိုက်ခိုင်း လေးထောင့်ဖြစ်သော တိုက်ကိုရည်၍ဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။အကယ်၍ အလယ် မျက်နှာစာ၌ ကြမ်းပြင်ရှိအံ့။ အဉီးရှိရာသည်ဖြစ်၍ သစေ သပမုခါ စသော နောက်စကားကိုဆိုရန် မရှိဖြစ်ချေသည်။ သို့ဖြစ်သော်လည်း သပမုခ အပရိ-စ္ဆိန္နဂဗ္ဘ။ပစာရဖြစ်သော တိုက်ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း ဆုံးဖြတ်အပ်သည်။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ပမုခေနေဝ ဂန္တွာ ကံတံ ဂဗ္ဘံ ပဝိသန္တီ” စကားကို မိန့်သတည်း။ ဤအချုပ်၌ သပမုခတိုက်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုရင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ ။ဂဗ္ဘမာလာယ၊ ဖြင့်။တတြ သေနာသနေ။ ကိုတိုက်ဝင်းသို့ ဝင်စေ့ပေါ်ဖြစ်သော အသီးသီးသော တိုက်ခန်းကိုခြုံ၍ ဧကေန သာမာရေဏ ဒ္ဝါရေန စကားကို ဆိုသတည်း။

တစ်ခုတစ်ခုသောတိုက်၏ နှစ်ဖက် နှစ်ဖက်ကုန်သောနံပါးတို့၌ ကန့်လန့်ဖြတ် နံရံထောင်၍ ထိုနံရံ၌ တိုက်ချင်းချင်း ကူးသန်းခြင်းငှာ တံခါးပေါက် ထား သောကြောင့် ဝိသုံပါကာရေန အပရိစ္ဆိန္နဂဗ္ဘ။ပစာရေ” စကားကိုဆိုသတည်း။ ပန်လန့်ဖြယ်နှစ်ဖက်သောနံပါး၌ လုံးလုံးအရံမရှိသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ လုံးလုံးအရံမရှိ သော် တိုက်ဟူ၍ပင် ခေါ်ရံမရှိဖြစ်ရာသတည်း။ ကန့်လန့်ဖြတ် နှစ်ဖက်သောနံပါး၌ နံရံထောင်၍ ငုံက်ချင်းချင်း ကူးသန်းစေခြင်းငှာ တံခါးပေါက်မထားသော် ပရိစ္ဆိန္နဂဗ္ဘ။ပစာရတိုက်ဖြစ်၍ တစ်ဦးသောတိုက်၌ အိပ်သော လူသာမဏေသည် မျှားစွာကုန်သော တိုက်တို့၌ ရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်ခြင်းကို မပြုတတ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ပတ်ပတ်လည်ကုန်သောတိုက် လေးထောင့်တိုက်တို့၌ အတွင်းဖက်က မျက်နှာစာ အဉီးကြမ်းပြင်ရှိသည်ကို ရည်၍ သပမုခါ စကားကို ဆိုသတည်း။ ယခုကာလ ကသည်းအိမ်ကဲ့သို့ မြေအကြည်မြှင့်သည်ကို ဥစ္စာတ္ထုကံ ဆိုသတည်း။ သယိတော၊ အိပ်သော

သာမဏေသည်။ ။ပတ်ပတ်လည် တိုက်ဝိုင်း၏အတွင်း၌ တိုက်အမိုးနှင့် တံစက်စပ်သဖြင့် ဟင်းလင်းအပြင်မရှိရအောင် မိုးသောအပေါ်ကို ရည်၍ "သစေပနဂဇ္ဇ ဆဒနေနေဝ သဒ္ဓိ သမ္မန္ဒဆဒနံ ဟောတိ စကားကို ဆိုသတည်း။ တတြ-ပမုခေ။ ။ပတ်ပတ်လည် ထက်ဝန်းကျင်မှရံအပ်သော တိုက်အရံသည် အတွင်း၌ တည်သောအဦး၏ အရံ၏ အထု၌ တည်သောကြောင့် ဂဇ္ဇပရိက္ခေပေါ်ယော စသောစကားကို ဆိုသတည်း။

ဇဂတီဘိ အာဋ္ဌိန္နံ။ ။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၊၇၀၃)။ ။ အာဋ္ဌိန္နံ။ အာဋ္ဌိန်။ (ဝါ) မောင်းမသည်။ ။အပရိစ္ဆိန္နဂဇ္ဇ။ပစာရေတိ ဧတ္ထ-စသော တေရသကဏ်ဋီကာ စကားရပ်ဖြင့် အတွင်းအဉ်းကိုချည်း ပမုခဆိုသတည်း။

ယထာယေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ တိုက်လယ်၌ရှိသော ဟင်းလင်းအပြင်ကို အာကာသဂ်ဏံ ဆိုသတည်း။ တစ်တိုက်မှ တစ်တိုက်သို့ ဝင်လိုသော် ပြင်ဖက်သို့ ထွက်ခါ ထွက်ခါ ဟင်းလင်းအပြင်သို့ မသက်မူ၍ တစ်ခုသော တိုက်ဦးဖြင့် ဝင်ပြီးလျှင် အတွင်းအရပ်ဖြင့် ထိုထိုတိုက်ခန်းသို့ ဝင်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း ဟူလိုသတည်း။

ဝေတသာ။ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်-

တစ်ခုတစ်ခုသောတိုက်၏ ကန့်လန့်ဖြတ် နှစ်ဖက်ကုန်သော နံပါးထို၌ တိုက်ချင်းချင်း မကူးသန်းစေခြင်းငှာ နံရံပိတ်သော အရာကို ရည်၍ "ကုဋ္ဌံ နီဟရိတ္ဝာ" စကားကို ဆိုသတည်း။ ဤဒမူနတာဒိသံ နဟောတိ-၌ ကန့်လန့်ဖြတ် နှစ်ဖက်သော နံပါး၌ တံခါးပေါက် ပါသောကြောင့် အပရိစ္ဆိန္နဂဇ္ဇ။ပစာရ ဖြစ်သည် ဟူလိုသတည်း။ ဤအရာဝယ် စတုဿာလ ဝသေန သန္ဌိဝိဒ္ဓဿသု ပန ဂဇ္ဇပ်ဒ်ဌသု စသော တေရသကဏ်ဋီကာ စကား၌ တိုက်ဝိုင်း၏ အတွင်းဖက် နံပါး ပြင်ဖက်နံပါးတို့၌ အတွင်းဖက်နံရံ, ပြင်ဖက်နံရံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အတွင်းအဦးမှာ အရံရှိသည် ဟူလိုသတည်း။ ဝသေနာပိ၌ ပိဖြင့်အဦး၌ အသီး အခြားအရံရှိသည်ကို ပေါင်းသတည်း။

ကေစ္စဒနာဂဇ္ဇပါဠိယော စကားဖြင့် ယခုကဲ့သို့ ဆောက်လုပ်အပ်သော နှစ်ခန်းသုံးခန်း စသော အခန်းရှိသော ကုဋိအိမ်အာဂန်းနှင့်တူသော တစ်ခုသော တိုက်တန်းကို ဆိုသတည်း။

တတ္ထအန္ဓကဋ္ဌကထာယံ။ ။ယေပိ ကေသာလာ စသောစကားဌ် မုခ်ထုတ် တစ်ခုရှိမူ ၎ကသာလ၊ မုခ်ထုတ်နှစ်ခုရှိမူ ဒွိသာလ။ မုခ်ထုတ်သုံးခုရှိမူ တိသာလ။ မုခ်ထုတ်လေးခု စသည်ရှိမူ စတုဿာလ စသည်မှတ်။

သစေစ ပန ဥစ္စဝတ္ထုကံ စသော တေရသကဏ်ဋီကာစကား(၃၊၉)ဌ် ဒသဟတ္ထု ပ္ပမာဒေါ ပီ။ပ။နဂစ္ဆတိဟူသော ပဋိက္ခေပစကားကိုထောက်၍ အကျည်မြင့်မူအရံ ဟူသော အရေအတွက်သို့ထောက်၏ဟု အန္ဓက အဋ္ဌကထာ ဆရာအလိုရှိမှန်းကို သိသာည်ဟူလိုသတည်း။ ။ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌကာ(၂၊၆)ဌ် ပါဠေက္ကသန္နိဝေသာတိ စကေကဒိသာဃ စသော စကားကိုဆိုသောကြောင့် အရံမှ အပ တံစက်တွင်း၏ သဗ္ဗစ္ဆန္နဖြစ်သော တဖက်သော နံရံ၏အစွန်းအားဖြင့် စူဠကပရိစ္ဆိန္နကဖြစ်သော ထိုအပ်ဌ် လူသာမကောနှင့်တကွ သုံးညဉ့်ထက် အလွန်မအိပ်အပ်ဟုမှတ်အပ်၏။ အံရုံးအတွင်းက လူသာမကော အရံပက ရုဟန်း, အရုံပဂ လူသာမကော အရံအတွင်း ကရဟန်း ဤသို့ဖြစ်မူ ပါစိတ်ဝတ္ထု, ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုပြားသောကြောင့်အပ်၏။ ပါစိတ် ဝတ္ထုနှင့် ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုသည် တစ်ပါး၏အာဂါမဖြစ်သင့်။

သမ္ဘတ္တပါသာဒေသု။ ။အန္ဓကဌာဌ် ဂဝါဠုံဟိ။ပ။နဝလဋ္ဌ နုပဇ္ဈာဒနတ္ထာယ ဟူသောစကားကိုထောက်၍ ကဲလားပတ်ပတ်လည်ဆွဲသော ကျောင်းဌဲ့ ကဲလား ကိုပိတ်ခြင်း, ဖွင့်ခြင်းတို့ဖြင့် အလိုရှိကိုင်း သုံးဆောင်ခြင်းငှာပြုအပ်သတည်း။ သုံးဆောင်ခြင်းကို ဖြတ်ခြင်းငှာပြုအပ်သည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့်ကဲလားပတ်ပတ် လည်ဆွဲသောကျောင်းဌဲ့ သာဟာဝေယျ မဖြစ်ဟုမှတ်အပ်၏။

သယန္တိသာတိကွသာ။ ။တတြကူပစာရတ္တာတိဝုဒေန။ ။ယာသာဝေဒကသာ စောဒနာသိယာ။ ကွခသဟသေယျ သင်္ကာပဒေ။ တတ္ထ ပိဟိတ ဒွါရေ ဂဇ္ဇေ။ ။ သော စောဒကော ဝေံတ္တေ။ ။အပိဟိတ ဒွါရေ ဂဇ္ဇေ။ ။နဟောတိတိ စောဒကော အာဟ။ ။

ကဝါဠေန ဥပစာရော ပရိစ္ဆိန္နောတိ-ဌ် တံခါးရွက်ဖြင့် ဥပစာရကိုပိုင်းခြားအပ်သည်ဖြစ်၍ နာနုပစာရ ဖြစ်သည်သည်း ဟူလိုသတည်း။

ဧဝံဒုရုံပိ ဂန္တွာ-စသည်ဌ် ကူပစာရ နာနုပစာရသည်လိုရင်းမဟုတ်။ သဗ္ဗစ္ဆန္နစသည်တို့သည်သာ လိုရင်းဟု ဝေးသော အဓိပ္ပါယ်သို့သွား၍လည်း တံခါးရွက်ဖြင့် ဥပစာရကို ပိုင်းခြားအပ်သည်ဖြစ်၍ ကူပစာရမဖြစ်, နာနုပစာရ ဖြစ်သည်ဟု ကူပစာရနာနုပစာရအဖြစ်သို့သာလျှင် တစ်ခန်ကပ်လတ္တံ့ဟူလိုသတည်း။

အပိစ အစရှိသည်၌ ဥဒ္ဒေါသီတ သိကွာပုဒ်ကဲ့သို့ ကျေုပစာရ နာနုပစာရကို ဤသိကွာပုဒ်၌ မဲဟေးမှု၍ သဗ္ဗစ္ဆန္နေ အစရှိသည်ကိုသာ ဟောတော်မူသော ကြောင့် ကျေုပစာရကို မလိုအပ်ဟု သဒ္ဒါရှိတို့ငဲးမျှဖြင့်သာလျှင် အနက်ကိုသိအပ်သည်ရှိသော် "ယေန ကေနစိ သဗ္ဗစ္ဆန္နော" ဟူ၍ မဟော သဗ္ဗစ္ဆန္နောဟူ၍သာလျှင် ဟောတော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း။ အလုံ.စုံသောအရာတို့၌ အမိုးငါးပါး သာ လာရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း။ အမိုးငါးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အမိုးဖြင့်သာလျှင် မိုးအပ်သော ကျောင်းသည်သာလျှင် သေယျမည်ခြင်းအဖြစ် ဖြစ်ရာသည်ဟူလိုသတည်း။

အပိစ အပနော ဝိသဇ္ဇနာနယော မယာဝုစ္စတေ။ ပဋိစ္ဆိန္နံနာမ အာသန်ကုန်နေ နဝါစသော စကားကိုဆောက်၍ သစ်ပင်၌ဘည်သောသစ်ရွက်သည် အမိုးအလုပ်၌ တည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ခြောင့်ဝတ်စောင့်သော အခါဝါသံသားရဟန်းသည် ပကတတ်နှင့်သစ်ပင်အောက်မှာ မအိပ်ကောင်းသည်ကို သိအပ်၏။

တတ္ထအနိယတေသု။ ။ဝေံတထာဣဓေပိ ယေနကေနစိ ပဋိစ္ဆန္နံ ပဋိစ္ဆန္နမေဝ။ တံသဗ္ဗာဣဓေပိ ယေနကေနစိ ပဋိစ္ဆန္နသာ သေနာသနသာ ပဋိစ္ဆန္နာဘာဝတော။

၅၃။ ကိဉ္စာပိဝုတ္တံ။ ပနတတာပိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ—

ဤမဟာအဋ္ဌကထာယံပုဒ်ကို ပါစိတ္တိယာနိတိ ဝုတ္တံ။ ဒုက္ကဋာနိတိ ဝုတ္တံ။သေနမ့်မ မဿပ ဝဏ္ဏံဟောတိတိ ဝုတ္တံ။ ဤဝုတ္တံသုံးချက်နှင့်စပ်။ ရှေးဝုတ္တံနှစ်ချက်၌ "မဟာအဋ္ဌကထာယံ သံဂီတိကာရေဟိဝုတ္တံ" ဟု အနက်ပေး။ နောက်ဝုတ္တံ၌ "သံဂီတိကာရတော ပရံ ပေါရာဏာ စရိယေဟိ ဝုတ္တံ" ဟု အနက်ပေး။ ပါရာဇိကဏ်၊အဋ္ဌကထာ ပဌမပါရာဇိက သိကွာပုဒ်အဖွင့် ကုန်ခါနီး ဘဒ္ဒိယဝတ္ထုအဖွင့် (ဝိ ဋ္ဌ၊၁၊ ၂၄၅)မှာ "မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန မဟာပဒုမတ္ထေရေန ဝုတ္တံ" ဟူသော စကား ကဲ့သို့မူတ်။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။သဗ္ဗစ္ဆန္နေသဗ္ဗအပရိစ္ဆန္နေတိတ္ထေ၊သဗ္ဗစ္ဆန္နေ သဗ္ဗအပရိ-စ္ဆန္နေ ဟူသော ဤအနာပတ္တိဝါဒလာ ပါဠိတော်စကား၌။ဤမိနာပိသေနမ့်မဿပ-ဝဏ္ဏံ ဟောတိတိ မဟာအဋ္ဌကထာ ဝစနေနပိ ဇဂတိ ပရိကွေပသခ်ျ ယထာ-နဂစ္ဆတိ၊ တေ ဇဂတိယာ ပရိကွေပ သခ်ျာဏ အာဂစ္ဆန် ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဤမိနာပိ ဦး ပိဖြင့် "န ပါဠိယာ သမေတိ" ဟု အဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၇)၌ မိန့်ခဲ့ပြီးသည်နှင့် အညီ။ သေယျာနာမ သဗ္ဗစ္ဆန္နာဟူသော ပါဠိတော်စကားကို ပေါင်းသတည်း။ ယထာသဒ္ဒါသည် ယံ-အနက်ကိုဟောသတည်း။ဂဟ္ဆော်ယောဇနာနည်းမှ တစ်နည်း၊

ကြုံ၍အနက်ပေးသတည်း။ ဤအရာဝယ်တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "ပရိက္ခေပသခ်ျ နဂစ္ဆတိ။ပ။ ယုဇ္ဇတိ" ဟု စာအများရှိ၏။ ဂစ္ဆတိ။ပ။ နယုဇ္ဇတိဟု စာအချို့ရှိ၏။ အချို့ရှိသည်သာ သင့်သတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "ယဿ စတူသု ဘာဂေသု' စသော စကားဌ ဧကော-ကို အယုတ်ကို ပယ်ခြင်းငှာသာဆိုသတည်း။ ထက်ဝက်သို့မရောက်စေမူ၍ မိုးအပ်သမျှကို စုဥကစ္ဆန္န-မှတ်။ လေးဖို့တစ်ဖို့အောက် ယုတ်မူ စုဥကစ္ဆန္န-မဟုတဲ့။ ဒုဇ္ဇကိုလည်း အယုတ်ကိုပယ်ခြင်းငှာသာ ဆိုသတည်း။ အလုံးစုံသို့မရောက်စေမူ၍ မိုးအပ်သမျှသည် ယေဘုယျနစ္ဆန္နတည်း။ ဧကော စကားကိုလည်း အယုတ်ကိုပယ်ခြင်းငှာသာ ဆိုအပ်သတည်း။ သုံးဖို့နှစ်ဖို့သို့ မရောက်သမျှ ဥပစုစ္ဆန္နတည်း။

သဟသေယျသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဒုတိယသဟသေယျ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၅၅။အာဝသန်ထိုဇ္ဇေ၁တိ အာဝသထော။အာဝသထော၁ စ သော အာဂါရဉ္စာတိ အာဝသထာဂါရံ-ဝစနပ္ပဓာကို ပြသိုရကား အာဝသထာဂါရန္တိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ပညတ်၌ ပဗ္ဗဇူပဓာတ် နိက္ခိပန အနက်ဟောတည်း။ ယာဝဒေဝ အနတ္ထာယ၊ ဥတ်ဗာလဿ ဇာယတိ (ခု.၁၊၂၃)၌ကဲ့သို့ ဉာဓာတ် ဉာဏအနက်ဟောမဟုတဲ့။ ထို့ကြောင့် ပညတ်ံ ဌပိတံ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ ပပုစ္စဗ္ဗာ နိက္ခိပနေ ခေတုမာလာ(၃၂၂)

မနုဿာနံ ဝစနံသုတ္ဝာ။ အဂရုကုက်ံမာဒိနံ၊ အကျော်စန္ဒကူးနီ အစရှိကုန်သော။ ဂန္ဓာနံ၊ နံသာမှုန်တို့၏။ ဂန္ဓော၊ အနံ့တည်း။ ဣမမိုဝိပ္ပကာရံ၊ ဤသို့ထမိန်(ထဘီ) ကျာ်ဖောက်ပြုနံခြင်း ကိုလည်း။ ပဿန္တိဿ၊ သော။ အဿဘိက္ခုနော၊အား။ ထုဂေါ၊ တဏှာဒုဂသည်။ အပွေဝနာမဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်လိမ့်ငြားလည်း မသိ။

ပညတ်၌ ပဗ္ဗဇူပဓာတ် နိက္ခိပန အနက်ဟောတည်း။ ယာဝဒေဝ အနတ္ထာယ၊ ဥတ်ဗာလဿ ဇာယတိ (ခု.၁၊၂၃)၌ကဲ့သို့ ဉာဓာတ် ဉာဏအနက်ဟော မဟုတဲ့။ ထို့ကြောင့် ပညတ်ံ ဌပိတံ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ ပပုစ္စဗ္ဗာ နိက္ခိပနေ ခေတုမာလာ(၃၂၂)

သဟသေယျသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဒုတိယသဟသေယျ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၅၅။အာဝသန်ထိုဇ္ဇေ၁တိ အာဝသထော။အာဝသထော၁ စ သော အာဂါရဉ္စာတိ အာဝသထာဂါရံ-ဝစနပ္ပဓာကို ပြသိုရကား အာဝသထာဂါရန္တိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ပညတ်၌ ပဗ္ဗဇူပဓာတ် နိက္ခိပန အနက်ဟောတည်း။ ယာဝဒေဝ အနတ္ထာယ၊ ဥတ်ဗာလဿ ဇာယတိ (ခု.၁၊၂၃)၌ကဲ့သို့ ဉာဓာတ် ဉာဏအနက်ဟော မဟုတဲ့။ ထို့ကြောင့် ပညတ်ံ ဌပိတံ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ ပပုစ္စဗ္ဗာ နိက္ခိပနေ ခေတုမာလာ(၃၂၂)

မနုဿာနံ ဝစနံသုတ္ဝာ။ အဂရုကုက်ံမာဒိနံ၊ အကျော်စန္ဒကူးနီ အစရှိကုန်သော။ ဂန္ဓာနံ၊ နံသာမှုန်တို့၏။ ဂန္ဓော၊ အနံ့တည်း။ ဣမမိုဝိပ္ပကာရံ၊ ဤသို့ထမိန်(ထဘီ) ကျာ်ဖောက်ပြုနံခြင်း ကိုလည်း။ ပဿန္တိဿ၊ သော။ အဿဘိက္ခုနော၊အား။ ထုဂေါ၊ တဏှာဒုဂသည်။ အပွေဝနာမဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်လိမ့်ငြားလည်း မသိ။

ဩကိရကမိတ္တာ အယနံ ပဝတ္တနံ အစ္ဆယော ဟူသော ဝဏနတ္ထကို ပြလိုလျှင် အစ္ဆဃောတိ အပဏ္ဏကောကို မိန့်သတည်း။

အစ္စဂမာဒ္ဒ အတိရွေး ရှိသော ဂမုဓာတ်၊ အာဝိဘတ် ၁။

အယမေဝ။ကျိဆိုအပ်လတ္တံ့ သည်သာလျှင်။ ပဋ်မဒိဝသေပိ၊ ပဋ္ဌမနေ့၌ သော်လည်း။ အာပဇ္ဇို၊ အာပတ်သင့်တုံသေး၏။ စတုတ္ထနေ့၌ ဆိုရန်မရှိဟု သမ္ဘာဝနာအနက် ရှိသော ပိသဒ္ဒါဖြင့် ချီးမွမ်းသတည်း။ ဒိဿမာနကရူပါဟိ ယကို့ပေတိဟိစ မေထုနဝတ္ထုဘူတာသဧဝေ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာစ သဟ သေယျံကပ္ပေန္တသဒ္ဒံ။ မေထုနမ္မဝတ္ထုဘူတတော တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိတော သေသာဟိတိရစ္ဆာနဂတိတ္ထီဟိ သဟသေယျံကပ္ပေန္တသဒ္ဒ အနာပတ္တိ။

ဒုတိယသဟသေယျ သိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၇–ဓမ္မဒေသနာ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၀။ ဝိဿဋ္ဌေနဋ္ဌ ဝိပုဗ္ဗ သဇဓာတ်၊ ဝိသဂ္ဂ=စွန့်လွှတ်ခြင်း အနက်ခဟာ တည်း။ဆို၊ကြောင့် သုနိဂ္ဂဟေန ဖွင့်သတည်း။

သုနိဂ္ဂတေန၊ ကောင်းစွာ ထုတ်သော။ အယံသရဏသီလာဒီဟောဒေါ ဓမ္မော ကထေတဗ္ဗောဟု အဋ္ဌကထာဋ္ဌိမိန့်သောကြောင့် သရဏကုံ သီလလည်း ဓမ္မမည်သောကြောင့် မာတုဂါမအာဒး သရဏကုံ သီလ ပေးရာမှာလည်း ဝိညူပုဂ္ဂိုလ်သကို ကြဉ်ဖြမအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။

၆၆။ ဘတ္ထ ကော ဂါထာပါဒေါ ကောဝါစာဟု မိန့်လတ္တံ့သော စကားသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာဘည်း။ဂါထာမဟုတ် စုဏ္ဏိယဖြစ်အံ့။ပဒသော ဓမ္မသိက္ခာ ပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာဋ္ဌ "ယံဟိ ကေမက္ခရံ အနက္ခရံ" စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် သရဏကုံသီလမှာ ဝိဘတ္တုန္တပဒဖြင့် ဝါစာကို မှတ်အပ်၏။

ပုရိသဝိဂ္ဂဟေနကို ပုရိသသဝိဂ္ဂဟော ဝစနတ္ထပြု။သီလာပုဗ္ဗင်္ဂမသာ သရီရံဋ္ဌ ကဲ့သို့အဘေဒူပစာရဖြစ်၍ သမ္ဘာန်နှင့်သမ္ဗန္ဓီ မပြားသောကြောင့် ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန ကို ပုရိသေနဟု ဖွင့်သတည်း။ ဝိဂ္ဂဟကား ဂတ္တ၏ ပရိ ဂဒယ်တည်း။

၁။ အစ္စဂမာဒကား အတိပုဗ္ဗဂမုဓာတ်၊ ဃဝိဘတ်၊ ဧကတ်အစ္ဆ် အာဒေသ ဆုလ။ တိ်းကိုဧ-ပြု၊ ဒ္ဒဓေဘဝ်ပြု။ ပြီးစေ။

ယောကျ်ားဟူသမျှသည် ဤသီကွာပုဒ်၌ ပုရိသမည်သလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ပုရိသဝိဂ္ဂဟံ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဂဟေတ္ဘာပိ၌ ပိကား အဋ္ဌာန ပယုဂ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပုရိသဝိဂ္ဂဟံ၊ ကို။ ဂဟေတ္ဘာ၊၍။ ဌိတေန၊ သော။ နေ ယက္ခေနပ်၊ သော။ နပေတေနပိ၊ သော။ နတိရစ္ဆာနဂတေနပိ၊ သော။ ဝိညူနာ၊ ဒသော။ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန၊ ကို။ အညတြ၊ ၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေဒသယျ၊ အံ့၊" ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌဲ နယကွာဒိနာပိဟု မိန့်အပ်၏။

တဿပိ၌ ပိဖြင့် ဗဟုမ်ပိဓမ်မံ ဒေဒသန္တာဿကိုပေါင်း။ တတ္ထဆပဉ္စဝါစာဟိတိ-ဝစနေ။ သဗ္ဗတ္ထဓမ္မေသု။ အဋ္ဌကထံဝါ ဓမ္မပဒဘာဘာကာဒိဝတ္ထုံဝါ ကထေတု ကာမော ဘဒန္တ ဟောဘိ။ ဒေသတိ။

ကေပဒံစသော စကား၌ ပဋ္ဌပါဠိတော ကေ အဋ္ဌကထာတောလည်း သင့်ဆုံသား၏။ ပါဠိတော်အကျဉ်း, အဋ္ဌကထာအကျယ် ဖြစ်သောကြောင့်သာ ကေ ပဒံ ပါဠိတော် စသောစကားကို ဆိုသတည်း။

ဝုတ္တပဘေဒေါ သဗ္ဗော ဓမ္မော ဇာတပိ ဓမ္မဒေသနာ သီကွာပဒေ ဓမ္မော-ဒယဝ။ "တဿာဒေသေတိ အနက်အလိုအားဖြင့် တသို့သည် လိင်ပြန်ကည်း။ "မာတုဂါမသတသဟဿန္တမို့၊ ဟို့အား၊လည်း။ ဒေသေတိ၊ အံ့။ မာတုဂါမာနံ။ ကုန်သော၊ တုမှာကံ၊တို့တွင်။ "တုမှာကံ။ ပ။ သုဏာထဟု ဆိုကာမျှတည်းဖြင့် ဟောခြင်းငှာ အပ်ရှုကောင်းအံ့လော့ စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ပဌမံစသည်ကို မိန့်သဘည်း။(ပဌမံကို ကတွာဒ္ဒိစပ်။)

ကထေဿာမိတိ အာဘောဂံ ပဌမံကတွာ တုမှာကံ "ပ။ သုဏာထတိ ဇာနာပေတွာ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အာဘောဂံ။ ကို။ ပစ္ဆာ၊ မှ။ ကတွာ၊ ပြုလတ္တံ့သည် ဖြင့်၍။ ဇာနာပေတွာ။ တုမှာကံ။ ပ။ သုဏာထဟု သိစေ၍ "ကထေတုံ။ ဌါနဝဋ္ဋတိ။ မအပ်။"

ဓမ္မဒေသနာသီကွာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

ဂ- ဘူတာရောစန သီကွာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၆၇။ တတ္ထ စတုတ္ထ ပါရာဇိက သိက္ခာပဒေ။ (ပုထုဇ္ဇနာဒ္ဒိ ဇဝ-ကျေ။) ကိဠာပိ နတ္ထိ။ ပနတုထာပိ၊ အတ္တာနောဂုဏေ အညေဟိ အာရောစိယမာနေ

အညေ့ နပဋိသေဓေသုံ။တဿာ အာရောဓနေန ဥပပဇ္ဇေ့ပစ္စယေစ တထာ ဥပ္ပန္နဘာဝံ အဇာနန္တာ သာဒိယိ သူ။ ။ဟိ ယသ္မာ ဘူကော့။ ကွတိတသ္မာ ပဋိဇာနိ သူ။ အထပဋိဇာနနသမယေ။။ အညေသံ ဝစနံ သုတ္ဝာ။ သောဘာပန္နော ကိရ။ သောတာပန် ဖြစ်ပါသလား။ ။ဧဝံ ပဋိဇာနန္တေဟိ တေဟိစ သာဒိယန္တေဟိပိ။

၂၇။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေဝါ။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး အခါ၌ လည်းကောင်း၊ ဏန္တရာ ဝါ။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး အခါ၏အတွင်း ဖြစ်သောအခါ၌ လည်းကောင်း၊

တရသကဏ်ဋီကာ (၃၊၁၂)၌ "အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ကာရကော၊ ဝိပဿနာကို အားထုတ်ခြင်းကို ပြုတတ်သောရဟန်းတည်း။ ကွတိ၊သို့" ဥတ္တာပိ၊ သိ၍သော်လည်း၊ ပဋိပဇ္ဇိယာ။ ထိုရဟန်းအားထုတ်ခြင်း အကျင့်၏။ ပိသဒ္ဒ ဖြင့် အားထုတ်မှန်း သိ၍သော်လည်း ထက်စေခြင်း ရှင်စေခြင်းငှာ ပြုကုန်သေး၏ အားထုတ်မှန်းမသိသော် အားထုတ်ချင်အောင် အဘယ်မှာ မပြုကုန်ဘဲ ရှိလျှည့် ကုန်အံ့နည်း ချီမှမ်းသတည်း။

ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နာနံ။ မဂ်ဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော အရိယာတို့အား။ ဘူတာရောစနပစ္စယာအနာပတ္တိ နှ ဝတ္တဗ္ဗာ အဘူတာရောစနပစ္စယာဝ အနာပတ္တိဝတ္တဗ္ဗာ။

ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

၉—ဒုဋ္ဌုလ္လောရောစန သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၈။ ကွမိဿာ ပါဠိယာ၊၌ (ဝုတ္တာနိဋ္ဌစပ်)သဝိဘာဂ်ကို အာဓာရအနက်၌သက်။ တနည်းကား။ ကွမိဿာ ပါဠိယာ၊ ၏ (ပါရာဇိကာနိဋ္ဌ ဝါစကသမ္ဘာန်စပ်) ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒဿနတ္ထံ။ ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒါကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ။ အတ္ထုဒ္ဓါရဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏(ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒတ္ထဒဿနတ္ထံ ဟုရှိသည်.ကား တရသကဏ် ဋီကာနှင့်မညီ) ပန။အတ္ထုဒ္ဓါရမှတပါး အတ္ထာဓိပ္ပေတကို ဆိုဦးအံ့။ ကွစ သိက္ခာပဒေ။တကြပါဠိယံ တကြပါဠိအဋ္ဌကထာသုဝါ။သစေ နဘဝေယျ။အံ့။ဝေ သတိ၊ သော်။ (အနဓိပ္ပေတံဋ္ဌစပ်) ယတ္ထသိက္ခာပဒေ။ ကွဓသိက္ခာပဒေ။ ယဒိ အန

၁။ ဒုဋ္ဌုလ္လသဒ္ဒတ္ထ ဒဿနတ္ထန္တိ ဒုဋ္ဌုလ္လဿဒ္ဒဿ အတ္ထ ဒဿနတ္ထံ။ အတ္ထေဟိ ဒဿိတေ သဒ္ဒေါပိ အယံ ဧတေသု အတ္ထသု ဝတ္တတိတိ ဒဿိတောယေဝ ဟောတိ။ သာရတ္ထ၊ဋီ၊၃း၁၃။ (ဆဋ္ဌမ္ပ)

ဝိပ္ပေတံ။ဝေံ သတိ။ ဇေဒေဝ ဝတ္တပ္ပံ သိယာ။ စတ္တာရိပါရာဇိကာနိတိ ဝစနံ နဝတ္တပ္ပံ သိယာ။ တတ္ထ ပါဠိယံ။ ကဿစိ ဧဝံ ဝိမတိဘဝေယျ။ တဿ ပါရာဇိကံ အာပန္နဿ။ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇေယျ။နစ အာပဇ္ဇဘိပါစိတ္တိယဒမဝစ အာပဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ။

တေရသကဏ်ဍိကာဌ္ဌ "အဓိပ္ပါယံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကို။ အဇော. နဇ္ဈေနပိ၊ ဆုံးဆုံးဖြက်ဖြတ် မသိနိုင်သောဇာရာသည်လည်း" ဟု အနုက်ဒေပး။ ဧတ္ထပါဠိယံ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဧဝ ယသ္မာပမာဏံ။ တသ္မာယံ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ။ တံ သုဝုတ္တမေဝ။

ဒုဋ္ဌုလ္လာနာဝမ ။ ပ ။ သံဃာဒိသေသံပန ဣဒအဓိပ္ပေတံဟု အဋ္ဌကထာတို့ဌ် ဆိုအပ်သောစကား သုဝုဏ္ဏဖြစ်ရာဌ် အဋ္ဌကထာဆရာဘို့၏ ပမာဏဖြစ်ခြင်းတည်း ဟူသော အခြောင်းမှ တစ်ပါးအခြောင်းလည်း ပြလိုရကား ဣမိနာပိစေတံ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

၈၊ တစ်နည်းကား (စသဒ္ဒါသည် ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဟောသဘည်း။) ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော အခြောင်းကြောင့်ပည်း။ ပါရာဇိကာနိ ။ ပ ။ ဣမာဓိပ္ပေကန်တိအဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တာဝစနဿ ဧတံ သုဝုတ္တံ ဘာဝဝ ဝေဒတိပ္ပ။

ဟိယသ္မာဝုဘို့ တသ္မာဂ,ဟိ ယသ္မာ အနုဿာတံ ဘသ္မာစ ဟိယသ္မာ, နဝုတ္တံ တသ္မာစ ဟိ ယသ္မာ နအတ္ထိ တသ္မာ စ တံသုဝုတ္တမေဝ။

ဂဝ။ ကိဉ္စာပိ နအာဂဘာ။ ပန တထာပိ ဣဓသိက္ခာပဒေ။ အတ္ထိ ဘိက္ခု,သမ္မုတိတိဝုတ္တာတ္တာဝေဒဝ။

ဂ၂။ မဟာပစ္စရိယမ္ပန စကားကို ထောက်၍ အဒုဋ္ဌုလ္လံ စသောစကားသည် မဟာအဋ္ဌကထာ စကား ဖြစ်သတည်းဟု သိအပ်၏။ သုဂ္ဂဝိဿဋ္ဌိ ၊ ပ။ အဋ္ဌကထာစာရိယာနာမ·ဟူသော မဟာအဋ္ဌကထာ စကားကိုထောက်၍ တုံရုံ စာတန်း မှာ သာမဏေဘို့အား သစ်ပင်တက်ရာ စသည်မှာကဲ့သို့ အပ်သောအရာ မသာလျှင် သာမဏေတို့လည်း ရဟန်းနှင့်အတူ ကျင့်ရမည်ဟု ဆိုသော စကား သင့်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

တာနိစ အညဿ အနုပသမ္ပန္နဿ အဝဏ္ဏော ကာမဘာယ အစရှိသော ဧတရသကဏ်ဍိကာ စကားကိုဆောက်၍ ဤသိက္ခာပုဒ်ဌ် ကျေးဇူ မဲ့ကို အလိုရှိ၍ ပြောကြားမှ အပြစ်ရှိသည်။စောဒနာလို၍ ပြောကြားက အပြစ်မရှိဟု မှတ်အပ်၏။

ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစန သိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀- ပထဝိဝဏ္ဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၆။ ဒွေပထဝိယံ။ တမ္ပဆ္ဆ ပါသာဏာဒီသု-

ဘက္ခုဏာတိ မုဂ္ဂမတ္တေတော ယာဝ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏာ မရုမ္ဗာ သက္ခုဏာနာမ။ မုဂ္ဂမတ္တေတောပန ဟေဋ္ဌာဝါလိကာတိ ဝုစ္စတိ။ကဋ္ဌလန္တိ ယံကိဉ္စိကပါလံ။ ဘူမိဘိ ပထဝိ ပါသာဏောတိ အန္တော မုဋ္ဌိယံ အသက္လာဟနတော ပဋ္ဌာယ ဟတ္ထိပ္ပမာဏံ အသမ္ပတ္တော ပါသာဏောနာမ။ဟတ္ထိပမာဏေတော ပဋ္ဌာယ ပန ဥပရိပဗ္ဗတော နာမ။ (သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ ဓာတုဝိဘင်္ဂနိဒ္ဒေသ။(အဘိဋ္ဌ၊၂၊၆၀) မူလပဏ္ဏာသ မူလပရိယာယသုတ် ဋီကာ (မ၊ဋီ၊ ၁၊ ၇၁) ၌လည်း ဤနည်း အတူလာ၏။ဤစကားကိုထောက်၍ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏာ သက္ခရာ စကား၌ လက်ဆုပ်ဖြင့် ယူအပ်သော အဘိုင်းအရှည်ရှိသော ကျောက်စရစ်ခဲသည် သက္ခရမည်၏။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၌ မုဂ္ဂမတ္တတော ယာဝ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏာ စကား၌ မုဂ္ဂမတ္တတော·ဟူသောအဝဓိသည် အာဘိဝိဓိ အဝဓိတည်း။ ပဲနောက်စေ့ပမာဏရှိသောကျောက်နှင့်တကွယူ။ထို့ကြောင့် ‘‘မုဂ္ဂမတ္တေတော ပန ဟေဋ္ဌာ’’ဟု မိန့်အပ်၏။ ယာဝမုဋ္ဌိပ္ပမာဏာ ဟူသောအဝဓိသည်လည်း အာဘိဝိဓိ အဝဓိပင်တည်း။ လက်ဆုပ်ပမာဏရှိသော ကျောက်နှင့် တကွပင်ယူ။ထို့ကြောင့် ဤဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌ ‘‘မုဋ္ဌိပ္ပမာဏာ’’ဟု မိန့်အပ်၏။ ·သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၌ ယာဝ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏာ မရုမ္ဗာ-ဟု မိန့်တော် မူသောကြောင့် ပဲနောက်စေ့ပမာဏရှိသော ကျောက်မှစ၍ လက်ဆုပ်ပမာဏရှိသော ကျောက်မှအောက်ဖြစ်သော ကျောက်သည် မရုမ္ဗ မည်၏။မရုမ္ဗာပုဒ်၌ မုရု-သဒ္ဒါသည် သဲဟောတည်း။ ပုဋ္ဌိန် ဝါလုကာဝဏ္ဏော၊ မရု’ရု သိကတာ ဘဒဝေး (အာဘိဓာန်ပါတာလဝဂ်(၆၆၃)။ မရုပါဏစာဂေါဉ။ (အာဘိဓာန်ဋီကာ)။ မရုတိ ဥဏ္ဏုတ္တာ သဉ္ဇာနံ အာယုံစ ဇာပေတီတိ မရု။မရုံ ပါတိရက္ခတီ တဿ ဥပရိဋ္ဌိတ ဘာဝဓာနာတိ မရုမ္ဗော ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဝါလုကသဒ္ဒါသည် ပုဋ္ဌိနစသော ပရိယာယ်တပါးရှိလေခြင်းလည်း သဲတည်း ဟူသော အနက် . ပုဋ္ဌိနစသော သဒ္ဒါမထင်ရှား ဝါလိကသဒ္ဒါသာ ထင်ရှားသောကြောင့် “ဝါလိကာတိ ဝါလိကာယေဝ”စကားကို မိန့်သတည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ၊ ခန္ဓဝိဘင်္ဂနိဒ္ဒေသ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ ရှုပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ (အာဘိဓ၊၂၊၅)၌ မကသာတိ မကသာဝ” ဟူသော အဖုံ့ စကားနှင့်တူ၏။

ဥဒ္ဒါနပတ္တာ ပစန ကုမ္ဘကာဆုဝါပါဒိ ဝသေန[၁]။ ခုံလောက်သပိတ်တို့ကို ဖုတ်ကြောင်းဖြစ်သော အပူ, အိုးထိန်းသည်တို့၏ အိုးကို ဖုတ်ကြောင်း ဖြစ်သော အပူစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ကခ်ါဝိတရဏီဋ္ဌ ဥဒ္ဒါနပတ္တာပစနာဒိဝသေန ဝါ" ဟု မိန့်အပ်၏။

ဧကပစ္စိပ္ပဂုရံ၊ တစ်ခုသောခြင်းတောင်းဌ်ပြည့်သောမြေကို။ပေါက္ခရဏီ ခဏိ သူ၊ ရေအကျိုးငှာ တူးကြကုန်သတည်း။ ပစ္စည်းလေးပါး အလိုဌာကား မတူးကြကုန်။ ပစ္စည်းလေးပါးအလိုဌာ တူးမူ မအပ်။ ရာဇသိ ဘွာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာစကားကိုမှီး၍ ဤသို့သိအပ်၏။

ဧတံ ယောဘူယျန ပါသာဏာတိ အာဒိဝစနံ၊ သည်။ တေသံ ဖယဝ ဒ္ဒိန္နံ ထိုနှစ်ပါးကုန်သော အဖွဲပံသု,အပွမတ္တိက မြေဘွဲ့၏သာလျှင်။ ပဘေဒဒဿနံ၊ အထူးကိုပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ ပါဠိမုတ္တာက ဝိနိစ္ဆယတော တာဝ၊ ခတာ ယေဝဟိ ပေါက္ခရဏီန၁မ ဟောတိ-စကား၌ တူးပြီ·မှသာလျှင် ရေကန်ဟူ၍ရှိသတည်း။မတူးမှီက မြေကြီးရှိသကဲ့သို့ ရေကန်ဟူ၍ မရှိသေးသည်နှင့်ပေါက္ခရဏီ ခဏ-ဟူ၍ ကောင်းဂဏ်ကို လက်ဝှေ့တ်သကဲ့သို့ ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်လေသောကြောင့် အပ်သတည်း ဟူလိုသတည်း။

တေနသကာဓိကာဌ်"ဣမံ ဩကာသံ ခဏ"အစရှိသော အဋ္ဌကထာ နောက်စကားကိုမြော်၍ ဟိတ်ကူသောအားဖြင့်"ပေါက္ခရဏီ ခဏ-တိ ဝဒတိ ဝဋ္ဋတီဘိဣမသ္မိ ဩကာသေတိ အနိယမေတ္ထာ ဝုတ္တတ္တာဝဋ္ဋတီ ဟုမိန့်အပ်၏။ ဆို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဌ်"ဟိယသ္မာစ တာယေဝ ပေါက္ခရဏီနာမ ဟောတိ တသ္မာစ ဣမသ္မိ ဩကာသေတိ အနိယဓမတ္ထာ ဝုတ္တတ္တာစ အယံ ခေါ ခဏာတိ ဓဝါဟာရော ကဿိယဝေါဟာရော ဟောတိ"ဟု အနက်ပေး။

ဣမံ ဩကာသံ။ပ။နာဋ္ဌတိ-ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်တော်မူသောကြောင့် "ပဆဝိယံ ပေါက္ခရဏီ ခဏ"ဟု ဆိုသော်အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ကခ်ါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ(၁၉၆)၌"တသာ ဣမံ ပဒေသန္တိဝါ ဣမံပဆဝိန္တိဝါတိဒံ နိယမေတ္ထာ ခဏ ဘိန္နာတိ အာဒိနာနယေန အာဏာပေန္တာသာ အာဏတ္တိယာ ဒုက္ကဋ်-ဟု မိန့်အပ်၏။

၁။ ဥဒ္ဒါန ပဘ္ဘပစန ကုမ္ဘကာရာဝါ ပါဒိဝသေန၊ ခုံးလောက် သပိတ်ဖုတ်ရာ အိုးထိန်းတို့အိုးဖုတ်ခဉ် ကျင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်-ဟုပြီး။
(အာဝါပ သဒ္ဒါ ကျင်းဟော။)

ကန်တွင်းဌ်တည်သော ဇာတပထဝီမှဖြစ်သော ညွှန်ကိုရည်၍ တနုကဒ္ဒမော စကားကို ဆိုသတည်း။မြေစာမှဖြစ်သော ညွှန်ကိုရည်၍ ဆိုသည်မဟုတ်၊ လျဉ်းပါးဖွယ်ပင်၊ထိုမြေဇာညွှန်ဌ်မရှိပြီ။ရေသွေးရာအရပ်ဌ်ခဲ့ထမင်းရည်ကဲ့အပေါ် ခဲ့ကဲ့သို့ ပကတိမြေ၏ တည့်မသော ပါးလွှစ်သော ရေလွှာသည် ဥဒကပဋ္ဌာက မည်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာကို မှီးသတည်း။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ် (၃၆၇)ဌ် ဩဝဋ္ဌောတိ ယေန ကေနစိ ဥဒကေန ဩဝဋ္ဌော။ ဇုဓာ ပန အာကာသဟော ဝုဋ္ဌဥဒကေနဝ။ နာ အညတ္တ ပဟရိတွာ ပတ်တဖိန္ဒုနာတိ ဝဒန္တိ ဩဝဋ္ဌောတိ သာမညေန ဝုတ္တတ္တာ ဖ ပေါ်ကွရဏီယာ ဌိဝတနုဂ ဒွေမာဝန္ဒတိ၊ ဇဟလော တုနဝန္ဒတ်တိ့ဝုတ္တတ္တာ စ ဝိနယဝိန်စ္ဆယေ သ တွေဂရုကေ ဌာဝဇ္ဇန်တိ ဝိနယာလက္ခဏာတောစ နတ်ယုဇ္ဇတီတိ အမှာက် ခန်တိ ဟု မိန်ဒဇ်ပဒ်။ ဤခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာစကားဖြင့် တေရသကဏ် ဋီကာလာ "ဥဒကေနာတ် ဥဇုကံ။ ပ။ ဝဒန္တိ" ဟူသော အာစရိယပါဒကိုပယ်သတည်း။

ယေနကေနစိ ဥဒကေန အရကား ကောင်းကင်မှ ရွာသော မေတပါးသော အရပ်ဌ် ထိခိုက်၍ ကျသော ရေတည်း။ ဇဟလော တုနဝန္ဒတ် ဟူ၍သာ သာမညအားဖြင့် အဌကထာဌ် ဆိုသည်၊ ကောင်းကင်မှရွာသောရေ စွတ်သောမြစ်ခဲ့သော ညွှန်ဟူ ဇထူးမဆို ဟူလိုသတည်း။ "ဥဒကေယေဝ ဥဒကာသ ပတိဝတ္တာ ဝန္ဒတ်" ဟု အဌကထာဌ် မိန့်အပ်သောစကားနှင့်ချင့်ချိန်၍ ထိုခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာဒစ်စကား လာင့်မသင့် ဆင်ခြင်သော် စာသင်စဉ်အခါကပင် မသင့်ဟု ဆင်ခြင်မိသဟတည်း။

သစေသြမကစာတုမာသံယြဝဋ္ဌံစကားဌဲ့ ဟစုံတခုသော အရပ်ကို မယိမခိုက်မှု၍ ကောင်းကင်မှ ဖြောင့်မတ်စွာ ကျလာသော မိုးရေစွတ်ခြည်ကို ဆိုသတည်း။ ထိုကြောင့် "ဥဒကေယေဝ ဥဒကာသပတ်ဝတ္တာ ဝန္ဒတ်" ဟု အဌကထာဌ် မိန့်အပ်လတ္တံ့။

စာတုမာသတော ဥဒ္ဓံ နဝန္ဒတိဌ် စာတုမာသအရ လေးလသာမညသာတည်း။ မိုးလေးလဝိသေသမဟုတ်။ တနေ့မျှစွတ်၍ လေးလကို လွန်သော်လည်းမအပ်။ ထိုကြောင့် အဌကထာဌ် "တသ္မိ ကေဒိဝသံ ဩဝဋ္ဌေ ဂေဟံ ဆာဒေန္တိ" စသောစကားကို မိန့်အပ်လတ္တံ့။

ဥဒကေယေဝ၊ ရေကန်ဌ်သာလျှင်။ဥဒကာသာမိုးရေ၏။ တက္ကပါသာဂ ပိဋ္ဌိယံ။' ဟိသစ္စံ။ တတ္ထသော်ကိုယ်။ ။

စလင်းဝိနည်း (၃) ၃-ပ-မ-၈၈-စ

ပိဋိပါသာဏောသုခုမ ရဇံဟောတိ-အစရှိသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသောကြောင့် ဒေါက်မြေနှင့် မစပ်လျင်းမူလည်း ပန်းခုံပန်းအိုး စသည်၌တည်သော မြေကို တွေ့မှ မိုးစွတ်၍ လေးလကို လွန်အံ့၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှာမအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။

ဂဏ္ဌုပ္ပါဒဂူထမူသိကကုက္ကုရ၀ေါကဏ္ဍကာဒိသုပိ၊တီတို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော တီချေး မြေကြွက်တို့သည် ကြွက်တွင်း၏ အထက်၌ ပြုအပ်သော မြေ နွားတို့သည် ခွာဆူးဖြင့် ဖြတ်အပ်သော ညွန်စသည်တို့၌လည်း

ဂဏ္ဌံပထဝိယာ ဂဏ္ဌာသဒိသံမတ္ထိကရာသိံ ဥပ္ပါဒေန္တီတိကဏ္ဌုပ္ပါဒါ၊ ဣဓ ပန တေဟံ ဥဒ္ဒါပိတော ဂူထော ဂဏ္ဌုပ္ပါဒန္တိနိဒ္ဒိဋ္ဌော။ ။ (ခုဒ္ဒသိက္ခာသစ်ဋီကာသစ်၊ ၃၆၉) ဂဏ္ဌသဒိသံ၊အိုင်းအမာနှင့်တူသော။ဂဏ္ဌုပ္ပါဒအရ၊ကား တိတည်း။။။ဂဏ္ဌုပ္ပါဒေါ မဟီလတာ။ (အဘိဓာန်ပါတာလဝဂ်၆၇၅)။ဒုယံ တီဏ္ဍတိချာတော။ ဝဏ္ဏံ ဝစ္စသန္ဓိစယုံဥပ္ပါဒေတီတိ ဂဏ္ဌုပ္ပါဒေါ၊ မဟိယာ လတာ မဟီလတာ(အဘိဓာန်-ဋီကာ)။ ။အဘိဓာန်ဋီကာ အလိုအားဖြင့် ဂဏ္ဌသဒ္ဒါ ဟိချေး အပေါင်းဟောဘည်း။ (ဒုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ် ၊၃၆၉)၌-မူသိကုက္ကိရန္တိ မူသဲကာနံ ဥက္ကိရော ခဏိတ္ဝာဗဟိကတံ ပံသု ရာသိ မူသိ ကုက္ကော်ရောတိဟု မိန့်အပ်၏။

ကုဏပေါ ဥက္ကရွပမော။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ အာသုဘကမ္မဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ (၁၊ ၁၉၀) ဥက္ကရွပမောတိ ဥစ္စာရပသာဝဋ္ဌာနသမော။ ဝစ္စကုပသမော ဝါ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ (၁၊၂၁၇)။ ။ ဥစ္စာရော်မိဋ္ဌမုက္ကာရော။ ။ (အဘိဓာန်နရဝဂ်) အဝကရိယတေတိ ဥက္ကာရော၊ အဝဿုတ်တံ။ ကိရဝိက္ခိပနေ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ) ဤခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်ဋီကာ,။ အဘိဓာန်စာကိုယ်,ဋီကာ တို့ကို မှီး၍ "မူသိကုက္ကရ၊ ကြွက်တို့၏ မစင်နှင့်တူသောမြေအစု" ဟုအနက်ပေးအပ်၏။

ဂူန်ခုရသဒ်ါတော ကဏ္ဍကော ဂေါကဏ္ဍကော။ ဂေါကဏ္ဍကေန ဆိန္နော ကဒ္ဒမော ဂေါကဏ္ဍကောဟု ဝဝန္တဆ္ဆုပြု။ နွားတို့၏ ခွာတည်းဟူသော ဆူးဖြင့် ဖြတ်အပ်သော မြေကို အောက်မြေနှင့်စပ်သော် လေးလကို လွန်မှသာလျှင် ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ မအပ်လေသလောဟုမေးရန်ရှိသောကြောင့် သစေ ပန ဟေဋ္ဌိမတလေနစသည်ကို မိန့်သတည်း။

ကေဒိဝသမို့-၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် လေးလကို လွန်သော် ဆိုဖွယ်မရှိဟု ချီးမွမ်းသတည်း။ အလျင်းပင် မဖျက်ဆီး အပ်သောကြောင့် ဤစကားကို ဆိုသည်

မဟုတ်။ စိုစွတ်သော သစ်ပင်မှမှိုကိုယူရာ၌ သင်္ခံ ပျက်စီးလေရာသောကြောင့် ယူသော် ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏ ဟုဆိုသကဲ့သို့ အာဂန္တုကမြေပျက်စီးရာလေသောကြောင့် ဆိုသတည်း။ ဖောက်မြေကို မပျက်စီးစေမူ အထက်သို့ စုန့်စုန့်တက်သော နွားခွါမြေကို လည်ပင်းမှ ဖြတ်၍ ယူခြင်းငှာအပ်၏ ဟုမှတ်ဒေါပ်၏။ ထို့ကြောင့် တေရသကင်္ခါကာ(၃၊၁၅) ၌ "ပေဋ္ဌာဘူမိ သမ္ဘေန္ဓပိစ ဂေါကဏ္ဏကေ ဘူမိတောဆိန္ဒိဘွာ ဥဒ္ဓံဌိဘတ္တာအစ္ဆဂတမတ္ထကတော ဆိန္ဒတွာ ဂဟေတုံဝဋ္ဋတိ-တိဝဒန္တိ" ဟု မိန့်ဒေါပ်၏။

ဂေါကဏ္ဏကောဟေဋ္ဌိမဟလေန ဘူမိသမ္ဘေဒါဟောတိ။

ပုရာဏသေနာ သနံအရ အုတ်ကျောင်း, သစ်ကျောင်း, ဝါးကျောင်းဟုသည်း။ ထို့ကြောင့် ဆဒနိဋ္ဌကံ ဝါ ဂေါပါနသီ အာဒိကံဥပကာရဏံဝါ" ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ဆဒနိဋ္ဌကံဝါကို ထောက်၍ အုတ်ကျောင်း၏ အဖြစ်ကို သိသတည်း။ ဂေါပါနသီ အာဒိကံ ဥပကာရဏံဝါကိုထောက်၍ ကျိသစ်ကျောင်း, ဝါးကျောင်း၏ အဖြစ်ကို သိသတည်း။

ယသ္မာ ဩဝဋ္ဌံ၊ တသ္မာ ဇာတပထဝီဂတခ်ိုးမေဝ ကိဉ္စာပိ ဂစ္ဆတိ။ တထာပိ တတော ပုရာဏာ သေနာသနတော။ (တထာပိကို အနာပတ္တိဋ္ဌစပ်။ယသ္မာဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ ဟေန ဆဒနိဋ္ဌကဂေါပါနသီအာဒိ ဥပကာရဏေန သဒ္ဓိံ မတ္တိကာ သစေပိ ပတတိ။ ဧဝံ သတိပိ အနာပတ္တိ။ ဟေန သဒ္ဓိံ မတ္တိကာ ပတတိဋ္ဌဲ အခြင်စသည်ကို ယူဆော် အခြင်စသည်နှင့်တကွအခြင်စသည်ဋ္ဌတည်သော ခြေခြေစသည် အကယ်၍မူလည်း ကျအုံ့ဟူလို့သတည်း။

မတ္တိကံ။ လေးလထက်အလွန် မိုးစွတ်သောနံရံနှင့် အမိုးဋ္ဌကည်းသောမြေကို။

မတ္တိကန္တိဘ်တ္တိယံ ဆဒနေန စ ဟေတုမာသာဒိကော ဝဋ္ဋမတ္တံကံ။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ၁၊၃၉၉)

ယာယာ။ အကြင်ကြင်နံရံနှင့် အမိုးဋ္ဌတည်သော မြေသည်။

မိုးစွတ်ရာကို ယူမူ အာပတ်သင့်၏ဟု ဗျတိရေက အဓိပ္ပာယ်ကိုမှတ်။

ဩဝဋ္ဌေ။မိုးစွတ် အပ်ပြီးသည်ရှိသော်။(ဝါ)၊မိုးစွတ်အပ်ပြီးမှ။ "အဿာမကိုကာ ပုဋ္ဌဿ။ ။ယဘ္ဘာကန္တိဟေဋ္ဌာ ဆာနာတရိတ္တာမဟ္ဘာကဇတာ ပရိယန္တကတောစ ယဘ္ဘာကပဗမာဏံ" ဟု ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာဋ္ဌ(၁၊၇၀၀)ဖွင့်လေသောကြောင့်ဖြစ်၏ အောက်မြေနှင့် မစပ်စေကာမူ မိုးစွတ်ပြီးသော ပန်းခုံစသည်ဋ္ဌ တည်သောမြေကို ဖျက်ဆီးခြင်းငှာမအပ်ဟု မြဲမြံကြီးမှတ်အပ်၏။

ဝဋ္ဌဥ္ဇော်တုံ၊ ကိုယ်ဘိုင်ဖယ်ဒသာအားဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ။ဥဒကေန၊ မိုးရေဖြင့်။ တေမေဟ္ဘာ၊ စွတ်၍ (ဝါ) ဇကြောင့်။ ဇကောဗဒ္ဓါယေဝ၊ အချင်းချင်း တပေါင်းတည်း ဖွဲ့စပ်လုံးထွေးသော မြေသည်သာလျှင်။ ဇာတပထဝီ၊ သည်။ ဟိယာဘ္ဘာ၊ ဖြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဣတရော၊ ဤမြေမှတစ်ပါးသော မိုးရေမစွတ်သောကြောင့် မဖွဲ့မစပ်ဖရိုဖရဲကြဲသော မြေသည်။ဇာ၊ဘပထဝီ၊ သည်။ ဟိယာသ္မာ။ ကြောင့်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ-တသ္မာစ၊ လည်းကောင်း။ ဝဋ္ဌဥ္ဇော်တုံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပယ်သောအားဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဌတိ၊ ၏။(ပယ်ပစ်ခြင်းပင်သုံးဆောင်ခြင်းမည်၏၊ ဘူတဂါမပါ တဗျ-တာယ ပါစိတ္တိယ် သိက္ခာပုဒ်၌ ဘူတဂါမ်, ပီဇဂါမ်ကို ဖြုတ်ခြင်း ဖေါက်ခဲ့ခြင်း သည်ပင် သုံးဆောင်ခြင်းမည်သကဲ့သို့ မှတ်အပ်၏။ ။ဝလဇံပရိဘောဂေ။ ဝလဉ္ဇတိ။ (ဓာတုမဉ်ဇရာ)။ (၄၉)

ဥဒကေန တေမေတ္ဘာဇကောဗဒ္ဓါယေဝ ပထဝီဟိယာသ္မာ ဇာတပထဝီ ဟောတိ။ ဣတိတသ္မာစ, ဣတရောဇော နပဗ္ဘါ ပထဝီ ဟိယာသ္မာ ဇာတပထဝီ နဟောတိ။ ဣတိတာသ္မာစ, ယဿာသုခံဝဋ္ဌဉ္ဥတုံ နဝဋ္ဌတိ။ (ဥဒကနဒ္ဓရ မိုးရေတည်း)

ကဏ္ဍမတ္တိကာပါကာရေ။ ။အဿဟေဟိ။ ကော်လိမ်းထုဒုတ်လုံတံတို့ဖြင့်။ ဥစ္စာလေတ္ဘာ၊ အထက်သို့လှုပ်စေ၍ (ဝါ) ပြောက်ပင့်၍၊ တတ္ထ။ တိုလိမ့်ရာ အရပ်၌။ ပထဝီ။ သည်။ သစေပိဟ်ဇတိ။ အံ့။ ဝေံသတ်ပါ၊ ဃဉ်း။ သုဒ္ဒစိတ္တာ၊ ကုန်၍။ သစေ ပဝဋ္ဋေန္တိ၊ အံ့။ ဝေံသန္တေသု၊ ဃသ်။ တနုညဉ်းကား။ ဝေံသန္တေ သုသန္တိတ္တာ။ ဖြောင့်။ ဒုနာပတ်။ အာပတ်မသင့်။ တောနအေပဒေသေန၊ ထို ကျောက်သစ်ကို ပါလို့မိ၏ဟူသော အမြွက်ဖြင့်။

ကဟ္ဟကန်ဒိရဂ္ဂကဏ္ဍကံ မစ္ဆကလ္လကဉ္စ။ သုစိနာမ အယောမယာဒန္တမယ တမ္ဗ မယ ကဋ္ဌမယာဒိ သုစိနမညတရံ။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ) (၁၊၄၀၁)

အာကောဋ္ဌေတုံဝါ၊ အထက်ကမမြုပ်စေမူ၍ စိုက်နှက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ပဝေဇေတုံဝါ၊ မြုပ်အောင်သွင်းခြင်းငှာဟုလည်းကောင်း။

အာဂေါဋ္ဌေတုန္တိ ယတာ ကေဂေါဋိဘူမိံ ပဝိသတိ၊ တကာ တာဋ္ဌေတုံ။ ပဇေဝသေတုန္တိဘူမိံ ဂမယိတုံ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ) (၁၊၄၀၁)

ဝိရိယသမ္ပဂ္ဂဟတ္ထော၊ ထိနမိဒ္ဓကိုဖျောက်ဖယ်၍ ပဂ္ဂဟဝီရိယကိုဆွဲငင်မြှောက်မြှင်း အား ပေးခြင်းအကျိုးငှာ။ (စက်မိတုံဠ်စပ်) ကလ္လကာဟစ္ဆဒေဘယိ၊ ယားနာ ပေါ့နာ အစရှိကုန်သော ဖနာကျိုးမြင့်။ အာဗာဓိကာ၊ ဖနာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။

တတြာပိ ဣဋ္ဌကာ ကပါလာဒီသု။ ။တတ္ထေဝမဟာပစ္စရိယံ။ ။အရဏီသဟိတေန၊ အောက်ဆုံငယ်ပုတ်ခုံနှင့်တကွဖြစ်သော ယန္တရား ကိစ္စကိုပြုတတ်သော လုံတံဟုဆိုအပ်သော အထက်ပုတီကျည်ဖြင့်။ ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ ပကိဏ္ဏကအဖွင့်၌ (၂၊၃၅၉) အရဏီသဟိတေ ကန္တ ကိစ္စကရော ဒဏ္ဍောဥတ္တရုရဏီနာမ။ ဝါပိတိပိသဒ္ဒေန အဓရုရဏိံ သင်္ဂဏှာတိ။ ဥဒုက္ခလ ဒဏ္ဍသဒ္ဒေတံ အဓိဝစနံ။ အဉ္ဆနကယန္တဓနုဓနုကံနာမ။ မုသလမတ္ထကပိဋ္ဌနဒဏ္ဍကော အဓရုရဏိယံဝါ ပေလ္လ ဒဏ္ဍကောနာမဟု မိန့်အပ်၏။ ဥတ္တရုရဏိယံဝါအဓရုရဏိယံဝါ ဗာရဏီဓနုကေဝါ ဥပရိ ပေလ္လနဒဏ္ဍကေဝါ။ (ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်။) (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၅၃) ဥက္ခိပိတ္ဝာ။ အောက်ဆုံငယ်ပုတ်ခုံကိုမြှောက် ချီ၍။

ဘူမိယံပါတေဟီတိ ပန နဝတ္တေ္ဘာဋ္ဌ ဣမိဿံ ဘူမိယံ ပါတေဟိဟု မှတ်သား၍ မဆိုအပ်ဟူသော အဝိပ္ပါယ်ကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ကင်္ခါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ (၁၉၆)၌။ တဿဣမံပဒေသန္တိဝါ ဣမံ ပထဝိန္တိ ဝါတိ ဧဝံ နိယမိတ္ဝာ ခဏ, ဘိန္ဒါတိ အာဒိနာနယေန အာဏာပေန္တဿ အာဏတ္တိယာ ဒုက္ကဋ်ံဟု မိန့်အပ်၏။

၈၈။ အညဝိဟိတောဝ၊ မြေကြီးမှု တစ်ပါးသော စကားတည်းဟူသော အာရုံ၌ မိမိကိုယ်ကို မိမိဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် မိမိစိရင်အပ်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊၍။

ကေနစိ အစရှိသည်ဖြင့် ဤစကားကို ဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။ အညဝိဟိတ' ပုဒ်သည် အညရွေး ဝိရွေးရှိသော ဓာဓာတ် တပစ္စည်း။ ဣအာဂုံ စကိုဟပြု၍ ပြီးသတည်း။

အညဝိဟိတဧကန ဉာဏ ဒဿနေနာတိ ပစ္စက္ခံဝိယ ကတ္ဝာ ဒဿန သမတ္ထတာယ ဒဿနဘူတေန ဉာဏေန အညတ္ထ ဝိဟိတကေန ဉာဏေန။ ။[သုက်-ပါထေယျ အဋ္ဌကထာ ပါသာဒိကသုတ်အဖွင့် (၉၇)]။ အညတ္ထဝိဟိတကေနာတိ အညသ္မိံ ဝိသယေ ပဝတ္တိတေန ။ ။ [သုတ်ပါထေယျ ဋီကာ (၉၄)] ပဝတ္တိတေနကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။ ဝိရွေးရှိသော ဓာဓာတ်သည် "ဝိပုဗ္ဗော ဓာ ကရော တျာတ္ထော" ဟူသည်နှင့်အညီ ကရဏ အနက်ဟောတည်း။ အဒိန္နဒါန် သုဏ်ဃာတ အဖွင့်း(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၃၁၅) ၌ "အညဝိဟိတောဝ" ရှိ၏။ဋ္ဌက ယောမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၂၊ ၂၆၇) ၌လည်း "အညဝိဟိတော" ရှိ၏၊ ဤပဌဝီခဏနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ အာဒိဃနှင့် အညာဝိဟိတောမသင့်။ အ ရဃာနှင့် အညဝိဟိတော သာသင့်။ သုတ်ပါဌေယျ အဋ္ဌကထာ၌လည်း အ ရဃနှင့် အညဝိဟိတကေနသာသင့်။

သြဝဒ်၌၊ မိုးစွတ်အပ်ပြီးသော် (ဝါ) မိုးစွတ်အပ်ပြီးမှ။

ကေဝလံ။ပ။ သင်္ကေပနတ္ထာယ စသော စကားသည် "ခဏာမိ။ပ။ နဇာနာတိ" ၏ ဝိတ္ထာရတည်း။ ။

ပထဝီခဏနသိက္ခာပဒဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။

မုသာဝါဒဝဂ္ဂဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။

၂။ ဘူတဂါမဝဂ်

၁။ ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတ္ထ၊ ထိုနှတ်တို့၏ အစည်းအဝေးဖြစ်သော အဓိဋ္ဌာ။
မနောပဒေါသဿ အရက္ခား ဒေါသသာမညမဟုတ်။ ပါဏာတိပါတာဒီနံ စပ်သော မနောပဒေါသတည်း။ ထို့ကြောင့် "အထ ခေါ တထာ ဒေဝတာယ တေ ဒဟောသိ။ ယံန္နူနာဟံ ဣမံ ဘိက္ခုံ ဣမမေဝ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ-ဒ္ဓိ" ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။

တတ္ထ၊ စည်းဝေးကုန်သောနှတ်တို့တွင်။

သာဒေဝတာ သန္ဓိ၊ါတံ ပဝိသိတုံ နလဘာဘိဒ္ဓ် နှတ်အစည်းအဝေးသို့ဝင်၍ နေခြင်းငှာမရ။ နှတ်အစည်းဒေးမှ ထွက်စေသည် ဟူလိုသတည်း။

ဣတိ ဣမံ အာဒီနဝံ၊ ဤနှတ်ကို၏ အစည် အဒေးသို့မဝင်ရခြင်းတည်းဟူသော အပြစ်ကို။ ယသ္မာ၊ကြောင့်။အဒ္ဒသ၊မြင်လေပြီ။ဘေနစ၊ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပဋ္ဌစရိတံ၊ ရှေးဦးဖြစ်သော၊ အကျင့်ကို။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ အနုဿရိ၊ အောက်မေ့မိပြီ။ တေနစ၊ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ အဿာ ဒေဝတာယ၊အား။နေ ခေါ မေတံ ပတိရူပံ။ပ။ ခဝါရောပေယျန္တိ၊ ဟူသော။ဘော် ပရိဝိတက်ကနံ၊သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ပန၊ အဖို့ဘဝါးကိုဆိုဦးအံ့။ ယံန္နူနာဟံ ဘာဝတော တေမတ္တံအာရောစေယျန္တိ၊ဟူသော။ ဣဒံ ပရိဝိတက်ကနံ၊သည်။ အဿာ၊ထိုနှတ်သဘောသည်။ အယံဘိက္ခု၊ သည်။ သပိဘိကော၊ ဘုရားရှင်တည်းဟူသော ခမည်း၊တော်ရှိသော။ ပုတ္တော၊ သားတော်ပေတည်း။ အဒ္ဓါ။မဋ္ဌတ်။ဘဂဝါ၊သည်။တာဝ၊တပါးကုန်သောရဟန်း

၁။ တာဒါဂိ အဘိါသ၊ ပဋိဝဋ္ဌဒွန္ဒိ သာဘိသမ္ဘန္ဓ၊ (ပါစိတ်၊ယော၊၁၇။) အဋ္ဌကထာ တို့၌ တာဝသဒ္ဒါမပါ။

တို့၏သစ်ပင်ကို ခုတ်ဖြတ်ခြင်းတည်းဟူသော လွန်ကျူးခြင်းကို ကြားဘော်မူ၍ ဤသိက္ခာပုဒ်တော်တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားကို ဖဲ့တော်မူသည်မှရှေးဦးစွာ ။ပ။ဤတို့ဤသို့။ ပဋိသဉ္ဆိက္ခန္ဓိယာ၊ ဆင်ခြင်စဉ်။ အဟောသိ၊ဖြစ်ပြီး ပန၊အထူး ကိုဆိုဦးအံ့။အယံဒေဝတာ၊ဤရဟန္တစိုးနတ်သမီးသည်။

၉၀။ ။ဘဝန္တိ။ ဖြစ်ကုန်ဆဲ။ ဤတိတ္ထသမာ၊ကြောင့်။ ဘူတာ၊ဘူတမည်ကုန်၏။ စ၊ တနည်းကား။အဟုဝူ၊ဖြစ်ကုန်ပြီ။ဤတိတသမာ၊ကြောင့်။ဘူတာ၊ဘူတမည်ကုန်၏။

ဘဝန္တိအဟုဝန္တိစာတိဘူတာ ဟု စာအမျှားရှိ၏။ ဘဝန္တိ အဟုဝုန္တိ စ ဘူတာဟု ရှိမှသင့်ရာသတည်း။အဟုဝူဤတိဟုပုဒ်ဖြတ်။ ရုပ်ပြီးကား-ဟူခေတ်။ဟိယျိတ္တန်ဦဝိဘတ်။ ဟ ကိုခွင်း။ ဟူ၏အစိတ်ဦကို ဥဝပြု။အကာရာ ဂမောဟိယျတ္တန် အဋ္ဌတ္တနိကာလာတိပတ္တိသု သုတ်ဖြင့် ဟူခေတ်၏ရှေးဌ္ဍ အ လာ။ဟကို ဥသို့ကပ်။ ဦမှနောက်ဖြစ်သောဤ ကိုခေျ။ရှေးဦ အထက်ဌ္ဍ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။နိဂ္ဂဟိတ်ကို န-ပြု။ န ကို တိ-သို့ကပ်။ သံယုတ် နှောင်းသောကြောင့် ဦကိုဥရဿပြု။ ဝကို ဥသို့ကပ်။ အဟုဝုန္တိပြီး၏။ဟူ၏အစိတ်ဦကို ဥဝပြုရသည်ကား“ ဟူသူကာရော ဟိယျတ္တန် ယမုဝေါ။ ဟူခေတုသ ဦကဲ့ရော ဥဝါဒေသော ဟောတိ၊ဟိယျတ္တနိယံဝိဘတ်တိယံ။ အဟုဝါ။”ဟူသော အာချာတ် သဒ္ဒနီတိ (၁၀၅၁) လာစကားကို ထောက်၍ သိသတည်း။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု၍ဝုန္တိဟုပြီးသည်ကို ရုန္တိသြပါတေတိကဲ့သို့မှတ်။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာပဒသောဓမ္မသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်(၃၊၅)၌ ရုန္တိ သြပါတေတိတိ ဤ အနုနာသိကော အာဂမဝသေန ဝုတ္တော။ သံယောဂပုဗ္ဗဿရဿတ္တံ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံဟု မိန့်အပ်ပြီ။ မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာခန္ဓကရာဟုလဝတ္ထုကထာ (ဝိဋ္ဌ၊၃၊၂၈၉)၌ ကိံ ဤကာနံ ဘိက္ခူနံ နု သက္ကာ ဘတ္တံ လဒ္ဓုန္တိ ဧဝံ သညိနော အဟုဝတ္ထု စကား၌ အဟုဝတ္ထုကား တုမှယောဂ ဟိယျတ္တနိ ဗဟုဝုစ် တ္ထ-ဂိဘာတ်ဖြင့် ပြီးသတည်း။ဤမှာမူကား နာမယောဂဖြစ်၍ တ္ထုံဝိဘတ်မဆိုင်။ ထို့ကြောင့် အဟုဘတ္ထုံဟု မရှိသင့်”။

ဘဝန္တိ-ကို ဇာယန္တိ ဝစုန္တိဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ အဖုဝူကို ဇာတာ ဝစိတာစ ဖြင့် ဖွင့်သတည်း၊

၁။ အဟုဝုံ-ရှိပြီး။ ဟူ-ခေသံ၊ အဋ္ဌတနိ ဥဝိဘတ်သက်၊ ခေတ်၏အစ၌ အ-အကွထုလ၁၊ ယုဝဏ္ဏာဒနု မိယဝုဝင်သရေ-ဟူသော ဓမာဂ်၊ ၃၊၁၃၆။ သုက်ဖြင့်ခေတ်၏ အစိတ်ဦကို ဥဝင်ပြု၊ ဂ ပ်၊ပြီး၏၊ ဘဝန္တိ အဟေသုန္တိဘူတာ- ဟူသော ကခ်ါဋ္ဌ၊၁၉၇။နှင့်လျော်၏။ မောဂ်နိသယ၊၆၊၄၁။အမှာလည်းရှု။

ဘူတာနံ၊ဖြစ်ကုန်ဆဲ၊ ကြီးပွားကုန်ဆဲ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီး ကြီးပွား ကုန်ပြီးသော စိမ်းစိုကုန်သော မြက်သစ်ပင်စသည်တို့၏။

တေရသကာဏ်ဋီကာ(၃၊၁၉)၌“ သြသဓိဂစ္ဆလတာဒယော၊ အသီးမှည့်ခါ သေဘတ်စ္ဘာသော ငှက်ပျော စပါး စသော သစ်ပင် ခြုံနွယ် စသည်တို့ကို”။ အနက်ပေး၊နနု စ ရုက္ခာဒယော။ ပ။ နု ဇီဝါ။ တတ္ထ ကသ္မာ စသည်ကို လိုရင်း ကောက်။ စိတ္တရဟိဘဒ်ကာ စသည်ကား၊ စကား ချပ်တည်း။ ပရိပ္ပန္နာဘာဝတော’၊ ခုတ်ဖြတ်သော ဓါ စိတ်ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကဲ့သို့ တုန်လှုပ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဆိန္နမူလဟုတောင့်ဖြတ်သော်လည်း စည်ပင်ပေါက်ရောက်သေးသည်။ စိတ်ရှိသော် တဖန် မပေါက်နိုရောက်သောင့် ဟူလိုသတည်း။ ဝိသဒိသဇာတိကာ ဘာဝတော၌ မန်ကျည်းစေ့ကို စိုက်သော် မန်ကျည်းပင်သာပေါက်သည် သရက်ပင်စသည် မပေါက်။ ဤသို့ဇာတ်မတူသည်မှုမဖြစ်။ စိတ်ရှိသော သတ္တဝါတို့မှာမူကား လူကခွေးဖြစ်သံ့သည်။ ခွေးက လူဖြစ်သည် ဤသို့ဇာတ်မတူသည်မှ ဖြစ်သည် ဟူလိုသတည်း။

စိတ်ပင်မရှိသော်လည်း ကြီးပွားခြင်း ရှိသောကြောင့် သဇီဝဖြစ်ရာသည် မဟုတ်သေး၍ စောဒနာရန်ရှိသေး၍ ဝုဋ္ဌိပနစသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဝုဋ္ဌိ၊ ပွားခြင်းသည်။ ပဝါဠသိလာ လဝဏာနံပိ၊ သန္တောကျောက် သလင်းဆားတို့အား လည်း။ ဝိဇ္ဇတိ၊ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ကြောင့်။တေသံရုက္ခာနံ၊ တို့၏။ ဝုဋ္ဌိ၊သည်။ဇီဝဘာဝေ။ အသက်ရှိသည်၏အဖြစ်၌။ နကာရဏံ၊ အကြောင်း မဟုတ်။

အာရုံကိုယူခြင်း ရှိဒသးသည် မဟုတ်လော့ဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် ဝိသယဂ္ဂဟဏံစ အစရှိသည်ကို မိန့်သတည်း။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ နေသံ၊ ထိုနေကြောပန်း နေရောင်ကာရုက် စသည်တို့၏။ ဝိသယဂ္ဂဟဏံ၊ နေ၌ကအနုပ်သို့ ရှုးရှုဒသအားဖြင့် အာရုံကိုယူခြင်းသည်။ ပရိကပ္ပနာမတ္တံ၊ လူကို ကြံစည်အပ်ခါမျှသည်။ ဟောတိ၊၏။ကိုမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား စိဋ္ဌာဒီနံ၊မန်ကျည်းခွက်စသည်တို့၏။ သုပနံ၊ညှဉ်အခါ ညှိုးနွမ်းသောအားဖြင့် အိပ်နင်းသည်။ ပရိကပ္ပနာမတ္တာ၊လူတို့ ကြံစည် အပ်ခါမျှသည်။ ဟောတိဝ၊ဖြစ်သကဲ့သို့ ဟုသည်း။ တာဒေါတို့အတူ။ ဒေါဟဋ္ဌာဒယော၊ အိပ်ခြင်းငှာ မန်ကျည်းခွက်စသည်တို့၏ အလိုရှိခြင်း စသည်တို့သည်။ ပရိကပ္ပနာမတ္တာနိ၊ လူတို့ ကြံစိအပ်ခါမျှတို့သည်။ ဟေဋ္ဌိဝ်ယ၊ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့တည်း။

ပါတဗျဿ၊ သုံးဆောင်အပ်သော မြက်သစ်ပင်စသည်၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်တည်း။

ပါတဗျပုဒ်ကို "ပါတဗ္ဗော ပရိဘုဉ္ဇိ တမ္ဗဗ္ဗာတိ ပါဘဗျော" ဟု ဝစနတ္ထုပြု။ ပါခာတ်သည် ပရိဘောဂအနက်ဟော။ တဗျပစ္စည်းသက်။ ထို့ကြောင့်ကိတ် သဒ္ဒနီတိ(၁၁၃၀-သုတ်)၌ ကတ္တရိစ တဗျာ ယထာဂန္တိ။ ။ဘာဝကမ္မသုစေဝ ကတ္တရိစ တဗျပစ္စယော ဟောတိ တန္တိယာ အနုရူပေန။ ကာမေသုပါတဗျတံ အာပဇ္ဇိသု။ တွေစ ပါတဗျာတန္တိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတန္တိ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇနံကတန္တိ ဝါ အတ္ထော။ ပါသဒ္ဒေါ ပန ပရိဘောဂတ္ထော ဟုမိန့်အပ်၏။ သုံးဆောင်ခြင်း ဟူသည် ဆေဒနဘေဒနစသည်တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် "ဆေဒနဘေဒနာဒီဟိ ယထာရုစိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတာတိ အတ္ထော" ဟု မိန့်အပ်၏။ သာရတ္ထဒီပနီဒုတိယပါရာဇိက ဓနိယဝတ္ထုအဖွင့်(၂၁၁၇)၌ "ပါတဗျဘာဝန္တိ ဝိနာသေတဗ္ဗတံ" ဟုဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သာတည်း။ သဒ္ဒတ္ထအဖွင့်မဟုတ်။ သဒ္ဒတ္ထကိုကား ဤမှာဖွင့်တိုင်းမူတ်။

၉၁။ယသ္မိ ။ပ။အာဟ၌ ဗီဇကိုပြခြင်းငှာ "ပဉ္စဗီဇဇာတာနိ" ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သည်နှင့်အညီ မူလေဇာယန္တိစသည်၌ ဗီဇဇာတာနိဟူသော ကတ္တားကို ထည့်ရမည်ဟု ဆိုလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "မူလေဇာယန္တိတိ အာဒီသု အတ္ထော ဥပရိ အတ္တနော ဝုစ္စမာနပ္ပကာရေန သဘာဇဿ ဇဂတထာယံ ဝုတ္တောတိ အာဟ။ ဧဝံသန္တေပိ ။ပ။န သမေန္တီတိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ဗီဇဇာတာနိ၌ ဇာတသဒ္ဒါ တစ္ဆောတည်း။

ယာနိဝါပနညာနိ ပိ အတ္ထိမူလေ ဇာယန္တိတိ အာဒီနိ၊ ကုန်သော။ ဝစနာနိ၊ ပါဠိတော်လာစကားတို့သည်။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တဝစနေန၊ နှင့်။ နသမေန္တိ၊ မညီကုန်။

အဓိပ္ပါယ်ကား မူလေ ဇာယန္တိ စသော ပါဠိကော်လာ စကား၌ အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ဗီဇဇာနိ ဟူသော ကတ္တားကိုထည့်ရသတည်း။ ငါဗုဒ္ဓဿသာသနဆရာကဲ့သို့ ရက္ခာဒီနိဟူသော ကတ္တားကို မထည့်သောကြောင့် မညီညွတ်ကုန်ဟူလိုသတည်း။

တာနိ ဗီဇဇာတာနိ၊ ထိုမျိုးစေ့တို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့ကို။ ဗီဇကတာနိ၊ မျိုးစေ့ဘို့သည် ဖြူအပ်ကုန်၏။ ဧတ္ထ ဘူတဂါမမာနာမတိ အာဒိ ဝစနေန။ ဌပိတာနံ၊ မမြုပ်မစိုက်မူ၍ တင်ထားရုံသော တင်ထားအပ်ကုန်သော။ နိဗ္ဗတ္တာပဏ္ဏမူလာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သောအရွက်အမြစ်ရှိကုန်သော။

အခိပ္ပါယ်ကား အောက်သို့ အမြဲမသက် ကုန်မှ၍ အသက်ရှိသော အရှက်အမြစ် ဆွက်ကုန်သည်ဟူလိုသတည်း။

ဗီဇတောနိဗ္ဗတ္တေန ဗီဇံ ဒဿိတန္တိ ကာရိယော ပစာဖမုန ကာရဏံ ဒဿိတန္တိ ဒီပေတီဟု တေရသကဏ်ဋီကာ(၃၊၂၀)၌မိန့်သောကြောင့်အဋ္ဌကထာ၌ "တသ္မာ ဇဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော" စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော အနက်သည် သဒ္ဒတ္ထ မဟုတ်။ အခိပ္ပါယတ္ထသာဟု မှတ်အပ်၏။ သဒ္ဒတ္ထကား "အသာနိပိ၊သော။ယာန ဝါ ပန ဂစ္ဆဝလိရုက္ခာဒီနိ၊ တိုသည်။ အတ္ထိသန္တိ၊ ၏။ တာနိဂစ္ဆဝလ္လရုက္ခာဒီနိ၊ တိုသည်။ မူလေ၊ ၌။ ဇာယန္တိ၊ ၏။သဉ္ဇာယန္တိ၊ ၏။ တေ ဂစ္ဆဝလိရုက္ခာဒိဇာတံ၊ သည်။ မူလဗီဇံနာမ၊ ၏။" ဟုအနက်ပေး တေကား ဇာတ်ျာပေကွတည်း။

ဗီဇတော၊ အကြောင်းမျိုးစေ့မှ။ (ဝါ)ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တေန၊ ဖြစ်သော။ ရုက္ခေန၊ အကျိုးသစ်ပင်ဖြင့်။ ဗီဇံ၊ အကြောင်းမျိုးစေ့ကို။ ဖလူပစာရေန၊ဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ ၏။

ဗီဇတော နိဗ္ဗတ္တော ဗီဇံဟု ဥတ္တရပဒလောပိ ပဉ္စမီတပ္ပုရိသ်သမာသ် ဝစနတ္ထ ပြုကျ ဗီဇအရုကား မူလအားဖြင့် အကျိုးသစ်ပင်ကို ရသတည်း။ အကြောင်း မျိုးစေ့သည်ကား ဖလူပစာရအားဖြင့် ဗီဇမည်သည်ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "ဗီဇတော နိဗ္ဗတ္တေန ဗီဇံ ဒဿိတန္တိ ကာရိယော ပစာရေန ကာရဏံ ဒဿိတန္တိ ဒီပေတာ" ဟု မိန့်အပ်၏။ "ကာရဏေန ကာတဗ္ဗန္တိ ကာရိယံ" ဟု ဝစနတ္ထပြုကျ အကျိုးသည် ကာရိယမည်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊၁၁)၌လည်း။ ဗီဇတော သမ္ဘူတော ဘူတံဂါမော ဗီဇန္တိ ဣမိနာ ဥတ္တရပဒ လောပေန ပဒုမဂစ္ဆတော နိဗ္ဗတ္တံ ပုပ္ဖံပဒုမန္တိ အာဒိသုဝိယ ယံဝေါဟာရော တိ ဒဿေတိ" ဟုမိန့်အပ်၏။

ပန၊အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ ဗောဓိသဋ္ဌ ဗီဇာဒိသုတ္တိဘုင်။ ယေဝါပနက ခန္ဓဗီဇေသု၊ တို့၌။

အမြစ်မှအညွှန့်ထွက်မူ မူလဗီဇ ပင်စည်မှ အညွှန့်ထွက်မူခန္ဓဗီဇ ဤသို့စသည် ဖြင့် အထူးကိုမှတ်အပ်၏။

၉၂။ သညာဝသေန ဗီဇသညာ, ဝေမာဂိက, အဗီဇသညာတို့၏ အစွမ်း အားဖြင့် ဝေမတိကပုဒ်ကျေ (ဆိန္နတိဝါ ဆေဒါပေတိ ဝါ စသည် သည် ပါတဗျတာဘေဒတည်း)အာပတ္တာနာ ပတ္တိဘေဒဋ္ဌ ပါတဗျတာဘေဒဋ္ဌ။

ယထာ သာလိနံစသည်၌ သာလိနံကို ဥပမာဆောင်ရင်းတည်း။ သာလိနံ၊ သလေးစပါးတို့၏။ယံဗိဇ်၊အကြင်သရက်စေ့စသော မျိုးစေ့သည်။ ဘူတဂါမော နာမာတိ၊ ဟူသော။ သိက္ခာ ပဒဝိဘင်္ဂ။ ယံအာဒိပဒံသည်။ (ဘူတဂါမောနာမာတိကို အာဒိပဒံ၌စပ်။ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂ၌မစပ်လင့်) ယံဗိဇ်၊အပြုင်ထွက်သော အမြစ်အရွက်ရှိသော မျိုးစေ့သည်။ ဇတ္ထု စ ဗီဇဇာတ သဒ္ဒဿ ဝိယ စသော တေရသကဏ်ဋီကာ(၃၊၂၀)စကား၌ရက္ခာဒီသုပိ၌ ပိဖြင့် ဗီဇဂါမ်ကို ပေါင်း ဗီဇဇာတ သဒ္ဒဿပိ၌ ပိဖြင့် ဗီဇဇာတ သဒ္ဒါကိုပေါင်း အဃဝါစသော နောက်နည်းသည်၊မိမိ၏နည်းတည်း။ရှေးနည်းသည်မဟာအဋ္ဌကထာနည်းတည်း။

ပန၊ အပြစ်ကို ဆိုဦးအံ့။ ယထာရုတံ ဗီဇေဗီဇသညီဟု ပါဠိတော်ရှိတိုင်း ဆိန္နနာဒိဘေဒါယ၊ဖြင့်။ပါဠိဇာတာယ၊သုံးဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ဇတ္ထု ဗီဇေ ဗီဇသညီတိ အာဒိဝစနေန။ ဘူတဂါမပရိမောစိတံ။ပ။ဒုက္ကဋ်စကားကို ပါဠိတော်၌ ဗီဇဂါမ်ကို ဖျက်ဆီးအံ့ ဒုက္ကဋ်၌ အာပတ်သင့်သည် တိုက်ရိုက်မလာငြားဟည်း “ယံပန။ပ။ တံဒုက္ကဋဝတ္ထု၂” ဟု မဟာအဋ္ဌကထာလာသည်ကို မှီး၍ဆိုသတည်း။ မဟာအဋ္ဌကထာ၌လည်း “ဗီဇဂါမ ဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ ပဋ္ဌိဝိရကော” ဟူသောသုတ်သီးကွန် ပြဟ္မဇာလသုတ်ကိုမှီး၍ ဆိုသတည်း။

ဤဒုက ပပ္ပဋ္ဌက်၊ ရေညို့ကို။ ဘတ္တ သေဝါလေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ မူလေ ဂါအဂ္ဂေ ဝါ မဇ္ဈေဝ်ါ ။ဝိဂေါပေန္တသေဝါ သံကာမေန္တသေဝါ ဇေတ္တာဝတာ ဇ္ဈတော စိတော၀ စ ဝိယူဟနမတ္တေန။

ဤဒုက ပက္ခိပိတုံ ဝဋ္ဋတိဟု မိန့်သောကြောင့် ကုန်းကြည်း၌ဖြစ်က မအပ်၊ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏ဟုမှတ်။

တံသေဝါလံ ကို”။ ကပ်ပိယံ၊ အပ်သည်ကို။ ကာရာပေတ္ဝာဝ၊ လျှင်။

ဤဒုမှာ်ကိုသိလော့ဟု ကပ္ပိယဒေါဟာရဖြင့် ပစ်ပယ်စေရုမည် ဟူလိုသတည်း။ အကြောင်းကား–

ထိုမှော်သည် ဘူတဂါမ်ဖြစ်သည်နှင့်“ ကပ္ပိယံကရောဟိဟုကပ္ပိယပြု၏ ရေနှင့်တကွမသောက်ကောင်းသောကြောင့်တည်း။

၁။ ယော ဇသ္မါလေ နိက္ခမ ဘိ၊ ဘံ ဇေဝါလန္တိ ယောဇနာ။
ပါစိတ်၊ ယော၊ ၂၀-နှာ။

ဥပ္ပိလိနိပဒုမိနိအာဒိနိ၊ ဥပ္ပလကြိဝရုံ ပဒုမ္မာကြိဝရုံအစရှိကုန်သော၊

ဥပ္ပလာနိ ဇတ္ထာသန္တီတိ ဥပ္ပိလိနီ။ ဂစ္ဆံ၁ပိ ဇလာသယောပိ။(မူလပဏ္ဏာသ) သာအာရိယပရိယောသနသုတ်ဒီကာ။(မဇ္ဈိ၂၊ ၁၃၆)

ပဒုရဟိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပါဠိတာနိ၊ နုတ်အပ်ကုန်ဖြီးသော ဥပ္ပလကြိဝရုံ ပဒုမ္မာကြိဝရုံ အစရှိကုန်သော နွယ်မြက်တို့ကို။

ကြိဝရုံမှ နုတ်အပ်ပြီးသော ကြိဝပွင့် စသည်ကို မူကား ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ အပ်၏။

တံ ပိ ဝစနံ ပါဠိယာနုသမေတိ။ ဘူတဂါမေဒ္ဒ်။ ပါစိတ္တိယံ၊ ကို။ ဗီဇေ ဗီဇသညိတိ အာဒိနာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။ ဗီဇဂါမေ၊ ဒ္ဒ်။ ဒုက္ကဋံ၊ကို။ ယံပန။ပ။ တံဒုက္ကဋဝတ္ထုတိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ သံဂီတိကာရေဟိ ဝုတ္တံ။ အသံပုဏ္ဏဘူတဂါမောနာမ၊ ဆမြစ်အရွက်မ ပြည့်စုံသော ဘူဘဂါမ် မည်သော။

နာဠိကေရသ တစံ- စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော ဘူတဂါမ်သည်အမြစ်နှင့် မပြည့်စုံ၊ အရွက်နှင့်သာပြည့်စုံသော ပထမဘူတဂါမ်တည်း။ ထလဋ္ဌေဆိန္နရုက္ခာနံစသည်ဖြင့် ပြအပ်ခသောဘူတဂါမ်သည် အရွက်နှင့် မပြည့်စုံ အမြစ်နှင့် သာပြည့်စုံသော ဒုတိယဘူဘဂါမ်တည်း။ ထိုနှစ်ပါးကိုထောက်၍ တတိယောကောဋ္ဌာသော"ဟုဆိုသတည်း။တေံ အနန္တကသေဝါလာဒိံ။

အပိစအစရှိသောစကားဖြင့်မဟာပစ္စရိအဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌ဆိုအပ်သော စကားကို အားပေးအခွင့်ပြုသ ဘည်း။

တာလနာဠိကေရာဒိနံ။ပ။ သင်္ဂီတောစကား၌ ဘူတဂါမ်၏ အကြောင်း မဟုတ်ခေသင်လည်း ဘူတာဂါမ်မှဖြစ်သောကြောင့် ဗီဇဂါမ်ဖြင့်ရေတွက်အပ်သည်ဟုဆိုသဘည်း။ ဖလုဗီဇဂါမေနဒ္ဒ် ဝါးမှာ အဆစ်အဆစ်ရှိ၍ ထင်ရှား၏။ ငှက်ပျောပင်မှာမူကား မြစ်ဖုဒ္ဓိကည်သော အတန့်အဟန့်သော အဆစ်ကိုဆို သတည်း။ယဒိဟိနိဗ္ဗတ္တောယဒ္ဒ် နပဲငုတ်ကဲ့သို့ အညွှန့်အရွက်ထွက်ခဲ့သော် ဘူတဂါမ်ဖြင့်သာလျှင်ရေတွက်ခြင်းသို့ ကောက်ရာသည်ဟူလိုသတည်း ။ ။ မူလေသုစေဝပဏ္ဏာသု စ အစရှိသောစကားကို မဒ္ဒုး မနုသင်း အမြစ် အရွက်ထွက်တတ်သော သစ်ပင်မျိုး ဖြစ်ခေသောကြောင့် သစ်ပင်၏ သဘောသို့ လိုက်၍သာဆိုသတည်း။ ခပ်သိမ်းကုန်သော သစ်ပင်တို့၌ ဤနည်းအတိုင်း မမှတ်အပ်။ ။

မဂ္ဂါဒီနံ ပန ပဏ္ဏာသု-စသည်၌ အကုံရေစကားကို ပဲနောက် စသည်တို့နှင့် စပါးစသည်တို့မှာ အမြင်ရှေးဦးစွာ ထွက်ပြီးမှ အရွက်ပေါက်လေသောကြောင့် အမြစ်ကို ပမာဏမပြုအပ်၊ အရွက်ကိုသာ ပမာဏပြု၍ ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် အမြစ်ပင် မထွက်သော်လည်း အရွက်ထွက်၍ စိမ်းညိုက ဘူတဂါမ်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်ဟု မမှတ်အပ်။

ဝန္ဒာကာဝါ၊ ကျီးပေါင်းသည် လည်းကောင်း။ အညာ၊ သော။ ယာကာ-စိဝါ၊ အမှတ်မရှိသော နွယ်သည် လည်းကောင်း။ ။အမူလိကာ၊ အမြစ် မရှိသော။ လတာ၊ ပန်းခွေနွယ်သည်။

ဤပန်းခွေနွယ်ကိုကား အမြစ်အရွက်ပင် မထွက်သော်လည်း။ ရေအိုး၏ အပဋ္ဌတည်သော မှော်မြေ၌ ပေါက်သော မိုင်ုတို့ကဲ့သို့ ခုတ်ဖြတ်၍ စိုက်သော် မရှင်သည်မဟုတ်၊ ခုတ်ဖြတ်၍စိုက်သော် ရှင်သောကြောင့် အသီးပြု၍ ဘူတဂါမ် ဖြင့် ရေတွက်၍ ဆိုသတည်း။

ပါနီယဿဒ္ဓာဒီနံ ဗဟိသေဝါလော ဒုက္ကဋဝတ္ထုဟူသော အဋ္ဌကထာ စကား ကို ထောက်၍ ရေခဲ့တည်သော သစ်ပင်မျိုးကဲ့သို့ မဟုတ်၊ ကုန်းခဲ့တည်သော သစ်ပင်မျိုးမှာ ဘူတဂါမ်တည်းဟူသော အကြောင်းလည်းမရှိ။ ဘူတဂါမ်၏ အလွှာငဲ်းလည်းမဖြစ်မူ ဗီဇဂါမ် ထန်းငုတ်စသည်တို့မှာ ဘူတဂါမ်တည်းဟူသော အကြောင်းရှိသောကြောင့် ဗီဇဂါမ် သရက်စေ့စသည်မှာ ဘူတဂါမ်၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဗီဇဂါမ်။ ရေအိုးခဲ့တည်သော မှော်ထုံးကြည်းခဲ့ တည်သော မိုင်ုစသည်တို့ကား ဘူတဂါမ်တည်းဟူသော အကြောင်းလည်းမရှိ။ ဘူတဂါမ်၏ အကြောင်းလည်း မဖြစ်သောကြောင့် ဗီဇဂါမ်မည်၏။

စိုစွတ်သော သစ်ပင်မှ အစေးချိတ်ကို ယူခြင်းငှာမအပ်။ ယူသော် ပါစိတ် အာပတ်သင့်သကဲ့သို့ သစ်ခက်ကို ညှတ်ကိုင်း၍ပေးသော် မအပ်။ ပါစိတ်အာပတ် သင့်လေသလော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်- သာမဏေထုံနှံ ပုပွံ စသည် ကို မိန့်သတည်း။

ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မရှိအပ်သည်ကိုရည်၍ ဝန္ဒတိဟု ဆိုသတည်း။ မိမိ အကျိုးငှာ ညှတ်စေသော အရာဖြစ်သောကြောင့်- ဒုရုပစိဏ္ဏဒုက္ကဋ် အာပတ် မှကား မလွတ်၊ မိမိအကျိုးငှာ ညှတ်စေသည်ကို တေဟိပန။ ပ။ နဝါသေတဗ္ဗံ စကားကို ထောက်၍သိအပ်၏။

ပါနိယံ နဝါဒသတပ္ပံ စကားကို မိမိ၏သောက်ရေကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။ သူတစ်ပါး၏ သောက်ရေဖြစ်မူ ဥဂ္ဂဟိတက မဟုတ်သောကြောင့် တစ်ပါးသော ရဟန်းအား အပ်၏။ ဥဂ္ဂဟိတကဖြစ်မူ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား မအပ်။ ဒုရူပစိဏ္ဏဖြစ်မူ ထိုရဟန်းအားသာ မအပ်။ ဤကား ဥဂ္ဂဟိတကနှင့် ဒုရူပစိဏ္ဏ အထူးတည်း။

ပန တာဒပိ တေဟိ ပုပ္ပဟိ။ ဂဟိတံ သာဒံ။ သောက်ရေကို ထုံသော ရဟန်းသည် သာမဏေကို ချီမြှောက်၍သာလျှင် ဆွတ်ခူးစေအပ်သည်။

သစ်ခက်ကို မည်တော်စေအပ်ဟုဆို၏။ သစ်ခက်ကိုသာ မည်တော်စေကောင်း သလော့ဟု မေးရန်ရှိ သောကြောင့် ဖလာသာခါပိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ (ဗျတိရေကမှ ထွက်သတည်း။ပိသဒ္ဒါဖြင့် သစ်ခက်ကိုပေါင်း) "သမဏကပ္ပေဟိ၊ ရဟန်းတို့အား ဗီဇဂါမ်ကို သုံးဆောင်ခြင်း အပ်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော အပ်ကြောင်းဟု ခေါ်ဝေါ် အပ်ကုန်သော အဂ္ဂိပရိဇိတ အစရှိ ကုန်သော ဝေါဟာရတို့ကြောင့်"ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ် ဋ္ဌီကာ (၃၊ ၂၂)၌- "ဧဝံ ကကေဃေဝ သမဏာနုံ ကပ္ပတိတိ အဂ္ဂိပရိစိတာဒယော သမဏ ဝေါဟာရာ နာမ ဇာတာ။ တသ္မာ တေဟိ သမဏဝေါဟာရေဟိကရဏ ဘူတေဟိ ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုဇာနာမိတိ အဓိပ္ပါယော" ဟု မိန့်အပ်၏။ သမဏာနုံ၊ တို့အား။ ဖလံ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ၌။ ကပ္ပတိ၊ အပ်၏။

သမဏကဒပ္ပတိပုဒ်ကို ဖလံပရိဘုဉ္ဇိတုံ ကပ္ပန္တိ ဧတေဟိ အဂ္ဂိပရိစိတာဒီဟိတိ ကပ္ပိ။ သမဏာနုံ ကပ္ပါ သမဏကပ္ပါ"ဟု ဝစနဆုံးပြု။ ကပ္ပသဒ္ဒါသည်, သမဏ ဝေါဟာရ အနက်ဟောတည်း။ ဝေါဟာရသဒ္ဒါသည် "ဝေါဟာရသဒ္ဒပဏ္ဏတ္တိ ဝဏ္ဏစေတနာသုစ"ဟု အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ် ဂါထဒ္ဓ (၈၄၉) ၌ လာကုန်သော လေးပါးကုန်သော အနက်တို့တွင် ပဏ္ဏတ္တိအနက် ဟောတည်း။ ပဏ္ဏတ္တိဟူသည့် ဤအရာမှာ နာမပညတ် မဟုတ်၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ အပ်ကြောင်းဟု ပညတ်အပ်ကုန်သော အဂ္ဂိပရိစိတစသည်တို့တည်း။ "ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ကပ္ပကာရဏာန္တိ ပညာပေတမ္မာတိ ပဏ္ဏတ္တိ"ဟု ဝစနတ်ဆုပြု။

အဋ္ဌကထာ၌ "အဗီဇနိပ္ပဇ္ဇဗီဇာနိ၊ အစေ့မရှိသည်၏အဖြစ် ထုတ်အပ်သော အစေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်တို့သည်။ သယမေဝ၊ မိမိတို့အလို့ငှါသာလျှင်။ ကပ္ပိယာနိ၊ အပ်ကြောင်းတို့တည်း"ဟုအနက်ပေး။ ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ကပ္ပန္တိ ဧတေဟိတိ ကပ္ပိယာနိ"ဟု ဝစနတ်ဆုပြု။

အဂ်ိနာ၊ ဖြင့် ။ ကပ်ိယံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ အပ်သည်ကို။ (၀၂) သုံးဆောင်ခြင်းငှာအပ်အောင်။ ဂ၊ရောန္တေန၊ ပြုလိုသောရဟန်းသည်။

တေရသကဏ်ဍိကာဒ်၌ "အဗိဇနိပ္ပဒ္ဒဗိဇောနိပိ အစေ့မရှိ သည် ၏ အ ဖြစ် ထုတ်အပ်သော အစေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်တို့သည်လည်း။ သမဏာနံ၊ တို့အား။ ဖလံ ၊ ကို ။ပရိဘုဉ်ဆိတုံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ကာရဏာဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကပ္ပန္တိ၊ အပ်ကုန်၏ ဤတိ၊ ဤသို့။။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပညတ္တ-ပဏ္ဏတ္တိဘာဝတော၊ ပညတ်တော်မူအပ်သော သုံးဆောင်ခြင်းငှာ အပ်ကြောင်း ဟုဖညတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမဏဝေါဟာရာ ဤစ္စေဝ၊ ဟူကုန်၍ သာလျှင်။သခ်ံ၊ သို့။ ဂတာနိ၊ ကုန်၏"ဟုအနက်ပေး။ ဝေါဟာရပုဒ်ကိုလည်း ဖလံ ပရိဘုဉ်ဆိတုံ ကပ္ပကာရဏာနိတိ ဝေါဟရိတဗ္ဗာတိ ဝေါဟာရာ"ဟု ဝစန-ထွက်ပြု။ အဂ်ိပရိစိတ်၌ ပရိပုဗ္ဗ စိဓာတ်။ ပရိသည် မထေမဲ့မြင်ပြုခြင်း အမည်နာမ အနက်ကို ထုန်းသတည်း။ မထေမဲ့မြင်ပြုခြင်းဟူသည် မီးဖြင့် ထိခြင်းတည်း။ မီးဖြင့်ထိခြင်းဟူသည် မီးဖြင့်နှိပ်စက်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အဓိဘူတံဟု ဖွင့်သတည်း။

တေရသကဏ်ဍိကာဒ်၌ ပုန ကပ်ိယံ ကားရတဇ္ဇနီ ဤမဿဝစနဿ၊၏။ (အဓိကတတ္တာဒ်၌ တ္တာ၏ သမ္ဘန်တည်း)၊ ပဌမမေဝ၊ ရှေးဦးစွာကသာလျှင်။ ဤမံရုက္ခံဝါ ။ပ။ ကပ်ိယံ ကရေ ဟီတိ၊ ၌။ ဝုတ္တာဿ၊ ဆုံအပ်ပြီးသော။ ဤနှစ်ပုဒ်ကား ထည့်သတည်း၊ ကာရာပနဿ။ ကပ်ိယံ ကရောဟိ–ဟု ပြုစေခြင်းကို (အဓိကတတ္တာ ပုဒ်ဝယ် အဓိဒ်စပ်)၊ အဓိကတတ္တာ၊ စဲ၍ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အာကထ်တတာဟု အချိဒ်ကာဒ်၌ ရှိသည်ကားမသင့်)ကပ်ိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထာဝ၊ ဆိုပြီးဖြစ်၍သာလျှင်။ အနုပသမ္ပန္နေဟိ၊တို့သည်။အဂ်ိနာ၊ဖြင့်။ ဖုသနံ၊ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊၏။ ဤသည်ကား တေရသကဏ်ဍိကာဆရာ၏အလိုတည်း။ ဍိကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ဝတ္ထာဝဒ်၌ တ္ထာပစ္စည်းကို အတ်ထ်ကာလဒ်၌ သက်။ တနည်းကား ကပ်ိယန္တိ၊ဟူ၍။ဝတ္ထာဝ၊ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်၍သာလျှင်။အနုပသမ္ပန္နေဟိ၊ တို့သည်။အဂ်ိနာ၊ဖြင့်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဖုသနံ၊ကို။ကာတဗ္ဗံ၊၏။ ဤသည်ကား တေရသကဏ်ဍိကာလာ အာစရိယဝါဒတည်း။ အာစရိယတို့ အလိုအားဖြင့် ဝတ္ထာဝဒ်၌ တ္ထာပစ္စည်းကို အနာဂတ်ကာလဒ်၌သက်။

တဉ္စ ခေါ ကေဒေသေ ဖုသန္တေန ကပ်ိယန္တိ ဝတ္ထာဝ ကာတဗ္ဗံ စကားဒ်၌ လူသာမဏေတို့ မီးဖုတ်အပ်သော ငြုပ်သီးအစေ့ အလုံးစုံ မကျက်သေဒ်လည်း ကပ်ိရန်မရှိပြီ ဟုမှတ်ဒ်၏။ ထို့ကြောင့် မဟာဝါ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက(၀ိ ၃၊၃၀၃) ဒ်၌ သစေ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂာ ပိ မုဂ္ဂါ ဇာယန္တိ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယထာသုခံ

မူဂုံ ပရိဘုဇ္ဈိတုံ”ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ အဋ္ဌကထာ(ဝိဋ္ဌ၊၃၊၃၇၄) ၌ လည်း သစေ ဘိက္ခဝေ ပက္ကာပိ မူဂါ ဇာယန္တိတိ ပက္ကာမူဂါ သစေပိ ဇာယန္တိ၊ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတမ္မာ။ ပက္ကတ္တာ ဟိ ဧတေ ကပ္ပိယာ ဧဝ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဟိသစ္ဒံ၊ ၏။ ပက္ကတ္တာ၊ ချက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါကာဝါ၊ ကျက်ကုန်သည်မူလည်း။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်။ အပါကာဝါ၊ မကျက်ကုန်သည်မူလည်း။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်။တေ၊ ထိုပဲနောက်တို့သည်။ ကပ္ပိယာဧဝ၊ အပ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊၁၂၂)၌။ “တဋ္ဌ ဒ္ဝိဓာ အကတ္ဘာ ဆေဒန ဘေဒန-နမေဝ ဒဿေတဗ္ဗံ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ဆေဒန ဘေဒနမေဝ၊ဖြတ်ရာအရပ် ဖောက်ရာအရပ်ကိုသာလျှင်။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ပြအပ်၏။ (ဝါ) ထင်စေအပ်၏။ ဝိမတိဝိ-နောဒနီဋီကာ ဆရာသည် ထိုစကားကို “ဆေဒံ ဝါ ဧဝံ ဝါ ဒဿေန္တေန”ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားကိုထောက်၍ ဆိုသတည်း။ အဋ္ဌကထာဆရာကား ထိုစကားကို ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ရည်၍မိန့်အံ့။ ဖြတ်ရာ ထိုးရာအရပ်ကို ပြရမည် ထင်စေရမည်။ ဖြတ်ခြင်း ထိုးခြင်းအမှုကို ပြငြားသော်လည်း ဖြတ်ရာအရပ် ထိုးရာအရပ်မဆင် ပကတိသာ ရှိလေက ကပ္ပိခြင်းမမြောက်။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုသာ ရည်၍ဆိုသတည်း။

တတ္ထ သစေ ပိ ဗီဇာနံ-စသော စကားဖြင့် အကပ်ခံရာဌာနကဲ့သို့ မဟုတ်၊ ချိုကြွခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သော ဝတ္ထုကို ကပ္ပိရမည့် အရာကို ဆိုသောကြောင့် အကပ်မခံမူ၍ ရဟန်းက “ကပ္ပိယံ ကရောဟိ”ဟု ဆိုသည်မှနောက်၌ လူသာမဏေသည် “ကပ္ပိယံ ဘန္တေ”ဟု ဆိုပြီး၍ ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်၍ မီးစသည်ဖြင့် ထိခြင်းစသည်ကိုပြုသော် ကပ္ပိခြင်းမြောက်သေးဟု မူတ်အပ်၏။အကပ်ခံ၍ ကပ္ပိမှသာ ကပ္ပိခြင်းမြောက်သည်ဟု ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ အရိပ်အရောင်မထင်။ ဤသို့စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး မိန့်တော်မူသတည်း။ ဤနည်းကို စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အမရပူရနန်းစံ ပုဂံရှင်ဘုရင်ဆရာ ဗားကရာသာသနာပိုင်ထံမှ ရသတည်း။ ဗားကရာသာသနာပိုင် ဆရာတော်သည် သုတ်နက်ကျမ်းကို စီရင်သော မီးကျောင်းရဲဆရာတော် ဦးဇာဂရထံမှ ရသတည်း။ ရပုံကား မီးကျောင်းရဲဆရာတော်သည် နှစ်ဆောင်ဆွာအရပ်ထက်လွန်သော အရပ်၌တည်သော ရှင်သာမဏေလက်၌ရှိသော ငြုပ်သီးကို ကပ္ပိသည်ကို မြင်သည်ရှိသော် လျှောက်ထားခြင်းငှာ မဝံသည်နှင့် မဟုတ်သည်ကို မပြုတန်ဓလရာဟု နှလုံးပိုက်ပြီးနောက် ကာလရှည်လျားမှ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာကိုပို့ချရာ ဤ“တတ္ထသစေပိ” စသောစကားကို တွေ့မြင်မှအဓိဌာန်ရသတည်းဟု ငါတို့၏စံကျောင်းဆရာမတော်

အား ဗားကဆာသာသနာပိုင် ဆရာတော်မိန့်သည်ဟု စံကျောင်းဆရာတော်က တဖန်ငါတို့အား မိန့်ဘော်မူပြန်သတည်း။

ကတ္ဘာ ဝါ ဗန္ဓိတ္ဘာ ဝါ ဌပိတော သစေပိ ဟောတိ ဧဝံ သတိ ပိ

ယာဂုယာ ပက္ခိတ္တာနိဋ္ဌ လက်ဖြင့်ယူသော် လက်ရာမထင်သောယာဂုကိုသာယူ။ ငရုတ်မှည့်စသည်တို့နှင့်ရောနှော၍ ယာဂုကိုဆောင်ခဲ့သော် ငရုတ်စေ့စသည်တို့သည် ထိုမှဂျိမှ္ဖရွာသဖြင့် တည်သတည်း။ တသားတည်းမတည်။ သို့ဖြစ်၍ ယာဂုသည် ဘာဇနဂတိကဖြစ်သောကြောင့် ထမင်းလုံးကိုကဲ့သို့ ယာဂုကိုထိုး၍ ကပ်သော်မအပ်။ ထို့ကြောင့် "တတ္တ ကေမေကံ" စသော စကားကို ဆိုသတည်း။

ကပိတ္ထဖလာဒီနိ အန္တောဗီဇာနိအစရှိသောစကားကို ထောက်၍ဤငရုတ်စေ့စသည်တို့သည် အခဲ့ကို လှတ်ကုန်၍ ရွှေရွာကုန်သည် ဖြစ်ကုန်အံ့၊ သီးသီးကဲ့သို့ အစေ့ကိုထုတ်၍ ကပ်အပ်သည်ကို သိအပ်၏။ ငရုတ်ခဲ့သည် သုံးဆောင်ကောင်းသော ဝတ္ထုပင်ဖြစ်သော်လည်း ယာဂုကဲ့သို့ ဘာဇနဂတိက ဖြစ်သတည်း။ နာနာဆုတ်၍ပင် ကပ်ပြီသော်လည်း ဘာဇနဂတိကဖြစ်သောကြောင့် အပဲသည်မထင်ပေ။ ထို့ကြောင့် အစေ့ကိုထုတ်ပြီး၍ ထိုအစေ့ကို ခွက်၌ထည့်ပြီးလျှင် ကပ်ပြီးမှ အခဲ့နှင့်ရော၍ သုံးဆောင်သင့်သတည်း။

ဘိက္ခုဿ ပဝေဋ္ဌနဿ ဝါ၊ လိမ့်စေစဉ်းလည်းကောင်း။ ကမ္ဗုဿဝါ။ ငင်စဉ်းလည်းကောင်း။ ဂစ္ဆန္တဿဝါ၊ သွားစဉ်လည်းကောင်း။ တိဏာနိ၊ တို့သည်၊ ဆိုင်္ဂန်၊ ပြတ်ကုန်အံ့။ ။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ကောင်ရမ်းကောက်ရိုးပုံအတွင်း၌။ ။ တစ္ဆြ၊ ထိုမီးကို ကျစေရာအရပ်၌။ ။

ဘူတဂါမသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၂။အညဝါဒက သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၄။အနာစာရံ အာစရိတ္ဘာဉ် အာ–ပုဗ္ဗ စရ–ဓာတ်သည် "သံဃောပဗ္ဗတမိဝ အတ္တာနမာစရတိ ကရောတိတိ ပဗ္ဗတာယတိ" ၌ကဲ့သို့ ကရဏ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် "အကာတဗ္ဗံ ကတ္ဘာ" ဟု မိန့်သတည်း။ သောဆန္နော၊ သည်။ (အနုယုဉ္ဇိယမာနောဘဝ်စပ်)။ အနုယုဉ္ဇိယမာနောကိုလည်း "သော်" ဟု အနက်ပေး။ သံဃေန၊သည်။ "ဒိသ္ဝာ၊၍(သံဃေန-ထည့်ပုဒ်ကို ဒိသ္ဝာအနုယုဉ္ဇိယမာနောဘဝ်စပ်) သောဆန္နော-ကတ္တားသည် အနုယုဉ္ဇိယမာနော၌ လက္ခဏဝန်

ကတ္တားတည်း။ သံဃေန ကတ္တားသည် အနုယုဥ္ဇိယမာနောဌ်အဝုတ္တကတ္တား တည်း။ ကထံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာပန္နော၊ ရောက် သနည်း။ ။ ကထံ အာပန္နောကို ဆင့်၍ "ကိံ ကရောန္တော အာပန္နော" ဟု ဖွင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဣဒံ နာမ ကရောန္တော အာပန္နော ဟု အဖြေ စကားတစ်ခုကိုသာ မိန့်သတည်း။

တွေ့ အညေနညံ ပဋိစရတိတိ ဝစနေ အပိ စ အာပရော ပါဋိမုတ္တကောပိ အယံ အညေနညံ ပဋိစရကဝိဓိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ သော ဝ်ဘဝေါ၊ ဤဥစ္စာသည်။ ဝေံဝိတ်ံ၊ ဤဥစ္စာသည်။ တိပုမဇ္ဈလံ၊ ဒဂ်ါးနှင့်တူသော သလွဲဖြူအဝန်းတဲ့ည်း။ ။ တွေ့ ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ။ ။ ဤဒိသံ၊ သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုကို။ တယာ၊ သည်။ ဒ်ဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သလော။

၉၇၊ ယံ ဝစနံ။အကြင်"ကော အာပန္နော"စသောစကားသည်။ပုစ္ဆိတတ္ထတော၊ အာဝုသော အာပတ္တိ အာပန္နောသိ–ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် မေးမြန်းအပ်သော အနက်မှ။ အညံ၊ တပါးသော မမေးမြန်းအပ်သောအနက်ကို။ ဝဒတိ၊ ဝါစက၏ အဖြစ်ဖြင့် ဟောတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ တို့ကြောင့်။ တံဝစနံ၊ ထို့ကော အာပန္နော စသော စကားသည်။ အညဝါဒကံ၊ အညဝါဒကမည်၏။ တေနာမံ၊ ဤအညဝါဒ-က အာမည်သည်။ အညေနညံ ပဋိစရကဿ၊ တပါးသောအနက်ဖြင့် တပါးသော အနက်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော စကား၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း" ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဍိကာဌ် ယဒေတံ-စသော စကားကို မိန့်အပ်၏။ ကြိယာ ဝန္တစကားဖြင့် ဆိုခြင်းကြိယာကိုယူ။ စကားကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည် မဟုတ်။ စကားကို ဆိုခြင်းကြောင့်သာ ပါစိတ်အာပတ်သင့်သတည်း။ သမ္မောန-မုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယံဌ်ကဲ့သို့မှတ်။

ယံ တုဏှီ ဘာဝနံ၊ အကြင်ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းရှိသော ရဟန်း၏ဖြစ်ခြင်းသည် (ဝါ) အကြင်ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းသည်။ သံဃံ၊ ကို။ ဝိဟေသေတိ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ တုဏှီဘာဝနံ၊ သည်။ ဝိဟေသကံ၊ ဝိဟေသက မည်၏။ ဧတေ နာမံ၊ ဤဝိဟေသက ဟူသော အမည်သည်။ တုဏှီဘူတဿ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းရှိသော ရဟန်း၏အဖြစ်၏။ (ဝါ) ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း ရှိသော ရဟန်း၏ ဖြစ်ခြင်း၏။ နာမံ၊ တည်း–ဟု အနက်ဆပေး။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ် ဍိကာဌ် တုဏှီဘူတသ္မေတံ နာမန္တိ တုဏှီဘာဝသ္မေတံ နာမံ" ဟု မိန့်အပ်၏။

ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၄၁၃) ဌ် အညဿ အဝစနံ အညေနညံ ပဋိစရကံ၊ တံ ကရောန္တော အညဝါဒကော။ ဤဓ ပန ဘာဝပ္ပဓာနဝသေန ကိရိယာ

ဂဟိတာ။ တဲထေဝ စောဒိယမာနော ဟုတ္ဝာ ပုစ္ဆိတံ အဝတ္တုကာမော ဟုတ္ဝာ အာပတ္တိဘီရုကတာယ အညေနညံ ပဋိစရဏံ အကတ္ဝာ သံဃံ ဝိဟေသေတုံ တုဏှီဘူတော ဝိဟေသကော နာမ။ ဧတ္ထာပိ ဘာဝပ္ပဓာနဝသေန ကိရိယာဝ "ဂဟေတဗ္ဗာ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ မိန့်အပ်သော စကား၊သည် "အညံ ဝဒတိတိ အညဝါဒကော။ အညေနညံ ပဋိစရဏသေတံ နာမံ။ ဝိဟေသေတိတိ ဝိဟေသကော။ တုဏှီဘာဝသေတံ နာမံ" ဟူသော ကခ်ါဝိတရဏီစကား၊နှင့် ညီ၏။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာသည် ဤအဋ္ဌကထာမှာတန်း ကခ်ါဝိရဏီမှာတန်း ဝိဂြိုဟ်ပုံသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ တရားကဏ်ဋီကာ၌ အညဝါဒကေ မုသာဝါဒေန ပါစိတ္တိယံစကား၌ ဤမိနာ ပန ဒုက္ကဋံ ဟူသော အနက်ကိုလည်း သိလေဦး။ သိလောက်သောကြောင့် မဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ "ပါစိတ္တိယေန သဒ္ဓိံ ဒုက္ကဋံ"ဟု မိန့်အပ်၏။ မူလအာပတ်ချင်းသာ မပြိုင်နိုင်သတည်း။ မူလအာပတ်နှင့် အန္တရာပတ်ကား ပြိုင်နိုင်၏။ ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်မှ အသီးပြု၍ပညတ်အပ်သည်ဖြစ်သည်နှင့် မူလဖြစ်သော မုသာဝါဒအာပတ်နှင့်အညဝါဒကအာပတ် မပြိုင်နိုင်သောကြောင့် "အာရောပိတေ ဤမိနာဝ ပါစိတ္တိယန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ"ဟူသော စကား၊ကို တရားကဏ်ဋီကာ ဆရာဆိုသတည်း။

ယေန ဗျာမ်နာ ကထေတုံ နု သက္ကောတိ ။ မုခေ တာဒိသော ဗျာမိဟောတိ ။

သိယာ ကိရိယံ စကား၊ကို အညေဝါဒကကို ငဲ့၍ မိန့်သကည်း။ သိယာ၊ ရံခါ။ ကိရိယာ၊ အဖျင်းဖျင်းဆိုခြင်းတည်းဟူသော မပြုအပ်သည်ကို ပြုခြင်းကြောင့် သင့်၏။ သိယာအကိရိယံ၊ စကား၊ကို ဝိဟေသကကို ငဲ့၍ဆိုသတည်း။ သိယာ၊ ရံခါ။ အကိရိယံ၊ ဖြေဆိုခြင်းတည်းဟူသော ပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်းကြောင့် သင့်၏။

အညဝါဒက သိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

၃-ဥဋ္ဌာပနက သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၃။ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံကား ခေတ်ကံတည်း။ ဘိက္ခူကား ကာရိုက်ကံတည်း။ ထို့ကြောင့် ကာရိုက်ကံ၏ အဖြစ်ကို သိစေခြင်းငှာ "တေဟိဘိက္ခူဟိ" ဟု တတိယာ ဝိဘတ်နှင့် ဖွင့်သတည်း။ ပါဠိတော်၌ များသောအားဖြင့် ကာရိုက်ကံ

ကို တတိယာဝိဘတ်ဆဋ္ဌီဝိဘတ်နှင့် ထားသတည်း။ထို့ကြောင့်တတိယာဝိဘတ်နှင့် ဖွဲ့သတည်း။အဝဇာနာပေန္တိဖြင့်နောက်နှစ်ဝါကျ၏ အဓိပ္ပါယ်ထွက်ပြသတည်း။ သြလောကာပေန္တိ၊ စိန္တာပေန္တိတို့ဖြင့် ဓာတ္ထတ္ထကိုပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် "အဝညာယဝါ"ဟု ရှေးဝါကျ၌ ဝါသဒ္ဒါနှင့်တကွ မဆိုမူ၍ နောက်ဝါကျ၌သာ လာမကတောဝါ"ဟု ဝါ–သဒ္ဒါနှင့်တကွဆိုသတည်း။ အကယ်၍ အဝဇာနာပေန္တိ ဖြင့်လည်းဓာတ္ထတ္ထကို ပြသည်ဖြစ်က "အဝညာယ ဝါ သြလောကာပေန္တိ" ဟု ဝါသဒ္ဒါနှင့်တကွဆိုရာသည်။ဆိုလည်းမဆိုခဲ့။ နောက်နှစ်ဝါကျဖြင့်သာ၊ဓာတ္ထတ္ထကို ပြသည်ကို "ဓာတုပါဠ္ဍေဈသဒ္ဒေါ"စသော တရားသကော်ငြားကာ စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ အပ္ပကအားဖြင့် သံဝဏ္ဏနာရှေး သံဝဏ္ဏေတပ္ပ နောက်နေ သကဲ့သို့ ဤအရာ၌ အဓိပ္ပါယတ္ထရှေး ဓာတ္ထတ္ထနောက်နေသတည်း။ ဤသည်ကား များစွာကုန်သော အဋ္ဌကထာတို့၌ တာလုဇတတိယဇနှင့် ဒန္ဓဇ၊ ပဋ္ဌမ-နာနှင့် အဝဇနာပေန္တိဟု ရှိသည်သို့လိုက်၍ ဆိုအပ်သောနည်းတည်း။ ဒန္ဓဇပဋ္ဌမ နာ–အက္ခရာကင်းလျက် တာလုဇစတုတ္ထစျာ အက္ခရာနှင့် အဝစျာပေန္တိဟု ရှိမှ သင့်မည်ထင်သတည်း။ သို့ရှိသော် ဥဇ္ဈာပေန္တိ၌ ဥ-သည် အဝ၏ ကာရိယ ဥ-တည်း ဟုပြသတည်း။ ဒုတိယဝါကျ တတိယဝါကျဖြင့် အဝဥပသာရပုဒ်၏ အနက်နှင့်တကွ ဓာတ္ထတ္ထကိုပြသတည်း။ အဝညာယဖြင့် အဝဥပသာရပုဒ်၏ ဉာဏ အနက်ကိုပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်အဋ္ဌယဝဏ် (၁၁၇၃)၌ " ဉာဏပတ္ထာဒိကေအဝ"ဟု မိန့်အပ်၏။ လာမကတောဖြင့် အဝဥပသာရပုဒ်၏ ဟာနိအနက်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် အဋ္ဌယဝဏ် (၁၁၇၃)၌ ဒေသ ဗျာပန ဟာနိသု ဟု မိန့်အပ်၏။ သြလောကာပေန္တိဖြင့် ဓာတ်တို့၏ များသောအနက် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် စျဓာတ်၏ သြလောကနအနက်ကို ပြသတည်း၊ စိန္တာပေန္တိဖြင့် စျ စိန္တာယဲ·ဟုလာသော စိန္တာအနက်ကို ပြသတည်း။

ဧကဂ္ဃရကောသ၊ သဒ္ဒါငယ်(၃၇)၌ကား စျဓာတ် ဟောသမျှ အနက်ကို ပေါင်းရုံး၍

စျတု ဥဇ္ဈာန ဒုယှနေ။
ဉာဏ ဒိတ္တိ စိန္တာသုစ။
သဇ္ဈာယော ပနိဇ္ဈာနေသု။
ဝေဒိတမ္ဘာ ဝိဘာဝိနာ။ ဟုမိန့်အပ်၏။

လက္ခဏံ ပနေတ္ထ စသည်၌ လက္ခဏာဟူသည် စျဓာတ်၏ သြလောကန အနက် စိန္တာအနက်ကို ဟောခြင်းလက္ခဏာတည်း။ သဒ္ဒသတ္ထဟူသည် ဓာတုပါဠ္ဍ

ကျမ်းတည်း။ ဇတ္ထ ဩလောကာ ပေန္တိ စိန္တာ ပေန္တိတိ ဝစနေ။ ဩဇ္ဈာပေန္တိဒ္ဓ ဩနဒ္ဓေါဒ္ဓကဲ့သို့ ဩအဝဏသုတ်ဖြင့် အဝ-ကို ဩ-ပြု။ ဥဇ္ဈာပေန္တိဒ္ဓ မူကား တဇ္ဇပရိတုပပဒေဗျဥ္ဇနေစသုတ်ဖြင့် အဝ-ကိုဥ-ပြု။

ဆန္ဒာယဒ္ဓ ပုလ္လိင်သည် ဣတ္ထိလိင်ပြန်သည်။ "ဆန္ဒာယ၊ မိမိကချစ်သဖြင့်" ဟုအနက်ပေး။ ဆန္ဒပုဒ်၌ ဣတ္ထိလိင်ဇောတက အာပစ္စည်းသင်္ဂ၍ ဃတောနာဒီနံသုတ်ဖြင့် အာယ-ပြု။ ဤနည်းကား လိင်္ဂဝိပလ္လာသဝသေန ဝုတ္တံ-ဟု၊ မိန့်အပ်သော တေရသကဏ်ဍိကာနည်း။ တစ်နည်းကား ဝိသေသန အနက်ဒ္ဓ တတိယာနာ-ဝိဘတ်သက်။ ထိုနာဝိဘတ်ကို စတုတ္ထီဿ ဝိဘတ်ပြု။ ထိုသဝိဘတ်ကို အာယ ဗတုတ္ထေက ဝစနဿတု-သုတ်ဖြင့် အာယပြု။ ဤနည်းကား သဒ္ဒနီတိ လိင်္ဂမာလာ(နီတိပဒ ၁၇၆)ဒ္ဓအသင်္ကတာ စ သွမနဉ္ဇယာ ယာတိ ထွောပ့် ဝိဘတ္တိ ဝိပရိဏာမေ ဒိဿတိ။ မယံ မနဉ္ဇ ယဿ ရညော အသင်္ကတာ စ ဘဝါမာတိ ဟိ ကတ္တုတ္ထေ သာမိဝစနံ ဟုမိန့်သောနည်းတည်း။ တစ်နည်းကား၊ ဆန္ဒာယ၊ မိမိ၏ သန္နိဋ္ဌသမ္ဆတ္တ ရဟန်းတို့၏ မိမိကို ချစ်ခြင်း အကျိုးငှာ"ဟုအနက်ပေး။ တဒတ္ထသမ္ဗန္ဓဒ္ဓ သက်အပ်သော စတုတ္ထီသဝိဘက်ကို အာယပြု။ ဤနည်းကား အဋ္ဌကထာနည်းမှတစ်ပါးသော ငါ၏နည်းတည်း။ ပဏ္ဍိတာနိ၊ မွန်မြတ်ကုန်သော ကျောင်းဆွမ်းတို့ကို။

၁၀၆။ ရဟန်းတို့ကဲ့ရဲ့စေခြင်းငှာ တစ်ပါးကုန်သော ရဟန်းအား ဆန္ဒာယ ဣတ္ထန္နာမော အစရှိသည်ဖြင့် ပြောကြားခြင်းသည် ဥဇ္ဈာပနမည်၏။ တစ်ပါးကုန်သော ရဟန်းတို့အား တိုက်ရိုက်ပြောမည်ဟု မပြောမူ၍ ဤရဟန်းတို့၏သဝန္တုပစာရအရပ်ဒ္ဓ ရပ်တည်၍ ဆန္ဒာယ ဣတ္ထန္နာမော အစရှိသည်ဖြင့် ကျေးဇူးမဲ့ကိုပြုခြင်းသည် ခိယျနမည်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဒ္ဓကား "အညေသံ ပန အဝတ္ဝာ အညမညံ သမုလ္လပနဝသေန ဘိက္ခုနော ဒေါသပ္ပကာသနံ ခိယျနံ နာမ"စကားကိုဆို၏။ အချင်းချင်းပြောခြင်းသည် ကဲ့ရဲ့စေခြင်းငှာ တိုက်ရိုက်ပြောမည်ဟု ကျေးဇူးမဲ့ကိုပြောလေသောကြောင့် ဥဇ္ဈာပနသာ ဖြစ်သတည်း ခိယျနမဖြစ်။ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ပြခြင်းသာ ခိယျနတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဒ္ဓ တဿ ဝါ တံ သန္တိကေ ခိယျတိတိ အတ္ထော"ဟုမိန့်အပ်၏။ တဿ အနုပသမ္ဘန္နဿ၊ ထို ရှင်သာမဏေ၏။ သန္တိကေ၊ အနီးအပါးဖြစ်သော သဝန္တုပစာရ အရပ်ဒ္ဓ။ သံဃေန၊ သည်။ သမ္မတံ၊ သော။ တံဥပသမ္ပန္နံ၊ကို။ ခိယျတိ၊ ၏။

ယတြ ဝါ ဧဒ္ဒ တယော ဘိက္ခု ဝိဟရန္တိ-စသော စကားဖြင့် ဂဏ်ကဝန်ကို ရှက်ဆောင်ခြင်းနှင့်စပ်သော အဆုကို ဆိုသတည်း။ တာဒိသံ၊သော။ ကမ္မံ၊ သေနာသန ပညာပနစသောအမှုကို။ ကရောန္တံ၊ကို။

တရသကဏ်ဋီကာ၌ ယသ္မာဥဇ္ဈာပနံခီယျနဥ္စ အစရှိသည်ဖြင့် ပြအပ်ကုန်သော ဝါဒနှစ်ပါးတို့တွင် ပထမဝါဒကို အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ကစိဆရာတို့၏ အလိုသို့ လိုက်၍ ပြသတည်း။ ဒုတိယဝါဒကိုသာ ဋီကာဆရာနှစ်သက်သတည်း၊ အညဝါဒကသိက္ခာ ပုဒ်အဖွင့်၌ မိမိဆိုအပ်ပြီးသည်ကို ထောက်သတည်း။ ဤသို့မယူသော် အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော စကားနှင့် ဤသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ဆိုအပ်သော စကားသည် အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ရာသတည်း။ ပထမဝါဒကို ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာဆရာလည်း နှစ်သက်ဝေဘ်မမှ။ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၂၉၉)၌ "ဒုပါစိတ္တိယောဂုတ္တာဝိယ ဒိဿန္တိပုဗ္ဗ-ပယောဂေ ရုက္ခာဒိ ဆိန္နနာဒိသုဝိယ၊ ဝိစာရေတဗ္ဗံ" ဟုဆိုခဲ့၏။

ဥဇ္ဈာပနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပထမသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၈။ ဟေမန္တိကာလေဖြင့် ဏိကပစ္စည်းအနက်မရှိသည်ကို ပြသတည်း။ဟိမပါတသမယေဖြင့် "ဟိမံ ပတတိ ဧတ္ထ သမယေတိ ဟေမော။ ဟေမော ဧဝ ဟေမန္တော" ဟု ဝစနတ္တပြု၍ အန္တပစ္စည်း အနက်မရှိသည်ကို ပြသတည်း။ ဟိမံ ပတတိ ဧတ္ထ ကား ဧတ္ထပတတိ တဒ္ဓိတ်တည်း။ ဏရဂါတသေဒမည ဧတ္ထသုစသုတ်ဖြင့် အညအနက်ဖြစ်သော "ဧတ္ထ ပတတိ" အနက်၌ ဏပစ္စည်း သက်။

ဟိမာနိ ဧတ္ထ သန္တိတိ ဟေမော။ သော ဧဝ ဟေမန္တော။ သုတ္တန္တော ဝနန္တောတိ ယထာ။ ဟိနောတိ ဝါဟာနိ· ဂစ္ဆတိ သဗ္ဗမေတ္ထာတိဟေမန္တော။ အန္တံပစ္စယော မာဂမောစ။(အဘိဓာန်ဋီကာ)(၇၈) အဘိဓာန်ဋီကာ၌လာသော နည်းကာ။ အဋ္ဌကထာနည်းမှ ဂနည်းဖြစ်သတည်း။

သြဝဋ္ဌပုဒ်၌ အဝပုဗ္ဗ ဝဿဓာတ် ကံအနက်၌ တပစ္စည်းသက်။တာ ကို မာတွန်ဿနှင့်တကွ ဋ္ဌ ပြု။ ဇီသုနိသုဝိသု မိသုဝဿသေဝနေ။ ဧဇသတိ နေသတိ ဧဝသတိ မေသတိ ဒေဝါ ဝဿတိ။ (ဓာတုမာလာ။)

တိန္တံ၊ စုတ်အပ်သည်။ တုမ္ဟေဟိ ပဗ္ဗါဧဇန္တော ဝါ ဥဿမ်ါဒေဓန္တော ဝါ ဋ္ဌ ကဲ့သို့ အတ္တနောပုဒ်ကိုမြဟုနကို ပရသ္မပုဒ်အန္တပြု။

ဝဿိကဝဿာန မာသာတိ စသောစကားဖြင့် "ဝဿံ ဝဿာနံ ဝုဋ္ဌံ ဧတေသံ ဝဿာနံ သံဝစ္ဆရာနန္တိ ဝဿိကာ။ ဧတေသံ ဝဿာနံ သံဝစ္ဆရာနံ၊ ဤနှစ်တို့

အား။ ဝဿံ ဝဿနံ ဝုဋ္ဌိ မိုးရွာခြင်းသည်။ အတ္ထိ ရှိ၏။ ဝဿိကာနံ မာသာတိ ဝဿိကာ။ မာသပုဒ်ကျ။ နဝဿိကာ အဝဿိကာ၊ အဝဿိကာတိ သင်္ကေတာ အဝဿိကာသင်္ကေတာ၊ ဟု ဝစနတ္ထပြု။ အသဒ္ဓဘောဇီကဲ့သို့ အယုတ္တသမာသ်တည်း။နဖြင့် နိပ္ပန္နပြီး ကာလ သင်္ကေတပုဒ်ကိုမြစ်သတည်း။သင်္ကေတပုဒ်ကို "ဝဿိက ဝဿာနမာသာတိ သံကေတိယန္တိ ဉာယန္တိတိ သင်္ကေတာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ကိတဉ္စကော ကေတတိ ကေတနံ ကေတကော သင်္ကေတော။ (ခေတုမာလာ)

ကသ္မာနာမာနံ ယုတ္တတ္ထော သမာသောတိ အဝတ္ဝာ နာမာနံ သမာသော ယုတ္တတ္ထောတိ ဝုတ္တန္တိ။ ယောဂဝိဘာဂတ္တံ။ တေန ကိံ သိဒ္ဓတိ အပုနဂေယျာဂါဆာ အစန္ဒမုလ္လောကိကာနိ မုခါနိ၊ အသဒ္ဓဘောဇီ။ အလဝဏဘောဇီတ်ျာဒီနံ အယုတ္တတ္တသမာသတာ သိဒ္ဓတိတိ။ အပုနဂဂယျာတိ ဇတ္ထ ဟိ အကာရော ပုန သဒ္ဒတ္ထံ နပ္ပဋိသေဓေတ် ဂေယျ သဒ္ဒတ္ထမေဝ ပဋိသေဓေတိ။ တသ္မာ အကာရဿ အဂတ္ထန ပုန သဒ္ဒတ္ထော နာ သမ္ဘဝတိ။ ဂေယျ သဒ္ဒတ္ထနေဝ သမ္ဘဝတိ။ တေန အယုတ္တတ္ထော ဘဝတိ။ ဧဝံ သေသေသု အယုတ္တတ္ထသမာသဥဒါဟရဏေသု။ (သမာသကစ္စာယနဝဏ္ဏနာ နာမာနံ သမာသောသုတ်)

ယုတ္တာယုတ္တဝသေန ဝါ ဒုဝိဓော။တတ္ထယော အညမညာ နပေက္ခိကသဒ္ဒန္တရေန် ဗျဝဟိတောပိ သမာသော ဟောတိ၊ သော အယုတ္တတ္တသမာသောနာမ။ ယော ပန တထာ နဟောတိ။ သောယုတ္တတ္ထောနာမ။ ယထာ အသဒ္ဒဘောဇနာဒီ။ ဇတ္ထ စသဒ္ဒံ ဝုစ္စတိ မတကဘတ္တံ။ တံ ဘုဉ္ဇတီတိ သဒ္ဒဘောဇီ နသဒ္ဒဘောဇီ အသဒ္ဒဘောဇီတိတ္ထေ နသဒ္ဒါ သဒ္ဒံ နပဋိသေဓေတိ။ နာပိ သဒ္ဒံ သဒ္ဒါ နသဒ္ဒမပေက္ခတိ။ တထာပိ သဒ္ဒသဒ္ဒန္တရိကာယ ဘောဇီတိ ဣမသ္မာ ပဋိသေဓိတတ္တာ တသ္မာ စ အပေက္ခတာ နာမာနံ သမာသောတိ ယောဂဝိဘာဂေန သမာသော သမ္ဘဝတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ (ကစ္စာယနဘေဒဋီကာ) (၁၀၄-ဂါထာဖွင့်)

ကေဝလံ သဒ္ဓါယကာတဗ္ဗံ သဒ္ဒံ၊ ပရလောကဂတေ သန္ဓာယ။ နတတော ကိဉ္စိအပတ္ထေန္ထေန ကာတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ မတကေ ဥဒ္ဒိဿ ကတာ တတ္တတိ (သုတ်သီလက္ခန်အမ္ဗဋ္ဌိကာဟောင်း) (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၃၀၄)

ဂေယျာဒိ နေဝ သမ္ဘဒ္ဓိ။ နာဒိသဒ္ဒါ ပုနာဒိနာ။ သမဿာတေ အယုတ္တတ္ထ-သမာသော ပဋိပဇ္ဇတေ။ ။ပါယေန ဒုတ္တသုတ္တတ္တာ။ အထ ဝါဒေါ ပုနာဒိကော ပစ္ဆာနာဒိသယုတ္တတ္ထော၊ ပုနဂေယျာတိအာဒီသု။ (သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ) (၂၄၅၊၆ ဂါထာ) အပုနဂေယျာတိအာဒိသုသမာသေသု အာဒိသဒ္ဒေန အစန္ဒမုလ္လော

ကိကာနိတိအာဒယော သံဂဏှတိ၊ နာမာနံ သမာသော ယုတ္တတ္ထောတိ သုတ္တ သဟပါယေန ဝုတ္တံ သုတ္တတ္တာ၊ အညောညာပေက္ခဘူတေန ဂေယျာဒိနာဂေ နပုနာ ဒိနာ သမ္ဗန္ဓီဘူတော နာဒိသဒ္ဒေါ ပုနာဒိနာ သမဿတေ။ သော အယုတ္တတ္ထ သမာသောတိ ပဋိပဇ္ဇတေ အထ၁ါ အပုနဂေယျာဒိအာဒိသု အာဒေါ ပုနာဒိ ကော ဂေယျာဒိနာ သမဿတေ ပစ္ဆာနာဒိကော ပုနဂေယျာဒိနာ သမဿတေ။ သော ယုတ္တတသမာသော ဧဝံသတိ အယုတ္တတ္ထသ ဉဒါ ဟရဏံ ကတ္တုကာမတာယ အာစရိယေဟိ နာဒိသဒ္ဒေါ ဂေယျာဒိသဒ္ဒေန သမ္ဗန္ဓော ကဒတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာဒီပနီ)။ ။

ဧတ္ထ ဟိ နာ ပုနာ အပုနာ။ အပုနာ စ သော ဂေယျာစာတိ နာသဒ္ဒသ ပုနာ သဒ္ဒေယေဝ သမ္ဗန္ဓတ္တာ အယုတ္တတ္ထ သမာသောတိ ယောဂဝိဘာဂေန လဗ္ဘတိ။ ပုနာ စ သော ဂေယျာ စာတိ တထာ။ နာ ပုနာဂေယျာ အာပုနာဂေယျာတိ ကထေ တု ဂေယျသဒ္ဒေ သမ္ဗန္ဓတ္တာ နာယုတ္တံ သမာသော။ တသ္မာ နာမာနံ သမာသော ယုတ္တတ္ထောတိ သုတ္တမေဝ လဗ္ဘတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ (သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာဋီကာ)။

သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာဋီကာနည်း သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂၊၁၁၇) ၌ ယံ ပန တတ္ထ တတ္ထ အနောကာသံ ကာရာပေတ္ဝာတိ ဝုတ္တံ၊ တဿ သြကာသံ အကာရာ ပေက္ခာတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နဟိ ကော စိ အနော ကာသောနာမ အတ္ထိ၊ ယမောကာသံ ကာရာပေတ္ဝာ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ သြကာသံ ပန အကာ ရာပေတ္ဝာ အာပဇ္ဇတီတိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအဋ္ဌကထာစကားဖြင့် "နသြကာသော အနော ကာသော" ဟု ဝစနတ္ထ ပြုပြီးသော် အ သည်ကာရာ ပေတ္ဝာကို မြစ်သည်ကို ပြသတည်း။ အခြို့သော ပြရှာ်ခဲ့ ယုတ္တသမာသ် အယုတ္တ သမာသ် နှစ်ပါးသင့်၏။ အဂဟိတသ ဂဟဏံ အဂဟိတ ဂဟဏံ ယုတ္တသမာသ် တည်း။ ဂဟိဘဿ နာ ဂဟဏံ အဂဟိတ ဂဟဏံ၊ အယုတ္တ သမာသ်တည်း ။ အယုတ္တသမာသ်သည် များသောအားဖြင့် သုံးပုဒ်ရှိသတည်း။ အပွကအားဖြင့် အနောကာသံ စသော်ပြရုပ်မှာ နှစ်ပုဒ်တည်းသာရှိ၏။

မကွာပ် သစ်ပင်ရင်းနှင့် ပကတိသော ဟင်းလင်းအပြင်သည် အကာ မရှိခြင်းအရတူသောကြောင့် မကွေပေ ဝါ ရုက္ခမူလေ ဝါ တိ ဝစနတော စသည်ကို ဂဟိပုဒ်တို့၌ ဆိုသကဲ့သည်း။ ယဉ္စကာ ကာဝါစသော ပါဠိတော် စကားသည်ကား ရုက္ခမူလေ၏ အဖွင့်တည်း။

ယတ္ထ ရုက္ခမူလေ။ တာဒိသေသော။ ရုက္ခမူလေ၊ ကြီး စသည်တို့ ခဏနား နေရာ သစ်ပင်ရင်း၌။

ဤသို့ အနက်ပေးသည်ကား ရှေးဝါကျ၌ အမြဲလည်းမနေ, ကျင်ကြီးလည်း မစွန့် အဓိပ္ပာယ်ကို သိစေပ်သောကြောင့်တည်း)။

အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော ဟောတိ။ တသ္မာ ဣတိ ဣမသ္မာ အတ္ထသ သမ္ဘဝတော။ (တသ္မာ စသောစကား။ လဒ္ဓဂုဏ်စကားတည်း။

ဝဿကာလေ၊ မိုးရွာရာ မိုးလေးလအခါ၌။ ဒေဝေါ၊ မိုးသည်။ နဝဿတိ၊ မရွာ။ တေသု ပိ ဇနပဒေသု၊ တို့၌လည်း။ (ပိသဒ္ဒါဖြင့် လာလတ္တံ့ဝါကျဖြင့် မိန့်အပ်ကုန်သော ဇနပုဒ်တို့ကိုပေါင်း) စတ္တာရောမာသေ၊မိုးလေးလတို့ ပတ်လုံး။ ယတ္ထ ယေသု ဇနပဒေသု၊ တွဲ၌၊ ဟေမန္တေ၊ ၌။ ဒေဝေါ၊ သည်။ ဝဿတိ၊ ၏။ တတ္ထ တေသု ဇနပဒေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ပိ-သဒ္ဒါဖြင့်။ ရှေးဝါကျဖြင့် မိန့်အပ်ကုန်သော ဇနပုဒ်တို့ကိုပေါင်း) ဟေမန္တေ၊ ဆောင်းကာလသည်။ သမာနေပိ၊ ဖြစ်လေငြားသော်လည်း။ (ပိသဒ္ဒါ သမ္ဘာဝနာ အနက်ဟော။ ဆောင်းကာလပင် ဖြစ်သော်လည်း။ မအပ်တုံသေး၏။ မိုးအခါဖြစ်သော်၊ မအပ်သည်၏ အဖြစ်၌ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရန်ရှိအံ့။ ဆိုဖွယ်ရန်မရှိသည်သာ တည်းဟု ချီးမွမ်းသတည်း)။

ပန၊ အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ ဂိမ္ဟေ၊ ၌။ သမ္ဗတ္ထ သဗ္ဗေသု ဇနပဒေသု၊ တို့၌။ နဘံ၊ သည်။ ဝိဂတဝလာဟကံ၊ ကင်းသောတိမ်ရှိသည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ တနည်းကား နဘံ နဘဿ၊ ၏။ ဝိဂတဝလာ ဟကံ ဝိဂတ ဝလာ ဟကတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝရူပေ ၊ သော။ ကာလေ၊ ၌အခါ၌။

တသ္မိံ ပုရာဏမဠ္ဟေ၊ သည်၊ အာသတိပိ၊ မရှိသော်လည်း။ နဝ ဝါယိမော ဧဝ ဝါ၊ ရက်သစ်စဖြစ်သော ညောင်စောင်း၊ ကိုသာလျှင်လည်းကောင်း ။ သြနဒ္ဓကော ဧဝ ဝါ။ သားရေဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ညောင်စောင်းကိုသာလျှင် လည်းကောင်း။ ဂဟေ တဗ္ဗော၊ ၏။

တသ္မိံ ပိ အာသတိ၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ပုရာဏ မဠ္ဟ မရှိသော် အမှတ်မရှိသော ညောင်စောင်းကို ယူရမည်လော့ ဟူသော အာဘောဂနှင့်တကွ ဖြစ်သော စောဒနာကို ပြသတည်း။ နဝ ဝါယိမော ဝါ သြနဒ္ဓကော ဝါ၌ ဧဝကျသတည်း။

နဝဝါယိမောဝါဒ်၌ ကျေလေသောဝေဖြင့် မသစ်မဟောင်းဖြစ်သောညောင်စောင်းကို ကန့်သတည်း။ ဩနဒ္ဓကော ဝါ ၌ ကျေလေသောဝေဖြင့် ပကတိသစ်သားညောင်စောင်းကို ကန့်သတည်း။ ထိုနှစ်ပါးသော ဝေဖြင့် ကြိမ်လျှော်ဖြင့် ရက်ဒေါပ်သော ညောင်စောင်းကို ခွင့်ပြုသတည်း။

အာ သမယော၊ မိုးမရွာရာအခါမှတပါး သော မိုးရွာရာအခါ၌။ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာဒီနိ ယာဿာ ဘဝန္တိ။ တာသွာ ရက္ခိတုံ သစေ နာ သက္ကောတိ။ ဧဝံ သတိ ဘိက္ခုနော ကာယာနုဂတိကတ္တာ ဝဋ္ဋတိ။

ဧဝံ သတိ ကား မူလဖြစ်သောလက္ခဏ ဟိတ်တည်း။ ကာယာနုဂတိကတ္တာကား ထိုမူလဟိတ်၏ အကူတည်း။

တတြတတြဝ တေသု တေသု စေတိယင်္ဂဏာဒီသု ယေဝ။ တတြ ဝတ္တုံ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ ဝစနေ။

ပါဒဋ္ဌာနာဘိမုခါတိ နိသီဒန္တာနံ စသော တေရသကဏ်ဋ်ကာ စကား၌ အပရော်ဒသာမည္, ကေဝါဒဝိသေသ။ ရွှေနှစ်ဝါဒသည်ပင် "ကစဝရံ ဟတ္ထေပိ" စသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့်လျော်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌ တပုံဆိုသေး၏၊ သင့်သည်ပင်။

၁၁၁။ အခြေ၌ အပေါင်စပ်သည်ဖြစ်စေ။ အပေါင်တို့ဖြင့် ညောင်စောင်းခြေတို့ကို ကိုက်စေ၍ ပြုအပ်သည်ဖြစ်စေ။ အပေါင်၌ အခြေတို့ကိုစပ်သည်ဖြစ်စေ, အခြေကော်က်မူ ကုဋိရပါဒကညောင်စောင်းတည်း ကုဋိရပါဒကညောင်စောင်းမှာအခြေကောက်သည် ပမာဏတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ပြဆိုအပ်သော လက္ခဏာနှင့်အညီ အလျားထက်ဝက် အနုပြုမူမဋ္ဌမည်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ပြဆိုအပ်သော လက္ခဏာနှင့်အညီ လေးထောင့်စပ်စပ် ပြု သော်လည်းကောင်းအနုထမ်းပိုးထက်သာလွန်၍ အလျားပြုသော်လည်းကောင်း ပိဋ္ဌမည်၏။ ထို့ကြောင့် စူဠဋီကာတို့ အဋ္ဌကထာ သေနာသနက္ခန္ဓက အဖွင့်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၎၊၅၉)၌ အာသန္ဒိကောတိ စတုရဿ ပီဌံ ဝုစ္စတိ။ ဥစ္စာပီ အာသန္ဒိကန္တိ ဝစနတော ကေတောဘာဝေန ဒီဃပီဌမေဝဟိ အဋ္ဌကုလပါဒကံဝဋ္ဋတီဟု မိန့်အပ်၏။ ဤစကား၌ ဒီဃပီဌဟူသည် အနုထက်ဝက်သာလွန်သော အလျားရှိသော အင်းပျဉ်တည်း။

ပရတောအင္ဌမသိက္ခာပဒေ။ ။ယသ္မာ နတ္ထိ။တသ္မာ ကရောန္တိ။ ဟိ ယသ္မာ ဝန္ဒတိ။ တသ္မာ နတ္ထိ။ ။တံ စသည်ကား "တံကိရ။ပ။ ကရောန္တိစကားရင်း၏ လဒ္ဓဂုဏ်စကားတည်း။ ။တံ၊ ထိုကပ်ကျစ်အခင်းသည်။ ထာမမတ္ထိမဿ စသည်၌ အရုံတွင်းဖြစ်စေ အရုံပဖြစ်စေ ခဲတစ်ကျသာ ပမာဏတည်း။

နိသီဒိတ္ဝာ။ပ။ ပါစိတ္တိယန္တိ ဧတ္ထ စသော စကားကို ခပ်သိမ်းသောအခါ၌ ဤသို့နှလုံးထား၍ သူ့းသင့်ကြောင်းကိုရည်၍ ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၁၅)ဋီကာ၌ မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၁၆)ဋီပင် နောက်၌ "အာဂန္တွာ ဥဒ္ဓရိဿာမီတိ ဂစ္ဆတီတိ ဝုတ္တတ္တာ အညေနပိ ကာရဏေန အနာဂတာပေန္တသပိ အာဂမနေ သာပေက္ခသ အနာပတ္တိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဆရာသည် "မေဃဝဋ္ဌာနာဘာဝံ ဥတ္ဝာ"စကားကို "ဝလာဟကာနံ အနုဋ္ဌဟနာဘာဝံ ဥတ္ဝာ" ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍ ဆိုသတည်း။

ဂစ္ဆန္တော ထေရော။ သစေ ပန ဂထေရော တတ္ထ ထဝိကံ ဝါ စသည်၌ မထေရ်ကြီးက သူ့းလော့ဟု မဆိုမူ၍လည်း သူ့း၍ ဥပစာဒ်၌တည်စဉ် မဒထေရ်ကြီးသည် ထိုညောင်စောင်းအင်းပျဉ်၌ အိပ်သက်နှိုးကို ထားမူလည်း ထားအံ့၊ဆိုင်မူလည်းထိုင်အံ့ သီတင်းငယ်ရဟန်းကို အာပတ်ဖြင့်မဆုံးဖြတ်အပ်၊ ထို့ခကြောင့် တသို့စ အန္တေ ဥပစာရဌေယေဝ"စသည်ကို မိန့်အပ်လတ္တံ့။ တနက္ကဒံ ဘန္တေ မဥ္ဇပိဋ္ဌန္တိ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ စကားကိုကား အလျော်အား ဖြင့်သာ ဆိုသတည်း။

အနုဂ္ဂဟိတဝတ္ထော၊ မသင်အပ်သော။ တ့ံ ဂစ္ဆ အဟံ ပါကတိကံ ကရိဿာမိ"ဟု ဆိုရမည့် ဝတ်ရှိသည်။ပါဒုဒ္ဓါရေန၊မထေရ်၏ခြေကို ချီကြွခြင်းဖြင့်။ ထေရော၊ကို။ အာပတ္တိယာ၊ဖြင့်။ကာရေတဗ္ဗော၊၏။ တတ္ထေဝ ဒိဝါဋ္ဌာနေ။ နိသီဒိတ္ဝာ သယံ ဂစ္ဆန္တောတိအာဒိနာ ဝုတ္တေန ပုရိမနယေနေဝ။ အဿ ထေရဿ။ ဒိဝါဋ္ဌာနသာ လေဠုပါတာ တိက္ခမေ အာပတ္တိ။ ယတြ ဂန္တုံ ဣစ္ဆတိ။ တတြ ဂန္တွာ အာဂန္တုံ ထေရော လဘတိ။ အညေသံ အာဂန္တွာ နိသီဒိတ္ဗာနံ ဒုက္ကဋံ။

၆၇။ ဥဿာရကောဝါ၊ ပါဋိကိုရွတ်တတ်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ဓမ္မကထိကောဝါ၊ အစဉ်သိလ အလယ်၌စျာန်ဝိပဿနာ အဆုံး၌နိဗ္ဗာန်ကို ြ၍ တရားဟောတော်မူဘတ်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။

သရဘညဝသေန ဣဒံ သုတ္တံ ဩသာဒေန္တီသ။ (မူလပဏ္ဏာသ မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ) (မ ဋ္ဌ ၂၊ ၂၈၆) သရဘညဝသေနာတိ အတ္တဲ အဝိဘဇိတ္ဝာ ပဒသော သရဘညဝသေန။ ဩသာဒေန္တီဿာတိ ဥစ္စာဒေန္တီသ (ဂဠိးအဖွင့်မူလပဏ္ဏာသဋီကာ) (မဋီ၊ ၂။ ၂၉၇)။ဓမ္မောသာရဏံ ဓမ္မဿ ဥစ္စာရဏံ။ ဓမ္မဒေဿနာ အာဒိမှိ သီလံ ဒေသေယျ။မဇ္ဈေ စျာနံ ဝိပဿနံ။ ပရိယောသာနေ စ နိဗ္ဗာနံ။ သော ကထိတသဏ္ဌိတိ။ ၊ဧဝံ ကထိတလက္ခဏာ ဓမ္မကထာ။ (မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ သေခသုတ်အဖွင့်ဋီကာ) (မ-ဋီ ၃၊၁၇)။

သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ လေဋ္ဌုပါတာ တိက္ကမေ ပါစိဘ္ဘိယံ စသည်ဖြင့် လာကုန်သောအရာတို့၌-

၁၁၂။ နာ ဘိက္ခဝေ မဟာစမ္မာနိ ဓာရေတဗ္ဗာနိ အစရှိသော မဟာဝါ စမ္မခန္ဓက ပါဠိတော်(ဝိ၊၃၊၂၇၁။)စကားဖြင့် ညွှောင်စောင်းအင်းပျဉ်တို့ဋ္ဌခင်း၍ သုံးဆောင်ခြင်းငှာမအပ်။ ဘူမတ္ထရဏ၏ အစွမ်းအားဖြင့် အင်္ဂတေစသည်တို့ဖြင့် အပြေအပြစ်ပြုအပ်သော မြေဋ္ဌခင်း၍ သုံးဆောင်ခြင်းငှာကား အပ်၏။ ထိုသို့ပင်အပ်ငြားသော်လည်း မိမိဥစ္စာပြု၍ ထိုထိုကျောင်းတိုက်သို့ ဆောင်ခြင်းငှာ မအပ် ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသတည်း။ထို့ကြောင့် ဤ"နာ ဘိက္ခဝေ"စသော ပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို "သီဟစမ္မာဒိနံ ပရိဟရဏေယော ပဋိက္ခေပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော" ဟူသောစကားဖြင့် ထင်စွာပြလေသတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "အန္တော ပိ မဉ္စေ၊ ကျောင်းတွင်း၌ထား အပ်သော ညွှောင်စောင်း၌လည်းကောင်း။ ဗဟိ ပိ မဉ္စေ၊ ကျောင်းပ၌ထားအပ်သော ညွှောင်စောင်း၌လည်းကောင်း။ ဧဝမိဒံ ဘူမတ္ထရဏာသေန-စသည်၌ မိမိဥစ္စာပြု၍ ထိုထိုကျောင်းတိုက်သို့သာ မဆောင်ရသည်။ မိမိနေရာကျောင်းတိုက်၌မူကား မိမိဥစ္စာပြု၍ ဘူမတ္ထရဏ၏အစွမ်းအားဖြင့် သုံးဆောင်မူကား အပ်၏ဟူမှတ်အပ်၏။

ဖလကပီဌံနာမ ဖလကမယံ ပီဌံ-ဖြင့်သက်နှံးဖွပ်ပျဉ်ပြားမျိုးကို ဆိုသတည်း။ ဖလကဥ္ဇောဒါရုမယံ ပီဌဥ္စ-ဖြင့် သက်နှံးဖွပ်ပျဉ်ပြားမျိုးကို ဖလက၊ သက်နှံးဖွပ်ပျဉ်ပြားမျိုး၌ သစ်သားအခြောတပ်၍ ပြုသည်ကို ဒါရုမယပီဌ ဆိုသတည်း။ ကခ်ါဝိတ ရဏ်အဋ္ဌကထာလာ အင်ပျဉ်မျိုးမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်-ဋီကာ၌ "ဒါရုမယံ ပီဌန္တိ ဖလကမယမေဝ ပီဌံ ဝုတ္တံ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဇနဘာဇနံ၊ ဆိုးရောကျိုစရာ၊ အိုးခွက်ကို။

၁၁၃။ တေရသ ကဏ်ဋ်ကာ ဥ် နာတ်ဒူရံ ဂန္တဗ္ဗန်တိ ဝဒန်တိ-ဥ် နေ့ချင်းပြန် ရာခရီးကို နာတိဒူရေဆိုသတည်း။ သစေပိ ဂဏှာတိ။ ဧဝံ သတိပိ သစေပိ နိသီဒတိ။ ဧဝံ သတိပိ သစေပိ ဂဏှာတိ။ ဧဝံသတိပိ သေနာသနံ ပလိဗုဒ္ဓံ ဟောတိ။ ။အာပဒါသူတိ ဇီဝိတပြဟ္မစရိယန္တရာယေသု-ဥ် ခြင်္သေ့ သစ် ကျား စသည်တို့သည် ကိုက်စားအံ့သော အမှုအရာကိုပြုသော် ဇီဝိတန္တရာယ။ သိဟ ဗျဂ္ဃါဒီသု ဝါ ပန·စသောရှေးစကားကို ထောက်သတည်း။ မာတုဂါမ စသည် တို့သည်ဖျက်ဆီးအံ့သော အမှုအရာကို ပြုသော် ပြဟ္မစရိယန္တရာယတည်း။

ပထမသေနာသန သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၄။ ကောဇဝဟူသည်ကား သားမွေးဖြင့်ပြီးသော ကော်ဇောတည်း။ ထို့ကြောင့် မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ စီဝရက္ခန္ဓကအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ ၃၊ ၄၀၁။) ၌ "မဟာပိဋ္ဌိယကောဇဝန္တိ ဥဏ္ဏာမယော ပါဝါရသဒိသော"ဟု မိန့်အပ်၏။ ပါဝါရဟူသည် ကတ္တီပါအခင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် မဟာဝါအဋ္ဌကထာစီဝရက္ခန္ဓကအဖွင့်၌ "ပါဝါရောတိ သလောမကော ကပ္ပါသာဒိဘေဒေါ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ပရိက္ခေပံ အတိက္ကမန္တဿာတိ ဧတ္ထ ပဌမပါဒံ စသည်၌ အရံရှိရာမှာ ခဲနှစ်ကျထက် မလွန်စေရ ခဲနှစ်ကျလည်းကောင်း ခဲနှစ်ကျအောက် အယုတ်လည်းကောင်း ရံအပ်သော အရံ၏ အတွင်းသည် သာလျှင် ဥပစာရသိမ်မည်၏။ ထို့ကြောင့် မဟာဝါအဋ္ဌကထာ စီဝရက္ခန္ဓကအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၄၁၇)၌ "ပရိက္ခေပါရဟ ဟဋ္ဌပာသနေ ပရိစ္ဆန္နာ"ဟု မိန့်အပ်၏ ထိုစကားမှန်၏။ ဤစကားဖြင့်ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌပာသနေ မဟုတ်သော်မူ အရံပမာဏ မဟုတ်ဟု ပြတော်မူသတည်း။ အရံမရှိမူ အဆုံးစွန် ကျောင်းမှ ခဲနှစ်ကျ၏အတွင်းသည် ဥပစာရသိမ်မည်၏။ အဒိန္နာဒါန်သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌လာသော ရွာဆွေး ကုန်းကဲ့သို့ ကျောင်းနည်း၍ အရံအလွန် ကျယ်လျှင်လည်း ခဲနှစ်ကျ၏ အတွင်းသည်သာ ဥပစာရသိမ်မည်၏။

နာတိဒူရေ ဝိဟာရော ဟောတိ။ တတ္ထ ဂန္ဆာ အဇ္ဈော အာဂမိဿာမိတိ သမ္ပါပုဏိတုံ နသက္ကောတိ ဝဋ္ဋတိ–ဟူသော မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ဝဿုပနာယိကက္ခန္ဓက(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၃၅၂) အဖွင့်စကား၌ ကျောင်းတိုက်အရံတွင်းသို့ မရောက်မီ အဆုံးစွန်ကျောင်းမှ ခဲနှစ်ကျအတွင်းသို့ ရောက်လာသောကြောင့်သာ အပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "အရံရှိသော်လည်း အရံပမာဏမဟုတ်။ အဆုံးစွန်သော ကျောင်းမှ ခဲနှစ်ကျသာပမာဏ ခဲနှစ်ကျအတွင်းသာဥပစာရသိမ်မည်၏"ဟု

ပြောစမှတ်ပြုကြကုန်၏။ ခဲနှစ်ကျဖြင့်မှတ်၍ ဥပစာရသိမ်ကို မဆို။ သမ္ဘါပုဏိတုံ နှ သင်္ကောတိ ဟူ၍သာဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဆရာတို့၏စကား မသင့်။ ဥပစာရသိမ်မှာ "ပရိက္ခိတ္တာသ ဝိဟာရဿ" အစရှိသော မဟာဝါအဋ္ဌကထာ စီဝရက္ခန္ဓက (ဝိ၊၄၊၃၊၄၁၇) အဖွင့်စကား၌ ဒေ့ပိစ–အစရှိသောဝါကျဖြင့် အရံရှိသည်ဖြစ်စေ အရံမရှိသည်ဖြစ်စေ ခဲနှစ်ကျသာ ဥပစာရသိမ်မည်သည်ကို ပြသတည်းဟူ၍ လည်း ပြောစမှတ်ပြုကြကုန်၏။ အပိစ–အစရှိသောဝါကျဖြင့် "အပရိက္ခိတ္တာသ ပရိက္ခေပါ ရဟဋ္ဌာနေန ပရိစ္ဆန္နာ ဟောတိ" ဟူသော ဝါကျ၏အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်စွာပြသတည်း။ ထင်စွာပြကြောင်းကိုလည်း "ဣဒါနိ ဒုတိယလေဋ္ဌုပါတာသ အန္တောပိ ဥပစာရ သိမာယေဝါတိ ဒဿေတုံ အပိစာတိအာဒိ အာရဒ္ဓံ ဟူ၍မိန့်အပ်သော မဟာဝါ စီဝရခန္ဓကအဖွင့် တရသကဏ်(သာရတ္ထ၊၃၊၃၄၄) ဂိမတ်ဝိနောဒနီစကား။ယသ္မာ အပရိက္ခိတ္တာသ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနံ ဒုပ္ပဇ္ဇာနံ။ တသ္မာ အပိစာတိအာဒိ ဝုတ္တံ-ဟူ၍ မိန့်အပ်သော ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၅၀၀)စကား တို့ဖြင့် သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဆရာတို့၏စကားကို မမှတ်သားအပ်ဟု စံကျောင်းဆရာတော်အမိန့်ရှိသတည်း။

ဝိဟာရဿာမိကော ဝါ၊ ကျောင်းရှင် ဒါယကာကို လည်းကောင်း။ တာသ၊ ထိုကျောင်းရှင် ဒါယကာ၏။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ဝသန္တော၊ နေသော။ ယောကောစ်ဝါ၊ အဆွေတော်၊ မတော် အမှတ်မရှိသော ဒါယကာကို လည်းကောင်း။ ။ သေသံဘိသိအာဒိကံ ဒဿဝိမ့ဲ သေယျံ။ ။ဟိ ယသ္မာ တတ္ထ ဒါရု ဘဏ္ဍာဒိသု ယံအင်္ဂမတ္တမ့ဲ အဝသိဿတိ။ တံ အင်္ဂမတ္တံ အညေသံ တတ္ထ အာရာမေ အာဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဥပကာရံ ဘဝိဿတိ။ ဣတိ တသ္မာ ပဋိဿဒေတ္ဝာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ။ အင်္ဂမတ္တမ့ဲ၊ အပေါင်းမျှသည်လည်း။ မဉ္ဇင်္ဂံ တ္ဝ ဋ္ဌိတ္ထိယံ။ (အဘိဓာန် နရဝင်္ဂ။)(၃၀၉) ညောင်းစောင်းအပေါင် ပရိယာယ်။

၁၁၇။ ဝိဟာရဿ ဥပစာရေတိ အာဒိသု စသည်၌ အရံတွင်းရှိ တစ်ခုတစ်ခု သော ကျောင်း၏ဆယ်တောင်ကိုးတောင် စသည်ဖြင့် ရံအပ်သော ပရဝုဏ် အရံသည် ဥပစာရမည်၏။ ပရဝုဏ်တွင်းရှိ ဆွမ်းစားစရပ် မကွာပ် သစ်ပင်းရင်းသည်၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာ မကွာပ ရုက္ခမူလမည်၏။

ဥပစာရေသည်၊ သာမညာဓာရ။ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ မကွာပေ ရုက္ခမူလေသည် ဝိသေသာဓာရ။ ဤကုရုန္ဒီဝါဒ၌ ဝိဟာရအရ ဥပဋ္ဌာနသာလအရ မကွာပအရကို ဝိသေသ မဆိုသောကြောင့် ဝိသေသပြခြင်း ငှါ ကိုဠာပိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

သာမညေန ကိုဠာပိ ဝုဒ္ဓတ္တာ။ အထခေါ တထာပိ။ပ။ ဝတ္ဘဗ္ဗံ နတ္ထိတိ ဝိသေသေသာ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟု အနုက်ပေး။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဍီကာဌ် ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ ပုတ္တမေဝတ္တံ သဝိသေသံ ကတ္တာ ဒဿေတုံ ကိဠာပိ ဝုတ္တောတိ အာဒိ အာရဒ္ဓံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ တေရသကဏ်ဍီကာ များစွာကုန်သော စာတို့ဋ္ဌ ကဏ္ဍာဇအနှင့် အဝိသေသံရှိသည်ကား မသင့်။ ဒန္တဇသနှင့် သဝိသေသံရှိသည်သာ အသင့်တည်း။ အကယ်၍ ကဏ္ဍာဇ အနှင့် အဝိသေသံ ရှိခဲ့သော် မထူးသည်ကိုပြု၍ ပြခြင်းငှာ ကိဠာပိ-စသည်ကို အားထုတ်အပ်၏ဟု အနက်ဖြစ်သတည်း။ သို့ဖြစ်သော် ထမင်းနှင့်ထမင်းကို မြုတ်စားခြင်း၌ အကျိုးမနှိုးကဲ့သို့ သာမညဖြစ်သော ကုရုန္ဒိစကားကို အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာသည် သာမညကိုပြု၍ ပြခြင်း၌လည်း အကျိုးမရှိ လေရာသတည်း။ အကျိုးမရှိသည်ကို အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာ ဆိုရိုးမဟုတ်ပါတဲ့။ ထို့ကြောင့် ဒန္တဇသနှင့် သဝိသေသံရှိသည်သာ အသင့်တည်း။ ဗဟိအ:သန္နေ သြကာသေဟု ပြီးလျှင် ဗဟိပန ဥပဋ္ဌာနသာလာဒီသု-ဟူသည်ကိုရှု၍ ဥပစာရေသည် သာမညာဓာရ။ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ-စသည်သည် ဝိသေသာဓာရ ဤသို့ သိအပ်၏။

အပရိစ္ဆန္နောသည် မဇ္ဈပေပုဒ်တစ်စိတ်၏ ဝိသေသနတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဍီကာဌ်။အပရိစ္ဆန္နေ မဇ္ဈပေတိ ဝိသုံ ယောဇေတဗ္ဗံ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဒိဟာရေပိဒ္ဓ ပိဖြင့် ဥပဋ္ဌာန သာလာစသည်ကိုပေါင်း။ ။ ယသ္မာပဋ္ဌသာ မေဃန္တိ။ တသ္မာ ဝိဟာရူပစာရေ သန္တရိတ္တာ ဂစ္ဆန္တသ ဒုက္ကဋံ။

၁၁၈။ မဠု ပိဋ္ဌ ကဝါဠံ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို ဖျက်ဆီးကြောင်းဖြစ်သော တံခါးရွက်ကို။ တေရသကဏ်ဍီကာကို မှီသတည်း[1] တံခါးရွက်ကို ပိတ်၍ထားသော်ခြခဲသည်ကို မမြင်ရသည်နှင့် ခြတို့သည် အလိုရှိတိုင်းညောင်စောင်းအင်ပျဉ်ကိုခဲခွင့်ရသောကြောင့် တံခါးရွက်သည် ညောင်စောင်းအင်ပျဉ်ကို ဖျက်ဆီးကြောင်းဖြစ်သတည်း။

ပညပေတ္ဝာပိဒ္ဓ ပိဖြင့် ဗဟိကုဋ္ဋေ ပညပေတ္ဝာပိ-ကိုပေါင်း) ပါသာဏပိဋ္ဌယံ ဝါ ပါသာဏထ္ထမ္ဘသု ဝါ ကတသေနာသနတော တာဝ။ ပက္ကမနတော တာဝ ။တသ္မိံ ဒီဃသာလာဒိကေ။ကို။ကတသေနာသနံ ဝါ။သိလုစ္စယလေဏံ ဝါ၊

၁။ ယေန ဧဠံဝါ ပိဋ္ဌံဝါ ဝိနန္တိ၊ တံမဠု ပိဋ္ဌကဝါဠံ။
(သာရတ္ထ၊၃၊၂၉။) ညောင်စောင်းအင်ပျဉ်ငယ်ကို
ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်သော ကြိမ်, ကျိုးစသည်ဖြင့်ပစ္စည်း။

ယတ္ထဥပစိကာသက်ာ နတ္တိ-ဖြင့် အင်္ဂတေကျောက်တိုဖြင့် ပြုအပ်သော ကျောင်းဖြစ်စေ။ ပျဉ်ဝါးတို့ဖြင့်ပြုအပ်သော ကျောင်းဖြစ်စေ ခြခဲခြင်းငှာ မလျောက်ပတ်သော အမှတ်မရှိသောကျောင်း ကုံဆိုသတည်း။ ယော ပန အာဂန္တုကော-စသည်ဖြင့် အာဝါသိကရဟန်းကဲ့သို့ အတူလိုက်၍ အာဝါသိကရဟန်းကဲ့သို့ မိမိအကျိုးငှာ ဆယ်ပါးအပြားရှိသော အိပ်ရာနေရာကို မယူမူ၍နေသည်ကိုဆိုလိုသတည်း။

အတ္တာနော၊ ၏။ အတ္ထာယ၊ငှာ။ ဥဘောပါ၊နှစ်ဦးကုန်သော အာဝါသိက အာဂန္တုက ရဟန်းတို့သည်လည်း။

ဗဟူကေံ ပေသေတ္ဝာ-စသော စကားကို အရုံပ-ကနေ၍ ခင်းချေဟု စေပြီးလျှင် အခင်းရှိရာအရပ်သို့ မသွားမူ၍ စေခိုင်းရာအရပ်က အရဲပ်တပါး ဖဲသွားသောအရာကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကာ်ဋ္ဌိကာ၌ "ကေံ ဝါ ပေသေတ္ဝာ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ ဇေတ္ထ ဂမနစိတ္တာသ ဥပ္ပန္နဥာနတော အနာပုစ္ဆိတ္ဝာ ဂစ္ဆတော ဒုတိယပါဒုဒ္ဓါရေ ပါစိတ္တိယံ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ မိန့်သောစကားသည် "ယတ္ထသာ ဂမနစိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ။ တတ္ထဝ ဋ္ဌိတော ကိဉ္စိ ပေသေတ္ဝာ အာပုစ္ဆတိ"ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ညီသတည်း။ အကယ်၍ အရုံတွင်းကနေ၍ စေသော် "ပရိက္ခိတ္တာသ အာရာမသ္သ ပရိက္ခေပံ အတိက္ကမန္တဿ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿ"ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ အရုံကိုလွန်ကာမျှ၌ ပါစိတ်အာပတ် သင့်လေဆာသတည်း။

အညတော၊ တပါးသောကျောင်းတိုက်မှ။ အညတြ၊ တပါးသောကျောင်းတိုက်၌။ ။ အညဝါသတော၊ တပါးသောကျောင်းတိုက်၌ရှိသော ကျောင်းမှ။

မယာ ဘန္တေ အညာဝါသတော အာနီတံ။ ပါကတိကံ ကရေယျာထာတိ ဝတ္တဗ္ဗံ-စကားကိုထောက်၍ အဒိန္နဒါန် သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ (ဝိဋ္ဌ၁၊ ၃၄၄)၌ "နံ ပါကတိကံ ကရောမိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ"ရှိသည်ကို "နံ ပါကတိကံ ကရေယျာထာတိ ဝတ္တဗ္ဗံ"ဟု ပြင်လေ။ တထာပိ အကာလေ-စသော တေရသကာ်ဋ္ဌိကာစကား၌ "အကာလေ၊ အခါမဟုတ်သည်၌။ ဝါ၊ မိုးကာလ၌"ဟု အနက်ပေး။ ကာလဖြစ်ခဲ့မူ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သတည်း။ ။ သေယျံ ပန အဇ္ဈောကာသေ-စသောတေရသကာ်ဋ္ဌိကာစကား၌ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဆယ်ပါးသောသေယျတို့တွင် ဘိသိကို ချန်လှပ်ရမည်။ ဘိသိဖြစ်မူ မဥ္ဇပီဌကို ခင်းသည်နှင့်အတူ ဆုံးဖြတ်ရသတည်း။ ထို့ကြောင့် ပဌမသေနာသနသိက္ခာပုဒ်၌ "ယော ပန ဘိက္ခု မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ ဘိသိံ ဝါ ကောစ္ဆံ ဝါ အဇ္ဈောကာသေ",

ဟု ဟောတော်မူသတည်း။ ။ သံဃိကေ ဝိဟာရေ သံဃိကံယေဝ စသော တေရသကဏ်ဋ္ဌိကာ စကားဌဲ့ ဝိဟာရသံဃိကဖြစ်သည်ကို ဤသိက္ခာပုဒ်လာ သံဃိကေ ဝိဟာရေ- စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ သေယျ သံဃိက ဖြစ်သည်ကို "ယော ပန အာဂန္တုကော" စသောအဋ္ဌကထာစကားတစ်ကျောက်ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ ဝိဟာရ သေယျ တစ်ပါးပါးသာ သံဃိကဖြစ်က ဒုက္ကဋ်သင့်သည် ကို "သေယျာမတ္တမေဝ နသောယျ ဌာနသာ အဂုတ္တတာယ နု သေနာသနံ။ တသ္မာ ဧတ္ထ ဒုက္ကဋံ ဝုတ္တံ" ဟူသော အဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၇၃၊၎) ရှေးစကားကို ထောက်၍သိအပ်၏ အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဤစကားဖြင့် ဝိဟာရသေယျနှစ်ပါး စုံ ပျက်စီးလောက်မှု ပါစိတ်အာပတ် သင့်သတည်း တစ်ပါးပါးသာ ပျက်စီး လောက်မှု ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်သတည်း-ဟူသော အနက်ကို နီတတ္ထအား ဖြင့် ပြတော်မူသတည်း။ ဤအတူ သံဃိကဝိဟာရ ပုဂ္ဂလိက သေယျ ပုဂ္ဂလိကဝိဟာရ သံဃိကသေယျဖြစ်မှု သံဃိကဝိဟာရ သံဃိကသေယျ နှစ်ပါးစုံ မပျက်စီး သောကြောင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်၏- ဟူသော အနက်ကိုလည်း နေယျတ္ထ အားဖြင့် ပြတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၃၀၁)၌ "ပုဂ္ဂလိက သေနာသနေ သံဃိကသေယျံ သံဃိကသေနာသနေ ဝါ ပုဂ္ဂလိကသေယျံ အတ္ထရိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋံ ယုတ္တံ ဝိယ။ ကသ္မာ သေယျာမတ္တမေဝ နသော ယျာတိ ဝုတ္တတ္တာ ဟု" မိန့်အပ်၏။

ဂိဝါယေဝ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။မဟာပစ္စရိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊၏။ ဂိဝါယေဝ။ နောက်၌ ဣတိသဒ္ဒါ အခ္ခို စာမ္မာမရှိ၊ ရှိမှသင့်သတည်း။

ဒုတိယ သေနာသနသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

၇-အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၉။အနုပခဇ္ဇပုဒ်၌အနုသည် အနုဝတ္တိဟောတည်း။ ဥပသည် ဥပဂမန အနက် ဟောတည်း။ ခဒဓာတ်သည် "ခဒ ဓိတိ ဟိံသာသု ဆေရိယေစ- ဟု ဓာတုမာလာ၁၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ဟိံသာ အနက်ဟောတည်း။ ဟိံသစ ဟူသည် အနိုးသို့ဝင်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အနုပဝိသိတ္ဝာကို မိန့်သတည်း။ အနုပခဇ္ဇပုဒ် အနက်ကို စူဠဋီကာ သမထ ကွန္ဓက အဖွင့်၌ ဖွင့်သေး၏။ "အနုပခဇ္ဇ၊ အစဉ်လိုက်သဖြင့် ကပ်သောအားဖြင့် နှိပ်စက်၍" ဟုအနက်ပေး။ စတ္ထကွန္ဓကဋ္ဌလည်း ဖွင့်သေး၏။

၁။ ခဒ ဓိတိ ဟိံသာသုစ။ ဆေရိယာ ပေက္ခာယ စ ကာဏော ဟု နိဘိဓာတု၊ ဂဏ-၌ရှိ၏။

၁၂၀။ အတ္ထနော၊မိမိဆက်။ ။ဟိ ယသ္မာ အနုဋ္ဌာပနီယော။ တသ္မာ စ ဟိ ယသ္မာ ဂိလာနော အနုဋ္ဌာပနီယော။ တသ္မာ စ ဟိ ယသ္မာ သောပိ အနုဋ္ဌာပနီယော။ တသ္မာ စ ဝုစ္စောတိ ဇာနာတီတိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ ။

သံဃော ပန–စသည်၌ ဘဏ္ဍာဂါရိကာဿကို ဗဟုကာရတံ၌စပ်။ နောက် သမ္မန်နှစ်ပုဒ်ကို ဂုဏဝိသိဋ္ဌတ၌စပ်။ ကေရသကဖော်ဋီကာ အလိုတည်း။တစ်နည်းကား အလုံးစုံသော သမ္ဘန်ပုဒ်ကို ကံပုဒ်နှစ်ခုနှင့်ပင်စပ်။ ကခ်ဋီကာသစ် အလိုတည်း။ သမ္ဘန်တွာ ဒေတိ-၌ အပလောကနကံဖြင့် သမုဟ်သည်ကို ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဂ်လာနော ပန အပလောကေဟ္ဘာ"ဟု အဋ္ဌက ဟာ၌ မိန့်ဒေပ်ပြီ။

၁၂၁။ ပဝိသန္တဿ စ နိက္ခမန္တဿ စ။ မဋ္ဌဿ ဝါ ပိဋ္ဌဿ ဝါ တသ္မိံ ဥပစာရေ ဝါ ပဝိသန္တဿ ဝါ နိက္ခမန္တဿ ဝါ ကဿဳ ဘိက္ခုနော တသ္မိံ ဥပစာရေ ဝါ။ ။ အဘိနိသီဒန မတ္တေန အဘိနိပ္ပဒ္ဒန မတ္တေန ဝါ၌ ဝါသည် ဝိကပ်အနက်ဟော။

၁၂၂။ ဥပစာရံ ဌပေတွာ ဇသေယျ သန္တရတိ ဝါသန္တရာပေတိ ဝါ တ်-ဟူသော။ ဣမသ္မိံ ဝါရေပိ စ-၌လည်းကောင်း။ ဣဟေဝ ဝါရေတော၊ မှ။ ပရေ၊ နောက် ဖြစ်သော။ ဝိဟာရသ္မာ ဥပစာရေတိ အာဒိကေ၊ သော။ ဒုက္ကဋဝါရေ ပိ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဣဓ ဣဟ "အဘိနိသီဒတိ ဝါ အဘိနိပ္ပဒ္ဒတိ ဝါ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿ"ဟူသော ပါစိတ္တိယဝါရ၌။ အဘိနိသီဒနမတ္တေန စ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အဘိနိပဒ္ဒနမတ္တေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥဘယ ကရဏေ၊ နှစ်ပါးစုံသောဆိုင်ခြင်း အိပ်ခြင်းကို ပြုခြင်း၌။ ပယောဂဘေဒေနစ၊ ဆိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၊ပယောဂ အပြားဖြင့် လည်းကောင်း။

ပေရူပေန ဟိ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလေန ၌ ကျဉ်းမြောင်းစေလိုသဖြင့် တိုးဝှေ့၍ ထိုင်လာအိပ်လာသော ရဟန်းကို ဝိသဘာဂ ဆိုသတည်း။

သမ္ဘတ္ထော၊ အလုံးစုံကုန်သော ဝိဟာရပရိဝေဏတို့၌လည်း။

အနုပခဋ္ဌသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဒ္ဒိတာ

ဌိတသဲ(ဆင်ဌမူ)

၇-နိက္ကဓုနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၆။ စတုဘူမကာ၊ သော။ပဉ္စဘူမကာ၊ သော။ယေပါသာဒါဝါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ဆသဘ္ဘာကောဋ္ဌကာနိ၊မုတ်ထွက်ခြောက်ခု ခုနှစ်ခုရှိကုန်သော။ယေယာနိ စတုသာလာနိဝါ၊ အကြင်လေးမျက်နှာတို့မှ ဝင်ကောင်းသော ဇရပ် တို့သည်လည် ကောင်း။ သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ အဋ္ဌပေန္တော၊ မထားမူ၍။(ဝါ)။ မတန့်မူ၍၊(ဝါ) မရပ်မူ၍ ။ ။ဣဿကာနိ၊ကျိုးမျှ အတိုင်းအာ ဿည်ရှိကုန်သော။ဒွါဒသနိ၊ တံခါးတို့တိုင်တိုင် ပြဟဝဿဒ္ဒါ ကျော်ဝါ။တံခါးတံမြို၊(အပါဒါန်အနက်၌ ဒုတိယာ ပိဘတ်သက်။ ။တဿ ဘိက္ခုနော သန္တိကံ ပတ္တိ စိဝရ ပရိဿာဝန ဓမ္မကရဏ မဉ္ဆဝိဒ္ဓ ဘိသိ ဗိဓမ္မာဟနာဒိ ဘေဒံ ယံကိဉ္စိ ပရိက္ခာရံ။

၁၂၇။ဘဏ္ဍုန ကာရက ကလဟကာရကမေဝဉ္စ ဝေဖြင့် အလင်္ကိစသည်ကိုကန့်ထိုးကြောင့် အလင်္ကိအာဒယော ပန စသည်ကို မိန့်အပ်၏။ ဝိဝါဒကာရက-စသည်တို့ကို ခွင့်ပြု။ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်အနုပတ္တိဝါရ၌“ဘဏ္ဍုန ကာရကံ။ပ။ကလဟ ကာရကံ။ပ။ဝိဝါဒ ကာရကံ။ပ။ဘဿ ကာရကံ၊ပ။ သံသေ အဓိကရဏကာရကံ နိကဓုတိ ဝါ နိကဓုပေတိဝါ” ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ဥမ္မတ္တကံ နိက္ကဓုတိဝါ၌ တပါးသော အယူကို ယူရသောကြောင့် ဥမ္မတ္တကဿာတိ သယံ ဥမ္မတ္တကဿ” ဟု ဖွင့်သတည်း။

နိက္ကဓုန သိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

၈-ဝေဟာသကုဋ္ဌီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၉။ ဥပရိ အစ္ဆန္နေ တလာယ စသည်၌ အထက်အပြင်၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် ကြမ်း မစီရသေးသည်နှင့် ဆင့်သာရှိသော ကုဋ္ဌိသည် ဥပရိဝေဟာသကုဋ္ဌိ မည်၏။ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋ္ဌီကာ၌ “ဥပရိမတလေ ပဒဆုနံ အသန္နရုက်တဘ္ဘာ ဥပရိ အစ္ဆန္နဘလာယာတိ ဝုတ္တံ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤတေရသကဏ်ဋ္ဌီကာစကားသည်“ပဒရသဉ္ဆိတံ ဟောတိတိ ယဿာဥပရိမတလံ ဒဲရဖလကေဟိဝါ ဃနသန္ထတံ ဟောတိ သုဓာဒိ ပရိကမ္မကတံဝါ” ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ညီ၏။နိပ္ပဋိတ္ထာတိ နိပတိတ္ထာဋ္ဌ သံဝဏ္ဏနာဘဗ္ဓဋ္ဌ မဒ္ဒဇဋ္ဌ သံဝဏ္ဏနာဋ္ဌဒန္တဇ တ ကာရိယကို ကာရိဖြင့် ဖွင့်သတည်း။နိပတ်တွာ၊ ကျ၍။နိ အနက်မရှိ။ နိက္ခမိတွာဝါဖြင့် နိ·ပုဗ္ဗ ပတ ဓာတ် နိက္ခမန အနက်ကို ပြသတည်း။

နိပ္ပတိတွာတိ နိပတိတွာ (ဆဋ္ဌမူ)

ပထ ဂတိယုံ။ပတတိ·ပ ပတတိ။ (ဓာတုမာလာ) ။
ဒဆနော, သာန နိကွန္တာ–ဓောဘာဂေသု'ဝဓာရဏော။
သာမိဓပျ ဗန္ဓနေ ဆေကာ–န္တော ဘာဂေါ, ပရတိသုစ။
ပါတုဘာဧဝ ဝိယောဂေစ၊နိသေဓဒေါ နိ ဒိဿတိ။

အဘိဓာန် အဗျယဝဂ် (၁၁၆၆)

တာဿ မဠုပိဌဿ၊ ၏။ ဥပရိ၊ ဠ်။ အာဏိ၊ မယ်နကို။ ဝါ။ ပုဒ္ဓစ်ကို။ ။တဿ သိသဿအဃဋ္ဌနဿ ဝေဟာသကုဋိလက္ခဏာ ဘာဝတော စေဝ ဥပရိ အစ္ဆန္နတလ ဘာဝဿေဝ ဝေဟာသကုဋိလက္ခဏ ဘာဝတော စ ဝေဟာသကုဋိလက္ခဏံ ဒဿိ တံ နု ဟောတိ။ ။ယာဝကာဝစိ၊ ဦးခေါင်းနှင့်ထိ မထိအေားဖြင့် အလုံးစုံသော။ ဝေဟာသကုဋိတိ ကိဠာပိ ဝုစ္စတိ။ ပန တထာပိ ဣဓ ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာ-ပဒေ အသိသဃ္ဌာ ဟိ ယသ္မာ အဓိပ္ပေတာ။ တသ္မာ ဧတေန ဣဓ ဝေဟာသ-ကုဋိသိက္ခာပဒေ ဝေဟာသကုဋိ ဒဿိဘာ ဟောတိ။ န ဝေဟာသကုဋိလက္ခဏံ။ ပုဗ္ဗေ အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပဒေ အဘိနိသီဒန မတ္တေနာတိအာဒိနာ ဝုတ္တနယေနေဝ၊

၁၁၃။ ဘူမိယံ ကတပလ္လင်္ကသာ၊ဟာဒိသု–အရကား ကသည်းအိမ် ကဲ့သို့သော ကြမ်းအဆင့်မရှိသော သစ်ရွက်မိုးသော မြေကျောင်းတည်း။

ယာ အယံ ဝေဟာသကုဋိ။ ။ ယဿာ ဝေဟာသကုဋိယာ ဃနသန္ဓဆံ ဝါ သုဓာဒိပရိကမ္မကတံ ဝါ ဟောတိ။မဠုပီဌာနံ၊ အထက်ဟင်းလင်းအပြင်၌ထားအပ် ကုန်သော ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်တို့၏။ယတ္ထ ပဋ္ဌာဏီဒိန္နေ မဠုပီဌေ။ ။အာဟစ္စ ပါဒကော။ အပေါင်၌ ရွှေပ်အပ်သောအခြေရှိသော။ အဒိန္နပဋ္ဌာဒိကော၊ မပေးအပ် မနှက်အပ်သော မယ်နပုရစ်ရှိသော။ မဠ္ဍော၀ါ၊ ဠ်လည်းကောင်း။

အဘိနိသီဒေယျ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇေယျ ဝါ–ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ရပ်သောရဟန်းအား အနာပတ္တိ ဖြစ်သတည်း။

ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၉-မဟလ္လက ဝိဟာရ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၁၁၅။ တတ္ထ ဒ္ဝါရကောသာနာမ– စသော စကားသည် ကဝါဋ်နာမ စသော မဟာအဋ္ဌကထာ စကားကိုမှီး၍ ဆိုအပ်သော မိမိစကားတည်း။ ထို့ကြောင့် ကစ္စာယနဝိတ္ထာရပ္ပမာဏ–ဟူသည် တစ်တောင့်ထဲ့ နှစ်တောင့်ထဲ့ဟု သိအပ်၏။

အဂ္ဂဋ္ဌ– သဒ္ဓါဖြင့် တံခါးရွက်ကို မယူရ၊ အဝိနာဘာဝနည်းအားဖြင့် တံခါးရွက်ကို ဖွင့်ရာ တံခါးပေါင်ကိုယူဟု ပြလိုသကား သကဝါဒကဒ္ဓါရဟန္ဒဋ္ဌပနာယ—ကို မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၁၊ ၄၃၂) ၌ အဂ္ဂဋ္ဌ သဟစရိယေန–ဟု မိန့်အပ်၏။ ပဃာနော ပဃာနာ လိန္ဒော။ ပမုခံ ဒ္ဓါရဟန္ဒနံ။ ပိဋ္ဌသံဃာဋကံဒ္ဓါရဟဟာ။ အာဘိဓာန်ပုရဝဂ်(၂၁၈)။ပမုခံတိုင်အောင်လေးပုဒ်သည် အိမ်ဦး၏ ပရိယာယ်တည်း။ နောက်ဆုံးပုဒ်ကား တံခါးပေါင်၏ ပရိယာယ်တည်း။ အဘိဓာန်ဋီကာ၌ကား။ "ဒ္ဝယံ ဒ္ဓါရဟဟာယံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအဋ္ဌကထာစကားနှင့် မညီလေ။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဒ္ဓါရဟန္ဒအရ တံခါးပေါင်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် "ပိဒဟနကာလေ ဒ္ဓါရဟန္ဒံ" ဟုအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်၏။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာနှင့်လည်းမညီလေ။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၊ ၄၃၂)၌ "အဂ္ဂဋ္ဌဋ္ဌပနာယာတိ တွေ့အဂ္ဂဋ္ဌသဟစရိယေန တံ သဟိတ ဒ္ဓါရ ကဝါဋ္ဌေန ယုတ္တဒ္ဓါရဟဟာနမေဝ ဝုတ္တတ္တာ ဒ္ဓါရဟဟာနံနိစ္စလတ္ထာယာတိ အတ္ထော" ဟု မိန့်အပ်၏ ဤစကားရပ်၌ယုတ္တဒ္ဓါရ ဟဟာနမေဝ ဝုတ္တတ္တာ–ဖြင့်အဂ္ဂဋ္ဌဆဒ္ဓါဖြင့် ဒ္ဓါရဟဟာကို ယူရမည်ကို ပြသတည်း။

ပန တထာပိ၊ လည်း။အဋ္ဌ၊ပဗ္ဗတ္တိယံ၊၌။ ဝုတ္တာဿ၊ သော။ပုနပ္ပုနံ ဆာဒါပေသီ ပုနပ္ပုနံ လေပါပေသီတိ ဝစနဿ၊၏။ အဓိကာရတော၊ သိက္ခာပုဒ်သို့ လိုက်ခြင်းကြောင့်။ယံဝစနံ ဝုတ္တံ။တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝက္ခမာနနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟတ္ထပါသာဥပစာရော ဟောတိ တိုင်အောင်သော စကားသည်သာ လိုရင်းတည်း။ ခုဒ္ဒကဿ–စသောစကားသည် လိုရင်းမဟုတ်။ အကြောင်းကား သမန္တာဟတ္ထပါသ မရသောကြောင့်တည်း။လိုရင်းမဟုတ်သော်လည်း စပ်လျဉ်း၍ ဆိုသတည်း။ သမန္တာကို တီသု ဒီသာသု ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။

ဤ ပိဋ္ဌသင်္ဃာဋဿ သမန္တာ ဟတ္ထပါသာ စကားဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် အရပ်သုံးမျက်နှာတို့၌ ဟတ္ထပါသ် အတိုင်းအရှည် လိမ်းကျံဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အာဘယ့်ကြောင့် ခွင့်ပြုတော်မူလေသနည်း။ငယ်သောကျောင်း၌ နှစ်မျက်နှာသာ ဟတ္ထပါသ်ရသည်။ သုံးမျက်နှာ ဟတ္ထပါသ်ကို မရသည်မဟုတ်လော။ ထို့နှစ်ပါးစုံသောကျောင်း၌ပင် အလယ်၌ တံခါး မတပ်မူ၍ နံရံထောင့်၏ အနီးအပါး၌ တံခါးရွက် တပ်သော် တံခါးရွက် ပမာဏ ဥပစာရနှစ်ဖက်မရ တစ်ဖက်သာရသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ခုဒ္ဒကဿစသည်ကို မိန့်သတည်း။

ခုဒ္ဒကဿ။ ပ ။ ဟောတိ စကားသည် စောဒက၏ အာဘောဂကို ပြသော စကားတည်း။ ငယ်သောကျောင်းဒ္ဒ လက်ဝဲ့လက်ယာသာ ဟတ္ထပါသံရှိသည် သုံးမျက်နှာဟတ္ထပါသ်မရှိ။ အဏက်မျက်နှာဒ္ဒ ဟတ္ထပါသ်သာမရှိ။ လိမ်းကျံရာ အရပ်ကား အနည်းငယ်ခန့်ရှိသည်မဟုတ်လော။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ထက်ဝန်းကျင် အရပ်သုံးမျက်နှာတို့ဒ္ဒ ဟတ္ထပါသ်အတိုင်းအရှည်လိမ်းကျံခြင်းကို အဘယ်ကြောင့် ခွင့်ပြုတော်မူလေသနည်း။ နှစ်ပါးစုံသော ကျောင်းတို့ဒ္ဒပင် အလယ်ဒ္ဒ တံခါး ရွက်မတပ်မူ၍ နံရံထောင့်၏ အနီးအပါးဒ္ဒ တံခါးရွက်တပ်သည်ဖြစ်၍ တံခါးကို ဖွင့်သည်ကာလ တံခါးရွက်ခပ်မိရာ နံရံသည် ထက်ဝန်းကျင် တံခါးရွက်ပမာဏ ဥပစာရမပြည့်စုံသည်မဟုတ်လော၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ခွင့်ပြုတော်မူသနည်း ဟု စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂရှိသဘည်း။

တတြာပိ၊ ထိုနှစ်ပါးကုန်သောခကျောင်းကြီး, ကျောင်းငယ်တို့ဒ္ဒလည်း။ ။ အပရိပ္ပုရ ဥပစာရပိ ဒ္ဒ ပိဖြင့် ရှေးဒ္ဒကဲ့သို့ အလယ်ဒ္ဒ တံခါးရွက်တပ်သော် ဥပစာရပြည့်စုံသည်ကိုပေါင်း။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒနကား အကြောင်းတည်း။ ဥက္ကဋ္ဌနည်း ဟူလိုသတည်း။

နေရာကျအဓိပ္ပာယ်ကိုပြလို၍ သစေ ပန–စသည်ကိုမိန့်သတည်း။

စေတ္တ၊ ဤလေသာပြတင်းဒ္ဒ။ ။ကဝါဋ္ဌဝိတ္ထာရပ္ပမာဏော၊ လေသာပြတင်း တံခါးရွက် အနံ ပမာဏရှိသော။ ။တ္ထေ အာလောက် သန္ဓိပရိဏာမ္မာယာတိ ဝစနေ။ ။ဆဒနဿ၊ အမိုး၏။ ဒ္ဒိတ္တိပရိယာယံ၊ နှစ်စဉ်သုံးစဉ် နှစ်ထပ်သုံးထပ် လည်၍ မိုးခြင်းကို။ ပရိက္ခေပေါ၊ လည်၍မိုးသည်ကို (ဝါ) ဝန်းဝိုင်း၍ မိုးအပ်သော အမိုးကို။ပရိယာယော၊၍။ ဥစ္စတိ၊၏။ (ထိုးဖြူရုံ အမိုးတည်း)။ ။ဝဿပတိတော၊မှ။တာဝ၊ စ္ဒာ။ ကိဉ္စာပိ နသမ္ဘဇ္ဇတိ၊အကယ်၍ မပြည့်စုံသေး မပေါက်သေး၏ရှင့်။ ပန တတာပိ၊လည်း။ ။တတြာပိ အဟရိတေဋ္ဌာနေ။ ကူဋာဂါရ်ကဏ္ဍကာယ ဝါ အထဋ္ဌတပ်သောကျောင်း၏ အထဋ္ဌအရင်းဒ္ဒ။ ထူပိကာယ ဝါ၊ ထူပိကာအထဋ္ဌအလယ်၏။

တံ ဣဋ္ဌကသီလာ သုဓာဟိ စကားကို အသီးပြု၍သာလျှင်ဆိုသတည်း။ ပျဉ်သက်ကယ်ပြစ် ဝါးကပ်တို့ကိုလည်းသိ။ ယခုကာလ အုတ်ကျောင်းစသော လည်ပေါ်ကျောင်းတို့ဒ္ဒ မဂ္ဂအားဖြင့် မိုးသတည်း ယထာ ဣစ္ဆတိ စသည်ဒ္ဒ ဒေမဂ္ဂေတိ မဂ္ဂဝသေန ဆာဒိတေ ဒေ့ဆဒနေအနက်ကိုမှတ်။ အကြင်းအကျန် မရှိ အဇ်ာက်အောက် အလုံးစုံအကုန် တထပ်မိုးပြီးသော် ကေမဂ္ဂ။ နှစ်ထပ် မိုးပြီးလျှော် ဒ္ဒိမဂ္ဂ။ သုံးထပ် မိုးပြီးသော်တိမဂ္ဂမှတ်။

ကေစိ ပန စသော တေရသကဏ်ဍီကာ စကားဌ်ဳ ပဌမဝါရဌ်ဳ အကြင်း အာကျန်မရှိ အလုံးစုံအကုန်မိုးပြီးလျင် တစ်ဖန်အမိုးကို ဒုတ်လုံတံတို့ဖြင့်ဖွဲ့၍ နှစ်ကြိမ်မြောက်ဌ်ဳ ရှေးနည်းအတိုင်း အလုံးစုံ နှစ်ထပ်စေ့အောင်မိုး၍ သုံးကြိမ်မြောက်ဌ်ဳ ပတ်ပတ်လည် နှစ်ခုသော နှစ်တန်းသောအကြောင်းကို စီရင်ရမည်ဟူလိုသတည်း။ တေရသကဏ်ဍီကာဌ်ဳ "တတိယဝါရ စတုတ္ထဝါရေ" ဟူစာအမျှားရှိ၏။ "တတိယာဝါရေ သမ္ပတ္တေ" ဟူရှိသာ ရှိရမည်။ စတုတ္ထဝါရပုဒ်မလို။ အဓိပ္ပာယ်မရ။ တတိယာယမဂ္ဂန္တီ စသော တေရသကဏ်ဍီကာ စကားဖြင့် ပါဠိတော်ကို လှမ်း၍ဖွင့်သတည်း။

ပရိယာယေနာတိ ပရိက္ခေပေန စသောအဌကထာစကားဌ်ဳ ထိုးဖြူရုံစသည်တို့၏ အမိုးကို ဆိုသတည်း။ ။သမ္ပမ္မိ ဧစ တံ ဆဒနံစသည်ဌ်ဳ မဂ္ဂပရိယာယအလုံးစုံအမိုးကို အထပ်ထပ်မိုးရာဌ်ဳ သိအပ်၏ဟူလိုသတည်း။

စ၊ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ သမ္ပမ္မိ၊ သော။ တံဆဒနံ၊ ဤမဂ္ဂပရိယာယ အမိုးကို။ ဆဒနုပရိ၊မိုးအပ်ပြီးသော အမိုး၏ အဏက်ဌ်ဳ။ ဝေဒိတမ္ဗ၊၏။

မဟာလွကဝိဟာရ သိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

၁၀-သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၃၀။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်ဌ်ဳ "ဥဒကံ၊ ရေကို။ တိဏံ ဝါ၊မြက်၏အထက်သို့လည်းကောင်း။ မတ္တိကံဝါ၊မြေ၏အထက်သို့လည်းကောင်း။သိဉ္စေယျ၊ဝါ၊ကိုယ်တိုင်သွန်းလောင်းမူလည်း သွန်းလောင်းငြားအံ့"-ဟုအနက်ပေး။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဌ်ဳ "မာတိကံ သမ္မုခံ ကရောတိ" ဟုမိန့်အပ်၏။ ဤစကားဖြင့် ရေကို မြက်၏အထက် မြေ၏အထက်သို့ သွန်းလောင်းသည်ကို ဆိုသတည်း။ တစ်နည်းကား"ဥဒကံ၊ ရေ၏အထက်သို့။ တိဏံဝါ၊ကိုလည်းကောင်း။ မတ္တိကံဝါ၊ကိုလည်းကောင်း။သိဉ္စေယျ၊ဝါ၊အံ့။ဟုအနက်ပေး။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဌ်ဳ "သကဋဘာရမတ္တဉ္စေပိ တိဏံ ဧကပယောဂေန ဥဒကေ ပက္ခိပတီ" ဟုမိန့်အပ်၏။ ဤစကားဖြင့် မြေကို ရေ၏အထက်သို့ သွန်းလောင်းသည်ကို ဆိုသတည်း။

ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော အစ္ဆိန္နသိက္ခာပုဒ်ဌ်ဳ။ ကေ စိဝရံ ကော ဗဒ္ဓါနိ စ ဗဟူနိတိအာဒိနာ၊ဖြင့်။(ဝိဋ္ဌ၊၂၊၃၀၁)ဝုတ္တနယေနနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ဝေဒိတဗ္ဗာ၊၏။ မာတိကံ၊ ပိုးရှိသော မြောင်းကို။

သစေတတ္ထ ထတ္ထ-စသည်ဖြင့် မြောင်းမကြီးမှ လက်ချောင်းကဲ့သို့ မှာကျိ မြောင်းငယ်သွယ်သည်ကို ဆိုသတည်း။ မတ္တိကာယပိ အညေသုပိ ကဋ္ဌဂေါမယာ ဒီသုသေဝနယော-ဟု အဋ္ဌကထာဌိမိန့်တော်မူသောကြောင့် ပါဠိတော်၌ "တိဏံ ဝါ မတ္တိကံ ဝါ"သည် နိဒဿနမျှသာဟု သိအပ်၏။။။တရဿကဏ်ဌိကာ၌ "ဝိနာပိ ဝဓကစေတနာယ ဟောတိ" စကားကို ဝဓကစေတနာနှင့်ကင်းလျှင်လည်းကောင်း မကင်းမူလျှင်လည်းကောင်း ဖြစ်တတ်သောသဘောကို ပြလိုလျှင်သာ ဆိုသတည်း။ ဝစကံစေတနာမရှိမှ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂါပြစကား(သာရတ္ထ ၃၊၃၄)၌ တာဒိသမေဝ စဒ္ဒဒံ ဝိနာ ဝစကစေတနာယ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန တိဏာဒီနံ သိဒ္ဓန်-မိန့်အပ်၏။ဝဓကစေတနာရှိ၍ သေသော်သဋ္ဌိစပါဏာ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်သဘည်း။

သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

၃-သြဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၄၄။ တေသံထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနိယော ကိဉ္စာပိ နဒေန္တိ နဒါပေန္တိ။ ပန တထာပိ ယသ္မာ ကထယန္တိ။ တသ္မာ စ,ယသ္မာ အဘိဟရိံသု။ တသ္မာ စ လာဘိနော ဟောန္တိတိယောဇနာ။

ကထာနုသာရေန၊ မေးမြန်းသောစကားသို့ အစဉ်လျောက်သဖြင့်။ ဒီသဒ္ဒ နာဝသေန၊ ဖြင့်။ ကထယန္တိ၊ ၏။ (တေန ဝုတ္တံစသည်ကား နိဂုံးတည်း)။ ။ တေသံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခူနံ၊ တို့၏။ ယသ္မာ နှ အာဂစ္ဆတိ။တသ္မာ စ, လာဘတဏှာယ အာကာစိုယမာနဟဒယာ ပန အာကာစိုယမာန ဟဒယတ္တာစ တာသံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပဍ္ဎာယံ အဂမံသု။ (ပနသဒ္ဒါသည် စသဒ္ဒါ၏ အနက် ဟောတည်း) တစ်နည်းကား"ကိဉ္စာပိ နှ အာဂစ္ဆတိ အာကယ်၍ တရုံတဆစ်မျှ မလာဘူး၏ ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ လာဘ တဏှာယ၊ သည်။ အာကာစိုယမာန ဟဒယာ အာကာစိုယမာန ဟဒယတ္တာ၊ ကြောင့်-"ဟု အနက်ပေး (တစ်ရုံတစ်ဆစ်မျှ မိမိတို့ထံမလာမရောက်စဖူးသည်နှင့် အကျမ်းမဝင်လေသော ကြောင့် ဘိက္ခုနီမတို့ ကျောင်းသို့ မသွားကုန်ရာဟုစောဒကဆရာ၏ အာဘောဂ ရှိသတည်း။)

ဝစနံ၊ လာကုန်းကြဟု ခေါ်သောစကားကို။ ။သဂ္ဂမဂ္ဂဂမနေပိ၊ နတ်ရွာလူ့ပြည်သို့သွားကြောင်း ခရီးသို့သွားခြင်း၌ ဓသဒ်လည်း။ သဂ္ဂဖြင့်လူ့ပြည်ကို လည်းယူ၊ပိသဒ္ဒါ သမ္ဘာဝနာ အနက်ဟော နတ်ရွာလူ့ပြည်သို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော ခရီးသို့သွားခြင်း၌သော်လည်း ဖိလာဖြစ်တုံသေး၏။ စျာန်မဂ်ဖိုလ်သို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော ခရီးသို့သွားခြင်း၌ ဖိလာဖြစ်ရာ၌ ဆိုရန်မရှိဟု ချီးမွမ်းသတည်း။

၁၄၅။ ပရိဟရန္တော၊ ရှောင်လွဲတော် မူလိုသည်ဖြစ်၍။။ကွဓဝတ္ထုမှီ။ပရတော ဘာဟိရေ ကထေန္တော၀။ ကွဒါနိ၊ ၌။ ယဥ္ဇ တံ သီလံ၊ အကြင်သီလသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယထာ စ။ ယေန စ ကာရဏေန၊အကြင်အကြောင်းဖြင့်လည်း။ တံသီလံ၊ သည်။ တဿဘိက္ခုနော၊ ထိုဘိက္ခုနော၀ါဒကရဟန်းအား။ အတ္ထိနာမ၊ ရှိသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသီလ, သီလရှိခြင်း၏ အကြောင်းကို ပါတိမောက္ခသံ၀ရသံ၀ုတော ဖြင့် သီလကိုပြတော်မူသတည်း။ အာစာရဂေါစရ သမ္ပန္နော စသည်ဖြင့် သီလရှိခြင်း၏အကြောင်းကို ပြသတည်း။

ဝိဟရတိတိ၌ ကွတိသဒ္ဒါ တစ်ခုကျေ။ ဝိဟရတံတိ၊ ဝိဟရတိဟူသော။ ဧတံ၀စနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိဟရတီတိ၊ ဝိဟရတိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တွေ့ ဝိနယအဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ။တဿ သုတဿ၊ ၏။ (အဝိနာသနံ၌စပ်)။ ဧတ္ထသိက္ခာပဒေ၊ ၌။ ကွဒံ၊ ကျွဆိုအပ်လတ္တံ့သည်ကား။ နိဂမနံ၊ အကျဉ်းချုံးသော စကားတည်း။

အတ္ထတော စ ကာရဏတော စ-၌ ပါဠိတော်အနက်သည် အတ္ထတည်း။ အဋ္ဌကထာသည် ကာရဏတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၃၀၄)၌ အတ္ထတောတိ ပါဠိအတ္ထတော။ ကာရဏတောတိ ကာရဏူပပတ္တိတော။ အဋ္ဌကထာတောတိ အဓိပ္ပာယော-ဟု မိန့်အပ်၏။

ဥပသမ္ပဒါယ ပဋ္ဌဝေဿနဋ္ဌ ရဟန်းခံသောနေ့မှစ၍ ရေတွက်သော် ငါးနှစ်မစေ့သေ်လည်း ငါး၀ါစေ့က နိဿယမုစ္စကအာဂါရ၏။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အယူတော်တည်း။ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌကထာ (၁၊၄၄၃၊၄၄၄) ၌ကား။ ပဋ္ဌဝေဿာတိ ဥပသမ္ပဒတော ပဋ္ဌာယ ပရိပုဏ္ဏပဋ္ဌဝသံ၀စ္ဆရော။ ဒသဝဿာတိ ဧတ္ထာတိပိ သေဝနယော။ သံ၀စ္ဆရဝေဿန ပဋ္ဌဝေဿသု ပရိပုဏ္ဏေသု ဥဒ္ဓဝဿဝေသန အပရိပုဏ္ဏေသု ပိ ပဋ္ဌဝေဿာယေ၀။ ကွတရထာ ဥနံ ပဋ္ဌဝေဿာ

တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိ ဝဿူပသမ္ပဒါဒိသုဝိယ ကေစိ သံဝစ္ဆရကာနံ အဝိစာရေတ္ဝာ ပဉ္စာဿောတိ ဝစနသာမညေန ဝုတ္တ ဝဿဂဏနမေဝ ဂဏှန္တိ။ တဒယုတ္တံ၊ ပဘာဝဟာကောသုယုတ္တံ ဝါ မဂ္ဂိတမ္ပဝ-ဟုမိန့်အပ်၏။ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိ ဝဿူပသမ္ပဒါ ဒိသုဂိယ-ဟူသော ဥပမာစကား၌ ဆိုသင့်မည်မထင်။ ပဉ္စင်း ခံရာမှာ နှစ်ကို ပဓာနပြုရသကဲ့သို့ နိသာယမုစ္စက ပုဂ္ဂိုလ်မှာ နှစ်ကိုပဓာန မပြုရချေ။ ဝါ-ကိုသာ ပဓာန ပြုရလေသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဌ် “ဥပသမ္ပဒါယ ပရိပုဏ္ဏာ ပဉ္စဝဿေန”ဟု မမိန့်မူ၍ “ဥပသမ္ပဒါယ ပဉ္စဝဿေန” ဟု ဟိန့် အပ်၏။ဝါဆိုနေ့ ရဟန်းခံမူ ငါးဝါမြောက် သီဘင်းကျွတ်လပြည့်နေ့က် ငါးနှစ်မပြည့်သေး သော်လည်း ပဉ္စဝဿာ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ-ဝိနိစ္ဆယဋီကာကို ငါဘိဿရာ မန္ဒစ်သက်။ နိသာယ မုစ္စကပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘိက္ခု ပါတိမောက် သာခာရဏာဘိက္ခု နိပါတိမောက်ကို နှုတ်တက်ရွရွရ၍ အကြင်း သုတ် စသည်ကို သင်ရုံသာ သင်အပ်၏။အသာခာရဏာ ဘိက္ခုနိပါတိမောက်ကို ရသော်လည်း နိသာယမုစ္စက အက်ိမြောက်ဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးအမိန့်တော်ရှိသတည်း။ ဘိက္ခုနောဝါဒက အရာ ဤအဋ္ဌကထာမှာ “ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ ပဂုဏာ”ဟု လာသည့် အရာကို ဝိနယဝိနိစ္ဆယ-(၁၁၄၃)မှာ “ယဿ သဉ္ဇကဆံ သဗ္ဗံ။ဝါစုဂ္ဂံ ပိဋ္ဌကတ္တယံ”ဟု ဝါစုဂ္ဂသဒ္ဒါနှင့် ရေးသည်ကိုရှု၍ တေရသကာဏိကာဋ္ဌ ဝါစုဂ္ဂတာတိ ပုရိမဿေဝ ဝေဝစနံ”ဟု ဖွင့်သော စကားသည်သာလျှင် အသင့်ဖြစ်သတည်း။ ဝိမတိနိနောဒနိဋီကာ(၂၂၀)၌ကား ပဂုဏာဝါစုဂ္ဂတာဘိဓါဌတောစ အတ္ထတောစ ပဂုဏာမုခေသန္ဒိဓာပနဝသေန ဝါစုဂ္ဂတာ ကာတဗ္ဗာ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော ဘိက္ခုနောဝါဒက အင်္ဂါမှာ “ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိး ပဂုဏာ”ဟု လာသောကြောင့် ဘိက္ခုနောဝါဒက ရဟန်းသည် အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ပိဋကတ်သုံးပုံကို သင်ရုံသာ သင်ရသည်။ နိကာယ်လေးပါးကိုလည်း သင်ရုံသာ သင်ရသည်။ အဘိဓမ္မာလေးကျမ်း၏ အဋ္ဌကထာကိုလည်း သင်ရုံသာ သင်ရသည်။ အဋ္ဌကထာနှင့် တကွသော ဝိနည်း ပါဠိကိုလည်း သင်ရုံသာ သင်ရသည်။

ဤသို့ ဖြစ်ရာသတည်း။ ဤသို့ဖြစ်သော်နိသာယသည်း ဆရာအောက်လျှော့ လေရာ၊ တည်း။အကြောင်းကား နိသာယသည်း ဆရာကဲ့သို့ ဝါစုဂ္ဂတ မပြုရသော ကြောင့်တည်း။

ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ၊ တရားနာနိုင်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ စတ္တာရောဘာဏဝါရဠ္ဍ ရှစ်လုံး တစ်ပါဒ လေးပါဒ တစ်ဂါထာ။ ဂါထာနှစ်ချောင်းဆယ်သည် တစ်ဘာဏ ဝါရ။ လေးဘာဏဝါရသည် နှစ်အင်္ဂါကျော်ရှိသည်။ ခုဒ္ဒသိက္ခာကျမ်းသည် နှစ်ဘာဏဝါရရှိသတည်း။

ပရိကထနဋ္ဌာယ၊ အပြေအပြစ်တရားဟောပြောနိုင်ခြင်း အကျိုးငှာ။

အန္ဓကဝိန္ဒသုတ်သည် ပဉ္စကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် ဒုါဒသမဝဂ်စတုတ္ထသုတ်တည်း။ တစ်ဆယ့်တစ်ကြောင်းပေ ခုနစ်ကြောင်းခန့်ရှိ၏။ မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ်သည် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်၌ ဘဒ္ဒကဝဂ် ဒုတိယသုတ်တည်း။ တစ်ဆယ့်နှစ်ကြောင်းပေ ရှစ်ချပ်ခဲ့ခန့်ရှိ၏။ အမ္ဗဋ္ဌသုတ်သည် သုတ်သီဍကွန်ပါဠိတော် တတိယသုတ်တည်း။ တစ်ဆယ့်နှစ်ကြောင်းပေ ခုနစ်ချပ်ခဲ့ခန့်ရှိ၏။ အနုမောဒနာသုံပါးတို့တွင် ဒါနာနိသံသ ပဋိသံယုတ္တ အနုမောဒနာသည် ပဉ္စကအင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် စတုတ္ထဝဂ် ပဉ္စမသုတ်တည်း။ တစ်ဆယ့်တစ်ကြောင်းပေ တစ်ချပ်ခဲ့ခန့် ရှိ၏။ မင်္ဂလသုတ္တ အနုမောဒနာသည် သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် ဒုတိယဝဂ် စတုတ္ထသုတ်တည်း။ တိရောကုဋ္ဋ အနုမောဒနာသည် ပေတဝတ္ထုပါဠိတော် ပဌမဝဂ် စတုတ္ထသုတ်တည်း။ ကမ္မာကမ္မဝိနိစ္ဆယသည် ပရိဝါရပါဠိတော် ကမ္မဝဂ်၌လာ၏။ သမာဓိကမ္မဋ္ဌာန်းကား စျာန်လမ်းတည်း။ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကား မဂ်လမ်းတည်း။ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းနှစ်ပါးသည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လာ၏။

ဒေ့ဝိဘဂ်ါ ပဂုဏာ ဝါစုဂ္ဂတာ ကာတဗ္ဗာတိ ဣဒံ ပရိပုစ္ဆာဝသေန ဥဂ္ဂဟဏမိဿ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ ဟူသော တရသကဏ်ဍီကာ (၂၄၀)စကား၌ "ဝါစုဂ္ဂတာဝသေန၊ နှုတ်တက်ရွရွရ အောင် ပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟဏံဝေ၊ သင်ယူခြင်း ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍၊ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်သည်။ နု၊ မဟုတ်သေး။ အထဓေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပရိပုစ္ဆာဝသေန၊ ဥဘတောဝိဘင်းပါဠိတော်ကို အဖန်ဖန်မေးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟဏမိဿ၊ ယခုကာလသင်ကြား သကဲ့သို့ သင်ခြင်းကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဤသို့ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ပေါင်းအပ်၏။ ဤသို့ အနက်ပေးသည်ကား တရသကဏ်ဍီကာနည်းကို မှီး၍ မိန့်ဆိုအပ်သော ဣမ ဝါစုဂ္ဂတာတိ ဣဒံ ပရိပုစ္ဆံ သန္ဓာယာဟာတိပိ ဝုတ္တံ- ဟူသော ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၊၄၄၄) စကား အတ္ထမတ္တဝသေန ပေတ္တ ယောဇနံ ကရောန္တိ-ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၂၊၂၀) စကားတို့ကို ရှု၍ အနက်ပေးသတည်း။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ စကား၌ "ဣမ၊ ဤအရာ၌။ ဝါစုဂ္ဂတာတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ပရိပုစ္ဆံ၊ ဥဘတောဝိဘင်း ပါဠိတော်ကို အဖန်ဖန် မေးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သင်သည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ အာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟု အနက်ပေး။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ၌။ အတ္ထမတ္တဝသေနပိ၊ ဥဘတောဝိဘင်း ပါဠိတော်၏ အနက်မျှ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ယောဇနံ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။" ဟု အနက်ပေး။

ဘဲရသကဏ်ဋီကာ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ဥာဘောဝိဘင်း ပါဠိတော်ကို နှုတ်တက်ရွရွရုအောင် ပြုမှသာလျှင် နိဿယည်းထိုက်သည် မဟုတ်သေး စင်စစ်မူကာ ဥာဘောဝိဘင်း ပါဠိတော်ကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းသည်၏ အစွမ်းအား ဖြင့် သင်ကြားရုံမျှဖြင့်လည်း နိဿယည်းကို ဆိုက်၏ ဟူလိုသတည်း။ ဤအဓိပ္ပါယ် ဖြင့်ပင် ရဘာနာပုံ နေပြည်တော်ကြီး၌ ပထမမြို့တည် နန်းတည် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာဘင် မင်းဘုးကြီးလက်ထက် ဇမ္မူမဆံ့. ပျံနှံသီခိုရ် ထုတ်ခြင်း လျှို့အောင် ဂုဏ်ရောင်သတင်း ကျော်စောခြင်း ရှိတော်မူကုန်သော ဆရာတော်မြတ်တို့သည် နိဿယည်းပေးဘော် မူကြကုန်ဘိသတ်သည်း။

တစ်နည်းကား ပါဠိဝသေန၊ဥာဘောဝိဘင်း ပါဠိတော်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဂုဏ်ဝေ၊ လေ့လာခြင်းကိုသာလျှင်။ ဝါစဂ္ဂတံဝေ၊ နှုတ်သို့တက်ခြင်းကို သာလျှင် (ဝါ)နှုတ်တက်ရွရွ ရခြင်းကိုသာလျှင်။(ပဂုဏ်ကို ဝါစဂ္ဂတံဖွင့်၍ အနက် ပေးသတည်း။)သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်ဆိုအပ်သည်။ နှ၊ မဟုတ်သေးဘူး။ အထခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပရိပုစ္ဆာဝသေန၊ အဋ္ဌကထာ၏ အစွမ်းအား ဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟာဏမို့၊ သင်ခြင်းကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်၏ဟု အနက်ပေး။

အဓိပ္ပာယ်ကား ဥာဘောဝိဘင်းပါဠိတော်ကို နှုတ်တက်ရွရွရရုံမျှနှင့် နိဿယည်း မထိုက်သေး။စင်စစ်မူကား ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာကိုသင်ဦးမှ နိဿယည်းထိုက်သည်ဟူလိုသတည်း။ ဤဒုတိယနည်းသည် စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နည်းတည်း။ ဤနည်းသည် "အသက္ကောဇ္ဇနေန တိဟိ ဇနေဟိ သဒ္ဒိံ ပရိပတ္တနက္ခမာ ကာတဗ္ဗာ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ တင်းတင်းကြပ်ကြပ် မိန့်ဆိုအပ်သောစကားနှင့် ညီဆုတ်လှသတည်း။လုံစေ့ပါဋ္ဌစေ့မရမူ၍ ရတချို့ မရတချို့ရှိသည်ကို အသက္ကောဇ္ဇနေနဆိုသတည်း။ "အသက္ကောဇ္ဇနေန တိဟိ ဇနေဟိသဒ္ဒိံ" ဟုဆိုသောကြောင့် အသက္ကောဇ္ဇနေန- အရ တစ်ပါး၊ တဲ့ဟိဇနေဟိအရ သုံးပါး ပေါင်းလေးပါးတည်း။ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ တရသကဏ်ဋီကာဆရာသည် အာစရိယဝါဒကိုပြသတည်း။ မဟာဝါနိဿယမုစ္စက အရာ(သာရတ္ထ၊၃၊ ၂၄၄)၌ "ပါဠေ အဝတ္တမာနေ-" စကားကို ဂဏ္ဌိသုံးစောင် အလိုအားဖြင့်ဆိုသတည်း။ ဋီကာဆရာကိုအပြစ်မတင်သာ။

မာယေန မာဏဝေန သဒ္ဒိံ မစလဂါမေ ကာလင်္ကတ္တာ တတ္ထ ဥပ္ပန္နေ တေတ္တိံသဒေဝပုတ္တေ ဥပါဒါယ ကိရ တသ္မာ ဒေဝလောကသ္မာ အယံပဏ္ဍုတ္တိ ဇာတကာတိဝဒန္တီ(သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာ နန္ဒနဝဂ် ပထမသုတ်အဖွင့်။သံ၊၌။ ၁၊၂၈)သက္ကော ကိရ မဂဓရဋ္ဌေ မစလဂါမကေ မာယောနာမ မာဏဝေါဟုတ္ထာ တေတ္တိံသပုရိသေ၊ဂဟေတ္ဝာကလျာဏကမ်ံကရောန္တော သတ္တာဝတ္တာပဒါနိပ္ပရေတ္ထာ

တတ္ထ ကာလက်ိတောဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ (သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာ သက္ကသံယုတ် ပထမသုတ်အဖွင့်(သံဋ္ဌ ၁၊၃၀၉) သက္ကသံယုတ် ဒုတိယဝဂ်ပဋမသုတ်အဖွင့်ဋ္ဌလည်းနည်းတူလာ၏။သဗ္ဗေပိတေတ္တိံ သဇနာဇာတာ (ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ (ဋ္ဌ ၁၊ ၁၇၀) ရှေးစကားနှစ်ရပ်။) မာဃော။ပ။ဇိဝိတပရိယောသာနေ တာဝတိံသ ဘဝနေ သက္ကောဒေဝရာဇာ ဟုတ္ဝာနိဗ္ဗတ္တိ။ တေတ္တိံသ သဟာယကာပိဿတတ္ထေဝ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ (ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာနောက်စကား (၁၊၁၇၂) သက္ကသံယုတ် ပဋမသုတ်အဋ္ဌကထာနှင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ဤနောက်စကားကိုထောက်၍ နန္ဒနဝဂ် ပထမသုတ် အဋ္ဌကထာနှင့်ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ရှေ့စကားနှစ်ရပ်၌ တေတ္တိံသ သခ်္ဂ သဒ္ဒါကို ဥနသခ်္ဂသဒ္ဒါဟု မှတ်အပ်၏ ထို့ကြောင့် မာဃကိုထည့်သော် စတုတိံသတည်း၊ ဤနောက်စကားကိုထောက်၍ပင် သံယုတ်အဋ္ဌကထာလာ "မာဃေန မာဏဝေန သဒ္ဓိံ-စသော စကား၌ မာဃကိုချန်လှပ်၍ တေတ္တိံသဟုသိအပ်၏။ မာဃေနမာဏဝေန သဒ္ဓိံ။ တေတ္တိံသ သဟပုညကာရိနော ဇာတ္တာ နိဗ္ဗတ္တာတိ တံ သဟစရိဟဋ္ဌာနံ တေတ္တိံသံ။ (အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝိနီဋီကာကျော် ပဋ္ဌပရိစ္ဆေဒ အဖွင့် (၁၆၂။) သဒ္ဓိန္တိ တေသာ တေတ္တိံသ သဒ္ဒေန ယဒိ သမ္မန္နော။ မာဃံ မာဏဝံ ပဝေသေတ္ဝာ တေတ္တိံသ သခ်္ဂ သိယာ။ ယဒိ နိဗ္ဗတ္တာတိ ဣမိနာ သမ္မန္နော။ တံ ဌပေတ္ဝာ တေတ္တိံသ(သခ်္ဂ သိယာ။ ကတ္ထစိ ပန တံ ပေတ္ဝာ တေတ္တိံသ သခ်္ဂ ပညာယတိ။ (မဏိသာရ မဉ္ဇူ။သာ၊ ၂၊ ၆) ။ဤမဏိသာရ မဉ္ဇူ။သာ စကားတွင် ရှေးစကားကို နန္ဒနဝဂ် ပထမသုတ်အဋ္ဌကထာနှင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ရှေးစကားနှစ်ရပ်ကိုငဲ့၍ ဆိုသတည်း။ ယဒိနိဗ္ဗတ္တာတိ-စသော နောက်စကားကို သက္ကသံယုတ် ပထမသုတ် အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ နောက်စကားကိုငဲ့၍ ဆိုသတည်း။ ငါဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ယူသော် လာလာသမျှသော အရာတို့၌ စတုတ္ထိံသခ္ယည်း ဖြစ်သတည်း။ ဤကဲ့သို့ပင် ဤ"အသ-ဏ္ဍာန္တေန တိဟိ ဇနေဟိ သဒ္ဓိ"-စကားမှာလည်း ပေါင်းလေးပါးတည်း။

ဇကဿ ပမုဋ္ဌံ ဣတရဿ ပဂုဏံ ဟောတိတိ အာဟ တီဟိ ဇနေဟိ သဒ္ဓိ ပရိဝတ္တနက္ခမာ ကာတမ္မာတိ- ဟု တေရသကဏ် ဋီကာ၌ မိန့်တော်မူ-သောကြောင့် လေးယောက် ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဥာဘတောဝိဘင်းကို အရင်းမှစ၍ အဆုံးတိုင်အောင် ရတစ်ချို့မရတစ်ချို့ဆောင်ရွက်သည်ကို သိအပ်၏။ ဥာဘတောဝိဘင်း ပါဠိတော်ကို လေးပိုင်းပိုင်း၍ လေးထောက်ကုန်သော ရဟန်းတို့ ဆောင်ရွက်သည်ကိုမူကား မသိအပ်။

ခန္ဓကဝတ္တဥ္စ-အရကား မဟာဝါခန္ဓကဋ္ဌလာသေ ၁ ဥပဇ္ဈာစရိယဝတ် စသည် သာတည်း။ စူဠပါဝတ္တက္ခန္ဓကဋ္ဌ လာသောဝတ်ကား မဟုတ်။ အကြောင်းကား "ဝတ္တက္ခန္ဓကဋ္ဌ"ဟု မမိန့်သောကြောင့်တည်း။

သစေ မဇ္ဈိမဘာဏကော ဟောတိ-စသည်၌ ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသည်မှ နောက်ကာလ၌မုခပါဋိပရိယတ်တော် မတိမ်ကော မပျောက်ပျက် စေခြင်းငှာ အသီးသီးဝေပုံခွဲသဖြင့် ရွက်ဆောင်တော်မူကြရာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တပည့်တို့အား မဇ္ဈိမနိကာယ် ဝေပုံကျသည်ဖြစ်၍ တပည့်သားမြေး အစဉ်အဆက် မဇ္ဈိမနိကာယ်ကို ရွက်ဆောင်ရသည်နှင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တပည့်သားမြေး အဆက်ဆက်သည် မဇ္ဈိမဘာဏကကိုးသား မည်လေသတည်း။ ထို့ကြောင့် သုတ်သီလက္ခန်ဓာဋ္ဌကထာ ဗာဟိရနိဒါန်းအဖွင့် (ဒီ ဋ္ဌ ၁၊၅)၌ "တတော အနန္တရံ အသီတိဘာဏဝါရပရိမာဏံ မဇ္ဈိမနိကာယံ သင်္ဂါယိတ္ဝာ ဓမ္မသေနာပတိသာရိပုတ္တတ္ထေရဿ နိဿိတကော ပဋ္ဌပေသုံ။ ဣဒံ တုမ္ဟေ ပရိဟရထာတ်"ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုမဇ္ဈိမဘာဏက ကိုးသားဖြစ်အံ့။ မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်ကို သင်ရမည်ဟူလိုသဟည်း။အရှင်အာနန္ဒာအား ဒီဃနိကာယ် ဝေပုံကျသည်ဖြစ်၍ တပည့်သားမြေးအစဉ်အဆက် ဒီဃနိကာယ်ကို ရွက်ဆောင်ရသည်နှင့် အရှင်အာနန္ဒာ၏ တပည့်သားမြေး အဆက်ဆက်သည် ဒီဃဘာဏကကိုးသားမည်လေသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသောကျမ်း(ဒီ၂၊၁၊၁၅)၌ အယံ ဒီဃနိကာယော တိ ဝတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ပဋ္ဌပေသုံ။ "အာဝုသော ဣမံ တုယ္ဟံ နိဿိတကော ဝါစေတိတ်"ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုဒီဃဘာဏကကိုးသားဖြစ်အံ့။ သုတ်မဟာဝါကို သင်ရသည်ဟူလိုသတည်း။ အရှင်မဟာကဿပအား သံယုတ္တနိကာယ် ဝေပုံကျသည်ဖြစ်၍ တပည့်သားမြေး အစဉ်အဆက်ဆက် သံယုတ္တနိကာယ်ကို ရွက်ဆောင်ရသည်နှင့် အရှင်မဟာကဿပ၏ တပည့်သားမြေး အဆက်ဆက်သည် သံယုတ္တဘာဏကကိုးသား မည်လေသကည်း။ ထို့ကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသောကျမ်း (ဒီ၂၊၁၊၁၅)၌ သံယုတ္တနိကာယံ သင်္ဂါယိတ္ဝာ မဟာကဿပတ္ထေရံ ပဋ္ဌပေသုံ ဘန္တေ ဣမံ တုမှာကံ နိဿိတကော ဝါစေထာ တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အရှင်အနုရုဒ္ဓါအား အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဝေပုံကျသည်ဖြစ်၍ တပည့်သားမြေးအစဉ်အဆက် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ကို ရွက်ဆောင်ရသည်နှင့် အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ တပည့်သားမြေး အဆက်ဆက်သည် အင်္ဂုတ္တရဘာဏကကိုးသား မည်လေသတည်း။ ထို့ကြောင့်ဆိုအပ်ပြီးသောကျမ်း၌ အင်္ဂုတ္တရနိကာယံ သင်္ဂါယိတ္ဝာ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရံ ပဋ္ဌပေသုံ။ ဣမံ တုမှာကံ နိဿိတကော ဝါစေထာတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊၂၀)၌ ပုဗ္ဗေ ကိရ မဟာထေရာ-စသည်ကို ဆိုသည်ကား ဤသို့ထုတ်ပြအပ်ပြီးသော စကားကို မှီး၍ဆိုသတည်း။ ကြွင်းကျန်သော ဥဒ္ဒကနိကာယ်ကို အရှင်အာနန္ဒာအား ပထမသင်္ဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့သည် အပ်နှင်းတော်မူကြကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ဗာဟိရနိဒါန်းအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၃)၌ "အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ သာမညဖလဿ နိဒါနမ်ပိ ပုစ္ဆိ။ ပုဂ္ဂလမ်ပိ ပုစ္ဆိ။ ဝတ္ထုမ်ပိ ပုစ္ဆိ။ ဧတေနေဝုပါယေန ပဥ္စနိကာယေ ပုစ္ဆိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ထို့ဝိနည်းအဋ္ဌကထာကို ထောက်၍ နိကာယ် ငါးပါးတို့တွင် မဇ္ဈိမနိကာယ်, သံယုတ္တနိကာယ်, အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်တို့မှ ကြွင်းကျန်ကုန်သော ဒီဃနိကာယ် ခုဒ္ဒကနိကာယ် နှစ်ပါးတို့ကို အရှင်အာနန္ဒာအားသာ အပ်နှင်းကုန်သတည်း-ဟု သိအပ်၏။ အရှင်အာနန္ဒာသည်ကား မိမိဝေပုံကျကုန်သော နိကာယ်နှစ်ပါးတို့ကို တပည့်သားမြေးတို့အား ခွဲဝေ၍ တဖန်အပ်နှင်းပြန်သည် ဖြစ်လေရာသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ဤသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ဇာတကဘာဏကာနံ-စသော စကားကို မိန့်ဆိုအပ်သတည်း။ ဝိနည်းကိုမူကား "တတော မဟာကဿပတ္ထေရော ထေရာသနေ နိသိဒိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိံ ဝိနယံ ပုစ္ဆိ။ ပဋိမံ အာဝုသော ဥပါလိ ပါရာဇိကံ ကတ္ထ ပညတ္တန္တိ။ ဝေသာလိယံ ဘန္တေတိ" စသည်ဖြင့် ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ဗာဟိရနိဒါန်းအဖွင့် (ဝိဋ္ဌ ၁၊၁၂) လာရှိသည်နှင့်အညီ အရှင်ဥပါလိအား မေးသောကြောင့် ပဋ္ဌနိကာယေ ပုစ္ဆိ-စကား၌ ဝိနည်းကိုချန်၍ ယူအပ်၏ဟု သိအပ်၏။ နိကာယ် ငါးပါးတို့ကို အရှင် အာနန္ဒာအားသာ မေးသော်လည်း အရှင်အာနန္ဒာအားသာ အကုန်မအပ်နှင်းကြောင်းကို ဆိုအပ်ပြီးသော သုတ်သီလက္ခန်စကားကို ထောက်ထား၍ သိအပ်၏။ ဤသို့ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်တော်မူဘိသတည်း။

တတော တတော သမုစ္စယံ ကတ္ဝာ-စသည်၌ ဒီဃနိကာယ်မှ တချို့၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်မှ တချို့ ဤသို့စသည်ဖြင့် မူတ်စုကဲ့သို့ ထိုထိုကျမ်းစုံ၍ ဖွဲ့ဆောင်အပ်။ ဆောင်သော်လည်း နိဿရဏ်းဆရာ၏ အလိမ္မာမြောက် ဟူလိုသည်း။ ဤစကားကိုထောက်၍ နိဿယမူစုကပဋိလ်မှာလည်း သုတ္တန်မှ လေးဘာဏဝါရကို ဆောင်သည်ကာလ ထိုထိုကျမ်းမှစု၍ မသင်အပ်။ တစ်ကျမ်းကျမ်းမှ တစ်စုံတည်း လေးဘာဏဝါရကိုသာ သင်အပ်၏ဟု မူတ်အပ်၏။

ဤတထာသု ဝိစာရဏာဒယော နှတ္ထိ-စကားဖြင့် ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုတိုင်းသာ မှတ်အပ်၏ ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ ဒုတိယပါရာဇိကအဖွင့် ဟရဏကကထာ (ဝိဋ္ဌ ၁၊၃၀၅)၌ အညေသု ပန ဝိစာရ

ဏာဝေ နတ္ထိဟု လာရှိသည်ကို "အညေသူတိ မဟာပစ္စုရိ အာဒီသု၊ ပဲစာရဏာဝေ နတ္ထိတိ တတ္ထာပိ ပဋိက္ခေပါဘာဝတော အယမေဝတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဟု သာရတ္ထဒီပနီ(၂၊၁၄၉)၌ ဖွင့်အပ်၏။

အဘိဓမ္မ၊၌၊ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊ သင်အပ်၏ဟူ၍။ အဋ္ဌကထာသု၊အစောင်စောင်ကုန်သော အဋ္ဌကထာတို့၌။ နဝုတ္တံ၊ မမိန့်မဆိုအပ်၊

အဓိပ္ပာယ်ကား မဆိုသောကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသော သုတ္တန်ကို မသင်မူ၍ အဋ္ဌကကထာနှင့် တကွဖြစ်သော အဘိဓမ္မာ ပိဋကတဲကို သင်သော်လည်း နိဿယည်း အင်္ဂါမမြောက်၊မသင်သော်လည်း နိဿယည်း အင်္ဂါမပျက် ဟူလို သတည်း။ ပရိသံ ဥပဋ္ဌာပေတုံ နု လဘတိ-ဟု မိန့်သောကြောင့် နိဿယည်း ဆရာတို့မှာ ပြဆိုအပ်ပြီးသော ကျမ်းဂန်တို့ကိုမလေ့လာမူ၍ နိဿယည်း ပေးသဖြင့် ပရိသတ်ကို လုပ်ကျွေးစေသော် ဒုက္ကဋ် အာပတ် သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါစိတ် အဋ္ဌကထာ ဝိလေခန သိက္ခာပုဒ် အဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၄၅)၌ သော ဝေ နိဿယံ ဒေတိ၊သာမဏေရံ၊ ဥပဋ္ဌာပေတိ။ အညော နေဝ နိဿယံ ဒါတုံ လဘတိ၊နု သာမဏေရံ၊ ဥပဋ္ဌါပေဘုံ။သာမဏေရ ဥပဋ္ဌာနံ ပစ္စာသီသန္တော ပန ဝိနယဓရဿ သန္တိကေ ဥပဋ္ဌံ ဂါဟာပေတွာ ဝတ္တပဋိပတ္တိံ သာဒိတုံလဘတိ ဟုမိန့်အပ်၏။ဤစကားကို ထောက်၍ပရိသံ၊ ကို။ဥပဋ္ဌာပေဟုံ၊လုပ်ကျွေးစေခြင်းငှာ။ နလဘတိ၊မရ" ဟု အနက်ပေး။ ဤစကားကိုထောက်၍ပင် မဟာဝဂ် မဟာခန္ဓက သောဋ္ဌသပဉ္စက (ဝိ၊၃၊၉၄)မှာလည်း "သာမဏေရော၊ ကို။ နဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော၊ မလုပ်ကျွေးစေအပ်ဟု အနက်ပေး။

တစ်နည်းကား နု သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗောတိ ဥပဋ္ဌာယေန ဟုတ္တာ သာမဏေရော နု ဂဟေတဗ္ဗော (သာရတ္ထ၊၃၊၂၃၉)။ဟု"ပဉ္စက အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာလာ ဆဋ္ဌပဏ္ဏာသက ပထမသုတ်အဖွင့်(အံ၊ဋ္ဌ၊၃၊၈၅)စကားအတိုင်း" မဟာဝဂ် မဟာခန္ဓက အဋ္ဌကထာအဖွင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ မိန့်အပ်သော စကားသည် ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့၌ သမုတ်သည်မမည်ဟု အ,မြစ်ကာ ဆီးတားခြင်းမရှိသောကြောင့်

ဆာသင့်ပင် ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ နိဿယည်းအင်္ဂါ မပြည့်စုံဘဲလျက် နိဿယည်းပေးသော် မြောက်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ဘိက္ခုနောဝါဒက ရဟန်းသည် ဘိက္ခုနောဝါဒကေန ပန-စသည်ဖြင့် ဆိုသမျှကို ဝါစုဂ္ဂတ ရအောင် ပြုနသတဲ့သည်း။ ထို့ကြောင့် "ပဂုဏာ ကာတဗ္ဗာ၊ ပဂုဏံ ကာတဗ္ဗမေဝ" ဟု အဋ္ဌကထာဌ် မိန့်အပ်၏။

တီဏိ ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ-စကားဌ် ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ ဝါစုဂ္ဂတာနိ-ကာတဗ္ဗာနိ-အနက်ကို မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၁၀၇) ၌ "ယဿ သာဋ္ဌကထံ သဗ္ဗံ၊ ဝါစုဂ္ဂံ ပိဋကတ္တယံ" ဟု မိန့်အင်္၏။ ထိုစကားကို အရှင် မဟာဗုဒ္ဓဒတ္တာဆရာ မိန့်တော်မူသည်ကား နောက်ဌ် လာလတ္တံ့သော ပဂုဏာ ကာတဗ္ဗာ၊ ပဂုဏံ ကာတဗ္ဗမေဝ" ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားကို ထောက်၍ မိန့်သတည်း။ နောက်စကားကို ထောက်၍ ဤသို့ မိန့်သော အရာသည် "ဝါစုဂ္ဂတာတိ ပုရိမသ္မေဝ ဝေဝစနံ" ဟု တရားသဂင်္ဂဟိကာ (၃၊၃၉) ဖွင့်ခဲ့သည့်အတိုင်း ပဂုဏနှင့် ဝါစုဂ္ဂတသည် ဝေဝုစ်ဖြစ်သော ကြောင့် အလွန် သင့်မြတ် ပေသတည်း။ ဤသို့ ဘိက္ခုနောဝါဒကေန ပန စသည်ဖြင့် ဆိုသမျှကို ဘိက္ခုနောဝါဒကရဟန်း ဝါစုဂ္ဂတရအောင်ပြုရသော် "ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ ပါတိမောက္ခာနိ ဝိတ္ထာရေန သုဝဂတာနိ ဟောန္တိ" စသည်ဖြင့် ဥဘဝိဘင်းနှင့် ဒွေမာတိကာကိုဘာ အထူးထုတ်၍ ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်နှင့် ဘိက္ခုနောဝါဒကေန ပန-စသော အဋ္ဌကထာ စကားသည် ဆန့်ကျင်ရာသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာ (၂၊၂၀) ၌ "ပဂုဏာ ဝါစုဂ္ဂတာတိ ပါဠိတော စ အတ္ထကော စ ပဂုဏာ မုခေ သန္နိဓာ-ပနဝသေန ဝါစုဂ္ဂတာ ကာတဗ္ဗာဟု မိန့်ရှိသည့်အတိုင်း ပါဠိအားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း သင်ကြားသည်ကား ပဂုဏာ။ နှုတ်တက်ရွရွ ရအောင်ပြုသည်ကား ဝါစုဂ္ဂတာ၊ ယူရသည်မဟုတ်လော၊ ယူရန် ရှိ၏၊ မယူသင့်။ အကြောင်းကား သုတ္တန်အဘိဓမ္မာတို့၌ အချို့ကိုရသော် အပ် သကဲ့သို့ ဝိနည်း၌ အချို့ကိုသာရသော် မအပ်ဟု သိစေခြင်းငှာ "ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ" စသော စကားကို အထူး ဟောတော်မူသောကြောင့်တည်း။ ထိုစကား ဆိုသင့်စ။ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသေတို့ ခန္ဓကပရိဝါရတော အာ-ဟရိတ္ဝသုတ္တာဝသေန သုဋ္ဌု ဝိနိစ္ဆိတာနိဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သည်အားလျော်စွာ မဟာဝါခန္ဓက၊ စူဠဝါခန္ဓက၊ ပရိဝါတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ပြသတည်း။ ထိုစကားကို ဆိုသင့်စ။ ဘုရားရှင် ရှေလက်ထက်တော်မှ စ၍ ပေထက်အကွာရာ စာင်သည်တိုင်အောင် ဤအတွင်း၌ ပေထက်အကွာရာ မတင်ရသေးသည်နှင့် မဟာဝါခန္ဓက၊ စူဠဝါခန္ဓက၊ ပရိဝါပါဠိတော် တို့ကို

မဆောင်မရွက်လေက အဘယ်မှာ ဘိက္ခုနောဝါဒက ရဟန်းသည် မဟာဝါခန္ဓက၊ စူဠဝါခန္ဓက၊ ပရိဝါမှ ဆောင်ထားအပ်သော သုတ်ဖြင့် ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်လိမ့်မည်နည်း၊ ကောင်းစွာ မဆုံးဖြတ်နိုင်သည်သာတည်း။ ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ ပါတိမောက္ခာနိ ဝိတ္ထာရေန သုဝဂတာနိ ဟောန္တိ-စသော စကားသည် မဟာဝါပါဠိတော်၊ မဟာခန္ဓက၊ ဥပဇ္ဈာယဆရာ(ဝိ ၃၊၉၃)နိဿယဆရာတို့၏အင်္ဂါကို ပြရာ(ဝိ၊၃၊၁၁၄)၌လည်းကောင်း၊ နိဿယမုစ္စက ပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါကိုပြရာ(ဝိ၊၃၊၁၁၃)၌လည်းကောင်း အတူတူလာရှိ၏။ သို့ပင် လာရှိခြားသော်လည်း အရာအားလျော်ဘုသာ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယူအပ်၏။ ဇာတူတူ မယူအပ်။အရာအားလျော်စွာသာ ယူရမည်ကို မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၊ မဟာခန္ဓက အဖွင့်သို့ရောက်မှ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ သုံးစောင်တို့ကို ဆောင်ထား၍ ခဲ့ခြမ်းဝေဌသဖြင့် ပြဆိုအံ့သတည်း။

ဝိတ္ထာရေနာတိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂေန သဒ္ဒိ ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သောကြောင့် ဘိက္ခုနောဝါဒက ရဟန်းသည်နှင့်ဒေဗဒတိကာကိုလည်း ဆောင်ရသည်ကို သိအပ်၏။

ယာသ္မာ တ္ထောဝတာ ဘိက္ခုနောဝါဒကော ဗဟုဿုတော နာမ ဟောတိ၊ ဣတိ တသ္မာ တံ ဝိနယပိဋကံ အဋ္ဌကထာယ သဒ္ဒိံ ပဂုဏံ ကတ္ဝါပိ ကာတဗ္ဗ-မေဝ။ ပန တထာပိ ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿာတိဇာဒိ ယသ္မာ အညသ္မိံ သကလေ နဝင်္ဂေ ဗာဟုဿစ္စေ သတိပိ သာဋ္ဌကထံ ဝိနယပိဋကံ ဝိနာ နဝင်္ဂတိ ယေဝ။ တသ္မာ ဣမဿ ဝိနာ အဝင်္ဂနသာဓ်ါဝဿ အတ္ထဿ ဉာပနတ္ထံ ဝိသုံ ဝုတ္တံ။

ဇတ္ထောဝတာ–စသော စကားသည် ရှေး ဝဿမာ၏ ဟိတ်ကိုတည်း။ ။တံ အာကာရံ သရူပေန ဒဿေတုံ။ ခန္ဓက ပရိဝါရတော၊ မဟာဝါခန္ဓက, စူဠဝါ ခန္ဓက ပရိဝါမှ။ ။တေန အနုဗျဉ္ဇနသောတိ ဝေနေန။

သိထိလနိဓနာဒီနိ – တို့ကို (ဝိမာနဋ္ဌ စပ်) ။ ။ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့သည်။ (ပိယောဋ္ဌ စပ်)၊ တနည်းကား ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့၏။(မနဋ္ဌ စပ်)။ ။ဂိဟိကာလေ၊ မိမိလူဖြစ်စဉ်ကာလ၌။ ဘိက္ခုနီယာ၊ ၌။

ဒဂ္ဂ၊ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။

ဒဂ္ဂ။ အသမ္မဋ္ဌံ တံ ပရိဝေဏံ။ ကထေတိ။ ဣတိ မနသိ ကတ္ဝာ။ ။ ဘိက္ခုနီယာ၊ ၏။ ဘိက္ခုဿ၊ ကို။ အဘိဝါဒနံ နာဂမ၊ ရှိခိုးခြင်းမည်သည်ကား။

အန္တောဂါမေဝါတိအာဒီသု ယတ္ထ ပဠု အဂ်ါနိ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာပေတ္ဝာ ဝန္ဒိတုံ နု သက္ကာ ဟောတိ။ တတ္ထ ဌိတာယ ဧဝ ကာယံ ပူရတော နာမေတ္ဝာ ဝန္ဒာမိ အယျာတိ အဇ္ဈလိံ ပဂ္ဂယှ ဂန္တုံပိ ဝဋ္ဋတိ–ဟု စောရသကဏ်ဍိကာဋ္ဌ မိန့်သောကြောင့် အင်္ဂါဂါးပါးတို့ကို မြေ၌တည်စေ၍ ဝတ်ချခြင်းဟူသော ရှိခိုးခြင်းသည် ဝန္ဒန မည်၏။ ။ အင်္ဂါဂါးပါးသရုပ်ကို "ပဠုပတိဋ္ဌိတေ နာတိ ဇေတ္ထ ပဠုဟိ အနေ်ဟိ အဘိမုခံ ဌိတေ နာတိ အတ္ထော။ ပါဒေ ဂဟေတ္ဝာကုက်ပဠုဟတ္ထ သီသသခ်ါတာနိ ပဠု အင်္ဂါနိ သမံ ကတ္ဝာ ဩနာမေတ္ဝာ အဘိမုခံ ဌိတေန ပဌမံ ဝန္ဒိတ္ဝာတိ ဝုတ္တံ ဟောတေ်" –ဟူသောသုတ် သီလက္ခန်ဓိကာသစ် သာမညဖလသုတ် အဖွင့်(သီဋီသစ် ၂။ ၁၈) စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ။ပါဒ=ခြေ။ ဇာကု=ပုဆစ်ဒူး၀န်း။ ကပ္ပရ=တတောင်ဆစ်။ ဟတ္ထ=လက်။ သီသ=ဦးခေါင်း။ ဤ သုတ် သီလက္ခန် ဌိကာသစ်စကားသည် ပေါရသကဏ်ဍိကာလာတိုင်း မစ္ဈိမနိုင်ရာမှာ မသင့်လျော်၊ စွမ်းနိုင်ရာမှာသာ သင့်လျော်သတည်း။ သီတင်းကြီးက သီတင်းငယ်အား လက်အုပ်ချီရသည် မဟာဝါအဋ္ဌကထာ နိဿယည်း ယူရာ၌မိန့်၏။ ကိုယ်ကို ရှေ့သို့ ညွှတ်စေ၍ လက်အုပ်ချီရုံသာ ချီသည်ကား အဇ္ဈလိကမ္မမည်၏။ ဤကား ဝန္ဒန၊ အဇ္ဈလိကမ္မ အထူးတည်း။

အမှတ်မရှိသောအရပ်၌ ထိုင်နေသော ဘိက္ခုနိမ်၏ နေရာမှထ၍ ရဟန်းယောကျ်ားရှိရာအရပ်သို့ ရှေးရှုတည်ခြင်းသည် ပစ္ဆုဋ္ဌာနမည်၏။ ယဉ္စ ကတ္ထစိ နိသိန္နာဃာတိ အန္တော ဒွါဒသဟတ္ထေ နိသိန္နာယာတိ ဝဒန္တိ။ (ဝိဇရဋ္ဌဒီ-၃၀၅။)

တဿ ဟဿ သာမီစိကမ္မဿ၊ ထိုထိုခရီးရှောင်လွှဲ၍ပေးခြင်း၊ ယပ်ရေကို မေးမြန်းခြင်း အစရှိသော အရှိအသေပြုခြင်းအမှုကို သာမီစိကမ္မဋ္ဌိ မဂ္ဂ-သမ္ပဒါန် ဗိဇနပါနိယာပုဆ္ဆနာဒိကံ အနုစ္ဆဝိကဝဏ္ဏံ-ဟူသော အဋ္ဌကထာ ရှေးစကားကိုထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။ ။တတ္ထ အဘိဝါဒနာဒီသု ဂါရဝံ ဇနေတ္ဝာ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ကိစ္စာနံ၊ အရှိအသေပြုခြင်း အလေးပြုခြင်း မြတ်နိုးခြင်း ကိစ္စတို့ကို။ ။ဘိက္ခုနိယော၊တို့ကို။ (ဝဒန္တိဋ္ဌစပ်)။ ပန တထာပိ။ တေန မဂ္ဂေန။ ။အတိရေကစတုယောဇနံ ယဿာ ဟောတိ တဿာ အယံ အာဝါ-သော အဘိက္ခုကာပါ သဋ္ဌာနေယေဝ တိဋ္ဌတိ။ ။ဥပေါသထံ ကာတုံ ပိ ဝဋ္ဋတိ ။ ။ ဒုတိယဒိဝသေ၊ ဝါကပ်လိုကုန်၍ အာဂန္တုက ရဟန်းတို့ ကျောင်းသို့ လာရောက်ရာ ဝါဆိုလဆန်းတစ်ဆယ့်လေးရက်နေ့မှ နှစ်ခုမြောက်သော ဝါဆုံ့လပြည့်နေ့၌။ ။ ပက္ကမနတော အထ ပစ္ဆာ။ ။ တတ္ထ၊ ထိုရဟန်းဃရကျ်ားတို့ ဝါဆို၍ နေရာအရပ်သို့။ ဂန္တွာ၊ ပစ္ဆိမိက ဝါဆိုနေ့မတိုင်မီ အခွင့်သင့်သော အခါ သွားကြကုန်၍။ [ရဟန်းတို့ကို မမြင်ရုံနှင့် မမြင်ကုန်ခြင်း မသွားကြကုန်ခြင်းကြောင့် အပြစ်ကို မခြင်၍ ဤသို့ အနက်ပေးသတည်း။]

သစေ အာဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ သတိ စ ယသ္မာ ဟောတိ တသ္မာ စ အာဘိက္ခုက္ကာ-ဝါသေ ဝဿံ ဝသန္တိယာ အာပတ္တိ။

အန္တရာမဂ္ဂေ စသော ဧကော်သည် ရွှေးဝါကျ၏ ဟိတ်ကူတည်း။ အကြောင်း နှစ်ပါးသည်ပင် ဝသန္တိယာ၏ အကြောင်းတည်း။ အာပတ္တိ၏ အကြောင်းမဟုတ်။ ဝသန္တိယာ သည်သာလျှင် အာပတ္တိ၏ အကြောင်းတည်း။

ယတ္ထ ဘိက္ခူ။ ဝသန္တိ၊ တတ္ထ ဂန္တွာ ပစ္ဆိမိကာယ ဝဿံ ဥပဂန္တွဗ္ဗံ စကားကို ထောက်၍ ဘိက္ခူနိမတ္တိမှာ ရဟန်းယောကျ်ား မရှိရာ အရပ်၌ ပထမဝါ မကပ်ရသည်ကို သိအပ်၏။ ရဟန်းယောကျ်းတို့မှာမူကား ဝါမကပ်ရဆုံ၌ အကြောင်းမရှိ။

အာဘိက္ခုက္ကာဝါသေ၊ ၌။ ပစ္ဆိမိကာယပိ၊ ပစ္ဆိမဝါ၌လည်း။ ဝသန္တိယာ၊ ဝါကပ်၍နေသော ဘိက္ခူနိမအား။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သင့်ရာ၏။

နေခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ရာသော်လည်း ပစ္ဆိမဝါမူကား ကပ်ရမည်။ ထို့ကြောင့် ဝဿဿေဒံ ကတ္တာ ဟု မိန့်အပ်၏။ အာဘိက္ခုကာဝါသေ ဝသန္တိယာ အာပတ္တိ-ဖြင့် အာပတ်သင့်ခြင်း၌ လျဉ်းပါးဖွယ်ကို ဆိုသတည်း။ ထိုဘိက္ခူနိမ အား အာပတ်ကား ပုံသေ မသင့်။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍိကာ(သာရတ္ထ ဒု၊ ၎၃။) ၌ "အာဘိက္ခုက္ကာဝါသေ ဝသန္တိယာ အာပတ္တိကိ စောဒနာမူခေန သာမညတော အာပတ္တိပွသင်္ဂံ ဝဒတိ။ နံ ပန တဿာ အာပတ္တိ" ဟု မိန့်အပ်၏။

သာမညတော၊ ဝဿစ္ဆေဒ ကရဏ အာပတ်နှင့် စပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ။ ဝဿာနုပဂမမူလံ၊ ဝါလပတ်လုံး ကပ်၍ မနေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝါကို ဖြတ်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော၊ ။ ။ဤတရာယ၊ ဤမှုတစ်ပါးသော အာဘိက္ခု ကာဝါသ၌ ဝါကပ်၍ နေခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ အနာပတ္တိကာရဏသဘာဝတော၊ ရူဇ္ဈာယ စသော အာပဒါတည်း ဟူသော အနာပတ္တိ၏ အကြောင်း ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဤကား တေရသကဏ္ဍိကာနက်ဇာည်း။

အဋ္ဌကထာ၌- သာ၊ ထို ဝါပြတ်ခ ညကို ပြု၍ ဆွားခြင်းကြောင့် သင့်သော အာပတ်ကို။ ရက္ခိတဗ္ဗာ၊ စောင့်အပ်၏။ ဝါပြတ်သည်ကို ပြု၍ မဆွားရဟူလိုသတည်း။ အာပဒါသုဟိ စသောစကားသည် သာရက္ခိတဗ္ဗာ၏ အကြောင်း စကားတည်း။ သာ-ဟူသော ပုဒ်ကို ဤသို့ အနက်ပေးသည်ကား

သာရကွိတဗွာတိ ဝဿစ္ဆေဒါပတ္တိ ရကွိတဗွာ။ ကသ္မာ အာပဒါသု ဟိတိ အာဒိ ဟူသော ဝေဇရဗုဒ္ဓိကာ (၃၀၅) စကားကို ထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။ တေရသကဏ်ဍိကာ စကားနှင့် ဝေဇရဗုဒ္ဓိကာ စကားသည် အဆိုသာ ပြားသတည်း၊ အခိပ္ပာယ်ကား မထူးခြား။ ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာ(၂၊၂၂)၌ အာဘ်ကွ-ကာဝါဒသ ဝဿံ ဝသန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ၊ အပဂစ္ဆန္တိယာ ဒုက္ကဋ်-စသော စကားကို သာရတ္ထဒီပနီကို မှီး၌ မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားရပ်၌ အပဂစ္ဆန္တိယာ ဒုက္ကဋ်-စကားကို ဝဿစ္ဆေဒံ ကတွာ ဂစ္ဆန္တိယာပိ အာပတ္တိ-ဟူသော အဋ္ဌ-ကထာစကားအား လျော်စွာ ရေးအပ်သော ဝဿာနုပဂမမူလံ အာပတ္တိ ဝဒတိ-ဟူသော တေရသကဏ်ဍိကာ စကားကိုမှီး၍ ရေးသတည်း။ တို့ကြောင့် အပ ဂစ္ဆန္တိယာ၊ ဝါလပတ်လုံးကပ်၍ မနေသော ဘိက္ခုနီမအား။ (ဝါ) ဝါကိုဖြတ် သော ဘိက္ခုနီမအား။ ဤတရား၌၊ ဤမှတပါးသော အဘိက္ခုကာဝါသ၌ ဝါကပ် ၍နေခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော အာပတ်၏ဟု အနက်ပေး။ ဤအဋ္ဌကား မက်ခဲသော အရာတည်း၊ ဤမှာပါး ကြံစိုင်လျှင် ကြံကြပါ။ တုန်ဦး။

ဥပဂတာ၊ ကပ်ကုန်ပြီးသော။ တတ္ထ ဥပေါသထပုစ္ဆကန္တိဝစနေ၊ ပါဠိုပဒ-ဒိဝသတော၊ လပြည့်လကွယ် အဆွက်တစ်ရက်နေ့မှ။ [ဝေဠု သတိ။ပ။ ကရိဿန္တိ -စကားသည် ဗဟုပကာရ၏ အခြောင်းတည်း။ တသ္မာ စ ဇေဝံ နိစ္စံ ဓမ္မဿဝနေ သတိ။ ပ'။ ယသ္မာ ကရိဿန္တိ။ ဤတိ တသ္မာ စ ဗဟုပကာရ၊ တသ္မာ ဗဟုပကာရတ္တာ ဇေဝံ ဘိက္ခုနော် သန္တိကေ ဂမနဿဓေဝ ဥပေါသ အကာသိ။

သြဝါဒံ ဂန္တုန္တိ တေံ ဝစနံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ-ဖြင့် အာဟ- ကိုသာ စဲ့။ ရှေး ဝုတ္တံကိုလည်း မစဲ့လင့်၊ ဝုတ္တံကို စဲ့သော် အခြောင်းအကျိုးမတန်။ အခြောင်း ကား ဝုတ္တံ ငုံသောစကားမှာ "သဗ္ဗော ဘိက္ခုနိသံဃော" ဟု လာရှိသည်။ တသ္မာ- ၏ အကျိုးစကားမှာ "ဒွေ တိဿော" ဟု လာရှိသည်။ ဤကြောင့် တည်း။

တတော ဂမနတော ပရံ၊ တေန သြဝါဒပဋိဂ္ဂါဟကေန ဘိက္ခုနာ။ တံ သမ္မတံ ဘိက္ခုံ။ ဘေန သြဝါဒပဋိဂ္ဂါဟကေန ဘိက္ခုနာ။ ။ပါဠိုပဒေ၊လပြည့် ကျော် တစ်ရက် လဆန်းတစ်ရက်ဟု ဆိုအပ်သော အဆွက်တစ်ရက်နေ့၌။ ။ တဒဟေဝ၊ ထိုအဆွက် တစ်ရက်နေ့၌သာလျှင်။ သြဝါဒပဋိဂ္ဂါဟကဘိက္ခုနော၊ ၏။ အာရောစေန ကာလတော၊ မှ။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ (ထည့်သည့်)။ ဘိက္ခုနိသံဃော နော် ပါ၊ သည်လည်း။ ဟာ ဘိက္ခုနိယော၊ တို့ကို။ ဝပသောတဗွာ၊ တုန်၏။

တေန ဝတ္တုပ္ပံ နတ္ထိ-စသော စကားကို ဘိက္ခုနောဝါဒက ရဟန်းမရှိသည်ကို ရည်၍ ဆိုသဘည်း။ ဘိက္ခုနောဝါဒက် ရဟန်းရှိမှုကား ရှိကြောင်းကို ပြောကြားရမည်။ ဘိက္ခုနိသံဃာသည်လည်း ထိုနေ့ပင် အဆုံးအမ သြဝါဒကို ခံယူခြင်းငှာ ဘိက္ခုနောဝါဒကရဟန်း၏ အထံသို့ လာရမည်။

တထေဝ ဝတ္တုပ္ပံ-ဌိ ဓာထာ-သဒ္ဒါဖြင့် တေန ဘိက္ခုနာ သာဓုတိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ-စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီးသည်ကို ညွှန်းသတည်း။

အညော၊ တပါးသော၊ရဟန်းသည်။ အာရညကော၊ သည်။ သစေ ပိဟောတိ၊ အံ့။ တတ္ထ ဗာလာဒိသု တီသု ပုဂ္ဂလေသု။ ဒုတိယပက္ခဒိဝသေ၊ လဆန်းပက္ခ၏ လပြည့်ကျော်နှစ်ရက်နေ့ လဆုတ်ပက္ခ၏ လဆန်းနှစ်ရက်နေ့ဟု ဆိုအပ်သော ဒုတိယပက္ခနေ့၌။ ဂစ္ဆန္တောပိ။ သွားသော ဂမိကရဟန်းသည်လည်း။ ။တတ္ထ သြဝါဒပဋိဂ္ဂါဟကေသု။ အာရညကေန။ ဂဟေတုံ စ ကာတုံ-စ။ နော စေ အာဿ။ ။သင်္ကေတေ၊ ချိန်းချက်ခြင်းကို။ သင်္ကေတံ၊ ချိန်းချက်ရာ အရပ်သို့။ အဇ္ဇတနာ၊ ယနေ့၌။ (နာ ဋ္ဌယ-ကျေ) အပရဇ္ဇု၊ နက်ဖြန်နေ့၌။ ပဋိကရိဿတီတိ ဧတံ ဝုတ္တံ။

နု ဘယေန တဇ္ဇေတဗ္ဗော-သည် နု ပရိဘာသိတဗ္ဗော၏ အဖွင့်တည်း။ ဝစနံယေဂ ဝစနံပထော-ဖြင့် "ဝစနံယေဝ သြဝါဒဝစနံယေဝ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ-ဋ္ဌာနဿ ပဿော ကာရဏံ ဝစနပထော ဝိဂ္ဂိဟ်ကို ပြသတည်း။ တိလကမ္မပဏ္ဏကာရဒီနိ၊ နှမ်းပွတ်ခြင်း, ဟင်းရွက်ရောင်းခြင်း အမှုစသည်တို့ကို။

၁၅၀။ တတ္ထ အမမ္မကမ္မမမ္မကမ္မေသု သေသေသု ပဒေသု။

၁၅၂။ သြသာရေတိ၊ ဟော၏။ဝေံ၊ ဤသို့။ ယောဘိက္ခု၊ သည်။ ဥဒ္ဒေသံ၊ ပါဠိကို။ဒေန္တောစ၊ပေးဆဲ သင်ပြဆဲဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆံ၊အဋ္ဌကထာကို။ ဒေဒ်န္တောစ၊ ပေးဆဲ သင်ပြဆဲဖြစ်၍ လည်းကောင်း သြသာရေတိ၊ဂရုမမ္မကို ဟောတော်မူပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုစ္စမာနောစ၊ဘိက္ခု။နိမတ္တိက လျှောက်ဆိုအပ်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။ အဋ္ဌဂရုမမ္မေ၊ တို့ကို။ ဘဏတိ၊ရွတ်ဆို့ ဟောအံ့။တဿ၊ ထိုသုံးပါးသောရဟန်းအား။

သြဝါဒသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အတ္ထဂ်ိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပရိယာယ· သဒ္ဒါသည်—
ကာရဏော ဒေသနာယဉ္စ၊ ဝါရေ ဝေဝစနေ ပိ စ။
ပါကာရသ္မိံ အာသရေ၊ ပရိယာဓယော ကထီယတိ—

ဟု အာဘိဓာန် အနေကတ္ထာဝါ(၇၃၇)၌ မိန့်အပ်ကုန်သော ခြောက်ပါးကုန်သော အနက်တို့တွင်"ပရိစ္ဆေဒေန အယတိ ပဝတ္တတီတိ ပရိယာယော"ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဝါရအနက်ကိုဟောသတည်း"ဟု သိစေခြင်းငှာ ပရိယာယေနာတိဝါရေန-စကား ကို မိန့်သည်း။ ဂါရ-သဒ္ဒါသည် ဝါဆာ တဲ့ ဝသရာ ဟောသုံ အာဘိဓာန် အနေ ကတ္ထဝဂ် (၁၁၄၂)ပါဒ၌ မိန့်အပ်ကုန်သော နှစ်ပါးကုန်သော အနက်တို့တွင် "အဝသရေန ဝရတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ ဝါရော"ဟုဝဓနတ္ထပြု၍ အခွင့်ဟူသော အဝသရအနက်ဒဟာ ဘည်း။ အခွင့်ဟူသည် အာဒဉ်တည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ပဋိ-ပါဋိယာတိ အတ္ထော-ကို မိန့်သတည်း။

သဗ္ဗစိတ္တာနံ အဓိကော စေတော မနော စိတ္တံ ဇေတဿ အရဟာတော်တိ အဓိစေတော-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြလိုရကား အဓိစေတသော်တိ အဓိစိတ္တ ဝတော-ကို မိန့်သတည်း။

အပ္ပမာဒေန—နှင့်။ ထိုကိုဆင့်၍ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သာဝတ္ထိကိရိယာယ ဖွင့်သတည်း။ ဘေရဝသကာဇီဋ္ဌိကာဒ်၌ ရဟန္တာအား ကုသိုလ် မရှိခြင်းကြောင့် ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ- ကိုထောက်၍ ကုသလာနံ။ ပ ။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိဝဿန-စကားကို မိန့်သတည်း။

မုနိနော်တိ-ဟူသည်ကား။ ယော မုနာတိ ဉာဏော လောကေ ။ပ ။မုနိ ဇေတန ပဝုစ္စတီတိ- ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဘာဝတ္ထာ၊ သည်။ ဝုတ္တောန၊ သော။ ဉာဏယုတ်လောကမုနိဇနန ဝါ၊ နှစ်ပါးစုံသော ပစ္စုပ္ပန်လောက၊ တမလွန် လောကကို သိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။

ဤစကားဖြင့် ဉာဏော်လောကေ မုနာတိ ဇာနာတီတိ မုနိ" ဝစနတ္ထကို ပြသ ကည်း။ ဒုတိယစကားဖြင့် "စတ္တာရိ သစ္စာနိ မုနိတ္ထ ဇာနိတ္ထာတိ မောနံ၊ အရဟာဒ္ဘဝလဉ္ဇာဏံ မောနံ ဇေတဿ အရဟတော အတ္ထီတိ မုနိ" ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ မော-အစိတ်ဩ-ကို ဥပ္ပါ။ တနည်းကား။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ မုနိတ္ထ ဇာနိတ္ထာတိ မောနံ- ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဗုဓာတိ ပညဝန္တော- ကဲ့သို့ ကိတ်ပုဒ်ကို တဒ္ဓိတ်ဝိဂြိုဟ်ပြုစကားနှင့် ဖွင့်သတည်း။

တေရသကဏ်ဋီကာ၌ " ဥပါယမဂ္ဂေသု၊ အကြောင်းခရီးဖြစ်ကုန်သော" ဟု အနက်ပေး။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ အထဝါ စသော စကားကို ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာ၊ သတ္တမဝဂ်၊ ကေဒါနိယတ္ထေရ ဂါထာအဖွင့်ကိုယူ၍ ရေးသထည်း။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအုံ့။ ဤဒံဝစနံ၊ ဤ မောနပထေသု သိက္ခတော-စကားကို။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ၊အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်၏ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ဗောဓိပက္ခိယအကျင့်၊ သိက္ခာပုဒ်သုံးပါးအကျင့်ကိုရှေးနည်း၌ဟာဒိနောကိုသမ္မန်အနက်ပေး။ အဘ်ဘန္တရေ ပါဋ္ဌသေဿ၌စပ်။ နောက်၌ တာဒိနောကို သမ္မဒါန်အနက်ပေး။ နဘဝန်္တိ၌စပ်။ အာကာသေ အန္တလိက္ခေတိ အန္တလိက္ခသဒ်ါတေ အာကာသေ-ဟူသော ဏ္ဍကထာစကားကိုရှု၍ တဗ္ဘာဝတာဝိသေသန အနက်ပေးရပုံကို ခပ်သိမ်းကုန်သော ဗုဒ္ဓါ ဇိနော- စဇသော ပြရုပ်တို၌ သိအပ်၏။ ဇိနော၊ ဘုရားဟုဆိုအပ်သော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရား-ဟူ၍လည်း အနက်ပေးရမည်ကို သိအပ်၏။ မဟာဝါ ဏ္ဍကထာ "အနုဇာနာမ် ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပသမ္ပဒံ" ဟူသောစကား၌ တဗ္ဘာဝတာတုလျာဒိကရဏဝိသေသနကို အကျယ် မှတ်လတ္တံ့ ဖြစ်သတည်း။

ကသိအာဂ္ဂါဠိမေ၊ ကသိဏ်းကိုးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို ခွဲ၍ရအပ်သော ကောင်းကင်၌။နစက်မတိပိ၊ စက်ြန်လည်းမသွား။ ပန၊ အဖို့တပါးကို ဆိုဦးအုံ့။ ရူပပရိစ္ဆေဒေ၊ ရုပ်ကလာပ်တို့ကို ပိုင်းခြားတတ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့၏အကြား ဟု ဆိုအပ်သော အာကာသဓာတ်၌။နစက်မတိပိ၊ စက်ြန်လည်းမသွား။ ။ဓမ္မ ဗဟုမာနံ၊ ရသိအပ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ တရားစကားတော်၌ များစွာသော မြတ်နိုးခြင်းကို။ ဥပပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍-ဤစကားဖြင့် ဥန္ဒတိ လက္ခဏာရှိသော မာနကို စင်စေသဘည်း။ အပိ ဒိဗ္ဗေသု ကာမေသု၊ ရတိ သော နာဓိဂစ္ဆတိ (ခု၊ဝ၊၎၁။) ၌ အပိ-သဒ္ဒါ ပုဒ်၏အစ၌တည်သတည်း။ စက်မတိပိ ၌ အပိ-သဒ္ဒါ ပုဒ်၏အဆုံး၌တည်သတည်း။ အန္တလိက္ခပပိဓာယတိ၌ အပိသဒ္ဒါ ပုဒ်၏အလယ်၌ တည်သတည်း။ ဤ အပိ-သဒ္ဒါ အဋ္ဌာနပယုတ်တည်း။ အန္တရ--ရှေးရှိသော ဓာ-ဓာတ်သည် အဒဿန အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အန္တရာပိဓာယတိတိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အန္တရာ အဒဿနေ။ အန္တရပုဗ္ဗော ဓာ ဓာတု-အဒ-ဿနေ၊အန္တရဓာယတိ အန္တရာနံ။ အန္တရာပိ မာယတိ။ ဓာတုမာလာ။ (၂၂၈)။

ပဒ္ဓံကို ပဒုမံပုဒ်ဖြတ်၊ ဒု-ခွင်း၊သရေလောပေါ် ယ မနုဏာဒိသူ- သဒ္ဒါနိတိသုတ်ဖြင့် မ-နောင်းသောကြောင့် ဥ-ကို ခေျ၊ ဒ-ကို မ-သို့ ကပ်။"ဥဒကေ ပဇ္ဇတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တေ ဘိဘဲ ပဒုမံ" ဟု ပစနဿပြု၊ ပဒ-ဂမနေ။ ဥမော၊ ပဒုမံ။

(အဘိဓာန်ဋီကာ၊ ၆၇၅။) ကောကေ နုဒတိ ပနုဒတိ စုဏ္ဏိယံ ကရောတိ ပိသတိတိ ကောကနုဒံ။ ကောဓကေ၊ သစ်ကျုတ်တို့ကို။ နုဒတိ ပနုဒတိ စုဏ္ဏိယံ ကရောတိ၊ မှုန့်မှုန့်ညက်ညက်ပြုတတ်၏။ ပိသတိ၊ ပဒုမ္မာကြာဆူး စူးသောအား ဖြင့် ကြိတ်တတ်၏။ (အဘိဓာန်ဋီကာ၊ ၆၇၆။)၌ ကောကေ နာဒယတိတိ ကောကနာဒံ၊ ခကာ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ကောကေ၊ သစ်ကျုတ်တို့ကို။ နာဒယတိ၊ ပဒုမ္မာကြာဆူး စူးသဖြင့် အသံကို ပြုစေတတ်၏။ အဘိဓာန်ဋီကာ အလိုတည်း။ ဤနည်း၌ အာ-ဒီဃနှင့် ကောကနာဒ ရှိ၏။ကောကော တု စ ဝေါ ဘဝေ။ အဘိဓာန်အရညာဒိဝဂ် (၆၁၅) သစ်ကျုတ်ပရိယာယ်။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ကောကာသကံ၊ ကောကာသက ပုဒ်သည်။ ပဒုမဝိသေသနံ၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဟနက်ပေး။ ဤတွင် ကောကနုဒံ ကောကာသကော။ (အဘိဓာန်ပါတာလဝဂ်၊၆၇၆။)ကော နုဒနှင့် ကောကာသကသည်အဆင်းချင်းချင်း ပရိယာယ်၊ကောကာသတိတိ ကောကာသကော၊ ကျူ။ ကာသ ဒိတ္တိယံ။ အဘိ-ဓာန် ဋီကာ။ အဘိဓာန်အလို ပဒုမ္မာကြာနီသည် ကောကနုဒတည်း။ဘေရသကဏ်ဋီကာလာ အာစရိယဝါဒအလို ပဒုမ္မာကြာဖြူသည် ကောကနုဒတည်း။

ဥပ္ပလ ပဒုမ ကုမုဒ နဠိန သတပတ္တ သောဂန္ဓိက မန္ဒာလဝ။ ။အာသီတိနိပါတ်၊ ကုဏာလဇာတ် ပါဠိတော် (ခု၅၂၁၅)။ ။ ဥပ္ပလန္တိ နီလုပ္ပလံ။ နဠိနန္တိ သေသပဒုမံ။ သတပတ္တန္တိ ပရိပုဏ္ဏသတပတ္တပဒုမံ။(ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၊ ၅၊၄၄၉)။ ပြူလည်းမဖြူ ပွင့်ချပ်တစ်ရာလည်းမရှိသော ပဒုမ္မာကြာနီကို ပဒုမအရ ယူရမည့်ပုံ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ အရိပ်ရှိသည်နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ အဘိညာဉ်အဖွင့်ကို မှီး၍ ရေးအပ်သော "တံ ကိရ ။ပ။ ဟောတိ"ဟူသော တေရသကဏ်ဋီကာလာ စကားညီအံ့ ထင်သတည်း။

အဂီရသံ ပဿာတိ အတ္တာနမေဝ ဝါ မဟာဇနံ ဝါ သန္ဓာယ ဧဝံ ဝဒတိ။ (ပဋ္ဌာန အာဂုံတို့ရှိအဋ္ဌကထာ၊၃၊၇၁။)လာ စကားကို ရှုရှိ၍အဂီရသံ ပဿာဋ္ဌ ပဿာ-ကတ္တားကို တံ့-ဟု ထည့်၍ အနက်ပေး။ တံ့၊ အရ မိမိနှင့် များစွာသော သူကို ယူအပ်၏။

နစ ပဂုဏံ အသက္ခိ ဋ္ဌ အကြောင်းကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ဒုတိယဖြစ်သော အပ္ပမာဒဝဂ်၊ကတိယ စူဠပန္ထက ဂါထာအဖွင့်(ဓမ္မ-ဋ္ဌ၊၁၊၁၅၅)လာ "သော ကိရ ကဿပ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ပညဝါ ဟုတ္ဝာ အညတရသာ ဒန္ဓဘိက္ခု-နော ဥဒ္ဒေသဂ္ဂဟဏကာလေ ပရိဟာသကေဋိ အကာသိ။ သော ဘိက္ခု တေန ပရိဟာသေန လဇ္ဇိတော နေဝ ဥဒ္ဒေသံ ဂဏှိ၊ နသဇ္ဈာမကာသိ။ တေနကမ္မေနာယံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာဝ ဒန္ဓော ဇာတော။ဂဟိတ ဂဟိဘံ ပဒံ ဥပရုပရိပဒံ ဂဏှန္တော နသတိ။ တဿ ဤမဒဝဂ်ဆံ ဥဂ္ဂဟေတုံ ဝါယမန္တဿ စတ္တာရော မာသာ အပါက္ကာ"

စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ စာချုပ်ဂိုလ် စာသင်ဘပည့်ကိုသည် အချင်းချင်းပြက်ရယ်သမူ ရယ်သွမ်းမပြုဘဲ မိမိတို့ကိစ္စကိုသာ အားခဲ၍ လွန်ကဲ တောက်ပ ဗုဒ္ဓသာသနာ ငါးထောင်ကြာအောင် ကြံဆောင်လုလွ ဉာဿာဟ မလစ် အားသစ်ကြကုန်ရာသတည်း။

အတ္ထဂ်တသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဘိက္ခုနုပသာယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၆၂။ အသမွ တော စေ။ပ။ ဝေဒိကဗ္ဗာတိ ဣဒံ ပကိဏ္ဏကံ ဝုတ္တံ။ ။ တီဏိ ပါစိတ္တိယာနိ-အရကား ဥပသမ္ပန္နသ ဥပသမ္ပန္နသညီ-စသည်ဖြင့် ပါဠိတော် တိုက်ရိုက်လာ ပါစိတ်သုံးပါးတည်း။ပါစိတ္တိယန္တိ-ဥ် ဣတိကို“ဣတိ ဧဒ ဒုက္ကဋာနိ၊ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ” ဟု အရင်းသို့လှည့်၍ အနက်ပေး။နောက် ပါစိတ္တိယန္တိ-ဥ် ဣတိကိုလည်း“ဣတိ ဧကော အနာပတ္တိ၊ဧကံ ဒုက္ကဋံ၊ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ-”ဟု အရင်းသို့ပင် လှည့်၍ အနက်ပေး။

ဒိဝါ ပန-စသော စကားကို အသမွတော စေ ဘိက္ခု-စသော စကား တလျှောက်မှထုတ်လေ။ သမွတသာစ၊ ဇ၏လည်းကောင်း။ အသမွတသာစ၊ ဇ၏ လည်းကောင်း (အာပတ္တာနာပတ္တိယောဠ် သမ္ဘန်စပ်)။

ဘိက္ခုနုပသာယသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အာမိသ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၆၄။ နဗဟုကာဘာ ပုဒ်သည် ဝိသေသန ပရပဒတည်း၊ ဗဟုနောင် မာန သဒ္ဒါကျသဘည်းဟု. သိစေခြင်းငှာ နကတဗဟုမာနာ-ဟု ဖွင့်သတည်း။

သြာဒိတုံ၊ ငှာ။ ကတဗဟုမာနာ၊ ပြုအပ်သော များစွာသော မြတ်နိုးခြင်း ရှိကုန်သည်၊ နု ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။(နဓမ္မေ၊ စသည်ဖြင့် ဖြောင့်၍ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြသတည်း။)

တေရသကဏ်ဋီကာ၌ “သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည်။ ယာစိ-တွာ၍။ ဌပိတော ဝါ၊ ထားအပ်သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ ဘာရံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဌပိတော ဝါ၊ ၍လည်းကောင်း”ဟု အနက်ပေး။

အာမိသသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စီဝရဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၆၉။ ဝိသယန္တေ ပကာသျန္တေ ဝိက္ကယေန ဒဗ္ဗာနိ ယာသံ သာ ဝိသိခါ။ ဝိ-ပုဗ္ဗော သိ-သေဝါယံ၊ခေါ။ ဝိသန္တိ ဧတ္တောတေ ဝါ ဝိသိခါ။ ဝိသ-ပဝေသနေ၊ ခေါ။ ရထဿ ဟိတာ ရထိကာ၊ဣကော။(ဒးဘ်ခောန်ဋ်ကာ ၂၀၂-ဂါထာ။)ဤသို့ ဝိသိ-ခါ ပုဒ်ကို ဝစနတ္ထပြု၍ ခရီးကိုရသည်ဟု ပြလိုရကား ဝိသိခါယာတိ ရထိကာယ-ကို မိန့်သတည်း။

ရံခါသာ ဆုမ်းအကျိုးငှာလှည့်လည်သော် အညတရ ရဟန်းနှင့် အညတရ ဘိက္ခုနီမ သန္ဒိဋ္ဌမိတ္တ မဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လေဟု ဓာဒနာရန် ရှိသော ကြောင့် ပိဏ္ဍာယ စရတိတိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

သန္ဒိဋ္ဌာဝုဒ်၌ သန္ဒိဋ္ဌာဝေရီ အဟေသုံအနက်လေဟု ဓာဒနာရန် ရှိသောကြောင့် သန္ဒိဋ္ဌာတိ-စသည်ကို မိန့်သတတည်း။

စီဝရဒါနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၆-စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၇၅။ မဟာဥဒါယီ၊ ကာဠုဒါယီ၊ထေရကါထာလာဓကုဒါယီ ဤသုံးပါးကုန်သော ဥဒါယိတို့ကို နှစ်စေလိုရကား ဥဒါယိတိ-လာဠုဒါယိကို မိန့်သတည်း။

ပဋိယော ပဋိဿ ဝစနတ္ထပြု။ ဏျ-ပစ္စည်း အနက်မရှိ။ ပဋိသဒ္ဒါသည် နိပုဏော စ ပဋိ-ဆေကော-ဟု အဘိဓာန် ဝိသေသျာဓိနဝဂ်(၇၂၀) လာသည်နှင့်အညီ ဆေကအနက်ဟောတည်း။ပဋိတိ ဗျတ္တဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ပဋိ၊ဝိစက္ခဏော (ဣဒါဒိမောဂ္ဂလာန် ၂၊သုတ်။) ပဋိယော ပဋိဿော ။ ။တေရသကဏ် ဋီကာ အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်။ ဤတေရသကဏ် ဋီကာစကားကို ထောက်၍ ဏျ-ပစ္စည်းအနက် မရှိသည်ကို သိအပ်၏။ ပဋိဠ် ဥ ကိုချေ၊ ဏျ-ဠ် ဏ်ကို ချေ။ ဋ္ဌ-ကို ယ်-သို့ကပ်။ ဒေါဓဿ စ-သုတ်၌ စ-ဖြင့် တျ-ကို ဋ္ဌ နှစ်လုံးပြု။ “ဆေက ဟူသည် ပဋိဗလတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပဋိဿော တံ ပဋိဗ-လော-ဟု မိန့်အပ်၏။

စီဝရကမ်ဖွဲ့ကို။ ကာတုံးငှါ၊ ပဋိဗလော၊ စွမ်းနိုင်ကြောင်း သိမ်မွေ့သော ပညာရှိ၏။ ဝါ စွမ်းနိုင်၏ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် နိပုဏောစေဝ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ပါဠုဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၊ နိဿဂ်ယ ပဌမဝဂ်၊ အညာတကဝိညတ္တိ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ တစ်မျိုးဖွင့်၏။

၁၇၆။ ဟိသစ်၊ ၏။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ မဟာပစ္စရိယာဒီသု၊ တို့၌။ ဝုတ်၊ မိန့်အပ်ပြီး။ ဝိစာရေန္တသာပိ၊ ပဥ္စခဏ်း စသည်ကိုစိုရင်သော ရဟန်း အား လည်းကောင်း။ ဆိန္နန္တသာပိ၊ စိုရင်သောအတိုင်း ပဥ္စခဏ်းစသည်ကို ဖြတ်သော ရဟန်းအား လည်းကောင်း "အာဒုပထေ အာဇုပထေ၊ အပ်ကို သွင်းထု ချည်တိုင်း၊ အပ်ကို သွင်းသာ ချည်တိုင်း" ဟု ပါဠိတော်မှာ အနက်ပေး။ အဓိပ္ပာယ်ကား အပ်ကိုသွင်း၍သွင်း၍ အပ်မျှည့်မှုန်တ်တိုင်း အပ်ချည်မှုန်တ်တိုင်း ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် သုစ် ပဝေသော်လည်း စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အာဏတ္တသ၊ စေခိုင်းအပ်သော ရဟန်းအား။ ။တေသံ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ၊ တို့၏။ ။ ဟေရသကဏ်ဋီကာဒ်၌ ကထိန ဝတ္ထာန္တိ၊ ကား။ ကထိနမာသေ၊ ဥ်။ စီဝရံ၊ ကို။ ကရောန္တောနံ ကုန်သော။ (ထည့်သည်) သဗြဟ္မစာရီနံ၊ တို့၏။ သဟာယဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မံ၊ သင်္ကန်းချုပ်ခြင်း အမှုကို (ဤနှစ်ပုဒ်ကား ထည့်သတည်း။)ကာတုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးငြိုက်၍။ ကတ္တာဗ္ဗ တာဝသေန၊ ပြုသင့် ပြုထိုက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သုစိကမ္မကရဏံ၊ တည်း-ဟု အနက်ပေး။

အဋ္ဌကထာ၌ "အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်ကုန်သော ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့၏။ ဉာတိကာနံ၊ တို့၏။ စီဝရံ၊ ကို" ဟု စီဝရံကို ထည့်၍ အနက်ပေး။

စီဝရသိဗ္ဗနဝိကွာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သံဝိဓာန သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၈၁ အစ္ဆိန္ဒိ သု၊ ဥစ္စာ၏အဖြစ်မှ ဖြတ်ကုန်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ပစ္ဆာဂစ္ဆန္တိနံ စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်သတည်း။ ပါဠိတော်၌ ပတ္တစီဝရံကို ထည့်၍ အနက်ပေးရမည်ကိုလည်း ပြသတည်း။ တာ ဘိက္ခုနီယော်ဖြင့် ပစ္ဆာဂစ္ဆန္တိနံ-ကို ဒုဿသုံးမှာ စပ်သောအခါ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်ကို ဒုတိယာဝိဘတ်ပြု၍ စပ်လေဟု ပြသတည်း။

[၁၈၂၊၁၈၃]ဇတရသကဏ်ဋီကာ၌ ဟိယျောတိ သုဝေ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဟိယျောသဒ္ဒါ ယမန်နေ့ကိုသာ ဟောသည် မဟုတ်။ နက်ဖြန်ကို ဟောသည် ကိုလည်း သိအပ်၏။

ကုက္ကုဋ္ဌသဒ္ဒါဒေတိ ထွေ-မှစ၍ ပါဠိတော်ယန္တိ-တိုင်အောင်သောစကားသည် မဟာဇဋ္ဌကထာစကားတည်း။ ဤစကားချပ်တွင် ကုက္ကုဋ္ဌသဒ္ဒါဒေတိ-ထွေ-

မှုစ၍ ဝုတ္တာနယေနေဝ ဓဝဒိတဗ္ဗော တိုင်အောင်သော စကားသည် အတ္ထုဒ္ဓါရပြ မျှသာတည်း။ အတ္ထာဓိပ္ပေတပြ မဟုတ်။ ဒ္ဒိဓာ ဝုတ္တပကာရော်ပိ စေသ-မှ စ၍ ပါစိတ္တိယံ တိုင်အောင်သော ကားသည်သာလျှင် အတ္ထာဓိပ္ပေတ ပြ စကားတည်း။ အတ္ထာဓိပ္ပေတ ပြ စကား၏ အလိုအားဖြင့် ကုက္ကုဋ္ဌ-သဒ္ဒါဖြင့်ဌာနူပစာရ အားဖြင့် ကြက်သံကို ယူ။ မဟာအဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် ရွေးအတိုင်းပင် ဝစနတ္ထပြု၊ အနက်မှာသာ ကုက္ကု-ဋ္ဌာနံ၊ "ကြက်ဆံတို့၏။ သံပါဒေါ၊ သွားရာဖြစ်သောရွာတည်း။ ကုက္ကုဋ္ဌ သံပါဒေါ၊ ကြက်သံတို့၏ သွားရာဖြစ်သော ရွာ။ ဇော်ဆွ၊ ဤရွာဠ်။ ကုက္ကုဋ္ဌာနံ၊ ကြက်သံတို့၏။ သံပါဒေါ၊ သွားခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဤတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ကုက္ကုဋ္ဌသံပါဒေါ၊ မည်၏။ ကုက္ကုဋ္ဌာနံ၊ ကြက်သံတို့၏။ သံပါတော၊ ကျရာ ရွာတည်း။ ကုက္ကုဋ္ဌသံ ပါတော၊ ကြက်သံတို့၏ ကျရာ ရွာ။ ဇော်ဆွ၊ ဤရွာဠ်။ ကုက္ကုဋ္ဌာနံ၊ ကြက်သံတို့၏။ သံပါတော၊ ကျခြင်း သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဤတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ကုက္ကုဋ္ဌသံပါတော၊ မည်၏"ဟု အနက်ပေး။

ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ-စသည်ကား အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာတော် အယူတည်း။ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာတော် အလိုအားဖြင့် ရွေးအတိုင်းပင် ဝစနတ္ထပြု။ ကုက္ကုဋ္ဌ-အရ ဌာန ကြက်ကိုသာ ယူ။ ဌာနီ- ကြက်သံကို မယူလင့်။ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ ပန တထာပိ"ဟု အနက်ပေး။ ဤအရာဝယ် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ "ကုက္ကုဋ္ဌ ဝဿိတ ပရိစ္ဆိန္နော မဟာအဋ္ဌကထာယံ။ တံ ပိ ဝေါဟာရေနာတိ လိခိတံ"ဟု မိန့်ဆိုသောကြောင့် မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ယသ္မိ ပန ဂါမေ-စသော စကားကို နံနက်ထ တွန်သော ကြက်သံကို ကြားရာ ရှာသည် ကုက္ကုဋ္ဌသံပါဒဂါမ မည်သတည်းဟု လောကဝေါဟာရ ရှိသည်အလျောက်သာ ဆိုသတည်း။ ထိုထက် နိုးသော်လည်း ဂါမန္တရ၏ဥပစာရသို့ သက်ခြင်းဖြင့်သာလျှင် အာပတ်ကို ဆုံးဖြတ် အပ်၏ဟု ယူရန်ရှိ၏။ ဤသို့ယူရသော် "ဥပစာရော နာ လဗ္ဘတိ"ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့်မညီ။ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိစကားကို ဆင်ခြင်ရန်ရှိသတည်း။

ယသ္မိ ပန ဂါမေတျာဒိနာ၊ ဖြင့် (ထည့်သည်)။ ကုက္ကုဋ္ဌဝဿိတပရိစ္ဆိန္နော၊ မိုးသောက်ထ ကြက်တွန်သံဖြင့် ပိုင်းခြား အပ်သောရွာကို။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊ ဤ။ ဝုတ္တော၊ ၏။(ဝုတ္တော ကား ထည့်သတည်း)။ တမ္မိဝစနံ၊ ထို ယသ္မိ ပန ဂါမေ-စသော စကားကိုလည်း။ ဝေါဟာရေန၊ နံနက်ထ တွန်သော ကြက်သံကို ကြားရာ ရှာသည် ကုက္ကုဋ္ဌသံပါဒဂါမ မည်သတည်း ဟူသော လောကဝေါဟာရအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဤတိ၊ ဤသို့။ လိခိတံ၊၏။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ အနက်)၊ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာဌ်ပင် ယေဘုယျေန တထာသဒ္ဒေသော ဟောတိတိ ကတ္ဝာ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ နာ ပမာဒလေခါ တိ-စသော

စကားကိုလည်း ဆိုပြန်သေးသောကြောင့် မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ယသို့ ပန ဂါမေ စသော စကားကို မျှားသောအားဖြင့် နံနက်ထ တွန်သော ကြက်သံကိုကြားရာ အရပ်၌သာ ရွာတည်တတ်သောကြောင့် ဆိုသတည်း။ ထိုထက် နီးသော်လည်း ဂါမန္တရ၏ ဥပစာရဖြင့် သာလျှင် ဆုံးဖြတ်အပ်၏ဟု ယူရန်ရှိသတည်း။ ဤသို့ ယူရသည်ရှိသော် ရှေးကအတိုင်း "ဥပစာရော နု လဗ္ဘတိ" ဟူသောစကားနှင့် မည်။

ယောဘုယျေန၊ ဖြင့်။ တထာသန္နိဝေသော၊ နံနက်ထ တွန်သောကြက်သံကို ကြားရာ အရပ်၌ ရွာတည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာအနက်) ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ပင် ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန ဝုတ္တံ အဋ္ဌကထာယံ။ တတော ဥဒ္ဓံ အဒ္ဓယောဇနလက္ခဏသမ္ပတ္တံ နာမ ဟောတိ ဂဗေဟတပ္ပန္တိ ဝုတ္တံ-ဟူသော စကားကိုလည်း ဆိုပြန်သေးသောကြောင့် မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ယသို့ ပန ဂါမေ စသောစကားကို ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် သာလျှင် ဆိုသတည်း။ ထိုထက်နီးသော်လည်း ဂေါမန္တရ၏ ဥပစာရဖြင့်သာလျှင် ဆုံးဖြတ်အပ်၏ဟုယူရန်ရှိသတည်း ဤသို့ယူရသော် ရှေးအတိုင်းပင် "ဥပစာရော နု လဗ္ဘတိ" ဟူသော စကားနှင့် မည်။ တတော ဥဒ္ဓံ-စသော လဒ္ဓဂုဏ်စကားကိုလည်း တေရသကဏ်ဋီကာဆရာ မန္ဒစ်သက်။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "အဒ္ဓယောဇနံ အတိက္ကမန္တိသာတိ အသတိ ဂါမေ-စသော စကားကို မိန့်အပ်၏။ ဤစကားကို တေရသကဏ်ဋီကာဆရာ ဆိုသည်ကား "တသာ သဂါမကတီရပဿေန" စသော နောက်သံ့ကွာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာကိုထောက်၍ဆိုသတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာဆရာသည်သာ မကြိုက်သည်မဟုတ်။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာလည်း မကြိုက်ထို့ကြောင့် ဝိမတိနောဒနီဋီကာ၌ တတ္ထ အပဝိသိတ္ဘာပိ ဥပစာရတော ဗဟိ-စသည်ကို မိန့်အပ်၏။ ယသို့ ပန ဂါမေတျာဒိ၊ ကို။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနံနက်ထ တွန်သောကြက်သံကို ကြားရာထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်ဖြစ်သောရွာသည်။ အဒ္ဓယောဇနလက္ခဏသမ္ပတ္တံ နာမ၊ အဒ္ဓယောဇန၏ လက္ခဏာသို့ရောက်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ထို့ထက်လွန်မူ တစ်ခုသော ရွာမှ ယူဇနာခဲ့၏ အတွင်း၌ ကျသော ရွာပင်သော်လည်း အဒ္ဓယောဇနဖြင့် ဆုံးဖြတ်လေ ဟူလိုသတည်း။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာအဓိပ္ပါယ်တည်း။) ဤအရာကား အလွန်ခက်ခဲသောအရာ ဖြစ်သတည်း။ ဝရဇိန်ဉာဏ်စက်သွားကို ရှေးထားသဖြင့် အားထုတ်၍ ကြံစည်ကြလော့။)

တတြ ဂါမန္တရေ ဂါမန္တရေတိ ဝစနေ။ ။ ဘိက္ခုနီဥပဿယဒ္ဒါရေ ဝါ ရထိကာယ ဝါ အညေသု စတုက္ကသိဃ်ာတကဟတ္တိသာလာဒီသု ဝါ သံဝိဒဟန္တိ။ ။တတြာပိ ဥပစာရောက္ကမနေ၊ ဘိက္ခုနီ သံဝိဒဟတိတိ ဂါမန္တရေစသော နောက်ဝါကျကို ထောက်၍ ဘိက္ခုသံဝိဒဟတိတိ နဂရဒ္ဒါရေ ဝါစသော ရှေးဝါကျစကား၏ အဆုံးဌ်လည်း “ ဂါမန္တရေ စေတိယဝန္ဒနတ္ထံ ဂါမတော နိက္ခန္တိ ဘိက္ခုနီ ဒိသ္ဝာ ဘဂိနိယော ကုဟိ ဂစ္ဆထာတိ ဝဒတိ။ အသုကံ ဂါမံ စေတိယဝန္ဒနတ္ထန္တိ အဗ်ာပိ ဘဂိနိယော အာဂစ္ဆာမိတိ ဧဝံ ပိ ဘိက္ခုယေဝ သံဝိဒဟတိ ” ဟူသော ဝါကျကို သိအပ်၏။ ဧဝံ ပိ ဘိက္ခုနိယေဝ သံဝိဒဟတိ-ဌ် ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဘိက္ခု သံဝိဒဟတိတိ နဂရဒ္ဒါရေ ဝါ-စသော ရှေးဝါကျ စကားရပ်ကို မှီးသဖြင့် သိအပ်သော “ နဂရဒ္ဒါရေ ဝါ ရထိကာယ ဝါ ဘိက္ခု ဒိသ္ဝာ အသုကံ နာမ ဂါမံ ဂတပုဗ္ဗတ္တာတိ ဝဒတိ။ နမို ဘဂိနိယော ဂတပုဗ္ဗာတိ ဧဟိ ဂစ္ဆာမာတိ သေ့ အဟံ ဂမိဿာမိ တုမှေ အာဂစ္ဆထျာသိတိ ဝါ ဝဒတိ-ဟူသော ဝါကျကို ပေါင်းသတည်း။

သံဝိဓာနံသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

ဂ-နာဝါဘိရုဟနသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၁၇။ လောကဿာဒ မိတ္တာသန္ဓဝဝသေန၊ လူတ္ဒိုက်ဲသို့သာယာသောအားဖြင့် အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ။အဿာဒနံ အဿာဒေါ လောကာနံ ဝိယ အဿာဒေါ လောကဿာဒေါ။ သန္ဓဝနံ သမောဓာနဝသေန ပဝတ္တနံ သန္ဓဝေါ။ မိတ္တဘာဝေန သန္ဓဝေါ မိတ္တာသန္ဓဝေါ။ လောကဿာဒေန မိတ္တာသန္ဓဝေါ လောကဿာဒမိတ္တာသန္ဓဝေါ။ သန္ဓဝေါတိ စ ပဒေ သံ-သဒ္ဒေါ သမောဓာနတ္ထဇောတကော။ ဓု-ဓာတု ဂတျတ္ထဝါစကော။ စတူသု ပန ဗုဒ္ဓိ ပဝတ္တံနံ ပါပုဏနကမန ဂတိသု ပဝတ္တနံ ဂတျတ္ထဝါစကော။ နံ ဟိ ကုဗ္ဗထ သန္ဓဝန္တိဝစနေ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ။သန္ဓဝေါ တု ပရိစယော။ ။မေလကော သင်္ဃ သင်္ဃာ (အဘိဓာန်၊ သံကိဏ္ဏဝဂ်။ ၇၆၉)။ ဒုယံ ပရိစယေ။ထု အဘိတ္ထဝေ။ စိ စယေ။ တိက် သင်္ဃေ။ မိလ သိလေသနေ၊ ဏော။ သကတ္ထေ ကော။ မေထကော။ သန္ဓသင်္ဃော၊ ဏော။ သံပုဗ္ဗာ ဂမိတော အ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၇၆၉။)ဤသို့ အဘိဓာန်ဋီကာ၌ “ ဒုယံ ပရိစယေ။ တိက် သင်္ဃေ ”ဟု ခဲ့၍ဖွင့်လေ့ပြားလည်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ဇရာဝဂ်၊ မလ္လိကာ ဝတ္ထုအဖွင့်လာ အသဒ္ဓမ္မသန္ဓဝံစကား၊သုနခေန သဒ္ဓိံ သန္ဓဝေါစကား ဒုကနိပါတ် သီလာနိသံသဇာတ်အဖွင့် [၂၊၁၀၂] နှင့် အသိတိနိပါတ် မဟာသုတသောမဇာတ်လာ။ (ခု၊၆၊၁၄၁။) သင်္ဘီ ကုဗ္ဗထ သန္ဓဝံ စကားတို့ကို ထောက်၍ သန္ဓဝ စသော ငါးပုဒ်မကဲ့၊သင်္ဃမပရိယာယ်သာဖြစ်သင့်သတည်း။ တု အဘိတ္ထစဝ

စကားလည်း သင့်မည်မထင်။ ဒန္တာဇ စတုတ္ထ ခ-နှင့် သန္ဓဝဟူ၍သာ အဘိဓာန်၌ ရှိသင့်သည်။ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာစကား ဇာတ်ပါဠိတော်လာ စကားတို့၌ သန္ဓဝ သဒ္ဒါ၏ သင်္ဂမ–အနက်သာ သင့်သတည်း။

သံဝေယျ၌ သံ-ရှေး ဝိ-ရှေးရှိသော ဓာ-ဓာတ် တွာ-ပစ္စည်း၊ ဝိပုဗ္ဗ-ဓံ-ဓာတ် ကရဏ အနက်ဟော။ ထိုကြောင့် သံဝိဒဟိတွာဟု ဖွင့်သတည်း။ သံဝိဓာယာ-တိ လောကဿာဒမိတ္တာသန္ဓဝဝသေန ကိဉ္စာ ပုရေကွာဇာ သံဝိဒဟိတွာဟူသော စကားကို ဤသို့ လှေကို အတူစီးအံ့သောငှာ သိုက္ခုန်မတို့ နှင့်တိုင်ပင်သော် မျှားသောအား‌ဖြင့် လောကဿာဒမိတ္တာသန္ဓဝ၏ အစွမ်းအား‌ဖြင့် ကစား‌မြူးတူးခြင်းကို ရွေး‌ချ၍ တိုင်ပင်တတ်သော‌ကြောင့်သာ ဆိုသတည်း။ လောကဿာဒမိတ္တာသန္ဓဝ၏ အစွမ်းအား‌ဖြင့် ကစား‌မြူးတူးခြင်းကို ရွေးမရွှမူ၍ တိုင်ပင်သော်လည်း "ဒိန္နံ ပိ သံဝိဒဟိတွာ ဇကနာဝါ ဘိရုဟဏံ ကာလဿ အဝိသံကေတဏာ တိရိယန္တရဏာဘာဝေါ အနာပဒါ ဂါမန္တရောက္ကမနံ ဝါ အဒ္ဓယောဇနာတိက္ကမော ဝါ အဂ်ါဠါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော် အာပတ်သင့်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို‌ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိကာ (၃၁၀) ၌ကိဉ္စာပုရက္ခာရာတိဝစနံ ယေဘုယျတာယ ဝုတ္တံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ အဂ်ါဠါးပါး သရုပ်ကို ကခ်ီဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌ ဤသို့ကွာပုဒ်အဖွင့် တိုက်ရိုက်မဆိုငြားလည်း သေသံ အနန္တရသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဟု ညွှန်ပြသော‌ကြောင့် အနန္တရသိက္ခာပုဒ်၏အဂ်ါကိုမှီး၍ ဤသို့သိအပ်သတည်း။ ကာလဿ အဝိသံကေတဏာ အဂ်ါကို ဤသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဤပါဠိကာလ-ဝိသကေ်တေနေဝ အနာပတ္တိ-ဟု လာသော‌စကားကိုထောက်၍ သိသတည်း။ တိရိယန္တရဏာဘာဝေါ အဂ်ါကို အညတြတိရိယံ တရဏာယ–ပါဠိတော်စကားကို ထောက်၍ သိသတည်း။ ဂါမန္တရောက္ကမနံဝါ အဂ်ါကို ဂါမန္တရဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ အဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍ သိသတည်း။အဒ္ဓယောဇနာတိက္က မောဝါ အဂ်ါကို အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယ အဋ္ဌကထာ စကား ကိုထောက်၍ သိသတည်း။ ယာ ပန ယောဇနဝိတ္ထတာ–စသော စကားကို ဆိုလတ္တံ့. ဖြစ်သော‌ကြောင့် ယာသာ နဒိယာ၌ ပျူဇနာခဲ့ထက် အလွန် တစ်ယူဇနာ အောက် အယုတ် ကျယ်သော‌မြစ်ကို နဒီဆိုသတည်း။ ထို‌ကြောင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီ၌ "အဂါမကတီရပဿေနာတိအာဒိ ပန အတိရေကအဋ္ဌယောဇန ဝိတ္ထတံ နဒိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ကျွှဲသို့ ယူမှသာ ရွှာရှိသော ကမ်းဖြင့် သွားသောအခါ ဂါမန္တရဂဏနာဖြင့် အာပတ်ကိုဆုံးဖြတ်၍ ရွှာမရှိသောကမ်းဖြင့် သွားသောအခါ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာဖြင့် အာပတ်ကို ဆုံးဖြတ်သင့်သတည်း။ ကုက္ကုဠသံပါဘဂါမေဟိ နိရန္တရံ ၌ မြစ်ကမ်းရေစပ်၌ တည်ထောင်အပ်သော ရွာ၊ မြစ်ကမ်းရေစပ်မှ ယူဇနာခဲ့အတွင်းတွင် အမှတ်မရှိသော အရပ်၌ တည်ထောင်

အပ်သော ကုန်းရွာ ဤနှစ်ရွာကို ယူအပ်၏။ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌီကေ ။ပ။နိရန္တရုဒ္ဓိ နဒီတာ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာဋ္ဌ တဿာ သဂါမကဘီရုပဿေန။ပ။ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယာတိ ကေကပဿနေဝ-စသော စကားကို အာစရိယဝါဒမျှကိုသာလျှင် ပြသောအားဖြင့် ဆိုသတည်း၊ တေရသကဏ်ဋီကာဆရာမနှစ်သက်။ ထို့ကြောင့် ရှေးသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် တေရသ ကဏ်ဋီကာဋ္ဌ အဒ္ဓယောဇနဗဟန္တရေ ပန ဂါမေသတိ-စသောစကားကိုမိန့်အပ်ပြီး။ ဤသိက္ခာပုဒ်နှင့် ရှေးသိက္ခာပုဒ်သည် အာပတ်သင့်ရာ အရပ်အားဖြင့် မထူးမခြား။ထို့ကြောင့် နှစ်ပါးစုံသော သိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီဋ္ဌ ကုက္ကုဋ္ဌသံပါဒေ ဂါမေ ဂါမန္တရေ ဂါမန္တရေအာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿ။ အဂါမကေ အရညေ အဒ္ဓယောဇနေ အဒ္ဓယောဇနေအာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿ-ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။

ယာ ပန ဃောဇနဝိတ္ထတာ ဟောတိ-စသည်ဋ္ဌ မြစ်ကမ်းရေစပ်ဋ္ဌ ရှာရှိ။ မြစ်ကမ်းရေစပ်မှ မန်းတက္ခ ခဲတပစ်ခန့် နှစ်ပစ်ခန့်စသည်ဖြင့် ကွာဝေးသော အရပ်ဋ္ဌသာ ရှာရှိသည်ဖြစ်၍ မြစ်လယ်အရပ်သည် ရှာမှ ယူဇနာခွဲအတွင်း မကျသောကြောင့် အဒ္ဓယောဇနဖြင့် အာပတ်ကို ဆုံးဖြတ်ရသည်။ အဂယ်၍ မြစ်ကမ်းရေစပ်ဋ္ဌ ရှာရှိသည်ဖြစ်အံ့ မြစ်လယ်ဖြင့်သွားသောလှေ၏ထက်ဝက်သော ဝမ်းအရပ်သည် ရှာမှယူဇနာခွဲအတွင်းကျသောကြောင့် ဂါမဖြင့်အာပတ်ကိုဆုံး ဖြတ်သင့်သည်။ ရှာမှ ယူဇနာခွဲအတွင်း မကျသောအရပ်ဋ္ဌသာ အဒ္ဓယောဇနဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရသည်။ ရှာမှ ယူဇနာခွဲအတွင်းကျက အဒ္ဓယောဇနပမာဏ မဟုတ်ပြီ။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာဋ္ဌ၊ မာတုဂါမောပိ ဇ္ဈဓ သဂ်ဟံ ဂစ္ဆတိတိ အာစရိယဿ တက္ကေး တေနေဝ ဥဘယတ္ထ ကေတော ဥပသမ္ပန္နာယ ဒုက္ကဋ်ံ။ သိက္ခမာနသာမဏေ-ရိယာ အနာပတ္တိတိ စ နဝုတ်ံ။ သေဝနယောအညေသုပိ ဝေရူပေသု-ဟု မိန့်ဆိုသောကြောင့် ပကတိမာတုဂါမ သိက္ခမာန်မ သာမဏေမတို့နှင့် တိုင်ပင်၍ အထက်သို့ဆန်သောလှေ အောက်သို့ဝန်သောလှေဋ္ဌ စီ.မူ ဘိက္ခုနီမန္ဒုင့် စီးသကဲ့သို့ပင် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ဇ္ဈဓ၊ ဤနာဝါ ဘိရုဟနသိက္ခာပုဒ်ဋ္ဌ။ မာတုဂါမောပိ၊ ဥဘတောဥပသမ္ပန္န-ဘိက္ခုနီမမှ တပါးသော ကေတောဥပသမ္ပန္နဘိက္ခုနီမ ပကတိမိန်းမ သိက္ခမာန်မ သာမဏေမ-ဟု ဆိုအပ်သော မာတုဂါမသည်လည်း။ သဂ်ဟံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဇ္ဈကို အယံ၊ ကား။ အာစရိယဿ၊ ၏။ တက္ကော၊ တည်း။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင် ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးစုံသော သံဝိဒဟနသိက္ခာပုဒ်နာဝါဘိ-ရုဟနသိက္ခာပုဒ်တို့ဋ္ဌ။ အန္တရာပတ္တိဝါရေ၊ ဋ္ဌ။(ထည့်)။ ကေတော ဥပသမ္ပန္နာယ ဒုက္ကဋ်ံစ္ဆိ စ။ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အနာပတ္တိဝါရေ၊ ဋ္ဌ။ (ထည့်)။ သိက္ခမာန်ာယ

သာမဏေရိယာ အနာပတ္တိတိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဘဂဝတဲ့ဘ၊ သည်။ နဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ အညေသု၊ ကုန်သော။ ဇဝ၍ပေသုဂိ။ ဤသို့သဘောရှိသော အဏုတ္တိဒ်၍လည်း။ ဧသေဝနယော၊ ဤနည်းလျှင်နည်း၌၏။

၁၉၁။အဒ္ဒကထာ၌။ သေသံ၊ သည်။ ပဌမသိက္ခာပဒဿဒီသမေဝ၊ ပဌမသံဝိဒဟနသိက္ခာပုဒ်နှင့် တူသည်သာတည်း။

နာဝါဘိရုဟနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ပရိပါစိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၉၂။ ဝိပ္ပကတာ၌ဒ်ဝိ-သည် အဘာဝအနက်ဟော၊အဘာဝဟူသည် အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိ-၌ကဲ့သို့ မဟုတ်ခြင်းကည်း။

ပကရိယိဘ္ဘာတ် ပကတာ။ နှ ပကတာ ဝိပ္ပကတာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပြုအပ်ဆဲဖြစ်သောစကားကို ရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဝိပ္ပကတာတိ ကရိယမာနာဟောတိ-ကို မိန့်သတည်း။

အဒ္ဓစ္ဆိကေန၊ ထက်ဝက်သောမျက်စေ့ဖြင့် (ဝါ) မျက်စောင်းထိုးသဖြင့်။ အတ္တာနေ၊ မိမိ၏။ ဧစနံ၊ဒါယကာတို့နှင့် ပြောကြားသောစကားကို။ တေဟိ၊ ထို့အရှင်သာရိပုတ္တရာစသောမထေရ်တို့သည်။ သုတဘာဝံ၊ ကြားအပ်သည့်အဖြစ်ကို၊

၁၉၄။ ပရိပါစိတဟုဒ်၌ ပရိပုဗ္ဗ၊ ပစ-ဓာတ်။ ပရိ-သည် ပကာသနအနက်ဟော၊ ပစ-ဓာတ်သည် ဂါဝေါ ပါစေတိ ဂေါစရံ ပြယုဂ်၌ပါက အနက်မှတပါးသော မောင်းနှင်ခြင်းအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ပါဂ-အနက်မှ တစ်ပါးသော နှိပ်စက်နအနက်ကိုဟောသတည်းဟု ပြလိုရကား ဂုဏပကာသနေန နိဗ္ဗါဒိတံ ကို မိန့်သတည်း။

ဂါဝံ ပါစေတိ ဂေါစရန္တိအာဒီသု အညောပျတ္ထာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ (ဓာတုမာလာ-၃၈)ပါဟုဘိက္ခုနှုံ ပက္ခုပစ္ဆေဒါယ စသော တေရသကဏ်ဍီကာစကား၌ ဒေဝဒတ်သည် ဘိက္ခုနီမတို့နှင့်တိုင်ပင်၍ ဘိက္ခုနီမတို့သည် စိရင်အပ်သော ဘောဇဉ်ကို ခံယူ၍ အသင်းအပင်းဖြစ်သော အလင်္ဂီရဟန်းတို့နှင့်တကွ သုံးဆောင်သဖြင့် ဘောဇဉ်ကို အမှီပြု၍ အလင်္ဂီအသင်းအပင်း များသောကြောင့် ထိုအလင်္ဂီအသင်းအပင်းကို ဖြတ်ခြင်းငှာ ဘောဇဉ်၌သာ အာပတ်ကို ဟောတော်မူအပ်သည်ဟူလိုသတည်း။ယောဂု ခဲဖယ်သစ်သီးကြီးငယ်ကို အမှီပြု၍ ဘောဇဉ်ကို အမှီပြုသာလောက် အသင်းအပင်းမများနိုင်။

အဌကထာ၌ ကား၊ ရှေးဦးစွာ လူတို့စီရင်အပ်သော ဆွမ်းမှတစ်ပါး သော ရှေးဦးစွာ ဘိက္ခုနိမတို့ စီရင်အပ်သောဆွမ်းကို။

၁၉၅။ ဘိက္ခုနုံ၊ လာတိုင်း လာတိုင်းကုန်သော ရဟန်းတို့အား။ ဒဿာမ၊ လှူဒါန်းကုန်အံ့။

၁၉၇။ ယာဂု ခဇ္ဇကဖလာဖလေ၊ သော။ သပ္ပတ္ထ၊ ၌ ဘိက္ခုနီပရိပါစိတေပိ၊ ဘိက္ခုနိမ စီရင်အပ်သော်လည်း။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။

ပရိပါစိတသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ။

၁၉၈။ ဟိ ယသ္မာ ကေပရိစ္ဆေဒံ။တသ္မာဝုတ္တနယေနေဝ ဒေဒိတမ္ပေါ။ ဥပရိ ဥပနဿာ စတုဿ သိက္ခာပဒေန စကားကို ကေပရိစ္ဆေဒခြင်းတူသောကြောင့် သာ ဆိုသတည်း။ ။ဣဒံ ဟိ သိက္ခာပဒံ ဒုတိယာနိယတေန သဒ္ဓိံ ဧ-ပရိစ္ဆေဒံ- စကားသည်သာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ပေါ- စကား၏ အကျော်ငါးတည်း။ ဧကပရိစ္ဆေဒံ ကဉ္စာပိ ဟောတိ။ ပန တထာပိ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိဝသေန တေဟိ ဒ္ဝိဟိ သိက္ခာပဒေဟိ ဝိသုံ ပညတ္တံ။

ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။
ဘိက္ခုနီဝဂ္ဂဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဘောဇနဝဂ်

၁-အာဝသထပိဏ္ဍသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၀၃။ အာဝသန္တိ ဣဏ္ဍောတိ အာဝသဝေဟာ၊ စသံ။ (ကင်္ခာဒိမောဂ္ဂလာန်-၈၇) အာဝသဓထ ပညတ္တော ပိဏ္ဍော အာဝသထပိဏ္ဍော- ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြလိုရကား အာဝသထပိဏ္ဍောတိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ပညတ္တ အလယ်ပုဒ်ကျေသည်ကို ပညတ္တော ဟောတိ-စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ပညတ္တော၊ တည်ထားအပ်သော်။ ပိဏ္ဍောသဒ္ဒါ ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ယာဂုဘတ္တဘေသဇ္ဇာဒိသပ္ပံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ပညပေတ္တော ၌ ပ-ပုဗ္ဗ ဥ ပ-ဓာတ်၊ထားခြင်း နိုင်္ခိပန-အနက်ဟောတည်း။ထို့ကြောင့် ဌပိတံဟု ဖွင့်အပ်

၁။ ဥဒရိ ဥပဓာနဿ ဧတ္ထသ်ဂ္ဂေဇနေန ဟု ဆဋ္ဌမ္ပအဋ္ဌကထာဒီးနှင့် ဧတ္ထဋ္ဌကထာ ဓာနုဂ်ုဂ်ိသည်။ ကြင်းသော ဘေရကားလုံးတို့၌မူ ဇာတ်ယကထာ ဒုနုဂ်ုဂ်ြသည်။

၏။ ထို့ကြောင့် ဓာတုမာလာ(၃၂၂)၌ ဥပ-တောသနနိသာနေသ့။ ဤပေတိ ဤပယတိ။ ပညတ္တိ။ ပပုဇ္ဇော နိက္ခိပနေ။ အာသနံ ပညာပေတီတိ ရဿတ္ထံပိ။ ပညပေတိဟု-မိန့်အပ်၏။

ဟိယျောနိပါတ်ပုဒ်သည် ယမန်နေ့ဟူသောအနက်ကို တစ်ပါးသောအရာတို့၌ ဟောသည်။ ဤ၌မူကား နက်ဖြန်ဟူသောအနက်ကို ဟောသတည်းဟု ပြလို၍ ဂကား ဟိယျောပိတိ သွေပိ-ကို မိန့်သတည်း။

အပသက္ကန်တို၌ အပ-ရှေး သံ-ရှေးရှိသော ကမ္မ-မာတ် အပဂမနအနက်ဟော။ ကုဟိံ ဂတာတိ ပုစ္ဆိတေန ဣမေ ဘိက္ခူ။ ပသိတ္ထာ ပက္ကန္တာတိ ဝစနံ သုတ္ထာ ဥဒ္ဃာယန္တိ။ ကုက္ကုစ္စာယန္တော ၌ ကုက္ကုစ္စသဒ္ဒါ နာမဓာတ်တည်း။ အဝဲယနာမတော ကတ္တုပမာနာမါစာရေ-သုတ်၌ အာယနာမဓာတ် အာစာရေ ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ကတ္တုပမာန မဟုတ်သော ကုက္ကုစ္စနာမသဒ္ဒါနောင် အာယပစ္စည်းသက်။

၂၀၆။ တေရသကဏ္ဍီကာ၌ အဒ္ဓယောဇနံ ဝါ ဂန္တုံ သက္ကောတိတိ ဇွတ္ထ တတ္ထက်-စသော စကား၌ "တာဝတကံ၊ ထိုမျှလောက် တစ်ယူဇနာခဲ့ တစ်ယူဇနာသော အရပ်သို့။ ဂန္ဆာ၊ ၍။ အလဒ္ဓဘိက္ခဿ၊ ဆွမ်းခံ၍မရအပ်သောဆွမ်းရှိသောရဟန်းအား။ ဂတဋ္ဌာနေ။ ရောက်ဆုအရပ်၌။ ဣတော၊ ဤမိမိနေရင်းအရပ်၌ ခရီးမသွားမီ ရှေးဒေဖို့က အာဝသထပိဏ္ဍကို လုပ်ကျွေးဖူးသော ဒါယကာ၏ ခရီးရောက်ရာ၌ တည်ထားအပ်သော အာဝသထပိဏ္ဍမှု။ ကေဒိဝသံ၊ တစ်နေ့။ သကိံ၊တစ်ကြိမ်။ ဘုဥ္ဇိတုံ၊ဉ၊။ ဝဋ္ဋတိ၊၏" ဤသို့ အပြည့်အစုံ အနက်သာမန်။ တေရသကဏ်ဍီကာဆရာသည် ဤစကားကို ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဘုဥ္ဇတိ-ဟူသော အနာပတ္တိဝါရပါဠိတော်နှင့် ဤပါဠိအဖွင့်အဋ္ဌကထာကိုရှု၍မိန့်ဆိုသတည်း။ အလဒ္ဓဘိက္ခဿ- စကားကို အလျော်အားဖြင့်ဆိုသတည်း။ ဆွမ်းခံ၍ရလျက်နှင့် သုံးဆောင်သော်လည်း အပြစ်မထင်။ အဋ္ဌကထာ၌ "ဣမေသံယေဝ ဝါ၊ ဤကိုးဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းကို ထောင်တတ်ကုန်သော ပရိဿိတ်စသော သူတို့အား သာလျှင်လည်းကောင်း။ တွေ့ကာနုံယေဝ ဝါ။ ဤပါသလ္လာတွင် ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ပါသလ္လာတို့အား သာလျှင်လည်းကောင်း။ အာဝသထပိဏ္ဍံ၊ ကို။ ပညပေမ၊ ဝတ်တည်ထားပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကံပါသလ္လံ၊ ပါသလ္လာ, အပါသလ္လာတွင် တစ်ခုသော ပါသလ္လာကို။ အနုဒ္ဒိသိတွာ၊ မရည်ညွှန်းကုန်မူ၍။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော ပါသလ္လာ, အပါသလ္လာဘို့အား။ ပညတ္တော၊ ဝတ်တည်ထားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏" ဟု အနက်ပေး။

ကေပါသဏ္ဍံ– စကားကို ဇာကျာပေက္ခဒေးဖြင့် ဆိုသတည်း။ ဘောဇနံပိဋ္ဌံ ပိဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပေါင်း။

သကိံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံဋ္ဌံ နေ့တိုင်း တကြိမ်စားခြင်းငှာ အပ်နှီးဟူသော အနက်လော ဟုစောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် သကိံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ–ကို မိန့်သတည်း။ ကေဒိဝသံ၊ တစ်နေ့သာလျှင်။ သကံ၊တစ်ကြိမ် သာလျှင်။ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၏။ (သကိံကားထည့်သတည်း။) သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကို ထောက်ဆ၍ သုဝိညေယျ ဖြစ်သောကြောင့် သကိံသဒ္ဒါကို သံဝဏ္ဏနာဋ္ဌံ မဆိုသတည်း။ ကေဒိဝသံ ဖြင့် နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း တစ်ကြိမ်စားခြင်းကို ပယ်သတသ်း။ သကိံဖြင့် တစ်နေ့ တည်းဋ္ဌံ အကြိမ်များစွာစားခြင်းကို ပယ်သတည်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား တစ်နေ့သာ စားခြင်းငှာအပ်သည်။ ထိုနေ့ဋ္ဌံ တစ်ထပ်တည်းသာ စားခြင်းငှာ အပ်သည် ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဘေဇသကက်ဋီကာဋ္ဌံ ကေဒိဝါသံ ဘုဉ္ဇိဘဗ္ဗန္တိ· စသည်ကို မိန့်အပ်၏။

ဇတ္ထ သကိံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိဝစနေ။ ကေကုလေန ဝါ နာနာကုလေဟိ ဝါ ကို ပညတ္တံဋ္ဌံ စပ်။ ဝါသဒ္ဒါကား ဝိကပ္ပဋ္ဌဇောတက။ နေ့ဘိုင်းနေ့တိုင်း မှတ်သား၍ တစ်ခုတည်းသောဇရပ်ဋ္ဌံ တည်ဆားသည်ကို ကေသို့ဌံ ဌာနေ ပညတ္တံ·ဆိုသတည်း။ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်းမှတ်သား၍ငင် နှစ်ခုသုံးခုသော ဇရပ်စသော များစွာသော ဇရပ်ဘို့ဋ္ဌံ တည်ဆားသည်ကို နာနာ ဌာနေသု ပညတ္တံ· ဆိုသတည်း။ ဃနေ့တစ်ဇရပ်၊ နက်ဖြန်တစ်ဇရပ် ဤသို့ အမှတ်အသားမရှိသော ဇရပ်ဋ္ဌံ တည်ထားသည်ကို "အဇ္ဇ ။ပ။ ပညတ္တံ" ဆိုသတည်း။

တသို့ ဌာနေဝါ။ အညသို့ ဌာနေဝါ ပဋိပါတိ၊ အသီးသီးသော ဒါယကာတို့သည် အသီးသီးသောအရပ်တို့ဋ္ဌံ တည်ထားအပ်သော ဆွမ်းအစဉ်ကို။

တေရသကက်ဋီကာဋ္ဌံ· ပုန အာဒိတော။ ပ။ န ဝဋ္ဋတီတိ ဤမိန၁၊ ဖြင့်။ ပထမံ၊ ရွေးဦးစွာ။ ဘုဉ္ဇာဒ္ဌာနေသု၊ စားအပ်ရာဖြစ်သော ဒါယကာဟု ဆိုအပ်သော အရပ်တို့ဋ္ဌံ။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ နာနာကုလေဟိ၊ တို့သည်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ကေသို့ဌ ဌေ၊ ဋ္ဌံ။ ပညတ္တာမို့၊ တည်ထားအပ်သော ဆွမ်းကိုလည်း။ ဘုဉ္ဇိတုံ၊ ငှာ။

အဓိပ္ပာယ်ကား–အသီးသီးကုန်သောဒါယကာတို့သည်အသီးသီးသောအရပ်ဋ္ဌံ ဟူသည်ထားအပ်သော ဆွမ်းကို သုံးဆောင်ဖူးသော ရဟန်းလည်း ထိုအသီးသီး ကုန်သော ဒါယကာတို့သည် တပေါင်းတည်းဖြစ်ကုန်၍ တစ်ဖန် တစ်ခုသော

အရပ်၌ တည်ထားအပ်သော ဆွမ်းကိုလည်း သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မအပ်ဟူလို သတည်း။

ပန်းကုန်သည်အပေါင်းစသည်တို့တွင် တစ်ခုသော အပေါင်းကို ကေပူဂ ဆို သည်။ ပန်းကုန်သည်အပေါင်း၊ ရက်ကန်းသည် အပေါင်း စသော အထူးထူး သော အပေါင်းကို နာနာပူဂ ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဗေရဉ္ဇကဏ္ဍီကာ သဉ္ဇရိတ္တ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်(၂၊၃၂၇)၌။ကေဂဏပရိယာပန္နေဟိတိ မာလာကာဇု-ဒိကေဂဏပရိယာပန္နေဟိ ဟု မိန့်အပ်၏။ ပူဂနှင့်ဂဏသည် ပရိယာယ် ဝေါဟာရ တည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် အရညာဒိဝဂ်(၆၂၉)၌-

သမူဟော ဂဏသဃ်ာတာ၊ သမုဒါယော စ သဉ္ဇယော။
သန္နိဟော်ဟော နိဝဟော ဩသဓာ နိကရော စယော။
ကာယော ခန္ဓော သမုဒယော၊ ဃဋ္ဋာ သဓိတိ သံဟတိ။
ရာသိ ပုဉ္ဇော သမဝါယော၊ ပူဂေါ ဇာတံ ကဒမ္ဗကံ။

ဗျူဟော ဝိတာန ဂုမ္ဗာ စ၊ ကာဃပေါ ဇာလ မတ္ထလံ-

ဟု မိန့်အပ်၏။ ပူဂေါ ကမ္ဗုကေပိ။ အဘိဓာန်ဋီကာ (-၆၃၀)။ ပူဂေါ တူ ကမုကော ဘဝေ။ (အဘိဓာန် အရညာဒိဝဂ် (၆၀၂)။ပူဇ ပူဇာယံ။ ကော။ ဇဿ ဂေါ။(အဘိဓာန်ဋီကာ)။ ဤအဘိဓာန်စာကိုယ် ဋီကာတို့ကို ထောက်၍ ဒီဃနှင့်ပူဂဟု ရှိရမည်ကို သိအပ်၏။

၂၀၈။ ဂစ္ဆန္တော ဝါတိ ယောဂစ္ဆန္တော စသည်၌ ခရီးအကြား၌ တစ်နေ့ သုံးဆောင်အပ်သော ဆွမ်းနှင့် ရောက်ရာအရပ်၌ တစ်နေ့ သုံးဆောင်အပ်သော ဆွမ်းသည် တစ်ဦးတည်းသော ဒါယကာ၏ ဆွမ်းသာဖြစ်သတည်း။ နှစ်ဦးသော ဒါယကာ၏ ဆွမ်းသာမဟုတ်။ အကယ်၍ ခရီးအကြား၌ တစ်နေ့ သုံးဆောင် အပ်သောဆွမ်းသည် တစ်ဦးသော ဒါယကာ၏ဆွမ်း၊ ရောက်ရာအရပ်၌ တစ်နေ့ သုံးဆောင်အပ်သော ဆွမ်းသည် ထိုဒါယကာမှ တစ်ပါးသော ဒါယကာ၏ ဆွမ်းဖြစ်ခဲ့လေသော် လျှင်းပါးရန်မရှိ အပ်သည်သာ၊ ပုံသေတည်း။ ထို့ကြောင့် ဘရုသကဏ်ဋီကာ၌"အန္တရာမဂ္ဂေ ဂတဋ္ဌာနေတိ ဂေ ဃေဝ သန္တကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ အန္တရာမဂ္ဂေ ကေဒဝသဋ္ဌ ဂတဋ္ဌာနေ ကေဒိဝသဋ္ဌ သကံ ဘုဉ္ဇတိ-ဟု သကံ သဒ္ဒါထည့်၍ အနက်ပေး။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌"သကံ ဘုဉ်္ဇမာဒ္ဓဆ္ဆိ ဂေဒိပသံ ဘုဉ်္ဇိတဗ္ဗံ" ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

ဂန္ဓာ ပစ္စာဂစ္ဆန္တေါပိ- ဤ စိတ္ထာရဇောဇကာ ဟိ-သဒ္ဒါ ကျေသတည်း။ အကြောင်းကား ဂန္ဓာ စသော စကားသည် အာဂစ္ဆန္တေါပိ သေဝနယောဟု ရှေးစကား၏ ဝိတ္ထာရဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကက်ဋ္ဌိကာဒ်၌ အာဂစ္ဆန္တေါပိ သေဝနယောတိ သခ်ေပန ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဝိဘာဝေန္တော ဂန္ဓာ ပစ္စာဂစ္ဆန္တေါတိအာဒိမာဟ-ဟု မိန့်အပ်၏။ တေရသကက်ဋ္ဌီကာ၌ "အာပတ္တိဒ္ဋာဇနယော၀၊ ခရိုးအကြောင်း၌ နေ့ရောက်ရာမနေ့ဟု ဆိုအပ်ခဲသော အာပတ်သင့်ထုနေ၌ သာလျှင်" ဟု အနက်ဆပေး။ ဧ၀-သဒ္ဒါဖြင့် သွားထုနေ့၊ ပြန်လာထုနေ့ကို ငဲ့ကန့်။ သုဒ္ဓစိတ္တော်နေ စသော တေရသကက်ဋ္ဌီကာစကား၌ "သုဒ္ဓစိတ္တော်နေ၊ သက်သက်ခရိုးသွားရန်အကြောင်းရှိ၍ ခရီးသွားလိုသော စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော စင်ကြယ်သော စိတ်ဖြင့် ဟု အနက်ပေး။

ဘုဉ္ဇန္တေသာပိဟူ၍လည်းကောင်း သန္ထရန္တေသာပိဟူ၍လည်းကောင်း ပါဠိ-နှစ်ထွေရှိသည်တွင် သဉ္ဇရန္တေသာပိ ရှိသည်သာ အသင့်တည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား ယောဂစ္ဆန္တော စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာလာတိုင်း စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသဖြင့် အဖန်ဖန် လှည့်လည်၍ အဖန်ဖန် သုံးဆောင်သော ရဟန်းအား အာပတ်မသင့်ဟူလိုသတည်း။

ထောက် ထောက် လတ္တတိ၌ ခွက်ချင်ဖြင့်သာပေး၍ ဝလောက်အောင် မပေးသောကြောင့် အကန့်ငယ်အကန့်ငယ်သာ ရအပ်၏ ဟူလိုသတည်း။

ယာဂုခဇ္ဇကဖလာဖလာဒိဘေ၀ဒေ၊ သော။ သဗ္ဗဟ္ထ၊ အလုံးစုံသော သောက်ဖွယ် ခဲဖွယ် စားဖွယ် လျက်ဖွယ်၌။ အနုပဝဇ္ဇော၊ အာပတ်မသင့်။

ခဇ္ဇံ တု ဘောဇ္ဇ လေယျာနီ။ ပေယျန္တိ စတု'ခာသနံ။ (အဘိဓာန်စတုဇ္ဇမ္ဘဏ်၀ဂ်၊ ၄၄၆)

အာ၀သထပိဏ္ဍသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၀၉။ ဓနပါလကဟူသည် နာဠန္ဒာဂိရိဆင်တည်း။ ဘုရားသခင် တရားဟောအံ့ဟု တိုက်ကျွေးဘော်မူသဖြင့် ယဉ်ကျေးသောကြောင့်ပြည်သူတို့ ဥဒ်းရစ်ပုဆိုးစသော မျှားစွဲကုန်သော ဥစ္စာတို့ဖြင့် ပူဇော်သည်မှစ၍ ဓနပါလကအမည် ရသတည်း။ ဤအကြောင်းအရာကို အနုတ္တရော ပုရိသ

ဒမ္မသာရထိ အာဖဇ်ဒ္ဒ် အာကျယ် ငါပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သတည်း။ ပါဠိတော်၌ သပရိသော ကုလေသု ဝိညားပေတ္တာ ဝိညာပေတ္တာဘုဥ္ဇတိ ရှိလျက်နှင့် ဒေဝဒတ်သည် ပရိသတ်နှင့်တကွ မဇ္ဈတောင်း မိမိချည်းသာတောင်း၍ ပရိသတ်နှင့်တကွစားသောကြောင့် လည်းကောင်း ဤအရာ၌ ကုလသဒ္ဒါသည် ဒါယကာကို မဟာ၊ ဌာနူပစာရအားဖြင့် အိမ်ကိုသာ ဟောသည်ဖြစ်၍ အိမ်၌ တောင်း၏ဟူသော အနက်မလျော်သည်နှင့် ဝိညာပေတ္တာပုဒ်၌ကုလေသု ဟူသော အာဓာရကို မစပ်သင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဝိညာပေတ္တာ သပရိသော ကုလေသု ဘုဥ္ဇတိဟုအဋ္ဌကထာ ဆရာဖွင့်တော်မူသတည်း။

၂၁၂။ ဒိသွား မြင်ကုန်၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆွမ်းဖြင့် ဖိတ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။

၂၁၃။ ဂဏသ၊ လေးပါးစသော ဂိုဏ်း၏။ ဘောဇနေ၊ တစ်ပေါင်းတည်း ခံ၍ ဘောဇဉ်ကိုသုံးဆောင်ခြင်းဟူသော မျိုခြင်းကြောင့်။

ဘောဇနသဒ္ဒါသည် သဟသေယျ၊ ကပွေယျ၌ သေယျသဒ္ဒါကဲ့သို့ သာမည နိဒ္ဒေသနည်း၊ ဘောသေသနည်းအားဖြင့် ဘောဇဉ်အနက် စားခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်း။ ဘုဥ္ဇိက္ခဒ္ဓန္တိ ဘောဇနံ။ ဘုဥ္ဇိယဓတ ဘောဇနံ။ ဘောဇနဥ္ဇ ဘောဇနံ·ဟုပစနတ္ထပြု။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ "ဂဏဘောဇနံ နာမ ယတ္ထ စတ္တာရော ဘိက္ခူ။ ပဥ္စန္နံ ဘောဇနာနံ အညတရေန ဘောဇနေန နိမန္တိတာ ဟုဥ္ဇန္တိ။ တေ ဂဏဘောဇနံ နာမ" ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။

ဂဏဘောဇနံနာမ၊ မည်သည်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဒါယကာ၏ အိမ်၌ စတ္တာရော၊ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊တို့သည်။ ပဥ္စန္နံ၊ ကုန်သော။ ဘောဇနာနံ၊တို့တွင်။ အညတရေန၊ သော။ ဘောဇနေန၊ ဖြင့်။ နိမန္တိတာ၊၍။ ဟံ ဘုဥ္ဇန္တိ၊ အကြင် စားကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဒါယကာ၏အိမ်၌။ တေ ဘောဇနံ၊ ဤစားခြင်းဟူသည်။ ဂဏဘောဇနံနာမ၊ မည်၏။

တစ်ပေါင်းတည်းခံပြီးလျှင် တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်စေ၊ အသီးသီးဖြစ်စေ စားခြင်း သည် ဂဏဘောဇနမည်၏။ ထို့ကြောင့် ကခ်ီဝိဘရဏီ(၁၇)၌ ဂဏဘောဇနတာသမယာ ဘာဝေါအစ္ပောဟရဏန္တိ ဤမာနေတ္ထ တံကိအင်္ဂါနိ ဟုမိန်အပ်၏၊ တေနေ-ဝကို ဒသေန္တော ဟူသော်ဟိတ်နှင့်တကွ အာဟ ဟူသော်အကျိုးဌ် ဧင်ရသောကြောင့် အဝယဝိဟိတ်တည်း။ ပသဝတိ၊ ဖြစ်၏။ သြဒနေန သည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ " ပဥ္စန္နံ ဘောဇနာနံ အညာရေန ဘောဇနေန" ဟုဟောတော်မူအပ်၏။ တရသက္ကာဋ္ဌီကာ၌ "ဝတ္ထုအနနုရူပံပိ၊

ဝတ္ထုအားမလျော်သည်လည်း။ သိယာ၊ ၏။ ဤတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ (အာသင်္ခာ
ဒ္ဓိစပ်) ဟေဌာ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ဘုံင်အောက်ဖြစ်သော။ (ဝိသေသန)။ (ပဉ္စန္နံ။ ပ။
နအညထ ဖြင့် အာစရိယဝါဒကို ပယ်သတည်း)။ ။ပနတထာပိ၊ ထိုသို့ပင်ဆိုအပ်
သော်သည်း ဤဓေဝ ဘန္တေတိ ဧတ္ထာပိစသည်ဖြင့် ဂဏ္ဍိုပုဒ်ဝါဒကို ပယ်သတည်း။
ဝိမတိဝိနောဒနီဋီ ယေန ကေနစိ ဝေဝစနေနာတိ ဝုတ္တတ္တာ--စသော စကားကို
ဖြစ်သင့်သော်ကြောင့်သာဆိုသတည်း။ ဝေဝုစ်ဖြစ်သော်ကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။
သြဒနံ--စသောကံနှင့် တာဒ္ဓဖြစ်သော သမ္မဒ္ဓိစ္စထ--စသော ကြိယာပုဒ်သည်သာ
လျှင်ဝေဝုစ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၁၊ ၄၅၈) ၌ "ဝေဝစနံနာမ
သြဒနာဒိ သမ္ဗပဒါနံ သမ္ဗဒ္ဓိစ္စထာတိ အာဒိကြိယာ ပဒါနဉ္စ ပရိယာယဝစနံ" ဟု
မိန့်အပ်၏။ စတ္တာရိသည် အန္တိမပရိစ္ဆေဒတည်း။ တစ်ခုသော်ကျောင်းတိုက်၌
အသီးအသီးသော်ကျောင်းဒါရုံကို ပရိဝေဏဆိုသည်။ ကျောင်းတိုက်တစ်ခုလုံးကို
ဝိဟာရဆိုသည်။

စတ္တာရိဖဘ္ဘာရော၊ လေးတိုက်ကုန်သော။ ဝိဟာဒရဝါ၊ ကျောင်းတိုက်တို့သို့
လည်းကောင်း။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ နာနတော၊ အသီးအသီး။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာဝါ၊ ဖိတ်ခေါ်
ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း။

ဌိကေသုယေဝါ--၌ ဝါ ကို နောက်နိမန္တိတာနှင့်သာ ယှဉ်ရသည်မဟုတ်။
ဤမှာလည်းယှဉ်၊

အမှာကံ စတုန္နမ်ပိ ဘဏ္ဍာနံ ဒေယ်တိ ဝါ ဝိညာပေယျုံ ၌ ဉာတိက ဖြစ်စေ
အညာတိကဖြစ်စေ ပဝါရိက ဖြစ်စေ, အပဝါရိက ဖြစ်စေ၊ ဤသို့ဘောင်း၍
တစ်ပေါင်းတည်းခံ၍ သုံးဆောင်သော် ဂဏဘောဇဉ်ဖြစ်သတည်း။ ဉာတိကဝါ
ရိတဖြင်က ဂဏဘောဇဉ်မှ လွှတ်သည်ကိုဆိုသော ပါဠို အဋ္ဌကထာရိပ်မထင်။
နာနတော ဌိတာ ဝါ နိသိန္နာ ဝါ ဥပါသကံ ပါဒေဂ္ဂံ့ ပသိတ္ဝာ မယုံ ဒေဟိ
မယုံ ဒေဟိတိ ဝါ ဝိညာပေယျုံ။ ဧဝံ ကေတော ဝါ နာနတော ဝါ ဝိညာပေ
တ္ဝာ။ (ဒေဟိတိ-၌ စပ်ရမည်။)

အဘယ်ကြောင့် သင်္ကန်းချုပ်ရာ ကာလသည် စီဝရကာလသမယ မည်သည်
ဖြစ်သနည်း။ လ ရင် အမှတ်အသားဖြင့် အသီးအခြား စီဝရကာရသမယရှိရာ
သည် မဟုတ်လော်ဟု စောဒနာရန်၌သော်ကြောင့် ဝိသုံဟိ စသည်ကို မိန့်
သတည်း။

ယံ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောတိ။ တေန စီဝရကာရသမယော်တိ ဘုဉ်တဖွဲ့။
မယာပစ္စုရိယံ ဟိ-စသည်ကား ဥပကအကြောင်းတည်း။

ပဉ္စခန်းစသည်ဖြင့် စီရင်တိုင်းထုံသည်ကို ဝိစာရတိ ဆိုသတည်း။ တိုင်းထုံသည့်အတိုင်း ဖြတ်သည်ကို ဆိန္နတိ ဆိုသတည်း။ ဖြတ်ပြီးကာလ မျဉ်းပစ်သည်ကို မောဃသုတ္တံ ဌပေတိ ဆိုသတည်း။ ယခုကာလ အနားပတ်ချုပ်သကဲ့သို့ နှစ်ဖက်သော ဏစ္စန်းကို ဖိသွင်းရ်တည်း။ အပ်ထိုးပြီးမှ မချုပ်ဘဲ အိတ်လုန်သကဲ့သို့ သလင်းထောင်လွှား၏ တစ်ဖက်သောအစွန်းကို သက်နှံ့ဥထပ်၍ ချုပ်ပစ်သည်ကို အာဂန္တုကပတ္တံ ဌပေတိ ဆိုသတည်း။ ဤသို့ ချုပ်ပြီးမှ တစ်ဖက်သောအစွန်းကို လှန်၍ ချုပ်စပ်ပြန်သည်ကို ပစ္ဆာဂတံ သိဗ္ဗတိ ဆိုသတည်း။

ဤသို့ချုပ်ပြီးသော သလင်းထောင်လွှားကို မဖေါင်းမပွရအောင် သက်နှံဥကပ်၍ ချပ်ချပ်ရပ်ရပ်ရှိကောင် ထိုထိုအရပ်၌ ဖီလာကန့်လန့် ချုပ်ခြင်းကို အာဂန္တုကပတ္တံ ဗန္ဓတိ-ဆိုသတည်း။ အလျားအနားပတ်ကို ဖြတ်သည်ကို အနုဝါတံ ဆိန္နတိ-ဆိုသတည်း။ ဖြတ်ပြီးသောအလျားအနားပတ်ကိုမတွန့် မလိပ်ရအောင်လက်ဖြင့်လည်းကောင်း လှံတံဖြင့်လည်းကောင်း ပွတ်သတ်ခက်သည်ကို ဃဋ္ဋေတိ ဆိုသတည်း။ ယခုကာလ အနားပတ် ချုပ်သကဲ့သို့ နှစ်ဖက်သော အစွန်းကို ဖိသွင်းရ်တည်း အပ်ထိုးပြီးမှမချုပ်ဘဲ အိတ်လုန်သကဲ့သို့ အနားပတ်လွှား၏ တစ်ဖက်သောအစွန်းကို သက်နှံဥထပ်၍ ချုပ်စပ်သည်ကို အာဝေါပေတိ ဆိုသတည်း။ ဤသို့ချုပ်ပြီးမှ တစ်ဖက်သောအစွန်းကို လှန်၍ ချုပ်စပ်ပြန်သည်ကို တတ္ထ ပစ္ဆာဂတံ သိဗ္ဗတိ ဆိုသတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုသက်နှံဥ။ ပစ္ဆာဂတံ၊ နောက်ထပ်လွှာကို။ ။အပ်ချည်ကျစ်သည်ကို သုတ္တံ ကဆေတိ ဆိုသတည်း။ ကျစ်ပြီးသော အပ်ချည်ကို လုံတံသည်၌ ရစ်သည်ကို ဝလေတိ ဆိုသတည်း။ ဝလေတိ၊ ပြန်စေလည်စေ၏ (ဝါ) ရစ်ပတ်၏။

အလွှာဖြတ်ရန် သင်တုံးခေါင်းကို သွေးသည်ကို ပိပ္ပလိကံ နိသေတိဆိုသတည်း။ ချည်ခင်ကိုဘွင်း၍ ပါးခြမ်းစိတ် စသည်တို့၌ထား၍ လည်စေ၍ ချည်အစွန်းမှစ၍ ဆွဲငင်ရာချောကို ပရိဝတ္တန ဆိုသတည်း။ တရုတ်ကာနှင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာကို မှီးသတည်း။

အနာပတ္တိတိ ကုရန္ဒိယံ ဝုတ္တံ။ ။အဒ္ဓယောဇနံ-သည် အင်္ဂိမပရိစ္ဆေဒတည်း။

တတော၊ ထိုယူဇနာခွဲသော အရပ်ထက်။ ဒုမံ။ သို့။ အဒ္ဓါနံ၊ အဝှန်ရှည်သော ခရီးသို့။ ဂစ္ဆန္တေန၊ သည်။ အဒ္ဓယောဇနဿန္တရေ၊ ၌။ ဂါဝုတေပိ၊ သစ်ဂါဝုတ်အရပ်၌သော်လည်း။ စတ္တာရော၊ သော။ ဘိက္ခူ၊တို့ကို။ ဆာဒိ၊ကို။

ကဘွာ၊၍။ တဒုတ္ထာရိဘိက္ခူ၊၊ ထိုလေးပါးကုန်သော ရဟန်းတို့ကို။ ဩဒနေန၊ ထမင်းဖြင့်။ နိမန္တေဒိ၊ ဖိတ်ပါ၏။။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နိမန္တိတေပိ၊ ဖိတ်အပ်သော်လည်း။ ဘုဉ္ဇိတုံ၊ ငှာ။။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။။

အဒ္ဓယောဇနဗ္ဘန္တရေ ဂါဝုတေပိ-ဟု အန္တိမပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် မိုန့်ဆိုသော ကြောင့် အဓွန့်ရှည်သော ခရီးသို့ သွားသော ရဟန်းပင်ဖြစ်သော်လည်း တစ်ဂါဝုတ်ခန့်မျှ မရောက်မီ စားခြင်းငှာ မအပ်ဟု သိအပ်၏။

ဂတေန ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-ဟူ၍သာ ဆို၍ ဂတေန ကေဒိဝသံ သက်ဴ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ- ဟု မဆိုခြားလည်း အာဝသထသိက္ခာပုဒ် အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ "သကိဴ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ် ကေဒိဝသံ ဘုဉ္ဇိကဗ္ဗံ" ဟူသော စကားကို မှီး၍ တစ်နေ့၌သာ တစ်ကြိမ်သာ သုံးဆောင်အပ်၏ဟု သိအပ်၏။

နာဝါဘိရုဟနေပိ ကေသဝနယော- ဖြင့် ယူးနာခဲ့သော အရပ်သို့ လှေဖြင့် သွားထာ၌ အာပတ်မသင့်ဟု ပြသတည်း။ အဘ်ရုဎ္ဎေန၊ ဖလသို့တက်စီးပြီးသော ရဟန်းသည်။ စတုတ္ထေ၊သည်။ အာဂတေပိ၊ လာသော်လည်း။ ယတ္ထသမယေ၊ ၌။ နု ယာပေန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အဖို့ထစ်ပါး၊ကိုဆိုဦး၊အံ့။ ယတ္ထ၊ အကြင်အခါ၌။ သတံဝါ၊ အာဝါသိက ရဟန်းသုံးပါးနှင့်တကွ အာဂန္တုက ရဟန်းတစ်ထူသည်လည်းကောင်း။သဟဿံဝါ၊ အာဝါသိကရဟန်းသုံးပါးနှင့်တကွ အာဂန္တုက ရဟန်းကစ်ကောင်သည်လည်းကောင်း။ သန္နိပတန္တိ၊ စည်းဝေးကုန်၏။

သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါ-၌ အာဝါသိက ရဟန်းသုံးပါး ပါရှိကြောင်းကို စတုတ္ထေ အာဂတေ-စကားရင်းကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ သဟဓမ္မိကေသုဝါ-ဟု မိန့်သောကြောင့် ဤအာဏာမှာ တိတ္ထိယပရိဗိုဇ်တို့သည်သာလျှင် ပရိဘောဂကမမည်။ သီဟင်းသုံးဖော် ငါးယောက်တို့သည်း ပရိဘောဂကမည်သည်ကို သိအပ်၏။

၂၂၀။ တတ္ထ ဒ္ဒ တယော ကေတောတိ ဝစနေန၊ ဥပါသက၊ ဒါယကာ။ နု အာဂတော၊ မလာဖူး။။ ဣတိ ဤသို့။ တယော၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။။ ဟေ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။။ ဝတ္တာ၊ ၍။။ ဘတ္တံ ဂဏှထာတိ၊ ဟူ၍။။ အဝတ္တာ၊ မဆိုမူ၍။။ ပဝေသေတွာ၊ အိမ်တွင်းသို့ သွင်း၍။။ ဂဏှပုရကာသ၊ ဂိုဏ်းကိုပြည့်စေတတ်သော ထိုခဏ၌ ဆိုက်ရောက်လာသော ရဟန်း၏။။ အနိမန္တိ် စာတ္တာ၊ ဘတ္တံဂဏှထ-ဟု မဖိတ်ဖမူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။။

ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ တာယော ဇော၊ သုံး ရောက်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် သာလျှင်။ တတ္ထ၊ ထိုဒါယကာ၏အိမ်၌၊ နိမန္တိတာ။ ဘတ္တံ ဂဏှုလဟု ဖိတ်အပ် ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘတ္တံ၊ ကို။ ဂဏှိံသု၊ ၏။ တသ္မာစ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ တေဟိ တိဟိ၊ ထိုသုံးယောက်ကုန်သော ရဟန်း တို့ဖြင့်။ ဂဏော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နပ္ပဋိရတိ၊ မပြည့်။ တသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဂဏပူရဏော၊ ဂိုဏ်းကိုပြည့်စေတတ်မသော ထိုခဏ၌ ဆိုက်ရောက်လာသော ရဟန်းကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိမန္တိတော၊ ဘတ်ဆံဂဏှ ထ ဟု မဖိတ်အပ်။ တသ္မာစ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ တေန၊ ထိုခဏ၌ ဆိုက်ရောက်လာသော ရဟန်းဖြင့်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂဏော၊ သည်၊ ဘိဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာစ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ဤတိ ဤဒံ စတုတ္ထံ၊ သည်။ အနိမန္တိတ စတုတ္ထံ၊ တည်း။

ဘန္တေ ဂဏှထ-ဟူသော အကပ္ပိယအားဖြင့် ဖိတ်အပ်သော ဂိုဏ်း ပျက်စီးသည်ကို ဘိဇ္ဇတိ-ဆိုသတည်း။ ပိဏ္ဍပါတ်ခံတင်ကို ဆောက်တည်သောရဟန်း သည် ဒါယကာတို့ဖိတ်အပ်သော ဆွမ်းကို မသာယာကောင်းသောကြောင့် မသာ ယာသည်ကို နာဓိပါသေတိ ဆိုသတည်း။

ကိဉ္စာပိ နာဓိပါသေတိ။ ပန တဿာပိ ဂမနဝေလာယ ဧဟိ ဘန္တေတိ တိဟိ ဘိက္ခူဟိ ဝုတ္တော အနုဒါဝါသိတဘ္ဘာ အနာဂစ္ဆန္တံ ပိဏ္ဍပါတိကဘိက္ခုံ ဒေ ဘိက္ခံ လစ္ဆာတိ ဘိက္ခသခ်ါတ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဂဟေတွာ ယံသ္မာ ဂစ္ဆန္တိ။တသ္မာ ဒေသာ ပိဏ္ဍပါတိကဘိက္ခု တံ ဂဏံ ယသ္မာ ဘိန္ဒတိ။ တသ္မာ သဗ္ဗေသံ စတုန္နံ ဘိက္ခူနံ အနာပတ္တိ။

ဂမနဝေလာယ-စသောစကားကို သော နာဓိဝါသေတိ-ဟူသော စကားရင်း အားလျော်စွာသာဆို သတည်း။ ရွေးဦးစွာက မသာယာလေခဲ့သောကြောင့် သာယာကုန်သော ရဟန်းသုံးပါးတို့နှင့်အတူတကွ တစ်ပေါင်းတည်းခံသော်လည်း အပြစ်မထင်။ ထို့ကြောင့် ပရမ္မုခဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ(ဝိ.ဋ္ဌ၊၃၊ ဂ၅)၌ "ယဒဂ္ဂေန အနိမန္တနံ ကာတုံ သက္ကောတိ-စသည်ကို မိန့်လတ္တံ့။

ပန သဒ္ဒါကို ဧဟိ။ပ။ အနာဂစ္ဆန္တမ္ပိ ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ ပတ္တံ ပေသေတိ-ဟူသာမညအားဖြင့်ဆိုသောကြောင့် လူသားမကောကိုစေမှသာလျှင် ဂိုဏ်းပျက်သည် မဟုတ်၊ ရဟန်းကိုစေသော်လည်း သာယာလျှင် စေသော ရဟန်းနှင့်တကွ ဂိုဏ်းမပြည့်သေးသောကြောင့် ဂိုဏ်းပျက်ပင် မှတ်အပ်၏။

ဂိလာနဿေဝ အနာပတ္တိ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ။ ပန တထာပိ ဣတရေသံ တိဏ္ဏံ ဘိက္ခူနံ ဂိလာနော ယသ္မာ ဂဏပူရကော ဟောတိ။ ဟိ ယသ္မာ ဂိလာနေန ဂဏော န ဘိဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ဂဏပူရကော ဟောတိ။တသ္မာ မတသံ တိဏ္ဏံ ဘိက္ခူနံ အာပတ္တိယေဝ ဟောတိ။

ဂိလာနစတုတ္ထ-စသော စကားသည် မဟာအဋ္ဌကထာ စကားတည်း။ အဝိသေသေန၊ ဂိလာနဟု အထူးမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ။ သမယဒ္ဓကော၊ ရအပ်ခသော ဂိလာနဿမယ စီဝရဒါနသမယစသော သမယ ခုနစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော သမယ ရှိသောရဟန်းသည်။ ။ ဂဏ္ဌန္တာနံ၊ ယူလာကုန်သော ဒါယကာတို့အား။ အဒတ္ဝာ၊ မပေးမူ၍။ ဣမေ တယော ဘိက္ခူ။၊ တို့ကို။ မမ၊ ငါ၏။ အနုဓမ္မာဒနကရဏတော၊ မှ။ တာဝ၊ စ္ဒာ။

အဘယ့်ကြောင့် အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား အာဃာတ်မသင့်သနည်း။ ယာဂု ခဲဖွယ်ကို တစ်ပေါင်းတည်း ခံယူသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ပဋ္ဌနံ ဟိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ ဝိသင်္ကေတံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ စ ယသ္မာ သြဒနေန နိမန္တိတာ ကုမ္မာသံ ဂဏှန္တာပိ အာပဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ ဝိသင်္ကေတံ နတ္ထိ။ တသ္မာ စ တာနိ ပဋ္ဌဘောဇနာနိ တေဟိ စတူဟိ ဘိက္ခူဟိ ကေတော ဟိ ယသ္မာ နဂဟိတာနိ။ တသ္မာ စ ယာဂုအာဒီသု ပန ဟိ ယသ္မာ ဝိသင်္ကေတံဟောတိ။ တသ္မာ စ တာနိ။ ယာဂုအာဒီနိ ဇဝ တေဟိ စတူဟိ ဘိက္ခူဟိ ဟိ ယသ္မာ ဧကေတော ဂဟိဟာနိ တသ္မာ စ သဗ္ဗေသံ အနာပတ္တိ။

ယာဂုအာဒီသု ပန-ဒ္ဒိ ပန-ကား အန္ဒဃဇောတကာဘည်း။ ဣတိ ဇဝံ စသည်ကား နိဂုံးတည်း။ တသ္မာ- စသည်ကား လဒ္ဓဂုဏ်ဘည်း။ တသ္မာ အနာပတ္တိကရတ္တာ။

နေမန္တနိကာ၊ ဘတ္တံ ဂဏှထ- ဟု ဖိတ်သည်ကို သဘာကုန်သော ရဟန်းတို့ကို။ ကိံ အာဝေါစာတိ ဝစနတော တာဝ။ ဟရိတ္ဝာ၊ ရွှောင်လွှဲ၍။ အာဝုသော တွန္တိအာဒိဝစနတော တာဝ။ မဟာထေရဝါ လေးယောက် လေးယောက် ထက် လွန်ကုန်သော မထေရ်ကြီးတို့ကိုလည်းကောင်း။

ဧသေ ဇဧသောဂါဧမော။ ဟန္ဒ၊အရှင်ဘုရား။ စရထ၊ လှည့်လည် လှည့်ပါကုန်၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ဝာ၊ ၍။ အာဂတံ၊ ပြန်လာသော။ တံ၊ ထိုဆွမ်းပင့်သော

ဒါယကာကို။ ဇတ္ထ၊ ဤ ဆွမ်းပင့်ရာ၌။ ကိုဠာပိ သံဃဘတ္တံ ဟောတိ။ပန တထာပိ အာပတ္တိဘာမနုဿော အဂမာသိ- ဟု အနက်ပေး။

ဂစ္ဆာမ ခုရဂါမေ- စသော စကားကို နိဗန္ဓဂေါစရော သေ- စသော စကား အားလျော်စွာသာ ဆိုသတည်း၊ ဟည်ဘည့်မတ်မတ် သွားရှု့ ထိုင်ပြီးလျှင် ကပ်လာသည်ကို သုံးဆောင်သော်လည်း ပယ်ပြုးဖြစ်သောကြောင့်အပဲသည်ပင်။ ထို့ကြောင့် ပရေမ္ပရဘောဇန သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၌ "ယဒဂ္ဂေန အနိမန္တနံ ကာတုံ သက္ကောတိ" စသည် ကို မိန့်လတ္တံ့။

ရွာတံခါးဝ၌ ရပ်တည်သော် "ဘတ္တံ ဂဏှထ" ဟု လျောက်လာရာ ပြန်သော ကြောင့် ဂါမဒ္ဒါရေ အဋ္ဌတ္ဘာ စကားကို မိန့်ဃတည်း။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဌာ။ စရိတဗ္ဗံ၊ ဆွမ်းကျွေးမည့် ဒါယကာ၏ အိမ်သို့ လှည့်လည်အပ်၏။

ထိုထိုသို့သော အရပ်သို့ သွား၍ လှူမှသာလျှင် အာဒိဟဋ္ဌဘိက္ခု မည်သည် မဟုတ်၊ ကျောင်းတိုက်သို့ သွား၍ လှူမှသာလျှင် အဘိဟဋ္ဌဘိက္ခု မည်သည် မဟုတိ၊ အမှတ်မရှိသောအရပ်၌ပင်လျှင် ဤဆွမ်းကားရဟန်းတို့အားလှူဒါန်း ရန်ဖြစ်ဃတည်းဟု သီးသန့်ပိုင်းခြား၍ ထားအပ်သည် ဖြစ်လျှင် အဘိဟဋ္ဌ ဘိက္ခုမည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "ဘိက္ခုနံ အတ္ထာယ ဃရဒ္ဒါရေ ဌပေတ္ဘာ ဒိယျမာနေပိ သေဝ နယော" ဟု မိန့်အပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ အာဂတာဂတာနံ ဘတ္တံ ဂဏှထာကိ ဝတ္ဘာ ဒေန္တိ-ဟု ယောဇနာ။

သစေ ပန ဘတ္တသာလာယ-စသည်၌ ဘောဇဉ်ကို ချက်ပြုတ်၍ သားသည်ကို ဒါနံ သဇ္ဇေတ္ဘာ- ဆိုသတည်း။ ဤဘောဇဉ်ကား ရဟန်းတို့ အား လှူဒါန်းရန် ဖြစ်ဃတည်းဟု မသီးသန့် မပိုင်းခြားရသေး၊ အကယ်၍ သီးသန့်ပိုင်းခြား၍ ထားအပ်သည်ဖြစ်မူ အာဒိဟဋ္ဌဘိက္ခုဖြစ်၍ အပ်လေရာသတည်း။ ဇတ္ထ နိသီဒါပေတ္ဘာ ဘတ္တံ ဂဏှထာတိ ဝတ္ဘာ ဘောဇေန္တိ-ဟု ယောဇနာ။ဘတ္တံ ဂဏှထ-ဟူ၍ပင် ဆိုသော်လည်း အာဘိဟဋ္ဌ ဘိက္ခုဖြစ်သောကြောင့် မပယ်ရသတည်း။ ယေ ပန ဂါမေ-စသည်၌ ဤဘောဇဉ်ကား ရဟန်းတို့အား လှူရန်ဖြစ်သတည်း ဟု ပိုင်းခြားပြီး အဘိဟဋ္ဌဘိက္ခု မဟုတ်သောကြောင့် ပယ်ရသည်ဟုမှတ်။ နိဝတ္ထတ ဘန္တေ ဘတ္တံ ဂဏှထ-ဆိုမှသာလျှင် အပ်သည်မဟုတ်။ ဘန္တေသဒ္ဒါ ကို ဝိစ္ဆိန္ဒနသဘောထင်အောင်သာ ဆိုသတည်း။ ဘန္တေသဒ္ဒါမပါဘဲနှင့် နိဝတ္ထထ ဆိုပြီးလျှင် စဉ်းငယ်ရပ်ဘန့်၍ ဘတ္တံ ဂဏှထ-ဟု ဆိုသော်လည်း အပ်၏ဟုမှတ် အပ်၏။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "နိဝတ္ထထာတိ ဝုတ္တပဒေ နိဝတ္ထိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ နိဝတ္ထာသာတိ ဝိစ္ဆေဒီဟ္ဘာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဂဏှထာတိ ဝုတ္တတ္တာ ဝဋ္ဋတီဟု မိန့်အပ်၏။

နိဝတ္တထ ဘန္တေ ဃရေ ဘတ္တံ ကတံ–စသည်၌ အိမ်ရှောင်ခြင်းထမင်းကိုပြုကြောင်း ကိုသာ ဆို၍ ထမင်းဖြင့်ဖ်တ်သည့်စကား မပါသောကြောင့် အပ်သည်ဖြစ်သတည်း။ နိဝတ္တထ ဘတ္တံ ဂဏှထာတိ သမ္မန္နံ–စသည်၌ နိဝတ္တထဟု ဆိုပြီးလျှင် စဉ်းငယ်မျှ မရေပတန်မူ၍ ဘတ်တံ ဂဏှထ–ဟုဆိုသောကြောင့် သမ္မန္နဖြစ်၍ မအာပ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ပိဏ္ဍာယ စရိတ္တာ ဧကဿေ သန္တိပတိတ္တာ ဘုဥ္ဇန္တိ–ဟူသော အနာပတ္တိဝါရပါဠိတော်၌ လေးယောက် လေးယောက်တက်မလွန်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် အကပ်ပိယနိမန္တနကို သာယာကုန်ပြီးလျှင် တပေါင်းတည်းမခံကြကုန်မူ၍ အသီးအပင်းဆွမ်းခံလှည့်လည်ကုန်၍ အသီးသီးခံကြကုန်ပြီးလျှင် တပေါင်းတည်းစုရုံး၍ သုံးဆောင်ကုန်သည်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို သိအပ်၏။

ဧကဘောဇနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

---

၃. ပရမ္ပရဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၂၁။ပါဠိတော်၌ ဘတ္တပဋိပါဋိသင်္ခိတာ ဟောတိ- ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဘတ္တပဋိပါဋိအဓိဋ္ဌိတာ ဟောတိ-ဟူ၍ လည်းကောင်းရှိ၏။ ကေမုပ ကော်ဋ်ကောဋ်ကုလ ဋ္ဌပါဋိယာ အဇ္ဇတ္တာစ္ဆိန်း ကတ္တာ နိဓန္တိရံ ဒိယျမာနတ္တာ ဘတ္တပဋိပါဋိ အဇ္ဇတာ ဟောတိတိ ပဒ်ဋိယံ ဝုတ်တံ–ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝံတေဝိနောဒနိဋ္ဌိ ပါဠိယံ ဘတ္တပဋိပါဋိ အဋ္ဌိတာတိ ကုလပဋိပါဋိယာ ဒါတဗ္ဗာ ဘတ္တာ ဋ္ဌပါဋိ အဋ္ဌိတာ နဋ္ဌိတာ အဇ္ဇတ္တာစ္ဆိန္နာ နိမန္တိရပဝတ္တာတိဆေတ္ထာ ဟူ၍ မိန့်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊အဋ္ဌိတာပုဒ်သာ အမှန်တည်း။ အဋ္ဌိတာ၊ မရပ်မတည့်သည်”ဟု အနက်ပေး။

ဥရေ ဟာတော ဩရကော။ ဩရသော ခုဒ္ဒက ပုတ္တော။ ဩရကော ဝိယာတိ ဩရက်-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပရိတ္တ ကိုရသည်ဟု ပြလိုရကား ဩရက်-ကို ပရိတ်-ဖြင့်သတည်း။

ပရိပ္ပ-သဒ္ဒါသည် ဤအနေမှာ ပရိတ်တံ တ ဿစောမ ဟေ-၌ ပရိတ္တာသဒ္ဒါကဲ့သို့ “ပရိသမန္တတော တာယတိ ရက္ခတိတိ ပရိတ်တံ” ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ အဓိပ္ပာယ်အာဘာ အနက်ကို မဟော။ “ပရိသမန္တတော အတ်ထိ ယတိ ပရိစ်ဆန်ယတိတိ ပရိတ်တံ” ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ လာမကာ-အနက်ကို ဟောသတည်း။ ဤသို့ခေါ်ခြင်းငှာ ကာရကံကို မိန့်သတည်း။

ကိဉ္စာပိ နာမံ ဟောတိ။ ပန တဿာပိ အာဓိပစ္စဒ္ဒေန။ ။ ဥပစာရဝဿေန၊ သမံ စုဏ္ဏံ-ဥ် ကဲ့သို့ အစိုးပ်ဖြစ်သော ဇီးသီးအမှုန့်၏ ပဒရ-အမည်ကို ဇီးသီးအမှုန့်နှင့်ဘက္ခ ဖြစ်သော ခဲဖွယ်တောဇဉ် အပေါင်း၌ တင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အဝယဝူပစာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။" ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဠိယဒါပေတွာ-ဟူ၍ ဟောတော် မူအပ်၏။

ကေဒေသူပစာရဟူသည် အပေါင်း၏အမည်ကို အစိတ်၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းတည်း။ အဝယဝူပစာရဟူသည် အစိတ်၏အမည်ကို အပေါင်း၌ တင်စားလျှင် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းတည်း။

တေသံ တိဏ္ဏံ သမုဒါယာနံ အာယဝေန လဒ္ဓနာမော သဗ္ဗပဒေဟိ လဒ္ဓနာမောတိ ယုဇ္ဇတ္တာ၊ (မူလဋီကာ တိက်အဖွင့်။ ၁၊၂၇။) လဒ္ဓနာမော ဟောတိ။ အဝယဝမမွေနာပိ သမုဒါယဿ အပဒိသိတဗ္ဗတော (အနုဋီကာ-၁၊၂၇)။ အဝယဝေ ပဝဒန္တာ သော။ ဝေါဟာရော သမူဟေ ကတော။ တံ ယထာ စေ သမံ စုဏ္ဏံ။ သမဒန္တ်ဿတ္ထ ယဝံ မတံ။ (သဒ္ဒသာရတ္ထဇာလိနီ ၁၂-ဂါထာ)။

၂၂၂။ အတိဝိယ ဥဒ္ဓင်္ကော သူရော သူရိယော အသို့ ကာလေတိ ဥဿူရော ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ အလွန်နေမြင့်သောအခါကို ရရကား ဥဿူရေကို အတိဒိဝါ-ဟု ဖွင့်သဘသဲ့း။ ဥဿူဒရ၊ အာသွန်လျှင် အထက်သို့ တက်သော နေရှိရာအခါ၌။ အတိဒိဝါ၊ လွန်သောနေ့အခါမှ။ (ဒိဝါ တပတိ အာဒိစ္စော-၌ ကဲ့သို့ ဒိဝ-သဒ္ဒါ နေ့ဟောတည်း။)

၂၂၆။ အရှင်အာနန္ဒာနှင့် မြတ်စွာဘုရား နှစ်ပါးဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ စီဝရဝိကပ္ပနာ ပတ္တဝိကပ္ပနာ တို့ကဲ့သို့ ဤဘတ္တဝိကပ္ပနာဂ ည်း မဟာအဋ္ဌကထာ လာရှိတိုင်း မျက်မှောက် မျက်ကွယ် အပ်လေသောကြောင့် လည်းကောင်း မယ္ဟံ ဘတ္တပစ္စာသံ ဘဂဝတော ဒမ္မိ- ဟောတော် မူရာသည် မဟုတ်လော၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် "မယ္ဟံ ဘတ္တပစ္စာသံ ဣတ္ထန္နာမဿာ ဒမ္မိ" ဟု အာဘယ်ကြောင့် ဟောတောမူအပ် လေသနည်း။ စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် . မယ္ဟံ ဘတ္တပစ္စာသံ ဣတ္ထန္နာမဿာ ဒမ္မိတိ- စသည်ကို မိန့်သတည်း။

မဟာပစ္စရိစသည်တို့၌ ပရမ္မုခါ ဝိကပ္ပနာကိုသာ ဆိုအပ်စေခါမူ မြတ်စွာဘုရားအား ဝိကပ္ပနာပြုခြင်းငှာ သင့်လေက "မယ္ဟံ ။ပ။ ဒမ္မိ" ဟု မဟောသည် မဟုတ်လော စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် သာ စာယံ- စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ဟိတ်ကုတည်း။

မယ့် ဘတ္တာပစ္စာသံ ဒမ်ိဳတိ၊ ကား။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ်။ အာဂတနယေန ဖြင့်။ အယံ ဘတ္တဝိကပ္ပနာ နာမ၊ မည်သည်ကား။ သမ္မုခါပိ၊ ဌ် လည်းကောင်း။ ကိဋ္ဌာပိ ဝန္ဒတိ၊ အကယ်၍ကား အပ်၏ရှင့်။ (သမ္မုခါ ဒိသ္ဝာ-စသည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာနှစ်ပါး၏ အထူးကို စကားချပ်၍ ပြသတည်း။) ပန တထာပိ၊ ထိုသို့ အပ်သော်လည်း။ မဟာပစ္စရိယာအာဒီသု၊ တို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရမ္မုခါ ဝိကပ္ပနာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပါဠိယံ၊ ဌ်။ အာဂတာနုရူပမေဝ၊ လာသည့်အား လျော်စွာသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာယ၊ ၏။ အဝဋ္ဌနတော၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ သည်။ နှ၊ မဟုတ်။ တသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်း။ သာ အယံ ဘတ္တဝိကပ္ပနာ၊ ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိနယကမ္မေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ၏ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ အား။ ဝိကပ္ပေတုံ၊ ပျာ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နှ ဝန္ဒတိ၊ မအပ်။ တသ္မာ စ၊ ကြောင့် လည်းကောင်း။ မယ့် ဘတ္တာပစ္စာသံ ဣတ္ထန္နာ မယ ဒမ်ိဳတိ၊ ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ ၊၏ ။ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာယတိ၊ ၏။ အညသ္မိံ၊ တစ်ပါးသော။ ဘိက္ခုမ္ဟိ၊ သည်။ အာသန္နေ၊ အနီး အပါး၌။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဘမ္မုခါဝိကပ္ပနာယ၊ ၏ ။အဝဋ္ဌနတော၊ မအပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မယ့် ဘတ္တာပစ္စာသံ ဣတ္ထန္နာမယ ဒမ်ိဳတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ နှ၊ မဟုတ်။ (ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာဝ ဝုတ္တာသည် ဉာပက အကြောင်းတည်း။)

ဤသို့အနက်ပေးသော် မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒနှင့် မဟာပစ္စရိဝါဒစသော ဝါဒမခြား။ မာတိကာ အဋ္ဌကထာလာစကားလည်း မဟာပစ္စရိစသောဝါဒနှင့် မခြား။ သို့ဖြစ်ခဲ့သော် တေရသကဏ်ဍိကာဋ္ဌ မဟာပစ္စရိအာဒီသု ဝုတ္တနယံ ပစ္ဆာဝဒန္တော-စသောစကားကို ဆုံဖွယ်မရှိပြီ။

၂၂၉။ ဒေ့တယော နိမန္တနေ ကေတော ဘုဥ္ဇတိ-ဌ် ပထမဒုတိယ တတိယ အစဉ်အားဖြင့် အသီးသီးဖိတ်သည်ဟုမှတ်။ "နိမန္တနံ ဇေတဟိ ဘတ္ထဟိတိ နိမန္တနာနိ။" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ အကယ်၍ တပြိုင်နက်တပေါင်းတည်း ဖိတ်ခဲ့မူ အသီးအသီးစားလိုရာစားကောင်း၏။ ဒေ့ ။ တိဏ် ကုလာနိ နိမန္တေတွာ-ဌ် အသီးအသီး ဖိတ်သည်ဟုမှတ်။

ပရဿ ပရဿ ဘောဇနံ ပရမ္မုခဘောဇနံ ဟူသော တေရသကဏ်ဍိကာ စကား၌ ဘောဇနတောဟူသော အပါဒါန်ကိုရှု၍ "ပရဿ ပရဿ၊ တစ်ပါး သော ဘောဇဉ်ကို။ ဒဘောဇနံ၊ စားခြင်းတည်း" ဟု အနက်ပေး။

စလင်းဝိနည်း(ဒု) ဂ ပ-မ-သ-စ

ဒဋ္ဌ တိဏာ ကုလာနိ နိမန္တေတွာ·ဟု မိန့်ဆိုခဲ့သည်နှင့် အညီ နိမန္တနဆွမ်း သုံးပါးရှိသည်တွင် မင်္ဂလမနိမန္တနဆွမ်းသည် ဟတ္ထံ ပန အန္တော ပဝေသေတွာ စသောစကား၌ မပါသကဲ့သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဟတ္ထံ အန္တော ပဝေသေတွာ သဗ္ဗဟေဋ္ဌိမံ-စသောစကားကို တရလကဏ်ဋီကာ၌ မိန့်သတည်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား ယင်းကိုသပိတ်တွင်းသို့သွင်း၍ အလုံးစုံတို့၏ အောက်ဆုံးဖြစ်သော ပုရိမနိမန္တနဆွမ်းကို ယူသည်ရှိသော် သပိတ်၏အလယ်၌ တည်သော မင်္ဂလမနိမန္တနဆွမ်းသည်လည်း ပုရိမနိမန္တနဆွမ်းနှင့်တကွ ရှေးဦးစွာအလုပ်လေ့ကို ပြုသော လက်ဟွင်း၌တည်သည်ဖြစ်၍ ပထမဆွမ်းလုပ်၌ ပါလေသောကြောင့် တစ်လုပ်စားပြီးလျှင် လိုရာဆွမ်းကိုစားကောင်းသည် ဟူလိုသတည်း။ အကယ်၍ ဤသို့ မပါက ပစ္ဆိမနိမန္တနဆွမ်းကို မစား၍ မစားကောင်း။

ဘုတ္တကာလတော၊ စားအပ်ပြီးရာကာလမှ။ (သစေ ပိ တတ္ထ-စသည်မှစ၍ မဟာပစ္စရိတ်စကားတည်း)။ သစေ ပိ အာကိရန္တိ၊ အကယ်၍ အထက်ဆုံးဆွမ်းမြတ်အောင် လောင်းမူလည်းလောင်းကုန်အံ့။ ဧဝံ သန္တေသုပိ၊ လည်း။ ယေန၊ အကြင်နို့ရည် ငါးရည် အမဲရည်ဖြင့်။ အဇ္ဈောတ္ထတံ-အဇ္ဈောတ္ထတပ္ပာ ကြောင့်။ ဘဇ္ဇ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေရသံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကောဋ္ဌေတော၊ အထက်အစွန်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ဘုဥ္ဇန္တသပိ၊ အား၊ သည်း။ (ပိကျ) အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မဟာပစ္စ-ရိယံ၊ ၌။ ကိဉ္စာပိဝုတ္တံ၊ ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ တတ္ထော၀၊ ထို့နို့ရည်နှင့် ရောသောထမင်း ငါးရည် အမဲရည်နှင့်ရောသော ဂမင်း၌သာလျှင်။ ပိဝတော ကိန္တာပိ အနာပတ္တိ။ ပန တထာပိ။ (ဧသေဝနယော-၌ တိအန္ဓိုစာမှာ မရှိ။ အန္ဓိုစာရှိ၏။ ရှိမှသာသင့်သတည်း။ "ဣတိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ"ဟု အာဂတ်ပေး)။ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ သာတ္ထိနာ၊ ဖြင့်။ နိမန္တေတိ၊ သားမယား ညီအကို ဆွေမျိုးတို့နှင့် မတိုင်ပင်မူ၍ မိမိချည်းသာလျှင် ဖိတ်၏။ (မဟာ-ဥပါသကောနှင့် ဥပါသကောအရ ဒါယကာ တစ်ယောက်သာတည်း။ အဆိုသာကဲ့သတည်း)။ ဓကာဋ္ဌာသံ၊ အသီးအသီး ချက်အပ်သောအဖို့ကို။

မဟာပစ္စရိတ်၌ သစေ ပါတ္တေက္ကံ-စသည်ဖြင့် တသာ ကုလံ-စသော မဟာအဋ္ဌကထာသာစကားအဓိပ္ပါယ်တို့ ပြသတည်း။ ဤဒိ ပန-စသည်ဖြင့် ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာလာစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤသို့အနက်ပေးသတည်း။

ယဒိ ပန သဗ္ဗေသံစသည်၌ တပေါင်းတည်းလည်းခွက် ဝေဘန်လည်း ပေဟန်ဟူမူတ်၊ အကယ်၍ ဝေဘန်ပြီးဖြင့်က ပရမ္မုခဘောဇဉ်ဖြစ်၏။

ပန၊ မဟာအဋ္ဌကထာလာ စကား၏ အပ်ိဳငယ်ကို ပြသည်မှတစ်ပါး ကုရုန္ဒအဋ္ဌကထာ စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြဦးအံ့။ သင်္ဘေဒံ၊ အလုံးစုံကုန်သော မဟာဥပါသကာ ပုတ္တဒါရဘာတိက ဘဂိနီ-စသော သူတို့၏။ ဧကော၊ တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော (ဝါ) တစ်ပေါင်းတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ ပါကော၊ ချက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊အံ့။ (တစ်အိုးတည်းသားလျှင် ချက်သည့် ဟူလိုသတည်း) မဟာဥပါသကော၊ သည်။ နိမန္တေတ္ဝာ၊ ဘတ္တံ ဂဏှ-ဟူသော အကပ်ိယ ဝေါဟာရအားဖြင့် ပင့်ဖိတ်၍။ အာပုစ္ဆိတ္ဝာပိ၊ ဒါယကာကြီး ကို ပန်ကြား၍လည်း။

ပိဖြင့် ဒါယကာကြီးက လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇထ-ဆိုက မပန်မကြားခြင်းကိုပေါင်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား ပန်ကြား၍ အခွင့်ပေးသော် သုံးဆောင်ခြင်းငှာ အပ်၏ဟူလို သတည်း။

ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သေ့ပိ၊ နက်ဖန်ဦးလည်း။ ဘတ္တံ ဂဟေတ္ဝာယ၊ ထမင်းကို ခံယူခြင်းအကျိုးငှာ။ အာဂစ္ဆေယျာထ၊ လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗေ အလုံးစုံကုန်သော ရွာလုံးရှိ ဒါယကာတို့သည်။ နိမန္တေန္တိ၊ တပေါင်းတည်း ဖိတ်ကုန်အံ့။ (အသီးအသီး တခြားစီဖိတ်သော် ရတုံးရတိုင်းသော ဆွမ်းကို သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မအပ်)။ အညော၊ ဆွမ်းလောင်းသော ဒါယကတို့မှ တစ်ပါးဝေ၊။ ဥပါသကော၊ သဒ္ဓါလွန်ထူး ဒါယကာတစ်ဦးသည်။ နိမန္တေတ္ဝာ၊ ဘတ္တံ ဂဏှ” ဟု အကပ်ိယ ဝေါဟာရအားဖြင့် ဖိတ်၍။

သစေ သော ဘိက္ခု-စသော စကားကို အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်တော်မူသောကြောင့် “ဘတ္တံ ဂဏှ” ဟု အကပ်ိယ ဝေါဟာရအားဖြင့် ဖိတ်သော ဒါယကာ၏ ဆွမ်းရှိခဲ့မူ ထိုဒါယကာ၏ဆွမ်းကို ရှေးဦးစွာ မစားမူ၍ မိမိ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဆွမ်းကိုပင်သော် ရှေးဦးစွာ မစားအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤ စကားကိုပင်ထောက်၍ ပရမ္မရဘောဇနပုဒ်၌ ပရမ္မရ-အရ တစ်ပါးပါးသော ဘောဇဉ်သောဝတည်း။ တစ်ပါးပါးသော် ဒါယကာမဟုတ်ဟု သိအပ်၏။ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ပဋ္ဌဟိ ဘောဇနေဟိ နိမန္တိတဿ ပေနယျန ပဌမံ နိမန္တိတော၊ တဿ တဿ ဘောဇနတော ဥပဋ္ဌိပါဠိယာ အဝိကပ္ပေတ္ဝာ ဝါ ပရဿ ပရဿ ဘောဇနံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ နိမန္တိတဿ-ကို ဘောဇနံ-၌ စပ်။ ဘောဇနတော ဟူသော အပါဒါနံကို ထောက်၍ “ပရဿ ပရဿ၊ တစ်ပါး တစ်ပါး”သော ဘောဇဉ်ကို။ ဘောဇနံ၊ စားပြင်းတည်း”ဟု အနက်ပေး။ သိက္ခာပုဒ် တော်မှာလည်း “ပရမ္မရဘောဇနေ၊ ရှေးဦးစွာ ဘတ္တံ ဂဏှ-ဟု

ဖိတ်သော ဒါယကာ၏ဘောဇဉ်မှ တစ်ပါးတစ်ပါးသော ဘေးဇဉ်ကို စားခြင်း ကြောင့်ဟု အနက်ပေး။

ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၃၁၅)၌ အတ္တနော သန္တကံ သံဃဂဏတော လဒ္ဓံ ဝါ အဂဟဋ္ဌ သန္တကံဝဋ္ဋတိ-ဟု မိန့်အပ်သောစကားသည် သစေ သော ဘိက္ခု-စသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ညီမည်မထင်။

နိမန္တိယမာနော ဘိက္ခံ ဂဟေဿာမိ-စကားသည် ရှေးဦးစွာ ဘတ္တံ ဂဏှ-ဟူသော အကပ်ိယဝေါဟာရအား ဖြင့် ဖိတ်သော ဒါယကာအား ဆိုသင့်သော စကားဖြစ်သတည်း။ နောက်မှ ဤသို့ဖိတ်သော ဒါယကာအားမူကား ဤသို့ ဆိုသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်နှင့်စပ်၍ တစုံတခုမျှ အကျိုးမရှိပြီ။ ရှေးသိက္ခာ ပုဒ်နှင့်စပ်၍မူကား လေးယောက် လေးယောက်ထက် အလွန်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို ဖိတ်သောအရာဖြစ်မှ ဂဏသောဇနအာပတ်မှလွတ်ခြင်း အကျိုး ရှိ၏။ ဤစကားသည် ဤသိက္ခာပုဒ်၌လာသော စကားဖြစ်သည်နှင့် ရှေး သိက္ခာပုဒ်နှင့်စပ်၍ အကျိုးရှိသည်လည်း ပမာဏမဟုတ်။ မဟာပဒုမမထေရ်၏ ဝါဒ၌ ရှေးဦးစွာသော ဒါယကာသည် ဘတ္တံ ဂဏှ-ဟူသော အကပ်ိယ ဝေါဟာရဖြင့် ဖိတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လေးယောက် လေးယောက် အောက်အယုတ် လေးယောက်လေးယောက်ထက် အလွန်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်း တို့သည် "ဘိက္ခံ ဂဏှိဿာမိ"ဟု ကပ်ိယဝေါဟာရစကားကို ဆိုပြီးလျှင် ထို ရှေးဦးစွာဖိတ်သော ဒါယကာ၏ဆွမ်းကို ရှေးဦးစွာ သွား၍ မခံမစားတည့်ဘဲ နောက်မှဖိတ်သော ဒါယကာ၏ ဆွမ်းကိုသာ ထင်ရှားသောရဟန်းကို မပန် မကြွေးမူ၍ ရှေးဦးစွာသွားပြီးလျှင် ခံ၍စားသော် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မရှိ။ စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်ရှိသည်။ ဤသို့ အပြစ်ရှိသည်ကို ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ စာရိတ္တတောတိ သန္ဓံ ဘိက္ခုံ၊ အနာပုစ္ဆာတိ ပရတော ဝတ္တုံဗ္ဘတောတိ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ "ဝတ္တုံဗ္ဘတော၊ ဟောအပ်သောစာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်မှ၊

လေးယောက်လေးယောက်ထက် အလွန်ဖြစ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည် နောက် မှဖိတ်သောဒါယကာ၏ဆွမ်းကို သုံးဆောင်ကုန်ပြီးလျှင် ရှေးဦးစွာ အကပ်ိယ ဝေါဟာရဖြင့် ဖိတ်သောဒါယကာ၏ဆွမ်းကို တဖန်ပြန်ကုန်၍ တပေါင်းတည်း ခံကုန်၍ သုံးဆောင်ကုန်သည့်အခါ ဂဏဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ် ရှိသည်ဟူလိုသတည်း။ ဤစကားကို မဟာပဒုမ မထေရ်သည် ဂဏဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်ရှိသည် ဟူလိုသတည်း။ ဤစကားကို မဟာအဋ္ဌကထာ၌ "ဂမနဝေလာယ ပန ဟေ ဘန္တေတိ"စသည်ဖြင့် "အပတ္တိတမနုဿော အဂ-မာသိ" စသည်ဖြင့် တင်းတင်းကြပ်ကြပ်ဆိုလျက် ရှိသောကြောင့် ဆိုသတည်း။

ဤသိက္ခာပုဒ်၌ လေးယောက်လေးယောက် အောက် အယုတ် လေးယောက်ထက်အလွန်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် အကပ်ပယ ဝေါဟာရဖြင့် ဖိတ်သော ဒါယကာ၏ဆွမ်းကို မသုံးဆောင်မူ၍ အမှတ်မရှိသော ဒါယကာ၏ ဆွမ်းကို သုံးဆောင်မူ ပရမ္ပရဘောဇဉ်ဖြစ်သည်။ အကပ်ပယ ဝေါဟာရဖြင့်ဖိတ်မှ ပရမ္ပရဘောဇဉ်ဖြစ်သည်ကို "သဒ္ဓေ နိမန္တေန္တီတိ အာကပ်ပယနိမန္တနေန နိမန္တေန္တိ" ဟူသော ဂေရသကစ္စဒီကာစကား နှင့်မှန်သော သမာနော ဘိက္ခု ဂဟဿဒမိတိ ဘဏတိ ဟူသော ပါဠိတော်စကား ပရမ္ပရဘောဇနံနာမ ပဋ္ဌန္ဒံ ဘောဇနာနံ အညတရေန ဘောဇနေန နိမန္တိတော၊ တံ ဌပေတွာ အညံ့-ပဋ္ဌန္ဒံ ဘောဇနာနံ အညတရံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဧတံ ပရမ္ပရဘောဇနံနာမ ဟူသောပဒဘာဇနီပါဠိတော်စကားတို့ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ရှေးဦးစွာ ဖိတ်သောဒါယကာ၏ အကပ်ပယနိမန္တနသာပမာဏ နောက်မှ ဖိတ်သောဒါယကာ၏ အကပ်ပယနိမန္တန-ကား ပမာဏမဟုတ်သည်ကို အညော မနုဿော ပတ္တံ ဂဏှာတိနဒါတပ္ပံ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား ၎င်း၏အဖွင့်ဖြစ်သော ဧတ္ထာယံ ဝိစာရဏာ—အညော မနုဿော ပတ္တံ ဂဏှာတိ၊ နဒါတပ္ပန္တိ ဝစနဘောအပရဘာဂေ အကပ်ပယ နိမန္တနေန နတ္ထိ ပယောဇနံ။ ပဋ္ဌာဘာဂေယေဝ အကပ်ပယနိမန္တနေန ပယောဇနန္တိ- ဟူသော ဝဇီရဗုဒ္ဓိ ဋီကာ (၃၁၄) စကားတို့ကိုထောက်ထား၍ သိအပ်၏။

ဂဏဘောဇန သိက္ခာပုဒ်၌ အကပ်ပယ ဝေါဟာရဖြင့် ဖိတ်သော ဒါယကာဆွမ်းကို သာယာပြီးလျှင် လေးယောက် လေးယောက်ထက်အလွန်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ထိုဒါယကာ၏ဆွမ်းကို တပေါင်းတည်းခံယူ၍ သုံးဆောင်ကုန်မူ ဂဏဘောဇန ဖြစ်သတည်း။ ဤကား ဂဏဘောဇန ပရံ ပရဘောဇန နှစ်ပါးတို့၏။အထူးတည်း။

ပရမ္ပရ ဘောဇန သိက္ခာပဒ ဒုတိယ နိဒ္ဒိတော။

၄-ကာဏမာတုသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၃၀။ ကိသွိ-သဒ္ဒါသည် ကိ-ပုဒ် သွိ-ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးလေသလော့ ဟု မေးရန်ဤသဘောကြောင့် ကိသွိဝိယာတိ ကိဒိသံဝိယ-ကို မိန့်သတည်း။ ကိသွိ-သဒ္ဒါသည် ကိဒိသအနက်ကို ဟောသောနိပါတ် တည်းဟု ပြသတည်း။

ကီ ဒိသံဝိ ယ၊အာဘယ်သို့ သဘောရှိသကဲ့သို့။ဝါ။ဘာလိုလို။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ကိံသို့ဝိယ ပုဒ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သဠ္ဠရိတ္တသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ အကျယ်ငါပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့။

နောက်၌ အရိယသာဝကတ္တာ-သည်။ ဒါပေသိ၏အကြောင်း ဖြစ်သော ကြောင့် မရှုး၌။ ဥပါသိကာ၊ အရိယသာဝိကာသည်။ တာဝ ဒါပေသိ၏ အကြောင်းဖြစ်သည်ကို သိအပ်၏။

ယသ္မာ အရိယသာဝိကာ အဟောသိ။ တသ္မာ သာ ဘိက္ခုံ ဒိသ္ဝာ သန္တံ အဒါတုံ ယသ္မာ နံ သဒ္ဓေါတိ။ တသ္မာ တာဝ ဒါပေသိ။သာ ဘိက္ခုံ။ပ။ နံ သဒ္ဓေါတိ။ ဘသ္မာ-ယသ္မာ ဟိတ်ကူအဋ္ဌ်း။ ရှေးဦး"သာ။ပ။နံ သဒ္ဓေါတိ-စသော်ကို ထောက်၍ နောက်၌လည်း "ဘိက္ခုံ ဒိသ္ဝာ သန္တံ အဒါတုံ အသက္ကု ဏေ ပျဉ္ဇာ စ ဒါပေသိ ဟူသော အကြောင်းကိုလည်း သိအပ်၏။ နောက်၌ တေန ဝုတ္တံ စသော စကားကိုဆောက်၍ ရှေးဦးလည်း"ယာဝ သဗ္ဗံ ပရိက္ခယံ အဂမာသိ၊တာဝ ဒါပေသိ။တသ္မာ ပရိက္ခယံ အဂမာသိ"ဟူသော အကျိုးကို သိအပ်၏။

အိမ်သို့ကြွတော်မူ၍ ကာဏမာတာဥပါသိကာမကို တရားစကားဖြင့် ဆောင်းစွာပြသခြင်းသည် ကာဏာ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း အကျိုးသာ ရှိလေသလော်ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် သောပိ ပုရိသော-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

၂၃၃။ ပုဉ်ဿတ္တေဝ-ကို ပုဉ်+ကတိ+ဧဝ-ပုဒ်ဖြတ်။ ပဒအစိတ်အ- ကိုချေ။ ဥကို ဧကသဝဏ်ပြု။ တိအစိတ် ကကို ဝမောဒုဒန္တနံသုတ်၌ အန္တသဒ္ဒါဖြင့် ဝ-ပြု။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒနိတ်သန္ဓိ (နိတိ သုဉ္ဇာဂဠုသုတ်) ၌ ဧဝသောကာရေ ကတိသညာ စသော ဝေါ။ ။ ဧဝသဒ္ဒဿ ဧကာရေ ပရေ ကတိသဒ္ဒဿ အညဿ စ သဒ္ဒဿ ကသာ ဝကာရော ဟောတိ ကွစိ။ ကတ္တေပ စောရော အသိမာဝုဓဥ္စ။ ဝိသပတေဝ ဧ၊ဘဒ္ဒိဧေဝ။ ကဉ္စိဂိလိတေဝ။ သမုဒ္ဒပါသာဒိကာတေဝ။ ကွစိတိကိံ။ ကုဒ္ဓစ္ဆဝ-ဟု ဝိန့်အပ်၏။

၁။ ဥပါသိကာ အရိယသာဝိကာ ဘိက္ခု။ ဒိသ္ဝာ သန္တံ အဒါတုံ နံ သဒ္ဓေါတိ၊ တသ္မာ တာဝ ဒါပေသိ ယာဝ သဗ္ဗံ ပရိက္ခယံ အဂမာသိ ဟု ဆဋ္ဌမ္ပဒ်၌ ရှိ၏။ အရိယ သာဝိကာ ဥပါသိကာ ဘိက္ခု။ ဒိသ္ဝာ သန္တံ အဒါတုံ ယသ္မာ နံ သဒ္ဓေါတိ၊ တသ္မာ ယာဝ သဗ္ဗံ ပရိက္ခယံ အဂမာသိ၊တာဝ ဒါပေသိဟု ယောဇနာပါ။

သစေပိ တတိယံ ပတ္တံ ထူပီကဘံ ဂဏှာတိ-ဌ် ပဘ္ဘံဟု သာမညအားဖြင့်သာ ဆိုသည်။ ကပ္ပိယသပိတ်ဌ်ခုနစ်လုံးတို့တွင်မည်သည့်သပိတ်ဖြင့်ခံ၍ စုန့်ဖုန့်တက်မှု ပါစိတ်သင့်သည်ဟု ဝိဓေသမဆို။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့ ခံကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်မရှိသော တတိယသပိတ်ကို စုန့်စုန့်တက်သည်ကိုပြု၍ ခံသော် အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။ (စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နည်းတည်း)

တစ်နည်းကား ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော ကတိုးယသပိတ်ကို စုန့်စုန့်တက်သော်ကို ပြု၍ခံသော် အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝင်ရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၃၁၄) ဌ် ဒုတိယပတ္တပူရောကိ ဝစနတော ပစ္ဆိအာဒီသု အဓိကမ်မိ ဂဏှတော အနာပတ္တိတိ ဂေါဓိ ဝိနယဓရာမာနိနော ဝဒန္တိ။ တံ ယောသယော နိသီဒတု၊ အာစရိယာ ပန ပစ္ဆိအာဒီသုပိ ဥက္ကဋ္ဌပဘ္ဘာသ ပမာဏဝသေန ဒုတိယပတ္တပူရာ ဂဟေတဗ္ဗာ။ ဥက္ကဋ္ဌာရဟိစ္ဆဒကထာ ဟိ ဧသော တိ ဝဒန္တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ပဋိဂ္ဂဟေတွာဌ် ပဋိဂ္ဂဟာသဒ္ဒါသည် အာကပ်ခံခြင်းအနက်ဌ် ထင်ရှားသည်နှင့် အာကပ်ခံ၍ယူမှုသာလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်သာဟိုင်း ကျင့်အပ်သည်၊ မိမိယူခြင်း အကျိုးငှာ ဤလူသာမဏေကိုသက်ဌ် ပေးလေ့ရှိသော် ဤသိက္ခာပုဒ်လာဘိုင်းမကျင့်အပ်ဟုမှတ်ထင်လောသောကြောင့် ပဋိဂ္ဂဟေတွာကို ဂဟေတွာဟု ဖွင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓရသကာဇ် ဋီကာ (၃၂၇)ဌ် အတ္ထနော ယေဝ ဂဟဏတ္ထံ ဂဟေတွာ ပရဿ ဒေတိ ဝစနေန ပိ အာပဇ္ဇနတော ဝစီကမ္မတ္ထိဝုဏ္ဏံ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ယာ လဒ္ဓဂ္ဂာနတော-စသော စကားကို အမြဲဆွမ်းဂားရာ ဇရပ် မရှိသော ရဟန်းကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်ဌ် သဒ္ဒစ ပနသာနိဗဒ္ဓနိသီဒနဋ္ဌာနံ' စသောစကားကို မိန့်အပ်လတ္တံ့။

အညတ္ထ ဂန္တုံ နလဗ္ဘတိ-ဟုဆိုသောကြောင့် ဘုန်းချင်း ရေတူသောဇရပ်ဌ် နှစ်ခုသုံးခုရှိမူ သွားလိုရာဇရပ်သို့ သွားသင့်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

အာသန္နဿသနုသာလဟတော၊ အနိုးနေရာဇရပ်မှ။ အညတ္ထ၊ တစ်ပါးသော ဇရပ်သို့။နိဗ္ဗဒ္ဓနိသီဒနဋ္ဌာနံ၊နေ့တိုင်းနေ့တိုင်းအမြဲမနေထိုင်၍ဆွမ်းဂားရာဇရပ်သည်။

၂၃၅။ သိက္ခာနိသိဒနဋ္ဌာနံ ကိက္ခာသဒ္ဒါသည် ပထမာလက္ခဏဝစန်ဟာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤဌ်သည်း ဂမနသဒ္ဒါသည် ပထမာလက္ခဏဝစန်ဟာဖြစ်သတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဂမနံပဋိဂ္ဂဟဿဒ္ဓေကို ဂမန ပဋိဂ္ဂဟဿဒ္ဓ-ဟု ဖွင့်ပတည်း။ ပါဠိတော်ဌ် သက္ကမျန်ဟုဌ် ဂမနေပဋိဂ္ဂဟဿဒ္ဓေဟု စာအချိုးကျ၏။ နိဂ္ဂဟီဟန်ဟုဌ် ဂမနံပဋ္ဌပဟာဿဒ္ဓေ သာ-အာဂင်ဖြစ်သတည်း။

နေ ပေသိဿာမ-စကားကို ကာဏမာတာဝတ္ထုကိုငဲ့၍ မိန့်သတည်း။ ထို စကားကိုဆိုသင့်စ့။ ကာဏမာတာဝတ္ထုဌ် မုန့်ကဲ့ ကိုယ်တိုင်ပင်သဲ့း၍ ပို့လိုသော ကြောင့် ကြော်သတည်း။ ။နဂမိဿာမ-စကားကို သတ္ထဝတ္ထုကိုငဲ့၍ မိန့်သ တည်း။ထိုစကားကိုဆိုသင့်စ့။သတ္ထဝတ္ထုဌ် မုန့်ကြက်ကြစ်ကို ခရီးသွားလို၍လုပ်သ တည်း။

ဂမနေ၊ သွားခြင်းကို။ ပဋိပဿဒ္ဓေ၊ ငြိမ်းစေ အပ်ပြီးသည် ရှိသော်။ ဥပစ္ဆိန္နေ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသည်ရှိသော် ဗဟုမို၊ များစ့ာလည်း။ ဒေန္တာနံ၊ လှူကုန်သော။ ဇေသံ၊ ဉာတိပဝါရိတတို့၏။ ပူပေဝါ၊ တို့ကို လည်းကောင်း။ မန္ထေဝါ၊ တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တာဿ၊ အား။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ အဋ္ဌကထာ သု၊တို့၌။ သေသံမို၊ တိုဉာတိပဝါရိတ တို့၏လည်း။ ပါထေယျံပဟေဏ ကတ္တာယ၊ ခရီးသွားခြင်း၏ အစီးအပွားပို့ခြင်း၏ အကျိုးငှာ။

ပါထေယျစကားကို နောက်ဝတ္ထုကိုငဲ့၍ ဆိုသဘည်း။ ပဟေဏက-စကားကို ရှေးဝတ္ထုကိုငဲ့၍ ဆိုသတည်း။

ကာဏမာဘာသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပထမ ပဝါရဏ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၃၆။ ပဝါရိတပုဒ်ဌ် ပဗုဇ္ဇ ဝရဓာတ်။ ပသည်။ ဝရဓာတ်၏ ဝရ=အာဝရ ဏာ-ဟု လာသော အာဝရဏအနက်ကို မြစ်၍ ဝရ=ဣစ္ဆာယံဟူ၍ လာသော ဣစ္ဆာအနက်ကို ထွန်းပြသတည်း။ ဤအဆုဌ် ပ ဥပသာရပုဒ်သည် အာဒိကမ္မ ဘူ-စသော အနက်တို့တွင် ပတ္ထနာ အနက်ဌ် ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ယာဝဒတ္ထံ ပဝါရဏာယာဟု မိန့်သတည်း။ (ဤကားရှေးနည်း အလိုတည်း)

ဟစ်နည်းကား ပ သည်ဝရဓာတ်၏ဝရ=ဣစ္ဆာယံဟူ၍လာသော ဣစ္ဆာအနက် ကိုမြစ်၍ ဝရ=အာဝရဏောဟူ၍ လာသောအာဝရဏအနက်ကို ထွန်းပြသတည်း ပ-ဥပသာရ မုဒ် သည် ပကာရ-အနက်ဌ် ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပဋိကွေပ ပဝါရဏာ သ - ဟု မိန့်အပ်၏။ (ဤကားနောက်နည်းအလိုတည်း)

ယာဝဒတ္ထံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ပဝါရဏာဃစ။ အလိုရှိစေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း (၀၊) ဖိတ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဋိက္ခေပ ပဝါရဏာဃစ၊ ပယ်ခြင်း ဟုဆို အပ်သော အာဿနံ ပညာယတိ စသော အပြားနှင့် ယှဉ်သောမြစ်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။ ပဝါရိတာ၊ အလိုရှိစေအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ရှေးဝိသေသန ကိုငဲ့၍ ဤသို့အနက်ပေးသတည်း။ တ ပစ္စည်းကဲ့ ကံအနက်၌သက်)

ဟစ်နည်းကား။ပဝါရိတာ၊အာဿနံ ပညာယတိ-စသောအပြားနှင့်ယှဉ်သဖြင့် မြစ်တတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (နောက်ဝိသေသနကိုငဲ့၍ ဤသို့အနက်ပေးသတည်း။ တပစ္စည်းကို ကတ္တားအနက်၌သက်)။

ပဒ္ဓိဝိဿကေ၌ ဟတိ၊ပုဗ္ဗဝိသခေတ်။ ဏ္ဍ၊ပစ္စည်း။ ပတိသည် အဘိမုခအနက်ဟော။ ဒန္တဇ ပဌမက္ခရာဒေ-ကို မုဒ္ဓဇ ပဌမက္ခရာဒို ပြု။ ဝိသခေတ်သည် ဝိသ=ပဝေသနေဟူသည်နှင့် အညီ ပဝေသန အနက်ဟောတည်း။ ဝိသ၌ သကို ဒဒွေဘော်ပြု။ ခေတ္တန်အက္ခရာကို ဒဒွေဘော်ပြုရသည်ကို ဝတုဝဋ္ဋ ဒီသာဒီန မန္တေ။ ယသာ-ဝဏ္ဏတိ။ ဝဋ္ဋတိ။ ဒဿနံ။ ဖဿောဏ္ဏစ္စာဒီ၊ ဟူသောသန္ဓိ ရူပသိဒ္ဓိ ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေသုတ်၏ ဝုတ္တိဖြင့်သိအပ်၏။ ပါဠိ အဋ္ဌကထာမှာပင် ဃဒွေဘော်နှင့် ရှိသောကြောင့်သကို ဒွေဘော်ပြုသဘည်း။

အဘ္ဘာနော ပတိ အာဘိမုခံ သာမန္တာဃာရံ ဝိသန္တိ ပဝိသန္တီတိ ပဋိဝိဿကာ ဟု ဝစနတ္ထပြုဇလဟု ပြလိုရကား ပဋိဝိဿကေစသည်ကို မိန့်သတည်း။

၂၃၇။ ကာကောရဝသဒ္ဒပုဒ်ကို ကာက+သြရဝ+သဒ္ဒ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။သြရဝပုဒ်ကိုလည်း အဝ+ရဝ–ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ အဝသဒ္ဒါသည် ဗျာပနအနက်ဟောတည်း။ သြအဝဿသုတ်ဖြင့် အဝ-ကို-သြ-ပြု။ ရဝပုဒ်သည် ရု-ဓာတ် ဏ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသတည်း။ ရု-ဓာတ်သည် သဒ္ဒ-အနက်ဟော။ သန္ဓိပတဓနန ဗျာပိတ္ဝာ ရဝန္တိ ဝိရဝန္တိ သဒ္ဒံ ကရောန္တိတိ သြရဝါ။ သြရဝါနံ သဒ္ဒါ သြရဝသဒ္ဒါ။ ကာကာနံ သြရဝသဒ္ဒါ ကာဒကာရဝသဒ္ဒါ-ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြလိုရကား ကာကောရဝသဒ္ဒန္တိ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

သြရဝါနံ သဒ္ဒါ-ဟူသော ဝါကျအဓါဒ္ဒါ မြည်တမ်းကုန်သောကျီးတို့၏ အသံဝိသေသကိုရငြားသော်လည်း သြရဝသဒ္ဒါဟု နိပ္ပန္နပြီးကာလ အသံသာမညကို ရသောကြောင့် ကျီးသံဝိသေသကိုယူစေခြင်းငှာ ကာကသဒ္ဒါကို မိန့်သတည်း။ သုဂတဿ သုဂတစီဝရံကဲ့သို့တည်း။

၁။ ယာဝ ဒတ္ထ ပဝါရဏာယ ဟု မူဟောင်း မူသစ်တို့၌ သမာသ်သာရှိ၏၊ ဝါကျ မရှိ။

တနည်းကား ကာကောရာပုဒ်သည် မဟောသဘပိဏ္ဍဘောပုဒ်ကဲ့သို့ ဝိသေသနပရပဒ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ပုဒ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ကာကော စ ဘေ ဩရဝါစေတိ ကာကောရဝါ။ ကာဒကာရဝါနံ သဒ္ဒါ ကာဒကာရဝ သဒ္ဒါ ဟူသော ဝစနတ္ထ ကိုပြုလိုရကား ကာကောရဝသဒ္ဒန္တိ--စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဩရဝသဒ္ဒါဖြင့် ပျံသွားကုန်သောကျီးတို့၏ ဟောင်ပံလေသံကို နှစ်စေသတည်း။ ရှေးနည်းအလိုအားဖြင့် "ကာကာနံ၊တို့၏။ ဩရဝသဒ္ဒံ၊ စီးဝေးသဖြင့် ပျံနှံကုန်သောကျီးတို့၏ အသံကို။ သန္ဒိပတိတ္တာ၊ ကုန်၍။ ဝိရာန္ဒာနံ၊ မြည်တမ်းသော ကျီးတို့၏။ သဒ္ဒံ၊ အသံကို။ နောက်နည်းအလိုအားဖြင့် "ဩရဝသဒ္ဒံကို။ သန္ဒိပတိတ္တာ၊ ၍။ ဝိရာန္ဒာနံ၊ ကုန်သော။ ကာကာနံ၊ တို့၏။သဒ္ဒံ၊ ကို" ဟု အနက်ဆပး။

အလမေတံသဗ္ဗန္တိ-၌ ဣကိသဒ္ဒါ၏ အာကာရတ္တ၏ အဖြစ်ကို နှလုံးမထားမိသော မန္ဒဗုဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့က အလမေတံ သဗ္ဗန္တိ-ဟု ပါဠိတော်ရှိတိုင်း ဣတိသဒ္ဒါနှင့် တကွဆိုမှသာ အပ်သတည်းဟု ယူအံ့စိုးသောကြောင့် အလမေတံ သဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ-စသောစကားကို မိန့်သတည်း။

၂၃၁-၉။ ပဝါရိယော တိ ကတပဝါရဏော-စကားဖြင့် တောရသကဏ်ဋကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ပဝါရိကော ပုဒ်၏ ကမ္မရုပ်ကို ပြသတည်း။ "ပရိဝေသကေန၊ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးသော ဒါယကာ သည်။ ပဝါရိတော၊ ရဟန်းက မြင်သည့် ကာလ ဆွမ်းကို မကပ်မူ၍ ပယ်အပ်သည်ဖြစ်၍" ဟုအနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် တောရသကဏ်ဋီကာ၌ ပဝါရိကောတိ ပဋိက္ခေပေဟော-စသည်ကို မိန့်အပ်၏။

သော ဘိက္ခူ။ ကို။ ကေန ပရိဝေသကေန၊ သည်။ ပဝါရိတော ပဋိက္ခေပေ၊ နာနာဝမ၊ ဆွမ်း ကို မကပ်မူ၍ ပယ်အပ်သည်မည်သည့်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ပဝါရိတော ပုဒ်၏ ကတ္တုရုပ်ကို ပြသတည်း၊ ကတပဝါရဏော ဖြင့် ကတ္တုရုပ်ကို ထင်စေသည်။ "ပဝါရိတော၊ တန်ပြီ ကုမြဂ်ာတ် သည်ဖြစ်၍" ဟုအနက်ပေး။

သော ဘိက္ခူ။ သည်။ (ကည့်)။ တံ၊ ထိုစားပြီးသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ရည်၍။ ဘုဉ္ဇာဝိတိပိသဒ္ဒံ၊ သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ (ပိဖြင့် မစားရသေးသည်ကို ရည်၍ အဘုဉ္ဇာဝိ ဟူသော အရေအတွက်သို့သော ဖောက်သည် မဟုတ်သေး။ စင်စစ်မူကား စားပြီးကိုရည်၍ ဘုဉ္ဇာဝိဟူသော အရေအတွက်သို့သည်း ပြောက်သေး၏-ဟု ပေါင်းသတည်း)

ပဝါရိတပဒဿ၊ ၏။ အန္တိတ္ထဇာတူတာယ၊ သော။ ပဝါရဏာယ၊ ၏။ အဂ်ဒိ-ပကေသု၊ ကုန်သော။ အသနံ ပညာ ယတီတိ အာဒိသု၊ တို့တွင်။ အသနံ-ပညာယတီဟ် ဝစနေန၊ ဖြင့်၊ ကာဏစိ၊ အချို့ကို။ ဘုတ္တဘာဝေါ၊ စားအပ်ပြီး သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿိတေ၊ ပြအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဝါရိတ ပဒဿ၊ ၏။အဿတော၊ မှ၊ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ဂ်ဥ္ဈိ၊ တစ်စုံတစ်ခုဖြစ်သော။ အတ္တသိဒ္ဓိ၊ ကို။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ကိဥ္စာပိ နု ပဿာမ၊ ရှင့်။ ပန-တထာပိ၊လည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား ဘုတ္တာဝီပုဒ်၏ အနက်သည် ပဝါရိတပုဒ်၏အနက်၌ အတွင်းဝင်လေသောကြောင့် ပဝါရိတပုဒ်၏အနက်မှ အသီးအခြား ဘုတ္တာဝီပုဒ်၏အနက်ကိုမမြင်ကုန်ဟူလိုသတည်း။

တဿဘိက္ခုနော၊ အား။ အသနန္တိအာဒီသု၊ တို့၌၊ ဟတ္ထပါသေ ဋ္ဌိတောတိ အာဒီသု တို့၌။ ဝိနိစ္ဆယတော၊ မှ။။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

အညာဟရမေဝဠ္ဍ ဝေယ္ယာဒ္ဓါဖြင့် ဘောဇဉ်ငါးပါးမှတပါးသော ခဲဖွယ်စားဖွယ် ကို ကန့်သတည်း။ ဂျုံစပါးကို ယဝ ဆိုသတည်း၊ ဝရကောတိ။ ပ။ သေတ ဝတ္ထာဝရကဇာတိဟူ၍ ပြောင်းဖူးကိုဝရကအဖြစ်ဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်တော် မူသောကြောင့် ပြောင်းဖူးခြောက်သည်ဖြစ်ရာ စိုသည်ဖြစ်ရာ ပဖြုတ်မဖုတ် ရသော ပြောင်းဖူးသည်သာလျှင် အနုဗာသဖြစ်သည်ဟု ယူရန်ရှိသတည်း။ ကာယသံသဂ္ဂ သိက္ခာပုဒ်၌ အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၌ ပြုတ်ပြီးဖြစ်သော စပါးမျိုးခုနှစ်ပါး သည် အနုဗာသမဟုတ်။ မပြုတ်ရသေးသော စပါးမျိုးခုနှစ်ပါးသည်သာလျှင် အနုဗာသဖြစ်သည်ဟု ဝိနယသမုဋ္ဌာန်းစပါးမျိုးခုနှစ်ပါးဘည် အနုဗာသဖြစ် သည်ဟု သာမညအာဒါးဖြင့်သာလျှင် ဆိုသော်လည်း သုတ်သိလက္ခန်အဋ္ဌကထာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့် (၇၆)လာ အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာတိ သာလိဝ်ဟိယဝ ဂေါဓူမကဂုံဝရကကုဒြူသ ဿခ်ီတဿသတ္တ ဝိဓသာပိအာဒကဓညဿပဋိဂ္ဂဟ-ဏာနကေဝလ္ဟ ဇေတသံ ပဋိဂ္ဂဟဏေမဝ။ အာမသနမွိ ဘိက္ခုနံ နဝဋ္ဌ တိယေဝ ဟူသောစကားကိုရှု၍ မပြုတ်မချက်ရသေးသော စပါးမျိုးခုနှစ်ပါး အစိမ်းသည်သာလျှင် အနုဗာသဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။ နှံစားပြောင်းသည် ဝရကမည်၏။ ဖူးစားပြောင်းသည်ဝရာစောရကမည်၏ ဟု ပန်းလွှာဆရာကော် ရှေးမောင်းကောင်ဆရာတော်တို့ အယူရှိသတည်း ဟု ငါတို့ဆံကျောင်း ဆရာတော် အမိန့်ရှိသည်။

အမြိုလပါယာသာဒီသု၊ ရက်တက်အစရှိသော အချဉ်နှင့် ယှဉ်သော ခဲနက်သော ယာဂု အစရှိသည်တို့တွင်။

ခီရံ ဒုဒ္ခံ ပယော ထည့် (အဘိဓာန်စတုပ္ပဒဏ္ဍဝဏ်း၅၁၀) နို့ရည်ပရိယာယ်။ ။ ပယသာနိုဗ္ဗတ်ပါယာသံ။ ။ဘဒ္ဒိတ် ရူပသိဒ္ဓိ ကာဒုဂါတဒေးဃဒ မည်ထွေသုစသုတ် ၏ဝုဏ်။ ။ပယသဒ္ဒါသည် မနောဂိုဏ်းတည်း။ထို့ကြောင့်နာမ်ရူပသိဒ္ဓိ၌ အယောပ ယော သိဒုဆဒန္ဒာ-ဟု မနောဂိုဏ်းကို ပြုသောအားဖြင့် မိန့်ဆပ်၏။ ပယ-သဒ္ဒါနောင် ကာ ပစ္စည်းသက်၊ ကာ အန္တဗန်ကိုခေျ၊ အ-ကြွင်းစေ။ ပခွင်း။ အကို အာဝုဒ္ဓိပြု။ပ-ကို အာသို့ကပ်၊သသရေဝါဂမောသုတ်ဖြင့် သလာ။သ အ-သို့ကပ်။ ယာကိုခွင်း။အ ကို အာဒိဃပြု၊ယကို အာသို့ကပ်၊ "အမ်ိလ္ဟ တံ ပါဃာသဉ္ဉာဘိ အမ်ိလပါဃာသံ" ဟု ဝစနဉ္ဆပြု၊ ရက်ဘက်အချဉ်ရ၏။ အမ်ိလပါယာသေန ယုတ္တာ အမ်ိလပါယာသာ။ သနယာဂူကို ရ၏။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီ ကာ၌ "ကာတ္တ အမ်ိလပါယာသဂုဟဒ်ကာန တက္ကာဒိအမ်ိလသံယုတ္တာ သနယာဂု ဝုတ္တာ" ဟု မိန့်အပ်၏။

ပယာပိပါယာသော ဝါ-အရကာဒး အမ်ိလပါယာသာဒိသုဒ္ဓ် အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ယူအပ်သော ခီရပါယာသစသော ပါယာသတည်း။ အမ်ိလယာဂုဝါ-အရကာဒး အမ်ိလပါယာသာဒိသုဒ္ဓ် အမ်ိလပါယာသာဒိသည်း။ ထို့ကြောင့် "ပဏ္ဏဖလကဋ်ရ မိဿကာ၊ချဉ်သော အရွက်အသီး အညာက်နှင့်ဆောသော။ယာပိအမ်ိလယာဂုဝါ အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော အမ်ိလပါယာသယာဂုသည်လည်းကောင်း" ဟုပေး။

ပိဝိဘုံ ယသ္မာ သက္ကာ။ တသ္မာ ဟတ္ထေန ဂဟိတောကာသေပိဩခိံ ယသ္မာ နဒေသဟိ။ဘသ္မာ ပဝါရဏံ နဂေနတိ။

ဥသုမာယ၊ သဿ်။ ဝိဂဘာယ၊သော်။ဝါ။ကြောင့်။ သနဘာဝံ၊သို့၊(သိတသိ ဘူဘာဝ်ဒ်စပ်) သီဘလိဘူဘာ၊သော်။ဝါ။ခကြောင့် သနဘာဝံ၊သို့။ယသ္မာ၊ကြောင့် ဂစ္ဆတိ၊၏။ ဘသ္မာစ၊ကြောင့်လည်းကောင်း။ဩခိံ၊ကို။သစေ ဒဿဘိ၊အံ့။ဒဝံ သတိ၊သော်။ဝါ၊ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဒ်။ တန္နုဘာဝေါ၊သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဝါရဏံ၊ကို။ နရာဒ္ဓတိ၊မခစာင့်။ တသ္မာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ပုန၊ တဖန်။ ပဝါရဏံ၊ ကို။ ဂနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

ပုဗ္ဗေ၅သည်ကာဒး ဩခိံ ဒဿတိ ဟူသော ဟိတ်၏ ဟိတ်ကူတည်း။ ပုဗ္ဗေ ဒ်၊ စသဒ္ဒါကျသတည်း။ ထိုစသဒ္ဒါကို တသ္မာသဒ္ဒါနှစ်ခုနောင် ယှဉ်သတည်း။

ဒဓိဘက္ခာဒီနံ၊ ဘို့ကို့။ အာရောဒေပတ္ထာ၊ အိုးဒ်္ဓတင်ထည့်၍။

မုဋ္ဌိခတ္တာပိ စကားကို တစ်ဆုတ်အောက်ယုတ်ကဲ့ယူဆုအရပ်ဒ်္ဓ လက်အရေး မထင်သေရာခသော ကြောင့် ဆိုသတည်း။ တဆုတ်အောက် ယုတ်သော်လည်း

ယူရာအရပ်၌ လက်အရေးထင်က ပဝါရိတ်ကို ဖြစ်စေလေရာသတည်း။ သစေ ပိ ဟောန္တိ။ တထာပိ ဘောဇနကာလေ။ အယာဂုကေ။ပါ။ဇနေတိယေဝဟု ဆိုသောကြောင့် ယာဂုဟူသောအမည်သည် ပဝါရိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝတ္ထု၏ အမည်ဖြစ်သည်နှင့် ယာဂုစားပင့်ရာ၌ ဂဏဘောဇနပရမ္မရာ ဘောဇန မှ လွတ်အောင် ရှောင်ရှားရသတည်း။

ပက္ကုထိတေသု၊ အပြားအားဖြင့် ကျက်ကုန်သော။ (ဝါ)ကျိုက်ကျိုက်ဆူ ကုန်သော။ နိပ္ပက္ကံ ကုထိတံ ဘဝေ(အဘိဓာန်ဝိသေသျှာနေဝဂ်(၇၄၃)။ကုထ နိ-ပ္ပက္ကေ။ တော။ အဘိဓာန်ဋီကာ။

ဘတ္တံ ပက္ခိပိတ္ဝာ ပစိတ္ဝာ သစေ ဒေန္တိ။ဝေံ သတိ ယာဂုသင်္ဃမေဝံ ဂစ္ဆတိ (ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေဟူလိုသတည်း) တသ္မိ ဝါ၊ထိုယာဂု အတုဉ်လည်းကောင်း၊ အညသ္မိံဝါ၊ ထိုယာဂု အတုမ္မ တပါးသောယာဂုအစစ်၌ လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ၊အကြင်တစ်ခုခုသော ယာဂု၌။ ယာဂုယဝပိတိ ဇဝံ ယာဂုသင်္ဃံဟံ။ဂ တာယ ဝါ အညာယ ဝါ ယာဂုယာပိ။ ကခ်ီဋီကာသစ်(၃၀၄)။

သုဒ္ဓရသကောဝါ။ ငါးတုံး အမဲတုံးနှင့် မရောမရှက် သက်သက်သော ငါးရည် အမဲရည်သည် လည်းကောင်း။ ရသကယာဂုဝါ၊ ယူရာအရပ်၌ လက်အရေး မထင်သော အရည်ဖြစ်သော ယာဂုသည်လည်းကောင်း။ဘတ္တံ၊သည်။ သမာနမိ ဖြစ်သော်လည်း။ပဝါရဏံ၊ကို။နဇနေတိ၊ မဖြစ်စေ။

ပုပ္ပိအတ္ထာယ၊ ပေါက်ပေါက်အကျိုးငှါ။ ဂ တံ၊သော၊ဘတ္တံ မှိ၊သည်လည်း။ (ပုပ္ပံစေသော ခဇ္ဇကသာ အတ္ထိတိ ပုပ္ဖိဟု၊ ဝစနတ္ထပြု)ကုထ=တုဒါဒေ၊ကျက်သော ရေပူ၌(ဝါ) ကျိုက်ကျိုက်ဆူသော ရေပူ၌။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ သတ္တုသခ်ိုံ၊ သို့၊ နေဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ဘတ္တာသခ်ိုံ၊သို့။ နဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ တသ္မာ။ ကြောင့်။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ (ပဝါရိတ်ကိုမဖြစ်စေ ဟူလိုသတည်း)။

လျော်ပြီးသောဆန်ကိုထောင်းထုပြီးပြုအပ်သော ဝတ္ထုမဟုတ်သောကြောင့်။ သတ္တုအရေအတွက်သို့မရောက်။ ခြောက်လေသောကြောင့် ဘတ္တံဟူသော အရေအတွက်သို့မရောက်။

တေဟိ၊ ထိုဆန်ခြောက်တို့ဖြင့်။တေတဏ္ဍုလေ စ သည်၌ ရေဏဉ်၍ခုက်မှု သာလျှင် ဘတ္တာမည်သတည်း။ ရေအတော်အသင့်မျှ မထည့်မူ၍ သက်သက် ထောပတ်စသည်ကို ထည့်၍ချက်က ဘတ္တာမမည်။ ပူလေလည်းမမည်။ထို့ကြောင့် ဝပါရိတ်ကို မဖြစ်စေဟူလိုဝ ဇ၊ည်း။ ဤကိုထောက်၍ပဂဏ္ဌိတိသေးဆန်ကိုရေမပါ ဘဲ ထောပတ် ဆီနှင့်သာ ချက်လေ၊ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေသည်ကို သိဇ၊ပ်၏။

ပုထုကာဝါ-စသည်၌ မုန့်ဆန်းသည် ဘတ္တနှင့် သတ္တု မဟုတ်သောကြောင့် ပဝါရိဂ်ကိုမဖြစ်စေသတည်း။မုန့်ဆန်းဖြင့်ပြုအပ်သောမုန့်သည်ပကတိဆန်လျှော်ကိုသောင်းထု၍ ပြုအပ်သောမုန့်မဟုတ်သောကြောင့် ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေသတည်း။ မုန့်ဆန်းဖြင့်ပြုအပ်သော ထမင်းသည်ပဂ တိဆန်ထမင်းမဟုတ်သောကြောင့် ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေသတည်း ဟူလိုသတည်း။

အညေဟိပန မုဂ္ဂါဒီဟိ-စသောနောက် စကားဖြင့် ပဲ နောက်စသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော မယောမုန့်သည်ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေဟုဆိုသဖြင့် မယောစပါးမှ တပါးသော စပါးမျိုးခြောက်ပါးတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော မယောမုန့်သည် ပဝါရိတ်ဖြစ်စေ၏ဟု စကားကျသောကြောင့် လည်းကောင်း။ယဝေနဟု ကေဝုစ်နှင့် မဆိုမူ၍ ယဝေဟိ ဟု ဗဟုဝုစ်နှင့် ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ "သာလိ စ ဝိဟိ စ ယဝေါ စ ဂေါဓုမော စ ကဂ်ုံ စ ဝရကော စ ကုဒြူသကော စ ယဝါ" ဟု ဇကသိသ်ာစနတ္ထပြု၍ စပါးမျိုးခုနစ်ပါးတို့ဖြင့် ပြုအပ်သောမုန့်သည် ကုမ္မာသမည်၏ဟုမှတ်အပ်၏။ (ဗားကရဏဃရတော်၏ ခုဒ္ဒသိက္ခာနိဿယကိုရှု။) သာလိဝိဟိယဝေဟိသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှ ဖြတည်း။ ဂေါဓုမကိုလည်းယူ။

သစေ ပိ-စသောစကားကိုကုမ္မာသနှင့်စပ်၍ လျှဉ်းပါးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဆိုသတည်း။ ဘဇ္ဇိဘယဝေဟိဟု၍လည်းကောင်း။အာဘဇ္ဇိတယဝေဟိဟု၍လည်းကောင်း။ဝိသေသမဆိုမူ၍ ဟဝေဟိဟု သာမညအားဖြင့်သာလျှင်ဆိုသော်လည်း သတ္တုကိုပြုရာ၌ ဘဇ္ဇိဟု ခရပါကဘဇ္ဇိတာနံ-စသည်ဖြင့် ဝိသေသကိုဆိုသောကြောင့် မလှော်အပ်သောစပါးမျိုး ခုနစ်ပါးတို့ဖြင့်ပြုအပ်သောအမှုန့်သည် လည်းကောင်း။ ရေပျောသကာဆတ်ဖြန်းရှိ တပေါင်းတည်းစပ်သော မလှော်အပ်သော စပါးမျိုးခုနစ်ပါးဖြင့်သာလျှင်ပြုအပ်သော မုန့်ဆိုင်းသည်လည်းကောင်း။ရေပျောသကာဆတ်ဖြန်းပြီးလျှင်ကျော်အပ်သော ထိုသို့သဘောရှိသော မုန့်သည်လည်းကောင်း။ ကုမ္မာသမည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤကုမ္မာသ၌ သတ္တုကဲ့သို့ အမှုန့်အချက်ဟု ဝိသေသမဆို။ ဣဒါဒီမောဂ္ဂလာန်(၂၁၅)၌ "ကုလတိ ပတ္ထဆတိတ် ကုမ္မာသော၊ဘက္ခဝိသေသော" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ မယူသော သတ္တုကိုပြုရာ၌လည်း ယဝပါရှိ၍ ကုမ္မာသနှင့် သတ္တုရောယှက်လေရာသတည်း။ သာလိဝိဟိယဝေဟိဟု သာမညအားဖြင့်သာလျှင် မိန့်ဆိုအပ်ငြားသော်လည်း နောက်၌ ဘဇ္ဇိတ္ဝာ ခရပါကဘဇ္ဇိတာနံ-စသည်ဖြင့် ဝိသေသကိုဆိုသောကြောင့် လှော်အပ်သောသာလိဝိဟိယဝဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ကခ်ီဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ (၂၂၀၁၁)၌ "သတ္တုနာမ သတ္တုဓညာနိ ဘဇ္ဇိတ္ဝာ ဂဟေတာ" ဟုမိန့်အပ်၏။

သတ္တုနာမ ဃာလိဝိဟိယဝေဟိ ကတသတ္တု-ကား သာမည။ ကဂုံဝရက ကုဋြုသဂ သီသာနိ ပိ-အစရိုသည်ကား ဝိဇသာ ဖြစ်သည်နှင့် သာမညသည် များရကား ဃာလိဝိဟိယဝေဟိကို ယောဇုယျမှတ်။ ထို့ကြောင့် ဖေါ်မျိုး ခုနှစ်ပါးတို့ကို လျော်ရှုပြုဒုပ်သော အမှန်သက်သက်သည်သာ ဘဝုမှု၏။ အဗဒ္ဓသတ္တုလည်း မည်၏။ ထို့ကြောင့် ကွာဒိမောဂ္ဂလာန် (၂၄)၌ "သစတိ သမေတိတ် သတ္တု။ ယဟိဒိ စုဏ္ဏံ" ဟု မိန့်ဖွင်၏။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် တေရ-သကော်ဋ္ဌကာ၌ ဃာလိဝိဟိယဝေဟိ ကတသတ္တုတို ယောဇုယျနေပုန ဝုတ္တံ၊ သတ္တုခညာနိ ပန ဘဇ်တွာ ကတော ပိ သတ္တု ယေဝ။ တေနေဝါဟ ကဂုံဝရက။ ပ။ သတ္တုသင်္ခါရမေဝ ဂစ္ဆတီတိဟု မိန့်အပ်၏။ တေရသကော်ဋ္ဌကာ ဆရာသည် သတ္တုနာမ သတ္တုခညာနိ ဘဇ်တွာ ကတော· ဟူသော ကဉ်ဂါဝိဟရဏ်အဋ္ဌကထာ စကားကို ဖြို၍ ထိုစကားကို ဆိုသတည်း။ ကဂုံဝရက ကုဋြုသဂ သီသာနိပိ-စကား၌ ဂေါခုမ မပါ၍ပြောသော်လည်း ကဂုံ စသည်နှင့် စပါးချင်း ရေတူသောကြောင့် ဆခညာနိ ပန-ဟု မဆိုဘဲ သတ္တုခညာနိ ပန-စကားကဲ့ တေရသကော်ဋ္ဌကာဆရာ ဆိုသတည်း။ သတ္တုနာမ။ပ။ ကတသတ္တု ဝါကျဖြင့် သတ္တု အစစ်ကို ပြသတည်း။ ကဂုံဝရကကုဋြုသက သီသာနိပိ-စသော ဝါကျဖြင့် သတ္တုအတုကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် သတ္တုသင်္ခါရမေဝ ဂစ္ဆတ်-ဟု မိန့်အပ်၏။

ကော ဗဒ္ဓံ၊ တရေပ်တည်း စပ်သည်။ သရေ ပိ ဟောတိ၊ အာကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့။ ဝေဝံသတိပိ၊လည်း။ သတ္တုသင်္ခါရမေဝ၊ သို့သာလျှင်။ ဂစ္ဆတိ-၏။

ဖဿမည်ဟု မဖဿသောကြောင့် သတ္တုမောဒကမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာဒါ ဖြင့် သတ္တုမောဒကသင်္ခါရကို နှစ်စေသတည်း။ သတ္တုမောဒကကိုကား ဖဿမည် ဟု ဖဿရသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကော်ဋ္ဌကာ၌ သတ္တုဟောဒကော ဟောတိ သတ္တုယော ပိဏ္ဍော တွာ ကတော အပဏ္ဏော သတ္တုဂုဠော· ဟု မိန့်အပ်၏။

ဆန်မှုန့်စသည်မှ တစ်ပါးသော စပါးမှုန့်ကို ပြလို၍ ခရပါက ဘဇ်တာနံ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ဝိဟီနံသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း။ သာလိ-ဝိဟိယဝဂေါခုမ-တို့၌လည်း နည်းတူတည်း။ တနည်းကား ဝီဟိနံကို သာလိ စ-ဝိဟိ စ ယဝဝေါ စ ဂေါခုမော စ ဝိဟယော ဟု ကေသိသ်ပြု။ ခရပါက ဘဇ်တနှင့် သမပါကဘဇ်တကိုခွဲ၍ ဆိုသည်ကား ကုဏ္ဍကဋ္ဌအထူးရှိသော ကြောင့် ဆိုသတည်း။ ထိုစကားကို ခံသင့်စ။ ကဏ္ဍကဋ္ဌ အထူးကို ခရပါက ဘဇ်တာနံစသည်ဖြင့် မိန့်အပ်လတ္တံ့။ သတ္တုမဟုတ်သောကြောင့် ကုဏ္ဍက်

နပဝါရေတိ· ဟုဆိုသတည်း။ဆန်မှန့်ဖြစ်ပြီးမှလျှော်မှုဘဋ်တပိဋ္ဌမည်၏။စပါးနှင့် ဆန်ကိုလှော်ပြီးမှ အမှုန့်ပြုမှု သတ္တုမည်၏။ ထို့ကြောင့် ဝင်ရဟဒ္ဒိဋ္ဌကာဋ္ဌ "ဘဋ်တပိဋ္ဌန်တိ တဏ္ဍုလစုဏ္ဏော မေဝ" ဟုမိန့်အပ်၏။

သုဒ္ဓခဋ္ဌကံ ဝါ။ ငါးပိုင်းအမဲပိုင်းတို့နှင့် မထွေမယှက် သက်သက်သော မူလခါဒနိယစသော ခဲဖွယ်သည်လည်းကောင်း။

စပါးဆန်တို့ကို လှော်ပြီးလျှင် အမှုန့်ပြု၍ ရေပျဉ်းသကာစသည်တို့ဖြင့် ဆွတ်ဖျန်း၍ မကြော်မချက်မူ၍ တပေါင်းတည်းဖွဲ့ဒေါ်သော မုန့်စိုင်သည် သတ္တုမောဒကလည်းမည်၏။ ဗဒ္ဓသတ္တုလည်းမည်၏။ယောဂုံ၊ လက်အရေးမထင် သောယာဂုကို။ ပ်ဝန္တသ၊ သောက်ဆဲဖြစ်သော ရဟန်းအား။

တဒေဝ ဧကံ ခါဒိတံ–စသည်၌တစ်ခုသော အမဲတုံးကို စား၍ ရေမျိုးတဖက်သို့ရောက်ပြီး တစ်ခုသောအမဲတုံးသည်လက်၌ လည်းကောင်း။ သပိတ်၌လည်းကောင်းရှိသည်ဖြစ်၏။ ထိုအမဲတုံးကို ဤနေရာ၌ပင် စားအံ့ဟု အာသာရှိစဉ် တပါးသောဘောဇဉ်ကို ပယ်အံ့။ ပဝါရိတ်ဖြစ်စေတတ်၏ ဟူလို သတည်း။

တေရသကဏ်ဌိကာဋ္ဌ "ဆံဃိက်၊ သံဃာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ လာဘံ၊ ကို (ပဋိက္ခိပတိဋ္ဌစပ်)။ အတ္ထာနော၊ မိမိအား။ အပါပုဏန္တိ၊ ဝေဠုကျ အား ဖြင့်။ ဆောက်လောအဖို့မပေါ်တ်သည်ကို" (ဇာနိတ္ဝာ၊အဇာနိတ္ဝာဋ္ဌစပ်)

အဋ္ဌကထာဋ္ဌ"ယံ အကပ္ပိယမံသံ၊ကို။ခါဒိတိ၏။ကိဉ္စာပိဋ္ဌိတံ၊ရှင့်။ပနတထာပိ၊ လည်း။ ခါဒိယမာနံ ခါဒိယမာနတ္တာ။ ခဲအပ်ဆဲ ဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ မံသဘာဝံ၊ ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဇဟတိ၊ မစွန့်။

နိဗ္ဗတ္တံ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။(ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌံဋ္ဌ စပ်)။ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌံ ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌတ္တာ ကြောင့်။ (အနေသနာယ ဥပပန္နံဋ္ဌစပ်) အနေသနာယ၊ ဖြင့်။ ဥပပန္နံ ဥပပန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ (အကပ္ပိယဋ္ဌစပ်) သမ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော နပဝါရေတိ ပဝါရေတိ ဟူသော စကားတို့ဋ္ဌ။ အဝတ္ထုတာယ ဝတ္ထုတာယတိ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ကာရကံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

တံဘောဇနံ၊ ကို။ဥတ္ဝာ၊ သိပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဋ္ဌ။ ယထာယေန အာကာရေန ဖြင့်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တာဿအာကာရဿ၊ ကို။ ။တာဝ၊ ဟတ္ထပါသေ ဋ္ဌိတော

စသောစကားတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ဝိနိစ္ဆယော၊ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊၏။ အဋ္ဌောဟဋ္ဌံ၊ မျိုအပ်ပြီး သည်။

မုခေ ။ပ။ ဥပစ္ဆိန္နတ္တာသည် မဟာအဋ္ဌကထာ စကားတည်း။ ယောပိ-စသောစကားသည် မဟာပစ္စရိတ် စကားတည်း။ ဟတ္ထေစကားကို အဝေးမှ ရှောင်လိုရှိသာ ဆိုသတည်း။ ခံတွင်းဌိရှိသည်သာ ပမာဏတည်း။ လက်ဌိရှိသည် ပမာဏမဟုတ်။

ပတ္တော ကိဉ္စာပိ အတ္တိ။ ပန တထာပိ တသ္မိံ အာသနေ နု ဘုဉ္ဇိတုကာမော-ကိုဆင့်၍ ဝိဟာရံဝါ-စသည်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။

ဘုဉ္ဇိတုကာမော ဝါ ခာတုကာမော ဝါ ဟောတိ၊ ဂိလိတ္ဝာ၊ မျိုပြီး၍၊

ယထာစပတ္တော-စသည်ကား မဟာအဋ္ဌကထာနည်းကို မှီး၍ဆိုအပ်သော အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာ၏ စကားတည်း။

ကေသို့၊ သော။ပ၁၀၊ ပတ္တောပုဒ်ဌိ။ မုခေစ ဟတ္ထေစာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တလက္ခဏံ၊ ကို။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော မုခဟတ္ထပုဒ်တို့ဌိ။

အပိစအစရှိသည်ဖြင့် ယထာစ ပတ္တော-စသော မဟာအဋ္ဌကထာ နည်းကို မှီ၍ ဆိုအပ်သော ကုရုန္ဒီနည်းကို ပြသတည်း။

အပိစဝိတ္ထာရော-ကို။ဝေံ၊ ဤသို့ဆိုလတ္တံ့ သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကုရုန္ဒိယံ၊ ဌိ။ သေ သောနယော၊ မဟာအဋ္ဌကထာလာ ယထာစ ပတ္တော-စသောနည်းကို။ ဝိတ္ထာရေန၊ ဖြင့်။ ဒဿိတောယေဝ၊ တည်း။

ကေသို့ ဟိ-စသည်ကား ယုတ္တိ အကြောင်းတည်း။ အပိစ အစရှိသော စကားသည် အာဂုံအကြောင်းတည်း။ ထိုအကြောင်းနှစ်ပါးကို နှ ပဝါရေတိ ဟူသော အာချုံးသို့ ပြန်လှည့်၍အနက်ပေး။ ပဋ္ဌာယသုံးပုဒ်ကို အစုတေယျ ဟတ္ထောဌိ စပ်အပ်၏။ သစေ နိပန္နော-စသည်ဌိ လျောင်းလျက်နေသော ရဟန်း၏ ခြေရင်းတည့်တည့် ခေါင်းရင်း တည့်တည့်က နေ၍ ထိုင်လျက် လျောင်းလျက် ကင်းသောအထူကို ဒဋ္ဌပေါဏသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာစကား ရင်း ဂဖွဲ့ ဝိဓာဝိနော၊နိဒ်ိ၊က၁ စကား၁ဋ္ဌိကို ပော၊် ၁၊ဌိသိအပ်၏။

လင်းဝိနည်း ၉--ပ-မ-သ-စ

ဒါယကဿ၊ ပေးတတ်သော ရဟန်းရှင်လူ၏။ တတော၊ ထိုနှစ်ထောင့်ထွာ အရပ်မှ။ ပရုံ၊ ပြင်ဘက်၌။ ဌတ္ဝာ၊၍။ အဘိဟဋ္ဌုံကို။ ပဋိက္ခိပန္တဿ၊ အား။ ပဝါရဏာ၊သည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။

အနုဇ္ဇာရနိသိန္နော။ အခြားမရှိ နှစ်တောင့်ထွာအတွင်းအရပ်၌ နေသည်။ သမာနောပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ အနဘိဟာရဘာဝံတော၊ ကြောင့်။ ပဝါရဏာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အာနေတ္ဝာ၌ ပိလျေသတည်း။ ဝုတ္တေ ပုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဘိဟာရသဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတော၊ အား။ ပဝါရဏာ၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ ဒုရေ၊နှစ်တောင့်ထွာအရပ်မှအပ ကြားလောက်သော ဝေးသော အရပ်၌။ကိုဠာပိ ဝဒတိ။ ပန တထ ပိ ပတ္တံ ဂဏှိတွာ ဂတော ဒူတော ယသ္မာ တုဏှီ ဟုတွာ ဒ္ဒိတော၁။ ဟတ္ထပါသဘ္ဗန္တရံ ဂတော ပိ ဂဏှာပနတ္ထံ ပတ္တံ ဂဲဠှိ မတ္တံ ပိ နှ အပနာမေတိ။ တသ္မာ ဒဟရော အလံ မယှန္တိ သစေ ပိ ပဋိက္ခိပတိ။ ဧဝံ သတိပိ နှ ပဝါရေတိ။

တေရသကဏ်ဍိကာ၌ ကိဉ္စိ ပန အဝတွာ–စကားကို အလျော်အားဖြင့်သာ ဆိုသတည်း။ "ဣမံ ဘတ်တံ ဂဏှထ"ဟုဆိုသော်လည်း သပိတ်ကို အတန်ငယ်မျှ မည်သူတ်စေက သပိတ်ခြေ၏အရာ၌ တည်သည်ပင် မူတ်အပ်၏။ ဒုဿသာ အနဘိ-ဟာရဏတော–ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် လျော်သောကြောင့် တံ ယုတ္တံ ဝိယ ဒိဿတိ"ဟုတေရသကဏ်ဍိကာ၌ မိန့်သတည်း။

ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတိတိ ထွေ ဝါစာယ အဘိဟဋ္ဌုံ-စသည်ဖြင့် ဆိုလတ္တံ့သော အဋ္ဌကထာစကားကိုရှု၍ ဝါစာဘိဟာရသာ ဣမ အနဓိပ္ပေတတ္တာ–စကားကို တေရသကဏ်ဍိကာ၌ မိန့်သတည်း။ဂဏ္ဌိပုဒ်ဆရာတို့ဆိုတိုင်း ယူရချေသော် သစေ ပန အနုဇ္ဇာရနိသိန္နော ပိ–စသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် သစေ ပန ဂဟေတွာ စသော အဋ္ဌကထာစကားသည် ဆန့်ကျင်ရာသတည်း။ ပဋိက္ခေပေါ ပညာယ-တိတိ ထွေ ဝါစာယ အဘိဟဋ္ဌုံ-စသောစကားလည်း အကျိုးမဲ့ဖြစ်ရာသတည်း။

ပရိဝိသတိ ဘတ်တံ ဘုဉ္ဇာပေတိ တေသံ ဘတ်တသာလာယန္တိ ပရိဝေသနာ။ ဘတ်တဂ္ဂ-ဟူသော ဘတ်တသာလာကိုရသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဍိကာ၌ "ပရိဝေသနာယာတိ ဘတ်တဂ္ဂေ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ပရိသဒ္ဒါသည် သမန္တတ္ထ စသော တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော အနက်တို့တွင် ဘောဇန အနက်ကို ထုန်းသည်ဖြစ်၍ ဝိသဓာတ်သည် ပဝေသအနက်မှဝန်ပါးသော ဘောဇနအနက်ကို ဟောရသတည်း။ ဘောဇနပုဒ်၌ ကာရိက်ဏာပေ ပစ္စည်းကျေသတည်း။

၁။ တိဋ္ဌတိ (ဆဋ္ဌမူ)

ထို့ကြောင့် ဤအရာ၌ စားစေခြင်းကြိယာသည် ဘောဇန မည်သတည်း။ "ပရိဝိသတိ၊ ဆွမ်းကိုစားစေ၏။" (ဝါ) ဆွမ်းလိုက်၏။ ပရိဝိသတိ၌ ကာရိုက် ပစ္စည်းမရှိသော်လည်း ဘောဇနဟူသော ဓာတ်နက်ဟောပုဒ်၌ ကာရိုက်ပစ္စည်း အတွင်း ဝင်သောကြောင့် ဤသို့အနက်ပေးရသတည်း။

တတြ ပရိဓေသနာယ၊ ထိုဆွမ်းစားဇရပ်၌ ဂဟိတမတ္တာကမေဝ၊ ဆွမ်းခြင်းဘောင်းကို ကိုင်အပ်ခါမျှကိုသာသျှင်။ ယဿဝ၊ ကြောင့်။ ကဇ္ဇောတိ၏။ တသ္မာစ၊ ကောင်း။ ပန ကေန္တန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ပရိဓေသကော၀၊ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးသော ဒါယကာသည်သာလျှင်။ တံ ပစ္စံ၊ကို။ယဿဝ၊ ကြောင့်။ ဓာရေဘိ၏။ တသ္မာစ၊ ကောင်း။ သာပစ္စံ၊ကို။ အဘိဟဋ္ဌာ၀၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၏။ ကဒတာ ပစ္ဆိဒတာ၊ မှ။ဒါတုကာမတာယ။ ကပ်လှူ။ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဏှန္တံ။ ဆွမ်းကိုခံမြှောက်၍ ကိုင်သည်ကို။ ဥဒ္ဒဋ္ဌာနတော ပဟိဏကာ ဟောတိ။ ပဋိဂ္ဂဟိတော၊ မြှောက်၍ ဆောင်သည်ကို ပယ်ဓသာရဟန်းသည်။ ဘိက္ခုနော၊ ဆွမ်းစားဆဲရဟန်းအား။ ပတ္တံ၊ ထိုအခြားမရှိသော ရဟန်း၏ သပိတ်ကို၊ အညဿ၊တပါးသောရဟန်း၏။ အတ္ထာယ၊ငှာ။ အဘိဟရေ၌။ပဋိဂ္ဂဟိတော၊ တပါးသောရဟန်းသည် ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၀ါစာယ၊နှုတ်ဖြင့်။ အဘိဟဋ္ဌုံ၊ဆွမ်းကိုမူ၍ ယူဆောင်သည်မတိုင်မီ ရှေ့ရှုမဆောင်အပ်သောဆွမ်းကို။ ပဋိဂ္ဂဟိတော၊ အား။ ပ၀ါရဏာ၊သည်။ ကိုယ့်ပိုနတ္ထိ၊ရှင့်။ ပန တထာပိ၊လည်း။

ပ၀ါဒိတ်ခံသော ဘိက္ခော ဝတ္ထုလည်းဖြစ်မှ ပ၀ါရိတ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော ဝတ္ထု၏ အမည်ကိုလည်းပယူ၍ဆိုမှ ပ၀ါရိတ်သင့်သတည်း။ ပ၀ါရိတ်လောက်သော၀တ္ထု ပင်ဖြစ်သော်လည်း ပ၀ါဒိတ် ကိုဖြစ်စေတတ်သော ဝတ္ထု၏အမည်ကိုယူ၍ မဆိုက ပ၀ါရိတ်မသင့်။ ပ၀ါရိ ဘိ ကိုဖြစ်စေတတ်သော ဝတ္ထု၏အမည်ကို ယူ၍ဆိုသော် လည်း ပ၀ါရိ ဘိလောက်သော၀တ္ထုမဟုတ်က ပ၀ါရိတ်မသင့်။ ထို့ကြောင့် "ဧကော သမံ သကံ ရဿံ" စသည်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်သတည်း။ တေရသကဏ် ဋီကာဆရာလည်း "ရဿံ ဂဏှထာဘိ အ၀ါရဏဇနကဿနာမံ၊" စသော စကား ကို ဆိုသာည်း။ မစ္ဆရိဿံ ဂဏှထ မံသရိဿံ ဂဏှထာတိ ဝုစ္စတေ။ ဂဏှန္တိဿာပိ၊ အမဲရည်ကို ကပ်ခံ့ငြားယူဆဖြစ်သောသူကိုလည်း။ ပ၀ါဒဏာ၊ မြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိနာမ၊ ရှိသည်မည်အံ့ဟေ့။

မံသကဒမ္မကော နာမ၊အသားနှင့်ရောသော အပေါင်းအပြွမ်း မည်သည် (ဝါ)သားပြွမ်းမည်သည်။

ပူဂေါဇောတံ။ကဒမ္မတံ။ (အဘိဓာန်သီဟာဒိဝဂ်) (၆၃၀)။ ကံ အတ္ထာနံ ဒေတီတိ ကဒေါ၊စက္ခာဒိကော သရီရာဝယဝေါ။တံ ဝကတျာ ဒဒါတီတိ ကဒမ္မကံ။(အဘိဓာန်ဋီကာ) (၆၃၀)။ကုကဝကအာဒါနေ။(ဓာတုမာလာ။) မံသေန မိဿော ကဒမ္မကော မံသကဒမ္မကောဟု ဝစနတ္ထပြု။

သဗ္ဗေသု၊ကုန်သော။ မစ္ဆမံသမိဿကေသု၊ငါးအမဲနှစ်ပါးနှင့် ရောကုန်သော ကလိရသုပ ပနသသုပတို့၌။သေဝနယော၊ ဤကဒမ္မကို့ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ကိုသာလျှင်။ဝေဒိတဗ္ဗော၊၏။

ကလိရသူပါဒိဟိ သမာန ဝိနိစ္ဆယဘာဝံ ဒသေတုမာဟ ဧသေဝနယော ဝုတ္တောတိ။(ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ) (၁၊၄၇၁။)

ဘတ္တမိဿကံ ယာဂုံ အာဟရိတ္ဝာ-၌ ရှေးဦးစွာ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ရအပ်သော ယာဂုံ၌ ဆွမ်းလောင်းသူတို့က ထပ်၍ ဆွမ်းလောင်း သောကြောင့် ဘတ္တမိဿက ဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ယေန၊ အကြောင်ထမင်းဖြင့်။ အာပုစ္ဆိတော၊၏။အယံ။ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည် ကား။ဇော်တော့၊ ဤကဒမ္မကော နာမ-စသောစကား၌။အဓိပ္ပါယော၊မဟာအဋ္ဌကထာ ဆရာတို့၏ အလိုတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ဝုတ္တော၊ ၏။ အဓိပ္ပါယောတိ၌ ဣတိ ရှိရမည်။ အခြို့စာမှာ မရှိသည်ကား ကျ၍သာမရှိသတည်း-

တတြ ယာဂု မိဿကေ၊ ၌။ ကာရဏံ ပနေတ္ထ ဒုဒ္ဒသန္တိ ဇော်ထိုကေ တာဝ ဝဒန္တိ-စသော ဧတရဿကဏ် ဋီကာစကား၌ ကေ ဆရာတို့ အလိုအားဖြင့် ယာဂုမိဿက အမည် ကဒမ္မံက-အမည်ကဲ့သို့ ပဝါရိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝတ္ထု၏ အမည်မဟုတ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ကေစိဆရာတို့ အလိုအားဖြင့် ပဝါရိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝတ္ထု၏ အမည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဟောတိ နှ ဟောတိ၊ နှစ်ချက် မဖြစ်သင့် ဟောတိသာ ဖြစ်သင့်သည်ဟု ကေစိ ဆရာတို့ အယူရှိသတည်း။

ပုဗ္ဗေ၌။"ဝုတ္တောန၊ဘတ္တမိဿကံ ဂဏှထာတိ ဝဒတံ-စသောစကား,အယာဂု ကေ နှိမန္တနေ-စသောစကားဟု ဆိုအပ်သော ဆိုအပ်ပြီးသော စကားနှင့် မိဿကန္တိ ဘတ္တမိဿကေယေဝ ဂဟိတ္တာ-စကားကို အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလို

အားဖြင့်သော ဆိုသတည်း။ တထာဟိ-စသည်ကား ဂဏ္ဌိစကားကို သာဓကဆောင်သတည်း။ဝေမိယ ဘာ အယာဂုကေ နိမန္တေန စသည်ကို ရှု၍ ဘတ္တာမိဿကဒ္ဒ် မထင်သော်သည်း ယာဂုဟူသော အမည်ကဲ့သို့ မိဿက ဟူသော အမည်၏ ပဝါရိဘ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝတ္ထု၏ အမည် ဖြစ်သည်ကို သိအပ်၏။ ဘတ္တံ၊ ထမင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဘာသိတံဝါ၊ သည်လည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ တေရသကက်ဋ္ဌိကာ အနက် အဓိပ္ပါယ်ပြီး၏။

ဘတ္တာမိဿကံဘာတိ ဝဒတိ-စသော စကားကိုဟည်း ခပ်သိမ်းကုန်သော အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့်သော ဆိုသတည်း။ မိမိ၏ အလို အားဖြင့် ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဤသို့ ယာဂုမိဿက်-စသော စကားကို မှီ၍ သိအပ်၏။ တတြ စေ ယာဂုဗဟုတရာ-စသော ရှေးစကားကို ထောက်၍ ဤဒဏ္ဍလည်း တတြ စေ ဘတ္တံ ဗဟုတရံ ဟောတိ။ပဂါရေတိ၊ သမက် ဝါ အပ္ပတရံ ဝါ နှ ပဝါရေတိ-ဟုရှိရမည် ဆင်သတည်း။

ကတြ ဒိဿတေ။ ကွဲ မိဿက် ဟဒမ္မကေန နှ သမာနေတဗ္ဗံ။ ကွဒံ ပန ဓိဿက်။ ဧတ္ထ မိဿကော၊ ဒ္ဒိ။ (ပဂါရဏာဟောဂိဒ္ဒိစပ်)ဘတ္တာမိဿက် ဂဏ္ဌာဘိ ဂဏိကျာဂိနှာ၊ဖြင့်။ ဥတ္တာနပေါနေန၊ ဖြင့်ဟာလျှင်။

ဧတေရသကက်ဋ္ဌိကာဒ္ဒိ။ "ကဉ္စာပိ၊ ထိုဓာတ်စံဝါဒဒ္ဒိလည်း။တေနာဂာရေန၊ ဘိုးအိမ်ဟိုသော ကခြင်းဟူသော အားဖြင့်။ ဒဏ္ဍနတ္ထံ၊ဌါ။ နှ ဝုတ္တံ၊မမိန့်အပ်" ဟု အနက်ဆိုး။

ရသဉ္စ ခီရဉ္စ သပ္ပိဉ္စ နဒီ တီရေ ဂုမ္ဗံ အနုပရိယာယဒန္တိနစကားကို အသွား မပျက်သည်ကို ပြခြင်းဌါသော ဆိုသတည်း။ဖြစ်ကမ်းဒ္ဒိ ခြုံကို လှည့်လည်သည် ဖြစ်စေ၊ မလှည့်လည်ဖြစ်စေ အသွားမပျက်သည်သာ ပမာဏဖြစ်သတည်း။ ဟတ္ထိဿာဿပိဒ္ဒေဝါဟု ဆိုသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ထိုထိုအရာဒ္ဒိဆင်မစိုးအပ် ဟု ဆိုသောအရာ မရှိသောကြောင့်လည်း ကောင်း လှည်းယာဉ်ကို စီးသည်နှင့် အာဘူ ဂိလာနုရဟန်းဖြစ်အံ့ ဆင်ထီး မြင်းထီး၏ ကျောက်ကုန်းဒ္ဒိ ခင်ထာ အပ်ခဲသာ ဆင်းကုန်းနှိုး မြင်းကုန်းနှိုးဒ္ဒိ စီးခြင်းငှာ အပ်သည်ကို သိအပ်၏။

ပိဌကေ (နိသီဒိတ္ထာ-စသော စကားဒ္ဒိ အင်းပျဉ်ဒ္ဒိ ပြအပ်သော နည်းကို ညောင်စောင်းဒ္ဒိလည်း မယိသင့်။ညောင်စောင်းဒ္ဒိပြအပ်သောနည်းကို အင်းပျဉ် ဒ္ဒိလည်း မသိသင့်။ ခဲ့၍ပြသည်ကား အင်းပျဉ်သည် လေးထောင့်စပ်စပ်အင်းပျဉ် ငယ်ဖြစ်၍ ထို့မှ ဤမျှရှည်ကျား၊ခြင်းငှာ မတာဘိဓာန်းခသောကြောင့် ခဲ့၍ပြသ

တည်း။အင်းပျဉ်ငယ်ဖြစ်သည်ကို ပိဋ္ဌကေဟု အပ္ပကအနက်ဋ္ဌဖြစ်သော ကအက္ခ ထာနှင့်တကွ ဆိုသောကြောင့် သိဒေပ်၏။

ဤတောဝါ၊ ဤအရပ်မှလည်းကောင်း။ ဧတ္တောဝါ၊ထိုအရပ်မှလည်းကောင်း။ သံသရိတုံ။ ညောင်စောင်းအထက်၌ ပြောင်းရွှေခြင်းငှာ။

အညတြ နေန္တိဋ္ဌ မိမိကစေခိုင်းသောကြောင့် ပဉ်ဆောင်သော်လည်း အာပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုအတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော ဝတ္ထုတို့တွင်။ယံ ဖလံဝါ။ ကပ္ပိစကောင်းသော ဗီဇဂါမ်ဖြစ်သော အကြင်အသီးကို လည်းကောင်း၌ ယံ ကန္ဒမူလာဒိဝါ၊ ကပ္ပိယကောင်းသော ဗီဇဂါမ်ဖြစ်သော အကြင်အဉာအမြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း။ ပုရိမနယဖနဝ့၊ ရှေးဖြစ်သော အလဇေတံသဗ္ဗံ နည်းဖြင့်သ လျှင်။ ။အာဂတာသ၊ လာသောရဟန်း၏။

တေန။ ပ ။ကတံဝကားကို ရှေးအဖိုက ဆွမ်းမစားသေးမသော ဝိနည်းဓိုရ်ကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။ ရှေးအဖိုက ဆွမ်းစားပြီးသော ဝိနည်းဓိုရ်ဖြင့် ခဲ့မူ ဝိနည်းကံ ပြုခါနီးဆဲဆဲအခါ၌ မစားမူ၍ ပြုသော်လည်း အာဘုတ္တာဝိကတာ မဟုတ်။ ဘုတ္တာဝိကတာပူ၍ပင် မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၃၁၈)၌ ဘုတ္တာဝိနာစပရိဝါတေန အာသနာ ဝုဋ္ဌတေန ကတာနီ စနတော ဘုတ္တာဝိနာ ဒေပဝါရိတေန အာသနာ ဝုဋ္ဌတေန ကတ္တဗ္ဗန်ိ သိဒ္ဓံ။ ဟသ္မာ ပါတောဝ အဒ္ဓါနံ ဂစ္ဆန္တေသု ဒ္ဝိသု ကော ပဝါရိတော အဝုဋ္ဌတော တတ္ထ နိသီဒတိ၊ သော ဤတမေန ပိဏ္ဍာယ စရိတ္တာ လဒ္ဓံ ဘိက္ခံ အတ္တနာ အာဘုတ္တာ ပိ အလမေတံ သဗ္ဗန်ိ ကာတုံ လဘတေဝါတိဝုတ္တံ၊တံ သုဂ္ဂပက္ခေ ဘုတ္တာဝိနာ ကတံ ဟောတိတိ ဤမိနာဝ သိဒ္ဓံ –ဟု မိန့်အပ်၏။

ယံ ဘောဇနံ၊ကို။ကပ္ပိယံ။သော။အတိရိတ်၊ အကြွင်းကို။ အကတံ၊မပြုအပ်။ ဇဏ္ဍ အတိရိတ်တော့။ အပ် စ အပဏော နယော မယာ ဝုစ္စတေ။ အပိစေတ္ထ– စသောစကားကိုထောက်၍ ရှေးပဝါရဏာပပ္ပဟောနက်ဘောဇနံ– အရကို အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုလာသော ရဟန်း၏ ဘောဇဉ်ကိုယူ။ ပဝါရဏာပပ္ပဟောနက်ဟု ဆိုသောကြောင့် ပဝါရိတ်လောက်သော ဘောဇဉ်ကိုမစားဘဲ ပဝါရိတ်မလောက်သော ဘောဇဉ်ကိုစား၍ပြုက အာဘုတ္တာဝိကတာဟူ၍ပင် မှတ်အပ်၏။ အနုန္တရေ နိသိန္နသ–စသော စကားကိုလည်း ရှေးအဖိုက ဆွမ်းမစားရသော ဝိနည်းဓိုရ်ရဟန်းကိုပင် ရည်၍ဆိုသတည်း။

သဘာဂဿာ၊ လဒ္ဓီ၏အဖြစ်ဖြင့် သဘောတူသော။

အလဒ္ဓိနှင့် အာမိသ သမ္ဘောဂကို မပြုကောင်းသောကြောင့် သဘာဂဿာ-စကားကို ဆိုသတည်း။

မံသံ ဝါ၊ အမဲတုံးကို လည်းကောင်း၊ ဟီရံ ဝါ၊ အမဲမြွင်ကို လည်းကောင်း၊ ဘုဉ္ဇမာနာ၊ ဆွမ်းစားကုန်စဉ်။

ဝိနည်းဓိုရိရဟန်းသည် မိမိအတိရိတ်ဝိနည်းကဲ့ ပြုအပ်သော ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မအပ်သောကြောင့် ဥပစုံ တဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တော အာကိရိတ္ဝာ-စကားကို ဆိုသတည်း။ရှေးအဖို့က ဆွမ်းစားပြီးဖြစ်၍ အတိရိတ် ဝိနည်းကဲ့ပြုခါနိုးဆဲဆဲဌာ စားဖွယ်ကိစ္စ မရှိသောကြောင့် "တေန ဘိက္ခုနာ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတ္ဝာ ကေမိ သိတ္တံ ဝါ မဿံ ဝါ ဟိရံ ဝါ ခါဒိတ္ဝာ အလမေတံ သဗ္ဗန္တံ ဝိနယာကမ္မေ ကတေ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ"-ဟု မဆိုဘဲ "တေန ဘိက္ခုနာ ကပ္ပိယံ ကာရာပေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ"ဟူ၍သာ ဆိုလေသတည်း။

ကေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုဝိနည်းဓိုရိပြုလုပ်လို့သော ပဝါရိတ်သင့်ရာ အရပ်၌သာ နေရစ်သော ရဟန်းကို။ကာရာပေတွာ၌ တတိယာကာရိက်ကံတည်း၊ ယံ ဟိ တဿ။ပ။ ဒဟာတိ၌ လက်ကိုမဆေးခဲ့ရသေး၌ လက်၌ ကပ်ငြိသော အာမိသသည် အတိရိတ်ဝိနည်းကဲ့ပြုအပ်သော ဘောဇဉ်မှ အသွင်တူဖြစ်သောကြောင့် မအပ်ဟူလို့သာတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ အာမိသံ၊သည်။ တဿ၊ ထိုအတိရိတ်ဝိနည်းကဲ့ပြုစေသောရဟန်း၏။ဟတ္ထေ၊ ၌။ လဂ္ဂံ၊ ကပ်ငြိ၏။တံ အာမိသံ၊ သည်။ အကပ္ပိယံ၊ သည်။ဟောတိ၊ ၏။တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟတ္ထံ၊ကို။ ဓောဝိတ္ဝာ၊၍။ပ။ဟုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယေန၊ အကြင်ပထဝီဝိနည်းဓိုရိရဟန်းသည်။ ပထမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကပ္ပိယံ၊ အပ်သော အတိရိတ်ဝိနည်းကဲ့ကို။ ကတံ၊ ၏။ သော၊ ထို ပထမဝိနည်းဓိုရိရဟန်းသည်။ တဒဟေ၊ ထိုနေ့၌။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ ဣမသ္မိံ၊ ဤ အတိရိတ်ဝိနည်းကဲ့ပြုအပ်ပြီးဟု သပိတဲ့၌။ ကာတုံ၊ ဌာ။န လဘတိ၊မရ။

ယေန အကတံ၊ တေနကာတဗ္ဗံ-စကားဖြင့်ဒုတိယဝိနည်းဓိုရိရဟန်း၏ ပထမသပိတ်၌ပြုခြင်းငှာအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြသတည်း။ယဉ္စ အကတံ၊ ဟံ ဟေတဗ္ဗံ စကားခြင့် ပထမဝိနည်းဓိုရိ ဒုတိယဝိနည်းဓိုရိ ရဟန်းတို့၏ အတိရိတ်ဝိနည်းကဲ့ မပြုရသေးသော ဘောဇဉ်ကို ဒုတိယသပိတ်၌ အတိရိတ်ဝိနည်းကဲ့ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် စကားနှစ်ရပ်ကိုစပ်၍ ပထမဝိနည်းဓိုရိ

ရဟန်းသည် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုရသောဘောဇဉ်ကို ဒုတိယသပိတ်၌သာ အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုခြင်းငှါ အပ်သတည်း။ ဒုတိယဝိနည်းခိုရ်ရဟန်းသည်ကား အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုသေးသော ဘောဇဉ်ကို ပထမသပိတ်၌လည်း အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုခြင်းငှာ အပ်၏။ဒုတိယသပိတ်၌လည်း အတိရိတ်ဝိနည်းကံပြုခြင်းငှါ အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

အညေန၊ သော။ ယေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ကြွမသို့ ပတ္တော၊ ဤအတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုအပ်ပြီးရာသပိတ်၌။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။တံ ဘော-ဇနံ၊ ကို။ အညသ္မိံ၊ သော။ ပတ္တော၊ ၌။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။

တတ္ထ ဟိ။ပ။ ကတံ ဟောတိ–ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ပထမဝိနည်းခိုရ် ရဟန်းသည် ပထမခွက်သပိတ်၌ ရှေးဦးစွာ အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုအပ်သော ဘောဇဉ် အနည်းငယ်ခန့်မျှ မရှိက ပထမခွက်၌လည်း ပြုခြင်းငှာအပ်သေး၏ ဟု မှတ်အပ်၏။

အညသ္မိံ ဘာဇနေ။ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ–၌ ပထမဝိနည်းခိုရ်သည် တပါးသော ခွက်၌ ပြုသောအခါ ပထမခွက်ရှေးဦးစွာ အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုအပ်ပြီးသော ဘောဇဉ်ကိုယူ၍ မထံသို့ဘဲ သက်သက်အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုရသေးသော ဘောဇဉ်ကိုသာ ထည့်၍ အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုရမည်ဟု မှတ်အပ်၏။

အဓိပ္ပါယော။ ယေန အကတံ။ပ။ တံ ကာတဗ္ဗံ–ဟူသော နှစ်ဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း။ ။သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော နေရာမပျက်သောရဟန်း တို့အား။

အတိရိတ်ဝိနည်းကံ ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းရှိသောရဟန်းရင်းမှာ နေရာ ပျက်လည်း ကိစ္စမရှိ။

ယေန၊ အကြွင်ဝိနည်းခိုရ်ရဟန်းသည်။ အဝဿံ၊ မချုတ်။ ဘုဉ္ဇနကေ၊ စားအပ်ရာဖြစ်သော။ မဂ်လနိမန္တနေ၊ မင်္ဂလာရှိသောဆွမ်းဖိတ်ရာအရင်း၌။ ဒါယကာ၊ တို့သည်။ နိသီဒါပေန္တိ၊ အံ့။

အညော ဘိက္ခု နတ္ထိ–ဟူသော ရှေးစကား၊ အနုပသမ္မန္နဿဟတ္ထေ–ဟူသော နောက်စကားတို့ကိုရှုသော် “ပေသေတွာတိ အနုပသမ္မန္နဿ ဟတ္ထေ ပေသေတွာ” ဟူသောစကားကို တရုတ်ဘာသာသို့ပြန်၍ ဆိုသတည်း။

အနုပသမ္ပန္နဿ ဟတ္ထေ ဌိတံ နံ ကာတဗ္ဗံ–ဌိ လူ သာမဏေ၏ လက်ဝဲတည်သော လူ သာမဏေသည် စဉ်းငယ်ချိုကြွအပ်သော စဉ်းငယ်ညှတ်စေအပ်သော ဘောဇဉ်ကို အတိရိဿ်ဝနည်းကံ မပြုအပ်၊ တစ်ယောက်သောရဟန်းကို ဟတ္ထပါသ်တင်းဌိ တည်စေပြီးလျှင် အကပ်ခံစေ၍ ထိုရဟန်းသည် စဉ်းငယ်ချိုကြွအပ် ညှတ်စေအပ်သော ဘောဇဉ်ကိုသာ အတိရိဿ်ဝနည်းကံ ပြုရမည် ဟူလိုသတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၃၁၉)၌အနုစ္စာရိတကတန္တိ ကပ်ပြီး ကာရာပေတုံ အာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဤသကမ်ိဳ အနုက္ခိတ္တံ ဝါ အနုပနာမိတံ ဝါ ကတံ-ဟူသော အဋ္ဌကထာဂရှေးစကားကိုထောက်၍ ပေသေတွာ ကာရေတဗ္ဗန္တိ ဇွတ္ထ အနုပသမ္ပန္နော စေ ဂတော၊ တတြဋ္ဌေန ဧဒကန ဘိက္ခုနာ ပဋိဂ္ဂါဟေတွာ အာပရေန ကာရေတဗ္ဗံ ”ဟု မိန့်အပ်ပြီ၊ တတြဋ္ဌေန၊ ထို ဝိနည်းဓိုရ်နေရာအရပ်၌တည်သော။ အဗျတ္တော၊ အတိရိတ်ဝနည်းကံ ပြုခြင်း၌ မလိမ္မာသော။ တံ ဧဝ ဂိလာနော တိရိတ္တံ နု ဟောတိ။ တ၌ ဧဝ ကျေ၊ သဒိသုပ စာရေန ဂိလာနော တိရိတ္တန္တိ ဧဝဒိဝ.ဗွန္တိ။

ပထမပဝါရဏသိက္ခာ ပဒဒိပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၆–ဒုတိယပဝါရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၄၃။ သာဓာရဏမေဝ၊ ဟန္ဒ ဘိက္ခု ခါဒ ဝါ ဘုဉ္ဇ ဝါ–ဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ဖိတ်ခြင်းနှင့် ယူစေသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဆက်ဆံသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။

အဓိပ္ပါယ်ကား “ယာဝတကံ ဂဏှာတိ၊ တာဝတကံ ဂဏှာဟိ–ဟူသော ဖိတ်ခြင်းသည် ဟန္ဒ ဘိက္ခု ခါဒ ဝါ၊ ဘုဉ္ဇ ဝါ”ဟူသော ဖိတ်ခြင်းနှင့် ယူစေသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဆက်ဆံသည်ဟူလိုသတည်း။

အာသာဒနာပက္ခေဘဋ္ဌ ဒန္တဇတတိယ ဒ မဟုတ်၊ မူဒ္ဓဇ ရ–အက္ခရာဖြစ်ရာသတည်း။ ပါဠိဒေသနိ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်လာ အပသာဒေတဗ္ဗာ* ပုဒ်ကဲ့သို့ ရ အက္ခရာသည် ဒ အက္ခရာပြန်၍ ရှိသည်ဟု မှတ်သင့်သတည်း။

၁။ အပသာဒေတဗ္ဗ, အာသာဒေတဗ္ဗ, အာသာဒန စသော ပုဒ်ဘို့၌ ဒန္တဇ ဒ-အက္ခရာနှင့်ချည်းသာ ရှိကြသည်။ ဒ-ကို ရ ပြု၍ အပသာရေတဗ္ဗစသည်ဖြင့် မရှိကြ။ နှ အပသာဒေတဗ္ဗောတိ ဣမိနာ နှ အာသာဒေတဗ္ဗောတိ ဇွတ္ထ အာပုဗ္ဗ သဒ မာဒုယာ အာပုဗ္ဗ သဒ မာတုယာ သမာနဘာဝံ ဒဿေတိ-ဟု ပါဠိတ္ထဒီ ပကာသနာ ဇာဂှ-နှာ၌ မိန့်လတ္တံ့။

အပသာရေတဗ္ဗောတိ သံတဗ္ဗေဟာဗ္ဗော ဝိဝါဒပရိဟရဏတ္ထံ။ ။သုတ်-ပါဠေယျဋ္ဌိကာ ပါသာဒိကသုတ်အဖွင့်။ (၉၁၊ နှာ) ။ ။အပသာရေတိတိ သံပသာရေတိ။ ။(သုတ်ပါဠေယျ သဒ္ဒိတိသုတ်အဖွင့်။) အာသာဒနံ၊ စောဒနာသောအားဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ခြင်းကိုဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် စောဒနံစကားကို မိန့်သတည်း။ စောဒနာခြင်းဟူသည် မျက်နှာမသာအောင် ပြုသည်၏အဖြစ်တည်း။ ထို့ကြောင့် မက်ုကရဏာဘာဝံ-စကားကို မိန့်သတည်း။ ဒုတိယပဝါရဏ သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၄၇၊ ဂိရိမှိ၊ တောင်ထိပ်၌။ ပဝတ္တော၊သော။ အဂ္ဂသမဇ္ဇော၊မြတ်သောပဲ့သဘင်တည်း။ (အဂ္ဂသဒ္ဒါအမြတ်ဟောတည်း) ဝါ။ တနည်းကား။ဂိရိသာ၊ တောင်၏။ အဂ္ဂဒေသော၊ အထွဋ်အရပ်၌။ ပဂတ္တော၊သော။ သမဇ္ဇော၊ တည်း (အဂ္ဂသဒ္ဒါ အထွဋ်ဟောတည်း)။

နဋ္ဌဇောဋ္ဌကာနံ၊ ကခေဂ့သည်တို့၏၊ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော သီဇာမိဖုရားကို ဆောင်ခြင်းစသော ပကာရားဖြင့် ကခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ သီခြင်းတို့သည်။

နဋ္ဌာနံ နာဋ္ဌကာနံ နဋ္ဌနာဋ္ဌကာနံ။ သီဘာဟရဏာဒီနံ။(ဘေရသကဏ်ဋ္ဌိကာ) (၃၊၆၅)သီဇာဟရဏာဒီနိဋ္ဌ အားဒိဖြင့် ဘာရတယုဒ္ဓစသည်တို့ကို ယူအပ်၏။ ဘာရတယုဒ္ဓဟူသည် ဘာရတည်မြို့နောင် စစ်ထိုးခြင်းတည်း။ သီတာဟရဏ-ဟူသည် နစ္စတည်း။ နစ္စ-ဟူက ဂီတဝါဒိတ-တို့နှင့် မကင်းရကား အဝိနာဘာဝ နည်းအားဖြင့် ဂီတဝါဒိတ-တို့ကိုလည်း ယူအပ်၏။ ဤနစ္စဂီတဝါဒိတသုံးပါးတို့၏ အပေါင်းသည် "နဋ္ဌဿဇောနံတိ နာဋ္ဌကာနိ" ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် နာဋ္ဌကမည်ကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ(၁၀၀)၌ "နစ္စံ တုဝါဒိတံ ဂီတမိတိနာဋ္ဋ မိဒံ တယံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ နဋ္ဌဿဒံ နာဋ္ဋံ(အဘိဓာန်ဋ္ဌိကာ) နာဋ္ဌကဒ္ဒ် ကဏ်-ပစ္စည်းသက်။ နာဋ္ဋဒ္ဒ် ဏျ-ပစ္စည်းသက်။ ဤသို့သာထူးသည်။ အရကား အတူတူပင်တည်း။ နဲစ္စဂီတဝါဒိတသုံးပါးတို့သည် နာဋ္ဌကမည်ကုန်ရကား ဂီတဝါဒိတနှင့် လျော်လေ့အောင် ဒဿနတ္ထံ၌ ဒဿနပုဒ်ကို "ဒဿနဋ္ဌ သဝနဋ္ဌ ဒဿနံ" ဟု ကေသိက်ပြု။

၂၄၈၊ ဝိကာလေ၌ ဝိ-ဥပသာရပုဒ်သည် ဝိယောဂအနက်ဟောတည်း ကာလသဒ္ဒါသည် ဆွမ်းသုံးဆောင်ရာ အရုဏ်တက်သည်မှစ၍ မွန်းလွဲသည် တိုင်အောင်သော ကာလဟောသတည်း။

ကာလတော ဝိဂတောတိ ဝိကာလော–ဟု ဝစနတ္ထုပ္ပါ။ ကာလတော၊ ဆွမ်းသုံးဆောင်ရာ ကာလမှ။ ဝိဂတော၊ ကင်းသော မွန်းလွဲသော ကာလတည်း။

ကာလေ၊ ဆွမ်းသုံးဆောင်ရာ ကာလသည်။ဝိဂတေ၊ ကင်းပြီးသည်ရှိသော်။ သဟသာ၊ အဆောတလျင်။ ခိရာဒိနိ၊ တို့ကို။ ပိဝိတုံ၊ ဌာ။ သက္ကာ၊ သည်။ ကိဠာပိဘဝေယျ၊ အံ့။ ပန ကထာပေါ်၊ လည်း။ ကုက္ကုစ္စကေန၊ သည်။ န ကာ-တုံ၊ မပြုအပ်။

တာဝ၊ ဝန မူလစသည်၏ ရှေးဦးစွာ။ သက္ခလိမောဒကာဒိ၊ ကဲ့သဲမုန့် ကတုတ်မုန့် အစရှိသော။ ပဋ္ဌဏ္ဏာ ပရဏ္ဏမယံ၊ ကောက်ဝဲဖြင့် ပြီးသော။ ယံ ခါဒနီယံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ ခါဒနီယေ၊ ဌ်။ ဝဋ္ဋမေဝ၊ ခါဒနီယ အဖြစ်ဌ် ဆိုရသည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝနမူလာဒိပဉ္စဝေဒံ၊ သော။ ယံပိ ခါဒနီယံ၊ သည်လည်း၊ (ပိဖြင့် ပဋ္ဌဏ္ဏတ္တာပဒဏ္ဍခါဒနီယ· ကိုပေါင်း)။ အာမိသဂတ်က၊ သည်။ ဇဟာတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုခါဒနီယဌ်။ နာနာဝိဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ဝတ္တုံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံခါဒနီယံ၊ သည်။ သေယျထာဂတမံ၊ အဘယ်နည်း။ မူလခါဒနီယံ၊ အမြစ်ခဲဖွယ်။ ကန္ဒခါဒနီယံ၊ အဥခဲဖွယ်။ မူဠာလခါဒနီယံ၊ အစွယ်ခဲဖွယ်။ မတ္ထကခါဒနီယံ၊ အညှောက်ခဲဖွယ်။ ခန္ဓခါဒနီယံ၊ ပင်စည်ခဲဖွယ်။ တစခါဒနီယံ၊ အခေါက်ခဲခွန် ခဲဖွယ်။ ပတ္တခါဒနီယံ၊ အရွက်ခဲဖွယ်။ ပုပ္ဖခါ-ဒနီယံ၊ အပွင့်ခဲဖွယ်။ ဖလခါဒနီယံ၊ အသီးခဲဖွယ်။ အဋ္ဌိခါဒနီယံ။ အစေ့ခဲဖွယ်။ ပိဋ္ဌခါဒနီယံ၊ အမုန့်ခဲဖွယ်။ နိယ္យာသခါဒနီယံ၊ အဆီးခဲဖွယ်။ ဣဒမိခါ-ဒနီယံ၊ သည်လည်း။ (ပဲဖြင့် ပဋ္ဌဏ္ဏာပရဏ္ဏခါဒနီယကို ပေါင်းသတည်း)။

ဣဒမိသည် ယံပီနှင့် ယှဉ်ဖက် နိယတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ၊(၁၊၄၇၀) ဌ်။ ယံ ပန ဝန မူလ ဖလာဒိကံ အာမိသဂတံ အာမိသေ ယာဝကာလိကေ ပရိယာပန္နံ၊ တံ ခါဒနီယန္တိယောဇနာ-ဟု မိန့်အပ်၏။

တတ္ထ၊ မူလခါဒနီယာဒီသု၊ ဌိုဌ်။ မူလခါဒနီယေ ကန္ဒခါဒနီယာဒီနံ တာဝ။ မူလက မူလံ၊ မုံလာမြစ်။ ခါရက မူလံ၊ ဟင်းကြီးမြစ်။ (ဂဏ္ဌိနုက်)။ ဝါ၃ ဟင်ချေဆိုး။ (ပညတ်နုက်) စစ္စုမူလံ။ ဟင်းခလာဖိုမြစ်။ တမ္ဗကမူလံ၊ ဟင်းကျစ်နိုမြစ်။တက္ကုလေယျကမူလံ၊ဟင်းဆံခဲ့မြင်။ဝတ္ထုလေယျကမူလံ၊ ကြက်နားမြစ်။ ဝဇကလိမူလံ၊ ကင်ပိန်းမြစ်၊ ဇဋ္ဌရိမူလံ၊ဟင်းခါးပန်းတုံးမြစ်။

တေရသကဏ်ဋ်ကာဌ်၌ -မူလကမူလာဒီနံ၊ မူလကမူလစသည်တို့ကို။ ဥပဒေသတော၁၊ ဤသစ်ဥစ်သည် မူဟကမူလမည်သည် ဤသို့စသည်ဖြင့် ဆရာတို့

ညွှန်ပြအပ်သောနည်းဥပဒေသဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိဘဗ္ဘာနှိ။ ကုန်၏။တာနိ၊ထိုမူလကမူလစသည်တို့ကို။ ပရိယာယန္တရေန၊ ပရိယာယ်ဝေဝုစ်တစ်ပါးဖြင့်။ ပဂိုက္ခတ်၊ ကျိသစ်မြစ်သ ည်မူလကမူလမည်သည်ကျိသို့စသည်ဖြင့် ထင်ရှားစေခြင်းငှာ။ ဓုစ္စမာနာနိပိ၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာဆရာကဲ့သို့ဆိုအပ်ကုန်သော်လည်း။ ဝိညာတုံ၊ ထင်ရှားသိစေခြင်းငှာ။ နသက္ကာ။ မတတ်ကောင်း"ဟု အနက်ပေး။

တွေ့ မူလကမူလာဒီသု ဇရာဒုံ၊ရှင့်သော အဖိုကို့။

အဓော တု နိတ်ထိယံ ဘာဂေ၊ ဓနိမ့် ဝါစ္စ လိင်္ဂကော။ အဘိဓာန် အနေကတ္ထ ဝဂ်ဂါထဒ္ဓ (၁၀၃၉)။

အဓောတ္ဝ'ဒ္ဓေါ-ဥပဓော ၈၊ ဝါ ခတ္ထံ သကလံ ပုမေ။

အဒ္ဓံ ဝုတ္တံ သမေ ဘာဂေ။ (အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ ၅၃၊) ပါဒဟိနုပဒ္ဓေန အဒ္ဓဘာဂေါ်။ အဃတိ ဓေပေတိ သမုဒါယန္တိ အဓော၊ တော။ တထာ အဒ္ဓေါ ဥပဓော်တိ ဥပဓဂ္ဂေန ပဒံ ဝဓိုတံ၊ ဘော တယော ပုမေ။ ခတ္ထယာတိ သမုဒါယန္တိ ခတ္ထံ။ သက္ကတော ဥပ္ပဇ္ဇာဟနာဒီသု ယော ကတ္တာတိ သကလံ၊ အလော၊ ခတ္ထသကလာ ဝါ ပုမေ သဒ်တ္ထ ပျပဘေဒတော နပုံသကေ။ ဘော ၈ အစ္စာဒယော တယော အသမေ ဘာဂေ ပုမေ၊ သမေ တု နပုံသကေတိ ရှပဘေဒေနာဟ အဒ္ဓံ ဝုတ္တံ သမေ ဘာဂေတိ။ ခတ္ထာဒိဒ္ဒယံ ပန အသမေပိ ဝတ္တုမာနံ ပုန္နပုံသကေ ဝတ္တုတိ၊ တသ္မာ "အဒ္ဓံ ဝုတ္တံ သမေ ဘာဂေ"တိ ဝတ္ထေ "အစ္စဉ္ဥပစ္စ"န္တိ ဣဒံ ဒ္ဝယံပိ သင်္ဂဟိတံ (အဘိဓာန်ဋီကာ ၅၃၊) ၊မူလကခါရက ဇဋ္ဌရိ မူလာနံ-စကားကို မိဂပဒဝလဉ္ဇန နှည်းအားဖြင့် ဆို သတည်း။ သို့ဝကြောင့် ဝဇကလိမူလ-ကို အထူးထုတ်၍ ဆိုပြီးဖြစ်သည်နှင့် ဝဇကလိမူလမှ ကြွင်းကုန်သော စစ္စုမူလအစ ဝတ္ထုလေယျက မူလအဆုံးရှိကုန်သော မူလတို့၏ ဇရာဒုတို့ကိုလည်း အာမိသဂတိကသာဟု သိအပ်ကုန်၏။

ဟလိဒ္ဒိ၊ နန္ဒင်း။ သိင်္ဂီဝေရုံ၊ ချင်း။ ဝစံ၊ လင်းနေ။ ဝစတ္တံ၊ဆိတ်ဖူး။ အတိဝိသံ၊ ဒီဝုသ်။ ဂဒ္ဒုကရောဟိဏီ၊ ကုလားဆောင်မေးခါး။ ဥသီရုံ၊ ပန်းရင်း။ ဘဒ္ဒမုတ္တကံ၊ နွားမြေရင်း ။ ။ စုဋ္ဌ ပဥ္စမူလံ၊ မြစ်ငယ်ငါးပါး။ မဟာပဥ္စမူလံ၊ မြစ်ကြီးငါးပါး။ ။ ဒါဒနီယတ္တံ၊ ခဲဖွယ်သည် ပြုအပ်သော မုန့်သိပ်ဆာလောင်ခြင်းကို ဖျောက်ခြင်း ကိစ္စဟုဆိုအပ်သော အကျိုးကို။

၁။ဒသဂ္ဂဲ (ဆဋ္ဌမ္ပု)ဇရ ဘူတံ ဥပစုံ၊(ယောဇနာ၊၉၉။)

ခါဒနီယတ္ထန္တိ ခါဒနီယေန ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ။ (တေရသကဏ် ဋီကာ။) ခါဒနီယေ စ ခါဒနီယတ္ထန္တိ ပုပါဒိ ခါဒနီယေ ဝိဇ္ဇမာနခါဒနီယင်္စံ၊ ခါဒနီယေ ဟိ ကာတဗ္ဗံ ဇီဃစ္ဆာ ဟရဏာသင်္ခါတံ အတ္ထံ ပယောဇနံ။ (ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ) ခါဒနီယေဟိ-စသည်ကား အဓိပ္ပာယ် အဖွင့်တည်း။ ဒါရုအတ္ထံ ဖရတီတိ ဒါရုဟိ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ သာဓေတိ။ သာရတ္ထဒီပနီ (၂၊ ၁၃၁) နှင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ အာဒိန္နဒါန်အဖွင့်။ (၁၊ ၁၇၄) အသနံ ကိစ္စဘာဝေန ဝတ္တနံ အတ္ထော-ဟု ဝစနတ္ထုပြု။ အာဟာရတ္ထန္တိ အာဟာရေန ကတ္တဗ္ဗပယောဇနံ၊ အာဟာရကိစ္စန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၊၄၇၉) အာဟာရတ္ထန္တိ အာဟာရေန ဇာတော အဓိတ္ထော ပယောဇနံ အာဟာရတ္ထော၊ သောဝ အာဟာရတ္ထော။ တံ အာဟာရကိစ္စန္တိ ဝုဉ္စတိ ဟောတိ၊ (ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဋီကာသစ် (၃၀၄)။ ဤဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ် အလိုအားဖြင့် အတ္ထသဒ္ဒါ ပယောဇနအနက် ဟောတည်း။ ဤ နည်းကိုမှီ၍ "ဒါရုအတ္ထံ ဖရတိ" ဉ်လည်း အတ္ထသဒ္ဒါ ပယောဇန အနက်ဟော ကြံသော် သင့်ရာသေး၏။ မီးဆိုက်ချခြင်းသည် ထင်းတို့၏ အကျိုးတည်း။

တေသု ဘေသု ဇနပဒေသု-စသောစကား၌ ဇနပုဒ်ဟူသရွေ့၌ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော ဝတ္ထုလည်းရှိသည်။ အခ္ခါသော ဇနံပုဒ်၌သာပြီး စေ၍ အခ္ခါသောဇနံပုဒ်၌ မပြီးစေသော ဝတ္ထုလည်းရှိသည်။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် နောက်ဝတ္ထုသည် ပြီးစေရာအရပ်၌သာ ယာဝကာလိက ဖြစ်သတည်း။ မပြီး စေရာအရပ်၌ကား ယာဝဇီဝိကဖြစ်သတည်း။ထိုကြောင့် ဝိနယဝိနောဒနီဋီကာ၌-"ကသ္မာ ပဒေသေ အာဟာရကိစ္စံ သာဓေန္တော ဝါ" စသောစကားကို မိန့်အပ်၏။ ဤဝိမတိဝိနောဒနီစကားတွင် ရှေးသာဓေန္တော ဝါ-သည် ပကတိကတ္တားတည်း။ နောက်အသာဓေန္တမှိ ဝါ-သည် ဝိကတိကတ္တားတည်း။ ရှေးအသာဓေန္တော ဝါ-သည် ပကတိကတ္တားတည်း၊ နောက်သာဓေန္တမှိ ဝါ-သည် ဝိကတိကတ္တားတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ ထိုစကားကိုမိန့်သည်ကား တေရသကဏ်ဋီကာ-လာအာစရိယဝါဒကို မနှစ်သက်၍ မိန့်သတည်း။ မိန့်သောအတိုင်းပင် သင့်လေ့ရှိသတည်း။ အကြောင်းကား အဋ္ဌကထာ၌၊ခါဒနီယတ္ထံ ဘောဇနီယတ္ထဉ္စ-ဟု သာမညအားဖြင့် မဆိုမူ၍ တေသု တေသု ဇနပဒေသု-ဟု ဝိစ္ဆာအာဓာရနှင်တက္ခ ဆိုသောကြောင့် ထိုဝိစ္ဆာအာဓာရဖြင့် ခါဒနီယကိစ္စ ဘောဇနီယကိစ္စကို ပြီးစေရာထိုထိုဇနပုဒ်တို့ကို သာယူ၍ ခါဒနီယကိစ္စ ဘောဇနီယကိစ္စ-တို့ကို မပြီးစေရာ ဇနပုဒ်ကို မယူရသော ကြောင့်လည်းကောင်း ဤသို့မယူရသော် ခါဒနီယကိစ္စ ဘောဇနီယကိစ္စ တို့ကို မပြီးစေရာဇနပုဒ်၌ယာဝကာလိက မဖြစ်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ ထိုစကားကိုဆိုသင့်စ္စ။ အဒိန္နဒါန်အရာမှာ "ဝတ္ထု၊ တစ်ခုတည်းပင်ဖြစ်သော်လည်း ကာလဒေသ စသည်အားလျော်စွာ အဒိန္နဒါန်ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရ

သတည်း။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၁၄၂၅-ဂါထာ)၌ မည်သည့်ဇနပုဒ်၌မဟူ မုချ ဆတ်ဆတ် အာဟာရကိစ္စပြီးစေသည်ကိုသာ ပမာဏပြု၍-

မူလာနိ ဧဝမာဒီနိ၊ သာကာနံ အာမိသေ ပန။
သင်္ဃံ ဇ္ဈမ ဂစ္ဆန္တိ၊ အာဟာရတ္ထံ ဖရန္တိဟိ-

ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၌လည်း အာဟာရဟ္ထန္တိ အာဟာရေန ကတ္တာဗ္ဗံ ပယောဇနံ၊ အာဟာရကိစ္စဿ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီ(၉၇-ဂါထာ) လည်း အာဟာရဟ္ထမသာခေန္တံ၊ သဗ္ဗန္တံ ယာဝဇီဝိကံ-ဟု မိန့်အပ်၏၊ ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ်၌လည်း အာဟာရတ္ထန္တိ အာဟာရေန ဇာတော အတ္ထော ပယောဇနံ အာဟာရတ္ထော-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ၌ ဝိဓတိဝိနောဒနီဋီကာ စကားကိုသာ ယူ၍ရေး၏။ တေရသကဏ်ဋီကာစကားကို မူကား ယူ၍မရေး။ သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ဝိနည်းအရာမှာ ဂရုလဟုနှစ်ပါးရှိသော် ဂရု၌တည်ရသတည်း၊ တေရသကဏ်ဋီကာလာ အာစရိယဝါဒသည် ဂရုဖြစ်ပေသတည်း။

အမည်သညာ၌ ရှိသေးခြင်းကိုမပြုမူ၍ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့၏ ကိစ္စကို မပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်သည် သာလျှင် ထိုသစ်ပင်တို့၏ လက္ခဏာဖြစ်သတည်း-ဟု အဘယ့်ကြောင့် လက္ခဏာကိုသာ ပြအပ်သနည်း။ ထိုသစ်မြစ်တို့၌ များစွာဆိုသော် ဆိုကျိုးရှိကများစွာဆိုရာ ပါသည် မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဇတသု ဇဟုံ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။

များစွာ ဆိုကျိုး မရှိ။ ကျိုလက္ခဏာ၌ သာလျှင် တည်ရာ ဖြစ်ပါစေဦးတော့။ အမည်သညာတို့ကို ဆိုခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိက လက္ခဏာကိုသာ မပြသင့်။ အမည်သညာတို့ကို ပြသင့်ပါသည် မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် နာမသညာသု ပန စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ထိုစကားသည် ဟိတ်ကူတည်း။ ပန-သဒ္ဒါသည် ဒေါသဇောတကတည်း။ ဟိယသ္မာ ဇတသု မူလေသု။ပ။ ဌာတဗ္ဗံ။ တသ္မာ စ ဟိ ယသ္မာ နာမ သညာသု။ပ။ သမ္မောဟောယေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ စ နာမသညာယ။ပ။ ဒဿိတံ-ဟု ယောဇနာ။

ယံ လက္ခဏံ မဇ္ဈာ ဒဿိတံ။ အဋ္ဌဝိဓံ ယံ ဘေသဇ္ဇံ ဘေသဇ္ဇခန္ဓကေ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။ တဿ ဘေသဇ္ဇဿ သဗ္ဗံ ခန္ဓကစပုပ္ဖဖလံ ပိ ယာဝဇီဝိကန္တိ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ ဝုတ္တံ။

မူလခါဒနိယံ နိဋ္ဌိတံ။

ဘိသကိ ံသုက ကန္ဒ ာဒိ-ဖြင့် ဒီဃကန္ဒ-သရုပ်ကို ပြသတည်း။ ဥပုလ ကသေရုက ကန္ဒာဒိ-ဖြင့် ရဿ ကန္ဒ-သရုပ်ကို ပြသတည်း။

ကန္ဒခါဒနီယေ၊ အဥခဲဖွယ်၌။ ကန္ဒေ၊ အဥသည်။ ဒီဃော၀၊ ရှည်သော အဥလည်းကောင်း။ ရဿော၀၊ တိုသောအဥလည်းကောင်း။ ဘိသက် ံသုက ကန္ဒာဒိ၀။ ပဒုမုာကြော ပုဏ္ဍရိတ်ကြောတို့၏ အ့ယ်ေ၀ါက်ဥအစရှိသော အဥလည်းကောင်း။ဘိသသခ်ါတော ပဒုမုဏ္ဍရိုကကဏ္ဍော-ဟု မိန့် အပ်လတ္တံ့သော စကားကိုရ၍ အနက်ပေးသတည်း။ ဝန္ဒေ၊ လုံးသော။ ဥပုလ ကသေရုက ကန္ဒာဒိ ၀၊ ဥပုလကြောဘို့၏အဥ ဝက်မြေ့ဥအစရှိသော အဥလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဒုဝိဓော၊ သည်။ ဟော တိ၊ ၏။

များစွာသော စာတို့၌ ဝန္ဒော၀- သဒ္ဒါမပါမရှိ။ ဝိနည်းသင်္ဂြိဟ်(၉၅)၌ လာရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ "ယန္တိ ဝန္ဒံ ကန္ဒံ" ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝန္ဒော၀-ဟုထည့်သတည်း။ အကယ်၍ ဤအဋ္ဌကထာမှာ ဝန္ဒော၀-ဟု မရှိသော် ဤအဋ္ဌကထာလာတိုင်း ရေးသားသော ဝိနည်းသင်္ဂြိဟ်၌ ဝန္ဒော၀-ဟု မရေးရာ။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ "ယန္တိ ဝန္ဒံ ကန္ဒံ" ဟု မဖွင့်ရ။

ယံ ကန္ဒံ၊ အကြင်အဥကို။ ဂဏ္ဍိဘိပိ၊ အထုံးအဖဲ့ဟူ၍ လည်းကောင်း။ အာ၀စ္ဆိယာ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ၏။ [နိယတ်ကင်းသော အနိယတ် ရှိဟူဆိုသော ဆရာကို အလိုတည်း]။ တနည်းကား။ "ယံ ေ၀ါ ကန္ဒော"၊ သည်။ အတ္ထိ၊၏။တံ ကန္ဒံ၊ကို၊ဂဏ္ဍိတိပိ၊ အထုံးအဖဲ့ ဟူ၍လည်း။ အာ၀ရိယာ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊၏။ နိယက်ကင်းသော အနိယတ်မရှိဟု ဆိုသောဆရာတို့ အလိုတည်း။

တတ္ထ ကန္ဒခါဒနီယေ။ ဇိဏ္ဏေရဋ္ဌာနဋ္ဌေ။ ဆွေးရာအရပ် ရင့်သော အဖို့အရပ်သည်လည်းကောင်း။ဆလ္လိစ၊အဥအခေါက်အခဲ့သည်လည်းကောင်း။သုခုမမူလာနိ စ၊အဥ၌ ပေါက်သောသိမ်မွေ့သော အမြစ်သည်လည်းကောင်း။ယာ၀ဇီ၀ိကာနိ၊ တို့တည်း။သာ၀ကလျာဏီ ပေါတကာကန္ဒော။ နပဲပင်ငယ်၏ အဥလည်းကောင်း။ ကိ ံသုက ပေါတကကန္ဒော၊ ပေါက်ပင်ငယ်၏ အဥ လည်းကောင်း။ အမ္ဗာဋကကန္ဒော၊ ဝေုးပင်၏ အဥလည်းကောင်း။ကေတကကန္ဒော၊ ဆပ်သွားပင်၏ အဥလည်းကောင်း။ မာလုဝကန္ဒော၊ ထညင်ပင်၏ အဥ လည်းကောင်း။ ဘိသခ်ါတော၊ ကြာစွယ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပဒုမပုဏ္ဍရိက ကန္ဒော၊ ပဒုမ္မာကြော ပုဏ္ဍရိတ်

ကြာဥ လည်းကောင်း ဤစကားကို ထောက်၍ ပဒုမ္မာကြာ ပုဏ္ဏရိကကြာတို့မှာ ဥပုလ ကြာမျိုးတို့မှာကဲ့သို့ အဥ အသီးအခြားမရှိ။ ယခု သုံးဆောင်ကြသော ကြာစွယ်ကိုပင် အဥဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏၊ ဥပုလ ကြာမျိုးမှာကား ဤကဲ့သို့ အစွယ်မရှိ။ ပဒုမပုဏ္ဏရိက ကန္ဒနှင့် ပဒုမပုဏ္ဏရိက မုလာဥ အထူးကား ယခု ကာလ သုံးစွဲကြသော ကြာစွယ်ကို ပဒုမပုဏ္ဏရိကကန္ဒဆိုသတည်း။ပဒုမ္မာကြာ ပုဏ္ဏရိက ကြာ၏ အမြစ် အများတွင် အစွယ်မှတပါး၊သော အကြီးဆုံး ဖြစ်သော နုလွှာသော အမြစ်ကို ပဒုမပုဏ္ဏရိက မုလာဥ- ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ(၃၂)၌ "မုလာဥဆို ထူလတရွက မူလမေဝ" ဟု မိန့်အပ်၏။ အဘိဓာန်ပါတာလဝက် (၆၇၇)၌ကား "ဘိသနှင့် မုလာဥကို အထူး မရှိ၊ ပရိယာယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် "ဘိသံမုဠာလော နိတ္ထိစ'ဟု မိန့်အ၏။

ကန္ဒ-ဟူသည် သာလူကကည်း။သာလူက-ဟူသည် ပဒုမ္မာကြာ စသည်၏ ကြာစွယ်ဘည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် ပါတာလဝဂဲ (၆၈၈)၌ ကန္ဒော သာလူကမူစွတေ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အဘိဓာန် ဋီကာ၌ အဿပဒုမာဒိနော ကန္ဒော်သာလူကမူစွတေ-ဟု ဖွင့်အပ်၏။ ဤအဘိဓာန်သာစကားသည် အဥ ကထာ လာစကားနှင့် မတူ။ အဥကထာမှာ ဘိသဝခြား မူလာဥတပါး၊ အဥကထာမှာပင် ဘိသနှင့် ကန္ဒအထူးမရှိ။ အဘိဓာန်မှာ ဘိသနှင့်ကန္ဒ အသီးအခြားတည်း၊ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ "ကန္ဒတို့ ဝဋ်ကန္ဒံဟူသော စကားသည် ဥပလကွဏနည်းမျှသာတည်း။ ဝဋ္ဋကန္ဒသာ ကန္ဒမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် အဥကထာ၌ ဒုဝိဓော ကန္ဒော ဒီဃောစ ရဿောစဟု မိန့်အပ်၏။

ပိဏ္ဍာလုမသာလုအာဒယောစ၊သတွေးဥ မျောက်ဥစသည်တို့လည်းကောင်း။ ဤကားဂဏ္ဌိနက်တည်း။

မောင်းထောင် ပညတ်နက်၌ကား "ပိဏ္ဍာလု၁ဝံအူပင်"ဟူ၏။ စသဒ္ဒါကို မတ္ထေဒီပကနည်းအား ဖြင့် ဆိုသတည်း။ အလုံးစုံသော ကန္ဒောကဏ္ဍပုဒ်တို့မှာ ယဉ်လေ။

ခီရဝလ္လိကန္ဒော၂စ၊ ဥမ္မန်းဥလည်းကောင်း (ဝါ) ကြေးဥလည်ကောင်း။ မောင်းထောင်းပညတ်နက်၌ ဤသို့ နှစ်ချက်လာသတည်း။ ဥမ္မန်းဥ ဟူသော ရှေးအနက်၌ ဥမ္မန်းသည် အယဥ် အရိုင်းနှစ်ပါးရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ခီရဝလ္လိ-

---

၁။ မောင်းထောင် ပညတ်နက်၌ "ပိဏ္ဍာလု၊ကဒတွပင်၊မျောက်ပင်"ဟုတွေ့ရသည်။
၂။ "ခီရဝလ္လိ၊ဥမ္မန်း၂င်"ဟု တစ်နက်တည်းသာ တွေ့ရသည်။

ကန္ဒေါ အဓေါတော ယာဝဇီဝိကောဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့သော စကားကိုထောက်၍ ဥမ္မန်းအရိုင်းသာ ဆေးမှုအာဟာရကိစ္စကို ပြီးစေတတ်ရကား ဥမ္မန်းအရိုင်းကိုသာ ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ခိရဝဂ္ဂိကန္ဒေါ အဓေါတော ယာဝ ဇီဝိကော-စကားမျက်ရှု၍ ယခုကာလ ထိုထိုအရပ်ဒေသ၌ရှိသော ဥမ္မန်းဒေးယဉ် အဉကို မဆေးမှီ ယာဝဇီဝိကသာတည်း ဟု အမြွက်ထောင်၍ မွန်းလွဲသောအခါ မသုံးဆောင်ကြလင့်။ ကြွေးဥ ဟူသော နောက်အနက်၌မူကား ကြွေးဥဟူသမျှသည် အရိုင်းသာရှိသည် နှင့် ဆေးမှသာလျှင် ယာဝကာလိကဖြစ်သတည်း။ မဆေးက ယာဝဇီဝိကဖြစ်သတည်း။

ခိရကာ ကောလိ ဇီဝိ၊။ ဥသဘက လသုဏာဒိကန္ဒာ၊ မျောက်ငိုသစ်ခွပန်းတင် ကြက်သွန်နီ ကြက်သွန်ဖြူ စသည်တို့၏ အဉတို့သည်။

ဇီဝန္တီဇီဝနီ၊သစ်ခွပန်းတင်ပရိယာယ်နှစ်(၅၉၄ ဂါထာ)မဓုရကောစ ဇီဝကောစမုံဖြူပရိယာယ်နှစ်။အာဘိဓာန်ဇရည်ဝင်္ကလာ။ကျိသို့ထောက်သော်၊ဇီဝိက၊စမုံဖြူ' ဟု အနက်ပေးသင့်သတည်း။ "ဇီဝိက၊ သစ်ခွပန်းတင်" ဟု အနက်ပေးခဲ့သည်ကား ဂဏ္ဌိနက်တည်း။

ပဒုမဝါကြာသည် အရပ်ဒေသတိုင်းမရှိ။ပုဏ္ဍာရိတ်ကြာသာ အရပ်ဒေသတိုင်းရှိတတ်သည်ဖြစ်၍ ပုဏ္ဍရိက်ကြာ ထင်ရှားသောကြောင့် ပုဏ္ဍရိက်ကြာကို ဥပမာပြုနှိုင်း ပဒုမမဋ္ဌာလသဒိသံယေဝ–စကားကို မိန့်သတည်း။

ရေကမူလံ၊ ပြိတ်စွယ်။ ကန္ဒုလမူလံ၊ ပေါက်ပေါက်စွဲ။ ။

ဟလိဒ္ဒိ၊ နန္ဒင်း။ သိင်္ဂီဝေရ၊ချင်း။မကစိ၊သင်ပန်း။ စတုရဿဝလ္လိ၊ကြာဟင်း၊ ကေထက၊ ဆပ်သွား။ တာလ၊ထန်း။ ဟိန္တာလ၊ ကွန်းသောင်း။ ကုန္ဒာလ၊ ခနွန်း။ နာဠိကေရ၊အုန်း။ပူဂ၊ကွမ်းသီးပင်။

ခဋ္ဌ။ရိ'သင်ပေါင်း။ ။သတာဝရိကဋ္ဌိရော၊ ကြံသွတ်ညောက် ကြံဆွတ်ဟူသည် "ရွှဋ်မတတ်ပင်" ဟု မောင်းကောက် ပညတ်နက်၌ မှာထား၏။ ဟလိဒ္ဒိ သိင်္ဂီဝေရဝမ မကစိလသုဏာနံကဋ်ရာ စတာလဟိန္တာလ ကုန္တာလ နာဠိကေရ ကဋ္ဌိရာနဉ္စ ဆိန္ဒိတ္ထာ ပါတိတောဇရဋ္ဌ ဟုန္ဒော စ ယာဝဇီဝိကော။

၁။ ကဏ္ဍလမူလံ၊ကြာဖြူစွယ်။ (ဂဏ္ဌိ)

စလင်းစိန္တည်း (၃) ၁၀—ပ မ သ စ

တေရသကဏ်ဋီကာ(၃၊၆၅)၌ အန္တေဝပထဝီဂတောတိသာလကလျာဏီ ခန္ဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-စကားဖြင့်အဋ္ဌကထာ၌ အန္တေဝပထဝီဂတော-ဟူသော ဝိသေသနသည် သာလကလျာဏီခန္ဓာ-၏သာ ဝိသေသနံတည်း။ဥစ္ဆုခန္ဓော-စသည်၏ ဝိသေသနမဟုတ်ဟု ပြသတည်း။ထို့ကြောင့် ဥစ္ဆုခန္ဓ-စသည်၌ မြေတွင်းမြေပဋ္ဌတည်သော အလုံးစုံသော ပင်စည်သည် ယာဝကာလိကမည်၏ဟု မွတ်အပ်၏။

ပဏ္ဏဒလ္လကောစ၊အရွက်ရိုးသည်လည်းဂကောင်း။ပဒုမဇဝဲတီနုံ၊တို့၏။သဇ္ဇောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဒလ္လကောစ၊ သည်လည်းကောင်း၊ ကရဝိန္ဒကဒလ္လာဒယော၊ယင်းရဲရိုး အစရှိုက်ကုန်သော၊ အဝသေသဓမ္မခန္ဓာစ၊ ဥပပလကြာမျိုးတို့၏ အရွက်ရိုး ပဒုမ္မာကြာမျိုးတို့၏ ပင်စည်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော အလုံးစုံကုန်သော ပင်စည်တို့သည်လည်းကောင်း။ ယာဝဇီဝိကာ၊ မည်ကုန်၏။ တိဏ္ဏံပိ၊ သော။ တေသံမတ္ထကခန္ဓတစာနံ၊ ထိုအညောက်ပင်စည် အခေါက်တို့ကို။ ပါဠိယံ၊ မဟာဝါပါဠိတော် ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကဋ္ဌ။ ဟိ သစ္စံ၊ ဇတ္ထ ကသာဝဘေသဇ္ဇေ။တေသမ္ပိ မတ္ထကခန္ဓတစာနံ။

ပပုန္နာဂေါ၊ ဒန်္ကဲ့။ ကာသမဒ္ဒကော၊ မှိုခွန်။ ဥမ္မာ၊ ခတောက်၊ ဇုံ၊ ဤသို့။ ဂဏနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဏ္ဏာနံ၊ ယာဝဇီဝကအရွက်တို့၏။ အန္တော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

မာတုလုင်္ဂသီးဟူသည်၊ ဇာတ်ဓောဝ်နိပါတ်တော် (ဇာ၊ဋ္ဌ၊၃။ ၂၉၉) ၌ ထားယော်ဖြင့် အမဲ့ကိုခွာရသည်။ အခွံကြွပ်းသည် ခါးသည် အတွင်းဥဲ့ ချဉ်သည်ဟု လာရကား ရှောက်သီးသာတည်း။ သလဲသီးမဟုတ်။

ဖလခါဒနီယော ပနာသ လဗုဇ တာလ နာဠိကေရ- စသောစကား၌ ထန်းစေ့မှ အပဖြစ်သောအနှစ်သည့် နူသည်ဖြစ်စေ ရင့်သည်ဖြစ်စေ တာလဖလခါဒနီယမည်၏။ ထန်းစေ့အဆံသည်ကား တာလဋ္ဌိခါဒနီယမည်၏။ အုန်းသီး၌လည်း နည်းတူမှတ်၊ အုန်းသီးခြောက်၏ အုန်းစေ့မှ အပဖြစ်သောအခွံမှုန့်ကို အာဟာရပြု၍ မသုံးဆောင်သော်လည်း နာဠိကေရဟု သာမညအားဖြင့် သာဆို၍ အနုအရင့်ဖူးစိုအခြောက်ဟု ဝိသေသမဆိုသောကြောင့် ယာဝဲကာလိကဟု ယူရန်ရှိ၏။ သို့သော်လည်း ဥစ္ဆုဟစောဝကော ယာဝကာလိကော။ သော်ပိ သရသေန-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား ခဇ္ဇုရီကေတကတိမ္ဗရူသကာနံ တရုဏဖလဋ္ဌိ- ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားတို့ကိုရှု၍ ယာဝဇီဝိကသာတည်းဟု မွတ်အပ်၏။ ငရုပ်တောင့် ငရုပ်ကောင်း နှစ်ပါးကိုပင် မရှိစယူရမည်ဟု ဆရာအမိန့်ရှိသတည်း။

ဝေနာမ ဝသေန–စသော အဋ္ဌကထာစကား၌ သမ္မန်ပုဒ်မပါမရှိသောကြောင့် တေသံပိ–ဟူသော သမ္မန်ပုဒ်ကိုထည့်၍ အနက်ယောဇနာလေ့ ပြုလိုသည်ဖြစ်၍ တေရဿကဏ်ဋီကာ၌ တေသမ္ပိ။ပ။ သမ္မန္ဓောစကားကို မိန့်သတည်း။

ခဋ္ဌုံရိကေတကတိမ္ဗရူသကာနံ တရုဏဖလဋ္ဌိ–ဟုမိန့်သောကြောင့် ဤသုံးပါးသော သစ်ပင်တို့၏ ရင့်သောအသီးစေ့ကို ယာဝဇီဝိကဟု မှတ်အပ်၏။ လဗုဇဋ္ဌိ–စသည်တို့၌ ဤကဲ့သို့ ဝိသေသ မဆိုသောကြောင့် နုသည်ဖြစ်စေ ရင့်သည်ဖြစ်စေ ယာဝကာလိကဟု မှတ်အပ်၏။

ဓညာနဉ္စ၊ တိုံ၏လည်းကောင်း။ ဓညာနုလောမာနဉ္စ၊ စပါးအာဝေလျော်ကုန်သော ကျိတ်စပါးပြောင်းလျင်တို့၏လည်းကောင်း။ ပနသပိဋ္ဌံ၊ အိမ်ပိန်းစေ့မှုန့်။ လဗုဇပိဋ္ဌံ၊ တောင်ပိန်းစေ့မှုန့်။ အမ္ဗာဋကပိဋ္ဌံ၊ ဝေါစေ့မှုန့်။ သာလပိဋ္ဌံ၊အင်ကြင်းစေ့မှုန့်။ ဓောတကတာလပိဋ္ဌံ၊ ဆပ်သွားစေ့ထန်းအုမှုန့်။

ဓည–အစ၊ ကေတက–အဆုံးရှိသောအမှုန့်ကို ပါဠိတော်ဝယ် ဖလဘေသဇ္ဇဖြင့် ရေတွက်ရမည်၊ ထန်းစေ့မှုန့်သည် ကာလပိဋ္ဌမဟုတ်။ ထို့ကြောင့်"အဓောတကံ တာလပိဋ္ဌံ"ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ထန်းစေ့မှုန့်ကို ရေဆေးရုန်မရှိပြီ၊ ထန်းအုမှုန့်ကို ပင်စည်မှဖြစ်သောကြောင့် ကသာဝဘေသဇ္ဇဖြင့် ရေတွက်ရမည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ တေသံ ပန မတ္ထကခန္ဓတစာနံ–စသောစကားကို အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။ထန်းပင်၏ အမြစ်မှုန့်ကို မူလဘေသဇ္ဇဖြင့် ရေတွက်ရမည်။ အဓောတကံတာလပိဋ္ဌံ အဓောတကခီရဝလ္လိပိဋ္ဌံ–ဟု အသီးအသီးယူဉ်။

ခီရဝလ္လိပိဋ္ဌံ၊ ဥမ္မန်းဥမှုန့်။ ၎င်းကိုလည်း မူလဘေသဇ္ဇဖြင့် ရေတွက်ရမည်။ တေသံ ပါဠိယံ ကသာဝေဟိ စ မူလဖလေဟိ စ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော–စကားကို ယထာရဟနည်း အားဖြင့်သာ ဆိုသတည်း။ တေသံ ပိဋ္ဌာနံ။

ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

ဂ-သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၅၂။ ဇဋိလသဟာဿဿ၊ ဝိနည်းမဟာဝါခန္ဓကလာ ရသေ့တစ်ထောင်၏။ ။ ပဓာနဃရေ–ကို ဆင့်၍ ကေသို့ အာဝါသေ–ဟုဖွင့်သတည်း။ အသူပမျဉ္ဇနံ

သြဒနံ–စကားဖြင့် ဖဲနောက်ဟင်း ငါးအမဲ့ဟင်းလျှာတို့မှ ကင်းသောကြောင့် သုက္ခကုရ–ဆိုသတည်း။ ပကတိထမင်းခြောက် ဖြစ်သောကြောင့် သုက္ခကုရ–ဆိုသည်မဟုတ်ဟု ပြတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ သုက္ခာပေတ္တာ–(ဝိ၊ ၂၊၁၁၆)ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ပကတိထမင်းခြောက်ဖြစ်အံ့။ အဘယ်မှာ ခြောက်စေရန် ရှိတော့အံ့နည်း၊ ကုရ-သဒ္ဒါ ထမင်းဟော။ သြဒနော ဝါ ကုရံ ဘတ္တံ၊ အဘိဓာန် စတုဗ္ဘာဝင် (၄၆၅) ဝါကာရော သြဒန သဒ္ဒဿ နပုံသကတ္တံ။ သမုစ္စိနောတ်၊ ကုရသဒ္ဒေ၊ ကရ ကရဏော ဝါ၊ ကရောတိ ဗလန္တိ ကုရံ၊ အဿု၊ ကိရဝိကွိပနေဝ။ ကိရတိ ဗုဘုက္ခန္တိ ကုရံ၊ ဣဿု၊ ကရ ဟိံသာယံဝါ၊ ကုသဒ္ဒေဝါ၊ ရပစ္စယေ၊ (အဘိဓာန်ဋီကာ) ဗုဘုက္ခံ၊ စားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ကို။ (ဝါ) ဃာလေဒ်ခြင်းကို။ကိရတိ၊ ပစ်ကွယ်ပဖျောက်စေတာက်၏၊ ဤအဘိဓာန်ဋီကာအဖွင့်ကိုတောက်၍ ပါဠိတော်၌ သုက္ခကုရံ၊ ပဲနောက်ဟင်း ငါး အမဲ့ဟင်းလျှာတို့မှ ခြောက်သော ထမင်းကို" ဟု အနက်ပေး။ သောကိရစသည်ကား ဉာပက အကြောင်းတည်း။ယသ့ဝါ။အာဟာရတိ ကိရ တသ့ဝါ အာသူပ ဗျဉ္ဇနံ သြဒနန္တိ အတ္ထော မယာ ဉာယတိ။ ။ ဆဏော ကိရ စသည်ကား သောကိရ စသည်၏ ဉာပက အကြောင်းတည်း။ ။

တံပိဏ္ဍပါတံ၊ ထိုဆွမ်းခြောက်ကို ဒဋ္ဌပိ တိဏိဝိ စတ္တာရိပိ သတ္တာဟာနိ ဟု သာဆိုလျှင် ပဉ္စပိ ဆပိ-ဟု မဆိုသည်ကား တစ်နေ့ခံ၍ရသော ဆွမ်းခြောက်ကို နှစ်ခါ သုံးခါ လေးခါသာ သုံးဆောင်လောက်သို့ ငါးခါခြောက်ခါ မသုံးဆောင်လောက်သောကြောင့်တည်း။ ပဝိသတိ ကိရ၊ တေန ဝုတ္တံ-စသည်ကား ဇဝံ ဒဋ္ဌပိ-စသည်၏ ဉာပကအကြောင်းတည်း။

၂၅၃။ အဿ ခါဒနိယ ဘောဇနိယဿ၊ အား။ကာရော၊ ပြုအပ်သော။ သန္နိမ်း သိုမှီးခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏၊ သန္နိဓိကိရိယံ၊ ပြုအပ်သော သိုမှီးခြင်းရှိသော-ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဇဝံ သန္နိဓိကတံ-ဟု မိန့်လတ္တံ့။ ဇဝံ၊ ဤသို့ အကပ်ခံပြီးလျှင် တစ်ညဉ့်ကိုလွန်စေသဖြင့်။ သန္နိဓိကတံ၊ ပြုအပ်သော သိုမှီးခြင်းရှိသော ။ ။ ဂဏ္ဌိန္တိသဿ၊ ကိုင်ယူသော ရဟန်းအား၊ ပဋ်ဂ္ဂဟကော၊ ကိုင်ယူသောအခါ၌။ ပါဓိတ္တိယတော၊မှ၊ တာဝ၊ ဧရှးဦးစွာ။

တေရသကဏ်ဋီကာ (၃၊ ၆၆)၌ ခါဒိတပဒန္တိ အတ္ထေန၊ ကြောင့်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ ခဲ အပ်သော ဝတ္ထုကို။ ဒါဒနိယန္တိ၊ ၍ ။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ။ တထာပိ အနာပတ္တိ ဒယေန္တန-စသော တေရသကဏ်ဋီကာစကား၌ အနာပတ္တိကို ပြတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် "အနာပတ္တိ ယာမကာလိကံ။ပေ။ ဘုဉ္ဇတိ" ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ယာမ်ကိုလွန်စေသော် အာပတ်သင့်၏

ဟူသောအနက် ပြီးသတည်း။ ပြီးတိုင်းအာပတ်ကို ဆုံးဖြတ်သော် အနာပတ္တိ ဃတ္တာဟကာဝလိကံ သတ္တာဟံ နိဒဟိတ္ဝာ ဘုဥ္ဇတိ-ဝါကျ(၀၊၂၊၁၁၇)၌ သတ္တာဟကာဝလိကကို ခုနစ်ရက်ကို လွန်စေသော် "ယာနိ ခေါ ပန တာနိ ဂိလာနာနံ ဘိက္ခူနံ ပဋိသာယနီ ယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ" စသော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် အာပတ်ကို ဆုံးဖြတ်အပ်သကဲ့သို့ အနာပတ္တိ ယာမကာလိကံ ယာမေ နိဒဟိတ္ဝာ ဘုဥ္ဇတိ-ဝါကျ၌ ယာမကာလိကကို ယာမ်ကိုလွန်စေသော် ဤသန္ဒီဓိကာရကသိက္ခာပုဒ်မှ တစ်ပါးသောပုဒ်ဖြင့် အာပတ်ကို မဆုံးဖြတ်အပ်သောကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်ပင် သန္ဒီဓိကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည် ဟူလို သတည်း။

ဒုဒ္ဓေါတော သစေ ပိ ဇဟာတိ။ ယံ အဂ်ုလိယာ။ပ။ ပညာယတိ-ဖြင့် ရှေး ဝါကျကို ဆင့်၍ဖွင့်သတည်း။

ပညာယတိ၊ ထင်အံ့။ သော ပတ္တော၊ သည်။ ဒုဒ္ဓေါတော၊ သည်။ သစေ ပိ ဟောတိ၊ အံ့။ (သပိတ်၌ အာမိသအစေးရှိသောကြောင့် လက်ခချောင်းအရေး ထင်သတည်း။)ဝါ၊ တနည်းကား။ ယံ ယဿ ဂဏ္ဌိကပတ္တဿ၊ အကြင်သံ မဲနတို့ ဖြင့် ဖာထေးအပ်သော သပိတ်၏။ ဂဏ္ဌိကန္တရော၌။ သွေ့ဟော၊ သည်။ ပဝိဒ္ဓော၊ သည်။ သစေ ပိ ဟောတိ၊ အံ့။(သောဥကော-စသည်ကားသွေ့ဟော ပဝိဒ္ဓော ဟောတိ-၏ ဥပကအကြောင်းတည်း)။ သော ဂဏ္ဌိကပတ္တော၊ သည်။ပဋ္ဌရတိ ဝါ သန္ဓိဿတိ ဝါ။ ဥကုယာဂုယာ၊ကို။ ဂဟိတာယ၊ သော်။(သောဥကော်၌ သောကို သန္ဓိဿတိ၌လည်းယှဉ်။) ဧပံ သတိပိ၊ ဤသို့ ဒုဒ္ဓေါတ-ဖြစ်သည် အစေးဝင်သည်ဖြစ်သော်လည်း။ တာဒိသေ၊ ထိုဂဏ္ဌိကဒုဒ္ဓေါတ-သဘောရှိသော။ပတ္တေပိ၊ ၌သော်လည်း။ ပိ-ဖြင့်ပကတိ ခဲဖယ်ဘောဇဉ်ကပ်ပြီးကို နက်ဖြန် စားသော်ဆိုရန် မရှိဟု ချီးမွမ်းသကည်း) အာသိဥ္ဆိတ္ဝာ ဝါ ဃံသိတ္ဝာ ဝါ။ ။ သွေ့ဟဘာဝေါ ဝါ အဂ်ုလိလေခါ ဝါ။။ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ တေလ ဝဏ္ဏပ-တ္တော၊ ၌။

ယံ တိက္ခ္။ နိရုပေက္ခာ သာမဏေရာနံ ပရိစ္စဇန္တိ- စကားဖြင့် အကပ်ပျက်ခြင်း၏ အကြောင်း ခြောက်ပါးတို့တွင် အညဒါန အကြောင်းကြောင့် အကပ်ပျက်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၏ သန္ဒီမိကို မဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖုစ်ကို သိအပ်၏။ ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ပြသတည်း။ထို့ကြောင့် ဤမှတစ်ပါးကုန်သော ငါးပါးကုန်သော အကြောင်းတို့ကြောင့် အကပ်ပျက်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၏လည်း သန္ဒီဓိကို မဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

တေရသကဏ်ဋီကာဌ် အကပ်ခံခြင်းကို ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိမူ၍ စွန့်ခြင်းတည်း ဟူသော အနပေက္ခဝိသဇ္ဇန-အကြောင်းကြောင့် အကပ်ပျက်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်၏ ဒုတိယမနှဌ် အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆိုသော အမြွက်စကားကိုရှု၍ လည်း်ကောင်း။ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာဌ် ခါဒိဿာမိ ဘုဉ်ဿာမိတိ ပဋိဂ္ဂဏှတိတိ ယော ဘိက္ခု။ပ။ ဒုဏ္ဏဋ္ဌဿ-ဟု ပါဠိတော်ရှိတိုင်း အကပ်ခံခြင်းအနက်ကို ဟောသော ပဋိဂ္ဂဏှသဒ္ဒါဖြင့် ဖွင့်သကဲ့သို့ ဤသန္နိဓိ-ကာရက သိက္ခာပုဒ်ဌဲလည်း်။ "ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿတိ ဧဝံ သန္နိဓိကတံ။ပ။ ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ တာဝ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ" ဟု ပါဠိတော်ရှိတိုင်း အကပ်ခံခြင်းအနက်ကိုဟောသော ပဋိဂ္ဂဏှသဒ္ဒါဖြင့် မဖွင့်မူ၍ အကပ်မခံဘဲ ကိုင်ယူခြင်းအနက်ကို ဟောသော ဂဟဏ-သဒ္ဒါဖြင့် ဂဏှန္တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ဖွင့်သော စကားကို ရှု၍လည်း်ကောင်း။ ပဋိဂ္ဂဟဏေတိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ မေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ဟူသော တေရသကဏ်ဋီကာ (၃၊၆၇။) စကားကိုရှု၍ လည်း်ကောင်း။ မာတိကာ အဋ္ဌကထာလာ အဇ္ဈောဟရိဿာမိတိ ဂဏှန္တဿ ဂဟဏေ-ဟူသော စကားကိုရှု၍ လည်း်ကောင်း သိအပ်၏။ အကယ်၍ အကပ်မပျက်သော ပစ္စည်း်သည်သာလျှင် သန္နိဓိကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာဌ် အကပ်မခံဘဲ ယူခြင်းအနက်ကိုဟော ဂဏှန-သဒ္ဒါဖြင့် ဂဏှန္တဿ ပဋိဂ္ဂဏေ ဟူသောစကား မာတိကာအဋ္ဌကထာဌ် ဂဟဏှန္တဿ ဂဟဏေ-ဟူသောစကားကိုမိန့်ဆိုသတည်း။ အကယ်၍အကပ်ပျက်သော ပစ္စည်း်သည်လည်း် သန္နိဓိကိုဖြစ်စေတတ်သည်ရှိသော် အကပ်ခံခြင်းအနက်ကို ဟောသော ပဋိဂ္ဂဟဏေသဒ္ဒါဖြင့် ပါဠိတော်ရှိတိုင်း ဤအဋ္ဌကထာဌ် ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ဟူသော စကားကို မိန့်ဆိုလေရာသည်မာ တိကာအဋ္ဌကထာဌ်လည်း် ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ဟူမိန့်ဆိုလေရာသည်၊ ဆိုလည်း်မဆိုပါခဲ့။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၃၂၁၂။)ဌ်ကား "ဧတ္ထပဋိဂ္ဂဟိတဘာဝံ အဝိဇဟန္တေဝ သန္နိဓိံ ဇနေတိတိ မမ္မသိဒ္ဓိ ထေရော။ တံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋာတိ ပါဠိယာ ဝိရုဇ္ဈတီ" ဟုမိန့်အပ်၏။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ဋီကာဆရာသည်ကား ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-သဒ္ဒါသည် အကပ်ခံခြင်းအနက်ကိုဟောသတည်း။ အကပ်ကိုစွန့်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်အကပ်ခံရသတည်း ထို့ကြောင့် အကပ်ကို စွန့်ပြီးသော ဝတ္ထုသည်လည်း် သန္နိဓိကို ဖြစ်စေတတ်သဘည်းဟု အယူရှိသတည်း။

ဂဏှန္တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ဟု အဋ္ဌကထာဆံရှာဖွင့်သောကြောင့် ပဋိဏှာတိ-သဒ္ဒါသည် အကပ်ခံပြီးဝတ္ထုကို အကပ်မခံဘဲ ကိုင်ယူခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်းဟု သိအပ်ရကားဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာလာစကားကို စုံစမ်းရန်ရှိသတည်း။ပဋိဂ္ဂဟဏေ အနပေက္ခဝိဿဇ္ဇနေန-စသော တေရသကဏ်ဋီကာဌ် ရှေးဦးစွာ သောအပ်ခံခြင်းဖြင့် မသုံးဆောင်လိုသေး။ နောက်မှတစ်ဖန်အကပ်ခံ၍ သုံး

ဆောင်မည်ဟု နှလုံးပြုသော် အကပ်ခံခြင်းကို ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ စွန့်သည်မည်၏၊ သို့စွန့်သော် အကပ်ခံပျက်၏ ဟူလိုသဘည်း။ ဝတ္ထုကိုမစွန့်သော်လည်း အကပ်ခံခြင်းကိုငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ စွန့်သည်ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ပတ္တော ဒုဒ္ဒါတော ဟောတိ စသော စကား၌ အာပတ်မသင့်ခြင်းကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုရာသည်မဟုတ်လော့ဟုစောဒနာပုဒ်ကိုထုတ်လို၍ ယဒိ ဧဝံ ပတ္တော-စသည်ကို တေရသကဏ် ဋီကာဆရာ မိန့်သဘည်း။ ပဋိဂ္ဂဟကံ၊ အကပ်ခံခြင်းကို။ အဝိဿေဇ္ဇေတ္ဝာဝ၊ မစွန့်မူ၍သာလျှင် (နိဋ္ဌာပိတေ-၌စပ်) သယံဝါ၊ ကိုယ်တိုင်လည်းကောင်း၊ အညေနဝါ၊ တပါးသောရဟန်းကိုလည်းကောင်း (ကတ္ဝာ-စပ်၌) တုစ္ဆံ၊ အချည်းနှီးကို၊ ကတ္ဝာ၊ ပြု၍ (ဝါ) ပြုစေ၍။ နသမ္မာဓေဝံတ္ဝာ၊ ကောင်းစွာ မဆေးမူ၍။ နိဋ္ဌာပိတေ၊ ပြီးစေအပ်သော။

အခိပ္ပာယ်ကား အာပ်ခံခြင်းကို မစွန့်မူ၍သာလျှင် ကိုယ်တိုင်လည်းကောင်း တစ်ပါးသော ရဟန်းကိုလည်းကောင်း ဆွမ်းမရှိအောင်ပြုပြီး ပြုစေပြီးလျှင် မစင်မကြယ် ဆေးကြော၍ ပြီးစေအပ်သောသပိတ်၌ ကပ်ငြိသော အာမိသသည် သပိတ်ကို ဆေးကြောသဖြင့် အာမိသကိုပယ်သော်လည်း နက်ဖြန် စသောနေ့၌ ဤသပိတ်ကို တစ်ဖန်အကပ်ခံပြီးမှ ဤသပိတ်၌ အာမိသကို ထည့်၍ သုံးဆောင်ရမည်ဟု အကပ်ခံခြင်းကို ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိမူ၍ မစွန့်သောကြောင့် အကပ်မပျက်ဟူလိုသတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာလာ စကား၏ အနက် အခိပ္ပာယ်တည်း။ ဤအရာဝယ် ကေရသကဏ်ဋီကာ ဝါဒနှင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဝါဒ မတူကြလေ၊ သို့မတူဆုတ်၊ ယံ ဘိက္ခု။ နိရပေက္ခာ သာမဏေရာနံ ပရိစ္စဇန္တိ-ဟူသော အဋ္ဌကထာရှေးစကားကို ထောက်၍ သယံပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ အာပရိစ္ဆတ္တာမေဝ ဟိ နှတိယာဒိဝသေ နဝဋ္ဌတိ-ဟူသော အဋ္ဌကထာနေ ဘက်စကား၌ အာပရိစ္ဆတ္တာမေဝ-ဟု သာမညအားဖြင့် ဆိုခြင်းသော်လည်း နိရာလယမုတ္တာမတ္တ-အားဖြင့် မစွန့်သည်ကိုသာ အာပရိစ္ဆတ္တာ-ဟု ယူသင့်သောကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဝါဒ သင့်ပေရာသတည်း။

ပဌမဝါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌လည်း ဋီကာနှစ်စောင် ဝါဒကွဲသဘည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာ စကားဂရုဖြစ်ပေသတည်း။

ယံ၊ ဧကြင်သိုမှီးအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို။

သာမဏေရာနံ -သည် ဥပလက္ခဏမျှ သာတည်း။လူ,သာမဏေမ သိက္ခမာန် ဘိက္ခုနီမတို့ကိုစွန့်ရာ၌လည်း နည်းတူတည်း။ ရဟန်းယောကျ်ား၏ သန္ဓိဓိပစ္စည်း၏ ရဟန်းမိန်းမအား အပ်သည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ရဟန်းမိန်းမ၏

သန္ဒိဓိပစ္စည်း၏ ရဟန်းယောကျ်ားအား အပ်သည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း အဋ္ဌကထာ (ကခ်ီ၊ဌ၊၂၂၆၊)၌ မိန့်ဆိုသည်ကို ထောက်သတည်း၊ ဒေန္တိ-ဟူသောစကားကို အလျော်အားဖြင့်ဆိုသတည်း။ ဝိဿာသဂ္ဂါ-အားဖြင့်ယူ၍ သုံးဆောင်သော် လည်းကောင်း လှည့်လည်၍ သုံးဆောင်သော်လည်းကောင်း တောင်း၍ သုံးဆောင်သော် လည်းကောင်း အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

အကပ္ပိယမံသေသု၊သိုမှိုးကုန်သော အကပ္ပိယအသားတို့တွင်။(နောက်နောက်၌လည်းသိုမှိုးအပ်သော ပစ္စည်းချည်းတည်း)။ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒေ၊၌။ မယာ၊ ငါသည်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ အကျယ်ပြအပ်ပြီးသော။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးကုန်သော ကာလိကာတို့တွင်။

သန္ဓိမိကာရက သိက္ခာပဒဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။

၉-ပဏီ ဘောဇန် သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၅၉။ သေခိယေသု သူပေါဒနဝိညတ္တိ ဒုက္ကဋ်ံ အာပဇ္ဇတိ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသောကြောင့် သေခိယ သိက္ခာပုဒ်၌ နသူပံဝါ ဩဒနံဝါ-စကားသည် လက္ခဏမျှသာဟု မှတ်အပ်၏။

သေခိယေသု၊ သေခိ'ယသိက္ခာပုဒ်တို့၌။ ပညတ်၊ ပညတ်အပ်သော။ သူပေါဒနဝိညတ္တိဒုက္ကဋ်ံ၊သို့။ ။ဩဒနသံသဋ္ဌာနိ၊ ထမင်းနှင့်ရောနှောကုန်သော ထောပတ်စသည်ဘို့ကို ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်မဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ အဓိပ္ပါယော ကိရ။ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်သတတ်။

တေရသကဏ်ဋ်ကာ၌ မူလန္တိ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ဟူသောစကားကို ယထာဘဏ္ဍ၊ ကမေဝ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားအားလျော်စွာသာ ဆို သတည်း။

ယထာဝဘဏ္ဍ၊ကမေဝ၊ ပဏီတဘောဇန-တည်းဟူသော ဝဘဏ္ဍ၊အားလျော်စွာသာလျင်။ပါစိတ္တိယံ၊ သုဒ္ဓပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်။ ဟောတိ၊၏။

အကပ္ပိယဘဏ္ဍာကိုပေးသော် အခံမလိမ္မာက ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် သုဒ္ဓပါစိတ် ဇာတရူပသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ်ိယပါစိတ် ဤသို့ပါစိတ်နှစ်ချက် သင့်သတည်း။

ဝေဟိသတိ –စသည်သည် ဝိသင်္ကေတံ– ၏အကြောင်းတည်း။ တသ္မာ-ဖြင့် ဝိသင်္ကေတံ-ကိုစွဲ။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "အနာပတ္တိတိ ဝိသင်္ကေတတ္တာ သဗ္ဗာဟိယေဝ အာပတ္တိတိ အနာပတ္တိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ထို စကားဦး၌ ဝိသင်္ကေတတ္တာဖြင့်–ဟသ္မာဖြင့် ဝိသင်္ကေတံကို-စွဲသည်ကို ပြုသတည်း။ ပါဠိတော်လာ ထောပတ်မဟုတ်သောကြောင့် "ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ ဒုက္ကဋမေဝ" စကားကိုဆိုသတည်း။ သေနယော-စသည်ဖြင့် သပ္ပိနာ ဘတ္တံ ဒေဟိ သပ္ပိံ အာကိရိတ္ဝာ ဒေဟိ–စသော စကားအလုံးစုံကို ညွှန်းပြသတည်း။ ဣပ္ပိ နာတိ ဝုတ္တေ-စသော အခြားမရှိစကားကိုသာ ညွှန်ပြသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ယေန ယေန ဟိ-စသော စကားကိုမိန့်သတည်း။

နဝနီတာဒီဟိ၊ တို့ကို။ ကေမေကံ၊ တစ်ခုတစ်ခုသော နဝနီတ–စသည်ကို။ တတ္ထ နဝနီတဘတ္တံ ဒေဟိတိအာဒိဝစနေသု သပ္ပိအာဒီဟိ၊တို့ကို။(ဝိညာပေတ္ဝာ ဒ္ဝိစပ်)။

၂၆၁။ အဂိလာနော ဂိလာနသညိတိ ဇတ္ထ သစေပိ–စသည်၌ သံဃာ၏ အစ္ဆမ်းအားဖြင့် ဖိတ်အပ်သောအရာ၌ အဂိလာနရဟန်းသည် ဂိလာနအမှတ်ရှိ၍ ဆေးအကျိုးငှာ ဂါးပါးသောဆေးကို တောင်းခဲ့တော် ဆေးကိစ္စမရှိမူ၍ဆေး ကို ဟောင်းသည်နှင့်တူသောကြောင့် မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည် ဟူလိုသတည်း။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ အဂိလာနော–ဟူသောစကား ကို မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် "ယံ ပန ဝုတ္တံ ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပဒေ မဟာနာမသိက္ခာပဒေန ကာရေတဗ္ဗောတိ။ တံ သံဃဘောဇနေ ပဝါရိတံ ဘောဇ္ဇတ္ထာယ သပ္ပိအာဒိ ဘေသဇ္ဇပဉ္စကံ ဝိညာပေတိစေ၊ န ဘေသဇ္ဇေန ကရဏီယေန ဘေသဇ္ဇံ ဝိညာပေတိတိ ဝစနေန ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထောတိ လိခိတံ–ဟူသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၃၂၆)လာ စကားနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ အင်္ဂါပြ သံဃဿ ပဝါရဏာတာ–စကားနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ပင် အင်္ဂါပြ သပရိယန္တာ သံဃပဝါရဏာ– စကားနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် စဉ်းစားရန်ရှိသေးတည်း။ ပရိစ္ဆေဒဗ္ဘန္တရေ ပိ ဝါ–စသော စကား(ဝိမတိဋီ ၂၊၃၃၄) ကိုလည်း မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ နှ ဘေသဇ္ဇကရဏီယေန–စသော စကားကို အင်္ဂါအခြားကို လွှန်၍တောင်းရာ၌သာ မအပ်သည်ကိုပြလို၍ ဟောကော်မူသောကြောင့် ဆင်ခြင်အပ်၏။ သူပေါဒနဝိညတ္တိယံ– စကား၌ ဘိက္ခူနိမတ္တိအာဒီး ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ကို အသီးပညတ်တော်မမူအပ်

သောကြောင့် ဘိက္ခုနီမဘို့သည် ပဏီတဘောဇဉ်ကိုတောင်းသော် သူပေါဒန ဝိညတ္တိဒုက္ကဋ်သင့်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဒ္ဒေသော

၁၀-ဒန္တပေါဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၆၃။ ဝေါသာဋ္ဌိတက-ပုဒ်ကို ဆဋ္ဌိကကာနိ-ဟု ဖွင့်တော်မူသောကြောင့် ဝိ ရှေး အဝရှေးရှိသော သဒ္ဒဓာတ် ဆဒ္ဒနအနက်ဟော။တပစ္စည်း။ဣ-အာဂုံ။က-အက္ခရာကား သဒ္ဒဟု မှတ်အပ်၏။သဒ္ဒဓာတ်သည် အဝသာဂဏ-အနက်ဟော တည်း။ အဝသာဂဏ-ဟူသည် အိမဲ့ဌိမရှိအောင် ပြုခြင်းတည်း။ အိမ်ဌိမရှိ အောင်ပြုခြင်းဟူသည် သုဿာန်စသည်တို့ဌိ စွန့်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အဌ ကထာဌိ ဆဋ္ဌိတကာနိ-ဟု မိန့်သတည်း။

သဋ္ဌ=ပရိဘာသနေ။ သဋ္ဌတိ။ ။ သဋ္ဌရုဇာဝိသရဏဂတျာ ဝသာ နေသု။ ရုဇာ ပီဋ္ဌာ။ဝိသရဏံ ဝိပ္ပရဏံ။ ဂတျာဝသာနံ ဂတိယာ အဝသာနံ ဩသာနံ အဘာဝကရဏံ၊ နိသီဒနံ။ သဋ္ဌတိ။ ။ သဋ္ဌ အဝယဓဝေ၊ သဋ္ဌတိ။ (ဓာတု-မာလာ ၅၂၃၃)။ ဓာ ဂတိနိဝတ္တိယံ။ ဣဆော။ ဓဿ တတ္တံ ဣသော်တ္တံ။ (အဘိ ဓာန်ဋီကာ နရဝဂ်အဖွင့်(၂၅၄၊၅ ဂါထာ))။ ဌဘတိ ပဝတ္တတိတိထိရုံ။ စိရဋ္ဌာယီ။ (ကင်္ခဝိဓောဂဉလာန်(၁၅၀))။ထေရ ထိရ-ပရိယာယ်။ ဝဒဇနေဟိ အရော ဟောတိ ဌင်စာန္တာဒေသော။ ဝဒတိံတိ ဝဋ္ဌရော။ပ။ ထူလော။ (ကင်္ခဝိဓောဂဉလာန်(၁၆၁)။) ထုလ္လဉ္စ ဝဋ္ဌရဉ္စာထ။ ထူလ ပရိဗြူဟနေ။အ။ လ ပစ္စယေထုလ္လံ။ ရဿာဒိ။ ဝဓဈပတ္ထနာယံဝဓရုံ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ။ ဝိသေသျာဓိနဝဂ်အဖွင့်။ ၇၀၁ ဂါထာ) ကင်္ခဝိဓောဂဉလာန်အလို ဝဋ္ဌရ ရှိရမည်။ အဘိဓာန်စာကိုယ် ဋီကာ အလို ဝဓရရှိရမည်။ ကျမ်းဂန်တို့ဌိ မုဒ္ဓဇ ဌ-နှင့်ဒန္တဇ ဓ-မထူး။ ဌဿ၊ ဌဟု ဆိုအပ်သော်။ အန္တဒေသော။ ဝဒဓာတ်၏ အစိတ် ဒ-ကို ရ-ပြုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊၏။ ဝဒတိ။ "သန်သန်မာမာ စကားဆိုတတ်၏၊"ဟု ကင်္ခဝိဓောဂဲ လာန်မှာ အနက်ပေး။ ပဓရ၊ ဝဓရဓာတ်သည်။ ပတ္ထနာယံ၊ ဣသူ၏ ဆုပြုံး ခြင်းကဲ့သို့ ဆုပြုံးလိုသောဟု တောင့်တခြင်းအနက်ဌိ ဟု အဘိဓာန်ဋီကာမှာ အနဲက်ပေး။။ဝဓရိတဗ္ဗော ပတ္ထေတဗ္ဗောတိ ဝဓရော၊ဟု အဌကထာလာ ဝဓရကို ဝစနတ္ထပြု။ ဣနည်းကား အဘိဓာန်ဋီကာလာစကားကို မှီးသောနည်းတည်း။

၁။ အဘိဓာန်စာကိုယ်ဋီကာဌိ ဝဒ ဂိယတ္တိယံ ဝါစာယံဟု ရှိသည်။ယင်းနိဿယဌိ ဝရပတ္ထနာယံ ဟုရှိသည်။ မူအမျိုးမျိုးကဲ့နေကြောင်း အဘိဓာန်ဋီကာနိဿယဌိ မှာဆောသည်။

တစ်နည်းကား ဝဋ္ဌတိ ထူလော ဟုတ္ဝာ ဘဝကိတိ ဝဋ္ဌရော၊ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဝဋ္ဌ ထူလိယေ။ ဝဋ္ဌတိ။ဝဋ္ဌရောတိ ထူလော စ ဃနသရိရော စာယံ ဘိက္ခု။ (ဓာတု မာလာ၊ ၅၆)

ပစ္စာသတ္ထိနည်းအားဖြင့် ထူလောစ၊အစရှိသည်ကို မိန့်သတည်း။ ထိုစကား မှန်၏။ ဝဓရောတိ ထူလော၊ဟူသော စကားအားလျော်စွာ ထူလော၏၊ ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ထေရောတိ ထိရောဃနဗဒ္ဓေါ၊ ဟူသော စကားအားလျော်စွာ ဃနသရိရော၏၊ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။

၂၆၄။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၂၊၃၅)၌အာဟာရန္တိ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗံကာလိကံ ဥမိုပေါတံ။ နဥဒကံ။ တံ ဟိ ဘေသဇ္ဇသင်္ခါတမ္မိ အကာလိကမေဝဟု ဆိုသော ကြောင့် မနုကို ဂိလာနပစ္စည်း၌သွင်း၍ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်အပ်၏ဟု မှတ်ယူရန်ရှိသတည်း။

ကိဉ္စာပိ ကုက္ကုစ္စာယိ်သု ပန တထာပိ။

၂၆၅။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ပင် ရထရေဏုံပိတိရထေ ဂစ္ဆန္တေ ဥဒ္ဒဟန-ရေဏုံ သဒိသရေဏုံ။ ဂဟနံ တတော သုခုမံ အာကာသေ ပရိဘ္ဘမနကံ ဒိဿမာ-နမို အာဒဗ္ဗာဟာရိကန္တိ ဒယ်ေတိ၊ဟု ဆိုသောကြောင့် ရထားသွားရာအရပ်၌ ထသော မြူပမာဏရှိသော ရထရေဏုမြူစအာဂက် သိမ်မွေ့သော ကောင်း ကင်၌ လှည့်လည်သည်ဖြစ်၍ နေရောင်ပေါက်၌ ထင်မြင်သော မြူဆည် အကပ် ခံပြီး ခွမ်းစသည်၌ ကျသော်လည်း အကပ်မပျက်ဟု မှတ်ဒပ်၏။

ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌။ ဟတ္ထပါသေ-ဎိတောတိ ပဝါရဏာ ပဟောနကန္တိအာဒိနာ၊ဖြင့်။ ဝုက္တလက္ခဏော ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ ။တတ္ထာတိ ကာယေနဝါတိ အာဒိဝစနေန။ နာသာပုဋ္ဌေန ဝါ အကလ္လကော မုနေန ဝါ သစေဝ် ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ ဧဝံ သတိပိ ကာယေန ဂဟိတမေဝဟောတိ-ဟု ယောဇနာ။

အာဘောဂမတ္တမေဝ ဟိ-၌ ဟိကို ရှု၍ အာဘောဂမတ္တမေဝ စသော စကား သည်သာ မဟာပစ္စရိက် စကားမဟုတ် တတ္ထ ကာယေနာတိ ဟတ္ထာဒီသု-စ မသာ စကားအလုံးစုံသည် မဟာပစ္စရိတ်စကားဖြစ်သည်ဟု မှတ်ဒပ်၏။ ဤ ပကား အလုံးစုံ မဟာပစ္စရိတ်စကားမဟုတ်က သူတပါးစကားကို စွဲ၍ ဟိ-နှင့် နောက်စကားကို တက်ရန်မရှိ၊ တက်ရိုးမဟုတ်။

ဒါတုံဝါ၊ ကပ်ပေးခြင်းငှာ လည်းကောင်း။ ဂဟေတုံဝါ၊ အကပ်ခံယူခြင်းငှာ လည်းကောင်း။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌ ဣခဝပိ အာကာသေ ဌိတဿ။ ပ ။ပဋ္ဌာယ စကားကို ကပ်သူ မြေက နေသည်ကို ရည်၍ ဆိုသတည်း။ ဒါယကဿ-စသော စကားကို ခံသူမြေက နေသည်ကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ အာကာသေ ဌိတဿ-ဒါယကဿဟု ယောဇဲနာ။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌပင် နိပ္ပဒ္ဒံတွာကို ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ-ဋ္ဌီစပ်။

ကာဇေန ဘတ္တံ ဟရန္တော်ပိ-စသည်၌ ထမ်းပိုးစွန်း ဝါးစွန်း၌ ဖွဲ့ချည်၍ ထားသည်နှင့် ထမ်းပိုးနှင့် ဝါးသည် တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် အပ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။ တံ၊ ထိုဝါးကို။ စေပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ အံ့။

ဘိက္ခုဿ အတ္ထာယ အပိဋ္ဌေတွာ-စသော ဘေရသကဏ်ဍကာ စကား၌ ညစ်စဉ်ကာလ ဟတ္ထပါသ်၌ တည်သော ရဟန်း၏ အကျိုးငှာ မညှစ်မူ၍ ပကတိ အားဖြင့် ညှစ်ပြီးမှယိုစီးဆဲဖြစ်သော ကြံရေကို ရည်မှတ်၍ ဂဏှထဟု ဆိုသောကြောင့် အာဘိဟာရမထင်။ အာကယ်၍ ညစ်စဉ်ကာလ ဟတ္ထပါသ်၌ တည်သော ရဟန်း၏အကျိုးငှာ ညစ်အပ်သောကြံရည်ကိုရည်၍ မှတ်၍ ဂဏှထ-ဟု ဆိုအံ့ ကြံမည်၏ စီးသွားခြင်းဖြင့် အာဘိဟာရထင်သောကြောင့် အကပ်ခံခြင်းငှာ အပ်၏ဟူလိုသတည်း။

အဋ္ဌကထာ၌ "ယတ္ထ၊ အကြင်ညောင်စောင်းစသည်၏ အနီးအပါးဖြစ်သောအရပ်၌။ ဌိဿဿ၊ တည်သော ရဟန်း၏။ ဟတ္ထဝါသေ၌။ ဒါယကော သည်၊ ဟောတိ၊ အံ့။" ဟု အနက်ပေး။

ကုစ္ဆိယာ၊ တစ်ခုသောသပိဘ်၏ဝမ်းဖြင့်။ ကုစ္ဆိံ၊ တစ်မုသောသပိတ်၏ဝမ်းကို။ အာဟစ္စ၊ ထိခိုက်၍။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ ပဘ္ဘာ၊ တို့သည်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ အံ့။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင်သပိတ်ကို။ ။ကတ္ထစိ၊ သည်။ဌိပိတ ပတ္တေ-၏ ဝိသေသနတည်း။ ဖျာစွန်းကနေ၍ ကပ်သောကြောင့် ဟံ ဟတ္ထပါသာတိက္ကမံ-စကားကို ဆိုသတဲ့ည်း။

ဧဝံ ခါဏုကေ-စဒ္ဒသာ စကားသည်၊ တဉ္ဉာတကသခေ်ပုဟ-ကို ပြသော စကားဖြစ်၍ သစ်ဂုတ်သည် တတ္ထဇာတက-စစ် ဖြစ်ရကား၊ ခါဏုကေ-၌ ဝါ-သဒ္ဒါကိုယူ၍၊ နှ ရဟတိ-၌ မစပ်သင့်။ ခါဏုကေ-၌ ဝါ သဒ္ဒါကို မယူ၍မူ၍ ပန္နိတ္တာ၌ စပ်ရမည်။ ခါဏုကေ ဝါ-ဟု စာအခ္ခါရိသည်ကား မသင့်။

အသံဟာရိမ ချင်းရေတူသောကြောင့်၊ တတ္ထဇာတကသဒ်ပုပက-ဖြစ်ကုန်သတည်း။

ဘူမိယံ အတ္ထတေသု-စသော စကား၌ နဟိတာနိသန္ဓာရေတုံ သမတ္ထာန်ဟု ဆိုလတ္တံ့သည်ကို ရှု၍ မြေ၌ ခင်းထားအပ်သော ဇစ်ခုတည်းသော မန်ကျည်းရွက်စသောအရွက်၌ အနည်ငယ်ခန့်မျှသော ထုံးစသည်ကို အကပ်ခံသော် ထိုတစ်ခုတည်းသောမန်ကျည်းရွက်စသော အရွက်သည်ထိုအနည်းငယ်ခန့်မျှသော ထုံးစသည်ကိုမိမိ၏အထက်၌ ဝတ်တန့်စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ကြောင့် အကပ်မြောက်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ကော်စသည်ဖြင့်စပ်၍ မြေ၌ခင်းထားအပ်သော မန်ကျည်းရွက်တို့၌လည်း အကပ်မြောက်၏ ဟု မှတဲအပ်၏။

ကာနိ၊ ထိုမန်ကျည်းရွက် စသည်တို့သည်။ သန္ဓာရေတုံ၊ မျှားစွာကုန်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို မိမိတို့၏အထက်၌ ကောင်းစွာတည်တံ့စေခြင်းငှာ။ သမတ္ထာန်၊ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။

မဟန္တေသု ပန-စသည်၌ ရှေးဝါကျနည်းကိုမှီး၍ ဘူမိယံ အတ္ထတေသု မဟန္တေသု ပန ပဒုမိနိပဏ္ဏာဒီသု ပဋိဂ္ဂဟဏံ ရှိဟတိ။ တာနိ သန္ဓာရေတုံ သမတ္ထာနိတိ''ဟု အပြည့်အစုံစကားကို သိအပ်၏။

ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ-၌ တစ်ဖန်အကပ်မခံမူ၍ တစ်ပါးသောဆွမ်းကို ထပ်၍ ခံသော် ဝိနယဒုက္ကဋ်သင့်သတည်း။ တစ်ဖန် အကပ်မခံမူ၍စားသော် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

သစေ ပတ္တတ္ထဝိကတေ၁ နိဟာရိယမာနေ-စသော စကားကိုရှု၍ ရှေးရှေးကုန်သော မထေရ်မြတ်တို့သည် သပိတ်အိပ်ကိုလွယ်ကုန်၍ ဆွမ်းခံကော်မမူကြကုန်ဟု သိအပ်၏။

ပတ္တေ ပတိတရေဇနစုဏ္ဏံ ဟိ-စသော တေရသကဏ် ဋီကာစကား၌ အဋ္ဌကထာရ ပရိဘောဂအလို့၁ သပိတ်အိပ်ကို အကပ်မခံမူ၍ မဆောင်။ ဗာဟိရ ပရိဘောဂ အလို့၁သာ ဆောင်လေသောကြောင့် ထိုသပိတ်အိပ်မျှသောမြှုမှုန့်ကို အကပ်ခံ၍ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ အပ်၏။ ဥဂ္ဂဟိတကပဋိဂ္ဂဟဏ--မဖြစ် ဟူလို သတည်း၊ ထိုစကားသင့်စ့။ သွားလေရာရာ ဆောင်သော ခေးငယ်ဖို သံအညစ်အကြွေးနှင့် သပိတ်အိပ်၌ ကပ်ငြိသောမြှုမှုန့် တူသတည်း။

သစေပန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ–စသည်၌ ဆွမ်းအလို၌ လှည့်လည်စဉ် သပိတ်၌ မြူကျသောကြောင့် မိမိ၏လက်၌ ကည်သောသပိတ်ကို ကမ်ရပ်ပေးပါဟု ဆွမ်းလောင်းမည့် ဒါယကာအား ရဟန်းကဆိုသည် ဟူလိုသတည်း။

ယသ္မာ ရဇံ ပါဓေတိ။ တသ္မာ ဘိက္ခံ ဂဟေတုံ နသက္ကာ သစေ ဟောတီ ဧဝံ သတိ။

အနုပသမ္မန္နဿ ဒါယကဿ–စဒါယကားကို ဝိနယဒုက္ကဋ်ကို ပယ်ခြင်းငှာ သာ ဆိုသတည်း။ ထိုသို့ နှလုံးမပိုက်မူ၍ ယူဆသော်လည်း အာပတ်မသင့်သော ရဟန်းအား အာပတ်မသင့်။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ "အနုပသမ္မန္နဿ ဒဿာမိတိ အာဒိပိ ဝိနယဒုက္ကဋပရိဟာရယ ဂုတ္တံ။ တဿာ အကတ္တာ ဂဟိတေပိ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ ပရိဘုဉ္ဇတော အနာပတ္တိ" ဟုမိန့်အပ်၏။ ဒိန္နံ ဝါ တဿ ဝိဿာသေန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ ဝါ ဘုဉ်တုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ဘိက္ခာစာရေ–စသည်၌ ရဟန်းတစ်ပါးက ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော အခါ၌ မြို့နှင့်တကွသောသပိတ်ကို ရဟန်းတစ်ပါးအား ဧပေးသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

သေဝဲ၊ ထိုပေးရာသမ္မဒါန်ရဟန်းကို။ ဂဏ္ဍေယျာသိ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇေယျာသိ ဝါ။သစေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ သတိ ကဉ္စိ မကနု ပဝါဟေတ္ဗာ။

ယထာ ပဌမဇ္ဈာန် ပတိတဖေဝေ–စဧသာ တေရသကဏ် ဋီကာစကား၌ ဆွမ်းခွက်၌မကျမီအာဇ် ပယ်ဓာဇ်အံ့ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့် မပယ်ဆောင်မူ၍ ပကတိသောသညာဖြင့် ပယ်ဆောင်သည်နှင့် အာဘောဂရမကင်းသောကြောင့်၊ အာဘောဂတ္တာ– ဟူသောစကားကို ဆိုသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌လည်း ထို့အတူဖွင့်၏။

ပတ္တေ၊ရဟန်း၏ကိုယ်နှင့် ထည့်ဆဲဖြစ်သောသပိတ်၌၊ပတန္တိ၊အံ့။ ။ဘိက္ခု၊နော၊ အား။ ဒေန္တိာနံ၊ ကပ်လှူကုန်သော ဒါယကာတို့၏။ သာခတော၊ မကပ်အပ်သော ဟင်းခါးပတူခက်စသော သစ်ခက်မှ။ဖုသိတာနံ၊ အစေးပေါက်တို့သည်။ အညဿ၊ ရည်စူးရင်းရဟန်းမှ တပါး၊သော ရဟန်း၏။ ။ ယ ဿ ဘိက္ခု၊နော၊ ၏။ ပတ္တဿ၊၏။ ။ယမ္ပိဘိက္ခု၊ဿ။ ဒိယျမာနံ။ ။ကာယ–ကာယပဋိဗဒ္ဓ–ဖြစ်၍ အခံမမြောက်သော်လည်း အထူးခွဲ၍ပြုတော်မူသောကြောင့် အပ်သတည်း။ ဒိယျမာနံ၊ ကပ်ပေးအပ်သောဝတ္ထု၊သည်။ ပတတိ၊ ရဟန်း၏လက်သို့မရောက်မီ ရဟန်း၏ကိုယ်နှင့် မထိမူ၍ လွတ်ကျ၏။တမ္ပိ သာမံ ဂဟေတ္ဗာ–စသည်၌ တစ်ဖန် အကပ်ခံခြင်းကိုမပြုမူ၍ ကိုယ်တိုင်ယူသဖြင့် စားခြင်းငှာ အပ်၏ ဟူလိုသတည်း။

ရဟန်း၏ကိုယ်နှင့် ထိ မထိသော ပဒုမ္မာကြာရုံ၌ တည်နေသော ပဒုမ္မာကြာရွက်ကိုရည်၍ ပဒုမိနိပဏ္ဏ-စကားကို ဆိုသတည်း။

တေန၊ ထိုတစ်ပါးသော ရဟန်းကို။ အာဟာဆုပေတုံ၊ ဤဝတ္ထုကို ငါ၏ အထံသို့ ဆောင်ခဲ့ပါလော့ဟု ဆောင်စေခြင်းငှာ။ ဝဠဘိ၊ ၏။ (အကပ်မပျက် ဟူလိုသတည်း)။ အနာဂတ္တေန ပန-စသည်၌ မစေမခိုင်းအပ်ဘဲ ယူ၍သုံး ဆောင်သော် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ အနာဂတ္တေန ပန နဂဟေတဗ္ဗံ-အဆုံးရှိသောစကားသည် မိမိ၏စကားတည်း။ ဣတိ-သဒ္ဒါကင်းလျက် နဂဟေတုံဗ္ဗံ-ဟု စာအချို့ရှိ၏။ ဣတိ-သဒ္ဒါနှင့်တကွ နဂဟေတဗ္ဗန္တိ-ဟု စာအချို့ရှိ၏။ ဣတိသဒ္ဒါ မရှိသောပါဠိသာ အသင့်ဖြစ်သတည်း။ ဝဠဘိတိကျမှ အဓိပ္ပါယောဟူသောစကားရင်းအရ အဓိပ္ပါယဆုံးသတည်း။ နှ နဂဟေတဗ္ဗံ-ဌ်မဆုံးသေး။ ထုံကြောင့် နှ နဂဟေတဗ္ဗံ-ဌ် ဣတိသဒ္ဒါ မရှိသင့်။ နဂဟေတုံ ပိ-ဌ် ပိဖြင့် ခါဒိတုံ-ကို ပေါင်းသတည်း။

တဿ၊ ထိုမူလဋ္ဌရဟန်း၏။ အာဏတ္တိယာ၊ ဖြင့်။

ယသ္မာ စ တံ-စသောစကားဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ကို တစ်နည်းပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် "အယမ္ပိ ကိန္ဒေတ္ထ အဓိပ္ပါယော"ဟု ပိသဒ္ဒါနှင့်တကွ မိန့်လတ္တံ့။ ယသ္မာ စ-၌ စသဒ္ဒါသည် ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဟောသတည်း။

စ၊ တနည်းကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုခဲဖယ်ဘောဇဉ်ကို။ အပရိဂ္ဂဟိတကေတ္တာ၊ အပဋိဂ္ဂဟိတက-ပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကြောင့် (ဝါ) ကာယ ကာယပဋိဗဒ္ဓ-ပဋိဂ္ဂဟဏအင်္ဂါချို၍ အကပ်မပြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တျာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ နဂဟေတ္ဝာ၊ ကောက်ယူ၍။ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ဌ္ဌာ။ ဝိသုံ၊ အသီး။ အနုညာတံ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝဠဘိဌ္ဌစပ်)။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ အကပ်မပြောက်သော ပစ္စည်း၏အဖြစ်ကြောင့် နှစ်ရက်ပြောက်သောနေ့၌ အပ်သည် ဟူလိုသတည်း။

နှ တတောပရန္တိ တဒဟေဝ-စသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာစကား၌ "တဒဟေဝ၊ ထိုနေ့၌သာလျှင်။ သာမံ၊ ကိုယ်ဘိုင်။ အဂဟိတံ၊ မကိုင်မယူအပ်သောပစ္စည်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဒဟေဝ၊ ဌ်သာလျှင်။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပန၊ ကောက်ယူသောပစ္စည်းကိုကား၊ ပုနဒိဝသာဒီသု၊ တို့၌။ အပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာပိ-အကပ်မခံမူ ၍လည်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ဌ္ဌာ။ ဝဠဘိ၊ ၏။

ကွတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ၏၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မရှိဟူလိုသတည်း။ ဤအဏ္ဍ အဒိန္နမုခဒ္ဒါရ-အာပတ်သင့်၏ဟု တေရသကဏ်ဍိကာဋ္ဌ ဆိုအပ်သော စကားသာ ဂရုဖြစ်သတည်း။

ဝိယျန္တီတိ ခယံ ဂစ္ဆန္တိ-စသော ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာစကား၌ သွားမှုန်လက်သည်းမှုန်ကြောင့် ထုလ္လစဉ်းအာပတ်၊ အပဋိဂ္ဂဟဏအာပတ်မသင့်။ သပိတ်၏ အဆင်းမှုန်ကြောင့် အပဋိဂ္ဂဟဏအာပတ် မသင့်ဟူလိုသတည်း။ တေရသကဏ်ဍိကာ (၃၊ ၂၂)၌ ပဋိသေဓဝါစက-ဖြစ်သော အ-အက္ခရာနှင့်ကင်းလျက် "သတ္ထကေနဘံတိ ပဋိဂ္ဂဟိတသတ္ထကေန" ဟု စာအစောင်စောင်ရှိ၏၊ ထိုပါဠိသည် ကသွာ ပနေတ္ထ-စသော နောက်စကားနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် မသင့်သည်သာတည်း၊ အကယ်၍ အ-အက္ခရာမရှိခဲ့သော် အကပ်ခံပြီး ထားငယ်ဟု သိအပ်သတည်း။။ အကပ်ခံပြီးဖြစ်ကလည်း ဥဂ္ဂဟိတက-ကြောင့် အပြစ်မရှိသည်နှင့်-ကသွာ ပနေတ္ထ-စသည်ဖြင့် စောဒနာခွင့် မရှိသည်သာတည်း။ စောဒနာခွင့် မရှိကလည်း နဟိ တံ-စသော စကားကို အဋ္ဌကထာ၌ မမိန့်မဆိုရာသည်သာတည်း၊ စစ်စစ်မူကား ကသွာ ပနေတ္ထ-စသည်ဖြင့် စောဒနာခွင့် ရှိ၍ ထို နဟိ တံ-စသော စကားကို အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုလည်း မိန့်ဆိုခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိသေဓဝါစက-ဖြစ်သော အ-အက္ခရာနှင့် တကွဖြစ်သော "သတ္ထကေနာတိ အပဋိဂ္ဂဟိတသတ္ထကေန" ဟူသော ပါဋ္ဌသာ အသင့်ဖြစ်သတည်း။ ထိုပါဋ္ဌကိုပင် ပခေနာပြု၍ စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် စဿင်သားမျှားစွာအလယ်၌ အဓိပ္ပာယ်မိန့်တော်မူသတည်း။ ကို့ကြောင့် ဇဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၃၂၃)၌ သတ္ထကေနာတိ ပဋိဂ္ဂဟိတကေနာတိလိခိတံ။ တံ ဒုလ္လိခိတံ သတိပိ မလေ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတပ္ပကိစ္စာဘာဝတော-ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာစကားကို မနှစ်သက်၍ တေရသကဏ်ဍိကာ၌ ပဋိသေဓ-ဝါစကဖြစ်သော အ-အက္ခရာကင်းလျက် မိန့်ဆိုသည်ဖြစ်ဘုံ။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာစကား၌

တစုံတခုသောအပြစ်ကို ပြလေရာသတည်း။ ဤသို့လည်း အပြစ်ကိုမပြလေခဲ့။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာဖွင့်တိုင်း ဖွင့်တော်မူသတည်းဟု သိအပ်၏။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ ပဋိဂ္ဂဟိတေန–ဟူ ရေးသားသော ဂဏ္ဌိပုဒ်ဆရာတို့ကား အာကပ်မခံအပ်သော ဓါးဖြင့် ခွဲအပ်သောကြောင့် အညစ်အကြေးပင်ထင်သော်လည်း အာကပ်ခံဖွယ်ကိစ္စ မရှိခြင်းတည်းဟူသော အပြစ်ကိုမရှုမူ၍ ပဋိဂ္ဂဟိတေနဟူသော စကားကို ဆိုသတည်း။ အာကပ်မခံအပ်သောဓါးဖြင့် ခွဲသော်လည်း အာကပ်မခံမူ၍ အာဘဿရပရိဘောဂ–အလို့ငှာ ယူအပ်သောဓါးဖြင့် ခွဲသောအရာ မဟုတ်သောကြောင့် ထိုဆရာတို့ယူတိုင်း ဥဂ္ဂဟိတပဋိဂ္ဂဟာဏ–အပြစ်မထင်။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ–စသော နောက်စကားနှင့် ဆန့်ကျင်ရာသောကြောင့် မသင့်။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ–စသောစကားဖြင့် အာကပ်မခံမူ၍ အာဘဿရပရိဘောဂ–အလို့ငှါ ဆောင်သော် ဥဂ္ဂဟိတကအကြောင်းကြောင့် အပြစ်ရှိရာသည်။

အာကပ်ခံ၍ အာဘဿရ ပရိဘောဂ- အလို့ငှါဆောင်သော် သန္နိဓိ-အကြောင်းကြောင့် အပြစ်ရှိရာသတည်း။ ထိုသို့ အပြစ်ရှိသော် သွားလေရာရာ မဆောင်အပ်သောဓားဌ် ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် မတူသင့်သည် မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာသတည်း။ ထိုစောဒနာအား လျော်စွာ ဟိတံ ပရိဘော-ဂတ္ထာယ ပရိဟရန္တိ-ဟူသော စကားဖြင့် အာကပ်မခံမူ၍ ဗာဟိရ ပရိဘောဂ အလို့ငှါ ဆောင်အပ်သောခားဖြစ်၍ ဥဂ္ဂဟိတကနှင့် သန္နိဓိကြောင့် အပြစ်မရှိ။ ဤသို့အပြစ် မရှိသည်ဖြစ်၍ သွားလေရာရာ မဆောင်အပ်သောဓားဌ် ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူသည်ဟု ဖြေသတည်း။ ဤသို့ ဖြေသည်ရှိသော် ရွေးဖြစ်သော သွားလေရာရာဆောင်အပ်သော မားသည် အာကပ်ခံအပ်သောဓားဟု သိအပ်သတည်း။ ဗာဟိရပရိဘောဂ-အလို့ငှါ လူသာမကတို့ ကပ်အပ်သောဓားကို အာကပ်မခံအပ်သောဓား ဟူ၍ပင် မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ သတိ ဤဓ ဗာဟိရ ပရိဘောဂတ္ထံ-စသော တရသကဏ် ဋီကာစကားကို ထောက်၍ ဤသို့ ငါဆိုသတည်း။

သိဂီလောဏကပ္ပါ ဝိယ-စသော တရသကဏ်ဋီကာစကား(၃၊၇၂) ၌ သားချိုဖြင့် ဆောင်အပ်သော ဆားသည် သန္နိဓိကိုဖြစ်စေတတ်သကဲ့သို့ သန္နိဓိကို ဖြစ်စေတတ်၏ ဟူလိုသတည်း။ ဝဇိုတိုင်းသားရဟန်းတို့သည် သားချိုဖြင့် ဆောင်အပ်သော ဆားသည် သန္နိဓိကိုမဖြစ်စေတတ်ဟု အယူရှိကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သိဂီလောဏကပ္ပ-ကို ဥပမာပြု၍ ဆိုသတည်း။

တရသကဏ်၌ ဝိသေသံ နာ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ။ နာ ပဋိဗ္ဗံ-ဟု ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာဌ်ဖြင့် နာ အက္ခရာ နှစ်ချက်နှင့် စာအမျှားရှိ၏။ "ဝိသေသံ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ။ နာ ဝတ္တဗ္ဗံ"

စလင်းဝိနည်း (ဒု)၁၁—ပ မ သ စ

ဟူ၍သာလျှင် ပုစ္ဆာဌ် နှ- အာဇ္ဈာကာင်း၍ ဝိသဇ္ဇနာဌ်သာလျှင် နှ အာဇ္ဈာရှိ ရမည်။ တရသဂ်ာဏ်ဌ် "ပဋိဂ္ဂဟဏော၊သည်။ သတိပိ၊လည်း"-ဟု အနက်ပေး။ ဝိမတ်ဝိနောဒနီဌ် သေဝ နယောတိဝစန်-ကို သန္နိဓိဒေါသာဒိ၊ သန္နိဓိဒေါသ စသည်ကို (ဝါ)။သန္နိဓိဒေါသ ဥဂ္ဂဟိတဒေါသ၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏" ဟု-အနက်ပေး။

တက္ကော၀ါ၊ လူသာမဏေတို့ချက်၍ ကျက်မလေပြီးသော ရက်တက်ဌ် လည်းကောင်း၊ ခီရေ၀ါ၊ လူသာမဏေတို့ချက်၍ ကျက်လေပြီးသော နို့ရည်ဌ်လည်းကောင်း။

အာဂမတက္ကာဒီသု ပန- အစရှိသောစကားကို မိန့်ဆိုတော်မူသောကြောင့် အမှတ်မရှိကျက်ပြီးသော ဝတ္ထုဖြစ်မှု ထပ်၍ ရဟန်းတို့ချက်ခြင်းငှါ အပ်သည်ကိုသိအပ်၏။

ဆိဇ္ဇိတ္ထာ၊ ဖြတ်၍။ ဝတ္ထု၊ထိုရဟန်း၏သပိတ်ဌ်။ ပတတိ၊ ကျအံ့။

ဟတ္ထဂတံ ပန အစရှိသောစကားဖြင့် သာပေက္ခအားဖြင့်ပေးသော အဆုဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ လက်ဌ်ဝင်သည်သောဥစ္စာကို သာမဏေက ငါ၏ဥစ္စာဟု မဆုံးဖြတ်သေးသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရဟန်း၏ဥစ္စာသာ ဖြစ်သည် ဟူလိုသတည်း။

သစေ အတ္တနော ၀ါ ဘိက္ခူနံ ၀ါ-အစရှိသော စကားဌ် ရဟန်းတို့၏ ယာဂုကို ကျိုရန် အိုးဌ် လူသာမဏေတို့၏ အကျိုးငှါ နိဗ္ဗာလယဖြစ်အောင် စွန့်၍ ဆွမ်းကိုထည့်လိုသောရဟန်းသည် ကိုယ်တိုင်ဆွမ်းကို ထည့်လိုက်လေကာ လက်မှလွှတ်ခါမျှဌ် အကပ်ကိုမစွန့်သေး၊ အိုးဌ်ကျမှသာလျှင် အကပ်ကို စွန့်ရာသတည်း။ ဤအရာဌ်မူကား နက်ဖြန်သဘက်အစရှိကုန်သော နေ့ရက်တို့ဌ် ဤအိုးဖြင့် ယာဂုကျိုရမည်ဟုအိုးဌ်ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိသေး သောကြောင့် အိုးဌ်ကမသေသော်လည်း အကပ်ကိုမစွန့်သေး။ ထို့ကြောင့် ရည်စူးရင်းဖြစ်သော လူသာမဏေတို့သည် ယူအပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းကျန်ရစ်သော အိုးဌ် ကပ်ငြိသော အာမိသသည် မစင်မကြယ်ဆေးကြောသုတ်သင်ရာဖြစ်သောသပိတ်ဌ် ကပ်ငြိသော အာမိသကဲ့သို့အကပ်ခံခြင်းကို မစွန့်သေးသည်နှင့် နှစ်ရက်မြောက်သော နေ့ဌ် ဤအိုးဖြင့်ယာဂုကျိုရှု သုံးဆောင်သည်ရှိသော်သန္နိဓိဖြစ်လေရာသတည်း ဟု ယုံမှားသံသယ ကုက္ကုစ္စအားကြီးလှသော ရဟန်းတို့သည် စင်စစ်အားဖြင့် ယုံမှားသံသယ မရှိသင့်သည်ဖြစ်လျက်နှင့် ကြဲကြဲစည်စည် ယုံမှားသံသယ ရှိလေရာသောကြောင့် ထိုရဟန်းတို့ ယုံမှားသံသယ မရှိရလေအောင် အနီးအပါးဌ် တည်နေသော သာမဏေ၏ လက်ကိုအိုး၏အထက်ဌ် ထားစေပြီးလျှင်

ထိုသာမဏေ၏လက်၌ ထည့်အပ်၏၊ ကျိုသို့ ထည့်အပ်သည်ရှိသော် ထိုသာမဏေ၏ လက်မှ အိုးခွံကျသော ဆုံးသည် ရည်စူးရင်.ဖြင့်သော သာမဏေအား နိဗ္ဗာပေက္ခအားဖြင့် စွန့်လွှတ်သော အရာဖြစ်သည်နှင့် ဆုံးထည့်သောရဟန်း၏ လက်မှ လွှတ်စကပင် အာယပ်ပျက်မှုသား နှစ်ရက် မြောက်သောနေ့၌ အိုး၏ သန္ဓိဓိ-အဖြစ်ကို မပြုကာတ် ဟူလိုသတည်း။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို မယူသော် သာမဏေရဘာဇနသာ-အစရှိသောစကားကို ဆိုကျိုးမရှိ ဖြစ်လေရာသတည်း။ အဓိပ္ပါယ်အဖြောင့်ကား သာမဏေ၏ လက်ခံသည် မခံသည် ပမာဏမဟုပ်၊ ရည်စူးရင်းဖြစ်သော သာမဏေအား နိဗ္ဗာလယအားဖြင့် စွန့်ခြင်း မစွန့်ခြင်း သည်သာလျှင် ပမာဏဖြစ်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋ္ဌိကာလာစကားမှီး၍ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ငါဆိုသတည်း။

ဤဒိသေသု ဟိ-အစရှိသော ဝိမတိဝိနောဒနီ စကား၌ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော အရာတို့၌ နိဗ္ဗာလယအားဖြင့် စွန့်သည်သာ ပမာဏ။ သာမဏေ၏ လက်၌ ထည့်သည်ကား ပမာဏမဟုတ်ဟု အကြောင်းကို ရှာရန်ရှိသော်လည်း အကြောင်းကို မရှာအပ်။ အဋ္ဌကထာလာ တိုင်းသာလျှင် ကျင့်ကြလေ ဟူလိုသတည်း။

တေရသကဏ်ဋီကာ၌ အနုပသမ္ပန္နဿ အတ္ထာယ ။ပ ။နု ဝိဇဟတိ-ဟူသော စကားသည် ကေသဉ္စိ အတ္ထာယ ဩဒနံပက္ခိပတိ-ဟူသော စကား၏အဓိပ္ပါယ်ကို တိုက်ရိုက်ပြသော စကားမဟုတ်။ ကေသဉ္စိ ။ပ။ ပက္ခိပတိ-ဟူသောစကားမှ သာမတ္ထိယအားဖြင့် ရအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကိုသာလျှင်ပြသော စကားဖြစ်သတည်း။ ဤဋီကာစကား၌လာ၍ ယူလတ္တံ့ဟု နှလုံးပိုက်၍ အာလယရှိသဖြင့် ကိုယ်တိုင်ထည့်၍ ထားအပ်သောကြောင့် သာလျှင်ဤကပ်ကို မစွန့်သတည်း။ နိဗ္ဗာပေက္ခအားဖြင့် စွန့်၍ ကိုယ်တိုင်ထည့်၍ထားမှ ဤကပ်ကိုစွန့်သတည်း အကပ်ပျက်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ အနုပသမ္ပန္နဿ ဟတ္ထေ-အစရှိသော စကား၌ ပရိစ္ဆေ တ္တာဘာဝတော-ကို ဌပိတံနာမဋ္ဌစပ်။ ရည်စူးရင်းဖြစ်သော လူသာမဏေအား နိဗ္ဗာပေက္ခအားဖြင့် စွန့်ပြီးဖြစ်၍ အနီးအပါးဋ္ဌတည်သော လူသာမဏေ၏ အထားမည်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အကပ်ပျက်သည် ဟူလိုသတည်း။ အဖြောင့်ကား။ စွန့်ပြီးသောကြောင့် အကပ်ပျက်သည် ဟူလိုသတည်း။ ဤအဓိပ္ပါယ် အဖြောင့်ဖြစ်သော်လည်း အဋ္ဌကထာစကားအားလျော်စွာ ဝက်ဝုတ်အားဖြင့် ဋီကာဆရာဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ကား "သာမဏေရဿ ဟတ္ထေ ပုဋ္ဌမေဝ တံ ပရိစ္ဆတ္တန္တိ လိခိတံ" ဟု ဆိုအပ်၏။ ခပ်သိမ်းသော အဆွကို၌ လက်မှလွှတ်ခါမျှ၌ အစွန့်မမြောက်ဟု အဋ္ဌကထာစကားရိပ် မထင်သောကြောင့် ထိုဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာစကားကို ဆင်ခြင်အပ်၏။

အဋ္ဌကထာ၌ "အတ္တနော ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။ ဘိက္ခူနံ ဝါ၊ မိမိမှ တစ်ပါးကုန်သော ရဟန်းတို့၏ လည်းကောင်း။ ယာဂုပစနကဘာဇနေ၊ ယာဂုကျိုရန်အိုး၌။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့ကုန်သော လူသာမဏေတို့၏။ အတ္ထာယ၊ ၌။ နိဏာပေက္ခော၊သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပရိစ္စဇိတ္တာ၊ ၍။ ဩဒနံ၊ကို။ သစေ ပက္ခိပတိ၊ အကယ်၍ ထည့်လိုက်အံ့။ ပက္ခိတ္တကာမော၊ သည်။သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့"ဟု အနက်ပေး။

သစေ ဧဝံ အကတ္ဘ-အစရှိသောစကားကို သာမဏေရဘာဇနသ-အစရှိသော ရှေးစကားအား လျော်စွာသာလျှင် ဆိုသတည်း။ နိရာပေက္ခအား ဖြင့် စွန့်သော သာမဏေ၏လက်၌ ထည့်သည်ဖြစ်စေ။ ကိုယ်တိုင်ထည့်သည်ဖြစ်စေ။ သပိတ်ကဲ့သို့ အာမိသမရှိသည်ကို ပြုဘွယ်မရှိဟု မှတ်အပ်၏။

ဧဝံ၊ ဤသို့ရည်စူးရင်းဖြစ်သော သာမဏေအား နိရာပေက္ခအားဖြင့်စွန့်၍ အနီးအပါး၌တည်သော သာမဏေ၏လက်၌ ထည့်ခြင်းကို။ အကတ္ဘာ၊ မပြုမူ၍။

နု ပိဒဟိတပ္ပံ- ဟူသော စကားကိုဖွင့်ရာ၌ တေရသကဏ်ဍီကာဆရာနှင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာအယူမတူကြ၊ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဋီတံ။ တထေဝ ဋပေတပ္ပံ- ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကိုရ၍ တေရသကဏ်ဍီကာဆရာ ဆိုတိုင်းသာလျှင် သင့်လျော်မည်ထင်သတည်း။

သဖလံ မဟာသာခံ-အစရှိသောစကား၌ ဗီဇဂါမ်အဖြစ်မှ လွတ်စေခြင်းငှါ ကပ္ပိယံ ကာရေတ္ဗာ-ဟူသော စကားကို ဆိုသတည်း။

သယံ၊ အလိုလို။ ပတိတမေဝ၊ ကျသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊၏။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ အကပ်မြောက်သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဝါ။ အကပ်မြောက်၏။

သုက်ခဟာတတော-အစရှိသောစကား၌ ရဟန်းသည် ၎ငေးထယျစိတ်ရှိသဖြင့် ကင်းထားရာအရပ်၏ အတွင်း၌တည်လျက် အပသို့ ပတ်တမြားလုံးကို လှိမ့်လိုက်သော် မတန့်မရပ်မူ၍ လိမ့်သဖြင့် အပသို့ကျမူ အဒိန္နာဒါနမြောက်သကဲ့သို့ ဟူလို သတည်း။

မစ္ဆိကဝါရဏတ္ထံ- အစရှိသော စကား၌ ဗီဇဂါမ်အဖြစ်မှ လွတ်စေခြင်းငှါ ကပ္ပိယံ ကာရေတ္ဗာ-ဟူသော စကားကို ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနော-ဒနီဋီကာ၌ "ပဋိဂ္ဂဏာတီတံ ဆာယတ္ထာယ ဥပရိဓာရယမာနာ" အစရှိသော

စကားကို ဆိုသတည်း။ ထိုစကားရပ်တွင် ကပ္ပိယံ ကာရေတ္ဝာ ဟူသော စကားကိုငဲ့၍ ဆာယတ္ထာယ။ပ။ ဆိုဧည့်ယျ-ဟူသော စကားကို ဆိုသတည်း။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဟူသောစကားကိုငဲ့၍ "တတ္ထ"။ပ။ ပါဌေထယျစ- ဟူသော စကားကို ဆိုသတည်း။

အာဝုသော တုယ္ဟံ ယာဂုံ-အစရှိသော စကား၌ ပထမမထေရ်သည် သာမဏေ၏ ယာဂုသပိတ်ကို "တုယ္ဟံ ယာဂုံ မယ္ဟံ ဒေဟိ"ဟု ဆို၍ သာမဏေ၏ သပိတ်ကိုယူပြီးလျှင် မိမိ၏အဖို့ဖြစ်သော သပိတ်ကိုသာ သာမဏေအား ပေးအပ်၏။ ဒုတိယမထေရ်သည်လည်း ပထမမထေရ်က ပေးသည်ဖြစ်၍ သာမဏေဥစ္စာဖြစ်ပြီးသော သပိတ်ကိုတောင်းရှိယူပြီးလျှင် မိမိ၏အဖို့ဖြစ်သော သပိတ်ကို သာမဏေအား ပေးအပ်၏။ ဤနည်းဖြင့်တောင်းရှိ သောက်ရမည် ဟူလိုသတည်း။

တေလာဒီနိ၊တို့ကို။ဟရန္တာနဉ္စ၊ဆောင်ကုန်သောရဟန်းတို့အား လည်းကောင်း၊ ဆာယာဒီနံ၊ တို့၏။ အတ္ထာယ၊ငှါ။ သာခါဒီနိ၊ တို့ကို။ ဟရန္တာနဉ္စ၊ တို့၏ လည်းကောင်း။ဤမေသဉ္စ၊ ဤဆန်ထမ်းကုန်သော ရဟန်းတို့၏ လည်းကောင်း။ ဤဆိုအပ်သော ဥပမာဝတ္ထုကား ဤသို့

အာရောပေတ္ဝာ၊ ရဟန်းကိုယ်တိုင်တင်၍။ အဂ္ဂိ၊ ကို။ ဇဝါလေတ္ဝာ၊တောက်စေ၍။ဂစ္ဆာဟီတိ၊ သွားလော့ဟူ၍။ ဝတ္တေဗ္ဗော၊၏။

ဘိက္ခု ယာဂု အစရှိသော စကား၌ ယာဂုကျိုရန်ဆန်မခပ်မီက ရေနွေးသည်ကို မှတ်အပ်၏။ ပက္ကယာဂုံ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာအစရှိသော စကား၌ အကပ်မခံအပ်သော ဆန်ကို ခပ်သောကြောင့် သာလျှင် အကပ်ခံရသတည်း။ အကပ်ခံစေ အပ်ပြီးသော ဆန်ကို အကပ်ကို မစွန့်မူ၍ သာမဏေကို ဆန်ခပ်စေသည်ဖြစ်မူ ကျက်သည်ကာလ အကပ်ခံဘွယ် မရှိဟု မှတ်အပ်၏။

အာလုဠေတိ၊ သဗ္ဗေသံ နဝင်္ဂုတိ-ဟူသော စကား၌ သာမံပါက ကြောင့် အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား မအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။

ဘိက္ခု နာ ပ်ကွာယ။ပ။ဌပိတော ဟောတိ-ဟူသောစကားကို တရဏဏက်ဋ္ဌကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် အကပ်ပျက်ခြင်း၏ အကြောင်း ခြောက်ပါးတို့တွင် အမှတ် မရှိသော အကြောင်းကြောင့် အကပ်ပျက်သည်ဖြစ်၍ တဖန် အကပ်ခံခြင်းငှါ ထိုက်သော သပိတ်ကို ရသည်၍ ဆိုသတည်း။ထို့ကြောင့် တရဏကဏ်ဋ္ဌကာ၌ "အာဓာရကေ ပတ္တော ဌပိတော ဓာရော တိတိ ပဋိဂ္ဂဟေတမ္ပပတ္တံ သန္ဓာယဝုတ္တံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ "ပဋိဂ္ဂဟေတမ္ပပတ္တံ၊ အကပ်ပျက်ခြင်း အကြောင်း ခြောက်ပါးတို့တွင် အမှတ်မရှိသော အကြောင်းကြောင့် အကပ်ပျက်သည်ဖြစ်၍ တဖန် အကပ်ခံခြင်းငှါ ထိုက်သောသပိတ်ကို" ဟု အနက်ပေး။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် "ဆုံးခံလှည့်လည်စဉ် မြို့ကျခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့် အကပ်ပျက်သည်ဖြစ်၍ တဖန် အကပ်ခံခြင်းငှါ ထိုက်သော သပိတ်ကို ဟု အနက်ပေး။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်ဆုံးခံလှည့်လည်စဉ် မြို့ကျခြင်း အကြောင်းကြောင့် အကပ်ပျက်သည်ဖြစ်၍ အကပ်မခံ အပ်သေးသော အာမိသရှိသောသပိတ်ကို တဖန်အကပ်ခံခြင်းငှါ ထားသည်ကိုရသည်၍ ဆိုသတည်း။ ဤသို့ဋီကာနှစ်ဝါဒကို ဝေဒ၍မှတ်။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၃၂၄)၌ကား "အာဓာရကေ ပတ္တောဌပိတော ဟောတိ၊ ယထာ ပဋိဂ္ဂဟိတ ဘဝဝေ နိရာလယော" ဟု မိန့်အပ်၏။ "ယထာ ပဋိဂ္ဂဟိတဘာဝေ၊ အကြင်အကြင်အကပ်ခံပြီးသည်၏ အဖြစ်၌။ နိရာလယော၊ အာလယမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဌပိတော၊ ထားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။" ၏ဟု အနက်ပေး။

ဘတ္တံ နဝင်္ဂုတိ ဟူသောစကား၌ ဒုရူပစိဏ္ဏ ဖြစ်သောကြောင့် မအပ်သည်ဟု မှတ်း ဌပေတို့ သဗ္ဗေသံ နဝင်္ဂုတိ ဟူသော စကား၌ ဥဂ္ဂဟိတကဖြစ်သောကြောင့် မအပ် သည်ဟုမှတ်။

စာလေတိဘိ ဝိနံ့ကာရဏ်ံ စာလေတိ-အစရှိသော တေရသကဏ်ဋီကာ စကား၌ ပရိဘောဂါရဟ အာရိဘောဂါရဟဖြစ်သော အသီးရှိသော သစ်ခက်ကို ကြည့်ရှုလိုခြင်း အစရှိသော အကြောင်းမရှိမူ၍ ကိဉ္စာဓိပ္ပာယအားဖြင့် လှုပ်သော် ပရိဘောဂါရဟ- အသီးဖြစ်အံ့။ ကိဉ္စာဓိပ္ပါယ-ကြောင့် ဒုက္ကဋ်တစ်ချက်၊ဒုရုပစိဏ္ဏကြောင့် ဒုက္ကဋ်တစ်ချက်။ဤဒုက္ကဋ်အာပတ် နှစ်ချက် သင့်သည်။ အနုကြောင်းရှိ၍ပင် လှုပ်သော်လည်း ပရိဘောဂါရဟ အသီးဖြစ်အံ့၊ ဒုရုပစိဏ္ဏ ဒုက္ကဋ်သင့်၏။ အပရိဘောဂါရဟအသီးဖြစ်အံ့၊ဒုရုပစိဏ္ဏမဖြစ်။ အသီးကြွက်မှုပ္ပဘုတဂါမပါစိတ် အာပတ်သင့်လေသည် ချည်းတည်းဟုမှတ်။

ဖလရုက္ခံ ပန-အစရှိသော စကား၌ ဝန္ဒတိ-ဟူ၍ လည်းကောင်း နဝဋ္ဌတိ-ဟူ၍ လည်းကောင်း ပါဠိနှစ်ထွေရှိ၏။ ထိုနှစ်ထွေတို့တွင် ပဋိသေဓ ဝါစကဖြစ်သော နအက္ခရာကင်းသော ဝဋ္ဋတိ-ဟူသောပါဠိသာ အသင့်ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ(၁၅၀၉)၌ ''ဖလရုက္ခံ ပရာမဋ္ဌံ တမပဿယိတုမ်ပိဝါ။ ကဏ္ဍကေ ဗန္ဓိတုံ ဝါပိ။ ဘိက္ခုနော ကိရ ဝဋ္ဋတိ'ဟု မိန့်အပ်၏။

တထာပိ အတ္တနော အညဿ ဝါအစရှိသော တေရသကဏ် ဋီကာစကား၌ ရဟန်းတို့သည် သာမဏေတို့၏ အကျိုးငှါ ဒေါမကမ်းသကို ကောက်ယူသော အရာဖြစ်၍ အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏ မဖြစ် ဟူသော အနက်ကို ပြုသဖြင့် သာမဏေတို့ ကောက်ယူသော် အာမကသမံသပဋိဂ္ဂဟဏမဖြစ်ဟု သိအပ်၏။

သဒ္ဓစ ပန မူလေပိ-အစရှိသောစကား၌ ဆီကို အာမိသနှင့်မရောမူ၍ သုံးဆောင်သော်ခုနှစ်ရက် အပ်သတည်း။ထိုခုနှစ်ရက်ထက်အလွန်မူကား အာမိသအစရှိသော သူတို့၏အကျိုးငှါ ဆောင်သည်ဖြစ်ငြားသော်လည်း အကပ်ခံပြီးဖြစ်သောကြောင့် မအပ်။ အာမိသနှင့်ရောရှိ၍ သုံးဆောင်သော် ထိုနေ့ နံနက် အခါသာ အပ်သတည်း။

ဝုတ္တောကာသတေ ဆိန္နိတ္ထာ-အစရှိသောစကား၌ တစ်တောင်မှန်မှန် တိုင်းတွာပြီးလျှင် ဤအရပ်မှဖြတ်၍ တစ်ဇတာင်အတိုင်း အရှည်ရှိသောကြံကို ယူလော့ဟု နိရာပေက္ခအားဖြင့် ပေးသောအခါ သာမဏေသည် တစ်တွာခန့်မျှသာလျှင် ဖြတ်၍ယူမူ ပိုင်းခြားတိုင်းသောအရပ်မှ မဖြတ်မူ၍ ပိုင်းခြားအပ်သောအရပ်အောက်ယုတ်၍ဖြတ်သောကြောင့် သာမဏေ၏ဥစ္စာဖြစ်သောကြောင်း ကျန်ရစ်သော တစ်ထွာခန့်မျှသောကြံသည် အကပ်ပျက်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

သဓေ လောဇဿာမဏေယော အစမ်္ပိသောစကား၌ ငါ၏ဥစ္စာပြုအံ့ဟု ယူခါ ယူခါထား၊သောကြောင့်သာလျှင် အကြောင်း အကပ်ပျက်သတည်း။ ကြည့်ရှုလို၍

ယူခါယူခါအဖန်ဖန်ထားသော် အကြောင်း အကပ်မပျက်ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် တရသကဏ်ဋီကာ၌။ "ဂဏ္ဌိတ္ဌာတိ မယုံ ဣဒံ ဂဏ္ဌိဿာမီတိ ဂဟေတ္ဌာ" ဟု မိန့်အင်၏။

အခိုးတံမှ ရှု၍ ထုက်သောအခိုးနှင့် သပိတ်အစရှိသည်တို့ကိုဖုတ်ရာ မီးဖိုမှ ထုက်သောအခိုးသည် အခိုး၏အဖြစ်ဖြင့် တူလေငြားသော်လည်း အခိုးတံမှ ရှု၍ ထုက်သောအခိုး၏ အဗ္ဘောဟာရိက–ဖြစ်သောကြောင့် အခိုးတံကို ကပ်ပြီးဖြစ်အပ်သတည်း။ ကပ်ပြီးမဟုတ်မူ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်သင့်သတည်း။ သပိတ်အစရှိသည်ကိုဖုတ်ရာ မီးဖိုမှထုက်သောအခိုး၏ကား အဗ္ဘောဟာရိကဖြစ်သောကြောင့် ထင်းကိုအကပ်ခံပြီး မဟုတ်သော်လည်း အာပတ်သင့်သည်း။ ဤဥဒ္ဒေသ်အခိုးနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကို ပြခြင်းငှါသာလျှင် ဘိက္ခုမူမဝတ္တိ–အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ထိုနေ့ အခိုးတံကို အကပ်ခံပြီးလျှင် အခိုးကိုရှုသော်၍ ယာဝကာလိကကို သုံးဆောင်ခြင်းငှါ သင့်သည် မသင့်သည်ကို ပြုလိုရင်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဤစကား၌ တရသကဏ်ဋီကာဆရာ ဝမတိဝိနောဒနိဋီကာဆရာ နှစ်ပါးတို့ ဖွင့်တိုင်း အဓိပ္ပါယ်ကိုယူသော်လည်း ဤစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုကျိုး မရှိသည်မဟုတ်။ ဆိုကျိုး ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ အခြို့ကုန်သော ဆရာတို့ကား ယာဝကာလိကကို သုံးဆောင်ခြင်းငှါ သင့်သည် မသင့်သည်ကို ပြလိုရင်းဟု မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍ တရသကဏ်ဋီကာဆရာ, ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာဆရာနှစ်ပါးတို့ ဖွင့်တိုင်း အဋ္ဌကထာ၌ အဓိပ္ပါယ်ကို ယူခဲ့ရသော် ဤစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုကျိုးမရှိဏာဟု နှလုံးပိုက်၍ ရှေးရှေးသောနေ့၌ အခိုးတံကို အကပ်ခံပြီးလျှင် အခိုးကိုသောက်ရှုခြင်းကြောင့် လည်ချောင်းခံတွင်းသည် ဆေးဒါန်းမြင်းသီလာဖြင့် လိမ်းကြံအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော်လည်း ယာဝကာလိကကို သုံးဆောင်သောအခါ သန္ဓိဝိဒေါသ–မဖြစ်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ယူကြလေကုန်သတည်း။ မသင့်လေ။

ဘတ္တုဂ္ဂါရော၊ ကြို့စာသည်။တာလုံ၊လည်ချောင်းကို။ အာဟာစ္ဆိ၊ ဆဲခိုက်၍။ မုခံ၊ ခံတွင်းသို့။ အပတ္ဘာ၊ မရောက်လာမူ၍။ အန္တောယေဝ၊ လည်ချောင်းအတွင်းသို့သာလျှင်။ ပဝိသတိ၊ နေလွဲသောအခါ၌ပင် ဝင်မြဲတိုင်း ဝင်လေအံ့။

မုခံ၊ခံတွင်းသို့။ ပဝိဋ္ဌံ၊ ကြို့တက်၍ဝင်လာသော ကြို့စာကို။ ရသော၊ သည်။ ပဝိသတိ၊ နေလွဲသောအခါ၌ဝင်အံ့။ ကဏ္ဌာရေတ္ဘာ၊ အာမိသကုန်အောင်ဟတ်၍။ ဥဒကဂတိကာဝေ၊ တည်း။တသ္မာ၊ ကြောင့်။အပဋိ-

ဂ္ဂဟေတ္ဝာ၊ အကပ်မခံမူ၍။ ပရိဘုဉ်တုံ၊ ဌ္ဂါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ။ကတကဋ္ဌနှ၊ အကပ်ခံအပ်, မခံအပ်သော ခပေါင်းရေကြည်စေ့ဖြင့်။

အကဲပ်မခံအပ်သော်လည်း ခပေါင်းရေကြည်စေ့ဖြင့် ကြည်စေအပ်သော ရေဆည် ခပေါင်းရေကြည်အစေ့အရသာ မထင်သောကြောင့် သန္ဒိဓိဒေါသ-ကို မဖြစ်စေနိုင်လေ။ ထို့ကြောင့်"အဝ်မိသေန သဒ္ဓိံ ဝဋ္ဋတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ရေ၌ ခပေါင်းရေကြည်စေ့အရသာ မထင်သောကြောင့်သာလျှင် အာမိသနှင့် တကွ အပ်လေသတည်း။

ယသ္မာ ကဋ္ဌကဋ္ဌဥဒကံ-အစရှိသော တေရသကဏ်ဍိကာစကား၌ ခပေါင်း ရေကြည်စေ့ အရသာသည် ရေ၌မကြွင်းကျန်ရစ် ဟူလိုသတည်း။

ကပိတ္ထဖလာဒီဟိ၊ ထို့နှေ့ အကပ်ခံအပ်ပြီးသော သီးသီးအစရှိသည် တို့ဖြင့်။ ပဿာဒိတံ၊ မိမိကိုယ်တိုင် ကြည်စေအပ်သောရေကို။ ပုရေဘတ္တမေဝ၊ နံနက်အခါ၌သာလျှင်။ ပါတုံ၊ ဌ္ဂါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ တနည်းကား ကပိတ္ထဖလာ-ဒီဟိ၊ ထို့နှေ့ အကပ်မခံအပ်သော သီးသီးအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပဿာဒိတံ၊ လူသာမဏေတို့ ကြည်စေအပ်သောရေကို။ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ၊ အကပ်ခံ၍။ ပုရေ-ဘတ္တမေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ပါတုံ၊ သောက်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။

သီးသီးအရသာ ရေ၌ထင်တတ်သောကြောင့် ဤစကားကို အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်ဆိုသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် အကပ်မခံ အပ်သော သီးသီးအစရှိသည်တို့ဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် ကြည်စေအပ်သောရေ လူသာမဏေတို့ ကြည်စေအပ်သောရေ ဤရေနှစ်ပါးကို အကပ်မခံမူ၍ သောက်သော်လည်း အပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတကအာပတ် မသင့်ဟု သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊၃၇)၌ "ပုရေဘတ္တမေဝ ဝဋ္ဋတီတိ အပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတာ ပတ္တိဟိ အဗ္ဗောဟာရိကမ်ပိ ဝိကာလဘောဇနာပတ္တိဟိ အဗ္ဗောဟာရိကန္တိ ဒဿေတိ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိကာလဘောဇနအာပတ်တို့ဖြင့် အဗ္ဗောဟာရိက ဖြစ်ခဲ့သော် အပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတအာပတ်ဖြင့်လည်း အဗ္ဗောဟာရိကဖြစ်သောကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ စကားကို စဉ်းစားရန်ရှိသတည်း။

ခရတ္တောသု ကသိတဋ္ဌာနေ-အစရှိသော စကားကို လယ်ထွန်ရာအရပ်၌ တည်သော ပြစ်ခဲ့သောရေသည် များသောအားဖြင့် လက်မျက်နှာတို့၌ ခြောက်သွေ့သည့်အခါ ဖြူသောမြေအဆင်းကိုပြုလျက် ကပ်ငြိတတ်သော ကြောင့်သာလျှင် မိန့်ဆိုသတည်း။ လည်ထွန်ရာအရပ်၌ တည်သောပြစ်ခဲ့သော

ရေပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း လက်မျက်နှာတို့၌ ခြောက်သွေ့သည့်အခါ ဖြူသော မြေအဆင်းကိုပြလျက်မကပ်မငြိမူ အာပ်ခံဘွယ်မရှိ။ဝိမတိနောဒနီဋီကာ၌မူကား "ဗဟလန္တိ ဟတ္ထမုခေသု အလဂ္ဂနကမ်ို ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ" ဟု ဆို၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာ သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူသည်ဖြစ်အံ့။ လက်မျက်နှာတို့၌ ခြောက်သွေ့သည့်အခါ ဖြူသောမြေအဆင်းကိုပြလျက် မကပ်ငြိသည်ဖြင့်ပါလျက်နှင့် အာပဒ်ခံကြောင့် အာပ်ခံရန်ရှိပါသနည်းဟု လျောက်ထားရန်ရှိသတည်း။

သစေ သန္ဓိတ္တာ ကန္ဒရာဒီနိ-အစရှိသောစကားကို လယ်ထွန်ရာအရပ်မှစီး၍ ချောက်အစရှိသည်သို့ဝင်ပြီးလျှင် မြစ်ကိုပြည့်စေသည်ရှိသော် မျှားသောအား ဖြင့် လက်မျက်နှာတို့၌ ခြောက်သွေ့သည့်အခါ ဖြူသောမြေအဆင်းကိုပြလျက် မကပ်မငြိတတ်သောကြောင့်သာလျှင် မိန့်ဆိုသတည်း။ မြစ်ကိုပင်ပြည့်စေသော်လည်း လက်မျက်နှာတို့၌ ခြောက်သွေ့သည့်အခါဖြူသောမြေအဆင်းကိုပြလျက် ကပ်ငြိမူကား အာပ်ခံမှသာလျှင် အပ်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ပါနီယဃဋ္ဋေ-အာရဂိသော စကား၌ ပန်းအရသာထင်သောကြောင့် အာပ်ခံအပ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ပါသမတ္တံ တိဋ္ဌတိ-ဟူသောစကား၌ ပန်းပွင့်အရသာမထင် ဟူလို သတည်း။

ဘိက္ခုနော ဌပိတပုပ္ဖ ဝါသိတက ပါနီယတော-အစရှိသောစကား၌ သာမဏေတို့သည် ရဟန်းတို့၏အကျိုးငှါယူ၍ ရဟန်းတို့၏ သောက်ကြွင်းကို သာမဏေတို့ပြန်၍ လောင်းသော်လည်းကောင်း။ မိဒိတို့၏အကျိုးငှာပင် ယူသော်လည်း သောက်ကြွင်းကိုပြန်၍ လောင်းအံ့ဟုနှလုံးပိုက်၍ ယူပြီးလျှင်ပြန်၍လောင်းသော်လည်းကောင်း အာပဒ်ခံဖွယ်ကိစ္စမရှိဟု မှတ်အပ်၏။ တရသကဏ်ဋီကာ၌ရှု၍ ဆိုသတည်း။

ဌပိတပုပ္ဖဝါသိတကပါနီယတော၊ အကပ်ခံ၍ထားအပ်သော ပန်းပွင့်ထုံအပ်သော ပန်းအရသာထင်သောရေမှု။

ပဒုမသရာဒီသု-အစရှိသောစကား၌ ပန်းအရသာမထင်သောကြောင့် ရေကို အကပ်မခံမူ၍ ယူခြင်းငှာ အပ်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

ခီရံ တာဝ ဝဋ္ဋတိ-ဟူသောစကားဖြင့် အပ်သောအသားရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ နို့ရည်၏ ပကတိအားဖြင့်ပင်လျှင် အပ်သည်၏အဖြစ် မအပ်သော အသားရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ နို့ရည်၏ အာကပ်ိယမံသ-အားလျော်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ထုလွှစဉ်း

အာပတ် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို မဖြစ်စေဘုတ်သောကြောင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှာ အပ်သည်၏အဖြစ်တို့ကိုသာလျှင် ပြသတည်း။ အကပ်မခံမူ၍ သုံးဆောင်ခြင်းငှါ အပ်သည်၏အဖြစ်ကိုမူကား မပြု။

အဿု။ပ။သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ-ဟူသောစကားဖြင့်လည်း အပ်သောအသားရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ မျက်ခွည်အစရှိသည်တို့၏ ပကတိအားဖြင့် အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် မအပ်သောအသားရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ မျက်ရည်အစရှိသည်တို့၏ အကပ္ပိယမံသ-အား လျော်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုက်သည့် အားလျော်စ့ာ ထုလ္လစည်းအာပတ် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကိုမဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုသာ ပြသတည်း။ အကပ်မခံမူ၍ သုံးဆောင်ခြင်းငှါ အပ်သည်၏အဖြစ်ကိုမူကား မပြု။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနော-ဒနီဋီကာ၌ "သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတီဘိ အတ္ထနော ပရေသဉ္စ သရီရနိဿိတံ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ အကပ္ပိယမံသာနုလောမတာယ ထုလ္လစ္စယာဒိ နဇနေတီတိ အဓိပ္ပါယော" ဟု မိန့်အပ်၏။ လူဘို့၏မျက်ရည်အစရှိသည်တို့သည် လူသား အားလျော်ခြင်းတည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် ထုလ္လစည်းအာပတ်ကို မဖြစ်စေကုန်။ ကြင်းကျန်သော ဆင်အစရှိကုန်သော မအပ်သော အသားရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ မျက်ရည်အစရှိသည်တို့သည် ဆင်သားအစရှိကုန်သော ကိုးပါးကုန်သော အကပ္ပိယမံသတို့အား လျော်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို မဖြစ်စေကုန် ဟူလိုသတည်း။ နို့ရည် မျက်ရည် အစရှိသည်တို့သည် အလို့အလျောက် တံ့ည်ရွှဉာနမှ ပြတ်ကြွေကုန်၍ ကျကုန်သည်လည်း၊ မပြတ်မခွေကိုယ်၌ကည်နေကုန်သည်လည်း ရှိကုန်သည်။ အလုံးစုံပင် အကပ်မခံဘဲ အပ်လေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယံ ပနေတ္ထ ဉာနတော-အစရှိသောစကားကို မိန့်ဆိုအပ်သတည်း။

ရဟန်းဖြစ်စေ ရဟန်းမဟုတ်စေ သတ္တဝါဖြစ်စေ အမှတ်မရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်အင်္ဂါမှ ရွှေလျောကုန်သဖြင့် အလိုအလျောက် ပြတ်ကြွေကုန်၍ သပိတ်အစရှိသည်တို့၌ ကျကုန်သော နို့ရည် မျက်ရည်အစရှိသည်တို့ကို အကပ်ခံအပ်ကုန်သတည်း။ မိမိ၏လည်းကောင်း၊ မိမိမဟုတ်စပါးကုန်သော ရဟန်းတို့၏ လည်းကောင်း ကိုယ်နှင့်မပြတ်မကြွေတည်နေကုန်သော နို့ရည်၊ မျက်ရည် အစရှိသည်တို့မူကား အကပ်ခံပြီး ပစ္စည်း၏အဓိပ္ပာယ်၌ ကည်ကုန်သောကြောင့် အကပ်မခံမူ၍ သုံးဆောင်အပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့မဟုတ်ပါးကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်၌ မပြတ်မကြွေတည်နေကုန်သော နို့ရည် မျက်ရည် အစရှိသည်တို့ကိုမူကား မပြတ်မကြွေ တည်နေကုန်သော်လည်း အကပ်ခံပြီး ပစ္စည်း၏အဓိပ္ပာယ်မတည်ကုန်

သောကြောင့် အကပ်မခံမူ၍ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မအပ်လေကုန်။ ဤသို့ခဲ့ခြမ်း စိတ်ဖြာ၍ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ မှတ်ကြကုန်ရာသတည်း။

ဟတ္ထဝေါ၊ လက်၌လည်းကောင်း။ သယံ၊ အလိုလို။ ဝိစ္ဆိန္နိတ္ဘာ၊ ဖြတ်၍။ ပတတိ၊ ကျအံ့။ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ၊ အကပ်ခံအပ်ပြီး ပစ္စည်း၏အရာ၌ တည်သည်သာလျှင်တည်း။

သယံ၊ အလိုလို။ ဝိစ္ဆိန္နိတ္ဘာ၊ ဖြတ်၍။ ပတနဘာဝတော၊ ကျခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ၊ အကပ်ခံရန်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဒုဗ္ဗာပိတံ၊ မကောင်းသဖြင့် မီးတိုက်အပ်သော လူရိုးသည် (ဝါ) မကျမ်းသော လူရိုးသည်။

စုဏ္ဏကဘွာ လေပေါ့ဟု ဆြဋ္ဌ ပဌမကွရာ ပ-နှင့် စာအမျှားရှိ၏။ စုဏ္ဏံကတွာ လေဟ-ဟူ၍သာလျှင် ကဏ္ဌဇ ဟ-အကွရာနှင့် ရှိရမည်။ လိဟအာသာဒနေ၊ လေဟတိ။ လေဟနိယံ ဟူ၍လာသော ဓာတုမာလာစကားကို ထောက်၍ ဤသို့သိသတည်း။ လိ၁ ဥပလေပေ။ လေပတိ။ လိတ်-ဟူ၍ လာသော ဓာတုမာလာစကားနှင့် မူကား မဆိုင်လေ။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားကိုထောက်၍ စုဏ်ံ ကတွာ လေပေဟု ဆြဋ္ဌ ပဌမကွရာ ပ-နှင့် မပြင်သင့်။ ဤအရာ၌ ဗာဟိရ ပရိဘောဂ-ကို မလိုအပ်။ အဇ္ဈတ္တပရိဘောဂ-ကိုသာ လိုအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် လိပ ဥပလေပ-အစရှိသော ဓာတုမာလာစကားနှင့် မဆိုင်လေသတည်း။

ဒန္တပေါန သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၅-အစေလကဝဂ်

၁-အစေလက သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၂၆၉။ ပရိဗ္ဗာဇကသမာပန္နော ဟူသောပုဒ်၌ ပရိဗ္ဗာဇကသဒ္ဒါသည် ဘာဝပွဓာနနိဒ္ဒေသ-ဖြစ်၍ ပရိဗ္ဗိဇ်ရဟန်းဒြပ်ကို မဟော။ ပရိဗ္ဗိဇ်ရဟန်း၏ အဖြစ်ကိုသာ ဟောသတည်းဟု ပြလိုသောကြောင့် ပရိဗ္ဗာဇကသမာပန္နောတိ ပဗ္ဗဇ္ဇသမာ-ပန္နော-ဟု ဖွင့်သတည်း။ "ပဗ္ဗဇ္ဇသမာပန္နော၊ ပရိဗ္ဗိဇ် ရဟန်း၏အဖြစ်၌ အကျမ်းဝင်သည်" ဟု အနက်ပေး၊

၂၇၃။ မယ္ဴနာမ ဣဒံ သန္တကံ-ဟူသော စကားကို ခွက်ကို မြေ၌ထား၍ ပေးသည်ကို လည်းကောင်း။ သပိတ်ကို သပိတ်ခြေ၌ လည်းကောင်း ထား၍ ဤသပိတ်မှ ယူလော့ဟု ပေးသည်ကို လည်းကောင်း ရည်၍ ဆိုသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာကို မှီးသတည်း။

အစေလကသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၂—ဥယျောဇန သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၂၇၆။ ဝုတ္တာဝသေသံ။မာကုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဟသိတုကာမော အစရှိသည်ဖြင့် တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူအပ်သော လွန်ကျူးခြင်းမှု ကြောင်းကျန်သော။

ဒဿနူပစာရံ ဝါ သဝနူပစာရံ ဝါ ဝီဇဟန္တဿ-ဟူသော စကား၌ ပထမအနိယတသိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့ သဝနူပစာရံ ဝါ -ဟူသော စကားကို လိုရင်းမဟုတ် အတ္ထုဒ္ဓါရမျှသာ။ ဒဿနူပစာရံ ဝါ -ဟူသော စကားလိုရင်းဖွင့်ဆိုပုံကား ဤမှတ်ထင်သတည်း။

ဝုတ္တပ္ပကာရံ။ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ 'ဟသိတုကာမော-အစရှိသဖြင့် ဟော တော်မူအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။

ဥယျောဇနသိက္ခာပဒဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။

၃-သဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၇၉။ သယနီဃရေ- ပုဒ်၌ သယနီသဒ္ဒါသည် သိဓာတ် အနီယပစ္စည်း ဖြင့် ပြီးသည်ဖြစ်၍ ယ-အက္ခရာ ကျေသတည်းဟု ပြဆိုသောကြောင့်ကာရီ ကိုဖော်ပြသောအားဖြင့် သယနီယဃရေ· ဟုဖွင့်သတည်း။

၂၈၀၊ ဣတ္ထိ စ ပုရိသော စ ဥဘော အနိက္ခန္တာ ဟောန္တိ (ဝိ၊၂၊၁၂၇) ဟူသောစကားကို ရှု၍ "သဟဥဘောဟိ ဇနေဟိတိ သဘောဇနံ" ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း။ ဣတ္ထိ ဧစ၀ ဟောတဲ့ ပုရိသော စ-ဟူသောစကားကိုရှု၍ သဘောဇနေတိ သဘောဂေ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတဿ ဟိ ပုရိသဿ-အစရှိသော အကြောင်းစကားသည်ကား နောက်အဖွင့်၏ ယုတ္တိအကြောင်း စကားတည်း။ တနေ၀ဿ-အစရှိသောစကားသည် ရှေးအဖွင့် နောက်အဖွင့် နှစ်ပါးစုံ၏ အာဂုမ်အကြောင်းစကားတည်း။

"တနေ့၊ထိုသို့ သဘောဇနေ- ဟူသောပုဒ်၌ သဟ ဥဘောဟိ ဇနေဟိ -ဟူသောအနက် သဟဘော၎ဂေဟိ-ဟူသောအနက်ဖြစ်သင့်သည်အဖြစ်ကြောင့် သာလျှင်"ဟု အနုက်ပေး။

နိသင်္ဃံ ကပ္ပေယျာတိ မဟာလွကေ ဃရေ-အစရှိသော ပါဠိတော်စကားဌ် ဝိမတ်ဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ငါးတောင်ပမာဏရှိသော အိမ် သည် ထိုအိမ်၏ အလယ်အရပ်ကို လွန်သည်ရှိသော် ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတ္ဘ-ဟုဟောတော်မူတိုင်း ဟတ္ထပါသဝိဇဟန· သဘောကို ရသောကြောင့် မလွဟကဃရမည်၏။ ငါးတောင်အောက် ယုတ်သော ပမာဏ ရှိသော အိမ်သည် ထိုအိမ်၏ အလယ်အရပ်ကိုလွန်ခါမျှဌ် ဟတ္ထပါသဝိဇဟန သဘောကို မရ။ ပိဋ္ဌံသံ အတိက္ကမိတ္ဘာဟု ဟောတော်မူတဲ့င်း ပိဋ္ဌံသ အတိက္ကမန သဘောကိုသာလျှင် ရသောကြောင့် ခုဒ္ဓကဃရမည်၏။

တရသကဏ်ဋီကာ ဆရာ၏အလိုအားဖြင့် ငါးတောင် ပမာဏရှိသော အိမ်သည် ထိုအိမ်၏ အလယ်အရပ်ကို လွန်သည်ရှိသော် ပိဋ္ဌံသအတိက္ကမန သဘောကို ရသောကြောင့် ခုဒ္ဓကဃရမည်၏။ ငါးတောင်ထက် လွန်သော အိမ်သည် ဟံခါးပေါက်မှု ဟတ္ထပါသဝိဇဟန သဘောကိုသာလျှင် ရသော ကြောင့် မဟလ္လကဃရမည်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာသည် ဟတ္ထပါသ-ဝိဇဟနကို ပမာဏပြုသတည်း။ တရသကဏ်ဋီကာ ဆရာသည်ကား ပိဋ္ဌံသ အတိက္ကမနကို ပမာဏပြုသတည်း။ ဟတ္ထပါသဝိဇဟနကိုသာလျှင် ဟောတော် မူရင်း ဖြစ်လေသည်နှင့် ဟတ္ထပါသဝိဇဟနကို မရရာဌ်သာလျှင် ပိဋ္ဌံသ အတိက္ကမနဖြင့် ဆုံးဖြတ်သင့်သတည်း။ ဟတ္ထပါသဝိဇဟနကို ရရာဌ်ကား ပိဋ္ဌံသအတိက္ကမနဖြင့် မဆုံးဖြတ်သင့်။ ဟတ္ထပါသဝိဇဟန ဖြင့်သာလျှင်ဆုံးဖြတ် သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိဓတိဝိနောဒနီဋီကာ ဖွင့်ပြတိုင်း သင့်လိမ့်မည်ထင် သတည်း။ ဝမတိဝိနောဒဋီကာဌ်။ "ပါဠိယံ၊ ဌ်။ ဝိတရာဂါတိဝစနေန၊ ဖြင့်။ အပရိယုဋ္ဌိတရာဂါနဿ၊ ထိုးကျင့်နှိပ်စက်ဆဲ ဖြစ်သောရာဂ မရှိကုန်သော ပုထုဇဉ်သောတာပန်သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လည်းကောင်း။ အနာဂါမိနဿ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ သဂ်ဟော၊သည်။ ဟောတိ၊ ၏။"ဟု အနုက်ပေး။ ရဟန္တာကိုသာလျှင် ဝိတရာဂါဟူသော စကားဖြင့် ယူရသည်မဟုတ် ဟူလို သတည်း။

သဘောဇနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၂၀၄။ ယထာစသဘောဇန သိက္ခာပဒံ ဟူသောစကားဌ် စသဒ္ဓါသည် ဝိဓသသတ္ထဇောတကတည်း။

စတုတ္ထ ပဋ္ဌမ သိက္ခာပုဒ်ပြီး၏။

၆။ စာရိတ္တ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၂၉၄။ ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ "အကပ္ပိယနိမန္တနေန၊ ဖြင့်။ နိမန္တိတောဝ၊ သော"ဟု အနက်ပေး။ ထိုကြောင့် ပဒဘာဇနီ၌ "နိမန္တိတောနာမ ပဉ္စန္နံ "အစရှိသော စကားကို ဟောတော်မူအပ်၏။ အဋ္ဌကထာပရမ္ပရဘောဇနသိက္ခာပုဒ် အဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၈၅)၌လည်း ဇတ္ထ ပန မဟာပဒုမတ္ထေရော အာဟ-အစရှိသောစကား ကို မိန့်အပ်၏။

၂၉၅။ နိမန္တိတောဝ သဘတ္တော သမာနောဟူသောစကားကို ပုရောဘတ်ဝါ ပစ္ဆာ ဘတ်ံ ပါ-ဟူသော စကားနှစ်ပါးစုံနှင့်ယှဉ်။ ထို့ကြောင့်ပဒဘာဇနီ၌ ပုရောတ်ံနာမ ယေန နိမန္တိတော-အစရှိသောစကားကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ဒုတိယဝတ္ထုကို သာဓကမပြုလင့်။ ဆွမ်းစားပြီးသည် နောက်ကာလ၌ မုန်းမတ်မတ်တည့်အောင်သောကာလသည် ပစ္ဆာဘတ္တ မည်သ တည်း။တို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၁၅၅-ဂါထာ)၌ "အဝိတိဝတ္တေ မဇ္ဈက္ခေ"ဟု မိန့်အပ်၏။

၂၉၆။ အဋ္ဌကထာ၌ အန္တောဝိဟာရေ-ဟူသောစကားကို ကျောင်းတိုက်တွင်းကို ရည်၍ဆိုသတည်း။ (ထိုစကားကို ပဿတိပ္ပသော ကြိယာ၌စပ်လေ) ယတ္ထ။ ပါ။ပဋ္ဌာယ-ဟူသောစကားကို ကျောင်းတိုက်မှ အပဖြစ်သော အရပ်ကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ အန္တော ဝိဟာရေ စ ယတ္ထ ဌိတာသာ ကုလာနိ ပယိရုပါသနစိတ်ံ ဥပဉ္စန္နံ။ တတော ပဋ္ဌာယ စ-ဟူ၍ စသဒ္ဒါကို ယှဉ်လေ။

မြင်အပ်သော ရဟန်းဟူသမျှသည် သန္တမည်လေသလော့ဟု မေးရန်ရှိသော ကြောင့် ယသ သက္ကာ-အစရှိသောစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ ဤစကားဖြင့် ယံ ပသေ ဝါအာဘိမုခေ ဝါ၊ ပဿတိ-ဟူသောစကားကို ဆင့်၍ထင်းရှားအောင် ဖွင့်သတည်း။ ထူကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၁၊၅၁၂။)၌ သန္တံ ဘိက္ခုန္တိ ကုလံ ဥပသက်မိဿာမိတိ ယသ္မိံ ပဒေသေ စိတ်ံ ဥပဉ္စန္နံ။ တဿ သာမန္တာ ဒ္ဝါဒသဟတ္ထဗ္ဘန္တရေ ဌိတံ ဘိက္ခုန္တိ အတ္ထော၊ ယထာဟ-ယတ္ထဌိတဿကုလာနံ ပယိရုပါသနစိတ်ံ ဥပဉ္စန္နံ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ယံ ပသေ ဝါ အာဘံမုခေဝါ ပဿတိ ယဿစ သက္ကာ ဟောတိ ပကတိဝစနေန အာရောစေတုံ။ အယံ သန္တော နာမာတိ-ဟုမိန့်အပ်၏။

ဣတောစိတောစ ။ပ။ နတ္ထိ-ဟူသော စကားသည် သန္တောနာမ-ဟူသော စကား၏ အကြောင်းစကားတည်း။ ယောဟိ-ဟူသောစကား၌ ဟိ-သဒ္ဒါသည်

ပက္ခန္တရတ္ထဇောတကတည်း။ ပရိယေသိတ္ဘာ ကာရော်စန ကိစ္စံနာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တတ္တာ–အစရှိသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာ စကားသည် သင့်လှပေစ့။

အာပုစ္ဆိဿာမိတိ၍။ ဂန္ဒာ၍။ တတ္ထ၊ ထိုဥပစာရ သိမ်တွင်း၌။

၃၀၂။ နိမန္တိတဿရဲ့ ဝါ၊ ဖိတ်ရင်းဖြစ်သော ဒါယကာ၏ အိမ်သို့ လည်းကောင်း–ဤစကားကိုထောက်၍ ထင်ရှားရှိသော ရဟန်းကိုမပန်မကြားမူ၍ ဖိတ်ရင်းဖြစ်သော ဒါယကာ၏ အိမ်သို့သွားရာ၌ အပြစ်မရှိသည်ကိုသိအပ်၏။ ပါဠိတော်၌“အညဿ၊ ဖိတ်ရင်းဖြစ်သော ဒါယကာမှတစ်ပါးသော ဒါယကာ၏။ ဃရူပစာရံ၊သို့”–ဟု အနက်ပေး။ အနာပတ္တိဝါရ၌။ “အညဿ၊ ဖိတ်ရင်းဖြစ်သော ဒါယကာမှ တစ်ပါးသော ဒါယကာ၏။ ဃရေန၊ဖြင့် ။ ယောမဂ္ဂေါ၊ အကြင်ရွာတွင်း ကျောင်းအစရှိသည်သို့ သွားရာလမ်းခရီးသည်။ဟောတိ၊ အံ့။ ဃရူပစာရေန၊ ဖြင့်။ ယောမဂ္ဂေါ၊ အကြင်ရွာတွင်း ကျောင်းအစရှိသည်သို့ သွားရောလမ်းခရီးသည်။ဟောတိ၊ အံ့။ တေန မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။အန္တရာရာမံ၊ ရွာတွင်းကျောင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ အံ့။ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၊ ၅၁၄)၌။ တေန ဃရေန ဃရူပစာရေန ဝါ ဂန္တုံဗမဂ္ဂေန တိတ္ထိယာရာမံ ဝါ ဘိက္ခုနူပဿယံ ဝါ ဂစ္ဆေဘာ အနာပတ္တိတိ အတ္ထော”ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ အနာပတ္တိ ဝါရေ၌။ အန္တရာရာမာဒိနညော၊ တို့၏သာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ကြောင့်။ ဝိဟာရတော၊မှ။ဂါမဝိထိ ၊ ရွာထွင်းလမ်းခရီးသို့။ အနုညာတကာရကံ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော ရွာတွင်း ကျောင်းသို့ သွားခြင်းအစရှိသော အကြောင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ အတိက္ကမန္တေ သာပိ၊ လမ်းခရီးဖြင့်သွားသောရဟန်းအား၊လည်း။ အာပတ္တိ၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ စင်စစ်မူကား။ ဃရူပစာရံ၊ သို့။ အတိက္ကမန္တေ သေဝ၊ သွားသောရဟန်းအား သာလျှင်။ အာပတ္တိ၊ ဒုက္ကဋ်အစရှိသော အာပတ်သည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အဖို့တပါးကို ဆိုဦးအံ့။ ပါဠိယံ၊ ဌ်။ အညဿ ဃရူပစာရံ သြက္ကမန္တေ သာပိ။ပဲ။ ပထမံ ပါဒံ ဥမ္မာရံ အတိက္ကာမေတိ တိအာဒိ၊ သော။ ယံဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊၏။ တံဝစနံ၊ကို။ ဂါမေ၊၌။ ပတိဋ္ဌံ၊ ရွာတွင်းသို့သွားအံ့ဟု သွား၍တည်သည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊၏။ တတ္ထာပိ၊ ကိစ္စကာရဏ်လည်း”ဟု အနက်ပေး။

စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။

၁.ပဝိဋ္ဌံ (ဆဋ္ဌမူ)

၇–မဟာနာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၀၃။ မာသမတ္တေန၊ တစ်လမျှဖြင့်။ မဟလ္လကတရော၊ ဘုရားသခင်ထက် အထူးသဖြင့်ကြီးသော။

အဂိလာနရဟန်းသည် အပိုင်းအခြား၏ အတွင်း၌တောင်းခြင်းငှါပင် မအပ်သေးသောကြောင့် "ရောဂေသတိ။ပ။ အဓိဝါသေတဗ္ဗာ"ဟူသော စကားကို အလျော်အားဖြင့်သာလျှင် မိန့်ဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ဒိဗ္ဗိ ဝါ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ဆေးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ တိဟိ ဝါ၊ သုံးပါးကုန်မသာ ဆေးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဝါရေတိ၊ ဖိတ်၏။ ပရိမာဏဝါသေန၊ အတိုင်းအရှည်၏ အစွမ်းဒေါသဖြင့်။ ပတ္ထေန ဝါ၊ စလယ် ကွမ်းစားဖြင့်လည်းကောင်း။ နာဠိယာ ဝါ၊ တစ်ခွက် ကွမ်းစားဖြင့်လည်းကောင်း။ အာဠှကေန ဝါ၊ တစ်ပြည်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဝါရေတိ၊ ဖိတ်၏။

ပတ္တနှင့် နာဠိ ဤနှစ်ပါးတူသည်လည်းရှိကြောင်းမတူသည်လည်းရှိကြောင်းကို ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍအဋ္ဌင့်၌ အကျယ်အဝန်းဖြင့် ငါဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးရှိသတည်း။ ဤ၌မူကား ပတ္တနှင့် နာဠိ တစ်ခြားစီဖြစ်သတည်း။

မိဿကဘတ္တေနာပိ၊ လူးပြောင်းအစရှိသည်ဖြင့် အရောရောဖြစ်သော ထမင်းဖြင့်လည်း။ ယာပေတုံ၊ မျှခြင်းငှါ။ သင်္ကောတိ၊ ၏။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ နဘောသင်္ကရဏီယံနာမ၊ ဆေးဖြင့်ကုဖွယ်မရှိသော အနာမည်သည်။ ဟောတိ။ ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား အနာပင် ရှိသော်လည်း မပြောပလောက်သည်ဖြစ်၍ လူးပြောင်း အစရှိသည်ဖြင့် အရောရောဖြစ်သော ထမင်းကို သုံးဆောင်မြဲတိုင်း သုံးဆောင်သဖြင့် ဤရိယာပုတ် တည်တန့်ခိုင်ခန့်ကျန်းမာပကတိ ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ဆေးကုမှ ဤရိယာပုတ်ဘည်တန့် ခိုင်ခန့်ကျန်းမာပကတိရှိသည် မဟုတ်သည် ဖြစ်အံ့။ ဆေးမကုလောက်သောအနာမည်၏ ဟူလိုသတည်း။

၃၁၀။ သံဃဝသေန ပဝါရိတေသု ပန-အစရှိသော စကား၌ သံဃာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖိတ်ထုမှ အပိုင်းအခြား၏အတွင်း၌ တောင်းသောအခါ သံဃာကိုင့်ကွက်သဖြင့် သင့်ရုံသာတောင်းရမည် ဟူလိုသတည်း။ ပါဠိတော်၌ ဘေသဇ္ဇ ပရိယေသနေယေဟိ အစရှိသောစကားဖြင့် ဆေးအပိုင်းအခြားထက်လွန်၍ အဂိလာနရဟန်း တောင်းရာ၌ မအပ်သည်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ရတ္တိပရိယေသန

ယာသူ-အစရှိသောစကားဖြင့် ညဉ့်အပိုင်းအခြားထက်လွန်၍ အဂိလာနရဟန်း တောင်းဆုဌ် မအပ်သည်ကိုပြတော်မူသတည်း။ ဘေသဇ္ဇပရိယန္တေစ ရတ္တိ ပရိ-ယန္တေစ အစရှိသောစကားဖြင့် ညဉ့်အပိုင်းအခြား၏ အတွင်းဌ် ဆေးအပိုင်း အခြားကိုလွန်၍ အဂိလာနရဟန်းတောင်းဆုဌ် မအပ်သည်ကို လည်းကောင်း။ ပိုင်းခြားအပ်သော ဆေးပင်မကုန်သေဉ်သည်း ညဉ့်အပိုင်းအခြားကိုလွန်၍ အဂိလာနရဟန်းတောင်းဆုဌ် မအပ်သည်ကိုလည်းကောင်းပြတော်မူသတည်း။ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာကိုမှီး၍ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ငါဆိုသတည်း၊ နဘေသဇ္ဇေန-အစရှိ သော စကားနှစ်ရပ်ဖြင့် ဘေသဇ္ဇပရိယန္တ ရတ္တိပရိယန္တ ဘေသဇ္ဇရတ္တိပရိယန္တ ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ကောဋ္ဌာသသုံးပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံသောစကား ဖြစ်သော ကြောင့် ဆေးအပိုင်းအခြားထက် လွန်၍ လည်းကောင်း ညဉ့်အပိုင်းအခြား ထက်လွန်၍လည်းကောင်း ညဉ့်အပိုင်းအခြား၏ အတွင်းဌ် ဆေးအပိုင်းအခြား ထက်လွန်၍လည်းကောင်း ပိုင်းခြားအပ်သောဆေးပင် မကုန်သေးသော်လည်း ညဉ့်အပိုင်းအခြားထက်လွန်၍လည်းကောင်း အနာပင်ရှိသော်လည်း ဆေးမကု လောက်သောအနာဖြင့် တောင်းဆုဌ် အဂိလာနရဟန်း၏အဆုဌ် တည်သော ကြောင့် မတောင်းအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း။ ဆေးကုလောက်သောအနာပင် ရှိသော်သည်း ထောပတ်အစရှိသော တစ်ပါးသောဆေးဖြင့် ကုသရမည့်အနာ ဖြစ်လျက်နှင့် တစ်ပါးသော ဆီဦးအစရှိသောဆေးကို တောင်းသောကြောင့် မအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူသတည်း။ အဂိလာန ရဟန်းသည် အပိုင်းအခြား၏ အတွင်းဌ် တောင်းခြင်းငှါပင် အပ်သေးသောကြောင့် "ရောဂေသတိ။ပ။ အဓိဝါသေတဗ္ဗာ" ဟူသော စကားကို အလျော်အားဖြင့် သာလျှင် မိန့်ဆိုသတည်း ဟုမူတ်အပ်၏။

မဟာနာမ သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ဥယျူတ္တသေနာ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၁၁။ အဌမ သိက္ခာပုဒ်ဌ် ရှေ့မှထုတ်၍ နားနေသောစစ်သည် သူ့းဆဲ ဖြစ်သော စစ်သည်တို့ကို ရှုခြင်းငှါ သူ့းသော် အာပတ် သင့်၏ ဟုမူတ်အပ် ၏။ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်ဌ် "ဥယျူတ္တာနာမ" ။ပ။ပယာတာ ပါ"ဟုဟောတော် မူအပ်၏။

ဥယျူတ်တံ ဟူသော ပုဒ်ဌ် ဥပုဗ္ဗ ယုဇဓာတ်။ ဥယျူဇ္ဇတီတိ ဥယျူတ်တံဟု ကတ္တု သာဓနဝစနတ္ထ ပြုအပ်၏ ဟု ပြတော်မူခြင်းငှာ ကတ ဥယျောဂံ ဟု ဖွင့်တော်မူသတည်း။

၃၁၄။ အယံ ပစ္ဆိမ ကောဋိယာ-ဟု မိန့်သောကြောင့် တစ်ကျိပ် နှစ်ရောက် အောက်ယုတ်သော် ယောကျ်ားရှိသောဆင်။ သုံးယောက်အောက် ယုတ်သော ယောကျ်ားရှိသော မြင်း။ လေးယောက်အောက် ယုတ်သော ယောကျ်းရှိသော ရထား။ လေးယောက်အောက် ယုတ်သော လက်နက် ရှိသော ယောကျ်း အားဖြင့် အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်သည်ကို ကေမေကံ ဒဿနာယ ဂစ္ဆတိ၌ ရောက်ရမည်။စတုရင်္ဂ သမန္နာဂတာ-ဟု မိန့်ဆိုသောကြောင့် ပါဠိတော်၌လာသော အင်္ဂါနှင့် မညီညွတ်သော အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိသော စစ်သည် အင်္ဂါ သုံးပါးရှိသော စစ်သည်တို့ကိုလည်း ကေမေကံဒဿနာယ ဂစ္ဆတိ-၌ပင်ရောက်ရမည်။ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ၌ ကေမေကန္တိ ဇေတ္ထ ဒုဝင်္ဂိနံပိ တိဝင်္ဂိနံပိ သေနာ သင်္ဂယ်တိ" ဟု မိန့်အပ်၏။

၃၁၅။ ဟတ္ထိ အာဒီသု။ပ။ ကေမေကံ-ဟူသော စကားကို ပါဠိတော်၌လာသော အင်္ဂါနှင့်အညီ ဆင်တစ်စီး သာလျှင် ထွက်သောအရာ ဆင်တပ် သာလျှင် ထွက်သော အရာကို လည်းကောင်း ပါဠိတော်၌ လာသော အင်္ဂါနှင့်အညီ မြင်းတစ်စီးသာလျှင် ထွက်သောအရာ မြင်းတပ်သာလျှင် ထွက်သော အရာကို လည်းကောင်း၊ ပါဠိတော်၌လာသော အင်္ဂါနှင့် အညီ ရထားတစ်စီးသာလျှင် ထွက်သောအရာ ရထားတပ် သာလျှင် ထွက်သော အရာကိုလည်းကောင်း ပါဠိတော်၌လာသော အင်္ဂါနှင့်အညီ လက်နက်စုံသော ယောကျ်းလေးယောက် လေးယောက်ထက်အလွန် ယောကျ်းတပ် သာလျှင် ထွက်သွားသောအရာကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။

ကေပူရိသာရဉ္ဇက ဟတ္ထိမ္မိ-ဟူသောစကားကို ယောကျ်း တစ်ယောက်သာလျှင် တက်စီးလျက် ဆင်တစ်စီးသာလျှင် ထွက်သွားသောအရာ တစ်ယောက်တစ်ယောက်စီ သာလျှင် တက်စီးလျက် ဆင်တပ်သာလျှင် ထွက်သွားသော အရာကိုရည်၍ မိန့်သတည်း။

ကေပုရိသာရဉ္ဇက ဟတ္ထိမ္မိ ကေမ္မိ သရဟတ္ထံ ပုရိသံ-ဟူသော စကားကို မိဂပဒဝဏ္ဏန နည်းအားဖြင့် သာလျှင် မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့်အလယ်၌ **ကေပုရိသာရဉ္ဇက** အာဿမ္မိ ကေပုရိသာရဉ္ဇကရထမ္မိ-ဟူသော စကားကိုလည်း သိအပ်၏။

၃၁၆။ စစ်သည်မှန်း မသိသည်ကို ရည်၍ အစိတ္တကံဟု မိန့်သတည်း။

ဥယျာဉ်တွဆေနာ သိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၉-သေနာစါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၁၉။ ယဿ ယေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ ရဒ္ဓေ၊ နှစ် ဦးကုန်သော စစ်သည်တို့တွင် တစ်ဦးဦးသောစစ်သည်သည် တားမြစ်အပ်သည်။ သတိ၊သော်။ သဉ္ဇာရော၊ သွားလာခြင်းသည်။ ဒဝရိကေနဝ၊အစရှိသောစကားကို ရန်သူအစရှိကုန်သောသူတို့က မသွားရလေအောင်တားမြစ်၍ ထားသောအရာကိုရည်၍ မိန့်ဆိုသတည်း။

သေနာဝါသသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၃၂၂။ တေရသကဏ်ဍကာဒ္ဒီ တဝ၊ သင်၏။ သရပ္ပဟာရဿ၊ မြားပစ်ခြင်း၏။ လက္ခဘူတာ၊ မှတ်တိုင်သဖွယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ကိတ္တကာ၊ သော။ ဇနာ၊ တို့ကို။ ဒိဋ္ဌတယာ၊ သည်။ လဒ္ဓါ၊ နည်း။လက္ခံ ဝဲဇ္ဈ သရဗျဉ္ဇ အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် မှတ်တိုင်ပရိယာယ်။

ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒနီ နိဋ္ဌိတာ။

၆-သုရာပါနဝဂ်

၁-သုရာပါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၂၆။ ဧကော ဂါမော-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဘဒ္ဒဝတီကာ-ပုဒ်သည် မာတုဂါမော ပုဒ်ကဲ့သို့ သဒ္ဒဂ္ဂတ္ထိလိင်ဟု မှတ်အပ်၏။ တနည်းကား ပုလ္လိင်သည် ဂ္ဂတ္ထိလိင်ပြန်၍ နေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

၃၂၇။ ပိဋ္ဌသုရာ အစရှိသည်တို့၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့် ထိုပိဋ္ဌ သုရာအစရှိသည်တို့ကို မပြမူ၍ ပုပ္ပဖလသဝအစရှိသည်ကို၏သာလျှင် မထင်ရှားခြင်းကြောင့် ထိုပုပ္ပါသဝ အစရှိသည်တို့ကိုသာလျှင် ပြခြင်းငှာသာလျှင် ပုပ္ပဖလသဝေါနာမ-အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ မဓုကပုပ္ပါဒီနံ-ဟူသောစကား၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ထန်းနွဲအစရှိသည်ကို ယူအပ်၏။ တေရသကဏ်ဍကာကိုထောက်၍ ငါဆိုသတည်း။ ဧတရသကဏ်ဍကာဒ္ဒိလာသော စိရပရိဝါသိကော ပုပ္ဖါသဝေါ-အစရှိသော စကားကိုထောက်၍ အဋ္ဌကထာ၌ ရှည်မြင့်စွာ ထုံသောအရာကိုရည်၍ မဓုကပုပ္ဖါဒိနံ ရသေန ကတော-အစရှိသောစကားကို မိန့်ဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

၃၂၈။ ပိဋ္ဌသုရာ အစရှိသည်တို့၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့် ထိုပိဋ္ဌ သုရာအစရှိသည်တို့ကို မပြမူ၍ ပုပ္ဖာသဝအစရှိသည်ကို၏သာလျှင် မထင်ရှားခြင်းကြောင့် ထိုပုပ္ဖါသဝ အစရှိသည်တို့ကိုသာလျှင် ပြခြင်းငှာသာလျှင် ပုပ္ဖာသဝေါနာမ-အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ မဓုကပုပ္ဖါဒီနံ-ဟူသောစကား၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ထန်းနွဲအစရှိသည်ကို ယူအပ်၏။ တေရသကဏ်ဍကာကိုထောက်၍ ငါဆိုသတည်း။ ဧတရသကဏ်ဍကာဒ္ဒိလာသော စိရပရိဝါသိကော ပုပ္ဖါသဝေါ-အစရှိသော စကားကိုထောက်၍ အဋ္ဌကထာ၌ ရှည်မြင့်စွာ ထုံသောအရာကိုရည်၍ မဓုကပုပ္ဖါဒိနံ ရသေန ကတော-အစရှိသောစကားကို မိန့်ဆိုသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

"တေသံ၊ ထိုမုဒရက်သီးအစရှိသည်တို့၏။ ရသေ၊ ရေနှင့်ရောနှော**အပ်**သော **အ**ရည်ဖြင့်။" ဇာတ်ရဒသနဟု မိန့်ဆိုလတ္တံ့သည်ကို ဆောက်သတည်း။ မဓွာသဝေါနာမ-**အ**စရှိသော နောက်ဝါကျ၌ရှေးဝါကျမှ မုဒ္ဒိကာဖလာဒီနိ မဒ္ဒိတ္ဝာ-ဟူသော စကားကိုအလိုက်ခံ၍ ယောဇနာအပ်၏။

ဇာတိရသေန၊ ရေနှင့်မရောသောအသီးရည် အစရှိသောအရည်ဖြင့်။

ဥစ္ဆုရသာဒီဟိ-ဟူသော စကား၌ **အ**ာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ထန်းရည်အစရှိသည်ကို ယူအပ်၏။သူရာနာဓ-**အ**စရှိသောစကားသည် **အ**ာစရိယဝါဒတည်း။ဤစကားကို သုရာပြုကောင်းသော ဝတ္ထုကို မေရယပြုကောင်းသောဝတ္ထုနှင့်ရောနှော၍ပြုရာ၌ သုရာမထူးမေရယအထူးကို ပြခြင်းငှာ မိန့်ဆိုသတည်း။ပိဋ္ဌကိဏ္ဏပက္ခိတ္တာ-ဟူသောစကားဖြင့် သုရာဝတ္ထုကို ပြသတည်း။ နာဠိကေရာဒီနံ ရသေန-ဟူသော စကားဖြင့် မေရယဝတ္ထုကို ပြသတည်း။ပိဋ္ဌကိဏ္ဏပက္ခိတ္တာ-ဟူသောစကားသည် နိဒဿနနည်းမျှသာတည်း ထိုကြောင့် ထိုစကားဖြင့် ပူပ သြဒန သမ္ဘာရသုံးပါး တို့ကိုလည်း သိအပ်ကုန်၏။ နာဠိကေရာဒီနံ-ဟူသောစကား၌ **အ**ာဒိသဒ္ဒါဖြင့် မေရယပြုခြင်းငှါလျော်သောဝတ္ထုဟူသမျှကိုသင်္ဂြိဟ်အပ်၏။ထို့ကြောင့်မုန့်မုန့်ကို ထည့်၍ သစ်မည်စည် ထန်း အုန်း အစရှိသည်ဘို့၏ **အ**ပ္ပင့်ရည်ဖြင့် ပြု**အ**ပ်သော **အ**ရာ တစ်ဌာန။ ၎င်းကိုထည့်၍ မုဒရက်သီး အစရှိသည်တို့၏ ရေနှင့်ရောသော **အ**ရည်ဖြင့် ပြု**အ**ပ်သော**အ**ရာတစ်ဌာန။ ၎င်းကိုထည့်၍ မုဒရက်သီး အစရှိသည်တို့၏ ရေနှင့်မရောသော**အ**ရည်ဖြင့် ပြုသော**အ**ရာတစ်ဌာန။ ၎င်းကိုထည့်၍ မုဒရက်သီး အစရှိသည်တို့၏ ရေနှင့်ရောသော**အ**ရည်ဖြင့် ပြုသော**အ**ရာတစ်ဌာန။ ၎င်းကိုထည့်၍ ကြံရည် **အ**စရှိသည်ဘို့ဖြင့် ပြုသော**အ**ရာ တစ်ဌာန။ ၎င်းကိုပင် ထည့်၍ ဇီးဖြူသျှိသျှား **အ**စရှိကုန်သော **အ**ဆောက်**အ**ဦတို့၏ **အ**ရည်ဖြင့် ပြုသော **အ**ရာတစ်ဌာန ပေါင်းဂါးဌာန။ ဤ**အ**တူပူပကိုထည့်၍ပြုရာ၌လည်း ဂါးဌာန၊ သြဒနကို ထည့်၍ပြုရာ၌လည်း ဂါးဌာန။ ကိဏ္ဏကိုထည့်၍ပြုရာ၌လည်း ဂါးဌာန။ သမ္ဘာရကို ထည့်၍ပြုရာ၌လည်း ဂါးဌာန။ ဤနှစ်ဆယ့်ဂါးပါးကုန်သော ဌာနတို့၌ **အ**ကြည်ကိုမယူမီ သုရာမည်၏။ ယူ**အ**ပ်ပြီးသော **အ**ကြည်သည် မေရယမည်၏ဟု မှတ်**အ**ပ်၏။

ကိဏ္ဏပက္ခိတ္တာယ-ဟူသော စကားသည်လည်း နိဒဿန နည်းမျှသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားဖြင့် ပိဋ္ဌ ပူပ သြဒနသမ္ဘာရ-တို့ကိုလည်း သိအပ်ကုန်၏။

ကိဏ္ဏပက္ခိတ္တာယ၊ တဆေးထည့်**အ**ပ်သော။ တဿာယေဝ၊ ထိုသုရာ၏သာလျှင်။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "တေ၊ ထိုတဆေးဟုံကို။ ဘာဇနေ၊ အိုးခွက်၌။ ပက္ခိပိတ္ဝာ၊ ထည့်၍။ ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာလာ စကားကိုထောက်သတည်း။

ပနသာဒိဖလမဂ်သော–အစရှိသော နောက်နောက်စကားတို့သို့ စိရပရိဝါသိ-တော သဒ္ဒါ အလိုက်ခံ၍ အနက်ယောဇနာအပ်၏။

သမ္ဘာရေ မုန့်မှုန့်အစရှိကုန်သော အဆောက်အဦတို့ကို။ ပဋိယာဒေတ္ဝာ၊ စီရင်၍။ စာဋိယံ၊ အိုးဌ်၊ ပက္ခိတ္တကာလတောစ၊ ထည့်သောအခါမှလည်းကောင်း။ တာလနာဠိကေရာဒိနံ၊ တို့၏။ ရသော၊ အရည်သည်။ သမ္ဘာရေ၊ သေမျိုးစေ့ဟုဆိုအပ်ကုန်သော အဆောက်အဦတို့ကို။ ပဋိယာဒေတ္ဝာ၊ စီရင်၍။ ဌပိတာယံ၊ ထန်းပင်အစရှိသည်တို့ဌ် ဆဲ၍ထားအပ်သော။ စာဋိယံ၊ မြူအိုးဌ်။ ပုပ္ဖတော၊ ထန်းနို့အစရှိကုန်သော အပဉ်တန်တို့မှ။ ဂဠိတာဘိနဝ်ကာလတောယေဝစ၊ ယိုသစ်စကာလမှ လည်းကောင်း။ ပဋ္ဌာယ၊၍။ ဤသို့ ဝိသေသအနက်ပေး၍ ဝိသေသအဓိပ္ပါယ်ကိုသာလျင် ယူအပ်၏။ အကယ်၍ ယထာရုတပါဠိဌ်ရှိတိုင်း တာလနာဠိကေရာဒိနံ၊ တို့၏။ ရသဿ၊၏။ ဂဠိတာဘိနဝကာလဓာရာယေဝံစ၊ ယိုသစ်စ ကာလမှလည်းကောင်း။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဤသို့ သာမညအနက်ပေး၍ သာမညအဓိပ္ပါယ်ကိုယူခဲ့သော် မဓုကာဘာလနာဠိကေရာဒိပုပ္ဖရသော စီရပရိဝါသိတော ပုပ္ဖါသဝေါ–အစရှိသော ရှေးစကားနှင့် ဆန့်ကျင်လေရာသတည်း။

ဂဟိတာဘိနာကာလတော–ဟု အခ္ဆိုစာရှိသည်အလိုအားဖြင့်။ တာလနာဠိကေရာဒိနံ၊ တို့၏။ ရသော၊ အရည်သည်။ သမ္ဘာရေ၊ သေမျိုးစေ့ဟုဆိုအပ်ကုန်သော အဆောက်အဦတို့ကို။ ပဋိယာဒေတ္ဝာ၊ စီရင်၍။ ဌပိတာယ၊ ထန်းပင်အစရှိသည်တို့ဌ် ဆဲ၍ထားအပ်သော။ စာဋိယာ၊ မြူအိုးဖြင့်။ ပုပ္ဖတော ထန်းနို့အစရှိကုန်သော အဖဉ်တန်တို့မှ။ ဂဟိတာဘိနဝကာလတောယေဝ စ၊ ယူသစ်စကာလမှလည်းကောင်း။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ဟု အနက်ပေး။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၁၊၅၂၁။)၌ပီဇတောပဋ္ဌာယဿတိ သမ္ဘာရေ ပဋိယာဒေတ္ဝာ စာဋိယံ ပက္ခိတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ တာလနာဠိကေရာဒိနံ ပုပ္ဖရသော ပုပ္ဖတော ဂဠိတာဘိနဝကာလတောယေဝ စ ပဋ္ဌာယ ဟု ရှိ၏။

၃၂၉။ မင်္ဂံ၊ ယစ်စေတတ်သည်။ နဟောတိ။ မဖြစ်။ သမ္ဘာရပ ကွံတွော၊ သေ၏အဆောက်အဦဖြင့် ထည့်အပ်သော။ ယော အရိဋ္ဌော၊ အကြင်အရိဋ္ဌ အမည်ရှိသော ဆေးသည်။ မင်္ဂံ၊ သေသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

သေမှန်းမသိ၍ သောက်ရာဌ်၌ ကုသိုလ် အဗျာကတစိတ်တို့ဖြင့်လည်း သောက်ရာလေသောကြောင့် အကုသလစိတ်–ဟူသောစကားကို ယောဇုယျနည်းအားဖြင့်သာလျင် မိန့်ဆိုအပ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

၃။ ဟသမ္မေသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သစိတ္တကပက္ခေ၊ ၌။ အကုသလေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပါတဗ္ဗတော။ ခကြောင့်။ (စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နည်းတည်း)။

သုရာပါနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၂။ အင်္ဂုလိပတောဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဥတ္တာန္တော*-ဟူသောပုဒ်၌ ဥရှေးရှိသော တမိဓာတ်။ဥသည့် ပဗလအနက်ဟောတည်း။ ပဗလဟူသည် ပဟူသော ဥပသာရပုဒ်၏ ဘူသအနက်၌ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မဟာဗလဝတည်း။ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ(၁၁၆၈)ဂါထာ၌ ပဗလတွေ့ မဟာဗဟာလတွေ့-ဟုမိန့်အပ်၏။ မဟာဗလဟူသည် ကျိအရာ၌ အတိဟာသတည်း။ ထို့ကြောင့် အတိဟာသေနဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သတည်း။ တမိဓာတ်သည် ကိုလမန- အနက်ဟောတဲ့သည်း။ ထို့ကြောင့်အဋ္ဌကထာ၌ ကိလမန္တော-ဟုမိန့်သတည်း။ ဓာတုမာလာ(၁၃၁)၌ နိတမီ ကိလမနေ။ နိတမ္မတိ။ လာရှိသော စကား၌ ကျိအဋ္ဌကထာလာ စကားကိုထောက်၍။ "နိတမိ၊ နိရှေးရှိသော တမိဓာတ်သည်ဟု"အနက်ပေးရာ၏။ တနည်းကား"နိတမိ၊ နိတမိဓာတ်သည်"ဟူ၍ပင် အနက်ပေး။ ကျိအဋ္ဌကထာလာစကားကိုထောက်၍ နိတမိဓာတ်ရှိသကဲ့သို့ တမိဓာတ်လည်းရှိသေး၏ဟု မှတ်ရာ၏။

အင်္ဂုလိပတောဒကသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတဲ့ာ။

၄။ ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၃၅။ ယံ ဘဂဝတာ။ပ။နဇာနန္တီတိ အတ္ထော-ဟူသော စကားကိုရှု၍ "အတ္ထောရှိကနေကြအမှန် သံဝဏ္ဏနာ၊ထုတ်စာနာ၏"ဟူသော ရှင်ဓမ္မသာမိနိယံစကားသည် ယောဘုယျစကားသာတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ကျိမှာမူကား သံဝဏ္ဏနာမှ မထုတ်၊ အနက်ကိုဖွင့်သတည်း။ တဲ့ကြောင့်"အနက်ကိုဖွင့်၊ထားသင့်အတ္ထော၊ကျိသဘောကား၊ အပွကတည်း"ဟူ၍လည်း နိယံစကား မှတ်ကြောင်းထားအပ်၏။

၃၃၆။ ဥဿာရေန္တော၀၀်၊ ရေ၌တည်သောလှေကို ကမ်းသို့တင်သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာကိုထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။ ဥသည် ဥဒ္ဓံမအနက်ဟောတည်း။ သရမတ် ဂတိအနက်ဟောတည်း။ ကာရိတ်ကောပစ္စည်းနောင် အန္တပစ္စည်းတည်း။

---

* ၁။ ဥတ္တာသန္တော(ဆန္နမူ)၌ ဥ+တသ+အ+အန္တ ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးစေ။

အပိစ-အစရှိသော၁၀ကားဖြင့် ရေ၌အိုးခြမ်းကိုပစ်၍ကစားနည်းမှတစ်ပါးသော အမှတ်မရှိသောအရပ်၌ တည်သောရေကိုပစ်၍ ကစားသောနည်းကိုပြသတည်း။ ဌိတံ ဥဒကံဟူသောစကားကို ခိပနကိဋ္ဌာယဟူသော၁ပုဒ်၌စပ်။ အတ္ထဇောတက် အစရှိသောစကား၌ ယောကျ်ားအစရှိသောအနက်ကို ဟောသောအား‌ဖြင့် ပြတတ်သော ပုရိသ–အစရှိသော အက္ခရာကို ကစားလိုသဖြင့်လည်း ရေ၌ ရေးခြင်းငှာ အပ်၏ဟုမှတ်အပ်၏။ နကီဠေ ကိဠိကီဠိတံ–ဟူသော ခုဒ္ဒသိက္ခာ (၃၅၂-ဂါထာ) လာစကား၌ ဤကစားခြင်းကို ချန်လှပ်၍ ဤမှတစ်ပါးသော ကစားခြင်းကိုသာယူရန်ရှိသတည်း။

ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၄–အနာဒရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၄၂။ တံ ဝါနသိက္ခိတုကာမော–ဟူသောစကား၌ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပဂ္ဂိုလ်ကို သာလျှင် မရှိမသေပြုသည် မဟုတ်။ စင်စစ်မူကား ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တော်ကိုလည်း မရှိမသေပြုသတည်းဟု ပေါင်းအပ်၏။

၃၄၄။ တေရသကဏ်ဍကာ၌ "ဂုဠဟရိတကံ ဝိယ၊ တင်လဲနှင့်ရောအပ်သော-သဖန်းခါးသီးကဲ့သို့"ဟု အနက်ပေး။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ တင်လဲသည် သင်္ဘာဟကာလိကတည်း။ သဖန်းခါးသီးသည် ယာဝဇီဝိကတည်း။ ဤနှစ်ပါးကိုရော၍ နေလွဲသောအခါ၌ စားခြင်းငှါ အပ်သကဲ့သို့ ဟူလို့သတည်း။

တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသောကုရန်ဒီ မဟာပစ္စရိတ်အဋ္ဌကထာစကားသည်။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ အာဂတာယ၊ သော။ ပဒဝဏ္ဏနာယ၊ အစဉ်အဆက် အား‌ဖြင့်။ အာဂတော၊ လာသောဆရာကို။ ယင်စဉ် အာစရိယုဂ္ဂါဟ၌။ သမော-ဓာနံ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

အနာဒရိယသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၅–ဘိံသာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၄၅။ ဘိံသာပနသိက္ခာပုဒ် ပဒဘာဇနီလာစကား တေရသကဏ်အင်္ဂါပြုစကား ဤစကားနှစ်ရပ်ကို ရှု၍ ပါတိဒေါက်၌ ဘိံသေယျစကား မရှိသင့်ကြောင်းကို သိအပ်၏။

ဘိံသာပနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၆–ဇောတိသိင်္ခ ာဝပဒဝဏ္ဏနာ

၃၅၀။ သမာဒဟိတ္တာဟူသောပုဒ်၌ သံဒြေး အာဒြေးဌိသော ဒဟ ဓာတ်သည် ဒဟာဘသ္မိကရဏေ–ဟူ၍ လာရှိသောဓာတ်နက်ထက်လွန်၍ပြာကိုပြု၍ တောက်ပခြင်း ဇလန–အနက်ကို သိဓါပတ္တိအားဖြင့် ဟောသတည်းဟု ပြလိုသောကြောင့် ဇာလေတ္ထာ–ဟု ဖွင့်သတည်း။သတ္ထဟာရကံ ဝါဿ ပရိယေသေယျဟူသော ပြရပ်၌ကဲ့သို့ မူတ်အပ်၏။ “ဇာလေတ္ထာ၊ တောက်ပစေ၍”ဟု အနက်ပေး။

၃၅၂။ ပဋိလာတံ ဥက္ခိပတိတိ ဒယျမာနံ--အစရှိသော စကားကိုရှု၍ ပဒီပေါ်တိ ပဒီ ပုဇ္ဇလနေပိ။ပ။ ဇောတိကရဏေ–ဟူသောစကားသည် အနာပတ္တိဝါရ၌လာရှိသော ဒီပေပိ--အစရှိသော စကား၏ အဖွင့်မဟုတ်။ တထာရူပပစ္စယာ--ဟူသော အနုပညတ်၏ နိဒါန်းလာရှိသော ပဒီပေပိ--အစရှိသော စကား၏ အဖွင့်ဖြစ်သတည်းဟု သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အနုပဒွိဟူသော စကား၏ အခြားမဲ့၌ ပဒီပေပိကိ--အစရှိသော စကားရှိရမည်။ ဇောတိကံရဏေဟူသော စကား၏ အခြားမဲ့၌ သယံ သမာဒဟတိတိ--အစရှိသော စကားရှိရမည်။ဒုက္ကဋ်-ဟူသော စကား၏အခြားမဲ့၌ တထာရူပပစ္စယာဘဲ--အစရှိသော စကားရှိရမည်။ စကားရှေနောက်ပြန်သတည်း။

၃၅၄။ဒယျမာနံ၊ လောင်းသည်ဖြစ်၍။ အဂ်ိကပါလတေဝ၊ မီးအိုးကင်းမှ။ ဗဟိ၊ အပသို့။ ပတိတံ၊ ကျလေသော။ အလာတံ၊ မီးစကို။ ဥက္ခိပတိ၊ ချီမြောက်၍ မီးအိုးကင်းထက်သို့ တင်လိုက်အံ့ (ဝိမတိဒိနော၁နိဒ္ဒိကာလာ စကားကို ထောက်ရှု၍ အနက်ပေးသတည်း)။

ဧပံ၊ ဤသို့။ အဝိဇ္ဈာတံ၊ မီးလျှံမကင်းသော မီးစကို။ ဥက္ခိပိတ္ထ၊ ချီမြောက်ရ။ ပက္ခိပန္တဿေဝ၊ မီးအိုးကင်း၌ထည့်သော ရဟန်းအားသာလျှင်။ ဒုက္ကဋ်၊ ၏။ ဝိဇ္ဈာတံ၊ မီးလျှံကင်းသော မီးစကို။ ဥက္ခိပိတ္ထ၊ ၍။ကပါလဂ်ိမှ၊ အိုးကင်းမီး၌၊ ပက္ခိပိတ္ထ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဇာလေန္တဿ၊ တောက်စေသော ရဟန်းအား။ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ တည်း။

ဤအဋ္ဌကထာလာ စကားကိုထောက်၍ မီးစဲ့စေရုံမျှဖြစ်သော် ဒုက္ကဋ်သင့်သတည်း။ မီးတောက်စေ၍ ပါစိတ်သင့်သည်ဟု မူတ်အပ်၏။ ဝိဇ္ဈာတံ–ပုဒ်၌ စျမာတ် ဒိတ္တိအနက်ဟော။ စျ ဒိတ္တိယံ။ ပဒီးပါ စျာယတိ။ ဒါရုနိ စျာယန္တိ (ခာတုမာလာ။) စျာယနံ ဒီပ္ပနံ စျာတံ။ စျာဟတော ဝိဂတံ ဝိဇ္ဈာဟံ--ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ တောက်ပခြင်း မီးလျှံမကင်းသော မီးစရ၏။

ဇောတိသိင်္ခာဝပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၇-- နဟာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၆၆။ နဟာနသိက္ခာပုဒ်၌ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ--ဟု စာအများရှိ၏။ ပရိဝါရ ပါဠိတော်၌ ကာယဒွါရ၌သာလျင် ဖြစ်သောအာပတ်၊ ဝစီဒွါရ၌သာလျင် ဖြစ်သောအာပတ်။ ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရ၌ ဖြစ်သောအာပတ်တို့ကို ဝေဘန်ရာ ဤနဟာန အာပတ်သည် ကာယဒွါရ၌သာလျင် ဖြစ်သော အာပတ်၏ အရာ၌ လာသောကြောင့် ဝစီကမ္မံ-ဟူသော စကားမရှိသင့်ဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး မိန့်ကြာမ္မသတည်း။ ငါတို့၏ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဤသို့ မြင်နိုင်ပါ ပေ၏။

နဟာနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၈။ ဒုဋ္ဌဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၆၇။ ကံသနီလံ ပလာသနီလံ-ဤစကားနှစ်ပါးသည် ပဒဘာဇနီလာ စကားဖြစ်သတည်း။ ဒုဋ္ဌဏ္ဏကရဏံ အာဒါတုံ-ဟူသော စကားသည် သိက္ခာ ပုဒ်လာ စကား၊ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒုဋ္ဌဏ္ဏကရဏံ အာဒါတုန္တိ တေံ။ ပ။ နံ ကာတုဗ္ဗော-ဟူသော စကား၏ အခြားမဲ့၌သာလျင် ကံသနီလန္တိ-စမ္မကာရနီလံ။ပ။ပဏ္ဏရသော-စကား ရှိလေသင့်သတည်း။ စကားရှေနောက် ပြန်သတည်း။

ပတ္တော၀ါ၊ ကမ္မတ်ကွင်းတပ်ရန် ကမ္မတ်အိမ်၌ လည်းကောင်း။ ဂဏ္ဌိယံ၀ါ၊ ကမ္မတ်သီးတပ်ရန် ကမ္မတ်အိမ်၌လည်းကောင်း။

ကေံဝဋ္ဋပိန္ဒုံ-ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် နှစ်လုံးပြ။း သုံးလုံးပြ။း ဗိန္ဒု ထိုးခြင်းသည်ကား မသင့်မအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။

၃၇၁။ ဤသိက္ခာပုဒ်လည်း ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ-ဟု စာအများရှိ၏။ ပရိဝါရ ပါဠိတော်လာ စကားကိုပင်ရှု၍ ဝစီကမ္မံ-မရှိသင့်။ နိလကဒ္ဒမကာဠသာမသုယံကိုဋ္ဌိ ဂဟတ္ထာ ဟတ္ထိပိဋ္ဌေ နိသိန္နဿ ပညာယမာနကာကရဏံ ကပ္ပိသန္တော သောနာမ-ဟု သုတ်ပါဠိဋ္ဌေယျ အဋ္ဌကထာ သီးဂီတိသုတ် (ဒီဋ္ဌ၊၃၊၁၉၇) အဖွင့် စကားကိုထောက်၍ ဆင်ကျောက်ကုန်းထက်၌ ထိုင်နေသောသူအား ထင်လောက်သော ကပ္ပဗိန္ဒုထက်ကြီးက မဒလျှဉ်ဟု သိအပ်၏။

ဒုဋ္ဌဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၉။ ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၇၄။ နဝမသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ တဿ၊ ထိုဝိနည်းဓိုရ် ရဟန်းသည် အဒိန္နံဝါ၊ ဝိကပ္ပနာပြန်သဖြင့် မပေးအပ်ခဲသော သင်္ဃန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဟု အနက်ပေး။ အဋ္ဌကထာ၌ စိဝရသာမိကဿ· ဟူသောစကားသည် တဿ-ဟူသောပုဒ်၏ အဖွင့်မဟုတ်။ အဒိန္နံဟူလော ကြိယာပုဒ်၏သမ္ပဒါန် အကျိုးငှါထည့်သောစကားသာဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့်ဓာတုန ပန ဒိန္နေဝါ-ဟုမိန့်တော်မူလတ္တံ့။

ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-စီဝရပနိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၇၄။ ဒဿမသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌, ဟသာပေက္ခောပိ-ဟူသောပုဒ်၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ဝိဟိံသာစေပက္ခကို ပေါင်းသတည်း။ထို့ကြောင့်ဟေမကာကဏ္ဍကာ၌ ဝိဟေသေတုကာမတာဝါ ဟသာဓိပ္ပါယတာဝါ ဟုမိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာ၏အလိုအားဖြင့် ထေယျစိတ်ကင်းသော ကောဓေန ဒုက္ခာပေတုကာမ အဝဏ္ဏပကာသေတုကာမကို ပေါင်းသဟုတည်း။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်ဇေရသကဏ်ဋီကာဆရာသည် ကခ်ါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာလာ အဂ်ါပြစကားကို မှီးသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာသည် ကခ်ါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာလာ အဂ်ါပြစကားဌ်ဖြင့် ဝိဟေသေတုကာမတာ-ကိုပင်ဆင်းရဲစခြင်းနှင့် ကျေးဇူးမဲ့ကိုပြခြင်း ဤနှစ်ပါးသည်ပင်ဝိဟေသနဟု သိစေခြင်းငှါ အပိသဒ္ဒေန အဓေယျစိတ်ကင်းသော ဒုက္ခာပေတုကာမံ အဝဏ္ဏပကာသေတုကာမဉ္စ ဘဂ်ယူတိ။ ဟူသောစကားကို ဆိုသတည်း။ ဋီကာစကားနှစ်ပါးအဓိပ္ပါယ်မကဲ့ပြား။

ဓမ္မိံ ကထံ ကထေဿာတိ ဃမဏေန-ဟု စကားအများရှိ၏ ပါဠိတော်၌ ဓမ္မိံ ကထံ ကတ္ဝာ-ဟုရှိသောကြောင့်ဓမ္မိံ ကထံ ကတ္ဝာတိ သမဏေန-ဟုရရှိမည်။

စီဝရပနိဓာနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သပ္ပါဏကဝဂ်

သဠ္ဌိစပါဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၇၂။ သီသာလက်ာရေးကို။သီသတောမှ။ဝိယောဇိတော၊ဂ.ငါးစေအပ်သည် ရှိသော်။သီသံ၊ သည်။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။တ်ဋ္ဌတိဝိယ၊ကဲ့သို့။

ဤမသို့ စ သိက္ခာပဒေဟူသောစကား၌ စသဒ္ဒါဖြင့် သိဉ္စနသိက္ခာပုဒ်(ဘူတ-ဂါမ၊သပ္ပါဏက)၌သာလျှင် တိရစ္ဆာန်ကို ပါဏဟု သိအပ်သည်မဟုတ်သေး။ စင်စစ်မူကား၌သိက္ခာပုဒ်၌လည်း တိရစ္ဆာန်ကို ပါဏဟု သိအပ်၏ဟုပေါင်းသတည်း သဉ္ဇိစ္စပါဏကသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၀၇။ သာမိသံပတ်တံ အဝိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ ဟု စာအမျှားရှိ၏။

ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ-ဟူသည်နှင့်အညီ အဝိစ္ဆိန္နန-ဖြစ်လေကပယောဂအမျှား မရကောင်းဒသာကြောင့်မသင့်။ အဝိဉ္ဆိန္နိတ္ဝာ-ဟူ၍လည်း စာအချို့ရှိသေး၏။ ထိုပုဒ်မျိုး ပိဋကတ်သုံးပုံနှင့်တကွသော ကျမ်းဂန်မူကောင်းမူမှန်တို့၌ မရှိသောကြောင့် ထိုပုဒ်သည်လည်း မသင့်။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌကထာ၌ သာမိသံ (၁၆၆၀- ဂါထာရှု။)ဟု ရှိသတည်း။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌကာ၌။ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ နှာတိပရိဘ္ဘမိတ္ဝာ (၁၆၆၀-ဂါယာဖွဲ့ရှု) ဖွဲ့သတည်း။ အာဝဇ္ဇိတိ သမန္တတော ဝိစရိ။ [သာရတ္ထဒီပနီ ဗာဟိရနိဒါန်း အဖွင့် (၁၊၁၇၆။)] အာဝဇ္ဇေသိတိ ပရိဏာမေသိ။ ။သုဘ်သိလက္ခန်ဋီကာ။(ဋီကာသစ် ၂၅-နှာရှု) စက္ခာဒိပဉ္စဒ္ဒါရေ ဃဋ္ဋိတမာရမ္မဏံ အာဝဇ္ဇေတိ တတ္ထ အာဘောဂံ ကရောတိ, စိတ္တသန္တိဝနံ ဝါ ဘာဂံဝေသန ပဝတ္တိတုံ အဒဘ္ဘာ ဝိထိစိတ္တဘာဝါယ ပရိဏာမေတိတိ ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇနံ။ (ဋီကာကျော် အဟိတ်စိတ်အဖွင့်(၈၆))။ မုခဝဋ္ဋိယံ ဌပေတ္ဝာ အာဝဇ္ဇေသိ။ (ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ဒန္တပေါန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝိဋ္ဌ၊ ၃ ၁၁၅) ဤစကားအမျှားကို သာဓကပြု၍ သာမိသံ ပတ်တံ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ"ဟု တာလုဇ တတိ၊ာ ဇ-နှစ်လုံးနှင့် ရှိသော ပါဠိသည်သာလျှင် ပါဠိဟောင်း ပါဠိမှန်ဖြစ် သဘသည်းဟု သိအပ်မှတ်အပ်၏။ ဤပါဠိ၏ အခိုပ္ပါယ်ကား သပိတ်၏အတွင်း၌ လက်ကို လှည့်ခါလှည့်ခါ အာမိသရှိသောသပိတ်ကို ဆေးသောရဟန်းအား လက်လှမ်းသော ပယောဂတိုင်း ပယောဂဘိုင်း ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်ဟူလိုသတည်း။

ဥဒကသောဏ္ဍိံ ဝါ အစရှိသော စကား၌ ရေချိုးခြင်းတည်းဟူသောကာယပရိဘောဂနှင့်စပ်၍ လှိုင်းကို ထစေသောကြောင့် သာလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်သတည်း။ ကာယပရိဘောဂနှင့် မစပ်မူ၍ အပသို့ရောက်ထွက်စေခြင်းငှါ လှိုင်းကို ထစေသော် သိဉ္စနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်သတည်း။ ကာယပရိဘောဂနှင့်စပ်မူ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်။ မစပ်မူသိဉ္စန

ဘိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်။ ဤသည်ကား သိက္ခာပုဒ်နှစ်ပါး၏ အထူးတည်း။ ထိုကြောင့် ဝိနိယ ဝိနိစ္ဆယ(၁၆၆၅-ဂါထာ)၌ "သိဉ္စနေ သိဉ္စနံ ဝုတ္တံ။ပရိဘောဂေ ဣဒံ ပန။ပ။ အယမေဝ ဝိသေသော တိ ဟု မိန့်အပ်၏။

ပဝိသိတ္ဝာ၊ ဝင်၍။ (ဝါ) ဆင်း၍။ တွေ့ စ ပဒ္ဓင်္ပါဂကာနံ-အစရှိသော စကား၌ ရှေးအဖို၌ ပို့ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုသိ၍ သေလတ္တံ့သည်၏ အဖြစ်ကို သိငြားသော်လည်း သုံးဆောင်ဆဲ အခါ၌ ရေဟူသော အမှတ်ဖြင့် သုံးဆောင်သည်ရှိသော် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ကုသိုလ် အဗျာကတစိတ်တို့ဖြင့်လည်း အာပတ်သင့်သောကြောင့် ပဏ္ဏာဘိဝဋ္ဌ-၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏ ဟူလိုသတည်း။ သစိတ္တကအဖို၌ အကုသိုလ်သာလျှင်ဖြစ်အံ့ လောကဝဇ္ဇ။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ-ဖြစ်အံ့။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ။ ဤလက္ခဏာကိုရှု၍ ဆိုတော်မူသတည်း။

သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဥက္ကောဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တေရသကဏ်ဋကာဒ်၌ တေသံ၊ ထိုဆဗ္ဗဂ္ဂိုရဟန်းတို့အား။ ပဝတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်သော အမြွင်းအရာကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာသာလျှင်။ (၉၀-ကျော့ ဝုတ္တံ၊၏။)ချောက်ခြားခြင်းကြောင့် ကံပြုပြီးဖြစ်သည်နှင့် ကံမူကားမပျက် ဟူလို သတည်း။) ကမ္မေ၊ကို။ ဝိပ္ပကတေ၊ ပြုရမပြီးမီ။ သဇီဝပဒ္ဓံဂ္ဂေဿတိ၊ အံ့။ တံဘဏ္ဍံ၊ကို။ သညာပေဟ္ဟာဝ၊ မှုကံ၏အဖြစ်ကို သိစေ၍သာလျှင်။ ပုန၊ တဖန်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြန်၍ပြုအပ်၏။ ဣတရထာ၊ ဤမှုကံ၏အဖြစ်ကို သိစေ၍ တဖန်ပြန်၍ ကံပြုသည်မှ တပါးသော တံဘဏ္ဍံ၊ကြီးမြစ်လျက်နှင့် မသိစေမူ၍ ကံပြုခြင်း ဟုဆိုအပ်သော အပြားသည်။ သတိ၊ ရှိခဲသော်။

၂၉၃။ အဒ္ဓတာသာဒ်၌ ဓမ္မသာ အနုရူပံ ယထာဓမ္မံ-ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြခြင်းငှာ ယထာဓမ္မံ ဇေယ္ယ ယဿ-အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

တံ သင်္ဃံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ကတ်ဥက္ကောဋနအစရှိသော စကား၏ တဿေဝ သင်္ဃဿ၊ ထိုအလုံးစုံသော ကတ်ဥက္ကောဋန-အစရှိသော စကား၏ သာလျှင်။

ဝိမတိဝိနောဒနီ ဒုတိယဘာဂေ အဓမ္မကမ္မသညိဉ္ဇက္ကောဋနီယ အနာပတ္တိ တိ၊ ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်၊ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အနာဒရိယတာ၊ အနာ

ဒရိယအဖြစ် အစရှိသည်သည်။ သယံ၊ အလိုလို။ အကုသလံ၊ သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ သို့ (အနာဒရိယ သိက္ခာပုဒ်ကို ရည်သတည်း)။ ဥဇ္ဈောဠနံ၊သည်။ သယံ အလိုလို။ အကုသလံ၊ သည်၊ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဓမ္မကမ္မသညာယ စ၊ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိမတိယာ စ၊ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥဇ္ဈောဠနေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အကုသလံ၊သည်။ ဟောတိ၊၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဥဇ္ဈောဠနသည် ကြွေးကြော်တိုင်း အကုသိုလ်မဖြစ်။ ဓမ္မကမ္မသညာ၊ ဝိမတိ ကျိန္နစ်ပါးတို့တွင် ကစ်ပါးပါးနှင့်စပ်မှ အကုသိုလ်ဖြစ်သတည်း။ အဓမ္မကမ္မသညာနှင့်စပ်သော် အကုသိုလ်မဖြစ် ဟူလိုသတည်း။

ဥဇ္ဈောဠနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၇။ ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၉၉။ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထမေဝ– ဟူသောစကားကို နောက်နောက်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏ အသီးအသီး ဖုံးလွှမ်းကြသော အခြင်းအရာ အာကာရထင်အောင် သာလျှင် ဖွင့်ကထာဆရာ မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။ မကြွားအံ့ဟု ဝန်ကိုချခါ ချခါ မဖုံးလွှမ်းစေခြင်းငှါ ကြားသော်လည်း အဆုံးအဖြတ် မခြားမထူး။

အညဿ၊တပါးသော ဒုတိယရဟန်းအား။ သောပိ၊ ထိုဒုတိယရဟန်းသည်လည်း။ ဓုရံ၊ ကို။ နိက္ခိပိတ္ဝာ၊ ၍။ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထမေဝ၊ ဖုံးလွှမ်းစေခြင်း အကျိုးငှါ သာလျှင်။ အညဿ၊ တပါးသောတတိယရဟန်းအား။ အာရောစေတိ၊အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ တေနဥပါယေန၊ ဖြင့်။ အာပတ္တိ၊ သံဃာဒိသိတ် အာပတ်သို့၊ အာပန္နော၊ ရောက်ရင်းဖြစ်သော ပထမရဟန်းသည်။

မူလေနာတိသံဃာဒိသေသံ အာပန္နပုဂ္ဂလေန–ဟူသော ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌကထာ (၁၊၁၆၇၆)စကားကို ထောက်၍ ဤသို့ ဝိသေသအနက်ပေးသတည်း။

ဧကဿ၊ တစ်ပါးသော ဒုတိယရဟန်းအား။ ဧသော၊ ထိုဒုတိယရဟန်းသည်။ တသ္မော၊ထိုပထမ ရဟန်းအားသာလျှင်။

အယံ ဝတ္ထု ပုဂ္ဂလောယေဝ အာပတ္တိ–ဟု စာအမျှားရှိ၏။ အာပတ္တိ–အပိုထင်သတည်း။ အယံ၊ ဤသံဃာဒိသိသ်အာပတ်သို့ရောက်သောရဟန်းဆည်။ ဝတ္ထုပုဂ္ဂလောယေဝ၊ ဝတ္ထုသည် ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာလျှင်တည်း။ တပါးသော ရဟန်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ပဋိစ္ဆာဒနအရာ၌ ထိုဝတ္ထုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မဆိုင်။

ထို့ကြောင့် ဒုတိယရဟန်းက ထိုဝတ္ထုပုဂ္ဂိုလ်အား ပြန်၍ကြားခြင်းသည် ကောင်္ခိဆိန္နအာရာဒ္ဓ ပမာဏမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မဟာသုမတ္ထေရဝါဒ မသင့် ဟူလို သတည်း။

အာပတ္တိ၊ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သို့။ အာပန္နော ပန၊ ရောက်ရင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ကေဿ၊ တပါးသော ဒုတိယရဟန်းအား။ အယံ၊ ဤဒုတိယရဟန်းသည်။ အညဿ၊ တပါးသော တတိယရဟန်းအား။ သော၊ ထိုတတိယရဟန်းသည်။ ယေန၊ အကြင်ဒုတိယရဟန်းသည်။ အာဿ၊ ထိုတတိယရဟန်းအား။ တဿေဝ၊ ထိုဒုတိယရဟန်းအားသာလျှင်။

ကောင်္ခိဆိန္နာ ဟောတိ–ဟူသောစကား၌ ဒုတိယရဟန်းသည် ဖုံးလွှမ်းခြင်းတည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် အာပတ်သို့ရောက်ပြီးမှ တတိယရဟန်းအား ကြားသည်ဖြစ်၍ တတိယရဟန်းက ပြန်၍ကြားသည်ကားလ ရှေးအာဘို့က အာပတ်သင့်ပြီး ဖြစ်သည်နှင့် တဖန်ဖုံးလွှမ်းခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထပ်မံ၍ တဖန်အာပတ်မသင့်ကောင်းသောကြောင့် ဖုံးလွှမ်းသည်ဖြစ်လျက်နှင့် အာပတ်အစွန်းပြတ်သည် ဟူလိုသတည်း။ ဖုံးလွှမ်းလျက်နှင့် အာပတ်အစွန်းပြတ်သည်ကို ဆိုလိုရင်းတည်း။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို တေရသကဏ်ဋီကာကို ထောက်၍ သိသတည်း။

ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပဒဒုတိယ နဒ္ဒတ္ထေရ

၅–ဥနဝိသတိဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၀၂။ အဋ္ဌကထာ၌ ရူပသုတ္တံ– ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရူပသိပ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နှစ်မျိုးရှိ၏၊ ထိုနှစ်-မျိုးတို့တွင် ဥကာရန္တသုနှင့်လည်းကောင်း ဒန္တဇ ပဋ္ဌမကွဇ္ဇာ တို့ နှင့် လည်းကောင်း၊ ရူပသုတ်တံသာ ဖြာသင့်တည်း။ သုတ္တသဒ္ဒါသည် ပါဠိဟောတည်း။ ဤမှာမူကား ရူပန်းတိမ် သည်တို့၏ ကျမ်းဟုဆိုအပ်သော ပါဠိဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ “ရူပသုတ္တန္တိဟေရညိကာနံ သုတ္တံ”ဟု မိန့်အပ်၏။ ရူပသဒ္ဒါ အဆင်း ရှိသောရူပဟောတည်း။“ရူပဿ ဝိဓာနံ သုတ္တံ ရူပသုတ္တံ”ဟု ဝစနတ္ထုပြု ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ “ရူပသိပ္ပန္တိဟေရညိကသိပ္ပံ”ဟု စာအစောင်စောင်ဒီ၏။ စာပျက်မည် ထင်သတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာ အတိုင်းသာ ရှိသင့်သတည်း။

၄၀၄။ နဝံ သီမံ ဗန္ဓတိ-ဟူသောစကားကို ဗဒ္ဓသီမ်ကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ ဥဒကုက္ခေပ ပရိစ္ဆိန္နဓနေ ပိ-ဟူသောစကားကို နဒီသိမ် ဇာတဿရ သိမ်-တို့ကို ရည်၍ဆိုသတည်း။ တတ္ထယောဒ္ဓါဒဿမာသေ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ဟူသောစကား မဟာအဋ္ဌကထာလာ စကားတည်း။

မဟာ ၁ဝါရဏာယ၊၌။ပဋိသန္ဓိ ၊ကို။ဂဟေတဗ္ဗာ၊၍။ ဒုါဒသမာသေ၊လုံး၊မာတုကုစ္ဆိသ္မိ၊၌။ဝသိတ္ဗာ၊နေပြီး၍။ ဇာတေဝ၊ဖွား၊မြင်၏။ ဤသို့အနက်ပေး၍ ဖွား၊မြင်သည့်နေ့မှစ၍ တဆယ့်ကိုးနှစ်မြောက်သောနှစ်၌ ပဝါရဏာနေ့ကိုလွန်၍ အထက်တစ်ရက်နေ့သို့ရောက်သည် ကာလအသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ပြီး၍ ပဉ္စင်းခံအပ်၏ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်သတည်း။ ဟာယနဝမုနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ· ဟူသောစကား၌ တစ်ဆယ့်နှစ်လထက်အလွန် တစ်ဆယ့်သုံးလအစရှိသော ကာလပတ်လုံး ပဋ္ဌာသန္ဓေနေလေသော် ဖွား၊မြင်သည့်နေ့မှစ၍ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်မြောက်သောနှစ်၌ တစ်လလျော့၍ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့အစရှိသောနေ့၌ ရဟန်းခံရမည်။တစ်ဆယ့်နှစ်လအောက်အယုတ် တစ်ဆယ့်တစ်လအစရှိသော ကာလပတ်လုံး ပဋိသန္ဓေနေလေသော် တစ်လတိုး၍ ဖွား၊မြင်သည့်နေ့မှစ၍ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်မြောက်သောနှစ်ဝယ် တံဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့ အစရှိသောနေ့၌ ရဟန်းခံရမည် ဟူလိုသတည်း။

မဟာပဝါရဏာယ၊၌။ ပဋိသန္ဓိ ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊၍။ ဒုါဒသမာသေ၊ လုံး။ မာတုကုစ္ဆိသ္မိ ၊၌။ ဝသိတ္ဗာ၊နေပြီး၍။ မဟာပဂါရဏာယ၊၌။ဇာတကာလတော၊ မှ။ပဋ္ဌာယ၊၍။ ကြေနဝိသတိဝဿံ၊ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်ရှိသော။ တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်နှင့် ဆယ်လရှိသော။ သာမဏေရံ၊ကို။(ဋီကာနက်)

ဖွား၊မြင်သည့် နေ့မှစ၍ တစ်ဆယ့် ကိုးနှစ်မြောက်သော နှစ်၌ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့ တိုင်အောင် တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ် လုံးလုံး မပြည့်သေး တစ်ဆယ့် ရှစ်နှစ်နှင့် ဆယ်လသာ ရှိသေးသည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဇွတ်ပန ယော ပဝါရေတွာ·အစရှိသော စကားကို မိန့်တော် မူသတည်း။

သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့သို့ ရောက်သောကာလမှ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ် လုံးလုံး ပြည့်သတည်း။ ပဋိသန္ဓေနေရာလနှင့်တကွ ရေတွက်သော် ဖွား၊မြင်သည့် နေ့မှစ၍ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်မြောက်သော နှစ်၌ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့ တိုင်အောင် တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်နှင့် ဆယ်လသာ ရှိသတည်း။

ဝိဿတိယာ ဝဿေသု ဟူသေစကားကို ပဋိသန္ဓေနေထာ လန့်တက္ခ ရေတွက်၍ ဆိုသတည်း။ နှစ်လယုတ်သည်ကို အဓိပ္ပာယာရိက ဖြစ်သတည်း။ ဤအထွဋ္ဌ ဇာစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်နှင့် ဆယ်လသာ ရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် လေးလ လုံးလုံး မယုတ်သင့်၊ လေးလ တစ်ရက်ပျက်သာ ယုတ်သင့်သည်။ အပ်ပက် ဥနံ အဓိကံဝါ ဂဏှန္တုပဂံ နဟောတိ (မဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၈၁) ဟူသည်နှင့်အညီ တစ်ရက်ပျက်သည်ကို အဓိပ္ပာယာရိက ပြု၍ စတ္တာရော မာသာ ဟူသော စကားကို မိန့်ဆိုသတည်း။

ဓတရသကဏ္ဍီကာ ဒ္ဒိ"ကေ၊သော။မာသံ၊ကို။ အဓိကမာသဝသေန။ ဖြင့်၊ ပရိစ္ဆေဒန္တာ၊စွန့်ကုန်ခပျောက်.ကုန်သည်ဖြစ်၍"ဟု အနက်ပေး။

တတော ဥပေါသထဝသေန- အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကား၌လည်း လေးလလုံးလုံး မပယ်လင့်။ တစ်ရက်ပျက် လေးလကိုသာပယ်လေ။ ထို့ကြောင့် ဒဒ္ဒမာသာ ဟူ၍ပင် ဆိုသော်သည်း နှစ်လနှင့်တစ်ရက် ကြွင်းသည်ဟု မူတ်အပ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်၍ သီတင်းကျွတ်လပြည့် အာဒိတ်နေ့၌ ပဋိသန္ဓေနေ၍ တစ်ဆယ့်နှစ်လလုံးလုံး အဓိဝမ်း၌ နေပြီးလျှင် မဟာပဝါရဏာနေ့၌ ဖွားမြင်သော သူသည် ဖွားမြင်သည့် နေ့မှစ၍ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်မြောက်သောနှစ်၌ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့သို့ ရောက်လေသော် ရောက်ဆဲဖြစ်သော နေ့ကို ချန်လှပ်၍ နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်နှင့်တစ်ရက် ရှိသည်ဟု မူတ်အပ်၏။

လောကဝေါဟာရအားဖြင့်ဖြစ်သော တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်နှင့်ဆယ်လ၌ ဘစ်ရက်ပျက် လေးလယုတ်သည့်အတွက် ဖွား၍ရအပ်သော ခြောက်လမှ တစ်ရက်ပျက် လေးလကို ပယ်၍ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်နှင့်ဆယ်လလုံးလုံးပြည့်အောင် ယုတ်သော လဘို၌ အသီးအသီးထည့်သောအဆုကိုရည်၍ စတ္တာရော မာသော အပနေတွာ-ဟူသောစကားကို မိန့်ဆိုသတည်း။ ပယ်ခဲ့မျှ သာမဟုတ်၊ အဋ္ဌာရသန္နံ ယေဝ ဝဿာနံ-အစရှိသော ဘရသကဏ်ဍီကာစကား၌ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်နှင့်ဆယ်လ တွင် တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်တို့၏ လွန်သောလကိုယူ၍ ရေတွက်သကဲ့သို့ ကြွင်းသော တစ်နှစ်နှင့် ဆယ်လဆဲလည်း လွန်သောရက်ကိုယူ၍ ရေတွက်အပ်၏ ဟူလိုသတည်း။

နနု စ တေ ဒဒ္ဒမာသေ ဂဟေတွာ-အစရှိသော တေရသကဏ်ဍိကာစကား၌ စောဒကဆရာသည် ကွေးနဝိသတိဝဿံ သာမဏေရံ နိက္ခမနပုဏ္ဏမာသိ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ ပဋိသန္ဓေနေထာလနှင့်တက္ခ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်ရှိသည်ဟု ကွေးနဝိသတိဝဿ-အရကို ရေတွက်သတည်း။ထို့ကြောင့် ပုနအပရသ္မိ

ဝဿေ ပက္ခိတ္တော-ဟု မိန့်အပ်၏။ အဌကထာဆရာသည် ပဋိသန္ဓေနေရာလကို ချန်လှပ်၍ ကျွေနဝီသတိဝဿ-အရကို ရေတွက်သတည်း။ အပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿံ ။ပ။ဝုတ္တံ-ဟူသောစကားဖြင့် စောဒကဆရာသည် နှလုံးသွင်းအပ်သော ပဋိသန္ဓေနေရာလနှင့်တကွ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်ရှိသော သာမဏေကို ရည်၍ ဆိုအပ်၏ ဟူသောအဓိပ္ပာယ်ကို မြစ်ပြယ်သတည်း။ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသေးကြောင့် အပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿံ-ဟူသောစကားကို မိန့်ဆိုသတည်း။

အဌကထာ၌ "ပန ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယော၊ သည်။ မဟာပဝါရဏာယ၊၌။ ပဝါ-ရေတွာ၊ သံဃာဖော်ပဝါရဏာပြုပြီး၍။ ပါဋိဝဒေ၌။ ဝီသတိဝဿော၊ သည်။ ပ။ ဝုတ္တံ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ယည့်)ဝီသတိဝဿာနိ၊ ကို သည်။ ပရိပုဏ္ဏာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏" ဟု အနုက်ပေး။

တသ္မာ ယော-အစရှိသောစကား၌ တသ္မာသဒ္ဒါဖြင့် ဧတ္ထ ပန-အစရှိသော စကားဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေရာလတို့ကို ဂဏန္ထပဂအားဖြင့် ယူ၍ နှစ်,လတို့ဖြင့် အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသောသူကို ရည်၍ ဧကူနဝီသတိဝဿံ ဟူသော စကားကို မိန့်ဆိုခြင်းကြောင့် အသွန် ဖြစ်သော နှစ်ကို ထည့်အပ်သည်ရှိသော် အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ပြသောကြောင့် ဤအဓိပ္ပာယ်၌ အတွင်းဝင်သော ဂဇ္ဇမာသ၏ ဂဏန္ထပဂအားဖြင့် ရေတွက်သည်ကို စွဲသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "တသ္မာတိ ယသ္မာ ဂဇ္ဇမာသော ပ ဂဏန္ထပဂ ဟောန္တိ။ တသ္မာ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုက်သည်အား လျော်စွာ ခုနစ်လ, ရှစ်လ ကိုးလ ဆယ်လ တစ်ဆယ့်တစ်လ တစ်ဆယ့်နှစ်လပတ်လုံး ပဋိသန္ဓေနေ၍ ဖွားမြင်ကောင်း၏။ ရှစ်လပတ်လုံး ပဋိသန္ဓေနေ၍ ဖွားမြင်သော သူကား အသက်မရှည်လေ ထို့ကြောင့် ဥပရိဇ္ဈာသ ပါဠိတော် သုညတဝဂ် တတိယ အစ္ဆရိယအဗ္ဘုတမွေသုတ် (မ-၃၊ ၁၆၁)၌ ယထာ ခေါ ပနာနန္ဒ အညာ ဣတ္ထိကာ နဝ ဝါ ဒသဝါ မာသေ ဂဗ္ဘံ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရိတ္ဝာ ဝိဇာယန္တိ။ နဟေဝံ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ။ဒသေဝမာသာနိ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရိတ္ဝာ ဝိဇာယတီ တိ ဟု ဟောတော်မူ၏။

အဌကထာ(မ-ဋ္ဌ-၃၊၁၃၀)၌လည်း၊ နဝ ဝါ ဒသ ဝါ တိ ဣတ္ထေ ဝါသဒ္ဒေန ဝိကပ္ပနဝသေန သတ္တဝါအဋ္ဌဝ်၊ ကောဒသ ဝါ ဒ္ဝါဒသဝါတိ ဧဝမာဒီနမ်ပိ သင်္ဂဟော ဒေဒီဘဇ္ဇော။ ဘဏ္ဍ သတ္တမ၊သ ဇာတော ဇီဝတိ။ သိတုကာမော ပန နဟောတိ။ အဋ္ဌမာသဇာတောနု ဇီဝတိ။ ယေသာ ဇီဝန္တိ- ဟု ဖွင့်အပ်၏။

ဋီကာ(မ၊ဋီ၊၃၊၃၃၈)၌လည်း သတ္တမာသ ဇာတော်တိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော သတ္တမေ မာသေ ဇာတော။ သော သိတုက္ကန္တိမော နဟောတိ။ အတိဝိယ သုခုမာလဘာဃယ။ အဋ္ဌမာသဇာတော ကာမံ သတ္တမာသ ဇာတတော ဝုဋ္ဌိ အဝယဒဝါ။ ကေစ္စေ ပန ဓမ္မပဒေသော ဝုဒ္ဓိ ပါပုဏန္တော ဃာဋနံ နာ သဟန္တိ၊ တေန သော နာ ဇီဝတိ။ သတ္တမာသ ဇာတဿ ပန နတ္ထိ ဇာတော်တိ ဝဒန္တိ ဟုဖွင့်အပ်၏။

သုတ်မဟာဝါဘဋ္ဌကထာ မဟာပဒါနသုတ် အဖွင့်၌လည်းကောင်း ထို၏ အဖွင့် သုတ်မဟာဝါဋီကာ၌လည်းကောင်း ထို့အတူ ဖွင့်အပ်၏။

၄၀၆။ ဥပသမွာဒေန္တော်ဿ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကမ္မဝါစာဆရာ ကာရက သံဃာ ပြု၍ မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသောရဟန်းအား။ ပဂ္ဂလော၊ ပဉ္စင်းလောင်း ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုပသမ္ပန္နော၊ မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်း၏ အဖြစ်သို့ မရောက်။ သော၊ ထို မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်း၏ အဖြစ်သို့မရောက်သောသူသည်။ ဒဿ ဝသာစ္စယေန၊ ဆယ်ဝါကို လွန်သောအခါ၌ အသံ၊ တစ်ပါးသော ပဉ္စင်းလောင်းကို။ဥပသမ္ပါဒေတိ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကမ္မဝါစာ ဆရာပြု၍ မြင့်မြတ်သောပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအံ့။ တေရသကဏ္ဍဋီကာ၌ "အသံ ဥပသမ္ပာဒေတိတိ ဥပဇ္ဈာယော ကံမဝါစာစရိယော ဝါ ဟုတ္ဝာ ဥပသမ္ပာဒေတိ" ဟု ဆိုသောကြောင့် ပကတိဖြစ်သော လူကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်သော်လည်း ကံမြောက်၏ဟု မမှတ်မယူအပ်။ သမဏပဋိညာဉ်ရှိမှ ကံမြောက်သတည်း။ သမဏပဋိညာဉ်မရှိက ကံမမြောက်ဟု သိအပ်၏။

ပကတိဖြစ်သောလူကိုရဟန်းခံမူ ရဟန်းဖြစ်ကြောင်းကို မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာခန္ဓကအဖွင့် ဝင်ရာဒုဒ္ဓိ (၄၁၁) ၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့။

တံ၊ ထိုပဉ္စင်း ဖြစ်သော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကမ္မဝါစာဆရာကို။ သော၊ ထိုတပါးသောပဉ္စင်းလောင်းသည်။ ဥပသမ္ပန္နော၊ ပဉ္စင်းဖြစ်၏။ သောပိ၊ ထို ပဉ္စင်းမဖြစ်သောဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကမ္မဝါစာဆရာသည်လည်း။ ယာဝ၊ လောက်။ နဇာနာတိ၊ မိမိတို့၏ ပဉ္စင်းမဖြစ်ဆဲဟူ၍အဖြစ်ကိုမသိသေး။

ဦနဝိသတိဝဿဝဏ္ဏနာ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ထေယျသတ္ထ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၄၀၉။ ဆုဇာနံ ဝါ ထေယျံ ဂစ္ဆန္တိ ဟူသော်စကား၌။ "ဆုဇာနံဝါ၊ မင်းကို လည်း။(ဝါ) မင်း၏ဥစ္စာကိုလည်း။ ထေယျံ၊ ခိုးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ကတ္တာ၊ ဤ။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ၏။ "

ဆုဇာနံဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဆုဇသန္တကာ-ကိုယူ "ထေနဿ ဘာဝေါ ထေယျံ' ဟု စကားဆုံးပြီ။ ဆုဇာနံ ဝါ သေနေတ္ထာ-ဟူသော စကား-ကား အဓိပ္ပာယ် အဖွင့်။ ဆုဇာနံကိုဆင့်၍ "ရညော သန္တကံကံဥ်" ဟု ဖွင့်သတည်း။ ထေနေတ္ထာ' ကိုဆင့်၍ ဂဟေတ္ထာ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ ။

ထေယျသတ္ထသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သံဝိဓာနံ သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

ပဓူပေန္တောဒ်၌ ပရှေးရှိသော ဓူပခာတ်သည် ဓူပ ဘာသာယံ ဟူသည်နှင့်အညီ ဘာသာအနက်ဟော၏တည်း။ ဘာသာဟူသည်လည်း။ ဤအရာ၌ ဆိုခြင်းသာမည မဟုတ်။ မိမိကိုယ်ကို ရေရှုတ်ခြင်း ပရိဘာသာလျှင်တည်းဟု ပြလိုရကား "အတ္တာနံယေဝ ပရိဘာသန္တော" ဟု ဖွင့်သတည်း။ ပစ္စာယန္တောကား ပရိဘာသနဒ်၏ဝိသေသန။ ဓူပခာတ်၏ အဖွင့်မဟုတ်။

သံဝိဓာနသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၁၇။ သဂ္ဂမောက္ခာနံဒ်၌ သဂ္ဂသဒ္ဒါဖြင့်လူ့ပြည်ကိုလည်းသိမ်းယူရမည်။တတ္ထ သုဂတိဂ္ဂဟဏေန မနုဿဂတိပိသင်္ဂဟိတာ။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အင်္ဂကထာယထာကမ္မုပဂ ဉာဏကထာ (၂၊၅၇)] မောက္ခသဒ္ဒါဖြင့် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မချင်း တူဇသောကြောင့် ဈာန်ကိုလည်း သိမ်းယူရမည်။

ပဠာနန္ဒရိယ ကမ္မာဟု စာဖတ်များရှိ၏။ ဟေမသကော်ဋ္ဌကာဒ်၌ " အာနန္ဒရိယ ဓမ္မာတိ အာနန္ဒရိကသဘာဝါ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ပဠာနန္ဒရိယဓမ္မာဟူ၍သာ လျှင် ရှိရမည်းဓမ္မကိုသဘာဝဖြင့် ဖွင့်သတည်း။

တံ ပန မောက္ခေသာဝ အန္တရာယံ ကရောတိ၊ နံ သဂ္ဂသ ဟု ဘိက္ခုနိ ဒုသကက်-၌အထူးဆိုသောကြောင့် ကြင်းကုန်သော အန္တရာယ်ကဓမ္မ-တို့သည် သဂ္ဂန္တရာယ်, မဂ္ဂန္တရာယ်နှစ်ပါးစုံကို ပြုနိုင်လေကုန်သည်သာဟု စကားကျ၏။ ဤသို့ စကားကျသော်လည်း ဝိပါကန္တရာယိကဓမ္မ-သည် မောက္ခ၏သာလျှင် အန္တရာယိကဖြစ်သတည်း။ သဂ္ဂ၏ကား အန္တရာယိက မဖြစ်။အဘိဓမ္မဇ္ဇောဝိဘာဝနီ ဋီကာ(၁၇၇-နှာ) ၌ ဒဋ္ဌဟိတ်ပဋိသန္ဓေကိုလည်း ဝိပါကန္တရာယိကဓမ္မ-ဟု ဆိုသတည်း။ တရာသကက်ဋီကာ၌ "ယာဟိ၊ အကြင်စေတနာတို့ဖြင့်" ဟု ဆန်းပေး။

တေ ပန အရိယူပဝါဒါ၊ တို့သည်။ ယာဝ၊ လောက်၊ အရိယော၊ တို့ကို။ နံ ခမာပေန္တိ၊ သည်းမခံကုန်စေသေး။ (ဝါ) မကန့်လောဘ့်ကုန်သေး။

ဣတ္ထိဖောဋ္ဌဗ္ဗာဧဝ နံ ဝဋ္ဋန္တိ—ဟု စာအမျှားရှိ၏။ ဣတ္ထိဖောဋ္ဌဗ္ဗာဧဝ နံ ဝဋ္ဋန္တိ။ ဧတေပိ ဝဋ္ဋန္တိကိ-ဟု ရှိရမည်။ ဣတ္ထိဖောဋ္ဌဗ္ဗာဧဝ၊မိန်းမတို့၏ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာမှုံ့ တို့သည်သာလျှင်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နံ ဝဋ္ဋန္တိ၊နည်း။ ဧတေပိ၊ ထိုမိန်းမတို့၏ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာခွံတို့သည်လည်း။ ဝဋ္ဋန္တိ၊ အပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ၏။ ။ စာဒ္ဒန္တောဝိယ၊ စပ်ဆိုကျစ်ဘိသကဲ့သို့။

ယာစိတကူပမာ ဘာဝကာလိကဒွေန-ဟူသော စကား၏ အခြားမဲ့၌ သုပိန ကူပမာ ဣတ္ထာရုပစ္ဆုပေဒွာနဒွေန-ဟူသော စကားရှိရမည်။ ရွှေနောက်ပြန်သတည်း။ ပြန်ကြောင်းကိုကား ပါဠိတော်ကို ရှုရှိသိအပ်၏။

တေရသကက်ဋီကာ၌ အဋ္ဌိသခ်လံကာယ ဝါ၊ အရိုးဆက်၌လည်းကောင်း၊ ကေဋ္ဌိမိ ဝါ၊ တစ်ခုခုသာအရိုး၌လည်းကောင်း။ အနုပါယပဋိပတ္တိယာ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မလျော်ကပ်သော ကျင့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ အနဝဋ္ဌိတာ သဘာဝတာယ၊ အမြဲမတည်သောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာဘိဝေါပနဒွေန၊ ကြီးမားလွန်မင်းစွာ ပူပန်ခစခြင်းသဘောကြောင့်။ မုဟုတ္တရမဏီယတာယ၊ တစ်မုဟုတ်မျှ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘေဒနာဒိအာဓိကရဏာဝဝတော၊ ပျက်စီးခြင်း အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဋ္ဌါတနသဒိသတာယ၊ စဉ်းဝံတုံ့နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိကုဋ္ဌနဒွေန၊ နုပ်နုပ်စဉ်းရာ၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘောကြောင့် ဥဋ္ဌါဠနကိုအဓိကောဋ္ဌန-၏ပရိယာယ်ဟုသတ်မှတ်ရန် ရှိသတည်း။အာဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏာဝဂ်(၅၂၁)၌အာဃာ-ကနံ ဝဓဋ္ဌာနံ။ သူနာ တု အဓိကောဋ္ဌနံ- ဟုလာရှိသည်တွင် ရွှေးပါဠိကား ဘာတ်ထုအရပ်ဟော။ နောက်ပါဠိကား စဉ်းတီတုံးဟော။ အဘိဓာန်၌ဥဋ္ဌါတန

ဟုမလာမရှိသော်လည်း ဤဒီကာကိုဆောက်၍ ဥပ္ပါတနသဒ္ဒါသည်လည်း အဓိကောဋ္ဌနသဒ္ဒါနှင့်အတူ စဉ်းတိတုံးဟောဟုသိအပ်၏။

မောဃပုရိသ၊ မင်္ဂိုလ်မှု အချီးအနှီးဖြစ်သောယောက်ျား။ တုံ၊ သည်။ ကဿ ခတ္တိယဿ ဝါ၊ အဘယ်မည်သောမင်းအား လည်းကောင်း ။ပ။ ကဿ မနုဿဿ ဝါ၊ အား လည်းကောင်း။ ဇံ၊ ဤသို့ သင်ယူသလို။ မယာ၊သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အာဇာနာသိ၊ သိဖူးသနည်း။ ဤသို့အနက်ပေး။

အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၉.ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၂၄။ အာပတ္တိယာ–အစရှိသောစကားကို ဥက္ခေပနီယကံ–ပြုထိုက်သော ရဟန်းအများနှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့်သာလျှင် မိန့်ဆိုတော်မူလိုက်သတည်း။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဌဲ့မူကား အရိဋ္ဌရဟန်းအား အာပတ်ကိုရှုခြင်း မကုစားခြင်း ကြောင့် ဥက္ခေပနီယကံ–ပြုသည်မဟုတ်။ ဉာတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆိုဆုံးမအပ်သည်ဖြစ်လျက်နှင့် ယုတ်မာသောအယူကို တစ်ဖန်မစွန့်ခြင်းကြောင့်သာလျှင် ဆဲပြုသတည်း။ အရိဋ္ဌရဟန်းအား ဥက္ခေပနီယကံပြုသည်၏အဖြစ်ကို ဥက္ခိတ္တောအနောသာရိတောတိ ဝုတ္တတ္တာ အရိဋ္ဌဿ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ ကတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ" ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာစကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ ဝိမတ်ဝိနော ဒနီဋီကာဆရာသည် ထိုစကားကို "တထာဝါဒိနာ အရိဋ္ဌေန ဘိက္ခုနာ အကတာနုဓမ္မေန တံ ဒိဋ္ဌံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇေန" ဟူသောပါဠိတော်လာစကားကို ထောက်ထား၍ မိန့်ဆိုသတည်း။ သံဃဘေဒသိက္ခာပုဒ်၌ အဌကထာကပင် လှမ်း၍ ဤအရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌ အာဒိကမ္မိကဿ–ဟူသောစကားသည် ပမာဒလေခဟု မိန့်ဆိုခဲ့၏။ အာပတ်ကို မရှုခြင်း အစရှိကုန်သော သုံးပါးကုန်သော အကြောင်းကိုတွင် စာစပ်ပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဥက္ခေပနီယကံ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော ရဟန်းကို ဥက္ခေပနီယကံ ပြုသည်ကို ဓမ္မေနဟု မိန့်ဆိုသတည်း။

ဝိနယေန၊ စောဒနာသာရဏာဝိနည်းဖြင့်။

အာပတ်ကိုမရှုခြင်း အစရှိသောအကြောင်းကြောင့် ရှေးဦးစွာမေးမြန်းခြင်းသည် စောဒနာတည်း၊ အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်းသည် သာရဏာတည်း။

သဗ္ဗညုသဿနေန၊ မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမတော် ဖြစ်သော ဥက္ခေပနီယကံဟူသော်ကမ္မဝါစာဖြင့်။

တေရသကဏ်္ဍိကာ၌ "သံဝါသေ၊ ပေါင်းဖော်ထု၌။ ကမ္မပရိယေသနေ သန၊ ကံဆုံးသည်၏အစွမ်းအာဖြင့်။ အာပတ္တိပရိစ္ဆေဒေါ်းကို၊ ဝေဒ်တဗ္ဗော၊ ၏" ဟု အနက်ပေး။

ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ကလ္လက သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၂၉။ဥပလာပေယျ-ပုဒ်၏အနက်သည် "သပိတ်သက်နှံးပါဋ္ဌိအဋ္ဌကထာပေးအံ့ ဟူ၍ ပစ္စည်း၏ အနှီးအပါးဋ္ဌ ပြောဆိုခြင်းအံ့" ဟူသောအနက်တည်း။ သပိတ်သက်နှံး ပါဋ္ဌိအဋ္ဌကထာပေးအံ့ဟု ပြောဆိုသဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းအံ့ မှုသော အနက်သည် သိခါပတ္တိအနက်တည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ ဤသိခါပတ္တိအနက်ကို ဖွင့်သတည်း။ သပိတ်သက်နှံးပါဋ္ဌိအဋ္ဌကထာပေးအံ့ဟူ၍ ပြောဆိုသဖြင့် ဖြားယောင်းခြင်းအံ့ ဟူသော အနက်သည် ဒုတိယအနက်မှ ရအပ်သော အဓိပ္ပာယ်နက်ဘည်း။ အကျယ်ဖြစ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာခန္ဓက ဒါသဝတ္ထုကထာသို့ရောက်မှ ပြပေအံ့။

၄၂၈။ ပိရော်၊ တစ်ပါးသောသာမဏေ။(သဒ္ဒတ္ထ) ပိရေတိ ပရဒေဝါမက ဟုသော စကားကြောင့် ပရကား သဒ္ဒတ္ထ။ ကမ္မာမကကား အဓိပ္ပာယတ္ထ။ "ပရ၊ တစ်ပါးသောသာမဏေ၊ ကမ္မာမက၊ မမြဲတ်နိုးအပ်ကား သာမဏေ။

တေရသကဏ်္ဍိကာ၌ ပိရတိပဒံသည်။ နိပါတပုဒ်တည်း။ သမ္ဘောဓနေ၊ ခေါ်ဝေါ်သော ရဟန်းတို့၏ အလိုကို သိစေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အာလုပ်အနက်၌။ ဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သောပိရသဒ္ဒါကို။ ပရသဒ္ဒေန၊ နှင့်။ သမာနတ္တံ၊ တူသော အနက်ရှိသည်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ၏။

ကလ္လကသက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀ကျိန်းနဖူ၌ ၄၂၈-ပုဒ်-စရပိရေအဖွင့်ကား ဖြေ၊ ဥပလာပေယျအဖွင့်ကားနောက်ရှိရမည်။ သို့ ပါဋ္ဌိအဋ္ဌကထာနှင့် ညီမည်။

ဂ-သဟစမ္မိကဝဂ်

၁-သဟစမ္မိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၃၇။ ပရိယတ္တိမူလကံ၊ဝိနည်းကို သင်ခြင်းလျှင်အရင်းရှိသော၊ တရသကဏ်ဋီကာ၌ ယတာဟကိလေသစောရေဟိ-ဟု စာအမျှားရှိ၏။ "ယထာဟိ ကိ-လေသစောရေဟိ"ဟု ရှိရမည်ကင်သတည်း။ "ဟိ သစ္စံ၊မှန်၏။ ယထာ ယေန အာကာရေန၊အကြင်အခြင်းအရာအား ဖြင့်။ရကို့တေ၊စောင့်အပ်သည်ရှိသော်။ကိလေသစောရေဟိ၊ တို့သည်။ အဝိလုမ္မနီယော၊ မလုမယက်အပ်သည်။ ဟောတိ၊၏။ ဧဝံတထာ၊ ထို အခြင်းအရာအား ဖြင့်။ဟု အနက်ပေး။ ။ဗျာမောဟာဘယံ။ အဆုံးအဖြတ်၌ ပြင်းပြစွာ အလွန်တွေဝေခြင်း မကင်းသဖြင့်ကြောက်ခြင်းကို။ လဗ္ဘတိ ရအပ်၏။ ။အညါဏဘာဂေန၊မသိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။မန္ဒော၊နုံ၏။ အဝံသယတော၊ ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်၌ အရာမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဓမောမူဟော၊အလွန်တွေဝေ၏။ တရသကဏ်ဋီကာဆနက်။

အဋ္ဌကထာ၌အကပိုယပါနကံ၊ သစ်သီးကြီးကိုးပါးတို့၏ အဖျော်ဟုဆိုအပ်သော မအပ်သောအဖျော်ကို။အာပတ္တိ စသတိသမ္မောသာယ-ဟူသောစကား နှင့် စသဒ္ဒါဖြင့် ကတ္တုမ္ဗဉ္ဇန ကရောတိ-ကို ဆည်းသတည်း။ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ အာပတ္တိဉ္စ သတိ-သမ္မောသာယာတိ ဇတ္ထ စသဒ္ဒေါ ကတ္တုမ္ဗဉ္ဇန ကရောတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။။ "ကတ္တုမ္ဗဉ္ဇပ္ပြုသင့်ပြုထိုက်သော အမှုဟူသမျှကို လည်း ။ န ကရောတိ၊ မပြု"။အဓိပ္ပာယ်ကား သဟသေယျ့အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် အာပတ် သင့်သည်မဟုတ်သေး၊ စင်စစ်သော်ကား ပြုသင့်ပြုထိုက်သော အမှုဟူသမျှကိုပင် သတိလွတ်သဖြင့် မပြုခြင်းကြောင့်လည်း အာပတ်သင့်၏ ဟူလိုသတည်း။

လင်္ဂီပဂ္ဂလောတိ၊ ၍။ ဝုတ္တော၊ သော်(ထည့်) ဣမသ္မိံ လင်္ဂီဘာဝေ၊ ၌။ ဧဝံ၊ သို့။ ကထေန္တော်သာ၊ အား။ ဒေါသော၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။

တေရသကဏ်ဋီကာ၌ အဓိမာနိကာနံဝါ၊ ရနိုးခြင်းရှိကုန်သော ရဟန်းတို့၏ လည်းကောင်း။ ကုဟကာနံ၊ အံ့ဖွယ်ကိုပြုကုန်သည်ဖြစ်၍။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ ပဋိဇာနန္တာနံ ဝါ၊ ဝန်ခံကုန်သောရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း။

အဋ္ဌကထာ၌ ကေစိဆရ၊ အချို့ကုန်သော ဓမ္မကထိကမထေရ်တို့သည်။ ကေစိထေရာ၊ အချို့ကုန်သော ပံသုကူလိကမထေရ်တို့သည်။ ။ဣတရေထေရာ၊ ဤပံသုကူလိကမထေရ်တို့မှတစ်ပါးကုန်သော ဓမ္မကထိကမထေရ်တို့သည်။ ပရိ-

ယတ္ထိယာ။ပ။ နတ္ထိတိ၊ ၌။ ဝတ္ဘာ၊ ၍(ထံည့်)သစေ။ပ။ ဂမယိဿန္တိတိ၊ ၍။ အာဟံသု၊ ဆိုကုန်၏။

ဂမယိဿန္တိ၌ ဣတိ–ကျေသတည်း။

ဣမသ္မိံ ဒီပေ၊ ဤသီဟိုဠ်ကျွန်း၌။ ။ ပရတီရံ၊ ဤသီဟိုဠ်ကျွန်းကမ်းထိပ်မှ တပါးသော ဇမ္ဗုဒီပါကျွန်း ဂမ်းထိပ်သို့။ ။တေ ဂဋ္ဌခဏ္ဍေပိ ဥရံ ဌပေတွာ–ဟူသောစကားကို သိကြားမင်းသည် စကားအဖြစ်အားဖြင့်သာ ဆိုသတည်း။ အလုံးစုံကုန်သောရဟန်းတို့ တက်စီးလောက်အောင် မဖန်ဆင်းနိုင်လောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ ။ ပုရတော။ ရွှေးဦး။ အဟောသိ၊ပြီ။

ဓမ္မကထိကမထေရ်တို့၏ စကားသည်သာလျှင် ပေါလောပေါသတည်း။ ဓမ္မကထိကမထေရ်တို့၏ စကားကိုသာလျှင် သင့်မြတ်၏ဟု ယူကြကုန်သတည်းဟူလိုသတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာ(၃၊၉၁၊၂။) စကားအနက်ချည်းတည်း။

အဋ္ဌကထာဠှ သံဃကမ္မံ။ ဥပုသ်,ပဝါရဏာ,ပဗ္ဗဇ္ဇ,ဥပသမ္ပဒကံမှတစ်ပါးသော လေးပါးအပြားရှိသော သံဃကံသည်။

ယေ ဣမေ–အစရှိသော စကားသည့် ဥပေါသထောဟူသောစကား၏ ဝိတ္ထာရတည်း။ ယာပိ စ ဣမာ-အစရှိသောစကားသည် ပဝါရဏာဟူသော စကား၏ ဝိတ္ထာရတည်း။ ယာနိ ပိ-အစရှိသောစကားသည် သံဃကမ္မံ-ဟူသော စကား၏ ဝိတ္ထာရတည်း။ယာ ပိ-အစရှိသောစကားသည် ပဗ္ဗဇ္ဇကံ ဥပသမ္ပဒကံ၏ ဝိတ္ထာရတည်း။

ဒုိပိဋကဓရောပိ၊ သုတ်, အဘိဓမ္မာဟူဆိုအပ်ကုန်သော ပိဋကတ်နှစ်ပုံတို့ကို ဆောင်သော ရဟန်းပင်ဖြစ်သော်လည်း။

သော ဝေ နိဿယံ ဒေသိ-အစရှိသော စကားသည် နိဿယံ ဒေသိသာမဏေရံ ဥပဋ္ဌာပေတိ-ဟူသော စကား၏ ဝိတ္ထာရတည်း။

ဂ–သဟဓမ္မိကဝဂ်

၂–ဝိလေခန သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သာမဏေရဿ ဥပဋ္ဌာနံ– အစရှိသော စကားကိုထောက်၍ ဝိနည်းခိုရ်၏ အထံ၌ ဥပဇ္ဈာယ်ကို မယူစေသော် ဝတ်ကိုမသာယာအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ ဥပဇ္ဈံ၊ပါဟာပေတွာ–ဟူ မိန့်သောကြောင့် သာမဏေ ဥပဇ္ဈာယ်ယူအပ်သည်ကို သိအပ်၏။

ဇော်ထွေ စ နိဿယဒီနဥ္စော-အစရှိသောစကားကို တဿာဓေယျော ဒုပေါသထော။ပ။ ဥပဋ္ဌာပေတိ-ဟူသောစကားမှ ထွက်အပ်၏။ ဣစာတိနိပါတမတ္တမေဝ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်၏၊ ပါဠိတော်ယုကာလပေတို့၌ ဣစပုဒ်ကို ရှာဖွေ၍မတွေ့။

အန္တေဝါသိကော၊ သည်၊ အာစရိယံ၊ ကို။ ဥဒ္ဒိသာပေန္တော၀၊ ပြစေသော်လည်းကောင်း။ တေသံ၊ ထိုခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကပုဒ်တို့၏။

ရှေးနည်း၌ "ယာဝဒေဝ ကုက္ကုစ္စာယ၊ ကုက္ကုစ္စဖြစ်သည်တိုင်အောင်။ပ။ ယာဝဒေဝ ဝိလေခါယ၊ တိုင်အောင်၊သံဝဏ္ဏနံ၊ ကုန်၏" ဟု အနက်ပေး။ ဂဏ္ဌိ၌ ထဖုံ။ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ ပါတိမောက်နိဿယ၌ တဖုံ ဆို၏။

တောနိ၊ ထိုခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ဘဿ၊ ထိုယာဝဒေဝဟူသောပုဒ်ကို။ ယာဝဒေဝ-ကို အာဘိဝိသ-ဟု ဖွင့်သတည်း။

ဝိလေခနသိက္ခာပဒဒီပနီ နှိဋ္ဌိတာ။

၃-မေဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၄၄။ အန္တဒ္ဓမာသံ-ဟူသောပုဒ်၌ အနုသဒ္ဒါသည် ဝိစ္ဆာဇောတကနိပါတ်တည်းဟု ပြလိုရကား အန္တဒ္ဓမာသန္တိ-အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကို အရင်းမူသဖြင့် ဝိစ္ဆာဇောတက၏ အဖြစ်ကိုပြသတည်း။ အန္တဒ္ဓမာသံ-ဟူသောပုဒ်၌ သဘ္ဘမ်ဝိဘာဘ်၏ ကာရိယနက်အဖြစ်ကိုပြလိုသောကြောင့် "အန္တဒ္ဓမာသန္တိ အနုပဋိပါဋိယာ အဒ္ဓမာသေ အဒ္ဓမာသေ" ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထကို ပြသောအားဖြင့်ဖွင့်သကည်း။ ပါဠိတော် ပဒဘာဇနီစကား၌ "အနုပေါသထိကံ၊ ဥပုသ်နေ့တိုင်း ဥပုသ်နေ့တိုင်း" ဟု အနက်ပေး။ ဥဒ္ဒိဿမာနေ--ပုဒ်၌ ဣ--အက္ခရာနှင့် ယ--အက္ခရာ ကျေသတည်းဟု ပြလိုသောကြောင့် ဥဒ္ဒိဿမာနေတိ ဥဒ္ဒိသိယမာနေ--ဟု ဖွင့်သတည်း။ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ဥဒ္ဒိဿန္တေန--ဟု စာအများရှိ၏။ ပါဘိမောက္ခုဒ္ဒေသကေ ဥဒ္ဒိသန္တေ-ဟုစာအခ္ခါရှိ၏။ အခ္ခါရှိသည် သာလျှင် သင့်သတည်း။

အာပန္နဿာ၊ အာပတ်သို့ရောက်ပြီ၊သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿာ အာပတ္တိယာ၊ ထိုသင့်ပြီးသော အာပတ်မှ။ အညာဏေန၊ မသိယောင်မူခြင်းကြောင့်။ မောက္ခေ၊ နဲ့ဝက်မှ လွတ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ။မရှိ။

ယဿာဓမ္မော ကာရေဘံဗ္ဘော·ဟူသောစကား၌ ဓမ္မသဒ္ဒါဖြင့် ဓမ္မငိုနယ နှစ်ပါးကိုယူ၏လေ။ ဌိတော-ဟူသော ပါဌသေသကို ထည့်၍ အနက်ယောဇနာလေဟု ပြလိုသောကြောင့် "ယဿာပန။ပ။ဌိတော" ဟု ဖွင့်သတည်း။

ဓမ္မော စ၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောသည် လည်းကောင်း။ ဝိနယော စ၊ စောဒနာသာရဏဝိနည်းသည် လည်းကောင်း။ ဇာနေယျုံ-စကားကို ဉတ္တိရိ-စဿ-အစရှိသော ဝါကျနှင့်စပ်။ ကော ပန ဝါဒေါ-ဟူသော စကား၌ သုံးကြိမ် အလွန်နေဖူးမူ ဆိုရန်မရှိ။ မောဟာရောပနကံ-သို့ တင်အပ်သည်သာဟု ဆိုသတည်း။ မုတ္တိအတ္ထိ-ဟူသော စကား၌ သံဃာဒိသိသ် အာပတ် အစရှိသော သင့်ရင်းဖြစ်သော အာပတ်မှ မလွတ်ဟုယူ။ အနာစာရံ အာစရိတ္တာ-အစရှိသော ဝတ္ထုစကားကိုလည်းကောင်း။ အညာဇီဏ အာပန္နတ္တာ-အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားကို လည်းကောင်း ထောက်၍ အနက်ဖေးသတည်း။ ဝိမတိ-ဝိနောဒနီဋီကာ အလိုအားဖြင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ဝုတ္တာနယေန သုတဘာဝေါ-ဟူသော အင်္ဂါကိုထောက်၍ သိက္ခာပုဒ်လာ အာပတ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဆဏ္ဍတော်ဘုရားဦးဗုဒ္ဓ ပါဘိမောက်နိဿယဋီကာလည်း ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာစကားကို ပမာဏပြု၍ အနက်ပေးတော်မူ၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာစကားကို ဆင်ခြင်လေ။

မောဟန သိက္ခာပဒ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၅၂။ ပဗ္ဗဇိတဿဝါ၊ ရှင်သာမဏေအား လည်းကောင်း။

၄၅၃။ အာဂန္ဆန်၊ ညှင်းဆဲခြင်းငှာ လာသော သူကို။ ရေ၊ အခြင်း။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ၍။ မုဂ္ဂရေန၀၊ ဆောက်ပုတ်ဖြင့် လည်းကောင်း။

သော စေ တေန-အစရှိသော စကား၌ မရဏာဓိပ္ပာယ မရှိသော အရာ၌ သာလျှင် အာပတ်မသင့်သတည်း။ အကယ်၍ ညှင်းဆဲခြင်းငှာ အလိုရှိ၍ လာသော သူကိုမြင်၍ ဤသူကို ငါမသတ်မှေက ငါအားလုတ်ခြင်း မဖြစ်လေ ဟု နှလုံးပိုက်၍ ပုတ်ခပ်ခြင်းကြောင့် သေအံ့။ တတိယပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာကို ထောက်၍ဆိုသတည်း။

ပဟာရသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

၅. တလသတ္တိက သိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၄၅၄။ ကာယံ ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ ဝါ-ဟု ဟောတော် မူခြင်း၌ကြောင့် ကာယအစရှိသည်တို့တွင် အကြင်ဝတ္ထုကို ချိကြ်ု၏။ ထိုဝတ္ထုသည် တလသတ္တိက မည်၏။ လက်ဝါးပြက် သည်သာလျှင် တလသတ္တိကမမည်။ ဝဇိရပုဒ္ဓိဋ္ဌကာကို ဆောက်သတည်း။ ပဟာရပမုစ္စိဘာ-ဟူသောပုဒ်၌ ပမ္ဖုး ဥရှေးရှိသော စိခေတ်သည် ပရိစယန-အနက်ဟော။ တပစ္စည်းသက်။ ပဥ ဒုနိတော ပရံ ဒွေဘာဝံ သဒိသတ္တံ ဂစ္ဆတ္ထိ (နိတိ ၁၂၁·သုတ်ရှေလ) ဟူသည်နှင့်အညီ ရှေးရှိ၍ စိ·၌ သဒိသဒွေဘော် ရောက်သတည်း။ ပဟာရော ပမုစ္စိတော ပရိစိတော ဧတေသန္တိ ပဟာရပမုစ္စိတာဟု ဝစနတ္ထပြုလေဟု ပြလိုရကား ပဟာရပရိစိဘာ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ ပဟာရဿ မုစ္စိဟာ-ဟူသောစကား၌ မုစခေတ်သည် ဒိဝါဒိဂိုဏ်းဖြစ်၍ လွတ်ခြင်း-မောက္ခအနက်ဟောတည်း။ မုစ္စိတ ဟူသည်လည်း ဒယ်ဆွဲဝပုဒ်၌ ဒယ်ဆုတကာမော ဟူသောအနက်ကို သိအပ် သကဲ့သို့ မုစ္စိတုကာမ ဟူသောအနက်ကိုသိအပ်သည်နှင့် ထိုမုစ္စိတုကာမသည် အကြောင်းကို ငဲ့ရကား ထိုလွတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် တဉ္စ ပဟာဒသ ဘိတာတိ အတ္ထော-ဟူသောစကားကို မိန့်သဘည်း။ မုစ=မောစနေ၊ မိဂံ ဗန္ဓနာ မုဉ္စတိ စုဒါဒေါ် (၂၁၃) မုစ=မောက္ခေ။ ဒုက္ခဇတာ မုစ္စတိ။ ဒိဝါဒိ။ [ခေတုမာလာ (၂၂၃)၊] တစ်နည်းကား။ ခေတ်တို့၏ မျှားသောအနက် ရှိခြင်းကြောင့် ဤအဆုဒ္ဓိ မုစခေတ်သည် ဘယ-အနက်ဇောဟု ပြခြင်းငှာ တတ္ထ ပဟာရဿ-အစရှိသည်ကို မိန့်သတည်း။

ပဟာရဿ၊ မှ- ဟု အနက်ပေး။ ပဇမောစနတ္ထော။ ပရိမုတ္တာ ဒုက္ခသွာတိ ဝဒါမိ။ မုတ္တောသိ မာရပန္ဓနာ။ ။စောရာ ဘံယံ ဇာယတေ။ ကာရက။ ။ မုစခေတ် ဘီခေတ်၏အယှဉ် အပါဒါန် ဖြစ်သည်ကိုသိရန် သာခကကား ဘီတောစတုန္နံအာသင်္ဃိသာနံတည်း။ ဒုတိယာပဉ္စမီနဉ္စသုတ်ဖြင့် အပါဒါန်အနက် ၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်ဆုပြယုဂ်။

၁။ ဘေ၊ ထိုဆဲတ္တရသဝဂ္ဂီ ရဟန်းတို့သည်။ ပဟာရဿမုစ္စိတာ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်း၌ လေ့ကျက် တွေ့ကြုံဖူးကုန်၏ဖြစ်၍ (သဒ္ဒတ္ထ) ဝါ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုရဖူးကုန်သည်ဖြစ်၍ အပုတ်မခတ် ခံရဖူးကုန်၏ဖြစ်၍၊ (အဓိပ္ပာယတ္ထ)
အချို့အဋ္ဌကထာ၌ ပါဠိတော် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပုဒ်ကိုထုတ်ရာ တေပဟာရပမုစ္စိတာ ဇောဒန္တီတိ ဟုပ·အက္ခရာနှင့် ရှိသည်ကား ပရိစိတာဟူးသာ သံဝဏ္ဏနာနှင့် မတန်ရကား မရှိသင့်။

(ပါဠိဝိသောဓနီ ဂဏ္ဌိကျမ်းမှ)

၄၅၈။ ပုဗ္ဗေ၊ ရွေးဖြစ်သော ပဟာရသိက္ခာပုဒ်၌။ ဝုတ္တောသု၊ ကုန်သော။ဝတ္ထူသု၊ စောရဝတ္ထု၂, ပစ္စတ္ထိကဝတ္ထုအစရှိသည်တို့၌။ ပုရိမနယေနေဝ၊ ရွေးဖြစ်သော ဥပါသကာ။ပ။ ဂစ္ဆရေဟူသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝတ္ဘာ၍။ တလသတ္တိကံ၊ကို။

တလသတ္တိကသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၆–အမူလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အနုဒ္ဒံသေန္တိပုဒ်၌ ခံသူ ဓာတ်သည် ခံသူ–ဂတိယံဟူသည်နှင့်အညီ ဂတိအနက်ကိုဟောရင်းတည်း။ ဤမှာမူကား အနုရေးရှိသည်ဖြစ်၍ စောဒနာအနက်ကို ဟောသတည်း ဟု ပြလိုရကား စောဒေန္တိဟု ဖွင့်သတည်း။ အနုဒ္ဒံသေန္တိပုဒ်၌ လောပဥ္ဉတ္ထမကာရောသုတ်ဖြင့် အပစ္စည်းကို ဧ–ပြု။

ပါဠိတော်ဝယ် အနုပသမ္ပန္နသည်ဖြစ် အမူလကေန သံဃာဒိသေသေန ဟူသော စကားဖြင့် သာမဏေအား သံဃာဒိသိသ်အာပတ်မရှိခြင်းကြောင့် "သံဃာဒိသေသေန၊ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်၏ဝတ္ထုဖြင့်"ဟု အနက်ပေး။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာကို ထောက်သတည်း။

အမူလကသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၇–သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၆၄။ ဥပဒဟပုန္တိပုဒ်၌ ဥပရွေးရှိသော ဒဟာဓာတ်သည် ဒဟ–ဘဿီကရဏေ ဓာရဏေစ–ဟူသည်နှင့် ဓာရဏအနက်ကို ဟောရင်းတည်း။ ဥပါဒေန္တိဂ.ား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်။ တစ်နည်းကား ဥပရွေးရှိသောဓာဓာတ်သည် သက္ကာခေါပန၊ အမဋ္ဌဆုဇာနံ ဩကွာကံ့ ပိတာမဟံ ဒဟန္တိ–ဟူသော ပြယုဂ်၌(ဒီ၊ဘ၊ဂ၇)ဓာ–ဓာတဲကဲ့သို့ ဌပနအနက်ဟောတည်း။ ထားခြင်းဟူသည် ဤ=အဆာ၌ ဖြစ်စေခြင်းတည်း၊ ထိုကြောင့် ဥပါဒေန္တိဟု ဖွင့်သတည်း။ ဒဟန္တိ၌ ဓာ–ကို ဓာတော–ဟု ဇဒ္ဓဘော်ပြု။ ရွေးဓာကို အဘ္ဘာသမူည့်။ အာကိုရဿပြု။ ဒုတိယစတုတ္ထာနံပထမတတိယာသုတ်ဖြင့် စတုတ္ထ ဓ–ကို တတိယ ဒ–ပြု။ ဒေါဓသစသုတ် စသဒ္ဒါဖြင့် ဓ–ကို ဟ–ပြု။

ဥနုဝီသတိဝဿော မညေ တွံ ဥပသမ္ပန္နော–ဟုဆိုသော် မုသာဝါဒဖြစ်မည် မဖြစ်မည်ကို သဟသေယျသိက္ခာပုဒ် ရာဟုလောဝါဒတ္ထုအားဖွင့် တေရသကဏ်ဋီကာလာစကားကိုရှု၍ သိအပ်၏။

သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ–ဥပဿုတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၇၁။ တေရသကဏ်္ဍကာ၌ ဂဏ္ဌိပဒေသု စ ကို ဝုတ္တာ၌စပ်။ သုယျတိတိ အတ္ထေန၊ ကြောင့်။ သဒ္ဒေါ၊ ကိုသာလျှင်။ သုတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏–ဟု အနက်ပေး ဘိက္ခုဿ ဌိတောကာသံ ဂါ–အစရှိသော ပဒဘာဇနီပါဠိတော်လာ စကားနှင့်အညီ သိယာ အဂါရိယံ ဌိတဋ္ဌာနံ–အစရှိသော စကားကိုဆိုသတည်း။ အတ္တဥနော၊ ၏။ ဌိတဋ္ဌာနံ၊ သို့။ အာဂန္ဆော၊ ၍။ မန္ဒဲယမာန်ဘုနံ၊ တိုင်ပင်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို၊ အင်ဃနဘဲပနဝေသန၊ မိမိရှိသည်၏အဖြစ်ကို မသိစေသည်၏ အစ္ဖမ်းအားဖြင့်။

ဥပဿုတိသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဧ–ကမ္မပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၇၄။ ဓမ္မိကာနံပုဗ်ဘ်ဋ္ဌ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ဓမ္မ, ဝိနယ, သတ္ထုသာသန, သုံးပါးကို ဟောသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဓမ္မေန ဝိနယေန သတ္ထုသာသနေန ကတတ္တာ ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ကံပြုသင့်ပြုထိုက်သော သဘောသည် ဓမ္မ။ ကံမပြုမီ ရှေးအဖို်၌ စိစစ်သည်ကား စောဒနာ။ အဖန်ဖန် စိစစ်သည်ကား သာရဏာ။ ဤနှစ်ပါးသည် ဝိနယ။ ကံပြုကြောင်းဖြစ်သော ဤသံကမ္မဝါစာသည် သတ္ထုသာသန။

ကမ္မပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀–ဆန္ဒံအဒတ္ဝာဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၈၁။ တ္တောဝတာပိ၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် အနုဝိဇ္ဇကပုဂ္ဂိုလ် သမုတ်သည်ကိုပေါင်း။

သံဃမဇ္ဈေ ဆန္ဒံ ဒါတုံ လဘတိတိ ကေစိ။ ဒိန္နဆန္ဒေ သံဃမဇ္ဈံ ပဝိသိတ္ဝာ ပုနဂတေပိ ဆန္ဒော နု ပဋိပ္ပဿမ္ဘေ ယျာတိ။ စေ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ကသ္မာ? အဟတ္ထပါသော ဆန္ဒာရဟောတိ အာဒိဟိ ဝိရုဇ္ဈနတော။ ပါဠိယံ ပန ဒါတုကာမတာယ ဟတ္ထပါသံ အတိက္ကမန္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ကေစိ။ [သဟဓမ္မိကာဂ် အဖွင့် ဝဇိ.ဋီ.၂၃၈/၉)]

ဒိန္နဆန္ဒေ၊ ပေးအပ်ပြီးသော ဆန္ဒရှိသော။ သိက္ခမ္ပို၊သည်။ ပါဠိယံ၊ ဆန္ဒံ အဒတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမေယျ ပါစိတ္တိယံ–ဟူသော ပါဠိတော်၌။

ဆန္ဒ ဒါယကော ပရိသံ ပတ္ထာဂတော တာသ ပုဗ္ဗ ဆန္ဒဒါနံ ဆန္ဒပါရိဝါသိယဉ္စိ နောတက္ကော်တိအာဒစရိယော။ တတြိဒံ သန္နိဋ္ဌာနံပရိသပါရိဝါသိယေ အဋ္ဌကထာယံ အာဂတြ ဂစ္ဆာမာတိ ဆန္ဒံ အဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာဝ ဥဋ္ဌဟန္တိ ။ပ။ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဝုဋ္ဌဝေနေ ဟတ္ထပါသာ ဝိဇဟနံ နပညာယတိ။ တ္ထေ ပန ကမ္မပ္ပတ္တာနံ ဟတ္ထပါသာ အဝိဇဟနမေဝ ဥစ္ဆိဝဒုဗ္ဗဏ္ဏံ ကတ္ဝာ ပေါရာဏဂဏ္ဌိ ပဒေ ဝုတ္တံ။ ကိဉ္စာပိ နပညာယတိ အပဋိက္ခိတ္တတ္တာ ပန ဝဋ္ဋတိတိ စေ။ နပဋိက္ခိတ္တတ္တာ။ ကထံ။ ဆန္ဒေနာနာမ ကမ္မပ္ပတ္တေသု ဘဲက္ခူသု ကေသိမာယသန္နိပ-တိတေသုံ အာဂစ္ဆတိနာသန္နိပတိတေသုံ။ဣဓ ဟိ ဆန္ဒံ အဝိဿဇ္ဇိတ္ဝာတိ စ ဆန္ဒဿ ပန အဝိဿဇ္ဇနတ္ထာတိ စ ဝုတ္တံ။ အဇ္ဈာသယံ အဝိဿဇ္ဇိတ္ဝာတိ စ အဇ္ဈာသယဿ အဝိဿဇ္ဇနတ္ထာတိစ နဝုတ္တံ။ တသ္မာ ဆန္ဒဿ အဝိဿဇ္ဇနံ ကမ္မပ္ပတ္တာနံ ဟတ္ထပါသာ ဝိဇဟနေနေဝ ဟောတိ၊နဝိဇဟနေတိ သိဒ္ဓံ-[(ကုမာရိဘူတဝဏ် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ) (၃၀၆)။]

ဆန္ဒံ ဒတ္ဝာ ခဏ္ဍာသိမံ ဝါ သိမန္တရိကံ ဝါ ဗဟိသိမံ ဝါ ဂန္ဆာ အာဂတော ဘိက္ခုကမ္မံ နကောပေတိ။ တသ္မာ ဂါမိယ ဘိက္ခူနံ ဆန္ဒံ ဂဏှိတ္ဝာ ခဏ္ဍ-သိမံ ဗန္ဓိတ္ဝာပုန ပိဟာရသိမံ ဗန္ဓိတုံ တောသံ ဆန္ဒံ နဂဏှန္တိတိ ဝဒန္တိ[(ဝဇိရ ဗုဒ္ဓိဋီကာ ဥပေါသထက္ခန္ဓကအဖုဋ်) (၄၆၄)။]

အာဂတော၊ သိမ်တွင်း ဟတ္ထပါသ်မှ အ၁သို့လာသောရဟန်းသည်။

ပဓာနဃရဝါသိနော **ပဓာနဃရံ** ပဝိသိတုကာမာ အတ္တနော သဘာဂ ဘိက္ခူနံ ဆန္ဒံ ဒတ္ဝာ သစေ သံဃော သန္နိပတတိ၊ မယှံ ဆန္ဒော အာရောစေတဗ္ဗောတ် ဝတ္ဝာ ပဓာနဃရံ ပဝိသန္တိ။ အယ် သိဟဋ္ဌဒီပေ ပယောဂေါ။ **အာရောစေန္တေန** ပန သန္နိပတိတေ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ ပဋ္ဌသု ဘိက္ခူသု ကေသ္ဝိ ဝိဟာရေ ဝသန္တေသု ကေဃ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ အာဟရိတ္ဝာ စတုန္နံ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ အနုညာတတ္တာ သန္နိပတိတေ ဆန္ဒော ဂဟေတဗ္ဗော။ အာရောစေ-တဗ္ဗောတိ ဝစနံ နိရတ္ထကံ ဝိယ။[(ကင်္ခါဋီကာဟောင်း နိဒါန်းအဖုဋ်(ဂ) ။]သစေ ပုဗ္ဗေ ဆန္ဒံ ဒတ္ဝာ ဗဟိသိမဂတော ပုန ပဝိသတိ။ ပစ္ဆာ ဆန္ဒဂဟဏကံ့စံ နတ္ထိ တသာ ပယောဂေါ **သိမာသမ္မုတိဝသေန** ဝေဒိတဗ္ဗော။ [(၄င်းဋ္ဌကာဟောင်း (ဂ)]ဂဟေတဗ္ဗော-သာလိုရင်း။ ထိုဂဟေတဗ္ဗော ဟူသောစကား အကျိုးမရှိ၊ ဟူလိုသတည်း။ မစည်းဝေးမီလည်းဆန္ဒဆောင်ကောင်း၏ဟူမှတ်။ ဆန္ဒေ နာမ အစရှိသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာစကားပျက်၏။အာရောစေတဗ္ဗော-ဟူသော စကား ကိုကား အဖက်ဖြစ်သောကြောင့်သာ ဆိုသတည်း။ ပဓာနဃရဝါသိနော-အစ-ရှိသောစကားကို ထောက်သတည်း။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ ပဝိသတိ၊ဟတ္ထပါသ်မှအပ-

သိမ်တွင်းသို့ဝင်အံ့။ ဝင်၍ သွားပြန်အံ့။ ဟတ္ထပါသိမ်တွင်းသို့ ဝင်၍သွားသော် ဆန္ဒပျက်၏။ ထို့ကြောင့် ဒိန္နဆန္ဒေ-အစရှိသောစကားကို သဟဓမ္မိကဝဂ်အဖွင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ မိန့်အပ်၏။ သဟဓမ္မိကဝဂ် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၃၃၉)၌ "အဟတ္ထပါသော ဆန္ဒာရဟောတိ· အာဒိဘိ ဝိနှဿနဘော" ဟူသောစကား၌ အဟတ္ထပါသော ဆန္ဒာရဟော· ဟူသောစကားဖြင့် သံဃာ့အလယ်၌ ဆန္ဒပေးခြင်းငှာမရ။ ပေးအပ်ပြီးသောဆန္ဒသည် သံဃာ့အလယ်သို့ ဝင်သော် ငြိမ်း၏ ဟူသောအနက်ကို နေယျဘွ-အားဖြင့် ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ကေစိဝါဒသည် အဟတ္ထ ပါသော·အစရှိသော စကားနှင့် ဆန့်သတည်း။ ပေးအပ်ပြီးသော ဆန္ဒရှိသော ရဟန်းသည် သံဃာ့အလယ်သို့ဝင်လျက်နှင့် မငြိမ်းဟု ယူချေသော် အဟတ္ထပါသော-ဟူသောစကားနှင့် ဆန့်သည်ဟူလိုသတည်း။

ပါဠိတော်၌ "ဆန္ဒံ အဒတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမေယျ ပါစိတ္တိယံ" ဟူသောစကားကို သံဃာ့အလယ်၌ ဆန္ဒမပေးမူ၍ ထခြင်းအရာကို ရသ်၍ ဟောတော်မူသည်မဟုတ်သော။ ဤသို့ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော် သံဃာ့အလယ်၌ ဆန္ဒပေးသင့်၏ဟူသောအနက် ပြီးသည်မဟုတ်လော ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ပါဠိယံ ပန-အစရှိသော စကားကို ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ မိန့်သတည်း။ သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်ကို လွန်သည့်ကာလ ဆန္ဒမပေးသော အရာကို ရည်၍ ဟောတော်မူသတည်း။ထို့ကြောင့် သံဃာ့အလယ်၌ ဆန္ဒပေးသင့်၏ ဟူသောအနက် မပြီး ဟူလိုသတည်း။

ပါဠိတော်၌ "ဆန္ဒံ၊ကို။ ဟတ္ထပါသာတိက္ကမေ၊ သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်ကို လွန်သောအခါ၌(ထသ့ဲ) အဒတ္ဝာ၊မပေး လတ္တံ့သည် ဖြစ်၍။ အာသနာ၊ နေရာဖြစ်သော သံဃာ၏ အစည်းအဝေးမှ။ ဝုဋ္ဌဟေယျ၊ ထသွားငြားအံ့" ဟူ အနက်ပေး။

ဘိက္ခုနီ ကုမာရီဘူတဝဂ် ဝဇီရဗုဒ္ဒိ ဋီကာ၌"ဟတ္ထပါသာ ဝိဇဟန်း၊ဟတ္ထပါသ်ကို မမှန့်ခြင်းသည်။ နပညာယတိ၊ မထင်။ပန ဟထာပိ ထိုသို့ပင် မထင်ငြားသော်လည်း။ (ထည့်)။တွေ့၊ဤအညတြ ဂစ္ဆာမာတိ-အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကား၌။ ဟတ္ထပါသာဝိဇဟန်း၊သည်။(လိုက်)။ကိဉ္စာပိ နပညာယတိ အကယ်၍ကား မထင်၏။ပုဒ်။ ပနတထာပိ၊လည်း။ အပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်၍ အသီးသီး ထသွားသည် ရှိသော်။

ဆန္ဒပျက်၏ဟု မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဆန္ဒောနာမကမ္မပ္ပတ္တောသု-အစရှိသော စကား၌ ယူအပ်ပြီးသော ဆန္ဒသည် ကမ္မပ္ပတ္တ ရဟန်းတို့ တစ်သမ်းတည်း၌ စည်းဝေးကုန်မိမူ လာဆောက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ စည်းဝေးကုန်ပြီးသော

ကမ္မပ္ပတ္တ ရဟန်းတို့သည် ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ကုန်၍ အသီးအသီး ထသွားကြခဲ့ကုန်သော သံဃာ့ဘောင်သို့ လာရောက် ပြီးသော ဆန္ဒပျက်၏ ဟူလို့သတည်း။

ဆန္ဒောနာမ၊ပေးအပ်ပြီးသော ဆန္ဒ မည်သည်ကား။ ကမ္မပ္ပတ္တေသူ၊ စတုဝဂ္ဂ အစရှိသော ကံအား လျော်ပတ်ကုန်သော။ဟိက္ခူသူ၊ လေးပါး အစ ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ကေသိမာယ၊၌။သန္နိပတိတေသူ၊ ဟတ္ထပါသ်ကို မစွန့်ကုန်မူ၍။အညီအညွတ် စည်းဝေး ကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာရောက်၏။ ဆန္ဒဿ၊သံဃာဘောင်သို့ လာရောက်ပြီးသော ဆန္ဒ၏။ အဝိဿဇ္ဇနံ၊ သည်။ ကမ္မပ္ပတ္တာနံ၊ကံအားလျော်ပတ်ကုန်သော စည်းဝေးကုန်ပြီးသော လေးပါး အစရှိကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ဟတ္ထပါသာဝိဇဟနေ၊သည်။သတိ၊သော်။နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်၊ (ဆန္ဒပျက်၏ ဟူလို့သတည်း။) အဝိဇဟနေ၊ ဟတ္ထပါသ်ကို မစွန့်ခြင်းသည်၊သတိ၊သော်။နေဝ ဟောတိ၊မဖြစ်သည်ကား။နှ၊မဟုတ်။ (ဆန္ဒ-မပျက် ဟူလို့သတည်း၊) ဥပေါသထခန္ဓက ဝဇီရပုဒ္ဓိဋီကာ၌ "ဂန္ဒွာ၊ သွားလျှင်။ အာဂတော သိမ်တွင်းရဟန်းတို့၏ ဟတ္ထပါသ်မှအပသို့လာသောရဟန်းသည်" ဟု အနက်ပေး။ တေသံ ဆန္ဒံ နာဂက္ခန္တိ-ဟူသော စကားကို ထောက်သတည်း။ ဂါမိယဘိက္ခူနံ၊ရွာနေရဟန်းတို့၏။ နိဒါန်းအဖွင့် ကခ်ဓိဋိကာဟောင်းစကား၌ သန္နိပတိတေ ဆန္ဒေ ဂဟေတဗ္ဗော-ဟူသော စကားသည်သာလျှင် နိဂုတ္တက စကားဖြစ်သတည်း။အာရောစေတဗ္ဗော-ဟူသောစကားမူကား နိဂုတ္တက မဖြစ်။ ဤစကားကို ထိုစကားနှင့်ယှဉ်ဖက် ပဋိယောဂိ ဖြစ်သောကြောင့်သာလျှင် ဆိုသတည်း။

သံဃဘောင်၌ နေ၍ ဆန္ဒမပေးအပ်။ သံဃာ့ဟတ္ထပါသ်မူ အပက နေ၍ သာလျှင် ဆန္ဒပေးအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရပုဒ္ဓိဋီကာ၌ အဟတ္ထပါသော ဆန္ဒာရဟော-ဟု မိန့်အပ်၏။ သံဃာအနီးအပါး သံဃာ့ဟတ္ထပါသ်မူ အပက နေ၍ ဆန္ဒပေးသောအခါ ဆန္ဒပေးသည်ကို သံဃာကြားလေ ငြားသော်လည်း သံဃာထံ ဆန္ဒကြားလျှောက်သော ရဟန်း အသီးအခြား ရှိရဦးမည်။ ထို့ကြောင့် မဟာဝါ ဥပေါသထက္ခန္ဓက (ဝိ ၃၊ ၁၆၃) ၌ "ဆန္ဒာဟာရကော စေ ဘိက္ခဝေ ဒိန္နေ ဆန္ဒေ" ဟု ဟောတော်မူအပ်သတဲ့သည်း။

သံဃပတ္တော ပက္ကမတိတိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ဥပေါသထတ္ထာယ သန္နိပတိတာနံ စတုန္နံ ဘိက္ခူနံ ဟတ္ထပါသံ ပတ္ဝာ ပက္ကမတိ။ [မဟာဝါအဋ္ဌ-ကထာ ဥပေါသထက္ခန္ဓကအဖွင့်။ (ဝိ ဋ္ဌ ၃၊၃၄၃)။] ဘိက္ခူနံ ဟတ္ထပါသန္တိ ဣမိနာ ဂဏပူဂလေသု ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိယာ အနာဂမနံ ဒဿေတိ။ သံဃ

ပတ္တောတိ ဟိ ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။ [(ၵင်းအဖှင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၂၊ စ၇၁)] ပဋ္ဌသု ကေဿ ဆန္ဒံ အာဟရိတ္ဝာ စတူ ဟိ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဝဒန္တိ။တံ ယုတ္တံ၊ ဆန္ဒဟာရကေ ဘိက္ခူနံ သန္တိကံ ပတ္တေ တေန သံဃော ပဟောတိ၊ တသ္မာ ဆန္ဒေ သံဃပတ္တော ဟောတီတိ။ ကတ္ဝာ ဝုတ္တံ။ (ဥပေါ-သထခန္ဓက ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ ၊၄၆၂။) တတ္ထ ဒမိတိ အတ္တနော ဥပေါသထကမ္မ နိဗ္ဗတ္တိ နိမိတ္တံ ဝုတ္တံ။ ဟရတိ စ အာရောစေဟိတိ စ ဟာရကဿ အနာရောစန ပစ္စယာ ဒုက္ကဋမောစနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သေဝနာ ယော ဆန္ဒဒါနေပိ။ တတ္ထဒမိတိ အတ္တနော စိတ္တသာမဂ္ဂိဒီပနဝစနံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဧဝံ ဥပတိဿတ္ထေ-ရော ဝဏ္ဏေတိ။ အထဝါ ပဌမံ သမဂ္ဂဘာဝံ သန္ဓာယ ဒုတိယံ ပစ္ဆာ ဒါတဗ္ဗ-ဘာဝံ၊ တတိယံ ဆန္ဒဟာရကဿ ဒုက္ကဋမောစနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ဥဘယတ္ထာပိ "သံဃပဗ္ဗ-တ္တော ပက္ကမတီ"တိ အာဒိဝစနတော သံဃေ သမဂ္ဂေ ဧဝ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ ရုဟတိ၊ နာသမဂ္ဂေတိ သိဒ္ဓံ။ [(ဥပေါသထခန္ဓက ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၄၆၃)]

တစ်သီမ်တည်း၌ ဟတ္ထပါသ်ကိုမစွန့်မူ၍ သံဃာစည်းဝေးသည်ကို ရည်၍ သံဃသမဂ္ဂေ ဧဝ·ဟု ဤဝဇိရ ဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ ဆိုသတည်း။ ဆန္ဒပါရိဝါသိယ ဖြစ်ပုံကို ဘိက္ခုနိဒါန်းပါဠိတော် ကုမာရီဘူတဝဂ်ကောဒသမ သိက္ခာ ပုဒ်သို့ ရောက်ကာလမှ အသွယ်သွယ်အဝဝ ဝိနိစ္ဆယမူအံ့သတည်း။

ဆန္ဒံ အဒတ္ဝာဂမနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဒုဗ္ဘလသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

၄၆၆။ ယထာ မိတ္တတာယ၊ အကြင် အကြင်သို့သော အဆွေခင်ပွန်းအား။

ဤစကားဖြင့် ယထာ မိတ္တတာ·ပုဒ်၌ ယ-အက္ခရာကျေသည်ကို ပြသတည်း။ ယော ယော မိတ္တော-အစရှိသော စကားဖြင့် ယထာသဒ္ဒါ၏ ဝိစ္ဆတ္ထကို ပြသတည်း။

ဒုဗ္ဘလသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုဒါဒသမသိက္ခာပုဒ်၌ မူတ်ဖွယ်မရှိ။

သဟမ္မိက ဝဂ္ဂ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတ္ဝာ။

၉- ရတနဝဂ်

အန္ဓေပုရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၉၄။ ဥရေ ဇာတော ဩရကော။ ပုတ္တကော ဩရကော ဝိယာတိ ဩ-ရကော-ဟုဝစနတ္ထပြု၍ ပရိတ္တကိုရသတည်း ဟု ပြလိုရကား၊ ဩရကောတိ ပရိတ္တကော–ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ အတ္တနော ဇာနနံ ဝဟတီတိ ဝါဟော။ အယျာနံ ဇာနာပနံ။ တံ ပနဇာနာပနံ အတ္တနော ဇာနနဿ ကာရဏံ ဟောတိ။ တသ္မာ အယျာနံ ကာရဏာတိ ဝုတ္တံ။ အယျာနံ ဇာနာ ပန သဒ်္ဓါတာ ကာရဏာတိ အတ္ထော။ တထာဟိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဇာနာ ပိ တတ္ထာတိ။

ဝါဟ-ဟုတည်း။ ဟိတ်အနက်၌ နာဝိဘတ်သက်။ မနောဂဏာဒိတောသို့ နာနမိအာ–သုတ်ဖြင့် နာကို အာပြု။ သသရေဝါဂမောသုတ်ဖြင့် သ–အာဂမော လာ။ အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်ဝါဒ (၁၀၈၁-၈၂ထာ) ၌ကား ဝါဟော် တု သကဋ္ဌေ ဟယေ ဟူ၍ လှည်းဟူသောအနက် မြင်းဟူသောအနက်သာ လာရှိသတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာစကားကိုရှု၍ အဘိဓာန်လာစကားကို သာဝသေသ ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝါဟ – သဒ္ဒါသည်ကား ဂုဏအနက်ကိုဟောသတည်း ဟု ပြလိုသောကြောင့် အယျာနံ ကာရဏာ–ဟု ဖွင့်သတည်း။

[၄၉၂]ရဇနီယာနိပုဒ်သည် ရူပ သဒ္ဒ ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနိ–ပုဒ်၏ဝိသေသနပုဒ် ဖြစ်သတည်း။ ဝိသေသယျ မဟုတ်ဟု ပြလိုသောကြောင့် ရဇနီယာနီတိ တသ္မိံ အန္ဓေ ပုရေ ဇဒိသာနိ ရူပါဒိနိ–ဟု ဖွင့်သတည်း။

အန္ဓေပုရသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၂–ရတနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၀၂။ တေရသကဏ်ဋကာဋ္ဌ် "စတသော ဝဇီရနာဋ္ဌိယော၊ လေးကွမ်း စားကုန်သောစိန်တို့သည်။ တတ္ထ တတ္ထ အပ္ပေတပ္ပဋ္ဌာနေ၊ထိုထိုသင်းထားအပ်ထူ အရပ်၌။ အပ္ပနဝသေန၊ သင်းထားသည်၏ အစွမ်းအား ဖြင့်။ ဝိနိယောဂံ၊ အသီးအသီးယှဉ်ခြင်းသို့။ အဂမံသု၊ ရောက်ကုန်၏၊ တေရသကဏ်ဋကာဋ္ဌ် တေဟိစ၊ ဤစိန်အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ အညေဟိ–ကုန်သေ၌။ ဝေဠုရိယလောဟိတင်္ကမသာရဂလ္လာဒီဟိ၊ကုန်သော။ သတ္တဝဏ္ဏေဟိ၊ ခုနှစ်ပါး သော အဆင်းရှိကုန်သော။ ရတနေဟိစ၊ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ သတ္တဝဏ္ဏေ ဟိစ–ဟူသောစကား၌ စသဒ္ဒါပိုသတည်း။

၅၀၄။ အဌကထာဌာဌ္ဌ အန္တေဝါသိတိ ပရိစာရိကော-ဟု ရ-အက္ခရာဌ္ဌ ဂ္ဂအက္ခရာနှင့် စာအများရှိ၏။ ပုလ္လိင်အရာဖြစ်ရကား ရ အက္ခရာဌ္ဌ ဂ္ဂအက္ခရာကင်းလျက် အန္တေဝါသိတိ ပရိစာရကော-ဟူ၍သာ ရှိသင့်သည်ဟု ဆိုသင့်ငြားသော်လည်း။ "ဂ္ဂတ္ထိလိင်တွင်း၊ အကခြင်း အလျှင်းဂ္ဂဖြစ်မြဲ" ဟူသော နိယာမ်စကဲားဖြင့် "ပုလ္လိင်တွင်းမှာ အကခြင်းမူ ဂ္ဂဖြစ်ခြင်းမမြဲ ဖြစ်သည့်အရာအပဂကဲအားဖြင့်ရှိသေးဏိဟု သိအပ်ရကား ရ-အက္ခရာဌ္ဌ ဂ္ဂအက္ခရာနှင့် အန္တေဝါသိတိ ပရိစာရိကော-ဟု" ဤအရာဌ္ဌ်ရှိသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် (၅၁၄)ဂါထာဌ္ဌ ဘစ္စော စ် ပရိစာရိကော-ဟု မိန့်အပ်၏။ အဘိဓာန်ဋီကာဌ္ဌ ပရိစရတိ သာမီနန္တိ ပရိစာရိကော-ဟု မိန့်အပ်၏။

တစ်နည်းကား အက-ဌ္ဌ အ-ကို ဂ္ဂပြုသည်မဟုတ်၊ ပရိစရဏံ ပရိစာရော၊ ပရိစာရော ဧတဿ အတ္ထိတိ ပါရိစာရိကော-ဝစနတ္ထပြု၍ ဏိကပစ္စည်းဌ္ဌ ဏ အနုဗန်ကို ချေ၍ ပစ္စည်းဇဧိတ် ဂ္ဂက-ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ အဘိဓာန်ဋီကာနည်းမှ တစ်နည်းကြံသော် သင့်သေး၏။

၅၀၆။ အရံတွင်းဖြစ်စေ အရံမှအပဖြစ်စေ ရဟန်းသံဃာတို့ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် နေရာအရပ်သည် အာဝသထမည်၏။ ထို့ကြောင့် တရသကဏ်ဋီကာဌ္ဌ် အာဝသထောတိ စေတ္ထ အန္တော အာရာမေ ဝါ - အစရှိသော စကဲားကို မိန့်အပ်၏။

အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော ရဟန်း၏။

အရံတွင်းဖြစ်မူ အရံသာ ပမာဏ။ အာဝသထ ပမာဏ မဟုတ်။

ဥဂ္ဂဏှာတိ ပါစိတ္တိယဿ-ဟုအဌကထာစာအများရှိ၏။ ပါဠိတော်ဌ္ဌ သဟံ ဂဏှာတိ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿ - ဟုရှိရကား အဌကထာဌ္ဌ ဂဏှာတိ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿ-ဟူ၍သာ ရှိသင့်သတည်း။

ဇာတရူပရဇတံ-အစရှိသောစကားကို စကားစပ်လျဉ်း၍သာ ဆိုသတည်း။ ကပ္ပိယဝတ္ထု ဝါ-အစရှိသော စကားသည်သာ ဆယံ ဂဏှာတိ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿ -ဟူသောစကား၏ အဖွင့်ဖြစ်သတည်း။ စေတိယဿ နဝကမ္မဿ အတ္ထာယ ဒေမ-ဟုဆို၍ လှူသောအရာဖြစ်သည်။ စေတိယဿ နဝကမ္မဿ ဒေမ-ဆို၍ လှူမူ အပ်၏။ ရာဇသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်ကို ထောက်သည်။

ဂိဟိသန္တိကံ-ဟုဆို သောကြောင့် အာရာမအာဝသထမှ အပဖြစ်သော အရပ်၌ မေ့ရစ်ကျရစ်သော ရဟန်းတို့၏ပစ္စည်းကို ဘဏ္ဍာစိုးခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့် သိမ်းဆည်းသောရဟန်းအား အာပတ်မသင့်ဟု မှတ်ရန်ရှိသတည်း။ ဂိဟိသန္တကသည် သာလယ နိရာလယ-အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သာလယပစ္စည်းကိုသာ ဤသိက္ခာပုဒ်၌လိုအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် အင်္ဂါပြစကား၌ ပရသန္တကတာ-ဟု တရသကဏ်ဍိကာ၌ မိန့်အပ်၏။ ထေယျစိတ်ဖြင့် ယူသောရဟန်းအား ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မရှိ။ အဒိန္နဒါနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်သာ အပြစ်ရှိသတည်း။ တာဝကာလိက ပံသုကူလသည်ဖြင့် ယူသောရဟန်းအားလည်း ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မရှိ။ ဘဏ္ဍာစားသာ ထိုက်သတည်း။ပါဠိတော်အနာပတ္တိဝါရကိုထောက်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဘဏ္ဍဝါရိက-သီသေန-ဟု မိန့်သတည်း။ အညတြ အဇ္ဈာရာမာ ဝါ အဇ္ဈာဝသထာ ဝါ ပဋိသာမေန္တသ-ဟု ယောဇနာ။

ကုဒံ ပဋိသာမေတဗ္ဗာ ဒေဟိတိ ဝုတ္တေ-အစရှိသော စကားရပ်တို့၌ အာရာမအာဝသထမှ အပဖြစ်စေ၊ အာရာမအာဝသထ၏ အတွင်းဖြစ်စေ ပဋိသာမေတဗ္ဗာ ဒေဟိ-ဟု ဆို၍ပေးသည်ကို မပယ်မူ၍ သိုမှီးသောရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်ဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်အပ်သတည်း။ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်ဖြင့် မဆုံးဖြတ်အပ်။အာရာမ အာဝသထမှ အပဖြစ်သောအရပ်၌ မေ့ရစ် ကျရစ်သော လူတို့၏ပစ္စည်းကို သိုမှီးမှသာလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သတည်း။ ယဿ ဘဝိဿတိ၊သော ဟရိဿတိ-ဟူသော စကားကို ထောက်သတည်း။ သိုမှီးထည့်သော ပစ္စည်းကို သိုမှီးရာ၌လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရလေက "ယဿ ဘဝိဿတိ။ သော ဟရိဿတိ"ဟူသော စကားကို ဟောတော်မူကျိုး မရှိသည် ဖြစ်လေရာသတည်း။

မဟာဇနသဉ္ဆရဏဋ္ဌာနေသု နဂဟေတဗ္ဗံ-ဟူသောစကား၌ အာရာမ အာဝသထ၏ အတွင်းဖြစ်သော်လည်း ဘဏ္ဍာစိုးခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့် ကောက်ယူသောရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်သင့်သတည်း။အာရာမ အာဝသထ၏ အတွင်း အုပသည် ပမာဏမဟုတ်။ သာသက်ရှိရာအရပ် ဟုတ်သည်, မဟုတ်သည်သာ ပမာဏတည်း။ ကုရုန္ဒီအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့သော စကားကို ထောက်သတည်း။ ပါဠိတော်၌ ရတနံ ဝါ ပန ဘိက္ခုနော-အစရှိသော စကားကို အာရာမ အာဝသထ အတွင်း၌မျှားသောအားဖြင့် သာသက်-ရှိရာသောကြောင့် သာလျှင်ဟောတော်မူသည်ဟု ယူရန်ရှိသည်။စူးစမ်း၍ ငါ၏စကားကိုယူကြကုန်။

သမာဒပေတွာ ဒါတဗ္ဗံ-ဟူသောစကားကို အာလယရှိဆဲအခါ၌ ယူမိသော ကြောင့်သာလျှင် မိန့်သတည်း။ အာလယပြတ်ပြီးသောအခါ၌ ယူမိမူ မပေး လိုလျှင်နေရ၏။ အပြစ်မရှိ။ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်အဲဖြင့်၌ သင်္ကန်းကျရစ်သော ဝတ္ထုကို ထောက်သတည်း။ တရသကဏ်ဋီကာ အင်္ဂါပြစကား၌ "အနနုညာတ-ကာရဏံ၊ ရတနံ ဝါ ပန ဘိက္ခုနော-အစရှိသည်ဖြင့် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိခြင်း လည်းကောင်း" ဟု အနှက်ပေး။

ရတနသိက္ခာပဒဒိပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၃- ဝိကာလဂါမပ္ပဝိသန သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၁၂။ နံသမ္ပဇ္ဇတိ၊မပြည့်စုံ။ ဣတိမနံသိကတွာ၊၍။အညံ၊ သော။ဂါမံ၊သို့။ ။ ဥဿာဟံ၊ရှာတပါးသို့သွားအံ့ဟူသော အားထုတ်ခြင်းကို။ ပဋိပဿမ္ဘေတွာ၊၍။

ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ နိက္ခန္တေစ၊ထွက်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဝိဋ္ဌေစ၊ဝင်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ စ-သဒ္ဒါယှဉ်၍အနက်ပေး။

ဘတ္တာကိစ္စံ၊ ကို။ ကတွာ၊၍။ တေလဘိက္ခာယဝါ၊ ဌာလည်းကောင်း။ ဝိထိ၊ အမျိုးအိမ် ဆင်းစားဇရပ်မှထွက်၍ ဆီအစရှိသည်ကို ခံခြင်းငှာ သွားထုလမ်းခရီးသို့။ ဩတရိတွာ၊ သက်ပြီး၍(ဝါ) သက်ပြီးမှ။

ဂါမမဇ္ဈေန မဂ္ဂါ ဟောတိ-အစရှိသော စကားကို ဂါမေန မဂ္ဂေါ ဟောတိ ဟူသော အနာပတ္တိဝါရလာ စကားအားလျော်စွာ မိန့်သတည်း။

ဂါမမဇ္ဈေန၊ ရှာလယ်ခရီးဖြင့်။ မဂ္ဂါ၊အရပ်တပါးသို့ သွားလာရာလမ်းခရီး သည်။ ဟောတိ၊ ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ။မဂ္ဂါ၊ အရပ်တပါးသွားရာ ရှာလယ်လမ်း ခရီးမှ။ အနောက္ကမှ၊ မဖဲမူ၍။

ရှာလယ်လမ်းရိုးမှ ဖဲ၍ ဆီအစရှိသည်ကို ခံခြင်းငှာ လှည့်လည်သည်ရှိသော် ရှာလယ်လမ်းခရီးကို လွန်သောအခါ၌ ပထမဖဝါးလှမ်းဖြင့် ဒုက္ကဋ်၊ ဒုတိယဖဝါး လှမ်းဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်ဟု မှတ်။ ပဒဘာဇနီ၌မူကား ဂါမံ ပဝိ-သေယျာတိ ပရိက္ခိတ္တာသာ ဂါမာသာ ပရိက္ခေပံ အတိက္ကမန္တာသာ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယ-သာ-ဟူသောစကားကို ဝတ္ထုနှင့် သိက္ခာပုဒ်အားလျော်စွာသာလျှင် ဟောတော်မူသတည်းဟု မှတ်ရမည်။

၅၁၅။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။အနာပုစ္ဆာ၊၍။ ဂစ္ဆန္တသဒ္ဒေါလျှင်။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ကာယဗန္ဓနံ၊ ကို။ အဗန္ဓိတ္ဝာ၊၍။ သံဃာဋိ၊ သင်္ကန်းကို (သင်္ကန်းကြီးနှင့် ကေသီတထည်ထည်ကို စပ်၍ ချုပ်အပ်သောကြောင့် ဤအဆာဋ်၌ သံဃာဋိ–ဟု ဆိုသတည်း) အန္တရာ-ရာမဋ္ဌိအာဒီသူတိ ဇတ္ထု–အစရှိသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာစကား၌ အရံတွင်း အစရှိသည်သို့ ရှာလယ်လမ်းခရီးဖြင့် သွားဆဲဖြစ်သောရဟန်းကို ပဲ့သဘင်နေ့ အစရှိသည်တို့၌ အလှူဝတ်လှည့်လည်သကဲ့သို့ လှည့်လည်၍ ပူဇော်အပ်ဆဲဖြစ်သော ဘုရားရုပ်ထုအစရှိသည်ကို ရှာနေလူတို့က ရှာ၌လှည့်လည်သည်ဖြစ်၍ ပူဇော်တော်မူပါဘုရားဟု လျှောက်ထားကုန်သည်ရှိသော် လည်းကောင်း၊ အရံတွင်းအစရှိသည်သို့ ရှာလယ်လမ်းခရီးဖြင့် သွားဆဲဖြစ်သော ရဟန်းကိုပင် ကာလရောဂါ-အစရှိသော ရောဂါရောက်ခဲသာအခါ အစရှိသည်၌ ရောဂါငြိမ်းခြင်းအစရှိသော အကျိုးငှါ ရှာ၌လှည့်လည်၍ ပခိတ်ရုတ်တော်မူပါဘုရားဟု ရှာနေလူတို့က လျှောက်ထားကုန်သည်ရှိသော်လည်းကောင်း သုပ္ပဋိစ္ဆန္နာ-အစရှိသော အစီအရင်ကို မပြုမူ၍ လှည့်လည်ခြင်းငှာအပ်၏ဟု ဆရာတို့ဆိုကြကုန်၏ ဟူလိုသတည်း။

သုပ္ပဋိစ္ဆန္နာဒီဒွ် ဆာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ခါပန်းကြိုးဖွဲခြင်း နေလွဲသောအခါ ပန်ကြားခြင်းကိုယူ။

အနာပတ္တိဝါရေ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရဋ္ဌ။ အဝုတ္တတ္တာ စ၊ လည်းကောင်း။ မဂ္ဂါ အနောက္ကမိတ္ဝာ။ပ။ ပါစိတ္တိယန္တိ၊ ၍။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာစ၊ ကခ်ိဝိတရဏီဋ္ဌ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ပဝိသန္တံ၊ ဝင်သော ရဟန်းကို။ ပတိ၊ စဲ ၍။ ဝိမတိဝိနောဒနီအနက်ချည်းတည်း။

ဝိကာလဂါမပ္ပဝိသနသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သူစိယရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၁၇။ အာဃာတဋ္ဌိအနက်၌ ကပစ္စည်းမသက်ရသောကြောင့် ဘေဒနမေဝ ဘေဒနကံ·ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

သူစိယရသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

မဉ္ဇုပိဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၂၇။ ဥက္ခိပိတ္တာ ဝါ-အစရှိသောစကားကို ဘုံနှစ်ဆင့်သုံးဆင့်အစရှိသည် ရှိသောကျောင်း၌ ငြမ်းဖွဲ့၍သုံးဆောင်သောအရာကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။

မဉ္ဇုပိဌသိက္ခာပဒဒီပနီနိဋ္ဌိတာ

ဆဋ္ဌသတ္တမသိက္ခာပုဒ်တို့၌ မှတ်ဖွယ်မရှိ။

ဂ-ကက္ကာ့ပ္ပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၃၇။၅၄၂။ အမာလ္ဟမ်းသင်္ကန်း မိုးရေခံသင်္ကန်းတို့ကို သုံးဆောင်ရာသော အခြင်းအရာကိုလည်းကောင်း၊ အတိုင်းအရှည်ပမာဏတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝဇီရပုဒ္ဓိဋီကာကိုစေ့စေ့စပ်စပ်ကြည့်ရှု၍ သိအပ်၏။ သတ္တာ ဧကေန အန္တေန ဥဒကသာဋိကံ နိဝါသေတ္ဝာ ဧကေန အန္တေန သရီရံ ပါရုပိတ္ဝာ ဧတဝန ပေါက္ခရဏိယံ နှာယိဿာမီတိ သောပါဏေ အဋ္ဌာသိ။ (ဧကနိပါတ်မစ္ဆဇာတ် အဖွင့် အဋ္ဌကထာ။ ၁၊၃၄၈) အထာယသ္မာ အာနန္ဒော ဥဒကသာဋိကံ ဥပနာမေသိ။ ဘဂဝါရတ္တဒုပဋ္ဌံ အပနေတ္ဝာ ဥဒကသာဋိကံ နိဝါသေသိ။ (မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ၂၊၇၂)။ ဤအဋ္ဌကထာတို့၌ ဥဒကသာဋိက-ဟူသည် မိုးရေခံသင်္ကန်းသာတည်း။ ဤစကားတို့ကို ထောက်သဖြင့် သင်္ကန်းအနံ တစ်စကိုဝတ်၍ ကြွင်းသင်္ကန်းအဖို့ဖြင့် ကိုယ်ကိုရစ်ပတ်သဖြင့် ခြုံ၍ မိုးရေခံ သင်္ကန်းကို သုံးဆောင်ရပုံကို သိအပ်၏။

ကက္ကဏ်ပ္ပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပဒဒီပနီ, ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။ ။

ဒသမသိက္ခာပုဒ်၌ မှတ်ဖွယ်မရှိ။

ရတနဝဂ္ဂဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။ ပါစိတ္တိယကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

၆- ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ ဝဏ္ဏနာ

၁-ပထမပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၅၂။ ပထမပါဋိဒေသနီယံဟု စာအများရှိ၏။ နောက်ဒုတိယေ တတိယေ စသည်ကိုထောက်၍ ပထမပါဋိဒေသနီယေ-ဟု ရှိရမည်။ ဤတွင်လိင်ပါဋိဒေသနီ ပုဒ်မဟုတ်။ ပုလ္လိင်ပါဋိသေနီယပုဒ်သာတည်း၊ ထို့ကြောင့် စတ္တာရော ပါဋိ-

ဒေသနိယာ ဓမ္မာ–ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုကြောင့် ဣတ္ထိလိင် အာဓာရ ပါဋိဒေသနိယံ–ဟု မရှိသင့်။ ပုလ္လိင်အာဓာရပဌမပါဋိဒေသနီယ ဟူ၍သာ ရှိသင့်သည်။

၅၅၃။ အန္တရာ ရုမာဒီသုဒ္ဓ အာဒိဖြင့် ဘိက္ခုနုပသဃ အစရှိသည်ကိုယူ၊

၅၅၆။ ဒဒမာနာနံ၊ ကုန်သော။ တောသံ၊ ထိုသိက္ခာမာန်သာမဏေတို့၏။ ခါဒနီယဘောဇနီယံ၊ကို။ ဂဏ္ဌန္တိသ၊ အား။

ကဲယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ–ဟု စာအများရှိ၏၊ ဤသို့ပင် ရှိလင့်ကစား ကခ်ိဝိ-တရကီအဋ္ဌကထာဒ္ဌ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဋ္ဌေကလောမသဒိသာနိ–ဟု မိန့်သည်နှင့်အညီ ဋ္ဌေကလောမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်ကို ပြန်၍ကြည့်သော် ကာယကမ္မံ–ဟူ၍သာလျှင် ရှိသတည်း။ ဝစီကမ္မံ–ဟူ၍ မရှိ။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ(၆၉၆)ဌ်လည်း အစိဘွံ် ကာယ-ကမ္မဥ္စ-ဟူ၍သာလာရှိသတည်း။ ပရိဝါရပါဋိတော်(ဝိ၊၅၊၁၈) ကတ္ထပညတ္တိဝါရ ဌ်လည်း သိယာ ကာယတော သမုဋ္ဌာတိ၊ နု ဝါစတော နု စိတ္တတော သိယာ ကာယတော စ စိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတိန ဝါစတော-ဟု ဟောတော်မူသတည်း။ ထို ကြောင့် ဝစီကမ္မံ-ဟူ၍ မရှိသင့်။ ကာယကမ္မံ-ဟူ၍သာလျှင် ရှိသင့်ကြောင်း ကို နောက်သားတို့ သိအပ်၏။

ပထမပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယပါဋိဒေသနီယ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌကထာဌ် အညဿ ဘတ္တံ ဒေတိ နု ဒါပေတိတိတ္ထေ ဟု စာအများ ရှိ၏။ ပါဋိတော်ဌ် အညေသံ ဘတ္တံ ဒေတိ နု ဒါပေတိ-ဟုရှိသောကြောင့် အညေသံ ဘတ္တံ ဒေတိ နု ဒါပေတိတိတ္ထေ-ဟု ရှိရမည်။

ဒေန္တိယာ၊ ပေးသောဘိက္ခူနိမ၏။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။ ဂဏ္ဌန္တိသ၊ အား။

ဒုတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဒီပနီနိဋ္ဌိတာ။

တတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒါဂေ၊ အိမ်တံခါးဌ်။ ဌပေတွာ၊ ၍။

တတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၄။ စတုတ္ထပါဠိဒေသနိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၇၅။ ပဋိသံဝိဒိတေ ဝါ ဂိလာနဿ ဝါ သေသကံ ဘုဥ္ဇတိ-ဟူသော ပါဠိတော်စကား၌ " ပဋိသံဝိဒိတေ၊ ပန်ကြားအပ်သော ခဲ့ဖွယ်ဘေဇဉ်၌။ သေသကံဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဂိလာနဿ၊ ၏။ သေသကံ ဝါ၊ ကို လည်းကောင်း။ ဘုဥ္ဇတိ၊ အံ့။ ဖာနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်"ဟု အနက်ပေး။

အဓိကမေဝ၊ သုံးဆောင်အပ်သည်မှ အလွန်သည်သာလျှင် (မကုန်နိုင်၍။ ကြွင်းကျန်သည်ဟူလိုသတည်း) သန္ဓိဒိ ဓမော စေ တ္ဝာ-အစ ရှိ သော စကား၌ လူသာမဏေတို့အား နိရာပေက္ခ-အား ဖြင့် စွန့်၍ထား သော အရာကိုဆိုသတည်း။ မူလခါဒနီယာဒိ-အစရှိသောစကဲား ဖြင့် မူလံ ဝါ တစံ ဝါ-အစရှိသောစကားကို ဖွင့်ဆိုစာသည်း။ (အညေန-ကို ဒိန္နံ-၌ စပ် ကတ္ဝာ-ကို ပရိဘုဥ္ဇတော-၌ စပ်) တေရသကဏ်ဌီကာ၌ "အဂိလာနာ ဝသေသကတာ၊ ဂိလာန၏အကြွင်းမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်"ဟု အနက်ပေး။

စတုတ္ထပါဠိဒေသနိယသိက္ခာပဒဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ပါဠိဒေသနီယကဏ္ဍံ နိဋ္ဌိတံ။

---

၇ သေခိယကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

၁။ ပရိမဏ္ဍလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၅၇၆။ တေရသကဏ်ဌီကာ၌ "စာရိတ္တနယဒဿနတ္ထဉ္စ၊ သေခိယသိက္ခာပုဒ် တို့၌ လာသော ကျင့်နည်းမှတပါး သော စုဥ္ဇဝဂ္ဂဝတ္တက္ခန္ဓက၌ လာသော ကျင့်နည်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ကို။ နှ ကတော၊အပ်။ဟု အနက်ပေး။

စီဝရေနာပိ-၌ အပိဖြင့် ပေါင်တို့၍ အတောင် ရှည်သော သူ ဖြစ်အံ့။ သက်နှံးဖြင့်သာ ဖုံးလွှမ်းခြင်းငှါ တတ်ကောင်းသည်မဟုတ်။ သင်းပိုင်ဖြင့်လည်း ဖုံးလွှမ်းခြင်းငှာတတ်ကောင်း၏ဟူသော အနက်ကိုသာပေါင်းသတည်း။ တတ္ထ ကေပန္နစီဝရံ-အစရှိသော စကားဖြင့် နှစ်တောင်ပမာဏရှိသော သင်းပိုင်၏ နှစ်ထပ်ရှိမှုလာလျှင် လျောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြသတည်း။ နှစ်တောင် ပမာဏရှိသော တထပ်တည်းသော သင်းပိုင်ကိုဝတ်သော် ခါးပန်းကြိုး ပန်း လောက် ရုံမျှ သာဖြစ်သည်နှင့် အောက် သို့ လျှော ကျ တတ် သော ကြောင့်

ဝတ်မြဲတိုင်းသောအရပ်၌ မတည်။ နှစ်တောင်ပမာဏရှိသော နှစ်ထပ်သော သင်းပိုင်ကိုဝတ်သော် ခါးပန်းကြိုး ပန်းလောက်ယုံမျှဖြစ်သော်လည်း အောက်သို့မလျှောကျတတ်သောကြောင့် ဝတ်မြဲတိုင်းသောအရပ်၌ တည်သည်ဟူလို သတည်း။

သတဝလိုက်၊ မျှားသောအတွန်အလိပ်ရှိသော ဝတ်ခြင်းကို။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ သည်။ နိဝါသေဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ မနသိကတ္ဝါပိ၊ နှလုံးသွင်း၍လည်း။ ဝိရတ္တိတ္ဝာ၊ ၍။

တံ ပန သဉ္ဇိစ္စ-အစရှိသည်၌ လွန်ကျူးလိုသောစိတ်ရှိ၍ မသင့်သော ရဟန်းအား အနာဒရိယဖြစ်သည် ဟူလိုသတည်း။ ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေတုံ အစသနန္တဿ-စကား၌ နိဝါသနဝတ်ကို မသိဟူလိုသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ-ဋီကာကို ထောက်သတည်း။ သစိတ္တကံ-ဟူသောပုဒ်ကို ဖွင့်ရာ၌ တေရသကဏ်-ဋီကာနှင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဝါဒကဲ့ပြားသတည်း။ ထိုနှစ်ဝါဒတို့တွင် အသဉ္ဇိစ္စာတိ ။ပ။အသဉ္ဇိစ္စ-ဟူသော စကားဖြင့် ဝတ္ထုကို မသိသော အရာကို ပြသောကြောင့်လည်းကောင်း။ ကုရုန္ဒိယံပန ။ပ။ဝုတ္တံ-ဟူသော စကားဖြင့် ပညတ်ကို မသိသော အရာကို ပြသောကြောင့် လည်းကောင်း တေရသကဏ်ဋီကာ ဆရာ၏ဝါဒ သင့်မည်ထင်သတည်း။

သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဝတ္ထု ပညတ် နှစ်ပါးစုံကို သိလျက် လွန်ကျူးမှု အာပတ်သင့်သတည်း။ ကောသမ္မကခန္ဓက၌ ပညတ်ကိုမသိသော်လည်း ဝတ္ထု ကိုသိလျက်နှင့် လွန်ကျူးသော် အာပတ်သင့်သည်ဟု အထူးမှတ်။

အဋ္ဌကထာ၌ ဥပတိဿမထေရ်ဝါဒကို နောက်ထား၍ မိန့်သောကြောင့် ဘိယျောကမျတာ။ပ။ ဒိဿတိဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီ စကားကို ဆင်ခြင်ရန် ရှိသည်ဟု ထင်သတည်း။ အချို့သော လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဝတ္ထုပညတ် နှစ်ပါးစုံကို သိသောစိတ်ဖြင့် သစိတ္တကအဖြစ်ကို မှတ်သင့်သည်။ အချို့သော လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဝတ္ထုကိုသာသိသော စိတ်ဖြင့် သစိတ္တက အဖြစ်ကို မှတ်သင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ဣတရထာ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနနစိတ္တဝသေန- အစရှိသော ဝိမတိဝိနောဒနီစကားကိုလည်း ဆင်ခြင်ရန် ရှိသည်ဟု ထင်သတည်း။

၅၇၇။ ဥဘောကဏ္ဏေ သမံကတ္ဝာတိပါရုပနဝတ္ထုံ ဟူသော-စကား၌ နှစ်ဖက်ကုန်သော အစွန်းတို့ကို အမျှပြု၍ ရုံသောအရာကို ဥဘော ကဏ္ဏေ သမံက-တ္ဝာတိ ပါရုပနသဒ္ဒေါ ကေသေ ကဘာသေ ပိဋ္ဌိပဋေ ဥဒရပဋေ စ သြလမှ-

မာနေ ဥဘော ကဏ္ဍေ ဟတ္ထိပိဋ္ဌေ ဂဏ္ဍော ဝိယ သမံ ကတ္ဝာ-ဟူသော ဝိနယဝိနိစ္ဆယ(၂၊၆) ဋီကာစကားကို ရှုရှင်သိအပ်၏။

၅၇၈။သသီသံ ပါရှုတေန၊ ဦးခေါင်းနှင့်တကွရုံသဖြင့်။ ဂန္တဗ္ဗံ၊သည်။နှ၊ မဟုတ်။သီသဠ်၊ ကိုလည်းကောင်း။မဏိဗန္ဓတော၊ မှ။ပဋ္ဌာယ၊၍။ ဟတ္ထေစ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ပိဏ္ဍိမံသတော၊မှ။ပဋ္ဌာယ၊၍။ ပါးဒေစ၊တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝိဝရိတ္ဝာ၊ ၍။

ဤသိက္ခာပုဒ်၌ ဇတ္ထာပိ ပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပဒဿ သာဓာရဏတ္တာ ဇာကုမဏ္ဍ-လတော ဟေဋ္ဌာ စတုရင်္ဂုလမတ္တံ ဩတာရေတွာ အနောလမ္ဗေတွာ ပရိ-မဏ္ဍမေဝ ပါရှုပိတဗ္ဗံ ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ ဆိုသောကြောင့် သုပ္ပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာ ပုဒ်နှင့်အညီ သင်္ကန်းရုံသောရဟန်းအား ပုဆစ်ဒူးဝန်းမှ အောက်၌ လက်လေး သစ်ထက်အလွန် သင်္ကန်းစကိုချ၍ ရုံသော်လည်းကောင်း အောက်၌ လက် လေးသစ်အောက်အယုတ်၊ အထက်၌ခါးအရပ်၊ဤအတွင်း၌ သင်္ကန်းစကိုထား၍ ရုံသော်လည်းကောင်း ဤအတွင်းသို့ကျအောင် သင်္ကန်းစ မြောက်သော်လည်းကောင်း ဒုတိယပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ရမည်။ သင်္ကန်းစကို မြောက်သော်လည်း ဥက္ခိတ္တကာယ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်မဆုံးဖြတ်အပ် ဥက္ခိတ္တကာယ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာစကားကိုထောက်သတည်း။

အန္တရဃရံ နာမ ဂါမေ ဝါ ဟောတု ဝိဟာရေဝါ ပစိတ္ဝာ ဘုဉ်တွဒ ဂိဟိနံ ဝသနဋ္ဌာနံ- ဟု ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့် ကျောင်းတိုက် တွင်း၌ပင်ဖြစ်သော်လည်း လူတို့ချက်ပြုတ် စားသောက်၍နေရာ ဇရပ်မဏ္ဍပ် စသောအရပ်သို့သွားမှုလည်း သင်္ကန်းရုံရမည်။ အဋ္ဌကထာရိပ် မရှိသော်လည်း ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာစကားကို ဂရုအရာ၌ တည်သောကြောင့် ပမာဏပြု၍မှတ်။

၅၇၉။ ဝါသူပဂတာသာတိ ဝါသတ္ထာယ ဥပဂတာသ--အစရှိသောစကား၌ ဝါသူပဂေါ နာမ ရတ္တိဝါသတ္ထာယ ဥပဂတော--ဟု ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၌ ဆိုသောကြောင့် ညဉ့်အိပ်ခြင်းငှာ ကပ်သည်ကို ဆိုသည်ဟု မှတ်။

၅၈၂။ သြကို့တ္တစက္ခုပုဒ်၌ သြသည် ဥ-၏ကာရိယဖြစ်၍ ဥဒ္ဒံ--အနက်ကို မဟော၊ အဝ-၏ ကာရိယဖြစ်၍ အဓော-အနက်ကို ဟောသတည်းဟု သိစေ ခြင်းငှာ ဟောင်္ဂ ခီတ္တစက္ခု--ဟု ဖွင့်သတည်း။ ပေက္ခမာနောတိ--ဟု စာအမျှား ရှိ၏။ပါဠိတော်၌ ပေက္ခန္တေန ဟု ရှိသောကြောင့် ပေက္ခန္တေနာတိ--ဟု ရှိရမည်။ တထာ ဂါမပ္ပဒံ--ဟူသော တေဗုဿကဏ်ဋီကာ စကား၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်

ကုန်သော ရဟန်းစသည်တို့သည် ဆွမ်းလောင်းခြင်း စသည်ဖြင့် ရှာဆူတို့ ပူဇော်ခြင်းကို ကြည့်ရှုခြင်း ငှါအပ်၏ ဟူလိုသတည်း။

၅၈၄။ ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌ ဥက္ခိတ္တစိဝရော ဟုတ္ဝာတိ ကဋ္ဌတော ကာယ-ပန္ဓနာဒိဒဿနဝသေန ဥက္ခိပနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – အစရှိသော စကားကို ဆိုသောကြောင့် ခါးအရပ်မှအထက်၌ ခါးပန်းကြိုး အစရှိသည်ကို ဖော်ပြ သည်၏ အစုမ်းအားဖြင့် သင်္ကန်းကိုမြှောက်မသေခ်သာလျှင် ဥက္ခိတ္တကာယ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သတည်း။ ခါးအရပ်မှအောက်၌ မြှောက်သော် ပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သတည်း။

အဋ္ဌကထာ၌ နီဟရိတပ္ပေါတိဟု စာအများရှိ၏။ ဓမ္မကရဏံ–ဟူသော ပထမဂါထကိုရှု၍ နီဟရိတပ္ပန္တိဟု ရှိရမည်။

ပရိမဏ္ဍလဝဂ္ဂ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၂- ဥဇ္ဇင်္ဂိက ဝဂ္ဂဝဏ္ဏနံ

၅၈၆။ ဥဇ္ဇင်္ဂိကာယပုဒ်၌ တာလုဇ စတုတ္ထစျ တာလုဇတတိယဇ သံယုတ် ကဏ္ဌဇတတိယ-ဂ ကဏ္ဌဇ တတိယ-ဂ သံယုတ်နှင့် စာအချိုရှိ၏။ ဓာတုမာလာ (၂၉)၌ ဇဋ္ဌဟသနေဟု လာရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သုတ္တမာလာ၌ ပ ဥ ဒု နိတော ပရံဒ္ဓိဘာဝံ သဒိသတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ- ဟုလာရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ တာလုဇတတိယဇနှစ်လုံး ကဏ္ဌဇစတုတ္ထဃ ကဏ္ဌဇတတိယ ဂ သံယုတ်နှင့်ရှိရမည်။

ဥဇ္ဇင်္ဂိကဝဂ္ဂ ဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ခမ္ဘကတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၅၉၆။ ကဏ္ဌဇပဌမကု မုဒ္ဓဇတတိယဉိနှင့် ဩကုဏ္ဍိတောပုဒ်သာ အမှန်ဖြစ် ရာသည်ကို မဟာဝါအဋ္ဌကထာ စိဝရာနုကအဖွင့်၌ အကျယ်အားဖြင့် မှတ်အပ် လတ္တံ။

၆၀၃။ အာကိရန္တေပိတိ ပိဏ္ဍပါတံ ဒေန္တေပိ။ သင်္ကစ္စန္တိ သတိံ ဥပဋ္ဌ-ပေတွာ–ဟု စာအများရှိ၏။ ရှေနောက်ပြန်သတည်း။ သင်္ကစ္စန္တိ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ အာကိရန္တေပိတိ ပိဏ္ဍပါတံ ဒေန္တေပိ–ဟုရှိရမည်။ ပါဠိတော်ကိုရှု။

၆၀၄။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "ကောဃသော။ ဗျဉ္ဇနဝိကတိ၊ ဟင်းလျာအထူးတည်း။ (ဝါ) ငံပြာရေတည်း။ (ဝါ)ငြုပ်သီးဖျော်ရေတည်း"ဟု အနက်ပေး။ (ဆရာ)

၆၀၅။ သမတိတ္တိကံ၊ ရေဆိပ်သဖွယ်ဖြစ်သော သပိတ်အတွင်း အနားရေးနှင့်အမျှ။ သမပုဏ္ဏံကား အဓိပ္ပါယတ္ထ။ ဣတရေန၊ ဤမှတစ်ပါးသော အဓိဋ္ဌာန်မလောက်သောသပိတ်ဖြင့်။ ထူပိကတမ်ပိ၊ စုံ့စုံ့တက်ပြုအပ်သော ဆွမ်းကိုလည်း။ ဂဟေတုံ။ ဌာ။ (ထည့်)။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ကသ္မိံ၊ တစ်လုံးသောသပိတ်၌။ ပူရေတွာ၊ စုံ့စုံ့တက်ပြည့်စေ၍။ ဟေဋ္ဌာ၊အောက်ဖြစ်သော သပိတ်၏အတွင်းသို့။ သြရောဟတိ၊ လှုပ်အပ်သည်ရှိသော် လျှောကျတတ်၏။ပုပ္ဖံ ဝဋ္ဋံသက တက္ကောလ-အစရှိသောစကား၌ စုံ့စုံ့တက်ပြုသော်လည်း ယာဝဇီဝကဖြစ်သည်နှင့် ပိဏ္ဍပါတမမည်သောကြောင့် စုံ့စုံ့တက်သည်မမည်။

တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "ပုဗ္ဗဒေသာ၊ ဆွမ်းမလောင်းမီရှေးအဖို့၌ ဒါယကာတို့၏ စုံ့စုံ့တက်ရည်ညွှန်း စီရင်ခြင်းကို။ အညတြ၊ထား၍။ ပယောဂေါ၊ ဆွမ်းလောင်းဆဲအခါ၌ စုံ့စုံ့တက်ပြုသောပယောဂသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ"ဟု အနက်ပေး

ခမ္ဘကတဝဂ္ဂဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

စတုတ္ထဝဂ်၌ မှတ်ဖွယ်မရှိ။

၅-ကဗ္ဗဝဂ္ဂ ဝဏ္ဏနာ

၆၁၉။ အဋ္ဌကထာ၌ သကဗလေနာတိ ဇတ္ထ ဓမ္မံ ကထေန္တော ဟရိဇာကံ ဝါ လဋ္ဌိမဓုကံ ဝါ-အစရှိသော စကားကိုမိန့်သောကြောင့် ကာလိကမရွေးမချယ် သုံးဆောင်ကောင်းသောဝတ္ထုသည် ကဗ္ဗမည်၏ ဟုမှတ်။ ထို့ကြောင့် ဇာတ်အဋ္ဌကထာ ဧကနိပါတ်ကုရုဂ္ဂဝဂ် အာဘိဇ္ဇာတ်အဖွင့် (၄၊၁၊၂၀၆)၌ ကဗ္ဗဋ္ဌိံ ဘောဇနကာလေ ပဌမမေဝ ဒိန္နံ ကဋ္ဌံက ကဗ္ဗံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ငြုပ်ပိတ်ချင်း ချင်းကို ကဋ္ဌကဲ့ဟုဆိုသတည်း။ အနာပတ္တိဝါရကိုလည်းကောင်း ကခ်ဳိဝိတရဏီကို လည်းကောင်း ထောက်လေ။ ခဇ္ဇက ဖလာဖလဥတ္တရိဘင်္-မပါ။ ကဗ္ဗဝဝစ္ဆဒက အနာပတ္တိဝါရ၌ ခဇ္ဇကေ ဖလာဖလေ ဥတ္တရိ ဘင်္-ဟု လာရှိသောကြောင့် ဆွမ်းသည်သာလျှင် ကဗ္ဗဝစ္ဆဒကပုဒ်၌ ကဗ္ဗမည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဟင်းလျာဟူသမျှသည် ဥတ္တရိဘင်္မည်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ

ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌကာ(၂၊၁၇)၌ "ဥတ္တရိဘင်္ဂံ နာမ ဗျဉ္ဇနံ" ဟုမိန့်အပ်၏။ အဓိန္နဒါနိန် သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ။ ဥဒကဋ္ဌကထာ (ဝိဋ္ဌ ၁၊၂၈၈)၌ ဒွေ တီဏိ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ ဘင်္ဂတ္ထာယ မာရေန္တိ-ဟူသော စကားဖြင့် ငါးဟင်းကို ဘတ္တပစနတော ဥတ္တရိ ပစနေန ဘဉ္ဇိတမ္မန္တိ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ-ဟူသော ဝုစနတ္ထနှင့်အညီ ဥတ္တရိဘင်္ဂဟု ဆိုသတည်း။ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ မူလပရိယာယဝဂ် ပဉ္စမဖြစ်သော အနင်္ဂဏသုတ်အဖွင့် (၁၊၁၅၅)၌ ဗျဉ္ဇနန္တိ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ။ တေန မစ္ဆမံသမုဂ္ဂသူပါဒီဟိ အနေကသူပံ၊ နာနပွကာရမံသာဒိဗျဉ္ဇနေဟိအနေက ဗျဉ္ဇနန္တိဝုတ္တံဟောတိ-ဟူသောစကားဖြင့် ငါးဟင်း အမဲဟင်းကို ဥတ္တရိဘင်္ဂ-ဟုဆိုသတည်း။ ထိုကြောင့် လက်သုတ်ဟင်းလျာသည် ဥတ္တရိဘင်္ဂ-ဟုမမှတ်သင့်။ ထိုကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ပတ္တပိဏ္ဍိကင်္သံဝဏ္ဏနာ (၁၊၆၈)၌ တံ သပ္ပံ ဟတ္ထေန ဝါ ဒန္ဓေဟိ ဝါ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ခါဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ ဟုလာရှိသည်နှင့်အညီ ပတ္တပိုင် ဓုတင်ကိုဆောက်တည်ခဲသော မုဒုပဂ္ဂိုလ်သည် ငါးအမဲဟင်းလျာကို သွားဖြင့်ကိုက်ဖြတ်၍ အရိုးကိုထုတ်ပစ်ရာ၌ ကဗဠဝေစ္ဆေဒက သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်မရှိသည်ကို သိအပ်၏။

ကဗဠဝ်ဂ္ဂဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၆-သုရသုရုဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၂။ သီလကဗုဒ္ဓေါ၊ ဂေါသီလစသော အလွေကို ပြုတတ်သော ဘုရားလော။ နောက်၌မိန့်အပ်သော ဂေါဓမ္မော-စသော စကားကိုမြော်၍ အနုက်ပေးသတည်း။ ဂေါသီလဟူသည် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ဂဟပတိဝဂ် ကုက္ကုရဝတိယသုတ် (မ-ဋ-၃၊၇၁။)အဖွင့်၌ ဂေါဝတိကောတိ ဘမာဒိဏ္ဍ ဂေါဝတော၊ သိသေ သိင်္ဂါနိ ဌပေတ္ဝာ နင်္ဂုဋ္ဌံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဂါဝိဟိ သဒ္ဓိံ တိဏာနိ ခါဒန္တော ဝိယစရတိ-ဟူ၍ လာရှိသော အလွေတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ဆောက်တည်ခြင်းသည် သီလမည်၏။ ဆောက်တည်တိုင်းကျင့်ခြင်းသည် ဝတမည်၏။ မူလပဏ္ဏာသ မူလပရိယာယသုတ်ဋီကာ(၅၀)၌ လာသော သီလံ နာမ ပကတိသဘာဝေါ၊ ကွဲခဲ့ပုန် တဒဓိဋ္ဌာနံ။ ဓမ္မောတိ ဝတ်-ဟူသော စကားကိုမှီးသတည်း။ ရမှီရန်တော် ဆုဒိနောသုတ်၏ ပြရှုပ် အန္တ ကရောတိတိ အန္တိကော ကဲ့သို့ "ဂေါကာနံ သိလံ ကရောတိတိ သိလကော"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဆရာတို့ကား ကျောက်ဖြင့်ပြုအပ်သော ဘုရားလော့-ဟူ၍ အနုက်ပေးကုန်၏။ ဤအဋ္ဌကထာသည် မဟာအဋ္ဌကထာကို ကိုယ်ပြု၍စီရင်အပ်သော အဋ္ဌကထာ ဖြစ်သတည်း။ မဟာအဋ္ဌကထာကား ဘုရားဟောတည်း။ ဘုရားလက်ထက်အခါ ကျောက်ဆင်းထုမရှိရကား ထိုအနုက်သင့်မသင့်ကို စဉ်းစားရန်ရှိသတည်း။ သီလကဗုဒ္ဓေါတိ ပရိဟာသဝစနမေတံ။

သီလက် ဟိ ကိဉ္စိ ဒိသ္ဝာ ပုဒ္ဓေါ အယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ ။တေရသကဏ်ဋ္ဌီကာ (၃၊ ၁၀၇။) ဤဋ္ဌီကာကိုမကြည့်မူ၍ ငါအနက်ပေးမိသတည်း။

၆၂၀။ ဃနယာဂု ဖာဏိတပါယာ သာဒိကေ ပန–အစရှိသော စကားဖြင့် တခဲနက်ထပ်ထပ်သော ယာဂုအစရှိသည်၏ လက်ချောင်းတို့ကို ခံတင်းသို့သင်း၍ စားသင့်စားထိုက်သောဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကြောင့် လက်ချောင်းတို့ကို ခံတင်းသို့သွင်း၍ စားငြားသော်လည်း နှ သဗ္ဗဟတ္ထ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ လက်ချောင်းတို့ကို ခံတင်းမှအပဘဋ်ထား၍ လျက်သည် မဟုတ်သောကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်သည်ကို လည်းကောင်း၊ ပြတော်မူသတည်း။ဝိမတိဝိနောဒနီလာစကားကို မှီးသတည်း။ သေဝ နယော ဟူသောပါဋ်ဖြင့် ဃနယာဂုအစရှိသော နောက်စကားကို ညွှန်းသတည်း။ တသ္မာပုဒ်ဖြင့် သေဝနယော·ဟူသော အနွယစကားမှ ပြန်ဖက်အား ဖြင့် ရအပ်သော ဃနယာဂု ဝိရဟိတံ နိလ္လေဟိတုံ နှ ဝဋ္ဋတိ-ဟူသော ဗျတိရေကအနက်ကို သုံးသတ်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီလာစကားကိုပင်မှီးသတည်း။

၆၃၁။သခ်ံမွိ၊ ရေသောက်ရန် ခရုသင်းကို လည်းကောင်း။ သရုဝမွိ၊ ရေသောက်ရန်ခွက်ငယ်ကိုလည်းကောင်း။ ထာလကမွိ၊ ရေသောက်ရန် ခွက်ကြီးကို လည်းကောင်း။

၆၃၂။ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေန၊ပြတို့ဖြင့်။(ဝါ)ထွေးခံဖြင့်။ (ဝါ) လက်ဆေးခံဖြင့်။ အန္တရဃရတော၊ရွာဘွင်းမှု။ ဗဟိ၊သို့။နီဟရိတွာ၊၍။ ဗဟိဂါမေ၊ရွာမှအပဋ္ဌ။ဆဋ္ဌေတိ၊ အံ့။(သိက္ခာပုဒ်၌ အန္တရဃရေ ဟူသော သဒ္ဒန္တရိတ်ကိုထောက်သတည်း။(ဆဏ္ဍနည်း)တနည်းကား။ ဃရာ၊အိမ်မှု။ဗဟိ၊သို့။နီဟရိတွာ၊၍။ အန္တရဃရေ၊ ရွာတွင်း၌၊ဆဋ္ဌေတိ၊အံ့ဟုအနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၁၈၁)၌။နီဟရိတွာ ဟုနံ့ပတ်တိ။ ဆဋ္ဌေန္တိဿ ဃရာ ဗဟိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌီကာ (၂၊၂၁)၌။ ဃရာ ဗဟိ နီဟရိတွာ အန္တရဃရေ ဆဋ္ဌေန္တိဿ အနာပတ္တိဟု ဖွင့်အပ်၏။ နှစ်သက်ရာကိုမှတ်လေ။

၆၃၄။ ဆတ္တပါဒုကာယ၊ထီးခြေနှင်း၌။(ဝါ) ထီးခွန်၌။

၆၃၇။ စာပေါ်၊လင်းလေး။။ကောဒဏ္ဍော၊တူးလေး ။။တေရသကဏ် ဋ္ဌီကာ၌ “ဝဋ္ဋလဒဏ္ဍော၊လုံးသောအရိုးရှိသော”ဟုအနက်ပေး။သဗ္ဗာပိ ဓနုဝိကတိဟူသော စကားဖြင့် လေးဟူသောဝေါဟာရကိုရသော လင်းလေး, တူးလေး, လောက် လေးအစရှိသော လေးအလုံးစုံကို ဆိုသတည်း။ သဗ္ဗာယသရဓိကတိယာ-ဟု အနက်ပေး။။လောက်စာလုံးကိုလည်း သရဝိကတိမှတ်။

သရေန၊နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ကွ။ ဓနုံ။ ကို၊ဂဟေတွာဝါ။ လည်းကောင်း။ သုဒ္ဓခန္ဓံ၊ ကို့။ဂဟေတွာဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဌိတဿ ဝါ၊ နိသိန္နဿ ဝါ၊၌ သွားသောသူ အိပ်သော သူတို့ကိုလည်းကောင်း ယူ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဥပလက္ခဏနည်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

သုဂ္ဂသုဂ္ဂဝဂ္ဂဒီပနီ နိဒ္ဒိတာ

၇-ပါဒုကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၃၈။ သင်္ဃသားဖြင့် ပြုမူ ပါဒုကာသားရေ စသည်တို့ဖြင့် ပြုမူ ဥပါဟန။ စမ္မ ခန္ဓက ပါဠိတော်လာ စကားကို ထောက်သတည်း။

အက္ကန္တာသာတိ-အစရှိသော စကားဌာန်ခြေနင်းဦးဌာ ခြေချောင်း ကြားဖြင့် ညှပ်ရန် မြို့ငုံ သဏ္ဌာန် ပြုအပ်သော ငုပ်စိုက်သော ခြေနင်းကိုယူ၊ အသည်း တပ်သော ခြေနင်းကိုလည်း ဤနည်းတူမှတ်။

ဆတ္တဒဏ္ဍကေ၊မြို့ငုံသဏ္ဌာန် ပြုအပ်သော လုံတံငယ်၌။ (က-သည် အပွက အနက်ဟော)အင်္ဂုလန္တရံ၊ ခြေချောင်းကြားကို အပွဝေဒသကွာ၊ မသွင်းမူ၍။ ဆတ္တဒဏ္ဍကေ၊၌။ အင်္ဂုလန္တရံ၊ကို။ ။ဝဋ္ဋိမူဋ္ဌိ ကွာ၊ခွပ်၍။

၆၄၀။ ဟတ္ထသမ်္ဘာရေန၊ လက်စပ်သဖြင့်။ (ဝါ)။ လက်ယှက်သဖြင့်။ (ဝါ)။ လက်ရင်းဖြင့်။ဝယ့်တိ၊ဆောင်အပ်၏။

ယာနေ ဝါ ဝိသခ်ိရိတွာ ဌပိတေ စက္ကမဇတ္တ ဝါ ဝိသခ်ိရိတွာ- ဟူသည် ဝင်ရိုးနှ ချွတ်ခြင်းတည်း။ ဝိသခ်ိရိကွာ-ဟု ဆိုသောကြောင့် တရုတ်စ၀ါမျှ ဝင်ရိုး၌ မစွပ်ဖူး သေးသော လှည်းဘီးစက်၌ နေသော် ယာနဂတ မမည်ဟု မှတ်။

ဝိသုံ နိသိန္နေသု ပိ-အစရှိသော စကားကို နန် စေ-သိကွာဝုဒ် အားရှိသည့် နှင့် စပ်၍ ဆိုသတည်း။

ပန၊အဖို့ တစ်ပါးကို ဆိုဦးအုံ့။ဥစ္စာတရေပိ၊သော်။ ပစ္ဆိမေ၊နောက်ယာဉ် ၌။ နိသိန္နေန၊သည်။ပုရိမေ၊ရှေ့ယာဉ်၌။နိသိန္နဿ၊အား။ ဒေသေတုံ၊ငှာ။ ဒေသေတုံ ပိဟု စာအချို့ရှိ၏။အချို့ စာမှာမရှိ။အချို့စာရှိသည် အလိုကား ဟောခြင်း အကျိုးငှာ နေခြင်းငှာ မအပ်သည်ကို ပေါင်း။

စလင်းဝိနည်း(၃)ဘွဲ့— ပ-မ-သ-မ

၆၄၂။ပလ္လတ္ထပုဒ်ကို ပရိအဋ္ဌ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ပရိဟူသော ဥပသာရ ပုဒ်သည် ပရိဝဿနအနက်ကို ဟောသတည်း။အဋ္ဌသဒ္ဒါသည်အာယောဂဟတ္ထဒုဿ-ဤသုံးပါး တို့တွင်တစ်ပါးပါးဖြင့်နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်း။ အာယောဂါဒီသု တီသု အညတ်ကရေန ပရိဝဇ်တ္တာ အဋ္ဌနံ ဟနနံ ဟိံသနံ ပလ္လတ္တံ။။ ပလ္လတ္တမေဝ ပလ္လတ်ကာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ရ- ကို လ-ပြု၊ လ-ကို ဒ္ဒဘေဒ်ပြု။ အ-ကြောင့် ဣကိုချေ။ လ-ကို အ-သို့ကပ်။ဋ္ဌ-ကို တ္တ-ပြု။ တီသနိပါတ် ပဏ္ဍာကဇာတ် အဋ္ဌကထာကို မှီးသတည်း။ ပလ္လတ္တမေဝ ပလ္လ်ကာ။ ဏိက-ပစ္စည်း အနက်မရှိ။ ပလ္လတ်တိတော ပရိဝတ်တော်တာ ပါပိတော၊ ဟ့တောယေဝ နာမာတိ အတ္ထော-ဟူသောတီသနိပါတ်ပဏ္ဍာရကဇာတ်အဖွင့်အဋ္ဌကထာ(ဇာ၊၄၅ ၅၊၈၂)စကားကို မှီးသတည်း။ ပလ္လတ်တိတောကို ပရိအဋ္ဌိတောဖြတ်။ ပရိ-ကို ပဇ်ဝ ဋ္ဌတ္တာ-ဖွင့်သည်။အဋ္ဌိးတာ-ကို ဟတောယေဝနာမဖွင့်သည်၊ရ-ကိုလ-ပြု။ဋ္ဌ-ကို တ္တ-ပြု။လ-ကို ဒ္ဒဘေဒ်ပြု။ ပလ္လတ်တိကော၊ နေသည် ဟု ငါတို့ ကျေးဇူးမျှင်ထိပ်ခေါင်တင် ဖြစ်တော်မူသော ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး စီရင်တော်မူအပ်သော ပါဠိဇာတ်နိဿယ၌ မှာတမ်း ထားတော်မူသတည်း။ တိပလ္လတ်တိ ပလ္လတ်တံ ဝုစ္စတိ ဆယနံ၊ ဥဘောဟိ ပဿေဟိ ဥဋ္ဌကမေဝ စ နိဖိပ္ပန္နကဝသေနာတိ တီဟာကာရေဟ် ပလ္လဲတ်တံဒအဿ။ တီးဏိ ဝါ ပလတ်ထာနံ အာဿတိတိပလ္လတ်ထော။ တံ တိပလ္လတ်တံ။(ကေနိပါတ် တိပလ္လတ်ဇာတ်အဖွင့်အဋ္ဌကထာ ဇာတကဋ္ဌ၊၁၊၁၇၉) ပလ္လတ်တံ ဝုစ္စတိ သယနံ။ ပလ္လော ပတိတော အတ်ထာ အတ်ထဘာဝေါ တေသ်ံ ဣရိယာပထတိ ဝါ ပလ္လတ်တံ။ ။ပတိတော၊ တုံးလုံးလည်းသော။ ။ ပြည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပါဋိဇာတ်နိဿယ။ ။ဤအရာမှာ ဤတိပလ္လတ်ဇာတ် အဋ္ဌကထားစကားနှင့်မဆိုင်။ ပလ္လတ်ဘနှစ်မျိုးရှိသည်ကို သိစေခြင်းငှာသာ ပြလိုက်သတည်း။

၆၄၃။ ဝေဠိတသီသဿာတိ ဒုဿဝေဋ္ဌနေန-စသောစကားဖြင့် ဆံလျှင် မပေါ်အောင် ယခုကာလ စာရေးတော်တို့ ပေါင်းသကဲ့သို့ ခွေထိုး၍ ပေါင်းသော်လည်း ဝေဠိတသီသမည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

၁။ ပလ္လတ္ထိကာ-ဟုရှိမူ ပရိပုဗ္ဗအာသ=နိသီဒနေဓာတ်၊
သုဝုသာန မူဟုဟနမ့တောထောစ-သုတ်ဖြင့်ပြီးစေ။
ဏိကပစ္စည်းကား သာထ်ဆတည်း။
တစ်နံ့ည်း။ ပရိပုဗ္ဗအာသ=နိသီဒနေ ဓာတ်၊
ဏိ ပစ္စည်းတည်း။ကွစိဓာတ္ဟုကို အာဒိနှာ သတကာရ
သံယောဂသာ တ်ထာဒေသော။ (ရူ၊၄၂၀-နှာ) တို့အရ ဓာတုန်သနှင့်တက္ခ တ-ကို တ်တ်-
ပြု၍ပြီးစေ။ဤ၌ ဏ-ပစ္စည်း သေ့ထ်ထ်။

၆၇၇။အာဟိစာန် (၅၁၇) ၌။သပါကောစေဝ စက္ကာလေဟု ရှိသောကြောင့် ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာတို့၌ သပါကဿ သပါကိ ဟုရှိရာသတည်း။ ဇာတ်ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌လည်း သပါကဇာတကံ-ဟုဆိုရာသတည်း။

သဗ္ဗမိဒံ၌ ပုလ္လိင်သည် နပုလ္လိင်ပြန်သည်ဟု သိဓစခြင်းငှာ သဗ္ဗော အယံ လောကော-ဟုဖွင့် သတည်း။ ဝိနည်းပါဠိ အဋ္ဌကထာဋီကာတို့၌ သဗ္ဗမိဒံ စမရိ-ကတံ ဟုရှိ၏။ စတုကနိပါတ် ဆပကဇာတ် ပါဠိ (၃၊၅၊၇၉) အဋ္ဌကထာတို့၌ သဗ္ဗမိဒံ စရိမကတံ ဟု ရှိသတည်း။ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ ဤတေရသကဏ်ဋီကာတို့၌ စရိမ-ပုဒ်ကို လာမကံ ဟု ဖွင့်သောကြောင့် စရိမပုဒ်သာ အမှန်တည်း။ အဘိဓာန်ဝိသေသျာဓိန၀ဂ် (၇၁၄)၌လည်း အန္တော ပန္တော စ ပစ္ဆိမန္တိမာ။ ဇိဃညံ စရိမံ၊ လာရှိသတည်း။ အဘိဓာန်ဋီကာ၌ စရတိသ္မာ ဣမော၊ စရိမံ၊ဟု ဖွင့်သတည်း။"စရတိ လာမကဘာဝေန ပဝတ္တတီတိ ဝရိမံဟု"ဝစ်နတ္ထပြု ဤအဋ္ဌ ကထာ၌ သက်ရုံ-ဟုဖွင့်သ ည်ကား အဓိပ္ပာယ်အဖွင့်။ ဣ မံ ဂါထံ အဘာသိ။ ဥဘော အတ္ထံ နဇာနန္တိ။ပ။ယော စာမမေန မိယျတိတိ စကားအမှန်။တတော အစရှိသော စကား အထုနံ-အစရှိသော စကားကို ထောက်သတည်း။ တေရ-သကဏ်ဋီကာ၌ "အတ္တနော၊ မိမိသည်။ ဂဏှန္တဿ၊ သင်အပ်သောကျမ်းဂန်၏" ဟု အနက်ပေး။

မဟာဇြဟွေ၊ ပုဏ္ဏားကြီး။ ပစ္ဆိန္ဒညေ၀ ပါဏိနော-ဟု အချို့ရိုး၏ အညေပိ သတ္တာ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ပစ္ဆိန္ဒညေပိ ပါဏိနော-ဟု ရှိရမည်။ စတုက္ကနိပါတ် ပထမဘာလိင်္ဂဝဂ်နဝမ ဆ၀ဇာတ် ပါဠို(၃၊၅၊၉၇)အဋ္ဌကထာတို့၌ လည်း ပစ္ဆိန္ဒညေပိ ပါဏိနော ဟုရှိသတည်း။

၆၅၂။ နဟရိတေတိတ္ထေ ယမ္မိအစရှိသောစကား၌လည်း အသက်ရှည်သော သစ်ပင်၏ မြေပေါ်၌ ပေါလောပေါ်လျက် သွားသော သစ်မြစ်ကိုဟရိတ-ဟု ဆိုသတည်း။ ယမ္မိပုဒ်၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် အခက်,အရွက်,ပင်စည်ကိုပေါင်း။ ဘူတဂါမ် ဗီဇဂါမ်ဖြစ်သော သစ်ပင်ကို ဇီ၀ရက္ခဆိုသတည်း။ သာခါ ဝါ အစရှိသော စကား၌ အသက်ရှည်သောသစ်ပင်၏ မြေပေါ်၌ တန်းလျားသွားသောသစ်ခက်ကို ဘူမိလဋ္ဌဟုဆိုသတည်း။ တိဏလွှုပကံ၀ါ၊ ဘူတဂါမ် ဗီဇဂါမ်အဖြစ်မှလွတ်သော မြက်ခွေတို့လည်းကောင်း။ ခေဠေန ခေတ္တသိဿံဏိကာ ပိ သင်္ဂဟိတာတိ တေတ္ထေ-အစရှိသော ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာစကား၌ ဝဋ္ဋတိ-ဟု စာအများရှိ၏။ ရေ လုပ်ငုံ၍ စွန့်သောအရာ ကြဲဖတ်အစရှိသည်ကို ခံတွင်းဖြင့် စွန့်သောအထုတို့၌ တံထွေးမကင်းသောကြောင့် နဝဋ္ဋတိ-ဟု ရှိရမည်။ ဘိက္ခုနီဝိဘင်း လသုဏ၀ နဝမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် မတ္တိကစ္ဆဒ္ဒနဋီကေရမ္မိတိ၀ုတ္တတ္တာ ဟရိတုပရိဆဒ္ဒနမေ၀ ပဋိက္ခိတ္တံ-ဟုသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂၇၆)လာ အထက်စကားကိုရှု။

၆၅၃ ဖရိဘောဂဥဒကမေဝ၊ အဗ္ဘန္တရပရိဘောဂဗာဟိရပရိဘောဂ အားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော ပရိဘောဂတို့တွင် တပါးပါးသော ပရိဘောဂဖြင့် သုံးဆောင်ထိုက်သောရေကိုသာလျှင်။ ကာ ဟုံ၊ စွန့်မည်ဟု စွန့်ခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ။ ကိရိယာ ကိရိယာနို၊ တထားဟောခြင်းတည်းဟူသော မပြုအပ်သည်ကိုပြုခြင်း ထိုးစသည်ကို ချထားစေခြင်းတည်း ဟူသောပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်းကြောင့် အာပတ်သင့်ကုန်၏။ ဆတ္တပါဏိစသော သိက္ခာပုဒ်ကုံသိလျက်နှင့် လွန်ကျူးကျော်နင်းလိုသော ဒေါသအကုသိုလ်စိတ်နှင့် ဟောသောကြောင့် အကုသလစိတ္တာနိ ဟုဆိုသတည်း။ သညာဝိမောက္ခဖြစ်ကုန်၍ ဒေါသအရင်းခံ ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာဟုဆိုသတည်း။

သဇ္ဇသေခိုဃယသု။ ဂိလာနလာရှိသော အလုံးစုံကုန်သော သေခါ်းသိက္ခာပုဒ်ဘို့၌ ဆရာအဘယ်သိက္ခာပုဒ်တို့ဲ့ ဂိလာနမလာမရှိသနည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ထူပိကတ အစဉ်သောစကားကို မိန့်သတည်း။

သေခိယကလ္လဒိပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁–ပါဆုဇိကကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

၏၄။ ဝိသာခါသည် မိဂါရမာတာ မည်ရာဌ်အကြောင်းသည် ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ စတုတ္ထပုဗ္ဗဝဂ် ဝိသာခါ မဟာဥပါသိကာမ ဝတ္ထုမှာလာ၏။ ကိဿ ပန တုံ အယ္ယေ ဇာနုံ ပါဆုဇိကံ ဓမ္မံ အဘျာပန္နန္တိဝဓနတော ဥဒ္ဒိဋ္ဌာခေါ အယျာယော အဋ္ဌပါဆုဇိကာ ဓမ္မာတိအာဒိဝစနတောစ ဘဂ္ဂါနီ ဝိဘင်္ဂပတ္ထာ သာဓာရဏာနံ သိက္ခာပဒါနံဘိက္ခူနံ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုသ္မိံ ယေဝ ယာ ပန ဘိက္ခူနီဆန္ဒသော မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ၊ အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတေနပိ ပါရာဇိကာ ဟောတိ အသံဝါသာတိ အာဒိနာ နယေန သဝိသေသမ်ိ အဝိသေသမ်ိ မာတိကံ ဌပေတ္ဝာ အနုက္ကမေန ပဒဘာဇနံ အာပတ္တိဘေဒံ ထိကဏ္ဍံ အနာပတ္တိဝါရဉ္စ အနဝသေသံ ဝတ္ဝာ ဝိတ္ထာရေသိ။ သံဂီတိကာရကေဟိ ပန အသာဓာရဏပညတ္တိယောယေဝ ဣဓ ဝိတ္ထာရိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ [ကေရသကဏ္ဍီကာ ဒုတိယပါရာဇိကအဖွင့်-(၃၊၁၁၇)။] ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာဒ်လည်း ဤနည်းတူဖွင့်၏။ ။

သာဓာရဏာ ပညတ္တိကိ ဘိက္ခူနဉ္စေဝ ဘိက္ခူနီနဉ္စ သာဓာရဏာ ပညတ္တိ။ သုဒ္ဓဘိက္ခူနမေဝ ဟိ သုဒ္ဓဘိက္ခူနီနံ ဝါ ပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ အသာဓာရဏာ ပညတ္တိနာမ ဟောတိ။ ဣဒံ ပန ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နေ ဝတ္ထုသ္မိံ ယာပန ဘိက္ခူနီဆန္ဒသော မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ၊ အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတေနပိ ပါရာဇိကာ ဟောတိ အသံဝါသာတိ ဘိက္ခူနံ ပိ ပညတ္တံ။ ဝိနီတကထာ မတ္တမေဝ ဟိ တာသံ နတ္ထိ၊ သိက္ခာပဒံ ပန အတ္ထိ။ ဟေန ဝုတ္တံ သာဓာရဏာပ ညတ္တိတိ။ ဥဘတော ပညတ္တိယံ ပိ ဧသေဝ နယော ဗျဉ္ဇနမတ္တမေဝ ဟိ ဇတ္ထ နာနံ။ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခူနီနံ ပိ သာဓာရဏာတ္တာ သာဓာရဏာ ပညတ္တိ။ ဥဘိန္နံပိ ပညတ္တိယာတ္တာ ဥဘတောပညတ္တိဟိ။ အတ္ထေ ပန ဘေဒေါနတ္ထိ [ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ ပညတ္တိဝါရဒီပနာယ။(ဝိ ဋ္ဌ၊၄။၁၃၈)။] သာဓာရဏာပါဆုဇိကေဟိတိ မေထုနာဒီဟိ စတူဟိ။ တာနိ ပန အညနိစ သာဓာရဏသိက္ခာပဒါနိ ယသ္မာ ဘိက္ခူဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တာနိဒါန စတ္တာဒိသု ဧဝ သာဓာရဏာဝသေန ပညတ္တာနိ။ ပစ္ဆာ ပန တာနိ ဘိက္ခူနီနံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ အနုဇာနန္တော ဘဂဝတာ တာသံ သိက္ခာပစ္စက္ခာနာဘာဝေန ယာ ပနဘိက္ခူနီ ဆန္ဒသော မေထုနံ ဓမ္မံ

ပဋ္ဌေသဝေယျာတိ အာဒိနာ တဒနုရူပဝေသန ပရိဝတ္တေတ္တာ အာသာဓာရဏာ သိက္ခာပဒေဟိ ထဒ္ဒိံ သံသန္ဒေတ္တာ ဘိက္ခူနိပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသသေန ကေတော သင်္ဂဟိတာနိ။ ယသ္မာ စ နေသံ ဘိက္ခုဝိတင်္ကေ ဝုတ္တနယေနေဝ သဗ္ဗောပိ ဝိနိစ္ဆယော သက္ကာ ဉာတုံ။ တသ္မာ တာနိ ဝဇ္ဇေတ္တာ အာသာဓာရဏာနံ ဧဝ ဣဓ ဝိဘင်္ဂေါ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။[ပထမပါရာဇိကအဖွင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၂၊၆၇)]။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိတေရသကဏ်ဍီကာ ဆဋ္ဌနှစ်ပါးတို့၏ အလိုအားဖြင့် သာဓာရဏာဘိက္ခုနီဝိဘင်းကိုသာလျှင် ဘုရားဟောတော်မူလျှင်းမူလည်း ဗုဒ္ဓမတ္တညူဖြစ်တော်မူကုန်သော အရှင်မဟာကဿပအစရှိကုန်သော သင်္ဃာယနာတင် အရှင်မြတ်တို့သည် ဓာသာဓာရဏာ ဘိက္ခုနီဝိဘင်းကိုသာလျှင် သင်္ဃာယနာတင်တော်မူကုန်သောကြောင့် အသာဓာရဏာရာဘိက္ခုနီဝိဘင်းကို ဘိက္ခုဝိဘင်းနှင့် တကွ ဆောင်ရွက်လျှင်ပင် နိဿယည်းဆရာ အင်္ဂါမြောက်သတည်း ။

ဝိနီတကလာမတ္တမေဝ–ဟူသော် ပရိဝါရအဋ္ဌကထာစကားလာ မတ္တသဒ္ဒါဖြင့် ပဒဘာဇနီသိက္ခာပုဒ်နှစ်ပါးကို နှုတ်စေရကား သာဓာရဏာဘိက္ခုနီဝိဘင်းကို ဘုရားဟောတော်မူသည်ဟု ဝဇီရဗုဒ္ဓိ တေရသကဏ်ဍီကာ ဆရာနှစ်ပါး အယူရှိကုန်သည်။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာ၏အလိုအားဖြင့် သာဓာရဏာဘိက္ခုနီဝိဘင်းကို ဘုရားရှင်မဟော။ အသာဓာရဏာဘိက္ခုနီဝိဘင်းကိုသာလျှင် ဘုရားရှင်ဟောတော်မူသောကြောင့် ယခုကာလရှိသော အသာဓာရဏာဘိက္ခုနီဝိဘင်းကို ဘိက္ခုဝိဘင်းနှင့်တကွ ဆောင်ရွက်လျှင်ပင် နိဿယည်းဆရာအင်္ဂါမြောက်သတည်း။ ဝိနီတကဆာမတ္တမေဝ–ဟူသောစကား၌ မတ္တ–သဒ္ဒါဖြင့် ပဒဘာဇနီကိုခွင့်ပြု၍ သိက္ခာပုဒ်ကိုသာ နှုတ်စေရကားအသာဓာရဏာဘိက္ခုနီဝိသင်းကို ဘုရားဟောတော်မူသည်ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာဆရာအယူရှိသတည်း။သုံးပါးကုန်သော ဆရာတို့၏အလိုအားဖြင့် သာဓာရဏာဘိက္ခုနီ ပါတိမောက်ကို ဘုရားရှင်ဟောတော်မူရင်းဖြစ်သည်နှင့် သင်္ဃာယနာတင် အရှင်မဟာကဿပအစရှိကုန်သော အရှင်မြတ်တို့လည်း သာဓာရဏာဘိက္ခုနီ ပါတိမောက်ကိုသာလျှင် သင်္ဃာယနာတင်တော်မူကုန်သောကြောင့် သာဓာရဏာဘိက္ခုနီပါတိမောက်ကို ဘိက္ခုပါတိမောက်နှင့်တကွ ဆောင်ရွက်မှသာလျှင် နိဿယမုစ္စကအင်္ဂါမြောက်သတည်းဟု လေးလေးမြတ်မြတ် အမှတ်ပြုကြကုန်။ ထိုစကားမှန်၏။ သာဓာရဏာပါတိမောက်၌ အယူဝါဒအကဲ့အပြားမရှိ။ ဋီကာဆရာ သုံးပါးအထူးအဆိုမရှိ။ စတုတ္ထပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ၌ “ဣဒါနိနာပဋ္ဌာယ ဘုရနိကွေပံ ကတွာ” အစရှိသော စကား၌ ဟတ္ထဂ္ဂပါဏသာဒိယန၊အစရှိကုန်သော ရှစ်ပါးကုန်သောဝတ္ထုတို့တွင် ဟတ္ထဂ္ဂဟာဏသာဒိယနဝတ္ထုသို့ ရောက်ပြီးသော ဘိက္ခုနိမှသည် ဟတ္ထဂ္ဂဏသာဒိယနဝတ္ထုမှတပါးသော မရောက်ဖူးသေးမသော

သံဃာဋ္ဌိကဏ္ဍဂဟဏသာဒိယန အစရှိသော ဝတ္ထုသို့ မရောက်လိုပြီဟု ဝန်ချသည်ကိုသာ ခုရန်ကွေပဆိုလိုသတည်း။ ဟတ္ထဂဟဏသာဒိယနဝတ္ထုသို့ ရောက်ပြီးသော ဘိက္ခုနီမသည် ဟတ္ထဂဟဏသာဒိယနဝတ္ထုမှ တပါးသော မရောက်ဖူးသေးသော သံဃာဋ္ဌိကဏ္ဍဂဟဏသာဒိယနဝတ္ထု အစရှိသော ဝတ္ထုသို့ တဖန်ရောက်ဦးမည်ဟု အားထုတ်ခြင်းရှိသည်ကိုသာလျှင်-သဉ္ဇာဟ-ဆိုလိုသတည်း။ ဟတ္ထဂဟဏသာဒိယနဝတ္ထုသို့ ရောက်ပြီးသော ဘိက္ခုနီမသည် ဟတ္ထဂဟဏသာ ဒိယနဝတ္ထုသို့ တဖန်မရောက်လိုပြီဟု ဝန်ချသည်ကို ခုရန်ကွေပမဆိုလို။ ဟတ္ထဂဟဏသာဒိယနဝတ္ထုသို့ ရောက်ပြီးသော ဘိက္ခုနီမသည် ဟတ္ထဂဟဏသာ ဒိယနဝတ္ထုသို့ တဖန်မရောက်ဦးမည်ဟု အားထုတ်ခြင်းရှိသည်ကို သဉ္ဇာဟ မဆိုလို။ ထို့ကြောင့် ယာ ပန အာပဒ္ဒိဘွာ ပုန ပိအညံဝတ္ထုံ (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၁၇၉) ဟု မိန့်အပ်၏။

"ဟတ္ထဂဟဏသာဒိယနာဒီသု၊ တို့တွင်။အညတရံ၊ တပါးပါးသော ဝတ္ထုသို့ အာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပုနိပိ၊ လည်း။ တတော၊ ထိုဟတ္ထဂဟဏသာဒိယနဲ့ အစရှိကုန်သော ဝတ္ထုတို့တွင် တပါးပါးသောဝတ္ထုမှ။ အညံ၊ သော။ ဝတ္ထုံ၊ မရောက်ဖူးသေးသော သံဃာဋ္ဌိကဏ္ဍဂဟဏ အစရှိကုန်သော ဝတ္ထုတို့တွင် တပါးပါးသော ဝတ္ထုသို့"ဟု အနက်ပေး။

ဟတ္ထဂဟဏသာဒိယနဝတ္ထုသို့ ရောက်ပြီးသော ဘိက္ခုနီမ၏ ဟတ္ထဂဟဏသာဒိယနဝတ္ထု၌ ဝန်ချခြင်း, ဝန်မချခြင်းသည် ဂဏနုပိဂ, အဂဏနုပိဂအာထုံ၌ ပမာဏမဟုတ်။ ဟတ္ထဂဟဏသာဒိယနဝတ္ထုသို့ ရောက်ပြီးသော ဘိက္ခုနီမသည် ဟတ္ထဂဟဏသာဒိယနဝတ္ထု၌ ဝန်ချသည်ဖြစ်စေ, ဝန်မချသည်ဖြစ်စေ သံဃာဋ္ဌိကဏ္ဍဂဟဏသာဒိယန အစရှိသော မရောက်ဖူးသေးသောဝတ္ထုသို့ မရောက်လိုပြီးဟု ဝန်ချ၍ ဒေသနာကြားမှု ဂဏနုပိဂဖြစ်သတည်း။ ဝန်မချမူ၍ ဒေသနာကြားမှု အဂဏနုပိဂဖြစ်သတည်း။ သင့်ချင်းဖြစ်သောအာပတ်မှ စင်ကြယ်သောကြောင့် ဂဏနုပိဂမဆိုလို၊ပါဠိတော်က၏အင်္ဂါ မဟုတ်သောကြောင့်သာလျှင် ဂဏနုပိဂဆိုလိုသတည်း။ ဆို့နှောက်ကြောင့် ဒေသိတဂဏနံ ဥပေတိ-အစရှိသည်ဖြင့် ဆင့်ခါဆင့်ခါ ဖွင့်တော်မူသတည်း။ ဂဏနုပိဂဖြစ်စေ, အဂဏနုပိဂဖြစ်စေ ဒေသနာကြားမှု သင့်ရင်းဖြစ်သော အာပတ်မှ ထမြောက်သည်သာဖြစ်သတည်း။ အခြို့ကုန်သော ဆရာတို့ကား ဤဒုဒါနိ နာပဇ္ဇိဿါမိတိ ခုရန်ဆွေပံ ကာ၌-အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားကို သာဓကပြု၍ ရဟန်းယောကျ်ား ရဟန်းမိန်းမတို့အား ခပ်သိမ်းကုန်သောအာပတ္တိနှုတ်ဖျား အာယတိံ သံဝရရှိ၍ ဒေသနာကြားမှာသာလျှင် အာပတ်မှ ထမြောက်သတည်း။ အာယတိံ သံဝရ မရှိမူ၍ ဒေသနာ

ကြားမှ အာပတ်မှမထမြောက်ဟုဆိုကြကုန်၏။ထိုဆရာတို့၏စကားသည် သာဓကသာဒေယျမတန်၊ ခုတ်ထုတပါး ရှုထုတခြားကဲ့သို့တည်း။

ဒေသိဘာ ဂဏနူပဂါနာမ ယာ ဓုရနိက္ခေ ပံ ကတ္ဝာ ပုန နာ အာပတ္တိသာမိတိ ဒေသိတာဟောတိ။ အဂနူဏပဂါနာမ ယာ ဓုရနိက္ခေပံ အာ ကတ္ဝာ သဉ္ဉာဟေနဝ စိတ္တေနအပရိသုဒ္ဓေန ဒေသိဘာ မဟောတိ။ ဇာယံ ဟိဒေသိတာပိဓဒသိတဂဏနံ နာ ဥပေဝ်။အဒ္ဓမေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဘိက္ခုနိယာ ပါရာဇိက-မေဝဟောတိ။[(ပရိဝါအဋ္ဌကထာ)(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၎၅၈)။]သဉ္ဉာဟေနေဝစိတ္တေန။ အယံ ဘိက္ခုနိယာဧဝါတံ လိခိတံ။ ပါရာဇိကမေဝ်တံ လ္ဟဒ္ဆ ဘူတဝသေန ဒသေတုံ ဝုတ္တံ။ဧဝံ ဒေသိတေ ပန ယာကာစိအာပတ္တိ နာ ဝုဋ္ဌာတံတိအပရေတံ နာဂဟေတဗ္ဗန္တိဝုတ္တံ။(ဂဍ်အဖဍ်ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၅၅၇) သဉ္ဉာဟေနေဝစိတ္တေနာတိ ပုနပိ ဘာပဇ်ဿာမိတိ သဉ္ဉာဟေနေဝစိတ္တေန။ဘိက္ခုနိုနံ အဒ္ဓဝတ္ထု ကာယဝသေနစေတံ ဝုတ္တံ။ တေနေဝါ ဟ အဒ္ဓမေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဘိက္ခုနိုယာ ပါရာဇိကမေဝ ဟောတီတိ။ [(ဂဍ်းအဖဍ်တေရသကဏ်ဋီကာ (၃၊၄၇၁)။] သဉ္ဉာဟေနေဝါဘိပုနပိတံ အာပတ္တိံအာပဇ်တုကာမတာ စိတ္တေန ဝေဒေသိတာပိ အာပတ္တိံ နာ ဝုဋ္ဌာတိတိ အဓိပ္ပါယော။ ဓုရနိက္ခေပံ အကတ္ဝာ အာပဇ္ဇနေ သိခါ ပတ္တာဒေါသံဒသေန္တော အာဟ အဒ္ဓမေဝတ္ထုသ္မိံ ဘိက္ခုနိယာ ပါရာဇိကမေဝါဘာ။နေ ဧကဝေလ္ဟ ဘိက္ခုနိယာဧဝ၊ ဘိက္ခုနံ ပိ ဓုရနိက္ခေပံ အကတ္ဝာ ထောကံ ဧကာကသ္မိံ အာဒိကံ ထေယျာဟရဏတ္ထာနံ ပါဒဂ္ဃနေ ပုဏ္ဏော ပါရာဇိကမေဝ။ကေစိ ပန အဒ္ဓ အဒ္ဓမေဝတ္ထုသ္မိံ ဘိက္ခုနိယာ ပါရာဇိကမေဝ ဟောတီတိဝုတ္တာအဒ္ဓဝတ္ထုကမေဝေ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ၊[ဂဍ်းအဖဍ် ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊၂၀၅)] ဤဍ်မတိ ဝိနောဒနီဋီကာဒ္ဒေ "ဧဝံ ဒေသိတာပိ အာပတ္တိ နာ ဝုဋ္ဌာတိတိ အဓိပ္ပါယော" ဟူသော စကားကို ပါဠိတော်ရိပ် အဋ္ဌကထာရိပ်, မထဍ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာဒ္ဒေ "ဧဝံ ဒေသိတာပန ယာကာစိ အာပတ္တိ နာ ဝုဋ္ဌာတိတိ အပရေ။ တံနာဂဟေတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ-ဟု ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း ဆဍ်ခြဍ်ရန်ရှိသဲတည်း။

ဂမနမနုပါဒနံ-ဟု စာအဆများရှိ၏။ ပရိဝါပါဠိတော် မဟာသင်္ဂါမ (ဝိ ၅၊ ၂၉၂)၌ ဓနမနုပ္ပဒါနံ-ဟုရှိသောကြောင့် ဓနမနုပ္ပါဒါနံ- ဧါပြဍ်သတည်း။ ပရိဝါအဋ္ဌကထာဒ္ဒေ ဓနု မနုပ္ပါဒနံရှိသကဲ့သို့ ရှိသော်လည်း သဍ်သေး၏။

ပါရာဇိက ကတ္ထဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

သံဃာဒိသေသကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

၈၇၉။ ပရိက္ခာရံ ဟရန္တေ ဒိသ္ဝာ တေသံ အနတ္ထကာ မတာ်ဃ စောရော စောရောတိ ဝတ္ထုံ ပ်ံ နဝဒ္ဓတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ ဟိ ယံ တေသံ ဒက္ခိံ ကာရောန္တိ။ သဗ္ဗမိဒ်ကွန္နိယာ ဂိဝါ ဟောတိ။ အတ္တနော ဝစနကရံ ပန ဣမိနာ မေ ပရိက္ခာရော ဂဟိတော၊ တံ အာဟာရာပေဟိ၊ မာစဃ ဒက္ခိံ ကာရောဟိတိ ဝတ္ထုံ ဝဒ္ဓတိ။ (ပဌမ သံဃာဒိသိသ်သိက္ခာပုဒ်ဒ် အဖင့်အဋ္ဌကထာ) တေသံအနတ္ထကာမတာ်ယာတိ စောရောတိ ဝုတ္တံ မမ ဝစနံ သုတ္ဝာကေစိ ဒက္ခိဏ်သန္တိ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေဿန္တီတိ ဇေံ သညာယ။ ဧတေန ကေဝလံ ဘယေန ဝါ ပရိက္ခာရဂ္ဂဟဏ်ံတ္ထံ ဝါ သဟသာ စောရောတိ ဝုတ္တေ ဒက္ခိတေပိ နဒေါသောတိ ဒသ်ေတိ။ ရာဇပုရိသာနဉ်စောရော အယန္တိ ဉဒ္ဒိဿာ ကထနေ ဇေဝ ဂိဝါ၊ ဘိက္ခူနံ ပန အာရာမိကာဒီနံ ဝါ သံမုခါ အာသုကော စောရေဇေဝ မကာသီတိ ကေနစိ ဝုတ္တဝစနံ နိဿာယ အာရာမိကာဒီသု ရာဇပုရိသာနံ ဝတ္ဝာ ဒက္ခာပေန္တေသု ပိ ဘိက္ခူသု န ဂိဝါ။ ရာဇပုရိသာနံ အာဝုဏ်တ္တာ။ ယေသဉ္စ ဝုတ္တံ။ တေဟိ သယံ စောရသ အဒက္ခိံ ဝါတ္တာတိ ဂဟေတပ်ံ၊ တံ တေသ သန္တိကံ အစ်ဆန္နာတိ အာဏတ္တောပိ ဟိ သစေ အညေန အစ်ဆိန္နာပေတိ၊ အာဏာပကသ အနာပတ္တိ။ ဝိသံကေတတ္တာ။ အတ္တနော ဝစနကရန်တိ ဣဒံ သာမီစိဝသေန ဝုတ်ံ။ ဝစနံ အကရောန္တာနံ ရာဇပုရိသာနမ်ိ ဣမိနာ ဂဟိတ ပရိက္ခာရံ အာဟရာပေဟိ၊ မာစဃ ဒက္ခိံ ကရောဟိတိ ဉဒ္ဒိဿ ဝဒန္တသ်ာပိ ဒဏ်ေ ဂ ဟိတေပိ နဂိဝါ ဇေဝ ဒက်ေဂဟဏသ်ေ ပဋိက္ခိတ်တ္တာ၊ အသုကဘက်ံ အဝဟရာတိ အာဏာပေတ္ဝာ ဝိပ်ဋိသာရေ ဥပ်ဒ္ဒေန္တေ ပုန ပဋိက်ိပနေ ဝိယ။ (ဌင်းအဖင့် ဝိမတိဝိနော ဒနိဒ္ဒိကာ ၂၊၇၁)။ ဒါသာဒိနံ ပနအတ္ထာယ-အစရှိသော ဝိမတိဝိနောဒနိဒ်ေ စကား၌ ရဟန်းသံဃာတို့၏ ကျွန်စသည်ကို မဆိုင်သူ ဒါယကာတို့က လောဘ ရမ္မက်နှိပ်စက်သဖြင့် မိမိတို့၏ကျွန်မဟုတ်သော်လည်း မမိတို့၏ကျွန်ဟုပြောကြား၍ အနိုင်အကဲကယူလာသော် အစောင့်အရှောက်ကို တောင်းခြင်းငှါ အပ်၏ ဟူလိုသတည်း။ ယာစိတုံ စ ဝတ္တုံ စ ကာရာပေတုံ စ-ဟူ၍ စသဒ္ဒါကို အာသီး အာသီးယူ၌။

သံဃာဒိသေသကဏ္ဍဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ

၃-နိဿဂ်ိယကဏ်ဍဝဏ်ဏနာ

ဘိက္ခုနီပါတိမောက် နိဿဂ်ိယသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၌လာကုန်သော ပဌမသိက္ခာပုဒ်မှစ၍ ဒသမသိက္ခာပုဒ်တိုင်အောင် ဆယ်ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပထမပတ္တဝဂ်ဖွဲ့သ ဘည်း။ ဘိက္ခုပါတိမောက် စီဝရဝဂ်မှ ဓောဝန

သိက္ခာပုဒ်, ပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ် ဤနှစ်ပါးတို့ကို ပယ်ပြီးလျှင် ကြွင်းရှစ်ပါး ကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၌လာကုန်သော ဂရုပါဝုရဏ သိက္ခာပုဒ် လဟုပါဝုရဏ သိက္ခာပုဒ် နှစ်ပါးတို့ကိုထည့်၍ ဒုတိယစီပရဝဏ်ဖွဲ့သတည်း။ ဘိက္ခုပါတိမောက် ဌေကခလာမဝဏ်မှ ခုနစ်ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုပယ်၍ ဇာဝရူပရဇတသိက္ခာပုဒ်, ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်, ကယ-ဝိက္ကယသိက္ခာပုဒ်သုံးပါးတို့ကိုယူပြီးလျှင် ဘိက္ခုပါတိမောက်ပတ္တဝဏ်မှ ပထမပတ္တသိက္ခာပုဒ်, ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပုဒ်, အာဠောကသိက္ခာပုဒ် ဤသုံးပါးတို့ကို ပယ်ပြီးလျှင် ကြွင်းသိက္ခာပုဒ် ခုနစ်ပါးတို့၌တည်၍ တတိယဇ္ဈာတရူပဝဏ်ဖွဲ့သတည်း။ ဤကား ဘိက္ခုနီဘိပါဠောက် နိဿဂ္ဂိယသိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဝဏ်ဖွဲ့ပုံတည်း။ ဘိက္ခုနီဝိဘင်းအဋ္ဌကထာနှင့်မညီ။ ဘိက္ခုနီကခ်ီဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာနှင့်မူကား ညီ၏။ မညီသည် ညီသည်ကို ကျမ်းအားလျှော်စွာမှတ်။

နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ ဝဏ္ဏနာ

၈၀၇။ ဇတုမတ္ထကသိက္ခာပုဒ်ပါဠိ ၊တာ်ပဒဘာဇနီ(ဝိ-၅၊၃၄၃)၌အာဒိယေယျာတိ သမ္ဖဿံ သာဒိယန္တီ အန္တမသော ဥပ္ပလပတ္တမို့ မုတ္တကရုဏံ ပဝေသေတိ –ဟု အစောင်စောင်သော ပေစ၀၊ မုင်စ၀၊ ဇွန်စ၀၊ လောကမာရဇိန်ကုသိုလ်တော် ကျောက်စာတို့၌ရှိ၏။ ဤသို့ အာဒိယေယျပုဒ်အမှန် ဖြစ်ခဲ့သော် ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သမ္မာဒေ လောမံ သံဟာရာပေယျ ပါစိတ္တိယံ–ဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကဲ့သို့ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇတုမဋ္ဌကံ အာဒိယေယျ ပါစိတ္တိယံ–ဟု ပါဠိတော်မူသကဲ့သို့ ဇတုမဋ္ဌကံ သာဒိယန္တီ အန္တမသော ဥပ္ပလပတ္တမို့ မုတ္တကရုဏံ ပဝေသေတိ –ဟု ဖွင့်တော်မူသကဲ့သို့ ဤဇတု မဋ္ဌကသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ(ဝိ-၅၊၃၄၃)၌ အာဒိယေယျာတိ သမ္ဖဿံ သာဒိယန္တီ အန္တမသော ဥပ္ပလပတ္တမို့ မုတ္တကရုဏံ ပဝေသေတိ –ဟု ဖွင့်တော်မူလေ သည်း ဖွင့်တော်မူလေ သတည်း။ ဤသို့လည်း ဖွင့်တော်မမူပါကဲ့။ ထို့ကြောင့် ယာ ပန ဘိက္ခုနီ–စကား သည် ဤသိက္ခာပုဒ်၌ မရှိကောင်းပေ။ ဤသို့ မရှိကောင်းကလည်း အမတ်နှင့်တူသော ယာ ပန ဘိက္ခုနီ–ဟူသော ကတ္တားမှကောင်းသော မင်းနှင့်တူသော အာဒိယေယျဟူသော ကြိယာလည်း မရှိကောင်းပေ။ ထို့ကြောင့် စာလဿာတကသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ(ဝိ၅၊၃၄၂)၌ စာလဿာတကံနာမ သမ္ဖဿံ အာဒိယန္တီ အန္တမသော ဥပ္ပလပတ္တေနပိ မုတ္တကရုဏာ ပဟာရံ ဒေတိ။ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယာသာ–ဟု ဖွင့်တော်မူသကဲ့သို့ ဇတုမဋ္ဌကံ နာမ ဇတုမယံ ကဋ္ဌမယံ ပိဋ္ဌမယံ မတ္တိကာမယံ သံဖဿံ သာဒိယန္တီ အန္တမသော

ဥပလပတ္တမိ မုတ္တကရဏံ ပဝေသေတိ။ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿ-ဟူ၍သာလျှင် ဖွင့်ကော်မူသည်အမှန် ဖြစ်ထုသတည်း။

ဇတုမယံ၊သော။ ကဋ္ဌမယံ၊သော။ ပိဋ္ဌမယံ၊သော။ မတ္တိကာမယံ၊ သော။ ဇတုမဋ္ဌကံနာမ၊ ကို။ သမ္မဿံ၊ကို။ သာဒိယန္တိ၍- ဟု အနက်ပေး။

တလဃာတကသိက္ခာပုဒ်၌ "တလဃာတကံနာမ၊မည်သည်ကို" ဟုအနက်ပေး ရသကဲ့သို့တည်း။ အခြို့ကုန်သောဆရာတို့သည် တလဃာဝဏ သိက္ခာပုဒ်၌ အနက်ပေးရပုံကို ပြန်၍မမျှော်မထောက်ဖဲ "ဇတမဋ္ဌကံနာမ၊ မည်သည်ကား။ ဇတုမယံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ကဋ္ဌမယံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပိဋ္ဌမယံ၊သည်လည်းကောင်း။ မတ္တိကာမယံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊"ဟု အနက်ပေး၍ နောက်ဝါကျ၌ အာဒိယေယျာတိ-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗတည်ပါဋ္ဌကဲ့သည် ဖြစ်ထုသတည်းဟုနှလုံးပိုက်၍ အာဒိယေယျာတိ-ဟူသောဇ ည်ပါဋ္ဌကို ထည့်စွက်ကုန်သည်ဖြစ်ရာသတည်း။ သင်္ကဆုဇ် ၁၂၁၄-ခုနှစ်တပေါင်းလဆန်း(၁၁)-ရက်နေ့ မင်းအဖြစ်သို့ရောက်သော မန္တလေးရတနာပုံမြို့ဇ ည် နန်းတည်မင်းတရားကြီး တည်ထောင်ကိုးကွယ်အပ်သော မဟာလောကမာရဇိန် ကုသိလ်တော် ကျောက်စာဋ္ဌမူကား သိက္ခာပုဒ်ပဒဘာဇနီတို့၌ ယခုကာလ ပေစာရှိကြသည် အတိုင်းပင် ရှိရလေသတည်း။

၈၁၇။ တက္ကဒဓိမတ္ထုရသဓိသုဒီနံ၊ ရက်တက်, နို့ခမ်း, အကြည်, အမဲရည်, နို့ရည်အစရှိသည်တို့တွင်။

၈၁၉။ ဣမံ၊ ဤရေကို။ပိဝထ၊ သောက်ကုန်လော့။ ဣမိနာ၊ ဤပါးနောက် စသည်ဖြင့်။ဘုဥ္ဇထ၊ စားကုန်လော့။

၈၂၂။ယ္ထေ သိက္ခာပဒေ။တ္ထေ စ ဝိညတ္တိဒေဝ-ဟူသော စကား၌ ဝိညတ္တိပုဒ်ကို ဝိညတ္တာ ဝါ ဝိညာပေတ္တာ ဝါ-ဟူသောသိက္ခာပုဒ်လာ စကားကိုထောက်၍။ "ဝိညာပနံ ဝိညာတ္တိ။ ဝိညပါပနံ ဝိညတ္တိ စ ဝိညတ္တိ စ ဝိညတ္တိ'ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။

တသ္မာ သယံ ဝိညာပေတ္တာ-အစရှိသောစကားသည် လဒ္ဓဂုဏ်စကားတည်း။ ထိုလဒ္ဓဂုဏ်စကားသည် ဝိတ္တာရအရာ၌တည်သောကြောင့် တရုသကဏ်ဋီကာ၌ "ဝုဉ္စမေဝတ္ထံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ တသ္မာတိ အာဒိမာဟ-"ဟုမိန့်သတည်း။

စာယ ဝိညာပိတဘိက္ခုနိယာ ကာရာပေတ္ဝာ ဝါ အညာယ အဝိညာပိတ ဘိက္ခုနိယာ ကာရာပေတ္ဝာ ဝါ။ အ ဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓံ တံ စေ၊ ပ။ ဒုက္ကဋ်ံ။ အညာယ ဝိညတ္တိယာ။ပ။ ဒုက္ကဋ်မေဝါတိ-ဟု အဋ္ဌကထာ စာအစောင်စောင် ရှိလင့်ကစား ဋီကာဆရာနှစ်ပါးတို့သည် ပုန ပိ ဝုတ္တံဝါဒ၏ အဝိညတ္တိယာ။ပ။ ဒုက္ကဋ်-ဟူသော ပထမစကားနှင့်သာ ဆန့်ကျင်သည်၏ အဖြစ်ကိုဆို၍ အညာယ ဝိညတ္တိယာ။ပ။ ဒုက္ကဋ်မေဝ-ဟူသော ဒုတိယစကားနှင့် ဆန့်ကျင်သည်၏ အဖြစ်ကို မဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အကယ်၍ အညာယ-စသော စကားရှိခဲ့သော် ထိုစကားသည် အညာယ ဝိညတ္တိယာ။ ပ။ တံ စေ-စသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်သည် ဖြစ်၍ ဆန့်ကျင်ကြောင်းကိုဆိုသင့်လျက် မဆိုသော ကြောင့် လည်းကောင်း။ ပုန ပိ ဝုတ္တံ-စသောစကားနှင့် မထူးသောကြောင့် လည်းကောင်း ထိုစကားမရှိသင့်။

[၇၂၇] ဣမံ အာဓကာညံ နဝကမ္မဿ ဒေမာတိ ဝတ္ဝာ ဒိန္နံ အဝိညတ္တိ ယာ လဒ္ဓမာနံ အာမကဓညံ နဝကမ္မတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိဘုံ ဝဋ္ဋတိ။

[၇၂၄] နိဒ္ဒိဋ္ဌော ဒ္ဒ နိ ရွေးရှိဒသာ ဝိသ ဓာတ်နောင် ကာရိုက်ဏာပေ ပစ္စယ်းသက်၍ခွေ၊တ ပစ္စည်းသက်၍ရုပ်ပြီးပေ။ ထို့ကြောင့် တောရသကဏ်ဋီကာ ဒ္ဒ် နိဗ္ဗိဋ္ဌောဘိ ပတိဋ္ဌာပိ၊တာ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ နိပုဗ္ဗ ဝိသဓာတ် တည်ခြင်း အနက်ဟော။

ဝေတနုပ္ပါဟဏော၊သည်။ သုဇာဒဋ္ဌော၊မင်း၏အခွန်အထုပ်ကို။ ရညော၊၏။ ဘတိ၊အခွန်အတုပ်ကို။ နိဗ္ဗိဋ္ဌော၊ အပ္ပဂ္ဃအစိုးရသဖြင့် မိမိ၌ တည်စေအပ်၏။ ဣတိဘဿ၊ ထိုသို့မင်း၏အခွန်အတုပ်ကို အပ္ပဂ္ဃအစိုးရသဖြင့် မိမိ၌တည်စေ တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗိဋ္ဌဆုဇဿဒဋ္ဌော၊မည်၏။

ဘတိတုနာရိယံ။ (အဘိဓာန်၊ ၅၃၀) နိဗ္ဗေသောစေတနံမူလံ။ ။ အဘိဓာန်(၅၃၁) စကဗ္ဗ ဏ္ဍဝဂ်ကုန်ခါနီး။ ဝိသပေရဏော၊ပေရဏံ ဂမနာဒီသု နိယောဇနံ။ ကရဏော ကောာ။ နိဗ္ဗေသော။ (အဘိဓာန်ဋီကာ) ဤကိုထောက် ၍နိဗ္ဗိဋ္ဌော-ပုဒ်ကို“နိဓေသိယတိ ဂမနာဒီသု နိယောဇီယတိ ဧတေနာတိနိဗ္ဗိဋ္ဌော။ ဝေတနံ နိဗ္ဗိဋ္ဌော ဆုဇာတော ဘောဿပြုဟ္ဘဏာဿာတိ နိဗ္ဗိဋ္ဌဆုဇာဒ္ဌော” ဟု အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်း ဝိုင်္ဂဟ်ပြုသော်လည်း သင့်သေး၏။

ယာစိဿာမိတိ၊ အဆုံးကျ၍ ဝေါဟာရပြန်အံ့ ဟူ၍။

၈၂၆။ စတ္တာရိပီ ဥစ္စာဏာဒီနိ ဝတ္ထူနိ။ "ဒန္တကဋ္ဌ ဆဋ္ဌနေပီ အစရှိသော စကားကို ပဒ္ဓမတညျဖြစ်၍ မိန့်ဟော်မူသတည်း။ ပါဠိတော်၌ ဒန္တကဋ္ဌ မလာမရှိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဥစ္စာရ ဆဋ္ဌနာ ဒီသု။

၈၃၀။တောနိ ဥစ္စာဏ ဒီနိ ဝတ္ထူနိ ဆဋ္ဌေန္တိယာ။ ဤ လသုဏဝဂ် နဝမ သိက္ခာပုဒ်၌ လူတို့ ပြုစုပျိုးထောင် အပ်သော သုံးဆောင် စားသောက် ကောင်းသော အပင်မရှိသော အရပ်၌ သာလျှင် အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြလို၍ အာနိကို့တွ် ဗီဇေသု-အစရှိသော စကားကို အဋ္ဌကထာ ဆရာ မိန့်တော် မူသော ကြောင့် လူတို့ ပြုစု ပျိုးထောင်အပ်သော သုံးဆောင် ကောင်းသော အပင် ရှိသော လယ်ယာဥယျာဉ်အရပ်တို့၌ စိမ်းစိုသော အပင်၏ အထက်၌ ဖြစ်စေ၊ အပင်၏အကြား၌ ဖြစ်စေကျင်ကြီး အစရှိသည်တို့ကို စွန့်ခြင်း စွန့်စေခြင်းငှာ မအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌မူကား မတ္တိကစ္ဆိန္န နာဋိကေရမိုတိ ဝုတ္တတ္တာ ဟရိတူပရိ ဆဋ္ဌနမေဝ ပဋိက္ခိတ္တံ။တေနာဟ ဒန်ကို့တ ဗီဇေသူတိအာဒိ-ဟူသော စကားကို ဆို၏။

ဝိမတိဝိနောဒနီ ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်။ "ဥဒကံ၊ပကတိမြစ်ရေ အစရှိသော ရေကို။ ပိဝိတ္ဝာ၊သောက်၍ (ဝါ) ငုံ၍။ တံဥဒကံ၊ထိုလုပ် ဆေးရေကို။ မတ္ထကစ္ဆိန္န နာဋိကေရမိုး၊လည်သီး ပြတ်ပြီးသော အုန်းပင်ဝုတ်၏ အထက်သို့လည်း။ ဆဋ္ဌေတိ၊စွန့်အံ့။(ဝါ)ထွေးအံ့"ဟု အနက်ပေ။

စိမ်းစိုသော အပင်ရှိရာ အရပ်၌ စားကြွင်းစားဖတ် အစရှိသည် တို့ကို စွန့်မှ သာလျှင် ပါစိတ် အာပတ်သင့်လေသလော ဟု မေးရန်ရှိ၍ အန္တမသော အစရှိသော စကားကိုအဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်တော်မူသောကြောင့် ဝိမတ်ဝိနောဒနီ စကားကို စဉ်းစားရန်ရှိသတည်း။ အန္တမသော သဒ္ဒါနှင့်ပိသဒ္ဒါကိုရှုမြော်လေ။မတ္ထကစ္ဆိန္နနာဋိကေရမို-စကားသည် ဥစ္စိဋ္ဌောကစလကာဒီနိ-စကားနှင့် အဖက် ဖြစ်သတည်း။ "ဥဒကံ၊အုန်းရေကို။ပိဝိတ္ဝာ၊သောက်၍။ မတ္ထကစ္ဆိန္နနာဋိကေရမို၊ မျက်နှာဝပြတ်ပြီးသော အုန်းသီးကိုလည်း၊ ဟရိကဋ္ဌာနေ၊ဋ္ဌေ"ဟု အနက်ပေး။

တိလမတ္တာမို-စကား၌ တိလသဒ္ဒါဖြင့် တိလဖလကိုယူရသကဲ့သို့ နာဋိကေရ-သဒ္ဒါဖြင့် နာဋိကေရဖလကို ယူလေ။ပါဋိတော် အနာပတ္တိဝါရ၌ အနာဇးတို့ ဩလောကေတွာ ဆဇ္ဇေတိ။ခေတ္တာမရိယာဒေ ဆဋ္ဌေတိ။သာမိကေ ဆာမုစ္ဆိတွာ အပလောကေတွာ ဆဋ္ဌေဟိဟု အစောင်စောင့်ကုန်သော ပေစာတို့၌လည်း ကောင်း မဟာလောကမဟာရဇိန် ကုသိုလ်တော် ကျောက်စာ၌ လည်းကောင်း ဤ၏။ဆဋ္ဌိစာခေတ္တေတိ မနုဿေသုသဿံ ဥဒ္ဒရိတ္ထာ ဂတေသု ဆဋ္ဌိတခေတ္တံနာမ

တောတိ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သေးကြောင့် အနာပတ္တိ သြလောကေတွာ ဆဋ္ဌေတိ။ ခေတ္တမရိယာဒေ ဆဋ္ဌေတိ။ ဆဋ္ဌိတခေတ္တေ ဆဋ္ဌေတိ။ သာမိကေ အာပုစ္ဆိဘွာ အပလောကေတွာ ဆဋ္ဌေတိ။ဟု ရှိရမည်။

သေခိယနဟရိတသိက္ခာပုဒ်၌ လူဘို့ စိုက်ပျိုးသည်ဖြစ်စေ, မစိုက်ပျိုးသည်ဖြစ်စေ, စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်၏ အထက်၌ ကျင်ကြီး စသည်တို့ကို စွန့်ခြင်းကို မပြုအပ် ဟု ဟောတော်မူသတည်း။ ဤနဝမသိက္ခာပုဒ်၌ မူကား အိုးကင်း စသည်ဘို့၌ စွန့်ပြီး ဖြစ် ဟုန်သော ကျင်ကြီး,ကျင်ငယ်ဘို့ကို စိမ်းစိုသော ကောက်ခင်း,ပဲခင်း၌ ကောက်ပင်ပဲပင်၏အထက်၌ ဖြစ်စေ, ကောက်ပင်ပဲပင်၏ အကြား၌ဖြစ်စေ မစုန့်အပ်, မစွန့်စေအပ်ဟု ဟောတော်မူသတည်း။ ဤသို့ သိက္ခာပုဒ်နှစ်ပါး တို့၏ အထူးကို မှတ်အပ်၏။

ဂဉ္ဇာ။ဒသမ သိက္ခာပုဒ်၌သာဓကဋ္ဌနဂိတ-ဟူသည်ကား "သာဂတ္ထဒီပနီမဟိ ဂနိဒါန်းအဖွင့်လာ (၅၃) ။ သတ္တသု သာဓုကီဠနဒိဝသေသူတိ ဇေတ္ထ သာခုကီဠနံ နာမ သံဃဝါဝတ္ထုံ ကိဉ္စာပိ ကိဠေတ္ထာဘွာ အနိစ္စာ ပဋိသံယုတ္တာနိ ဂီတာနိ ဂါယိတွာ ပူဇာဝသေန ကာဠနတော သုန္ဒရံ ကီဠနန္တိ သာဓုကာဠနံ'ဟူသော စကားကို အမှီပြု၍ ရတနာသုံးပါး အဝါင်း၏ ဂုဏ်နှင့် စပ်ကုန်သော သီချင်းတို့ကို သီဆို၍ ပူဇော်သည့် အစွမ်းအားဖြင့်, ကစားခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော သီချင်းတည်။ သုန္ဒရံ ကီဠနံ သာဓုကီဠိတံ။ သာဓုကီဠိတေန ပဝတ္တံ ဂီတံ သာဓုကီဠိတံ-ဟု ဝစနတ္ထပြုအပ်သည် ကိုသိအပ်၏။

ဓမ္မဘာဏကာဂိဘ ဟူသည်ကား နာ ဘိက္ခဝေ အာယဒဿနကာနာတိဒီးတွ အာယဒဿနကာနာမ တံ တံ ဝတ္ထုံ ဘိန္ဒိတွာ အာဒါရုနိ ဝိနာသေတွာ ပဝတ္တော ဓမ္မေ ပန သုတ္တန္တာတ်ံနာမ အဘ္ဘို၊ ဇာဘကာတ်ံနာမ အတ္ထိ၊ ဂါထာဝတ်ံနာမ အဘ္ဘို၊ တံဝိနာသေတွာ အတိဒိဃံ ကာတုံနဒဋ္ဌတော။စတုရဿနေ ဝတ္တနပရိမဏ္ဍလာနိ, ပဒဗျဉ္ဇနာနိ, ဒဿေတဗ္ဗာနိ ဟု စတ္တာဝါဒုဒ္ဒကခန္ဓက အဖွင့် အဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ ၄၊ ၄၆)လာ စကားနှင့်အညီ ပါဠိတော်ကို အလွန်ရှည်စွာ ရွတ်ခြင်းတည်း။

သုတ္တန္တဝတ် အစရှိသည်တို့သည်ကား တရုတ်ဝတ္ထာင်နှံ့ ဥစ္စာရဏဝိဓာနာနိ နဋ္ဌပယောဂါနိ-ဟူ၍ တေရသကဏ် ဌိကာ (၃၊၈၃) ဒုဒ္ဒကဝတ္ထု ခန္ဓကအဖွင့် လာရှိသည်နှင့်အညီ တရုတ်ဝတ် အစရှိသည်တို့သည် တေရသကဏ်ဋ္ဌိကာဆရာ လက်ထက်အခါ ကပင် ပျောက်ပျက်သော အလေ့အကျက် လုလွှပယောဂရှိကုန်သကဲ့သို့ တေရသကဏ်ဌိကာ လက်ထက်အခါ ကပင် ပျောက်သောအလေ့အကျက် လုလွှပယောဂရှိကုန်သတည်း။ တို့ကြောင့် သုတ္တန္တဝတ်အစရှိသည်တို့လည်း တေရသကဏ်ဋ္ဌိကာ ဆရာဖွင့်တော် မမူသတည်း။ ပုဒ်စစ်ကျမ်းဌီ

ဗျည်းမဖက် သက်သက်သော ရဿဒီဃ စသည်တို့၏ ပြောကို မှတ်သား၍ ဆိုတိုင်းရွတ်က အာယထက မဟုတ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ရှည်ရှည် မရွတ်ဖူးဟု အာဘောဂ ရှိက အတော်အသင့် ရှည်သော်လည်း အပြစ် မဆိုသာ။ မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ကုန်သော အရှင်အာနန္ဒာ အစရှိကုန်သော ရဟန္တာအရှင်တို့သော်လည်း အဒုတ်အသင့် အာဘယ်မှာရွတ်တော်မူရာ မရှည်ဘဲရှိလှည့်အံ့နည်း။ ဓမ္မုပသံဟိတမိုစေတ္တာ ဂိတံ နဝင်္ဂတိ၊ ဂီတူပသံဟိတောပန ဓမ္မော ဝင်္ဂတိ ဉဒ္ဒကပါဠိအဋ္ဌကထာ (၂၆) ဓမ္မုပသံဟိကဂိတ-ဟူသည် သုတ်မဟာဝါသကပဉ္စသုတ်ပါဠိတော်(ဒီ ၂၊၂၁၂) ဤ

ဝါတောဝ ယေဒတံ ကန္တော၊ပါနိယံဝ ပိပါသတော။
အဂီရသီ ပိယာ မေသိ၊ ဓမ္မော အရဟတာမိဝ။

ဟူသော ပဉ္စသီခနတ်သား၏ ဓမ္မုပသံဟိတာ-ဟု ဘုရားဟောတော်မူသည်နှင့် အညီ မွေ့ပျော်ဖွယ်တည်း။ ကိုးခန်း ဘုံခန်းကိုလည်း ဓမ္မုပသံဟိတဂိတဋ္ဌသင်းအပ်၏။ ပါဠိနှင့်လက်ဝဲသာထူးသတည်း။

ဂီတူပသံဟိတဓမ္မ-ဟူသည် ဆိုအပ်ပြီးသောဓမ္မဘာဏကဂိတပင်တည်း။ ထို ဂီတူပသံဟိတဓမ္မကို သိက္ခာပုဒ်ကိုဆောက်တည်ပြီးသော သူတို့အားသော်လည်း နာခြင်းငှါ အပ်သည်ကိုရည်၍ ဂီတူပသံဟိတော ဓမ္မော ဝင်္ဂတိ-ဟု မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သုတ်သီလကွန်ဋီကာသစ်(ဒဂ္ဂ၊၁၄၇၊၈) ဌ် "နှ ဘိက္ခဝေ ဂီတသုရေန ဓမ္မော ဂါယိတဗ္ဗော။ ယော ဂါယေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ ဟိ ဓေသနာယဓေ ပဋိက္ခေပေါ နှ သဝနာယ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဓမ္မုပသံဟိတဂိတ-ကိုမူကား ယထာရုတအဋ္ဌကထာလာတိုင်း ဟောခြင်း, နာခြင်းငှာ မအပ်ဟုမှတ်ဒ ပ်၏။ အကြောင်းကား ဂီတဖြစ်သောကြောင့် တည်း။ထို့ကြောင့် သုတ်သီလကွန်ဋီကာသစ်(၃၄၈) ဌ် "သမာဒါန သိက္ခာပဒဿ ဟိ ဝေရွပံ သုဏန္တဿ သိက္ခာပဒသံဝရံ ဘိဇ္ဇတိ ဂ်ာတသဒ္ဒဘာဝတော တေဒိတဗ္ဗံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤစကားရပ်၌ သမာဒါန သိက္ခာပဒဿ-ဟူသည်နှင့် အညီ သိက္ခာပုဒ်ဆောက်တည်ပြီးသောသူတို့အား ဓမ္မုပသံဟိတအပ်သတည်း။

၎င်း၌အာရာမေ ဌတ္ဝာတိ ဋ္ဌိတနိသိန္နဌာနေ ဝေ အစရှိသော ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ စကားရပ်၌ တေရသကဏ်ဋီကာလာ ဂဏ္ဌိသုံးဆောင်ဆရာတို့ကို ကောစိထိုးသတည်း။ ကောစိထိုးသောအရာသည် စူဠဝါဒဋ္ဌက ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ (၂၇၉၊၈-၁၀၊၁၁)လာ" အာပတ္တာန္တော ဝိဟာရေပိ၊ ဥဒ္ဒဟိဘွာန ဂစ္ဆကော" ဟူသောစကားနှင့် ညီညွတ်လောတည်း။ ဥဒ္ဒဟိဘွာန ဂစ္ဆကောတိ နှစ်-

ပသိဿာမိတိ ဂိတံ ဝါဒိတံ ဝါ သုဏိဿာမိတိ နိသိန္နဋ္ဌာနတော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ အန္ဆော ဝိဟာရေပိ တံ တံ ဒိသံ ဂစ္ဆတော အာပတ္တိ ဟောတိတိ ယောဇနာ။ ဝိနယဝဏ္ဏနာယဋ္ဌိကာ (၂၊၂၈၃)။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌ အာပတ္တန္ဆော-အစရှိသော စကားကို စူဠအဋ္ဌကထာ ခုဒ္ဒကခန္ဓက(ဝိဋ္ဌ၊၄၊၄၆)အဖွင့် "သဗ္ဗံ အန္တရာရာမေ ဋ္ဌိတဿ ပဿတော အနာပတ္တိ" ဟူသောစကားမှ ပြန်ဖက်ရသောအဓိပ္ပာယ်ကို ပြလို၍ မိန့်တော်မူသတည်း။ "သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော နစ္စ-အစရှိသည်ကို။ အန္တရာရာမေ၊ အရံတွင်း၌။ ဋ္ဌိတဿ၊ မိမိနေရင်းကျောင်း၌ တည်သည်ဖြစ်၍။ ပဿတော၊အား။ အနာပတ္တိ၊အာပတ်မသင့်။ ပသိဿာမိ၊ အံ့။ဤတိမနသိကတ္ဝာ၊ ၍။ ဝိဟာရတော၊ မိမိနေရင်းကျောင်းတိုက်တွင် မိမိကျောင်းမှ။ ဝိဟာရံ၊ မိမိနေရင်းကျောင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ အား။ အာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝိဟာရတော ဝိဟာရံ-ဟူသော စကားကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် သာလျှင်မိန့်သတည်း။ ကျောင်တိုက်တွင်း၌ ထိုထိုအရပ်သို့သွားမူလည်း အာပတ်သင့်သည်ပင်။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော့။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌ အာပတ္တန္ဆော-အစရှိသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ အဓိပ္ပာယ်ကိုပြလို၍ သာမညအားဖြင့် သာလျှင် မိန့်သတည်း။ ဤသို့သာမညအားဖြင့်မိန့်တိုင်း ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌိကာ၌ "အန္ဆော-ဝိဟာရေပိ တံ တံ ဒိသံ ဂစ္ဆတော" ဟု ဖွင့်လေသတည်း။ ဤသို့ဝိနယဝိနိစ္ဆယ-အဋ္ဌကထာ ဋ္ဌိကာတို့၌ မိန့်အပ်သောစကားသည် စိတ္တာဂါရဝဂဲ့ ပဌမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်။ တံ တံ ဒိသာဘာဂံ သြလောကေတ္ဝာ ပဿန္တိယာ ပန ပါဠိန္ဟိတ္ဝာ အာပတ္တိယော-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့်ညီ၏။

သလာကဘတ္တာဒီနံ အတ္ထာယ ဝါ အညေန ကေနစိ ကရဏီယေန ဂန္ဆော ဝါ။

ဂဉ္ဇု။ နတ္ထိ ပဒီပေါ ဧတဿ ဋ္ဌာနဿာတိ အပ္ပဒီပံ။ ဋ္ဌာနံ။ ဟုဝိဂ္ဂိဟ်ပြု။ ပဒီပသဒ္ဒါသည် ဥပလက္ခဏမျှသာတည်း။ ထိုပဒီပသဒ္ဒါဖြင့် စန္ဒ,သူရိယ,အဂ်္ဂိတို့ကိုလည်း ယူလေဟုပြလိုသောကြောင့် အပ္ပဒီပေတိ-အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

တစ်နည်းကား။ ပဒီပစန္ဒသူရိယအဂ်္ဂိသု ဧကေနာပိ ပဒီပိယတိ သြဘာသိယတိတိ ပဒီပံ။ ဋ္ဌာနံ။နှ ပဒီပံ အပ္ပဒီပံ-ဟု ဝိဂ္ဂိဟ်ပြု၍ ဋ္ဌာနကိုယူလေဟုပြလိုသောကြောင့် အပ္ပဒီပေတိ-အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ဂ၅၄။ တေသံ မနုဿာနံ။ အာသနယာစနတော တာဝပဋ္ဌမံ ဃရံ သောဓေမ။ သောဓေတ္ဝာ အာသနေ အပဿိတဗ္ဗေ သတိ ပစ္ဆာ အာသနမ္ပိ ယာစာမ။

၈၇၅။ အန္ဓကာရဝဂ်ိ နဝမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ သတ္တရသကပထဝီမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အစရှိသည်တို့၌ ရဟန်းယောကျ်ားတို့အား လည်း မအပ်ဟူ၍ ဝိသေသလာရှိသကဲ့သို့ ဝိသေသ မလာမရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ တပါးသောအရာ၌ လည်း ရဟန်းယောကျ်ားတို့အား ကျိန်စာဆိုခြင်းငှါမအပ်ဟု မလာမရှိသော ကြောင့်လည်းကောင်း ရဟန်းယောကျ်ားတို့အား ကျိန်စာဆိုရာအပြစ်မထင်။

၈၇၈။ အကုသလစိတ္တံ ဒုက္ခဝေဒနံ–ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သောကြောင့် ဒေါမနဿစိတ်ဖြင့် ကျိန်စာဆိုမှု ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အပြစ်ရှိသည်ဟု ယူရန်ရှိသတဲ့ည်း။

၉၀၃။ သက်မေတမ္ဘံ၊ မိမိ၏လက်မှ ပစ္စည်းရှင်ထံ ပြန်၍ရွေ့စေအပ်သော။

၉၀၉။ အညံ့ ပရိက္ခာရန္တိ ယံ ကိဉ္စိ တာလကာဒီနံ ဝါသပ္ပိ တေလာဒီနံ ဝါ အညတရံ–ဟုမိန့်သောကြောင့် ကျောင်းအစရှိသော ရဟန်းဥစ္စာဟူသမျှ၏ ပရိက္ခာရဟုမည်သည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဟံသာဝတီမင်း၏ လက်ထက် တလိုင်းဘုန်းတော်ကြီးစီရင်အပ်သော တိပဋကဓရကျမ်း၌ လာရှိသော ဂရုဘဏ္ဍံ ဂရုပရိက္ခာရံ–ဟူသည်နှင့်အညီ ကျောင်းသည် ပရိက္ခာရဟုမမည်သောကြောင့် ကျောင်းရှင်ရဟန်း မပေးမကမ်းသေးသော်လည်း ဂရုဘဏ်မဖြစ်ဟူသောစကား မသင့်သည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏(ဆရာ)။

၉၁၈။ ဃဋ္ဋကေန၊အိုးစည်ဖြင့်။

၉၂၁။နက္ခဝဂ် နဝမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ဒုဗ္ဗလ စီဝရပစ္စယသာယဟုတိ ဒုဗ္ဗလာယ စီဝရပစ္စယသာယ –ဟုဖွင့်ရကား ဣတ္ထဆ္ဆာ။တ လက္ခဏပြရုပ် ဝါကျ၌လည်းရှိ၏ ဟု သိအပ်၏။

ကိဉ္စာပိ နု မယံ့ အယျေ သင်္ကောမာတိ ဝဒန္တီ –ဟု စာအမျှားရှိ၏။ ပါဠိတော်နိဒါန်းစကားရပ်၌ နု မယံ အယျော သင်္ကောမ– ဟူသော စကားသည် ရှေးဦးစွာလျှောက်ထားသော စကားမဟုတ်။ သစေ မယံ အယျေ သင်္ကောမ– ဟူသောစကားသည်သာလျှင် ရှေးဦးစွာလျှောက်ထားရင်း စကားဖြစ်သည်နှင့် ပမာဏဖြစ်သောကြောင့် ကိဉ္စာပိ သစေ မယံ အယျေ သင်္ကောမာတိ ဝဒန္တီ-ဟု ရှိရမည်။ သစေ မယံ အယျေ သင်္ကောမာတိ ကိဉ္စာပိ ဝဒန္တီ။ ။ပန စထာပိ။ (ထို ပန တထာပိကို အဒ္ဓါဒဿတိ၌ စပ်)။ စီဝရဘာဇနံ၊ ကို။ နိဝါ ရေန္တိယာ၊အံ့ား။

ဆဋ်းဝိနည်း(၃) ၁၆–ပ-စ-သ-စ

၉၃၇။ တုံဝန္ဓဝဂ်ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ရဟန်းယောကျိ်း မလာမရှိသည်ကား စူဠဝါပါဠိတော် ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ခန္ဓကဋ္ဌ ၊ လာလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။ တို့ကြောင့် ရဟန်းယောကျိ်းတို့ တစ်ခင်းတည်း၊ တစ်ရုံတည်းအိပ်ခြင်း ငှါ မအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။

သံဟာရိမာနံ၊ ခေါက်လိပ်အပ်ကုန်သော။

၉၄၁။ ဣဿာပကတာ-ပုဒ်၌ ဣစ္ဆာပကတော-ပုဒ်ကဲ့သို့ အပပုဗ္ဗ ကရဓာတ်၊ အဘိဘဝန အနက်ဟော။ အပသည် အဘိဘဝန အနက်ကို ထွန်းသတည်း။

၉၄၃။ အဋ္ဌကထာ၌ တိဋ္ဌတိဝါတိ- ဟု ရှိ၏။ ပါဠိတော်၌ တိဋ္ဌတိပိ-ဟု ရှိသတည်း။

၉၄၉။ အည့ံ၊မိမိမှတစ်ပါးသော။ ဥပဋ္ဌာယိကံ၊ကို။ နှ လာတိ၊မရ။

မိမိ မလုပ်ကျေးအား၌ ဓာပါးသော အလုပ်အကျေးမကို ရှာဖွေမရဟူလို သတည်း။

၉၂၃။ ပါဠိတော်၌ ဒန္တဇပဋ္ဌမကွဇာတ-နှင့်အာဟုန္တရိကာဟု-စာအများရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ဒန္တိဇာတိယကွဇ-ဒ-နှင့် အာဟုန္ဒရိကာဟု ရှိ၏။ ထိုနှစ်ပုဒ်တို့တွင် နောက်ပုဒ်သာ အသင့်တည်း။ ထိုပုဒ်သည် ဣတိဟာသပုဒ် ဟေါပသိကော-ပုဒ်တို့ကဲ့သို့ အာချာတ်ပုဒ်နှင့် တဒ္ဓိတ်ဖြစ်သတည်း။ ဒရိသဒ္ဒါသည် ဒရိတ္ထိကန္တ-ရော ဒ္ဒိသု-ဟုအာဘိဓာန်အရသ္ဒာဒိဝဂ်လာရှိသည်နှင့်အညီ ချောက်ဟောတည်း။ သမ္မာဓဘာဝေန အဟုံ ဒရိ ဝိယာတိ အာဟုန္ဒရိကာ။ ဥပမာတဒ္ဓိတ်။နိဂ္ဂဟိတ်ကို နှ-ပြု။နှ-ကို ဒ-သို့ကပ်။ အဟုံ ကေဝလကိမသ္မိ -ဟူသောပြုရပ်၌ကဲ့သို့ ဥဝံဝိဘတ်ကို ဗဟုဝုစ်၌သက်။ ဣအနုဗန်ရှိသော ဣက-ပစ္စည်းနှောင်းသောကြောင့် အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု။

၉၂၅။ နှ ဝန္ဒတိ၌ ခြောက်ယူဇနာမစေ့ဆောကြောင့် မအပ်ဟူလိုသတည်း။

၉၂၈။ အာရုမန္နင့် ဥယျာနအထိကို ကခ်ါဋ္ဌကာသစ်(၄၇၆)၌ တတ္ထကိဋ္ဌနှ ဥပဝနန္တိ ကိဋ်နှတ္ထံ အန္တော နဂရေ ကတံ အာရုမံ။ ကိဋ္ဌနုယျာနန္တိ တထေဝ ဗဟိနဂရေ ကတံ ဥယျာနံ ဟု မိန့်အပ်သော စကားကိုရှု၍ သိအပ်၏။ အဘိဓာန် အရညဝဂ်(၅၃၈)၌လည်း-

သဗ္ဗသာဓာရဏာ ရညံ၊ ရညာ မုယျာနမုစ္စတေ။
ဥယျံ့ တဒေဝ ပမဒ-ဝန မန္တေ ပုဏ္ဍေစိတံ–

ဟု မိန့်အပ်သော စကားကိုလည်း ရှုရှေ့သိအပ်၏။ ပမဒ ဝနံ၊ ယစ်ကုန်သော မင်းမောင်းမတို့၏ တောဟူ၍။ ဥယျံ၊၏။ အဘိဓာန်လာ ပမဒ ဝနနှင့် ဤကဲ့သို့ ဒီထာသစ်လာအာရုံမသည် အတူတူပင်တည်း။

၉၇၈။ ဥဒ္ဓဝုဒ္ဓဝေပုဒ်၌ ဥသည် ဥဒ္ဒံအနက်ဟောတည်း။ ဥဒ္ဒံအရသည် ဝင်ရိုးသံချောင်း၏ ပတ်ပတ်လည်သော အထက်အရပ်တည်း။ ထို့ကြောင့် တက္ကမို့-ဟု ဥသဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဖွင့်သတည်း။ "တက္ကမို့၊ ဝင်ရိုး၏အထက်အရပ်၌" ဟု အနက်ပေး။ ဇုဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း။ ဂမနဂတိ, ဉာဏဂတိ, ပဝတ္တိဂတိ, ပါပုဏနဂတိအား ဖြင့်လေးပါးတို့တွင် ပဝတ္တိဂတိအနက်ဟောတည်း။ ပဝတ္တိဂတိဟူသည် ဤအရာမှာဝင်ရိုးသံချောင်း၏ ပတ်ပတ်လည်သောအထက်အရပ်၌ ရစ်ပတ်သည်၏အစွမ်းအား ဖြင့် ချည်ချောင်းကို လျှင်မြန်စွာဖြစ်စေခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝေဠိတေ-ဟု ဇုဓာတ်၏အနက်ကို ဖွင့်သတည်း။ ဇုဂတိ-ယံ။ ဧတ္ထ သိဿဂတိ အဓိပ္ပေတာ။ [(ဓာတုမာလာ၊) (၄၂)]

၉၉၂။ ရူပဂဏနာယ၌ ရူပသဒ္ဒါသည် အဘိဓာန်အနေကတ္ထပဂ်(၇၂၅)၌–

ခန္ဓေ ဘဝေ နိမိတ္တမ်ိ၊ ရူပံ ဝဏ္ဏေ စ ပစ္စယေ။
သဘာဝသဒ္ဒ သဏ္ဌာန-မ္ဟုပဇ္ဈာန ဝပ္ပသု စ–

ဟူ၍လာသော ရူပက္ခန္ဓာအစရှိကုန်သော အနက်တို့တွင် သဏ္ဌာနအနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် "ရူပဂဏနာယ၊ ခဲဖွယ်အစရှိသော သဏ္ဌာန်အရေအတွက်အား ဖြင့်"ဟု အနက်ပေး။

၉၉၃။ အတ္ထနော ဝေယျာဝစ္စ ကရဏာတိ သစေပိ မာတာပိတရော-အစရှိသောစကားကို အဋ္ဌကထာ၌မိန့်သောကြောင့် ရဟန်းယောဂျီးတို့အား လည်း မပေးမကမ်းထိုက်ကုန်သော လူတို့ မိမိတို့၏ ထံသို့ လာရောက်ခဲ့ကုန်သည် ရှိသော် တစုံတခုအမှုကိုပြုစေသဖြင့် ဝေယျာဝစ္စကရဏာ၌ ထားပြီးလျှင် တစုံတခု ပေးကမ်းဖွယ်ဝတ္ထုကို ပေးကမ်းရာ၌ ကုလဒူသနမဖြစ်သည်ကို သိအပ်၏။

၁၀၀၇။သုပဋိသာမိတမ်ပါ၊ ကောင်းစွာသိမ့်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ မဟာဂ္ဂ-စီဝရုံ၊ အဖိုးအများထိုက်သော ဥတုနှီးသက်နှီးကို။ အနိသင်္ဒီတ္ဝာ၊ စတုတ္ထနေ့ ဖွတ်လျော်၍ ဘိက္ခူနီ သိက္ခမာန် သာမဏေမတို့အား မစွန့်မူ၍။

၁၀၁၂။ပဋိဇဂ္ဂိုက်၊ မိမိ၏အာဝသထကို စောင့်ရှောက်တတ်သော ဘိက္ခူနီ သိက္ခမာန် သာမဏေမကို။ အနိသင်္ဒီတ္ဝာ စာရိုက် ပက္ကမေယျာတိ ဘိက္ခုနိယာဝါ သိက္ခမာနာယ ဝါ သာမဏေရိယာ ဝါ အနိသင်္ဒီတ္ဝာ-ဟူသော ပဒဘာဇနီပါဠိကို ထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။

၁၀၁၅။စိတ္တာဂါရဝဂ် နဝမသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌ ရဟန်းယောကျ်ား မလာမရှိသော်လည်း စူဠဝါဒုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓကဝတ္တ၌ လာလေသောကြောင့် ရဟန်းယောကျ်ား ဟူသည်လည်း မဂ်ဖိုလ်မူဖိလာဖြစ်သော အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်သောအတတ်ကို သင်ကြားပို့ချခြင်းငှာ မအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။

ဝသိကရဏ၊ တပါးသောသူကို မိမိအလိုသို့ဖိုက်အောင် ပြုတတ်သော မန္တာန်၊ (ဝါ)မျက်နှာပွင့်မန္တာန်။ ဝသီကံရဏ မန္တောနာမ ပရံအတ္တနော ဝသေ ဝတ္တာ ပနက မန္တော။(ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ-၂၊၉၈)။ ဃရဒိန္နကဝတ္ထုဝေါတိ ဝသီကရ-ဏပါနက သမုဋ္ဌိတ ထောဂါ။မဟာဝါအဋ္ဌကထာဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊ ၃၇၄)။ အဂဒပွယောဂ၊ အဆိပ်ဆေးဖော်ခြင်း။အနာပတ္တိလေခံ ပရိယာပုဏာတိ -ဟူသော ပါဠိတော်စကဲ့၌ စာရေးအတတ်သည် လေခမည်၏။ ပိဋ္ဌကတ် မှော်အတတ်သည် ဓာရဏမည်၏။

ဓာရဏာသတ္ထေ၊ယသ္မိံ ဝုတ္တနယေန ပဋိပဇ္ဇန္တော ဗဟုနိပိ ဂန္ထံဝနိ ဓာရေန္တိ။ [(ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ) (၂၊၉၈)။]

၁၀၂၃။အာရုမဝဂ် ပထမသိက္ခာပုဒ်၌ ရဟန်းယောကျ်ားတို့၏ အရုမ်သို့ ဝင်သောကြောင့် ကာယကမ္မံ-ဟု ဆိုသတည်း။ ရဟန်းယောကျ်ားတို့ကို မပန်မကြားသောကြောင့် ဝစီကမ္မံ-ဟု ဆိုသတည်း။

၁၀၂၈။ အာရုမဝဂ် ဒုတိယသိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ နှစ်ဌာနဉ်ဖြင့် က-အက္ခရုဉ် အ-ရဿနှင့်သာ-အက္ခရုနှောင့် ဝါ-အက္ခရုကင်း၍ ကသာဝဋ္ဌော-ဟု အစောင်စောင်သော စာတို့ဉ် ရှိသတည်း။ ကာသာဝံ နိဝါသေတွာ· ကမ္မံ ကရောန္တိ·ဟူသော သံဝဏ္ဏနာ စကားဖြင့် "ကာသာဝံ နိဝါသေတွာ နဟာပိတံ ကမ္မံ အာဝဋ္ဌတိ ဝါယာမံ ကဲရောတိတိ ကာသာဝါဝဋ္ဌော" ဟူသော ဝစနတ္ထ

ကို ဖွင့်ပြသောကြောင့် က-အက္ခရာ၌ အာဒီဃနှင့် လည်းကောင်း၊ သာ-အက္ခရာနောင် ဝါ-အက္ခရာနှင့် လည်းကောင်း ကာသာဝါဝဒ္ဒော-ဟုရှိမှ သင့်မည်ထင်သတည်း။ ဤစကားကို အရှင်ဥပါလိ ဆတ္တာသည်မျိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆဲရေးသောအားဖြင့် ဆဗ္ဗဂိယဘိက္ခုနိမတို့ ဆိုကုန်သတည်း။ ကာသာဝပုဒ်၌ ကာသာဝ သဒ္ဒါသည် "ကံ ပါနီယံ သဝံတေတိ ကာသာဝေါ" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဖန်ရည်ဟောတည်း။ ဝတ်အပ်သော အဝတ်မူကား "ကာသာဝေန ရတ္တံ ကာသာဝံ" ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် ကာသာဝ မည်သတည်း။ ဤသို့ အာဘိဓာန် ဋီကာဖွင့်သတည်း။

၁၀၃၇။ စတုတ္ထပဝါရိတ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ကာယတော-ဟူသော စကားကို ပဝါရိတ ဘိက္ခုနိမသည် သိက္ခာပုဒ်ကို မသိ၍ ကိုယ်ဖြင့်စားသောကြောင့် မိန့်သတည်း။သိက္ခာပုဒ်ကိုသိလျက်ကိုယ်ဖြင့်စားသောကြောင့် ကာယစိတ္တတော-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ နိမန္တိဘိက္ခုနိမသည် သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း မသိ။ အရှင်တို့ကို နှုတ်ဖြင့်လည်း မပန်မကြား ကိုယ်ဖြင့် စားသောကြောင့် ကာယဝါစတော-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ သိက္ခာပုဒ်ကို သိလျက် အရှင်တို့ကို နှုတ်ဖြင့် မပန်မကြား ကိုယ်ဖြင့်စားသောကြောင့် ကာယဝါစာစိတ္တတော-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ဤကုမာရီဘူတဝတ် ဒသမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာကို မှီး၍ သိသတည်း။

၁၀၄၁။ အပ္ပဆန္နန္တိ ဘာသတိ။ ပါပဓမ္မာတိ ဘာသတိ- ဟု ယောဇနာ။ ပဒဘာဇနီ ပါဠိတော်ကို ထောက်သတည်း။

၁၀၅၆။ ဥပေါသထပဝါရဏာယေဝ ဝုတ္တာ-ဟူသောစကား၌ ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌ သံဝါသာယဟိတိ ဥပေါသထပဝါရဏာပုဒ္ဓနတ္ထာယ- ဟုဖွင့်ခဲ့သော အတိုင်း ဤအဋ္ဌမသိက္ခာပုဒ်၌ ကေကမွအရကိုယူ ဟူလိုသတည်း။

၁၀၆၂။တတော အဓောဏယတောမှ ဤတတောဟူသော အပါဒါနဥပမေယျစကားကိုထောက် ဤဥပမေယျနှင့် ဥပမာညီညွတ်အောင်ရက္ခာ-ဟုအာကာရန္တအပါဒါန ဥပမာစကား ရှိရမည်။ ဆဋ္ဌဝိဘတ်နှင့် ရက္ခဿ-ဟု ရှိသည်ကား မသင့်ဟု စံကျောင်းဆရာတော်ကြီးမိန့်တော်မူသတည်း။

ပဝစုံ ဝနံ ပဝနံ[(နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ဋီကာ မဟာဝဂ် ပဌမသုတ်အဖွင့်)(၂၊၁၀၇)] ဃနာ ပဿာခါ ဇာယန္တိတိ ပဋ္ဌမေ သတ္တာဟေ ဒ္ဝိန္နံ ဟတ္ထပါဒါနံ သိသဿစတ္ထာယ ပဋ္ဌ ပိဋ္ဌကာ ဇာယန္တိ။[(သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ ယက္ခသံယုတ် ပထမသုတ်အဖွင့်)(သံ၊ဋ္ဌ၊၁။ ၂၇၅)။] ဤစကားတို့ကိုမှီ၍ ပဝုစ္စာ သာခါ ဇတာ

ရုက္ခကွန္ဒသာဘိ ပသာခေါ။ရုက္ခကွန္ဒော။ပသာခေါ ဝိယာတိ ပသာခေါ။နာဘိ တော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဥဂ္ဂမူလာ အဓောကာယော။ ဇာဏုမဏ္ဍလသ္မိံ ပန ဥပရိမတော ပဋ္ဌာယ ဥဂ္ဂမူလန္တံ ဌာနံ နာဘိယာ အဓောဌာနဘာဝေန သဒ္ဒိသတ္တာ သဒ္ဒိသူပစာရေန ပသာခေါနာမ ဣတိ မူတ်အပ်၏

၁၀၈၄။ဂဗ္ဘိနီဝဂ်စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်အဋ္ဌကထာစကား၌သိက္ခာသမ္မုတိ နဒိန္နာ-ဟုရှိ၏။ ဣတိသိက္ခာပုဒ်၌ ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိလာရှိသောကြောင့် ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိ နဒိန္နာ-ဟုရှိရမည်။ ဤဂဗ္ဘိနီဝဂ်စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာစကားလာ "ဣမာ ဒ္ဝေပိ မဟာဘိက္ခာမာနာနာမ" ဟူသောစကား၌ဤဂဗ္ဘိနီ တတိယ သိက္ခာပုဒ် စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်တို၌ လာရှိကုန်သော နှစ်မယောက်ကုန်သောသိက္ခမာန်တို့သည် အသက်နှစ်ဆယ်ထက်လွန်သော အသက်ရှိကုန်သောကြောင့် မဟာသိက္ခမာန်မည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ကုမာရီဘူဝေါဝဂ်ပဌမ, ဒုတိယ, တတိယ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ စကားတို့၌ ယာပန တာ သဗ္ဗပဆမာ ဒ္ဝေ မဟာသိက္ခမာနာ။ တာ အာဘိက္ကန္တိဝိသတိဝဿာတိ ဓေဒိတဗ္ဗာ ဟုမိန့်အပ်လတ္တံ့။ ဒ္ဝေပိ ဒ္ဝေပိသဒ္ဒါဖြင့် အစိတ် အစိတ်ကို ပေါင်းသတည်း။ အနာပတ္တိ ဒ္ဝေဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု သိက္ခိတသိက္ခံ သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပေတိ ဟူသော ပါဠိတော်စကား၌ နှစ်နှစ်ပတ်လုံး မကျိုးမပေါက် ကျင့်သော သိက္ခမာန်မကို ရဟန်းခံမှသာလျှင် အာပတ် မသင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ အဋ္ဌကထာ (၂၃၆၀)၌ "ဆသု သိက္ခိတသိက္ခံ ယာ ဒ္ဝေဝဿာနိ အခဏ္ဍေတော ဝုဋ္ဌာပေတိ အနာပတ္တိ" ဟု အခဏ္ဍတော-သဒ္ဒါနှင့် မိန့်အပ်၏။ သိက္ခမာန် ဟူသည်ကား သာမဏေမိန်းမ ပြုလုပ်၍ သိက္ခာခြောက်ပါးကို မကျိုးမပေါက်ရအောင် နှစ်နှစ်ပတ်လုံး ကျင့်ရသောမိန်းမတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပဗ္ဗဇိတာယ ဒါတဗ္ဗာယေဝဟု မိန့်အပ်၏။

၁၁၁၉။ ပထမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာစကားလာ သဒ္ဒိသာနိဟူသော ပုဒ်၌ သဒ္ဒိသာနိတိ ဣမ ဝိသတိဝဿဥဒ္ဒေသ ကုမာရိဘူတ ဝစနဥ္စ တတ္ထ ဒ္ဝါဒသ ဝစနဥ္စ ဂိဟိဂတာဝစနဥ္စ ဌပေတ္ဝာ အဝသေသေဟိ ဝိနိစ္ဆယေဟိ ယထာဂ္ဂမံ သဒ္ဒိသာနေဝါတိ - ဟူသော ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌကာ စကားကိုရှု၍ အနက်ကို သိအပ်၏။

ကုမာရိဘူတဝဂ် ပထမ, ဒုတိယ, တတိယ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ယောကျ်ားတပါးနှင့် ပေါင်းဖော်ဖူးသော မာတုဂါမသည် ဆယ်နှစ်မှစ၍ တစ်ဆယ့်ခုနစ်နှစ်တိုင်အောင် ဤအတွင်း၌ဂိဟိဂတ သာမဏေမိန်းမအဖြစ်ဖြင့် သိက္ခမာန်အကျင့်ကို ကျင့်သည်ရှိသော် ဂိဟိဂတလည်းမည်၏။ သိက္ခမာန်လည်းမည်၏။ တဆယ့်နှစ်နှစ်မရှိသောကြောင့် ကုမာရိဘူတကားမမည်။ ဆယ်နှစ်မပြည့်သော မာတုဂါမသည် ယောကျ်ားတပါးနှင့် ပေါင်းဖော်ဖူးသော မာတုဂါမပင်

ဖြစ်သော်လည်း သိက္ခမာန်မထိုက်။ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဂိဟိဂတာယ ဒဿဝဿကာလေ– အစရှိသော စကားကို မိန့်အပ်၏။ ဆယ်နှစ်မပြည့် လေသေးမူ ယောကျ်ားတပါး သွားလာဖူးသည်ဖြစ်စေ, မသွားလာဖူးသည် ဖြစ်စေ သိက္ခမာန်မထိုက်။ သာမဏေမသာပြုရသတည်း။ ဆယ်နှစ်ကားပြည့်၏။ ယောကျ်ားတပါးမသွားလာဖူးကလည်း သိက္ခမာန်မထိုက်။ သာမဏေမသာပြုရသတည်း။ ဂိဟိဂတာယ ဒဿဝဿကာလေ–အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ ဂိဟိဂတမိန်းမမှာ တစ်ဆယ့်နှစ်နှစ်ရှိက ရဟန်းမိန်းမပြု ရသည်ကိုသိ အပ်၏။ကုမာရီဘူတမိန်းမကိုမူကား အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်မှ ရဟန်းမိန်းမပြုရသ တည်း။သိက္ခာပုဒ်ရင်းကို ထောက်သတည်း။ ဂိဟိဂတ ကုမာရီဘူတ, မဟာသိက္ခ မာန် ဤသုံးယောက်တို့သည် သိက္ခမာန်အကျင့်ကို ကျင့်ရကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ သိက္ခာသမ္မုတိဒါနဝသေန ပန–အစရှိသော စကားကိုမိန့်သတည်း။ ယောကျ်ားတပါးနှင့် ပေါင်းဖော်ဖူးသော မာတုဂါမသည် တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်မှ စ၍ အသက်နှစ်ဆယ်တိုင်အောင် ဂိဟိဂတသာမဏေမိန်းမ၏ အဖြစ်ဖြင့် သိက္ခ မာန်အကျင့်ကို ကျင့်သော် ဂိဟိဂတလည်း မည်၏။ သိက္ခမာန်လည်း မည်၏။ ယောကျ်ားတစ်ပါးနှင့် မပေါင်းဖော်ဖူးသော မာတုဂါမသည် တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ် မှစ၍ အသက်ဆယ်နှစ် တိုင်အောင် သိက္ခမာန်ကျင့်ကို ကျင့်သည်ရှိသော် ကုမာရီဘူတလည်း မည်၏။ သိက္ခမာန်လည်း မည်၏။ ဂိဟိဂတကား မမည်။ ယောကျ်ားတစ်ပါးနှင့်မပေါင်းဖော်ဖူးသော မာတုဂါမသည် တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ် မပြည့်မီ သာမဏေမိန်းမပြုသော် ကုမာရီဘူတသာ မည်၏၊ သိက္ခမာန်မကျင့် ထိုက်သောကြောင့် သိက္ခမာန် မမည်။ ဂိဟိဂတလည်း မမည်။ ဂိဟိဂတ ဖြစ်သော အသက်နှစ်ဆယ်ထက် လွန်သော မာတုဂါမသည် လည်းကောင်းဂိဟိ ဂတမဟုတ်သော အသက်နှစ်ဆယ်ထက်လွန်သော မာတုဂါမသည်လည်းကောင်း, သိက္ခမာန်သာမည်၏။ ဂိဟိဂတလည်း မမည်။ ကုမာရီဘူတလည်း မမည်ဟုမှတ် အပ်၏။

၁၁၃၆။ ဤကုမာရီဘူတဝဂ် စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၌ "ဥနဒွါဒသဝဿာ၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ဝါ မရသေးသော ဘိက္ခုနီမသည်။ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံငြားအံ့"ဟု အနက်ဆပ်၏။

အန္တော သောကံ ပဝေသေတိ– ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ အန္တော– ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် အာသဝါဟူသောပုဒ်၌ အာ–ဟူသော ဥပသာရပုဒ်သည် အန္တောကရဏ–အနက်၌ ဖြစ်သကဲ့သို့ သောကဝါသ[1]ပုဒ်ကို သောက+အာဝါ

၁။ သောကာဝါသပုဒ်၌ အာဝါသပုဒ်ကား အာပုဗ္ဗဝသ=သေစနေဓာတ်၊ ဏ–ပစ္စည်း ကာရိုက်ကျေ၊ သေစန–ဟူသည် ပဝေသနတည်း။ သောကန္တိ အာဒိနာ အန္တော ဝါ သေကိ ပဝေသေတိတိ အာဝါသာ။ (ယောဇနာ)

သ–ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရ၍ အာဝါသပုဒ်၌ အာ–ဟူသော ဥပသာရပုဒ်သည် အန္တောအနက်၌ဖြစ်သည်ကို ပြသတည်း။ ပဝေသေတိ–ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဝိသ ပဝေသနေ ဟူသည်နှင့်အညီ ဝိသ-ဓာတ်၏ပဝေသန အနက်ကိုလည်းကောင်း, အာဝါသ ပုဒ်၌ ကဲ့ရိုက် ဏေ-ပစ္စည်း ကျေသည်ကိုလည်းကောင်း ပြသတည်း။

ပဝေသေတိ၊ ဝင်စေတတ်၏။ (သဒ္ဒတ္ထ)။ ဝါ။သွင်းတတ်၏။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ) သောကသို့ဝင်စေခြင်းဟူသည် သောကလျင် အကြောင်းရင်းရှိသော ဒုက္ခသို့ ဝင်စေခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ပဒဘာဇနီပါဠိတော်၌ "ပရေသံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတိ"ဟု ဖွင့်တော်မူသတည်း။

အစောင့်စောင်ကုန်သော အဋ္ဌကထာ ပေစာတို့၌ က–၌ အ-ရဿ၊ -ဝ-၌လည်း အ-ရဿနှင့်လည်းကောင်း, ဿ-ဒ္ဒဘော်နှင့်လည်းကောင်း, သောက-ဝဿာ–ဟု ရှိသည်ကား သင့်မည်မထင်။ က၌လည်း အာဒီဃ, ဝ–၌လည်း အာဒီဃနှင့်လည်းကော်ငင်း ဿဒ္ဒဘော်ကင်း၍လည်းကော်ငင်း သောကာဝါသာ-ဟု နောက်၌ကွဲသို့ရှိမှ သင့်မည်ထင်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပဒဘာဇနီ ပါဠိတော်၌ သောကဝါသာ နာမ–ဟု သောကဝါသပုဒ်ကို တည်ပုဒ်ပြု၍ ပရေသံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတိ–အစရှိသည်ဖြင့် ဖွင့်တော်မူသတည်း။

နောက်နည်း၌။ "ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ သောကံ၊သို့။ သိက္ခမာနာ၊သည်။ အာဝိသတိ၊ ဝင်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿာ သိက္ခမာနာယ၊ အား။ အာဝါသော၊ ဝင်အပ်သော။ သော သောကော၊သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ကြောင့်။ သာ သိက္ခမာနာ၊ သည်။ သောကာ-ဝါသာ၊ မည်၏"ဟု အနက်ပေးခက်။

ဤစကားရပ်၌ ယံ အာဝိသတိ–ဟူသော စကားဖြင့် "ရဿန္တိ တံ သတ္တာ အဿာဒေန္တိတိ ရသော"ဟူသော သာဓနကဲ့သို့ အာဝိသတိ တံ သိက္ခမာနာ ပဝိသတီတိ အာဝါသော–ဟူသော ၁အဝုတ္တ ကမ္မသာဓနကို ပြသတည်း။ ဤနောက်နည်း၌ အာ–ကား ဓာတ္ဝာတ္ထာနုဝတ္တကတည်း။

၁၁၆၇။ ပါရိဝါသိယ သိက္ခာပုဒ်၏ ဝတ္ထုနိဒါန်းစကားတွင် ထေရေ ဘိက္ခူ။ သန္ဒိပါတေတ္ဝာ–ဟူသောစကား၌ တစ်သိမ်တည်း၌ မထေရ်တို့သည် ဒေဝဒတ်

အစရှိကုန်သော လေးပါးကုန်သော ရဟန်းတို့၏ ဆန္ဒကိုဆောင်၍ စည်းဝေးကုန်သတည်း။ ထိုလွန်ဒွဒၶဘိက္ခုနိမက "န တာဝဝိဟံ အယျာ သိက္ခာမာနံ ဝုဋ္ဌာပေဿာမိ"ဟု လျှောက်ထားသောအခါ ယခုနံနက်အခါ၌ ရဟန်းမခံကုန်သေးဟု ထသွားကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့တည်း၌ပင် ယခုနံနက်အခါကဲ့မဆောင်လိုသေးဟု ထသွားမူ ဆန္ဒပါရိဝါသိယ ဖြစ်သစာည်းဟု ယူအပ်၏။ ထိုစကားဆိုသင့်စ့။ ဝတ္ထုနိဒါန်းစကား၌ နု အဇ္ဇာတံ-ဟူ၍ မလာမရှိ။ နု တာဝဝိဟံ-ဟူ၍သာ လာရှိသတည်း။ တာဝ အပါဒါန်ကိုလည်း ဒေဝဒတ္တာဒီနံ အာဂမနတော-ဟု ခံရသတည်း။ အရှင်ဒေဝဒတ်အစရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ လာရောက်မူ အရှင်တို့ကို တဖန်ပင့်၍ ရဟန်းခံပါမည်ဟု အားနာဖက်သော အနေဖြင့် ရှုတ်ရှုတ်ပေ့ပေ့ ထုလွန်ဒွာရဟန်းမိန်းမယုတ်က လျှောက်ပုံရသတည်း။ ထို့ကြောင့် ယခုနံနက် ကဲ့မဆောင်လိုသေးဟု ဝန်ချခြင်းနှင့် ယနေ့ကဲ့ဆောင်လိုသေးဟု ဝန်ချခြင်းသည် မထူးမခြားဟု မှတ်အပ်၏။

အဋ္ဌကထာ၌ အဇ္ဇ နက္ခတ္တံ-ဟူသော စကားသည် ဥပလက္ခဏတည်း။ ပေးလိုက်သောဆန္ဒသည် ဆန္ဒမည်၏။ ကံပြုလိုသောအလိုသည် အဇ္ဈာသယမည်၏။ ကဲ့မပြုလိုက အဇ္ဈာသယပါရိဝါသိယ ဖြစ်သတည်း။

နိသိန္နာ၊ ကဲ့မပြုလိုဘဲ ထိုင်နေကုန်သည်။

အဋ္ဌကထာ၌ ဆန္ဒံ အဝိဿဇ္ဇိတ္ဝာဝ ဥဋ္ဌဟန္တိ-ဟူသော စကား၌ ဣဒါနိ ကမ္မံ နကရိဿာမ-ဟုဆိုကုန်၍ ဆန္ဒကိုမစွန့်ကုန်မူ၍သာ ထသွားကြကုန်သည် ဟူလိုသတည်း။

နှစ်တောင်ထွာဟတ္ထပါသ်စပ်၌ ထသည်ကို ဆန္ဒံ အဝိဿဇ္ဇိတ္ဝာဝ ဥဋ္ဌဟန္တိ ဟု ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာဆရာအလိုရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ ဥပေါသထက္ခန္ဓက အဖွင့်၌ "တသ္မာ ဆန္ဒဿ အဝိဿဇ္ဇနံ"အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ဤသို့ မိန့်လေငြားသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ ဆန္ဒံ အဝိဿဇ္ဇိတ္ဝာဝ ဥဋ္ဌဟန္တိ ဟူ သာမညအားဖြင့်သာ လာရှိသောကြောင့် ဟတ္ထပါသ်ကိုစွန့်၍ ထလည်း ဆန္ဒမပျက်ဟု မှတ်ယူအပ်၏။ ယခု ကံမပြုသေးဟု ထသည်မဟုတ်။ နေရာရွှေ့ယိုမျှသာ ထသောကြောင့် ဆန္ဒမပျက်သတည်း။ ဝတ္ထုရင်းကိုထောက်။ ဝတ္ထုရင်းမှာ ကံမပြုသေးဟု ထသွားသတည်း။ နု ကာဝဝိဟံ·ကိုထောက်။ "ကာဝ၊ ဒေဝဒတ် စသည်တို့လာသည်မှ ရှေးဦးစွာ"ဟု အနက် ပေးရသတည်း။ ဃိုသို့ထသော

ကြောင့် ဆန္ဒပါရိဝါသိယ-ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသတည်း။ ထိုနေ့ရဟန်းခံသောအခါ၌မူကား မထေရ်တို့၏ဆန္ဒကိုဆောင်သတဲ့သည်း။ အရင်းခံ သိုးလေပြီးသောဆန္ဒဖြင့် ရဟန်းခံသောကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်ကို ပညတ်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် သိက္ခာမာန်မိန်းမသည် ရဟန်းမိန်းမဖြစ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ဆန္ဒံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကာယေန-အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကား၌ ဆန္ဒံဝိဿဇ္ဇေတွာ-ဟူသောစကားကို ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဥဋ္ဌိတာယ-ဟူ၍သာ ယှဉ်ရမည်။ ဆန္ဒဝိဿဇ္ဇနမတ္တေနေဝါ ဥဋ္ဌိတာယ-ဟူသော စကားနှင့် မယှဉ်လင့်။ ဣဒါနိ ကမ္မံ နကရိဿာမ-ဟုဆို၍ ထသော်လည်းကောင်း, ဣဒံ ကမ္မံ အဇ္ဇ နကာတဗ္ဗံ-ဟုဆို၍ ထသော်လည်းကောင်း, ဆန္ဒကိုစွန့်၍ ကိုယ်ဖြင့်ထသည်မည်၏။ ဣဒါနိ ကမ္မံ နကရိဿာမ ယထာသုခံ ဂစ္ဆထ-ဟုဆို၍ ထိုင်နေရင်းအတိုင်း ထိုင်နေသော်လည်းကောင်း, ဣဒံ ကမ္မံ အဇ္ဇ နကာတဗ္ဗံ ယထာသုခံ ဂစ္ဆထ-ဟုဆို၍ ထိုင်နေရင်းအတိုင်းထိုင်နေသော် လည်းကောင်း, ဆန္ဒကိုစွန့်၍ နှုတ်ဖြင့် ထသည်မည်၏။ဣဒါနိ ကမ္မံ နကရိဿာမ ဟူ၍ လည်းကောင်း, ဣဒံ ကမ္မံ အဇ္ဇ နကာတဗ္ဗံ-ဟူ၍ လည်းကောင်း ကိုယ်နှုတ်နှင့်မဖက် သက်သက်စိတ်ဖြင့်သာ ဝန်ချ၍ ထိုင်နေရင်း အတိုင်း ထိုင်နေသော်လည်း ဆန္ဒကို စွန့်ကာမျှဖြင့်သာ ထသည်မည်၏။

ပါဠိဠီယမူန အနာပတ္တိ-အစရှိသော ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ စကားရပ်၌ နဝဋ္ဌတိတိ ဂဟဘဲဗ္ဗံ-ဟု နှ-အက္ခရာနှင့် စာအမျှားရှိ၏။အကြောင်း အကျိုးမတန်းသာကြောင့် နှ-အက္ခရာ ကင်းလျက် ဝဋ္ဌတိ-ဟူ၍သာ ရှိရမည်။တေသ်ံ ပါရိဝါသိယေ-အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားနှင့် ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ဝိမဘိဝိနောဒနီ ဋီကာစကားကို စဉ်းစားရန် ရှိသတည်း။ ဥပေါသထကဓန္ဓက အဋ္ဌကထာ စကားသည် သာမညတ္တည်း။ ဤ ပါရိဝါသိယသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ စကားသည် ဝိသေသတည်း။ အဋ္ဌကထာမှာ ခပ်သိမ်းကုန်သော အာဒဋ္ဌဝံန တို့၌ သာမည ဝိသေသ ရှိခဲ့မူ သာမညကို ဝိသေသနောက်သို့ လိုက်၍ ယူရရိုး ထုံးစံတည်း။

၁၁၇၅။ ဧဝရသမ သိက္ခာပုဒ် နိဒါန်း၌ သုန္ဒရော အယျာယ အနုဒရော ဟူ၍ လည်းကောင်း။ တနုဒရော-ဟူ၍ လည်းကောင်း နှစ်ထွေရှိ၏။ တနောဒ ဥဒရော စ တနုဒရော ဟု ဝဇီရ ဗုဒ္ဓိ ဋီကာ ဖွင့်ရကား တနုဒရောသာ အသင့်တည်း။

၁၁၀၇။ ဆတ္တာဝ၏ ပထမ သိက္ခာပုဒ်၌ ဘာအောင် နှိပ်သည်ကား ဥမ္မဒ္ဒ၊ ဆုတ်နယ်ခါ မတ္တာသည် ပရိမဒ္ဒ။ထို့ကြောင့် ပဒဘာဇနီ၌ ပရိမဒ္ဒါပေယျဝါတိ သမ္မါဟာပေတိ ဟု ဖွင့်တော် မူရကား သကိမို့ ဓါ ရေတိ-ဟု ရှိရမည်။

၁၂၀၈။ ဆတ္တာဝ၏ သတ္တမ သိက္ခာပုဒ်၌ နာအောင် နှိပ်သည်ကား ဥမ္မဒ္ဒ၊ ဆုတ်နယ်ခါ မတ္တာသည် ပရိမဒ္ဒ။ထို့ကြောင့် ပဒဘာဇနီ၌ ပရိမဒ္ဒါပေယျဝါတိ သမ္မါဟာပေတိ ဟု ဖွင့်တော် မူသတည်း။

၁၂၁၄။ ကောဒသမ သိက္ခာပုဒ် အာဒိုင်၌ ပုရတောတိအာဘိမုခ မေဝါတိ၊ အတ္ထောဌ်၌ ပုရ-သဒ္ဒါသည် တစ်ပါးသောအနက်၌ မထင်ရှား။အာဘိမုခ-အနက်၌ သာ ထင်ရှားသောကြောင့် အာဘိမုခမေဝဟု ဧဝ-သဒ္ဒါကို မိန့်သတည်း။ ဧဝ သဒ္ဒါဖြင့် အနက်တပါးကို ကန့်။ မကသာတ် မကသာဝ အဖွင့်ကဲ့သို့တည်း။ ဝဲယာ,နောက်၌ နေမူကား အပြစ်မရှိဟု မကန့်လင့်။

တနည်းကား ပုရတောတိဧတ္ထ၊ ဌ်။အာဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဣတိအဓိပ္ပာယဧဝ၊ ကို သာ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဧဝ-ကား အဋ္ဌာနပယုတ်တည်း။ သုပုပ်ဖ သကပတ္တသ ဃိရိကမိဝ(အာဘိ၊ဌ၊ခ၊ဖ)၌ ဣဝကဲ့သို့မှတ်။ဣဝကိုသတပတ်တ်၌ ယှဉ်ရသတည်း။ ပုရဓတော-စကားသည် နိဓတ်ထစကားဖြစ်၍ ရှေးရှုနေသော်သာ အာပတ်သင့် သတည်း။ ဝဲယာနောက်၌နေက အာပတ်မသင့်ဟု မှတ်ရမည်လော့ဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် ဣဒံပန အစရှိသောစကားကိုမိန့်သတည်း။ ထက်ဝန်းကျင်ဝဲယာ ရှေနောက် အရပ်၌ တဆဲ့နှစ်တောင် ဥပစာရကို ရည်၍ ဟောတော်မူအပ်သည် ဖြစ်၍ နေယျတ္ထဖြစ်သောကြောင့် ထက်ဝန်းကျင် ဝဲယာ,ရှေနောက် အရပ်၌ တဆယ့်နှစ်တောင်အတွင်း၌ နေမူအာပတ်သင့်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

၁၂၂၇။ သံဂဟစ္ဆိကံ၊သည်။ မဟဂ္ဂံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ။ ၏။ တသ္မာ စ၊လည်းကောင်း။ပါရုပိတ္ဝာ၍။ဂစ္ဆန္တိယာ၊အား၊ဥပဒ္ဒဝေါ၊သည်။ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပဋ္ဌတိ၊၏။ တသ္မာစ။ လည်းကောင်း။ ဝေရူပါသု။ ကုန်သော။ အာပဒါသု၊ဘေးရန်တို့ကြောင့်။ အသံကစ္ဆိကာယ၊ တဘက်မပါမရှိဘဲ။ ဂါမံ၊သို့ ပဝိသန္တိယာ၊ သော။ဘိက္ခု။နိုယာ၊ အား။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။

ဘုရားရှင် ဟောရင်းက အနတိရိတ္တံအစရှိသော ဝါကျကို ဟောရင်းတည်း။ အဋ္ဌကထာဆရာသည်-ထိုဝါကျကို ပေါင်း၍ထားသတည်း။ ထို့ကြောင့် အနတိရိ တ္တောန အာဘိဟဋ္ဌုံပါ၊ါရဏာ-ပုဒ်သည် အလုတ္တာသမာသ်ပုဒ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် အနတိ

ရိတ္ထောန အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရဏံ။ အနတိရိတ္တောန အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ်ကို ဟု" အနက်ပေး။

တတြ တေသု သိက္ခာပဒေသု။ ။တ္ထ ဧတေသု အစိတ္တကာနိ လောကဝဇ္ဇာနိ တိဝစနေသု။ ။အဝသေသာနိ အစိတ္တကာနိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနေဝ။

ပါစိတ္တိယကဏ္ဍေဒိပနီ နိဋ္ဌိတာ။

၅–ပါဋိဒေသနီယ ကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ

ခုဒ္ဒကာနံ အနန္တရုပါဋိဒေသနီယာ နာမ အဋ္ဌ ယေ ဓမ္မာ သင်္ခေပေနေဝသင်္ဂဟံ သံဂီတိကာရေဟိ ယသ္မာ အာရုဠှာ။ တသ္မာ တေသံ အဋ္ဌန္နံပါဋိဒေသနီယာနာမကာနံ ဓမ္မာနံ သင်္ခေပေနေဝသောဝဏ္ဏနာ ပဝတ္တတေ ပတ္တိဿတိ။

၁၂၂၈။ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ။ တ္ထ ဧတေသု အဋ္ဌသု ပါဋိဒေသနီယ နာမိကေသု ဓမ္မေသု ယာနိ သပ္ပိတေလာဒီနိ ဘဂဝတာ ပဒဘာဇနီယေ သပ္ပိနာမ ဂေါသပ္ပိ-ဝါတိအာဒီနာ ဝစနေန နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ နိသေသေန ဒဿိတဗ္ဗာနိ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာနိ။ ပန သဒ္ဒါ ပကာသနတ္ထရတ္ထဇောတကော။

တေသံ ပါဋိဒေသနီယာနံ အနန္တရာ သေခိယာ ပဉ္ဉတ္တာတိ ယေဝမ္မာ အဓိကရဏဝူပသာ သတ္တ ယေ စ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ သင်္ခေပေန ဒိဋ္ဌာ တေသံ သေခိယ အဓိကရဏ သမထဓမ္မာနံ ယော အတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။ ယသ္မာ မဟာဝိ-ဘင်္ဂေ မယာ ဝုတ္တော။ တသ္မာ တာဒိသမေဝ တံ အတ္ထ ဝိနိစ္ဆယံ ဘိက္ခူနံ ဝိဘင်္ဂေ ပိ ဝိဒူ ယသ္မာ ဝဒန္တိ။ တသ္မာ တေသံ သေခိယအဓိကရဏသမထနာမိကာနံ ဓမ္မာနံ ယာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ တတ္ထ မဟာဝိဘင်္ဂေ မယာ ဝုတ္တာ။ သာ အတ္ထဝဏ္ဏ-နာ ဣဓ ဘိက္ခူနံ ဝိဘင်္ဂေ မယာ နု ဝုတ္တာ။ ဟိ ယသ္မာ သာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ ဣဓာပိ ဘိက္ခူနံ ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တာယေဝ။ ဝတ္တဗ္ဗာယေဝ ဝတ္ထုံ အရဟာယေဝ။ ကသ္မာ အတ္ထဝဏ္ဏနာယ အဘိန္နတ္တာ။ တသ္မာ မယာ နု ဝုတ္တာ။

ဘိက္ခူနံ ဝိဘင်္ဂေပိ–အစရှိသောအကြောင်းသည် မူလအကြောင်းတည်း။ ထိုသို့သဘောရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော ထိုအတ္ထဝိနိစ္ဆယ–ကို ဘိက္ခူနီဝိဘင်းဌ်လည်း ပညာရှိတို့အလိုရှိစေကာမူ ထိုအနက်အဖဲ့ကို ဝိဘင်းခြားလေသောကြောင့်ဘိက္ခူနီဝိဘင်းဌ်လည်းဆိုခြင်းငှါမထိုက်သည်ဖြစ်လေကထိုအနက်အဖဲ့ကို ဤဘိက္ခူနီဝိဘင်းဌ် ဆရာဆိုအပ်ရာသည်မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသည်နှင့် ဝုတ္တာယေဝ အစရှိသောစကားကို မိန့်သောကြောင့် ဤစုတ္တာယေဝ အစရှိသော

စကားသည် ဘိက္ခုနှိုင်း ဝိဘင်္ဂပိ အစရှိသော မူလအကြောင်း၏ ဟိတ်ကို တည်း။ ကျမ်ခဲ့၌ အပိ-သဒ္ဒါကျသတည်း။ ကျတိ-ကား ပရိသမာပနတ္ထဝါစကတည်း။ "ကျတိ၊ ကျသည်လျှင် ဘိက္ခုနိဝိဘင်းအဖွင့် အပြီးသတ်တည်း"။ဟု အနက် ပေး။

ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဥဘတောဝိဘင်္ဂဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

ဥဘတောဝိဘင်းအဖွင့် မှတ်ရန် ပြီး၏။ ။

မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-မဟာခန္ဓကပေါဓိကထာ

မဟန္တေန မဟာခန္ဓကေန ဥပလက္ခိတော ဝဂ္ဂေါ မဟာဝဂ္ဂေါ။ ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂဝိဠိဟ်။ မဟာပဓာနေန မဟာပဓာနသုတ္တေန ဥပလက္ခိတော ဝဂ္ဂေါ။ မဟာဝဂ္ဂေါ။သုတ်မဟာဝဂ္ဂဝိဠိဟ်။ပဓာနပုဒ်ကျေသတည်း။ပါထိယေန ဥပလက္ခိတော ဝဂ္ဂေါ ပါထိယဝဂ္ဂေါ၊ဟိတ်။ပါထိယဝဂ္ဂဝိဠိဟ်။

ကုသလတိက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမ။ ဝေဒနာတိက်သည် သမ္ပလဒ္ဓနာမ။ ဒေဝေန ဒတ္တော ဒတ္တောဘသည် အာန္တလဒ္ဓနာမ။

သန္ဓိအမည်သည် သဒ္ဒါရွှစ်ကျမ်း၏ အာဒိလဒ္ဓနာမ။ ဣမဟာဝဂ္ဂအမည်သည် ဆာဒိလဒ္ဓနာမ။

ဥဘိန္နံ၊ကုန်သော။ ပါတိမောက္ခာနံ၊ ပါတိမောက်တို့ကို။(ဝါ) ပါတိမောက်-၏ဝိဘင်းတို့ကို။ (ဝါ) ဥဘတောဝိဘင်းတို့ကို။ သဂ်ိတိသမနန္တရံ၊ သဂ်ါယနာတင်ခြင်း၏အခြားမဲ့၌။ ခန္ဓကာဝိဒါ၊ ပဗ္ဗဇ်ာ့ဥပသမ္ပဒံ အစရှိသော ဝိနည်းကဲဟုဆိုအပ်သော ပညတ်, စာရိတ္တ, ဝါရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဟု ဆိုအပ်သော ပညတ်အနက်, အဖို့အနက်, အစုအနက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခန္ဓသဒ္ဒါ၏ အနက်ဖြစ်သော ပဗ္ဗဇ်ာ-အစရှိသည်၌ လိမ္မာတော်မူကုန်သော။ မဟာထေရာ၊ အရှင်မဟာကဿပမဟာထေရ် အစရှိကုန်သောရဟန္တာငါးရာ မဟာထေရ်တို့သည်။ ယံခန္ဓကံ၊ အကြင်ပဗ္ဗဇ်ာ့ အစရှိကုန်သော ပညတ်တို့၏ အပေါင်းကို။ (ဝါ) ။ အကြင်ပဗ္ဗဇ်ာ့ အစရှိကုန်သော အဖို့တို့၏အပေါင်းကို ။ ဝါ။ ပဗ္ဗဇ်ာ့အစရှိကုန်သော အစုတို့၏ အပေါင်းကို။

ကဏ်-ပစ္စည်းကို သမူဟအနက်၌သက်။ပါဠိကိုသဂ်ါယနာတင်သော် ပဗ္ဗဇ်ာ့-ဆအစရှိကုန်သောအနက်တို့ကိုလည်း သဂ်ါယနာဇာင်အပ် ကုန်သည်မည်ကုန်ရကား ဤအနက်သည်သဂ်ါယိ ဣသု-ဟူသောကြိယာနှင့် မဆန့်ပေ။

တစ်နည်းကား၊ ယံခန္ဓံကံ၊ အကြင်ပဗ္ဗဇ္ဇာကံ အစရှိကုန်သော ပညတ်တို့ကို ဆိုကြောင်းပြကြောင်းဖြစ်သော မဟာဝဂ္ဂစူဠဝဂ္ဂကျမ်းကို။(ဝါ)။ပဗ္ဗဇ္ဇာကံ အစရှိကုန်သော အဖိုတို့ကို ဆိုကြောင်းပြကြောင်းဖြစ်သော မဟာဝဂ္ဂစူဠဝဂ္ဂကျမ်းကို (ဝါ) ပဗ္ဗဇ္ဇာကံအစရှိကုန်သော အစုတို့ကိုဆိုကြောင်းပြကြောင်းဖြစ်သော မဟာဝဂ္ဂစူဠဝဂ္ဂကျမ်းကို။ ဤအနက်ကို "ခန္ဓာနံ ဝါ ပကာသနတော ဒီပနတော ခန္ဓကော" ဟူသော တေရသကဏ်ဍီကာလာဒုတိယနည်းပြ စကားကို ထောက်၍ပေးသတည်း။ ဤစကားရပ်၌ 'ပကာသနတော ဟူသောစကား ရပ်ဖြင့် ခန္ဓပုဒ်နောင် ကေ–ခေတ်၏ အနက်ကိုပြသတည်း။ ထို့ကြောင့်တေရသကဏ်ဍီကာ ဆရာ၏ တပြည့်စီရင်အပ်သော ဝိနယဝိနစ္ဆယဋီကာကျမ်း၌-"ခန္ဓာနံ ဝါ ကာယနတော ဒီပနတော ခန္ဓကော" ဟုမိန့်အပ်၏။ ဤသို့မိန့်ခြင်းသည် ကုသဒ္ဓေ ကေ စ၊ ကောတိ ကဝတိ။ ကာယတိ။ ကုယ္ယတိ။ ကိယ္ယတိ။ ကာနနံ။ ကဗ္ဗံ။ ကာဝိယံ။ ကာဝေယ္ယံ။ ဇာတက် ဟူ၍လာသော မာတုမာလာ (၁၀-နှာ) စကားနှင့်ညီညွတ်၏။ အသံပြုခြင်းဟူသည် ပြဆိုပ်သောဝတ္ထုကို ပြခြင်းပင်တည်း။ ဇာတကံပုဒ်ကို "ဇာတဲ ကရောတီတိ ဇာတကံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ဂါယိ သု၊သင်္ဂါယနာတင်တော်မူကြလေကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (မူလဟိတ်တည်း။) တာဿ ခန္ဓကဿ၊ ကို။ ဒါနိ၊ ယခုနို၊ ဌာ။ သံဝဏ္ဏနာကာ့မော၊ ဖွင့်ခြင်း၏အစဉ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္မတ္တော၊ ရောက်ခဲ့ပြီး။ (ဝါ။) ဆိုက်ခဲ့ပြီး။ (ဝါ) ကြုံကြိုက်ခဲ့ပြီး။ တသ္မာ၊ ကြောင့် ။ (ဥပထမ္ဘကဟိတ်တည်း။) တနည်းကား သင်္ဂါဟီ သု-သည် သမ္မတ္တော၏ ဟိတ်တည်း။ သမ္မတ္တောသည် ဟောတိ၏ ဟိတ်တည်း။ တာဿ ဒါနိ သမ္မတ္တော အစရှိသော ဟိတ်သည် သင်္ဂါယိ သု-ဟူသောအကြောင်းကဲ့သို့ပင် အနုတ္တာနနှင့် မဟက် သက်သင်္ကအတ္ထဝဏ္ဏနာ၏ အကြောင်းတည်း။ ပဒဘာဇနီယေ စသော စကားသည်သာလျှင် အနုတ္တာနတ္တဝဏ္ဏနာ၏ အကြောင်းတည်း။

တာဿ ခန္ဓကဿ၊၏။ အယံ အနုတ္တာနတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ ဤမပေါ်သော အနက်ရှိကုန်သော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ ။ဝါ။ ဖြစ်လတ္တံ့ ။ဝါ။ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဝါ၊ ဖြစ်လသေး။

အနုတ္တာနတ္ထဝဏ္ဏနာ-ဟူသော စကား၌ အနုတ္တာနတ္ထသည် ဟိတ်ကူတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်အာကျယ်စကား၌ အနုတ္တာနာ နှ တေ ယသ္မာ-ဟုမိန့်အပ်လတ္တံ့။ ဤစကားဖြင့် အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ-အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာတို့ကို မြစ်ဆတည်း။

ဟောတိ အယံ တာဿ၊ အနုတ္တာနတ္တဝဏ္ဏနာ-ဟူသော စကားကို ခဲ့တော်မူလိုရကား ပဒဘာဇနီယေ-အစရှိသောစကားကိုမိန့်သတည်း။ ဟိ-ကို ဝိတ္ထာရေမိ-

ဟုအနက်ပေး။ တေ့ရသကဏ်ဋီကာ၌ ပဒပုဋရဏဟူ၏။ ဤသို့လျှင် ပဒဘာဇနိုယေ-အစရှိသော စကားသည် "ဟောတိ အယံ တာသ အနုတ္တာနုတ္တဝဏ္ဏနာ" ဟူသောစကား၏ ဝိတ္ထာရဖြစ်ခဲ့သော် ပရိယောသာနံ ကဒါ ဘဝေ တေသံ သံဝဏ္ဏနာယ ကိံ အနုတ္တာနာ နု တေ ယသ္မာ-ဟူကုန်သောဟိတ်သုံးခုတို့သည် သမ္ပတ္တောယသ္မာ။ တသ္မာ ဟူသော ဟိတ်၏ ဟိတ်ကုဖြစ်ကုန်သတည်း။ ဤဟိတ်သုံးခုတို့တွင် ပရိယောသာနံ ကဒါ ဘဝေ-ဟူသောဟိတ်၊ တေသံ သံဝဏ္ဏနာယ ကိံ-ဟူသောဟိတ်။ ဤဟိတ်နှစ်ခုတို့သည် သမ္ပတ္တောဟူသော ဟိတ်၊အနုတ္တာ-နာ-ဟူသောဟိတ် ဤဟိတ်နှစ်ခုတို့၏အလယ်အကြား၌ မိဂပဒဝံလဋ္ဌနနည်းဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ဟိတ်တို့တည်း။ ဥတ္တာနာစေဝ၌ စ-ကို ဟိတ်နှစ်ခုနောင် ယှဉ်။

ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ။ ပဒဘာဇနိယေ ယောဓနာတိ အာဒိနံ ယေသံ ပဒါနံ ယောပနာတိ ဇယော ယာဒိသောတိအာဒယော ယေ အတ္ထာ ယသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ဘဂဝတာ ပကာသိတာ။ တသ္မာ တေသံ ပဒါနံ တေ အတ္ထေ ပုန စေ ဝဒေယျာမ။ ဇေဝံသန္တေသု ဇဝံ သန္တတ္တာ သံဝဏ္ဏနာယ ပရိယောသာနံ ယသ္မာ ကဒါ ဘဝေ။ နု ဘဝေယျ။ တသ္မာ စ ယေ အတ္ထာ ယသ္မာ ဥတ္တာနာ ဇေ။ တသ္မာ တေသံ အတ္ထာနံ သံဝဏ္ဏနာယ ယသ္မာ ကိံ ပယောဇနံ။ ကိဉ္စိပိ ပယောဇနံ နတ္ထိ။ တသ္မာ စ ယေ အတ္ထာ ယသ္မာ အနုတ္တာနာ။ တသ္မာ အဝတ္ထိတာ ဉာတုံ ယသ္မာ နု သက္ကာ၊ တသ္မာ ပဒဘာဇနိယေ အပကာသိတာနံ တေသံ ယေဝ အတ္ထာနံ အယံ သံဝဏ္ဏနာနယော ဟောတိ ဘဝိဿတိ။ ဣတိကရဏပကာရ ဝစနမရိသမာပနံ ဟောတိ။

ပဒဘာဇနိယေ အပကာသိတာနံ-ဟု ထည့်သည်ကား ပဒဘာဇနိယေ-စသော ဂါထာကိုထောက်၍ ထည့်သစ်ည်း။

တစ်နည်းကား ဟိ-ကို ဟိ ယသ္မာ ကဒါ ဘဝေယျ။ ဟိ ယသ္မာ ကိံ ပယောဇနံ။ ဟိ ယသ္မာ နု သက္ကာ-ဟုယှဉ်။

တစ်နည်းကား ပဒဘာဇနိယေ ယေသံ ပဒါနံ ယေ အတ္ထာ ယေဟိ အဋ္ဌကထာနယေဟိ ယသ္မာ ဘဂဝတာ ဖောဋ္ဌာ ပကာသိတာ။ တသ္မာ တေသံ ပဒါနံ တေ အတ္ထေ ဇေဟိ အဋ္ဌကထာနယေဟိ ပုန စေ ဝဒေယျာမ ဟု အနက်ပေး။

ဤနည်းဆိုလို ကဒါ ဘဝေ-စသော စကား၌ ဟိ-ကို ဟိ ယသ္မာ ဟု အနက်မပေးဘဲ ယသ္မာ-ထည့်၍ ယသ္မာ ကဒါ ဘဝေ-အစရှိသည်ဖြင့် အနက်ပေး။

တစ်နည်းကား တသ္မာ တေသံ ယေဝ အနုတ္တာနာနုံ အတ္ထာနုံ အယံ သံဝဏ္ဏနာ-နယော ယသ္မာ နု ဟောတိ။ ဣတိ တသ္မာ စ အနုပုဗ္ဗာနုဋ္ဌေဝ အပုဗ္ဗာနုဋ္ဌ ပဒါနုံ အယံ သံဝဏ္ဏနာနယော ယသ္မာ နု ဟောတိ။ ဣတိ တသ္မာ စ အနုတ္တာ-နုတ္ထဝဏ္ဏနာ ဟောတိ။ ဟု အနက်ပေး။

ဤနည်းအလို ဣတိသဒ္ဒါ ဟေတုအနက် ဟောတည်း။ ဤသို့ ဟေတုအနက် ဖြစ်သော်သည်း အကြောင်းအကျိုး ထပ်တူကျသည်ဟု မဟူသာဖူး။ သတ္တိရုပ် အကြောင်း ဗျဉ်္ဇိရုပ်အကျိုး၏ အဖြစ်အားဖြင့် ထူးသည်သာဟုမှတ်ကြလေ။

၁။ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယံ ဣစ္ဆာဒီသု၊ တို့၌။ ကရဏ-ဝစနေ၌၊ အာယသ္မာ တေဝ၊ သော။ သာရိပုတ္တာဿ၊ အား၊ ဝိနယပဉ္ဉတ္တိယာ စန-ဟေတုဘူတာဿ၊ သော။ ပရိဝိတက္ကာဿ၏။ ဥပပဇ္ဇနတ္ထေ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊၏။ ဝေရဉ္ဇာယံ၊၌။ ဝိဟရဏတ္ထဿ၏။ အာယသ္မာ တေဝ၊ သော၊ သာရိပုတ္တာဿ၊ အား။ ပရိဝိ-တက္ကာဿ၏ ဥပပဇ္ဇနသဒ္ဒါတံ၊ သော။ ဝိသေသကာရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ တာဒိသံ၊ သော။ ဝိသေသကာရဏံ၊ သည်။ ကိဉ္စာပိနတ္ထိ၊ အာကယဝိကား မဒ္ဒ၏ ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ ထိုသို့ ရှိလေငြား သော်လည်း။ ဝိနယံ၊ သို့။ ပတ္တာ။ ၍။ ကရ-ဏဝစနေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အယံ အဘိလာပေါ၊ ဤတေနသမယေန- ဟူ သော သဒ္ဒါကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သံဂီတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။ အာဒိမှိ၊ သံ၌ ယနာကင်စအခါ၌။ သံဂါယနုံ၊ သို့။ အာရောပိတော၊၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဒိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊၍။ အာရဉ္ဇာဘိလာပဝသေန၊ ဖြင့်သာ လျှင်။ တေ ဝစနုံ၊ ဤတေနသမယေနဟူသော သဒ္ဒါကို။ ပုဗ္ဗပရဿမာပနတ္ထံ၊ ရှေး နောက်ညီမျှစေခြင်းအကျိုးငှာ။ သင်္ဂီတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။ ပစ္ဆာပိ၊၌လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဗဟုဝုစ် ဒေသနာသောတဋ္ဌကျ၍ အာသန်တာဟု ဟောသကဲ့သို့တည်း။

ကရိဿ်းဝိဘာဂ်ဖြင့်သာလျှင် ဤတေနသမယေန ဟူသော သဒ္ဒါကို ဟော တော်မူသောအကြောင်းကိုပြပြီး၍ ဤတေန သမယေန အစရှိသော စကားကို ဟောတော်မူသော၌ ရှေးဦးစွာ ပုစ္ဆာထုတ်၍ အကျိုးကိုပြလိုရကား ကိ ပန-တဿ အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ကိုမ်ပနေတဿ ဝစနေ ပယောဇနန္တိ ယဒိ ဝိသေသ-ကာရဏံ နတ္ထိ၊ တေဿ ဝစနေ ကိမ္ပယောဇနန္တိ အဓိပ္ပါယော -ဟု မိန့် အပ်၏။ မိန့်သည်အလိုအားဖြင့် "တေဿ၊ ဤ တေနသမယေန-ဟူသော

သဒ္ဒါကို" ဟု အနက်ပေးရမည်။ ဇတန သမယေန သဒ္ဒါသာ နိဒါန်းပြစကား မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဉရွဝေလာယံ ဝိဟရတိ-အစရှိကုန်သော စကားတို့ သည်လည်း နိဒါန်းပြစကား ဖြစ်ကုန်ရကား ဇေတဝနကဏ်ဋ်ကာလာ စကားကို သဘောရအောင် ကြံကြကုန်ရာသတည်း။

ယာဟိ-အစရှိသော စကားသည် ဝိတ္ထာရစကားတည်း။ ကိုစကားရပ်တွင် ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စဉာနံ-ဟူသောစကားကိုထောက်၍ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ပညတ်ရာ အရပ်သည် နိဒါန်းမည်သည်ကို သိအပ်၏။ ဣမသ္မိံ စ ဣမသ္မိံ စ ဝတ္ထုသ္မိံ-ဟူသောစကားကို ထောက်၍ အကြောင်းဝတ္ထု အမှုအခင်းလည်း နိဒါန်းမည် သည်ကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌီ နိဒါနန္တိ စေတ္ထ သိက္ခာပဒ-ပညတ္တိဟေတုဘူတံ ဝတ္ထုပုဂ္ဂလာဒိကာရဏံ အဓိပ္ပေတံ၊ န ပညတ္တိဋ္ဌာန မေဝ။ တေနာဟ ယာဟိတိအာဒိ-ဟုမိန့်အပ်၏။

ပညတ္တာနိတိ ဇေမေတေသံ-ဟူသော စကားမှာ ယာဟိ-ဋ္ဌ ဟိ-ကို ယသ္မာဟူ အနက်ပေးခဲ့မူ ဣတိ-ကို ဣတိ တသ္မာဟုအနက်ပေး(ပယောဇနံဋ္ဌစပ်) ဟိ-ကို ဝိတ္ထာရေမိ-ဟု .အနက်ပေးခဲ့မူ ဣတိဧဝံ-ဟု ရောဂ္ဂ အနက်ပေး (နိဒဿနံ-ဋ္ဌ သရုပ်ပြ၏ အဖြစ်ဖြင့်စပ်)။

ဉရွဝေလာယံ-ဟူသော ပုဒ်ဋ္ဌ ဉရွသဒ္ဒါသည် "မဟန္တဘာဝေန အရတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ ဉရွ" ဝစနတ္ထပြု၍ မဟန္တ-အနက်ကို ဟောသတည်း ဟု သိစေခြင်းငှာ ဉရွဝဋ္ဋာယန္တိ မဟာဝေလာယံ-ဟူသောစကား မိန့်သတည်း။

အရဂမနေ၊ ဉ ၊ အာသု၊ ဉရွ၊ မဟန္တေပိ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ပါတာလဝဂ် အဖွင့် ၆၆၃။) အဘိဓာန် ဆရာအလိုအား ဖြင့်၊ ဒီစာနှင့် ဉီရွသဒ္ဒါသည် ပေါင်း ဟောတည်း။ ဉီရွ၊ သတ္တိ [အဘိဓာန် နဝဝဂ် (၂၇၆)] အရ ဂမနေ ဉ၊ အာသူကာရော။ [အဘိဓာန် ဋီကာ (၂၇၆)] ကဘဒိမောဂ္ဂလာန် ဆရာအလို အားဖြင့် ရဿနှင့် ဉရွသဒ္ဒါလည်း ပေါင်းဟောတည်း။[1] အရ ဂမနေ။ အာသ ဉတ္တမုတ္တဉ္ဆ။ အရတိ မဟန္တဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ဉရွ။ မဟာ၊ အရန္တ ၂နေနာတိ ဉီရွ။ သတ္တိ။(ကဘဒိမောဂ္ဂလာန် ၆)။ဝေလာသဒ္ဒါသည် ကာလနက် ကုလအနက်တို့ကို ဤအရာဋ္ဌမဟော။ ရာသိ-အနက်ကိုဟောသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ။ မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမ့်တိ အတ္ထော-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

၁။ ရဿနှင့်ဉရွကား မဟန္တဝါစက။ ဒီဃနှင့် ဉီရွကားသတ္တိဝါစက ဟု ကဘဒိမောဂ် ၆-သုတ်ဋ္ဌ လာသည်။

ကာလေ တု ကူလေ သီမာယံ။ ဝေလာ ဆုသိမ့် ဘာသိတာ (အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထဒ္ဓ (၇၄၈)။ ဝါလုကနှင့် ဝါလိကသည် ပရိယာယ်တည်း။ ပုလိန် ဝါလုကာဝဏ္ဏ့ မရွှ်ရွသိကတာ ဘဝေ။(အဘိဓာန်ပါတာလဝဂ် (၆၆၃)။ ဝလ သံဝရဏေ။ ဏ့။ အဿု။ ဝါလုကာ။ ထိ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ(၆၆၃)။

ဝေလာသဒ္ဒါ မရိယာဒဟော။ မရိယာဒနှင့် အဘိဓာန်လာ သီမာကား အာဏ္ဏတ္ဝင်တည်း ဝေလိဿတိ ခဏမုဟုတ္တာဒိဝေသန ဥပဒိသိယတိတိ ဝေလာ။ ကာလောတိ အာဟ တာယံ ဝေလာယံ။ပ။ အယံ ကာလဝေလာနာမာတိ။ ဝေသာယဘိ ပဒိစ္ဆေဒဒဝသေန တိဋ္ဌတိတိ ဝေလာ။ သီမာ။ဒေလယတိ သံကိ့-လေသပက္ခံ စာလယတိတိ ဝေလာ။သီလံ။(မူလပဏ္ဏာသဋီကာ တတိယဩပမ္မဝဂ် ပဌမ ကကစ္ဆပမသုတ်အဖွင့် (မဋီ ၂၊၇၁)။ ဤအရာမှာဝေလယတိ ပရိစ္ဆေဒ ဝသေနတိဋ္ဌတိတိ ဝေလာ၊ သီမာ-ဟူသောစကားနှင့် လျော်သတည်း။ တေရ-သကဏ်ဋီကာ(၃၊၁၃၂)ဌ်။ မဟာဝေလာ ဝိယ မဟာဝေလာ။ ဝိပုလဝါလုက ပုဒ္ဓကာယ မဟန္တာ ဝေလာ တဋ္ဌော ဝိယ:တိ အတ္ထော။ တေနာဟမဟန္တေ ဝါလိကဆာသိမ့်ဘိ . အတ္ထောဘိ- အတ္ထောတိ-ဟူသော စကား၌ " ဝေလာဝိယ ကမ်းကဲ့သို့။ဘဋ္ဌောဝိယ၊ ကမ်းကဲ့သို့"ဟု အနက်ပေး။ဝေလာပုဒ်ကို တဋ္ဌောပုဒ် ဖြင့်ပြသတည်း။ ဝေလဿကူလဒေသောဃ။ (အဘိဓာန်ပါတာလဝဂ်(၆၆၀)။ အဿ သမုဒ္ဒဿ ကူလဒေသော တိရဒေသော ဝေလာနာမ။ ဝိဂစ္ဆတ္တိ ဤရာယဿံ ဝေ ပဘာ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ) "ယဿံ၊ အကြောင်းအရပ်၌။ ဤရာ၊ သွားလာခြင်းတို့သည်။ ဝိဂစ္ဆန္တိ ကင်းကုန်၏ "ဟုအနက်ပေး၏။ ဝေလယတိ ပရိစ္ဆေဒဝသေန တိဋ္ဌတိဘိ ဝေလာ။ သီမာ-ဟူသော မူလပဏ္ဏာသ ဋီကာ နည်းမှ အဘိဓာန်ဋီကာနည်းကို တစ်နည်းမှတ်။

ကာလေ တု ကူလေ သီမာယံ၊ ဝေလာဆုသိမ့် ဘာသိတာ။
အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထဒ္ဓ (၇၄၈)ဝေလာသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရပြု။

တီရံ တု ကူလံ ဆောဓ္ဆ၊ ပတိရဆ္ဆ တဋ္ဌံ တီသု။ (အဘိဓာန်ပါတာလဝဂ် (၆၆၄)တဋ္ဌ ဥဿယော။ အ။ ထိယံ၊ တဋ္ဌီ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ) တဋ္ဌော။ တဋ္ဌီ။ တဋ္ဌံ။ (သဒ္ဒနီတိ ဓာတု ၅၃၊) ဤစကားတို့ကိုထောက်၍ တေရသကဏ် ဋီကာ၌ " ဝေလာ ဝါ ဟဋ္ဌော ဝိယ"ဟု ရှိသည်ကို ပါဋ္ဌပျက်။ ဝေလာတဋ္ဌော ဝိယ-သာ ပါဋ္ဌမှန်ဟုမှတ်။

ပတ္တာပုဋ္ဌေန၊ ထန်းရွက်စသော အရွက်တို့၏ အထုပ်ဖြင့်။ တံ၊ ထိုသဲပုံကို။ တမေဝ၊ ထိုသဲပုံကိုသာလျှင်။ ဤ တံ သန္ဓာယ-အစရှိသောစကား၊ တမေဝ

သန္ဒာယ-အစရှိသောစကား ဤစကား နှစ်ရပ်သည့် နိဂုံးစကားတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိ ဋီကာ(၃၉၂)၌ "တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ပ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ နိဂမနဝစနံ" ဟုမိန့်အပ်၏။ ဤစကားကို အစနှင့်အဆုံးကို ပြသောအားဖြင့် မိဂပဒဝလဉ္ဇန နည်းအားဖြင့် ဆိုသတည်း။

ရှင်္ကောပိ၊ သည်လည်း။ ဌာန၌။ပစာရေန၊ဖြင့်။ဇောဓိရှင်္ကောတွေဝ၊ ဟူ၍ သာလျှင်။ နာမ်၊ကို။ လဘတို့၊၏။

ရှင်္ကောပိ-ဟုရှိလေတပြီးကား ရဲကွသဒ္ဒါကင်း၍ ဗောဓိတွေဝ နာမ် လဘတိ ဟုရှိသော်သာ သင့်ရာသတည်း[၁]။ ပဌမံ အဘိသမ္ဘုဒ္ဓေါ-ဖြင့် ပဒစ္ဆေဒကိုသာ ပြသတည်း။ ပဌမံ-ကို အဘိသမ္ဘုဒ္ဓေါ-၌ မစပ်ရ။ ဝိဟရတိ၌သာ စပ်ရသောကြောင့် ဝိဂြိုဟ်ကိုမူကားမပြ။

သဗ္ဗပဌမံယေဝ၊ အလုံးစုံကုန်သော အဇပါလ နိဂြောဓ စသည်တို့၌ နေတော် မူခြင်း၏ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။

ပါဠိတော်၌ သတ္တာဟံ-ပုဒ်သည် အစွန်သံယောဂပုဒ်တည်း။ အထက် တစ်ရက်နေ့ည၌ ဝိမုတ္တိသုခကို ခံစားတော်မမူဘဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာ နှလုံးထားတော်မူရကား သတ္တာဟံ-၌ အထက် တစ်ရက်နေ့ ည၌ယုတ်သတည်း။ ယုတ်သော်လည်း နေ့စေ့သည်သာလိုရင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အစွန်သံယောဂ၌ မပြတ်စပ်သည်ဟုမယူသာ။

အတ္ထနာ၊ မိမိဟူဆိုအပ်သော အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားသည်။ ကတ္တုဗ္ဗကံစွကရဏတော၊ ပြုအပ်ပြုသင့်ပြုထိုက်သော သခ်ါရအစရှိသော အကျိုးတရားကို ဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စကိုပြုခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ သော။ သ့ဝ သောဧဝ ပစ္စယာကာရော၊ သည်သာလျှင်။ (ဝါ) ကိုသာလျှင်။ အနုပ္ပါဒနိရောဓေန၊ တစ်ဖန်ဖြစ်ခြင်းမရှိသောချုပ်ခြင်းဖြင့်။ နိရုဇ္ဈမာနော၊ သည်။သမာနော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ တစ်နည်းကား- သ့ဝ ပစ္စယာကာရော၊ သည်သာလျှင်။ (ဝါ) ကိုသာလျှင်။ တသ့ဝ ပစ္စယာကာရသ၊ ၏သာလျှင်။ အနုပ္ပါဒနိရောဓေန၊ဖြင့်။ နိရုဇ္ဈမာနော နိရုဇ္ဈမာနဘ္ဘာ၊ ကြောင့်။ တံ ကိစ္စံ၊ ထိုပြုအပ်ပြုသင့်ပြုထိုက်သော သခ်ါရအစရှိသော အကျိုးတရားကိုဖြစ်စေခြင်းကိုမူကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နကရောတိ၊ မပြုတတ်။ ဣတိ တသ္မာ။ တာဃ ကိစ္စဃ အကရဏတော၊ ကြောင့်။ ပဋိလောမောတိ၊၍။ ဝုစ္စတိ၊၏။

၁။ လဘ် (ဆဋ္ဌမ)

အန္တံ စ အန္တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝအာဒိံ စ ပါပေတွာ။

ဤပေါဓိကထာဌ် အသေသဝိဇ္ဇာဂနိဇောဓာတိံ ဝိဇ္ဇာဂသဒ်ါတေန မဂ္ဂေန အသေသနိဇောဓာ–ဟု ဖွင့်သော်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဇပါလ ကထာဌ် စာဂုမဂ္ဂဉာဏသဒ်ါတေဟိ ဝေဒဒဟိ ဝေဒန္တဂူ–ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း ထိုထိုသို့သောအဇ္ဈာနတို့၌ ဝတ္တိစ္ဆာအလျောက် အဘိဓာနကို ဝိသေသန၊ အဘိဓေယျကို ဝိသေသျဿဝါရ်လည်းကောင်း၊ အဘိဓေယျကို ဝိသေသန၊အဘိဓာနကို ဝိသေသျဿဝါရ်လည်းကောင်း၊ ဖွင့်ကောင်းသည်ကို သိအပ်၏။ (နည်းပြုစကားတည်း။)

ဒယ်ဟေတုံ၊ ပေါင်းရ်ပြုတော်မူခြင်းငှာ။ ဝတ္ထုပိ၊ ဟောတော်မူပြီးရ်လည်း။

(၀၊) ဟောတော်မူပြီးဖြစ်ငြားသော်လည်း။

ကေဝလောတိ ကုသလဓမ္မေဟိ အသမ္မိဿော၊ တတော ဧဝ သကလော သုက္ကပက္ခော အနဝဇ္ဇတ္ထော။ (မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဋ္ဌိကာပဏမဝဂ်အဖွင့် (သံဋ္ဌီ ၂၊၄၆၉)ဤသံယုတ်ဋ္ဌိကာကို ထောက်၍သုဒ္ဓဿ-ကို အကြောင်းထား၍ သကလဿ-ကို အကျိုးထားပြီးလျှင် သုဒ္ဓဿ သကလဿဟု တရောတည်း ဖွင့်သော်လည်း သင့်ချေသေး၏။ ဤသို့ဖွင့်ခဲ့မူ သတ္တဝိရဟိတ ဘာဝေန သုဒ္ဓဿ သုဒ္ဓတ္တာသကလဿ”ဟုအနက် ပေးသင့်ချ၏။

အဝိဇ္ဇာဒိဝသေန သခ်ါရာဒိကဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော စ အဝိဇ္ဇာ နိရောဓာဒိဝသေန နိရောဓော စ ဟောတီတိ ယုဇ္ဇတိ ယော အယံ အတ္ထော ဘဂဝတာ ဝုတ္တော၊ သဗ္ဗာကာရေန ဧတ မတ္တံ ဝိဒိတ္ဝာ။

ဝိဒိတေ-ကိုထောက်၍ ဝိဒိတ္ဝာဌ် တ္ဝာပစ္စည်းကို အတိတ်ကာလ၌ သက်သည်ကို သိအပ်၏။ဆိုစကားမှန်၏။ ဝိဒိဂေ-သည် လကွဏ သတ္တမီတည်း။ လက္ခဏသတ္တမီ ဟူသမျှသည် အတိတ်ချည်းတည်း။

သောမနဿယုတ္တဉာဏသမ္ပယုတ္တောနံ၊ သောမနဿဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော ဉာဏ်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ တစ်နည်းကား ဉဒါနဿ၏။ သောမနဿယုတ္တဉာဏ သမ္ပယုတ္တောနံ သောမနဿယုတ္တဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံဟု ဆက်၊ ကြောင့်။ တစ်နည်းကား သောမနဿယုတ္တဉာဏသမ္ပယုတ္တောနံ၊ သောမနဿဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သောဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ တစ်နည်းကား ဉဒါနဿ၏။ သောမနဿယုတ္တဉာဏသမ္ပယုတ္တောနံ၊ သောမနဿယုတ္တဉာဏသမ္ပယုတ္တာနံဟု ဆက်၊ ကြောင့်။ သောမနဿာ၊

သောမနဿဝေဒနာ၏။ ဝါစာနိစ္ဆာရဏော၊ယဒါဟဝေအစရှိသော စကားတော်ကို မြွက်တော်မူထု၌။ မူလကာရဏတ္တာ၊အကြောင်းရင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒါနုံ၊ စမ်းမြောက်တော်မူသောအားဖြင့် မြွက်တော်မူအပ်သော စကားတော်ကို။ အဘ္ဘနော၊ကိုယ်တော်၏။ မုခတော၊ခံတွင်းတော်မှ။ ဗဟိ၊အပသို့။ ဥဒါနေသိ ဥအာနေသိ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ အာနေသိ ထုတ်တော်မူ၍ ဆောင်တော်မူပြီ။ အတ္တမန ဝါစံ၊ဝမ်းမြောက်တော် မူခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော စကားတော်ကို။ အတ္တနော၊ကိုယ်တော်၏။မုခတော၊ခံတွင်းတော်မှ။ဗဟိ၊အပသို့၊နိစ္ဆာရေသိ၊ထုတ်စေတော်မူပြီ။ဝါ။ ထုတ်စေတော်မူပြီ။ဝါ၊မြွက်တော်မူပြီ။ဤတို အယံ အဓိပ္ပါယော၊ သည်။ ဝုတ္တံ စုံတွော၊ သည်။ဟောတော်၏။

မူလကာရဏတ္တာ-ဟူသော အကြောင်းသည် ဥဒါနုံ-၌ အကြောင်းတည်း။ ထိုဥဒါနုံ ပုဒ်ကို အတ္တမနဝါစံ-ဟု ဖွင့်ရကား "ဥဒိယတေ မောဒိယတေ ဥဒါနုံ" ဟု ဘာဝသာဓန ဝစနတ္ထပြုပြီးလျှင် "ဥဒါနေန စတ္တာပ္ပဝစနုံ ဥဒါနုံ"ဟု ဝတ္တုမ္မ တဒ္ဓိတ် ပြုရသည်ကို သိအပ်၏။

ဥဒမောဒေ ကီဠာယဉ္စ။ဥဒတိ၊ဥဒါနုံ။ဥဒဂ္ဂေါ။ဥဒါနေနဒ္ဓေန ဥဒါနုံ။ဥဒဂ္ဂေါတိ ဆဠ္ဘာတသောမနဿော (ဓာတုမာလာ-၉၃)။ ဤမှာ ကီဠာ-မဆုံင်။ မောဒ သာဆိုင် သတည်း။

အာဟောတု ကိံ ကိ မုဒါဟု၊ ဝိကပ္ပေ ကိုမုတောဒ စ။ ဂါထာနုစ်ပါဒ (အာဘိဓာန်အဗျဝဂ်။(၁၁၃၇)ကိမုတဥဒ။(အာဘိဓာန်ဋီကာ)။မုမောယမောဒကာ ပေါတံ။သမ္ဗဟတ္ထော ဏော၊ ဤမှာမဆိုင်(အာဘိဓာန် ဋီကာ၊၁၁၃၇)

နိစ္ဆာရေသိ-၌ နိရှေးရှိသော ထရဓာတ်သည် ထရ=သန္တရဏေ- ဟု လာရှိသော ဖြန့်ခြင်းဟူသော သန္တရဏ အနက်မှတစ်ပါး နိ-ဟူသော ဥပသာရ ပုဒ်၏ နိဂုမန အနက်ကို ထုန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဤအရာ၌ နိဂုမန အနက်ကိုဟောသတည်း။ဆမ္ဘိတတ္ထံ-ပုဒ်၌ ထ-ကိုဆ-ပြုရသကဲ့သို့ ထကို-ဆပြု တ-ကိုစပြု ဓာတ္ဟိ-စသော သုတ်ဖြင့် ဏောပစ္စည်းသက်၁။

၁။နိစ္ဆာရေသိ--ကို နိပုဗ္ဗ စရ=ဂတိယံ ဓာတ်တည်၊နိကား နိကွာမနတ္ထတည်း၊အဇ္ဈတ္တနိ၊ ဤ ပ်ဘတ်၊သ အာဂုံ၊ရ ဿပြု၊ကာရိုက် ဏောပစ္စည်း၊ ဒေါဓသ စ ဖြင့်၊စကို ဆပြု၊ ဝဂ္ဂေသုတ် အာသဒိသဒ္ဒေဘော်ပြု၊ဝုဒ္ဓိ ပြု၊ ပြီး၏။ ဤကား ရူပသိဒ္ဓိကျမ်းလာ ရှုပ်ပြီး ပုံတည်း နိတိသုတ္တ ၁၂၃—သုတ်ဖြင့်လည်း တစ်နည်းပြီးနိုင်သေး၏။

ပီတိဝစနန္တိ ပီတိသမင်္ဂဘာနံ ဝစနံ ယံ ဟိ ဝစနံ ပဋိဂ္ဂါဟက နိရပေက္ခံကေဝလံ ဥဋ္ဌာဏယ ပီတိယာဝသေန သရသတော သဟသာဝ မုခတော နိစ္ဆရတိ၊ တံ ဣမ ဥဒါနန္တိ အဓိပ္ပေတံ။တေနာဟ ယံ ပီတိဝစနံ ဟဒယံ ဂဟေတုံ နု သက္ကောတိတိအာဒိ၊သုတ်သီလက္ခန်ဒီကာဟောင်း သာမည ဖလသုတ် အဖွင့် (၂၁၂)။ ယသ္မိံ ဟဝေကာလေ၌ ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာလာရှိတိုင်း တေရသကဏ်ဍီကာ၌ယဒါ ဟဝေတိ စ္ဆေ ဟဝေတိ ဗျတ္တန္တိဣမသ္မိံ အဿ နိပါတော-ဖွင့်သည်အားလျော်စွာ"ဟဝေ၊ထင်ရှားစွာ"ဟု အနက်ပေး။ ဤသို့ အနက်ပေးရသောကြောင့်ပါတုဘဝန္တိ-၌ ပါတု-သဒ္ဒါ အနက်မရှိသတည်း။ နောက်နည်း၌ ပါတုသဒ္ဒါသည် အာဝီအနက်ဟောတည်း။

သမ္မုခါ တုဝိ ပါတုစ၊ အဘိဓာန်အဗျယဝဂ် (၁၁၅၇)

ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားစွာဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းဟူသည် ထင်ရှားခြင်းပင်တည်း။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌"ပါတုဘဝန္တိတိ ပကာသန္တိ"ဟု မိန့်သတည်း။ ပကာသန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ ဤနောက်နည်း၌ ဟဝေသဒ္ဒါ အနက်မရှိဖြစ်သတည်း။ ဟဝေဤတိ ပဒပူရဏော။ ဟဝေ ကေ ဘောန္တော သမဏဗြဟ္မဏာ (၃၇၆-နှာ) ဟဝေ ဤတို့ ကဲ့သ့ထို့ပေ။ ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ။ (သဒ္ဒနီတိခကုပဒမာလာ (၃၇၈)။ အညဒတ္ထုတော။

တတ္ထေ ကလေ ကာ သက္ကုဏာ-ဒ္ဒါ ကာမံ ဇာတု ဝေ ဟဝေ။ (အဘိဓာန်အဗျယဝဂ် (၁၁၄၀)။ ဤသဒ္ဒနီတိနှင့် အဘိဓာန်၌ လာရှိသော စကားနှင့်အညီ "ဟဝေ ကော်သေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏" ဟူ၍လည်း အနက်ပေးသင့်သေး၏။

တေရသကဏ်ဍီကာကေစိဝါဒ၌ "အာဟဝေ၊စစ်ထိုးခြင်းငှာ"ဟု အနက်ပေး။အာဇိတ္ထိ အာဟဝေါယုဒ္ဓ၊(အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်) (၃၉၉) အာဟုယျဓန္တိ အသို့ ယောဓာတိ အာဟဝေါ။ဟု သဒ္ဒေါ။ အ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။ ဤသို့အဓိကရဏသာဓနပြုပြီးလျှင် ဘာဝပွဓာန်ဖြစ်၍ စစ်ထိုးခြင်းကြိယာကို ယူရမည်။ ဤသို့ ယူမှ သာပဇ္ဇံ ယုဒ္ဓေ-ဟူသောစကားရင်း(အဘိဓာန်ဋီကာ ၃၉၉) နှင့်လည်းကောင်း၊ သင်္ဂီ မော သမွဟာဓောစ-ဟူသော အဘိဓာန် စကားနှင့်လည်းကောင်း၊ညီညွတ်အံ့သတည်း။

ဗြာဟ္မဏာ ဒါတုံ ဗာဟိတပါပါသာ-ဟူသောစကား၌ ဗြာဟ္မ-ကို ဗစဟိတ-ဖွင့်သတည်း။အားကို ပါပဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ ဗာဟိတပုဒ်သည်လည်း ဗာဓ-

ဓာတ် တ-ပစ္စည်း၊ က္ခ-အာဂုမ်ဖြင့်ပြီးသတည်း။ သာဟုပုဒ်ကဲ့သို့ ဒန္တဇ ၎တုတ္ထ-ကဲ့ရာ ဓ-ကို ကဏ္ဍဇ ဟ-ပြု။ ဗာဓ· ဓာတ်သည် ဗာဓဝိလောင်္ဂနေ (နိတိဓာတု-၁၀၈)ဟူသည်နှင့်အညီ ဝိလောင်္ဂန· အနက်ဟောတည်း။ ဝိလောင်္ဂန-ဟူသည် မွေ့နှောက်ခြင်းတည်း။ မွေ့နှောက်ခြင်းဟူသည် ဖွက်ဆိုးခြင်းတည်း။ ဒုဏ-သဒ္ဒါသည် ဒုကမာတိကာ၌ လာရှိသော သရဏဟူသောပုဒ်၌ ရဏသဒ္ဒါကဲ့သို့ ဆုဂ-အစရှိသော ကိလေသာတို့ကိုဟောသတည်း။အဏ-ဓာတ်နှင့် ရဏဓာတ်သည် အဏ ရဏ ဝဏ ဘဏ မဏ ကဏ သဒ္ဒေဟု ဓာတုမာလာ(၁၉)၌ လာရှိသည်နှင့်အညီ သဒ္ဒဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အဏသဒ္ဒါကို အဋ္ဌသာလိနီဒုက မာတိကာ ပဋ္ဌိဒုက်တို့တွင် သရဏဒုက်အဖွင့်(အဘိ-ဋ္ဌ၊၁၊ ၉၃)လာ ရဏန္တိ ဧတေဟိတိ ရဏာ ယေ ဟိ အဘိဘူတာ သတ္ထာ နာနုပ္ပကာရေန ကဒ္ဒန်တိ ပရိဒေဝန္တိ၊ တေသံ ရာဂါဒီနံ ဧတံ အဓိဝစနံ ဟူသောစကားကိုမှီး၍ "အဏန္တိ ဧတေ-ဟိတိ အဏာ" ဟုဝိဂြိုဟ်ပြုပြီးလျှင် ရာဂ အစရှိကုန်သော ကိလေသာ တို့ကို ကောက်ယူအပ်ကုန်၏။ ဗာဓေတဗ္ဗာ ဝိလောဠေတဗ္ဗာ ဟိ သိတိတဗ္ဗာတိဗာဟိ တာ။ ဗာဟိတာအဏာရာဂါဒယောပါပါဓေတုခိဏာသဝေနာတိပြာဟွဏော-ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုအပ်၏။ဗာဟိတ-ပုဒ်ကို ပြာဟွ-ပြု။ တစ်နည်းကား ဤဗာဟ်တပါပသ-ဟူသောစကားဖြင့် ဆုဂါဒယော ပါ၊ပေ ဗာဓေတိ ဝိလောဠေတိ ဟိ သတိတိ ပြာဟွဏော"ဟူသော ဝိဂြိုဟ်ကိုပြသတည်း။ ဗာဓ-ကို ပြာဟွ-ပြု၊။ ယုပစ္စည်းကို အဏပြု။

အထ၊ ထိုသို့ ဗောဓိပက္ခိယတရား ထင်ရှားဖြစ်သောအခါ၌။ (ဝါ) အရိယသစ္စာတရားလေးပါးထင်ရှားဖြစ်သောအခါ၌။

ဝပယန္တိ-၌ ဝိရွေး အပရွေးရှိသော ဣဓာတ် ဓောတ် အယဓာတ်တည်း၊ ဝိ-ကား အနက်မရှိ။ တစ်နည်းကား ဝ-ကား အာဂုမ်။ အပဥ္ဉပသာရပုဒ်၏ အပ ဂမန အနက်ကို ထွန်းပြခြင်းကြောင့် အပဂမန- အနက်ဟောထည်းဟု သိစေ ခြင်းငှာ ဝပယန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ-ဟု ဖွင့်သတည်း။

ကသ္မာ ယတော-အစရှိသော စကားဖြင့် ပါဠိတော်၌ ယတော အစရှိသော စကား၏ ဝပယန္တိ-ဟူသောစကား၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ထင်စေသတည်း။ ကသ္မာ ပဝယန္တိ အဟဂစ္ဆန္တိ နိရုဇ္ဈန္တိတိ ပုစ္ဆာယ သတိ ယတော။ပ။ ဧမ္မန္တိ အာဟ- ဟုဆိုလိုသတည်း။

ယသ္မာ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။တသ္မာ၊ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဣတိ အယံ တာသာဒါနသာအတ္ထော။

၂။ တေမတ္ထံ ဝိဒိတ္ဝာတိ ယ္ဝာယံ အင်္ဂါဒိဝသေနာတိအာဒိနာ ဝုတ္တေ တသ္မိံ အတ္ထေ ဝိဒိတေ။ ။ယေဘုယ္ယေန ဝုတ္တပ္ပကာရံ။ စတုတ္ထ-ပဒကာရ ဝုတ္တပ္ပကာရ-မဟုတ်။ ဝိဒ=ဉာဏေ။ ဝိဒတိ(ဘူဝါဒိ။၁၀၃) ဝိဒ=လာဘေ။ ဝိန္ဒတိ၊ (ရုဓာဒိ၊၂၁၅)ဝိဒ=သတ္တာယံ။ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒိဝါဒိ(၂၂၇)။ ဝိဒ=လာဘေ။ ဝေဒေတိ။ ဝေဒယတိ။ (စုရာဒိ။၃၁၂)ဝိဒစေဟ နဝချာနနံဝါသေသု။ စေတနာ သညာဏံ(စုရာဒိ-၃၁၂)ဤအရာ၌ ဝိဒဓာတ်သည် ဘူဝါဒိဂဏိက ဓာတ်ဖြစ်၍ ဉာဏအနက်ကို ဟောသတည်း ဟုသိစေခြင်းငှာ ဇာညာသိ-ဟု အဝေဒိ-ကို ဖွင့်သတည်း။ ဉ=အဝ ဗောဓနေ(၅၀)။ဉ=မာရဏ တောသန နိသာနေသု (၅၁) ဤအရာ၌ ဉဓာတ်သည် အဝဗောဓနအနက် ဟောတည်း။ အဝဗောဓန ဟူသည် ပဋိဝိဇ္ဈနတည်း ဟုသိစေခြင်းငှာ ပဋိဝိဇ္ဈ-ဟုအညာသိ-ကို ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။ ဝပယန္တိ ဣတိ အယံ သခေ်ပတ္ထော။

၃။ သမုဒယ နိရောဓ သခ်ါတော-ဒ္ဒ် သမုဒယ-ကို ကိစ္စဝသေနနှင့် နိရောဓကို အာရမ္မဏ ကိရိယာယနှင့် စပ်၍ အနက်ကိုယူ။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဒ္ဒ် "သမုဒယော ကိစ္စဝသေန နိရောဓောအာရမ္မဏက်ရိယာယ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဝိဓူပယံဒ္ဒ် ဝိပူဗ္ဗ ဓူ-ဓာတ်။ဓူ-ဝိဓူနနေ။ဏာဝယယပစ္စည်းသက်။ ဏ အနုဗာန်ကို ချေ။ ဥိမ့နောက်ဖြစ်သော အာကိုချေ။ အန္တပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသတည်း ဟုပြလို၍ ဝိဓူပယံကို ဝိဓူပယန္တော ဟုဖွင့်ဆိုတည်း။ ဓူဓာတ်သည် ဝိဓူနန အနက်ဟောတည်း။ ဝိဓူနန-ဟူသည် ဝိဓမနတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဝိဓမေန္တော ဟု ဖွင့်သတည်း။ ဓမဓာတ်သည် ဓမ=သဒ္ဒဂို သံယောဂေသု(နိတိဓာတုဂဏ ၂) ဟု မိန့်အပ်သော သဒ္ဒအနက် အဂို သံယောဂအနက်တို့ကို ဤအရာ၌မဟော။ ဝိ-ရှေးရှိ၍ ဝိ-သည် ဝိယောဂအနက်ကိုထွန်းသောကြောင့် ဝိယောဂအနက်ကို ဟောသတည်း။ ဝိယောဂ-ဟူသည် ဤအရာ၌ကင်းစေခြင်းတည်း။ကင်းစေခြင်းဟူသည် ဤအရာ၌ဖျက်ဆီးခြင်းဟု သိစေခြင်းငှါ ဝိဒ္ဓံသေန္တော-ဟု ဖွင့်သတည်း။

ဗောဓိပက္ခိယသခ်ါတေဟိ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ဝါ။ တိဋ္ဌတိ။ ဤတိ အယံ သခေ်ပတ္ထော။ ဤသို့အနက်ပေး။

တဿတ္ထော။ပ။ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ။တတြာယံ သခေ်ပတ္ထော။ပ။ကခ်ါ ဝပယန္တီတိ။ တတြာပါယံ သခေ်ပတ္ထော။ပ။တိဋ္ဌတီတိ ဟူ၍ ဥဒါန်းသုံးဂါထာဒ္ဒ် အနက်အသီး အသီးဖြစ်ရာဒ္ဒ် လဒ္ဓဂုဏ်ကိုပြလိုရကား ဝေမေတ္တ-အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

တံ ဝစနံ၊ကို။ သတ္တာဟာဿ၊ ဝိမုတ္တိသုခကို ခံစားတော်မူသည်ဖြစ်၍နေတော်မူရာ ပထမသတ္တာဟ–ကို။အစ္စယေန။ လွန်ခါနီးအခါ၌။ သမ်ိပူဇစာရတည်း။ ထို အစ္စယေနကိုဆင့်၍ သွေ့ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟ်ဿာမိတိ–ဟု ဖွင့်သတည်း။

သွေ့၊နက်ဖြန်၌။အာသနာ၊မှ။ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ထတော့အံ့။ကြွတိ၊ကျိသို့။ ဝတ္တ-ပ္ပကွဏ္ဍေ၊ဆိုသင့်ဆိုထိုက်သောခဏ၌။ ကျိသို့ အနက်ပေးရသည်ကို။ ကြွဒါနိ အပ္ပ-နာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ ကြွဒါနိ အပ္ပနာသခ်ိတော လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တိ ဝတ္တပ္ပကွဏ္ဍေ ဟူသော အာဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ (၂၇၂၃)လာ ကမ္မဋ္ဌာန သင်္ဂဟအဖွင့်စကား ယော သာမဏေရော သမ္ပုဏ္ဏဝိဿတိဝဿော သွေ့ ဥဒ္ဒေ-သံ လဘိဿတိတိ ဝတ္တပ္ပော အဇ္ဇ သော ဥပသမ္ပန္နော ဟောတိ–ဟူသော ဝိန-ယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ သေနာသနက္ခန္ဓက ကထာ ဝဏ္ဏနာ(၂၊၃၁၇)လာ ကျိစကား တို့ကို ထောက်ထား၍ သိဒ္ဓေ။ အာဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ ဆရာနှင့် ဝိနိယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာဆရာသည် သာရတ္ထဒီပနီဆရာ၏ တပည့်ချည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းဦးအစ၌ အသီးသီးသာရတ္ထဒီပနီဆရာကို ရှိခိုးကြသတည်း။ ထည့်ပုဒ် ဝတ္ထပ္ပကွဏေ–ကိုဆင့်၍ဝုတ်ဟု ဖွင့်သတည်း။

တစ်နည်းကား “သွေ့၊ ၌။ အာသနာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ၊ အံ့။ ကြွတိ မနသိကရဏတော၊ ကျိသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူခြင်းကြောင့်။ (ဝါ) ကျိသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူခြင်း အရင်းခံရှိသောကြောင့်။ (ဥပ္ပါဒိတ၌စပ်) ဝုဋ္ဌဟိဿာမိတိ၊ အံ့ဟူ၍”ဟု အာကာရအနက်ပေး၍ ဥပ္ပါဒိတနှင့် မစပ်လင့်။ ဥပ္ပါဒိဘ၌ အာကာရကား “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ ။ပ။ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယတ္တော အသေသဝိရာဂနိရောဓော ။ပ။ နိရောဓော ဟောတိတိ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ ။ပ။ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာ-ယတ္တော အသေသဝိရာဂနိရောဓော သင်္ခါရနိရောဓော။ပ။ နိရောဓော ဟောတိ တိ” ဟူသတည်း။ ဥဒါန်းပါဠိတော်ကို ထောက်သတည်း။

ဟိ သစ္စံ မှန်၏။ တစ်နည်းကား။ ဟိ ယသ္မာ၊ကြောင့်။တဒါ၊ ထိုဥဋ္ဌအခါ၌။ ဘဂဝါ၊သည်။ (ကျိတဒါနှင့် ဘဂဝါကို မနသာကာသိဒ္ဓ်စပ်)။ ယာ ပစ္စယာ-ကာရ ပဇာနနာ စ၊ အကြင်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိတော်မူခြင်း၏လည်းကောင်း။ ပစ္စယကွယာဓိဂမာ စ၊ အကြောင်းဟရူးတို့၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း သိခြင်း၏ လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတာ ပစ္စယက္ခယာ အဝေဗောဓနု-ဘဝဝဒီပကံ–ဟု မ်ိန့်အပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ ကျိသို့ အနက်ပေးသတည်း။

ဤပစ္စယာကာရ ပဇာနနာဿ စ ပစ္စယက္ခယာဓိဂမဿ စ-ဟူသော စကားကို မိဂပဒဝလဉ္ဇန နည်းအားဖြင့် မိန့်တော်မူရကား အလယ်ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကိုလည်း ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ၌ ဥဒါန်း-ပါဠိတော်လာတဲ့ဒေံ ဘဂဝတာ ပဌမံ ပစ္စယာကာရ ပဇာနနာဿ ဒုတိယံ ပစ္စယက္ခယာဓိဂမဿ တတိယံ အရိယမဂ္ဂဿ အာနုဘာဝ-ပကာသနာနိ-(ဥဒါန-၌၊ ၄၆)ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ ဤအဋ္ဌကထာ၌ မိဂပဒ-ဝလဉ္ဇနနည်းအားဖြင့် မိန့်ဆော်မူအပ်သောကြောင့် အရိယမဂ္ဂဿ အာနုဘာဝ ဒီပိကာ ပစ္ဆိမာ ကော ဥဒါနဂါထာ-ဟူသော စကားကို လည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမယာမဉ္ဇ-၏ နောက်၌ အနုလောမ ပဋိလောမကော ဋ္ဌသာ ပစ္ဆိမယာမဉ္ဇ-ဟူသောစကားကိုလည်းကောင်း သိအပ်၏။

ဝသေန-ပုဒ်ကို မနသာကာသိ-၌ စပ်ရမည်။ ဧကေကမေဝ ကော ဋ္ဌာသံ-အရကား အနုလုံနှင့် ပဋိလုံသာတည်း။ ပထမယာမ်၌ အနုလုံ၊ ပစ္ဆိမယာမ်၌ ပဋိလုံ ဤသို့နှလုံးသွင်းတော်မူသတည်း။ အနုလုံပဋ်လုံ အစုံမဟုတ်။ ထိုအနုလုံ ပဋိလုံအစုံကို ဧကေကမေဝ-၌ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ကန့်သတည်း။

မနသိ-၌။ အကာသိ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရတ္တိ၊ ၌။ ဥပ္ပါဒိတမနသိ-ကာရံ-ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။ပန၊ အဖို့တပါးကို ဆိုဦးအံ့။ ဣဓ မဟာဝဂ္ဂခန္ဓကေ၊ ၌။ ။ဟ်ာ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဥဂ္ဂစ္ဆိဿတိတိ ဝတ္တာဗ္ဗကာလေ။ ။တတော ပရံ၊ ၌။(သမ္ပတ္တာယ၌စပ်) တံ ဒိဝသံ၊ ထိုကဆုန်လပြည့်ဓနုကို။ ဥဒါနေသိ၊ ၏။ တသ္မာ ပါဋိပဒရတ္တိယာ ဧဝံ မနသာ-ကာသိတိ ဉာယတိ။

ဣတိ ပါဋိပဒရတ္တိယာ-အစရှိသော စကားသည်။ ဣဓ ပန ပါဋိပဒရတ္တိယာ ဧဝံ မနသာ ကာသိ-၏ လဒ္ဓဝုဏ်စကားတည်း။ ဣတိ တသ္မာ ပါဋိပဒရတ္တိယာ ဧဝံ မနသိကရဏတော။ ။မနသိ၊ ၌။ ကတ္တာ၊ ပြုပြီး၍။(ဝိတိနာမေသိ၌စပ်)။ ဗောဓိရုက္ခမူလေ သတ္တာဟံ ကေပလ္လကေန နိသဇ္ဇိတိ၊ ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သဒ္ဒိတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။ တံဝုတ္တသတ္တာဟံ၊ ကို။ တတ္ထေဝ ဗောဓိရုက္ခမူလေ၊ ၌။ ဝိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒနေန၊ ဖြင့်။ ဝိတိနာမေသိ၊ လွန်တော်မူစေပြီ။

ဣဓ ပန ပါဋိပဒရတ္တိယာ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍ ပါဋိတော် အထ ခေါ ဘဂဝါ ရတ္တိယာ ဟူသောစကား၌ အထုက်တစ်ရက်နေ့ ပါဋိပဒရတ္တိ-ကို ရတ္တိ-ဟု ယူရမည်ကဲ့ သိအင်၏။

ဗောဓိကထာနိဋ္ဌိတာ။

စလင်းဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်

၄။ နဘဂဝါ-၌ နှ-ကို ဥပသက်မိန့်ယူ၏။ အာနန္ဒရမေဝ-ကို နှ ဥပသက်-မိ-၌စပ်။ နှ ဟဘ္ဘော-၌ နှ-ကို ဟောတိန့်ယူ၏။ ။ထွေ ဘုတ္တာ သယတီတိ ဝစနေ။ ဣခါပိတိ ဣမသ္မိံ အထ ခေါ ဘဂဝါ သတ္တာဟာဿာတိအာဒိဝစနေပိ။ နှ-ကို နှ ဟောတိ-ဟု ယူ၏။

ပါရမီနှံ၊ တို့၏။ ဗလာဓိဂမနဋ္ဌာနှံ၊ အားအစွမ်းကြောင့် ရအပ်သောအရပ် ဖြစ်သော။

ရတနဘူတာနှံ သတ္တန္နှံ ပကရဏာနှံ တတ္ထ စ အနုတ္တရဿ ဓမ္မရတနဿ သမ္မဿနေန တံ ဋ္ဌာနံ ရတနဿရုစေတိယံနှာမ ဇာတန္တိပိ ဝဒန္တိ။ ဇေတနေဝ အဋ္ဌသာလိနိယံ ရတနဿရုံနှာမ နှ ရတနမယံ ဇေဟံ။ သတ္တန္နှံ ပန ပကရဏာနှံ သမ္မသိတဋ္ဌာနံ ရတနဿရုန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။ ။ (တေရသကဏ်္ဍိကာ။ (၃၊ ၁၄၄)။ ဤစကားရပ်၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ဤအဋ္ဌကထာလာသည်အား လျော်စွာ ရတနာဖြင့်ပြီးသောကြောင့် ရတနဿရုစေတိယ မည်သည်ဖြစ်၏ဟူ၍လည်း ဆိုကြကုန်၏-ဟူသောအနက်ကို ပေါင်းသတည်း။ အဋ္ဌသာလိနီစကား၌ "ရဘနဿရုံနှာမ၊ မည်သည်ကား။ သတ္တရတနမယံ၊ သော။ ဇေဟံ ဝေ၊ သည်သာလျှင်။ နှ၊ မဟုတ်။ (ဇေဟ်၌ဝေကျ) ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။

သတ္တန္နှံ-၌ ပန-သဒ္ဒါကျသဘည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်္ဍိကာ၌ သတ္တန္နှံ ပန-ဟု ပန-သဒ္ဒါနှင့်တကွ ဆိုသတည်း။

ဓမ္မရာဇနဘူတာနှံ၊ ကုန်သော။ သတ္တန္နှံ၊ ကုန်သော။ ပကရဏာနှံ၊ တို့ကို။ သမ္မသိတဋ္ဌာနမို့၊ သုံးသပ်ရာအရပ်သည်လည်း။ (ပိသဒ္ဒါကျသတည်း)။ ရတနဿရုံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏ ဟုအနက်ပေး။

ဤဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌ ရတနဿရုံ မာပယိ သုး၊ပ။ ဇာတ်-ဟူသောစကား ကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့်သာလျှင် မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားဖြင့် ဓမ္မရတနာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်းတို့ကို သုံးသပ်ရာ အပ်သည်လည်း ရတနာဿရုမည်၏ ဟူသော အနက်ကိုမှတ်သတည်း။ ဤသို့ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာစကား ဥပလက္ခဏနည်း ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ဖြစ်သော်လည်းကောင်း အချင်းချင်း မဆန့်ကျင်ပြီ။

တစ်နည်းကား ဤဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌ ရတနာဃရကို နတ်တို့ဖန်ဆင်းရသည်ဟု ဒေသကဖြစ်တော်မူသော ဘုရားရှင်ကို ချီးမွမ်းသောအားဖြင့် မိန့်သတည်း။ အဋ္ဌသာလိနီ၌ကား ဒေသေတဇဖြစ်သော တရားတော်ကို ချီးမွမ်းသောအားဖြင့် မိန့်သတည်း။ ဤသို့ ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်သတည်း။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် အဋ္ဌသာလိနီမှာ ဂေဟံ-ဠှ ဧဝ-ကျေန်မရှိပြီ။သမ္မသိတဋ္ဌာနံ-ဠှလည်း ပိ-သဒ္ဒါ ကျေရန်မရှိပြီ။ဤနှစ်နည်းအလိုအားဖြင့် နှစ်ပါးသော ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာလာ စကားသည် အရှင်မဟာပုဒ္ဓဃောသ စကားချည်းတည်း။

တစ်နည်းကား ဝိနည်းအဋ္ဌကထာလာ စကားကို ဝိနယဓရ မထေရ်တို့၏ အလိုအားဖြင့် မိန့်သတည်း။ အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာလာ စကားကို အာဘင်္ဓမ္မိက မထေရ်တို့၏ အလိုအားဖြင့် မိန့်သတည်း ။ ဤနည်း အလိုအားဖြင့်လည်း ဂေဟံ-ဠှ ဧဝ-ကျေရန် မရှိပြီ။သမ္မသိတဋ္ဌာနံ-ဠှလည်း ပိ-သဒ္ဒါ ကျေရန်မရှိပြီ။ ဤသည်ကား ငါ၏စကားတည်း။

ဤအဘိဓမ္မာအလိုကား ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို သုံးသပ်ရာသည် ရတနာဃရမည်၏။ ဝိဂြိဟ်ကိုလည်း "သတ္တာပကဲရဏသင်္ခါ တံ ရတနံ ဂယှတိ ဇော်ထာတိ ရုတနဃရံ" ပြုလို၏။ ဝိနည်းအလိုကား "သုဝဏ္ဏရဇတာဒိနာ ကတံ ဃရံ ရတနဃရံ"ပြုလို၏။ စတုတ္ထ ပန သတ္တာဟော ပေါဓိတော ပစ္ဆိမုတ္တရဒိသာဘာဂေ ဒေဝတာ ရတနဃရံ မာပယိံသု၊ တတ္ထ ဘဂဝါ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒီတ္ထာ ။ပ။ ဂေဟံ၊ သတ္တန္နံ ပန ပကရဏာနံ သမ္မသိတဋ္ဌာနံ ရတနဃရန္တိ ဝုစ္စတိတိ။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ ဥဘောပေတေ ပရိယာယေန ယဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာ ဥဘယမ္ပေတံ ဂဟေတဗ္ဗမေဝဟု အပဒါန် အဋ္ဌကထာ၌(၁၊၉၂) လာသောအတိုင်းမဆန့်ကျင်စေမူ၍ ဆုံးဖြတ်အင်၏။ (အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိနိဒါန်းအဖွင့်။)

တတြာပိ အဇပါလနိဂြောဓော။ စမ္ဗံ အဘိမွေစမ္ဗံ။ ပေါဓိတော။ပ။ ဟောတ်-ကားသည် နာမံ ဥဒပါဒိ-၏ အခြားမဲ့၌ ရှိရမည်။ ပေါဓိတော။ပ။ ဟောတိ၏အခြားမဲ့၌ သတ္တာဟံ ဝိမုတ္တိသုခံ-အစရှိသောစကား ရှိရမည်၊ ထို စကား၏အခြားမဲ့၌ ဧဝံ နိသိန္နေ-စသောစကား ရှိရမည်။ ကားရှေ့နောက်ပြန်သတည်း။

ဟုံဟုန္တိ ကရောမန္တော ငိစရတိ--စကားဖြင့် "ဟုံဟုန္တိ ကရဏံ ဟုံဟုကော်။ ဟုံဟုကော် ဇာတိ သဘာဝေါ ယဿာဉ္စ ဟုံဟုက်ဇာတိရော--ဟူသောဝိဂြိုဟ်

ကို ပြသတည်း။ ဗဟုနဒိကော--ဠ်ကဲ့သို့ သမာသ်ပုဒ်၏အဆုံးဠ် ကပစ္စည်းသက် (ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကတာယ--ကို ပါပမ္မယုတ္တောဋ္ဌစပ်)။

နပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်မခံသင့်။ မဂ္ဂဇြဟ္မစရိယဿ--အစဲရှိသော စကားဖြင့် အနုတ္ထကိုသာပြသည်၊ ဝစနတ္ထပြုသော် ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ဝစနတ္ထပြုရမည်။ဟုံဟု-ကံ်ာရပ္ပဟာနေန--ဖြင့် နတ္ထိ ဟုံဟုက်ာရော ဣမဿာတိ နိဟုံဟုကေ်ာ--ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း။ နိ--သည် ဝိယောဂအနက်ဟောတည်း။ ကသာဝေါ ဝိယာဘိ ကသာဝေါ ဏာဝေါ။ အဖန်ရေသည် အာတ်စသည်တို့ဠ် ကပ်ငြိသကဲ့သို့ ဏာဂသည်လည်း ရူပါရုံစသည်တို့ဠ် တပ်စွဲမ်းကပ်ငြိတတ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဏာဂါဒိကသာဝါဘာဝေန--ဟု မိန့်သတည်း။

ဝေဒဟိ၊ မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့်။ အန္တံဝါ၊ သင်္ခါရတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ လည်းကောင်း။ ဝေဒါနံ၊ မဂ်ဉာဏ်တို့၏။ အန္တံဝါ၊ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ လည်းကောင်း။ ဂတတ္တာ၊ အာရုံပြုခြင်း မိမိသန္တာန်ဠ် ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆောက်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

နိဗ္ဗာန်သို့အာရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မိမိသန္တာန်ဠ် ဖြစ်စေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆောက်တော်မူသတည်း။

အန္တိန် နိဗ္ဗာနံ။ ဝေဒါနံ ဝါ အန္တိန် မဂ္ဂဉာဏ် ဝါ အန္တဘူတံ အရဟတ္တ ဖလံ(ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာ)။ ခီဏာသဝဇြဟ္မဆေနာ၊သည်။ မဂ္ဂ_ဟ္မစရိယဿ ၏။ ဝုသိတတ္တာ၊ ကျင့်သုံးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

ဤစကားရပ်ဖြင့် "ဝုသိဘံ မဂ္ဂသခ်္ခါတံ ဗြဟ္မစရိယံ ဧတေနာတိ ဝုသိဘမဂ္ဂ ဗြဟ္မစရိယော" ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း။

လောကသန္နိဝါသေ၊ ပေါင်းဆုံ အညီအညွတ်လာ၍ နေရာ ဩကာသ လောကဠ်။

လောကသန္နိဝါသေတိ လောကော ယေဝ သံဂမေ သမာဂမေ နိဝါသနဋ္ဌေန လောကသန္နိဝါသော သတ္တာကရော။ (အဋ္ဌက အင်္ဂုတ္တရဋီကာ ၃၊၂၁၅) သတ္တာကရော၊ သတ္တဝါတို့၏ တည်ရာ ဩကာသလောကကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

အဇပါလကထာ နိဋ္ဌိတာ

၁။ သတ္တနိကာယော(ဆဋ္ဌမ္ပိ)

မူစလိန္ဒကထာ

ပါဠိတော်၌ မူဒ္ဓဇပဌမကွဆုဋ္ဌ ဝယ် ကဇ္ဇဇ အ ရဿနှင့် သတ္တာဟဝဋ္ဋလိကာ-ဟုရှိ၏။ အဋ္ဌကထာအချို့စာ၌ ဤအတူပင်ရှိ၏။ အချို့စာ၌ ဒန္တဇတတိယကွဆုဒ္ဒ-ဝယ် အရဿနှင့် သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာ ဟုရှိ၏။ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာနိဿဂ်ိယပါစိတ် တတိယဝဂ်လာဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌လည်း ထိုအတူပင် သတ္တာဟဝဋ္ဋလိ သမယေ-ဟူ၍ လည်းကောင်း သတ္တာဟဝဒ္ဒလိသမယေ-ဟူ၍ လည်းကောင်းရှိ၏။ နိတ္တလံ ဝဋ္ဋံ ဝဋ္ဋုလံ။ (အဘိဓာန် ဝိသေသျာဓိနဝဂ် ၇၀၇)။ တက် ဝဋ္ဋုလေ၊ နိဂ္ဂတံ တလမသ္မာတိ နိတ္တလံ။ ဝဋ္ဋ ဝဋ္ဋနေ၊ ဝဋ္ဋံ။ လတာဒိ။ ဥလပစ္စယေ ဝဋ္ဋုလံ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ(၇၀၇)။ ဝဋ္ဋော ပရိဗ္ဗယေ ကမ္မာဒိကေ သော ဝဋ္ဋုလေ တိသု။ (အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထဒ္ဓ (၁၀၁၈)။ ဝဋ္ဋုလေ ပဗ္ဗဇ္ဇသဏ္ဌာနေ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။ ကောဒဏ္ဍော တိ ဝဋ္ဋုလဒဏ္ဍော ဓနုဝိကတိ။ (တေရသကဏ်ဋီကာ သေခိယ သိက္ခာပုဒ် ဆဋ္ဌဝဂ် နဇာဝဓုဓ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်(၃၊၁၀၀၈)။ ကောဒဏ္ဍော၊ ဒူးလေး။ ဒူးလေးသည် လည်၍ လုံးသော အရိုးရှိ သတည်း။ ဤသို့ အဘိဓာန် စာကိုယ် ဋီကာ တေရသကဏ်ဋီကာလာ စကား တို့ကို ဆောက်တား အားကိုး၍ မူဒ္ဓဇ ပဌမကွဆု ဒု-ဝယ် မူဒ္ဓဇ ဥအက္ခရနှင့် သတ္တာဟဝဋ္ဋုလိကာ-ပုဒ်အမှန် ဖြစ်ရာသတည်း။ ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌လည်း သတ္တာဟဝဋ္ဋုလိသမယေပုဒ်အမှန် ဖြစ်လေရာသတည်း။သတ္တာဟဝဋ္ဋုလိကာ၊ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးလည်၍ ဖြစ်သောမိုး ရွာခြင်းသည်” ဟုအနက်ပေး။အဋ္ဌကထာ၌လည်း “ဇဝိစ္ဆိန္နဝဋ္ဋိကာ၊မပြတ်မိုးရွာခြင်းသည်” ဟုအနက်ပေး။ထို့ကြောင့်ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၇၆)၌ ဝဋ္ဋုလိကာတို့ဝဋ္ဋယာ ဝေ ဣတ္ထိလိင်္ဂသေန နာမံ။ ယာစသတ္တာဟံပဝတ္တတ္တာ သတ္တာဟဝဋ္ဋုလိကာ၂’တိ ဝုတ္တာတိ အာဟ သတ္တာဟံ ဇဝိစ္ဆိန္နဝဋ္ဋိကာ အဟောသီတိ။ သိတဝါတေန ဒူသိတံ ဒိနမေတိသာ ဝဋ္ဋုလိကာယာတိ သီတဝါတဲ့ ဒုဒ္ဒိနံတိ အာဟ ဥဒကံ ပုသိတသမ္မိဿေနာတိ အာဒိ-ဟုမိန့်အပ်၏ ဝုဋ္ဌိသဒ္ဒါ မိုးရွာခြင်း အနက်ဟာတည်း ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ(၄၈)၌ ဝဿဥ္စ ဝဿနံ ဝုဋ္ဌိနာရိယံ-ဟုမိန့်အပ်၏ အဘိဓာန်ဋီကာ၌ တိကံ ဝုဋ္ဌိယံ ဝဿတိ သိဉ္စတိတိ ဝဿံ ဝဿသေစနေ ဇဝံ ဝဿန ဝုဋ္ဌိယော-ဟုဖွင့်အပ်၏ ဝိမတိဝိနောဒနီလာ သတ္တာဟံပဝတ္တတ္တာ ဟူသောစကားဖြင့် သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိပဝတ္တတိတိသတ္တာဟဝဋ္ဋုလိကာ-ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း ပါဠိတော်၌ “သတ္တာဟဝဋ္ဋုလိကာ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးလည်၍ဖြစ်သောမိုးလင်းရွာခြင်းသည်။သိတဝါတ ဒုဒ္ဒိန်၊

၁။ ဝဋ္ဋုလ(ဆဋ္ဌမူ)　　၂။ ဝဒ္ဒလိကာတို့(ဆဋ္ဌမူ)

ဖိုးပွဲလေကြမ်းဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သောနေ့ရှိသည်။ ဟောတီ ၏။"ဟု ပက တိကတ္တား ဝိကတိကတ္တား အနက်ပေး ဘေသင့် သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌လည်း သတ္တာဟဝန္ဒုလိယမယော၊ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးလည်၍ ဖြစ်သောမိုးရွာသောအခါ၌' ဟု အနက်ပေးဏှာဒိုမောဂ္ဂလာန်၌ (၁၉၂-ရှ)ဝတ္တဝတ္တနေ ဂုလောဝတ္တဝတ္ထိတိ-ဝတ္တုလော။ ပရိမဏ္ဍလော ဟုမိန့်ရကား မောဂ္ဂလာန်ဆရာအလိုအားဖြင့် ဒန္တဇ-ပဋမကွဇ္ဇာ-တာနှင့်ဝတ္တုလောဟုရှိရမည်။

ဥ သံယုတ်နှင့် မုဥ္ဆလိန္ဒဟု ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာဘို၌၌၏။ နိစုလော မုစလိန္ဒော စ။ နိပေါ ထ။ ။အဘိဓာန် အရညဝဂ်(၅၆၃)။ ။မုစလ သဒ်ာ စေတ၊ ဂ္ဂန္ဒော။ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။ ဤသို့ လာသောကြောင့် ဥသံယုတ် ကင်းလျက် မုစလိန္ဒဟု ရှိရမည်။

တဗဘာဝ မုစလိန္ဒ ရုက္ခဿ-အစရှိသော စကားဖြင့် သမီပူပစာရအားဖြင့် လေးထောင့်ကန်၏ မုစလိန္ဒမည်သည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း နဂါးမင်း၏ "မုစလိန္ဒေ နိဗ္ဗတ္တော မုစလိန္ဒော" ဟူသော ဝစနဿကြောင့် မုစလိန္ဒမည် သည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ တစ်နည်းကား ဌာန္ဒပစာရအားဖြင့် နဂါး မင်း၏ မုစလိန္ဒမည်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ပြသတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုဘုရား၌ ကျည်းပင်ရင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော အခါ၌။ ပဝတ္တာယ၊ သော။ သတ္တာဟ ဝန္ဒုလိကာယ၊ ၌။ ဥာဏမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ကိုဋ္ဌာပိနတ္ထိ၊ ရှင့်။

တေန ခေါ ပန သမယေန မဟာအကာလ မေဃော ဥဒပါဒိ။ သတ္တာဟ ဝန္ဒုလိကာ ဟူသော ပါဋ္ဌိတော်စကားရင်းကို ထောက်၍ တတ္ထပုဒ်ကို ဤသို့ အနက်ပေးသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ တေနခေါပနဿမယေန-၌ တ-ဖြင့် နိသီဒိ-ကြိယာကို သုံးသပ်ရသတည်း။ ပဝတ္တာယ-ဟု ထည့်သည်ကား ဥဒပါဒိ ကြိယာကိုထောက်၍ ထည့်သတ်သည်း။ ထိုစကားမှန်၏၊ သတ္တာဟဝန္ဒုလိကာ-ဟူသော ပုဒ်ကိုလည်း ဥဒပါဒိကြိယာ၌ စပ်ရသတည်း။

ဝိဒွံ-၌ ဝိဓ-ဓာတ်သည် ဝိဓ=ဝိဇ္ဈနေ။ ဝိဇ္ဈတိ။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ခဏ.ဝိဒ္ဓ ဟု မာတုမာလာ ဒီဝါဒီဂိုဏ်း (၂၃၁) ၌ လာသည်နှင့်အညီ ထိုးဖောက်ခြင်း.ဝိဇ္ဈန အနက်ဟောတည်း။ထိုးဖေါက်ခြင်းသည် အောက်ကို ထိုးဖောက်ခြင်း အုထက် ကို ထိုးဖေါက်ခြင်း အားဖြင့် နှစ်ပါ.အပြားရှိ၏။ ဤအရာ၌ အထက်ကို ထိုးဖေါက်ခြင်း အနက်ဟောတည်း။ အထက်ကို ထိုးဖေါက်ခြင်း ဟူသည်

အထက်ဖြစ်သော တိမ်တိုက်ဆိုးနှင်း အစရှိသော အညစ်အကြေး ကင်းခြင်းကြောင့် ထိုအထက်ဖြစ်သော အညစ်အကြေးကို ထိုးဖောက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းဓာည်း။ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် အထက်သို့ တက်ခြင်းကြောင့် ဝေးသကဲ့သို့ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဝိဒ္ဒန္တိ ဥပ္ပိဒ္ဒံ။ မေဃဝိဂမေန ဒူရီဘူတန္တိ အတ္ထော" ဟုအဋ္ဌကာဒ္ဒ်ဖွင့်တော်မူသတဲ့ည်း။ "ဒူရီဘူတံ၊ ဝေးသကဲ့သို့ဖြစ်၏" ဟု အနက်ပေး။ ဤအဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍ ပါဠိတော်၌ "ဝိဂတဝလာဟကံ ဝိဂတဝလာဟကတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပိဒ္ဒံ၊သော။ ဒေဝံ၊ကို" ဟုအနက်ပေး။

မေဃနှင့်ဝလာဟကသည် မိုးတိမ်၏ပရိယာယ်ချည်းတည်း။ မေဃော ဝလာဟကော ဒေဝေါ [အာဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ(၄၇)]။ ဥပ္ပိဒ္ဒေတိ ဒူရေ။ အဇ္ဇမဟိကာဒိဥပက္ကိလေသဝိဂမေန ဟိ အာကာသံ ဥတ္တုဂ်ံဝိယ ဒူရံ ဝိယ စ ခါယတိ။ တေနာဟ ဒူရီဘူတေတိ။ "ဥတ္တုဂ်ံဝိယစ၊ မြင့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း" ဟု အနက်ပေး။ [မူလပဏ္ဏာသဋီကာ၊ စတုတ္ထမဟာဝဂ်၊ မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ်၊ အဖွင့် (မ၊ဋီ၊၂၊၂၉၇)]။ ဥစ္စော တု ဥန္နတော တုဂ်ေါ။ ဥဒဂ္ဂေါစေဝ ဥစ္ဆိတော။ [အာဘိဓာန်အမြင့်ဟောပရိယာယ်-၇၀၈]။ တုဇိ ဟိ သာယံ ဖလနေစ၊ အ၊တုဂ်ေါ။ "ဟိ သာယံ၊ အထက်ဖြစ်သော အညစ်အကြေးစသည်ကို နှိပ်စက်ခြင်း၌။ (အာဘိဓာန်ဋီကာ)။ ဤအာဘိဓာန်ဋီကာတို့ကို ထောက်၍ မူလပဏ္ဏာသဋီကာ၌ "ဥတ္တုဂ်ံ ဝိယ စ၊ အထက်သို့မြင့်သကဲ့သို့လည်းကောင်းဟု အနက်ပေး။ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှည်သောနှာခေါင်းတော်ရှိသည်၏ အဖြစ်အည် တုဂ်နာသိကာမည်သတည်း။ ဤကိုထောက်၍လည်း တုဂ်-သဒ္ဒါ အမြင့်ဟော၏ အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ မူလပဏ္ဏာသဋီကာ၌မူကား ဥ-ရှေးရှိ၍ ဥတ္တုဂ်ံ ဝိယ–ဟု ရှိသတည်း။ ဝိဓ၊ ဝေဓနေ။ ဇေတ္ထာဘာဝေါ။ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ ဝိဒ္ဓံ။ ဝိမလံ။ [ကဉ္စဒိမောဂ္ဂလာန် ၉၉]။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးဖောက်တတ်၏။ တံ ဝိဝေကံ ဝါ ယံကိဉ္စိ ပဿိတမ္ဘံ နာမ အတ္ထိ။ တံ သမ္ဘံ ဝါ။ ။ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ အနာဂါမိမဂ် အရဟတ္တမဂ်တို့၏ ရှေးအပိုဒ်ဖြစ်သော မေတ္တာကို။

ဟိ ယသ္မာ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာစ ဣဓော အရဟတ္တဖလသုခတော ပရံ အတ္ထိရေကံ သုခံ နာမ ဟိ ယသ္မာ နတ္ထိ။ တသ္မာ စ အရဟတ္တံ ကထိတံ။

မုစလိန္ဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

စလင်းဝိနည်း (ဒု) ၁၈-ပ-မ-၈၈-စ

ရာဇာယတနကထာ

ပါစိနကောဏော၊ အရွှေတောင်ထောင့် အရပ်၌။

ရာဇာယတနံ ပါတလိ။ (ဝင်ဇုဒ္ဒိ)။ ပါဠလိကဏ္ဍဝန္တော စ [အဘိဓာန် အရညဝဂ် သံသတ်ပင်ပရိယာယ်-၅၅၉]။ပါဠလီ သိမ္မလိ ဇမ္ဗု။။(ဝိသုဒ္ဓိ၊၁၊၂၀၀)၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ လောကဝိဒူအာဖွင့်၌ သခွတ်ပင်ဟော ပါဠလိ-သဒ္ဒါ လာ၌ သတည်း။ ဝင်ဇုဒ္ဒိဋီကာ ဆရာအလိုအားဖြင့် သံသတ်ပင်နှင့် သခွတ်ပင် တစ်ခုခုသည် ရာဇာယတန မည်လေရာသတည်း။ မဟာဝင်ကိုမှီး၍ ရေးအပ်သော သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၁၇၅)လာ သမိဒ္ဓသုမနေန နာမရက္ခဒေဝပုတ္တေန ဆတ္တံကတ္ဝာ ဓာရိတရာဇာယတနော-စကားဖြင့် ထိုးပြု၍ လင်းလွန်းပင်ဖြင့် ရက္ခစိုး နတ်သားသည် ဘုရားရှင်ကို မိုးကြောင်းကိုမိန့်သည်နှင့် သံသတ်ပင်နှင့်သခွတ်ပင် တစ်ခုခုသည် ထိုးပြု၍မိုးခြင်းငှာ မလျော်ရကား လင်းလွန်းပင်သည် သံသတ်ပင်နှင့်သခွတ်ပင်မှ အသိုးအခြား တစ်ပါးသစ်ပင်ဟု မှတ်ယူအပ်၏။ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် အရညဝဂ် (၅၆၄)၌ ခိရိကာ ရာဇာယတနံ-ဟု ပါဠလိမှတစ်ပါး အသိုးအခြားမိန့်အပ်၏။

ရန်ကုန်မြို့ သိုက်တွင်းရကုန်း၌ ရွှေးမင်းတို့ လင်းလွန်းပင် စိုက်ပျိုးကြကုန်သတည်း။ ထိုလင်းလွန်းပင်သည် သံသတ်ပင်နှင့် သခွတ်ပင်မဟုတ်လေ။

ပရိဘုတ္တမတ္တဿေဝ သရီရကိစ္စံ အဟောသိ-စကား၌ သုံးဆောင်ကာမျှဖြင့် ကျင်ကြီးကျင်ငယ်သွားရခြင်းဖြင့် ကိုယ်တော်ကို သုတ်သင်ခြင်းကိစ္စဖြစ်ပြီးသည် ဟူလိုသတည်း။

တသ္မိံယေဝ ရုက္ခမူလေ၊ ထိုလင်းလွန်းပင်ရင်း၌သာလျှင်။

ဧဝံ ဥဂ္ဂတေ ။ပ။ ဘဂဝတိ-ဟူသောအခါပြု လက္ခဏာသတ္တမီ စကားဖြင့် ကတရေန သမယေန-ဟူသော ပုစ္ဆာစကားကို ဖြေသတည်း။ ဘဂဝတိ-၏ အခြားမဲ့၌ တေန ခေါ ပန သမယေန-စကားကို ဆိုသည်ကား ဧဝံ ဥဂ္ဂတေ။ပ။ ဘဂဝတိ-သည် တေန ခေါ ပန သမယေန-၏ အရ သမယ-ကိုပြသတဲ့သည်း ဟု ထင်ရှားပြခြင်းငှာ ဆိုသတည်း။

ဥက္ကလဇနပဒတော၊ ဥက္ကလဇနပုဒ်မှ (ထိုဇနပုဒ်သည် ယခုကာလ ရန်ကုန်မြို့ကြီးဖြစ်သတည်း)။ ဇတ္ထ ဇတဲ့သို့ တံ ဒေသံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော ဟောန္တိတိ

ဝစနေ။ ကိဉ္စာပိ အဟောသိ။ တထာပိ ယသ္မာ အန္တရဓာယိ။ တေန တသ္မာ အဿ ဘဂဝတော ဧတံ သေသော ပရိဝိတက္ကော အဒဟာသိ။

ယသ္မာ အဒ္ဒသ။ တသ္မာ ကိဉ္စာပိ ဇီဃစ္ဆာ နေဝ အဒဟာသိ ကာယဒုဗ္ဗလျံ နု အဟောသိ။ပန တထာပိ ဣဒါနိ အဿ ဘဂဝတော အာဟာရံ ပဋိဂ္ဂဟေတု-ကာမတာယ။

အတ္တနော၊ မိမိ မိမိဟုဆိုအပ်သော စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်း၏(အတ္တနော ပုဒ်တခုကျေ(ဝိစ္ဆာလောပတည်း)။တစ်နည်းကား အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်ကုန်သော စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းတို့၏။ (ဗဟုဝုစ်၌ ကေဝုစ်ဆင့်ဝိဘတ်သ-သက်) တစ်နည်းကား အတ္တနော မိမိဟုဆိုအပ်သောစာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်း၏(ဇာတ်ကို ငဲ့၍ ကေဝုစ်သ-ဝိဘတ်သက်သတည်း။)

ပစ္စဂ္ဃေ ကို ပစ္စဂ္ဃသ္မိံ-ဖွင့်သည်ကား ဒုတိယာ ယော-ဝိဘတ်ကို နစ်စေသတည်း။ ပါဠိင်္ဂေက်ဖြင့် ပစ္စဂ္ဃသ္မိံ ကို ပတိ+အဂ္ဃသ္မိံ ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသည်နှင့် ပတိသဒ္ဒါ၏ ဝိသုံအနက်ကို ပြသတည်း။ မဟဂ္ဃသ္မိံ-ဖြင့် အဂ္ဃ-သဒ္ဒါ၏ အဖိုးမူလအနက်ကိုပြသတည်း။ များသောအဖိုးကိုလည်းပြသတည်း။

ပစ္စဂ္ဃ နှိ အဘ္ဘာ့ကျံ သမ္ပဒါတံ၁ မစ္ဆမံသဝိကတိသုဝါ ပစ္စေကံ မဟဂ္ဃံ ဇာတ္တာတိ ပစ္စဂ္ဃံ။ တိကနိပါတ်သုပတ္တဇာတ် (ဇာတကဋ္ဌ။၂၊၃၉၂)အဖွင့်လည်း ဤအဖွင့်နှင့် အတူတူပင်တည်း။

ပစ္စဂ္ဃေတိ အာဘိနဝေ-ဟူသော နောက်နည်းစကားဖြင့် အဂ္ဃ-သဒ္ဒါ၏အရင်မူလအနက်ကို ပြသတည်း။ အရင်းမူလဟူသည် ပကတိတည်း။ ပကတိဟူသည် အသစ်တည်း။ ဤအဋ္ဌကထာ အဖွင့်စကားကို ထောက်၍ အဂ္ဃော မူလော စ ပဋေန-ဟူသော အဘိဓာန်၊ အနေကတ္ထဝဂ်၊ ဂါထဒ္ဓ(၁၀၄၈)လာ စကားဝယ် မူလော့ပုဒ်၌ ဏ-ပစ္စည်းအနက်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ မူလ-သဒ္ဒါ အဖိုးမူလနက်, အရင်းမူလနက်, ဤနှစ်နက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း သိအပ်၏။ မူလ-သဒ္ဒါ ဤနှစ်နက်ကို ဟောသည်ရှိသော် အဂ္ဃ-သဒ္ဒါလည်း ဤနှစ်နက်ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

---

* ၁။ အပါရိဝါသိကံ(ဇာဋ္ဌ၊၂၊၃၉၂)

ပစ္စယ်ဿ ပစ္စဂ္ဂံ အာဘိနဝံအာဒိတော တထာ လဒ္ဓဝေါဟာရေန အနုညပရိ-ဘောဂတာယ၊ တထာ ဝါ သတ္ထု အဓိဋ္ဌာနေန သော် ပတ္တော သမ္ဘကာလံ ပစ္စယ်ဿန္တေဝ ဝုစ္စတိ၊ သီလာဒိဝုတ္တရတန လက္ခဏုပ ပတ္တိယာ ဝါ သော ပတ္တော ဂစ္စယ်ဿ်ီ ဝုစ္စတိ [သုတ်သီလက္ခန် ဋီကာ ပေါဋ္ဌပါဒ-သုတ်အဖွင့် ဋီဟောင်း၊ ၃၆၁၊ ၂။] ပစ္စဂ္ဂံ–ဟု ကဏ္ဍ စတုတ္ထ ဂ်နှင့် ရှိသည်ကို ပစ္စဂ္ဂံ–ဟု ကဏ္ဍတတိယ ဂ္ဂနှင့် ဖွင့်သည်ကား ကဏ္ဍတတိယ ဂ္ဂ–ကို ကဏ္ဍ စတုတ္ထဂ်–ပြုသတည်းဟု ပြသတည်း။ အဂ္ဂသဒ္ဒါသည် ပူဇ-အနက်ဟောတည်း။ပတိကား အနက်မရှိ။ ရှေးဟူသည် အသစ်တည်း။ ထို့ကြောင့်ပစ္စဂ္ဂံ–ကို အာဘိနဝံ–ဟု ဖွင့်သတည်း။ ဤနည်းအလိုအား ဖြင့် အခါခပ်သိမ်းအသစ်မဟုတ်။ဒုတိယနည်း အလိုအား ဖြင့် အခါခပ်သိမ်း သစ်၏။ ပုဒ်နေကား ဤနည်း နှစ်ပါးမခြား။ တတိယနည်း အလိုအား ဖြင့် ကဏ္ဍ စတုတ္ထဂ်–သည်ပင် အရင်းတည်း။ ကာရိယမဟုတ်၊ အဖိုးအများ ထိုက်သောကြောင့် ပစ္စဂ်ဿမည် သတည်း။

ပတိတော အဂ္ဂေါ ယဿ ပစ္စဂ်ေါ။ဂဿ ဃော။ ဗဟုကော ဝါအဂ်ေ၊ ယဿ ပစ္စဂ်ေ။အနေကတ္ထတ္တာ ဟိ ဉဖသဂ္ဂနိပါတာနံ ဗဟုကတ္ထော ဇတ္ထ ပတိ သဒ္ဒေါ။[(အဘိဓာန်ဋီကာ ဝိသေသျာဓိန၀ဂ်အဖွင့် ၇၈၃–ဂါထာဖွင့်)] အလို အားဖြင့် တစ်နည်း ပစ္စဂ်ဿ ပုဒ်ပြီးသတည်း။ "ပတိတော၊ ရှေးဦးစွာကျလာဆော အဂ်ေါ၊အစသည်" ဟု အနက်ပေး။

တေ ဇေံ ဥပါသကဘာဝံ–စသော စကားဖြင့် အဟေသုံ ဒ္ဝေါစိကာ–စကား၏ အကြားနှင့် အထ ခေါ ဘဂဝါ–စသော စကား၏အကြားဌ် တဖုံသာ ဘလ္လိက ကုန်သည်တို့၏ ကိစ္စကို ပြသော စကား ပါဠိတော်ဌ် မလာမရှိသည် နှင့်ထိုကိစ္စကို ပြတော် မူသတည်း။

ရာဇာယတနကဏ္ဍ နိဒ္ဒိတာ

၇။ ဗြဟ္မယာစနကထာ

။ ။အမတေန အာဘိသိတ္တာ ဣဝ။

ပဋိဂ္ဂဟေသိတျာဒိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ပဋိဂ္ဂဟဏာဒိကံ ဇေတံ သတ္ထုံ ကိစ္စံ။ ပစ္စဝေက္ခဏာယ စ ဒေသေတုကာမတာယ စ။ ။အယံ ဓိတက္ကော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိပရိဟာရော။ တတ္ထ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိတျာဒိဝစနေန။

သတ္တာ ပဥ္စကာမဂုဏေ အလ္လိယန္တီ-စကားသည် ဝက်ဝုံစ်စကားတည်း။ သတ္တဝါတို့ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့သည် ကပ်ငြိအပ်ကုန်သည်။ ထို့ကြောင့် "အလ္လိယန္တီတိ အာလယာ" ဟု ကမ္မသာဓနဝစနတ္ထပြုအပ်၏။

သတ္တာ၊တို့သည်။ ပဥ္စကာမဂုဏေ၊ တို့ကို။ အလ္လိယန္တီ၊ ကပ်ငြိတတ်ကုန်၏" အာလယန္တီ အလ္လိယန္တီ အဘိရမဏဝသေန သေဝန္တီတို့ အာလယာ၊ တဏှာဝိဓရိတာနိ-ဟူသော မူလပဏ္ဏာသင်္ခေါကု ၁(၂၊၁၃၁)စကားကိုမှီးသတည်း။အလ္လိယန္တီ-ဍ် အတ္တနောပုဒ်ကို ကတ္တားဍ်သက်။

တမော ခန္ဓေန အာဝုဋာ-ဟူသောပါဒဍ် တမသဒ္ဒါသည် အမိုက်မှောင်နှင့် တူသော အဝိဇ္ဇာဟော ဟူ၍လည်းကောင်း, ခန္ဓသဒ္ဒါသည် ရူပက္ခန္ဓာစသော အနက်, ပခုံးဟူသောအနက်,ပင်စည်ဟူသောအနက်, အစုဟူသောအနက်,ဂုဏ်ကျေးဇူးဟူသောအနက်တို့တွင် အစုအနက်ဇောဟူ၍လည်းကောင်း,အာဝုဋာ-ဍ် အာ-ရှေးရှိသော ဝု-ဓာတ်၊ သံဝရဏ အနက်ဟော ဟူ၍လည်းကောင်း, ပိတ်ပင်ခြင်း သံဝရဏဟူသည် ဖုံးလွှမ်းခြင်း အဇ္ဈောတ္ထရဏဟူ၍လည်းကောင်း ပြခြင်းငှာတမောခန္ဓေနံဝတိ-အစရှိသောစကားကို မိန့်သတ်သည်း။

အပ-သဒ္ဒါသည် အပဟာရိတေ-ဍ် အဘာဝအနက် ဟောတည်း။အပေါ် သဂ္ဂါယ ဂစ္ဆတို့-ဍ် ခုဒ္ဓကအနက်ဟောတည်း။ဤဍ် အဘာဝအနက်ဟော်သည် ကို သိစေခြင်းငှာလည်းကောင်း, တာ-ပစ္စည်းအနက်ရှိသည်ကို သိစေခြင်းငှါ လည်းကောင်း, အပေါ် သုဂ္ဂတာယာတိ-အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။ ဂ။ ဧတေသံ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ဓမ္မဿ၊ တရားတော်ကို။ အညာတာရော၊ သိကုန်သောသူတို့သည်။ကိ်၊အဘယ်ကြောင့်။နဘဝိဿန္တိ၊မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့နည်း။

အညာတာဝိန္ဒြိယံပုဒ်ဍ်ကဲ့သို့ အညာတာရောပုဒ်ဍ် အာ-ရှေးရှိသော ဉာ-ဓာတ်တည်း။ ထိုဉာဓာတ်နောင် တု ပစ္စည်းသက်။ အဍ်္ဂါစာဍ် ကိ် နှ ဓမ္မဿ ပဋိဝိဇ္ဈတာရော-ဟုရှိ၏။

ရာဂါဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဆမလေဟိ၊ အညစ်အကြေးရှိကုန်သော။

၁။ တာပစ္စယော ဘာဝတ္ထော အာဟ နိရွဿုက္ကဘာဂေနာတိ၊(ယောဇနာ)

အပါပုရပုဒ်၌ အပ- ရွေး အာ- ရွေးရှိသော ပုရ-ဓာတ်။ ထိုပုရ-ဓာတ်သည် အပဂမနအနက်ကိုဟောသောအပ-ဟူသောဥသာရပုဒ်နှင့်ယှဉ်ရကားထိုဥပသာရပုဒ်က အဂ္ဂဂမနအနက်ကိုမြှင်သောကြောင့် အပဂမနအနက်ကို ဟောသတည်း။ အပဂမန-ဟူသည် ဤအရာ၌ဖွင့်ခြင်းတည်းဟု ပြခြင်းငှာ အပါပုရေတန္တိ ဝိဝရဏတံ-ဟူသောစကားကိုမိန့်သတည်း။ အပါပုရပုဒ်၌ကာပေ-ပစ္စည်းကျေသတည်း။

အပါပုရ၊ အရိယာမဂ် မဖြစ်သည်မှကင်းစေပါလော့။ (သဒ္ဒတ္ထ)မဖြစ်သည်မှကင်းစေခြင်းဟူသည် ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ဖြစ်စေခြင်းဟူသည် ဖွင့်စေခြင်းတည်း။ ဖွင့်စေခြင်းဟူသည် ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ဓာတုမာလာဋ္ဌမူကား ဒန္ဓောဌဇဖြစ်သော ဝ- အက္ခရာနှင့် အဝါပုရေတံ-ဟုရှိ၏။ ဤသို့ရှိသည်အလိုအား ဖြင့် ပုရ-ဓာတ်သည် ဝိယောဂအနက်ကိုဟော်သော အဝ-ဟူသောဥပသာရပုဒ်နှင့်ယှဉ်ရကား ထိုဥသာရပုဒ်က အဂ္ဂဂမနအနက်ကိုမြစ်သောကြောင့် ဝိယောဂအနက်ကိုဟောသတည်း။ ဝိယောဂဟူသည် ဤအရာ၌ ဖွင့်ခြင်းဟုပြခြင်းငှာ အဝ့ါပုရေတန္တိဝိဝရ ဇေတံ-ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်းဟု မှတ်လော။

သောကာဝတိဏ္ဏာ ဇာတိဇရာဘိဘူတာ ဇနတံ။

၉။ မံသစက္ခု, ဉာဏစက္ခုနှစ်ပါးတို့တွင် မံသစက္ခုသည် ပသာဒစက္ခု, သသမ္ဘာရစက္ခုအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ဉာဏစက္ခုသည် ဒိဗ္ဗစက္ခု, ဓမ္မစက္ခု, ပညာစက္ခု, ဗုဒ္ဓစက္ခု, သမန္တစက္ခုအားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။ဤအရာ၌ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ-ဟု ဟောတော်မူသည်နှင့် ဉာဏ်နှစ်ပါးတို့ကိုသာ ပြတော်မူလိုသောကြောင့် ဗုဒ္ဓစက္ခုနာတိ စသောစကားကိုမိန့်သတည်း။ယခုကာလပါဠိတော်ပေစာတို့၌ "အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွါကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ ဝိဟရန္တေ" ဟူ၍ သာရှိသတည်း။ နှ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ-စကား မရှိ။ထိုသို့ရှိရာမှာလည်းအဋ္ဌကထာ၌ ဒွါကာရေပုဒ်ကို ဖွင့်သကဲ့သို့ ဒုဝိညာပယေပုဒ်ကိုမဖွင့် သောကြောင့် ဒုဝိညာပယေပုဒ်မရှိသင့်ဟု ရတနာပုံမင်းတရားကြီးလက်ထက် ခင်မကန်ဆရာတော်ကြီး မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ သုတ်မဟာဝါဠိကာမဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၂၊၂၆၄)၌လည်းကောင်း, သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်အဖွင့်တွင် ဗြဟ္မသံယုတ်ပထမသုတ်အဖွင့်ဋီကာ(သံဋီ၊၁။ ၂၃၆)၌လည်းကောင်း, အပ္ပရဇက္ခဒုကာဒီသုပဋ္ဌသုဒုကေသု-ဟုမိန့်သောကြောင့် ဒုဝိညာပယေပုဒ်ပါရှိမှပဋ္ဌဒုက ဖြစ်သည်နှင့် ဒုဝိညာပယေပုဒ်ကနှိုးယပုဒ်မရှိရမည်သည်သာမဟုတ်သေး။သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာမဟာသမယသုတ် (ဒီ၊ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၂၇၅၊သံ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၀၅) အဖွင့်၌ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗဝသေန

ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ အာကာသိ-ဟုမိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ တေ ကေ ဝိဟာရေ ဝသန္တေပိ ဗုဒ္ဓါန ဿြလောကေန္တိ-ဟု မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထိုနောက်စကားဌ် နှစ်ဖို့ပြုတော်မူလေငြားလည်း ထိုအာဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ကြည့်၍ တရားဟောတော်မမူဟူသော အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း, ဒုဝိညာပယေပုဒ်ရှိသင့်သတည်းထို့ကြောင့် ခင်မကန်ဆရာတော် စကားမသင့်ဟု ငါတို့စံကျောင်းဆရာတော် မိန့်သတည်း။ ငါတို့ပြည်ဆရာတော်ကြီးက ဒုဝိညာပယေပုဒ်ရှိသင့်ကြောင်းကို မန္တလေးမြို့တည် ပဉ္စမသင်္ဃာယနာတင်မင်းတရားကြီး မျက်မှောက်ပင့်၍ ခင်မကန်ဆရာတော်ကြီးရှေ့ မင်းတရားကြီးလျှောက်ထားရာ အမိန့်ရှိပါလျက်နှင့် ခင်မကန်ဆရာတော်ကြီးက အနိုင်အထက် အမိန့်ရှိသည်နှင့် မန္တလေး လောကဲမာရဇိန် ကုသိုလ်တော် ကျောက်စာမှာ ဒုဝိညာပယေပုဒ် မပါရှိရသတည်း ဟူ၍လည်း ငါတို့ စံကျောင်းဆရာတော် အမိန့် ရှိသတည်း။

ပရလောကပဇ္ဇ ဘယဒဿာဝိနော ဝိဟာရန္တေ-ဟူသောစကား၏ အခြားမဲ့၌ လည်း အပ္ပေကစ္စေ နု ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော ဝိဟာရန္တေ-ဟူသော စကားရှိရမည်ဟု ပြည်ဆရာတော်ကြီးက မိန့်ပါလျက်နှင့် ခင်မကန်ဆရာတော်ကြီး အလိုအားဖြင့်ပင် လောကမာရဇိန်ကျောက်စာမှာ ထိုစကားမပါမရှိသတည်း ဟု ငါတို့စံကျောင်းဆရာတော် အမိန့်ရှိသတည်း။ အဋ္ဌကထာဌ် မဖွင့်သည်ကား သုဝိညေယျဖြစ်သောကြောင့် မဖွင့်သည်ဟု ပြည်ဆရာတော်ကြီးနှင့် စံကျောင်းဆရာတော်နှစ်ပါးအယူတော် ရှိသတည်း။

ဥပ္ပလိနိယံ-ဟူသောပုဒ်၌ ဥပ္ပလ-ဟူသည်ကြာညိုတည်း။ ထို့ကြောင့် ဇာတ် အဋ္ဌကထာ အသီတိနိပါတ် ကုဏာလဇာတ်အဖွင့်(ဇာတက ဋ္ဌ၊၅၂၊၄၄၉) ၌ ဥပ္ပလန္တိ နီလုပ္ပလံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဥပ္ပလာနိ ဇေတိဿံ သန္တိတိ ဥပ္ပလိနိ-ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ ကြာရုံကိုလည်းကောင်း, ကြာရုံ၏တည်ရာရေကို လည်းကောင်း, ရလေငြားသော်လည်း ဤအရာ၌ အရာဌာနအလျောက် ကြာရုံ၏တည်ရာရေကိုသာ လျှင် အလိုရှိအပ်သတည်း ဟု ပြတော်မူလိုသောကြောင့် ဥပ္ပလိနိယန္တိ ဥပ္ပလဝနေ ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ဥပ္ပလ-ပုဒ်နောင် အဿတ္ထိအနက်၌ ဒဏ္ဍာဒိတော ဣကဣ်-ဟူသောသုတ် ဖြင့် ဣ-ပစ္စည်းသက်။ ထိုနောင်ပတိဘိက္ခုရာဇိကာရန္တေဟိဣနိ-ဟူသောသုတ် ဖြင့် ဣနိ-ပစ္စည်းသက်၍ ဒဏ္ဍိနိပုဒ်ကဲ့သို့ ဥပ္ပလိနိ-ပုဒ်ကိုပြီးစေအပ်၏။

သုတ်မဟာဝဂ် အကဋ္ဌထာ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်(ဒီ ဋ္ဌ၊၂၊၅၉)၌ အန္တောနိမဂ္ဂ ပေါသိနိတိ ယာနိ အညာနိ ပိ ပဒုမာနိ အန္တော နိမဂ္ဂါနေဝ ပေါသယန္တိ-ဟု စာအများရှိ၏။ ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ စသော အာဓာရသုံးချက် စကား ဥပ္ပလာနိ

* ၁။ ပရလောကာဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော(သီ၊သျှ၊ကံ)

၀၀- စဓသာ ပကတိ ကတ္တားသုံးချက်စကား, (ဒီ ၂၊ ၃၃) တို့ကို ထောက်၍ အညာနိပိ ပဒုမာနိ–ဟူသော စကားမရှိသင့်။ ထို့ကြောင့် သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်လာအပိစကားကိုရှု၍ဤအဋ္ဌကထာ၌ အညာနိ ပဒုမာနိ-ဟူသော စကားကို မထည့်ကြလင့်။

ယာနိ၊ အကြင်ဥပဟလကြာ, ပဒုမ္မာကြာ, ပုဏ္ဍရိတ်ကြာတို့သည်။

ပေါသိသ၁ိန္တိ-ဟု မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ပါသရာသိသုတ်အဖွင့်(မ ဋ္ဌ၂၊၀၅) ၌ စာအများရှိ၏။ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်၌ ပေါသ-ယန္တိ ဟုစာအများရှိ၏၊ ဤဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌ ပေါသိယန္တိ၂ဟုရှိ၏။ ဤသို့သုံးထွေရှိသည်တွင် မူလပဏ္ဏာသဋီကာ (မ၊ဋီ ၂၊၁၃၆) ၌ ပုဿန္တိ၀ဓုန္တိ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း, တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ထိုနည်းအတိုင်းဖွင့်သော ကြောင့်လည်းကောင်း, ပုသန္တိ-ပုဒ်သာအမှန်တည်း။ ပုသ=ဗုဒ္ဓိယုံ။ ပုသတိ။ ဓပါသေ။(ခာတုမာလာ(၁၇၃) ပေါသန္တိလည်းသင့်သေး၏။ ပုသ= ပေါသနေ။ ပေါသေတိ)စုရာဒိဂိဏ်းခာတုမာလာ (၃၄၅)ပေါသေတိ-ဟူ၍သာ ခာတုမာလာ၌ လာသည်ကား ဥပလက္ခဏမျှသာတည်း။ ပေါသယတိလည်း ရှိသင့်၏။ ထို့ကြောင့် သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ယခုကာလစာတို့၌ ပေါသယန္တိ-ဟုရှိသတည်း။

အပါရုတာ၌ အပ-ရေး အာ-ရွေးရှိသော ရု-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း၊ အပ-ဟူ သောဥပသာရပုဒ်သည် ရု·ဓာတ်၏ဂတိ-အနက်ကိုမြစ်သောကြောင့် အပ-ဟူ သော ဥပသာရပုဒ်သည်ဟောအပ်သော အပဂမန-အနက်ကို ရု-ဓာတ်သည် ဟောရသတည်း။ အပဂမန-ဟူသည် ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အပါရုတာတိ ဝိဝဋာ ဟုမိန့်သတည်း။

ဗြဟ္မယာစန ကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀။ ပဥ္စဝဂ္ဂိယ ကထာ

၈၀။ ဘဂဝတော ပိ ခေါ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ-ဟူသော စကား၏အဖွင့် ဝိမတိဝိ နော ဒနိ(၂၊၈၈)စကားသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သိပုံကိုဆိုရာ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်-အဋ္ဌကထာ (ဉာဏကထာ) စကားနှင့်ဆန့်ကျင်လေသတည်း။

၁။ပေါသယန္တိ(ဆဋ္ဌမ္ပု)
၂။ပေါသယန္တိ(ဆဋ္ဌမ္ပု)

ဣတောဒျိန်လျှောက်ထားဆုနေ့မှ။ သတ္တမဒိဝသမတ္တကော၊ ပဋိလောမ အားဖြင့်ပြန်၍ ရေတွက်သည်ရှိသော် ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၏ အထက်၌။

ဒန္ဓဇာတပဌမနှင့် မတ္တက-ဟူ၍လည်းကောင်း ဒန္ဓဇာတုတိယနှင့် မတ္ထက-ဟူ၍လည်းကောင်း-ပုဒ်နှစ်မျိုးရှိသည်တွင် မတ္ထကာသိနန္တီ နိစ္စံ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ နိသိန္နံ။ မတ္ထကာသိနန္တီ ပိ ပါဠော။ ကာမမဒမတ္တံ ဟုတ္ဝာ အာသီနန္တီ အတ္ထော ဟူသော ဝေဿန္တရာဇာတ် အဋ္ဌကထာ (ဇာတက ဋ္ဌ၊ ၇၊ ၂၆၃) လာ စကားကို ထောက်၍ ဤအရာ၌ အထက်ထိပ်ဟူသောအနက်ကို အလိုရှိအပ်ရကား ဒန္ဓဇာတုတိယတ္ထနှင့်မတ္ထကပုဒ်သာ သင့်သတည်း။ မသ-အာမသနေ။ သဏ္ဌာတ်။ မသိယတိ ဇပမေနာတိ မတ္ထကံ။ သီသံ-ဟူသော ဏ္ဍာဒိမော၀္ဂလာန်(၁၅) လာ စကား၌လည်း ဒန္ဓဇာပဌမ တ္ထာနှင့်တွင် ဟူ၍လည်းကောင်း မတ္တ-ကံ-ဟူ၍ လည်းကောင်း ဒန္ဓဇာဒုတိယ တ္ထာနှင့် တ္ထင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မတ္ထကံ-ဟူ၍ လည်းကောင်း နှစ်မျိုးရှိသည်တွင် ဝေဿန္တရာဇာတ်အဋ္ဌကထာလာ စကားကို ထောက်၍ပင် ဒန္ဓဇာဒုတိယ တ္ထာ-နှင့် တ္ထင်-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မတ္ထကံဟူ၍ လည်းကောင်းရှိသည်သာ သင့်သတဲ့သည်း။

ပရိဟီနတ္တာ-ဟူသော စကားကြောင့် မဟာဇာနိယော-ဟူသော ပုဒ်သည် ပုဗ္ဗော၀ါဝေသာ-ဟူသောသုတ်မှ အဗ္ဘာသ- ဆဒ္ဒါအလိုက်မခံမူ၍ ဟာဿဇော-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂသုတ်ဖြင့် ဟာနိ-ဠ္ဒ ဟ-ကို ဇ-ပြု ဇာနိပြီးသတည်းဟု သိအပ်၏။ နဒိမှာစ-သုတ်ဖြင့် ဗဟုကန္တိကော ပြုရပ်ဠ္ဍကဲ့သို့ က-ပစ္စည်းသက်။ ထိုက-ကို ယ-ပြု၍ဇာနိက-ပုဒ်သည် ဇာနိယ-ဖြစ်သတည်း။ ပုဒ်ခက်တည်း။

အဿ အာဠာရဿ ကာလာမဿ၊ ထိုကာလာမအမျိုးဠ်ဖြစ်သော အာဠာရ ရသေ့အား။ သတ္တဒိဝံသဗ္ဘန္တရေ၊ ဠ်။ ပတ္တဗ္ဗမဂ္ဂဖလတော၊ မှ။ ပရိဟီနတ္တာ၊ယုတ် လျော့ဆုံးရှုံးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာဇာနိ၊ ကြီးစွာသော ယုတ်လျော့ ဆုံးရှုံးခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မဟာဇာနိယော၊ မဟာဇာနိယမည်၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ မဟာဇာနိ၊သည်။ အတ္ထိ၊ နည်း။ အာဠာရော၊ ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးကိုထောက်၍ ကိုးခုမြောက်သော ဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူရာ အခါတော်ကောင်းမရှိသော မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးရာ အရပ်မဟုတ်သောအားကိုဥညာယတနပြဟ္မာဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်ရရှာလေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာဇာနိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊၏။

အဋ္ဌ အာဠာရာ အသမယာ ဗြဟ္မစရိယ၀ါသာယ။ သုတ်ပါဠေယျပါဠိတော် ဒသုတ္တရသုတ် အဋ္ဌက (ဒီ၃၊ ၂၄၈။) ဤပါဠိတော်ကို ထောက်၍ ဤသို့

အသေအချာ အနက်ပေးသတည်း။မြင့်မိုရ်တောင်အောက်၌ နေကုန်သောနတ် အသူရာတို့ကိုလည်း ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးတို့တွင်ပေတ၌သင့်းရမည်။ ထို့ကြောင့် သုတ်ပါဠေယျ အဋ္ဌကထာဒသုတ္တရသုတ်အဋ္ဌကထာအဖွင့်(ဒီ၊ဋ္ဌ ၃၊ ၂၄၆)၌ အကွဲကောသုယသ္မာ ပေတာ အာသုရာနံ အာဝါဟနံ ဂစ္ဆန္တိ ဝိဝါဟနံ ဂစ္ဆန္တိ တသ္မာ ပေတ္တိဝိသယေနေဝ အာသုရကာယော ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ဟုမိန့်အပ်၏၊ သုတ်ပါဠေယျဋ္ဌိကာ (ဒီ၊ဋ္ဌိ၊၃၊ ၂၀၆)၌လည်း ပေတာတိ ပေတမဟိဒ္ဓိကာ။ အသုရာနန္တိ ဒေဝါသု-ရာနံ။ ပေတာသုရာ ပန ပေတာ ဧဝါတိ တေသံ ပေဧတဟိ သင်္ကော အဝုတ္တသိဒ္ဓေါ။ အာဝါဟနံ ဂစ္ဆန္တိတိ သမ္ဘောဂ သံသဂ်္ဂမုခေန ပေတေဟေဝ အာသုရာနံ သင်္ကာကော ကာရဏံ ဒဿေတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ နတ်အသူရာတို့ကို ပေတ၌ သွင်းရသောကြောင့်ပင် ပြိတ္တာတို့ကဲ့သို့ နတ်အသုရာတို့တွင်တစ်စုံတစ်ယောက်သော နတ်သည်မျှ အာကျတ်တရားကိုရသည်မရှိလေ။

အကွဲဏ-ဟူသောပုဒ်၌ ခဏ-သဒ္ဒါသည် ခဏော ကာလ ဝိသေသေစ၊နိဗ္ဗာ ပါရဒ္ဒိတိမ်္ပိစ။ [အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထဒ္ဒ (၇၅)] ကာလဝိသေသော ဒဿစ္ဆရကာလော နိဗ္ဗာပါရဒ္ဒိတိအစိရဒ္ဒိတိ(အဘိဓာန်ဋီကာ) ဤသို့လာသော လက်ဖျစ်ဆယ်တွက်ခန့် ကြာမြင့်သော ကာလဝိသေသကိုမဟော။ အရာဠာန အလော်ကာ ဘုရားပွင့်တော်မူရာ အခါတော်ကောင်းကိုသာ ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် သုတ်ပါဠေယျပါဠိတော် ဒသုတ္တရသုတ် အဋ္ဌကာ၌ အကွဲကာ အာသမယာ-ဟု လက်ဖျစ်ဆယ်တွက်ခန့် ကြာမြင့်သောကာလဝိသေသကိုမဟောမူ၍ ဤမှတစ်ပါးသော ကာလကိုဟောသော သမယသဒ္ဒါနှင့်တွဲစပ်၍ ဟောတော်မူသတည်း။

အဘိဒေါသကာလက််တော-ဟူသောပုဒ်၌အဘိဒေါသ-ပုဒ်သည် ဒေါသာယ ရတ္တိယာ အဘိအာရမ္ဘောဒ ၁ဒီတိ အဘိဒေါသောဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အဘိဒုဿန္တိ ဇတ္ထ သဗ္ဗကမ္မာနိတိ အဘိဒေါသော-ဟူ၍ လည်းကောင်း ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ လွှန်လေပြီးသော. ယမန်နေ့ည၌ဦးကို ရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ အဘိဒေါသကာလက််တောတို့ ဟိယျော ကာလက််တော-ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။

အဘိဒေါသော ပဒေါသောထ။ (အဘိဓာန်၊သဂ္ဂကဏ္ဍ(၆၈) ဟိယျော တု ဒိဝသေ ဂတေ။(အဘိဓာန်၊အဗျယဝဂ်(၁၁၅၅။) ဟိယျောတု၊ ဟိယျော-သဒ္ဒါသည်ကား။ ဂတေ၊ လွှန်လေပြီးသော။ ဒိဝသေ၊ နေ့ ၌။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

၁၁။ တဏှာကွဲယေ ဝိမုတ္တော–စကားဦးတဏှာကွဲယ-သဒ္ဒါသည် အာသဝက္ခယ ပုဒ်ကဲ့သို့ "တဏှံ ခယာပေတိ တဏှာကွဲယော" ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ အရဟတ္တမဂ် ဟောမဟုတ်။ တဏှာ ခီယတိ ဇတ္ထောတိ တဏှာကွဲယော–ဟု ဝစနတ္ထပြုရ၍ နိဗ္ဗာန် ဟောဟု သိစေခြင်းငှါ တဏှာကွဲယေ-ပုဒ်ကို နိဗ္ဗာနေ-ဟု ဖွင့်သတည်း။

အာရမ္မဏတော၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ ညွတ်၏။

အဇ္ဈာသယော အဓိပ္ပါယော၊ အာသယောစာတိသန္ဓိစ။

ဘာဝေါ ဝိမုတ္တိဆန္ဒောထ၊ (အဘိဓာန်၊ သံဏိဇ္ဇဝဂ်၊ (၇၆၄)ဝိမုစ္စနံ စိတ္တေန အဓိဋ္ဌာနံ ဝိမုတ္တိ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။ ဝိမုတ္တိ-သဒ္ဒါနှင့် ဝိမုတ္တသဒ္ဒါသည် စိပုဗ္ဗ မုစဓာတ်ဖြင့်ပြီးသတည်း။ တိ-ပစ္စည်း တ-ပစ္စည်းနှင့်ဘောအနက် ကတ္တားအနက် သာထူးသတည်း။ စိတ်၌ ဆောက်တည်ခြင်းဟူသည် အလိုရှိခြင်းတည်း။ အလို ရှိခြင်း ဟူသည် အာရုံပြုသောအားဖြင့် ညွတ်ခြင်းတည်း။

အာဟည်ံ အမတဒုန္ဒုဘိံ–ဟူသော စတုတ္ထပါဒတွင် အာဟည်ံ-ဟူသော ပုဒ်သည် များစွာကုန်သော ဝိနည်းပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ဋီကာ တေရသကဏ်ဋီကာ မူလပဏ္ဏာသ အရိယပရိယေသနသုတ် ပါဠိတော်တို့၌ ဟ–၌ တာလုဇ ဣ–အက္ခရာ ဥ–၌ စ-သံယုတ် ထိုစ–အက္ခရာ၌ နိဂ္ဂဟိတ် နောက်ရှိသော တာလုဇ ဣ- အက္ခရာနှင့် အက္ခရာချတ်ယှင်း၍ အာဟိဉ်ံ-ဟု ရှိ၏။ ငါတို့ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ ဟ–၌ ဂဏ္ဌိဇ အ–အက္ခရာ ည ဒွေဘော် ထိုည–၌ နိဂ္ဂဟိတ်နောက်ရှိသော တာလုဇ ဣ–အက္ခရာနှင့် အက္ခရာ မချတ် မယှင်း အမှန်အားဖြင့် အာဟည်ံ ဟု-ရှိ၏။ ထိုသို့ငါဆိုသောစကားသည် မှန်၏။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ တတိယဝဂ် ခုနှစ်ခု မြောက်သော အရိယပရိယေသနအမည် ပါသရာသိ–အမည်အားဖြင့် နှစ်မည်ရသော သုတ် အဖွင့် (မ၊ဋ္ဌ ၂။၉၄)၌။ အာဟည်ံ အမတဒုန္ဒုဘိန္တိ ဓမ္မစက္ခု ပဋိလာဘာဃ အမတဘေရိံ ပဟရိဿာ မီတိ ဂစ္ဆာမိ–ဟု မိန့်အပ်၏။ ၎င်းအဖွင့်မူလ ပဏ္ဏာ ဆဋီကာ (မ ဋီ ၂။ ၁၄၁) ၌ လည်း အာဟည်ိန္တိ အာဟနိဿာမိ ဟု- မိန့်အပ်၏။ ဒုဒ္ဒုဘိ–ဟူသောပုဒ်သည် ဤမဟာဝါ ပါဠိတော် ဤအဋ္ဌကထာတေရသကဟု ဋီကာဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ တို့၌ ဒန္တဇတတိယ ဒ– ကိုရရစ်နှင့်ဒုဒြဘိံ ဟု

၁။ ဒန္ဒုဂ္ဂတိသဒ္ဒေန ဥဘိယတြဿ ဒုန္ဒုဘိ။ အဘိဓာန်ဋီကာ(၁၄၃) ဂါထာဖွင့်။ ဒုံ ဒုန်တိ သဒ္ဒေန ဥဘိပူရကာ မေတ္တာတိ ဝုစ္စတိ။(ယောဇနာ) ယခုလက်ရှိ ပါဠိအဋ္ဌ ကထာ ဋီကာ အစောင်စောင်တို့၌ ဒုဒ္ဒုဘိဟုချည်းသာရှိကြသည်။

ရှိ၏။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိ ဋီကာဋ္ဌလည်းကောင်း မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ဋ္ဌလည်းကောင်း ဒွ-ဒွဲဘော်နှင့် ဒုဒ္ဒဘီ ဟု-ရှိ၏။ အဘိဓာန်- သဂ္ဂကဏ္ဍ (၁၄၃)၌ ဘေရိ ဒုဒ္ဒုဘိ-ဟု လာရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း, အဘိဓာန် ဋီကာ၌ ဒုဒ္ဒုန္တိ သဒ္ဒေ နော ဘိယတြတြသာ ဒုဒ္ဒုဘိ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း, ဒွ-ဒွဲဘော်မုဒ္ဒဇ ဥ-အက္ခရာနှင့် ဒုဒ္ဒုဘိ-ပုဒ်သည် သာလျှင် အမှန်ဖြစ်ရာသတည်း။

အာဟည်-ပုဒ်၌ အာ-ပုဗ္ဗဟန-ဓာတ် အဇ္ဈတ္တနိဂ္ဂ-ဝိဘတ်။ဒီဝါဒိ တောယော သုတ်ဖြင့် ဟန-ဓာတ်နောင် ယ- ပစ္စည်းသက်။နု-ကိုယ-သို့ကပ်။ နျ-ကို ည-ပြု။ ည ဂ္ဂ-သို့ကပ်။ နျောညယုဂံ။(သဒ္ဒနီဘိသန္ဓိသုတ်၊(၁၁၇)။ဟန=ဟိ-သာယံ။ ဂ္ဂဓ ဟ်ံသာဝစနေန ဃဋ္ဋနံ ဂဓေဟတပ္ပံ။ သဒ္ဒေါ သော တမှိ ဟညတိ။ (ဓာတုမာလာ(၂၃၃။) ဤခာတုမာလာ-ပြယုဂ်၌ ဟန-ခာတ်၊ တိ-ဝိဘတ်၊ယ-ပစ္စည်း၊ နု-ကို ယ-သို့ကပ်၍ နျ-ကို ည-ပြုရသတည်း။ဟန-ဓာတ်သည် ဟိံသာအနက်ဟော။ ဟိံသဂ-ဟူသည် ဤအရာ၌ ဃဋ္ဋနတည်း။ ဃဋ္ဋန-ဟူသည် ပဟရဏတည်း။ ပဟရဏ-ဟူသည် ဓမ္မဒေသနာဟူ၏။ တို့ကြောင့် ပဟရိဿာမိ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ ဤအရာ၌ အတိတ်ကာလ၌ဖြစ်နေကြ အဇ္ဈတနိ ဂ္ဂံ-ဝိဘတ် သည် အနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်သတည်း။တစ်နည်းကား ဘဝိဿန္တိ၊ဿာမိ-ဝိဘတ်-ကို အဇ္ဈတ္တနိ ဂ္ဂံ-ပြုသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ အဇ္ဈတ္တနိ ဂ္ဂံ-ဝိဘတ်ကို ဘဝိဿန္တိ၊ဿာမိဝိဘတ်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ အာဟည်-ပုဒ်နောင်ဂ္ဂတိသဒ္ဒါကျေသည်ထို့ကြောင့် အာဟည်နွှဲ-ပုဒ်ကို ဂစ္ဆာမိ ကာသိနံ ပုရံ-ဟူသော ဒုတိယ ပါဒဌ် ဂစ္ဆာမိ-ကြိယာသို့ပြန်၍စပ်ဟု သိစေခြင်းငှာ ပဟိဿာမိတို့ ဂစ္ဆာမိ-ဟုမိန့်သတည်း။

အမတဘေရိ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောတရား စည်ကြိုးကို။ ပဟရိဿာမိ၊ တရားဟောသောအားဖြင့် တီးခပ်တော့အံ့။ ဤတိ မနသိကတ္ဝာ၊ ၍။ ကာသိနံ၊တို့၏။ ပုရံ၊သို့။ ဂစ္ဆာမိ၊ကြွတော့အံ့။

ပါဠိတော် ဘုရားရှင်စကား၌ သမ္ဘဝိဒ္ဓ-ဟူသော စကားဖြင့် အနန္တဉာဏ်ကိုပြသတည်း။ သမ္ဘေသု ဓမ္မေသု အနုပလိတ္တော-ဟူသောစကားဖြင့် ဇိတကိလေသ-ကိုပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥပကာပရိဇိုဇ်သည် “အရဟသိ အနန္တဇိနော”ဟု ချီးမွမ်းလေသတည်း။ “ဟုပေယျ ပါဝုသော”စကားကို ဟုပေယျ ပိ အာဝုသော-ဟုပုဒ်ဖြတ်။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ဇိန။ ဓံဝိဓေနာမ၊ ဤသို့ကြည်လင်သော စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေထက်ဝန်းကျင်မှ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ပြိုးပြိုးပြက် ဖြူစင်သော အရေအဆင်း အပြားရှိသည်မည်သော။ ရူပကာယ ရဟနေ၊

ရူပကာယရေတနာဒ်။ ဤဒိသံ၊ ဤသို့အဆုံးမရှိသော သဘောရှိသော။ ဉာဏမိုနာမ၊ ဃမ္မညုတဉာဏ်မည်သည်လည်း။ ဟုပေယျ၊ ဖြစ်ရာပါပေ၏။ ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် သတ္တိရုပ်အားဖြင့် အနန္တဇိန-သာ ဘုရားရှင်ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး၊ စင်စစ် မူကား သတ္တိရုပ်အားဖြင့် အနန္တဇိနဖြစ်သည်အလျောက် အနန္တဉာဏ်တည်းဟူသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်မည်သည်လည်း အနန္တဇိနဘုရားရှင် သဏ္ဌာန်တော်၌ ဗျတ်-ရုပ်အားဖြင့် ဖြစ်ရပါပေသေး၏ဟု ပေါင်းသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ(၃၊၁၆၅)၌ အရဟာသိ အနန္တဇိနောတိ အနန္တဇိနော ပိ ဘဝိတုံ ယုတ္တောဟု ရှေး၌ မိန့်အပ်သတည်း။ ထိုတေရသကဏ်ဋီကာစကားရပ်၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်မည်သည်လည်း ဖြစ်သည်ကို ပေါင်းသတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာလာ ဤဒိသေန ဉာဏေန စကား၌ ပိ-သဒ္ဒါကျေးဇူးတည်း။ ပိ-သဒ္ဒါကျေးကြောင်းကို ကား တေရသကဏ် ဋီကာလာ အနန္တဇိနောပိ-ဟူသောရှေ့စကားကိုထောက်၍ ပင် သိအပ်သတည်း။ဟုပေယျ ပိ အာဝုသောဟူသော-စကားဝယ် ပိ-သဒ္ဒါ၏ရှေး၌ ဝေံ-သဒ္ဒါကျေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ပိ-သဒ္ဒါ၏နောက်၌ နာမ-သဒ္ဒါကျေသည်ကိုလည်းကောင်း သိစေခြင်းငှာ ဝေံပိနာမ-ဟူသောစကားကို အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သတည်း။

တစ်နည်းကား ဝေမို နာမ၊ဤသို့သဘောရှိသော အနန္တဉာဏ် မည်သည်သော်လည်း။ ဘဝေယျ၊ဖြစ်ရပါပေ၏။ပိ–သဒ္ဒါဖြင့် ဤသို့သဘောရှိသောအနန္တဉာဏ်မည်သည်သော်လည်း ဖြစ်ရာတုံ့သေးပေ၏။ အနန္တဉာဏ်မူတစ်ပါးသော ဉာဏ်ဖြစ်သင့်လေရာ၌ ဆိုဖွယ်မရှိဟု ချီးမွမ်းသတည်း။ဟုပေယျ-ပုဒ်၌ ဟု-ဓာတ်၊ ယျ-ဝိဘတ်၊ ပ-အာဂုံတည်း။ ဟု=သတ္တာဃံ။ ဟောတိ။ ပဟေဿတိ။ ပဟူတံ။ ပဟုတာ။ ကုတော ပဟူတာ ကလဟာဝိဝါဒါ။ဟုပေယျ ပါဝုသောတိ ဝတ္တာ။ ဟုပေယျာတိ ပိ ပါဌော။ (ဓာတုမာလာ၊၁၉၁။) ဤဟုပေယျ-ပုဒ်ကိုထောက်၍ လောကဉ်ပြောဆိုကြသော ဟုပ်၏ဟူသောစကား၌ ပသပ်၍ရေးရမည်ကိုသိအပ်၏။ဟုဝေယျာ၌ ဝ–ကားအာဂုံတည်း။ ဟုပေယျ၌ ဝ–အာဂုံကို ပ–ပြု။ဟုပေ-ယျာတိ ပိ ပါဌော ဒိဿတိ ယထာ ပစ္စပေက္ခနာ။တမ္ဘသေန ဟုပေယျ ဟုပေ-ယျုံ၊ဟုပေယျာသိတိ အာဒိနာ ဝ-ကာရဿ ပကာရုဒေသဘူတာနိ ရူပါနိပိ ဂဟေတမ္ဘာနိ။ ။(သဒ္ဒနီတိ၊ ဓာတုမာလာ၊ ၁၉၂။)ဟုဝေယျ-၌ ဝ-အာဂုံဖြစ်ကြောင်းကို ယံ ဗလံ အဟုဝမ္မဆေတိ ပါဠိယံ ပန အဟုဝံအမ္မသေ ဣတိ ဝါ ပဒစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော။ အဟု အမ္မသေတိုဝါ။ ပစ္ဆိမနယေ ဇကာရောပေါ-ဟူသော သဒ္ဒနီတိဓာတုမာလာ(၁၉၂) စကားဖြင့် သိအပ်၏။

ဝကို ပ-ပြုသည်ကား ဟုပေယျ-ပြယုဂ်၌သာ မဟုတ်။ ပေစ္စပေက္ခနာ ပြယုဂ်၌လည်းပြုရသတည်း။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒနီတိသုတ္တမာလာသန္တိ (၁၀၀)၌

ပေါဝိဿဝဿစ။ ။ပစေဿတိ။ဝိစေဿတိဝါ။ ပစ္စပေက္ခနာ။ ပစ္စဝေက္ခနာဝါ–ဟုမိန့်အပ်၏။ကျွဿဒ္ဒနီတိစကားကိုရှု၍ ဟုပေယျဒ္ဒ် ဝ-အာဂုံကို ဒေါဓဿ-စသုတ်ဒ္ဒ် စ-သဒ္ဒါဖြင့် ပ–ပြုရသည်ကို သိအပ်၏။ထိုစကားမှန်၏။ ပေါဝိဿဝဿ စ–ဟူသော သဒ္ဒနီတိသုတ်သည် (၁၀၀) ဒေါဓဿစ-သုံတ်ဒ္ဒ် စ-သဒ္ဒါဖြင့် ရအပ်သော သုတ္တဝိဘာဂဖြစ်သတည်း။

တေရသကဏ်ဋီကာဒ္ဒ်“ကွတိ အယံ၊ ကျွဿည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ဥပက ပရိဗိုဇ်၏အလိုဆန္ဒတည်း” ဟူ၍သာ အနက်ပေး။ “ကွတိအယံ၊ ကျွဿည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ဧဝမ္မိ နာမ ဘဝေယျ–ဟူသောငြားကား၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း” ဟူ၍ အနက်မပေးသင့်။

အယံ ဟိဿ–အစရှိသော ဒဋ္ဌိစကားနှင့်အညီ ဧဝမ္မိ နာမ ဘဝေယျ–ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်သည် ဥပကပရိဗိုဇ်၏ ရဟန်းပြုခြင်း၏ အကြောင်းဥပနိဿယမဖြစ်။ ဥပကပရိဗိုဇ်၏ ဧဝံ ဝိဓေ နာမ ရူပရတနေ ကျွဲဒိ-သေန ဉာဏေန ဘဝိတဗ္ဗံ-ဟူသော အလိုဆန္ဒသည်သာ ဥပကပရိဗိုဇ်ရဟန်းပြုခြင်း၏ အကြောင်းဥပနိဿယ ဖြစ်လေသတည်း။အယံ ဟိဿ–အစရှိသော ဒဋ္ဌိစကား (သာရတ္ထ ဒု၊၁၆၅)၌ “ဟိ သစ္စံ၊မှန်၏။ အဿ၊ ထိုဥပကပရိဗိုဇ်၏။ အယံအဓိပ္ပါယော၊ အလိုဆန္ဒသည်”ဟု အနက်ပေး။ တေရသကဏ်ဋီကာဒ္ဒ် ကျွဲ အယံ ဟိဿ-အစရှိသောစကားကို အနုဋီကာပြု အရှင်ဓမ္မပါလဆရာစီရင်အပ်သော မူလပဏ္ဏာသဋီကာ အရိယပရိယေသနသုတ် အဖွင့်လာရှိတိုင်း ရေးသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာဒ္ဒ်မူကား ဧဝံ နာမ ကထနံ ဟိဿ-ဟုမိန့်၏။ ဧဝံ့ ဝိဓေ။ပ။ အဓိပ္ပါယော-ဟူသောစကားနှင့် ဒဋ္ဌိအဖြစ်ဖြင့်မလျော်ရကား မသင့်ဟု မှတ်ထင်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာဆရာသည် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာဒ္ဒ် ကွဒံ ဟိ အတ္တနော သတ္ထုနာမံ-ဟူ၍လာသောစကားကိုကြည့်ရှု၍ ရေးသည်ဖြစ်ရာသည်။ ထိုစကားနှင့်မဆိုင်လေ။ တေရသကဏ်ဋီကာလာ အဓိပ္ပါယောပုဒ်ကို “အဓိပ္ပါ-ယော ဧဝမ္မိ နာမ ဘဝေယျ-ဟူသောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း”ဟု အနက်ပေး ပြီးလျှင်နောက်ဝါကျ၌ အယံ-သဒ္ဒါဖြင့် အဓိပ္ပါယော-ကိုစွဲ၍ မလျော်ဟုနှုတ်လုံးပိုက်၍ ဧဝံ နာမ ကထနံ ဟိဿ-ဟုဆိုလေသတည်း ဟုမှတ်ထင်သတည်း။ ကျွဲ ပါဠိတော် ကျွဲအဋ္ဌကထာ များစွာကုန်သောပေတို့၌ သြဋ္ဌဇ ပဌမကွဲရာ ပွ-ဒွဲ ဘော်နှင့် သီသံ သြကပ္ပေတွာ-ဟူရှိ၏။ မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် အရိယပရိယေသနသုတ်၌ သြဋ္ဌဇ ပဌမကွဲရာ မ-ဆင့်၍ ပ-အက္ခရာနှင့် သီသံ သြကမွိတွာဟု-ရှိ၏။ ကပိ-ဓာတ်သာ စလန-အနက်ကိုဟောသတည်း။ကပ်ပ-ဓာတ်သည် စလန-အနက်ကို မဟော။ ထိုကြောင့် အရိယပရိယေသနသုတ်၌ကဲ့သို့ ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း

သီသံ သြကမ္မေတ္ဝာ-ဟုရှိသင့်သတည်း။ သြကမ္မိတ္ဝာ-၌ ဣမှု-နောက်ဖြစ်သော ကာရိုက်ဧ-ကြေသတည်း။ သြကမ္မေတ္ဝာ၌ကား ကာရိုက်ဧ-ကြောင့် အာဂုံ ဣ-ကျေသတည်း။ဤသို့ဖြစ်သော် သြကမ္မေတ္ဝာနှင့် သြကမ္မိတ္ဝာသည် ရုပ်အစိအရင် မျှသာ ထူးသတည်း။အနက်ကား မထူး။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ သြကမ္မေတ္ဝာ၊လှုပ်စေ၍။ သြကမ္မိတ္ဝာ၊လှုပ်စေ၍-ဟူ၍သာ အနက်ပေး။

၁၂။ သဏ္ဌာပေသုံ၌ သံပုဗ္ဗ ဌပ-ဓာတ်၊ စုရာဒိဂိုဏ်း၊ ဌပနအနက်ဟော။ ကတိကံ ဌပေသုံသည်သာ အနက်ရင်းတည်း။ ကတိကံ အာကံသုံ-သည်ကား အဓိပ္ပါယ်နက်တည်း။

သြဒဟထ ပုဒ်သည် အဝပုဗ္ဗ ဓာ-ဓာတ် ထ-ဝိဘတ်။ ဓာကို ဓာဓာဟု ဒွေဘော်ပြု။ ရွေးခဲကို အာဇ္ဇာသမှည့်။ ရွေးအာကို အရဿပြု။ ဟစဟုတ္ထာန မန္တာနံ ဒေါ ဓေ-သုတ်ဖြင့် ရွေးဒန္တဇစတုတ္ထ ဓ-ကို ဒန္တဇတတိယ ဒပြု။ဒေါဓဿ စသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် နောက်ဒန္တဇစတုတ္ထ ဓကို ကဇ္ဇဇ ဟ ပြု။ အ-ပစ္စည်းနှောင်း သောကြောင့် နောက် ဓာ-အစိတ်အာကို ချ။ဤအရာ၌ ဓာ-ဓာတ်သည်သကျာ ခေါ်ပန အမ္မဋ္ဌ ရာဇာနံ သြက္ကာကံ ပိတာမဟံ ဒဟန္တိဟူသော ပြရုပ်(ဒီဃ၊၈၇) ၌ ကဲ့သို့ နားစိုက်၍ထားခြင်း အနက်ဟောတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ကား အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ဖွင့်သတည်း။

၁၃။ မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာယ၊မဇ္ဈိမနိကာယ်အဋ္ဌကထာ၌။ မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ အရိယပရိယေသနသုတ်အဖွင့်ကို ကေဒေသူပစာရအားဖြင့် မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာဆို သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ အရိယပရိယေသနသုတ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနှည်းဖြင့် သိအပ်သတည်း။

ပတိဋ္ဌိတဿ အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညဿ။

ပဉ္စဝဂ္ဂိယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၃၁။ စတ္ထ ကာလက်တ သဂဗ္ဘ ဣတ္ထိသရိရေ။ ဧတေသံ ယသ အာဒီနံ ကုလပုတ္တာနံ။

၃၄။ စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ သောပိ ပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို သော်လည်း။ ပိကား သမ္ဘာဝနတ္ထ။ မာတာပိတူဟိ၊ တို့သည်။ အနုညာတောယေဝ၊ အခွင့်ပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင်။ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ရှင်ပြုအပ်၏။

သောပိဋ္ဌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ပဗ္ဗဇ္ဇဒေါသတို့မှာကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်လည်း မိဘတို့အခွင့်ပြုမှသာလျှင် ရှင်ပြုရတုံသေး၏။ ပဗ္ဗဇ္ဇဒေါသတို့မှ မကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မိဘတို့အခွင့်မပြုဘဲ ရှင်မပြုအပ်ရာ၌ ဆိုရန်မရှိပြီဟု ချီးမွမ်းသတည်း။

ပဗ္ဗာဇေန္တေနာပိဋ္ဌ အပိ·သဒ္ဒါလည်း သမ္ဘာဝနတ္ထတည်း။ မိဘတို့အခွင့်ပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှင်ပြုသော ရဟန်းသည်သော်လည်း ဦးပြိုးခြင်းအမှုကို ပန်ကြားရတုံသေး၏။ မိဘတို့အခွင့်မပြုအပ်သော သူကို ရှင်ပြုသောရဟန်းသည် ဦးပြိုးခြင်းအမှုကို ပန်ကြားအပ်ရာ၌ ဆိုရန်မရှိဟု ချီးမွမ်းသတည်း။ စ·သဒ္ဒါကား ဝါကျာ, ရမ္ဘာတ္ထဇောတကတည်း။

အစ္ဆိန္နကေသော–ဟူသည် ဆံလက်နှစ်သစ်ထက် မလွန်သော်လည်း နှစ်လထက်လွန်သောဆံရှိသောသူသည်လည်းကောင်း, နှစ်လထက် မလွန်ငြားသော်လည်း နှစ်လတွင်း၌ လက်နှစ်သစ် ထက်လွန်သောဆံရှိသော သူသည် လည်းကောင်း တည်း။ ထို့ကြောင့် စူဠဝါအဋ္ဌကထာ၊ ဥဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓကအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄၊၄၅) ၌ ဒုမာသိကံ ဝါ ဒုဝင်္ဂုလံ ဝါ တံ ဇတ္ထ သစေ ကေသာ အန္တော ဒ္ဝေ မာသေ ဒ္ဝင်္ဂုလံ ပါပုဏန္တိ၊ အန္တော ဒ္ဝေ မာသေဝ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ။ ဒ္ဝင်္ဂုလေ ဟိ အတိက္ကာမေတုံ နဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပိ နဒီဃာ၊ ဒ္ဝေ မာသစောာ ကေဒိဝသံ ပိ အတိက္ကာမေတုံ နဝဋ္ဋတိယေဝ–ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။

သစေ ဩကာသော ဟောတိ–ဟူသောစကားကို အလျော်အားဖြင့်သာ ဆိုသတည်း။ အားလပ်သောအခွင့်ရှိလျက်နှင့် သိတင်းငယ်ရဟန်းကိုစေသော်လည်း အပြစ်မထင်။

ဥပဇ္ဈာယဿ၊ အား။ ဩကာသော၊ အားလပ်သော အခွင့်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ။ကော ဒဟရဘိက္ခု–၌ ဤအရာမှာ နဝ မဇ္ဈိမ–ရဟန်းဿည် ဒဟရမည်၏။ ငါးဝါရသည်တိုင်အောင် နဝ။ခြောက်ဝါမှစ၍ကိုးဝါရသည်တိုင်အောင် မဇ္ဈိမ။

အဝုတ္ထောပိ စေး၊ပ။ ဝဋ္ဋတိ–ဟု မိန့်သောကြောင့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို မရည်မည်နှန်းမူ၍ မိမိအလိုအလျောက် ရှင်ပြုသော သိတင်းငယ်ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

တေံ ပဗ္ဗာဇေဟိတိ ကေသစ္ဆေဒနံ ကာသာယအာစ္ဆာဒနဉ္စ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဥပဇ္ဈာယံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗာဇေတိတိ ဧသေဝနယော။(တေရသကဏ်ဍီကာ ၃၊၂၀၁၊)

ပဗ္ဗာဇေဟီတိ ဣဒံ တိဝိဓမ္မိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ (ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ)။ တေရသကဏ်ဍီကာ ဆရာသည် သရဏာဂန် ပန သယံ ဒါတဗ္ဗာနိ-ဟူသော စကားသည် သီဘာဂတိက အဓိကာရနည်းအားဖြင့် ရှေးပဗ္ဗာဇေဟီတိ-ဟူသော စကား ပဗ္ဗာဇေတိ၊ ဝန္ဒတိ-ဟူသောစကားနှစ်ရပ်သို့ ပြန်၍လိုက်သည်ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဆိုသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာသည်ကား သာမဏေကို စေရာဋ္ဌကဲ့သို့ ဝိဒေသအားဖြင့်မဆိုမူ၍ ပဗ္ဗာဇေဟိ-ဟု သာမညအားဖြင့်သာ ဆိုသောကြောင့် သရဏာနိ ပန သယံ ဒါတဗ္ဗာနိ-ဟူသောစကားသည် ရှေးပဗ္ဗာဇေဟီတိ - ဟူသောစကား၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ ဝန္ဒတိ - ဟူသောစကား ဤစကားနှစ်ရပ်သို့ ပြန်၍မလိုက်သင့်ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဆိုသတည်း။ ထိုစကား နှစ်ရပ်ဘို့ ဘွင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယအဋ္ဌကထာ (၂၄၄၆၊ ဂါထာ) ၌ ဤအဋ္ဌကထာ စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြသောအားဖြင့် ဒဟရော အာဏာရေတဗ္ဗော၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ နယာတိ စ၊ သာမဏေရော ပိ ဝတ္တာဗ္ဗော၊ ဒဟရော နတ္ထိ တဿ္ဘေ၊ ခဏ္ဍသိမ္မိမဒန္ဓဘွာ၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ နယာတိစ-ဟု ပေခိုင်းသော အခြင်း အရာ မခြားသောအားဖြင့် မိန့်သောကြောင့် တေရသကဏ်ဍီကာဆရာ၏ စကားသာ သင့်လျော်အံ့ထင်သတည်း၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယစကားတွင် ပဗ္ဗာဇေတွာ ဟူသောစကားကို ဆံရိတ်ခြင်း သင်္ကန်းဝတ်ခြင်း နှစ်ပါးကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၂၊၁၃၀)၌ "ပဗ္ဗာဇေတွာ အာနယဏ္ဍတိ" စာတိ ပဒစ္ဆေဒေါ။ တတ္ထ စ တိခာ ပဗ္ဗာဇနံ ဇေဒိတဗ္ဗံ ကေသစ္ဆေဒနံ ကာသာယ အစ္ဆာဒနံ သရဏာဒါနန္တိ၊ ဣမာနိ တီဏိ ဂဟေတွာ "ပဗ္ဗာဇေတဲ" တိ ဝုစ္စတိ။ တေသု ကေဉ္စိ ဒ္ဝေ ဝါ ပဗ္ဗာဇေန္တော ဟာထာ ဝေါဟာရံယတိယေဝ။ တသ္မာ ပဗ္ဗာဇေတွာ နယာတိဣမိနာ "ကေသေဆိန္ဒိတွာ ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အာနေ ဟီတိအယမတ္ထော ဒီပိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အဝုတ္တောတိဉပဇ္ဈာယေန အနုယျောဇိတော သော ဒဟရော သဒေ တံ သယမေဝ ကေသစ္ဆေဒနကာသာယစ္ဆာဒနေဟိ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ ဝန္ဒာတိ ယောဇနာ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ပဗ္ဗာဇေတွာ၊ ဆံရိတ်သောအားဖြင့် ရှင်ပြု၍(ဝါ) ဆံရိတ်၍။ ကေသော ဒဟရဘိက္ခု ကိဉ္စာပိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သာမဏေရော ပိ ကိဉ္စာပိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ပန တထာပိ သရဏာနိ သယံ ဥပဇ္ဈာယေန ဒါတဗ္ဗာနိ-ဟူ၍ ယောဇနာလေ။

ဘေရသကဏ်ဍီကာဆရာသည်ကား သရဏာဂုံပေးခြင်းမည်သည် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအား သာ လျော်သည်နှင့် အလျော်အားဖြင့်သာ ဆိုသတည်း။ သီဘင်းငယ်ရပ်နှင်း သရဏာဂုံပေးရာ မအပ်သောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာကား အလျော်ကိုမရေတွက်မူ၍ သီတင်းငယ်ရဟန်းလည်း သရဏဂုံပေးကောင်းသောကြောင့် ဆိုသတည်း။ သီတင်းငယ်ရဟန်းသည် ဗျတ္တပဋိဗလ ဖြစ်လေသော် ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာကို သော်လည်း ရွတ်ဖတ်ကောင်းလေသတည်း။ အဘယ်မှာဆရဏာဂုမ် မပေးကောင်း ဘဲရှိလုညှ် အံ့နည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ သီတင်းငယ်ရဟန်းသည် ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါကို ရွတ်လေသော် ဥပသမ္ပဒကံ ပျက်သည်နှင့် ရဟန်းမဖြစ်ဟု ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာဟူသမျှတို့၌ အမြစ်ရှိပေ၏။

ဧပံ ဒါနေန၊ ဤသို့သောသာမဏေကို "ဧဟံဘန္တေသိမံ။ ပ။ ပဗ္ဗာဇေဟိ" ဟုစေ၍ ပဗ္ဗာယ်ဆရာကိုပင်ဘိုင် သရဏဂုံမပေးခြင်း ၁ည်။ သတိ၊ ရှိဆည်ရှိသော်။ ဘိက္ခုနောဝ၊ ရဟန်းသည်သာလျှင်။ ပဗ္ဗာဇိတောဝ၊ ရှင်ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာမဏေရေနာပိ၊ သာလည်း၊ ပဗ္ဗာဇိတောဝ၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကေသစ္ဆာဒနာ ကာသာယဒန္ဓစ္ဆာဒနာ သရဏဒါန- သုံးပါးတို့တွင် သာမဏေသည် ကေသစ္ဆာဒန ကာသာယဒန္ဓစ္ဆာဒနနှစ်ပါးကို ပြုပြောင်းသော်လည်း သရဏဒါနသည်သာလျှင် ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ဤ"ဧဝံ ဘိက္ခုနောဝ ပဗ္ဗာဇိတောဝ ဟောတိ" ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဘိက္ခုနောဝ-၌ ဧဝ-ဖြင့် သာမဏေသည်လည်း ရှေးနှစ်ပါးကိုပြုရလေသောကြောင့် ရှင်ပြုအပ်သည်ဖြစ်လေသဖြစ်လာဟူသော လျှောင်းပါးဖွယ် သာသက်-ကိုပြုသတည်း။ ဧဝံ ဥပဇ္ဈာယေနေဝ ပဗ္ဗာဇိတောဝ-ဟု မဆိုမူ၍ ဧဝံဘိက္ခုနောဝ ပဗ္ဗာဇိတောဟု သာမညအားဖြင့်သာ ဆိုသောကြောင့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှ တစ်ပါးသော သီတင်းငယ် ရဟန်းသည်လည်း ဗျတ္တပဋိဗလဖြစ်၍ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို မရည်မည်နှုန်းမူ၍ မိမိအာလိုအလျောက် ရှင်ပြုလေလျှင်းမူလည်း ပွင့်မူကားဖြစ်၏။ ဤသို့ရှင်ဖြစ်သော်လည်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ မလွတ်ဖြစ်သတည်း။ အညော သာမဏေရာဒိကော။ အညော သာမဏေရိအာဒိကော။ သာမဏေရော ပန သာမဏေရီ ဝါ ဟူသော စကားသည် ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့်ဆိုအပ်သော စကားသာတည်း။ လူယောကျား လူမိန်းမတို့သည်လည်း ရဟန်းယောကျား ရဟန်းမိန်းမတို့၏စေခိုင်းခြင်းဖြင့် သင်္ကန်းပေးခြင်းငှာရသော်၏။ ဆံရိတ်ခြင်းကိုမူကား ရဟန်းယောကျား ရဟန်းမိန်းမတို့က မဖေမခိုင်းသော်လည်း အမှတ်မရှိသောသူသည် ပြုအပ်ပြုကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာကမ္မာရဘာဇ်္ဈဝတ္ထုဒေဝင့် (ဝိဋ္ဌ ၃၊ ၂၇၄) ၌။ယောပန နဝ မုဏ္ဍော ဝါ ဟောတိ ဝိဇ္ဇာန္တကော ဝါ နိဂ္ဂဟာဒီသု အညတရော ဝါ ဒဠှဂိလာနော ဝါ ဥဂ္ဂဟဏသမတ္ထော ဝါ ဒဠှဂိလာနော ဝါ ဥဂ္ဂဟဏသမတ္ထော ဝါ။ တဿ ကေသစ္ဆေဒနဒုက္ကဋံ နတ္ထိ-ဟု မိန့်အပ်သတ္တံ့။ ထိုစကားမှန်၏။ နဝမုဏ္ဍနှင့်နိဂ္ဂဟာဒီမညတရ-တို့ဆံရိတ်ရာ၌ အာဘယ်မူ၁ ရဟန်းယောကျား၏

စေခိုင်းခြင်းရှိလိမ့်မည်နည်း။ စေခိုင်းခြင်းမရှိသည်သာတည်း။ ဤသို့မစေမခိုင်းသော်လည်း ပြုကောင်းလေသောကြောင့် ရှေးဝါကျမှ အာဏတ္တိယာ-ဟူသော စကားသည် ကသောဏုပနံ-အစရှိသော နောက်ဝါကျသို့ မလိုက်သင့်ချေ။

သစေ ပန-ဌ်ပနသဒ္ဒါ ဝိသေသတ္ထဇောတက။ ဗလဝဉ္ဉာဟော ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ ပန တံထာပိ၊ ဟိ ယသ္မာ ဥတြာန္တိ။ တသ္မာ စ ဟိ ယသ္မာ ဧတ္တာ ယေဝ ပလာယန္တိ။ တသ္မာ စ နဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော။ တသ္မာ ဒေဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗတ္တာ သယမေဝ။ပ။ နဟာဟီတိ ဝတ္တဗ္ဗော။

ဂ စ္ဆ၊ဝါ၊ ပေ့းနာသည်လည်းကောင်း။ ဝိဇ္ဇကာဝဲါ၊ ထုတ်အိုင်းနဲသည်လည်းကောင်း။ သစေ ပိ ဟောန္တိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ကုန်အံ့။ ဇ ထာပိ၊ တိုသို့ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ အာသ ဒဟရသ၊ ၏။ (ဟတ္ထပါဒသီသာနိဒ္ဒေပ်)။ ကစ္ဆံ၊ ဝါ ပိဋ္ဌကံ ဝါ အဇိဂုစ္ဆန္တေန။

အနိဝတ္တိမ္ဟာ ဟိ ယသ္မာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ စ ဟိ ယသ္မာ ပါပုဏန္တိ။ တသ္မာ စ ဟိ ယသ္မာ ကတဝေဒိနော ဟောန္တိ။ တသ္မာ စ သာဓုကံ။ပ။ နဟာပေတဗ္ဗော။ ဤသို့ ဟိသဒ္ဒါကို ဟိ ယသ္မာ-ဟု အနက်ပေးသည်ကား "ဇ္ဈတ္ထ ဟိသဒ္ဒါ ယသ္မာ ပဒတ္ထေ ဝတ္တတိ"ဟူသော ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၂၊၁၃၂)လာ စကားနှင့်အညီတည်း။

သစေ ဟောတိ၊ အထ ဧဝံ သတိ၊ အာသ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခဿ။ပ။ စုဏ္ဏယမာနံ ယေဝ ဉာဏံ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏံ ဟိ ယသ္မာ ပဝတ္တတိ။ ဣတိ တသ္မာ စ ဥရဂ္ဂေ ယေဝ အရဟတ္တံ ဟိ ယသ္မာ ပါပုဏာတိ။ ဣတိ တသ္မာ စ ယေကေစိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခာ။ပ။ နိဿာယ ဟိ ယသ္မာ ပတ္တာ။ အနိဿာဟ ဟိ ယသ္မာ နောပတ္တာ၊ တသ္မာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတီတိ ဉာယတိ။ တသ္မာ အရဟတ္တဿ ပါပုဏနတော ဧဝရူပီကထာ ဟိ ယသ္မာ ကထေတဗ္ဗာ ကထေတုံ ယုတ္တာ။ ဣတိ တသ္မာ စ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာဿတိပဋ္ဌာနသုတ် (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၂၊၃၇၇)အဖွင့်လာ သစေ ပန ဝိရိယိန္ဒြိယံ ဗလဝံ ဟောတိ။ အထ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အဓိမောက္ခကိစ္စံ ကာတုံ န သက္ကောတိ-ဟူသောစကား၌ အထသဒ္ဒါသည် ဧဝံသတိ-အနက်ကိုဟော သတည်း။ ဤကဲ့သို့ပင် အထဃ-၌အထသဒ္ဒါသည် ဧဝံသတိ-အနက်ကို ဟောသတည်း။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်ကား။ သစေဟိ-၌ ဟိ- ကို"ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုဦးအံ့"ဟုအနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ

ဋီကာ (၂၊ ၁၃၁။) ၌ ကိမတ္ထမေဝံ ကရိယတိတိ စေ? သစေ ဥပနိဿယ-သမ္ပန္နော ဟောတိ၊ တဿ ခုရဂ္ဂေ ယေဝ ဘေဒဟေတ္တပါပုဏာ နတ္ထိ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် "ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။ ပါပုဏာတိ၊ကယေ တဗ္ဗာ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ" ဟုအနက်ပေး။

တသ္မာဃ-စသည်ကား လဒ္ဓဂုဏ်ကည်း။ ဝေဠုပိကထာ ကထေတဗ္ဗာ-ဟူသော စကားနှင့် အရင်းခြေးဖြစ်သော အာစိဏ္ဏိကတ္ထံ-ဟူသော စကားသည် အတူတူဟည်း။ အရင်းခြေးဖြစ်သော စကားကိုယ်၌ ဆိုသတည်း၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဤကား ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ကောသောဇော်ပနသ္သ အာဒိမ်ဟိတာဝ ဇောဠုပိကာ ဘစပဋ္ဌက ကမ္မဋ္ဌာန-ကထာ။

တိကွတ္တုံ ဝါ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ ဝါ သကိံ ဝါ ပဋိဂ္ဂါဟာပေတဗ္ဗော-ဟူသောစကား ဖြင့်သင်္ခန်းတောင်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၂၄၅၈) ၌။ ဒ္ဝိတ္တိက္ခတ္တုံ၊ သကိံ ပါပိ။ ဒါကဇ္ဇာနိဿ ဘိက္ခုနော-ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ဒါနနှင့်ပဋိဂ္ဂါဟာပန အတူတူပင်တည်း။ သင်္ခန်းတို့ကို ခံစေ၍ ရှင်လောင်းကိုယ်တိုင် ဝတ်ဆေးရမည်ဟူလိုသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၉၅)၌ ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ တိဇေတ္ထ ယဿ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှာတိ-အစရှိသော စကားကို မိန့်အပ်လတ္တံ့။ အာဘိသမာစာရိက သိက္ခာပုဒ်တို့ ဘူကုန်သည်ကား သေခိယသိက္ခာပုဒ် အစရှိသည်တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂကထာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃။ ၂၅၂။)၌ နိဝါသနပါရုပနာဒိသု အာဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗော-ဟုမိန့်အပ်လတ္တံ့။ တေရသကဏ်ဋီကာ(၃၊၂၀၃)၌လည်း အာဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗောတိ ဣမိနာ သေခိယ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိ အာဘိသမာစာရိကံ သိလမနေန ပူရေတဗ္ဗ-ဟု ဖွင့်အပ်လတ္တံ့။

အာစရိယော ဝါ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ-ဟူသောစကားရပ်၌ အာဘိသမာစာရိက သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆုံးမခြင်းငှာ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာက ဆောင်နှင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ အာဘိသမာစာရိက သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆုံးမတတ်သော ဆရာသည် အာစရိယမည်၏။ ဥပဇ္ဈာယ်ယူရာ ဆရာသည် ဥပဇ္ဈာယမည်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၉၅)၌ ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ တိဇေတ္ထ ယဿ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှာတိ-အစရှိသော စကားကို မိန့်အပ်လတ္တံ့။ အာဘိသမာစာရိက သိက္ခာပုဒ်တို့ ဘူကုန်သည်ကား သေခိယသိက္ခာပုဒ် အစရှိသည်တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂကထာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃။ ၂၅၂။)၌ နိဝါသနပါရုပနာဒိသု အာဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗော-ဟုမိန့်အပ်လတ္တံ့။ တေရသကဏ်ဋီကာ(၃၊၂၀၃)၌လည်း အာဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗောတိ ဣမိနာ သေခိယ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိ အာဘိသမာစာရိကံ သိလမနေန ပူရေတဗ္ဗ-ဟု ဖွင့်အပ်လတ္တံ့။

အာဘိသမာစာရော တိ ဥတ္တမသမာစာရော။ အာဘိသမာစာရော ဝေ အာဘိ
ထမာစာရိကံ။ အာဘိသမာစာရံ ဝါ အာရဗ္ဘ ပညတ္တံ အာဘိသမာစာရိကံ
ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် သီလနိဒ္ဒေသ(၁၊၁၂)၌ လာသောစကားဖြင့် အာဘိသမာ
စာရိကပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို သိနယ်၏။

သင်္ကန်းတို့ကို လက်၌ပေးသဖြင့် ခံစေ၍ ရှင်လောင်းကိုယ်တိုင် ဝတ်စေမှသာ
အပ်သလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အထာပိဿ-အစရှိသော စကားကို
မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ "အဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခဿာ၊ ဇ်။ ဟတ္ထေ၊ ဒ္ဓြ။ အဒတ္ထာ၊ ဒ္ဓြ။
အာစရိယော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။
သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ အထာပိ ယဒိပိ အစ္ဆာဒေတိ၊ အကယ်၍မူ
လည်း ဝတ်အံ့။ ပေသတိပိ၊ ကျွှဲသို့ဖြစ်သော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်သေး၏"။
ဤသည်ကား ယဒိပိဿရှိသင့်သောအရာ၌ အထာပိဿ-ရှိသည်နှင့် ငါကြုံစည်
အပ်သောနည်းတည်း။ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ(၂၄၅၉)၌အထ ဟတ္ထေ ပိ ဝါ
တဿ ဟုမိန့်အပ်၏။ ကိုစကားရပ်၌ ဝါသဒ္ဒါသည် ပေထဝါ-အနက်ရှိသတည်း။
အာဇနှင့်ပါကိုရောစပ်၍ "အထပိ အစ္ဆာဒေတိ။ အကယ်၍မူလည်းဝတ်အံ့ ဟု
ဆနက်ပေး။ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၊၂၄၅၅)၌မူကား။ အထာတိ အဓိကာရန္တရ
ရမ္ဘနိုဂါဒေသာ။ဘာ ဟတ္ထေ အဒတ္ထာပိ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ အာစရိယော ဝါ ပိ
သယမေဝ ဟံ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒယဟ္ဟံ အစ္ဆာဒေတိ၊ ဝဋ္ဋတီတိ ဒယောဇနာ-ဟု ဖွင့်
အပ်၏။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ ဆရာသည် ဒါဠမ္ဘနိယ အဋ္ဌကထာ-ဟူသော
ဒုဿစေတန်ဖြင့် ဖော်ပြထားမှုကို ရှင်လောင်းကိုယ်တိုင်ဟုတ်မဟုတ်ကို အပ်
ရိုသားသည်။ "အထပစ္ဆာ၊ ထိုသို့သော်နှင်းပေးသည့်နောက်၌" ဟု အနက်ပေး
လိုသတည်း။ အပိသဒ္ဒါကိုလည်း အဒတ္ထာပဒ်နောင်ယှဉ်လိုသောကြောင့်၊ ဝါသဒ္ဒါ
ကိုလည်း ဥပဇ္ဈာယောပဒ်နောင်ယှဉ်လိုသောကြောင့်။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊၉၅)၌ အထာပိတိအာဒိ တိက္ခတ္တုံ ပဋိဂ္ဂါဟာ
ပနတော ပရံ ကတ္တုဇ္ဇဝိဓိဒဿနံ။ အထာပိတိ တတော ပရမ္မိတိ အတ္ထော-ဟု
ဖွင့်အပ်၏။ အထသဒ္ဒါ၏အနက်ကား ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာလာ အနက်အတိုင်း
ပင်တည်း။ အပိသဒ္ဒါကို အာသင်္ကာပုဒ်၌ ယှဉ်ဖက်သတည်း။ ဤဋီကာဆရာနှစ်ပါး
တို့အလိုအားဖြင့် အထသဒ္ဒါသည် အဓိကာရန္တရ အနက်ဟောတတ်း။ အဓိကာ
ရန္တရ ဟူသည် ဤအာဒ္ဓသင်္ကန်းတို့ကို လက်၌ပေးသဖြင့် ခံစေ၍ ရှင်လောင်း
ကိုယ်တိုင် ဝတ်ခစခြင်းအရာမှ တစ်ပါးသော အာစရိယ ဥပဇ္ဈာယတို့ကိုယ်တိုင်
သာ ဝတ်ခြင်းအရာတည်း။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒနီတိ(သုတ္တ၊၃၇၇-နှာ။) အဓိကာ
ရန္တရ အာဇ ပုဗ္ဗာသရလောပေါ၊ တတော ပရန္တိ အတ္ထော-ပိ ဟု မိန့်အပ်၏။
အနန္တရအနက်နှင့် အဓိကာရန္တရအနက် အထူးကွာခြား-အနန္တရမှာ ကာလ

အခြားမရှိရ။ အဓိကာရန္တ်ရမှာ ကာလအခြားရှိရ၏။ အနန္တရအနက်၌ ပြယုဂ်ကား အထ နံ အာဟ-တည်း။

တံ ယေဝ ဝါ အာဏာပေတိ ဇောနီ ဂဟေတွာ အစ္ဆာဒေဟီတိ-ဟူသော အဌကထာ စကားရပ်ဖြင့် သင်္ကန်းတို့ကို လက်ဆွဲပေးသဖြင့် ခံစေမှု၌ ရှင်လောင်းကိုယ်တိုင် ဝတ်စေသည်ကို ပြသတည်း။ ဤသို့ယူမှ ပဋိဂ္ဂါဟာပေတွော-ဟူသော ရှေးစကားနှင့် ထူးသတည်း။ သင်္ဃံ တေန ဘိက္ခုနာဝ ဒိန္နဟောတိ-ဟူသော စကား၌ အာစရိယနှင့် ဥပဇ္ဈာယ ဆရာနှစ်ပါး တို့သည် စေခိုင်းရင်း အာဏာပက ပဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်နှင့် ဤဆရာနှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို ဘိက္ခုနာ အရ မှတ်လေ ဘိက္ခုနာ ဟိ-အစရှိသော စကား၌မူကား အာစရိယ ဥပဇ္ဈာယ အညတရ ရဟန်းတို့တွင် မည်သည့်ရဟန်းမဟူ ရဟန်းဟူသမျှကိုပင် ဘိက္ခုနာ-အရ ယူလေ။

အဒိန္နံ နဝဋ္ဌတိတိ ဤ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နှ ရုဟတိတိ ဝဒန္တိတိ လိခိတံ။ ပေါရာဏာ ဂဏ္ဌိပဒေပိ ကထေဝ လိခိတံ။ (ဝင်္ဂမဟဋ္ဌကထာ၊ ၄၁၂။) အဒိန္နံ နဝဋ္ဌတိတိ ဤ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နှ ရုဟတိတိ ဝဒန္တိ။ (ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ ၂၊ ၁၃၂။) ဤဋီကာ စကားနှစ်ရပ်သည် ယံ ပန နိဝါသနံ ဝါ ပါရုပနံ ဝါ အနာဏာတ္တိယာ နိဝါသေတိ ဝါ ပါရုပတိ ဝါ၊ ဘဲ အပနေတွာ ပုန ဒါတဗ္ဗံ-ဟုဖွင့်ကထာ၌ တင်းတင်းကြပ်ကြပ် မိန့်တော်မူသောကြောင့် သင့်လျော်လှ၏၊ အကယ်၍ မပေးမကမ်းမူ၍ ဝတ်ကောင်း ခံကောင်းဖလက အဘယ်မှာပင် ချတ်၍တဖန် ပေးဖွယ်ရှိလေအံ့နည်း။ ပယ်ချတ်၍ တဖန်ပေးကွယ် မရှိလေထာသတည်း။

ဥပဇ္ဈာယော စေ ကသမဿု သြဏောပနာဒီနိ အာကတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇတ္ထံ သရဏာနိ ဒေတိ။ နှ ရုဟတိ ပဋ္ဌဇ္ဇာ၊ ကမ္မဝါစံ သာဝေတွာ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ ရုဟတိ ဥပသမ္ပဒါ။ အပတ္တစီဝရုနံ ဥပသမ္ပဒါ သိဒ္ဓိဒဿနတော၊ ကမ္မဝိပတ္တိယာ အဘာဝတော၊ စေတံ ယုဇ္ဇတေ ဝံ၊ တိ ဇေကေ။ ။ ဟောတိ စေတ္ထ။

"သလိင်္ဂေသေဝပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဝိလိင်္ဂံသောပိ စေတရော။
အပေတပုဗ္ဗဝေသဿ၊ ကံ ဒဋ္ဌယံ ဂ္ဂတိစောပရေ"တိ။ ။

ဘိက္ခုနာ ဟိ သဟတ္ထေန ဝါ အာဏာတ္တိယာ ဝါ ဒိန္နမေဝ ကာသာဝံ ဝဋ္ဋတိ၊ အဒိန္နံ နဝဋ္ဌတိတိ ပန သန္ဓေဿဝံ ကာသာဝေသုနာဿ ဇန္တသု အသမ္ဘဝတောတိ ဇေသံ အဓိပ္ပါယော။ ဝေဋ္ဌ ပန ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ ပဋ္ဌမံ။ပ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂ္ဂမေဟိ တိဟိ သရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပသမ္ပဒဉ္စ ဤ ဂ္ဂမိနာ အနုဂ္ဂမေန ဒိန္နေဟိ တိဟိ သရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပသမ္ပဒံ အနုဇာနာမိ ဇောဝလေဟိတိ အဓိပ္ပါယဒဿနတော။ "အာဒိန္နပုဗ္ဗလိင်္ဂဿာ၁နုဂ္ဂဟာပိ ဒဋ္ဌယံ ဘဝေ။ခနုတရဿာတိ ဇနာဝန္တိ။သမ္ဘပါပုဏနုလော-

၁။ အာစိဏ္ဏ ပုဗ္ဗလိင်္ဂဿ (က)

မတော”တိ အာစရိယော။ (ဝင်္ကရဗ္ဘဒ္ဒိဋီကာ ၄၁၁)။ပဗ္ဗဇင်္ဂတ္ထံ၊ ရှင်ပြုခြင်းအကျိုး ၄။ ဥပဇ္ဈာယော စေ ကေသမဿုံ ဩရောပနာဒီနိ အကတ္ဝာ ကမ္မဝါစံ သာဝေတ္ဝာ ဥပသမ္ပာဒေတိ ဟု ယောဇနာ။

သလိင်္ဂသော– အစရှိသောဂါထာသည်။ပ။ ကေသဆရုတ္ထိဂါထာတည်း။ ထိုဂါထာဝင်္ဂ် သလိင်္ဂသော်ဝ။ပ။ စေတရု–ဟူသောစကား သည် ကေသဆရုတို့သည် မိမိတို့အလိုရှိ၍ဆိုအပ်သော စကားတည်း။ အပေတပုဗ္ဗဝေဿ–အစ ရှိသောစကားသည် ကေသဆရုတို့ပြုအပ်သော အပရေဝါဒဖြစ်သတည်း။

သလိင်္ဂသော၊ ရှင်၏အသင်္ဂရှိသော သူအား သာလျှင်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရှင်၏ ကဖြစ်သည်။ ရုဟတိ၊ ရောက်၏။ ဝိလိင်္ဂသောပါ၊ ရှင်၏အာသင်္ဂမရှိသောသူအား လည်း။ (ဝါ) ရောင်ဥတ်တုတ်နှင့် လူတို့၏အဂတ်ကိုဝတ်သော သူအားလည်း။ ဣတရော၊ ဤရှင်၏အဖြစ်မှတစ်ပါးသော ပဉ္စင်း၏အဖြစ်သည်။ ရုဟတိ။။ရောက်၏။ အပေကပုဗ္ဗဇဝဿ၊ ကင်းပြီးသော ရွေးဦဖြစ်ဖူးသော သာမဏေ၏ အသင်္ဂရှိသောသူအားလည်း။ (ဝါ) အရှည်းနှီးနေသော လိင်ကဲ့သော သာမဏေအားလည်း။ တံဒ္ဓယံ၊ ထိုရှင်၏အဖြစ်၊ ပဉ္စင်း၏အဖြစ်နှစ်ပါးစုံသည်။ ရုဟတိ၊ ရောက်၏။ ဣတရော၊ တည်း။ အာစိဏ္ဏော ပုဗ္ဗလိင်္ဂသော၊ ရွေးဦလေ့ကျက်အပ်သော သာမဏေး၏ အသင်္ဂရှိသော လိင်ကျသော သာမဏေအား။နဂ္ဂသောပါ၊အချည်း နှီး ငှင်ဖြစ်သော်လည်း။ ဒွယံ၊ရှင်၏အဖြစ် ပဉ္စင်း၏အဖြစ်နှစ်ပါးစုံသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ (ဝင်္ကရဗ္ဘဒ္ဒိဋီကာ အနက်)

သာမဏေပဋိသဉ်္ဇီသောလူ ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်မူ အပ်ကြောင်းကို ဥဒီနဝိသတိ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် တရသကဏ်ဋီကာ၌ မိန့်အပ်ပြီးဟူ၏။

ဤမျှ၊ ထိုရှင်ပြုရာ ရဟန်းခံရာအရပ်၌။

ပါဒေ ဝန္ဒာပေတ္ထာ–ဟူသော စကားဌ်ဝန္ဓာပန–ဟူသည်ကား ထိုခြင်းငါးပါး ဖြင့် ဝတ်ချခြင်းတည်း။ ထိုကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂။ ၉၅)၌။ ပါဒေ ဝန္ဒာပေတ္ထာတိ ပါဒါဘိမုခံ နမာပေတ္ထာ။ ဒုရေ ဝန္ဒန္တော်ပိ ဟိ ပါဒေ ဝန္ဒ-တိတိ ဝုစ္စတိဟု မိန့်အပ်၏။ ပါဒါဘိမုခနမာပန–ကို ပါစိတ် ဘိက္ခုနောဝါဒ-ကဝဂ် သြဝါဒသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်တေရသကဏ်ဋီကာ (၃၊ ၄၃) လာ။ အန္တောဂါ-မေဝါတိ အာဒီသု ယတ္ထ ပဋ္ဌအင်္ဂါနိ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာပေတ္ထာ ဝန္ဒိတုံ နသက္ကာ ဟောတိ၊ တတ္ထဋ္ဌိတာယ ဧဝ ကာယံ ပုရတော နာမေတ္ထာ ဝန္ဒာမိ အယျာတိ အဉ္ဇလိ ပဂ္ဂယှ ဂန္တုံပိ ဝဋ္ဋတိ ဟူသော်စကားဖြင့် သိအပ်၏။

ထိုခြင်းငါးပါးတို့၏ သရုပ်ကိုကား သုတ်သီလက္ခန်ဓိကာဿစ် သာမညဖလ-သုတ်အဖွင့် (၂၊ ၁၈) လာ ပဋ္ဌပတိဋ္ဌိတနာတိ ဇတ္ထ ပဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ အာဂေ်ဟိ အာဘိ မုခံ ဌိတေနာတိ အတ္ထော၊ ဂါဒဓာဏုကပ္ပရဟတ္ထသီသဒ်ါတာနိ ပဋ္ဌ အင်္ဂါနိ သမံ ကတ္ဝာ သြနာမေတ္ထာ အာဘိမုခံ ဌိတေန ပထမံ ဝန္ဒိတ္ဝာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဟူသော်စကားနှင့်အညီ။ ခြေနှစ်ဖက် ပုဆစ်ဒူဝန်းနှစ်ဖက် တတောင်ဆစ် နှစ်ဖက် လက်နှစ်ဖက် ဦးခေါင်း–ဟူဆိုအပ်ကုန်သော ဆင်္ဂါငါးပါးတို့ကို အမျှ ပြု၍ ကိုင်းညွတ်သဖြင့် ရှေ့ရှုတည်ခြင်းဟု သိအပ်၏။ ဤသုတ်သီလက္ခန်ဓိကာ စကားဃာပါစိတ်သြဝါဒ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်မှာ လာသော တေရသကဏ်ဋီကာ လာတိုင်း မစ္ဆမ်းနိုင်ဇာမှသာ သင့်လျော်သကဲ့သို့၊ စွမ်းနိုင်မှုမှာမူကား မသင့် မလျော်ဟု မှတ်အပ်၏။[1] ဇင်ဝဒေဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗော–ဟူသော သာမညစကား၏ ဝိသေသ အခိပ္ပာယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် ဟမဟံ ဂဂါမိ–အစရှိသော စကား ကို မိန့်သတည်း။

ဗုဒ္ဓံ သရဏံယေဂ ဝါ–အစရှိသောစကား၌ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ–ကိုပေးပြီး လျှင် ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ–တို့ကို တစ်လျှောက်တည်း မပေးမူ၍ "ဒုတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ တတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ" ဟု သုံးကြိမ်ပေးပြီးမှ ထို့အတူ "ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ–တို့ကို လည်း သုံးကြိမ်စီပေးသည် ဟူသိုသတည်း။

ဣမဉ္စ ပန သရဏဂမနူပသမ္ပဒံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ–ဟူသောစကား၌ လားလတ္တံ. သော အညတြ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏာ–၌ သရဏဂမနူပသမ္ပဒါကို ပယ်သတည်းဟု မတ်အပ်၏။

ဥပသမ္ပဒါယ သဗ္ဗေ အာစရိယော–ဟူသော စကား၌ နဝံ, မဇ္ဈိမ, ထေရ မဟူ။ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော–ဟူ၍ ဟောတော်

၁။ မစ္ဆမ်းနိုင်မှာ မသာင့်လျော်၊ စွမ်းနိုင်ဇာမှသာ သင့်လျော်သတည်း။

မူသည်နှင့် အညီ ဗျတ္တပဋိဗလဖြစ်၍ ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်သော ရဟန်းသည် အာစရိယမည်၏။

ဌာနကရဏာသမ္ပဒံ အဟာပေန္တော နဝေ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ ဌာန-ဟူသည် ဥရ-အစရှိသော ဌာန်တည်း။ ကရဏဟူသည် သံဝုက အစရှိသော ကရိဏ်းတည်း။ ဆိုကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ "ဥရာဒီနိ ဌာနာနိနာမ။ သံဝုတာဒီနိ ကရဏာနိနာမ' ဟု မိန့်အပ်၏။ တရာသကဏ် ဋီကာ၌လည်း ဌာနကရဏသမ္ပဒန္တိ တွေ့ ဥရအာဒီနိဌာနာနိ သံဝုတာဒီနိ ကရဏာနိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ၌ကား မဖွင့်။ ဥရအာဒီနိ-ဟူသောစကား၌ အာဒိ သဒ္ဒါဖြင့် ကဏ္ဌ တာလု မုဒ္ဓ ဒန္တ သြဋ္ဌ ဂျိဌာန်းပါးတို့ကိုသာ ယူအပ်ကုန်၏။ အနုနာသိကန္တာနိ ဝါ ကတွာ ဒါတဗ္ဗာနိ-ဟု နာသိကဌာန်ကို အသိးအခြား အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် နာသိကဌာန်ကိုမူကား မယူကြလင့်။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၁၃၃)၌ကား ဌာနကရဏသမ္ပဒံ ကဏ္ဌ တာလု မုဒ္ဓ ဒန္တ သြဋ္ဌ နာသိကာဘေဒံ ဌာနသမ္ပဒဉ္စ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဥရဌာန်ကို ချန်သည်ကား ဆရာကုံ၌—

ဟာကာရံ ပဋ္ဌမေဟာ၊ အာန္တဋ္ဌာဟိစ သံယုတံ။
သြရသန္တိ ဝဒန္တေတ္ထ။ ကဏ္ဌေ တဒသံယုတံ—

ဟ၌ သန္ဓိ ရှုပသိဒ္ဓိကျမ်းဌီလာသော သြရသ-အက္ခရာ မလာမရှိသောကြောင့် ချန်သတည်း။အာန္တဋ္ဌအက္ခရာတို့ ဟူသည်ကား အန္တဋ္ဌာ ယ-ရ-လ-ဝါ-ဟု သန္ဓိကလာပ် ကျမ်းလာကုန်သော ယ-ရ-လ-စ ဤလေးလုံးကုန်သော အက္ခရာတို့ဘည်း။ဤလေးလုံးကုန်သော အက္ခရာတို့၏အန္တဋ္ဌမည်ခြင်း၏အကြောင်းကို—

ဟကာရံ ပဋ္ဌမေဟာ၊ အာန္တဋ္ဌာဟိစ သံယုတံ။
သြရသန္တိ ဝဒန္တေတ္ထ။ ကဏ္ဌေ တဒသံယုတံ—

ဟ၌ သန္ဓိ ရှုပသိဒ္ဓိကျမ်းဌီလာသော သြရသ-အက္ခရာ မလာမရှိသောကြောင့် ချန်သတည်း။အာန္တဋ္ဌအက္ခရာတို့ ဟူသည်ကား အန္တဋ္ဌာ ယ-ရ-လ-ဝါ-ဟု သန္ဓိကလာပ် ကျမ်းလာကုန်သော ယ-ရ-လ-စ ဤလေးလုံးကုန်သော အက္ခရာတို့ဘည်း။ဤလေးလုံးကုန်သော အက္ခရာတို့၏အန္တဋ္ဌမည်ခြင်း၏အကြောင်းကို—

ဟကာရံ ပနေတ္ထ ပြဟ္မစရိယန္တိအာဒိသု ဝိယ ဝဂ္ဂ ပဋ္ဌမေဟိစ ပဋ္ဌံ ဝဂ္ဂါနမန္တေ ဌိတတ္တာ အန္တဋ္ဌ နာမကေဘိ သံယုတံ သဟယုတ္တံ သဟကာရံ ဝါ သြရသံ ဥရသိ ဘဝတီတိ ဝဒန္တိ—

ဟူသော ရှုပသိဒ္ဓိကာ-စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ တရာသကဏ် ဋီကာတို့၌ ဥရဌာန်ကို ထည့်၍ဖွင့်သည်ကား သရဏကုမ်၌ သြရသအက္ခရာ မလာမရှိခြင်းသော်လည်း ဌာန်ချင်းညီ တူသောကြောင့် ထည့်၍ ဖွင့်သတည်း။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၌ နာသိကဌာန်ကို ထည့်၍ ဖွင့်သည်ကား ဤဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌ နာသိကဌာန် နောက်၌ အသိးအခြားလာရှိသကဲ့သို့ ဝိနယဝိနိစ္ဆယအဋ္ဌကထာ၌ နာသိကဌာန် နောက်၌ အသိးအခြား မလာရှိ

သောကြောင့် နာသိကဌာန်ကို ကည့်၍ ဖွင့်သတည်း။ ဤသို့ အချင်းချင်း မဆန့်ကျင်အောင် ညှ၍ မှတ်အပ်၏။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ တေရသကဏ်ဋီကာတို့၌ လာသော သံဝုတဒီနိ-ဟူသော စကားဌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်ဝိဝဋ္ဋ ဖုဋ္ဌ ဤသံဖုဋ္ဌ ဤသုံးပါးတို့ကိုယူအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လာကုန်သော သံဝုတ အစရှိသည်တို့သည် ပုဒ်စစ်ကျမ်းမှာလာရှိဘိုင်း နှုတ်ခမ်းတို့၏ ပွင့်ခြင်း အစရှိသည်တို့ မဟုတ်ကုန်။ အဘယ်မှာ အ-အက္ခရာကို နှုတ်ခမ်းကိုပ်တဲ့ဖြင့်ရွတ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်းလေကဲ့နည်း။ က-အစရှိသော အက္ခရာတို့ကို နှုတ်ခမ်းကိုထိ၍ ရွတ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်းလေအံ့နည်း၊မတတ်ကောင်းသည်သာတည်း။ထိုသန္နိဋ္ဌာပသဒ်ဒီဋီကာ၌ ပယတနံ ပန ယထာရဟံ ဌာနကရဏာနံ သံဝုတာဒီ၊ကောဟုလောရှိသောအတိုင်း ဇိဝှါမဋ္ဌသည် တာလုဇဗျည်းအက္ခရာခြောက်လုံးတို့၏ ကရိယာဖြစ်ရကား တာလုဇဗျည်းအက္ခရာခြောက်လုံးတို့ဝယ် ယ- အက္ခရာမှတစ်ပါးကုန်သော တာလုဇဗျည်းအက္ခရာငါးလုံးတို့ကိုရွတ်သောအခါ၌ဖုဋ္ဌသည့် ဝဂ်အက္ခရာနှစ်ဆယ့်ငါးလုံးတို့၏ ပယတနဖြစ်သည့်အလျောက် ဇိဝှါမဋ္ဌကရိယာဖြင့် ဗျဉ်ဇနာကိုအားကြိုးစွာထိစေ၍ ရွတ်ရမည်။ ဤသို့ဖုဋ္ဌသည့် အခါ၌ ဗျဉ်ဇနာကိုအားကြိုးစွာထိစေ၍ ရွတ်ရမည်။ ဤသို့ဖုဋ္ဌသည့်

အက္ခရာတို့သည်။ ထကဋ္ဌာနကရဏာ၊ မိမိတို့ဌဲ့ဝာန်လျှင်ကရိဏ်းရှိကုန်၏-ဟူ၍ သန္ဓိရူပသိဒ္ဓိမိန့်အပ်သည့်အားလျော်စွာဌာန်သာလျှင်ဖြစ်သောကရိဏ်းရှိရကား ကြွင်းကျန်ကုန်သောတစ်ဆယ့်ကိုးလုံး ကုန်သော အက္ခရာတို့တွင် ကဏ္ဌဇ က-ဝဂ် ငါးလုံးတို့ကို ရွတ်သောအခါဌဲ့ဖုဋ္ဌသည်ဝဂ်အက္ခရာနှင့်ဆယ့်ငါးလုံးတို့၏ပယတနဖြစ်သည့် အလျောက်ကဏ္ဌသာလျှင်ဖြစ်သော ကရိဏ်းကိုအချင်းချင်းအားကြိုးစွာထိစေ၍ ရွတ်ရမည်။ သြဋ္ဌဇ ပဝဂ်ငါးလုံးတို့ကို ရွတ်သောအခါဌဲ့လည်း သြဋ္ဌသာလျှင်ဖြစ်၍ ကရိဏ်းကိုအချင်းချင်း အားကြိုးစွာထိစေ၍ ရွတ်ရမည်။

သံဝုတ ဝိဝဋ္ဋ နှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား သံဝုတတ္တမကာရဿ-ဟု သန္ဓိရူပသိဒ္ဓိ မိန့်အပ်သည့် နှင့်အညီ လည်းကောင်း၊ သံဝုတတ္တန္တိ အင်ဝဋ္ဋတ္တံ-ဟု ရူပသိဒ္ဓိကာဌ် မိန့်အပ်သည့်နှင့် အညီလည်းကောင်း၊ အ အက္ခရာ၏ကဏ္ဌဌာန် သာလျှင် ဖြစ်ဓသာ ကရိဏ်း၏ ပိတ်သည် မဖွင့်သည် စဉ်းငယ်ဖွင့်သည်၏ အဖြစ်သည်သံဝုတမည်၏။ ဝိဝဋ္ဋံ သေသာ သရာနံ-ဟု သန္ဓိရူပသိဒ္ဓိဌဲ့ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီအာ-သရ၏ ကဏ္ဌဌာန်သာလျှင် ဖြစ်သော ကရိဏ်း၏ဖွင့်ခြင်းသည် ဝိဝဋ္ဋမည်၏။ ဣ, ဤ-သရနှစ်လုံးတို့၏ တာလုဋ္ဌာန် ဇိဝှါမဇ္ဈကဂုဏ်း နှစ်ပါးတို့၏ ဖွင့်ခြင်းသည် ဝိဝဋ္ဋမည်၏။ ဥ, ဦသရနှစ်လုံးတို့၏ ဩဋ္ဌဌာန်လျှင်ဖြစ်သောကရိဏ်း၏ ဖွင့်ခြင်းသည် ဝိဝဋ္ဋမည်၏။ ဧ-သရ၏ ကဏ္ဌတာလုဋ္ဌာန် သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ကရိဏ်းတို့၏ အသိုးသိုးဖွင့်ခြင်းသည် ဝိဝဋ္ဋမည်၏။ ဩ-သရ၏ ကဏ္ဌဩဋ္ဌဌာန်လျှင် ဖြစ်ကုန်သော ကရိဏ်းတို့၏ အသိုးသိုး ဖွင့်ခြင်းသည် ဝိဝဋ္ဋမည်၏။ ထို့ကြောင့် ရူပသိဒ္ဓိကာဌ် ပယတနံ ပန ယထာရဟံ ဌာနကရဏာနံသံဝုတာဒိဂုဏော-ဟုမိန့်အပ်၏။ "ဌာနကရဏာနံ၊ တို့၏။ သံဝုတာဒိဂုဏော၊ ပိတ်ခြင်းမဖွင့်ခြင်း၊စဉ်းငယ်ဖွင့်ခြင်း အစရှိသော အကျိုးတည်း" ဟုအနက်ယောဇနာ။ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ တေရသကဏ်ဋီကာတို့၌ ရူပသိဒ္ဓိအစရှိသော သဒ္ဒါကျမ်းလာ သံဝုတအစသောရှိ ပယတနကိုသာလျှင် ကရဏဟုိ်နှ်သတည်း။ ရူပသိဒ္ဓိအစရှိသောသဒ္ဒါကျမ်းလာ ဇိဝှါမဇ္ဈ-အစရှိသော ကရိဏ်းကိုမူကားမမိန့်အပ်။ကြွိသို့မမိန့်အပ်လေသမျှလည်း မုဒ္ဓဇ ဒန္တဇ အက္ခရာတို့၏ အာသံတူသည်၏ အဖြစ်သည် ဖြစ်ဓလည်ငြားသော်လည်း ဇိဝှေါပဂ္ဂ ဇိဝှဂ္ဂကရိဏ်းပြားသည် ထူးခြားသည်နှင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ၌ ဇိဝှါမဇ္ဈာဒိကရဏာသမ္ဘဝဒ္ဒ-ဟု မိန့်အပ်သောကြောင့် ဇိဝှါမဇ္ဈ-အစရှိသော ကရိဏ်းကိုလည်း ဌာနကရဏ သမ္ဘဒံ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားတွင် ကရဏသဒ္ဒါဖြင့်သာလျှင် သိမ်းယူရမည်ကို သိအပ်၏။တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "သံဝုတာဒီနိ ကရဏာနိ" ဟု မိန့်အပ်ကုန်သော သံဝုဋ္ဌ, ဝိဝဋ္ဋ,ဖုဋ္ဌ,ကြွိသံဖုဋ္ဌ လေးပါးတို့တွင် သံဝုက ဝိဝဋ္ဋ နှစ်ပါးတို့ကို သိထိုလ အက္ခရာ အစရှိသည်တို့ကို ရွတ်ရာသောအခြင်းအရာကို ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ ကမ္မဝါစာအဖွင့်၌ မိန့်အပ်သကဲ့သို့ ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ ကမ္မဝါစာအဖွင့် မမိန့်လေသည်ကား ဒေသနာ အားထုတ်၍

မရွတ်ရသောကြောင့် မမိန့်လေသတည်း။ ဤမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ မဟာခန္ဓက အဖွင့်၌ တေရသကဏ်ဋီကာ ဆရာသည် သံဝုတ ဝိဝဋ္ဋ-ဤနှစ်ပါးတို့ကို ကရဏ တွင်း၌ သွင်း၍ ဖွင့်သည်ကား အထူးအားထုတ်၍ မရွတ်ရငြားလည်း ကရဏ ချင်းရည်တူသောကြောင့် ဖွင့်သတည်း။ သိထိလံ အဖုဋ္ဌံ။ ဓနိတံ ဖုဋ္ဌံ-သဒ္ဒနီတိ၌ မိန့်သည်နှင့်အညီ ဓနိတနှင့် ဖုဋ္ဌသည်လည်းကောင်း သိထိလနှင့် ဤသံဖုဋ္ဌ သည်လည်းကောင်း အဘူးမရှိ။အဖုဋ္ဌ၌ အ-သည် အပွဂ္ဂ-အနက်ဟောတည်း။ အပွဂ်နှင့် ဤသံ-သည်အထူးမရှိ။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် အဗျယော်ဂ်(၁၁၄)၌ ဤသံ ကို ဤ မနံ အပွေ-ဟု မိန့်အပ်၏။။ ဤမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ မဟာခန္ဓက အဖွင့်၌ ဌာနကရဏသမ္ပဒံ အဟာပေန္တေနေဝ-ဟု ဌာနကရဏ သမ္ပဒ အဟာ ပနကို ဆိုသဖြင့် ဌာနကရဏာနိ သိထိလာနိ ကတ္ဝာ ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ အက္ခရံ သိထိလံ၊ တာနိ ယေဝ ဓနိတာနိ အသိထိလာနိ ကတ္ဝာ ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ အက္ခရံ ဓနိတံ-ဟု ပရိပါဋိကမ္မပဒ်အဖွင့် တေရသကဏ်ဋီကာ (၃၊၄၉၂)လာ စကားနှင့် အညီ သိထိပ ဓနိတ အက္ခရာတို့၏ ဌာန်ကရိုဏ်းနှင့် စပ်ခြင်းကြောင့် သိထိလ ဓနိတ နေရာကျ သရဏကို ရွတ်ရမည်ကို ဆိုလိုခြင်းကိစ္စ ပြီးသတည်း။ ဤသို့ ပြီးကလည်း ဒီဃရဿ ဂရုလဟု တို့ကိုလည်း ဗျဥ္ဇနဗုဒ္ဓိချင်းရည်တူသောကြောင့် ဆိုခြင်းကိစ္စပြီးသကည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာ၌ အက္ခရုပ္ပတ္တိ သာဓကတမံ ဇိဝှါ မဇ္ဈာဒိ ဟရဏ သမ္ပဒံ-ဟု ဖွင့်ရကား ဗုဒ္ဓဇ ဒန္တဇ-အက္ခရာတို့၌ ဌာန် ကရိုဏ်း ပြားခြင်းခကြောင့် သရဿ-၌ မဒ္ဒဇ ဏ-ကို ဒန္တဇ န- အဖြစ်ဖြင့် ရွတ်သော် ရွှင်သာမဏေမဖြစ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝိနည်းဒီပနီ ဘတ်လိမ္ဘာတော်မူ ကုန်သော ဆရာသခင် ဘုရွှင်မြတ်တို့သည် သိထိလ ဓနိတ -အစရှိသည် နေရာ ကျအောင် မိမိတို့သည်လည်း ရွတ်တော်မူကုန် ဘိသတည်း သာမဏေ လောင်းတို့ကိုလည်း ရွတ်စေတော်မူကုန် ဘိသတည်း။ သာမဏေတို့မှာ ဌာန-ကရဏသမ္ပဒံ အဟာပေန္တေနေဝ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်တော်မူရကား ဌာန ကရဏသမ္ပဒ-သာလျှင် လိုရင်းဖြစ်သတည်း။သိထိလ ဓနိတ-အစရှိသည်တို့သည် ကား လိုရင်းမဟုတ်။ သိထိလ ဓနိတအစရှိသည်နေရာမကျသော်လည်း ရွှင်သာ-မဏေဖြစ်၏ မဆိုသာခြေ။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဌာနကရဏသမ္ပဒံအဟာပေန္တေနေဝ ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ အဋ္ဌကထာ(၂၄၄၉-ဂါထာ)၌။

“ ဌာနကရဏသမ္ပဒံ။ အဟာပေန္တေန ဝတ္တဗ္ဗာ။

“ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဂုဏမိစ္ဆတာ ဧဟာဝတ္ထာ ဝိနာသေန။ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဟိ နရွဟတိ-”ဟုမိန့်တော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၊၁၃၄)၌ ယသ္မာ ကေသော ဝါ ဥဏ္ဏာသေ ဝါ နာသေန အနုစ္စာရကေန ဝါ ဒုရုစ္စာရဒေါသေန ဝါ ပဗ္ဗဇ္ဇာ န

၁။ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ၊ ၂။၁၃၄—နှာဘ်သာ တွေ့ရသည်။

ရှဟတိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တမ္ပိ အဓိပ္ပါယော-ဟု ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဇိဝှေါပဂ်သည် ဋ္ဌဋ္ဌ ဝဏ္ဏရဋ္ဌ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော မုဒ္ဓဇအက္ခရာ ခုနစ်လုံးတို့၏ ဂဠိဏ်းဖြစ်သည်နှင့် ဤအက္ခရာခုနစ်လုံးတို့ကို ရွတ်သော် ရ-အက္ခရာကို ရွတ်သကဲ့သို့ လျှာဖျားကိုလိပ်၍ရွတ်ရမည်။ ဤအက္ခရာခုနစ်လုံးတို့ကို ဤသို့မရွတ်မူ၍ ပကတိအားဖြင့်ရွတ်ခဲ့မူ ဇိဝှေါပဂ်ကရိဏ်းဖြင့် မုဒ္ဓဇအက္ခရာတို့ကို ရွတ်ဘ ည်မ မည်။ ဇိဝှဂ်ကရိဏ်းဖြင့် ဒန္တဇအက္ခရာတို့ကိုသာလျှင် ရွတ်သည်မည်ဘ ည် ဖြစ်၍ ရွတ်သင့်သောအက္ခရာတို့ကို မရွတ်လေသောကြောင့် ရှင်သာမဏေ မဖြစ်ဟု ဇကန်မှတ်အပ်၏။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ငါတို့ရှင်သာမဏေ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဝံသဒ္ဒိဂ်ဳိသာယသစ်အစရှိသော ကျမ်းဂန်တို့ကို ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် အံ့သြဖွယ် စီရင်ရေးသားတော်မူသော ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အထံတော်မှာ ကုံယဲ့စာဝါနှင့် ပုဒ်စစ်ကျမ်းကို သင်ဖူးသောအခါ လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ရအပ်သတည်း။ ဤသို့ သြဝါဒ ပေးတော်မူတိုင်းပင်လျှင် မန္ဒလေးနေပြည်တော် မန္တလာရာမတိုက်အတွင်း သိမ်သမုတ်ရာ ဤသို့ပင် ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရွတ်တော်မူသည်ကို နားစိုက်၍ ထောင်သည်နှင့် ငါတို့နားဆင်ဆင် ကြားအပ်သတည်း။

ကမ္မဝါစာအရောမှာလည်း "သုဏာတု, ပဋ္ဌိဆ္ဆန္နာနဋ္ဌ" ပုဒ်တို့ကို ရွတ်သော်အခါ ဏာ-အာဒ္ဓရာ ဋ္ဌိ-အာဒ္ဓရာတို့ကို ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ရွတ်မှသာလျှင် ကံမြောက်သတည်း။ ဤသို့မရွတ်က ကံမမြောက်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤကား သူတစ်ပါးတို့နှင့် ဆန့်ကျင်အံ့သည်ကိုလည်း မရေတွက်။ သူတပါးတို့ကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း ဂရဟိတနှင့်လည်းမဟုတ်၊ သက်သက်အမှန်အကန် သိစေလိုသော် ဆုံးဖြတ်အပ်သော အဆုံးအဖြတ်ဖြစ်သတည်း။ ဤသရဏကုမ်အရာ၌ ဌာနကရဏသမ္ပဒအဟာ-ပန-ကို အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသကဲ့သို့ ကမ္မဝါစာအရာ၌ ဌာနကရဏ သမ္ပဒ အဟာပန-ကို ပရိဝါရအဋ္ဌကထာ ကမ္မဝဂ်အဖွင့်၌ မဆိုသည်ကား ကမ္မဝါစာအောက်ပေါ်သော သရဏကုံအရာ၌ဆိုခဲ့သဖြင့် သရဏကုမ်သက်သေးသော ကမ္မဝါစာ၌ ဆိုခြင်းကိစ္စ ပြီးလေသောကြောင့် မဆိုသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

နိဂ္ဂဟိတ် အဆုံးရှိသည်ကိုပြု၍ သရဏကုမ်ပေးသောအခါ၌ ဗုဒ္ဓံ၏အကြားနှင့် သရဏံ၏အကြား။ သရဏံ၏အကြားနှင့် ဂစ္ဆာမိ၏အကြားတို့၌ စဉ်းငယ်ရပ်သောအားဖြင့် ဖြတ်သည်ကိုမပြုမူ၍ အသံစပ်သောအားဖြင့် ရွတ်ခြင်းသည် ကောသမ္မန္ဓမည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၄၁၂)၌ အနုနာသိကန္တံ ကတ္တာ ကောသမ္မန္ဒံ ကာတ္ဗာ ဒါနကာလေ အန္တရာ အဋ္ဌတ္ဝာ ဝတ္တွာပဒံ ဟု မိန့်အပ်၏။ တေရသကဏ်ဋီကာ, ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ, ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ ဝိနယာလင်္ကာရ ဋီကာတို့၌လည်း ထို့အတူ မိန့်အပ်၏။ မ-အက္ခရာအဆုံးရှိ သည်ကိုပြု၍ သရဏကုမ် ပေးသောအခါ၌ ဗုဒ္ဓမ်၏အကြားနှင့် သရဏမ်၏အကြား။ သရဏမ်၏ အကြားနှင့်

ဂစ္ဆာမိ၏အကြားတို့၌ စဉ်းငယ်ရပ်သောအားဖြင့် ဖြတ်သည်ကိုပြု၍ အသံမစပ်ရအောင်ရွတ်ခြင်းသည် ဝိစ္ဆိန္နန-မည်သတည်း။ ဓမ္မံသရဏံ-အစရှိသည်တို့၌လည်း ဤနည်းကိုမှီး၍ နိဂ္ဂဟီတန္တ မကာရန္တပြု၍ သရဏဂုမ်ပေးရာသည်ကို သိအပ်၏။ ရွေးဦးဌာနကုရဏသမ္ပဒံ အဟာပေန္တေနဝ-ဟူသောစကားကို နိဂ္ဂဟီတန္တ မကာရန္တနှစ်ပါးစုံနှင့်ဆက်ဆုံသောအားဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသောကြောင့် နံဂ္ဂဟီတန္တ မကာရန္တနှစ်ပါးစုံကိုပြု၍ သရဏဂုမ်ပေးရာ နှစ်ပါးစုံ၌ဖြင့် ဌာနံကုရိဏီး သိဆိလဓနိတ အစရှိသည်နေရာကျအောင် သရဏဂုမ်ပေးရမည်ကို သိအပ်၏။ အခြို့ကုန်သော ဆရာတို့ကား ဌာနကုရဏသမ္ပဒံ အဟာပေန္တေနဝ-ဟူသောစကားကို နိဂ္ဂဟီတန္တ မကာရန္တနှစ်ပါးစုံနှင့် ဆက်ဆုံသောအားဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသည်ကို နှလုံးမထားမူ၍ လူတို့အား သရဏဂုမ်းပေးသကဲ့သို့ ဌာနံကုရိဏီး သိဆိလ ဓနိတအစရှိသည်တို့ကို ပမာဏမပြုကုန်မူ၍ သရဏဂုမ်ပေးကြကုန်၏။ ထိုသို့ပေးကြခြင်းသည်မသင့်လေ။ အခြို့ကုန်သော ဆရာတို့သည် "သုဇာလှုကမ်း၊ နွားနို့ဓမ်း၊ နတ်ဆုမ်းတကြိုင်ကြိုင်" ဟူရာ၌ကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမ်းသရဏမ်းဂစ္ဆာမိ-အစရှိသည်ဖြင့် ဝိသဇ္ဇနီပေါက်၍ ရွတ်ကြကုန်သေး၏။ ဤသို့ ရွတ်ကြသောအရာသည် ဗုဒ္ဓမ်သရဏမ်ဂစ္ဆာမိတို့ ဧဝံ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ-ဟူ၍သာ အဋ္ဌကထာ၌လာသောကြောင့်လည်း၎ကျင်း၊ သဒ္ဒန်တိုဝယ် ငိမ့်တွအရာ၌ကုသလာဓမ္မာ-အစရှိသောပြဿဒ်ကိုဆုတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပိဋကတ်သုံးပုံ၌ ဝိသဇ္ဇနီပေါက်၍ရေးရသော အရာမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း မသင့်ဟု ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ သဒ္ဒနီတိ သုတ္တမာလာ သန္ဓိနိဿယ၌ မှာထား တော်မူ၏။

ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမိဘိ ဟူသောစကားပျက်၍ ဗုဒ္ဓမာ သရဏမာ ဂစ္ဆာမိတိ ဟုအဋ္ဌကထာ စာအခြို့ရှိ၏။ ဤသို့ရှိခြင်းသည် ထိုထိုသို့သော အရာတို့၌ ရေးခဲ့ အာ-အက္ခရာကျ၍ မဆည့်သာသော် ဆရာအခြို့တို့ သတ်ရှုထားသည်ကို မြင်၍ ဤအရာ၌အသတ်မဟုတ် ရေးချဖြစ်သည်ဟု ထင်မှတ်သဖြင့်စာရေးတို့ ရေးသားအပ်သော ရေးချ အာ-အက္ခရာသာ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ရေးချအာ အက္ခရာနှင့် ဗုဒ္ဓမာ သရဏမာ ဂစ္ဆာမိတိ ဟု မရှိသင့် မသတ်နှင့် ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမိဘိ ဟူ၍သာ ရှိသတည်း။ ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမိတိ ဝေဟူသောစကားသည် ဥပလက္ခဏနည်း မျှသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားဖြင့် ဓမ္မမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမိ အစရှိသော စကားကို သင်္ဂြိဟ်အပ်၏။ သံဃမ် သရဏမ် စကားတွင် ဃမ်၌သာလျှင် မကာရန္တလာရှိသတည်း။ သံဃ်မလာမရှိ။ ထို့ကြောင့် မကာရန္တပြု၍ သရဏဂုမ် ပေးသောအခါ၌လည်း သံနှင့်ဃမ်သည် နှစ်ပုဒ်မဟုတ် တစ်ပုဒ်ဘည်းသာလျှင် ဖြစ်သည်နှင့် ဃဗျည်းနောင်းရာ သဃက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မဒါသရေသုတ်ဖြင့် မစိုးငင်သင့်ရကား နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်သာ ရှိရမည်၊ ထို့ကြောင့် မကာရန္တကို ပြု၍ သရဏဂုမ်ပေးသော

အခါ၌လည်း သံကိုနိဂ္ဂဟိတန္တ ပြု၍သာလျှင် သရဏာဂုမ် ပေးမှ သင့်သတည်း။ ဆရာအခ္ခါတို့ကား ဤသို့သရဏာဂုမ် မပေးကြလေ။

အနုနာသိကဒ္ဒေ ဒိယျမာနေ ခလ်တ္ဝာ ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ်ဂစ္ဆာမိတိ မကာရေန မိဿီဘူတေ ခေတ္တေ သြတိဏ္ဏာတ္တာ ဝဋ္ဋတ်တိဉ္စပတိဿတ္တေရော့။ မိဿံကတ္ဝာ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပစနကာလေ ပန အနုနာသိကဋ္ဌာနေ ဝိဇ္ဇေဒံ အကတ္ဝာ ဝတ္တုဗ္ဗန္တိ ဒမ္မသ်ရိတ္ထေ ရော့။ "ပေံ ကမ္မဝါစာယ မ္မိတိ" ဝုတ္တံ။ ဥဘတော သုဒ္ဓိယာ ဝဋ္ဋတိတိ တ္ထေ မဟာ လေရော့ ပတိတဒန္တာ ဒိကာရဏတာယ အ စတုရသံ ကတ္ဝာ ဝဒတိ၊ ဗျတ္တသာမဏေရော့ သမီပေ ဌိတော ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ ဒိဗျတ္တံ ဝဒါပေတိ။ မဟာဇကရေန အဝုတ္တံ ဝဒါပေတိတိ နဒဋ္ဌတိတိ၊ ကမ္မဝါစာယ ဋ္ဌတရော ဘိက္ခု စေ ဝဒတိ၊ ဝဋ္ဋတိတိ။ သံဃော ဟိ ကမ္မံ ကရောတိ၊နု ပဂ္ဂလော်။ နှ နာနာသိမပ္ပဝတ္တာ ကမ္မဝါစာသာဝမညုနယေန ပဋိက္ခိပိတ ဗ္ဘတ္တာ။အထ ထေရေန စတုရဿံ ဝုတ္တံ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ ဝဋ္ဋုံအာသင်္ကောန္တံ သာမဏေရော သယံ ဝတ္ဝာ ဝဒါပေတိ၊ ဥဘတော သုဒ္ဓိ ဧဝ ဟောတိ ထေရေန ဝုတ္တဿေဝ ဝုတ္တတ္တာ။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ဋီကာ (၄၁၂)။

ဤဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ စကားရပ်တွင် ဧဝံ ကမ္မဝါစာယမ္မိတိ ဝုတ္တံ-ဟူသော စကားခပ်၌ ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်သောအခါ၌လည်း ဇယံ နာဂေါ အစရှိသော နိဂ္ဂဟိတန္တကို အယမ်နာဂေါ-အစရှိသည်ဖြင့် မကာဓန္တပြု၍ ရွတ်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော-အစရှိသော မကာရန္တကို ဥပသံပဒါပေက္ခော—အစရှိသည်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတန္တပြု၍ ရွတ်သော်လည်းကောင်း ခေတ်သို့သက်သောကြောင့် အပ်၏ဟူလိုသတည်း။

ဤသို့ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ ဆိုအပ်ငြားသော်လည်း သရဏာဂုမ်အရာ၌ကဲ့သို့ နိဂ္ဂဟိတန္တအားဖြင့်ဟောဟော်မူရာ ကမ္မဝါစာအရာ၌ နိဂ္ဂဟိတန္တသာအပ်သည် မဟုတ်သေး။စင်စစ်မူကား မကာရန္တလည်းအပ်သေး၏၊ မကာရန္တအားဖြင့် ဟောတော်မူရာ ကမ္မဝါစာအရာ၌လည်း မကာရန္တသာအပ်သည်မဟုတ်သေး။ စင်စစ်မူကား နိဂ္ဂဟိတန္တလည်းအပ်သေး၏။ ဟု ဗုဒ္ဓမတညုဒ္ဒကထာ ဆရာခွင့်ပြုတော်မမူအပ်သောကြောင့် ထိုဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာစကားမသင့်ဟု စံကျောင်းဆရာတော် မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။

အ စတုဿံ၊ လေးထောင့် မဟုတ်သည်ကို။ဌာန်ကရိဏ်းစသည် နေရာကျအောင်မှတ်နိုင်သည်ကို အစတုရဿံ—ဆိုသတည်း။လောက၌ လေးဖက် လက်တံမစုံ=ဟူသော ဝေါဟာရ ရှိသည့်အလျောက် အစတုရဿံ-ဟူသောစကား

ကို ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ ဆရာဆိုသတည်း။ဝဒါပေတိ၊ ဝင်၍နေရာကျအောင်ဆိုစေအံ့။ ကမ္မဝါစာယ ဣတရော ဘိက္ခု-အစရှိသော စကားဌ် တစ်ပါးသောရဟန်း ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်ရာဌ် နေရာမကျသော အက္ခရာကို နေရာကျအောင် ထေးဖာသောအားဖြင့် တစ်ပါးသောရဟန်းက နေရာမကျရာမှာ ဝင်၍ ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်လိုက်အံ့ အင်၏ ဟူလိုသည်း။ နာနာသိမပွဝတ္တ ကမ္မဝါစာ သာမညနယေန၊ အထူးထူးသော သိမ်ဌ်ဖြစ်သော ကမ္မဝါစာနှင့် တူသော နည်းဖြင့်။ န ပဋိက္ခိတဗ္ဗတ္တာ။ မပယ်သင့် မပယ်ထိုက်သည်၏ အပြစ်ကြောင့်တည်း။

ဝတ္ထုနှင့် ကမ္မဝါစာ သိမ်ခြားသော် မအပ်သည်ဖြစ်၍ ပယ်အပ်သကဲ့သို့ ဤအတူ ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ခြားရုံမှ ဖြင့် မပယ်အင်ဟူလိုသတည်း။ ဝဇီရ ဗုဒ္ဓိဋီကာလာစကား၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်တည်း။ မဟာထေရော ပတိတ-ဒန္တာဒိကာရကတာယ-အစရှိသော ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာလာစကားသည် ဤမဟာဝါအဋ္ဌကထာ ရာဓပြဟ္မဝဝတ္ထုဌ် လာလတ္တံ့။ သြဒဒန္တဇီဝ္ဟါဒီနံ ဝါ အသမ္ပတ္တိယာ (ဝိ၊ဋ္ဌ ၃၊၂၆၅)ဟူသောစကားနှင့် ညီညွတ်၏။ ဤဌာနဂရုက သမ္ပဒါဝိနိစ္ဆယသင့်မသင့် တော် မတော် လျော် မလျော်ကို ဖန်ခါခါ ကြည့်ရှုစဉ်းစားပြီးလျင် စစ်မိစပ်ထု ပညာဉာဏ်ရှိ ကဝိတစ်ဆူ ဟူပေစလောက် နာမည်ပေါက်သော ထေရ်မန်ပုဂ္ဂိုလ်မှန်တို့နှင့် တိုင်ပင်နှိုးနှော၍ သဘောကွဲလွဲ ကျကြောင်း ဘဲဘောဂကျွဲခဲ့လျင် မည်သည့်ယုတ်တို အာဂုမ်ကြောင့်သဘောမကျနိုင်ကြောင်း စာပြန်လိုက်စေခြင်းသည် မြစ်ကွေ့မြို့ လေးထပ်တိုက် ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် ဤအဆုံးအဖြတ်ကိုရေးသား၍ ပြီးဆုံးစအခါဌ် ဤ အဓိပ္ပာယ်ကိုဝိုရလေအောင် ယခုအခါ မိုးကုတ်ကုတ်ကို ဆန်ထု၍ သွားသော်လည်း မသိကြနိုင်လေထဟု အလွန်ပင် စိတ်မြောက်ခြင်း ဖြစ်မိသတည်း။

သရဏဂုံနှင့် ဥတ္တိဒုတိယကံ ဥတ္တိစတုတ္ထကံတို့ဌ် ဌာနကရဏ သမ္ပဒါ မဖြစ်လေသော်၊ ရှင်သာမဏေလည်းမဖြစ်၊ရဟန်းလည်းမဖြစ်။ သိမ်လည်းမအောင်။ ဤသို့ အစရှိသော အပြစ်ဒေါသရှိသတည်း။ ဤသို့ အပြစ်ဒေါသရှိခဲ့သော် သာသနာငါးထောင် ပြောင်ပြောင်ပဝင်း ထွန်းလင်းရာအံ့သော အကြောင်း မရှိ ဖြစ်လေဘိ၏တည်း။ ထို့ကြောင့် ငါးထောင်သာသနာ၊ ရောင်ဝါ မလစ်၊ ထွန်းသစ်စန္ဒာ၊ လသော်တာသို့၊ ရည်ကြာတောက်ထိန်၊ မိုန်စေခြင်းငှာ၊ နည်းနာနယ၊ ပြသသွန်သင်၊ ပဲ့ပြင်နိုင်သော ဆရာထံဝယ်၊ အဖန်ဖန်သရဏဂုံပေးပုံ ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်ပုံ အလုံးစုံနည်းနာနယကို ခံယူကြပြီးမှ ရှေးရှေးကုန်သော လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော အရှင်မြတ်ဘို့သည် သရဏာဂုမ်ပေးတော် မူကြကုန်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်တော်မူကြကုန် သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊

ကျွဲကျွန်နှင့် နည်းနာနယ ပြသနိုင်သော ဆရာထံ၀ယ် သရဏေကုံပေးပုံ ကမ္မ၀ါစာရျတ်ဖတ်ပုံကို အထပ်ထပ် အကြိမ်ကြိမ် နည်းနာနယ ကျအောင် ခံယူပြီးမှ လုံ့လမလစ် အားသစ်ကြိုးကုတ် အဟုတ်အဟတ် သရဏေကုံလည်း ပေးကြကုန်ရာသတည်း၊ ကမ္မ၀ါစာလည်း ရွတ်ဖတ်ကြကုန်ရာသတည်း။ ဤအဆုံးအဖြတ် ဝိနိစ္ဆယကို လွန်လွန်းသည် ခေါင်လွန်းသည်ဟုမှတ်ထင်ပါလျှင် မလွန်ရမခေါင်ရအောင် ကြံစည်စေခြင်ပါသည်၊ ဆရာမှာလွယ်အောင်ကြံပါသော်လည်း ကြံ၍မရ အလွန်ပင်ဥာဏ်ကျယ်၍ နေကြောင်းကို ကြားသိစေအပ်သည်။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ကြားကြားသမျှပင် ရဟန်းအဖြစ်၌ သံသယဖြစ်ရန်ရှိကြရာသတည်း။ သံသယဖြစ်ရန်ရှိအောင် ဆုံးဖြတ်သည့်အရာ မဟုတ်။ ကျမ်းဂန်ရှိသည့်အလျောက်သာ ရေးသားရသတည်း။ ဤအဆုံးအဖြတ်ကို သဘောကျလျှင် ဤအဆုံးအဖြတ်နှင့်အညီ သရဏေကုံလည်းပေးကြပါလေ၊ ကမ္မ၀ါစာလည်းရွတ်ဖတ်ကြပါလေ။ သာသနာတော်ထမ်း ရဟန်းတော်သီတင်းသုံးဘော် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်တို့။

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပသမ္ပဒံ-ဟူသော ပါဠိတော်စကားရပ်၌ ပဗ္ဗဇ္ဇံ-ဟူသောပုဒ်သည် ဗုဒ္ဓါဒိနော-ဟူသောပြုရပ်၌ ဗုဒ္ဓါ-ဟူသောပုဒ်ကဲ့သို့ ဝိသေသျပုဒ်ဖြစ်၍ ဥပသမ္ပဒံ-ဟူသောပုဒ်သည် ပဗ္ဗဇ္ဇံ-ဟူသောပုဒ်ကို နောက်ကနေ၍ အထူးပြုလေသောကြောင့် တဿာဝတာ တုလျာဓိကရဏဝိသေသန ဖြစ်ကောင်းအံ့လော့ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ပဗ္ဗဇ္ဇာ၀ ဥပသမ္ပဒ္ဓ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

တဿာဝတာတုလျာဓိကရဏဝိသေသန၏ နောက်ကနေ၍လည်း အထူးပြုသည် ၏အဖြစ်ကို။ ဤဟာ ဟိ သဿာမိကေ သရဏဂေါ ဂေဟေ သဒ္ဓါရပါလကေ ရာဇာဏတ္တိံ ဝိနာ ပဌမပုဂ္ဂေသော နတ္ထိ။ ပဋ္ဌာန်းဒုကထာဟောတုနိဒ္ဒေသအဖွင့်(အာဘိ ဋီ၊ ၃၊ ၃၅၆)။ သဿာမိကေတိ ဇေဿဝ ဝိသေသနတ္ထံ သရဏဂကေတိ ဝုတ္တံ။။(မူလဋီ-၃၊ ၁၇၉)။ ဇေဿဝ ဝိသေသနတ္ထံ။န အညဿ အတ္ထဿ ဒဿနတ္ထန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ဝိသေသနဥ္စေတ္ထ ဝိသေသတ္ထ ဝိဝရဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ န တဗ္ဘိသေသနံ။။ (မဓုသာရတ္ထဒီပနီ ၂၊ ၂၅၀။) ။ဤအဋ္ဌကထာ ဋီကာ မဓုသာရတ္ထဒီပနီလာစကားတို့ကို သောက်ထားအားကိုး၍ ဗုဒ္ဓါ ဇိနော-ဟူသော ပြုရပ်၌"ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားသည်။ ဇိနော၊ ဘုရားသည်"ဟု အနက်ယောဇနာရမည်ကို သိအပ်၏။

စလင်းဝိနည်း (၃) ၂၀—ပ-မ-သ-စ

ဗုဒ္ဓါ တု ပဏ္ဍိတေ ဇိနေ (အဘိဓာန် ၁၀၄၃-ဂါထာ) ဟူသည်နှင့် ဗုဒ္ဓ သဒ္ဒါ၏ ပဏ္ဍိတ, ဇိန-အနက်နှစ်ချက်ကို ဟောလေငြားလည်း ဤအရာမှာ ဗုဒ္ဓ-အရသည် ဇိန သာတည်း၊ ပဏ္ဍိတမဟုတ်ဟု ဇိနောဟူသောပုဒ်သည် နောက်ကနေ၍ ဗုဒ္ဓါဟူသောပုဒ်ကို အထူးပြုသတည်း။

သတေရိဟာ ဝိဇ္ဇုရိဝန္တလိက္ခေ။ ။[(တိ ံသနိပါတ်ကုမ္ဘဇာတ်ပါဠိတော်) (၃-၅၂၄၀။)] ။သတေရိတံဝါဿာဝိဇ္ဇု၊ ဝိဇ္ဇုတာ စာစိရပ္ပဘာ။[(အဘိဓာန်) (၄၈)] ပရိယာယ်ဝိသေသနပြု၍ တမ္ဟာဝဝိသေသနဖြစ်ရကား "သတေရိတာ၊ သတေရိတာမည်သော။ ဝိဇ္ဇုရှိ၀၊ လျှပ်စစ်ကဲ့သို့"ဟု ယောဇနာသည်။ သတေရိတာတိ ဧဝံ နာမိကာ။ ။[(အဋ္ဌကထာ) (ဇာဋ္ဌ၊ ၅၊၁၅။)]တဗ္ဘာဝဝိသေသနအရာ ဤနည်းယောဇနာပါ။ ။ပြည့်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဇာတ်နိဿယ။ ။ ဤပြုရုပဲ၌ ရှေးကနေ၍ အထူးပြုသတည်း။ ဤနည်းကဲ့မှီး၍ ဗုဒ္ဓါ ဇိနော-ဟူသောပြုရုပ်၌ "ဇိနော၊ ဇိနအမည်ရှိသော၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်" ဟူ၍လည်း အနက်ပေးရသည်ကို သိအပ်သေး၏။

တစ်နည်းကား။ အာကာသေ အန္တလိက္ခေတိ အန္တလိက္ခသဒ်္ဒါတော အာကာသေ-ဟူသော ပါဠိတ်အဋ္ဌကထာ ဘင်္ဂါနောဝါဒကဝဂ် အတ္ထဂ်တဋီကာပုဒ် အဖွင့်ကို ထောက်၍ "ဇိနော၊ ဇိနဟုဆိုအပ်သော၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်" ဟူ၍လည်း အနက်ပေးရမည်ကို သိအပ်သေး၏။

သိဂီ မိဂေါ အာယတစက္ခုနေတ္တော။ (တိကနိပါတ်ကက္ကဋဇာတ်ပါဠိတော်) ခု၊၅၊၇၈)။ အာယတာနိ စက္ခုသဒ်္ဒါတာနိ နေတ္တာနိ ဇာသာတိ အာယတ-စက္ခုနေတ္တော။ ဒီဃအက္ခီတိ ဇာတ္ထော (အဋ္ဌဂ ထာ၊ ဇာဋ္ဌ၊ ၂၊၃၀၉) အာယတ-သည် အာသယာဒ ယိဘာဝတုလျာဓိကရဏဝိသေသနတည်း။ စက္ခုသည် တဗ္ဘာဝတာတုလျာဓိကရဏဝိသေသနတည်း၊ ဤပြုရုပ်၌လည်း ရှေ့ကနေ၍ အထူးပြုသတည်း။ ဤကား စကားစပ်လျဉ်းသည်နှင့် စာဗ္ဘာဝတာတုလျာဓိ-ကရဏဝိသေသနသဘောကို နားလည်စေခြင်းမှ စကားစပ်လိုက်သတည်း။

သရဏာကုံသုံးပါးတို့ဖြင့် ရှင်ပြုခြင်း, ရဟန်းပြုခြင်းနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား ဥနဝီသတိသိက္ခာပုဒ်တော်၏ အကြောင်းဝတ္ထု၊ အမှုအခင်းမဖြစ်မီ ကာလ၌ မထေရ်မြတ်တို့သည် အလိုက်သင့်အားဖြင့် အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်သေးသော သူကို သရဏာကုံပေးသဖြင့် ရှင်သာမဏေပြုတော်မူမိကြကုန်ဘိသတည်း။ အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ပြီးဖြစ်သောသူကိုမူကား အလိုအားလျော်စွာ ရှင်ပြုလိုသောသူကို သရဏာကုံပေးသဖြင့် ရှင်ပြုတော်မူကြကုန်သတည်း။ ရဟန်းပြုလိုသောသူကို

လည်း သရဏကုံပေးသဖြင့်သာလျှင် ရဟန်းပြုပေးတော် မူကြကုံန်သတည်း-မှတ်လေဟု စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော် ရှိသတည်း။

ပရတော၊ နောက်ဖြစ်သော ဆုဟုလဝတ္ထုကထာ၌

ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိ-အစရှိသောစကားသည် ဒသ-၏သရုပ်ကိုပြသော စကားသာဖြစ်သတည်း၊ သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ရမည်ကို ပြသောစကား မူကားမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ-ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ပဌမန္တနှင့်သာရှိမှမည်။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ-ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ဒုတိယန္တနှင့်မရှိသင့်။ အဋ္ဌကထာဝယ် နောက်၌ တသွဲ့ ယထာပါဋ္ဌိ ယာဝ ဥဒ္ဒိသိတပ္ပဒါနိ-အစရှိသည်ဖြင့် မိန့်အပ်လတ္တံ့သော စကားကို ထောက်၍ ရှင်-သာမဏေကိုမူ၁ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-အစရှိသည်ဖြင့် သိက္ခာပုဒ်ကိုဆောက်တည်ရုန် မရှိသည်ကို သိအပ်၏။ သိက္ခာပုဒ် ပါဋ္ဌိမေ့လျော့မည်ကို စိုးရိမ်၍ရွတ်ဆိုရန်မျှသာတည်း။ထို့ကြောင့် (ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ၂၄၇၀-ဂါထာ)၌။ ဒါတပ္ပာ ဒဿသီလာနိ၊ ပုရဏာတ္ထာယ ဘိက္ခုနော-ဟူသော စကားကို ရှင်သာမဏေပြုစအခါက သိက္ခာပုဒ်ပါဋ္ဌိကို ပို့ချသောအားဖြင့်ပေး သည်, ရွတ်ခစသည်ကိုရည်၍ ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဥဂ္ဂဟေတုံ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အာစိက္ခိတုံ-ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်အပ်၏။

တသွဲသည် ယထာပါဋ္ဌိယာဝ-စကားနှင့်တကွသော ဥဒ္ဒိသိတပ္ပဒါနိ-စကား၏အကြောင်းတည်း။ ယထာပါဋ္ဌိယာဝ-၌ ဧဝ-ဖြင့် အဟံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမော-အစရှိသည်ဖြင့်အနွှကအဋ္ဌကထာလာသောနည်းဖြင့် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပြုရမည်ကို ကန့်၍ အမှတ်မရှိသော ဘာသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ပြုရမည်ကို ခွင့်ပြုသဘည်း။ ပဌမဇ္ဈာဟိ။ပ။ဘိဒ္ဒါ-ဟူသောအကြောင်းသည် ယထာပါဋ္ဌိယာဝ-စကားနှင့် မဆောမယှက်သက်သက် ဥဒ္ဒိသိတပ္ပဒါနိ-၏အကြောင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ-၂၊၁၃၇) ၌။ သရဏဂမနတော ဧဝ ပဌမဇ္ဈာ ယဒိပိ ကိဉ္စာပိ သိဒ္ဓါ နိပ္ပန္နာ။ တထာပိ-အဿ သာမဏေရဿ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ မယာ ပုရေတရံ သီလန္တိ ဥတ္တာ ပရိပုရ-ကာရတ္ထာယ ဘိက္ခုနော ဒသသီလာနိ ဒါတပ္ပဒါနိတိ ယောဇနာ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤပဌမဇ္ဈာဟိ။ပ။ သိဒ္ဓါ-ဟူသောစကားသည် မဇ္ဈေဒီပကနည်း စကားတဲ့သည်။ ရှေးစကား၏အကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ နောက်စကား၏ အာဘော်ကို လည်းကောင်း ပြသတည်း။ရှေးစကား၏ အကြောင်းကို ပြသည်ကို ပဌမဇ္ဈာဟိ

–ဟူသေးစကားဌ် ဟေတ္ထတ္ထဇောတက ဖြစ်သော ဟိ-သဒ္ဒါကိုထောက်၍ သိအပ်သတည်း။ နောက်စကား၏ အာဒေါ်ကို ပြသည်ကိုမူကား နောက်စကားဌ် ဇ ထဝါပိ–အနက်ကိုဟောသော ပန-သဒ္ဒါကိုထောက်၍ သိအပ်သတည်း။ ပနသဒ္ဒါတထဝါပိ–အနက်ကိုဟောသည်ကို။ ယဒိ သိဒ္ဓါပိ ပဋ္ဌာ။(ဝိနယဝိနိစ္ဆယ-၂၄၇၀-ဂါထာ)။ ယဒိပိ ကိဉ္စာပိ သိဒ္ဓါ။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌကာ)။ ဤစကားကို ထောက်၍ သိအပ်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏၊ ရှေးဌ် ယဒိပိ ကိဉ္စာပိ–တို့ရှိသော နောက်ဌ် ပန–ကို တထဝါပိ-ဟု အနက်ပေးမြဲတည်း။ တသ္မာ တာနိ–အစရှိသောစကားသည် လဒ္ဓဂုဏ်စကားတည်း။ တသ္မာ–ဖြင့် ယတာ ပါဠိ-ယာဝ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ–ဟူသော စကားကို စွဲသတည်း။

တသ္မာရှေ၊ ဟိတ်ကိုတွေ့ငြား အနက်ပြား။

တသ္မာ တာသ ဝစနသ္မာ ပါဠိယဉ္ဆေဝ အဋ္ဌကထာယဉ္စ အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ယထာ ပါဠိယာဝ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ။ ဟိ ယသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သရဏဂမနေဟေဝ သိဒ္ဓါ။ တသ္မာ စ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သရဏဂမနေဟေဝ ကိဉ္စာပိ သိဒ္ဓါ။ ပန တထာပိ သိက္ခာပဒါနိ သိက္ခာပဒ သမာဒါနေန ကေဝလံ အသမ္မိဿံ ဟိ ယသ္မာ သိက္ခာပဒ ပူရဏတ္ထံ ဇာနိတဗ္ဗာနိ။တသ္မာ စ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ။ တသ္မာ သိက္ခာပဒါနံ ယထာပါဠိယာဝ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗတ္တာ တာနိ သိက္ခာပဒါနိ ပါဠိယံ အာဂတနယေန ဥဂ္ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တိဿ သာမဏေရဿာ ယာယကာယစိ ဘာသာယပိ အတ္ထဝေသနပိ အာစိက္ခိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ယောဇနာ။

သံဃာဋိပတ္တစီဝရ ဓာရဏဌာန နိသဇ္ဇာဒီသု–ဟူ၍ အဋ္ဌကထာဌ် မိန့်သော ကြောင့် သာမဏေတို့လည်း သင်္ကန်းကြီးကို သုံးဆောင်ကောင်းသည်ကို သိအပ်၏။ စီဝရသဒ္ဒါဖြင့် ကေသိနှင့် သင်းပိုင်ကိုသာ ယူလေ။ ပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်သုပ္ပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာပုဒ်တော်တို့နှင့်အညီ တိစီဝရိတ်သင်္ကန်းကို သုံးဆောင်ခြင်းသည် သံဃာဋိစီဝရဓာရဏမည်သတည်း။ သပိတ်ဌ် ပြုရာသော ဝတ်ကိုပြု၍ သုံးဆောင်ခြင်းသည် ပတ္တဓာရဏမည်သတည်း။ ဆွမ်းစားဇရပ်, စာရေးတံချရာအရပ်တို့ဌ် ရပ်သင့်သောအခါဌ် ရပ်ခြင်း, ထိုင်သင့်သောအရပ်ဌ် ထိုင်ခြင်းသည် ဌာနနိသဇ္ဇာမည်သတည်း။

ပါနဘောဇနာဒိဝိဓိမှိစ။ အစဖျော်ဘောဇဉ် အစရှိသည်တို့ကို စီရင်ခြင်းဌ်လည်း။

နု ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိတေန အကပ္ပိယေ သမာဒပေတဗ္ဗံ၊ ယော သမာဒပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ (မဟာဝါ ပါဠိတော်ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက ဝိ၊၃၊၃၄၈)။ နု ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိတေန အကပ္ပိယေ သမာဒပေတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တတ္တာ အနုပသမ္ပန္နဿာပိ နု ကေဝလံ ဒဿနူပစာရေသူ၊ အထ ခေါ ယံ ဘိက္ခုဿ နု ကပ္ပတိ၊ တဿိဒံ ပိတိ ဟာဒိပ္ပါဓေယျာတိ ဝုတ္တံ။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ ၄၈၇)။ တိဿော သာမဏေရော ဟုတ္ဝာ ဥပေတ္ဝာ ဝိနယပိဋကံ သဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှိ သဒ္ဒိ အဋ္ဌကထာယ။ ဥပသမ္ပန္နကာလေ ပန အဝသိကော၀ သမာနော တိပိဋကဓရော အဟောသိ။ (ပါဆုဒိကဏ်းအဋ္ဌကထာ ဗာဟိရနိဒါန်းအဖွင့် ၁၊၃၂)။ ဥပေတ္ဝာ ဝိနယပိဋကန္တိ တ္ထေ သာမဏေရာနံ ဝိနယပရိယာပုဏနံ စာရိတ္တံ နု ဟောတီဘိ ဥပေတ္ဝာ ဝိနယပိဋကံ အဝသေသံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှာပေသီတိ တီသုပိ ဂဏ္ဌိပဒေသု ဝုတ္တံ။ (သာရတ္ထဒီပနီ ၁၊၁၂၃)။ သကလဝိနယာစာရပဋိပတ္တိ ဥပသမ္ပန္နော နု မေဝ ဝိဟိတာတိ တပ္ပရိယာ ပုဏနမပိ တေသညေဝ အနုရူပန္တိ ဟာဟ ဥပေတ္ဝာ ဝိနယပိဋကန္တိ။(ဝိမတိဝိနောဒနီ ၁၊၂၈)။ ဤ ဋီကာ သုံးဆောင်တို့၌လည်း သော စကားသည် ဤမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဤပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝိနိစ္ဆယ၌လာရှိသော "သဗ္ဗမသ္သ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ" ဟူသော စကားနှင့် ညီညွတ်လှ၏၊ ဘိုးတော်ကြီးလက်ထက်ဝံရုံအငြင်းအခုံဖြစ်ရာ ပဗားကရာဆရာတော်က သစ်ပင်အာဂတ်ဘုံဝတ္ထုသူမျှမက အလိုရှိတိုင်းသာမဏေတို့ တက်ကောင်း၏၊ ဤသို့အစရှိသဖြင့် သာမဏေတို့အား အထူးဝိသေသ လာရှိသကဲ့သို့ အထူးဝိသေသ မလာမရှိရာတို့၌ သာမဏေတို့လည်း ရဟန်းတို့နှင့် အတူကျင့်ရမည်တည်း။ထို့ကြောင့်သာမဏေတို့လည်း ရဟန်းတို့ကဲ့သို့မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့ဝင်သွားသောအခါ သုပ္ပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာပုဒ်နှင့်အညီ ဝင်သွားမှသာ အပ်သတည်း။ ရင်ဖွဲ့စည်း၍ ဝင်သွားခြင်းငှါ မအပ်ဟုမိန့်တော်မူသည်နှင့် တုံ ဆရာတို့၏ ရင်ဖွဲ့စည်းအလေ့အကျက် ထိုအခါမှစ၍ ယခုတိုင်အောင် ပေပျောက်လေသတည်း။

ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယမာရကထာ

၃၅။ ဝိဘတ္တိံ၊ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ကို။ ပရိဏာမေတွာ၊ တတိယာဝိဘတ် ပြန်စေ၍။

မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်ပဉ္စမဝဂ် ဗဒ္ဓမသောလေယျသုတ် (မ၊၁၊၂၀) (မ၊ ၁၊ ၃၅၅) ၌ ဓဝါသဒ္ဒါမပါမူ၍ တေန ဟိ ဂဟပတေယျာသုဏာထ။သာဓုကံမနသိကရောထ။ဘာသိဿာမိ–ဟုဟောတော်မူသတည်း။ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ၎င်းသုတ်အဖွင့်(မ ဋ္ဌ-၂၊၂၂၉)၌ တေနဟိတိကာဒုကေတ္ထ နိပါတော။ယသ္မာ မံ တုမှေ ယာစထ။ တသ္မာတိအတ္ထော-ဟုမိန့်သတည်း။ ဤပါဠိတော်၌မူကား

ဝေါသဒ္ဓါနှင့်တကွ တေန ဟိဝေါ-ဟုဟော၁တော်မူသတည်း။ ဝေါသဒ္ဓါမပါဆင့် ဘဲလျှက်ပါရှိသော၁ကြောင့်အဋ္ဌကထာ၌ ဝေါကာရော နိပါတမတ္တော၁-ဟုမိန့်သတည်း။ ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ ပရိသုဒ္ဓါ ကာ၁ယကမ္မန္တာ တိ အာဒီသု ပဒပူရဏမတ္တေ။ ။ သဒ္ဓနိတို့ သဒ္ဓနာမ တံ သဒ္ဒိသနာမနာမိကပဒမာလာဝိဘာဂ (ပဒမာလာ၊၃၉၂)။ တေနဟိအနက်ကို မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာအဖွင့် ကိုမှီး၍။ တေနဟိ၊ ထိုသို့မိမိကိုယ်ကို ရှာမှီးခြင်း၁ာလျှင် မြတ်သည်အဖြစ်ကြောင့်" ဟု အနက်ပေး။

တုဏ္ဍိလဇာတ်သည် ဆက္ကနိပါတ် ခရပတ္တဝဂ် ဇာတိယဇာတ်တည်း။

ဒုတိယမာရကထာ နိဋ္ဌိတာ၁။

ဥရုဝေလပါဋိဟာရိယ ကထာ

၃၇။ ဥတ္တမော ပဝရော ဇေဋ္ဌော၁။ ပမုခါ နုတ္တရာ ဝရော။ ။

မုချောပခာနံ ပါမောက္ခော၁။ (အဘိခာန် ဝိသေသျာဓိနဝဂ်၊ ၆၉၄)။ ပုဂ်ဝန္တံ ဥတ္တမေ။ ။ ပကဋ္ဌံ မုခံ အာရမ္ဘော အာဿ ပမုခေါ။ ။ ပမုခဘာဝေ တိဋ္ဌတိတိ ပါမောက္ခော၁။ (အဘိခာန်ဋီကာ)။ ဇဃဿ၊ ထိုသူအား။ ပကဋ္ဌံ၊ မြတ်သော၁။ အာရမ္ဘော၊ အစဖြစ်သော၁။ မုခံ၊ မျက်နှာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပမုခေါ၊ မည်၏။ ပဋ္ဌဂ်မဖြစ်သူရ၏။ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌဂ်မောဟု ဖွင့်သတည်း။ ပမုခ၏ အဖြစ်၌ တည်သော၁ကြောင့် မြတ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥတ္တမောဟု ဖွင့်သတည်း။ ဥတ္တမဖြစ်သော ဥရုဝေဠုကဿပဟူသည် ဝိသုဒ္ဓပညာဖြစ်သော ဥရုဝေဠုကဿပတည်း။ ထို့ကြော ငှ်ဝိသုဒ္ဓပညော-ဟု ဖွင့်သတည်း။ နေရဉ္ဇရာယံ ဘဂဝါတိ အာဒိကာ ဂါထာယော ပစ္စာ ပက္ခိတ္တာ ဝ်-ဟူသော စကား၁ည် ဝိသုဒ္ဓပညော စကား၏အခြားမဲ့၌ မရှိသင့် ။အဟန္တိ မညေ၁ာနော ဝဒတိ-ဟူသောစကား၏အခြားမဲ့၌သာရှိရမည် စကား၁ေနောက်ပြန်သတည်း။ ပါဠိတော်ကိုရှု။

၃၈။ ပရိ- ဥပသာရပုဒ်သည် အဝညအနက်ကို ထွန်း၁ောကြောင့် ဒါဓာတ်သည် အဝညအနက်ကို ဟော၁ည်ဟု သိစေခြင်း၄ာ အာဘိဘာဝေယျဖွင့်သည်။ ပရိ-လည်း အာဒါယ အနက်ကို ထွန်း၁ောကြောင့် ဒါဓာတ်သည် အာဒါယ-အနက်ကို ဟော၁ည်ဟု သိစေခြင်း၄ါ ဝိနာ၁ေယျဝါ-ဖွင့်သတည်း

၁။ ယခု၁ေတာ်မူတို့၌ ဂါထာ၁ေယျ-ဟု ချည်း၁ာရှိသည်၊ နောက်၌ ဆုံးဖြတ်လတ္တံ့။

အာဒါယေ ဘေဒနေ (အဘိဓာန်ဋီကာ)[၁]။ တစ်နည်းကား ဒါ=အဝခဏ္ဍနေ နှင့်အဿ အာဘိဘဒဝယ်၌ ဖွင့်၊ ဒိ=ခယေ ဟူသည်နှင့်အညီ ဝိနာသေယျံဖွင့်။

၃၉။ ပစ္ဆာ၊ သင်္ဂါယနာတင်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌။ သီဟဠဒီပဝါသီဟိ၊ တို့သည်။ ပကိဏ္ဏာ၊ ထည့်သားအပ်ကုန်၏။ ဂါထာယော သည် အမှန်မဟုတ် စုံကွဲယ စကားဖြစ်သောကြောင့် ကထာယော သာအမှန်တည်း။ ဥရုဝေဠ္ဝတော ဠ်ရှိသော နေရွာရုမြစ်နား၌ သီတင်းသုံးတော် မူသောကြောင့်နေရွာရုယံ-စကားကို မိန့်သတည်း။

၄၄။ ဝိဿဇ္ဇေယျံ၊ ဖြေဆိုအံ့ အနက်မဟုတ်။ ဝိဿဇ္ဇေယျံ၊ စွန့်အံ့ အနက်သာ ဟုတ်သည်။ စွန့်ခြင်းဟူသည် ခြောက်သွေ့စေခြင်းငှါ ဖြန့်ထားခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် သုက္ခာပနတ္ထာယ-အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။ ဤသုက္ခာပနတ္ထာယ အစရှိသောစကားသည် ဝိဿဇ္ဇေယျံပုဒ်၏ ဝိ-ရှေ့ရှိသောသင်္ခေတ် ဖြစ်သည်နှင့် ဝိ-သည် ဝိယောဂအနက်ကို ထွန်းသည့်အလျောက် သင်္ခေတ်သည် ဝိယောဂအနက်ကို ဟောရင်းတည်း။ ထိုအနက်သည် သုဝိညေယျ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအနက်ကို မဖွင့်ဘဲ ချန်ထားသတည်း။ ထိုချန်ထားသော အနက်မှ ထုတ်သတဲ့သည်း။ "အတ္ထောရှိက၊ နေကြအမှန်။ သံဝဏ္ဏနာ၊ ထုတ်စာနာ၏"ဟူသော ရှင်ဓမ္မသာမိ နိယာမ် စကားကို မှီးသတည်း။ အာဟရဟတ္ထန္တိ ဧဝံ ဝဒန္တော ဝိယ ဩကာတောတိ အာဟရတ္ထော-ဟူသော ဝိဂြိုဟ်သည် ဩကာတ တဒ္ဓိတ် ဝိဂြိုဟ်တည်း။ ဏပစ္စည်းသက်။ အာဟာရပုဒ်သည် အာချောတ်ပုဒ်တည်း။ ပါတိမောက္ခော။ဟေပယသိကော-ဟူသော ပြယုဇ်တို့ကဲ့သို့အာချောတ်ပုဒ်ပါရှိလျက် တဒ္ဓိတ်ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သမာသ်သဒ္ဒနိတိ (၁၇၉)၌ တသ္မိံဟိ နိဗ္ဗစနေ ပါတိမောက္ခောတာ် ပဒံ တဒ္ဓိတဝသေန သိဇ္ဈတိ၊ န သမာသဝသေန။ ဧဟိပသိဓကာတိ ပဒမိဝ-ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။

၅၁။-စိရပဋိကာပုဒ်သည် စိရကာလတော ပဋ္ဌာယအနက်ကို ဟောသော နိပါတ်ပုဒ်တည်းဟု သိစေခြင်းငှါ စိရကာလတော ပဋ္ဌာယ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ တစ်နည်းကား။ အဘိပ္ပသန္နဘာဝေန စိရံ ပတန္တိ ဂစ္ဆန္တီတိ စိရပဋိကာ။-ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။ အဋ္ဌကထာ၌ စိရကာလတော ပဋ္ဌာယ-ဟု ဖွင့်သည်ကား အဓိပ္ပါယ်

၁။ အာဓာရဘာဇနေ-ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ၊ ၁၁၇၅-ဂါထာဖွင့်ဆို၍ရှိ၏။
အဘိဓာန်ဋီကာနိဿယ၌"ဘေဒနေ-ဟု အချို့ ရှိကြ၏။
အာဓါရေ ဟု တတိယအက္ခရာနှင့် စာကိုယ်ပါ၍ ရှိမူသင့်၏"ဟု မှာထား၏
သက္ကတ၌ အာဒရသဒ္ဒါ ပတိဋ္ဌာ-အနက် ဟောရှိသည်။

ဖွင့်တည်း။ ဒန္တ၌ တ-ကို မုဒ္ဓ၌ ဋ္ဌ-ပြု။ ဏ္ဌ-ကို အက-ပြု။ အ-ကိုဋ္ဌ-ပြု ဋ္ဌတ္ထိလိင်အရာ၌ အက-၌ အ—ကို ဋ္ဌ-ပြုသည်ကား ယေဘုယ္ယသာ တည်း။ ဤမှာပုလ္လိင်အရာ၌ ဋ္ဌ ပြုသတည်း။ ပဋိ=ဂမနေ။ ဏ္ဌ ။ပဋိ-ကား၊ အဘိဓာန်ဋီကာ နရဝဂ်အဖွင့်ကို မှီး၍ ဤသို့ဝိဂြိုဟ်ပြုသတည်း။ ပါဠိတော်၌ "ဘော၊တို့-မဟာသာမဏော၊ ၌။ အဘိပ္ပသန္နာ၊ကုန်သော။ မယံ၊တို့သည်။ အဘိပ္ပသန္နဘာဝေန၊ဖြင့်။ စိရပဋိကာ၊ မြင့်ရှည်စွာသောကာလပတ်လုံး ဖြစ်ကုန်၏" ဤသို့ အနက်ပေး။

၅၂။ ခါရိကာရော-ဟု ကဏ္ဌေ ကာ-အက္ခရာနှင့် စာအများရှိ၏။ ခါရိဘာရော ဟု သြဋ္ဌ ဘာ အက္ခရာနှင့်သာရှိရမည်။ ထို့ကြောင့် သုတ်သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ အမွှဋ္ဌသုတ်အဖွင့်(ဒီဋ္ဌ ၁၊၂၄၀)၌ ခါရိဝိဓမာဒါယာတိ ဝုတ္တေ ခါရိတိ အရဏီ က-မဏ္ဍလု သုဇာဒယော တာပသပရိက္ခာရာ။ ဝိဓောတိ ကာ၊ပေ၊ ။ တသ္မာ ခါရိဘာရိ-တံ ကာဇမာဒါယာတိ အတ္ထော-ဟုမိန့်အပ်၏။ သုတ်သီလက္ခန်ဋီကာ (၃၀၆)၌ ခါရိန္တိ ပရိက္ခါရံ။ တံ ပန ဝိဘင်္ဂတ္ထာ ဒဿေတုံ အရဏီတိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အရဏီတိ အဂ်ိမေနကံ အရဏီဒ္ဒယံ။ သုဇာတိ ဒဗ္ဗိ။ အာဒိသဒ္ဒေန တိဒဏ္ဍ တိဃင်္ဂီ-ကာဒိံ သင်္ဂဏှာတိ။ ခါရိဘာရိတန္တိ ခါရိုဟိပုဏ္ဏံ ဟု ဖွင့်အပ်၏။ ဤအဋ္ဌကထာ ဋီကာလာစကားတို့ကိုမှီး၍ "ခါရိဘာရော၊ ပရိက္ခရာဝန်ရှိသော ထမ်းပိုးတည်း။ (၀၀)။ ပရိက္ခရာတို့ဖြင့်ပြည့်သောထမ်းပိုးတည်း" ဟု အနက်ပေး။

ခါရိကာဇပုဒ်၌ကား ဇသဒ္ဒါထမ်းပိုးဟောတည်း။ ထို့ကြောင့်အဘိဓာန်စတုပ္ပဒဏ္ဍ ဓက်(၅၂၂)၌။ ဗျာဘင်္ဂီတိတ္ထိယံ ကာဇော-ဟု မိန့်အပ်၏ ဗျာဘင်္ဂီ တု ဏ္ဍတ္ထိယံ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ "ခါရိကာဇံ၊ ပရိက္ခရာဖြင့်ပြည့်သော ထမ်းပိုးကို (အဋ္ဌသာလိနီ-ဂဏ္ဌိအနက်။)

ဥရွေဝေလပါဋိဟာရိယကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဗိမ္မိသာရသမာဂမကထာ

၅၅။ ယညာ၊ ယင်ကြောင့်။ဣဒ္ဓန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ လောကိ ယဇနာ၊တို့သည်။ အဘိဝဒန္တိ၊၏။ သွာဟံကို ဥ တ္တာဒ္ဒမစပ်လင့်။ နအရဏ္ဍိံ ဒ္ဒါသာ စပ်။ ဥ တ္တာကို ဝဒန္တိဒ္ဒါသာစပ်။ နအရဏ္ဍိံ ဒ္ဒါ မစပ်လင့်။

ယိဋ္ဌဟုတပုဗ္ဗောဒါ။ ယင်ကြိုးပူဇော်ခြင်း, ယင်ငယ်ပူဇော်ခြင်း အပြားရှိသော။ ဖာညာ၊ယင်ပူဇော်ခြင်းကြောင့်။ မလမေဝ၊ ရာဂအစရှိသော အညစ်

အစကြားသည်သာလျှင်။ ဣဋ္ဌတိ၊ ပြဿ်စုံ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

တေရသကဏ်ဍိကာကိုမှီး၍ ဤသို့အနက်ပေးသတည်း။ ဤသို့တေရသကဏ်ဍိကာဖွင့်တိုင်း ယညာသည် ဟိတ်ဖြစ်လေက ဣဋ္ဌမေသည် ယညာနှင့် မတွဲဖက်နိုင်။ ထို့ကြောင့် ဣဋ္ဌမေပုဒ်အပိုဖြစ်၍ မရှိသင့်။

ကုစရဟိ၊အဘယ်လူပြည့်,နတ်ပြည့်၌။ကာမဘဝံ၊ကို။ယညာ၊ကြောင့်။ဣဋ္ဌတိ၊ ၏။ဣတိ၊သို့။လောကိယဇနာ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊၏။

၅၇။ သောဟံ ဘန္တေတိ ဣတ္ထေ သောဟံ ဘန္တေတိအာဒိ တေသ်ံ ဝစနေ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝက္ခမာန နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိဒဒ္ဒါ အာဒိအနက် ဟော။ အဿ ဗိမ္ဗိသာရရညော။ နိစ္ဆယကမနမေဝ ဂတော ဟုတ္ဝာ ဣဒါနိ သောဟံ ဘန္တေတိအာဒိ၊ ကာယဝါစာယ အတ္တာသန္နိယျာဘာနံ ကရောတိ။ ဤရွှေးစကားကို မာဝဝေသနဒဝါသံ- စစရှိသော်ဝစကားဖြင့် ဆင့်၍ဖွင့်သတည်း။ ကရော ဘန္တော စ ဂစ္ဆန္တော စ ဧဝံ ဧသာဟန္တိ အာဒိဝစနံ ဝဒတိ၊

ပဏိပါတပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကိုကား သုတ်သီလကွန် ဋီကာသာမညဖလသုတ်အာ ဖွင့်(၂၇၉)လာ။ သရဏာဂမနာဓိပ္ပါယေနေဝ ပဏိပတတိ ဧတေနာတိ ပဏ်ပါ တော”ဟူသောစကားဖြင့်သိအပ်၏။ဒိဋ္ဌဓမ္မ-ကိယူဟု သုတ်သီလကွန် ဋီကာ၌ မိန့်အပ်၏။ ပရွေး, နိဒရွေးရှိသော ပတခေတ်။ပ ဥပသာရပုဒ်သည် ပူဇာအနက် ကိုထွန်းသောကြောင့် ပဘခေတ်သည့် ဤအဆုဒ္ဓ ပူဇာအနက်ကို ဆောင်ရာ တသ်း။ ပူဇာ-ဟူသည် အဘိဝါဒန-အစရှိသည်တည်း။ ထို့ကြောင့် သုတ်သီလ-ကွန်ဋီကာသစ်(၂၊၁၇၀)၌ ပဏိပဘနဥ္စေတ္ထ အဘိဝါဒန ပစ္စုပဋ္ဌာန အဥ္ဇလိကမ္မ သာမီစိကမ္မဓမ်-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသုတ်သီလကွန်ဋီကာစကားကို ရှု၍။ “ပဏိ ပဘတိ၊ အဘိဝါဒန အစရှိသည်ဖြင့် ပူဇော်တတ်၏”ဟုအနက်ပေး။

သီဂိသုဝဏ္ဏနိကွန်း၊ တစ်နိကွ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သီဂိနိက်ရှေ့ဖြင့် ပြုအပ်သောရှေ့ပြောနှင့်။ သမာနဝဏ္ဏော၊ ဘူသောအဆင်းရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍။

နိကွဟူသည် နိကွံတွ နိတ္ထိ ပဠွတေ-ဟု အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် (၄၈၀)၌ လာရှိတိုင်း ငါးသုံဝဏ်ကိုတည်း။ ငါးသုဝဏ်သရုပ်ကို အဘိဓာန်ကိုကြည့်၍ သိအပ်၏။နိကွံနာမ ပဠွ သုဝဏ်ဆံ-ဟူသော မဇ္ဈိမနိကာယ်အဋ္ဌကထာစကားနှင့် အဘိဓာန်စကားညီညွတ်၏။သမာနဖြင့် သမာနသဒ္ဒါ၏ ကာရိယ သ-အက္ခရာ၏

အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့၌ သိဂ်ိုနိက္ခသဝဏ္ဏော-ဟု သ-၌ ဂကွက ဗ-အက္ခဲရာသာ ရှိရမည်။ သိဂ်ိုနိက္ခသုံဝဏ္ဏော-ဟု သ-အက္ခရာ၌ ဩဋ္ဌ ဥ-မရှိသာ၍၊ သိဂ်ိုမည်ခြင်း၏အကြောင်းကို သိဂ်ိုနာမ ကောမစ္ဆဇာဘိ၊တပ္ပစ္ဆတာယ။ ခတိုသုံဝါ တံ သဂ္ဂာနသိလာဓဏ္ဍော ဟိ ဇာတတာယ သိဂ်ိုဟူသော အဘိဓာန်ဒ္ဒီကာ စတုပ္ပဏ္ဏ ဝဂ် (၄၈၈-ဂါထာဖွင့်) လာစကားဖြင့် သိအပ်၏။သိဂ်ိုငါးဟူသည် ငါးခုတည်း။

၅၉။ ဘုတ္တဝန္တဒ္ဒ အပနီတပါဏိံစ သလ္လက္ခေတွာ။ ရဟာသီ ကရဏံ ရဟာသံ။ ကျပစ္စည်းသက်၍ သောမနဿံကဲ့သို့ စီရင်လေ။

ရဟာသဿ အနူရူပံ ထုဟုသေယျ။ ထုဟသေယျမေဝ ထုဟသေယျကံ။ မနူဿာနံ ထုဟသေယျကံ မနုဿထုဟသေယျကံ-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူလိုရကုား မနုဿာနံ ရဟာသ ကိရိယဋ္ဌာနိယံ-ဟူသောစကားကို မိန့်သာတည်း။

ဗိမ္မိသာရသမာဂမကထာနိဋ္ဌိတာ။

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလာနပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၆၀။ ဣဿဇဋ္ဌကထာဒ္ဒိအဓုတေယျသတမာဏဝက ပရိဝါရာ-ဟုမိန့်အပ်၏။အဂ်ိုတ္တိရ်အဋ္ဌကထာ တေဒဂ္ဂဝဂ််အဖွင့်(အံ့ဂဋ္ဌ၊၁၊၁၂၂) ဒ္ဒိ ဒ္ဒေ ပိ ဇနာ ပဋ္ဌ ပဋ္ဌမာဏဝက သတပရိဝါရာဟောန္တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။အဂ်ိုတ္တရဘာဏကက ဝိနယဘာဏကာ-ဏလျောက် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓလောသဆရာမိန့်သတည်း။ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓလောသ ဆရာ၏စကားချင်း ဆန့်ကျင်သည်ဟု အပြစ်မဆိုသာချေဟု စံကျေငင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးမိန့်တော်မူသတည်း။

ဒုတိယနည်းဌ မဂ်ံ-ကို မဂ္ဂန္တော-ဟုဖွင့်သတည်း။ ပရိယေသဏ္ဍော-ကို အနုပန္ဓေယျုဌ်စပ်။

ယဒိကို သစေပိဖွင့်။ယဒိ-ဌ် ပိ-ကျသည်ကိုပြ။ တာဝဒေဝကို ထွေကမေဝ ဖွင့်။ ဣတော မယာ လဒ္ဓသောတာပတ္တိံ ဖလတော ဥတ္တရိ ဣတရံ ဖလတ္တယံ မယုံ ယသ္မာ နတ္ထိ။ တသ္မာ တွေကမေဝ ဣဒံ သောတာပတ္တိံ ဖလမတ္တမေဝ သစေ ပိ ပတ္တပ္ပံ။ ဟထာပိ ဧသော ဧဝ သောတာပတ္တိံ ဖလဿ အာရမ္မဏာ ဘူတော နိဗ္ဗာနဓမ္မော မယာ ဂဓဝသိတ ဓမ္မောတိ အတ္ထော။

ပစ္စဗျတ္တာ ၌ ပတိရွေးအဝရွေးရှိသော ဣစ္ဆာဒတိ အနက်ဟော။ တပစ္စည်းကို အတိတ် ကာလ၌ သက်သတည်း ဟုပြလို၍ ပဋိဝိဒ္ဓါတ္ထဟု ဖွင့်သတည်း။ ပဋိဝိဒ္ဓါ, အတ္ထ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်သည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ပါဠိ အဋ္ဌကထာစာတို့၌ ဥိအက္ခရာနှင့် အဗ္ဘုတိတံ-ဟုရှိသည် အလျောက် "အဗ္ဘုတိတံ၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် မဖြစ်သောအားဖြင့် ဖြစ်လေပြီ"ဟု အနက်ပေး။ များစွာ ကုန်သော ကမ္ဘာအသိန်းတို့ဖြင့် အာရုံမပြုနိုင်သည်နှင့် နိဗ္ဗာန်လှန်သည်ဟူလိုသတည်း။

၆၂။ တဒါရမ္မဏာ၊ထိုနိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော။ဝိမုတ္တိယာ၊ သောတာပတ္တိဖလဝိမုတ္တိဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်ကုန်သော။ သောတာပန္နော ဟုတ္ဝာ (အံ ဋ္ဌ-၁၊၁၂၄)မောဂ္ဂလ္လာနော ပရိဗ္ဗာဇကော သောတာပတ္တိဖလပဘိဋ္ဌဟိ ဟူသော အဂ်ုတ္တိရ်အဋ္ဌကထာလာရှိတိုင်း ရေးသားအပ်သော တေရသကက်ဋ္ဌိကာ (၃၊၂၂၇) လာစကားကိုမှီ၍ ဤသို့ ဝိဓသသအနက်ပေးသတည်း။

သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ- အာသုမာသေန-ဤ စကားနှစ်ရပ်တို့သည် ကြွိယာပဝဂ္ဂတို့တည်း။

၆၃။ဥဘယေနာပိ၊သား ရှင်ရဟန်းပြုခြင်း,လင် ရှင်ရဟန်း ပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော နှစ်ပါး စုံဖြင့်လည်း။ မဂဓာနံ၊ မဂဓရာဇ် ဖြစ်ကုန်သော။ဇနပဒဿ၊ ၏။ ဂိရိဗ္ဗဇံ၊ ဂိရိဗ္ဗဇအမည်ရှိသော။ နဂရံ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့။ (ယေန ရာဇဂဟံ တေန စာရိကံ ပက္ကာမိ—ဟူသော ပါဠိတော် အရင်းစကားကိုရှု၍ ဤသို့အနက်ပေးသတည်း။)ပုံဗဟုတ္တေ ကုရှ သက္ကာ—အစရှိသော အဘိဓာန်ပုရဝဂ်(၁၈၄)လာစကားနှင့်အညီ မဂဓာနံ—ကို ဝိသေသနအနက်ပေးသတည်း။ မဂဓရာဇ်ဇနပုဒ်၌ အာကျုံးဝင်သော ဂိရိဗ္ဗဇအမည်ရှိသော ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ရဟန်းကြီးတပါတမတစ်ဖန်လာသည်ဟူလိုသတည်း။ တောင်တို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍ နွားခြံနှင့်

၁။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ သိနေလကုန်ပြီ။ (ပါဠိတော်နိဿယ၊ဆင်တဲ့) ပစ္စုပ္ပန္နာဒတိ ပတိ + ဣဝပုဗ္ဗော ဣက္ခ၊ဒါတု ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထာတိ အာဟပဋိဝိဒ္ဓတ္ထာတိ။တုမှေဟိတိ အာသင်္ကိတ္ထရံဒန္ဓ၊ဟ။ ဣမိနာပစ္စုပ္ပန္နာတိတ္ထ ဟိယျတ္တနီ ပရဿပဒ မဇ္ဈိမပုရိသ ဗဟုဝစနတ္ထဒီဘတ္တိ ဒီပေတိ။

(ဇယာဇနာ၊၂၁၆)

တူသောကြောင့်။ "ဝင်္ဂံ ဝိယာတိ ဝင်္ဂံ။ ဂိရိဟိ ပရိက္ခိတ္တံ ဝင်္ဂံ ဂိရိဗ္ဘဇ်္ဇံ"–ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဆုဇဂြိုဟ်မြို့သည် ဂိရိဗ္ဘဇမည်သတည်း။

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလာန ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာ

ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ–ဟူသောပုဒ်ကို "တိဋ္ဌတီတိ တိဋ္ဌော။ နံ တိဋ္ဌော ဥတ္တိဋ္ဌော" ဟု ဝစနတ္ထဖွဲ့၍ မရပ်မတဲ့ည်သွားလေရာရာ ဆောင်ယူအပ်သော သပိတ်သည် ဥဘိဋ္ဌပဘွာမည်သေ့အလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တန္တိ ပိဏ္ဍာယ စရဏကပတ္တံ—ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ ဤစကားရပ်ဖြင့် သပိတ်၏ သဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း, ဥစ္ဆိဋ္ဌသည်နော–ဟူသော စကား၏အကြောင်းကိုလည်းကောင်းပြသတည်း။ ဝိဂြိုဟ်ကိုပြသည်မဟုတ်။

အဘယ်ကြောင့်ဆွမ်းခံခြင်းငှာ လှည့်လည်ကြောင်းဖြစ်သော သပိတ်ကို ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တော–ဟု ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ထိုဆွမ်းခံခြင်းငှာ လှည့်လည်ကြောင်း ဖြစ်သော သပိတ်ကို ပိဏ္ဍာယ စရဏကပတ္တံ–ဟူ၍သာ ဟောတော်မူသင့်သည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် တသ္မိံ ဟိ–အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

အဘယ်ကြောင့်ဆွမ်းခံခြင်းငှာ လှည့်လည်ကြောင်းဖြစ်သော သပိတ်ကို ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တော–ဟု ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ထိုဆွမ်းခံခြင်းငှာ လှည့်လည်ကြောင်း ဖြစ်သော သပိတ်ကို ပိဏ္ဍာယ စရဏကပတ္တံ–ဟူ၍သာ ဟောတော်မူသင့်သည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် တသ္မိံ ဟိ–အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ဥဘိဋ္ဌပတ္တန္တိ ပိဏ္ဍာယ စရဏကပတ္တံ ယသ္မာ ပိဏ္ဍာယ စရဏကပတ္တံ ဟောတိ။ တသ္မာ စ ယသ္မာ တသ္မိံ ပတ္တေ ဥစ္ဆိဋ္ဌံ ပိ အာမိသံ မနုဿာ အာကိရန္တိ။ တသ္မာ စ၊ ဟိယသ္မာ တသ္မိံ ပိဏ္ဍာယ စရဏကပတ္တေ မနုဿာဒ္ဒါန္။ ပစာရေန ဥစ္ဆိဋ္ဌသည်နော ဟောန္တိ။ တသ္မာဥတ္တိဋ္ဌပတ္တန္တိ ဝုတ္တန္တိ ယောဇနာ။ (ဟသ္မာစ နှစ်ချက်ကို ဥစ္ဆိဋ္ဌသည်နောဒ္ဓိစပ်)

ဥစ္ဆိဋ္ဌဆည်နော–ဟူသော စကားဖြင့် ဥစ္ဆိဋ္ဌ ပုဒ်၌ စ္ဆိ–ကို တ္ထိ–ပြုရသည်နှင့် ဥစ္ဆိဋ္ဌသဒ္ဒါ ဥဘိဋ္ဌသဒ္ဒါနှစ်ပါးတို့၏ အချင်းချင်း ပရိယာယ်ဝေါဟာရ အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ထိုသပိတ်၌ လူတို့သည် ရှင်သုဒိန်၏သပိတ်၌ မယောမုန့်ပုပ် အကြွင်းကို အိမ်ကျွန်မ လောင်းသကဲ့သို့ စားကြွင်းကိုလည်း လောင်းကြကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဌာနီဖြစ်သော စားကြွင်း၏ ဥစ္ဆိဋ္ဌ–ဟူသော အမည်ကို ဌာနဖြစ်သောသပိတ်၌ တင်စား၍ ဌာနဖြစ်သောသပိတ်ကို ဌာန။။(၁)စာရ အားဖြင့် ဥစ္ဆိဋ္ဌ–ဟု လူတို့မှတ်ထင်ကုန်သတည်း။ ပါဠိတော်၌ "ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ ။ စားကြွင်းသပိတ်ကို" ဟု အနက်ပေး။

ဥစ္ဆိဋ္ဌ-ပုဒ်သည် ဝိသဇ္ဇန-စွန့်ခြင်းအနက်ဟော။ သဇဓာတ် တပစ္စည်း။ ဇနှင့်တကို အသဒိသဒ္ဒဘော် ဋနှင့်တကွ ဋပြု။ သဇဓာတ်၌ သ-ကို ဆပြု။ သဇဓာတ်၏ရှေး၌ ဥအကွဆုံလာ။ ဆ-ကို အသဒိသဒ္ဒဘော်-စနှင့်တကွ စ္ဆပြု။ ဋရှေ့၌လည်း ဣအာဂုဆုံလာ။ ဤသို့ပြီးသတည်း။

ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်(၄၉၄)လာ မဓုစ္ဆိဋ္ဌန္တု သိဋ္ဌကံ။ အဖွင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌ မဓူဟိ ခုဒ္ဒဇန္တု။ဟ် ဥစ္ဆိဋ်ံ သဇ္ဇိတန္တိ် မဓုစ္ဆိဋ်ံ။ သဇ္ဇ ဝိသဇ္ဇနာ လိင်္ဂနိမ္မာနေသု၊ နိမ္မာနံ သမ်ိဳလ္ဟိ ကရဏံ၊ တောဇတာနံ ဋဘာဒေသော။ သဿ ဆော၊ ဒိတ္တမိတ္တဋ္ဌ-ဟု မိန်အပ်၏။ "ဥစ္ဆိဋ်ံ သဇ္ဇိတံ၊ စွန့်အပ်၏" ဟု အနက်ပေး။

ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒကစလကာဒိနိ ။ ။ (ဘိက္ခုနိပါစိတ် အဋ္ဌကထာ လသုဏဝဂ် နဝမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝိဃာသန္တိ ယံကိဉ္စိ ပရိဘုတ္တာဝသေသံ ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒကမ်ိဳ [ဘိက္ခုနီကခ်ေါဝိတခုဏိ အဋ္ဌကထာ လသုဏဝဂဲ အဋ္ဌမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (၃၁၄)]။ ဤဝိနည်း အဋ္ဌကထာလာစကားကို ထောက်၍ ဥစ္ဆိဋ္ဌသဒ္ဒါ၏ စားကြွင်းဟောသည်၏ အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ စူဠဝါပါဠိတော် ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓက လာ ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒကံ-ပုဒ်တွင် ဥစ္ဆိဋ္ဌပုဒ်ကိုလည်း ဤအတူရွပ်ပြီးစေလတ္တံ့။

အထ ဩဿဋ္ဌံ။ စတ္တံ ဟီနံ သုမုဋ္ဌိတံ။ (အဘိဓာန်ဝိသေသျ်ခိနဝဂ် -၃၅၄)။ ဥစ္ဆ ဥဿဂ္ဂေ။ သမုဋ္ဌိတံ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။ ဤစကားတို့သည် ဤအရာနှင့်မဆိုင်။ သို့ကြောင့်ဤစကားတို့ကိုထောက်၍ ဤ၌ မနုဿာ ဥဋ္ဌိ-တာသည်နော-ဟု တာလုဇ စတုတ္ထဇ္ဈ အသဒိသဒ္ဒဘော်နှင့် ပြင်၍မရေး ကြလင့်။ ဤသည်ကား တရသကဏ်ဋီကာလာစကားကို အားထား၍ ဆုံးဖြတ်အပ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ-ဥမ္မကား ပိဏ္ဍာယစရဏကပတ္တံ- ဟူသောစကားကို ဝိဂြိဟ်ပြုစကားဟု နှလုံးပုဂ်၍ တသာ ဥပနာမေ ကော ဒေါသောတိ အာဟ (၂-၁၀၁) အစရှိသော စကားကိုဆိုပြီးလျှင် ကေရသကဏ်ဋီကာဆရာကို နှုတ်လုံထိုးသဖြင့်ကစ်ဆို၏။ ဤသို့နှုတ်လုံထိုးသော်လည်း လောက၌ ထိုးမဝင် ခုတ်မရှ အားအစွမ်း သန်လှသော ရှိမ်းပြီးသော ယောကျ်ား လူထူးခြားသည် သူတစ်ပါးတို့က ထိုးသောလုံနှင့်ပြန်၍ ထိုသူတစ်ပါးတို့ကို ထိုးသကဲ့သို့ ဥတ္တိဋ္ဌေနပဗမဇ္ဇေယျ (၃၊၁၊၃၈) ဟူသောပါဠိတော်စကား ရှိလေငြားလည်း ဤအရာမှာထိုပါဠိတော်၏စကားနှင့်မဆိုင် ခုတ်ရာတစ်ပါး ရှရာတစ်ခြားဖြစ်ခဲ့၏။ ဤသာ မဟုတ်သေး၊ ဥစ္ဆိဋ္ဌသည်နော- ဟူသောစကားနှင့်လည်း ဆန့်ခဲ့၏။ တသာ ဥပနာမေ ကော ဒေါသော- ဟူသောပုစ္ဆာစကားသည်လည်း ဤအဋ္ဌကထာ ရှေးစကား၌ ဥပနာမေန္တိ- စကားမပါ၊မရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊

ပါဠိတော်၌ ဥပနာမေန္တိ - ဟူသောစကား လာရှိငြားလည်း၊ ပါဠိတော်ကိုစဲ၍ မေးရမည့်အထာ မဟုတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, မလျော်မသင့်၊ အကယ်၍ တသို့ ဟိ-အစရှိသောစကားသည် ဝိမတိဝိနောဒနီဆရာဆိုတိုင်း၊ အပြစ်ပြစကားဖြစ်ခဲ့သော် တသွာ ဥတ်ဠုပတ္တန်တို့ ဝုတ်-ဟူအဋ္ဌကထာ၌မဆို သင့်ရာသော အပြစ်ရှိလေရာသောကြောင့် လည်းကောင်း, မသင့်ဟုပြန်၍ တေရဿကော်ဠိကာဆရာ ထိုအခါရှိပါလေမူ မိန့်တော်မူလေရာသတည်း။

ဂဟိတော၊ ၏။ ဣတိဣဒမေဝ အတ္ထဇာတံ၊ ကိုသာလျှင်။ ဣတိသဒ္ဒါသည် ဣဒံအနုက်ဟောတည်း။ ဧဝသဒ္ဒါကျေသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဣတိ ဣဒမ်ပိ-ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ဣတိ ဣဒမ်ပိ အတ္ထဇာတံ၊ ကိုလည်း။ ဥတုံ၊ဌာ။ ဝန္ဓတိ၊ အပ်သေးသင့်သေး၏။

၆၉။ မဟန္တံ၊ ကြီးသော ထူသောဒန်ပူကိုလည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမံ၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော မထူမပါးသော ဒန်ပူကိုလည်းကောင်း၊ ခုဒ္ဒကံ၊ ငယ်သော ပါးသောဒန်ပူကိုလည်းကောင်း။

ပါဠိတော် (ဝိ ၃၊၅၈) ၌ နိဝါသနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပဋိနိဝါသနံ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် သင်္ကန်းအမျှား သုံးဆောင်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ ပါဠိတော် (ဝိ+၃၊၅၈) ၌ သဂုဏံ ကတ္ဝာ သံဃာဋိယော ဒါတဗ္ဗာ ဟူသောစကားကိုပြုရာသော ဝတ်ကိုပြခြင်းငှါသာလျှင် ဟောတော်မူသတည်း။ သင်္ကန်းနှစ်ထပ်ရုံမှသာလျှင်အပ်သောကြောင့် ဟောတော်မူသည်မဟုတ်။ သင်္ကန်းတထပ်တည်းရုံသော်လည်း အပ်သည်ပင်တည်း။ သင်္ကန်းကောင်းရခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြတော်မူရာ မဟာဝါ စိဝရက္ခန္ဓကပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့ကို ထောက်သတည်း။

နာတိဒူရေ ဂန္တဗ္ဗံ-အစရှိသော စကားဖြင့် ဂိလာန အဂိလာနရဟန်းတို့အား အာပတ်သင့်၏ဟု ပြတော်မမူ။ ထို့ကြောင့် ဤနာတိဒူရေ ဂန္တဗ္ဗံ-အစရှိသော စကား၌ နှ-အက္ခရာပါရှိလေငြားသော်လည်း ထိုန-အက္ခရာဖြင့် ဂန္တဗ္ဗံ-ဟူသော ကြိယာကို မမြစ်မူ၍ အတိဒူရ အစ္စာသန္နဟူသော ဒြပ်ကိုသာလျှင်မြစ်လေသောကြောင့် ဤဝတ်နှစ်ပါးတို့ကို မပြုလေသော် အဂိလာန ရဟန်းအားသာလျှင် အာပတ်သင့်သတည်း။ ဂိလာနရဟန်းအားမူကား အာပတ်မသင့်ဟုမှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤနဥပဇ္ဈာယသဒ္ဒ-အစရှိသော စကားဖြင့် ဩပါ

တေဘဲတမ္မာ-ဟူသော ကြိယာကိုမြစ်သော ဝတ်ကိုမပြုလေသော် ဂိလာန၊ အဂိလာနရဟန်းအလုံးစုံတို့အား အာပတ်သင့်သတည်းဟု ပြတော်မူခြင်းငှါ ဤနာတိဒူရေ ဂန္ဓပ္ပံ။ နဂန္ဓပ္ပံ–ဟူသော စကားတို့ကို ဖွင့်ပြသည်၏ အခြားမဲ့၌ ကုတော ပဌာယ–အစရှိသော စကားကို မဆုံမူ၍ နဥပဇ္ဈာယဿ–အစရှိသော စကား၌ နှ-အက္ခရာဖြင့် ကြိယာကိုမြစ်လေသောကြောင့် ဤနဥပဇ္ဈာယဿ–အစရှိသော ဝတ်ကိုမပြုလေသော် ဂိလာန အဂိလာန ရဟန်းအလုံးစုံတို့အား အာပတ်သင့်သတည်းဟု ပြတော်မူခြင်းငှါ ဤနဥပဇ္ဈာယဿ အစရှိသောစကားကို ဖွင့်ပြသည်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင် ဤ ဣတော ပဌာယ–အစရှိသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူလေသတည်း။

ထိုစကားမှန်၏။ ဤဣတော ပဌာယ–အစရှိသောစကား၌ "ဣတော၊ ဤ နဥပဇ္ဈာယဿ ဘဏမာနဿ" ဟူသော စကားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော နှ–အက္ခရာမှ။ ပဌာယ၊ စ၍" ဟု အနက်ယောဇနာရသတည်း။

နာတိဒူရေ၊ မဝေးလွန်းသော အရပ်၌။ ဂန္ဓပ္ပံ၊ သွားအပ်၏ဟူ၍သာလျှင် အနက်ပေး။ အတိဒူရေ၊ အလွန်ဝေးသော အရပ်၌။ နဂန္ဓပ္ပံ၊ မသွားအပ်ဟူ၍ကား အနက်မပေးသင့်ဟု စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။

ဥက္ကော ဝါ ဘာရိကော ဝါ ဟောတိ–ဟူသောစကား၌ ပူသာပူ၍ မလေးသောသပိတ်ဖြစ်သော်လည်းကောင်း လေးသာလေး၍ မပူသောသပိတ်ဖြစ်သော်လည်းကောင်း, ဝါသဒ္ဒါ ဝိကပ်အနက်ရှိ၏။ ပူလည်းပူ လေးလည်း လေးသော သပိတ်ဖြစ်သော် ဝါသဒ္ဒါ သမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏။ ဤသို့ပြရုပ်တစ်ခုတည်း၌ ဝိကပ်အနက် သမုစ္စည်းအနက် လှည့်လည်ခါ ရကောင်းသည်ကို သိအပ်၏။ ဤနှစ်ပါးသော အနက်တို့တွင် ဝိကပ်အနက်သည် ပုံသေမြဲသည်မဟုတ်သောကြောင့် အနိယမ အနက်မည်၏။ ထို့ကြောင့် တဿ ဧဝံ အယော နိသော မနသိကရောတော ဆန္ဒံ ဒိဋ္ဌိနံ အညတရာ ဗ်ဉ်ဇနပ္ပဋိတိ။ အတ္ထိ မေ အတ္တာတိ ဝါ အဿ သစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နတ္ထိ မေ အတ္တာတိ ဝါ အဿသစ္စတော ထေတတော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူသောမူလပဏ္ဏာသ-သဗ္ဗာသဝသုတ် (မ၊၁၊၁၀)အဖွင့်အဋ္ဌကထာ (မ၊ဋ္ဌ၊၁၊၇၃)၌။ တတ္ထသဗ္ဗပဒေသု ဝါသဒ္ဒါ ဝိကပ္ပတ္ထော။ ဧဝံ ဝါ ဧဝံ ဝါ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဟုမိန့်အပ်၏။ မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌီကာ(မ၊ဋ္ဌီ ၁၊၁၅၇)၌ ဝိကပ္ပတ္ထောတဲ့ အနိယမတ္ထော။ အညတရာ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ တိ ဟိ ဝုတ္တံ-ဟုဖွင့်အပ်၏။ ရှေးအခါ၌မထေရ်တို့သည်

သပိတ် ဖုံးမပါမူ၍ ဆွမ်းခံတော်မူကြကုန်သောကြောင့် မြို့မှုကျခြင်းကို ပယ်ခြင်းငှါ သင်္ကန်းဖြင့် သပိတ်ကိုဖုံးပတ်ကြကုန်ရကား စီဝရေန ပတ္တံဝေဌေဌတွာ ဟူသောစကားကိုမိန့်သတည်း။

သံန်-ပုဒ်၌ သိဒဓာတ်သည် မောစနအနက်ဟောတည်း။ ဤအာဂန္ဓိမူကား ချွေးလွှတ်၍စွတ်စိုခြင်း သိခါပတ္တအနက်ကို ဟောသတည်း-ဟုပြတော်မူလိုရကား "သိန္နံ ဟောတီတိ တိန္တံ" ဟူသော စကားကိုမိန့်သတည်း။ သိဒ မောစနေ သေဒတိ။ သေဒေါ (ဓာတုမာလာ)

ဏစ်နည်းကား။ သဒဓာတ်သည် ဝိသရဏ အနက်ဟောတည်း။ ရွှေရွှားခြင်းသည် ဝိသရဏမည်၏၊ ဤအဂ္ဂိမူကား ချွေး ကိုယ်မှရွှေရွှားလျှံ စွတ်စိုခြင်း သိခါပတ္တအနက်ကိုဟောသတည်း-ဟုပြတော်မူလိုရကား သိန္နံဟောတီတိ တိန္တံ-ဟူသောစကားကိုမိန့်သတည်း။သဒဝိသရဏာဂတျာဝသာနေသု၊ နိသီဒတိ နိသိန္နော(ကိတ်ရူပသိဒ္ဓိ)။

သဒဿ သီဒတွံ- သုတ်ဖြင့် သဒဓာတ်ကို သီဒပြုပြီးလျှင် ဘိဒါဒိတော ဂ္ဂန္ဒအန္ဒဂ္ဂါဏာဝါ-သုတ်ဖြင့် တပစ္စည်းကို ဂ္ဂန္ဒပြု၍ သိန္ဒပုဒ်ပြီး၏၊

တိန္တံ၌ တိမု-ဓာတ်သည် ဒြဒ္ဒဘာဝအနက်ဟောတည်း၊ ဒြဒ္ဒဘာဝ ဟူသည် တိန္တဘာဝတည်း။ တိန္တဘာဝဟူသည် ဤအဂ္ဂိ သေဒဂဟိတဘာဝတည်းဟု ပြတော်မူလိုရကား သေဒဂ္ဂဟိတံ ဟူသော စကားကို မိန့်တော်မူသတည်း

သေဒဂ္ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သော ချွေးရှိသည်။ ဟောတိ၏။ ကန္ဒံ၊ သင်္ကန်းအနားကို။စတုရဂ်လပွမာဏံ၊အလျားတဖက်ဖက်မှလက်လေးသစ်အတိုင်းအရှည်ကို။ အတိရေကံ၊ အလွန်အပိုကို။ဝါ။ အလွန်အပိုခေါက်လိပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ စီဝရံ၊ကို။သံဃရိတဗ္ဗံ၁၊ ခေါက်အပ်၏။

ဥဿာရေတွာပုဒ်၌ ဥပုဗ္ဗ သရဓာတ်၊ ဥ-သည် ဝိယောဂအနက်ဟောတည်း။ သရဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့်"ဥဿာရေတွာ၊ ဟည်ရာမှ ကင်းစေသောအားဖြင့် ရွှေစေ၍"ဟု အနက်ပေး။ တည်ရာမှ ကင်းစေသောအားဖြင့် ရွှေစေခြင်းဟူသည်ကား အလွန်အပို ခေါက်လိပ်ခြင်း သာတည်း။ ထို့ကြောင့် အတိရေကံ ကတွာ-ဟု အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်သောအားဖြင့် မိန့်သတည်း။

၁။ သံဟရိတဗ္ဗံ၊ (ဆင်ခြမူ၊ ရွှေးမူ)

သံဃရိတဗ္ဗံ–ဒ္ဝိ သံပုဗ္ဗ ဂဟဓာတ် သင်္ကောပုဒ်ကဲ့သို့ ပေါင်းရုံးခြင်း ယူခြင်းသည် သင်္ဃာမည်၏။ ပေါင်းရုံးခြင်း ယူခြင်းဟူသည် သင်္ကန်းကို ခေါက်လိပ်ခြင်း တည်း။ ဂဟဿ ဃရဏော၀ါ–သုတ်ကို ဂဟဿ ဃရ–ဟု သုတ်ခဲ့၍ ဤဂဟဿ ဃရ–ဟူသော ယောဂ၀ိဘာဂသုတ်ဖြင့် တဗ္ဗ-ပစ္စည်းနှောင်းသောကြောင့် ဂဟ ဓာတ်ကို ဃရ-ပြု၍ သံဃရိတဗ္ဗံ ပုဒ်ပြီးသတည်း။

ယော၊ အကြောင်းဥပဇ္ဈာယ် ဆရာသည်။

သုပဋိစ္ဆန္နေ သီကွာပုဒ်ဒ္ဝိ အန္တရဃရာသဒ္ဒါသည် ရွာတွင်းဟောတည်း။ ဤဒ္ဝိမ္ဟု ကား ဂါမေ၀ါ–ဟု မိန့်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အိမ်တွင်းဟောတည်း။ ဆွမ်းစား ပြီးသော် ဖဲထုဖြစ်သော ဆွမ်းစားဇရပ်သည့် ပဋိက္ကမန–မည်သတည်း။ ဂါမေ အဘုတ္တာဃ–စကားကို ဘုဥ်္ဇိတွာ အာဂစ္ဆတိ–စကားကိုငဲ့၍ မိန့်သတည်း။ လဒ္ဓ ဘိက္ခာဃ–စကားကို ပိဏ္ဍံ ၀ါ နာ လဘတိ–စကားကိုငဲ့၍ မိန့်သတည်း။

ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ ဘုတ္ထော၊ သုံးဆောင်အပ်ပြီးသည်ရှိသော်(၀ါ)။ သုံး ဆောင်အပ်ပြီးမူ။ ကာလော၊ မွန်းတည့်အခါသည်။ ဥပကဋ္ဌော၊ နီးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။

သမိပံ နိကဋ္ဌာ'သန္နေဒ၊ ပကဋ္ဌာ' ဘျာဃ သန္တိကံ။
အ၀ိဒူရဋ္ဌ သာမန္တံ၊သန္နိကဋ္ဌ'မုပန္တိကံ။
(အဘိဓာန် ဝိသေသျှောမိုနဝဂ်။ ၇၀၅၊၆။)

ကတ္ဟံ ထာမိပမုပဂတံ ဥပကဋ္ဌော။ "ကတ္ထော ဂလေ သန္နိဋ္ဌာနေ။ သဒ္ဒေ မဒန ပါဒပေ"တိဟိ နာနတ္ထသင်္ဂဟော။ ဤမ မန ကတ္ထဃ ကဋ္ဌာဒေသော၊ ဂလော ပေါ့ ၀ါ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ၊၇၀၅၊၆)

နတ္ထိ ပတ္တာဃ စေ၀-ဘူမိယာ စ အန္တရံ။ တဋ္ဌိက စမ္မခဏ္ဍာဒီသု ယံကိဉ္စိ တေဿာ ဘူမိယာတိ အနန္တရာ။ အနန္တရာ ဟုတ္ဝာ ဓာတိ တိဋ္ဌတိတိ အနန္တရဟိတာ။ ဘူမိ။ ဓကာရဃ ဟကာရာဒေသော။

မုဋ္ဌိပမာဏဒကျာက်သည့် သင်္ခရဟု ပဏ္ဍိ ခဏန သီကွာပုဒ်အဖွင့် (၀ိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၂၁) လာရှိသတည်း။

ကာလ၀ဏ္ဏကတာ ၀ါ သုဓာ ဗဒ္ဓါ ၀ါ ဟုတ္ဝာ။ နိရုဇ မတ္တိကာ သစေ ဟောတိ။

မည်းနက်သော အဆင်းတို့ဖြင့် ပြုအပ်သောမြေသည် ကာဠဝဏ္ဏကတာ မည်၏။ အင်္ဂတေဖွဲ့သောမြေသည် သုဝေဗဒ္ဓါမည်၏။

ဓောတဝါလိကံ့ဃပိ၊ မြေမှုံမနှောစင်ကြယ်သော သဲဥလည်း။ ကိဉ္စာပိ ပံသုရဇသက္ခရာဒီသု ဌပေတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ပန တထာပိ တတြ တေသု ပံသုရဇသက္ခရာဒီသု ပဏ္ဏံ ဝါ အာဓာရကံ ဝါ ဌပေတ္ဝာ တတြ တေသု ပဏ္ဏာဓာရကေသု နိက္ခိပိတဗ္ဗော။

အဘိမုခေန၊ မိမိသို့ရှေ့ရှုဖြစ်သော။ ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။

နှာနစုဏ္ဏံ-အစရှိသော စကား၌ ချေးအောင်းပြီးလျှင် ပုတ်တိုက်၍ ရေချိုးရန် ကုက္ကိုမှုန့် အစရှိသော ရေချိုးကသည် မှုံကို ရေဆုတ်ပြီးလျှင် အစိုင် အခဲပြု၍ ထားရမည်ဟူလိုသတည်း။ မီးခိုးရာအရပ်၌ သင်္ကန်းကို ထားခဲ့သော် မီးခိုးသင့်အံ့စိုးသောကြောင့် နိဒ္ဒါ့မေ ဌာနေ-ဟူသော စကားကိုမိန့်သတည်း။ ဆီးနှင်းများရာ အရပ်တို့၌ အဖျားထောဂါနိုပ်စက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို တားမြစ်လို၍ မီးထည့်၍ ချေးအောင်းခြင်းငှါ လေလုံမိုးလုံပြုလုပ်အပ်သော အုတ်တိုက်ငယ်ဟူသော မီးတင်းကုတ်သည် ဇန္တာဃရ-မည်သတည်း။

ဇန္တာ ဃရံ တဉ္စ ဂိဿာလာ။ အာဘိဓာန်ပူရဝဂ် (၂၁၄) မီးတင်းကုတ် ပရိယာယ်။ ဇလန္တိ ဇေတ္ထာတိ ဇန္တာ။ ဇလ=ဒီတ္တိယံ။ အန္တော။ ဣတ္ထိယမတိ ယဉ္ဓါဝါတိ အ။ အာ။လ လောပေါ။ ဇနေ တျ တြာဂိန္တိ ဝါ ဇန္တာ။ ဇန=ဇနနေ။ အန္တော။သာ ဧဝ ဃရံ ဇန္တံ့ဃရံ။ ။အဂိနော သာလာ အဂိ သာလာ။ အဘိဓာန်ဋီကာ(၂၁၄-ဂါထာ)

နကာရ ပဋိသံယုတ္တောသု ပန ဒွေ ပနသဒ္ဒါ ပကာသနတ္ထေဇောတကာ၊ကဝါဋပိဋ္ဌ-ပုဒ်သည် ကမ္မဓာရည်းမဟုတ်၊ ဒွန်ဟူ၍လည်းကောင်း, ပိဋ္ဌပုဒ်နောင် သံဃာဋ္ဌ သဒ္ဒါကျေသတည်းဟူ၍ လည်းကောင်း, ဤကဝါဋပိဋ္ဌံ-ဖုဒ်ကို နိဟရိတ္ဝာပုဒ် နှင့်ယှဉ်ခါဖြစ်သော်လည်း နိဟရိတ္ဝာ-ဒွေ မဠ္ဆော-ဟူသော စကားရပ်နှင့်အညီ မဠ္ဆံပုဒ်-သာကံပုဒ်ဖြစ်သင့်လေသောကြောင့်လည်းကောင်း, ကဝါဋပိဋ္ဌသံဃာဋ္ဌကို အပသို့မထုတ်ရသည်နှင့် ကဝါဋပိဋ္ဌ-ဟူသောကံမဖြစ်သင့် လေသောကြောင့် လည်းကောင်း, နိဟရိတ္ဝာပုဒ်နှင့် မစပ်သင့်၊အာသံဃဋ္ဌနန္တိန-ဟူသော ပုဒ်၌သာ လျှင် မဠ-ကိုသာ အပသို့ထုတ်ရသည်။ ကဝါဋပိဋ္ဌ- ကိုမူကား အပသို့မထုတ်ရ၍ ထုံးစံဖြစ်သည်နှင့်· လှည့်၍ပြန်၍ စပ်လေဟူ၍လည်းကောင်း။ အာသံဃဋ္ဌန-ဟူသည် အဋ္ဌဝါယာမကရဏမဟုတ် အစလန-ဟူသော အစ္ဆုပန-တည်းဟူ၍လည်း

ကောင်း ပြတော်မူခြင်းငှါ ကဝါဋပိဋ္ဌန်တို့ ကဝါဋဥ္ဆ ပိဋ္ဌသံဃာဋ္ဌဥ္ဆ အစ္ဆုံပန္နေ နှ-ဟူသောစကားကိုမိန့်သတည်း။

ပိဋ္ဌသံဃာဋ္ဌ-ဟူသည်တံခါးပေါင်တည်း။ပိဋ္ဌသံဃာဋ္ဌကံ ဒုါရဗာဟာ[အဘိဓာန် ပုရဝဂ်(၂၁၉)] ဃဋ္ဌန၏ ဝါယာမကရဏ စလန-ဟူ၍ နှစ်ပါးရှိသောကြောင့် ပြန်ဘက်အား ဖြင့် အဃဋ္ဌနလည် း အဝါယာမကရဏ အစလန-ဤနှစ်ပါး ရှိသည့်နှင့် ဤအရာ၌ အစလန-ဟူသောအစ္ဆုံပန-တည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။ ဃဋ္ဌန နှစ်ပါး ရှိသည်ကိုမူကား ဃဋ္ဌ=ဃဋ်္ဌနေဃဋ္ဌနံ ဝါယာမကရဏံ ဃဋ္ဌ =စလန-ဟူသော ဓာတုမာလာစုရာဒိဂိုဏ်းလာ (၂၉၆) စကားဖြင့်သိအပ်၏။

အပ္ပဋိဃံသန္တေနဘာတိ ဘူမိယံအပ္ပဋိဃံသန္တေန-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သော ကြောင့်လည်းကောင်း, ကဝါဋပိဋ္ဌသံဃာဋ္ဌကို အပသ္ဆိမထုတ်သည်နှင့် မြေဋ္ဌပ်တ် တိုက်ခြင်း သဘောမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ကဝါဋပိဋ္ဌံကို အပ္ပဋိဃံသန္တေန-နှင့်စပ်ခြင်းငှါ မသင့်သည်ကို သိအပ်၏။

သန္တာနေနာ ဒေဝရက္ခေါစ၊ ဝုတ္ထောသန္တိယံပျထ။ [အဘိဓာန်ဂါထဒ္ဒ (၉၅၃)] လာ စကားကိုရှု၍ သန္တာနကပုဒ်ကို "အဘိဇနတ္တာယ သံသုဋ္ဌံ တာယတိ ရက္ခတီတိ သန္တာနော။ သန္တာနေန ကတော သန္တာနကော" ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်ကို သိအပ်၏။

ဥလ္လောကတော-ဖြင့် ယောဝိဘတ်၏ အာအပြုကို နှစ်စေ၍ သွာဝိဘတ်၏ အာအပြုကို ပြသတည်း။ ဥလ္လောက်-ဖြင့် ကံအနက်၌ သွာဝိဘတ်သက်ရသည်ကို ပြသတည်း။ အာဒိ-ဖြင့် ပဌမံသဒ္ဒါ၏ "ပဋိယတိ ဥစ္စာရိယတိ ဥတ္တမဘာဝေနာတိ ပဌမံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ရအပ်သော သေဋ္ဌအနက်ကို နှစ်စေ၍ "ပဌမေ ဇာတေ ပဌမော"ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ရအပ်သော အာဒိအနက်ကို ပြသတည်း။ ကတ္တာ-ဖြင့် အစပ်ကိုပြသတည်း။ အဝဟရိတမ္ဘံ-ဖြင့် အဝသဒ္ဒါ၏ ကာရိယသြဇာအဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ကောပစ္စည်း၏ စုရာဒိတောကော ဏယာသုတ်-ဖြင့်သက်အပ်သော ကောပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ပြသတည်း။

သဒ္ဒဝိဟာရိကေန ဘိက္ခဝေ ဥပဇ္ဈာယမ္ပိ သမ္မာဝတ္တိတဗ္ဗံ (ဝိ၊ ၃၊ ၅၈) အစရှိသောစကားတို့ဖြင့် ပြအပ်သော ဝတ်ဟူသမျှသည် သဒ္ဒဝိဟာရိက တပည့်သည်ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သော ဇတ်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတ္ဟိ ကော ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟောတ္ဝတ္ထေ-သုတ်ဖြင့် ဤအရာ၌ ကောပစ္စည်း မသက်သင့်။

"အာလောကံ သန္ဓဟန္တိ ပိဒဟန္တိ ဧတေဟီတိ အလောကသန္ဓိ။" ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ လေသာပြတင်း တံခါးရွက်တို့ကို ရသတည်း ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဏ-သဒ္ဒါသည် နားဟောမဟုတ်။တိုက်၏အထောင့် ဟောဟူ၍လည်းကောင်း ပြတော်မူခြင်းငှါ အန္တရဗာဟိရ ဝါတပါန ကဝါဋကာနိ-အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

အာလောကာနံ အာတပါနံ ပဝိသနဋ္ဌာနံ သန္ဓိ ဆိဒ္ဒန္တိ အာလောကသန္ဓိ။ အာလောကိယန္တိ ဇောနာတိ အာလောကော။ အာလောကော ဇော သန္ဓိတိ ဝါ အာလောကသန္ဓိဟု အဘိဓာန်ဋီကာ ပုရဝဂ်အဖွင့်(၂၁၇) လာရှိတိုင်း အာလောကသန္ဓိ-ပုဒ်၏ ဝိဂြိုဟ်ကို တစ်နည်းမှတ်အပ်သေး၏။

ကဏ္ဏော ကောဏော စ သဝနေ။ (အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်ပါဒ (၁၁၂၀) လာ သဝန-ကို ကောဏ-သဒ္ဒါဖြင့် နစ်စေသတည်း။ ကောဏသဒ္ဒါသည် ဤအဏ္ဍ ကောဋ္ဌ-အနက်ဟောတည်း။ ဝါဒိတ္တ ဝါဒန-အနက်ဟောမဟုတ်။

ကောဋ္ဌယန္တုမတော်ကောဏော၊ တထာ ဝါဒိတ္တ ဝါဒနေ (အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထာဒ္ဓ ဂဖြ)။ ကောဏော ဝိဏာဒိဝါဒနံ။(အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ (၁၄၄)။

အဇာနန္တေန၊ ခင်းထားရသော အစိအရင်ကို မသိသော။ ကေနစိ၊ ထစုံတယောက်သော ရဟန်းသည်။ ပထမံ၊ ကျောင်းကိုမသုတ်သင်မီ ရှေးဦးစွာက။ ပညတ္တံ၊ ခင်းထားအပ်သည်။ သစေအဟောသိ၊အံ့။

ခင်းထားရသော အစိရင်ကို မသိသောရဟန်းသည် ကျောင်းကိုမသုတ်သင်မီ ရှေးဦးစွာက နေရာမကျသောအားဖြင့် ခင်းထားအပ်သည်ဖြစ်ပြီးဖြစ်အံ့။ ခင်းထားအပ်သောအတိုင်းကို မှတ်သား၍ ထုတ်ပြီးလျှင် ကျောင်းကို သုတ်သင်၍ပြီးသည်ကာလ ရှေးခင်းထားအပ်သောအတိုင်း မခင်းထားအပ်။ အသစ်ပြင်၍ နံရံကို လက်နှစ်သစ်ခန့်မျှ လည်းကောင်း၊ သုံးသစ်ခန့်မျှ လည်းကောင်း လွှတ်စေ၍ ခင်းထားရမည်ဟူလိုသတည်း။

အတိမဟန္တော စ အတိမဟန္တော ဇေ၊ အလွန်ကြီးသည်သာလျှင်။(စသည် ဇေအနက်ဟော)။ ဗန္ဓိတ္ဝာ၊ အစမထွက်စေခြင်းငှါ အစကိုဖျာကြားသို့သွင်းသောအားဖြင့်ဖွဲ့၍။

ပုရတ္ထိမာယ-ဖြင့် ပုရတ္ထိမာပုဒ်၌ ယကျေသည်ကိုပြုသတည်း။ ဝေဝေသသာပိ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ-ဟူသော စကားဖြင့် ပစ္ဆိမာ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ

အစရှိကုန်သော နောက်နောက်ကုန်သော ပါဠိတို့ဋ္ဌိလည်း ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ပြတော်မူသတည်း။

ဝူပကာသေတဗ္ဗော–ဌ် ဝိရွေး,ဥပရွေးရှိသော ကသိဓာတ်[1] ဂတိအနက်ဟော ကာရိုက်ကောပစ္စည်း။ တစ်ပါးသော အရပ်သို့ သွားစေခြင်းဟူသည်–တစ်ပါးသော အရပ်သို့ဆောင်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အညတ္ထ နေတဗ္ဗော–ဟူသော စကားကို မိန့်သတ်တည်း။ ပါဠိတော်၌ ဝူပကာသေတဗ္ဗော–ဟု အာကာရန္တန့်ရှိသည်ကား ရွေးဝါကျက အနဘိရတိပုဒ်သည် နောက်ဝါကျသို့ လိုက်သတ်တည်းဟု နှစ်လုံးပိုက်၍ စာပြင်ဆရာတို့ ပြင်ထားသဖြင့် ရှိသတည်းဟု မှတ်ထင်သတည်း။

ဝူပကာသာပေတဗ္ဗော–ဌ် ကောပစ္စည်း, ကာပေပစ္စည်း နှစ်ချက်လက်။ ရွေ–ကို ချေ။ တစ်ပါးသော အရပ်သို့ သွားပါစေဟု စေခြင်းဟူသည် တစ်ပါးသောရဟန်းကို အကျွန်ုပ်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို တစ်ပါးသော အရပ်သို့ ခေါ်ယူ၍ သွားပါဟု ဆိုခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အညော ဘိက္ခု ဝတ္တဗ္ဗော ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဥက္ခေပနီယကံသည် ဂရုကကံ ဖြစ်သောကြောင့် ဥက္ခေပနီယံ အကတ္တာ ဟူသော စကားကိုမိန့်သတည်း။ တဇ္ဇနီယံ ဝါ နိယဿံ ဝါ–ဟူသော စကားသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာဖြစ်၍ ပဋိသာရဏီယကံ, ပဗ္ဗာဇနီယကံတို့ကိုလည်း ယူအပ်၏။ ဤစကားကိုထောက်၍ ကံပြုထိုက်သော အကြောင်း ရှိခဲ့သော် ဥက္ခေပနီယကံ, တဇ္ဇနီယကံ, နိယဿကံ, ပဋိသာရဏီယကံ, ပဗ္ဗာဇနီယကံအား ဖြင့် ဤငါးပါးကုန်သောကံတို့တွင် ပြုလိုရာရာ ကံကို ပြုအပ်ပြီကောင်း ပြုထိုက်၏ ဟုမှတ်အပ်၏။ စုဠဌဝါ ကမ္မခန္ဓက အဖုဉ်ကိုလည်း ရှုအပ်၏ဟု စံကြောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီ အမိန့်တော်ရှိသတည်း။

ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလ ဝသေန၊ဖြင့်။ ပရိဝေဏံ ဂန္တွာ–စကား၌ တစ်ခုထည်း သော ကျောင်းတိုက်တွင်း၌ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာ၏ကျောင်း မျဉ်းတား အရာမ်ကို ပရိဝေဏံဟု မိန့်သတည်း။

ပါဠိတော်၌ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာလာ စကားကိုရှု၍ နာ သုသာနံ ဂန္တွာပ်–ဟူသောစကားသည် ဥပလက္ခဏ နည်းမျှသာ ဖြစ်၍ ဥပစာရသိမ်မှ အပသို့

၁။ ကသိ ဂတိ သောသာနေသု၊ ဤကာရုန္တောယံ ဓာတု၊ တေနိတော နာနိဂ္ဂဟီတာဂမော။ (နီတိဓာတု၊ ၁၇၇)

သဒ္ဒါသမျှကို မအပ်ဟူ၍သာမှတ်အပ်၏။ နှ ဒီသာ ပက္ကမိတဗ္ဗာ-စကားကို အရုပ်တစ်ပါးဥ္စ နေလို၍သဒ္ဒါသည်ကို ရည်၍ဟောတော်မူသတည်း။ ဝသတော စဿ·ကိုဝသတော+စေ+အာဿ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ စေ ကို နဆမ္ဘုဇ္ဇတိန္ဒင့်စေ နှ သမ္ဘုဇ္ဇတိဟုယှဉ်။

ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာနိဋ္ဌိတာ။

သဒ္ဒိဝိဟာရိကဝတ္တကထာ

၆၇။ ရှေးဦးစွာချီးမြှောက်ခြင်းသည် သင်္ဂ၊ အဖန်ဖန်ချီးမြှောက်ခြင်းသည် အနုဂ္ဂဟမည်၏။

အနဘိရတိဝူပကာသနာဒိ၊ မမွေ့လျော်သောတပည့်ကို အရုပ်တစ်ပါးသို့ ဆောင်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ သုတ္တာ၊၍။ ရဇနွေ့နှ၊ဆိုးသောသင်္ကန်းရှင်တပည့် သည်။

သဒ္ဒိဝိဟာရိကဝတ္တကထာနိဋ္ဌိတာ။

နဿမာဝတ္တနာဒိကထာ

၆၈။ ပဏ္ဍာမေတဗ္ဗော်ပုဒ်၌ ပဥပသာရပုဒ်သည် ဝိယောဂအနက်ကို ဟော သတည်း။

ဝိယောဂါဝယဝေသုစ၊ ဝေါပသဂ္ဂေါဒိသာယောဂေ။ (အဘိဓာန်အဗျယဝဂ်၊ ၁၁၆၃)

ပဏ္ဍာမေတဗ္ဗော၊မိမိဟူသောဆရာနှင့်ကင်း၍အရုပ်တစ်ပါးသို့ညွှတ်စေအပ်၏။

ဤသို့ညွှတ်စေခြင်းဟူသည် နှင်ထုတ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့်ပဏ္ဍာမေတဗ္ဗော ကို အပသဝဲရေတဗ္ဗော-ဟု ဖွင့်သတည်း။ အပသာရေတဗ္ဗော်၊ ပယ်အပ်၏၊

အပသာရေသိတိ အပနေသိ။ [သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာပရိနိဗ္ဗာန-သုတ်အဖွင့်(ဒီဃ၊ ၂၊၁၇၀)] ။ တစ်နည်းကား။ အပသာရေတဗ္ဗော။ အရုပ်တစ် ပါးသို့ဆွေ့စေအပ်၏။ အပသာရေတိတိ သံသာရေတိ။ (သုတ်ပါဠိဌယျဋ္ဌကာ သင်္ဂီတိသုတ်အဖွင့်၂)။

၁။ အပသာဒေတဗ္ဗော၊ (ဝိနည်းဆဋ္ဌမူတို့၌ရှိကြသည်။)

၂။ ဂ်ဝေသိတဗ္ဗံ။

သီက္ခာပဒံ အတိက္ကမိတ္ဝာ သရတိ ပဝတ္တတီတိ အတိသာရော။ ဒေါသော။ သဟ အတိသာရေန ပဝတ္တတီတိ သာတိသာရော-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြလို၍ သဒေါသော-စကားကိုမိန့်သတည်း။

သဒေါသော ဟောတိ-၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြလို၍ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ-ကို မိန့်သတည်း။ အမုတ္တက နိဿယသော အာပတ္တိ။ ဥပဇ္ဈာယဿ အပရိဟာနိ ဘာဝတော။ ဥပဇ္ဈာယေ ဝတ္တံ သာဒိယန္တော်သည် ဟောတုလက္ခဏတည်း။

အာပတ္တိကား ဟောတိ၌စပ်။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ ဗဟုကာပိ. ဟောန္တိ-ကား အာဘောဂကိုပြုသောစကားတည်း။ကျိအဆုံး၌ အာဘောဂဒီပက-စကားနောက် ကျသတည်း။ ထိုကြောင့် "သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ၊ တို့သည်။ ဗဟုကာပိ၊ လည်း။ ကိဉ္စာဝိ ဟောန္တိ၊ ရှင့်။ တဆာပိ၊လည်း။ ဥပဇ္ဈာယေ ဥပဇ္ဈာယဿ၊၏။ ဝတ္တံ ဝတ္တဿ၊ကို။ သာဒိယန္တေ သာဒိယန္တတ္တာ၊ကြောင့်။သဗ္ဗေသံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ၊ တို့အား။ အာပတ္တိ၊သည်။ ဟောတိ၊၏" ဟုအနှက်ပေး။

ဥပဇ္ဈာယော-အစရှိသောစကား၌ အလုပ်အကျေးရဟန်မရှိမှု တပါးသော ရဟန်းစုံဝတ်ပြုသည်ကို သာယာသင့်သည်ကို လည်းကောင်း, အလုပ်အကျေး ရဟန်းရှိက တစ်ပါးသောရဟန်းတို့ ဝတ်ပြုသည်ကို မသာယာအပ်သင့်သည်ကို လည်းကောင်း မသိဟူလိုသတည်း။

ဗာလော ယဿ ဟောတိ၊ တဿာနဇာနာ်တိ။

သမ္မာဝတ္တနာဒီကထာနိဋ္ဌိတာ

ရာဇပြဟ္မကဝတ္ထုကထာ

ဖြေ။လဟုကံ ဥပသမ္မဒံ လဟုက်တ္တာ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ။ ယဿ် အနုညာတုကဲ့သော ဟောတိ။ တသ်ဳာ အထ အနုညာတုကာမဿ ပစ္ဆာ အဿ ဘဂဝတော အဇ္ဈာသယံ ထေရော သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဝိဒိတ္ဝာ ဝိဒန်တော ကထာဟံ ဘန္တေ တံ ဗြဟ္မဏံ ပဗ္ဗာဇေမိ ဥပသမ္ပါဒေမိတိ အာဟ။ ဟိ ယသ်ဳာ ဗုဒ္ဓါနံ ပရိသာ အဇ္ဈာသယကုသလာဟောန္တိ ၊တသ်ဳာစ အယံ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဗုဒ္ဓပရိသာယအဂ္ဂါ ဟိယသ်ဳာဟောတိ၊တသ်ဳာစ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတ္ဝာ အာဟ။

(ဗုဒ္ဓ ပရိသာယ-သည် သမ္ဗဒါန်, နိဒ္ဓါရဏ, အာဓာရ သုံးချက်သင့်။)

ဝိနံယပိဋ္ဌက် ဝါစုဂ်တံ ပဝတ္တတိ။ သော ဗျတ္တောနာ်မ။ ဝိနယပိဋ္ဌက် ဝါစုဂ်တံ ပဝတ္တတိ-၌ ဝိနည်းပိဋကတ်ကို ပို့ချနိုင်သည်ကိုလည်း ဝါစုဂ်တ-ဟု ဆိုသတည်း။

နောက်ယဿ အန္တမသော-အစရှိသောစကားဌ်ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်နိုင်သည်ကို လည်း ဝါစုဂ္ဂတ-ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဗျတ္တောနာမ- အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားကို ရှုရှုကမ္မဝါစာကို မရမူရှု ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်ငြားလည်း တစိုးတစိအပြစ်ဆိုရန်မရှိလေ။ ဤသို့ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော် ရှိသတည်း။ အတ္ထမတ္တာဝသေန ပေတ္တယောဇနံကဆောန်- ဟူသော ဘိက္ခုပါစိတ်ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ် ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (ဝိမတိ-ဋီ- ၂၊ ၂၀။) စကားနှင့်ညီညွတ်ပေစ့။

ဩဋ္ဌဒန္တဇဝ္ဂါဒီနံ ဝါ အသမ္ဘတ္တိယာ-ဟု အဋ္ဌကထာဌ် မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း, သရဏဂုံအဖွင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၅၁၂)ဌ် မဟာထေရော ပတိတဒန္တံဘဒိကာခရဏတာယ အစတုရဿံ ကတ္တာ ဝဒတိ-ဟု မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း, အထက်အောက်ရှေသွားကျိုးမျိုကုန်မူ သွားမစိုက်ဘဲ ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်သော် ဒန္တဇအက္ခရာအရွတ်ပျက်၍ မုဒ္ဓဇအက္ခရာကိုသာ ရွတ်ရသောကြောင့် ကံမမြောက်ရာသည်ကိုသိရာ၏။ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိနှင့် ညီညွတ်သည်ကို ဖရိမက္ကလဟ်ဆိုသတည်း။

၇၁။ ဥပသမ္ပန္နသမန္တရာ- ပုဒ်တွင် ဥပသမ္ပန္နပုဒ်ဌ် ပထမာဝိဘတ်၏ ကာရိယ သြကျေသတည်း။ ဤပုဒ်နောင်ဟုတွာကြိယာထည့်စွက်၍ အနက်ယောဇနာအပ်သတည်းဟု ပြတော်မူလိုရကား ဥပသမ္ပန္နသမန္တရာတိ- အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဥလ္လုမ္ပတု-ဌ်ဥပုဗ္ဗ လုပခေတ်သည်လုယက်ခြင်း အစ္ဆေဒန အနှိက်ကို ဟောသော ရုဓာဒိကအခေတ်တည်း။ ဥကား ခေတ္တာတ္ထာနုဝတ္တကတည်း။ လုယက်ခြင်းဟူသည်ကား ရန်သူနှိပ်စက်အပ်သောသူကို ရန်သူမှလုယက်သကဲ့သို့ မည်းညစ်သောအကုသိုလ်မှလည်းကောင်း, ယုတ်နိမ့်သော သာမဏေအဖြစ်မှလည်းကောင်း လုယက်ခြင်းတည်း။ ဤသို့လုယက်ခြင်းဟူသည် အကုသိုလ်မှလည်းကောင်း, သာမဏေအဖြစ်မှလည်းကောင်း, ထုတ်နုပ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥလ္လုမ္ပတုမန္တိ ဥဒ္ဓရတု မံ- ဟုဖွင့်သတည်း။ ဤသို့ အကုသိုလ်မှလည်းကောင်း, သာမဏေအဖြစ်မှ လည်းကောင်း, ထုတ်နုပ်ခြင်းဟူသည် အကုသိုလ်မှ ထစေ၍ ကုသိုလ်ဌ်ထားခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း, သာမဏေအဖြစ်မှ ထုတ်နုပ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဌ်ထားခြင်းဟု လည်းကောင်း, ပြတော်မူခြင်းမှာ အကုသလာ-အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း ဤဥလ္လုမ္ပတုပုဒ်အနက်ကိုရဟန်းခံနှင့်စပ်၍ လာ၍ ဥလ္လုမ္ပတုမံ-စကားအကျယ် ပေးလတ္တံ့။

အနုကမံ့ ဥပါဒါယစကားတွင် အနုကမ္မသဒ္ဒါသည် သနားသော အားဖြင့် လျော်စွာ တုန်လှုပ်ခြင်း အနက်ဟောတည်း။ သနားသောအားဖြင့်လျော်စွာ တုန်လှုပ်ခြင်းဟူသည် လျော်စွာ သနားခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အနုကမံ့ကို အနုဒယံဟု ဖွင့်သဘည်း။ အနုဒယာ-ဟူသည် ဤအရာ၌ ကရုဏာသာတည်း။ မေတ္တာကို ဒယာသဒ္ဒါဟောသော အရာရှိသော်လည်း ဤအရာ၌မေတ္တာမဟုတ် အကြောင်းကား အနုကမံ့-ကို ဖွင့်သောအရာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, မေတ္တာသည် အနုကမ္မ-မဟုတ်သောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။

ဒယာသဒ္ဒါ၏မေတ္တာကရုဏာတို့ကို ဖောသည်၏ အဖြစ်ကိုဒယာသဒ္ဒါ ဟိ အနုရက္ခဏတ္ထံအန္တောနီတံ ကတ္တာ ပဝတ္တမာနော မေတ္တာယ စ ကရုဏာယ စ ပဝတ္တတိ-ဟူသော မူလဋီကာ အဘိဓာန်ရနိဒါန်း အဖွင့် (မူလဋီ၊၁၊၆) စကားဖြင့် သိအပ်၏။

၇၃။အဓိဋ္ဌတာ-ပုဒ်၌ အဓိဥပသာရပုဒ်သည် အဓိသီလံပြုယုဂ်၌ အဓိဥပသာရပုဒ်ကဲ့သို့ အဓိက-အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့်"အဓိဋ္ဌတာ၊ အလှန်တည်သည်"ဟု အနက်ပေး။အလှန်တည်ခြင်းဟူသည် အမြဲဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် နိစ္စပဝတ္တိနိ-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ဆက္ကနိပါတ် မမွေဇာတ်အဋ္ဌကထာ (ဇာတက-ဋ္ဌ၊၃၊၂၅၄)၌ နှ တံ မမွံ အဓိဋ္ဌတောကို တသ္မိံ မမွေ နှ အဓိဋ္ဌတောဟု ဖွင့်ရကား ဤဇာတ်လာ အဓိဋ္ဌသည်ကား အနက်မရှိ။

ပါဠိတော်၌"အန္ဓာနာမိဘိက္ခဝေ အာစရိယံ ဂဟေတုံ"ဟုစာအမျှားရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌"အာစရိယံ အနုဇာနာမိ"ဟုလာသောကြောင့် ဂဟေတုံ မရှိသင့်။

၇၇။ ယံ လက္ခဏံ ဝုတ္တံ။ ယာဝ အာစရိယံ နိဿာယ ဝသတိ။ တာဝ သဗ္ဗံ အာစရိယဝတ္တံကဝတ္တဗ္ဗံ ဟူသောစကား၌တိုက်တွင်း၌နေသော်လည်း နိဿယည်း ဟူသောအားဖြင့် မှီး၍နေသော အခါ၌သာလျှင် ဝတ်ပြုရမည်ဟူလိုသတည်း။

ဧတေသံ၊ ထိုပဗ္ဗဇ္ဇာဝါသိကဝတပဋ္ဌာန အစရှိကုန်သော သုံးယောက်ကုန်သော တပည့်တို့အား။

ယာဝ သမီပေ ဝသန္တိ၊တာဝဒေဝ-ဟူသောစကား၌ နိဿယဇ္ဈောဝါသိက သည် နိဿယည်းဟူသောအားဖြင့် မှီး၍ အနီးအပါး၌နေသောအခါ၌သာလျှင် ဝန်ဖြစ်သည်။ ဓမ္မဇ္ဈောဝါသိကသည် ပါဠိသင်ခြင်း, အဋ္ဌကထာ သင်ခြင်းမပြတ်

အနီးအပါးဌိနေသောအခါဌိသာလျှင် ဝံန်ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (၁၊၉၁)ဌိယခု နိဿယဥဒ္ဒေသာအနုပစ္ဆိန္နာ၊ တာဝ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗာဟုမိန့်အပ်၏။

အာစရိယေနာပိ၊နိဿယာစရိယ, ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယ အစရှိသောဆရာသည်လည်း။ တေသု၊ ထိုနိဿယန္တေဝါသိက ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိက, အစရှိကုန်သောတပည့် တို့ဌိ။

ရာဓဖြောဟ္မဏဝတ္ထုကထာနိဋ္ဌိတာ၊

နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိကထာ

ဂဂု။ ဝိပဝဝသိတုကာမော၊ ညဉ်ကင်းသဖြင့်နေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ပက္ကန္တော၊ဖဲသွားသည်။ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ဒိသံ၊ အရပ်တပါးသို့။ ဂတော၊ ရောက်၏။

ပြန်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၍ ဖဲသွားသည်ဖြစ်စေ, ပြန်ခြင်းငှာအလိုမရှိ၍ ဖဲသွားသည်ဖြစ်စေ, ညဉ်အိပ်၍မနေခြင်းငှာ အလိုရှိ၍သွားသော် နိဿယည်း ငြိမ်း၏။ ထို့ကြောင့် တေရသကဲဏ်ဌိကာ (၃၊၂၃၇)ဌိ ပုန အာဂန္တုကာမော အနာဂန္တုကာမောဝါ ဟုတ္ဝာဝါသတ္ထာယ ကိဉ္စိ ဒိသံ ဂတော–ဟု မိန့်၏ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၂၊၁၄၅)ဌိလည်း ပက္ကန္တေတိ တဒဟု အပစ္ဆာ ဂန္တုကာမတာယ ဒိသံဂတော-ဟုမိန့်အပ်၏။

နိဿယည်းပေးတတ်သော ဆရာနှစ်ပါး, သုံးပါး အစရှိသည် ရှိခဲ့သော် အာဘယ်ဆရာ၏အထံဌိ နိဿယည်းယူရအံ့နည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယသ သန္ဓိကေ အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

တထာ၊ ထိုလျှင်မြန်စွာလာအံ့ဟူ၍။ တနဲ ဝိဟာရံ - အစရှိသောစကားဌိ၊ ဤသို့ မစေသော်လည်း တစုံတခုသောအန္တရာယ်ကြောင့် ကြာမြင့်သတည်း။ မလာမူ၍ကား ပုံသေမနေဟုမူတ်၍ နေသော်လည်း အစောင့်အရှောက်ရသေး၏ဟု မူတ်အပ်၏။ တံ စေ ပဝတ္တိ–အစရှိသော စကားဌိလည်း ဤနည်း အတူမူတ်။ ဝိမတိဝိနောဒနိကို မှီးသတည်း။

ယတ္ထ နိဿယော လဗ္ဘတိ–အစရှိသောစကားဌိ ဤအရပ်ဌိ နိဿယည်း ပေးတတ်သော ဆရာရှိ၏ဟူ၍ ကြားခဲ့သော် သာလျှင် သွားရမည်၊ မကြားက

သွားဘုယ်မရှိဟု မှတ်အပ်၏။ ဤသို့စဲကျောင်းဆရာတော် အမိန့်တော်ရှိသတည်း။

အာဏတ္တိတိ ပန-အစရှိသော စကားဌ် တပည့်ကလည်း အာလယပြတ်မှုငြိမ်းသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာဌ် သစေ ပိ အာစရိယော မုဠ္ဆိတုကာမော-အစရှိသော စကားကို မိန့်လတ္တံ့ ။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၁၁၄၆)ဌ်ကား အယံ ပန ဝိသေသော အာစရိယာဏတ္တိယာ နိဿယဘေဒေယေဝ ဒဿိတော၊ န ဥပဇ္ဈာယာဏတ္တိယာ။ သာရတ္ထဒီပနိယံ ပန သစေ ပိ အာစရိယော မုဠ္ဆိတုကာမောဝ ဟုတ္ဝာ နိဿယ ပဏာမနာယ ဗဏာမေတိတိအာဒိ သဗ္ဗံ ဥပဇ္ဈာယဿ အာဏတ္တိယမ်ပိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ-ဟု ဆို၏။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာစကား သင့်အံ့မထင်။

ဤမ၊ ဤကျောင်းကိုက်သို့။ မာပဋိဂ္ဂဟိ၊ မဝင်လင့်။ တံ ယေဝ ဝိဟာရံ၊ ထိုနေရင်း ကျောင်းတို့က်သို့သာလျှင်။ ။ပဏ္ဍိတ၊ညဉ်အိပ်ခြင်းငှာ ဖဲသွား၏။

ညဉ်အိပ်သွားမည်ဟု နှလုံးပြု၍ သွားသော်သာလျှင် နိဿယည်း ငြိမ်းသတည်း။ ဤသို့မဟုတ်က မငြိမ်း။

နှေမခြားသည်ဖြစ်၍ ပိုင်းခြားတိုင်းသော ကာလ၏ ပမာဏမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် "တခ်ဏံယေဝ နိဿယော ပဋိပဿမ္ဘ်တိ" ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

တတော ပိဏ္ဍာယ စရဏဒတော ပစ္ဆာ စေ ဂတော။ ဧဝံ သတိ သုဂတော။

တိုင်ပင်သောအားဖြင့် ဆို၍သွားသောကြောင့် သုဂတဖြစ်သတည်း။ သုဂတဖြစ်သော်လည်း နိဿယည်းမူကား သွားလေသောကြောင့်ငြိမ်းသတည်း။ ထို့ကြောင့် သစေ ပန နဂစ္ဆတိ အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။ နှေခြားသည်နှင့် နက်ဖြန်နံနက် ဆွမ်းခံပြန်သည့်တိုင်အောင် အစောင့်အရှောက်ကိုမရမူ၍ မိုးသောက်လျှင်ပင် နိဿယည်းငြိမ်းသတည်းဟု ပြတော်မူခြင်းငှာ ပုန ဒိဝသေ ပဋိပဿဒ္ဓေါ ဟောတိ-ဟူသောစကားကိုမိန့်သတည်း။ တတော ဗဟိသီမတော။

မနစ်ကုန်မူ၍ တစ်ပါးသော ကျောင်းတိုက်၌ နေခဲ့ကုန်မူ အသို့နည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ဒွေလေဏုပါတေ-အစရှိသော

စကားကိုမိန့်သတည်း။ ညအိပ်ခြင်းငှာ သွားသောအရာဖြစ်၍ ဥပစာရသိမ်မှ အပဋ္ဌအန္တေဝါသိက်, သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်တို့၏ နေရာမှ ခဲနှစ်ကျကိုလွန်လျှင် နိဿယည်းငြိမ်းသတည်း။ နေခြင်းပြန်သွားသော အရာဖြစ်အံ့။ ခဲနှစ်ကျကို လွန်ခါမျှဥ့် နိဿယည်းမငြိမ်းသေး တစ်ပါးသောကျောင်းတိုက်၌ အရုဏ်တက်မှသာလျှင် နိဿယည်းငြိမ်းသတည်း။ ဥပစာရသိမ်မှအပဋ္ဌ် အန္တေဝါသိက, သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်တို့၏နေရာမှ ခဲနှစ်ကျ၏အတွင်း၌တည်သော အရံမရှိသေဉကျောင်းတိုက်သို့ သွားသည်ဖြစ်အံ့။ ညအိပ်ခြင်းငှာ သွားသည်ဖြစ်စေ, နေခြင်းပြန်သွားသည်ဖြစ်စေ နိဿယည်းမငြိမ်း။

အပရိကွိတ္တေယေဝါတိ နောတဓက္ကာတိ အာစရိယော– ဟူသော ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၄၂၀)လာစကားကို မှီးသတည်း။

အတ္တနော၊ တို့၏။ ဝိဟာရတော၊ နေရင်းကျောင်းတိုက်မှ။ အညသ္မိ ၊ သော။ ဝိဟာရေ၊ နေရင်းမဟုတ်သောကျောင်းတိုက်၌။ ဝသန္တိ၊ အံ့။ နိဿယော၊ သည်။ ပဋိပဿမ္ဘတိ၊ ၏။

ခဲနှစ်ကျကိုလွန်သော်လည်း နေရင်းကျောင်းတိုက်၌ နေကုန်မူကား နိဿယည်းမငြိမ်းဟု ပြန်ဘက်ဗျတိရိတ်အဓိပ္ပါယ်ကို ဤစကားကို ထောက်၍သိအပ်၏။ ဤအရာ၌ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာလာ ဝါဒသုံးပါးတို့တွင် ဓမ္မသိရိတ္ထေရဝါဒမတော်။ အာစရိယဝါဒသာလျှင် တော်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ကခ်္ခါဋီကာဟောင်း၌ အာစရိယဝါဒကိုဆာ ပမာဏပြု၍ဆိုသတည်း။ ဥပစာသတ္ထေရဝါဒကိုကား ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ပင်ပယ်ပြီးတည်း။

အာစရိယော သစေပိ ပကာ်မေတိ။ စ တထာပိ အန္တေဝါသိကော မံ အာစရိယော ကိဉ္စာပိ ပကာမေတိ။ အထ ခေါ တထာပိ ဟဒယေန မုဒုကောတိ သာလယောဝ ယသ္မာဟောတိ။ တသ္မာ နိဿယော န ပဋိပဿမ္ဘတိယေဝ။

စသဒ္ဒါသည် တထာပိအနက်ဟောတည်း။ စ တထာပိ-ကို နပဋိပဿမ္ဘတိယေဝ–၌စပ်။ အထ ခေါ–သဒ္ဒါသည်လည်း တထာပိ အနက်ဟောတည်း။ အထ ခေါ တထာပိ ကို သာလယောဝ ဟောတိ–၌စပ်။

ယသ္မာ၊ကြောင့်။ အာစရိယော၊ သည်။ သာလယော၊ သည်။ ၊ဟောတိ၊၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (န ပဋိပဿမ္ဘတိ–၌စပ်)ယသ္မာ၊ကြောင့်။အန္တေဝါသိကော၊ သည်။ နိဆုလယော၊သည်။ဟောတိ၊၏။တသ္မာ၊ကြောင့်။(ဓူရံ နိက္ခိပတိ-၌စပ်။)

ဒါနိဴ၊ယခု။ကျွမံ အာစရိယံ၊ကို။ နိဿာယ၊၍။န ဝသိဿာမိ၊အံ့။ ဣတိ၊ကျိသို့။ခုရံ၊ ကို။ ဆစေပိ နိက္ခိပတိ၊အံ့။ဝေံ သတိပိ၊လည်း။န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ မငြိမ်း။

ရှေးနည်း၌ကဲ့သို့ ဤနောက်နည်း၌လည်း။ .သစေပိ ပန အန္တေဝါသိကော နံထုလယော။န ဒါနိ ဣမံ နိဿယ ဝသိဿာမိတိ ခုရံ နိက္ခိပတိ။အာစရိယော သာလယော၀ဟောတိ။ နိဿယော န ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ ဟုရေးသင့်သေး၏။ ဤနောက်နည်း၌ကဲ့သို့ ရှေးနည်း၌လည်း သစေပိ အန္တေဝါသိကော သာလယော အာစရိယော နိထုလယော။ ဣမံ မုဉ္စိဿာမိတိ ခုရံ နိက္ခိပတိ။ ဝေံပိ နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-ဟုရေးသင့်သေး၏။ နည်းပြသောစကားဟု မှတ်လေ။

ပိဏ္ဍောယ ဝါ စရန္တံ ဥပဋ္ဌာယံ ပဿာတိ-ဟူသော စကား၌ ဥပဋ္ဌာယ် ဆရာကိုတွေ့မြင်၍ ဥပဋ္ဌာယ်ဆရာနှင့် အတူတကွ နေလိုသော် ရဟန်းခံရာသိမ် အပြင်၌ယူအပ်သော ဥပဋ္ဌာယ်ဖြင့်သာလျှင်နေရမည်။ နိဿယည်းပျက်သော် ထပ်၍ယူရဿကဲ့သို့ ဥပဋ္ဌာယောမေ ဘန္တေ-အစရှိသည်ဖြင့် ထပ်၍ယူရန် မရှိပြီ ဟု စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။

ဥပရိပါသာဒေ၊ ရွာတွင်းပြဿာဒ်၏ အထက်၌ ။ ရွာတွင်းပြဿာဒ်၏ အဖြစ်ကို-ယာဂုံ ပိဝိတွာ ပက္ကမတိ-စကားကို မြော်၍ သိသဖြည်း။ ပိဝိတွာ ပက္ကမတိ ဝါ။ ဘုဉ္ဇိတွာ ပက္ကမတိ ဝါ။ ဓမ္မံ သုတွာ ပက္ကမတိ ဝါ။ ။ကထေန္တဿ ဝါ ကထောန္တဿ ဝါ။

နိဿယ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥပသမ္ပဒါဒေတဗ္ဗ ပဥ္စက ကထာ။

၈၄။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ ဥပသမ္ပါဒေတုံ-ဟူသော ပါဋိတော်ကို အာစရိယဝတ္တာရျှေ၌ ဟောတော်မူသတည်း။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ နိဿယံ ဒါတုံ-ဟူသော ပါဋိကိုကား အာစရိယဝတ္တ ဆဋ္ဌဘာဏဝါရ အဆုံး၌ ဟောတော်မူသတည်း။ ဤပါဋိနှစ်ပါးကိုထောက်၍ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ ဒါတုန္တိ သခေ်ပတော-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သတည်း။ နှ ဥပသမ္ပါဒေတဗ္ဗံ။ နှ သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-ဟု ရဟန်းခံခြင်း, ရှင်ပြုခြင်း နှစ်ပါးစုံနှင့် စပ်၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ရှင်ပြုစဉ်အခါက ဥပဋ္ဌာယ်ယူပြီး ဖြစ်သော် လည်း ရဟန်းခံရာ သိမ်အပြင်၌ ဥပဋ္ဌာယ်တဖန် ထပ်မံ၍ ယူအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ ဆရာအချို့တို့ကား ရှင်ပြုစဉ်အခါက ဥပဋ္ဌာယ်ယူခဲ့ပြီး ဖြစ်အံ့၊ ရဟန်းခံရာ သိမ်အပြင်၌ ဥပဋ္ဌာယ်တစ်ဖန် ထပ်မံ၍ ယူဖွယ်မရှိပြီဟု

ဆိုကြောကုန်၏။ ထိုစကားမသင့်ဟု စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်ရှိတော်မူသတည်း။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အယူဝါဒတော်သည် ဂရုဖြစ်သတည်း။ နာ သာမဏေရော ဥပဇ္ဈာပေတဗ္ဗော – ဌ် တေရသကဏ်ဋီကာနည်းကိုသာ မယူမူ၍ ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ဝိလေခန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်နည်းကိုလည်း ယူအပ်၏။

အာသဒ္ဒါတိစ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ (ဣတိသဒ္ဒါကျေသတည်း) အာသမန္နာဂတောစ၊ သည်လည်းကောင်း။ အာသက္ကောန္တောစ၊ သည်လည်းကောင်း။ အာသဒ္ဓိယာဒိဒေါသယုတ္တောစ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟုတ္ထာ၊ ၍။

အာသဒ္ဓိယာဒိဒေါသ ယုတ္တောဝ-ဟု ဒန္တောဋ္ဌ ဝ-အက္ခရာနှင့်စာအများ ရှိ၏၊မသင့်။အာသဒ္ဓိယာဒိယုတ္တောစဟု-တာလုဇ ပဋမက္ခရ စ-နှင့်ရှိမှုသာလျှင် သင့်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ နာ အနုညာတောစ။ တသ္မာ အယုတ္တဝသေန ဝုတ္တံ။ ယဒိ-အစရှိသောစကားသည် နာအနုညာတော-ဟူသောစကား၏ ဥပကာအကြောင်းပြစကာ၊တည်း။

နာ ဝဒေယျ။ ဝုတ္တဥ္စ။ တသ္မာ နာ အနုညာတောတိ ဉာယတိ။ ကိဉ္စာပိ နာအနုညာတော၊ပန တထာပိ ယသ္မာ ခီဏာသဝဿာ ပရိသာ သီလာဒီဟိန ပရိဟာသတိ။ တသ္မာ ဝစ္စဟိဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဥပသမ္ပါဒေတဗ္ဗန္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ယတ္ထကံ၊ အကြင်မျှလောက်အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သုတံ၊ ဘိက္ခုနောဝါဒ၊ ကဝဂ်ပဋမသိက္ခာပုဒ်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အကြောင်းအမြင်ကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၌စပ်)။ တေန သုတေန ဝိရဟိတတ္တာ အပသုတော။ ယံ အာပတ္တာဒိံ၊ အကြောင်ဥာတော ဝိဘင်း၌လာသော အာပတ်အစရှိသည်ကို။ တေန၊ဘိက္ခုနာ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ဆရာရဟန်း, နိဿယည်း ဆရာရဟန်းသည်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိသင့်သိထိုက်၏။ တဿ အာပတ္တာဒိနော၊ ကို။ အဇာနနတော၊ ကြောင့်။ ဒုပ္ပညော၊ ဒုပ္ပညမည်၏။

ကောသမ္ဗကခန္ဓကဋ္ဌလာသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဖြစ်သော သုတ္တန္တိကရဟန်း ဝတ္ထုကိုရှု၍ ဤသို့ ဝိသေသအနက်ပေးသတည်း။ ထိုစကား မှန်၏။ စူဠဝါဝတ္တာခန္ဓကဋ္ဌ သန့်-သက်ရောကြင်းမထားသင့်ကြောင်းကို တိုက်ရိုက်

ဟောတော်မူအပ်သည်ကို မသိရှာ၍ "အာမ နု ဇာနာမိ"ဟု သူတ္တန္ဒီက ရဟန်း ဝန်ခံရှာလေသတည်း။ အကျယ်အဓိပ္ပါယ်ကို ကောသမ္ဗကခန္ဓကဋ္ဌ မှတ်အပ်လတ္တံ့။ တရားကထိက ဋီကာဋ္ဌ အာဘိဝိသိဋ္ဌော ဥတ္တမော-အစရှိသည် ဖြင့် အာဘိသမာစာရိက ပုဒ်နှင့် သိက္ခာပုဒ်၏ကမ္မဓာရည်း၏အဖြစ်ကိုဖွင့်သော ကြောင့် တရားသကဓိကဋ္ဌီကာ ဆရာ၏အလိုအားဖြင့် ပါဋိတော်ဋ္ဌ "အာဘိသမာစာရိက သိက္ခာယ"ဟုသမာသ်ပုဒ်ရှိရမည်။ ယခုကာလပါဋိတော်, အဋ္ဌကထာပေတို့ဋ္ဌီကား အာဘိသမာစာရိကာယ သိက္ခာယ-ဟု ဝါကျရှိသတည်း။

သကလေ ဝိနယပိဋကေ-ဟု မိန့်လေငြားလည်း ပါရိဿသနည်းအားဖြင့် အာဘိသမာစာရိက သိက္ခာ, အာဒိဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာနှစ်ပါးတို့မှ ကြွင်းသော ဝိနည်းကိုသာလျှင် အာဘိဝိနယ-အရယူလေ။

"သပ္ပတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော အာဒိဗြဟ္မစရိယသိက္ခာ အစရှိသည် တို့ဋ္ဌ။ သိက္ခာပေတုံ၊ သင်စေခြင်းငှာ" ဟု အနက်ပေး၊ "သိက္ခာပေတုံ။ ကျင့်စေခြင်းငှါ"ဟု အနက်မပေးသင့်။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ (၂၊၁၀၈)ဋ္ဌ သိက္ခာပေတုန္တိ ဥဂ္ဂဏှာပေတုံ-ဟု မိန့်အပ်၏။

တိဏ်းနှင့်ဒေသကို ပဋ္ဌကတခုဖွဲ့၍စတ္တာရော ပဋ္ဌဏ်း-ဟုမိန့်သတည်း။ နောက်ဋ္ဌ လည်း ဤအတူမှတ်။

သုဏ်ဟပက္ခေ၊ အသေခေန သီလက္ခန္ဓေန-အစရှိသော သုက္ခပက္ခဋ္ဌ။

၈၅။ဤအရာဋ္ဌ ဝိတ္ထာရဒ္ဒေဿသည် ဝိတ္ထာရမမည်။ ဥဘတောဝိဘင်းသာ ဝိတ္ထာရမည်သည်ဟု ပြလိုသောကြောင့် ဥဘတောဝိဘင်္ဂဝသေန စတ္တာရိ-ဟု ဖွင့်သတည်း။

ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်(ဝါ) ဥဘတောဝိဘင်းအားဖြင့်။

အကျယ်ဖြစ်သော မာတိကာကို ရရမည်။ ဥဘတောဝိဘင်းကို ရ ရမည်ဟု မှတ်။ မာတိကာဝိဘင်္ဂဝသေန-ဟူသော စကားဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ်သည် မာတိကား မည်၏။ ပဒဘာဇနီသည် ဝိဘင်္ဂမည်၏။ ဥဘတောဝိဘင်းကို သရဇ္ဈာယ်သော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ, နိဿယည်းဆရာသည် သိက္ခာပုဒ်ကို သရဇ္ဈာယ်သောအခါဋ္ဌ ပုဒ်ဝါကျကို ခုန်လွှားသောအားဖြင့် ပဒဘာဇနီသို့ မရောက်စေမူ၍ သရဇ္ဈာယ် နိုင်ရမည်။ ပဒဘာဇနီကို သရဇ္ဈာယ်သောအခါဋ္ဌလည်း ပုဒ်ဝါကျကို ခုန်လွှား

သော အားဖြင့် သိက္ခာပုဒ်သို့ မရောက်စေမူ၍ သရဇ္ဈာယ်နိုင်ရမည်။ ဤသို့ သိက္ခာပုဒ်နှင့် ပဒဘာဇနိုကို မရောမယှက်စေမူ၍ သရဇ္ဈာယ်နိုင်ရမည် ဟူလို သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဂ် ပဌမ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၅၄)၌ သုဝိဘတ္တာနိတိ ပဒပစ္စာဘဋ္ဌသက်ရဒေါသဝိရဟိတာနိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ၌ ဤသို့ မိန့်သကဲ့သို့ ဤမဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌လည်း ဤသို့မိန့်လည်း မိန့်သင့်သေး၏။ ဘိက္ခုနောဝါဒက ရဟန်းသည် အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ဝိနည်းပိဋကတ်ကို ဆောင်ရွက်ရလေသောကြောင့် ဤအရာ၌ ဖွင့်သကဲ့သို့ ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ၌ မဖွင့်သင့်။ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာနှင့် နီဿယည်း ဆရာသည် ဥဘတောဝိဘင်းကိုသာ ဆောင်ရွက်သောကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာ၌ "န သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသော တိ။ပ။န သုဋ္ဌုဝိနိစ္ဆိတာနိ" ဟု ဖွင့်သတည်း။ အကြောင်းဝတ္ထု အမှုအခင်း ဖြစ်လာသည်ရှိသော် မာတိကာ၌ ဤသို့လာသည် ပဒဘာဇနီ၌ ဤသို့ လာသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအကြောင်း ဝတ္ထု အမှုအခင်းကြောင့် ဤအာပတ် သင့်သည်ဟု မဆုံးဖြတ်နိုင်ဟူလိုသတည်း။ ဘိက္ခုနောဝါဒက ရဟန်းသည် အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ဝိနည်းပိဋကတ်ကို ဆောင်ရွက်ရလေသောကြောင့် ပါစိတ် အဋ္ဌကထာ၌ သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော်တိ ခန္ဓကပရိဝါရတော-အစ ရှိသည်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။

ဥပသမ္ပာဒေတပ္ပ ပဉ္စက ကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဝ ဝ
အညတရတ္ထယ ပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာ

၈၆။ အညပရိဗ္ဗာဇကတော တာဝ။ ပသုရကော၊ မှ။ အညောပိ၊ လည်း ဖြစ်သော၊ ယောအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော၊ သည်။ ဤမ သာသနေ၊ ၌။ နှ ပဗ္ဗဇိတ ပုဗ္ဗော၊ ရှင်မပြုဖူးသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ အာဂန္တွာတိ၊ ၏။ နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကသော၊ အဘိးသာလျှင်။

ဧဝဖြင့် အညတိတ္ထိယဖြစ်ဖူးသော အဝတ်ဖြုတ်သော ဖိုးသူတော်ဟု ဆိုအပ်သော ပဏ္ဍရင်္ဂပရိဗိုဇ်ကိုသာ ကန့်သတည်း။ ဖိုးသူတော်တိုင်းကို ကန့်သည်မဟုတ်။ တာပသကိုမူကား ပရိဗ္ဗာဇက် မဟုတ်သောကြောင့် လုံးလုံး ပင်မကန့်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ အညတိတ္ထိယဝတ္ထုကထာ ကုန်ခါနီး (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၂၇၆) ၌ "ဇဋိလကာတိ တာပသာ"ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ဤသို့ မကန့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဤသို့ မိန့်အပ် လတ္တံ့ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း တာပသ သဒ္ဒါနှင့်တကွ တာပသပဏ္ဍရင်္ဂါဒိကဿ

ဟု နောက်၌ မရှိသင့်။ တာပသ သဒ္ဒါကင်း၍ ပတ္တာရဂ် ါဒိကဿ-ဟူ၍သာလျှင် ရှိသ င့်သတည်း။အခ့ါစာ၌လည်း တာပသ-သဒ္ဒါ မပါမရှိ။

အာဇီဝကဿ ဝါ အစေလကဿဝါ-ဖြင့် နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကဿဝ-ကို ဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။ အဿ အညတိတ္ထိယ ပုဗ္ဗဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ နဒါတဗ္ဗော-ဖြင့် ထိုသို့သဘောရှိသော ပရိဗိုဇ်အာဒီးပရိဝါသ် မပေးဘဲ ရှင်ပြုရမည်ဟု ပြတော်မူသတည်း။

ပထမံ ကေသ မဿုန္တိ အာဒိနာ ။ပ။ ဒသေတိ- ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သော ကြောင့် ရှင်သာမဏေပြုပြီးမှ တိတ္ထိယပရိဝါသ်ကို ပေးအပ်သည်ကို သိအပ်၏။ ဤသို့ရှင်သာမဏေပြုပြီးမှ တိတ္ထိယပရိဝါသ်ကို ပေးရမည်ကို သံယုတ်အဋ္ဌကထာ နိဒါန၀ဂ္ဂသံယုတ် အာဟာရ၀ဂ် သတ္တမသုတ်အဖွင့် (သံ၌၊ ၂၊ ၃၅။)၌ အသေ အချာ မိန့်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ ဂစ္ဆထ္ယု။ ကသ္မာ နု ဝတ္တဗ္ဗာ။ တသ္မာ နု ဝတ္တဗ္ဗာ တံ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗံ ပရိဗ္ဗာဇကံ။ပ။ ပရိယေသိတဗ္ဗာ။

၈၇။ အာရာဓက-ကို သမ္မာဒကော-ဟု ဖွင့်သည်ကား ရာဓသာဓသံသီဒ္ဓိယံ-ဟု ဓာတ်နှက်ရှိသည်နှင့် ရာဓ-ဓာတ်သည် ပြီးစေခြင်း=သံသီဒ္ဓိအနက် ဟောတည်း။ ပြီးစေခြင်းဟူသည် ပြည့်စုံစေခြင်းတည်း၊ထို့ကြောင့်ဖွင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ "ပရိပူရေးကာန အာရာဓကော"ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။

အာမိသကိဉ္စက္ခ သမ္မဒါနာဒိနာ၊ ဝတ်မှုံသဖွယ် အနည်းငယ်သော အာမိသကိုပေးခြင်း၊ အစရှိသည်ဖြင့်။

ကိဉ္စက္ခော ကေသရော နိတ္ထိ။ ဒါဘိဓာန် ပါတာလင်္ဂ် (၆၈၆)။ ။ ကိဉ္စက္ခော စိယာတိ ကိဉ္စက္ခော။ အာမိသော ယေဝ ကိဉ္စက္ခော အာမိသကိဉ္စက္ခော-ဟု ဝိဂြိဟ်ပြု။ ကိဉ္စက္ခပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကိုကား ကေ ဇာယတိတိ ကိ။ကမလာဒိ၊တသ္မိံ ဇာယတိ ဇလတိတိ ဝါ ကိဉ္စက္ခော။ ခေါ။ နာဿလဿ ဝါ ကော၊နိဂ္ဂဟီတာဂမော-ဟူသော အာဂိဓာန်ဋီကာ (၆၈၆)လာ စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ဇလ ဓာတ်ဖြစ်အံ့ လ-ကို က-မြ။ ဇန-ဓာတ်ဖြစ်အံ့ န-ကို က-ပြု။

တာ၊ထိုပြည့်စုံနှင့်ဆာမမှဆိုးမတို့သည်။တဝ္ထတော သု ဝေသိယာဂေါစရာဒီသု၊ ဟုတ္ဝာ ဝါ အပဒီသိတ္ဝာ ဝါ။ သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗေသု ဝိဓဝါဂေါစရာဒီသု။ ဂန္တ္ဝာ ဝါ

ဘုဥ္ဇိတ္ဝာ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ ဝါ။ ဂိဝရဓေ ဝန ရဇမှ ဒီနိ စ ခန္ဓကပရိယာပန္နာနိ စုဋ္ဌဝဂ္ဂသခ်ါတေ ခန္ဓကေ ဝတ္တက္ခန္ဓကေ ပရိယာ ပန္နာနိ အဂ္ဂိသာလဝတ္တာဒီနိ စ အာဘိသမာစာရိကဝတ္တာနိ အဝစာနိနာမ။ (ရှေးဝိသေသန နှစ်ပါးတို့သည် အာဘိသမာစာရိက ဝတ္တာနိ၏ ဝိသေသနတို့တည်း)။

ကုဒ္ဒမေဝံ-အစရှိသော စကားဖြင့် ရှေးစကားကို ဆင့်၍ဖွင့်သတည်း။ အစောင်စောင်ကုန်သော ပါဠိတော် ပေတို့၌ နှ အလံ ကဒါတုံ နှ အလံ သံဝိဓာ (တုံ-ဟူ) နအ- ကွဇနှင့်ရှိသောကြောင့် အဌကထာတည်ပါဠို၌ နှ အလံ ကာတုံ နှ အလံ သံဝိဓာတုန္တိ-ဟု နံ-အကွဇနှင့်ရှိရမည်။ သမတ္ထောဖြင့် အလံသဒ္ဒါ၏ ပရိယတ္ထ အနက်၌ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို ဖွင့်ပြသတည်း။ နှ ဟောတိ-ဖြင့် နံ-အကွဇ ကို ထည့်ပုဒ် ဟောတိ-နှင့်ယှဉ်၍ပ်လေဟု ပြသတည်း။

ကုဒံ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရိဿတိ၊ ပြုလိမ့်မည်နည်း။ သမိပေါ၌။ နေဝ ဝိစရတိ၊ မလှည့်လည်သည်သာတည်းဟူ၍သာလျှင် အနက်ပေး။ သမိပေနေဝ၊ဖြင့် သာလျှင်။ ဝိစရတိ ၊၏။ ဟူ၍ကား အနက်မပေးလင့်။

သီသမေဝ၊ကိုသာလျှင်။ ဒဿတိ၊ ဝေးသောအရပ်မှ ပြရုံသာပြ၏။

ကုမ၊ ဤဘုရားရှင်သာသနာသို့။ သာယေဝလဒ္ဓေ၊ကိုသာလျှင်။ တာသတိတ္ထ ကရဿ၊ ထိုမိစ္ဆာအယူကို ပြုတတ်သော တပါးသောမိစ္ဆာအယူရှိသော တိတ္ထိ ဖြစ်ဖူးသောသူသည်။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ဓမတိဓေဝ၊နှစ်သက်လည်းနှစ်သက်ဖွယ်၏။

တိတ္ထိကရာသ-ဟု ကုကာရန္တနှင့် စာမျှားရှိသည့်ကားမသင့်။ တိတ္ထကရဿ-ဟု အကာရန္တနှင့် ရှိမှသင့်သတည်း။

ခမတိ၌ ခမု-ဓာတ်။ ဘာဝ ကမ္မသုယောသုတ်ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းသက်၍ခြေ။ ယဿာ ယသ္မတော ခမတိ-၌လည်း နည်းတူတည်း။ အဌသာလိနီ နိဒါန်းဝယ် သာခကဆောင်အပ်သော အလဂဒ္ဒူပမသုတ်လာ ခမန္တိကား ကတ္တုရူပ်တည်း။

ရာဓ=သံသိဒ္ဓိယံ (ဓာတုမာလာ)။ ကုစ္ဆိတတ္တံ အဘိရာဓယတိ သာဓေတိတိ အဘိရဒ္ဓေါ။ သက်ပေါ်။ နတ္ထိ အဘိရဒ္ဓေါ ဧတဿ အညတိတ္တိယ ပုဗ္ဗဿာတိ အနဘိရဒ္ဓေါ-ဟု ဝစနတ္ထ ပြုလေဟု ပြလိုရကား အနဘိရဒ္ဓေါတိ အပရိပုဏ္ဏ သက်ပေါ်ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

၁။ အာဘိသမာစာရိကာနိ(ဆင့်မှု)

တဿ သတ္ထုနော စ တယော သတ္ထုနော လဒ္ဓိယာ စ။ ယံ ဣဒံ အနတ္တာ မနတ္တဉ္စ ယံ ဣဒံ အတ္တမနတ္တဉ္စ ယံ ဣဒံ အတ္တာမနတ္တဉ္စ ယံ ဣဒံ အနတ္တာ မနတ္တဉ္စ ဟောတိ။ဣဒံ အတ္တာမနတ္တာဒိကံ အညတိတ္ထိယ ပုဗ္ဗဿ အနာရာဓနီယသ္မိံ သဿ-ဒ္ဓနီယံ။ သဿ်ာဒ္ဓနီယံ–ဒ္ဓံ သံ-ပုဗ္ဗ ဟန-ဓာတ်။ ဟန=ဟိံသာဂတိသု ဓာတ်နက် တွင် ဂတိအနက် ဟောတည်း။ ဂမနဂတိ, ဉာဏဂတိ, ပဝတ္တနဂတိ, ပါပုဏန ဂတိလေးပါးတို့တွင် ဉာဏဂတိဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဉာဏဂတိဟော လိဂိ ဓာတ်ဖြင့်ပြီးသော လိင်္ဂံ–ပုဒ်နှင့်ဖွဲ့သတည်း။ လိဂိဓာတ်၏ ဉာဏဂတိ အနက် ဟောသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေခြင်းငှာ လက္ခဏံ–ပုဒ်ဖြင့် ဖွဲ့သတည်း။ ထို စကားမှန်၏။ ဤအထူဉ္ဈ ဉာဏနှင့် လက္ခဏာ အတူတူတည်း။ ရဂိလဂိ အဂိဝဂိ မဂိဣဂိရိဂိ လိဂိ တဂိသဂိ ဂမနေစ။ စကာရော ဂတိပေကွကဲ့သ။ ဤဓာတု မာလာ စကားကိုထောက်၍ လိဂိဓာတ် ဂတိအနက်ဟော၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏, သိကြောင်းဖြစ်က အစလပ္ပမာဏ ဖြစ်သောကြောင့် ဣဓ မစလပ္ပမာဏံ စကားကို မိန့်သတည်း။

ယဉ္စ တယော ပုဒ္ဂါဒီနဉ္စ ဝဏ္ဏဘာဏနေ အနတ္တာ မနတ္တံ–ဟု စာအများရှိ၏။ ယဉ္စ တယော သတ္ထုနော တယော စ လဒ္ဓိယာ ဝဏ္ဏဘာဏနေ အတ္တာမနတ္တံ ပုဒ္ဂါဒီနဉ္စ ဝဏ္ဏဘာဏနေ အနတ္တာမနတ္တံဟု ရှိမှသင့်သကည်း။ ဤသို့ရှိမှ ပါဋိတော်နှင့် လျော်သတည်း။

နာတိကာလေန၊ မစောလွန်းသောအခါ၌။ ဂါမပွဝေသနာ၊ရွာတွင်းသို့ဝင်ခြင်းလည်းကောင်း။ နာတိဒဝါ၊အလွန်နေမမြင့်သောအခါ၌။ ပဋိက္ကမန်၊ရွာတွင်းမှ ပဲခြင်းလည်းကောင်း။

ပရိပ္ပုရဏေန ဖြင့် ပြည့်စုံစေခြင်းဟူသော အဓိပ္ပါယတ္ထကို အရင်းမူသဖြင့် ဆုဓောတ်၏ ပြီးစေခြင်းဟူသော သံသိဒ္ဓိအနက်ကို ပြသတည်း။ ပြည့်စုံစေသည် ရှိသော် နှစ်သက်စေသတည်း။ ထို့ကြောင့် ပရိတောသကော-ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ဤစကားပြင့် ဓာတ်နက်ကိုပြသည်မဟုတ်။

အဋ္ဌသမာပတ္တိယော သမေပိ နိဗ္ဗတ္တေတိ။ (သစေ်၌ ပိကျသတည်း)။ ဧဝံ သတိပိ ယသ္မာ ဒေလောကိယဓမ္မောနာမ ကုပ္ပနသဘာဝေါ၊ တသ္မာ နဥပသမ္မာ ဒေတဗ္ဗော။

၁။ ဝဏ္ဏ ဘည်းမာန (ဆဋ္ဌမ)

စတ္တာရော အစရှိသည်ကား နှ ဥပသမ္ပာဒေတပ္ပေါ-၏ လဒ္ဓဂုဏ်တည်း။ သစေပိ ပရိဂ္ဂကျတိ။ သစေပိ ပရိစ္ဆိန္နတိ။ သစေပိ ဝဝတ္ထပေတိ။ သစေပိ အာရဇာတိ။ သစေ ဒ္ဒ် ပိ ကျေသတည်း။။ဝေံ သတိပိ ယသ္မာ လောကိယဓမ္မော နာမ ကုပ္ပနသဘာဝေါ။ တသ္မာ နေဝ ဥပသမ္ပာဒေတပ္ပော။ သစေ ပရိလဘတိ၊ ဧဝံ သတိ ယသ္မာ ဝတ္တံ ပရိပုဏ္ဏံ ယေဝံ ဟောတိ။ သဗ္ဗဒီဠ္ဍဂတာနိ သမ္မဟတာနိ။ ဝိစိကိစ္ဆာသလ္လံ အဗ္ဗုဠ္ဠံ။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဏ္ဟ သန္တာနတော နိဝတ္တိတံ၊ တသ္မာ တံ ဒိဝသမေဝ ဥပသမ္ပာဒေတပ္ပော။

ဒေဗ္ဗုဠ္ဠံ-ဠ္ဒ် အာရှေးရှိသော ဝဟာဝတ်၊ယပစ္စည်း။ အာသည် နိဝတ္တိအနက်ကို ထွန်းသည်ဖြစ်၍ ဝဟာဝတ်သည် ဝဟ=ပါပုဏာနေ-ဟုလာသော ပါပုဏာနအနက်ကို မောမဟာမ္မ၍နိဝတ္တိအနက်ကိုဟောသတည်း။ဝစဝသ ဝဟာဒီန မုကာဇောဝဿ-ယေ-သုတ်ဖြင့်ဝ-၏အစိတ်အ-ကိုဥ-ပြု။ဟ-ဝိပရိယာယောလောဝါသုတ်ဖြင့်ဟန့်ယကို ရှေနောက်ပြန်။ ယပစ္စည်းကို လပြုလင်္ဂယ်ကို ဠကြီးပြု။ ဠကို ဟသို့ကပ်။

တိတ္တိယလိင်္ဂေ ဌိတော ဟုတ္ဝာ သောတာပန္နော သစေပိ ဟောတိ ဧဝံ သတိပိ ပရိဝါသကိစ္စံ နတ္ထိ။ တသ္မာ တဒဟေဝ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ ဥပသမ္ပာဒေတပ္ပော။ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ပရိဝါသံနေစဉ် သောတာပန် ဖြစ်မှသာလျှင် ထိုနေ့၌သာလျှင် ပဗ္ဗဇ်းခံရသည်မဟုတ်သေး။ စင်စစ်မူကား ပရိဝါသ်မနေမီ တိတ္ထိအသွင်၌တည်လျက် သောတာပန်ဖြစ်သော်လည်း ထိုနေ့၌သာလျှင် ပဗ္ဗဇ်းခံရသေး၏ဟု ချီးမွမ်းသတည်း။

တာဃအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဏ္ဟသ။ ။သပိတ်ဟော ပတ္တသဒ္ဒါ တိလိင်ဖြစ်သော ကြောင့် ပက္ကမို-ဟု နပုလ္လိင် ဝုတ္တကံနှင့် မိန့်သတည်း။

ပတ္တံပက္ခေဒလေပတ္တော၊ ဘာဇနေသော ဂတောတီသု။(အဘိဓာန်အနေကတ္ထ ဝဂ်ဂါထဒ္ဓ။(၃၉၇)

ဘက္ခုကမ္မာယ-ပုဒ်ကို မုလ္လိကောတိ ဘက္ခိတပ္ပော ပရိဘာသိတပ္ပောတိဘက္ခု။ မုလ္လိကောတိ၊ဦးပြည်းဟူ၍။ဘက္ခိတပ္ပော ပရိဘာသိတပ္ပော၊ ရေရှတ်အပ်၏။ကွတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ဘက္ခု၊ဘက္ခုမည်၏၊ဘက္ခုသကမ္မံ ဘက္ခုကမ္မံ၊ဘက္ခိုသ၊ဦးပြည်းသော သူ၏။ ကမ္မံ၊ ဆံချခြင်းဆံရိပ်ခြင်းအမှုတည်း။ ဘက္ခုကမ္မံ၊ ဦးပြည်းသော သူ၏ဆံချခြင်းဆံရိပ်ခြင်းအမှု။ ဤသို့ဝစနတ္ထပြု၍ ကသောဇောပန-ကို ရ-သတည်း ဟူ၍လည်းကောင်း ဘက္ခုကမ္မပုဒ်သည် ဂုတ္ထိလိင်ဖြစ်၍ ဃတော နာဒီနံသုတ်ဖြင့် စီရင်၍ ဘက္ခုကမ္မဝယဟု ပြီးသည်မဟုတ်။ နပုလ္လိင်ဖြစ်၍

အာယစတုတ္ထေက်ဝစနံသတု·သုတ်ဖြင့်စီရင်၍သာလျှင် ဘဏ္ဍုကမ္မာယပုဒ်ပြီး သတည်းဟူ၍လည်းကောင်း ပြတော်မူခြင်းငှာ ဘဏ္ဍုကမ္မာယာတိ ကသော ရောပနတ္ထံ–ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ မုဏ္ဍော တု ဘဏ္ဍုမုဏ္ဍိကော။ (အာဘိဓာန်နရဝဂ်၊ ၃၂၁) ဘဏ္ဍု--ပရိဘာသနေ။ဥ။ (အာဘိဓာန်ဋီကာ၊၃၂၁) ဘဒ္ဒိ=ပရိဘာသနေ။ဘဏ္ဍတိ။သဏ္ဍံ။ဘဏ္ဍော။ (ဓာတုမာလာ၊ ၅၈)

ပာသမ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိရိယံ၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကို ပြုခြင်း ကို။ နု ပဋိဗာဟတ္တိ၊ မတားမြစ်ကြကုန်။ ကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိကာ၊ ဤသို့သော အယူရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ကုန်၏။ တသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပူရေသုံ၊ ၏။ တသ္မာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ပူရိတာ၊ ကုန်ပြီ။ တသ္မာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိလောမာ၊ ဆန့်ကျင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပာ ဒေတဗ္ဗာ၊ ၏၊ တော်၊ ထိုမီးကိုပူဇော်ကုန်သော ရဟန်းတို့အား။ ပရိဝါသော၊ ကို။ န ဒါတဗ္ဗော၊ အပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဤသို့ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိကာ--မှစ၍ အကြောင်းဆက်ခါဆက်ခါ အနက်ပေးသည်ကား ပါဠိတော်၌ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ– ၏အကြောင်းကို တံကိသဟေတု–ဟု မေးတော်မူ၍ ကမ္မဝါဒိနော ဧတေ ဘိက္ခဝေ ကိရိယဝါဒိနော– ဟူသောစကား ဖြင့် ပြတော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း, အဋ္ဌကထာ၌ ပါဠိတော်အား လျော်စွာ တသ္မာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ–ဟု ဟိတ်ထို့၏ဖိုလ်ကေားကို မိန့်တော်မူသော ကြောင့်လည်းကောင်း, အနက်ပေးသတည်း။ အာဝေဏိယံ-ကို ပါဠိနှင့်-ဖြင့် ဖွင့်သောကြောင့် ဉာတိဟိ ဧဝန ဝိနာ အဝိနာ၊ အဝိနာ ဘဝတိတိ အာဝေဏိယံ-ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်ကိုသိအပ်၏။ ဒန္တေ နံ-ကို မုဒ္ဓေ ဏာ-ပြု။ ဏိကပစ္စည်း နှောင်းသောကြောင့် အာ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု။ က-ကို ယ-ပြု။ ဆွေးတော်မျိုးတော် တို့နှင့်သာလျှင် မကင်းမူ၍ဖြစ်သတည်း။ တစ်ပါးသောသူတို့နှင့်မူကား ကင်း၍ ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ဖြစ်သော်အားဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါဠိနှင့် –ဟု အာဝေဏိယံကို ဖွင့်သတည်း။

အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဥ္စသဟဓမ္မိကကထာ

၈၈။ ကိဋ္ဌိဘ ဆင်၏လယ်ပင်း၌ ညှင်းကဲ့သို့ ပိုးအိမ်နှင့်တူသောပြောက်ကြားသောသမင်ရက်နူနာ။

ကိဋ္ဌ–သဒ္ဒါ ပိုးကိုဟောရင်းသတည်း။ ကိဋ္ဌော တု ပဋ္ဌ ဝေါကိမိ၊ အဘိဓာန် အရညာဒိဝဂ်(၆၂၃)ဤအရာ၌မူကား ပိုး၏တည်နေရာပိုးအိမ်ကို ဌာနူပစာရအား ဖြင့် ကိဋ္ဌ–ဟုယူအပ်၏။ ကိဋ္ဌော ဝိယာတိ ကိဋ္ဌော–ဟုဥပမာ တဒ္ဓိတ်ဆင့်၍ ပြောက်ကြားသော သမင်ရက်နူနာရ၏။ဣဘာ သဒ္ဒါသည် ဆင်ကိုဟောရင်းတည်း။ နာဂေါ ဒ္ဝိပေါ ဣဘောဒန္တီ။ (အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်၊၃၆၀)။ ဤအရာ၌မူကား အပေါင်းဖြစ်သော ဆင်၏အစိတ်ဖြစ်သော လည်းပင်း၌ ညှင်းကို ကေဒဿူပစာရအားဖြင့်ဣဘ-ဟုယူအပ်၏။ကိဋ္ဌော ဝိယာတိ ကိဋ္ဌော။ပြောက်ကြားသော သမင်ရက်နူနာရ၏။“ဣဘောဝိယ ကိဋ္ဌောတိ ကိဋ္ဌိဘော”ဟုဝစနတ္ထပြု ။ဣဘော ဝိယ၊ ဆင်၏လည်ပင်း၌ ညှင်းကဲ့သို့။ကိဋ္ဌော၊ ပိုးအိမ်နှင့်ဟူသော ပြောက်ကြား သော သမင်ရက်နူနာတည်း၊ ဣတိ၊ ကသ္မာ၊ငေ့။ကိဋ္ဌိသော ကိဋ္ဌိဘမည်၏။ဒဒ္ဒု၊ ပေ့ဒုနာ။ကစ္ဆ၊ယာဒုနာ, ဝဲနာ။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊၌။ဝုတ္တံ၊ ၏။

တဠော-အစရှိသော စကားသည် ကုရွန်အဋ္ဌကထာ မိန့်အပ်သော စကားတည်း။ မုခေပန-အစရှိသော စကား၌ မုခ-သဒ္ဒါသည် ခံတွင်းနှင့် မျက်နှာကို ဟောသတည်း။ခံတွင်းနှင့် လက်ဖမိုး, ခြေဖမိုးတို့၌ ခရုသင်းနူနာတည်သတည်း။ မျက်နှာ၌ တင်းထိပ်နာတည်သတည်း။ ပုဒ္ဓ ဝါ ဟ္ဒုပါဒ ပိဋ္ဌေသု ဝါ အဝစ္ဆ၊ နကပက္ခေ ဌိတံ သစေပိ ဟောတိ။ ဧဝံ သတိပိ။ ။ စုလ္လသြကိရဏာ သရီရမ္ပိ၊ အမှန်တို့ဖြင့် ပြည့်သော ကိုယ်ရှိသော သူကိုလည်း (ဝါ) ကိုယ်မဲ့သောသူကို လည်း။

မေဒဝဏ္ဏောဝါ၊ ဆတ်ဆံထည့်သော မြင်းဖုထွဋ်မြင်းနာသည်မူလည်း။ ဟောတု၊ဖြစ်စေ။အညော ဝါ၊ ဆတ်ဆံထည့်သော မြင်းဖုထွဋ်မြင်းနာမှ တပါးသော ဆတ်ဆံမထည့်သောမြင်းဖုထွဋ် မြင်းနာသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ဖြစ်စေ။ ယောကောစိ၊အမှတ်မရှိသော မြင်းဖုထွဋ်မြင်းနာသည်။ ကောလဋ္ဌိမတ္တကောပိ၊ ဆီးစေ့ခန့်မျှရှိသော်လည်း။ ဝဏ္ဏုပဓာနော၌။ဣဓ။ဣဓေဝ၊မြင်းဖုထွဋ် မြင်းနာသည်။စေဟောတိ၊အံ့။ဧဝံ သတိ၊သော်။ [illegible]ဗုဇ္ဈဇ္ဈာတဗ္ဗော၊ရှင်ရဟန်းမပြုအပ်။

ဥဏ္ဏိကဏ္ဏာနာမ၊ကြွက်နို့မည်ကုန်ဘော အနာတို့သည်။ခရပိဏ်၊ မိတ်တို့ဆည်။ ခရပိဋ္ဌကာနာမ၊ဝက်ခြံမည်ကုန်သည်။ ဟာသု သတိပိ။ (ပကျ)။

မြင်းဖုံကြွက်နို့, ဝက်ခြံတို့နှင့်အလားတူသော အနာဟူသမျှသည် ဂဏ္ဍာချည်းတည်း။

အညေ့ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။အနာတို့မှတစ်ပါးကုန်သော၊သရီရေ၌။ခရပိဋ္ဌကာနာမ၊ကျောက်မည်ကုန်သော အနာတို့သည်။ ပဒုမကဏ္ဏိကာနာမ၊ ကြာဆူးမည်ကုန်သော အနာတို့သည်။ သာသပဗီဇကာနာမ၊ ဝက်သက်မည်ကုန်သော အနာတို့သည်။ ပဒုမပုဏ္ဏရီက ပတ္တဝဏ္ဏံ၊ပဒုမွာကြာ ပုဏ္ဏရိတ်ကြာရွက်သဏ္ဌာန်ရှိသော။ ကုဋ္ဌံ၊ ညှင်းဟူသော နာနာတည်း။

ခရသင်းနှင့် တင်းထိပ်နာကို မုခေပနအစရှိသော စကားဖြင့် မိန့်ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ဤပဒုမပုဏ္ဏရီကပတ္တဝဏ္ဏံ ကုဋ္ဌံ-ဟူသော စကားဖြင့် မယူသင့်။

သော်သဗျာဓိ၊အသား, အသွေးစသည်တို့ကို ခြောက်သွေ့စေတတ်သော ချောင်းဆိုးနာဟုတည်း။ (ဝါ)ကုတ်ဟိုးနာတည်း။ (ဝါ) ပန်းနာ,ရှူးနာ,ဟိုက်နာ, မောနာတည်း။ (ဝါ) ခယရောဂါတည်း။

အပမာရ-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို သရဏံ သာရော။ အပဂတော သာရော ယေနာတျာပမာရော။သဿမော-ဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာ နရဝဂ်အဖွင့်လာ စကားဖြင့် သိအပ်၏။ သရဏံ၊ ရောဂ်မဲ့ခြင်း(ဝါ)အမှတ်ရခြင်း။ သာရော၊အောက်မဲ့ခြင်း (ဝါ) အမှတ်ရခြင်း။ ယေနရောဂေန၊ အကြောင်အနာဖြင့်။ သာရော၊ အောက်မဲ့ခြင်းသည်။ (ဝါ) အမှတ်ရခြင်းသည်။ အပဂတော၊ ကင်း၏ ။ကွတိတသွာ၊ ကြောင့်။ အပမာရော၊ ၏။

အဘိဓာန်နိဿယဋ္ဌ“အပမာရော၊ ဝက်ရွဲးနာ”ဟု အနက်ပေးတော်မူ၏။ကျိုဝက်ရွဲးနာရှိသောသူကို ပိတ္တုမ္မာရဋ္ဌသွင်းရသောကြောင့် ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် အနက်ဒေးတော်မူသကဲ့သိုဟု မှတ်အပ်၏၊အပမာရပုဒ်နှင့်ဥမ္မာရပုဒ်၏ ပရိယာယ်၏ အဖြစ်ကို“ပိတ္တုမ္မာရော ဝါ ယကၠုမ္မာရော ဝါ” ဟုဖွင့်သောကြောင့် သိအပ်ရကားဥမ္မာရပုဒ်ကိုလည်း အပမာရပုဒ်ကဲ့သို့ဥဒ်မဝိယောဂတွင် အစရှိသည်ဖြင့် အဘိဓာန်အဗျယဝဂ်လာရှိတိုင်း ဥ-ဟူသော ဥပသဂ်ရပုဒ်၏ ဝိယောဂအနက်ကို ယူ၍ “ဝိယုတ္တော သာရေန ယေနာတျုမ္မာရော”ဟု ဝစနတ္တပြုအပ်၏။ ယေနရောဂေန၊ ဖြင့်။ သာရေန၊ အောက်မဲ့ခြင်းနှင့်(ဝါ) အမှတ်ရခြင်းနှင့်။ ဝိယုတ္တော၊ မယုဉ်၏။ ကွတိ ကသွာ၊ ကြောင့်။ သော ရောဂေါ၊ သည်။ ဥမ္မာရော၊ ဥမ္မာရမည်၏။ “ပိတ္တေန ဥမ္မာရော ပိတ္တုမ္မာရော” ။ ပိတ္တေန၊ သည်းခြေကြောင့်။ ဥမ္မာရော၊ အောက်မေ့ခြင်းနှင့်မှတ်ရခြင်းဖြစ်သော ဇနာကည်း။ ပိတ္တု

မွာဏော၊ သည်းခြေကြောင့် အောက်မေ့ခြင်းနှင့်မယှဉ်ကြောင်း ဖြစ်သောအနေ။ သည်းခြေနာသည် ပိတ္တာမွာရမည်၏။ ယက္ခာမွာရပုဒ်ကိုလည်း ဤနည်းအတူ ဝစနတ္ထပြုအပ်၏။ ဘီလူးဖမ်းသောအနာသည် ပက္ခာမွာရမည်၏။

ပဥ္စာဗာဓဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ရာဇာဘဋဝတ္ထုကထာ

၉၀။ ဥစ္စိနထ-ပုဒ်၌ ဥ-သည် သမိဒ္ဓိအနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် စိဓာတ်သည် "စိ=စယေ"ဟု လာသောစိခြင်းအနက်မှ တပါးသော ပြည့်စုံစေခြင်း သမိဒ္ဓိအနက်ကို ဟောရသတည်း။ ပြည့်စုံစေခြင်းဟူသည် ပွားစေခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥစ္စိနထာတိပစ္စုန္နံ ဝေဒုထ-ဟု မိန့်သတည်း။

အာဘယ်ကြောင့် ဗိမ္မိသာရမင်းသာ ပစ္စုန္နံဥစ္စိနထ-ဟု စေသတည်း။စောရေ ဃာဠွေဃ ဟနထ-ဟု မစေသနည်း။ တစ်ပါးကုန်သော မင်းတို့သည် စောရေ ဃာဠွေထ ဟနထ-ဟု စေကုန်သည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ရာဇာပန-အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ကိဉ္စာပိ အညေ ရာဇာနော စောရံ ဃာဠွေထ ဟနထာတိ အာဏာပေန္တိ။ ပန တထာပိ ရာဇာ ဃောတာပန္နတ္တာ စောရေ ဃာဠွေထ ဟနထာတိ နအာဏာပေတိ။ ပစ္စုန္နံ ဥစ္စိနထာဒေတ္ဝဝ အာဏာပေတိ-ဟု အပြည့်အစုံအနက်ယောဇနာလေ။

ဝေါဟာရေ အဋ္ဌဝိနိစ္ဆယေ၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း, ငြင်းခုံခြင်း တည်းဟူသော တရားတွေ့ခြင်းကို ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မသတ်ကျမ်း၌။

ဝေါဟာရတော် ဝိဝါဒေါဇ။ အာဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ(၁၁၇) ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း ပရိယာယ်။ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း, ငြင်းခုံခြင်းနှင့် တရားတွေ့ခြင်းသည် အထူးမရှိ။ အဋ္ဌအာဘိယောဂေ (ဓာတုမာလာ) အာဘိယောဂေ၊ တရားတွေ့ခြင်း ၌။

ကိဉ္စိ ဌာနန္တရံ ပတ္တောဝါ အပတ္တော ဝါ-ဖြင့် ရှေးစကားကို ချုံးသတည်း။ အမစ္စော ဝါ မဟာမတ္တော ဝါ-ကိုငဲ့၍ ကိဉ္စိ ဌာနန္တရံ ပတ္တော ဝါ ဟူသော စကားကိုမိန့်သတည်း။ သောကကိုငဲ့၍ အပတ္တောဝါ-ဟူသော စကားကို

မိန့်သတည်း။ မင်းတိုင်ပင်အမတ်သည် အမစ္စမည်၏။ အမတ်ကြီးသည် မဟာမတ္တမည်၏။

မဟာမတ္တော ပဓာနဉ္စ။ မတိ သဇီဝမန္တိနီ။ သဇီဝေါ သစိဝါမစ္စော။(အဘိ-ဓာန် စဟုပ္ပဏ္ဏဝဂ် (၃၄၀)။ ပထမပါဒဖြင့်အမတ်ကြီးကို ပြသတည်း။ဒုတိယ-ပါဒ, တတိယပါဒဖြင့် မင်းတိုင်ပင်အမတ်ကို ပြသတည်း။

ယသ္မာ ဘတ္တဝေတနဘဋ္ဌော။တသ္မာ သဗ္ဗော ရာဇဘဋ္ဌောတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ လ, နှစ်ဖာပိုင်းအခြားကို မပြုမူ၍ ဤမြို ဤရွာမှ ထွက်သမျှ အခွန်အတုတ်ကို စားလေဟုဆို၍ ပေးအပ်သောအခွန်အတုတ်သည် နိဗန္ဓဘောဂမည်၏။ ဤမြို ဤရွာမှထွက်သမျှ အခွန်အတုတ်ကို တလစားလေ, တနှစ်စားလေဟုဆို၍ ပေး အပ်သော အခွန်အတုတ်သည် မဟာသံဝစ္ဆရပရိဗ္ဘဘယမည်၏။

တမြို၊ ထိုမင်းအား ဆောင်နှင်းသောသူ, မင်းကိုပန်ကြားသောသူ, ပြုအပ် ပြီးသော မင်းမှုရှိသောသူ, မင်းသည်ခွင့်ပြုအပ်သောသူကိုလည်း၊ ပိဖြင့် မင်း ခစားယောကျ်ား၏သား, မြေး ညီအစ်ကိုတို့ကို ပေါင်းသတည်း။

ရာဇဘဋ္ဌဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

စောရဝတ္ထုကထာ

၉၁။ယသ္မဲာ ဓမ္မသာမီ တသ္မာ အတ္တနာ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ ပိ အာယတိ ံ အာဂရ-ဏတ္ထာယ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာပဒံပညပေန္တော ဇေ မာဟ တတ္ထ နု ဘိက္ခဝေ-တျာဒိဝစနေ၊

၉၂။ ဓာတ္ဒန္တဿ လေဿပေါ ကိံမိသုတ်ဖြင့် ရမုဓာတ်၌ မ-ကိုချ၍ အာဘယူဝဏ္ဏရုပ်ပြီးသတည်း။ ပါဠိတော်၌ နု ဘိက္ခဝေ ဂါရဿဒဓကော-ဟု ကဏ္ဍဇတတိယကွဲ့ရာ ဂ-နှင့် စဿအမျှားရှိ၏။ ကာဒရာ ဝုစ္စတိ ဗန္ဓနာဂါရံ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း, အဘိဓာန်၌ ကာရာတု ဗန္ဓနာဂါရံ(၄၀၇) ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း, နဲ့ ဘိက္ခဝေ ကာရဿဒ ကော-ဟု ကဲဏ္ဍဇပဌမကွဲရာ က-နှင့်ရှိမှုသင့်သတည်း။

ဗန္ဓနာဂါရံ ကိဉ္စိဝပ် ပုစ္ဆတိ။ ပနံ ဟဿပိ။ ။ဂရောန္တိ ဟိ ံသန္တိ အတြက ရာ။ အ။ကရ=ဟိ ံသာယံ။(အဘိဓာန်ဋီကာ(၄၀၇)။)

နော်၊ ငါတို့၏။ ကမ္မံ၊ကို။ အပလာယနွှော၊ ၍။ ကရိဿတိ၊ ပြုလတ္တံ့။ (ကရိဿတိတိ ဝါ–ဟု ဝါ- သဒ္ဒါနှင့် စာအခ္ခါရှိ၏။ အထူးကြံအပ်သော အနက် မရှိသောကြောင့် ဝါ-သဒ္ဒါ မရှိသင့်)။

၉၃။ လိခိတကော်နှာမ၊ လိခိတက်မည်သည်ကား။ ကော်ဝလံ၊ သင်္ကိယနှာတင် အရှင်မြတ်တို့ ထည့်စွက်အပ်သော ဟတ္ထပါဒဆိန္နဒဏ္ဍာဟာရုပနံ လိခိတကနှင့် မရောမယှက်သက်သက်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ အာဂတနယေနေဝ၊ လာသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ယဉ္စ၊ အကြင် အရပ်၌။ ပဿိတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ဟန္ဒ ဇော၊ သတ်အပ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သာလျှင်။ (ဧဝ-သဒ္ဒါ ကျေသတည်း)။ လိခိတကော၊ ရေးသားအပ်သည်။ နှ၊ မဟုတ်သေး။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။

ယော ကောစိ–အစပျိုသော ပဌမဝါကျကို ပါဠိတော်နည်းဖြင့် မိန့်သတည်း။ ဤပဌမဝါကျတွင် စောရိကံဝါ–ဟူသောစကားကို ပါဠိတော်နည်းဖြင့် မိန့်သတည်း။ အညံ ဝါ ဂရုံ ဧတာဝပရာဓံ–ဟူသောစကားကို ပါဠိတော်နည်း အားလျော်စွာ မဟာအဋ္ဌကထာနည်းဖြင့် မိန့်သတည်း။ ဟတ္ထပါဒါ နိဿ–အစရှိသော ဒုတိယဝါကျ, တတော် နှာမ–အစရှိသော တတိယဝါကျ ဤနှစ်ဝါကျတို့ကို ပါဠိတော်နည်း အားလျော်သော မဟာအဋ္ဌကထာနည်းဖြင့် မိန့်သတည်း။ ယော ကောစိ– အစရှိသော ပဌမဝါကျသည် နှ ကော်ဝလံ–အစရှိသော ဝါကျနှင့် စကားထပ်သည်ဟု မဆိုသာခြေ။ ထိုထိုသို့သော အရာတို့၌ နှ ကော်ဝလံ –အစရှိသော စကားကို မိန့်ပြီးလျှင် ထိုစကားအရကို နောက်အထခေါ်– အစရှိသော ဝါကျ၌ ထောခြပြသောနည်း ရှိသတည်း။ ထိုသို့ထောခြပြလေသော ကြောင့် "အယံ တိဝိဓေပိ ဇနော၊ ဤသုံးပါးအပြားရှိသော သူသည်လည်း။ လိခိဘဂေါ နာမ၊ မည်၏" ဟု အနက်ပေး။ ပိ-သဒ္ဒါ ဧကျသတည်း။ ထို ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် အစိတ်အစိတ်ကို ပေါင်းသတည်း။

သော တိဝိဓေါပိ ဇနော၊ ကိုလည်း။ နှ ပဇ္ဇာဇေတဇော၊ ရှင်ရဟန်း မပြုအပ်။

ထိုသော-၌လည်း ပိ-သဒ္ဒါကျေသတည်း။ ဤသို့ ပိ-သဒ္ဒါကျေကြောင်းကို မူကား "ဇဝရှိပံ ိ လိခိဘကံ" ဟူသော ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (ဒီ၊ ၂၊ ၁၄၊ ဝိဇ္ဇ ပဿတ္ထံ) စကားကို ထောက်ထား၍ သိအပ်သတည်း။

၉၄။ ဟညတိ။ ပုတ်ခတ်ရိုက်နှက်အပ်၏။ သေဝံ ဧဝ ဇီနော၊ထိုသူသည်သာလျှင်။ (ဧဝ-သဒ္ဒါကျေသတည်း)။ ကတဒဏ္ဍကမ္မော၊ သည်။ နု၊ မဟုတ်သေး။ ပန ကေန္တေန၊စင်စစ်အားဖြင့်။ ယော ဇနော၊ ကို။ ပ။ ဟညတိ၊ ပုတ်ခတ်ရိုက်နှက်အပ်၏။ အယံပိ ဇနော၊ သည်လည်း။ (ပိ-သဒ္ဒါ ကျေသတည်း)။ ကံသာဟတော၊ မည်၏။ ကတဒဏ္ဍကမ္မော၊ မည်၏။

ဤသို့ အနက်ပေးသော် လိခိတကောနာမ-အစရှိသော ရှေးစကားနှင့်လည်းညီညွတ်သတည်း။

၉၅။ သစေပိဿ ဝဏ္ဏော-အစရှိသော စကားဌ် အသားနုတက်သဖြင့် ညီမျှသော အပိုင်းအခြားရှိသည်ဖြစ်၍ ကြေးသံပူခပ်အပ်သော အမှတ်အသားမထင်ငြား သော်လည်း ဖုံးလွှမ်းရာအရပ်ဌ ဖြစ်မှအပ်သည်ဟူလိုသတည်း။

ဝဏ္ဏာရုဇ္ဇော သစေပိ ဟောန္တိ။ ဆဝိယာ-စသောဝါကျဖြင့် ထိုဝါကျကို ဆင်၍ ဖွင့်သတည်း။ ဆဝိယာ သမဟရိဇ္ဆေဒါ သစေပိ ဟောန္တိ။ ပန တထာပိ လက္ခဏံ ကိဠာပိ ပညာယတိ။ တထာပိ ဘိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဝတ္ထသဉ္ဇာတုရာသင်္ကာသေ စေ ဟောတိ၊ဧဝံ သတိ ဧဝံ သန္တေတွာ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။(သစေပိ ဟောန္တိ-စကားနှစ်ရပ်ကို ပညာယတိဌ်စပ်)။

ပ-အက္ခရာကင်း၍ သက်သင်္ကန-အက္ခရာနှင့်သာလျှင် လက္ခဏံ နု ပညာယတီ-ဟု အချို့စာဌ်ရှိ၏။ တိမဏ္ဍလံ-အစရှိသော နောက်စကားနှင့် ဆန့်ကျင်ရကား ထိုသို့ရှိခြင်းသည်မသင့်။ ပ-အက္ခရာနှင့်တကွသော နု-အက္ခရာနှင့် လက္ခဏံ ပနု ပညာယတိ ဟု အချို့စာရှိ၏။ ဝိနိယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၁၅)ဌ် လည်းကျိသို့ပင်ရှိ၏။ တိမဏ္ဍလံ-အစရှိသောနောက်စကားနှင့် ညီညွတ်ရကား ထိုသို့ရှိခြင်းသာ သင့်သတည်း။

စောရဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကုဏ္ဍာယိကဝတ္ထုကထာ

၉၆။ ကုဏ္ဍာယိက-ဟုဒ် သည်ကုဏ္ဍာယ-သဒ္ဒါနောင် ဓာရေတိအနက်ဌ် ဏိက ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသတည်း။ ကုဏ္ဍနှင့် အာယသည် ဒါရတူသသည်း ။ ထိုစကား မှန်၏၊အာယ·သဒ္ဒါသည်အာယော ဓနာဂမော-ဟုအဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် [၃၅၆]

၁။–လက္ခဏံ နု ပညာယတိ (ဆဋ္ဌမ)
လက္ခဏံ ပနု ပညာယတိ (မူဇဟာင်း၊ ၂၂၆-နှာ)

နှင့်အညီ အခွန်အဘုတ်ဟောတည်း။ ဤအဆုဌ်ကား ကြွေးမြီဟူသော ဣဏသည် အာယဟူသောအခွန်ဒေတုတ်တည်း။ထို့ကြောင့် အဌကထာဌ် ဣဏသဒ္ဒါနှင့် အာယသဒ္ဒါနှစ်ပါးတို့၏အရတူသည်၏ အဖြစ်ကိုသိစေခြင်းငှါ အာယသဒ္ဒါကိုပယ်ဖျောက်၍ ဣဏံ ပဝေသံ ဓာရေတိ-ဟုမိန့်သတည်း

ပိတိ ပိတာမဟေဟိ-ဟူသောစကားသည် ဥပလက္ခဏနည်း, ပဓာနနည်းစကဲ့သုံးမျှသာတည်း။ထို့ကြောင့် တိုစကဲ့ဖြင့် မာတာ မာတာမဟ-တို့ကိုလည်း ယူအပ်ကုန်၏။ ပိတိပိတာမဟာဒီဟိ-ဟု အာဒိသဒ္ဒါနှင့်မမိန့်မူ၍ ပိတိပိတာမဟေဟိ-ဟု အာဒိသဒ္ဒါမပါဘဲ မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း, ယံ ပန အညေ ဉာတကာ-အစရှိသောစကားကိုမိန့်လတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း မိဘဘိုးဘွားမှတစ်ပါးကုန်သောဆွေးဘို့ဘင်အစရှိကုန်သောဆွေမျိုးတို့က မြှိုကိုယူသော် ဣဏ-ပါက -မဟုတ်သည်ကိုသိအပ်၏။ ဤသို့ ဣဏာယိက- မဟုတ်သည်ကို ဒုတိယပါရာဇိကဲ ပါဏကတာဌ် မှာခဲ့ပြီ။

အညေ၊မိဘဘိုးဘွားမှ ဟစ်ပါးကုန်သော။ဉာတကာ၊ဟိုသည်းအာထပေတွာ ဥစ္စာရှင်၏ရှေးရှုထား၍၊(ဝါ) ပေါင်နှံ၍။ (အာ သည် အာဘိမုခအနက်ဟောတည်း)။

ဟိ ယသ္မာ တေ အညေ ဉာတကာ တံ ဇနံ အာထပေတုံ ဣဿရာ။ တသ္မာ သော ဇနော ယသ္မာ နှ ဣဏာယိကော။ တသ္မာ တံ ဇနံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဣဘရံ၊ မိဘဘိုးဘွားတို့မှ တစ်ပါးကုန်သော ဆွေမျိုးတို့ပေါင်နှံ၍ထားအပ်သောရှင်လောင်းမှ တစ်ပါးသော မိဘဘိုးဘွားတို့ ပေါင်နှံ၍ ထားအပ်သောရှင်လောင်းကို။ ပဗ္ဗာဇေတုံ၊ ဋ္ဌ။ နှ ဝဋ္ဋတိ၊ မဒ္ဒပ်။ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ အမိ၏သုတ်နှင့်သွေး, အဖ၏သုတ်နှင့် စပ်ကုန်သော အမိမျိုးအဖမျိုးတို့သည်။

လောဟိတပုဒ်ကို "သုက္ကဉ္စ လောဟိတဉ္စ လောဟိတံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ သုက္က-ဟူသော အဓပုဒ်ကျသော ဒွန်သမာသ်ဘည်း။ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြုပြီးမှ လောဟိတန သမ္ဗန္ဓာ သာလောဟိတာ-ဟု တတိယာ တပ္ပုရိသ် သမာသ် ဝစနတ္ထကို ပြု။ သမ္ဗန္ဓသဒ္ဒါကို သာ-ပြု။ ပုဒ်ရှေနောက်ပြန်၍ သာလောဟိတ-ဟု ရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ နရဝဂ်အဖွင့် (၂၄၃)၌ လောဟိတေန သမ္ဗန္ဓာ သာလောဟိတော၊ သမ္ဗန္ဓဿ သာဒေသော, ပုဗ္ဗနိပါတော၀ ဟု—ဖွင့်သတည်း။ဉာတိယော စ သာလောဟိတာ စာတိ ဉာတိသာလောဟိတာ

–ဟု ဉာတိသာလောဟိတ–ကို ဝိသေသန ပရပဒကမ္မဓာရည်းသမာသ် ဝစနတ္ထ ပြု။ သာလောဟိတကို နောက်ပုဒ်ဖြင့် အန္ဒယ်တူ ဉာတိ–ကို ကန့်သတည်း။ အန္ဒယ်တူလည်း ဉာတိတည်း။ ထိုကြောင့် အဘိဓာန် နရဝဂ်(၂၄၃)၌ သဓဂါတ္တော ဉာတိဉာတကော–ဟု မိန့်သတည်း။

တစ်နည်းကား သာလောဟိတ–နောက်ပုဒ်ဖြင့် တစ်လဖြစ်စေ, လခွဲဖြစ်စေ, အတူတက္ခ နေဖူးက ဉာတိဖြစ်ကောင်းသော သူကိုကန့်သတည်း၊ တစ်လဖြစ်စေ, တစ်လခွဲဖြစ်စေ အတူတက္ခ နေဖူးက ဉာတိတည်း။ ထို့ကြောင့် ကေနိပါတ် ကာဠကဏ္ဏိ–ဇာတ် (ခု၊ ၅၊ ၂၀) ပါဠိတော်၌ မာသဒ္ဒုမာသေန စ ဉာတိ ဟောတိ ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ မာသဒ္ဒုမာသေနစ တစ်လခွဲအတူတက္ခ ပေါင်းဖက်နေဖူးသဖြင့်ကား။ ဉာတိ၊ ဇာဆဖျိုးနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အမိမှာ သုတ်ရှိကြောင်း ကိုကား ဆန္ဒရာဂုတ္တိဝသေန ဂ္ဂတ္ထိယာ သုဂ္ဂကောဌာသော စလိတော ဟောတိ သာရတ္ထဒီပနီ သုဒိန္နကဏ္ဍ အဖွင့်(၂၊၁၃၃) စကား။ ကိလိန္နံ ပသိတ္ထာတိ အသုစိကိလိဋ္ဌံ ပသိတ္ထာ–ဟူသော ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် ဘဒ္ဒိယဝတ္ထုအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊ ၂၄၃) စကား ဤစကားနှစ်ရပ်တို့ဖြင့် သိအပ်၏၊ ထိုစကားမှန်၏။ အသုစိကိလိဋ္ဌ–၌ အသုစိ–အရသည် ရဟန်း၏အင်္ဂါငါးတန်၌ ထိုင်စွပ်သော မိန်းမ၏သုက်တည်း။ အသုစိသဒ္ဒါ သုက် ဟောသည်ကို အသုစိ သမ္ဘဝေါ သုက္ကံ–ဟူသော အဘိဓာန်၊ နရဝဂ်(၂၃၄)စကားဖြင့်သိအပ်၏။ အမိမှာ ဥတုသွေးရှိကြောင်းကိုကား မာတာ ဥတုနီ ဟောတီတိ လောဟိတံ သန္ဒာယ–ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီ သုဒိန္နကဏ္ဍ အဖွင့်စကား(၂၊၁၃၃)ကို ထောက်ထား၍သိအပ်၏။မိန်းမတို့မှာသုက်ရှိငြားလည်း ရဟန်းမိန်းမတို့အား သုက္ကဝိဿဇ္ဇနသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မမူအပ်။ထို့ကြောင့် ပရိဝါပါဠိတော် ပညတ်ဝါရ၌ "အသာဓာရဏ ပညတ္တိ" ဟု သုက္ကဝိဿဇ္ဇနသိက္ခာပုဒ်(ဝိ၊၅၊၁၀၀)ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

တစ်နည်းကား မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ(မ၊ဋ္ဌ၊၁၊ ၁၆၄) အာဂန္တုကခေါ်ယူသုက်အဖွင့်၌ ဉာတိတော် သသု သသုရပက္ခိကာ။ သာလောဟိတာတိ ကေဠလောဟိတသမ္မဒ္ဒါပိတိ ပိတာ မဟာဒေဝေါ–မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ လည်းကောင်း၊ မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကာ(၁၊ ၂၆၂)၌ သသု သသုရာ စတူပက္ခိကာ စ သသုသသုရပက္ခိကာ။ တေ ဉာတိ ယောနိ သမ္ဗန္ဓေန အာဝါဟဝိဝါဟ သမ္ဗန္ဓဝသေန သမ္ဗန္ဓာ ဉာတိ။ သာလောဟိတာတိ ယောနိသမ္ဗန္ဓဝသေန။ ကေဠလောဟိတ သမ္မဒ္ဒါတိ ဧတေန သမာနေန လောဟိတသမ္ဗန္ဓေန–ဟု ဖွင့်အပ်သည်နှင့်

အညီ လည်းကောင်း၊ အမိမျိုးသည် ဥတိတည်း။ အဖမျိုးသည် သာလော ဟိတတည်း။ သာလောဟိတက-ဟူသော နောက်ပုဒ်ဖြင့် ကန့်အပ်ကုန်သော ဥတိနှစ်ယောက်တို့ကို အညော ဝါ ကေဒိ-အစရှိသော နောက်ဝါကျလော အညောကေဒိ၏ အရဖြစ်သော သူ၌ သွင်းယူရမည်။

ကေသု၊ ထိုမိမိတို့၏ဝန်ကိုပြုမည့် ဆွေမျိုး တစ်ပါးသော သူစိမ်းပြင်ပဖြစ်သော ကြွေးမြီဆပ်ပေးရမည့်သူတို့သည်။အသတိ အသန္တေသု၊မရှိခဲ့ကုန်သော်။ သော ဥပဋ္ဌာကော၊ သည်။ သစေ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ ဆပ်ပေးသော အား၊ဖြင့်ကျင့်အံ့။ (ဝါ) ဆပ်ပေးအံ့။

ဥတကာဒယော-၌ အာဒိဖြင့် အညာကောစိ-အရကိုသာ ယူရငြားလည်း တဂ္ဂါဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်ဖြင့်၍ သမာသ်ပုဒ်၏ အရပါ ယူရသည်နှင့် အရများလေသောကြောင့် "ဥတကာဒိ ပဋိပဇ္ဇတိ" ဟု မမိန့်မူ၍ ဥတကာဒယော ပဋိပဇ္ဇန္တိ-ဟု မိန့်သတည်း၊

ပဗ္ဗဇေတ္ဝာ၊ ရှင်ရဟန်းပြုစေပြီး၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ ဘိက္ခာဃ၊ ဆုမ်းအကျိုးငှါ။ စရိတ္ဝာ၊ လှည့်လည်၍။ မောစေဿာမိ၊ မြီရှိသည်၏ အဖြစ်မှ လွှတ်စေအံ့။ လ္ဟုတိ မနသိကတ္ဝာ၊ ၍။ သစေ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ အကယ်၍ ရှင်ရဟန်းပြုစေအံ့၊ ဧဝံသတိ၊ ဧသော်။ ဒုက္ကဋံ၊ ၏။

ကိဥ္စာပိ အနာပတ္တိ။ ပန ကထာပိ ပဿန္တေန အာနေတ္ဝာ ဣဏသာမိကာနံ ကိဥ္စာပိ ဒဿတဗ္ဗော။ ပန ကထာပိ အပဿန္တဿ ဘိက္ခုနော ဂီဝါ နဟောတိ-ဟု ယောဇနာ။ အယံ တတ္ထ သာမိစိ။ ပလာတေ ပန ဂီဝါ နဟောတိ-ဟု မိန့်လတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် ပဿန္တေန ပန။ပ။ ဒဿတဗ္ဗော-ဟူသောစကားကို အလျော်အားဖြင့်သာလျှင် မိန့်သတည်း။ တော့မြင်လျက်နှင့် မပြုသော်လည်း မြီရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုမသိ၍ ရှင်ရဟန်းပြုသော အရာဖြစ်လေသောကြောင့် အပြစ်ရှိမည်မထင်ပေ။

ပဿ မေ ပတ္တစီဝရံ မတ္တံ-ဟူသော စကား၌ သပိတ်, သင်္ကန်းမျှသာရှိသတည်း။ မြီဆပ်ပေးရန်မရှိ ဟူလိုသတည်း။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ဝုတ္တော၊ သော်။ ပလာတေပိ၊ ပြေးသွားသော်လည်း။ ထေရဿ၊ အား။ ဂီဝါ၊သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော၊ ထိုမြီရှင်သည်။ (ဝဒတိဒ္ဒစပ်)၊ အယုံ ပဗ္ဗဇိတော၊ သည်။ (ဂမိဿတိဒ္ဒစပ်) သစေပိ ဝဒတိ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိပိ၊

လည်း။ ထေရန၊သည်။တံ့ ယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဇာန်ဘဟိ၊ သိတေဝ့လော့။ ကျတိ၊သို့။ ဝတ္တာဗ္ဗော၊ ကိုယ်လွှတ်ဆိုအပ်၏။

ဥပစ္စုပဋ္ဌံ ဒေထာတိ ဝဒတိ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တောပိ ဒါတဗ္ဗမေဝ။ ကျဏ် ဒါတဗ္ဗမေဝဟူသော စကားသုံးရပ်တို့ သာမန်ဖြစ်သော်လည်း "ဝတ္တာသမ္မန္ဒော။ ဗဟူပကာရော ဘိက္ခူနံ" ဟူသော သဒ္ဒန္တရိတ်ကြောင့် ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်းက ပေးအပ်သည်ဟူမှတ်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ဆိုကား မြို့ရှိသောရဟန်းက ပေးရမည်ဟုဆို၏။ ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်းသည် မပေးလိုသော် မြို့ရှိသောရဟန်းကိုမြှင်အောင်အားအပ်နှံလိုလျှင် အပ်နှံရမည်။ မအပ်နှံမီ မြို့ရှိသောရဟန်းသည် အရပ်တစ်ပါးသို့ ပြေးသွားလိုသော်လည်း ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်းအား ရှေးဦးစွာက မြို့ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုမသိ၍ ရဟန်းခံခဲ့သောအရာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နောက်မှအာမခံသောအရာမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ဘဏ္ဍာစားမထိုက်။ မြို့ရှိသောရဟန်းသည်ကား ဆပ်ပေးခြင်း၌ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင် နေရမည်။ အကယ်၍ မပေးလိုပြီဟူ ဝန်ချလိုက်အံ့၊ မြှင်ကလည်း ငါ၏ဥစ္စာကို ရလတ္တံ့၊မဟုတ်ပြီဟူ ဝန်ချလိုက်အံ့၊မြို့ရှိသောရဟန်းအား ဘဏ္ဍာကိုဒေါ့ဖိုးဖြတ်၍ အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

ကျဏာယိက ဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒါသဝတ္ထုကထာ

၉၇။ ကရမဏ္ဍနီတပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို ဒုတိယပါဏိဇက ပါဏကထာ၌ ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သတည်း။

တိရောရဋ္ဌံ၊မိမိတို့၏နိုင်ငံမှ တစ်ဖက်တစ်ပါးဖြစ်သော နိုင်ငံကို။ ဝိလောပံ၊ လုယက်တိုက်ဖျက်သာည်ကို။ ကတ္တာဝါ၊ပြု၍လည်းကောင်း။ ဥပလာပေတ္တာဝါ၊ ဥစ္စာရတနာပေးအံ့ဟု ဥစ္စာရတနာ၏ အနီးအပါး၌ ပြောဆို၍လည်းကောင်း။ (ဝါ)၊ ဥစ္စာရတနာပေးအံ့ဟု ချီးမြှောက်၍လည်းကောင်း။(ဝါ)၊ ဥစ္စာရတနာပေးအံ့ဟု ဖြားယောင်း၍လည်းကောင်း။ တိရောရဋ္ဌတောဟု။ ဘုဇိဿ မာနု သကာနိ၊ တော်လှန်ကုန်သောလူတို့ကို။ အာဟရန္တိ၊ ဆောင်ယူကြကုန်၏။ လုပ=အစ္ဆေဒနေ။ လုမ္ပတိ။(ဓာတုမာလာ)။

ဤသုံးပါးကုန်သော အနက်တို့တွင် ပထမအနက်ကို "ဥပလာပေယျဝါတိ တဿ ပတ္တံ ဝါ စီဝရံ ဝါ ဥဒ္ဒေသံ ဝါ ပရိပုစ္ဆံ ဝါ ဒဿာမီတိ ဥပလာပေ

တိ"ဟူသော ဘိက္ခုပါစိတ်ပါဠိတော်သမဏုဒ္ဒေသသိက္ခာပုဒ်(ဝိ၊၂၊၁၁၄)ပဒဘာဇနီလာစကားကိုထောက်ထား၍ ပေးသတည်း။"

ဒုတိယအနက်ကိုကား"ဥပလာပေယျာတိ သံဂဏ္ဌေယျ"ဟူသော ၎ပုဒ်အဖွင့်အဋ္ဌကထာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၄၀)စကားကို ထောက်ထား၍ ပေးသတည်း။ဤစကားဖြင့် သတ္ထဟာရက်ဝါဿ ပရိယေသေယျ-ဟူသောပြယုဂ်ဋ္ဌကဲ့သို့ လွန်၍သိအပ်သော အထူဋ္ဌအထိပ်သို့ ရောက်သော အနက်ဟုဆိုအပ်သော သိခါပတ္တိအနက်ကိုဖွင့်သတည်း။

တတိယအနက်ကား ဒုတိယအနက်ကိုထောက်၍ သိအပ်သော အဓိပ္ပါယ်နက်ဖ ည်း။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓဘိက္ခုပါတိမောက် သပ္ပါဏကဝဂ် ဒသမဖြစ်သော ကဏ္ဍကသိက္ခာပုဒ်နိဿယဋ္ဌီ"ဥပလာပေယျဝါ၊သင်္ကန်း သပိတ် ပရိက္ခရာပေးအံ့, ပါဠိအဋ္ဌကထာသင်အံ့ဟူ၍ ဖြားယောင်းငြားအံ့"ဟု အနက်ပေးတော်မူသတည်း။

ဥပလာပေတ္ဝာ-ုဒ်သည် ဥပရှေးရှိသော လပဓာတ်၊တ္ဝာပစ္စည်း စုရာဒိတော ဏေဏယသုံတ်ဖြင့် ဏေပစ္စည်း သက်ပြီးလျှင် လ-၏ အစိတ် အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု၍ ပြီးသဟည်း။ လပဓာတ် စုရာဒိ ဂိုဏ်းဖြစ်သည်ကို"လပ။ ဝိယတ္တိယံ ဝါစ ယံ။လာပေတိ။လာပေါ။လပနံ"ဟူသောဧတုမာလာ စုရာဒိဂိုဏ်း(၃၂၃) စကားဖြင့် သိအပ်၏။ဤသည်ကား ဥပလာပေတ္ဝာပုဒ်နက်,သဒ္ဒါနေ,အဓိပ္ပါယ်နောက်သားတို့အား မဓက်ရအောင်ပြသော စကားအစဉ်တည်း။

ဝေရူပါ ကရမရာနီတော ဒါသော ယေဟိ အာနီတော။တေသံ သန္တိကေ ဝသန္တော .ဝါ ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဒ္ဓါ ဝါ"ပုရိသေဟိ ရက္ခိယမာနော ဝါ ဒါသော နဟုဘေတပ္ပေါ။

ဇီဝိတဟေတုဝါ၊ စားရန်သောက်ရန် မဲ့၍ အသက်မွေးခြင်းတည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ အာရက္ခဟေတုဝါ၊ ဘေးဘယ ရောက်သည်ဖြစ်၍ စောင့်ရှောက်စေလိုသော အကြောင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ရညော ဝဏ္ဏဒါသိနံ ပုတ္တာ အမစ္စပုတ္တာသဒိသာ ကိဉ္စာပိ ဟောန္တိ။ တထာပိ ယသ္မာ ရညော ဝဏ္ဏဒါသိနံ ပုတ္တာအန္တောဇာတဒါသာယေဝ ဟောန္တိ။တသ္မာ တေပိန ပဗ္ဗာဇေတပ္ပာ-ဟု ပြန်လှန်၍ အနက်ပေး(တေပိ-ဌ် ပိ-သည် ဂရဟတ္ထ ဇောတကတည်း)။

ဘဋ္ဌိပုတ္တကဂဏ္ဌာဒီနံ၊ပိဿနိုးနဲတ်ကို ခစားကုန်သောသူအပေါင်း အစရှိသည်တို့၏။ဘဋ္ဌိပုတ္တာဂဏ္ဌောနံ့မ ကုမာရဘဘ္တိကဂဏ္ဌော။တေရသကဏ်ဋ္ဌီကာ ဘိက္ခုနီဝိဘင်း သံဃာဒိသိသ် ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်(၃၊၁၁၇)။ ။ကုမာရော တု ခန္ဒော သတ္တိခံရောဘဝေ (အဘိခံန်သံဂ္ဂကဖွဲ့လာ ပိဿနိုးပရိယာယ် ၁၇)။အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ပရမိဿာနဲတ်ကို ခစားကုန်သောသူအပေါင်းအစရှိသည်တို့ကို ယူရမည်ကို ဘိက္ခုနီဝိဘင်း သံဃာဒိသိသ် ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။

မဟာပစ္စရိယံ၊ဠ်။ကိဉ္စာပိ ဝုတ်တံ၊ ရှင့်။ပနံ တထာပိ၊လည်း။ကုရုန္ဒိယံ၌၊အာရုမိကံ ဒေမာတိ၊ ၍။ဂ ပ်ိယဝေါဟာဒံရုန၊ ဖြင့်။ကိဉ္စာပိဒေန်တိ၊ ရှင့်။ဧဝံသန္တေသုံပိ၊ လည်း။ယေနံ ကဲနံစိ ဝေါဟာရေန၊အာရုမိကံ ဒေမ-ဟူမသာဂဲပ်ိယဝေါဟာရ ဒါသံဒေမ-ဟူသော အကဲပ်ိယဝေါဟာရဟုဆိုအပ်သောအမှတ်မရှိသော ဝေါဟာရဖြင့်။ဒိန္နော၊ လှု။ဒါန်းအပ်သည်။ ဟောတု၊ဖြစ်လေစေ။ဧဝံ သတိပိ၊လည်း။ ဘုဇိဿဘာဝဿ၊ တော်လှန်သည်၏အဖြစ်ကို။အကုရုဏတော၊မပြုခြင်းကြောင့်။ နဲဝံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ရှင်ရဟန်းမပြုအပ်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ်တံ၊၏။

မဟာပစ္စရိယံ့ ကိဉ္စာပိ ဝုတ်တံ့။ပနံ့ တထာပိ-ကို ကုရုန္ဒိယံ့ ဝုတ်တံ့-၌ စပ်။ကဲပ်ိယဝေါဟာရေန ကိဉ္စာပ် ဒေန်တိ။ဧဝံ သန္တေသုံပိ-ကိုလည်း မဟာပစ္စရိတ်အဋ္ဌကထာလာစကားတွင် အာရုမိကေ ဒေမ-ဟူသောစကားကိုထုတ်ယူ၍ မဟာပစ္စရိယံ့ ဝုတ်တံ့ ဟူသောစကားနှင့်အတူ စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂကို ပြသောစကား ဖြစ်သောကြောင့်ပင်လျှင် ကုရုန္ဒယံ့ ဝုတ်တံ့-၌သာစပ်အပ်၏။ဒိန္နော ဟောတု၊ ဧဝံ သတိပိ-ကိုကား နဲဝံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-၌စပ် ဒါသံ၊ ကို။ မဒန္တိဝါ၊ ကုန်အံ့။ အာသ ဘိက္ခုနော၊ အား။ ။အတ္တနော၊ ၏။ဒါသော၊ သည်။ အတ္ထိ ဝါ၊ပကတိက ရှိမူလည်းရှိအံ့။ ဧဝံ သန္တေသု၊သော်။ ဘုဇိဿော၊ ကို။ ကတော၀၊ သော်သာလျှင်။ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ၏။

အတ္တနောဝါဿ-ကို အတ္တနော၀ါ·အာဿ-ဟုပုဒ်ဖြတ်။ဝါ-ကို အတ္ထိ-နှင့်ယှဉ်။ ဤသို့ဖြစ်မှ ရှေ့နောက်နှစ်ဝါကျ ဝိကပ်အနက်ရသတည်း။ အတ္တနော တာဿ ဟု အခြို့စာရှိသည်ကား မသင့်။ တေရသကဏ်ဋ္ဌီကာ၌ "အတ္တနဲဝါပိ၊ ကျွန်ဟု ဆိုအပ်သော မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ ဘုဇိဿ၊ကို။ကာတုံ၊ ၀့။ ၀ဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဒေသစာရိတ္တအားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ကျွန်မဟုတ်အောင်ပြုခြင်း၌ သင့်၏ဟူလို သတည်း။ တေရသကဏ်ဋ္ဌီကာ၌ပင် "ဒေဝဒါသီပုတ္တံ၊ နတ်ကျွန်မသားကို။(ဝါ) နတ်ကတော်သားကို။ (ဝါ) နတ်ဝင်မသားကို "ဟု အနဲက်ပေး။ အဋ္ဌကထာ၌

အဇာနန္တော၊ မိမိကျွန်၏အဖြစ်ကို မသိခဲ့သာရှင်လောင်း ပဥ္စင်းလောင်းသည်။ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ ဝါ၊ ရှင်ပြုပြီး၍လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပါဒေတ္ဝာဝါ၊ ပဉ္စင်းခံပြီး၍လည်းကောင်း။ ပစ္ဆာ၊ နောက်ကာလ၌။ ဇာနာတိ၊ မိမိကျွန်၏ အဖြစ်ကို သိအံ့ ဟု အနက်ပေး။ "အဇာနန္တော. ရှင်လောင်း ပဥ္စင်းလောင်း၏ ကျွန်၏ အဖြစ်ကိုမသိသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်"ဟု အနက်မပေးလင့်။ ထို့ကြောင့် လူမသာ စ အာတ္ထသာ-ဖြစ်၌သောစကားကို မိန့်သတည်း။

သခင်တို့ အစဉ်လိုက်လတ္တံ. ဖြစ်သောကြောင့် အသုဒ္ဓါကိရ ဇမ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဟု ကျွန်မသားရဟန်းအကြံဖြစ်သတည်း။ သခင်တို့ အစဉ်လိုက်လတ္တံ. ဖြစ်သောကြောင့် သစေ မံ တုမ္ဟေ အနုဇာနာထ၊ ပဗ္ဗဇ်ံ လဘာမိ ဟူသောစကားကို ကျွန်မသား ရဟန်း သနားစရာဆိုရာသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိ ဋ္ဌီကာ၌(၄၂၄)ဘုဇိဿံ ကာဟုမေဓ ဝန္ဒတိတိ သစေပဿန္တိ၊ အနုဇန္ဒိဿန္တိတိ ဝုတ္တံ ဆာပတ္တိ နတ္ထိ။ အသုဒ္ဓါ ကိရ မေတိပိ တံ သန္ဓာယေဝ ဝုဿန္တိ ဝဒန္တိဟုမိန့်အပ်၏။ အာပတ္တိ၊ ရဟန်း ပြုခြင်းကြောင့် သင့်သော အာပတ်သည်။ နတ္ထိ မရှိ။ အသုဒ္ဓါ ကိရ မေတိပိ၊ ဟူသော စကား ကိုလည်း။ တံ၊ ထိုအစဉ်လိုက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယေဝ၊ လျင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊၏။

ဒါသဝတ္ထုကထာနိဋ္ဌိတာ။

ကမ္မာရဘဏ္ဍုဝတ္ထာဒိကထာ

၉၈။ကမ္မာရဘဏ္ဍုပုဒ်ကွင်ကမ္မာရပုဒ်ကို "သုဇ္ဇော်ဟိ ကုဏ္ဍလာဒိ ကရောတိတိ ကမ္မာရော" ဟုဝစနတ္ထပြု၍ အဖဖြစ်သော ဇနပုန်းထိမ်သည်ရ၏။ ဤဥကား၊ ကမ္မာရသ အာစံ ပုတ္တော ကမ္မာရော ဟုဝစနတ္ထပြု၍ ရွာနှုန်းထိမ်သည်၏ သားကိုရ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဘဏ္ဍုပုဒ်ကို "မုဏ္ဍော်တိဘဏ္ဍု ဝ တိပရိဘာသိယတိတိ ဘဏ္ဍု" ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဦးပြည်းသော သူငယ်ရ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤနှစ်ပုဒ်ကို ဝိဒသသန ပရာဒ ကမ္မာရုည်းသမာသ် ဝစနတ္ထ ပြုအပ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ပြတော်မူခြင်းငှါ ကမ္မာရဘဏ္ဍု။တိ-အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ကမ္မာရော ရဇတသော်ဝ။ နိဒ္ဓမေ မလမဟ္ဟနော-ဟူသော ပြယုဂ်ဒ္ဒကား(ခု၊၁၄၈)ဥ်ကားဘဏ္ဍုသဒ္ဒါ မပါမရှိ၍ အဖသားမဟူ ဇနပုန်းထိမ်သည် သာမညရ၏။ အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏော်ဂိ (၅၀၆)ဥ်ကား သုဝဏ္ဏကာရော နာဒ်ဒိဒ္ဓမော၊ ဇနပုန်း

ထိမ်သည်။ ကမ္မာဒေါ့ လေဟက်ာရဒ်ကော။(၅၀၉)ပန်းပဲသည် ဤသို့ ကမ္မာရ သဒ္ဒါ ပန်းပဲသည် ဟော ဘုလာ၏၊ ကရ=ကဏ္ဍေ မာရော ကမ္မာဏ္ဍော(အဘိ ဓာနဒီပကာ ၅၀၉) မုဏ္ဍော တုဘက္ကာ၊ မုဏ္ဍိကော (အဘိဓာန်နရဝက်၃၂၁) မုဏ္ဍ=ခဏ္ဍန ဘုဝါဒိ၊ အ။ဘက္ကပရိဘာသနေ၊ ဥ သဂ်ာတ္ထေ ကော၊ မုဏ္ဍကော မုဏ္ဍိကောပျတြ အဘိဓာန်ဒီကာ(၃၂၁)မညတိ ဟိတာဟိတန္တိ မုဏ္ဍောဆိန္နကေသော (ကွာဒိမောဂ္ဂလာန်-၅၉)

ဘက္ကာကမ္မတ္ထာယ ဦးပြည်းသောရှင်လောင်း၏ အမှုဟူသော ဆံရိတ်ခြင်း အကျိုးငှါ တတြတသို့ သံဃ အပလောကေ တုန်္ဒိအာဒိဝစနေ။

သီမာပရိယာပန္နေ-၌ သီမာ ၏အရကား အဏုမ်ဥပစာရသိမ် တစ်ခုလုံးခြုံ၍ သမုတ်အပ်သော မဟာသိမ်တည်း။ ထို့ကြောင့် "ခဏ္ဍသီမာယံ ဝါ ဌတွာ နဒီသမုဒ္ဒါဒီနိ ဝါ ဂန္တွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့ ထိုစကား မှန်၏။ သီမာပရိယာပန္နေ-၌သီမာ-၏အရ မဟာသိမ်မဟုတ် လေသော် ခဏ္ဍသီမာယံ-ဟူသောစကားကို မမိန့်အပ်သည်ဖြစ်လေရာသတည်း။ ရှေးအခါက မဟာသိမ် အတွင်း၌သာလျှင် ခဏ္ဍသိမ်သမုတ်ရိုးဖြစ်သတည်း။ သက်သက်ခဏ္ဍသိမ်သမုတ်ရိုး မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် သီမာပရိယာပန္နေ ၌သီမာ-၏အရ မဟာသိမ်ဖြစ်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ဤသို့ သိရကလည်း အာရုံမ်ဂန္ထာ ဘိက္ခူသုပဇ္ဈဇီတော ဟော တိ-ဟူသော ပါဠိဘေဒ်စကား၌လည်း အာရုမ်၏အရအဏုမ်ဥပစာရသိမ်တစ်ခုလုံးခြုံ၍သမုတ်အပ်သော မဟာသိမ်ဟုသိအပ်၏။ ဤသို့ခြုံ၍သမုတ်အပ်သော မဟာသိမ်မဟုတ်။သက်သက်အာရုမ် ဥပစာရသိမ်တွင်း၌မူကား ဂါမ နိဂမ နဂရ နယ် ခေတ် အတွင်း၌ ရှိသမျှ ရဟန်းသံဃာတို့ကို သုတ်သင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသောကြောင့် ခဏ္ဍသိမ်၌ တည်၍လည်းကောင်း မြစ်သမုဒ္ဒရာအစရှိသည်တို့သို့သွား၍လည်းကောင်း ဘက္ကာ ကမ္မ-ကိုပြုရမည်။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊၁၁၂)၌ မူကား။ သီမာပရိယာပန္နေတိ ဗဒ္ဓသီမာယ သတိ တဒန္တောဂဓေ၊ အသတိ ဥပစာရသီမန္တောဂဓေတိအတ္ထော-ဟုဖွင့်အပ်၏။ထိုသို့ဖွင့်ခြင်းသည်။အပလောက နကမ်မံနာမ သီမဋ္ဌကသံဃံ သောဓေတွာ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒံ အာဟရိတွာ။ပ။တိက္ခတ္တုံ သာဓေတွာ ကတ္တဗ္ဗကမ်ံ-ဟူသော ပရိဝါအဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄၊၃၉)လာ စကားနှင့်ဆန့်ကျင်သတည်း။ ထိုစကား၏ ပရိဝါအဋ္ဌကထာစူဠဝါအဋ္ဌကထာ သမဏဂ္ဂဟကအဖွင့်တို့၌ ဥက္ခိတ်စသည်၌ သီမဋ္ဌကသံဃံ သောဓေတွာ-အစရှိသည်ဖြင့် လာရှိသကဲ့သို့ အပလောကနေကံသည်း ဤသို့ပင်ရည်တူလာရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော၊ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ စီဝရဘာဇန ကထာ ဝဏ္ဏနာ (၂၊၂၃)၌ အန္တောဝိဘာရေ သဗ္ဗသံဃမဇ္ဈေပိ ခဏ္ဍာသီမာယမ်ပိ သမ္မန်တုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဇေတ္ထ အန္တောဝိဟာရေတိဗဒ္ဓသီမာဝိဟာရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။နု ဟိ အဗဒ္ဓ

သီမဝိဟာရေ အပလောကနာဒိ စတုဗ္ဗိဓကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒုဗ္ဗိသောဓနတ္ထာဟု မိန့်အပ်၏။

ဤသို့ ထုတ်ပြအပ်ပြီးသော ပရိဝါအဋ္ဌကထာလာစကား ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာလာစကားတို့ကို တောက်ထား မြော်ရှုတော်မူ၍သာလျှင် ငါတို့၏ ကျေးဇူးရှင် ထိပ်ခေါင်တင် ဖြစ်တော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မတသန္တက ပစ္စည်းဘဏ္ဍာကို ဂိလာနုပဋ္ဌာက ရဟန်းတို့အား အပလောကနကံဖြင့် ပေးစေတော်မူသောအခါ စာသင်သားသေလွန်သော ရဟန်းတို့မှာ ပစ္စည်းဘဏ္ဍာ ဒေဝေါ်အသင့်သာ ရှိသည်နှင့် ကြွင်းကျန်ရှိရစ်သမျှ ပစ္စည်းဘဏ္ဍာတို့ကိုဖြေလွှတ်သိမ်တွင်းသို့ယူဆောင်စေပြီးလျှင် လေးပါးငါးပါး အစရှိသော သံဃာကို ခဏ္ဍသိမ်တွင်းသို့ သွားစေ၍ "ဤမေ မတ သန္တကေ တိဿသ္သ ဘိက္ခုနော ဒါနံ ရုစ္စတိ သံဃဿာ"ဟု အပလောကနကံဖြင့် ပေးစေတော်မူတိသတည်း။ ပစ္စည်းဘဏ္ဍာများ၍ ခဏ္ဍသိမ်တွင်းသို့ မယူမဆောင်နိုင်သော် "ဤမေ မတသန္တကံ"ဟု မဆိုမူ၍ "ဧတေ မတသန္တကေ"ဟု ဆိုရမည်။ သံဃံ ဘန္တေ-အစရှိသော နည်းသည် "အပလောကေတုံ ဘဏ္ဍုကမ္မာယ"ဟူ၍ ပါဠိတော်လာတိုင်း မိန့်အပ်သော မဟာအဋ္ဌကထာနည်းတည်း။ ဤ စ-အစရှိသောနည်းသည် ကား ခေါင်းရိတ်ခြင်း, သင်္ကန်းကိုဝတ်စေခြင်း, သရဏကုံပေးခြင်းဟူသော ရှင်ပြုခြင်း သုံးပါးရှိသည်အလျောက် ခေါင်းရိတ်ခြင်းသည်လည်း သမဏကရဏအဘွင်း၌ပါဝင်လေသောကြောင့် မိန့်အပ်သောနည်းဖြစ်သတည်း။ ဤ ဧတ္ထ စ-အစရှိသောနည်းဘင် ပဌမနည်းသည် မိမိနည်းနှင့်ပေါင်း၍ ပြခြင်းငှါ မဟာအဋ္ဌကထာလာတိုင်း မိန့်အပ်သောနည်းတည်း။ ဒုတိယနည်းသည်သာ မိမိနည်းတည်း။ တတိယနည်းသည် သမဏကရဏနှင့် ပဗ္ဗဇနသည် ပရိယာယ်ဖြစ်သောကြောင့် မိန့်အပ်သောနည်းတည်း။ စတုတ္ထနည်း, ပဉ္စမနည်းတို့သည် အလိုရှိမှ ရှင်ပြုသောကြောင့် အစဉ်အတိုင်း ဒုတိယ, တတိယနည်းအားလျော်စွာ မိန့်အပ်သောနည်းတို့တည်း။

ဧတ္ထ တေသ္မိံ သံဃံ အပလောကေတုံ ဘဏ္ဍုကမ္မာယာတိ ပါဠိအာဂတောဝစနေ။စသဒ္ဒါသည် အထဝါအနက်ဟောတည်း။ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတော, ရဋ္ဌပဗ္ဗာဇိတော-ဟူသောစာတုမာလာဒ်လာရှိသောစကားကိုထောက်၍ ပဗ္ဗာဇနံ-ဟုရှိသည်ကို ပဗ္ဗဇနံ-ဟုပြင်သတည်း။

သဘာဂဋ္ဌာနံ-ဟူသောကြောင့် ဝိသဘာဂဋ္ဌာနဖြစ်အံ့၊ သွားရှိမပန်ကြားဘဲမသိမ်ဆိုတည်ရှိ လည်းကောင်း, နဒီသမုဒ္ဒ- အစရှိသည်တို့သို့သွားရှိလည်းကောင်း ဘဏ္ဍုကမ္မကိုပြုရမည်။ ဝိသဘာဂ-ဟူသည် အလင်္ဃိတည်း။

သဘာဂဋ္ဌာနံ သစေ ဟောတိ။ ဧဝံ သတိစ . သစေ ပညာယတိ။ ဧဝံ သတိစ၊

တိ ံသံဝါ – သည်ဥပလက္ခဏ။ အနေကာဘိက္ခုသဟဿာဝါသော – ဟု မိန့်လတ္တံ့သည်ကို ရှုရ၍ တစ်ထောင်တိုင်အောင်ယူရမည်ကို သိအပ်၏။

ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ ဝိနာဝ– ဟု မိန့်သောကြောင့် ရှင်လောင်းကို စေလွှတ်၍ ပန်ကြားသော် ပန်ကြားခြင်းမပြောက်ဟု မှတ်ရန်ရှိသတည်း။

မဟာဝိဟာရော သစေ ဟောတိ။ အနေကာဘိက္ခုသဟဿာဝါ သော သစေ ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ ယသ္မာ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုက္ကရဘာဝေ ပဂေဝ။ တသ္မာ ခဏ္ဍသီမာယံ ဝါ။ပ။ ပဗ္ဗာဇေတွာပေ။ ဘဏ္ဍုကမ္မံ အာနေပုဆ္ဆိတွာပိ –အစရှိသောစကားဖြင့် ဘဏ္ဍုကံကို မပန်ကြားမူ၍သော်လည်း, ပန်ကြားသဖြင့် ခေါင်းမရိတ်မူ၍သော်လည်း, ထိုသို့သဘောရှိသောရှင်လောင်းကို သင်္ကန်းကို ဝတ်စေခြင်း, သရဏကုံပေးခြင်းတို့ဖြင့် နှင်ပြုစေခြင်းငှါ သင့်တုံသေး၏။ ဘဏ္ဍုကံကို ပန်ကြားသဖြင့် တပ်မံခေါင်းခိုတ်၍ သင်္ကန်းကို ဝတ်စေခြင်း သရဏကုံပေးခြင်းတို့ဖြင့် နှင်ပြုစေမူကား ဆိုရန်မရှိ ဟူလိုသတည်း။ ထိုစကား မှန်၏၊ အနာပုစ္ဆိတွာပိ–ဤ ပါသဒ္ဒါတည် သာမ္ဘာဝနာ ဧဇာတကတည်း။

အနာပုစ္ဆိတွာပိ၊ မပန်မကြားမူ၍သော်လည်း။ ပဗ္ဗာဇေတုံ၊ သင်္ကန်းကို ဝတ်စေခြင်း, သရဏကုံပေးခြင်းတို့ဖြင့် နှင်ပြုစေခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်တုံသေး၏။

၁၀၀။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ယတြ ယသ္မိံ ကုလေ၊ အကြင်အမျိုးဟု။ သော ဇောဂေါ၊ သည်။ ဥပဇ္ဈတိ၊ ၏။ တံ ကုလံ ဟသ္မိံ ကုလေ၊ ဟု။ ဒ္ဝိပဒစတုပ္ပဒံ၊ အခြေနှစ်ချောင်း အခြေလေးချောင်းရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော၊ သတ္တာဇဝတံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ နသဏတိ၊ ပျက်စီး၏။ (တစ်နည်းကား) ဒ္ဝိပဒစတုပ္ပဒံ၊ အခြေနှစ်ချောင်း အခြေလေးချောင်းရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ ကုလံ၊ သည်။ နသဏတိ၊ ၏။

ကာကေ ဥဋ္ဌာပေတိတိ ကဲ့သို့ဆိုပေကော–ဟုဝစနတ္ထပြုလေ။ ဥဋ္ဌာပေတိတိ –ခြင်္သ ဥပဓ္ဓ ခိုဓာတ်သည် ဥဋ္ဌာနအနက်ကို လွှန်၍ ကျီးတို့ကို ပျံသွားစေ၍ ရှေးဦးထားအပ်သောထမင်းကို စားခြင်းဟူသော သိခါပတ္တိအနက်ကို ဟောသတည်း ဟု ပြုလိုရကား ကာကုဋ္ဌေပကန္တိ–အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဥပုဗ္ဗံ ဒို-ခေတ် ဥဿန-ပြေးသွားစေခြင်းအနက်ဟော။ ဒို=ခီပနုဋ္ဌနေသူ။ ဒေ့တိ။ ဥဋ္ဌေတိ။ ခေတုမာလာ(၅၇)

၁၀၂။ ဗဟုဘာဝေန အယတိ ပဝတ္တတီတီ ဣတေဝ။ သုံးရက် လေးရက် ထက်အလွန် များစွာနေရခြင်းကိုရ၏။ ဣတံ တံရတိ အတိက္ကမတီတိ ဣတ္တာရော။ သုံးရက်,လေးရက်ခန့် အနည်းငယ်နေရခြင်းကို ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဣတ္တာရောတံ-အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ရွေးတ-၏ အစိတ် အ-ကိုချေ၍ တ-ကိုတ-သို့ကပ်။ ဣတ္တရသဒ္ဒါ လာမကတ္ထဝါစကော ပါဋိပဒိကော။ အဘိဓာန်ဋီကာ ဂိသေသ္ဝါဓိန၀ဂ်(၆၉၉) အဲ့ဒွင့်။ တစ်နည်း မှတ်အပ်၏။

၁၀၃။ သြဂဏေန-ဌ် သြသည် အဝသဒ္ဒါ၏ ကာရိယတည်း။ အဝသဒ္ဒါသည် ဟာနိ-အနက်ဟောတည်း။ဟာန် ဟူသည် များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့မှ ယုတ်လျော့ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် သြဂဏေနာတိ ပရိဟီနဂဏေန-ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။

အယံ အဇျတ္တော။ ။အဇ္ဈတ္တံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဟု မိန့်သောကြောင့် သီတင်းကြိုးရဟန်းသည် သီတင်းငယ်ရဟန်းအား လက်အုပ်ချီမြှောက်ကောင်းသည်ကို သိအပ်၏။ သီတင်းငယ်ရဟန်းသည် အဝန္ဒိယ-ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သောကြောင့် အန္ဓော ဂါမေဂါတိ အာဒီသု ယတ္ထ ပဋ္ဌအင်္ဂါနိ ဘူမိယံ ပတ်ဌာပေတွာ ဝန္ဒိတုံ နသက္ကာ ဟောတိ၊ တတ္ထ ဌိတာယ ဧဝ ကာယံ ပုရတော နာမေတွာ ဝန္ဒာမိ အယျာတိ အဥ္ဇလိ ပဂ္ဂယှ ဂန္တုံပိ ဝဋ္ဋတိ-ဟု ပါစိတ်-ဘိက္ခုနောဒါဒဝဂ်၊ သြဝါဒသိက္ခာ ဒုဗ္ဗိအဖွင့် တေရသကဏ်ဋီကာ (၃၄၃။) လာသည်နှင့်အညီ ခြေ, ပုဆစ်,တံတောင်ဆစ်,လက်, ဦးခေါင်းဟူ ဆိုအပ်ကုန်သော အင်္ဂါဝါးပါးတို့ကို မြေ၌တည်စေ၍ ဝတ်ချခြင်း ဟူသော ရိုခိုးခြင်းကို့မူကား သီတင်းကြိုးက သီတင်းငယ်ရဟန်းအား မပြုကောင်းချေ။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို သရဏဂုံယူဆည်ကိုဆိုထုတ် ဘိက္ခုနုံ ပါဒေ ဝန္ဒာပေတွာ-အဖွင့်၌ ဆာကျယ်ပြခဲ့ပြီး ရှိသတည်း။

စ၊အဖိုဘပါးကိုဆိုဦးအုံ့။ ဗြဟ္မာ တေသို့ နိဿယ မုတ္တကသာ အင်္ဂါနှံ ဒဿနဋ္ဌာ-နေ၊ဤနိဿယ မုတ္တကရဟန်း၏ အင်္ဂါတို့ကိုပြဆုဋ္ဌ်။အာဂဂတေသု၊ သော။ ဧဋ္ဌက ဆက္ကေသု၊တို့ဋ္ဌ်။ ဗဟုသုတောတိ၊ဤ၊အာဂတံ၊သော။ ယတ္တက်၊သော။ သုတံ၊ကို။ နိဿယမုတ္တကသာ၊သည်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊၏။

ပဠ္ဌ ကဆက္ကေသု ေတ္တယတ္တက် သုတံ အစရွိသေစကားကို ထောက်၍ပါဠိတော်၌ "ဝိတ္ထာရေန၊ဝိတ္ထာရဒ္ဒေသအားဖြင့်ဟူ၍သာ အနက်ပေး။ "ဝိတ္ထာရေန၊ ဉာဘတောဝိဘင်းနှင့်ဟူ အနက်ပေးမလင့်။ ဒဋ္ဌမာတိကာကို ရည်တော်မူ၍ သုတ္တသော ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူသတည်း။ ဘုရားရှင်သည် မိမိကိုယ်တိုင်ဟောတော်မူအပ်သော ဒဋ္ဌမာတိကာ,ဒဋ္ဌမာတိကာအဖွင့် အဋ္ဌကထာဟောင်းကို ရည်တော်မူ၍ အနုဗျဉ္ဇနသော-စကားကို ဟောတော်မူသတည်း။ ဒဋ္ဌမာတိကာ အဖွင့်ဘုရားဟော အဋ္ဌကထာဟောင်းရှိကြောင်းကိုဘား "သမ္မာ-သမ္မုဒ္ဒနေဝ တိက္ခုံ ပိဋ္ဌကာနံ အတ္ထဝဏ္ဏနာက္ကမေ ပိ ဘာသိတော" ဟူသော (သာရတ္ထဒီပနီ ၁၊ ၂၁။ အံ၊ ဋီ၊၁၊၁၀။သီ၊ဋီ။၁၊၁၅၊) လာ ဧကားဖြင့် သိအပ်၏။

ဤသာရတ္ထ ဒီပနီလာ စကားသည် သံယုတ်အဋ္ဌကထာ သဋာယတနဝဂ္ဂသံယုတ် အာသီဝိသဝဂ် ဆဋ္ဌသုတ်အဖွင့်(သံ၊ဋ္ဌ၊၃၊၉၃)လာ "ပကိဏ္ဏကကထံ ကဓေသိ" ဟူသော စကားနှင့်လည်းကောင်း၊ မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာ စကားနှင့်လည်းကောင်း၊သမ္မာသမ္မုဒ္ဒနေဝ ဟိ ဝိနယသုတ္တဝဘိဓမ္မာနံ ပကိဏ္ဏကဒေသနာ ဒိဝဒေသန ယော ပဋမံ အာဒ္ဓာ ဝိဘင်္ဂော။ သော ဧဝံ ပစ္ဆာ တာသ တာသ သံဝဏ္ဏနာ ဝသေန သံဂီတိကာရေဟိ သင်္ဂဟံ အာဒရောပိတော· ဟူသော မူလပဏ္ဏာသဋီကာ (၁၊၁၅)လာ စကားနှင့် လည်းကောင်း ညီညွတ်၏။

ပကိဏ္ဏက ကထာ·ဟူသည် မဟာအဋ္ဌကထာတည်း။ ဥဘယာနိ ဧဝါ ပန သာ။ ပါ။ အနုဗျဉ္ဇနသောတိ သဒ္ဗေဝပါယံ ပဘေဒါ မာတိကာဋ္ဌကထာယံ ဥဘတော ဓဟာတိတိ စ အာပတ္တိ ဇာနာတိတိ ပါဠေ အဝတ္ထာမာနေပိ ဣဒံ နာမ ကတ္ဝာ ဣဒံ အာပဇ္ဇတိတိ ဇာနာတိ စေ၊ ဝဋ္ဋတိတိစ လိခိတံ။ တဋ္ဌ ဧါ တတော ပုဗ္ဗေ ပါဠေ ပဂုဏော ကဓေတိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံပိ ဧသေနယောတိ ဝုတ္တံ။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိ(၄၂၅)။ နိဿယမုစ္စကဿဝ တ္တေသု ပဋ္ဌကဆက္ကေသု ပန ဥဘယာနိ ဧဝါ ပန။ ပ ။အနုဗျဉ္ဇနသောတိ တ္ထေ သဗ္ဗေဝပါစာယံ ပဘေဒါ မာတိကဋ္ဌကထာယံ ဥတာယံ ဥတော ဓေဝ-တိတိ တိသုပိ ဂဏ္ဌိပဒေသု ဝုတ္တံ။ အာပတ္တိ ဇာနာတိတိအာဒိသု စ ပါဠေ အဝတ္ထာမာနေပိ ဣဒံ နာမ ကတ္ဝာ ဣဒံ နာမ အာပဇ္ဇတိတိ ဇာနာတိ စေ၊ ဝဋ္ဋတိတိစ လိခိတံ။ (တေရသကဏ်ဋီကာ (၃၊ ၂၄၄)။ ဂဏ္ဌိသုံးစောင် ဆရာတို့၏ အလုံအားဖြင့် ပါဠိကို မရငြားလည်း၊ ဤအမည်ရှိသော အမှုကို ပြု၍ ဤအမည်ရှိသော အာပတ်သို့ ရောက်သည်ဟု သိသော် အပ်၏။ဤဂဏ္ဌိပုဒ် စကားသည် ဘ်ကွဲ့နောဝ်ဒကဝဂ် ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်အဋ္ဌကထာ (ဝိ၊၄၊၃၊ ၅၅) ၌ အသင်္ကောန္တေန တိဟိ ဇနေဟိ-အစရှိသောစကားနှင့်ဆန့်၏။နိဿယ မုစ္စနကဿ ဝစတ္တာသု ပဋ္ဌကဆက္ကေသု ပန ဥဘယာနိ ဧဝါ ပနဿ ပါတို့

မောဂ္ဂါနိုးပ။အနုဗျဉ်နသောတိတ္ထေသဗ္ဗောပိစာယံပဘေဒါမာတိုကာကထာယံ ဉာတာယံ ဉာတော ဟောတိ။အာပဘွံ့ ဇာနာတီတိ ဣဒဉ္စ အတ္တနာ ဉာတဉ္စာ-နေသုအာပတ္တာဒိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ နာ ဂဟေတဗ္ဗံ။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ ၂။၁၁၂။)

ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋ္ဌ် "မာတိကာဋ္ဌကထာယံ၊ မာတိကာအဋ္ဌကထာဋ္ဌ် လာသောအနုက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ပါဠေ၊ ဒုဗ္ဘာတိကာပါဋ္ဌသည်။ ။အဝတ္တမာနေပိ၊ နှုတ်တက်ရွှဲရသော့အား့ဖြင့် နှုတ်ဋ္ဌ် မဖြစ်ငြား့သော်လည်း။ ဟတော့၊ ထိုနိဿယမုစ္စကဏ်အဖြစ်အား့ဖြင့်နေသည့်ဂနုမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ဋ္ဌ်။ ပါဠေ၊ ဒုဗ္ဘာတိကာ့ပါဋ္ဌကို။ ပဂုဏော၊ နှုတ်သာက်ရွှဲ ရသောအား့ဖြင့် လေ့လာ့အပ်သည်ကို၊ ကံတော၊ သော်" ဟု အနုက်ပေး။

အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ပိ ဧသေဝနယော ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋ္ဌီကာဆရာ၏ အလိုအား့ဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ, နိဿရည်းဆရာတို့သည်လည်း အမြဲ ဉာတာဝိဘင်း ပါဋ္ဌိတော်ကို မရငြား့သော်လည်း ရှေ့းအဖို့က ရဖူး့မှု ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏အဖြစ်,နိဿရည်းဆရာ၏အဖြစ်ကို ထိုက်ကုန်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဇေတရဋ္ဌကထာဋ္ဌီကာ ဆရာသည် ပါဠေ့ အဝတ္တမာနေပိ –စကား့ကို ဂဏ္ဌိပုဒ်သုံးစောင် အလိုအား့ဖြင့် ဆိုသတည်း။ ပါစိတ် ဘိက္ခုနောဒါဒကဝဂ် ဩဝါဒသိက္ခာပုဒ်ဋ္ဌ် အာစရိယဝါဒကို့ပြသတည်း။ အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်သည်ဟု ဒေ့ပြစ် မကောင်သင့်။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌ် "ဉာတဉ္စာနေသု၊ သိသင့် သိထိုက်သော အရာတို့ဋ္ဌ် အာပတ္တာဒိံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏" ဟု အနုက်ပေး။ အဓိပ္ပါယ်ကား ဒုဗ္ဘာတိကာဋ္ဌ် လာသော အာပတ်ကို ရှည်၍ ဟောတော်မူ အပ်၏ ဟူလို သတည်း။

ကမ္မာရဘာဏ္ဍုဝဂ္ဂဋ္ဌာဒိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ရာဟုလဝတ္ထုကထာ

၁၀၅။ ဝေါ ဇမ္မုဒ္ဓဇာယာယဋ္ဌ် ဝေါ–ကိုပါဒေန့ဉ်စပ်။ ဓမ္မပါလဇာတ်သည် ဒသနိပါတ် ကိုးခုမြောက်သော ဇာတ်တည်း။ မန္ဒကိုန့ရီဇာတ်သည် ပကိဏ္ဏက နိပါက် နှစ်ခုမြောက်သော ဇာတ်တည်း။

အယံ ရာဟုလော ပိတုသန္တိကံ ယံ့ ဓနံ ဣစ္ဆတိ။တံ ဓနံ ဝဋ္ဋာနုဂတံ။

တတော၊ ထုံရှင်ပြုခြင်း, ရဟန်းခံခြင်း နှစ်ပါးတို့မှ။ (ပဋိက္ခိပိတ္တာဒ္ဒိ စပ်)။ မဟာမောဂ္ဂလာနတ္ထေရော မဟာမောဂ္ဂလာနတ္ထေရဿ၊၏။ကသေ ကေသာနံ၊ တို့ကို။ ဆိန္ဒိတ္တာ ဆိန္နနတော၊ ကြောင့်။ ကာသာယာနိ ကာသာယာနံ၊တို့ကို။ ဒတ္တာ ဒါနတော၊ ကြောင့်။ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ သရဏာနိ၊ တို့ကို။ ကိန္တာပိ အဒါသိ၊ ရှင့်။

"ကတ္တားကွဲဘိ၊ မတ္တရှိမှု၊ မိမိကတ္တား၊ သမ္မန်ထားခြင်း၊ ဖြစ်ခြင်းဟိတ်မှာ သက်တို့သာသည်။ တွာဒိပစ္စည်းသဘောတည်း။"

(ဘုရားကြီးနိယံ) ဟူသည် နှင့်အညီ ဇဝနပို့ အနုပ္ပာဒ်တို့ဘာ ဒုတိယဝါဒမနမေဝ ပဝတ္တတိ–ဦ့ ကဲ့သို့ အနက်ပေးသတည်း။

ဆရာအချို့တို့ကား ဆိန္ဒိတ္တာ, ဒတ္တာ အဒါသိ ကြိယာ သုံးချက်တို့သည် ကတ္တားမကဲ့၊ ထိုကြောင့် ဟိတဲအနက်မရသင့်ဟု နှလုံးပိုက်၍ သာရိပုတ္တော–ဟူသော ကတ္တားမရှိသင့်ဟု ဆိုကြကုန်၏။ဆင်္ခိတ္တာ, ဒတ္တာနှင့် အဒါသိ ကြိယာ ကတ္တားကဲ့သတည်း။ ထိုကြောင့် ဟိဟိအနက်မရသည် မဟုတ်၊ ရသည်ပင်။ သာရိပုတ္တော-ဟူသော ကတ္တားသည် မူကောင်းမှုမှန် ဖြစ်ကုန်သော ပေအာများတို့၌ ပင်နှံကြသတည်း။ ရှိကြသော အရာသည် မတနဟိ တံ့ သာရိပုတ္တ ရဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေဟိ ဟူသော စကားနှင့်ညီသတည်း။ သို့မရှိက အရှင်သာရိပုတ္တရာ သည် ဘုရားရှင် ဇာခိုင်းတော်မူသည်ကို ပြုရာ မကျဖသာကြောင့် မညီလေ။

သရဏာနိ အဒါသိ စကားဌ် သရဏာနိ ဒတ္တာ ဥပစ္စာယံ အဒါသိ ဟူသော-သိခါပတ္တ-အနက်ကို မှတ်အပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာအား အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန ဧကေန ဒုတိယေန သာမဏေရေ ဥပဋ္ဌာပေတုံ၊ယာဝတကေ ဝါ ပန ဥဿဟတိ ဩဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ၊ တာဝတကေ ဥပဋ္ဌာပေတုံဟု ဟောတော်မူအပ်လတ္တံ့ (ဝိ၊၃၊ ၁၁၆၊ ၇) ထိုစကားရပ်၌ ဥပဋ္ဌာပန ဟူသည် ဥပစ္စာယ်ဖြစ်၍ သာမဏေကို ဖြစ်စေခြင်းဘည်း ဟူသော သာမဏေကို ယူခြင်းတည်း။ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာနိဿယပဋိသဒ္ဓိကထာ၏ အခြားမဲ့ (၃၊ ၂၃၉)၌ပဋ္ဌက အင်္ဂုတ္တိရ် အဋ္ဌကထာလာတိုင်း ပဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတောတိ အာဒီသု နှ သာမဏေရော ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗောတိ ဥပစ္စာယေန ဟုဘွာ သာမဏေရော နှ ဂဟေတဗ္ဗော ဟုဝ်နဲ့အပ်၏။ သာမဏေကို မယူရသော် သာမဏေကို လုပ်ကျွေးရခြင်းငှာ မရ။ ထို့ကြောင့် ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ၊ ဝိလေခနံသိက္ခာပုဒ် အဖွင့် (ပိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၅၅)၌ သာမဏေရုပဋ္ဌာနံ ပစ္စသိသံတော ဖန ဝိနယမရုသာ သန္နိကော

ဥပဇ္ဈာ် ဂါဟာပေတွာ ဝတ္တပဋိပတ္တိသာဒိတုံ လဘတိ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤဥပဇ္ဈာန် သဒ္ဒါသည် မာတာပိတု ဥပဇ္ဈာန်၌ ကဲ့သို့ လုပ်ကျွေးခြင်း အနက်ကို ဟော ထတည်း။

ကုမာရဿ။ ပ။ အဒါသိ စကားသည် သာလျှင် ကသစ္ဆဒန, ကာသာယဝါန, သရဏဒါနသုံးပါးတို့၏ရှင်ပြုခြင်း ပဗ္ဗဇ္ဇကမ္မ ဖြစ်သည်နှင့်စာဒက ဆရာ၏ အာဘောဂကို ပြသောစကားဖြစ်သတည်း။ မဟာကဿပတ္ထရော– အစရှိသော စကားသည်ကား အာဘောဂကို ပြသောစကားမဟုတ်။ ထုဟုလာ ကို ရှင်ပြု၍ပြီးစ၌ အရှင်မဟာကဿပမထေရ်၏ ကိစ္စကိုပြခြင်းငှာ စကားစပ် လျဉ်း၍သာလျှင် မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "သရဏာနိ၊ တုံ့ကို။ ကိဠာပိ အဒါ သိ၊ ရှင့်။ သရဏာနိ၊ တို့ကို။ ဒဘ္ဘာ၊ ၍။ ဥပဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကိဠာပိ အဒါသိ၊ ရှင့်။ တောနိ တီ.ကို ကသစ္ဆဒန ကာသာယဒါနသရဏဒါနာနိ၊ တို့သည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇ ကမ္မာနိ၊ ရှင်ပြုခြင်းအမှုတို့သည်။။ ကိဠာပိ ဟော်တို့၊ ရှင့်။ ပန် တထာပိ၊ လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာစ၊ လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပဒါစ၊ လည်းကောင်း။ ဥပဇ္ဈာယမူလကာ၊ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသာလျှင် မူလရှိသည်။ ဟောတိ၊၏။အာစရိယ မူလကာ၊ ဆံရိတ်၍ သင်္ကန်းပေးသောဆရာ, ဆုံးမသောဆရာဟူသော မူလရှိ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဥပဇ္ဈာယောဝ၊ လျှင်။ တတ္ထ၊ တို့ရှင်ပြုရာ, ရဟန်း ခံရာ၌၊ ဣဿရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာစရိယောဝ၊ ဆံရိတ်၍ သင်္ကန်း ပေးသောဆရာ, ဆုံးမသောဆရာသည်။ ဣဿရော၊ သည်။ နု ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊သည်။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်းအထ ခေါ် အာယသ္မာ မောဂ္ဂလ္လာနော စေဝ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တာ စ ထုဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေသိတိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တွာ၊ ၍။အထ ခေါ် အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ထုဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေသိတိ ယော၊ ဟူ၍သာလျှင်။ဝုတ္တံ၊ ၏" ဟု အနက်ပေး။ (ဤတို့ ၌ ဝေ-ကျသတည်း။)

မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်မထေရ်ဆည် ဆံတို့ကို ရိတ်ဖြတ်၍ သင်္ကန်းတို့ကို ပေးပါ သည် မဟုတ်လော။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် သရဏကုံပေးပါသည် မဟုတ် လော။ ဤသုံးပါးကုန်သောအမှုတို့သည် ရှင်ပြုခြင်းအမှုတို့ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ် လော။ ဆုံသို့ဖြစ်ကုန်လျက်နှင့် အဘယ်ကြောင့် အထ ခေါ် အာယသ္မာ မောဂ္ဂလ္လာနော စေဝ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ထုဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေသိတိ–ဟု စဟာတော်မမူ မူ၍ အထ ခေါ် အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ထုဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေသိ–ဟူ၍သာ ဟောတော်မူအပ်သနည်းဟု စဒဒနာရန်ရှိသောကြောင့် အထ ခေါ် အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ထုဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေသိတိ–အစရှိ သောစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။

သရဏာနိ ဒတ္ဝာ ဥ၀ဇ္ဈာယံ·အဒါသိအနက်ဘဲ့ငိ် သရဏဒါန အနက်ရင်းသည် သာလျှင် စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂအနက်တည်း။ ဥပဇ္ဈာယဒါနအနက် ကိုကား အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် သရဏကုံပေးပြီးလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်ကိုလည်း ပေးသောကြောင့် အနက်ပေးသတည်း။ စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂ အနက်မဟုတ်။ ဥပဇ္ဈာယ်ကိုလည်း ပေးလေသောကြောင့်ပင် "ဥပဇ္ဈာယ မူလကာ ပဒ္ဓတိ"ဟူသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုခဲ့ပြသတည်း။ ဤသို့ မဟုတ်က မဆိုသင့်လေ။

ဒေါ်၊ ဤသို့။ ကုမာရော၊ ရာဟုလာ မင်းသားသည်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရှင်ပြုပြီး။ ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ကို့။ သုဘွာ၊ ဤ။ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေန ဟဒယေန ဥပ္ပန္နသံဝေဂ ဟဒယောဟုတ္ဝာ၊ဖြစ်သောတုန်လှုပ်ထိတ်လန့်သော နှလုံးရှိသည်ဖြစ်၍။(ဘိန္နေန သီသေန-ကဲ့သို့ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏတည်း)။ ဣမသ္မ ဝစနသ္မာ၏။ အနုန္တရံ၊ ၌။ အထ ခေါ သုခဒ္ဓါဒနော သက္ကောတိ။ အထ ခေါ သုဒ္ဓေါဒနော သက္ကော-ဤသို့အစရှိသော။ (ဣတိသည် အာဒိအနက်ဟောတည်း၊ ထိုဣတိဖြင့် ယေနံ ဘဂဝါ အစရှိသော စကားကိုယူလေ)၊ သင့်၊ အလုံးစုံသောစကားကို။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအုံ့။

ဥပ္ပန္နသံဝေဂေန ဟဒယေန-ကို ဝတ္တာဒ္ဗံ-၌ မစပ်လင့်၊ ပါဠိတော်လာ ဥပသင်္ကမိ, နိသီဒိ, အဝေါစ-ဟူကုန်သော ကြိယာသုံးပါးတို့၌ စပ်လေ။ အဓိပ္ပာယ်ကား ပါဠိတော်၌ အထ ခေါ။ပ။ ပဗ္ဗာဇေသိ·ဟူသော ဝါကျနှင့် အာဃ ခေါ သုခဒ္ဓါဒနော-အစရှိသော ဝါကျ၏ အလယ်အကြား၌ ဒေဝံ ကုမာ ဓရာ။ပ။ဟဒေ ဟနဟူသော ပါဌ်ကြင်းသတည်း။ အနက်ဒေသနာလောအခါ ထိုပါဌ်ကြင်းကို ဆည့်စွက်၍ အနက်ယောဇနာဓလ ဟူလိုသတည်း။ ဤစကား နှင့်အလားတူ 'ယသ္မာ စ အဂ္ဂံ ဝဏ္ဏိဘံ။တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိဒတာ ပေါဓသာတိ ဂါထာဟု-စူဠဝါအဋ္ဌကထာ၊ ဧသနာသဒ္ဒန္တိကအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၎၊၅၈)၌ လာရှိ၏။ ထိုစကား၌ အနက်ပေးနုပုံကို ထိုခန္ဓကာ၌ပြလတ္တံ့။

ဥဇ္ဇုဘာဝရိယာဃ၊ဆွမ်းကိုရှာမှီးခြင်းအကျင့်ဖြင့်။ [ဥဆိဥဇ္ဇော။ ဥဇ္ဇောပရိယေသနံ။ဥဇ္ဇုတိ။ ဥစ္ဆာဝရိယာဃ။ ဤဟာဌ(ဓာတုမာလာ။၃၉။)] ပဗ္ဗဇ်တာဃ၊ ၏။ (ဝစနဿ်ဓပဲ)။ ယသ္မာ အပ္ပတိရူပံ။တသ္မာ စ ဗုဒ္ဓ နံ အာစိဏ္ဏံ ယသ္မာ ။ နံ ဖေဟာတိ တသ္မာစ။

ဒါဟုံ ကပ္ပတိ ဓေဝ။ အနဝဇ္ဇံ ဟောတိ စ-ဤစကားနှစ်ရပ်၏အကြောင်းကို ပြလိုသ့ဖြ မမ-အစရှိသောစကား ကို မိန့်သတည်း။

ကုလဝံသောပိ၊ အမျိုးအနွယ်သည်ဖေသာ်လည်း။ (ပိ-ကား-သမ္ဘာဝနာ)။ ပစ္စိ ဖွေ၊ပြုတ်ခဲ့ပြီး။။စက္ကဝတ္တိသီရိ၊သည်။ ကုဇောအတ္တိစ၊ အဘယ်မှာရှိလည်း ရှိတော့ အံ့နည်း။

စ–ဖြင့် အမျိုးအနွယ်မရှိခြင်းကို ဆည်းသတည်း။ ကုတော အစရှိသော စကားဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်းသမ္ဘာဝနာကာရကို ပြသတည်း။

ဤတော ဒုက္ခုပ္ပဇ္ဇနတော ပစ္ဆာ။။ ယတြ ဟိ နာမ အဟံ ပိ ယော နာမ။။ အဟံပိ၊ အကြင်အကျွန်ုပ် ဘုရားခမည်းတော်စဉ်လျက်လည်း။ ဗုဒ္ဓမာမကော၊ သည်။ ဓမ္မမာမကော၊သည်။ သံဃမာမကော၊ သည်။သမာနော၊ ဖြစ်ပါလျက်။ ယတြ-ဒ္ဒိ တြ-ပစ္စည်းကို လိုင်အနက်ဒ္ဒသက်။ (၄၅၉-သုတ်)။ ။ယမ္မာ ပဌမတ္ထော ယဝတ္ထဟိ နာမသာဝကောပိ။ (သဒ္ဒနီတိစတုပဒဝိဘာဂ) ဟိ-ကား အနက်မရှိ ပဒမပူရဏ။ ထိုကြောင့် သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် အင်္ဂကထာ၊ ဖြဟ္မသံယုတ်၊ စတုဋ္ဌသုတ် အဖွင့် (သံ ဋ္ဌ၊၁၊၁၉၁) ယတြ ဟိ နာမာတိ ယော-နာမ-ဟု ဟိ-သဒ္ဒါကို ဖျောက်၍ ဖွင့်သတည်း၊ အဘိဓာန်အဋ္ဌကထာဝဏ်ဒ္ဒီလည်း–

ဟိ ကာရဏော ဝိနသ္သသာဝ၊ ဓာရဏော ပဒပူရဏော(၁၁၉၇)-
ဟု မိန့်အပ်၏။

ဘစ်နည်းကား ဟေနဟိ-ကဲ့သို့ ယတြဟိ-နိပါတ်တည်း။ တေနဟိတိ ကာရဏတ္ထေ နိပါတော (မူလပဏ္ဏာသအင်္ဂကထာ၊သာလေယျသုတ်အဖွင့်(မ၊ဋ္ဌ၊၂၂၉)နာမ-သဒ္ဒါသည် ဂရုဟာ-အနက်ဒ္ဒဖြစ်သတည်း။ အဂ္ဂညုပ် ဘုရားခမည်း တော်စဉ်လျက် သည်းခံခြင်းဌာနတတ်နိုင်တုံသေး၏။ ဘစ်ပါးကုန်သောသူတို့ အဘယ်မှာ သည်းခံနိုင်ကုန်လိမ့်မည်နည်းဟု ကဲ့ရဲ့သတည်း။ သဒ္ဒနီတိ(သုတ္တမာလာ၊၃၀၅)၌ နာမ-သဒ္ဒါ ပသံသာ-အနက်ကိုဟောဆုံ၌ "ယတြဟိ နာမ သာဝကောပိ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော ဘဝိဿတိ" ဟူသောပြုပုဒ်ကို ထုတ်သတည်း။ ဘုရားမူကား ဆိုရန်မရှိဟု ချီးမွမ်းသဟည်း။ နာမသဒ္ဒါ ဂရုဟာ-အနက်ကိုဟောဆုံ၌ အတ္ထိ နာမ တုမ္ဟေ အာနန္ဒတ္ထေရေ ဘိက္ခု။ ဝိဟဒ္ဒိယမာနေ အင်္ဂု။ပေက္ခိဿထ။။ (အံ၊၂၊၁၇၀) ဟူသောပြုယုဒ်ကို ထုတ်သတည်း။ နာမသဒ္ဒါ ဂရုဟာ အနက်ကို ဟောဆုံ၌ "ယတြဟိနာမ အဟံပိ" ဟူသော ပြုယုဒ်ကိုလည်း ထုတ်သင့်ရာသေးသတည်း။ ဗကောဒြဟ္မာ ယတြဟိနာမ အနိစ္စံယေဝ သမာနံ နိစ္စန္တိ ဝက္ခတိ ဟူသော သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် ဒြဟ္မသံယုတ်စတုတ္ထသုတ် (သံ၊၁၊၁၄၅။)လာ ပြုယုဒ်ကိုလည်း ထုတ်သင့်သေးသတည်း။

သော ဆုဝေ ယတြဟိ နာမ အဟံပိ။ပေ။ ဝေဠုပံ ဒုက္ခံ မာအဟောသိတိ ယသ္မာ စိန္တေသိ ကိုဆု။ တသ္မာ သာဓု ဘဒန္တေ အယျာတိ ဤဒံ ဝစနံ အာဟာ။

ဤစကားရပ်တွင် အတ္တနော ပိယတရပုတ္တေ ၁။ ပဗ္ဗာဇိယမာနေ ဟူသော စကား၌ ဆတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော သားတော်ဘုရား၏။ (ပုတ္တေဋ္ဌစပ်) မယာ၊ သုဒ္ဓါဒနမင်းကြီးဟုဆိုသော ငါသည်။ (ပိယတရဋ္ဌစပ်) ပိယတရပုတ္တော၊ အထူးသဖြင့်ချစ်အပ်သောသားဟု ဆိုအပ်အော ရာဟုလာကို။ ပဗ္ဗာဇိယမာနေ၊ ရာဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေဟိ-ဟူ၍ ဘုရားသခင် အရှင်သာရိပုတ္တရာကို့စေ၍ ရှင်ပြုစေအပ်သည်။ သထိ၊ သော်။

ဤကား ပိယတရ ပုတ္တော ပဗ္ဗာဇိယမာနေ ဟုရှိသောပါဠိ၏ အနက်တည်း။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ကား အတ္တနော ပိယတရာ်တိ ဘဂဝန္တံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ပုတ္တောတိ ရာဟုလံ-ဟုမိန့်အပ်၏။ ဤသို့ မိန့်ခြင်းသည်ကား အတ္တနော ပိယတရပုတ္တော-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ရှိရင်းဖြစ်ပါသည်ကို"အတ္တနော၊မိမိဆိုအပ်သော ဘုရားသည်။(ပိယတရဋ္ဌစပ်)။ဝ်။။မိမိဟုဆိုအပ်သောဘုရား၏။ (ပုတ္တော်ဋ္ဌစပ်)ပိယတရပုတ္တော်ကို။ ပဗ္ဗာဇိယမာနေ၊ သည်။သတိ၊ရှိသော်"ဟု ပါဠိရှိတိုင်း အနက်ပေးကဘုရားသခင်သည် သားတော်ရာဟုလာကိုတကျာပေမအား ဖြင့် ချစ်သေးသတည်း·ဟုစကားကျ၍ ထိုပါဠိ မတော်ဟု နှုတ်ပိုက်သဖြင့် ပိယတရဋ္ဌ ယ-အာဂ္ဂရာကိုဖျောက်၍ အာ· အာဂ္ဂရာနှင့် ပိတာ-ဟုပြင်ဆ တည်း ဟု မှတ်ထင်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဆရာပြင်သောပါဠိ၌ "ပိတရာ၊အဖဖြစ်သော။အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော ဘုရားသခင်သည်။ (ဆဋ္ဌီကတ္တား) ။ပုတ္တော်၊ သားတော် ရာဟုလာကို။ ပဗ္ဗာဇိယမာနေ၊သည်၊သတိ၊ သော်"ဟု အနက်ပေး။

တစ်နည်းကား "အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော မြတ်စွာဘုရား၏။ပုတ္တော်သားတော်ရာဟုလာကို။ ပိတရာ၊ အဖဖြစ်သောမြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဗ္ဗာဇိယမာနေ၊သည်။သတိ၊သော်"ဟု အနက်ပေး။

ပဗ္ဗဇ်ိတ္ဝာပိ အာပုစ္ဆိတပ္ပဘဝ·ဟုဇ္ဇ-နှစ်လုံး တာဒ္ဒိဝဆဲ့နှင့် စာအမျှားရှိ၏ ပဗ္ဗဇိတာပိစာအာပုစ္ဆိတပ္ပဘဝ·ဟုဇတစ်လုံး,တာဒ္ဒိဝဆဲ့းကင်းလျက်အချို့ရှိ၏။ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အတိဒုရဇ္ဇ ဟောတိအစရှိသည်ဖြင့်ရှင်ပြုပြီးမှပန်ကြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကို အသိးအခြားနောက်၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့်ဇတလုံးတာဒ္ဒိ ဝဆဲ့ကင်းလျက်စာအချို့ရှိသော"ပဗ္ဗဇိတာပိအာပုစ္ဆိတပ္ပဘဝ"ပူသောပါဠိကိုသာအမှန်ဟုသိအပ်၏။ မိဘတို့ကို ပန်ကြားရမည်ဆိုသော် ပကတိလူဖြစ်ကုန်သော

၁။ အတ္တနော ပိယတရာ်တိ (ဝိမကီ၊ဋီ၊၂။၁၁၄။ဆဋ္ဌမ္ပ)

မိဘတို့ကိုသာပန်ကြားအပ်ကုန်သတည်း။ ရှင်ရဟန်းပြုပြီးကုန်သော မိဘတို့ကိုမူကား ပန်ကြားရမည် ရဟန်းနှင့် သာသနာထမ်းခြင်း ရည်တူလေသောကြောင့် မပန်ကြားအပ်ကုန်ဟု မှတ်ရမည်လောဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် ဤ "ဗွဇီတာပိ အာပုစ္ဆိတာဝ" ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ "ပဗ္ဗဇ်တာပိ၊ သာသနာတော်တွင်းသို့ ဝင်ကုန်၍ ရှင်ရဟန်းပြုကုန်ပြီးသော မိဘတို့ကိုလည်း။ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာဝ၊ ပန်ကြားအပ်ကုန်သာလျှင်တည်း။

ပဗ္ဗာဇေယျာထ၊ ကုန်လော့။ ဣတိဧဝံ၊ သို့။ သစေ ဝဒန္တိ၊ အံ့။ ဧဝံသန္တေသုသော်။ မယံ ဝိဇ္ဇမာတုံ တိ အာဒီနာ၊ ပြင့်။ မာတာပိတူဟိ၊ တို့သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ နိဿဋ္ဌံ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော ရှင်လောင်း ပဉ္စင်းလောင်းကို။ ရှေး ဝဲဂဟး သစေရှိ၍ ထည့်သတည်း၊ နောက်ဝဲကား ရှိရင်းတိုင်းတည်း။

ဝဒတိ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်သာ တဖွာဖွာဆိုအံ့။ တံ၊ ထိုသို့ ဆိုသော ရှင်လောင်း ပဉ္စင်းလောင်း လူဆိုးကို။ ဇီဝဿေဝ၊ မိမိအသက်, ရှင်လောင်း၏ အသက်ကိုသာလျှင်။ ရက္ခဏတ္ထာယ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ။ ပဗ္ဗဇေတုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။

ဇီဝဿေဝကို ပဟာဏိ, မဏိ, ပဝိသာမိ စကားသုံးရပ်ကိုင့်၍ ဆိုသကည်း။ ထို့ကြောင့် ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝိဟာရ, အာဏာမ, ဒဿနဋ္ဌာန ဂမန သုံးပါးတို့ကို ကန့်သတည်း။

မုဉ္ဇန်၊ လှတ်ခါနီးဖြစ်သော ရှင်လောင်း, ပဉ္စင်းလောင်းကို (ဝါ)။ လှတ်လတ်သော ရှင်လောင်း, ပဉ္စင်းလောင်းကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ရှင်ရဟန်းပြုတော့အံ့ လာခဲ့တော့ဟု ခေါ်ယူ၍။ ပဗ္ဗာဇေတုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ တည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ရှင်မှဟန်း မပြုရသော် သေတော့အံ့ဟူ၍ နှလုံး ပိုက်ပြီးလျှင် မြင့်လှစ္စာသော သစ်ပင်ထိပ်ဖျားမှ လှတ်ချတော့အံ့ဟု တက်၍ လက်ခြေတို့ကို လှတ်ခါနီး ဖြစ်သော ရှင်လောင်း, ပဉ္စင်းလောင်းကို မိဘတို့ကို မပန်ကြားမူ၍ ရှင်ရဟန်းပြုခြင်းငှာ အပ်သည်သာတည်း။ သံသယမရှိလင့်ဟူလို သတည်း။

မုစ္စန်-၌ အန္တပစ္စည်း ဝတ္တမာနေမာနန္တာသုံတ်၌ မာနန္တာ-ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂသုတ်ဖြင့် အနာဂတ်ကာလ၌သက်။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ (၃၇၁-ဂါထာ)၌ မာနန္တံဝတ္တမာနေနာ၊ ဂတေ ကသော သကေန္တိတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ကရဏသာမိ ဝိဘာဝဝယ်- ပြယုဂ်ကို ထုတ်သတည်း။

ဝဉ္ဇတိယေဝ-ဒ္ဒ ဧဝ-ဖြင့် မိဘတို့ကို မပန်မကြားရသောကြောင့် မအပ်လေထု ဟူသော လျဉ်းပါးခြင်းကို ပြသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ယတ္ထ ယတ္ထ သာသက်၊ တတ္ထ တတ္ထ ပဋိသေဓော ကာတဗ္ဗော[၁] ဟူသည်နှင့်အညီ လျဉ်းပါးဖွယ်ရှိမှ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့်မြစ်ရသတည်း။ ထို့ကြောင့်လျဉ်းပါးခြင်းကိုပြသတည်း။ထို့ကြောင့် အနုဋ္ဌီကာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်းအဖွင့် (အနုဋ္ဌီကာ၊ ၂၊၁၃၄)၌။ ပုနဝစနန္တိ ဣမိ-နာဝ ပုနရုတ္တိဒေါသာပတ္တိ ပဋိညာတိ ပရဿ အာသင်္ကာ ဒဿန္တော သာတ္ထ-ကမေဝိဒံ ပုနဝစနန္တိ ဧတံ အယုတ္တန္တိစေတိ အာဟာ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကား ဝယ် အာသင်္ကာ ဒဿန္တော ဟူသော စကားကို သာတ္ထကမေဝိဒံ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ ဝေသဒ္ဒါဖြင့် စောဒကဆရာ၏ လျဉ်းပါးခြင်း အာသင်္ကာ-ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ပြသောကြောင့် အနုဋ္ဌီကာဆရာ မိန့်တည်း။

အတိဒူရဉ္ဉေ ဟောတိ-အစရှိသော စကားသည်မူ မဟာအဋ္ဌကထာစကားတည်း။ ဤစကားတွင် အတိဒူရဉ္ဉေ ဟောတိ-ဟူသောစကားသည် သာမညဖြစ်သည်နှင့် ဝေးရုံသာမဟုတ်သေး၊ မဟာဂန္ထာရလည်း ဖြစ်ရမည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဘာဇေတ္ဝာပိ- အစရှိသော စကားကို အလေးပြုသောအားဖြင့်သာ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သတည်း။ သွား၍ ပန်ကြားအံ့ဟု နှလုံးပြု၍ ရှင်ပြုစေမူ ရှင်ပြုစေပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌သွား၍ ပန်ကြားသင့်ဖြစ်စေ၊ မပန်ကြား သည်ဖြစ်စေ အပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။ ကုရုန္ဒီစကားဖြင့် ဖွင့်ပြသတည်း။

ယတ္ထက-ပုဒ်ကို ယံ ပရိမာဏံ ဧတေသံ သာမဏေရာနန္တိ ယတ္ထကာ-ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရသကဲ့သို့ ယာဝတ္ထက-ပုဒ်ကိုလည်း ယာဝပရိမာဏံ ဧတေသံ သာမဏေရာနန္တိ ယာဝတ္ထကာ-ဟု ဝစနတ္ထပြုရသည်နှင့် ယာဝတ္ထက-ပုဒ်သည် ယတ္ထကပုဒ်၏ ဝေဝုစ်-ပရိယာယ်စကားလုယ်ဖြစ်သတည်းဟူ၍ ပြတော်မူခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ ဥဿ-ဟတိ-၌ ဥ-ပုဗ္ဗ သဟ-ဓာတ်၊ ဥ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်သည် စွမ်းနိုင်ခြင်းသတ္တိ အနက်ကိုထွန်းသောကြောင့် ဘူဝါဒိဂဏိက၊သဟဓာတ်သည် သဟ ပရိသဟနေ။ ပရိသဟန် ခန္တီ-ဟူ၍လာသော သည်းခံခြင်း ပရိသဟနခန္တီအနက်မှ တစ်ပါး သော စွမ်းနိုင်ခြင်း သတ္တိအနက်ကို ဟောသတည်းဟု ပြတော်မူခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ယာဝတ္ထကော၀ါ ပန ဥဿဟတိတိ-အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

၁။ သမ္မန္ဓစိန္တာ ဂဏ္ဌိသစ်၊ ၃၅၄-နှာ၊ ဇူ။၁၁၃၈။ဇူ၊ ၂၊၄၅၁-တို့၌ ဤပရိဘာသာပါရှိသည်။ ကိဉ္စိဝိသဒိသံ။ ပဿိတဗ္ဗံ။

ယာဝံပုဒ်နောင် ပဒိမာဏအနက်၌ ယဒန္ဠပပန္နာ နိပါတနာသီဖွဲ့နိုသုံတ်ဖြင့် တွက်ပစ္စည်းသက်၊ ထို့ကြောင့် တဒ္ဓိတ်ရူပသိဒ္ဓိ (အာလုတမ္မဟုလေသုတ်) ၌ တတာကိုယတေတတော ပရိမာဏတွေတွက်ဝန်၊ ပစ္စယာက်ပရိမာဏ မဿတိကိတ္တာဝံ။ ဝေယတ္တကံ၊ တတ္တကံ၊ တွေက်-ဟု မိန့်အပ်၏။ ရူပသိဒ္ဓိ၌ ယာကံတွက်ပုဒ် မလာမရှိငြားလည်း ဤပါဠိတော်, ဤအဋ္ဌကထာကိုဆောက်၍ ရူပသိဒ္ဓိ၌ ကိုယတေတတော-စကားကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ဆိုသတည်းဟုမှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ရူပသိဒ္ဓိ၌ ယာဝသဒ္ဒါကိုလည်း ထည့်၍ သိသင့်၏။ ယာဝသဒ္ဒါ၏ ပရိမာဏ-ဟူသော ပရိစ္ဆေဒအနက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကို။

ယာဝတာ တာဝံတာ ယာဝ၊ တာဝ ကိတ္တာဝတာ-တထာ။
တွေက်ဝတာ စ ကိ ဝေတိ၊ ပရိစ္ဆေဒတ္ထဝါစကာ-

ဟူသော အဘိဓာန် အဗျယဝင်္(၁၁၄၁)လာ စကားဖြင့် သိအပ်၏။ သဟဓာတ်သည် ဘူဝါဒိဂိုဏ်း၌ ပရိသဟန အနက်ကို ဟောသတည်း။ ဒိဝါဒိဂိုဏ်း၌မူကား သဟ သုဟသတ္တိယံ။ သယ္ဟတိ။ သုယ္ဟတိ ဟု ဓာတုမာလာ (၂၃၀)၌ လာရှိသည် အားလျော်စွာ ဥဟူသော ဥပသာရပုဒ် နှင့်ကင်းလျှိ သတ္တိအနက်ကို ဟောသတည်း။

ဏဟုလဝတ္ထု၊ကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သိက္ခာပဒ ဒဿကမ္မဝတ္ထု၊ကထာ

၁၀၇။ ပရိသက္ကတိ၌ သက္ကစာတ်သည် ဂတိအနက်ကိုဟောသတည်း။ ဤအရာ၌မူကား ပရိ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ် သည် လုံလုပြုခြင်း ပဂ္ဂဟမအနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် လုံလုပြုခြင်း ပရက္ကမ အနက်ကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် ပရိသက္ကတိတိ-အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဤဓ၊ ဤငါ၏ပရိဝုဏ် ငါ၏ကျောင်းသို့၊

ယတ္ထ ဝါ-စသည်၌ ပဌမယတ္ထဖြင့် ပရိဝုဏ်ကို စွဲသတည်း။ ဒုတိယယတ္ထ ဖြင့် ကျောင်းကို စွဲသတည်း။ ထို့ကြောင့် ယတ္ထသဒ္ဒါနှစ်ခုကို တစ်းပါင်းတည်း ပြုသဖြင့် မိန့်အပ်သော သံဝဏ္ဏနာစကားသာတတိယဟုတ္ထ-ဖြင့် ပရိဝုဏ်ကျောင်း အနက်နှစ်ခုကို စွဲအပ်၏။ ပရိဝုဏ်အနက်စွဲခိုက် ဝသတိ၌ စပ်။ ကျောင်းအနက်ကို စွဲခိုက် ပဝိသတ်၌ စပ်။

ပဋိက္ကမတိ-၌ ကမုခေါတ်သည် ပဒဝိကွေပအာနက်ကို ဟောသတည်း။ ဤအာနက်သည် ပဓာနအာနက်မျှသာတည်း။ ဤအာဏာ၌မူကား ပဝိသနအာနက်ကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် ပဋိက္ကမတိ-ကို ပဝိသတိ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ကမု-ပဒဝိကွေပေ။ပဒ ဝိကွေပေါ ပဒဿာ ဂမနံ။ ဣဒမ္မုန ဝေါဟာရ သိသမတ္တံ ဝစနံ၊ တဿာ နာဿ ကာယေ အဂ္ဂိဝါ၊ ဝိသံဝါ သတ္ထံဝါ ကမတိတိ အာဒိသု အပဒဝိကွေပတ္ထောပိ ဂဟေတဗ္ဗော-ဟူသော ခေတုမာလာ (၁၃၁)၌ မိန့်အပ်သောစကားကို ထောက်ထား၍ သိအပ်၏။ ခေတုမာလာ ဆရာသည် ထိုအနက်ကို "သတ္တံဝါ နကမတိ နံ ပဝိသသိ"ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မေတ္တာဘာဝနာ ဝိတ္ထာရကထာ(၁၊၃၀၇) စကားအစရှိသည်ကို ထောက်ထား၍ သိသတည်း။

အဘိက္ကမန္တိ၊ နောပဋိက္ကမန္တိ၊ ပဋိက္ကမန္တေ-ပြုရပ်တို့၌ ပဋိသဒ္ဒါသည် နိဝတ္တိ အနက်ကို ထုန်းသော်ကြောင့် "နောပဋိက္ကမန္တိ၊ နောက်သို့မဆုတ်ကုန်။ ပဋိက္ကမန္တေ၊ နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း၌"ဟု အနက်ပေးရသတည်း။

အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော နိဿရည်းဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏။ပရိဝေဏ၌၊ ကိုလည်းကောင်းဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ (၃၊၂၅၅)၌ ယတ္ထာဝါ ပဋိက္ကမတိတိဣမိနာ ပန ယံ အာစရိယဿ ဥပဇ္ဈာယဿဝါ ဝသနဋ္ဌာနံ ဥပဋ္ဌာနာဒိနိမိတ္တံ နိဗဒ္ဓံ ပဝိသတိ၊တံအာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဝုတ္တံ-ဟုမိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၁၁၆)၌လည်း အတ္တနောတိ ဟိဿယံ အာစရိယဿ ဥပဇ္ဈာယဿဝါတိအတ္ထော-ဟုမိန့်အပ်၏။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၂၊၃၆၂)၌လည်း အတ္တနောတိဝစနံ ဇေယ္ယ အာဝရဏံ ကဲ့ရော်၏၊ တေ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝိညာယတိ။ ကေစိ ပနေတ္ထ အတ္တနောတိ ဣဒံ ယဿ အာဝရဏံ ကရော်၏၊တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဂဟေတ္ဝာ တတ္ထ ဝိနိစ္ဆယံ ဝဒန္တိ။ ကေစိ ဥဘယထာပိ အတ္ထံ ဂဟေတ္ဝာ ဥဘယထာပိ အာဝရဏံ ကာဟပဏန္တိ ဝဒန္တိ။ ဝီမံသိတ္ဝာ ယဒေမတ္ထ ယုတ္တတရံ တံ ဂဟေတဗ္ဗံ-ဟုမိန့်အပ်၏။ ကေနစိဝါဒ,ကေစိဝါဒနှစ်ပါးသည် သဒ္ဒိဝိဟာရိကတပည့်, အန္တေဝါသိကတပည့် တို့နေစရာနေရာမရှိရာ သောကြောင့်လည်းကောင်း ကရဏာကင်းဆုတ်ကျသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သင့်မည်မထင်။

ဝဏ္ဏဂွန ဝါ၊ အဖို့အစုအားဖြင့် (ဝါ) ဝါအပိုင်းအခြားအားဖြင့် (ဝါ) ဝါ အစဉ်အားဖြင့်။

အဂ္ဂသဒ္ဒါသည် အာဒိကောဋ္ဌာသကောဋ္ဌိသု၊ ပုရတောဂုံ ဝရေ တိသု-ဟု အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထာ (၈၄၃)၌ မိန့်အပ်ကုန်သော အနက်တို့တွင် ကောဋ္ဌာသအနက်ကို ဟောသတည်း။ အဖို့အစုဟူသည် အပိုင်းအခြားတည်း။ ထို့ကြောင့် စုဋ္ဌဝါအဋ္ဌကထာ သေနာသနက္ခန္ဓက အဖွင့် (ဝိ၊၆၊၄၊၆၅) ၌ "သေယျဂ္ဂေနာတိ သေယျာပရိစ္ဆေဒေန" ဟုမိန့်အပ်၏။ တတိယအနက်သည် အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း။

"ပတ္တာသေနာသနဉ္စ၊ သာမဏေတို့အား ရောက်သောကျောင်းကို လည်းကောင်း"ဟုအနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဇေတရဿကဏ်ဋီကာ (၃၊၂၅၅)၌ ယတ္ထ ဝါ ဝသတိတိ ဣမိနာ သံဃိကံ ဝါ ဟောတု ပုဂ္ဂလိကံ ဝါ၊ တာဿ နိ-ဗန္ဓ ဝသနကသေနာသနံ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်အပ်၏။

သာမဏေရဿ၊ ၏။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကို။ အန္တော၊ တိုက်ခန်းအစရှိသည်တို့၏ အတွင်း၌။ နိက္ခိပတော်ပေါ်၊ ဆွမ်းမခံရအောင် သွင်းထားသော ရဟန်းအား လည်းကောင်း။ သဗ္ဗပယောဂေသုပေါ်၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို သုံးသပ်ခြင်း အစရှိကုန်သော အလုံးစုံကုန်သော လုံ့လတို့ကြောင့်လည်း။ ဒုက္ကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏ ဟုအနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌကထာ (၂၊၁၆၀)၌ ပတ္တစီဝရန္တိ ဇေတ္ထ သာမဏေရဿာတိ အဓိကာရတော လဗ္ဘတိ။ အန္တော နိက္ခိပတော ဩဝရကာဒီနံ အန္တော နိက္ခိပန္တဿ။ သဗ္ဗပယောဂေသူတိ ပတ္တစီဝရဿ အာ-မသနာဒိ သဗ္ဗပယောဂေသု-ဟု မိန့်အပ်၏။ သဗ္ဗပယောဂေသု-၌ ပိသဒ္ဒါ ကျေသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယအဋ္ဌကထာ (၂၅၁၊၈ဂါထာ)၌ သဗ္ဗ ပယောဂေသုပိ-ဟူ၍ ပိသဒ္ဒါနှင့်တကွ မိန့်အပ်၏။ အနာစာရဿပန-၌ ပန သဒ္ဒါ ဝိသေသတ္ထ ဇောတက။

ဒဏ္ဍကမ္မံ၊ ဤပရဝိုင်း၌ မနေလင့်' ဤကျောင်းသို့ မဝင်လင့်ဟု ပိတ်ပင် တားမြစ်ခြင်း အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော ဒဏ်အမှုကို။

ဒဏ္ဍေန္တိ ဝိနေန္တိ ဇေတေနာတိ ဒဏ္ဍော၊ သော ယေဝ ကာတမ္ဗတ္တာ ကမ္မန္တိ ဒဏ္ဍကမ္မံ။ အာဝရဏာဒိ။ ။ ဇေတရဿကဏ်ဋီကာ(၃၊၂၅၅)။ ။ ပါဠိထောင်၌ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဝရဏံ ကာတုံ"ဟု ဟောတော်မူသည် အားလျော်စွာ ဇေတရဿကဏ်ဋီကာ၌ အာဝရဏ်ဟု အာဒိသဒ္ဒါမပါဘဲ အဘိဓေ-ယျ ကြားသင့်လျက် ဤသို့ အဘိဓေယျ မကြားမူ၍ အာဝရဏာဒိ-ဟု အာဒိ သဒ္ဒါနှင့်တကွ အဘိဓေယျ ကြားသည်ကား သင်္ကိယနာတင် အရှင်မြတ် တို့သည် ဗုဒ္ဓမတညူ ဖြစ်တော်မူကုန်သည် အလျောက် ဥဒကဒါရုဝါလိကာ ဒီနံ-အစရှိသောစကားကို မိန့်တော်မူလတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုစကားကို မြော်ထောက်၍ အာဒိသဒ္ဒါနှင့်တကွ အဘိဓေယျ ကြားသတည်း။

ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာဝဂ္ဂမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ 'ဒဏ္ဍကမ္မန္တိ၊ ၍။ ကိုဥာပိ ဝုတ္တံ၊ ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ၊ သုတ်အဘိမ္မာ ဝိနည်းကို သင်္ဂါယနာတင်တော်မူကုန်သော အရှင်မဟာကဿပ အစရှိကုန် သော ဗုဒ္ဓမတညူမထေရ်တို့သည်။ အပရဏာနုရူပံ၊ အကြီးအငယ်ဖြစ်သော အပြစ်အားလျော်စွာ။ ဥဒကဒါရွဝါလိကာဒီနံ၊ တို့ကို။ အာဟာရူပနမ်ပို၊ ဆောင် စေခြင်းကိုလည်း။ (ပိဖြင့်အာဝဂ္ဂကိုပေါင်း) ကာတဗ္ဗန္တိ၊ ၍။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ တသ္မာ ဝဋ္ဋနတော၊ ကြောင့်။ တံ အာဟာရူပနမ်ပို၊ ကိုလည်း။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။

စူဠဝါအဋ္ဌကထာ သေနာသနက္ခန္ဓကအဖွင့် သလာကဘာဇကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄၊ ၁၀၀)၌ ဒဏ္ဍကမ္မံ ပန ဂါဠှံ ကာတဗ္ဗံ၊ သဋ္ဌိတော ပါ ပဏ္ဏာသတော ဝါ နပရိဟာပေတဗ္ဗံ-ဟု ဒဏ်အမှုအရေအတွက်နှင့် လာရှိသတည်း။ဤအရာ၌မူကား အပရာဓာနုရူပံ-ဟု ဓမ္မသင်္ဂါဟကမထေရ်မြတ်တို့ မိန့်တော်မူရကား အလာဘာ ယပရိသက္ကန-အစရှိသည်တို့ကို အလွန်အမင်းပြုသော် အပြစ်ကြီးသတည်း။ အတော်အသင့်သာပြုသော် အပြုစ်ငယ်သတည်း။ အပြစ်ကြီးက ခြောက်ဆယ် ငါးဆယ်အောက်ဒဏ် အမှုယုတ်စေသင့်၊ အပြစ်ငယ်က ခြောက်ဆယ်ငါးဆယ် အောက်ဒဏ် အမှုယုတ်စေရမည်။

သိက္ခာပဒ ဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အနာပုစ္ဆာ ဝရဏဝတ္ထုအာဒီကထာ

၁၀၈။ အဋ္ဌကထာ၌ နု ဘိက္ခဝေ ဥပဇ္ဈာယံ အနာပုစ္ဆာ-ဟု ဥပဇ္ဈာယ-၌ နိဂ္ဂဟီတန္တနှင့် စာအများရှိသည်ကား ပါဠိတော်လာ ဥပဇ္ဈာယာ ဂဝေသန္တိ။ ဥပဇ္ဈာယာ ဥဇ္ဈာယန္တိ။ နု ဘိက္ခဝေ ဥပဇ္ဈာယေဟူသော စကားတို့ကို မမြော်မထောက်ပဲ အဋ္ဌကထာလာ သစေ ဥပဇ္ဈယော ဒဏ္ဍကမ္မံ နု ကရောတိ-ဟူသောစကားကိုသာ မြော်ထောက်၍ စာပြင်ဆရာတို့ အလဲ့ပြင်ထားသော ကြောင့် ရှိသည်ဖြစ်လေရာသတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ကား ဇာတျာပေက္ခ—အား ဖြင့်သာ သစေ ဥဇ္ဈာယော ဒဏ္ဍကမ္မံ နု ကရောတိ—ဟူသောစကားကို မိန့် တော်မူသတည်း။ ဥပဇ္ဈာယော ဂဝေသတိ— အစရှိသည်ဖြင့်ပါဠိတော်၌ရှိသော ကြောင့် မိန့်တော်မူသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာလာစကားကိုသာ မြော်ထောက်၍ အလဲ့မပြင်သင့်။

အပဋ္ဌာလေန္တိ—၌ အပဟုဗ္ဗ လဋ္ဌ ဓာတ်စုရာဒိဂိဏ်း။ အပ—သည် ပုဇာ—အနှိက် ဟောတည်း။

နိဒ္ဒေသေ ဝဇ္ဇနေ ပဋိဘာ၊ ပဂတေ ဝါရကေပိ ဇ။
ပဒုဿနေစ ဂရဟာ။ စောရိကာ,ဒေါ သိယာ အပ။
(အဘိဓာန်အဗျယဝဂ်။ ၁၁၈၄)

ပဋိဘာ–ဟူသည် မိမိဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဆဗ္ဗဂ္ဂိယ ရဟန်းတို့ကို လုပ်ကျွေးခြင်းကို ပြုစေသောအားဖြင့် ပူဇော်ခြင်းတည်း။ ထိုကြောင့် အပသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို "ဥပဋ္ဌာနံကရကထ္ထိ" ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်သတည်း။ "ဥပဋ္ဌာနကရကထ္ထိ၊ လုပ်ကျွေးခြင်းကို ပြုစေခြင်းအကျိုးငှာ" ဟု အနက်ပေး။ လဋ္ဌဓာတ်သည် လဋ္ဌ "ဥပသေဝါယံ" ဟူသည်နှင့်အညီ မှီဝဲခြင်း ဥပသေဝါအနက် ဟောတည်း။ မှီဝဲခြင်းဟူသည် "ပတ္တံ ဒဿာမ စိဝရံဒဿာမ" ဟု နှုတ်ဖြင့် ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် မှီဝဲခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် သံဂဟ္ဘန္တိ-ဟု မိန့်သတည်း။ ပါဠိတော်၌ "အပလာဠေန္တိ၊ လုပ်ကျွေးခြင်းကို ပြုစေခြင်းဟုဆိုအပ်သော ပူဇော်ခြင်းကို ပြုစေခြင်းအကျိုးငှာ ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် မှီဝဲကုန်၏" ဟု အနက်ပေး။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌မူကား "ဥပလာဠနဝသေန သင်္ဂဟန္တိ" ဟု ဖွင့်၏။ "ဥပလာဠနဝသေန၊ ဖြားယောင်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်" ဟု အနက်ပေး။ ဥပလာဠနသဒ္ဒါသည် မှီဝဲခြင်းအနက်ကိုသာ ဟောသတည်း။ ဖြားယောင်းခြင်း အနက်ကိုမူကား မဟော။ ဥပလာပန သဒ္ဒါသည်သာ ဖြားယောင်းခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်း။ ဥပလာဠနဝသေန–သည် အမှန်မဟုတ်။ ဥပလာပနဝသေနသည်သာ အမှန်ဟုဆိုရမည်လည်း အပလာဠေန္တိ–ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗစကားနှင့် ဆန့်ကျင်လေရာသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၌ အပပုဗ္ဗ လဋ္ဌဓာတ်တည်း။ အပပုဗ္ဗ လပဓာတ်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီစကားသင့်အံ့မထင်ပေ။

ပရိသဘူတော၊ ပရိသတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော သာမဏေရဟန်းတို့ကို။ ဒုဿီလံ၊ကို။ နိဿယ၊ ၍။ ဝိဟရန္တေန၊သော။ တယာ၊ သည်။ နှာယိတုံ၊၍။ အာဂတေန၊သည်။ ဂုဏမက္ခနံ၊ကို။ ကတံဝိယ၊သို့။ ဒုဿီလဘာဝမက္ခနံ၊ သီလမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် လိမ်းကြံခြင်းကို။ ကတံ၊၏။ ဣတိ၊သို့။ ဝတ္ထုံ၊၍။ ဝဋ္ဋတိ၊၏။

သစေသော သယမေဝ–အစရှိသောစကား၌ သာမဏေဖြစ်အံ့၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကိုတောင်းသည်။ ရဟန်းဖြစ်အံ့ နိဿယည်းကိုတောင်းသည်ဟုမူတ်လေ။ တာ အာပတ္တိယော–၌ တာ–သည် ဝိစ္ဆာလောပတည်း။ တာ တာ အာပတ္တိယော။ ဟုအနက်ပေး[၁]။ ထိုစကားမှန်၏။ ဝိနည်းသင်္ဂြိဟ်၌ တာ တာ အာပတ္တိယော (၁၆၁)ဟု ဝိစ္ဆာနှင့်ရှိသတည်း။

၁။ နာနာအာပတ္တိ ယော။ (ဆဋ္ဌမူ)

တာဝဒေဝ၊ ထိုသတ်သောအခါ ခဲ့သောအခါ၌သာလျှင်။ သေနာသနဂ္ဂါဟော၀၊ ဝါစဉ်အားဖြင့်ရောက်ပြီးသော ကျောင်းကို ယူခြင်းသည်လည်းကောင်း။

ဝါစဉ်အားဖြင့် ယူအပ်ပြီးသော ကျောင်းနှင့်မဆိုင်ဟူလိုသတည်း။တေရသကဏ်ဋီကာ(၃၊၂၅၆)၌ သစေ ယာဝ တတိယံ ဝုစ္စမာနော နဿရမတိ။ သံဃံ အပလောကေတွာ နာသေတဗ္ဗော။ ပုန ပဗ္ဗဇ်ံ ယာစမာနောပိ အပလောကေတွာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ ဝဒန္တိ–ဟု ဆိုသောကြောင့် ပါဏာတိပါတ အစရှိသော အမှုကို အကြိမ်ကြိမ်အခါခံပြု၍ လျှို၀ှက်သောအားဖြင့် စာရှည်လေးမြင့်သရဏကုံမယူမူ၍နေသည်ပင်ဖြစ်စေ ပါဏာတိပါစာ အစရှိသော အမှုကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါပြု၍ လျှို၀ှက်သောအားဖြင့် တာရှည်လေးမြင့်သရဏကုံ မယူမူ၍နေသည်ပင်ဖြစ်စေ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့သိ၍ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မဆုံးမမီ ဝတ်မြဲရုံမြဲတိုင်းပင် သရဏကုံပေးရမည်။ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ဆုံးမပါလျက်နှင့် မကြဉ်မရှောင်နေမှသာလျှင် အသင့်ကိုဖျက်ဆီး၍ သရဏကုံပေးရမည်ဟု မူတ်အပ်၏။ တေရသကဏ် ဋီကာလာစကားကိုထောက်၍ အသင့်ကိုဖျက်ဆီးသည်ကို ရည်၍ နိဂ္ဂဟိုတဗ္ဗော-ဟု မိန့်သည်ကိုသိအပ်၏။ တေရသကဏ်ဋီကာလာ စကားသည် "ပုန သံဝရေ ဌာတုကာမော ဟောတိ။ လိင်္ဂနာသနာကိစ္စံ နတ္ထိ"ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့သော အဋ္ဌကထာလာစကားနှင့် ညီမျှ၏။ သဟသာ-ကို သံဝရေ၌စပ်။

ရဟန်းခံဏာ၌ ရဟန်းခံကမ္မဝါစာ မရွတ်ဖတ်မီ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးရသကဲ့သို့ ရှင်ပြုရာ၌လည်း သရဏကုံမပေးမီ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးရမည်ဟုဆို၏။ သရဏာနံ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ဥပဇ္ဈာယော ဒါတဗ္ဗော ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သောကြောင့် သရဏကုံပေးပြီးမှသာ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးရမည်ဟု အမှန်မှတ်လေ။ ဟိ ယသ္မာ ဥပသမ္ပဒ ကမ္မဝါစာ သဒိသံ။ တသ္မာ ဣဒ္ဓိန္တိ။ တသ္မာ ဣဒ္ဓိနတော ဘိက္ခုနံ ဝိယ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဣမိနာပိ ဒသသီလာနိ သမာဒိန္နာနေ၀ ကိဉ္စာပိ ဟောန္တိ။ဧ၀ံ သဇ္ဈတိပိ။

သမာဒိန္နာနေ၀၊ ဆောက်တည်အပ်ကုန်ပြီးသည်သာလျှင် ။(၀ါ)။ ဆောက်တည်အပ်ကုန်ရာကြကုန်သည်သာလျှင်။

ဟောန္တိ-ဟု ဗဟုဝုစ်နှင့် မိန့်သောကြောင့် ဧ၀ံသေန္တပိဋ္ဌ သို့ ဝိဘတ်ကို ဗဟုဝုစ်၌ သက်အပ်သည်ကိုသိအပ်၏။ သစေ ပုရိမိကာယ-အစရှိသော စကား၌ လိင်ထိုက်၍ ဝါပြတ်ပြီးသော သာမဏေသည် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် နှစ်ရက်နေမှစ၍ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေတိုင်အောင်ကုန်သော နေ့တို့တွင်

အမှတ်မရှိ တံခေနှေ့၌ သရဏာကုံယူ၍ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့၌ ပစ္စိမဝါသို့ ကပ်သည်ရှိသော် ပစ္စိမဝါ၌ဖြစ်သော ဝါဆိုသင်္ကန်းကို ရလတ္တံ့ဟူလို သတည်း။ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဍိကာ(၃၊၂၅၆)၌ ပစ္ဆိမိကဲဃ ဝဿာဝါသိကံ လစ္ဆတိတိ ပစ္ဆိမိကာဃ–အစရှိသောစကားကို ဆိုသတဲ့သည်း။ဝိမတိဝိနောဒနီ (၂၊ ၁၁၇)၌မူကား သရဏာဂုဟဏေန သဟ တဒဟေဝဿ ဝဿုပဂမနံမို့ ဒသေတိ–အစရှိသောစကားကို ဆို၏။ "တဒဟေ့ဝ၊ ထိုဝါဆိုလပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့ဟူသော ပုရိမဝါဆိုနေ့၌သာလျှင်" ဟု အနက်ပေး။ ဤမဟာဝါ အဋ္ဌကထာဥပေါသထက္ခန္ဓကအဖွင့်တွင် ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသက ရဟန်းမရှိသော် ဝါမဆိုသင့်ကြောင်းကို ဖွင့်ရာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၃၄၂)၌ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့မှစ၍ ဝါခေါင်လပြည့်နေ့တိုင်အောင်သောနေ့ကို ပုရိမိက–ဟု မိန့်တော်မူသည့်အထူရှိသောကြောင့် တေရသကဏ်ဍိကာလာစကဲ့သာသင့်သတည်း။

ပစ္ဆိမိကဲဃ၊၌။ဥပ္ပန္နံ၊သော။ဝဿာဝါသိကံ၊ကို။လစ္ဆတို့၊ရလတ္တံ့။

သစေ ပစ္ဆိမိကာယ–အစရှိသော စကား၌ လိုင်ထိုက်၍ ဝါပြတ်ပြီးသော သာမဏေသည့် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် နှစ်ရက်နေ့မှစ၍ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင် ကုန်သောနေ့တို့တွင် အမှတ်မရှိတ်နေ့နေ့၌ သရဏာကုံယူအံ့။ဝါပြတ်လေသောကြောင့် ဝါဆိုသင်္ကန်းလာဘ်ကို ပန်ကြား၍ ပေးရမည်ဟူလို သတည်း။တေရသကဏ်ဍိကာကိုမှီးသဘည်း။ ဝိ၊တိဝိနောဒနီစကားသည် အဆိုမဖြောင့်စကားကောက်သတည်း။ ဝိမတိဝိမနောဒနီ(၂၊၁၁၇)၌ ပါဏာတိပါတံ၁ ဝေရမဏိအာဒိ၂သဗ္ဗသိလဘေဒဥ္စ။ပါဏာတိပါတံ၁ဝေရမဏိ–အစရှိသောအလုံးစုံသော သိလ၏ ပျက်စီးခြင်းသို့လည်းကောင်း။အဓိပ္ပါယ်ကား၊ ပါဏာတိပါတံ အမှုကိုပြုမိခဲ့သော် ပါဏာဘိပါတံ၁ဝေရမဏိသိလသာ ပျက်သည်မဟုတ်။စင်စစ်မူကား အလုံးစုံသော သိလပျက်သကဲ့သို့ သေဟုမသိမူ၍ သောက်သော သာမဏေအား အလုံးစုံသောသိလမပျက်ဟူလိုသတဲ့သည်း။

အကုသလံ ပန-အစရှိသော စကားကို သေမှန်းမသိ၍ သောက်ထု၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ သုံးပါးလုံးနှင့် ဆက်ဆံလေသောကြောင့် ဆင်ခြင်ရန်ရှိသတည်း။ "အကုသလဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ သုဏာပါနဝေရမဏိသိလဘေဒေါစ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟု အနက်ပေး။

သာမဏေဆုနံ ။ပ။ ဝိသေသော-စကားသည် အဇာနိတ္ဝာ စကား၏ အခြားမဲ့၌ ရှိရမည်ထင်သတည်း။

သာမဏေသည် သေရည်သေရက်ဟု မသိမူ၍ သောက်လေသော် အာဘယ့်ကြောင့် သိလပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်သနည်း။ မသိမူ၍ သောက်လေသောကြောင့်ပင် သိလပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်ရာသည် မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် သာမဏေထုနံ အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။ (သာမဏေထုနံ-၌။ ဟိသဒ္ဒါကား လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌ ဂမျမာန ပါဠိသေသတည်း။)

ဟိ ယသ္မာ သာမဏေထုနံ မဇ္ဇပါနံ သစိတ္တက် ပါထုဇ်ကဝတ္ထု ဟောတိ။ တသ္မာ အဇာနန်တ္ဝာ ပိဝ့န္တော သီလဘေဒံ န အာပဇ္ဇတိတိ ယောဇနာ။

ဤသာမဏေထုနံ အစရှိသော စကားကို ဧကပဿဒဿန နယ-တစ်ဖက်ပြုနည်းအားဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေးပိဝန္တော်သာ ပါစိတ္တိယံ-ဟူသော စကား၏ အခြားမဲ့၌ ဘိက္ခုံနှင့် မဇ္ဇပါနံ အစိတ္တက် ပါစိတ္တိယဝတ္ထု-ဟူသော အကြောင်းစကားကို သိအပ်၏။ ဤသို့ သိအပ်လျက်နှင့် ထို အကြောင်း စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာသည် မိန့်တော်မမူဘဲ ဧကပဿဒဿန နည်းဖြင့် ဤအရာ၌ ပြတော်မူသည်ကား ပါစိတ်အဋ္ဌကထာသုရာပါန သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌ အစိတ္တက်-ဟု တိုက်ရိုက်မိန့်တော်မူခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပြတော်မူသတည်း။

တစ်နည်းကဲ့သ ဘိက္ခုံနှံ။ပ။ ပါစိတ္တိယံ-ဟူသော စကားကို မိန့်တော်မမူသည်ကား သုရာပါနသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌ အစိတ္တက်-ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် မိန့်တော်မမူသတည်း။ကေပဿဒဿန-နည်းဖြင့်ပြသောကြောင့် မိန့်တော်မမူသည်မဟုတ်။

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ-အစရှိကုန်သော သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးတို့ ပျက်စီးကုန်သော် ဖျက်ဆီးအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော်ဟုမိန့်၏။ဤမှတစ်ပါးကုန်သော ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏိ- -အစရှိကုန်သော သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးတို့ ပျက်စီးကုန်သော် အသို့နည်း။ ထို့အတူပင်လော့ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် ယာနိ-ပန အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ပန-သဒ္ဒါသည် ဝိသေသတ္ထဇောတကတည်း။ ဤယာနိ ပန- အစရှိသော စကားသည် အယံ ဝိဓသသော-စကား၏အခြားမဲ့၌ ရှိရမည်ထင်သတည်း။ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ-ကို ကဏ္ဍကနာသနာယ-ဟုမိန့်သတည်း။

ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာရေတ္ဝာ အစွယံ ဒေသာပေတဗ္ဗော-၌ အပြစ်ကိုကြားစေပြီးလျှင် သရဏကုံပေးအပ်သည်ဟူလိုသတည်း။ အကြောင်းကား လိင်ကျပြီး

ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ လိင်ကျပြီးဖြစ်သောကြောင့်ကိုကား လိင်္ဂနာသနာယ နာသေတဗ္ဗော·ဟူသော နောက်စကားကိုသောက်ဆ၍ သိသတည်း။ ထိုစကား မှန်၏။ လိင်ကျပြီး မဟုတ်သော် အဘယ်မှာ လိင်္ဂနာသနာဖြင့် ဖျက်ဆီးရန် ရှိလေအံ့နည်း။လိင်ကျပြီးဖြစ်သောကြောင့်သာလျှင် လိင်္ဂနာသနာဖြင့် ဖျက်ဆီး ရသတည်း။ အဘယ်ကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဋ္ဌသည်း ဤနည်းကိုသာလျှင် သိအပ် သနည်း အကယ်၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက သာမဏေသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိက သာမဏေ ဖြစ်ခဲ့လေသော် ထိုသာမဏေကို လိင်္ဂနာသနာဖြင့် မဖျက်ဆီးထိုက်လေသော ကြောင့် ဤနည်းကိုသာလျှင် မသိအပ်သည်မဟုတ်လော့၊ သို့မသိအပ်လေက လည်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောဘိ·ဟူသောစကားကို မြတ်စွာဘုရား မဟောကြား တော်မူရာသည်မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသော်ကြောင့် သဿတုစ္ဆေဒါ နဉ္စိ အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

သုတ်သီလကွာန် ဗြဟ္မဇာလသုတ်လာ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါး ကုန်သော ဒိဋ္ဌိ တို့တွင် ခုနစ်ပါးကုန်သော ဒိဋ္ဌိတို့သည်သာလျှင် ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိတည်း။ ကြွင်းငါး ဆယ့်ငါးပါးကုန်သော သဿတဒိဋ္ဌိတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် သုတ်သီလကွန်အဋ္ဌ ကထာဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့်(ဒီ ဋ္ဌ ၁၊၁၁၂)၌ တွေ့ဝေတာ သဗ္ဗာပိ ဒ္ဒါသဋ္ဌိဒိ ဋ္ဌိယောကထိတာဟောန္တိ ၊ယာသံသတ္တော့ဥစ္ဆေဒိဋ္ဌိယော၊ သေသာသဿတဒိဋ္ဌိ ယော·ဟုမိန့်အပ်၏။ သုတ်သီလကွန်ပါဠိတော် သာမညဖလသုတ်လာအကိရိယဒိဋ္ဌ-အဟေတုကဒိဋ္ဌိ နတ္ထိကဒိဋ္ဌတို့သည် အစဉ်အတိုင်း သဿတဝါဒ အဓိစ္စသမုပ္ပတ္တိက ဝါဒ ဥစ္ဆေဒဝါဒတို့၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်ကို သုတ်သီလကွန်ဋီကာ ဗြဟ္မဇာလ သုတ်(ဒီဋ္ဌ၁၊၁၇၇)အဖွင့်လာ အကိရိယဝါဒေါ တာဝ ဝဇ္ဈော ကူဋဋ္ဌောတိ အာဒိနာ ကိရိယာကာဝဒိပနတော သဿတဝါဒေ အန္တောဂတေ တထာသတ္တိ မေကဲ့သယာတိ အာဒိနယပ္ပဝတ္တာ ပကုဒ္ဓဝါဒေါနဲ့ထို့ ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော သတ္တာနံ သံကိလေသာယာတိ အာဒိဝစနတော အဟေတုကဝါဒေါ အဓိစ္စသ မုပ္ပန္နိကဝါဒေ အန္တောဂဓေါနတ္ထိ ပဋိသေဓလောကော်တိ အာဒိဝစနတော နတ္ထိကာဒေါဝါဒေါဥစ္ဆေဒဝါဒေ အန္တောဂတော-ဟူသောစကားဖြင့် သိအပ်၏။

ဧသေဝ နံယော-ကိုခွဲလိုရကား သဒစ အာစရိယာဒိဟိ-အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဒေသာပေတဗ္ဗော-၌ ရှေးဒေသာပေတဗ္ဗော၌ကဲ့သို့ အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်အပ် ၏။ဒေသနာပတဗ္ဗောတိ-၌ ဣတိ-ကား ပရိသမာပန အနုက်ရှိသတည်း။စ-ကား ဆော ဝါကျာရမ္ဘဇောတကော။တွေ့ ဇေသု ပါဏာတိပါတီဂဟာဒီသု။ ဘိက္ခူ နိ ဒုသကောစေတ္ထ-အစရှိသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူတိုင်း ဘိက္ခူနိမကို

သွားလာဖျက်စီးသောသူကို အပြစ်မှုစာရိသဒ္ဒါဖြင့် ယူအပ်လေခြင်းဓသင်္ဘ်လည်း ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ကံမူကားမထိုက်ပေ။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ တတိယသြပမ္မဝဂ် ဒုတိယအလဂဒ္ဒူပမသုတ်အဖွင့် (မ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၉)၌ တတ္ထ ပဋ္ဌာနန္တိရိယခမ္မာ ကမ္မန္တိဆုယိကာနာမ။ တထာ ဘိက္ခုနိဒ္ဒသက ကမ်ံ၊ တံ ပန မောက္ခဿာ အန္တရာယံ ကဆော်တိ၊ နု သဂ္ဂဿ-ဟု မိန့်အပ်၏။ မူလ-ပဏ္ဏာသဋီကာ (မ၊ ဋီ၊ ၂၊ ဂ၂)၌လည်း မောက္ခဿာ အန္တရာယံကရောတိ။ နု သဂ္ဂဿ မိစ္ဆာစာရလက္ခဏာဘာဝတော။ နု ဟိ ဘိက္ခုနိယာ ဓမ္မချက္ခိတာဘာဝေါ အတ္ထိ၊ ပါကဘိက ဘိက္ခုနိဝ်ဿနစေတံ ဝုတ္တံ။ အရိယာယ ပနပဝတ္တံ အပါယ သံဝတ္တနိယဓမဝ။ နန္ဒ မာဏာဓကာ ဓဝတ္ထ နိဒဿနံ။ ဥာဘိန္နံ သမာ-နစ္ဆန္ဒတာဝဓသန ဝါ အသဂ္ဂန္တရာယိကာဘာ။ မောဂ်ခ္ခန္တရာယိကတာ ပန မောက္ခတ္ထ ပဋိပတ္တိယာ ဝိဒူသနတော၊ အဘိဘဝိတ္ဘာ ပန ပဝတ္တိယံ သဂ္ဂန္တရာယိကတာပိ နသက္ကာ နိဝါရေတုမ်ိ-ဟု မိန့်အပ်၏။

အနာပုဏ္ဏဝဝရဏဝတ္ထုအာဒိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဏ္ဍကဝတ္ထုကထာ

၁၀၉။မောဋ္ဌိဂလ္လပုဒ်ကို အဝလဂ်ိန်ယသို့မို့ သြဋ္ဌိဂလ္လော-ဟု ဝစနတ္ထပြုအပ်၏။ (တံစီးအိုင်ရ၏) စန္ဒနိကာတု။ ဇဗ္ဗာဋ္ဌိသြဋ္ဌိဂဒ္ဒလ္လာစ။ ဂါမဒ္ဒါရမ်ိုကာသုယံ (အဘိဓာန်ပါဘာလင်္ဂ် (၆ဂ၄) အဝလဂ္ဂန်တို့ အသို့ သြဋ္ဌိဂလ္လော၊ လဂ္ဂသင်္ခေ။ အလော၊ ဋ္ဌတ်၊ အသီ၊ ဂလောပေါ၊ ဒ္ဒိတ္တာဒ္ဒ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ) သြဋ္ဌိဂလ္လော-ဝိဃာတိ မောဋ္ဌိဂလ္လော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဆူဖြိုးသောကိုယ်ရှိကုန်သော သာမဏေတို့ကို ရကုန်၏။ အစ မ-ကား အာဂုံတည်း။ တံစီးအိုင်သည် အမြုပ်တို့ဖြင့် ကျိုက်ကျိုက်ဆူသကဲ့သို့ သာမဏေတို့သည်လည်း အသားအသွေးတို့ဖြင့် ဆူဖြိုးကုန်သာတည်း။ ထို့ကြောင့်အဋ္ဌကထာ၌ မောဋ္ဌိဂလ္လေတိ ထူလသရီရေ-ဟု ဖွင့်သတည်း။

တစ်နည်းကား မောဋ္ဌိဝိယ ဂလန္တိတိ မောဋ္ဌိဂလ္လော-ဟုဝစနတ္ထပြု၍ ဥသျှောင်သည် ဦးခေါင်းကိုဖားသကဲ့သို့ဖြစ်သလို ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို အလွန်ခဲဘတ်စားတတ်ကုန်သော ဆူဖြိုးသောကိုယ်ရှိကုန်သော သာမဏေတို့ကို ရကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ မောဋ္ဌိဂလ္လေတိ ထူလသရီရေ-ဟုဖွင့်သတည်း။ လ-ကိုဒဒွဘော်ပြု။ ဝိနည်းပါဠိ အဋ္ဌကထာများစွာကုန်သောပေတို့၌ သြဋ္ဌဇ စတုတ္ထကွရော-ဘန္ဒုံ ဟတ္ထိ ဘရွှေ အသ ဘရွှေ-ဟုရှိ၏၊ ရှိသည်အလို အားဖြင့်"ဟတ္ထိသဒ္ဒါ ဘံဘက္ခံဇေသန္တိဟတ္ထိဘက္ခာ"ဟုဝစနတ္တပြုရန်ရှိသတည်း။

အဘိဓာန်စတုပ္ပဒဏ္ဍဝဂ် (၃၆၇)၌လည်းကောင်း သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ ဉာဏဝိဘင်းအဖွင့်။(အဘိ၊ဋ္ဌ၊၂၊၄၂၁)၌ကောင်း ဩဋ္ဌဗ ပဥ္စမက္ခရာ မသဝေတို့နှင့် ဟတ္ထိမေဏ္ဍ- ဟုရှိသတည်း။ အဘိဓာန်ဋီကာ၌-မဋိဘူသာယံဟတ္ထိ ။ မဏ္ဍယတိ ရက္ခတိတိ ဟတ္ထိမဏ္ဍော။ သော၀ဟတ္ထိမေဏ္ဍော။မိ-ဟိ သာယံ၀ါ၊ဥော။ ၂နိဂ္ဂဟိ- တာဂမောဟု ဖွင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤမှာလည်း ဟတ္ထိမေဏ္ဍော အာဿ မေဏ္ဍော-ပုဒ်သာ-အမှန်ဖြစ်လေသတည်း။ ဟတ္ထိ မေဏ္ဍော အာဿမေဏ္ဍောပုဒ် အနက် အသိခက်သည်နှင့်ဟတ္ထိ ဘဏ္ဍော အာဿဘဏ္ဍော-ပုဒ်အမှန်ဖြစ်ရာသတည်းဟု နှစ်လုံးပြု၍ နောက်သားတို့အမှား ပြင်ထားသည့်နှင့် ဤဝိနည်းပါဠို အဋ္ဌကထာပေတို့၌ ဟတ္ထိ ဘဏ္ဍော အာဿ ဘဏ္ဍော-ဟုယခုကာလအမှားရှိသည် ဖြစ်ရာသတည်း။

ပရေသံ၊ သူတစ်ပါးဟုဆိုအပ်ကုန်သော ယောကျ်ားတို့၏။ အင်္ဂဓာတံ၊ကို ။မုခေန၊ မိမိ၏ ခံတွင်းဖြင့်။ဂဟေတွာ၊ယူ၍။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ အသုစိ နာ၊သုဘ်ဖြင့်။မုခ၊ မိမိ၏ခံတွင်း၌။ အာသိတ္တာဿ။ သွန်းလောင်းတတ်သော

ဤနည်းအလိုအားဖြင့် အာသိတ္တာဿ၌ ကာရိုက်ပစ္စည်းမသက်ရ။ ဒုတိယ။ ထတိယအနက်တို့၌လည်း ထိုအတူပင်ကာရိုက် ပစ္စည်းမသက်ရ၊

ယဿ ပဏ္ဍကဿ၏။၀ါ။အား။ ပရိဋ္ဌာဟော၊ရာဂမီးဖြင့်ပူလောင်ခြင်းသည်။ ဝုပသမ္မတိ၊ငြိမ်း၏(ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာဆရာ၏အလိုတည်း)

ထိုစကားမှန်၏၊ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၁၁၈)"အာသိတ္တာဿာတိ မုခေ အာသိတ္တာဿ"ဟု မိန့်အပ်၏။ အာသိတ္တ၌ တပစ္စည်းကို ကတ္တားအနက်၌ သက်အပ်၏။ အကြောင်းကား၀ဟေတွာနှင့်အာသိတ္တာဿ၏ကတ္တားမကဲ့ ပဏ္ဍုတ်တည်းဟူသော ကတ္တားတူရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ဤနည်းအလိုအားဖြင့် အသုစိနာ-သည်ကရိုက်းဖြစ်လေသောကြောင့် လသ်းကောင်း မုခသည် အာခရ ဖြစ်လေသောကြောင့် လည်းကောင်း အာသိတ္တာဿ၌ ကံ-ဆိတ်သတည်း။

တစ်နည်းကား "ပရေသံ၊ တို့၏၊ အသုစိနာ၊ ဖြင့်။ မုခံ၊ မိမိ၏ခံတွင်းကို အာသိတ္တာဿ၊ သော"ဟုအနက်ပေး။ ထို့ကြောင့်ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ သေနာသန ၀ဂ် သပါဏကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ သိဠ္ဍေယျ ၀ါ သိဉ္စာပေယျ ၀ါတိတေနဥဒ ကေန သယံ ၀ါ သိဠ္ဍေယျ အညံ ၀ါ အာဏာပေတွာ သိဉ္စာပေယျ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤစကားကို ရှုတော်မူ၍ "ဥဒကံ၊ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ တိဏ်၀ါ၊ ကို လည်းကောင်း။ မတ္တိကံ၀ါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သိဠ္ဍေယျ၀ါ၊ မိမိမူလည်း

သွန်းငြားအံ့”ဟု ဆရာတော်ဦးဗုဒ်ပါတိမောက်နိသယဒ္ဒ အနက်ပေး တော်မူသတည်း။

တစ်နည်းကား “အသုစိနာ၊ ကို။ မုခေ၊ မိမိ၏ခံတွင်းဌ်။ အာသိတ္တာဃ၊ သော။” ထို့ကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်ဌ် သကဋဘာရမတ္တံ ဓေပိတိကံ ကေပယောဂေန ဥဒကေ ပက္ခိပတိ–ဟုမိန့်အပ်၏။ ဤစကားကို ရှုတော်မူ၍ “ထပါကကံ၊ သော။ ဥဒကံ၊ ကို။ တိကံဝါ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ မတ္တိကံဝါ၊ ဌ် လည်းကောင်း”–ဟု ဆရာတော် ဦးဗုဒ် ပါတိမောက် နိသဃဒ္ဒ အနက် ပေးတော်မူ၏။

တစ်နည်းကား “အသုစိနာ၊ ကို။ ပရေသံ၊ တို့ကို။ အာသိတ္တာဃ၊ သွန်း လောင်းစေတတ်သော” အာသိတ္တဃဌ် ကာရိုက်ပစ္စည်းကျေသတည်း။ အသုစိ နာကား ဓာတ်ကံတည်း။ ကံအနက်ဌ် တတိယာဝိဘတ်သက်။ ပရေသံကား ကဲ့ရိုက်ကံတည်း။ ကာရိုက်ကံကို ဒုတိယာ, တတိယာ, ဆဋ္ဌီဝိဘတ်တို့တွင် တစ်ခုခုသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိသည်ကို ပြု၍ထားရိုးတည်း။ ပုရိသော ပုရိသံ ဂါမံ ဂါမယတိ။ ပုရိဒသော ပုရိသေနဝါ။ ပုရိသော ပုရိသဿဝါ (ကာရက)။ ဤ စတုတ္ထအနက်သည် အတ္တနောမတိ အနက်တည်း။

ဝိမတိဝိနောဒနိဌ် ပဏ္ဏကဝတ္ထုသို့ အာသိတ္တဉသူယပက္ခပဏ္ဏကာ တယောပိ ပုရိသာ ပုရိသဘာဝ လိင်္ဂါဒိ ဝိမုတ္တာ–ဟု စာအများ ရှိ၏။ တယောပိ ပုရိသာ ပုရိသဘာဝ လိင်္ဂါဒိ အဝိ မုတ္တာ–ဟု ရှိရမည်။

တစ်နည်းကား ပုရိသဘာဝလိင်္ဂါဒိဝိမုတ္တာ–ရှိသည်ကို ပုရိသဘာဝ လိင်္ဂါဒိ အဝိမုတ္တာ–ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရမည်။ အသို့စာဌ် ပုရိသဘာဝ လိင်္ဂါဒိ ယုတ္တာ ဟုရှိသတည်း။ ဤသို့ရှိသည်ကား ယုတ္တတရတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိ (၄၂၉)ဌ် ပဉ္စသု နပုံသကပဏ္ဍကောပ အဘာဝကော။ ဣတရေ စတ္တာရော သဘာဝကာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဘာဝေါ ပန တေသံ ပဏ္ဍကော ဟောတိ။ ဧတေ စတ္တာရောပိ ကိရ ပုရိသာဝါတိ ဧကေ။ ဣတ္ထိပိ ပက္ခပဏ္ဍကိ ဟောတိတိ ဧကေ။ ဥပက္ကမေ ဂ်တေ ပဏ္ဍကဘာဝေါ အစသံ ဟောတိ; တသ္မာ ပဗ္ဗဇ်ံ န လဘတိ ယဒိ ပန ကဿစိ န ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ်ာ နံ ဝါရိတာတိ ဝိနိစ္ဆယံ ဝဒန္တိ–ဟုသော ဝဇီရဗုဒ္ဓိ စကားတွင် သဘာဝကာ ဟူသောစကားကို မိန့်အပ်၏။ ဤဝဇီရ ဗုဒ္ဓိ စကားတွင် ဥပက္ကမေ ကတေ–အစရှိသောစကားဌ် ကိလေသာ ပူလောင်သော ကြောင့် ဝေးစေကို ပယ်ထုတ်ခြင်း လုံ့လပယောဂကို ပြုအပ်ပြီးသည် ရှိသော် ကိလေသာအားကြီးမူ ပဏ္ဍက်၏ အဖြစ်သည်ဖြစ်၏။ ကိလေသာ အားမကြီးမူ အချို့သောသူ၏ ပဏ္ဍက်၏ အဖြစ်သည် မဖြစ်ဟု အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်အပ်၏၊

ထို့ဥပက္ကမေ အစရှိသော စကားနှစ်ရပ်ကို ကိလေသာ ပူလောင်၍ ဝေးစေကို ထုတ်ရလေသည်နှင့် ကေန္တအားဖြင့် ပဏ္ဍုတ် ဖြစ်လေသောကြောင့် ပညာရှိတို့ မှုတ်ဖွယ်မရှိ။

ဝိမတိဝိနောဒနီ (၂။၁၁၉)၌ ဗိဇေသု ပန အပနီတေသု အင်္ဂါတမ်ပို ဆုဂေန ကမ်မနိယံ နု ဟောတိ၊ ပုမဘာဝေါ ဝိဂစ္ဆတိ–ဟု မိန့်အပ်သောစကားသည် စတ္တာရော သဘာဝကာ–ဟူသော ဝဇီရဗုဒ္ဓိလာ စကားနှင့် ဆန့်ကျင်သတည်း။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိလာစကားသင့်မည်ထင်သတည်း။ ထို့ကြောင့် မူလဋီကာသုမေဓာကထာအဖွင့်(မူလဋီ၊၁၊၂၆)၌ "ပဏ္ဍကာတိ ဉာယလိင်္ဂံ ဝိရဟိတာ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားကို နပုံး ပဏ္ဍုတ်ကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။ နပုံးပဏ္ဍုတ်တို့သည် လိင်နှစ်ပါး ကင်းကုန်သည်ဟု ဆိုသဖြင့် ကြွင်းပဏ္ဍုတ် လေးပါးတို့သည် လိင်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန် သတည်း ဟုစကားကျ သတည်း။ စကားကျသော အတိုင်းပင် ပစ္စက္ခသိဒ္ဓတည်း။ ဤသို့ လိင်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် လိင်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပုမ္ဘောနှင့်လည်း တကွ ဖြစ်ကုန်သတည်း။ အဒဟာဘုက ပဋိသန္ဓိကဆာယံ ဟိ။ပ။ဝုတ္တာဟူသော တေရသကံဏ္ဍိကာ(၃၂၅၆)သာ စကားကိုရ၍ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ (၂၊၁၁၉)၌ အယဉ္စ ကိဉ္စာပိ သဟေတုကော-အစရှိသော စကားမသင့်သည်ကို သိအပ်၏။

အင်္ဂကထာ၌ ယဿ ဥပက္ကမေန ဗီဇာနိ အပနီတာနိ-ဟု မိန့်သောကြောင့် ကိလေသာ ပူလောင်သောကြောင့် ဝေးစေကို ထုတ်ခြင်း လုံ့လနှင့် ကင်း၍ အနာဇရောဂါကြောင့် ဝေးစေကို ထုတ်ခဲသော်လည်းကောင်း အနာရောဂါရောက်သဖြင့် ဝေးစေ အိမ်ပြတ်၍ ကြေကျသော်လည်းကောင်း၊ ဩပက္ကမိက ပဏ္ဍုတ်မဟုတ်ဟု မှတ်ချန်ရှိသတည်း။ ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တမေဝ လဘတိ။ ဥပသမ္ပဒါ ပန တဒါပိ နဝဋ္ဌတိ ဟု ဝိမာဝိဇနဒီ (၂၊၁၁၉)၌ဖွင့်၏။ အင်္ဂကထာ ရိပ်လည်းမထင် ဝဇီရဗုဒ္ဓိ,တရသကဏ် ဋီကာတို့၌လည်းမဖွင့်။ ရဟန်းခံခြင်းကိုလည်း ရမည်ထင် သတည်း။ တရသကံဏ်ဋီကာ၌ အာသိတ္တဥသူယပက္ခ ပဏ္ဍကာနဥ္စ၌ စဖြင့် ဩပက္ကမိက ပဏ္ဍုတ် နပုံးဆက ပဏ္ဍုတ် တို့ကိုဆည်းသဘည်း။ တနေဝ အဟေတုကပဋိသန္ဓိ နိဒ္ဒေသ(၃၊၂၅၆)စသည်၌ ကန်းသောသူနားပင်းသောသူ အစရှိသည်တို့သည်ပဋိသန္ဓေကန်း ပဋိသန္ဓေပင်းစသောသူ၊ပဝတ္တိကန်းပဝတ္တိပင်း စသောသူ နှစ်ပါးအပြား ရှိကုန် သကဲ့သို့ ပဏ္ဍုတ်၏ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ပဏ္ဍုက် ဖြစ်သောသူ ပဝတ္တိအားဖြင့် ပဏ္ဍုတ်ဖြစ်သောသူဟု နှစ်ပါးအပြား မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဇာတိသဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ မည်သွန်း ပြအပ်ဟူလိုသတည်း။

ပဏ္ဍကဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ထေယျသံဝါသက ဝတ္ထုကထာ

၁၁၀။ ထေယျသံဝါသက်ပုဒ်၌ အကျုံးဝင်သော သံဝါသပုဒ်တစိတ်ကို သံဝါ၊သော စ လိုက်ဖြ ဥဘယဖြသံဝါသောဟု ကေသိသ်ပြုပြီးမှ ထေယျသံဝါသကပုဒ်လုံးကို "ထေယျနသံဝါသော တေဿ ပုဂ္ဂလဿတိ ထေယျသံဝါသကော" ဟုဝစနတ္ထပြု။ ထို့ကြောင့် တယော ထေယျသံဝါသကာ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သတည်း။

တစ်နည်းကား ထေယျသံဝါသကပုဒ်၌ သံဝါသသဒ္ဒါသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း။ ထို့ကြောင့်သံဝါသသဒ္ဒါဖြင့် လိင်္ဂနှင့် ဥဘယကိုလည်း ယူအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် တယော ထေယျသံဝါသကာ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သတည်း။

ဤနည်းနှစ်ပါးတို့ အလိုအားဖြင့် ဥဘယထေနကသာ ဝတ္ထုလာရင်း ဖြစ်သော်လည်း ထေနကချင်းတူသောကြောင့် လိင်္ဂထေနက, သံဝါသထေနကနှစ်ပါးကိုလည်း ထည့်၍ဘုရားဟောသတည်းဟု ယူရန်ရှိသတည်း။

တစ်နည်းကား ပါဠိတော်၌ သာမံ ပတ္တစီဝရံ ပဋိယာဒေတ္ဝာ ကေသမမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အာရုမံ ဂန္ဒွာ ဘိက္ခူ။ အဘိဝါဒေတိ-ဟု လာရှိသတည်း။ ထိုစကားရပ်၌ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ-ဖြင့် လိင်္ဂထေနက-ကို ပြတော်မူသတည်း။ ဘိက္ခူ။ အဘိဝါဒေတိ ဖြင့် သံဝါသထေနကို ပြတော်မူသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ အဋ္ဌကထာနောက်၌ "ပဗ္ဗဇိတာလယံ ဒဿေတိ" ဟု မိန့်တော်မူအပ်ဇလတ္တံ့ သည်းအားလျော်စွာ ဤဘိက္ခူ။ အဘိ ဝါဒေတိ၌ ပဗ္ဗဇိတာလယံ ဒဿေတ္ဝာဘိက္ခူ။ အဘိဝါဒေတိ-ဟူသော အနက်ကို သိအပ်သတည်း။ "ပဗ္ဗဇိတာလယံ၊ ရဟန်းဖောင်ကို" ဟု အနက်ပေး။ ဤသို့ လိင်္ဂထေနက, သံဝါသထေနကကို ပြတော်မူသည် ရှိသော် ထေယျသံဝါသကော-ပုဒ်၌ လိင်္ဂသဒ္ဒါ ကျေသည်ကို သိအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ထေယျသံဝါသကော-ပုဒ်ဖြင့် ဥဘယထေနကကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူရင်းတည်း။ လိင်္ဂထေနကနှင့် သံဝါသထေနကသည် ဥဘယထေနက၌ အတွင်းဝင်လေသောကြောင့် တယောထေယျသံဝါသကာ-အစရှိသော စကားကို ဗုဒ္ဓမတည္ ဖြစ်တော်မူကုန်သည်နှင့် သင်္ဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်သတည်း။

ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ၊ ရှင်ပြု၍။ ဝါ။ ဦးပြည်းပြီးလျှင် သင်္ကန်းဝတ်၍။

ဤသယံ ပဗ္ဗဇိတ္ဘာ-အစရှိသော စကား၌ ဤသို့အလိုအလျောက် သက်နှံးဝတ်သော် လိင်္ဂဆေနက ဖြစ်သတည်းဟု သိလျက်နှင့် အလိုအလျောက် သက်နှံးဝတ်သောကြောင့်သာလျှင် လိင်္ဂထေနကဖြစ်သတည်း။ မသိ၍ဝတ်က လိင်္ဂထေနကမဖြစ်။ ထို့ကြောင့် "နာပိ သယံ ဇာနာတိ"(၃၀၁)ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့ ဤသို့ သိအပ်၏။ ယော ပန ဘိက္ခု၂ဟိ အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားကို ထောက်၍ ဤသို့ အနက်ပေးသတည်း။

ဂဏ္ဌေတိဝါ သာဒိယတိ ဝါ ပဋိဗာဟတိ ဝါ သန္ဒိဿတိ ဝါ-ဟုအနက်ပေး။ ဝါ သဒ္ဒါကား လုတ္တာနိဒ္ဒိဋ္ဌတည်း။ ယော ပန သယံ ပဗ္ဗဇိတ္ဘာ-အစရှိသော စကား၌ သိလျက်နှင့် အလိုအလျောက် သက်နှံးဝတ်၍ ဝဿဂဏန စသည်ကို ပြုသောကြောင့်သာလျှင် ဥသယထေနက ဖြစ်သတည်း။ မသိ၍ သက်နှံးဝတ်ပြီးလျှင် ဝဿဂဏန စသည်ကိုပြုသော် လိင်္ဂထေနကမဖြစ်။ သံဝါသထေနကသာဖြစ်ရာသတည်း။ ထို့ကြောင့် "နာပိ သယံ ဇာနာတိ"ဟု မိန့်လတ္တံ့။ ဥဘယထေနကကိုပြရာ အဋ္ဌကထာ စကားရပ်တွင် ဘိက္ခုဝဿနိ ဂဏ္ဌေတိ-ဟူသော စကားကို သာမဏေစစ်သည်သာလျှင် သံဝါသထေနက ဖြစ်သည် အလျောက် သံဝါသထေနက အရာ၌ မိန့်ဆိုအပ်ပြီးသော အတိုင်းသာလျှင် မိန့်ဆိုလိုက်သတည်း။ အလိုအလျောက် ရှင်ပြု၍ သာမဏေဝါကို ရေတွက်သော်လည်း ဥဘယ ထေနက-ဖြစ်သည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၁၂၂၀)၌ ဘိက္ခုဝဿာနိတိ ဣဒံ သံဝါသထေနကေ ဝုတ္တပါဌဝသေနဝုတ္တံ သဃမေဝ ပန ပဗ္ဗဇိတ္ဘာ သာမဏေရဝဿာနိ ဂဏှေန္တောပိ ဥဘယထေနကော-ဇေဟုမိန့်အပ်၏။ တေရသကဏ်ဍိကာ(၃၊၂၅၇)၌လည်းနှယထာဝုဏ်ဆုံဝန္ဒနံ သာယဒိတိတိ ယထာဝုဏ်ဘိက္ခူနံ ဝါသာမဏေရာနံဝါ ဝန္ဒနံ နသာဒိယတိ-ဟုမိန့်အပ်၏။ဝဇိရဗုဒ္ဓိ(၄၃၁)၌လည်းတိသု ပနထေယျသံဝါသကေသု သာမဏေရာလယံ ကရောန္တော လိင်္ဂထေနကော, ဥပသမ္ပန္နာလယံ ကရောန္တော သံဝါသထေနကော ဥဘယထေနကော-စ နှံ ဟိသာမဏေရသံဝါသော ဣဓ သံဝါသောနာမ။ တေနေဝအဋ္ဌကထာယံ ဘိက္ခုဝဿဂဏနာဒိကော ဟိသဒ္ဒေါပိ ကိရိယာဘေဒေါ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ သံဝါသောတိဝုတ္တန္တိ။ ယထာ ဝုဏ်ဆုံ ဝန္ဒနသာဒိယနာသန ပဋိဗာဟနာနံ သာမဏေရသံဝါသာမညတောနေဝါတိ အာစရိယော-ဟု မိန့်အပ်၏။

သာမဏေရသံဝါသောသည်။ ဣဓ-၌။ သံဝါသောနာမ၊မည်သည်။နှ ဟောတိ၊ သည်ကား။ နေဝ နှ ဒေ၊ မဟုတ်သည်သာတည်း။ဟောတိ ဒေ၊ဖြစ်သည်သာတည်း။ ဤဝဇိရဗုဒ္ဓိလာဝါဒ နှစ်ပါးတို့တွင် နောက်ဝါဒကိုငဲ့၍ ဝဇိရဗုဒ္ဓိ

စကားကို သာဓကဆောင်သတည်း။ ဤဋီကာသုံးဆောင်လာစကားသည်တံဒူရ ထောဝ အာဂစ္ဆန္ထံ ဒိသွာ သာမဏေရုစဒဟရာ စ အဗ္ဘဉ်္ဂစ္ဆန္တိ၊ဝတ္ထုံ ဒသေန္တိ·ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့သော အဋ္ဌကထာစကား၌ ညီညွတ်၏။ ထိုစကားမှန်၏အကယ်၍ သာမဏေရသံဝါသသည် သံဝါသမဟုတ်ခဲ့သော် သာမဏေရာဟူသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာမမိန့်တန်လေရာ။မိန့်လည်းမိန့်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ညီညွတ်သတည်း သယံ သာမဏေရော၀ သာမဏေရပဋိပါဋိယာ ကူဋ္ဌ၀ဿာနိ ၂ဂဏော်တွာ ဂဏ္ဍန္တော ထေယျသံဝါသကော နု ဟောတိဟူသော အဋ္ဌကထာစကား (၃၀၂)နှင့်လည်း ညီညွတ်၏။ ထိုစကားမှန်၏ ဤအဋ္ဌကထာစကဲ့သားဖြင့် သယံ အသာမဏေရောပိ သာမဏေရ ပဋိပါဋိယာ ဝဿာနိ ဂဏေတွာ ဂဏ္ဍန္တော ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ ဟူသော ပြန်ဖက် အဓိပ္ပာယ်ကို ပြတော်မူသတည်း။ ထိုကြောင့် ညီညွတ်သတည်း။

ယသ္မာ အနုပသမ္ပန္နော တသ္မာ, ယသ္မာ နု ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ တသ္မာ ဥပသမ္ပန္နော ယသ္မာ နာသေတဗ္ဗော၊ တသ္မာ ပုန ပဗ္ဗဇ်ံ ယာစန္တော ပိ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ယသ္မာ အာဒိယတ္တိ တသ္မာ, ယသ္မာ နာဓိ၀ါသေတဗ္ဗံ။ တသ္မာ, နု ၀ုစ္စတိ ဤသို့ ယသ္မာ အာဒိယတိ–စသည်ဖြင့် အနက်ပေးရမည်ကိုကား "ယာ၀ သော သုဒ္ဓမာနသော တိ ရာဇာယာဒိဟိ ဂဟိတလိင်္ဂတာယ သော သုဒ္ဓမာနသော ယာ၀ သံဝါသံ နဒဓိ၀ါသေတိတိ အတ္ထော"ဟူသော တေရသကဏ်ဏ် (၃၊ ၂၅၇) ဋီကာလာစကားကို မှီး၍သိအပ်သတည်း။

သစေ ပန သော ဘိက္ခုနံ သန္တိကံ–အာစရိယော ၀ိမတိ၀ိနောဒနီစကား (၂၊ ၁၂၀)၌ ရာဇာယ အစရိုသော အကြောင်းကြောင့် စင်ကြယ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သာမဏေအသွင်ကို ယူလေငြား သော်လည်း သာမဏေ၀ါကို ရေတွက်ခြင်း အစရှိသည်ကို ပြုသည်ရှိသော် ရှေးဦးစွာက ရဟန်းတို့ထံမှာရှင်ပြုခဲ့ရသည်မဟုတ် လေသောကြောင့် သံဝါသထေနက–သာဆိုသင့်သည် မဟုတ်။ ဥာဿထေနက ဆိုလိုလျှင် ဆိုရသေး၏–ဟု ပြခြင်းငှာ ဥာဿထေနကေ၁၀ါ–ဟူသောစကားကို ဆိုသတည်းဟု မှတ်လေ။

ဤသို့ဆိုလေ ငြားသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ "သံဝါသံ နာဓိ၀ါသေတိ။ ယာ၀"ဟု မိန့်တော်မူသော်ကြောင့် ဤအရာ၌ သံဝါသထေနကဲသာ လိုရင်းဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် ထိုစကားကို ဆိုသင့်မည်မထင်။ ယံ ပန ပရတော၁–အစရှိသော ၀ိမတိ၀ိနောဒနီ စကား၌ "ဘိက္ခုဟိ သံဂမ္မ သံဝါသာဓိ၀ါသန ၀သေန ဓုရနိက္ခေပံ သန္ဓာယ၀ုတ္တံ–ဟူသောစကားကိုလည်း"သဟ ဓုရနိက္ခေပေန အယ မွိထေယျသံဝါသကော၁"ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားရပ်၌ ကျော်ငြားသို့

ရောက်သည်ရှိသော်ကြားအံ့ဟု နှလုံးပိုက်သဖြင့် မိမိအလိုအလျောက် ရှင်ပြုပြီးလျှင် ကျောင်းသို့ သွားသောသူသည် ဝန်ချကာမျှ၌ သံဝါသထေနက မဖြစ်။ လိင်္ဂထေနကသာ ဖြစ်၍ လိင်္ဂထေနကကိုသာ လိုအပ်သောကြောင့် ဆိုသင့်မည် မထင်။ ဤအဏ္ဍ၌ ထုဇဘယ-အစရှိသော အကြောင်းကြောင့် စင်ကြယ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အသင့်ကိုယူသောအရာ ဖြစ်လေသောကြောင့် မကြားလိုပြီဟု ဝန်ချခါမျှ၌ လိင်္ဂထေနကမဖြစ်။ သာမဏေဝါကို ရေတွက်ခြင်း အစရှိသော အမှုကိုပြုမှ သံဝါသထေနက ဖြစ်သတည်း။သဟ ဓုရနိက္ခေပေန အယမ္ပိထေယျသံဝါသကော၀-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ မူကား ထုဇဘယ-အစရှိသော အကြောင်းမရှိဘဲ ကျောင်းသို့ ရောက်သော်ကြားအံ့ဟု နှလုံးပိုက်၍ အသင့်ကိုယူသောအရာ ဖြစ်လေသောကြောင့် ဝန်ချခါမျှ၌ လိင်္ဂထေနကဖြစ်သတည်း။ ဤသို့နှစ်ပါးကုန်သောအရာတို့၌ အထူးကိုမှတ်အပ်၏။

အထာပိ သာဒိယတိ။ အထာပိ ယာစတိ။ ဧဝံ သန္တေသုပိ လိင်္ဂံ အပ နေတ္ဘာ၀ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ဟု အနက်ပေး။ အပနေတ္ဘာ-၌ ဧ၀-ကား လုတ္တာနိဒ္ဒိဋ္ဌတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ "သစေ ပန ဝတ္တုံ သာဒိယတိ။ ပဗ္ဗဇိတာလယံ ဒယ်ိတိဟု မိန့်သောကြောင့် အာဂန္တုကဝတ်ကို သာယာသော် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းယောင်ဆောင်၍ ရဟန်းတို့၏ အနီးအပါး၌ နေသော် လည်းကောင်း ဇါရဟန်းဖြစ်သည်ဟု ရဟန်းတို့အား ပြောကြားသော် လည်းကောင်း သံဝါသထေနကဖြစ်၏ ဟူလိုသတည်း။ ဤ သစေ ပန ဝတ္တုံ သာဒိယတိ- အစရှိသော စကားကို ဆောက်၍လည်းကောင်း နောက်၌ မိန့်လတ္တံ့သော သာမဏေရာစ ဒဟရာစ အဋ္ဌာဂုဏ်ဆန်တိ ဝတ္တုံ ဒယေ်ဿန္တိ-ဟူသော စကားကိုဆောက်၍ လည်းကောင်း ရှေးဦးလာရှိသော ဘိက္ခု၀ဿ ဂဏနာ ဒိကော-ဟူသော စကားဖြင့် ဝန္ဒန, သာဒ်ယန, အာသန ပဋိဗာဟန ဥပေါသထ ပဝါရဏာဒိသန္နိဿန-တို့ကိုသာ ယူအပ်သည်မဟုတ်သေး၊ စင်စစ်မူကား ဘိက္ခု၀ဿာနိ ဂဏောတိ- အစရှိသောစကားကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့်သာလျှင် မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ဤဘိက္ခု၀ဿ ဂဏနာဒိကော- ဟူသော စကားကိုလည်း ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့်သာလျှင် မိန့်တော်မူသောကြောင့် ဝတ္တာသာဒိယန, ပဗ္ဗဇိတာလယဒယ်ိန, အဋ္ဌာဂုဏသာဒိယနတို့ကိုလည်း ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။ ပါဠိယမှိ အဋ္ဌတ္ဘာ- စကားကိုဆောက်၍ သံဃာအစဉ်၌ တည်သည်ကို လည်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

သဗ္ဗံ၊သော။ ပုဗ္ဗေ၌။ ဝုတ္တံ၊ တိုက်ရိုက်ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ၊သော။ ဝိမိ်၊ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ကျင့်အံ့။ ဤသို့အနက်ပေးက သစေ ပန ဝတ္တုံ။

။ပ။ ဒဿေတိ·စကားကို ဆိုကျိုးရှိသတည်း။ ဤသို့မဟုတ်က ပုနရွတ္တိဒေါသ ရောက်လေရာသတည်း။

ဤခ ပနေကစ္စော ဒုဿီကမ္မေ-အစရှိသောစကားကို ထောက်သဖြင့် မျှးသယံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဝိဟာရံဂန္ဆာ-ဟူသောစကား၌ ရဟန်းသာမဏေတို့ကို လှည့်စားလို၍ အလိုအလျောက် ရှင်ပြုသောကြောင့်သာလျှင် လိင်္ဂဿေနက ဖြစ်သတည်း။ လူတို့ကိုလှည့်စားလို၍ ရှင်ပြုက လိင်္ဂဿေနက မဖြစ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဂိဟီ ဟုတ္ဝာ-ဟု မိန့်ခဲ့သည်နှင့်အညီ သင်္ကန်းကိုခွတ်၍ လူထွက်ပြီးမှ အလိုအလျောက်သင်္ကန်း ဝတ်၍ လာလေသောကြောင့် ကာသာယာနိ အပနေတ္ဝာ-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ ဘိက္ခုဘာဝံ ပဋိဇာနိတ္ဝာ-ဖြင့် မကြားအံ့ဟု ဝန်ချခြင်းကို နေယျတ္ထအား ဖြင့် ပြသောကြောင့် လိင်္ဂဿေနကဖြစ်သည်ကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် နာစိကို့ဿာမီတိ သဟ ခုဂနိုက္ခေပေန အယမ္ပိ ဆေယျသံဝါသကော-ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့၊ ထိုစကားမှန်၏၊ ထိုစကားဖြင့် လိင်္ဂဿေနက ဖြစ်သည်ကို ပြသတည်း။

ဤဘိက္ခုဘာဝံ ပဋိဇာနိတ္ဝာ-ဖြင့်သံဝါသဆေနက-ဖြစ်သည်ကိုကား တိုက်ရိုက် ပြသတည်း။ ဘိက္ခုဘာဝပဋိဇာနန-သည်လည်း သံဝါသဆေနကတည်း။ထိုစကား မှန်၏၊ ပဗ္ဗဇိတာလယဒဿန အာယောင်ပင် သံဝါသလေနက ဖြစ်ကုန်သေး၏။ ဘိက္ခုဘာဝပဋိဇာနနသည်ကား အဘာဝ်မှာသံဝါသဆေနက ဖြစ်လှည့်ဘဲ ဒိုလေ အံ့နည်း။ထိုသို့နှစ်ပါးသော ဆေနကကို ပြလေသောကြောင့် အဋ္ဌကထာဌ်ဘိက္ခု ဘာဝံ ပဋိဇာနိတ္ဝာ။ပ။သစေ ပဋိပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ သတိ ယသ္မာ ဥဘယဆေနကော ဟောတိ။တသ္မာ အယံ ဇနော၁ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ဟု အနက်ယောဇနာ။

အပရော မဟာသာမဏေရော-စကားဖြင့် အပရော ဒဟရသာမဏေရော-အစရှိသောမိန့်အပ်လတ္တံ့ သောစကားကိုမျှော်ထောက်၍ မိမိအလိုလိုရှင်ပြုခြင်း ဌာ မအပ်ဟု သိသော ဗျတ္တဖြစ်သော သာမဏေကြီးကိုယူအပ်၏။။ဇ.ဒေဝ ပတ္တ စီဝရံ ပတ္တသမံသေ လဂ္ဂနဝသေန် စီဝရသမံ နိဝါသနပါရုပနဝသေန အာဒါယ သာမဏေရ လိင်္ဂေန ဝိဟာရံအာဂစ္ဆတိ-ဟုအနက်ပေး။ ဤ တဒေဝ ပတ္တစီဝရံ အစရှိသောဗျဉ်းဝါကျဖြင့် လိင်္ဂဿေနကဖြစ်သည်ကိုပြသတည်း။ နာပိ တဇ္ဇေတ္ဝာ-အစရှိသော နောက်ဝါကျဖြင့် သံဝါသဆေနက ဖြစ်သည်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ထေယျသံဝါသကောယေဝ-၌ ဥဘယဆေနက-ကို မှတ်အပ်၏။

တစ်စုံတစ်ယောက်ယောက်သော ရဟန်းအား မကြားအံ့ဟု ကြံစည်တိုင်း မကြားရာ၌ အဆိုးအဖြတ်ကို ပြသောကြောင့် သိရပေပြီ။ တစ်စုံတစ်ယောက် ဆရာရဟန်းအားမကြားအံ့ဟု ကြံစည်လျက်နှင့် ကြားရာ၌ အဆိုးအဖြတ်ကို

အသို့သိရအံ့နည်းဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သစ္စေ ပိဿ-အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ဝိမတိဝိနောဒနီ (၂၊၁၂၁)၌ ပတ္တစိဝမှမာဒါယာတိ ဘိက္ခုလိင်္ဂဝသေန သရီရရန မာရေတ္ဝာ-ဟုဆို၏။ အဋ္ဌကထာ၌ သာမဏေရဘာဝံ ပဋိဇာနာတိ ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့ ဖြစ်သော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်သဟည်း။ အဃ မဟာသာမဏေရဿ။ အထာပိ ဟောတိ။ဧဝံ သတိပိ။ ဒဟရသာမဏေ, အဗျတ္တဖြစ်သော သာမဏေကြီး ဤနှစ်ဒယာက်တို့ကိုဆိုသာ စကားနှစ်ရပ်တို့၌ လိင်္ဂတ္ထနကကို ထေယျသံဝါသက ဆိုသည်ဟုမှတ်။ထို့ကြောင့်ဤဒဟရသာမဏေနဝ-ဟူ၍ လည်းကောင်း သဟဓုရနိကျွေပေန- ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်အပ်သကဲ့သို့ ဓုရံနိက္ခိတ္တမတ္တေ"ဟုမိန့်အပ်လတ္တံ့။ ထိုစကားမှန်၏ ဝန်ချခါမျှ၌ သံဝါသထေနကလက္ခဏာမရှိလေ။ဒဟရသာမဏေဆော့၌- အဗျတ္တသမဓာကိုမှတ်။ ထိုစကားမှန်၏၊ ငယ်သေးမျှားသောအားဖြင့် အဗျတ္တ ဖြစ်လေတော်သတည်း။

နာပိ သယံ ဇာနာတိ-အစရှိသောစကား၌ ပကတိက ရှင်၏အဖြစ်အရင်းခံရှိသည် ပမာဏမဟုတ်။ မသိခြင်းသည်သာ ပမာဏ။ ထို့ကြောင့် ရှင်၏အဖြစ်အရင်းခံမရှိသော်လည်း မသိမူ လိင်္ဂတ္ထနက ဟူသော ထေယျသံဝါသက မဖြစ်ဟု မှတ်အပ်၏။ပုရာဏကုလပုတ္တ-မှာမူကား မသိသော်လည်း သံဝါသထေနက ဟူသော ထေယျသံဝါသက ဖြစ်လေသတည်း။ သိသော်ကား ဆိုရန်မရှိ။

အိဂ္ဂါသိကံ့ ပစ္စက္ခာယ- အစရှိသောစကား၌ နာပိ သယံ ဇာနာတိ အစရှိသော စကားကိုနှတ်၍ ပကတိရဟန်း၏အဖြစ် အရင်းခံ ရှိခဲ့လေသည်နှင့် သိသောကြောင့် ဥဘယတ္ထနက-ဟူသောထေယျသံဝါသကဖြစ်သတည်း။မသိက လိင်္ဂတ္ထနက-ဟူသော ထေယျသံဝါသကမဖြစ်။ သံဝါသထေနက ဟူသော ထေယျသံဝါသကသာဖြစ်သတည်းဟု ယူရန်ရှိသတည်း။သာမဏေသည် ရဟန်းနှင့် ပေါင်းဖော်သင့်ရှိသော် ရဟန်း၏အဖြစ် အရင်းခံမရှိသောကြောင့်သိသည်ဖြစ်စေ, မသိသည်ဖြစ်စေ သံဝါသထေနကဟူသော ထေယျသံဝါသက ဖြစ်သတည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား သံဝါသထေနကဟူသောထေယျသံဝါသက လာလာသမျှနေရာ၌ သိ မသိဟု အဋ္ဌကထာ၌ အထူးမလာမရှိသောကြောင့်တည်း။ ဌီကာသုံ့စောင်လာ ဥဘယတ္ထနကဖြစ်ရာမှာလည်းမသိ၍အလို အလျောက်သင်္ကန်းဝတ်ပြီးလျှင် သာမဏေရဝတ္ထုကဲ့သို့ ပြုသော် လိင်္ဂတ္ထနက-ဟူသော ထေယျသံဝါသကမဖြစ်။ သံဝါသထေနက ဟူသော ထေယျသံဝါသကသာဖြစ်သတည်း ဟုယူရန် ရှိသတည်း။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌ ယော ပန ပဌမံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ မေ ဂဟိတာတိ သည်း-အစရှိသောစကားဌ ရှေးဦး စွာဂရှင်၏အဖြစ်ကို ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် အဝတ်ဖြူဝတ်ပြီးမှ မိမိအလိုအလျောက် သက်နှံးဝတ်သော် ရှင်ပြုစ်သေး၏ဟု အမှတ်ရှိ၍ မကြားသောကြောင့် ထေယျသံဝါသက မဖြင်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်အပ်၏။

လဇ္ဇန္တော-ဟူသော စကားကား ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝေါပ။ သည် ဟူသော ဟိတ်၏ ဥပတ္ထမ္ဘကဟိတ်ကို ပြခြင်းငှာသာဆိုသတည်း။ ထိုစကား ပမာဏ မဟုတ်။ ကောဝေါ၊ လုည်စားလိုခြင်းနှင့် မရောမယှက် သက်သက်။ ဤ ယောပန အစရှိသော ဝိမတိဝိနောဒနီ စကားကို "ပဗ္ဗဇိတာလယံ ဒဿေတိ" ဟုအဋ္ဌကထာဋ္ဌ် လာသည်အားလျော်စွာ ရဟန်း၏အယူင်ကိုပြသော် သံဝါသထေနက ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ နှစ်ဝါဒတို့တွင် အာစရိယဝါဒနှင့်အညီ သာမဏေ ယောင်ဟူသော သာမဏေရလယကို ပြသောသူသည်လည်း သံဝါသထေနက ဖြစ်သောကြောင့် ငါတို့ ကျေးဇူးရှင် စုံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး နှစ်သက်တော်မမူ။ ထို့ကြောင့် ဒီပဝံသေ ဇောတမည်သော ရှင်သာမဏေ ပဌမ ပြန်ခါနီးအခါ လိင်ပြန်၍ ထမင်းစားစဉ် စုံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား ကြီးက ကိစ္စရှိ၍ လူငယ်စေလွှတ်၍ ခေါ်ဟော်မူသည်နှင့် လိင်ပြန်မှန်းသိတော် မူအံ့သည်ကို ရှေ့ကြောင်း၌ အလုံးအလျောက် သက်နှံးဝတ် ပြီးလျှင် ဆရာတော်ထံသို့ ရှင်သာမဏေအသွင်နှင့် လာသည်ကို ဆရာတော်နောက်မှ သိရာ။ "ထေယျသံဝါသကဖြစ်သည်"ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် လူထွက်ရသတည်း။

ယောပိ အဒါတုကာမော စိတ္တေန ပန အဓိဝါသေတိ၊ နကိဋ္ဌိ ဝဒတိ၊ သောပိ ပုန ပစ္စာဟရာပေတုံ န လဘတိ။ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်(ဝိဿာသဂ္ဂါဟအဖွင့် ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၄၂)။ ယော ပန ပရိသမဇ္ဈေလဇ္ဇာယ အဓိဝါသေတိ၊နကိဋ္ဌိ ဝဒတိတိ အတ္ထော။ပုန် ဝတ္ထုကာမတာဝိပ္ပါယေ ပန် သောပိ ပစ္စာဟရာပေတုံ လဘတိတိ ဝုတ္တံ၊ (ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ-၁၃၉) ဤဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ အဿင်္စကားကို ထောက်၍ ယောပိ-အစရှိသော အဋ္ဌကထာရေးဝါကျ၌ ပရိဆက်အလယ်၌ရှက်သောကြောင့် သည်းခံသတည်း။တစ်စုံတစ်ခုသောစကား ကို မဆိုသတည်း။ မဉ္ဆစေတနာ ဖြစ်သောကြောင့် သည်းခံသည်မဟုတ်၊ တစ်စုံ တစ်ခုတားမြစ်သောစကား ကိုမဆိုသည်မဟုတ်ဟု သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆဋ္ဌ ကထာ၌ သောပိ ပုန ပစ္စာဟရာပေတုံ လဘတိ-ဟူသောနောက်စကားကို မိန့်သတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာလာ ဋီကာလာ စကားတို့နှင့် ယော ပန ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ မေ-အစရှိသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာ စကားသည် ညီညွတ်သတည်း။

ဟု ဆိုရန် ရှိလေငြားသော်လည်း ဤမဟာဝါပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာလာထေယျသံပါသက အရာ၌ ဤသို့အမှတ်ရှိသော အကြောင်းကြောင့် လည်းကောင်း ရှက်သောကြောင့်လည်းကောင်း မကြားဘဲနေအံ့၊ ထေယျသံဝါသက မဖြစ်ဟု အာရိပ်ဒီပနီ မြွက်မျှမလာမရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိနယ သင်္ဂဟ ယုတ္တိ မဂ္ဂနာနု ယုတ္တာ-ဟူသည်နှင့်အညီ ဝိနည်း၌ အလုံးစုံကုန်သောအရာတို့၌ ယုတ္တိကို ရှာမှီးခြင်းငှာ, မသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာစကား လဟုဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဂရုကနှင့်သာလျှင်တည်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်တော်မူသည်ကိုသာ ငါတို့ နှစ်သက် ကုန်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာပင်လျှင် အနုပသမ္ပန္နော ပန လိင်္ဂဿနကော နု ဟောတိ။ သံဝါသာ နု ရဟာသ လိင်္ဂသ ဂဟိတ်တ္တာ သံဝါသ သာဒိယန မတ္တေန သံဝါသဿ နုကော ဟောတိ-ဟု စာအခ့ါရှိ၏။ အနုပသမ္ပန္နော ပန လိင်္ဂဿနကော နု ဟောတိ။ သံဝါသာရဟာသ လိင်္ဂသ ဂဟိတ်တ္တာ သံဝါသ သာဒိယန မတ္တေန သံဝါသဿ နုကော ဟောတိ-ဟု စာအခ့ါရှိ၏။ ဤသို့ နှစ်ဘေရှိရာတွင် ရှေးပါဠိဋီကာလာ လိင်္ဂဿနကော နု ဟောတိ၌ နု-အက္ခရာပို့သတည်း။ နောက်ပါဠိဋီကာ သံဝါသာရဟာသ-မဟုတ်၊ သံဝါသာ နု ရဟာသ-ဟုတ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် သံဝါသာ ရဟာသ-၌ နု-အက္ခရာလို့သတည်း။ "အနုပသမ္ပန္နော၊ လူသည် "ဟူ၍သာလျှင်အနက်ပေး။ "အနုပသမ္ပန္နော၊ လူသာမဏေသည်"ဟူ၍ အနက်မပေးလင့်။ ဤဝိမတိဝိနောဒနီစကား ရပ်၌ အဓိပ္ပာယ်ကား မအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို မသိ၍ မိမိအလိုအလျောက် ရှင်ပြုပြီးသောလူသည် နောက်မှ မအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုသိသော်လည်း ထေနက မဖြစ်။ သာမဏေကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်းငှာ မထိုက်သောအသွင်ကို မိမိအလိုအလျောက် ယူဆပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သာမဏေရသံဝါသ-ကို ပြုခြင်းငှာ မအပ်သည်၏အဖြစ်ကို သိသိ မသိသိ သာမဏေရသံဝါသကိုသာယာသော် သံဝါသတ္ထေနက ဖြစ်သည် ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် "သစေ တံ ပရိပုဏ္ဏဝဿံ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ" ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားရပ်၌ သာမဏေရသံဝါသကို ပြုခြင်းငှာမအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိ၍လည်းကောင်း မသိ၍လည်းကောင်း သာမဏေရသံဝါသ-ကို မသာယာမိ အလျင်အမြန် ရဟန်းခံလေသောကြောင့် သာလျှင် သုပသမ္ပန္နဖြစ်သတည်း။ သာမဏေရသံဝါသကို ပြုခြင်းငှာ မအပ်သည်၏အဖြစ်ကို သိ၍လည်းကောင်း မသိ၍လည်းကောင်း သာမဏေရသံဝါသကို သာယာပြီး၍ ဖြေးဖြေးသာသာ ကာလမြင့်ကြာမှ ရဟန်းခံသူကား သုပသမ္ပန္နမဖြစ်၊ ဒုပသမ္ပန္နသာလျှင်ဖြစ်သတည်း။

တစ်နည်းကား သာမဏေရသံဝါသ-သည် ဘိက္ခုသံဝါသကဲ့သို့ သိသို့မသိသိ သံဝါသဖြစ်သည်မဟုတ်။ "နာပိ သယံ ဇာနာတိ" ဟု ဗုဒ္ဓကထာဌ် မိန့်အပ် သည်နှင့်အညီ မသိက-လိုက်ထွေနကမဖြစ်သကဲ့သို့ မသိက-သာမဏေရသံဝါသ— လည်းမဖြစ်သင့်။ ထို့ကြောင့် မသိ၍ ဗလိုအလျောက် သင်္ကန်းဝတ်သကဲ့သို့ မသိ၍သာလျှင် သာမဏေရသံဝါသ-ကို ပြုပြီး၍ ဖြေးဖြေးသာသာ ကာလမြင့် ကြာမှ ရဟန်းခံသော်လည်း သုပသမ္ပန္နဖြစ်သတည်း။ဒုပသမ္ပန္နမဖြစ်။

အဂၤယ်၌ သုပသမ္ပန္နမဖြစ်မူ၌ ဒုပသမ္ပန္နဖြစ်ခဲ့လေသော် အလေးဂရုပြု၍ အဖူးဝိဒၶသအားဖြင့် မိန့်တော်မူသင့်သောအရာဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာဌ် ယာဝ သာမဏေရသံဝါသံ နသာဓေတိ။ တာဝ သစေ တံ ပရိပုဏ္ဏဝဿံ သီလံ ဥပ သမ္ပာဒေန္တိ။ ဒေံ သန္ဓေသုသာမဏေရသံဝါသသာ သာဓနံ နသမ္ဘဝတိ။ တသ္မာ သုပသမ္ပန္နော။ သစေပန သီလံ နဥပသမ္ပာဒေန္တိ။ ဝေံ သန္ဓေသု သာမဏေရ သံဝါသသာ သာဓနံ သမ္ဘဝတိ။ တသ္မာ ဒုပသမ္ပန္နော-ဟု အလေးဂရုပြု၍ အကူးဝိဒၶသအားဖြင့် မိန့်တော်မူလေထာသတည်း။ ဤသို့လည်းမိန့်တော် မမူခဲ့။ ဤကဲ့နည်းတို့ပင် ရှေးနည်းသည် ဂရုဖြစ်သတည်း။ နောက်နည်း ဘည်ကား ပေါ့ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ဖြစ်၍ ဤရှေးနည်း၌ တည်သင့်လေဟု သော်လည်း အဋ္ဌကထာဌ်အလေးဂရုပြု၍ အထူးဝိဒၶသအားဖြင့် မိန့်တော် မူသင့်လျက်နှင့် မိန့်တော်မမူသောကြောင့် ဤအကဲ့မှာ ဂရုကဖြစ်သော်လည်း ရှေးနည်းဖြစ်မည်သင့်။ ပေါ့ကဖြစ်သော်လည်း နောက်နည်းဖြစ်သာလျှင် ကည့်သင့်ဟု တည်း-ဟူ၍ကား ဤအောက်ဖက်၌ နက်နဲလှစွာ သုံးသပ်ရာ၏။ ဤသို့နောက် နည်းသာလျှင်ဟုတည်သင့်လေသော် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာ ၁ကားကိုစဉ်းစား ရန်သာလျှင် ရှိလေထာသတည်း။

ဓုရံကို။ နိက္ခိတ္တမေဿ ဘဒ္ဒံ။ ထေယျသံဝါသကော၊ လိင်္ဂတ္ထေနကော ဟေယျသံဝါ သကော်သည်။ ဟောတိ၏။

ဘိက္ခု သိက္ခံပစ္စက္ခာယ-အစရှိသောစကား၌ သိက္ခာချသော်လူဖြစ်သတည်း။ လူဖြစ်လျက်နှင့် အသင်္ကိုမပယ်ဒသာကြောင့် လိင်္ဂတ္ထေနကဖြစ်သတည်း။ ဝတ္ထာ ကာနံ-အစရှိသည် အပြားရှိသော အစိရဉ်ဘို့ထောက်ခံလေသောကြောင့် သံဝါသ တ္ထေနကဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် "ထေယျသံဝါသကော၊ ဥဘယတ္ထေနကဟု ဆော တေ ဘုသံဝါသကာ်သည်။ဟေး တိ၏။ ပရေဝ၊အာဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိ၏ နည်း။ ဝတ္ထာပဗွမေဝ၊ဆိုရန်သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိမဒ္ဓိ" ဟုအနက်ဖေး။ ထို့ကြောင့်နောက် ၌ ပဗ္ဗဇ္ဇ မတ္တံ လာဘတိ-ဟု မိန့်ဖွယ်လတ္တံ့။လိင်္ဂံ အနုပဓေနတ္ထာနှင့် သလိင်္ဂေ ဌိတော ဟူ၍သာ ၁ကားနှစ်ရပ်သည် အဆိုသာပြားသတည်း.. အဓိပ္ပာယ်ကဝေးမခြား။

သက်ိန်းတည်းဟူသော အာဠင်ကို ဝတ်မြဲတိုင်းပင်တည်း။ ဤစကားနှစ်ရပ်ကို ဝဿဂဏနာဒီဒေဒဝိမိသို့ ရောက်ရန်ဖို့မိန့်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏၊ အသွင်ကို ပယ်လေသော် ထိုဝဿဂဏနာဒီဝိမိဘေဒသို့ ရောက်ရုန်မရှိလေ။

"ဒုဿီလကမ္မံ၊ မေထုန်မိုဝဲခြင်းဟူသော သီလမရှိသောသူတို့၏ အမှုကို" ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် မေထုန် ပဋိသေဝိတ္တာ ဟုမိန့်လတ္တံ့။ ထေယျသံဝါသကော၊ ဥဘယတ္ထေနက-ဟူသော ထေယျသံဝါသကသည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။

သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ-အစရှိသော စကားကို ဖွင့်ဆုံ၌ တရသကက်ဋီကာ ဒီကာနှင့် ဝိမတ်ဝိနောဒနီဋီကာ ဝါဒကဲ့ပြားသည်တွင် ရဟန်းအသွင်နှင့် သာမဏေအသွင်သည် ရဟန်းတို့ပေးအပ်သော အသွင်ချင်းရည်တူခြား သော်လည်း ရှင်သာမဏေပြုခါနီး အခါပေးအပ်သော အသွင်သည် သာမဏေ၏ အသွင်ဖြစ်သတည်း။ ထိုအသွင်သည်ပင် ရပ်နှံခံသောအခါ ရဟန်း၏ အသွင်ဖြစ်သကဲ့သို့ သိက္ခာပုဒ်ကို အသွင်ခြားသတည်း။ ထို့ကြောင့် လည်းကောင်း ဤအရာ၌ ရဟန်း၏အသွင်ကိုသာ အလိုရှိအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း တရသကက်ဋီကာ ဖွင့်တိုင်းသာလျှင် သင့်အံ့ဝင်သတည်း။

သဒ္ဓေ ပန ကာသာဒယော-အစရှိသော စကားကို သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ-ဟု မိန့်ကော်မူခဲ့တိုင်းပင် သိကြာမချလောသူကို ငဲ့ကျွေ မိန့်သတည်း။

ထေယျသံဝါသကော၊ ဥဘယတ္ထေနကဟူသော ထေယျသံဝါသကသည်။ ဟောတိ၊ ဆိ။ သလိင်္ဂေါ၊ ဒ္ဒိ။ ဒ္ဒိတော၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ သလိင်္ဂေါ၊ ဒ္ဒိ။ ဒ္ဒိတောဒ္ဒိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ပ။ အာပဇ္ဇိတ္တာပိ၊ ရောက်၍သော်လည်း။ ထေယျသံဝါသကော၊ ဥဘယတ္ထေနက ဟူသော ထေယျသံဝါသကသည်။ နှ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ထေယျသံဝါသကော၊ လိင်္ဂပ္ထေနက ဟူသော ထေယျသံဝါသကသည်။ ဟောတိ၊ ဆိ။

သြဝဒ်ဆိုက်-ပုဒ်ကို ဝစ္စမဂ္ဂဿ အဓော ဂဠုံတိတိ သြဝဒ်ဆိုက်-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ အဝဏကာရိယ သြ-တည်း။ အဝသည် အဓောအနက်ဟောတည်း။ ဤပုဒ်သည် စူဠဝါပါဠိတော် ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ခန္ဓကအစဉ် လက်ကောက်ဟော၏ အဖြစ်ဖြင့်လာ၏။ ဝိဂြိုဟ်တစ်မျိုးပြုလတ္တံ့။ ဤအရာ၌။ "သြာဒ်ဆိုက်၊ အောက်ပိုးကျိုက်သည်ကဲ့" ဟု အနက်ပေး။ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓက အဆုံးနှာဒ်၌လည်း သြဝဒ်ဆိုကသဒ္ဒါသည် အောက်ပိုးကျိုက်အနက်ဟော၏ အဖြစ်ဖြင့်လာလတ္တံ့။

သမ္ဗဒ္ဓိဆ်ံဘ္ဂာ သဘဒိယနတော တာဝ။ ထေယျသံဝါသကော၊ လိင်္ဂတ္ထေနက ဟူသော ထေယျသံဝါသကသည်း ဟေ့တိ၊ ၏။

ဝုစ္စဲ ပဗ္ဗဇိတော၊ အရွယ်လွန်ပြီးသားသို့မဟုတ် ရွှင်ပြသော တောထွက် သာမဏေကြီးသည်။

သာမဏေရော-ဟု မမိန့်မူ၍ ဝုစ္စဲပဗ္ဗဇိတော-ဟု မိန့်သည်ကား တောထွက် သာမဏေကြီးမှ ဘိက္ခုဝဿာနို ပန ဂဏေတွာ-ဟု မိန့်တော်မူလတ္တံ့ ဖြည်အတိုင်း ဘိက္ခုဝဿဂဏနကို ပြုနိုင်သောကြောင့် မိန့်သတည်း။ ဤသို့ ဖြစ်သော် "မဟာသာမဏေရော-ဟု မမိန့်မူ၍ ဝုစ္စဲပဗ္ဗဇိတော-ဟု မိန့်သည်ကား တောထွက် သာမဏေကြီးမှ အမှန်မသိ ဘိက္ခုဝဿဂဏနကို ပြုတတ်သောကြောင့် မိန့်သတည်း။ ပဗ္ဗဇိတာလယံ ဒဿေတိ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ခဲ့ပြီးသော စကားနှင့်အညီ ရဟန်းယောင်ဆောင်၍ ရဟန်းတို့၏ အစည်းဝေးကို တည်ခဲ့သော် သံဝါသဏ္ဌနက-ဟူသော ထေယျသံဝါသက ဖြစ်သောကြောင့် ပါဋိယမိုဇ္ဈာ-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ ရဟန်းတို့၏ အစည်းဝေးကို တည်လေငြားသော်လည်း ရဟန်းယောင်ဆောင်လိုသော စိတ်မရှိမူ သံဝါသဏ္ဌနက ဟူသော ထေယျသံဝါသက မဖြစ်သင့်။

ဘိက္ခုဝဿာနို ဂဏေတွာ ဂဏ္ဌန္တော ဝုစ္စဲပဗ္ဗဇိတော သာမဏေရော သံဝါသဏ္ဌနက သဒ္ဓိဒ်တာ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ-ဟု အနက် အသေ အချာပေး။ ပါဠိတော်က ဟုန အာပဇ္ဇတိ-ဟူသော ရဟသကော်ဋ္ဌိကာစကားကို လိင်ထိုက်သည်ကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုပဋိပါဋိယာ-အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားရပ်၌ အာလှုံရှက်နှင့် အာလှုံရှင်က စေခိုင်းအပ်သော သူမှ တစ်ပါး အခြားသောသူသည် အလှုံရှင်၏ ကိုယ်စားပြုသဖြင့် ဝင်၍လှုံသည် ကိုခံလေသော် မိမိ၏အဖို့ မရောက်မီ တစ်ပါးသော ရဟန်း၏အဖို့ကို ခံယူလေသောကြောင့် ဘဏ္ဍာကို အဖိုးဖြတ်သဖြင့် အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟူလို သတည်း။ အလှုံရှင်နှင့် အလှုံရှင်က စေခိုင်းအပ်သောသူ လှုံသည်ကို ခံမူကား သာမိကဒိန္နဖြစ်သောကြောင့် ဘဏ္ဍာကို အဖိုးပြတ်သဖြင့် အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ဖွယ်မရှိပြီး ဤသို့ မရှိသည်ကို ပါဋိဇက်ပါဠိဟော် အဒိန္နာဒါန် ဝုတ္တဝါဒက ဝတ္ထုကို လည်းကောင်း ဤဝတ္ထုအဖွင့် အဋ္ဌကထာလာ စကားကို လည်းကောင်း သြဒနိယဝတ္ထု အစရှိသော ဝတ္ထုအဖွင့် သာမိကေန ပန-အစ ရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားကို လည်းကောင်း၊ ထောက်၍ သိအပ်၏။

ထေယျသံဝါသက ဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ

တိတ္ထိယပက္ကန္တကကထာ

တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ဘိက္ခဝေဘိအာဒိအတ္တနော နိဒါနဘူတေ ပဿုရာဇ္ဇာ
သ္မိံ ဝေ ဝတ္ထုံ သမာနေံပိ တတ္ထ ဝါရိကအခိကာဆဘာဝါအာဘဋ္ဌာ။လ္ဂုဓေဝဝေထယျ
သံဝါသကေနဋ္ဌာန အာသမ္ဘဝကာ ဝုတ္တာ ။ကတ္ထ အာသ ဇေါ နဂရေတ
ဗြေပပိဘိက္ခုဓေဝ ဝစနံ ပဿုရဿာဥပသမ္ဘဒါယ ဇေဝ ယာစ နိစ္ဆာယ ဒဿနေန
သော အာ ဇေဟာနံ ဥပသမ္ဘာဒေကဗြေဟာတိ ဘဂဝတော ဥပသမ္ဘဒါမတ္တပဋိသေ
ဓနေန စ ပဗ္ဗဇ္ဇာနုမတိဒေါသပသင်္ဂါဘယာကိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ (ပဇိမုဗ္ဗိ။၄-၃၁)
ပဿုရဝဇ္ဇုသည် ဤမဟာဝါဋ္ဌေကာ် မဟာခန္ဓကအဖွင့် ရှေးသဟ္ဂမဘာဏဝါရ
ကုန်ခါနီးဦး လာရှိသတည်း။

ဤဓေဝ ဆေယျသံဝါသကေ၊ ဦသာလျင်။ နဋ္ဌာနံ၊ ရဟန်းခံခြင်းငှာ မ
ထိုက်၍ပျက်စီးကုန်သော အာဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အသမ္ဘဝတော၊ရဟန်းမဖြစ်ခြင်း
ရှည်တူသောကြောင့်။ဝုတ္တော၊တစ်ပါးကုန်သော အာဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ပေါင်းယှက်
ဆော်စပ်၍ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဤဝဇိရဗုဒ္ဓိစကားကိုရှု၍ ပါဠိတော်၌ တိတ္ထိယ
ပက္ကန္တက-မလာမရှိမူ၍သိက္ခာပုဒ်သာ လာရှိရာ၌ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း
အဋ္ဌကထာ၌ နဲ့ ပဗ္ဗာဇေတဇဗြေပပိ-ဟုမိန့်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း
သိအပ်၏၊ဤ၌သာမိန့်၍ ဆေယျသံဝါသကဒ္ဌမမိန့်သောကြောင့် ဆေယျသံဝါ
သကကိုကားရှင်ပြုကောင်းသေး၏ ရဟန်း သာမခံကောင်းသည်ဟု မယူကြရာ။
ဆေယျသံဝါကကိုရဟန်းသာမခံကောင်းသည်။ရှင်မူကားပြုကောင်း၏ဟုပါဠိအဋ္ဌ
ကထာ ဋီကာတို့၌အရိပ်အမြွက်မျှမလာရှိ။

တေသံ၊ ထိုတိတ္ထိတို့၏၊လိင်္ဂ်သမန်းကျစ်သက်နှံးအစရှိသည်တို့ကို ဝတ်ခြင်း
တည်းဟူသောအသွင်ကို။အာဒိန္နမတ္တော၊ ယူအပ်ခါမျှသည်။သတိ၊သော့။ တိတ္ထိ
ယပက္ကန္တကော၊သည်။ ဟောတိ။၏။

ယော ပန နဂ္ဂါ- အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားရပ်၌ အချည်းနှီးသော
ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရေချိုးစဉ် မိမိ ကိုယ် ကိုကြည့်ရှု၍ ငါ့အား အာဝဇ္ဇိကအဖြစ်
သည်တင့်တယ်လှ၏။အာဇီဝကတို့၏ ကျောင်းသို့သွား၍ အာဇီဝက်တို့၏ ရှင်ပြု
သောအစီအရင်ဖြင့်အာဇီဝကလုပ်တော့အံ့ဟုကြံစည်၍ သွားလေသောကြောင့်
သာလျှင်တ်ထိယပက္ကန္တကမဖြစ်သေးသတည်း။ အကယ်၍အချည်းနှီးသောကိုယ်
ရှိ၍ ရေချိုးစဉ် မိမိကိုယ်ကိုကြည့်ရှု၍ သြေ့ ငါ့အား အာဇီဝက အဖြစ်သည်
တင့်တယ်လှ၏။ အာဇီဝကတို့၏ ကျောင်းသို့မသွားဘဲ ဤအသွင်ဖြင့်ပင် မိမိ

၁။ ဆေယျသံဝါ၊ ဖကနဝိနာဃမ္ဘဝတော ဟုဆာဋ္ဌမူ၌ရှိ၏။

အလိုလို အာဇီဝကလုပ်၍နေတော့မည်ဟုဆိုးဖြတ်သည် ဖြစ်အံ့၊ဆိုးဖြတ်ဆဲကာလ၌ တိတ္ထိယပက္ကန္တကဖြစ်လေသတည်း။ ထိုကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၂၊၁၂၂)၌ အာဇီဝကော ဘဝိဿာမိ။ပ။ ဂစ္ဆတိတိ အာဇီဝကာနံသန္တိကေ တေသံပဗ္ဗဇနံ ဝိဓိနာအာဇီဝကောဘဝိဿာမိတိ။ဂစ္ဆတိ။တဿဟိတိတ္ထိယဘာဝူပဂမနံ ပတိဿဒ္ဓဘာနေဝိဇ္ဇမာနေပိ ဂန္ဆောဘဝိဿာမိတိပရိကပ္ပိတတ္တာ ပဒဝါရေဒုက္ကဋမေဝဝုတ္တံ-ဟုမိန့်အပ်၏။ကျဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာ စကားသည် ယောပိ သယာမော-အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ညီညွတ်ပေ၏။“ တဓော ပုရိမ ယောဂေ ထုလ္လစ္စ ယဋ္ဌ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ”ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီ မိန့်ဘိုင်း ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်သင့်ရာအခါကို နှလုံးထားပါသော်လည်း မည်သည့်အခါ၌ ထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်သင့်သတည်းဟု အသိခက်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ “တေဟိ၊ ထိုတိဿိတို့သည်။ ဩဝဒိတေဝါ၊ ၍ လည်းကောင်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဒိဿဝါ၊ ၍ လည်းကောင်း’ ဟု အနက်ပေး၊

မောရပိဉ္ဆဝဒီနိဝါ နိဝါသေတိ။ တေသံ လိင်္ဂံ ဂဏှာတီ—ဟု အဋ္ဌကထာစာအမျှားတို့၌ရှိ၏။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၂၅၃၃-ဂါထာ)၌ မောရပိဉ္ဆဝဒိကံ တေသံ လိင်္ဂံ ဂဏှာ တံ ဝါ သစေ-ဟူရှိသောကြောင့် “မောရပိဉ္ဆဝဒိနိဝါ နိဝါသေတွာ တေသံ လိင်္ဂံ ဂဏှာတိ”ဟု ရှိရမည် ထင်သကဲ့သို့။ တစ်နည်းကား စာအမျှား ရှိတိုင်းပင် အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်လေရာသတည်း။

နိဝါသေတိ၊ ဝတ်၏။ နိဝါသနေန၊ ဝတ်သောအားဖြင့်။ တေသံ တိတ္ထိယာနံ တို့၏။ လိင်္ဂံ၊ ကို။ သစေ ဂဏှာတိပါ၊ အကယ်၍ ယူမူလည်း ယူအံ့ မောရပိဉ္ဆဝဒိနိ နိဝါသေကိ-ကိုဆိုင့်၍ တေသံ လိင်္ဂံ ဂဏှာတိ-ဟုဖွင့်သတည်း။

အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-အစရှိသောစကား၌ အချည်းနှီးဓာတ် ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အာဇီဝကကို၏ ကျောင်း သို့ ထောက်သောအခါ၌ ဆံ ကိုနှုတ် စေခြင်း အစရှိသောအမှုကို မပြုမူ၍ ဤအချည်းနှီးသောတိတ္ထိတို့၏အဖြစ်သည် မြတ်၏ဟု မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ကပ်မူသည်းကပ်အံ့။ တိတ္ထိယပက္ကန္တက ဖြစ်၏ဟူလို သတည်း။

ဆနုပယမ္ပဒေန၊ ရဟန်းမဟုတ်သော လူသာမဏေဖြင့်။

အဋ္ဌကထာစာအမျှားတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာစာအမျှားတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဝဿာဒီနိ-ဟု အာဒိသဒ္ဒါနှင့်ရှိ၏။ ထိုယုဝံဝါ သကကာရကုန်ခါနိုး၌ ဘိက္ခုဝဿာနိ ပန်-ဟု အာဒိသဒ္ဒါမပါမရှိသောကြောင့်

လည်းကောင်း၊ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်ယူအပ်သော အနက်မရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အာဒိသဒ္ဒါကင်းသော ဘိက္ခုဝဿာနှိ-ပုဒ်ကိုသာ အမှန်ယူအပ်၏။ ပုရိမော ပန ထေယျသံဝါသကော အနုပသမ္ပန္နေန ဧဝ ကထိတော။ နှ ပန ဥပသမ္ပန္နေနာပိ ကထိတော။ တသ္မာ ဥပသမ္ပန္နော ကူဋ္ဌဝဿံ ဂဏှန္တောပိ အာသမဏော နှ ဟောတိ။ သမဏော ဧဝ ဟောတိ။ တသ္မာ ထေယျသံဝါသကော နှ ဟောတိ။လိင်္ဂံ သဉ္ဇာဟော သဉ္ဇာဟတ္တာပါဆုဇိကံ အာပဇ္ဇိတ္တာ ဘိက္ခုဝဿာနိ ဂဏှန္တောပိ ထေယျသံဝါသကော နှ ဟောတိ။ ဣတိ ဧဝဒိတပ္ပဒီ ယောဇနာ။

ဗာဟိယပဂ္ဂဟဒီကထာနိဒ္ဒေသော။

၄
တရစ္ဆဉနကတဝတ္ထုကထာ

၁၁၁။ ဥဒက သဉ္ဇာရိကံ မဏ္ဍူကာဘက္ခံ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဥဒကသဉ္ဇာရိ မဏ္ဍူကာဘက္ခံ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပါဠိနှစ်တွေ့ရှိ၏။ ရှေးပါဠိအလျောက် အားဖြင့် ဥဒကသဉ္ဇာရိကံ-ပုဂ်္ဂိသည်လည်း မဏ္ဍူကာဘက္ခံ-ပုဒ်ကဲ့သို့ နာဂသရိရံ-ပုဒ်၏သာ ဝိသေသနဇည်း။နောက်ပါဠိအလျောက်အားဖြင့် ဥဒကသဉ္ဇာရိ-ပုဒ်သည် မဏ္ဍူက-ပုဒ်၏ ဝိသေသနတည်း၊ နာဂယောနိယာ-ပုဒ်၌ ဟောနိ-သဒ္ဒါသည် ခန္ဓေသဝဉ္စာသပယ္ယာဝေ။ မဂ္ဂဟေတ္ဝသုယောနိသောဟူ၍ အာဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ်ဂါထဒ္ဒ(၁၄၈)၌ လာရှိကုန်သော ခန္ဓာအစရှိကုန်သော ဇလးပါး ကုန်သော အနုက်တို့တွင် ဤအဆုံး၌ ခန္ဓာဟောဇာည်း။ ထို့ကြောင့် အတ္တဘာဝံ ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ခန္ဓာနှင့် အတ္တဘာဝသည် အတူတူပင်တည်း။ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၄၃၂)၌ နာဂယောနိယာတိနာဂယောနိတော။ အတ္တနောနာဂဇာတိဟေတူတိ အဓိပ္ပါယော-ဟုမိန့်အပ်၏။ ဇာတိသဒ္ဒါသည်

နိကာဒယ သန္ဒိသာမည၊ ပဟူတိသု ကုလ ဘဝေ။
ဝိသေသေသုမနာယဉ္စ။ ဇာတိသဒ်္ဒတလက္ခဏေ-

ဟု အာဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ်(၇၉၂)၌ မိန့်အပ်ကုန်သော အနက်တို့ဟုင် ပဋိသန္ဓေဟောတည်း။ ဇာတိသဒ္ဒါကဲ့သို့ ယောနိသဒ္ဒါသည်လည်း ပဋိသန္ဓေ-ခန္ဓာဟောတည်း။ ဤဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာလာစကားသည် အဋ္ဌကထာအဖုဉ် အတ္တ-ဘာဝံဟူသော စကားနှင့် မညီလေ။

နာဂယောနိယာ၊ နဂါးတို့၏ခန္ဓာ အတ္တဘောဖြစ်၏ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်။ "နာဂယောနိယာ၊ နဂါးတို့၏ပဋိသန္ဓေကြောင့်"ဟူ၍ အနုက် ၏။

အဋ္ဌိယတိဋ္ဌ အဋ္ဌသဒ္ဒါသည် နာမဓာတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝေရဉ္စကဇဋ္ဌိဋ္ဌိ "ဝေတဋ္ဌိကာ"ဟု ဟောဒတော်မူအပ်၏။ စတုဋ္ဌပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ဋ္ဌိ "အဋ္ဌဃဋရံ"ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ဤအဋ္ဌိယတိပုဒ်နက်ကိုလည်းကောင်း ဟာရုယတိဇဂုစ္ဆတိပုဒ်နေကိုလည်းကောင်း တတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်ဋ္ဌ မှတ်ခဲ့ပြီး ရှိသတည်း။

တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုကထာနိဒ္ဒေသော။

မာတုဃာတကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၂။ မာတုဃာတကဝတ္ထုဋ္ဌ သယမ္ပိ မနုဿ ဇာတိကေနေဝ သံဝိဇ္ဇမာနာ မာတာဟု စာအများရှိ၏။ ဤသို့မရှိသင့်။ သယမ္ပိ မနုဿ ဇာတိကေနေဝ သတာ သဉ္ဇိစ္စ ဟုဋ္ဌ သာရှိခုမည်။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၅၃၇-ဂါထာဖွင့်)ဋ္ဌ။ "သယမ္ပိ မနုဿ ဇာတိကေနေဝ သတာ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအဋ္ဌကထာလာ စကားကိုယူ၍ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာဋ္ဌ ထိုစကားကို ရေးသာသည်း၊ သယမ္ပိ မနုဿ ဇာတိကေနေဝ သံဝိဇ္ဇမာနာ မာတာ ဟူသောပါဋ္ဌိဋ္ဌ အနက်ဖေါ်ပြတော်မူရန် ရြစ်သာသည်း။

ဆဇနိကာ၊ မဖြစ်စေဘတ်သော။ ပေါသာဝနိကာ၊ မွေးမြူတတ်သော။ မာထာဝါ၊ အမိကို လည်းကောင်း။ မဟာမာတာဝါ၊ မိကြီးကို လည်းကောင်း။ အာနန္တရိယကော ကိဉ္စာ ပိ နံ ဟောတိ ပန တထာပိ တိရစ္ဆာနဂတတ္တာ အသဒ္ဓေယျတိရစ္ဆာနဘူတသ္မာ ပဇ္ဇဉ္စာပဋိကွိတ္တာ။

တေရသကဏ်ဋိကာ(၃၊၂၆၀)ဋ္ဌ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ မူလဋီကာ ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ဥပရိပဏ္ဏာသဋီကာလာ စကားတို့ကို မှီး၍ ပရိဝတ်တိတလင်္ကမိမာတရံဝါ၊ဟူသောစကားကို မိန့်ခြင်းကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာဋီကာတို့ဖြင့်။ ဒဓန္ဓာဋ္ဌ-ဇ ဝိ-အက္ခရာနှင့်အဝိပရိတလိင်္ဂဟု မရှိသင့်၊ သြဋ္ဌဇပဋ္ဌမက္ခရာပါနှင့် အပိပရိဝတ္တလိင်္ဂဟူ၍သာရှိမှုမည်ကို သိအပ်၏။ အပိသဒ္ဒါသည် "အပိဒိဗ္ဗေသု ကာမေသု ရတ်ံ သော နာမ်ကစ္စတ်ံ"ဟူသောပြယုဒ်(၂၊၁၀၊၄၁)ဋ္ဌကဲ့သို့ ပုဒ်ဆက်အစဉ် ဖြစ်သတည်း။

သစေဂိ နံ ဇာနာတိ တထာပိ ယာဿ။ပ။ စေ သာတ်ဇော ဝေံသတိ ဒေံသန္တတ္တာ ပိတုဃာတကောတွေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

၁၁၄။ထွေ်ာတိ မာကုဃာတကာဒီကမွေ သူ။သမ္ဘာဝနတွေ်၊ သတ်အံ့သည်၌ မိမိတို့၏ ယုံမှားခြင်းကို ထင်စွာပြခြင်း အနက်၌။

စေတုသစေယဒိ။အဘိခာန်အဗျယဂ်ဂ်ယုံမှားခြင်းပရိယာယ်(၁၁၄၇-ဂါထာ)

အင်္ဂ၊ ယခု။ မယံ၊ ငါတို့ကို။ ရာဇာခင်္ဂေဟိ။ မင်းခစား ယောကျွန်းတို့သည်။ သစေ ဂဏယျာမ၊အကယ်၍ ဖမ်းယူကပ်ကုန်ငြားအံ့။

မယံပုဒ်ကို လိင်အနက်၌ ပဌမာဝိဘတ် သက်ပြီးလျှင် မယံယောမှိပဌမေ သုတ်ဖြင့် စီရင်၍ပြီးစေဏပ်၏၊ "မယံ၊ငါတို့ကို" ဟု အနက် ပေးရငြားဆော်လည်း။ ဝုတ္တကံဖြစ်၍ လိင်အနက်၌ ပဌမာဝိဘတ် သက်ရသတည်း။ ဝုတ္တကံဖြစ်၍ လိင်အနက်၌ ပဌမာဝိဘတ် သက်ရခြင်း၏ အကြောင်းကိုကား၊ ဧဝံ ဩဒနော၊ဤသို့ ဟောဝိဘတျာဒီဟိ အာဘိဟိတဿ၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ္တိယာ အာဘာဝတော လိင်္ဂမတ္တေ ပထမာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ဟူသောနိဒ္ဒေသ (ဘကရော တိ တံ ကမ္မံသုတ်) စကားဖြင့်သိအပ်၏။

နတေဟုတ္တော ဒိဘတ္တိတိ ဧေ ဂိနာ ဟု ဂိသာဘ်ိယာ။ နာတ္တံ နိဒ္ဒသိတုံ သက္ကာ၊ လိင်္ဂံဘဲ ပန ဟေတ္ထိယာ။ ။

ဃမေ ဂေ[illegible] ကဲ့တို့—

ဟူသောသဒ္ဒတ္ထ ဒေသဒီပနာ (၁၉၂) စကားဖြင့်လည်းသိအပ်၏။ ဂဏယျာမ ပုဒ်ကိုလည်း မယုံပုဒ်နှင့် လျော်လေအောင် ဧယျာမမှဝိဘတ်ကို ယျောမပြု ရမည်။ ဂဏယျာမ၌ ကံဒုနက်၌ သက်အပ်သော ဟေးစွဲည်း ကျေသတည်း။

ဘစ်နည်းကား။ "မယုံ၊ ငါတို့ကို။ ရာဇာခင်္ဂာ၊မင်းခစား ယောကျွန်းတို့သည်။ သစေဂဏယျာမ။ အကယ်၍ ဖမ်းယူကုန်ငြားအံ့" ဟု အနက်ပေး။မယုံပုဒ်ကို ကံအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်၍ မယုံယောမှိဟူသော ယောဂဝိဘာဂသုတ် ဖြင့်ပြီးစေရမည်၊ ရာဇာခင်္ဂါဟူသောနာမသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်သက်အပ်သော ပဌမပုရိသ်ယျုံ ဝိဘတ်ကို ဥတ္တံမပုရိသ် ဧယျာမပြုရမည်။

၁၁၅။ နိုင်ထက်မူသဖြင့် အဝံတ်ဖြုံဝံတ်သည်ကိုမပြုမူ၍ ဖျက်ဆီးမှသာလျှင် ဘိက္ခုနိဒ္ဒသက ဖြစ်လေသလော-ဟု ဓမ်းရန်ရှိသောကြောင့် ဗလက္ကာရေန အစရှိသောစကားကို မိန့်ဆတည်း။

အဝံတ်ဖြုံဝံတ်သည်ကို အလိုရှိရှိ မရှိရှိ အမှတ်မရှိဘာဝ ဘိက္ခုနိမကို ဖျက်ဆီးသော် ဘိက္ခုနိဒ္ဒသ ကဖြစ်လေသလောဟု ဓမ်းရန်ရှိသောကြောင့် အနိဋ္ဌမာနံယေဝံ ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ကတ္တာကို ဒုဿန္တောပိဠ်စပ်။ အနိစ္စမာနံယေဝဠ် ဝေဖြင့် ဣစ္ဆမာန် ဒုဿန္တောဟူသော လာလတ်တံ့သော စကားကို မြော်ရှုရ၍ ဣစ္ဆမာနတိက္ခဲနိမကို ကန့်သည်ဖြစ်သည်ကို သိအပ်၏။ ဒုဿန္တောပိ ဠ် ပိကား သမ္ဘာဝံနာ အနက် ဖြစ်သတည်း။ ဘိက္ခုနိမ ကို အဝံတ်ဖြုဝံတ်သည်ကို ပြု၍ ဖျက်ဆီးသော်လည်း ဘိက္ခုနီဒုသကသည်သာလျှင်ဖြစ်တုံသေး၏။ ဘိက္ခုနိမကို အဝတ်ဖြုဝတ်သည်ကို မပြုမူ၍ ဖျက်ဆီးသော်ကား ဘိက္ခုနီဒုသက၏ အဖြစ်ဠ် ဆိုဖွယ်မရှိဟု ချီးမွမ်းသတည်း။

ဗလဿာရေန၊ဖြင့်။ သြဒါတဝတ္ထဝသန်၊ ကို။ ကတ္တာ၊၍။ သြဒါတဝတ္ထဝသနေန၊ဖြင့်။ ဂိဟိနီဘာဝံ၊ လူမိန်းမ၏အဖြစ်ကို။ အနိစ္စမာနံယေဝ၊ ဧလိုမရှိ ဘိက္ခုနိမကိုသာလျှင်။ ဒုဿန္တောပိ၊ ဖျက်ဆီးသော်သည်း။ ဘိက္ခုနီဒုသကောယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဤသို့ သြဒါတဝတ္ထဝသနေန ဂိဟိနီဘာဝံ ပုဒ်တို့ကို ထည့်စွက်၍ အနက်ယောဇနာ သည်ကား ထေယျသံဝါသကကထာလာ သာပိဟိဂိဟိဘာဝံပတ္ထယမာနာ သစေ ကာသုသာယံ ဂိဟ်နိဝါသနံ နိဝါသေတိ စကား၊ကို ထောက်၍ အနက်ယောဇနာသတည်း။ ထိုစကား၊မှန်၏။ ထိုစကား၌ "ဂိဟိနိဝါသနဿ၊ လူတို့၏ ဝတ်ခြင်း၊ကို။ နိဝါသနေန၊ ဝတ်သဖြင့်။ ဂိဟိဘာဝံ၊လူမိန်းမ၏အဖြစ်ကို။ ပတ္ထယမာနာ၊တောင်းတသည်။ ဝါ၊အလိုရှိသည်။ဟုတ္တာ၊၍။" ဟုအနက်ပေးရသတည်း။

သြဒါတဝတ္ထဝသနေန၊ ဖြင့်။ ဂိဟိဘာဝေ၊ ကို။ သမ္မဒ္ဓိစ္ဆိတမတ္တယေဝ၊ ဝန်ခံအပ်ခါမျှသည်ဘာလျှင်။ သတိ၊ ရှိသော်။

မာတုဃာတကာဒိ ဝတ္ထုကထာနိဒ္ဒိတာ

ဥာဏတောဗျဥ္ဇနကဝတ္ထုကထာ

၁၁၆။ ပုရိသနိမိတ္တံ၊ သည်။ ပဋိစ္ဆန္နံ၊ ဖုံးကွယ်သည် (ဝါ) မထင်ရှားသည် (ရှိကား၌။ မထင်ရှားဟူလိုသတည်း)။ ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထုကား- ဇေတ္တရာမြို့၌ ခနသော ဘုန်းကြီးတစ်ပါး ဥာဏတောဗျည်းဟု စကား၊ဖြစ်ပွား၍၊ ဥာဏတောဗျည်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို ရှေးနောက်သိမြင် ပညာရှင်မထေရ်ကြီးတို့က ဥဉ္ဇအခါ အဆင်းရုပ်ရေနှင့် ပြည့်စုံ၍ အချိန်အခွင့် သင့်လျော်သော လူပျိုကိုစေလွှတ်၍ နှင်းနှိပ်စေရာ ဥာဏတောဗျည်းဘုန်းကြီးအား မာတုဂါမနှင့် ပေါင်းဖော်ရသကဲ့သို့ ပေါင်းဖော်ရကြောင်းကို လူပျိုကလျောက်ထား၊သည်ကို

အားမရကြသေးသည်နှင့် သင့်လျော်သောရဟန်းကို စေလွှတ်၍ သင်းပိုင်ကို မ၍ အသေအချာ ကြည့်ရှုစေရာ ပုရိသ နိမိတ် ထင်ထင်ရှားရှားအထက်ကရှိနေတိုင်း အရပ်၌ ရှိနေသည်ကို လည်းကောင်း၊ ဣတ္တိနိမိတ် မထင်မရှား အောက်အရပ်၌ရှိနေသည်ကို လည်းကောင်း၊ မြင်ရကြောင်းကို မထေရ်ကြီးတို့အား လျှောက်ထားသည်နှင့် ပညာရှင်မထေရ်ကြီးတို့ အမိန့်အားဏာဖြင့် ထိုဥဘတော ဗျည်းဘုန်းကြီး အဝတ်ဖြူ လဲရကြောင်းကို စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထံမှာ ဝိနည်း အဋ္ဌကထာကို သင်ကြားရာ ဤဥဘတောဗျဉ္ဇန ကထာဂျိနေရာမှာအမိန့်တော် ရှိသတည်း။

ဤသို့သာ ထူးသလောဟု မေးရန်ရှိ၍ တစ်နည်းပြုပြန်လိုရကား ဣတ္ထိဥဘတော ဗျဉ္ဇနကဿ အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

တစ်နည်းပင်ပြုပြန်လို၍ဣတ္ထိ ဥဘတော ဗျဉ္ဇနကော အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဝိနေတိဝိနောဒနိဋ္ဌ ဒုနင်ဿပဗ္ဗဇ္ဇာ အာတ္ထိတိ ယောဇနာ ဟူ၍အတ္ထိသဒ္ဒါထည့်၍ အနက်ယောဇနာရမည်ကို မိန့်သောကြောင့် အတ္ထိသဒ္ဒါနဲ့သည်းကို ငါဖျက်သတည်း။ ဣဒံ၊ ဤရှင်ပြုရခြင်း,ရဟန်း ခံရခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ဣဓ၊ ဤဥဘတော ဗျဉ္ဇနက ကထာ၌။ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဋ္ဌကထာနိဒ္ဒေသော။

အနုပဒျာယကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၇။ အဋ္ဌကထာဋ္ဌ ဥပဇ္ဈာအဂါဟာပေတွာ ကို ပဋိဂ္ဂဟာပေတွာ၌ ဥပသမ္ပာဒေန္တိဋ္ဌာဝစပ်။ ဥပဇ္ဈာယဝိရဟိတံဋ္ဌကား မစပ်လင့် "အဂါဟာပေတွာ၊ မယ္ဟ စေမှ၍။" ဟုကြိယာဝိသေသန အနက်ပေး။ တစ်နည်းကား ဥပဇ္ဈာ၊ဥပဇ္ဈာယ်ကို။ (ဥဟာခေါ်၏ ကံတည်း)ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ၊ကို။ (ကာပေါစ္စည်းဟူသော ကာရိုက်၏ကံ တည်း) ဘိက္ခူနံ၊တို့၏၊အဂါဟာပေတွာအဂါဟာပနတော၊မယ္ဟစေခြင်း၊ကြောင့်။ ဤသို့အနက်ပေးမူ ဥပဇ္ဈာယ ဝိရဟိတံဋ္ဌစပ်။ အဂါဟာပေတွာ၏ကတ္တားဘိက္ခူကို ဘိက္ခူနံဟု သဗ္ဗနာမ်ထားသတည်း ဥပဇ္ဈာယဝိရဟိတံဋ္ဌကတ္တား စောင်းသော် ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာကို ပေးအပ် သတည်း။ ထို့ကြောင့်။ အဂါဟာပေတွာနှင့် ဥပဇ္ဈာယဝိရဟိတံသည် ကတ္တားကွဲသတည်။ ဤသို့ကတ္တားကွဲသောကြောင့် အဂါဟာပေတွာကို။ အဂါဟာပနတော ဟု ဟိတ်အနက်ပေးသတည်း။

သမ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အခါ အလုံးစုံသော အခါ၌။ တတိယာ ဝိဘတ်နှင့် ဒုတိယာ ဝိဘတ် တို့ကို သတ္တမီ အနက်

ဌ် သက်အပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ (၁၊၃၉၁) ဝိတဏ္ဍ သဏ္ဌာနသုတ်အဖွင့်၌ ကာဓလန ကာလန္တိ သမယေ သမယေ ဟုမိန့်အပ်၏။ မူလပဏ္ဏာသဋီကာ(၂၊၇၃)၌ကာလေနကာလန္တိ ဇွတ်ကာလေနဘတိ ဘုမ္မတ္ထဝ-ကရဏဝစနန္တိ အာဟ။ သမယေ သမယေတိ ဟုဖွင့်အပ်၏။

နိပ္ပဒေသသဗ္ဗ ပဒေသဿဗ္ဗအား‌ဖြင့် နှစ်ပါးတို့တွင် နိပ္ပဒေသသဗ္ဗဟု သိစေခြင်းငှာ သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ ဟု နှစ်ကြိမ်မိန့်သတည်း။

သဗ္ဗသဗ္ဗသည် နိပ္ပဒေသသဗ္ဗတည်း။ ပဒေသသဗ္ဗသည် သပဒေသသဗ္ဗတည်း ထို့ကြောင့် သဒ္ဒနီတိသဗ္ဗနာမဝိဘာဂ (နီတိ၊၁၊၃၇၇)၌ သဗ္ဗေမေဝ သဗ္ဗာကာရေန ဗုဒ္ဓိဿ ဘဂဝတော ဉာဏမုခေအာပါထ၊ မာဂစ္ဆန္တီတိ အာဒီသု သဗ္ဗ-သဗ္ဗသ္မိံ အာဂတော သဗ္ဗသံ ဝေါ သာရိပုတ္တာ သုဘာသိတံ ပရိယာယေနာတိ အာဒီသုပဒေသသဗ္ဗသ္မိံ ဟုမိန့်အပ်၏။

ဥပစ္စာယ်ဆရာ ဧသပြီးအခါသည် လည်းကောင်း ဥပစ္စာယ်ဆရာလူထွက်ပြီး အခါသည်လည်းကောင်း သက်သက် ဥပစ္စာယ်မယူရာအခါသည် လည်းကောင်း ဥပစ္စာယ်ယူပြီး ဖြစ်လေငြားလည်းသော်မှ တင်း၌ ဥပစ္စာယ်ဆရာ မတည်ရာအခါသည်လည်းကောင်း သိမ်တွင်း၌ ဥပစ္စာယ်ထိုက်သောဆရာရှိလျက်နှင့် ဥပစ္စာယ်မယူရာအခါ၌လည်းကောင်း သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ စကားဇ်အရ အခါဖြစ်သတည်း။

နဘိက္ခဝေ အနုပစ္စာယဓေဿ ဟူသော ပါဠိတော်စကားရပ်၌ ဧသသော ဥပစ္စာယ်ရှိသော ပဋ္ဌင်းလောင်းသည်လည်းကောင်း, လူထွက်သော ဥပစ္စာယ်ရှိသော ပဋ္ဌင်းလောင်းသည်, လည်းကောင်း သက်သက်ဥပစ္စာယ် မရှိသော ပဋ္ဌင်းလောင်းသည်လည်းကောင်း, ရှေးအဖို့၌ ဥပစ္စာယ်ယူပြီးဖြစ်လျက်နှင့် သိမ်တွင်း၌တည်သော ဥပစ္စာယ်မရှိသော ပဋ္ဌင်းလောင်းသည်လည်းကောင်း, သိမ်တွင်း၌ တည်သော ဥပစ္စာယ်ထိုက်သောဆရာရှိလျက်နှင့် ဥပစ္စာယ်မယူသော ပဋ္ဌင်းလောင်းသည် လည်းကောင်း, သိမ်တွင်း၌ တည်သော ဥပစ္စာယ်ထိုက်သောဆရာထံမှာ ဥပစ္စာယ်ယူပြီးဖြစ်လေငြားလည်း ထိုဥပစ္စာယ်ဆရာသည် ဆန္နပေးဝ်နေသည်နှင့် နှစ်တောင်ထဲ ဟတ္ထပါသ်ဘွင်း၌ တည်သော ဥပစ္စာယ်မရှိသော ပဋ္ဌင်းလောင်းသည် လည်းကောင်း အနုပစ္စာယက ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၂၊၁၂၇)၌။ ကမ္မံ ပန နကုပ္ပတိတိ ဣဒံ ဥပစ္စာယဿ ဘာဝေပိ ဣတ္ထန္နာမဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော ဣတ္ထန္နာမေန ဥပစ္စာယေနာတိ မတဿဝါ ဝိဇ္ဇမာနဿဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဥပစ္စာယဿ အညဿဝါ ယဿကဿစိ အဝိဇ္ဇမာနဿာပိ နာမေန သဗ္ဗတ္ထဥပစ္စာယ ကိတ္တနဿ ကတတ္တာဝုတ္တံ မိန့်အပ်၏။

ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၊၂၅၄၀-ဂါထာဖွင့်) ၌လည်း အနုပဋ္ဌာယကောတိ အာသန္နိဟိဘ ဥပဋ္ဌာဓယာဝါ အာဂဟိတ ဥပဋ္ဌာယဂဟကောဝါ ဟု မိန့်အပ်၏။ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ လာသော သန္နိဟိတာ သန္နိဟိတ ဘာဝဠ—ဟူသော စကား၊ကို ဖွင့်ပြသော သန္နိဟိဘာ သန္နိဟိတ ဘာဝန်ကို အာသန္နဒုရဘာဝံ အာသန္န ဒူရဘာဓဝါစ အဓိဋ္ဌာနေဝတ္တန်ယေနေဝဒီတဇ္ဇော ဟူသော တေရသကဏ်ဋီကာ (၂၊၃၉၂) လာ စကားနှင့်အညီ လည်းကောင်း ပါဠိဝယ် အဋ္ဌကထာယဉ္စ သဇ္ဇဟ္ထ ဟတ္ထပါသောတိ အဓုတေယျ ဟတ္ထာ ဝုစ္စတိ ဟူသော ၎င်းသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်လာ တေရသကဏ် (၂၊၃၈၈) ဋီကာစကားနှင့် အညီ လည်းကောင်း ရဟန်းခံဇုံငှာ သိမ်အပြင်ဝယ် စည်းဝေးသော သံဃာ၏ နှစ်တောင်ထဲ့ဟု ဟတ္ထပါဒ်၏ အတွင်း၌ ဥပဋ္ဌာယ်ဆရာ မတည် နေသည်ကို အာသန္နိဟိတ—ဟု ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၌ ဆိုသတည်း။

အာသန္နိဟိတပုဒ်၌ သံဟူသော ဥပသာရပုဒ်သည် သမောဓာန အနက် ဟောတည်း။ ဓာ-ဓာတ်သည် တည်ခြင်းဟူသော ဂတိနိဝတ္တိ အနက် ဟောတည်း။ သိမ်အပြင်ဝယ် နှစ်တောင်ထဲ့ဟု ဟတ္ထပါသိဘင်း၌ ဥပဋ္ဌာယ် ဆရာတည်နေမှု တစ်ပေါင်းတည်း တည်နေသည်မည်၏။ ဤသို့မဟုတ်က တစ်ပေါင်းတည်း တည်နေသည် မမည်ချေ။ ဂေါပါလကော အာသန္နိဟိတော။ သုတ်သီလကွန် အဋ္ဌကထာ ခုနစ်ခုမြောက်သော ဇာလိယသုတ် အဖွင့်(ဒီဃ၊၁၊၂၇၃) အာသန္နိဟိတေတိ ဂေဟတော ဗဟိ ဂတော သုတ်သီလကွန် ဋီကာဟောင်း(၃၄-)။အာသန္နိဟိ ဒေတိ ဂေဟတော ဗဟိ အညံ ဂတော။ (သုတ်သီလကွန်ဋီကာသစ်(၂၊၃၄၁) ဤသုံတ်သီကွန်ဋီကာစကား နှစ်ရပ်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ဖွင့်သတည်း။ သဒ္ဒတ္ထကို ဖွင့်သည်မဟုတ်။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို စံကျောင်းဆရာဘော်ဘုရားကြီး မိန့်တော်မူပြီးလျှင် အခြို့ကုန်သော ဆရာတို့ သည်ရဟန်းခံရာသိမ်တွင်းသို့ မလိုက်ကုန်ဘဲ မိမိတို့၏ ကျောင်း၌ နေကုန်လျက် ဥပဋ္ဌာယ်ပေးကြကုန်၏။ ဤသို့ဥပဋ္ဌာယ်ပေးခြင်းသည် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ စကားနှင့်မညီလေဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။ ဇတရသကဏ် ဋီကာ(၃၊၂၆၃)၌လည်း။ ယဇာဝစ အပရိပုဏ္ဏာ ပတ္တစီဝရသာ ဥပသမ္ပာဒေန ကာရေလ ကမ္မဝါစာယ ပရိပုဏ္ဏာ ပတ္တစီဝရန္တိ အသန္တံ ဝတ္ထုံ ကိတ္တေတွာ ကမ္မဝါစာယ ကတာယပိ ဥပသမ္ပဒါ ရုဟတိ။ ဧဝံ အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော အာယသ္မတော မမ္မရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခောတိ အသန္တံ ပုဂ္ဂလံ ကိတ္တေတွာ ကေဝလံသန္တာပဒ နိဟာရေန ကမ္မဝါစာယ ကတာယ ဥပသမ္ပဒါ ရုဟတိယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ—ဟု မိန့်အပ်၏။

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ သံဃော ဉာပေတဗ္ဗောတိ ဝစနတော ထေယျသံဝါသကော၌ အာစရိယေဟိ အနုဿာဝနာယ ကတာယ ဥပသမ္ပဒါနံ ရုဟတိ၊ ထေသံ အဘိက္ခုတ္တာတိ ဝစနမ္ပိ နဂဟေတဗ္ဗံ။ ကိဉ္စ ဘိယ္ယော ဣမာနိ စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ပဋ္ဌာကာရေဟိ ဝိပဇ္ဇန္တိတိအာဒိနာ နယေန ကမ္မာနံ သမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိယာ ကထိယမာနာယ သတ္တာဟိ အာကာရေဟိ ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တိ ဝတ္ထုတောဝါ ဥတ္တိတောဝါ အနုဿာဝနတောဝါ သီမတောဝါ ပရိသတောဝါ ဥပဇ္ဈာယတောဝါ အာစရိယတောဝါတိ အကထိတတ္တာ နဂဟေတဗ္ဗံ။ (ဝင်ရဟဋ္ဌိ (၄၃၃)။ ဤဝင်ရဟဋ္ဌိစကားသည် သမဏပဋိညာဉ်ရှိသောသူ ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်မှု အပ်ကြောင်းကိုဆိုသော တရုသကင်္ခီကာ ဥနဝီသတိ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်နှင့်ညီညွတ်၏။ တရုသကင်္ခီကာလာ စကားသည်လည်း၊ နထေယျသံဝါသကုပဇ္ဈာယေန ဥပသမ္ပါဒေတဗ္ဗော။ ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ ဟူသော ပါဠိတော်လာ စကားနှင့် ညီညွတ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ဤပါဠိတော်၌ "ထေယျသံဝါသကော ဘိက္ခဝေ အနုပသမ္ပန္နော" ဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ထေယျသံဝါသကုပဇ္ဈာယော ဘိက္ခဝေ အနုပသမ္ပန္နော ဟုဟောတော်မမူအပ်။ ထေယျသံဝါသက ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံလျှင် ရဟန်းဖြစ်လေက ထေယျသံဝါသက ပုဂ္ဂိုလ် ကမ္မဝါစာဖတ်သော်လည်း ရဟန်းဖြစ်ကောင်းလေရာသတည်း။

အနုပဇ္ဈာယကာဒိ ဝတ္ထုကထာနိဋ္ဌိတာ။

အပတ္တကာဒိဝတ္ထုကထာ

၉၁။ အပတ္တကကထာ၌ သပိတ်မရှိသော ပဉ္စင်းလောင်းကို ရဟန်းခံသည်ကို ပြသော ကထာဖြစ်သောကြောင့် တေန ခေါ ပန သမယေန ဘိက္ခု။ အပတ္တကံ အစရှိသော ကထာသည် "နတ္ထိ ပတ္တံ တေသာ ကထာယာတိ အပတ္တကာဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် အပတ္တကာမည်သတည်း။ ယော ဟတ္ထေသုအစရှိသောစကားဖြင့် ပိဏ္ဍာယပုဒ်၏အစ၌ လဘိတဗ္ဗဝုဒ္ဓါ ကျေသည်နှင့် ထိုပုဒ်၏ ဒတ္တောပုဒ်ကဲ့သို့ အာဒိပဒလောပသမာသ်ပုဒ်၏ အဖြစ်ကိုပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ ဟတ္ထေသု၊တို့၌။ (လဘိတဗ္ဗဝုဒ္ဓစပ်)။ ပိဏ္ဍာယ လဘိတဗ္ဗပိဏ္ဍာယ၊ ရအပ်သော ဆွမ်းအကျိုးငှာ" ဟု အနက်ပေး။ သဒ္ဒါပြုး ကာရက-ဥကား ဟတ္ထေသု ၌၊ သတ္တမီ ဝိဘတ်သည် ကမ္မိကံးအနက်၌ ဖြစ်သည်ဟူ၏ ကစ်နည်းမှတ်လေ။

တဿ ဥပသမ္ပဒါ ဝေါဟာရသာ အား။ ဂတ္တစီဝရံ၊သည်။ သစေ နတ္ထိစ၊အကယ်၍ မရှိမူလည်း မရှိအံ့။ (နောက်ဝါကျက စ သဒ္ဒါကို ဤမှာလည်းယှဉ်၊)

အသး ဥပသမ္ပဒါ ပေကွဲသး၊ အ ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ၊ တို့သည်။ ဒါတုကာမာ၊ ကုန်သည်။ သစေ ဟောန္တိစ၊ အက်ယ်ရှ်မူလည်း ဖြင်ကုန်ငြားအုံး။ ဆာဥ၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့မှ တပါးကုန်သေး။ ဘိက္ခု၂ဝါ၊ တို့သည်လည်း။ ဒါတုံကာမာ၊ ကုန်သည်။ သစေ ဟောန္တိစ၊ အုံး။ ဧဝံ သန္တေ့၊ သော်။ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိဝါ၊ တို့သည် လည်းကောင်း။ အညေဟိ၊ သေး။ ဘိက္ခု၂ဟိဝါ၊ တို့သည် လည်းကောင်း။ နိရပေက္ခေဟိ၊ ငဲ့ကွက်တွယ်တာ အာလယကင်းကွာ့ ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ နိဿဋ္ဌိတ္တာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ၊ သော။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကို။ ဒုတိယံ့၊ ၏။

အခ္ခါအဋ္ဌကထာ၊ ဝိနယာလင်္ကာရဋ္ဌီကာတို့၌ "အညေဟိဝါ ဘိက္ခု၂ဟိ နိရပေက္ခေဟိ" ဟု ရှိ၏။ ထိုသို့ရှိခြင်းသည် "အညေဝါ ဘိက္ခု၂ ဒါတုကာမာ ဟောန္တိတိ ဆမ္ဘန္တေ" ဟု တရသကဏ်ဋ္ဌီကာလာ စကားနှင့် ဆန့်ကျင်သတည်း။ ဟိအက္ခရာ မပါသော အညေဝါ ဘိက္ခု၂ ဟူသော စကားသာ သင့်သတည်း။ ဘိက္ခု၂ ၌ ပုဒ်သေးခတ်ရမည်။

အဋ္ဌကထာ၌ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ ပတ္တစီဝရံ ဒါတဗ္ဗံ ဟု မိန့်သောကြောင့် ဆပိတ်သကဲ်နှးပင် ရှိသော်လည်း အဓိဋ္ဌာန်မလောက်သော သပိတ်သကဲ်နှး ရှိလေကရှိသည်မမည်။ ထိုအဓိဋ္ဌာန် မလောက်သော သပိတ်သကဲ်နှးရှိသော ပဉ္စင်းလောင်းကို ပဉ္စင်းခံစေသော ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့အား "နာ ဘိက္ခဝေ အပတ္တစီဝရံကော ဥပသမ္ပါဒေတဗ္ဗော။ ယော ဥပသမ္ပါဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ" ဟု ဟောကော်မူသည်နှင့် အညီ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သတည်း ဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။

ရဟန်းခံခါနီး အခါ၌ သပိတ်ကို အကြိမ်စေ့အောင် အဆင်းပြည့်စုံအောင် ဝိနည်းကို အလေးပြုတော်မူကုန်သော ဆရာသခင် အရှင်မြတ်တို့သည် ဖုတ်စေတော်မူကုန်ဘိသတည်း။

ထာလကော၊ ရဟန်းတို့၏ ဆွမ်းသုံးဆောင်ရန် ခွက်၌။ ဘုဥ္ဇိတုံ၊ စားစေခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ (ဘုဥ္ဇိတုံ၌ ကာရိုက် ကာပေ ပစ္စည်း ကျေသတည်း။)

အပတ္တကဒိ ဝတ္ထုကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၉။ နံခသေသံ၊ လက်သည်းခြေသည်း အကြွင်းကို။ အဒသေတ္တာ၊ မပြုကုန်မူ၍ ။ ။ စတူသု၊ သော။ အဂ်ုဠကေသု၊ ခြေမလက်မတို့တွင်။ (အဂ်ုဠကာဒ္ဒိ စပ်)။ ။ ခုဇ္ဇသရီရော၊ ကုန်းသောကိုယ် ရှိ၏။ ။ ဘူတာနံ၊ ဘူတမည်ကုန်သော နတ်တို့၏။ပရိဝဠ္ဠမော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ လုံးသော၊ မဟာကုစ္ဆိဃဋ္ဌသဒိသော၊ ကြီးစွာသောဝမ်းရှိသော အိုးနှင့်တူသော။ အတ္တဘာဝေါဝိယ၊ အိုင့်တိုသောအတ္တဘောကဲ့သို့။

သိဒ္ဓါ ဘူတော ၈ ဂန္ဓဗ္ဗော(အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ-၁၃) သိဒ္ဓါ၊ သိဒ္ဓမည်သောနတ်။ ဘူတော၊ ဘူတမည်သောနတ်ဟု အဘိဓာန်နိဿယဋ္ဌ အနက်ပေး၏။ ယဿ ဘာသာယ ပြုဟတိ ကထာ၊ သော ဘူတော၊ ဘဝန္တိ ပြုဟန္တိ ကထာ ဇောသမ္မာတိ ဘူတော (အဘိဓာန်ဋီကာ-၁၃) ဤအဘိဓာန် နည်းအားဖြင့် ယက္ခ ရက္ခသာဟု နောက်၌ ယက္ခအသီးအခြား လာရှိရကား ဘူတသည် ယက္ခမှ အသီးအခြားတည်း။

တနည်းကား ဘူတာနံ၊ ဘိလူးတို့၏။ (ယက္ခာဒိနိ မဟာဘူတာနိ အဋ္ဌသာလိနီ၊ ရူပကဏ္ဍအဖွင့်-၃၃၈။)

ကုမ္ဘဏ္ဍံ ဝိယ၊ဖရုံသီးကဲ့သို့။ ကုမ္ဘဏ္ဍော တု စ ဝလ္လိဘော(အဘိဓာန်အရည်ဝက် ၅၉၇) သိသိလံ ပဒံ သိပဒံ၊ ဝဏ္ဏနာသော၊ ဒီဃဒီ၊(အဘိဓာန်ဋီကာ နရဝဂ် အဖွင့် ၃၂၆) သိပဒံ ဇောသော အတ္ထိတိ သိပဒီ ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြလို၍ သိပဒီတိ ဘာရပါဒေါ ဝုစ္စတိ ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

"သိပဒီ၊ ခြေထိုင်းသော သူကို။ ဝါ၊ ခြေလေးလံသော သူကို။ ဝါ၊ မြေဒရွတ်ဆွဲသောသူကို"ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေး။ ။အရိသ၊ မြင်းသရိုက်နာ။ ဘဂန္ဒရ၊ ဒုလာနားကာသ၊ ချောင်းဆိုးနာ။ သောသ၊ ရသအစရှိကုန်သော ခုနှစ်ပါးကုန်သော ဓာတ်တို့ကို ချောက်သွေ့ စေတတ်သော ခယရောဂ်နာ။ [သောသော တုံ စ ခယော သိယာ။ အဘိဓာန်(၃၂၃)။ ဒုယံ ခယ ဇောဂေ။ ရသာဒိသတ္တဓာတုယော သောသယတီတိ သောသော (အဘိဓာန်ဋီကာ)]

တနည်းကား သောထော၊သာနာရွက်နာ။[သောထောတု သယထူ,ဒီစတာ။ အဘိဓာန်(၃၂၃)]အတိရသောဝါကို ဥဘယဝါ မန ဘူတရွပ် ဝိယ ဖြင့် ဥပမာဆောင်သတည်း။

ဘူတရူပံ ဝိယ၊ဘူတမည်သောနတ်ရုံပ်ကဲ့သို့(ဝါ)ဘီလူးရုံပ်ကဲ့သို့။ဟောတိ၊၏။

အတိရဿနှင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဥဘယဝါမန အထူးကား အတော်အသင့် ကုသည် ပုသည် တို့သည်ကား ဥဘယဝါမနတည်း၊ အလွန်အကဲ ကုသည် ပုသည်တို့သည်ကား အတိရဿတည်း။ ဤသို့ ထူးသတည်း။ ထို့ကြောင့် ရဿောဝါ ဟူ၍သာ မမိန့်မူ၍ "အတိရဿောဝါ"ဟုမိန့်သတည်း။ဤသို့ထူးသော ကြောင့်ပင်လျှင် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ (၂၄၈-ဂါထာဖွင့်)၌ အတိရဿောတိ-ဝုတ္တပ္ပကာရော ဥဘယဝါမနော ဝိယ အတိရဿောဟု မိန့်သတည်း။

"ဥဘယဝါမနောဝိယ၊ အတော်အသင့်အောက်ကိုယ် အထက်ကိုယ်ကုသော သူ ပုသောသူ တို့သောသူကဲ့သို့။ အတိမဿော၊ အလွန်ဖြင်း အောက်ကိုယ် အထက်ကိုယ် ကုသောသူ ပုသောသူ တို့သောသူတည်း"ဟုအနက်ပေး။မဟာဘူတသဒ္ဒါသော၊ ကြီးသော ဘူတမည်သော နတ်နှင့် တူ၏(ဝါ)ကြီးသော ဘီလူးနှင့်တူ၏။ သိခရသီသော ဝါ၊ ထက်မြသော မီးလျှံ အစွန်းနှင့်အတူအထက်သို့ ချွန်၍တက်သော တောင်ထွဋ် တောင်ဖျားနှင့်အတူ ချွန်သော စွေ့သော ဥးခေါင်းရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ၏။

သိခါဇာလစွိစာပုမေ။(အဘိဓာန်သဂ္ဂကဏ္ဍ(-၃၅)ဒေးနောတိနိသာနီ ဘဝတိ တိသိခါ သိနိသာနေတိ ကာတန္တိဓာတု ခပ္ပစ္စယော (အဘိဓာန်ဋီကာ) ကပွသီသောဝါ၊ ဆင်၏ဦးထိပ်ကဲ့သို့ နှစ်မြှောဖြစ်၍ဖြစ်သော ဥးခေါင်းရှိသည်လည်း။ ကပွ-သဒ္ဒါသည် အစုံဟူသော ယုဂအနက် ဟောတည်း။ ကပွသီသောတ်ဂဇဋ္ဌကံ ဝိယ ဒိဓာ ဘိန္နသီသေး။ [ငိမတ် ငံနေး ဒနီ (၂၊ ၁၂၇)] ကဏ္ဍိကကေသောဝါ ကို ပါဏကေဟိ အစရှိသော စကားဖြင့် ဖွင့်သတည်း။

ဇာတိပလိတေဟိ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်ကုန်သော ဆံဖြူတို့ဖြင့်။

တတ္ထ ကေသာ လောမာနခါပိ စာတိဒ္ဓါစတ္တာလိသေ သတ္တာဟေ တောနီ-ဇာယန္တိ- ဟု သဂါထာဝဂ္ဂ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ ယက္ခသုတ်အဖွင့်(သံ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၇၅) လာသည်နှင့်အညီ ဆံပင်တို့သည် ပဋိသန္ဓေနေရာနေ့မှစ၍ လေးဆယ့်နှစ် သတ္တဟ ၊မြောက်၌ဖြစ်ကုန်သည်နှင့် ပဋိသန္ဓေအခါ၌ မဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း ဂဗ္ဘသေယျကာနံ အဋ္ဌတ်ကာယတနေသုမနာယတန ကာယဒယတနာ နေဝပဋိသန္ဓိကဏ္ဍေ ဥပဇ္ဇန္တိ၊ သေသာနိ စတ္တာရိ သတ္တသတ္တတိ ရတ္တိမှ၊ တာနိစ ခါယေန ကမ္မုနာ ပဋ်သန္ဓိဂဟိတာ၊ တသော အညသော၊ ကတတ္တာတိ အယံ

သကသမယေ ဝါဒေါ၊(က စာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၊ သဋ္ဌာယ တနုပ္ပတ္တိ ကထာ(အဘိ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၂၄၀)လာသော စကားကိုပြု၊ ၍ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို ပေးတတ်သောကံသည် ဆံဖြူတို့ကို ဖြစ်စေရကား ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် ဆံဖြူတို့သည် အကြောင်းကံတူသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဟု မိန့်သကဲ့သို့ ဆံဖြူတို့ကိုလည်း သဒိသူပစာရ အားဖြင့် ဇာတိပလိတ ဟု ပဋိသန္ဓေအခါဟော ဇာတိသဒ္ဒါနှင့်တကွ မိန့်အပ်ကုန်သတည်း။

အတိခုဒ္ဒကက္ခိဝါကို မဟိ'သစမွေ အစရှိသော စကားဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ ကေကဆော၀ါ၊မျက်စိမွဲသောသူသည် ငယ်းကောင်း။ ဝလိရော တု စကဲ့ကဲ့ရော။ (အဘိဓာန် နရ၀ဂ်၊ ၃၂၀) ကုစ္ဆိ တံ ကရောတိကိ၊ ကေကရော။ ဥဿေ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။

ဋ္ဌက်ိတကဏ္ဍော၀ါ၊ နားခြောင်းတို့ကို သွင်းသော အားဖြင့် ပွဲရာဖြစ်သော ရှည်သောချန်းသော နားရွက်အဖျားရှိသည်လည်း။ဟောတိ။ ၏။

ဋ္ဌက်ိတမဏ္ဍောနာမ ဒီဃေမဇ္ဈ ပါဒေ မဇ္ဈေဝိဇ္ဈိတ္ဝာ အန္တနိယော ပဝေသေတ္ဝာ ကတော မဏ္ဍော။ (ထေရသကဏ်ဋီကာ ဝဿုပနာယိကက္ခန္ဓက အဖွင့် (၃၊ ၂၈၄) တကို ပန္ဒနေ၊ တကေ်တိ။ (ဓာတုမာလာ စုရာဒိဂိုဏ်း(၂၈၃)။ ဒန္တဇ တ-ကို မုဒ္ဓဇ ဋ္ဌ-ပြု၍ ဤမှာ ဋ္ဌက်ိတ ဟုရှိသဘည်း။

ပုပ္ပိတကွိဝါ၊ ပွင့်သော မျက်စိရှိသည်လည်းကောင်း။ (ဝါ) မှိတ်၍မဖြစ်သောမျက်စိရှိသည် လည်းကောင်း။

ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၄၉၇-ဂါထာဖွင့်)၌ ပုပ္ပိဘလောစနောကို သဋ္ဌာတ ပုပ္ဖနေတ္တောဟုဖွင့်၏။ "သဋ္ဌာတ ပုပ္ဖနေတ္တော၊ ဖြစ်သော ပွင့်သောမျက်စိရှိသည်"ဟု အနက်ပေး။ ပုပ္ဖဝိကသနေ။ (ဓာတုမာလာ ၁၂၂)။ ဝိကသနေ၊ ပွင့်ခြင်း၌။

စိပိတနာသိကောဝါ၊ ပိသောနှာခေါင်းရှိသည် လည်းကောင်း။ (ဝါ) နှာခေါင်းပိစပ်ရှိသည် လည်းကောင်း။

စိပိတပုဒ်သည် စိပဓာတ် ဟာစွည်း ဣအာဂုမ်ဖြင့်ပြီးသတည်း။ စိပဓာတ်ဟု ဓာတုမာလာ၌ မလာခြင်းလည်း စိပဓာတ်ရှိသည်ကို ဤပြယုဂ်ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။စိပိတနာသိကောတိ အနုန္ဒတနာသိကော (၂၊၁၂၂၈)ဟု ဝိမတိဝိနော ဒနီ၌ ပွင့်မသောကြောင့် စိပဓာတ်၏ အနုန္နမနဟူသော အထက်သို့ မတက်ခြင်းဝိနယကိုကို ဟောလည်း၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။ အထက်သို့ မတက်က

ပိစပ်ရှိသတည်း။ စိပိတပုဒ်ကို ထောက်သော် စိပိတ်ဟု အနက်ပေးရန်ရှိ၏။ ဝေါဟာရရွေ့သည်နှင့် ပိစတ်ဟု အနက်ပေးကြကုန်သတည်း။

တထာ စိပိတနာသောဝါ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယ၊ ၂၄၉၉) စိပိတနာသောဝါတိ စိပိတာယ အန္တော ဝဝိဋ္ဌာယ ဝိယ အလ္လိနာသာယ သမန္နာဂတော (ဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊ ၂၄၉၉) တေမိဇာတ် နိဿယဋ္ဌ နိပ္ပိဋ္ဌိတနာသော–ဟုရှိ၏။ နောက်ဋ္ဌလည်း "စိပိဋ္ဌဟနုကောဝါ"ဟုရှိ၏။ ထို့ကြောင့် တေမိဇာတ် အဋ္ဌကထာဋ္ဌ စိပိဋ္ဌနာသော ဟုရှိဖမည်။ ဝိနည်းသင်္ဂြိဟ်, ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာတို့ဋ္ဌလည်း စိပိဋ္ဌနာသိကော ဝါ ဟူ၍ပင် ရှိသတည်း။

သုကတုက္ကသဒိသာယ ကို ဇဝှာယဋ္ဌ မစပ်မူ၍ နာသိကာယဋ္ဌ စပ်ရမည်။

မဟာမုခါဝါ၊ကျယ်သောခံတွင်းဝအမှတ်ရှိသည်လည်းကောင်း။ဘိန္နမုခါဝါ၊ ကျက်၍ နှိစပ်သဖြင့်ပျက်စီးသော ခံတွင်းဝ အဆုံးရှိသည်လည်းကောင်း။ (ဝါ၊) အခါခပ်သိမ်းပွင့်သဖြင့် ပျက်စီးသော ခံတွင်းဝ ရှိသည်လည်းကောင်း။ဝက်မုခါဝါ၊ ဟစ်ခုသောနံပါးသို့ ဖဲ၍တည်သော အောက်မေးရိုးရှိသဖြင့် ကောက်ကွေ့သော ခံတွင်းရှိသည် လည်းကောင်း။ မဟာဓရောဋ္ဌောဝါ၊ မဟာအဓရဿဋ္ဌောဝါ။ ကြီးသော အောက်နှုတ်ခမ်းရှိသော သူသည်လည်းကောင်း။

အထက်နှုတ်ခမ်းကား ပကတိ မကြီးမငယ် ဟူလိုသတည်း။အဓရဿဒ္ဓါသည် အောက်ဟူသောအနက်ကို ဟောသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တည်း။ ဥတ္တရဿဒ္ဓါသည်ကား အထက်ဟူသော အနက်ကိုဟောသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တည်း။ ထို့ကြောင့် နာမ်ရုပသိဒ္ဓိ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးကုန်သော သဗ္ဗနာမ်တို့ကိုပြုရာဋ္ဌ "ဥတ္တရ၊ အဓရ" ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

တနုက ဥတ္တရောဋ္ဌောဝါ၊ ငယ်သော အထက်နှုတ်ခမ်း ရှိသော သူသည်လည်းကောင်း။ အောက်နှုတ်ခမ်းကား ပကတိ မကြီးမငယ် ဟူလိုသတည်း။ တနုက အဓရောဋ္ဌော ဝါ။ငယ်သော အောက်နှုတ်ခမ်းရှိသော သူသည် ဇည်းကောင်း။ အထက်နှုတ်ခမ်းကား ပကတိမကြီးမငယ် ဟူလိုသတည်း။ မဟာအဓရောဋ္ဌော[1]ဝါ၊ ကြီးသောအောက်နှုတ်ခမ်း ရှိသောသူသည် လည်းကောင်း။ အထကနှုတ်ခမ်းကား ပကတိမကြီးမငယ် ဟူလိုသတည်း။

၁-"မဟာဥတ္တရောဝါ၊ ဖြစ်သင့်သည်။ ကြီးသောအထက်နှုတ်ခမ်း ရှိသောသူယည်း လည်းကောင်း"ဟုပေး။ (အောက်နှုတ်ခမ်းကားပကတိမကြီးမငယ်ဟူလိုသတည်း)

ဤစကားလေးချက်၌ ဝါသဒ္ဒါအသီးသီး လေးချက်စီရှိရမည်။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၂၅၀၀) ၌။ မဟာသြဒ္ဓေါ ပိ ဝါ ပန။ တထာ တနုက သြဒ္ဓေါဝါ။ ဝိပုလုတ္တရသြဒ္ဓကော"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဤစကားရပ်တွင် မဟာသြဒ္ဓေါ အရကား မဟာအာဒရသြဒ္ဓတည်း။ တနုက သြဒ္ဓေါအရကား တနုကဥတ္တရ သြဒ္ဓတည်း။ ဝိပုလုတ္တရ သြဒ္ဓကော အရကား မဟာဥတ္တရသြဒ္ဓတည်း။ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ၌။ "တနုက သြဒ္ဓေါဝါတိ ဇတ္ထ ဝါသဒ္ဒေန တနုကဥတ္တရောဒ္ဓေါဝါ တနုက အဓရောဒ္ဓေါဝါတိ တယော ဝိကပ္ပါ သင်္ဂဟိတာ။ ဝိပုလုတ္တရသြဒ္ဓကော်တိ မဟာဥတ္တရောဒ္ဓေါ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိနည်းသင်္ဂြိဟ်၌လည်း ဤသို့ပင်မိန့်အပ်၏။ ဤဝိနိစ္ဆယ စာကိုယ် ဋီကာ ဝိနည်းသင်္ဂြိဟ်တို့ကို ထောက်၍ ဤဝိနည်းအဋ္ဌကထာ အချို့စာတို့၌ မဟာဓရောဒ္ဓေါတနုက ဥတ္တရောဒ္ဓေါဝါ တနုက အဓရောဒ္ဓေါ မဟာ ဥတ္တရော ဒ္ဓေါဝါဟု ဝါသဒ္ဒါနှစ်ချက် သာရှိသည်ကို မသင့်ဟု မှတ်အပ်၏။

ဥပ္ပက္ကမုခေါဝါ၊ မျက်ခမ်းစပ်ကဲ့သို့ ကျက်သေနိသော ခံတွင်းဝရှိသည် လည်းကောင်း။ အသုရဒန္တောဝါ၊ အသုရာတို့၏ သွားကဲ့သို့ ခေါသော သွားရှိ သည် လည်းကောင်း။

အသုရောတိဒါနဝေါ။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊ ၂၅၀၃)။ ပုဗ္ဗဒေဝေါသုရာရိပု။ အသုရာ ဒါနဝါပုမေ၊" (အဘိဓာန်သင်္ဂဟကဏ္ဍ၊ ၁၄)။

ဘိန္နဟနုကောဝါ၊မေးဖျားခြင်္ဂ နှာ်မြွာရှိ၍ နှစ်မြွာကဲ့သော မေးဖျားရှိသော သူသည် လည်းကောင်း (ဘိဒီဒိဓာ ကရကော ဟူသော ရူခဒီဂိုဏ်းဓာတ်နက်နှင့် အညီ အနက်ပေးသတည်း။) ဘိန္နဂလောဝါ၊ ညွတ်ကိုင်းသဖြင့် ပျက်စီးသော လည်ပင်းရှိသည် လည်းကောင်း (ဘိဒိဘိဇ္ဇနေ ဟူသော ဒိဝါဒိ ဂိုဏ်း ဓာတ် နက်နှင့် အညီပေးသတည်း။ ဘိန္နဂလောတိ အဝနတဂလော (ဝိနယာလင်္ကာရ ဋီကာ(၁၊၂၃၆)။ အဝနတဂလော၊ညွတ်ကိုင်းသော လည်ပင်းရှိသော သူသည်။

ဘိန္နဥရောဝ်၊ အလွန်ရင်လယ်နိမ့်ချိုင့်သဖြင့် နှစ်မြွာကဲ့သော ရင်လယ်ရှိ သောသူသည်လည်းကောင်း။ ဘိန္နပိဋ္ဌိဝါ၊ ကျောက်ကုန်းအလယ် နိမ့်ချိုင့်သဖြင့် နှစ်မြွာကဲ့သော ကျောက်ကုန်း အလယ်ရှိသော သူသည်လည်းကောင်း။

"ဘိန္နဥရောတိအာတိနိန္နဥရမဇ္ဈော။ ဧဝံဘိန္နပိဋ္ဌိတိ။" (ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ (၁၊၂၃၆)အလယ်ချိုင့်လေး နှစ်မြွာကဲ့သပမည်း။အာချိုစာ၌ ခဇ္ဇကတ္တောဝါ[၁] ၏ နောက်၌ ကဏ္ဍကတ္တောဝါမပါမရှိ။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၂၅၀၇)၌ "ခဇ္ဇကဏ္ဍကသမာ

၁။ ကစ္စာ ဆဋ္ဌမ

ယုတော”ဟု မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၌ “ဇင္ဇု-သမာယုတောဝါ၊ကဏ္ဍုသမာယုတောဝါ တိယောဇနာ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ခဇ္ဇကတ္တောဝါ၏ နောက်၌ ကဏ္ဍုကတ္တောဝါရှိရမည်။ ယားငယ်နာ ဝဲငယ်နာသည် ခဇ္ဇုမည်၏။ ယားကြီးနာ ဝဲကြီးနာသည် ကဏ္ဍုမည်၏။ ခဇ္ဇ ခဇ္ဇနေ ဗျထနေစ။ခေါတု မာလာ။ ဇကာရန္တခေတ်ကို ထောက်၍ ခဇ္ဇ၌၌ ခဇ္ဇခေတ်သည့် ဗျထနအနက်ကို ဟောသတည်း ဟုသိအပ်၏။ဗျထန၌ ဗျထခေတ်သည် ဗျထ ဒုက္ခဇာယစလနေသု ဟု ခေတုမာ၊၁ ထကာရန္တခေတ်ကို ထောက်၍ ဗျာဓခေတ်သည် မပေါက်မပြဲ ယားသောအားဖြင့် ဆင်းရဲစခြင်း အနက်ကို ဟောသတည်းဟုသိအပ်၏။ “ကဏ္ဍုဘေဒနေ။ဉ။”ဟု အဘိဓာန်၌ကာ နရဝဂ်အဖွင့်ကို ထောက်၍ ကဏ္ဍု၌ ကဿခေတ်သည် ပေါက်ပြဲ ကွဲအက်ခြင်း အနက်ကို ဟော်သတည်း ဟုသိအပ်၏။ ယားငယ်နာ ဝဲငယ်နာသည်ယားရုံသာ ယားသတည်း။ မပေါက်မပြဲ မကွဲမအက်။ ယားကြီးနာ ဝဲကြီးနာသည်ကား ယားရုံသာ ယားသည်မဟုတ်၊ပေါက်ပြဲကွဲအက်သေးသတည်း။ အဘိဓာန်နရဝဂ် (၃၂၆)၌ ကဏ္ဍုနှင့်ခဇ္ဇုသည် ကဲ့ဏ္ဍူ၊ကဇ္ဇူ၊တိ ကဏ္ဍူ၊ယာ။ ခဇ္ဇုကဏ္ဍူ၊ဝန်း ဗျထ၊ပရိယာယ်ဝေဝုစ်တူ လာသည်ကား ယားနာ ဝဲနာ ရောဂါသော်ကြောင့် သာလာသတည်း။ အဂယ်အကြီး၏ အဖြစ်ဖြင့်ကား မတူဟု ဤအဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ဒဒ္ဒုဂဇ္ဇောဝါ။ ပေ့ဒးနာရှိသောကိုယ်ရှိသည်လည်း။ ဟောတို့၊ ၏။

ပါမံဝိတစ္ဆိ ဘာ ကစ္ဆု၊ ဟု အဘိဓာန်၊နရဝဂ် (၃၂၇)၌ ပေ့ဒးပရိယာယ်သုံးပုဒ် သာလာရှိသည်ကား သာဝဇသဘောဖြင့်သာ လာရှိသတည်း။ဤအဋ္ဌကထာလာ ဒဒ္ဒုဂဇ္ဇောဝါဟူသောစကားကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဒဒါတိတိ ဒဒ္ဒု၊ကုဋ္ဌဝိသေသသာ ဟူသာ ဏွာဒိဒမာဂဂလာန်(၉၇-သုတ်)လာ စကားကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ဒဒ္ဒုသဒ္ဒါသည်လည်း ပေ့ဒးဟောဟု သိအပ်၏။“ကုဋ္ဌ-ဝိသေသော-ပေ့ဒးနာဟူသောနှုနာအသူးကို။ လဇ္ဇကို၊ရ ာပ်၏” ဟု အနက်ပေး။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ သဗ္ဗ။သော၊ ကောဝစနံ၊ ဤခဇ္ဇုဂတ္တောဝါ အစရှိသော စကားကို။

သဗ္ဗဇ္ဇောဘန္တိ ခဇ္ဇုဂတ္တောဝါတို့အာဒိ သဒ္ဒါယဝဒတိ။(တေရသကဏ်ဍိကာ။) (၃၂၆၄)။ ဘေနသ ဘဏ်ဍိကာ ဆဆ့သည် ဝိနိစ္ဆဒယာ ဝဒနတ္ထ အစရှိသော အဋ္ဌကထာ နောက်စကားကို မျှော်ရှု၍ ဤသို့ ဖွင့်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏၊ ခဇ္ဇုဂဇ္ဇောဝါစကားမှ လွဲနှင်လေပြီးသောစကား၌ အဆုံးအဖြတ်ကို“နှ ဘိက္ခဝေ

ပဠုဟာဗာဓေဟိ”ဟူသော ဤစကားဌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ မသိရခေျ။ ခဇုဂတ္တာဝါ အစရှိသော စကားဌ်သာ အဆုံးအဖြတ်ကို ”နဘိက္ခဝေပဠုဟာဗာဓေဟိ”ဟူသောဤစကားဌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သိရလေသတည်း။

ဝိကဋ္ဌောဝါ၊ အပသို့ ဖိလာသွားမသော ခြေရှိသည်လည်းကောင်း။

ဝိကဋ္ဌောတိ ဘိရုဃံ ဂမန ပါဒေဟိ သမန္နာဂတောဝါ။(တေရသကဏ်ဋီကာ)။ ဤအနက်ကား အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း။သဒ္ဒါနက်ကား ဝိကဋ္ဌောဝါ၊ အပသို့ ဖိလာသွားသော ခြေဖျားရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ဖောက်ပြန်စွာ ပြုတတ်သည်လည်းကောင်း ဟူသည်တည်း။“တိရိယံ ဂမနပါဒသမန္နာဂတာ ဘာဝေန ဝိရူပံ ကရောတီတိ ဝိကဋ္ဌော”ဟု ဝစနတ္ထပြု။ဝိကဋံ ဂုဏမုတ္တာဒေါ။ဝိကဋ္ဌော ဝိကဋ္ဌေတိသု။(အာဘိဓာန်၊ဗာနေဂဏ္ဌိတ္ထေရ်၊ဂါထဒ္ဓ(၁၀၁၉)၊ဝိကဋ္ဌေ ဝိကဋ္ဌိယံ။ဝိရူပေဝါ။ အာဘိဓာန်ဋီကာ။ ။“ဝိကဋ္ဌေ ဝိကဋ္ဌိယံ၊ဖောက်ပြန်စွာပြုခြင်းအနက်ဌ။ ဝါ။ ကား။ ဝိရူပေ၊ ဖောက်ပြန်သောဒြပ်ဌ။”ဟု အနက်ပေး။ ဖောက်ပြန်သောဒြပ်ဟူသည် အပသို့ ဖိလာသွားသော ခြေဖျားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာ ပြုတတ်သောသူ အစရှိသည်တည်း။ ဤကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာလာ ဝိရူပေဝါ-စကားနှင့် ဤအဋ္ဌကထာလာ ဝိကဋ္ဌောဝါစကားသည် လျော်သတည်း။အပသို့ ဖိလာသွားသော ခြေဖျားရှိသောသူဟူသည် ဖမ်းဘဲ့ဂ်ိသွားပုံ ခြေဖျားကို ဟည့်တည့်ရှေသို့ထား၍ မသွားမူ၍ စဉ်းငယ်ဝဲယာသို့ လှည့်ထား၍ သွားသောသူတည်း။

သဏ္ဌာဝါ၊ အတွင်းသို့ စုသောခြေဖျားရှိသည်ဟုလည်းကောင်း။

အတွင်းသို့စုသော ခြေဖျားရှိလေသော် နောက်ကစဉ်းငယ်ဝဲယာသို့ပြန်လှန်သော ခြေဖနောက်ခို၍ သွားသောအခါ ပုဆစ် ဒူးဝန်းနှစ်ဖက်သည်အတွင်းသို့ ဝင်လေသတည်း။ထို့ကြောင့်တေရသကဏ်ဋီကာ(၃၊၂၆၅)ဌ်သဏ္ဌောတိပဒ္ဓတော ပရိဝတ္တော ပါဒေဟိသမန္နာဂတော ၊ယဿ စက်မတော ဇဏ္ဍုကာ အန္တောပဝိသန္တိ ဟု မိန့်အပ်၏။။ပဒ္ဓတော၊ နောက်မှ။ ပရိဝတ္တော ပါဒေဟိ၊ ဝဲယာသို့လည်ကုန်သော ခြေဖနောင့်တို့နှင့်။ တေရသကဏ်ဋီကာ အခ္ခိုဟာဌ်“ပဏ္ဍုကောတိ” ဟု ဩဌဋ္ဌပဒ္ဓမက္ခရာ ပ-နှင့်လည်းကောင်း ကဏ္ဍုဇပဌမက္ခရာက-နှင့်လည်းကောင်းရှိ၏။ ဝဏ္ဏနိဒီပနီဆဋီကာ(၂၅၀၉)ဌ်လည်း။ဝိကဋ္ဌော ဝါပိ ပဏ္ဍောဝါဟု ဒေ့ခ္ခိုစာရှိ၏။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ(၂၅၀၉)ဌ်လည်း။ဝိကဋ္ဌော ဝါပိ ပဏ္ဍောဝါတိ ပဒ္ဓတောပရိဝတ္တော ပါဒေဟိ သမန္နာဂတော ယဿစက်မတော ဇဏ္ဍုကာအန္တော ပဝိသန္တိ။ ပဏ္ဍောတိစ သဏ္ဌောတိစ ဇတဿော ဝေဝစနာနိ၊ဟုဖွင့်ပြတည်း။ ။ဇတဿော၊ ဤပုဒ်စစ်ဒူးဝန်းအတွင်းသို့ ဝင်သောသူ၏သာလျှင်။ ဤသို့ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဌီကာ ဖွင့်သောကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာနှင့်

၁။ ပဏ္ဍောတိ [ဓာတုမူ]

ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋ္ဌ ပဂ္ဂလော သင္ဃော ပုဒ်နှစ်ပါးပင် ရှိသင့်သတည်း။ ထိုနှစ်ပုဒ်တို့တွင် ပဂ္ဂလောပုဒ်ကို ကဒျာဒီဟိကော ဟူသောသုတ်၏ ပြယုဂ်အများတွင် ပဒုတိလိင်္ဂဝေကလ္လဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ပဂ္ဂလော ဟူသော ပြယုဂ်ကိုထောက်၍ "ပဒုံတိပဒ်စ္ဆဘောပရိဝတ္တပါဒသမန္နာဂတဘာဝေနလိင်္ဂဝေကလ္လဘာဝံဂစ္ဆတီတိ ပဂ္ဂလောဟု ဝစနတ္ထပြုရာ၏။ သင်္ဃောပုဒ်ကိုကား -- သမဉ္ဇပ်သမေ။ သမနံ သင်္ဃံ။ သမူဟော ဟူသောကွာဒိမောဂ္ဂလာန်(၅၈)ဋ္ဌလာရှိသောစကားကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ တရုသင်္ဃောမူဂပနသာဒိတရုသမူဟောအတ္ထိ ဟူသောအဘိဓာန်ဋီကာ၊ အရုဏဝတ်(၅၃၇)အဖွင့်စကားကိုဆထောက်၍လည်းကောင်း။ ဇာကုကာနံ အန္တော ပဝိသန-ဝသေန သမူဟဘာဝေန သမတိ ဥပသမတိတိသင်္ဃော"ဟု ဝစနတ္ထပြုအပ်၏။ ကွာဒိမောဂ္ဂလာန်ဋ္ဌ'သမူဟဘာဝေန၊အပေါင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။သမနံ၊ငြိမ်သက်ခြင်း' ဟု အနက်ပေး သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ၊ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်းအဖွင့်(အဘိ၊ ဋ္ဌ၊၂၊၂၉၀)လာသင်္ဃသင်္ဃစာရိနော-ပုဒ်ကိုကျိုဆိုအပ်ပြီးသောကွာဒိမောဂ္ဂလာန်၊ အာဘိဓာန်ဋီကာလာ စကားတို့ကိုရှု၍"အစုအစုသွားကုန်သည်"ဟု အနက်ပေး။ ဝိနည်းသင်္ဂဟိဟ်ဋ္ဌ နိဂ္ဂဟိတန္တ သံအက္ခရာနှင့်လည်းကောင်း, ကဲ့ဇစတုတ္ထ ဃ-နှင့်လည်းကောင်း၊မုဒ္ဓဇ ပထမ ဋ္ဌ-နှင့်လည်းကောင်း သံဃဋ္ဌောဝါဟု ရှိသည်ကား ပုဒ်ပျက်တည်း။ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာဋ္ဌ ဃ-ထက်၌ ကင်းစီးနှင့်လည်းကောင်း, မုဒ္ဓဇပဌမဋ္ဌ-ဒွေဘော်နှင့်လည်းကောင်း, သဃ်ဋ္ဌောဝါ ဟုရှိသည်လည်း ပုဒ်ပျက်ပင်တည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ နိဂ္ဂဟိတန္တ သံအက္ခရာနှင့်လည်းကောင်း၊ ကဇ္ဈဇ စတုတ္ထ ဃာ-ဒီဃနှင့်လည်းကောင်း မုဒ္ဓဇပထမဋ္ဌ-နှင့်လည်းကောင်း သံဃာဋ္ဌောရှိသည်လည်း ပုဒ်ပျက်ပင်တည်း။ ဇဋ္ဌ ဃဋ္ဌ သဃ်ာတေ။ခေတ္တုမာလာ ဘူဝါဒီဂိုဏ်းဋ္ဌကာရန္တ။(၅၃) ဃဋ္ဌသဃ်ာဋ္ဌေ ခေတုမာလာ၊ စုရာဒိဂိုဏ်း၊ ဋ္ဌကာရန္တ (၂၉၆)။ ဤခေတုမာလာ စကားကိုထောက်၍ ဝိနည်းသင်္ဂဟိဟ်ဋ္ဌ သံဃဋ္ဌောဝါဟု ရှိသည်သည်းကောင်း။ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌ သံဃာဋ္ဌောဝါ ဟုရှိသည်လည်းကောင်း။ အာသင်္ခပင်တည်း။ အကြောင်းကား ပုဆစ်ဒူးဝန်းအတွင်းသို့ဝင်သော် ပုဆစ်ဒူးဝန်း ချင်းထိခိုက်ခြင်း စပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဤသို့သဒ္ဒါ အရိပ်အရောင်ဖြင့် မဆိုသာခေ့။ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာဋ္ဌ သံဃဋ္ဌောဝါဟုရှိသည်လည်း ဃဋ္ဌဃဋ္ဌနေဟု ခေတုမာလာ၊စုရာဒိဂိုဏ်း၊ ဋ္ဌကာရန္တခေတ် လာရှိသည်နှင့် ပုဆစ်ဒူးဝန်းအတွင်းသို့ဝင်သော် ပုဆစ်ဒူးဝန်း ချင်းထိခိုက်ခြင်းကြောင့် အာသင်္ခပင်တည်းဟု မဆိုကြလေရာ။

ပက္ခဟတောပုဒ်ဋ္ဌ ပက္ခပုဒ်ကို ပ+အက္ခဟု ပုဒ်ဖြတ်။ပအက္ခရာသည် ဝိဒေယာဂါဝယဝေသုစ-ဟု အာဘိဓာန်၊ အဗျယဝင်္ဂ်(၁၁၆၃) လာသည်နှင့်အညီ ဝိယောဂဂ အနက်ဟောတည်း။ ဝိဒေယာဂ ဟူသည် ကင်းခြင်းတည်း။ အက္ခသဒ္ဒါသည်

အက္ခောပက္ခရ အာဒယော·ဟု အာဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် (၃၇၅) လာသည်နှင့် အညီ လှည်းဝင်ရိုးကို မုခ့အား**ဖြင့်** ဟောသတည်း။ ဤအရာမှာမူကား လှည်း ဝင်ရိုးသည် လှည်း၏အစိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ကိုယ်၏ အစိတ်ဖြစ်သောတဖက်သော လက် တဖက်သော ခြေ, တခြမ်းသောကိုယ်တို့ကို သဒိသူပစာရ အား**ဖြင့်**ယူအပ် ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဇကော ဟတ္ထောဝါ အစရှိသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်သတည်း။ သုခဿ အဝ ဟနတော ဝိဂတာ အက္ခာ အက္ခသဒိသာ ဇကဟတ္ထာဒယော ဇတေဿ ဇနဿာတိ ပက္ခော။ ရောဂေန ဟညတေ ဟိံသိယတေဘိ ဟတော။ ပက္ခောစ သော ဟတောစာတိ ပက္ခ-ဟတောဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြုရသည်ကို ဝိဂတာ အက္ခသဒိသာ ဇဃ်ာ ယဿ ပက္ခော။ ယထာဟိ ရထဿ အက္ခော့ဘိန္နောဂမနံ နသိဇ္ဈတိ။ တထေဝ တဿာပိ အက္ခဇဃ်ာယ ဘိန္နာယာတိ သြပမ္မသံသန္ဒနံဟူသော အာဘိဓာန်ဋီကာ စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်အဖွင့် (၃၂၀)ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ ဤအာဘိဓာန် ဋီကာ၌ ဇဃ်ာဟူသောစကားသည် ဥပလက္ခဏ နည်းမျှသာတည်း။ ဇကဟတ္ထ စသည် တို့ကိုလည်း ယူအပ်ကုန်၏။

တစ်နည်း**ကား** ပက္ခသဒ္ဒါသည် ဇကဟတ္ထ အစရှိသော အဖို့ဇဟာတည်း။ ပက္ခောဟတော ဝိနာသော ဇောဿဇနဿာတိ ပက္ခဟတော-ဟု ဝစနတ္ထပြု ပိဋ္ဌေန သပ္ပတိ သိလေနာတိ ပိဋ္ဌသပ္ပိ (အာဘိဓာန်ဋီကာ ၃၂၀။) ဓာတုမာလာ (၁၂၃)၌ သြဇ္ဇ ပဌမက္ခရာ ပပ္ပဒ္ဓေဘော်နှင့် သပ္ပခာတ်မရှိ။ အပ္ပ သပ္ပ ဟိံသာ ဂတိသု-ဟု သြဇ္ဇ တာဘိယက္ခရာ ပ္ပဒ္ဓေဘော်နှင့်သာ သပ္ပခာတ် ရှိသတည်း။ ဤဒီဃမဂ္ဂလာန်၌လည်း ထို့အတူပင် သပ္ပဂမနေနဟု ရှိသတည်း။ အာဘိဓာန် ဋီကာ သပ္ပိဟုန်၏ ဝစနတ္ထကို ပြုရာ၌လည်း သပ္ပဂမနေဟု၍ပင် ရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် သြဇ္ဇ တတိယက္ခရာ ပ္ပ-ဒ္ဓဘော်နှင့်လည်း**ကောင်း** တသိလ ကိတ်ဝိဂြိုဟ်ဖြစ်သောကြောင့် ဤဒိဃနှင့်**လည်း**ကောင်း "ပိဋ္ဌသပ္ပိ"ဟု ရှိသင့် သတည်း။

---

(၁) ဟေဋ္ဌိမကာယ သခ်ိတော သရီရဏ ပက္ခော ပဒေသောဟတော အဿာတိ ပက္ခဟတော။ တေနာဟ ပိဋ္ဌ သပ္ပိတိ။
သံဋီ၊၁၊၁၉၅။အံဋီ၂၊၇၉၊၃၁၇။

(၂) ဂမု သပ္ပဂတိယံ။ပ။ သပ္ပခာတုဿ ပန သပ္ပေါ သပ္ပိနီ ပိဋ္ဌသ္ပိတိ သပ္ပိ ဣစ္စာ ဒိနိ ရူပါနိ ဘဝန္တိ·ဟု နိတိ ဓာတု(၂၀၆)နှာ၌ရှိ၏။ ဣဘာဒိမောဂ် ၇-သုတ်၌ သပ္ပ=ဂမနေဟု ရှိ၏။ တောပဘ်ဟောတည်း။ အာဘိဓာန်ဋီကာ(၃၂၀)ဂါထာ ဖွင့်၌လည်း သပ္ပ=ဂမနေ-ဟု ပ္ပ-ဒ္ဓဘော်နှင့်သာရှိ၏။

ယဿာပိ မှာဿ၊ အားလည်း။ ဝစီဘေဒါ၊ သည်။ ကိဉ္စာပိ ပဝဇ္ဇာတိ၊ ၏။ ပနတထာပိ၊ လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သနုဏာဂမနံ၊ ကို။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံစွာ။ ဘာသိတုံ၊ ဌာ။ နသက္ကောတိ၊ မစ္ဆမ်းနိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သရဏာဂုမ်ကိုပြည့်စုံစွာ ဆိုခြင်းငှာ မစ္ဆမ်းနိုင်သော သဘောရှိသော။ မမှနမို၊ မမ်းစဲ့သောသူကိုလည်း။ (ပါ)စကားတင်ကင် ရှိသောသူကိုလည်း။ ပဗ္ဗာဇေတုံ၊ ငှာ။ နဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။

ယဿာပိဠ္ဍ အပိဖြင့် အမှုဂကိုပေါင်း မမှနပုဒ်ကို "ဝစနကာလေ အက္ခရ ပဒေဟိ ပရိပုဏ္ဏောနံ ဗုကာရ ဒ္ဝကာရာဒိ အက္ခရာနဉ္စေဝ ဗုဒ္ဓံသရဏန်္တိအာဒိ ပဒါနဉ္စအန္တရန္တရာမမှန်္ဂတိခလိတဝစနံ ဂ ရောတီတဲ့ မမှနော" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၁၁၂၈) ဌီ " ဝစနာနုကရဏေန ဟိ သော မမှနော ဝုစ္စာ " ဟုမိန့်အပ်၏။ ဝစနာနုကရဏေန။ ရွှေးမမ်ဟူသော စကားကို ဟစ်ဖန် မန်ဟုအတုပြုသဖြင့်" ထိုမမ်းစဲ့သောသူသည် မမ်မမ်ဟု ချော်ချွတ်၍ တစ်ခုတည်းသောပုဒ် အစရှိသော အက္ခရာကိုသာလျှင် အထပ်ထပ် ဆိုတတ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ(၃၊၂၆၅)ဌီ မမှနန္တိခလိတဝစနံ။ ယော ကေဓမေဝ အက္ခရံ စတုပဉ္စက္ခတ္တုံ ဝဒတိ တသော်တံ အဓိဝစနံ-ဟုမိန့်အပ်၏။ ဤတေရသကဏ်ဋီကာ စကားကို တစ်လုံးသာဖြစ်သော အက္ခရကို လေးကြိမ်ငါးကြိမ်ရွတ်လျက်နှင့် ဌာန်ကရိဏ်း ပြည့်စုံစွာရွတ်ခြင်းငှာ မစ္ဆမ်းနိုင်သောသူကို ရည်၍ဆိုသတည်း။ တစ်လုံးသာလျှင် ဖြစ်သော အက္ခရာကို လေးကြိမ်ငါးကြိမ် ရွတ်ချသော်လည်း ဌာန်ကရိဏ်း ပြည့်စုံစွာ ရွတ်ခြင်းငှာစမ်းနိုင်မှ မမ်းစဲ့သောသူကိုသော်လည်း ဌင်ပြုဂဏ်းသေး၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဌီ "သရဏဂမနံ ပန ပရိပုဏ္ဏံ ဘာသိတုံ နသက္ကောတိ" ဟုမိန့်အပ်၏၊ ထိုစကားမှန်၏။ အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဤစကားဖြင့် မမ်းစဲ့သော်လည်း သရဏဂုမ်ကို ပြည့်စုံစွာရွတ်ခြင်းငှာစမ်းနိုင်မှု ရှင်ပြုကောင်း၏ ဟူသော အနုသာဓိပ္ပာယ်ကို ပြဘော်မူသတည်း။ မဟာဝါ မဟာ ခန္ဓကဌီ ဌာနကရဏာ သမ္ပဒံ အဟာပေန္တောနဟု မိန့်တော်မူတိုင်း တစ်လုံးသော အက္ခရာကို အထပ်ထပ်ဆိုရခြားသော်လည်း ဌာနကရဏာသမ္ပဒသာ ပမာဏဖြစ်သတည်း။ ဤသို့တလုံးတည်းသော အက္ခရာကို အထပ်ထပ်ဆိုရာ၌ နှုဂ္ဂဟိတဝိမုတ္တာ သမ္ဗန္ဓာဝတ္ထိတနှင့်စပ်၍ အပြစ်လည်းမထင်ခဲ့ ဝိမတိဝိနောဒနီဌီ ယော စကရဏာ သမ္ပန္နောပိ ကေဓမေဝက္ခရံ ဟိက္ကာရ ဗဟုသော ဝဒတိ။ သောပိ ဂုဏဓော သံဟတိ-ဟူသော စကားသည် သောပန သရဏဂမနမတ္တံ ပရိပုဏ္ဏံ ဘာသိတုံ သက္ကောတိ တံပဋ္ဌာဖေတုံ ဝဋ္ဋတိ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ဆန့်ကျင်သတည်း၊ ထိုစကားမှန်၏။ ဟိုက်အက္ခရာ သည် အဆိုများသော်လည်း သရဏာ

ဂုမ်မျှကို အပြည့်အစုံဆိုခြင်းငှာ တတ်စွမ်းနိုင်ရကား ရှင်ပြုခြင်းငှာ သင့်လျော်သတည်းဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် ထုံစကားဖြင့် ပြတော်မူသတည်း။ "ဟိကွာရဗဟုသော ဟိက်အက္ခရာ, ဟင်းက္ခရာ' ဟန်းအက္ခရာ များသောအားဖြင့်"။ ပါဠိတော်၌ နအန္ဓမူာ ဗဓိရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော·ဟု အန္ဓမူက ဗဓိရ သုံးပါးသော အပြစ်ဒေါသ၏ အစွမ်းအားဖြင့် အထင်အရှားဟောတော်မူသော်အရာ ရှိသည်ဖြစ်ပါလျက်နှင့် "နအန္ဓမူဂေါ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော" စသည်ဖြင့် နှစ်ပါးစုံသော အဖြစ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အရာသုံးဌာန ရှိသည်နှင့် များသောကြောင့် ယေဘုယျနည်းအားဖြင့် အန္ဓမူကဒယော ဥဘယဒေါသဝသေနဝုတ္တာ ဟူသောစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် "တိဒေါသဝသေန ဝုတ္တာ။ ဟူ၍လည်း သိအပ်၏။

ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထုကထာနိဋ္ဌိတာ

အလဒ္ဓီနိဿယဝတ္ထုကထာ

၁၂၀။ ဂဟေတုကာမော ကိဉ္စာပိ ဟောတိ။ဂဟေတုကာမ ဘာဝေသတိပိ အဂ္ဂဟဏံ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ။ ပနတထာပိ တာဝ အာဂမေဟိ။ ကတိပါဟံ ဝသန္တော နိဿယဂဟဏံ ဇာနိဿသီတိ ဝတ္တာ ကတိပါဟံ အာစာရံ ဥပပရိက္ခိတ္တာ ယဿ နိဿယံ ဒေတိ။တဿ ကတိပါဟံ နိဿယံ အဂ္ဂဟေတ္တာ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အဂတပုဗ္ဗံ ဌာနံ ဂတေန အစရိသောစကား၌ မရောက်ဖူးသော အရပ်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ နိဿရဉ်းဆရာ၏ ဘိက္ခုသဘာဂ၏အဖြစ်ကို မသိသော်နှစ်ရက်သုံးရက်နေ၍ သွားလိုသော ရဟန်းသည် ယာဝ ဘိက္ခုသဘာဂတံ ဇာနာမိဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အာဒေဘာဂ ကင်းလွှဲလည်း မမှီမူ၍ နေခြင်းငှာအပ်၏ ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် တေရသဂေါ်ဋ္ဌီကာ(၃၊၂၅၆)၌ ဒွေတီဏိဒိဝသာနိ ဝသိတ္တာ ဂန္တုကာမေန အနိသိတေန ဝသိတဗ္ဗန္တိ့ ဇောဋ္ဌ ယာဝ ဘိက္ခုသဘာဂတံ ဇာနာမိတိ အာဘောဂံ ဝိနာပိ အနိသိတေန ဝသိဘုံ ဝဋ္ဋတိတိအဓိပ္ပါယော-ဟု မိန့်အပ်၏။ တေရသကော်ဋ္ဌိကာ၌ ဤစကား ဘို့ မိန့်သည်ကား ပကတိယာ နိဿယ ဂဟဏဘာနံ အစရိသော အဋ္ဌကထာရှေးစကားကို ထောက်၍မိန့်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ထိုရှေစကား၌ ယာဝ ဘိက္ခုသဘာဂတံ၊ ဇာနာမိဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော အာဘောဂ မပါမရှိ။ ဒွေ ဏိဏိ ဒိဝသာနိ ဟူသော စကားသည် ဥပလက္ခဏာ နည်းမျှသာတည်း။ စတုပဉ္စဆ ဒိဝသတို့ကိုလည်း ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တာဟံ ဝသိဿာမိတိ အာလယံအစရှိသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသည်ဟု

မွတ်အပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ လေးရက်, ငါးရက်, ခြောက်ရက်တို့ပတ်လုံးနေ၍ သွားလိုသော ရဟန်းသည်လည်း မမှီမူ၍ နေသင့်သောကြောင့်သာလျှင် ဤသတ္တာဟံ အစရှိသောစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ ဤအဂတမုဗ္ဗံ အစရှိသောနှစ်ဝါကျကို မဟာအဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် သာလျှင် မိန့်တော်မူသတည်း။ မဟာပစ္စရိတ် အဋ္ဌကထာ နည်းအားဖြင့် မူကား ခုနှစ်ရက်ပတ်လုံး နေ၍ သွားလိုသော ရဟန်းသည်လည်း မမှီမူ၍ သာလျှင် နေသင့်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် စူဠဝါ အဋ္ဌကထာ သေနာသနက္ခန္ဓကအဖွင့် (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၄၊ ၁၀၄) ၌ အန္တရန္တရာ စေ အာဂစ္ဆန္တိ ဒဋ္ဌ တိဏံ ဒိဝသာနိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ မဟာပစ္စရိယံ ပန သတ္တာဒိဝသာနိ ဘုဉ်ဖို့တုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဂုတ္တံဟု မိန့်တော်မူအပ်လတ္တံ့။ အဋ္ဌကထာဆရာသည် မဟာပစ္စရိတ် အဋ္ဌကထာနည်းကိုနှစ်သက်တော်မူသောကြောင့် မဟာပစ္စရိတ်အဋ္ဌကထာဝါဒကို နောက်ထား၍ ပြတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤအရာ၌ ဤအဂတပုဗ္ဗံ အစရှိသော စကားကိုမိန့်တော်မူသည်ကား မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒကို ပြတော်မူ ခဲ့မျှသာတည်း။ အဋ္ဌကထာဆရာ နှစ်သက်တော်မူ၍မိန့်တော်မူသည့် မဟုတ်ဖူး ဟု နက်နဲလှစွာ သိကြရာ၏။

မဟာပစ္စရိယံပန သတ္တာဒိဝသာနိ တျာဒိဝစနအာဂန္ထကဘာဝဿ သတ္တာဟ ပရမတ္တာဝုတ္တံ ။တသ္မာ ဣဒါနိ အာစရိယာ သဘာဂ အာဂန္ထကဘာဝေါ-သတ္တာဟ ပရမောတိ ဝဒန္တိ။

အလင်္ကနိဿယဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂမကာဒိ နဿယဝတ္ထုကထာ

၁၂၁။ ဂိလာနေန ယာစိယမာနေနတေနဂိလာနုပဋ္ဌာကေန။ ။ သမထဝိပဿနာနံ၊ နုသော သမထဝိပဿနာ တို့ကို။တရုဏာဟောတိဟုမိန့်လတ္တံ့ စကားကို ရှု၍ ဤသို့ဝိသေသအနုက်ပေး ဣမဥ္စိဒ္ဓံ ဟိကို ဟိ ယသ္မာ နေဝ လဘန္တိ တသ္မာစ ဟိယသ္မာ နလဘတိ တသ္မာစ ဟိယသ္မာ ကထာဝနတ္ထိ။တသ္မာစ ဟိယသ္မာ ဣမံပရိဟာရံ လဘတိ တသ္မာ စ ဟိယသ္မာ အန္ဆညာတော။ တသ္မာ စ ဖာသုဟောတိတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော တသ္မာ ဣမဿ အတ္ထဿ ဝေဒိတဗ္ဗတ္တာ ဣမိနာ ပဋိဂလေန ။ပ။ဝတ္ထုံ ဝဋ္ဋတိတိဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၂၂။ပိပ္ပလိ အာမည်ရင်းမှ တစ်ပါးသော ဂေါတ္တအားဖြင့် ဖြစ်သော အမည် ဖြစ်သော ကဿပအာမည်ဖြင့်လည်း ပြောင်းလှည့်၍ရတ်ရမည်ဟုပြတော်မူသော ဂေါတ္တနာမပိ အနုသာဝေတုံ·ဟူသော သဲလွန်စဖြစ်သော ဘုရားရှင်၏ စကား တော်ဖြင့်ဘုရားရှင်၏ငယ်မည်တော်သည်သိဒ္ဓတ္ထတည်း။ဂေါတ္တအားဖြင့်ဖြစ်သော အာမည်တော်သည် ဂေါတမတည်း။ မိစာပါ·ခင်ပွန်း တက္ကတွန်းဥပကာနှင့် တွေ့ကြုံ

သောအခါ ဖြစ်သောအမည်ကော်သည်ဇနတည်း၊ ဤကဲ့သို့ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာရဟန်းလောင်းတို့မှာလည်း အမည်အထွေထွေရှိကောင်းလေသည်နှင့် အနုသာသနကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်ခါနီးဦးမှည့်အပ်သော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ပဉ္စင်းလောင်းတို့၏ အစဉ်အတိုင်း တိဿ နာဂအစရှိသော အမည်ဖြင့်လည်း ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်သင့်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၂၊ ၁၂၉) ဋီကာလာတသို့ဝါ ခကော သုခဂဟဏတ္ထံ နာမံ ပညာပိတံ တံသဗ္ဗံ ဂဟေတ္ဝာပိ အနုသာဝနာကာတဗ္ဗာ ဟူသော စကားသည် သင့်လျော်လှပေသတည်း။ ရဟန်းခံ ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်ခါ နီးနီးဆဲဆဲ၌ "ကိံ နာမောသိ ကောနာမော တေ ဥပဇ္ဈာဧယာ"ဟု မေးမြန်း၍ "အဟံဘန္တေ နာဂေါနာမ။ ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေအာယသ္မာ တိဿောနာမ" ဟု ဖြေရပြန် သည်ကား ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်သောအခါ ကမ္မဝါစာ၌ ပါရှိသော နာဂအမည်ကို ရဟန်းလောင်းကငါ၏အမည်ဖြစ်သတည်း ဟူ၍ လည်းကောင်း ကမ္မဝါစာ၌ ပါရှိသော တိဿအမည်ကို ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာက ငါ၏အမည်ဖြစ်သတည်း ဟူ၍ လည်းကောင်း သိစေရခြင်း အကျိုးရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၂၊ ၁၃၀)၌။ ဧဝံ ကတ္ဝာပိ အန္တရုယိက ဓမ္မာနုသာသန ပုစ္ဆနကာလေသု "ကိံ နာမောသိ အဟံဘန္တေ နာဂေါနာမ ကောနာမော တေ ဥပဇ္ဈာယော ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ တိဿောနာမာ" တိ အာဒိနာ ဝိညာပေန္တေန ဥဘိန္နမ္ပိ စိတ္တေမမေဒံနာမန္တိ ယထာသဒ္ဒဉ္ဉာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိညာပေတဗ္ဗံ၊ မှည့်ပြီးသော နံခဂတိဿ အမည်ကို ထပ်မံ၍ တစ်ဖန် သိစေအပ်၏ ထပ်မံ၍ သိစေ ရရုံမျှသာတည်း။ တစ်ဖန်အမည်မှည့် ပြန်သည်မဟုတ် ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ "ဧဝံနာမံ ကာတဗ္ဗံ"ဟု မမိန့်မူ၍ "ဧဝံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ"ဟုမိန့်သည်။ ဝိမတိဝိနောဒနီ စာအမျှားဌီ၏။ ပဋိသေဓ အ-အက္ခရာ ပိုလွန်သတည်း။ မရှိသင့်၊ မရှိမှ "ပဋိကစ္စေဝ တုံ နာဂေါတိ အာဒိနာ ဝိညာပေတ္ဝာ" ဟူသော မိမိနောက်စကားနှင့်ညီလေရာသတည်း။ စတုဗ္ဗိဓေသု နာမေသု ဟူသော တရသကဏ္ဍီကာ စကား၌ စတုဗ္ဗိဓနာမ် ဟူသည် သာမညနာမ် ဂုဏနာမ် ကိတ္တိမနာမ် သြပပါတိကနာမ်တို့တည်းဟု စံကျောင်းဆရာတော် အမိန့်ရှိသတည်း။ ထို့လေးပါးကုန်သောနာမ်တို့တွင် တတ္ထပထမ ကပ္ပိကေသု မဟာဇနေနဲ့ သမ္မန်တ္ဝာဌပိတတ္တာ မဟာသမ္မတောတိ ရညော နာမံ သမညာနာမံနာမ တထာ ဟိတံ သမညာယ ဇနသမ္မုတိယာ ပဝတ္တနာမန္တိ သမညာ နာမံ နာမဟု သဒ္ဒနီတိ (နီတိသုတ္တ၊ ၃၅၉-နှာ)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ဆရာသခင်အရှင်တို့က ရှင်ပြုပြီးအခါ မဟာသမ္မတ-ဟုအမည်မှည့်မူ ထို့အမည်သည် ဂုဏ်အားဖြင့် သခေါ်ညနာမ်ဖြစ်သတည်း။

တစ်နည်းကား တေံရုက္ခောတိနာမံ ရုက္ခသာမညေန သာဓာရဏတ္တာ သာမညနာမံနာမ-ဟု နိရုတ္တိမဉ္ဇူကျမ်း၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗသာဓာရဏံ လိင်္ဂံ သာမညံ ဒေဝါမနုဿောတျာဒိ-ဟု ကစ္စာယနဘာဒဋ္ဌီကာဟောင်း၊(၃၉-ဂါထာဖွင့်)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ လည်းကောင်း၊ ရုက္ခောတိ ဟိ ဝိဇာတိယာ ဝိနိဝတ္တော သဇာတိယာ သာဓာရဏံ ခန္ဓသာခ ပလာသာဒိ သမုဒယ သဒ္ဒါတံ ရုက္ခတ္တ သာမညာကာရံ နိမိတ္တံ ဂတ္တာ သဘာဝါနံ တိဝတ္တိနတော သာမညနာမ်ဟု ရူပသိဒ္ဓိဋီကာ(၃၁-နှာ)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ လည်းကောင်း "သာမညံဇာတိ ပဋိစ္စ ပဝတ္တံ နာမန္တိသာမညနာမံ"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဇာတိသဒ္ဒါဟူသမျှသည့် သာမညနာမ်မည်၏ဟုသိအပ်၏။ သာမညပုဒ်ကို "သမာနဿ ဘာဝေါ သာမညံ"ဟု ဝစနတ္ထပြု တခုသည် တခုနှင့် တူသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော အခြင်းအရာဟူသော ဇာတိရ၏။

ရုက္ခောတိ၊ ရုက္ခေါဟူသောနာမ်သည်။ ဝိဇာတိယာ၊ သဘောမတူသော မြေတောင်စသည်မှ။ ဝိနိဝတ္တံ၊ နစ်သော။ သဇာတိယာ၊ တူမျှသောသဘော အားဖြင့်။ သာဓာရဏံ၊ သော။ ခန္ဓသာခ ပလာသာဒိသမုဒယသဒ္ဒါတံ၊ ပင်စည်ခက်မအရွက်စသည်တို့၏ အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ရုက္ခတ္တ သာမညာကာရံ၊ ရုက္ခဇာတ်ဘည်း ဟူသော ဆက်ဆံသော အခြင်းအရာကို (ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓဝံရုပသိဒ္ဓိဋီကာ နိဿယအနက်။)

ဓမ္မကထိကော ပံသုကူလိကော ဝိနယဓရော တေပိဋကော သဒ္ဓါ သဒ္ဓေါတိ ဧဝရုပံ ဂုဏတော အာဂတံ နာမံ ဂုဏနာမံ နာမ။ ။ယံပန ဇာတသဒ္ဒ ကုမာရမ-ဿ နာမဂ္ဂဟဏ ဒိဝသေ ဒက္ခိဏေယျာနံ သင်္ကာရံ ကတ္တာသမိပေ ဌိတ ဉာတကာ ကပ္ပေတ္တာ ပကပ္ပေတ္တာ အယံ အသုကော နာမာတိ နာမံ ကရောန္တိ ဣဒံ ကိတ္တိမနာမံ နာမ။ (သဒ္ဒနီတိ သုတ္တ ၃၅၉၊နှာ။) ကိတ်္တိမန္တိ စ ဂ်ိတ္တန် ဂထနံ ကိတ္တိ။ ကိတ္တကထနေတိဓာတု။ ကိတ္တိယာနိဗ္ဗတ္တံ ကိတ္တိမံ။နိဗ္ဗတ္တတဒ္ဓိ တေမော၊ နိရုတ္တိမဉ္ဇူ။။

ယာ ပန ပုရိမ ပညတ္တိ အပရ ပညတ္တိယံ ပတတိ၊ ပုရိမဝေါဟာရော ပစ္ဆိမ ဝေါဟာရေ ပတတိ၊သေယျထိဒံ ပုရိမကပ္ပေပိစန္ဒော စန္ဒော ယေဝ နာမ တေရ ဟိ ပိ စန္ဒောယေဝ အတိတေပိ သူရိယော သဒ္ဒေါ ပဆိ ပဗ္ဗတောယေဝ နာမ တေရဟိ ပိ ပဗ္ဗတောယေဝါတိ ဣဒံ သြပါတိကနာမံ နာမ။ သယမေဝ ဥပါတနသီလံ နာမန္တိအတ္ထော(သဒ္ဒနီတိ နိတိသုတ္တ၊၃၆၀-နှာ)။ဒေဝမနုဿေသု ကေနစိ အသမ္ဘနိတံ သယမေဝ နိပတန သဘာဝံ နာမံ ဥပဂတ်တိ ဥပါတံ ဥပ ပါတေန နိဗ္ဗတ္တံ သြပါတိကန္တိ ဣမိနာ ဝစနတ္ထေန သြပါတိက

နာမံနာမ။(နိရုတ္တိမဉ္ဇူ။) ဣဒံ သာမညဂ္ဂဏ ကိတ္တိမေ ဟိပိဝိနာ သယမေဝ ဥပပတန သိလတ္တာ ဩပပါကနာမံ နာမ။ ဥပပတနံ ဥပပါတော ဇေန နိဒ္ဒေသော ဩပပါတိကံ။ (သံပျင် ၃၈-နှာ)။ သဗ္ဗံသာဓာရဏ လိင်္ဂသဒ္ဒေည့်။ ဒေဝေါ မနုဿော တျာဒိ။ ဂုဏလိင်္ဂံ ဝုတ္တမေဝ။ ယာဝဇ္ဇတနာ ကိတိမံ ပတ္ထရယ သလိင်္ဂံ ကိတ္တိမံ။ မဟာသမုဒ္ဒေ ဇာတံ မဟာသမုဒ္ဒေဇံ တျာဒိ။ ကပ္ပ ဌိဝတ္တနေပိ အာပရိဝတ္တံနာမံ ဩပပါတိကံ၊ ဥပပဇ္ဇတိ ဒေဝဝိဟာနဝသေန ပဝတ္တတိတိ ကတွာ။ ဧန္ဒိမ သူရိယာဒိ။ (ကစ္စာယနဝေဒ ဋီကာဟောဒ်း ၃၉-ဂါထာဖွင့်)။ သော ဇေန မဟာဇနေန သမုဒေါတိ မဟာသမုဒ္ဒေါ ခေတ္တာနံ အဓိပတိ ခတ္တိ ယော။ ဓမ္မေနသမေန ပရေသံ ရဇ္ဇေတီတိ ရာဇာတိတိနာမေဟိ ပညာယိတ္ထ။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၊၄၉-နှာ) စကားကိုရှု၍ ခတ္တိယ ရာဇအာမည် နှစ်ပါးတို့သည်လည်း မဟာသမုတ အာမည်နှင့်ဒေတူ သာမည နာမ်ဘူတည်းဟု သိအပ်ကုန်၏။

ပါဠိတော်၌ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒွေတယော ကောနုဿာဝနေ ကာတုံ" ဟူသောစကားကို ဝတ္ထုအာဂးလျော်စွာ သာလျှင် ဟောတော်မူသတည်း။ ရဟန်းလောင်း လေးပါး ငါးပါး အဒရိသည်တို့ကို မြစ်ခြင်းငှာ ဟောတော်မူသည်မဟုတ်။ အဌကထာ၌လည်း ပါဠိတိုက်ရိုက် ရှိသည် အားလျော်စွာသာလျှင် ဖွင့်တော်မူသတည်း။ ရဟန်းလောင်း လေးပါး ငါးပါးစသည်တို့ကို မြစ်တော်မမူ။ ထိုကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၄၄၁)လာ ပေါရာဏကဋ္ဌကထာယံ ပနေဝံ တထေဝ ဒေဝေါ တိဏ္ဏံ ဥဒ္ဒံ နကေနစိ အာကာရေန ဇကတော ဒဋ္ဌတိတိဝုတ္တံ။ တံယုတ္တံ။ နဟိ သံဃော သံဃသာ ကမ္မံ ကရောတီတိ အားရိယော။ ဣဒံပနေတ္ထ စိန္တေတဗ္ဗံ ကထံ စဿောရောဝါ အတိရေကာဝါ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော သံဃဝေါဟာရံ နလဘန္တီ။ ဘိက္ခုဘာဝံ အပဇာနန္တော။ ကေ.လံ ဘဂဝတာ ပရိစ္ဆိန္နံတော တယောတိ ဝုတ္တတ္တာ ဟတော ဥဒ္ဒံ နဝဋ္ဋတီတိနော တက္ကောတိ အာစရိယော။ အနုဂဏ္ဌိဝဒေပိ အယမေဝတ္ထော ဗဟုဓာ ဝိစာရေတွာ ဝုတ္တော တထာ အန္ဓကဋ္ဌကထာယမ္ပိ နာ သဗ္ဗတ္ထ ဣမသ္မိံ အတ္ထဝိကပ္ပေ မတိဘေဒေါ အတ္ထိ။ ဟူသော စကားကို စဉ်းစားရန် ရှိသတည်း။ထိုစကားမှန်၏။ ဥပသမ္ပဒကံ ဟူသည် နိဂ္ဂဟကံ မဟုတ်၊ ပဂ္ဂဟကံ ဖြစ်သတည်း။ ပဂ္ဂဟကံကို လေးပါး ငါးပါး အစရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ အားလည်း ကံပြုကောင်းလေသတည်း။ထို့ကြောင့် တေရသကဏ္ဍ ဋီကာဒုတိယ ဆံဃဇာဒ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (၂၃၆၃)၌ယသွာ ဥပဇ္ဈာဟိကာဒိကမ္မံ ဗဟူနမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ။တသ္မာ နဟိသံဃော သံဃသာ ကမ္မံ ကရောတီတိ ဣဒံနိဂ္ဂဟဝသေန ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံသန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဇေဒိတဗ္ဗံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာ (၁၂၂၉)၌လည်း ဥပဇ္ဈာဟိကာဒိ သမ္မုတိကမ္မံ ဗဟူနမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ၊ တသ္မာ

နဟိ သံဃော သံဃဿ ကမ္မံ ကရောတိတိဣဒံ နိဂ္ဂဟာဝေသန ကတ္တာပ္ပ ကမ္မံ သန္ဓာယ ဝုတ္ထန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံဟု မိန့်အပ်၏။ ဝင်ရပုဒ္ဒိဋ္ဌိကာဒ္ဒကား အထူးမဖွင့်။ ဥပ္ပာဟိကကံသည် စုဥ္စဝါပါဠိတော် သမထက္ခန္ဓကဒ္ဒီလာရှိသတည်း။ထိုဥပ္ပာဟိကကံသည် အပလောကနကံ ဥတ္တာဒုတိယကံ နှစ်ပါးနှင့်ဆက်ဆံသတည်း။ထိုကြောင့် စုဥ္စဝါအဋ္ဌကထာ သမဃက္ခန္ဓကအဒ္ဒ်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄၊၄၂၂) ၌ ဥပ္ပာဟိကာယ ဿမ္မန်တ ဗ္ဗောတိ အပလောကနကမ္မံဝါ သမ္မန်တဗ္ဗောပရတော ဝုတ္ထာယာဥတ္တိဒုတိယာယဝါ ကမ္မဝါစာယဟု မိန့်အပ်၏။ဤကာဃကျမ်းအရိပ် အရောင်ကို အနုမာနဉာဏ်ဖြင့် ဆ၍ နောင်လာနောက်သား ဟပည်များသန္တာန် စိန္တာမယဉာဏ်ဖြစ်စေခြင်းငှာ သာ ထုတ်ပြမှတ်သားအပ်သော အဆုံးအဖြတ် စကားဖြစ်သတည်း။ ဝင်ရပုဒ္ဒိဋ္ဌိကာဆရာ ပေါရာဏကဂဏ္ဌိပုဒ်ဆရာ ဝင်ရပုဒ္ဒိဋ္ဌိကာဆရာ၏ ဆရာ အရှင်အာနန္ဒာ အနုဂဏ္ဌိပုဒ်ဆရာ၊ အန္ဓကအဋ္ဌကထာဆရာ ဤငါးမျိုးသော ဆရာမြတ်တို့ ကားမြစ်တော်မူကြသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဤဆရာတို့ကဲ့သို့မှ ရှေးကာလ၌လည်း ဖကောင်း၊နောက်ကာလ၌ ယခုကာလတိုင်အောင်သော ကာလ၌လည်းကောင်း၊ ဆရာ့ဆရာတို့ ရဟန်းလေးပါး ငါးပါး အစရှိသည်တို့ကို တပြိုင်နက်ရဟန်းခံဖူးသော ထုံးဟောင်း စဝတမ်းမရှိသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ဂရုက လဟုကေသု ဂရုကေဋ္ဌာတမ္မန္တိ တေ ဝိနယလက္ခဏံ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၂၉။ဝိ၊သင်္ဂဟ-၃၉)ဟူသည်နှင့် ဂရုက လဟုက ဟု ဝိနည်းအဆုံးနှစ်မြှောရှိမူ ဂရုကဒ္ဓသာလျှင် တည်သင့်သော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရဟန်းခလောင်း လေးပါး ငါးပါး အစရှိသည်တို့ကို တပြိုင်နက် ရဟန်းမခံကြကုန်လင့်။

အဋ္ဌကထာ၌ ဧကေန ကေဿ အညေန ဣတရဿာတိ ဒေဝ-ဟု အပိသဒ္ဒါ ကင်း၍ စာအများရှိ၏။ တေရသကဏ်ဋ္ဌကာ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊ ၁၃၁)တို့၌လည်း ပုရိမ နယေနေဝ ကေတော အနုဿာဝနေ ကာတုန္တိ ဧကေန ကေဿ အညေန ဣတရဿာတိ အာဒိနာ-ဟု အပိသဒ္ဒါ ကင်း၍ ပင်ရှိသတည်း။ အဋ္ဌကထာ စာအခ္ဏ်ဋီကား ဧကေန ကေဿ အညေန ဣတရဿာပီတိ ဒေဝ-ဟု အပိသဒ္ဒါနှင့်ရှိ၏။အပိသဒ္ဒါကို ကေဿပိ၌လည်း ယှဉ်ရမည်။ ထိုအပိသဒ္ဒါဖြင့် တစ်ယောက်သော ကမ္မဝါစာဆရာသည် တစ်ယောက်သော ပဉ္စင်းလောင်းကိုသာလျှင် ကမ္မဝါစာဖတ်ရသည်မဟုတ်ဟေး။ စင်စစ်မူကား တစ်ပါးသောပဉ္စင်းလောင်းကိုလည်း ကမ္မဝါစာဖတ်ရသေး၏။ တစ်ပါးသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊တစ်ပါးသောပဉ္စင်းလောင်းကိုသာလျှင် ကမ္မဝါစာဖတ်ရသည်မဟုတ်သေး။စင်စစ်မူကား တစ်ယောက်သောပဉ္စင်းလောင်းကိုလည်း ကမ္မဝါစာဖတ်ရသေး၏ဟူသော အနက်ကို ပေါင်းသည်ဖြစ်ရကား အပိသဒ္ဒါရှိသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့်အညီ နှစ်ယောက်ကုန်သော ကမ္မဝါစာဆရာတို့သည်

နှစ်ဖယောက်ကုန်သော ပဉ္စင်းလောင်းတို့ကို တပြိုင်နက်းသာခဏ၌ အသီးအသီး ငဲ့၍လည်း ကမ္မဝါစာဖတ်ကောင်း၏။ ဒုန်တဲ့၍လည်း ကမ္မဝါစာဖတ်ကောင်း၏ဟု မှတ်အပ်၏။ထိုစကား ဆိုသင့်စ။သဖစ ပန နာနာဥပဇ္ဈာယာ ဟောန္တိ။ အစရှိသော အဋ္ဌကထာ နောက်စကားဖြင့် နာနုပဇ္ဈာယကောစရိယဖြစ်သော ပဉ္စင်းခံခြင်းကိုသာ အဋ္ဌကထာဆရာပယ်တော်မူသတည်း။ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် ပဉ္စင်းခံခြင်းကိုသာ ပယ်တော်မမူဟု ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ထိပ်ခေါင်တင် ဖြစ်တော်မူသော ရတနာပုံဖြိုကည်နန်းတည် ပဉ္စမသင်္ဃရာဇာဓိရာဇ်ကြီး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်အပ်သော စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မျှားစွာ ကုန်သော စာသင် တပည့်တို့အဂယ်မှာ နက်နဲခက်ခဲခက် ပြက်ပြက် သိသာရဲရင့်စွာ မိန့်တော်မူသတည်း။

အဋ္ဌကထာဌ် ဒ်ဒိဟ်ဝ၊ ဒ်းစရိယေဟိ ကေကွဏော·ဟု ယခုကာလ စာရှိကြ၏။ ဒ်ဒိဟ်ဝါ ကာစရိယေဟိ ကေနဝါ ကေကွဏော·ဟု ရှိရမည်။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာဌ် ကေနာစရိယေန ဒ္ဝေဝါ တဲယောဝါ အနုဿာဝေတဗ္ဗာ ဟု မိန့်ဆင်၏။ တေရသကဏ်ဋီကာဌ်လည်း ကေနဝါ ကေတော အနုဿာဝနေ ကာတုံဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိ ဝ်နောဒနိဋီကာဌ်လည်း ကေနဝါ အာစရိယေန ထယောပိ ကေကော အနုဿာဝနေ ကာတုန္တိ အတ္ထောဟုမိန့်အပ်၏။အဂယ်၍ အဋ္ဌကထာဌ် ကေနဝါ ဟူသော စကားသည် တိုက်ရိုက်မရှိလော်လည်း ဆရာ သုံးပါးတို့သဘော် ထိုစကားတို့ ဒဲ့ ရဲရင့်စွာ မဆိုဝံ့တန်လေကြောင့် ဆိုလည်း ဆိုဲ့၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဌ် ကေနဝါ စကားလည်း ကောန်ရှိမှ သင့်လျော်သတည်း။ ထို့ကြောင့်ခဟုတ်ခသော။အဋ္ဌကထာဌ် တသွာ ကေနဇ္ဇီအာစရိယေန အစရှိသော စကားကိုမိန့်တော်မူအပ်သတို့၊ နောက်ဌ် ကေန ကေသာ ဟူသော စကားဌ် နဟိ ကေသိ အနွေ။ (အဋ္ဌသာလိနီ သမယအဖုဋ်။ အာဒိ၊ ဌ၊၁၁၀၂) ကေသိန္တိ အနွသဒ္ဒ ကေကေသိ အနွေတိ အဓိပ္ပာယော။ (မူလဋီကာ ၁၊၆၂။) ကေကေသိန္တိအဋ္ဌကထာယံ အာမေဋိန္တိတ ဝစနသ လုတ္တ နိဒ္ဒိဋ္ဌတံ ဒဿေတိ (အနုဋီက၊။၁၊၆၂၈) ကေကေသိန္တိ ကေနေ အာမေဋိတ ပဒ္ဒဿေပံ ဒဿေတိ(မနုသာရတ္ထဒီပနီ ၁၊၁၂၉)။ ဤအဋ္ဌကထာဋီကာ၊ အနုဘုမုစ်းတို့နှင့်အညီ အထူးထူး အသိလိ ဂမ္ဘီရဉာဏ် စွမ်းအားသန်ခြင်း ဝိစ္ဆာလောပကြံ၍ ကမ္မဝါစာ ဆရာနှစ်ပါး ပဉ္စင်းလောင်းနှစ်ပါး ကြစ်အံ့၊ ကေနအရ ကမ္မဝါစာ ဆရာ နှစ်ပါး ကသ ဟရ ပဉ္စင်းလောင်း နှစ်ပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ကမ္မဝါစာဆရာသုံးပါး

ပဉ္စင်းလောင်း သုံးပါးဖြစ်အံ့။ ကေန အရ ကမ္မဝါစာ ဆရာသုံးပါး ကေဿအရ ပဉ္စင်းလောင်းသုံးပါးတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ဆိုအပ်ပြီးသော ဣတရဿာပိ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ကောက်၍ ကေဿ ပုဒ်၌ အပိသဒ္ဒါကျေသည်ကို သိအပ်၏။ ထိုသို့ သိအပ်သောကြောင့်ပင် ရှေးဦးဆုံးအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် တပြိုင်နက်သောခဏ၌ အသီးသီးငဲ့၊ ကမ္မဝါစာ ဖတ်ရသည်ကိုလည်းကောင်း။ ဒုန်တဲ့၍ ကမ္မဝါစာဖတ်ရသည်ကိုလည်းကောင်း 'ဤကေန ကေဿ" ဟူသော နောက်စကား၌လည်း သိအပ် သိထိုက်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ နှစ်ပါးသုံးပါးကုန်သော ကမ္မဝါစာ ဆရာတို့သည် တစ်ပါးသော ပဉ္စင်းလောင်းကို ကမ္မဝါစာဖတ်ရသောအခါ လေးပါး ငါးပါး အစရှိကုန်သော ကမ္မဝါစာဆရာတို့သည် တစ်ပါးသော ပဉ္စင်းလောင်းကို ကမ္မဝါစာဖတ်ရသောအရာ လေးပါး ငါးပါး အစရှိကုန်သော ကမ္မဝါစာ ဆရာတို့သည် နှစ်ပါး သုံးပါးကုန်သော ပဉ္စင်းလောင်းတို့ကို တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ အသီးအသီးငဲ့၍လည်းကောင်း။ ဒုန်တဲ့၍လည်းကောင်း ကမ္မဝါစာ ဖတ်ရသောအရာ ဤသုံးဌာနတို့သည် အဋ္ဌကထာ၌ တိုက်ရိုက် မလာငြားသော်လည်း ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင် သစေပန နာနာဥပဇ္ဈာယာ ဟောန္တိ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် နာနုပဇ္ဈာယကောစရိယ ရဟန်းခံခြင်းကိုသာ အဋ္ဌကထာဆရာ ပယ်တော်မူသောကြောင့် လည်းဝကောင်း။ ဤသို့ရဟန်းခံခြင်းကို ပယ်တော်မမူသောကြောင့်လည်းကောင်း အပ်ကုန်၏ မှတ်အပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ ဇမ္မူဖေါက်ထွင်း သိုးခိုရိလင်းအောင်း ဂုဏ်ရောင်သတင်း ကျော်စောခြင်း ရှိတော်မူကုန်သော ဆရာကျော် ဆရာမြတ်တို့သည် တစ်ပါးသောပဉ္စင်းလောင်းကို ပဉ္စင်းခံစေရာ၌ နှစ်ပါး သုံးပါးကုန်သော ကမ္မဝါစာဆရာတို့ကို ကမ္မဝါစာ ဖတ်စေတော်မူကုန်ဘိသတည်း။

ဤသို့ အနည်းနည်း အထွေထွေ ကမ္မဝါစာ ဖတ်သင့်ယုတ္တင် ဒုန်တဲ့၍ ကမ္မဝါစာဖတ်ရမည့်အရာ၌ မည်သို့ ဒုန်တဲ့ရမည်ဟု ပါဠိတော်၌ မလာမရှိ။ အဋ္ဌကထာ၊ ဝင်ရဗုဒ္ဓိဋီကာ၊ တေရသကဏ်ဋီကာတို့၌လည်း အဆိုမရှိ ။ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၂၅၄၆၊၇။ဂါထာဖွင့်)၌။ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ မမ္မရက္ခိတော စ သံဃရက္ခိတော စ အာယသ္မာတော သာရိပုတ္တသ္သ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော ဟု အယံ သဒ္ဒါကင်းလျက် လာရှိ၏။ ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာ (၂၊၁၃၁)၌ အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ အာယံမမ္မရက္ခိတော စ အာယသ္မာတော သံဃရက္ခိတသ္သ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော ဟု အယံသဒ္ဒါနှင့်တကွ လာရှိ၏။ ဤသို့ နှစ်ဟောရှိသည်တွင် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ

ဠီကာလာ"ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ ဓမ္မရက္ခိတော စ သံဃရက္ခိတော စ"ဟူသောဒွန်စကား သည် အယံသဒ္ဒါ မပါမရှိသည်ဖြစ်၍ ဇာဒါနုဝတ္တက သီကွာပုဒ်(ဝိ၊၁၊၂၇၀)လာ ဣတ္ထန္နာမောစ ဣတ္ထန္နာမောစ ဘိက္ခူ၊ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမန္တဿအာနုဝတ္တကာ ဝဂ္ဂဝါဒကာ။ တေ တံဝတ္ထုံ နပဋိနိဿဇ္ဇန္တိ -ဟူသော စကားတွင် ဣတ္ထန္နာမောစ ဣတ္ထန္နာမောစ ဟူသောစကားနှင့် ညီသော်လည်း ဘေဒါနု ဝတ္တက သီကွာပုဒ်၌ ဝိသေသ္ဖြစ်သောဘိက္ခူပုဒ် လာရှိသကဲ့သို့ ဒွန်-သုံးပုဒ်၏ဒုဆုံး၌ ဝိသေသ္ဖြစ်သော သာမဏေရာပုဒ် မလာ မရှိလေသည်သာ မဟုတ်သေး၊ ဘေဒါနုဝတ္တက သီကွာပုဒ်၌အာနုဝတ္တကာ ဝဂ္ဂဝါဒကာ ဟူသော ဗဟုဝုစ်ကြိယာကို ထားသကဲ့သို့ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ-ဟု ဗဟုဝုစ်ကြိယာပုဒ်ကို မထားချေ။ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာလာ စကားသည် ဤမဟာဝါပါဠိတော်(ဝိ၊၃၊ ၂၃၂။)၌'အယံဣတ္ထန္နာမော'ဟု အယံသဒ္ဒါ ပါရှိပြားသော်လည်း ရဟန်းလောင်း တစ်ပါးတည်းကိုသာ ရုဟန်းခံသော အရာဖြစ်၍ အယံသဒ္ဒါ ပါရှိသောကြောင့် ဤပါဠိတော်နှင့် ညီညွတ်သတည်းဟု မဆိုသာချေ။ အများကို ကံပြုကြောင်း ဖြစ်သော ဘေဒါနုဝတ္တက သီကွာပုဒ်လာ အယံသဒ္ဒါကင်းသော"ဣတ္ထန္နာမောစ ဣတ္ထန္နာမောစ"ဟူသောစကားနှင့်မညီချေ။ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ဝိသေသ္ဖြစ်သော သာမဏေရာပုဒ် မလာမရှိလေ။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာဟု ဗဟုဝုစ်ကြိယာပုဒ်ကိုမထားချေ။ ဘိက္ခုနီဝိဘင်း နဝမ သံဃာဒိသေသသီကွာပုဒ် (ဝိ၊၂၊၃၁၁) လာကမ္မဝါစာသည် ဘေဒါနုဝတ္တက သီကွာပုဒ်လာကမ္မဝါစာနှင့် အတူပင်တည်း။ ဤပါဠိတော်နှစ်ရပ်ကိုထောက်၍ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ မေရက္ခိတော စ သံဃရက္ခိတော စ သာမဏေရာ အာယသ္မတော သာဂရိပုတ္တဿ ဥပသမ္ပဒါ'ပေက္ခာ'ဟု ဒွန်တဲ့ ကမ္မဝါစာ ဖတ်ကြ ကုန်ရာသတည်း။ ဤဒွန်တဲ့ကမ္မဝါစာဖတ်၍ ရဟန်းခံသည့် အရာကို အစမှစ၍ နည်းပြအံ့သတည်း။

ပဌမံ ဥပဇ္ဈာဂါဟာပေတဗ္ဗာ။ ပတ္တစီဝရာနိ အာစိက္ခိတဗ္ဗာနိ။ ဣမေ တုမှာကံ ပတ္တာ။ ဣမာ သံဃာဋိယော။ ဣမေ ဥတ္တရာသင်္ဂါ။ ဣမေ အန္တရဝါသကာ။ ဂစ္ဆထ အမုမှိ ဩကာသေ ဇာဒ္ဓထ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ နာဂေါစ နာဂေါစ သာမဏေရာ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါ'ပေက္ခာ။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ။ အဟံ နာဂေ အနုသာဝေယျံ။

သုဏာထနာဂါ။ အယံ တုမှာကံ သဗ္ဗကာလော ဘူတကာလော။ ယံဇာတံ။ တံသံဃမဇ္ဈေ ပုစ္ဆန္တေ သန္တံအတ္ထိ တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အသန္တံ နတ္ထိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ မာခေါ

ဝိတ္ထာယိတ္ထ။ မာခေါမံကူ အဟောသိတ္ထာ။ ဝေံတုံမှေ ပုစ္ဆိသန္တိ။ သန္တိတုမှာကံ ဧဝရှပါ အာဗဘာဝ။ပ။ မနုဿာ အတ္ထ။ ပုရိသာ အတ္ထ၊ ဘုဇိဿာ အတ္ထ။ အနုဏာ အတ္ထ။ နအတ္ထရုဇဘဋ္ဌာ။ အနုညာတာ အတ္ထ မာတာပိတူဟိ။ ပရိပုဏ္ဏာဒီသတိဝဿာ အတ္ထ။ ပရိပုဏ္ဏာနိ တုမှာကံ ပဗ္ဗာဇိဿာနု။ ကိန္နာမာ အတ္ထ။ ကော နာမော တုမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော၊

သုဏာတု မေဘန္တေ သံဃော နာဂေါစ နာဂေါစ သာမဏေရာ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခော အနုသိဋ္ဌော ကေမယာ ယဒိသံဃဿ ပတ္တကလ္လံ နာဂေါစ နာဂေါစ သာမဏေရာ အာဂစ္ဆေယျုံ။အာဂစ္ဆထာတိ စတ္တုံ ဗွော။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ နာဂေါစ နာဂေါစ သာမဏေရာ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော။ ယဒိသံဃဿ ပတ္တကလ္လံ။ အဟံနာဂေါ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆေယျံ။

သုဏာဏ နာဂါ အယံ တုမှာကံ သစ္စကာလော။ ဘူတကာလေ ပဒီဃတံ-တံ ပုစ္ဆာမိ။ သန္တံ အတ္ထိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အသန္တံ နတ္ထိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သန္တိ တုမှာကံ ဧဝရှပါ အာဗဘာမ။ပ။ မနုဿာ အတ္ထ။ ပုရိသာ အတ္ထ။ ဘုဇိဿာ အတ္ထ အနုဏာ အတ္ထ။ နအတ္ထ ရုဇဘဋ္ဌာ။ အနုညာတာ အတ္ထ မာတာ ပိတူဟိ။ ပရိပုဏ္ဏာဒီသတိဝဿာ အတ္ထ။ ပရိပုဏ္ဏာနိ တုမှာကံ ပဗ္ဗာဇိဿာနု။ကိန္နာမာ အတ္ထ။ ကော နာဒမော တုမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော။

ပါဠိဘော်၌ "ဝေဠု ပန ဘိက္ခဝေ အနုသာသိတဗ္ဗော" ဟု ဟောတော်မူ ပြီးလျှင် ပဌမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတဗ္ဗော။ပ သြကာသော ဝေါဠာဟိယ် ဟူ၍သာ လာရှိသတည်း။ ဆုံးမသောစကားသည် ဤစကား၏ အခြားမဲ့ မလာမရှိသေး သော်လည်း နောက် "အန္တရာယိကေ မမေ့ပုစ္ဆယျန္တိ" ဟူသောစကား၏ အခြားမဲ့၌ "သုဏာသိ ဂဟဋ္ဌန္နဲဝမ" အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူလတ္တံ့သည် အားလျော်စွာ ဤမည်သော အရပ်၌ တည်ရပ်ဧရိ ဆုံးမရမည်ဟု "ဤသြ-ကာသော ဟိဋ္ဌာဟိ" ဟူသောစကား၌ အဓိပ္ပာယ်ဆိုသတည်း။ ဧဝမသာ

ဒါ။ မာခေါဝိဘွာသိ၊ မာခေါဝိတ္ထာယိတ္ထ—တို့၌ အင်္ဂတ္တာနီ ရာ ပုဒ် မတ္ထိမ ပုဂိသ် ကော ဝုစ်, ဗဟုဝုစ်ဖြစ်သကဲ့သို့၊ မာခေါမံကူ အဟာသိ ၊ မာခေါ မံကူအဟောသိတ္ထာတို့၌လည်း အင်္ဂတ္တာနီ ပရသဿပုဒ် မတ္ထိမပုရိသ် ကဝုစ်, ဗဟုဝုစ်တို့သာ ဖြစ်သင့်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် မာခေါ မံကူ အဟောသိတ္ထ—ဟုဆိုရှိသင့်၏။ အဟုဝတ္ထ, အဟုဝိတ္ထတို့ကား ဟိယျတ္တနီ မတ္ထိမပုရိသ် ဗဟုဝုစ်သာဖြစ်၏။

ဝစနီယော စကား၌" ဝစနီယော၊ဆုံးမ သောအား ဖြင့်ဆိုအပ်သည်။(ဝါ) ဆုံးမ အပ်သည်။အဿ။ဖြစ်ဆု၏" ဟုအနက်ပေး။ထို့ကြောင့် ပဌမ အနုသာသိတ္ဘာ-ဟုဟောတော်မူအပ်သတည်း။ဝစနီယော စကား၏ နောက်ဖြစ်သော သုဏာသိ ဣတ္ထန္နာမ အစရှိသောစကား တွင် ကုဋ္ဌံအစရှိသောစကားသည် ကုဋ္ဌံစသည်ဖြင့် သံဃာ၏ အလယ်၌ မေးမြန်း သောအခါ "နတ္ထိဘန္တေ" အစရှိသည်ဖြင့် ဖြေဆို ရမည်ဟု ဆုမှသော စကားသာဖြစ်သတည်း။ မေးသောစကား ဖြေသော စကားမဟုတ်သေးဟူး။ ထို့ကြောင့် "သန္တံ အတ္ထိတိ ဝတ္တုမ္ပို အသန္တံ နတ္ထိတိ ဝတ္တုမ္ပိဟု ရွေး၌ ဟောတော်မူအပ်သတည်း။ မေးမြန်းဖြေဆိုသော စကား မဟုတ်သောကြောင့် စလင်းမြို့အရပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော ဆရာတော်တို့သည် ကုဋ္ဌံဟု ငါတို့က သံဃာ၏ အလယ်မှာ မေးသောအခါ 'နတ္ထိဘန္တေ'ဟု ပဋ္ဌင်း-ယောင်းက ဖြေဆိုရမည် ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ဆုမှသြဝါဒပေးတော်မူကြကုန် သတည်း။ ရတနာပုံနေပြည်တော်နှင့် ငါတို့စကုမ္ပို့ အစရှိသည်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူကုန်သော ဆရာတော် အစဉ်အဆက်တို့သည်ကား တစ်ဆယ့်-နှစ်တောင် သံဃဘောင်မှ ကွာဝေးသောအရပ်၌ပင်လျှင် ဆရာတို့က ကုဋ္ဌံအစ ရှိသည်ဖြင့် မေးမြန်းပြီးလျှင် တပည့်ရဟန်းလောင်းကို နတ္ထိဘန္တေ အစရှိသည် ဖြင့် ဖြေစေတော်မူကုန်ဘိသတည်း။ ဤသို့ မေးမြန်း၍ ဖြေစေအော်မူခြင်း သည်လည်း အဆုံးအမသြဝါဒကို ပေးယုံမျှဖြစ်၍ စင်စစ်မေးဖြေသော စကား မဟုတ်သေးသည်နှင့် အပြစ်မဆိုသာချေ။ နည်းတစ်ပါးအားဖြင့်သာလျှင် မှတ်-ကြကုန်ထုသတည်း။ ဒုန်တဲ့ကမ္မဝါစာကို ဤသို့ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့် ရွတ်ဖတ်ဟုပ်၏။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော နာဂေါစ နာဂေါစ သာမဏေရာ အာယသ္မ-တော တိဿသ္သ ဥပမ္မဒါ ပေက္ခာ ပရိသုဒ္ဓါ အန္တရာယိ ကေဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိပုဏ္ဏာနိ တေသံပတ္တစီဝရာနိ။ ဧတ သံဃံ ဥပမ္မဒံ ယာစန္တိအာယသ္မတာ တိ-ဿေန ဥပဇ္ဈာယေန ယဒိသံဃဿ ပတ္တကလ္လံ သံဃော နာဂဉ္ဆ နာဂဉ္ဆ သာမ-ဏေရေ ဥပသမ္ပါဒေယျ။ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန သောဥတ္တိ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ နာဂေါစ နာဂေါစ သာမဏေရာ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္မဒါ ပေက္ခာ။ ပရိသုဒ္ဓါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိပုဏ္ဏာနိ ဧတသံ ပတ္တစီဝရာနိ၊ နာဂေါစ နာဂေါစ သာမဏေရာ သံဃံ ဥပသမ္မဒံယာစန္တိ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန။ သံဃော နာဂဉ္ဆ နာဂဉ္ဆ သာမဏေရေ ဥပသမ္မာဒေတိ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန်။ ယဿာ ယသ္မတော ခမတိ နာဂဿစ နာဂဿစ သာမဏေရာနံ ဥပသမ္မဒါ အာယသ္မာတိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန။ ဧသာ တုတ္တိဿ။ ယဿ နက္ခမတိ။ သေသဘာသေယျ။ ဒုတိယမ္ပိ

ဇောမတ္ထံ ဝဒါမိ။ သုဏာတု မေ ဘန္တေသံ်လော။ နာဂေါစ နာဂေါ စ သာ-
မဉဏရာ အာယသ္မတော တိသဿ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခာ။ ပရိသုဒ္ဓါ အန္တရာယိ-
ကေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ပရိပုဏ္ဏာနိ တေသံ ပတ္တစီဝရန်။ နာဂေါစ နာဂေါစ
သာမဏေရာ သံ်ဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစန္တိ အာယသ္မတာ တိသေန ဥပဇ္ဈာယေန်။
သံ်လော နာဂဠ္ဠ နာဂဠ္ဠ သာမဏေရေ ဥပသမ္ပာဒေတိ အာယသ္မတာတိသေန
ဥပဇ္ဈာယေန်။ ယာသာ ဟာသ္မတော ခမတိ နာဂဿစ နာဂဿစ သာမဏေရာနံ
ဥပသမ္ပဒါ အာယသ္မတာ တိသေန ဥပဇ္ဈာယေန်။ သောတုဏ္ဏာသ။ ယာသ နက္ခ
မတိ။ သောဘာသေယျ။ တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ။ သုဏာတု မေ ဘန္တေ
သံ်လော။ နာဂေါစ နာဂေါစ သာမဏေရာ အာယသ္မတော တိဿသ ဥပသမ္ပဒါ
ပေက္ခာ။ ပရိသုဒ္ဓါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ပရိပုဏ္ဏာနိ တေသံ ပတ္တစီဝရာနိ။
နာဂေါစ နာဂေါစ သာမဏေရာ သံ်ဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစန္တိ၊ အာယသ္မတာ
တိသေန ဥပဇ္ဈာယေန။ သံ်လော နာဂဠ္ဠ နာဂဠ္ဠ သာမဏေရေ ဥပသမ္ပာ-
ဒေတိ၊ အာယသ္မတာ တိသေန ဥပဇ္ဈာယေန ယာသာ ယသ္မတော ခမတိ
နာဂဿစ နာဂဿစ သာမဏေရာနံ ဥပသမ္ပဒါ အာယသ္မတာတိသေန ဥပဇ္ဈာ
ယေန ဒေသာ တုဏ္ဏာသ ယာသ နက္ခမတိ သော ဘာသေယျ ဥပသမ္ပန္နာ
သံ်လေန နာဂေါစ နာဂေါစ သာမဏေရာ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန
ခမတိ သံ်ဃဿ။ တသ္မာ တုဏ္ဏီ ဒေမေတံ ဓာရယာမိ။

ဤသို့ဒုန်တွဲကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဖတ်အပ်၏။

ဘေဒါနုဝတ္တက သိက္ခာပုဒ်၌ ဤတွန်နာမောစ ဘိက္ခူးဟုလာရှိ၍ နာဂေါစ
နာဂေါစသာမဏေရာ ဟူသော စကားကိုရေးသားသတည်း။ ၎င်းသိက္ခာပုဒ်၌
အနုဝတ္တကာဟု ဗဟုဝုစ်ကြိယာလာရှိ၍ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခာ ဟူသော ဗဟုဝုစ်
ကြိယာကို ရေးသားသတည်း။ ၎င်းသိက္ခာပုဒ်၌ တေ တံ ဝတ္ထုံ နပဋိနိဿဇ္ဇန်
ဟု လာရှိ၍ ပရိပုဏ္ဏာနိ တေသံ ဟူသောစကားကိုရေးသားသတည်း။

ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌကာ ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌကာဆရာနှစ်ပါးတို့၏ အလိုအားဖြင့်
ဒုန်တွဲ ကမ္မဝါစာ ဖတ်ရပုံကား-

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံ်လော နာဂေါစ နာဂေါစ အာယသ္မတော တိသဿ
ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော ပရိသုဒ္ဓေါစ ပရိသုဒ္ဓေါစ အန္တရာယိကေဟိဓ-မ္မေဟိ။ပရိပုဏ္ဏာ
သာ စ အာသစ ပတ္တစီဝရံ နာဂေါစ နာဂေါစ သံ်ဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ၊
အာယသ္မတာ တိသေန ဥပဇ္ဈာယေန ယဒိ သံ်ဃဿ ပတ္တကလ္လံ။ သံ်လော
နာဂဠ္ဠ နာဂဠ္ဠ ဥပသမ္ပာဒေယျ အာယသ္မာဘာ တိသေန ဥပဇ္ဈာယေန။ သော
ဥတ္ထံ။

သုံ့ကာတုမေ ဘန္တေ သံဃော နာဂေါစ နာဂေါစ အာယသ္မတော တိဿ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခော ပရိသုဒ္ဓေါစ ပရိသုဒ္ဓေါစ အန္တရာယိကော ဟောတီ ဒမေဟိ ပရိပုဏ္ဏသ္သ စ အဿစ ပတ္တစီဝရံ။နာဂေါစ နာဂေါစ သံဃံ ဥပသမ္ပဒ် ယာစတိ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန သံဃော နာဂဋ္ဌ နာဂဋ္ဌ ဥပသမ္ပဒါဒေတိ အာယသ္မတာ တ်ဿေန ဥပဇ္ဈာယေန ယဿာ ယဿ တော ခမတိ နာဂဿ နာဂဿ စ ဥပသမ္ပဒါ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန။ သော တုဏှဿ ယဿ နက္ခမတိ။ ဒုတိယမ္ပိတေ သော ဘာသေယ္ယ။ တတိယမ္ပိတေ မတ္ထံ ဝဒါမိ။ ပ။ တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံဝဒါမိ။ ဥပသမ္ပန္နော သံဃေန နာဂေါစ နာဂေါစ အာယသ္မာတိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန ခမတိ သံဃဿတသ္မာတုဏှီ ဧဝမေတံ ဓာရယာမိ ဟူ၍ ဖတ်ရမည်။

သင်္ဂီဇာ ဆရာတော်သည် ငါတို့ဗံကျောင်း ဆရာတော်ဘွား ဒွန်တဲ့ ကမ္မဝါစာ ဖတ်ရာ၌ "ပရိပုဏ္ဏဿ အဿစ ပတ္တစီဝရံ" ဟူ၍တ်ဖတ်မှ တော်မည်ဟု တိုင်ပင်ပြီးနောက် သင်္ဂီဇာဆရာတော် စကားသည် ယုတ္တိရှိသတည်းဟု ငါတို့ အား စံကျောင်းဆရာတော် အမိန့်ရှိသတည်း။ အမိန့် ရှုပြ.နောက် ဤသို့ပင် ငါတို့ကို ဖတ်စေတော်မူဘိသတည်း။ သင်္ဂီဇာဆရာတော် ကားသည် ဝိမတ် ဝိနောဒနီဋီကာ ဝိနိစ္ဆယဋီကာလာစကား အမြွက်နှင့်ညီညွတ်သတည်း။

အဋ္ဌကထာ၌ တိဿတ္ထေရော အစရှိသော စကားသည် ဥပလက္ခဏနည်း မျှသာတည်း။ တိဿထေရ်သည် သုမနထေရ်၏သဒ္ဒိဝိဟာရိကကို နန္ဒထေရဲသည် တိဿထေရ်၏ သဒ္ဒိဝိဟာရိကကို ကမ္မဝါစာဖတ်သော် လည်းကောင်း၊ သုမန ထေရ်သည် တိဿဓေရ်၏ သဒ္ဒိဝိဟာရိကကို ကမ္မဝါစာဖတ်သော် လည်းကောင်း၊ တိဿထေရဲသည် မိမိသဒ္ဒိဝိဟာရိကကို သုမနထေရ်သည် မိမိသဒ္ဒိဝိဟာရိကကို ကမ္မဝါစာဖတ်သော် လည်းကောင်း၊ ရေဝတထေရ်သည် တိဿထေရ်၏ နန္ဒထေရ် သည် သုမနထေရ်၏ သဒ္ဒိဝိဟာရိက ကို ကမ္မဝါစာ ဖတ်သော်လည်းကောင်း အပ်သည်ပင် ဟုမှတ်အပ်၏။ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ တံဥပလက္ခဏ မတ္တံဟု မိန့်အပ်၏။

ပါဠိတော်မလာကောနာမောပုဒ်ပြီး ပုံကို။ ကောဏ္ဍတိ သမာသေနာမေ သမာသ ဝိသယေ ကိံသဒ္ဒဿ နာမသဒ္ဒေ ပရေ ကောဏ္ဍတိ ရူပံ ဟောတိ ကောနာမော ပုရိသော ကိံနာမောဝါ ကောနာမာ ဂဏ္ဍိ ကိံနာမာဝါ ကောနာနံ ကုလံ။ ကိံနာမံဝါ ကောနာမော တေ ဥပဇ္ဈာယော။ ဤသော သဒ္ဒနီတိနာမ် (၄၅၉-သုတ်) စကားဖြင့်သိအပ်၏။

ဥပသမ္ပဒါဝိဓိကထာ

၁၂၆။ ဝိတ္ထာယန္တိဒ္ဒံ ဝိပုဗ္ဗ ထာခေါတ်သည် ဒိဝါဒိ ဂိုဏ်းတည်။ ဒိဝါဒိတော ယောသုတ်ကြွင်း ယဟ်စွဲည်းသက်။ ထို့ကြောင့် ခေါတုမာလာ ဒိဝါဒိဂိုဏ်း (၂၂၅) ဦး။ ဟိနိဝတ်ယံ ဌာယတိ ဟု မိန့်အပ်၏။ မုဒ္ဓဇဌာခေါတ်နှင့် ဒန္တဇ ထာခေါတ် အနုမထူး ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ မာခေါဝိတ္ထာယံ ဟု ဘူဝါဒိဂိုဏ်းနှင့် ဟောခေါတ်မူသဟာည်း။ ခေါတုမာလာ ဘူဝါဒိဂိုဏ်း (၆၈) ဦးလည်း ထာဂတိန် ဝတ္ထိယံ။ထာတိ။ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိဥပသာရပုဒ်သည် ထမ္ဘနအနက်ကို ထုန်း သောကြောင့် ဤအရာ၌ ထာခေါတ်သည် ထမ္ဘနအနက်ကို ဟောရသတည်း။ ကမ္ဘနဟုသည် ထဒ္ဓတည်း။ ထို့ကြောင့် ဘူဝါဒိဂိုဏ်း ခေါတုမာလာ (၁၂၇) ဦး ခေါ်ထာ်ပဋ်ဌဒ္ဓေ၊ ဒမ္ဘတိ၊ ဝိကဒ္ဓမ္ဘတိ။ ထမ္ဘတိ ဝိတ္ထမ္ဘတိ။ ထမ္ဘေ။ ထဒ္ဓေ။။ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိပုဗ္ဗ ထာခေါတ်သည် ထမ္ဘနအနက် ဟောသောကြောင့်ပင် အဋ္ဌကထာ၌။"ဝိတ္ထာယန္တိတိ ဝိတ္ထဒ္ဓဂတ္တာ ဟောန္တိ" ဟူသောစကားကို မိန့် ခေါတ်မူသတည်း။ သုတ်သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ တေဝိဇ္ဇသုတ်အဖွင့် (၃၃၆)၌ လည်း ဝိတ္ထာယ် တဟ္တန္တိ ယထာ သုခုမံ အတ္ထဇာတံ သဟသာ ပုစ္ဆိ တဿ ကဿစိ သရီရံ ထဒ္ဓဘာဝံ ဂဏှာတိ။ ဝေထဒ္ဓဘာဝ ဂဟဏံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအဋ္ဌ ကထာ အလိုအားဖြင့် "မာခေါဝိတ္ထာယိ၊ မဖြေဂန့်၍လန့်ဖျပ်သဖြင့် ကိုယ်လက် ခက်ထရေဝ်မရှိလင့်" ဟု အနက်ပေး။ သုက်သီလက္ခန်ဋီကာ အလို အားဖြင့် "မာခေါဝိတ္ထာယိ။ ဖြေရမည်အရာမှာ ရှုံ့ရှာကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိလင့်" ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် သုတ်သီလက္ခန် ဋီကာ (၄၀၄)၌ ဝိတ္ထာယိတတ္တ ဒွန္ဒိသာရဇ္ဇိတတ္တံ အဋ္ဌကထာယံ ပန ဝိတ္ထာယိတတ္တံနာမ ဆမ္ဘိတတ္တန္တိ အဓိပ္ပါ ယေန ထဒ္ဓဘာဝဂ္ဂဟဏန္တိ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ သုတ်သီလက္ခန် ဋီကာ ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ဝိ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်သည် သာရဇ္ဇန အနက်ကို ယူန်းသောကြောင့် ဤအရာ၌ ထာ-ဓာတ်သည် သာရဇ္ဇန အနက်ကို ဟောရသတည်း။

ကစ်နည်းကား၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဝိတ္ထဒ္ဓ ဂတ္တာ ဟောန္တိ ဖွင့်တော်မူသည်ကား အဓိပ္ပါယတ္ထသာတည်း။ သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်။ ဝိသည် ဝိရူပအနက်ဟောတည်း။ ထာခေါတ်သည် ဂတိနိဝတ္တိ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် "ဝိတ္ထာယန္တိ မဖြေဝန့်၍ ကြမ်းတမ်းသော ကိုယ်လက်ရှိသဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာ တည်ကုန်၏" ဟု အနက်ပေး။ "မာခေါဝိတ္ထာယိ မဖြေဝန့်၍ ကြမ်းတမ်းသော ကိုယ်လက်ရှိ သဖြင့် ဖောက်ပြန်စွာ မတည်လင့်"ဟု အနက်ပေး။

မက္ခံစဟာ တံဒြ ဒုက္ခံပုဒ်ကို မကိမဏ္ဍာန် ဟု စာတုမာလာဒြ် လာရှိသည်နှင့် အညီ မျက်နှာမသာမယာ ရှုံ့တွဲမဲ့ခက်ရှိ၍ ကင်းသောအသရေရှိမသာ သူ၏ ကဲ့ရဲ့သည် တနံဆာဆင်အပ်သော သဘောရှိရကား မကိတမ္ပော ကျွေတမ္ပော မက်ံ" ဟု ဝစနတ္တယြူ မသာမယာ ရှုံ့တွဲမဲ့ခက်ရှိသော မျက်နှာကို မုချအားပြင့်ယူ၊ ကောဒသူသစာရအားဖြင့် ပဂ္ဂိုလ်ခြပ်ကိုယူ၊ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ သီလနိဒ္ဒေသ(၁၊၃၀)ဒြ် အမက်ံဘူတောတိ အဝိလက္ခော ဟု မ်န့်အပ်၏။

အဝိလက္ခောပုဒ်ပြီးပုံကား အဋ္ဌကထာသီရိတ္ထိယံ ဟု အာဘိဓာန် သဂ္ဂကဏ္ဍ (၈၂)လာရှိသည်နှင့် အညီ အဝိလက္ခီပုဒ်ရင်းတည်း၊ သမာသ်ကျမ်းလာ ဝိသဒ လက္ခဏပုဒ်ကဲ့သို့ ရှပ်ပြီးသတည်း ထို့ကြောင့် ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ပြည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယသစ်ဒြ် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ အဖွင့်ကို ရှုမြော်တော် မူ၍ "အမက်ံဘူတော၊ အသရေရှိသည့် ဖြစ်သည်ဖြစ်၍" ဟု အဓိပ္ပါယ်နက်ပေး တော်မူသတည်း။ ဤနည် က်ံမှီး၍ "မက်ံ၊ အသရေမရှိကုန်သည်"ဟု ဂါဋိတော် ဒြ် အဓိပ္ပါယ်နက် ပေးကြကုန်ဆုသတည်း။ ယခုကာလဆရာတော်တို့ "မံက္ခ၊ မျက်နှာ မသာကုန်သည်။" ဟု ပေးကြကုန်၏။ ထိုအနက်လည်း အဓိပ္ပာယ်နက်ပင်တည်း၊ သဒ္ဒတ္ထကား "မံက္ခ၊မသာမျက်နှာ မကြည်သာ၍ မျက်နှာချေမှုန့် နုံသာပြောင်း စသည်တို့ဖြင့်တန်ဆာဆင်ယင်အပ်ကုန်သည်" ဟုပေး။မာခေါမံက္ခ အဟောသိပုဒ် ဒြ်လည်း။ "မံက္ခ၊ မသာမျက်နှာမကြည်သာ၍ မျက်နှာချေမှုန့် နုံသာပြောင်း စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ယင်အပ်သည် (သဒ္ဒတ္ထ)။ ဝါ၊ အသရေ မရှိသည် (အဓိပ္ပါယတ္ထ) ၊ဝါ၊ မျက်နှာမသာယာသည်။(အဓိပ္ပါယတ္ထပင်) မာဒေါဟာသ မဖြစ်လင့်" ဟုအနက်ပေး။ ဤမာခေါဝိတ္ထာယိ မာခေါ မံက္ခ အဟောသိ ဟူသော ပုဒ်နေအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ရဟန်းငယ်စဉ်ကပင် ခက်လှသည်ထင်သည်နှင့် စိန္တာမယညာဏ်ဖြင့် နောက်မှေ့၍ အနည်းနည်း အထွေထွေ ရေးသားဆုံးဖြတ်လိုက်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊၁၃၂)ဒြ် "မံက္ခတိ အဓောမုခေါ"ဟု ဖွင့်သည်ကား မျက်နှာမသာသော်အောက်သို့ မျက်နှာမူခြင်း သဘောရှိရကား။ ဝါ။ မျက်နှာမသာယာသည် ဟူသော အဓိပ္ပါယတ္ထ၏ အဓိပ္ပါယတ္ထ သာတည်း။ သဒ္ဒတ္ထမဟုတ် ဤအဓိပ္ပါယတ္ထကိုလည်း ရဟန်းခံရာ ဒြ်ထည့်၍ ပေးကြလေ။

ပါဋိတော်ဒြ် ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော ဝိတ္ထာယန္တိ ဟူသောစကား၏ နောက်နှစ် ကြောင်းခန့်မှ ပဏမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတမ္ပော ဟူသော စကားရှိသတည်း။ ထို့နောက် ခြောက်ကြောင်းခန့်မှ ယံဇာတံ ဟူသောစကား ရှိသတည်း။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဌီ ဝိတ္ထာယန္တီတို အစရှိသောစကား၏ရှေ့၌ ပထမ ဥပစ္စံအစရှိသော စကားရှိသည်ကား ရှေ့နောက်ပြန်သည်ဟု သိအပ်၏။ ထိုသို့သိအပ်သောကြောင့် ဝိတ္ထာယန္တီတို။ ပ၊ ဟော်ဠီ ဟူသောစကား၏ အခြားမဲ့၌ ပထမ ဥပစ္စံ။ ပ။ ဂါဟစပေတပ္ပော ဟူသောစကား ရှိရမည်။ ဤစကား၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင် ယံဇာတန္တိ အစရှိသော စကားရှိရမည်ကို သိအပ်၏။ ဝိတ္ထာယန္တီနှစ်ပါး ရှိသည်တွင် နောက်ဝိတ္ထာယန္တီပုဒ်ကို ဖွင့်သည်ဖြစ်၍ အစဉ်ကျ၏။ ဤသို့ဖြစ်ငြားသော်လည်း ပုဒ်တူ နှစ်ခုရှိက ဧကပုဒ်ကိုသာဖွင့်မြဲဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အဖွင့်ရှေနောက်ပြန်သည်ဟု မှတ်ထင်သတည်း။

ဥပသမ္ပဒံ။ နဝကောဋ္ဌိ သဟာဿာနိအစရှိဆည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော မျှားသော အပြားရှိကုန်သော အထောင်မက်ကုန်သော သံဝရဝိနည်းတို့ကို ဆောက်တည်၍ကျင့်သဖြင့် ရှင်သာမဏေအဖြစ်၏ အထက် အမြတ်ဖြစ်သော ပဒုင်းခံခြင်းကို။

နဝကောဋ္ဌိ သဟာဿာနိတို အာဒိနာ ဝုတ္တပ္ပဘေဒါနံ အဓိကသဟာဿာနံ သံဝရဝိနယာနံ သမာဒိယိတ္ဝာ ဝတ္တာနေန ဥပရိဘူတာ အဂ္ဂဘူတာ သမ္ပဒါတိဟိ ဥပသမ္ပဒါတိ ဝုစ္စတိတိ။(သုတ်သီလက္ခန်ဒီကာ အမ္ပဋ္ဌသုတ်(ဒီ၊ဋ္ဌီ၊၁၊၃၀၆ အဖွင့်)

ဥလ္လုမ္ပတုမံ၌ ဥပုဗ္ဗ လုပဓာတ်။ ဥ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်သည် ဥဒ္ဓရဏ အနက်ဟောတည်း။ လုပဓာတ်သည် လုယက်ခြင်း အစ္ဆေဒန အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတုမာလာ ရူပဒီဂုဏ်း (၂၁၆)၌ လုပ အစ္ဆေဒနေ။ လုမ္ပတိ။ ဝိလုမ္ပနကော။ ဝိလုဏ္ဌော ဝိလောပေါ ဟုမိန့်အပ်၏ "ဥလ္လုမ္ပတု၊ ရှင်သာမဏေ၏ အဖြစ်မှ ထုတ်သောအားဖြင့် လုယက်တော်မူပါလော့။(သဒ္ဒတ္ထ)။ဝါ။ ရှင်သာမဏေ၏ အဖြစ်မှ ထုတ်တော်မူပါလော့(အဓိပ္ပာယတ္ထ)။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဥလ္လုမ္ပတု မန္တိ ဥဒ္ဓရတု မံ ဟုမိန့်အပ်၏။

တစ်နည်းကား ဒုတိယအနက်သည်လည်း သဒ္ဒတ္ထသာတည်း။ ထို့ကြောင့်၊ သုတ်သီလက္ခန်ဒီကာ တေဝိဇ္ဇာသုတ် (ဒီ၊ဋ္ဌီ၊၁၊၄၀၄)၌။ ဥဏ္ဏတိ ဥပသဂ္ဂယောဂေ လုမ္ပသဒ္ဒါ ဥဒ္ဓရဏတ္ထော ဟောတိတိ ဥလ္လုမ္ပတူတိပဒဿ ဥဒ္ဓရတူတိ အတ္ထော မာဟ။ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဟိဓာတုသဒ္ဒါ အတ္ထဝိသေသဝုတ္တိနော ဟောန္တိယထာ ဥဒ္ဓရတူဘိ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဥဒ္ဓရတု၌ ဓရဓာတ်သည် ဥ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ် နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ဓာရဏအနက်မှ တပါးသော ဥဒ္ဓရဏအနက်ရှိသတည်း။ ဝါ။ ရှင်သာမဏေ၏ အဖြစ်မှ ပဒုင်း၏အဖြစ်၌ တည်ပါစေလော့။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ၏ အဓိပ္ပါယတ္ထ) ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ ဥဒ္ဓရတူတိ အနု

ပသမ္ပန္နဘာဝတော ဥပသမ္ပတ္တိယံ ပတိဋ္ဌာပေတူတိ အတ္ထောဟု မိန့်အပ်၏။ ဝါ။ ညှိုးနွမ်းမည်းညစ် ဉာဏ်ဆောင်လစ်သော သံကိလေသ အသင်းတရားဖြင့် အကုသိုလ်မှ ထုတ်သောအားဖြင့် လုယက်တော်မူပါလော့။ (သဒ္ဒတ္ထ)။ဝါ။ ညှိုးနွမ်းမည်းညစ် ဉာဏ်ဆောင်လစ်သော သံကိလေသအသင်း တရားဖြင့် အကုသိုလ်မှ ထုတ်တော်မူပါလော့ (အဓိပ္ပါယတ္ထ)ဝါ။ ညှိုးနွမ်းမည်းညစ် ဉာဏ်ဆောင် လစ်သော သံကိလေသအသင်း တရားဖြင့် အကုသိုလ်မှ ဖြုတ်ငင်သန့်ရှင်း ဉာဏ်ဆောင်လင်းသော ဝေဒါနအသင်းပက္ခ ကုသိုလ်မမှဉ် တည်ပါစေလော့။ (အဓိပ္ပါယ်ဋ္ဌ၏ အဓိပ္ပါယတ္ထ)။ဝါ။ ခန္ဓာအာယတနဓာတ် မပြတ်မစဲ ဝဋ်ဝဲဒုက္ခ သမုဒ္ဒပင်လယ် ကျောမှ ထုတ်ဆယ်သောအားဖြင့် လုယက်တော်မူပါလော့။ ဝါ။ ခန္ဓာယတနဓာတ် ပြတ်မစဲ ဝဋ်ဝဲဒုက္ခ သမုဒ္ဒပင်လယ်ကျောမှ ထုတ်ဆယ် တော်မူပါလော့။(အဓိပ္ပါယတ္ထ)။ဝါ။ ခန္ဓာယတနဓာတ် မပြတ်မစဲ ဝဋ်ဝဲဒုက္ခ သမုဒ္ဒပင်လယ်ကျောမှ နိဗ္ဗာန်သာခေါင် ဘေးမဲ့ဘောင်၌ တည်ပါစေလော။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ၏ အဓိပ္ပါယတ္ထ)။ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသင်္ခကာ တတိယ ဩပမ္မ ဝဂ်ရှစ်ခုမြောက်သော စူဠဟတ္ထိပဒောပမ သုတ်အဖွင့်(မဇ္ဈိ၊ ၂၊၁၅၅။)၌ ဉလ္လမှန သဘာဝ သဏ္ဌိတေနာတာ သံကိလေသပက္ခတော ဝဋ္ဋဒုက္ခတော စ ဥဒ္ဓရဏာ သဘာဝါ ဝဋ်ဝဲတေန စိတ္တေန ဟုမိန့်အပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ဤမူလပဏ္ဏာသ ဋ္ဌီကာ၌ ဥဒ္ဓရဏဲဟူသော စကားဖြင့် ဉလ္လမှန ဟူသောပုဒ် အဓိပ္ပါယတ္ထကိုသာ ဖွင့်သတည်း သဒ္ဒတ္ထကို ဖွင့်သည်မဟုတ်။ သဒ္ဒတ္ထကို ဖွင့်မူကား "သံကိလေသ ပက္ခတော ပဋ္ဌဒုက္ခတော စ ဥဒ္ဓရဏေန အစ္ဆဒန သဘာဝါဝဋ်ဝဲတေနစိတ္တေန" ဟု ဖွင့်လေထုသတည်း။

တစ်နည်းကား ဉလ္လမှတုကို ဉလ္လုံပတူ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ဉလ္လုံ၌ အာထက်လ-သည် ဝါစောသိလိဋ္ဌ သုခုစ္စာရဏာ အကျိုးငှာ ဒွဒေဘော်ပြုသော လတည်း။ ဉလုံပုဒ်ရင်း ဖြစ်သတည်း။ ဉလုသဒ္ဒါသည် ပကတိ ရေဟောတည်း။ ရေသည်ကား "ဉလယတိ ဂစ္ဆတိ သန္ဒတိတိ ဉလု" ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် ဉလု-မည်သတည်း။ ဉလယတိ ဂစ္ဆတိတိ ဉလု။ သောဝေ ဉဋ္ဌ။ ဟူသော အာဘိဓာန်ဋီကာ သဂ္ဂကဏ္ဍ အဖွင့် (၅၇)ကို မှီး၍ ဤဝစနတ္ထကို ပြုသတည်း။ ဉလုသဒ္ဒါ ရေဟော၏ အဖြစ်ကို ဉဋ္ဌတောဒကတော ပါတိဟာရကတော ပါတိဟာရကတိ ဉဋ္ဌတော" ဟူသော အာဘိဓာန်ဋီကာ ပါတာလဝဂ် အဖွင့်(၆၆၅) စကားဖြင့် သိဒ္ဓ ပ်၏။

ပတုပုဒ်သည် ရကွဏ အနက်ဟော ပါဓာတ်၊ အ-ပစ္စည်း, တု ဝိဘာတ်ဖြင့်ပြီး သတည်း။ ပပံအဝိန္ဒုံ ဟူသော ပါဠိဇာတ် ပါဠိတော် ပဌမ အပဏ္ဏက ဝဂ် ဒုတိယ ဝဏ္ဏပထဇ္ဇာတ် (၃၊၅၁။) လာ ပပံ-ပုဒ်ကို ပ-အာပံ ဟုပုဒ်ဖြတ်၍ ပဓါအစိတ် အ-မှ နောက်ဖြစ်သော အာကို ဝါပဆော ဟူသော ယောဂဝိဘာဂက

သဒ္ဓါကြီးသုတ်ဖြင့် လည်းကောင်း ပဿရာ သရူပေါ ဟူသော သဒ္ဒနီတိသုတ် (၃၂)ဖြင့် လည်းကောင်း ချေ၍ ပင်ပြီးသကဲ့သို့ ထို့ဖြင့်တူ အာ-သရေကျ၍ ပြီးသတည်း ၁။

ပဝံကို ပအာပံဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသည်ကို ပဝဒ္ဓံဝါ အာပံ ပပံ ဟူသော ဇာဟ် ခဋ္ဌကထာ (၁၊၁၂၅)လာ စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ဥလုံဒ္ဓ ဒုတိယာ ဝိဂတ်သည် ပနုဿ မံသံ ဝိနာမ ဟူသော ပြယုဂ်ဒ္ဓ ကဲ့သို့ အပါဒါန် အနက်ဒဲ့ ဖြစ်သတည်း။ ၂ ဤအရာဒ္ဓ ဥလုသဒ္ဓါသည် သမုဒ္ဒရာ ရေအယဉ်နှင့် တူသော သံသရာ ရေအယဉ်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥလွှံ အပြောကျယ်စွာ သမုဒ္ဒရာရေ အယဉ်နှင့် ဟူသောကာလရှည်ကြာ သံသရာရေအယဉ်မှ။ ပတု။ ကရဏာရှေးရှု စောင့်ရှောက် ဖတ်မူပါလေ့ဟု။ ကပ်ကပ်သပ်သပ်ကြံကြံစီစီ ပလီပလာအနက်ယောင်နာရေး ဆေးဇ်။ ဤဥလွှမ္ဘတု ပုဒ်အနက်ကို နာ မှာဝတ္တနာဒိကထာ နောက်၌ အကျဉ်းငါပြခဲ့ပြီး။

အနုပုဗ္ဗ ကပိခေတ်သည်။ အစဉ်သနားခြင်း ဂုဏ်ဒယာအနက်ဟောတည်း။ လို့ကြောင့် အနုဒယံဟုဖွင့်သတည်း အနုဒယနှင့် ဒယသည် အနက်အားဖြင့် အထူးမရှိ ဒယသဒ္ဒါသည် ဒယာဘာဒ္ဒါဟိ အနုကဒ္ဓနတ္တံ အဓိန္ဓာနိတံ ကတ္ဘာ ပဝတ္တာ မာနော ဇမတ္တာယစ ကရဏာဝသေ ဖ ပဝတ္တာတိ။ ဟု မူ ပဒံကာ (၁၊၍)အရင်းအစဉ်မိန့်သည်အားလျော်စွာ ဇမတ္တာ ကရဏာ အနက်နှစ်ပါးတို့ဘင် အနုကမ္ပံပုဒ်၏ အဖွင့်ဖြစ်သည်နှင့်ကရဏာအနက်ဟောတည်း။ ဤ အဖွင့်လိုအားဖြင့် အနုကမ္ပံ၊အစဉ်သနားသည်ကို ဟုဆိုနက်ပေး။ အဋ္ဌကထာ အဖွင့်မှာ တနည်းကား အနုကမ္ပံ၊အစီးအပွားကို။ အလိုတော်ရှိသည်ကို (ဝါ) လွန်ကဲသော အစီးအပွားဖြင့် ချီးမြှောက်ကောမှုသည်ကို အနုဂ္ဂဟကမ္မဿ၏ အာကခ်ံနဿာဟောတိတ် ဣစ္ဆတိကံ အတ္ထော တိဝုတ္တံ သာတိသယေနဝါ ဟိ-သေန အနုကမ္မိကော အနုဂ္ဂဟကောဟိ ကာနုကမ္မိ (သုတ်သိ ကွန်ဋီကာ ပေါဟိစ္စသုတ်အဖွင့် (၃၉၆)၌ပဌမ ဒုတိယ တတိယဥပသမွဒကမ္မဝါစာ နိဂုမ်း စကား ဤလေးပဒဒုနတ်၌ပင်လျှင် ဇဒ္ဓဇော သံယုတ် ဖြစ်သောကထက် မအာဠာရ ကင်းလျက်ခမတိဟု မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ အစဉ်အဆက်ဆရာ မှင်စာ ကညစ်ရေးစာ ရတနာပုံမင်းနေပြည်ထော်ဝဲ လောကမာရဇင်န် ကုသိုလ်တော်ကျောက်စာရှိ၏။

၁။ အာသရ ကျေခြင်းမျှသာ တူသည်။
ဝိဓိသုတ်ကား မတူ။

၂။ ခုဖြ၊၄၅၉-ဂါထာ။ဇာဠ၁၅၊၅၃၉-နှာတို့ရှု။

ဤသို့နှင့်လေကြားသော်လည်း ပဌမ ဒုတိယ တတိယ ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာတို့၌ ပဌမဝါဒာဟ်အဆုံး ရှိသောဝုတ္တကံ ပုဒ်ဖြစ်သော ဥပသမ္ပဒါ ဟူသောစကား ကိုထောက်ဆ၍ ထိုကံကို ပေးတတ်သော ဒုဗ္ဘေဒဿ သံယုတ်ဖြစ်သောကြောင့် မအာကွာရုန့်တက္ခ ခမွတိ ဟူသောပုဒ်ကိုသာလျှင် အသင့်ဟုသိအပ်၏။ ခမွတိ ပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးကား ဒမ္မတေဗြယုဂ် ကဲ့သို့ မေမောတ် ဒးတ္တနောပုဒ် ဝေဝိဟ်၏ ဘာဝကမ္မသုယော သဲ့တ်ဖြင့် ယပစ္စည်းသက်။ ပုဗ္ဗရုပဋ္ဌသုတဲဖြင့် ယပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ်ဖြစ်သော မအာကွာရုပြု အတ္တနောပုဒ် ဝတဝိဘတ်ကို ပရဿပုဒ်တိုပြု။ မျှတိဟု ရှိသော်လည်း သင့်ရုသေးဇ်။ ထို့ကြောင့် ဓာတုရူပါဒါသဟဒ္ဒါကမ္မိုးဠ် ‘ခမသဟနေ မိဝါဒိပရဿေပဒိ။ ကတ္တာရိ။ ခမျတိ။ ခမသဟနေ။ ဘွာဒိအာဒတ္မ ပဒိ။ ဟတ္ထာရိ ခမတော။ကတ္တာရိခမျတော။ ဘာဝေ။ခမျတေ” ဟု မိန့်ဒေပ်၏။

“သံယုတ်ဖြစ်သော အဂက်မအာကွာရု ဂင်းလျှက် ခမတိဟု” ရှိဒ ည်အလို အားဖြင့် ခမဓာက် အတ္တနောပုဒ် တေဝိဘတ် ဓာတ္ဒန်အ-ကို မဓေချနှင့်၊ဘာဝက မွေသုယော သုတ်ဖြင့် ယပစ္စည်းသက်။ ယပစ္စည်းကို ယဒနုပ ပန္နာသုတ်ကြီးဖြင့် ချေရမည်၊ ဥပမာကား အဋ္ဌသာလိနီနိဒါန်း (အဘိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၂၉) လာ။ တုမှေဟိ ပဗ္ဘာဇေန္ဆောဝါ ဥပသမ္ပါဒေန္ဆောဝါ- ဟူသောပြယုဂ်၌ မာနပစ္စည်းကို အတ္တနောပုဒ် အမည်မှည့်ပြီးလျှင် အတ္တနောပဒါနိ ပရဿ ပဒတ္တံ သုတ်ဖြင့် ပရဿပုဒ်အန္တိပြု၍ ယ-ကို ချေရသကဲ့သို့တည်း။ ဤ ပြုရမည်ကိုလည်း မဏိဒီပကျမ်း နိဒါန်း အ၌ဆိုခဲ့ပြီ ပဗ္ဘာဇေန္ဆောဟ် တွေဟိ ကမ္မတွေ ဝတမာနဿ မာနပစ္စယဿ အတ္တနောပဒါနိ ပရဿ ပဒတ္တန်ဒိ ယောဇေန အန္တိာဒေသော ဟောတိ။ ယပစ္စယဿ စ မဟာဝုတ္တိ နာလောပေါ ဟောတိ။ တဿာဒုတ်ယ ပဒေပိတိ။ ဤဒဋ္ဌသဒ္ဒလက္ခဏံ ပဒရူပသိဒ္ဓိယံ ဝုတ္တမေဝ ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ ပဒရူပ သိဒ္ဓိ (၃၉၆)၌ မိန့်အပ်သော စကားကား “တဿစ အတ္တနောပဒါနိ ပရဿ ပဒတ္တန်ဒိကဲ့စိ အန္တိပစ္စယာဒေသောစ” ဟူယော စကားတည်း “တသာ ယံမာန ပစ္စည်း၏’ ဟု အနက်ပေး။

တစ်နည်းကား ကံအနက်၌ ပရဿပုဒ် တိ ဝိဘတ်ထက်။ ထို့ကြောင့် တရဿကဏ်ဍိကာ ပဌမသံယောဒ သိဂ္ဂါပုဒ် အဖွင့် (။ ၃၆၂)၌ အသမ္ဘူ အာသန္နသာတိ ကမ္မကာရကေ ကတ္တုနိဒ္ဒေသောတိ အာဒ အဏမနုဘာသိယ မာနသာတိဟုမိန့်အပ်၏။ ကံအနက်၌ပင် အပစ္စည်းကိုလည်းသက်။ ဤသို့ ရုပ်စီရင်ခဲ့သော် သံယုတ်ဖြစ်သော အထက် မအာကွာရုကင်းသော ခမ ပုဒ်လည်းသင့်ရုသေးသတည်း။ အကယ်၍ ဤခမတိပုဒ်သင့်ခဲ့သော် သုဏာတု မောဘန္တေသံသော ပြယုဂ်ဝယ် တေ-အာကွာရု၌ နသံယုတ်နှင့် တကွသန္တေဟုမရှိဟ်ဘဲ နသံယုဂ်ကိုပယ်ဖျောက်၍ ဘတေဟု ရှိတ်သော် အကွာရ ပရဟိန အတွက်နှင့်

ကံပျက်သကဲ့သို့ ဒဒ္ဒဘော်သံယုဂ်ဖြစ်သော အထက်မဒေကွရာကို ပယ်ဖျောက်၍ ခမတီဟုရွတ်သည်ရှိသော် မရိဝါရအဋ္ဌကထာ ကမ္မဝဂ်အဖွင့် (ဝိဋ္ဌ၊၄၊၂၄၆)၌ အကွရံဝါ ပဒံဝါ ဆန္နေန္တောပိ ဒုရွတ္တံကရောမန္တောဝိ အနုဿာဝနံ ဟာပေတိယေဝ ဟု မိန့်တော်မူသည့်နှင့်အညီ အကွာသုဆန္နနအတွက်နှင့် ကံပျက်သတည်းဟု သံသယဖြစ်ကြလေရာသတည်း။ ဤကယ်၍၌ ဤသို့ရွတ်က ကံပျက်ခဲ့သော် သာသနာငါးထောင် မတည်နိုင်လေရာ။ ကရဏာတော်ရှင် ဘုရားရှင်သည် သာသနာငါးထောင် ထားတော်မူခဲ့သတည်း။ ဘုရားရှင်တို့ မည်ကုန်သည်ကား နှစ်ခွန်းသော စကားရှိုးတော်မမူကုန်သည့်နှင့်အညီ အဒ္ဒဇ္ဈဝစန ဖြစ်တော်မူကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒဒ္ဒဘော်သံယုတ်ဖြစ်သော အထက် မအကွာရာကင်းလျက် ခမတီဟု ရွတ်ခြင်းသည်လည်း အသင့်ပင်တည်း ဟုသံသယဖြေ ရှောက်၍ စိတ်နှောက်မရှိသမာဓိရသဖြင့် နေကြကုန်ရာသတည်း။

တုဏ္ဍီ တိစ အက်ထနတ္တေ နိပါတော။ အကထနကော အာသ ဘဓေ ယံ္ပါတိ အတ္ထော"ဟု ဖွင့်သော ဝိမတိဝိနောဒနီ (၂၁၃၇) ကားသည် တုဏ္ဍီဟုမမာနေ ဟူသော အဘိဓာန် အဗျယဝဂ်လာ(၁၁၄၉) စကားနှင့် လည်းကောင်း တုဏ္ဍီအဘာသနေ ဟူသော နိပါတ်ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ပြသော နာမ် ရူပသိဒ္ဓိ ကုန်ခါနီးစကား(၁၃၆)နှင့်လည်းကောင်း။သရာ ပကတိ ဗျဉ္ဇနေ။ သရာ ဓေါ ဗျဉ္ဇနေ ပရေ ပကတိရူပါနိ ဟောန္တိတိ ယောဂုယျန ဒီဃာရဿ လောပေဟိ ဝိကာရာဘာဝေါ။ ယထာ အစ္ဆယော ပစ္ဆယော။ ဘာသတိ ဝါ ဂရောတိ ဝါ။ဝေဒနာကွန္ဓော။ ဘာဂျဝါ။ဘဇြော၊ ...သသာမိဝ။ ဒီယတိ။ တုဏ္ဍီ ဘူတော-ဟူသော သန္ဓိရူပသိဒ္ဓိ လာ စကားနှင့် လည်းကောင်း ညီညွတ်သတည်း။ဤ ဒီဃနှင့် တုဏ္ဍီပုဒ် ဣရဿနှင့် တုဏ္ဍီပုဒ် နှစ်ပါးတို့တွင် ဤဒီဃနှင့် တုဏ္ဍီပုဒ်သည်ဆာလျှင် ပုဒ်ရင်း ကာရီ ပုဒ်တည်း။ဤကြောင့် ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ ကမ္မဝဂ်(ဝိဋ္ဌ၊၄၊၂၄၇။)၌ ဝဝတ္ထိတန္တိ ယံ ပရုပဒေန အာသမ္ဘန္ဓံ ကတ္ဝာ ဝိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ ဟုဏ္ဍီ အာဿာတိဝါ တုဏ္ဍီအာဿာတိဝါ ဝုစ္စတိဟု မိန့်အပ်၏။ ဝဇိရ ဗုဒ္ဓိဋီကာ (၅၂၉)၌လည်း ဒီဃ ဝတ္တုမ္ပေ မာဿန္တိ သော်တုဏ္ဍီ အာဿာတိ ဝတ္တုမ္ပေ သော ဟုဏ္ဍီ အာဿာဘိ ဝစနံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ သတ္တရသမဝဂ် ခုနစ်ခုမြောက်သော အတုလဥပါသက ဝတ္ထုဋီကာလည်း နိန္ဒန္တိ ဟုဏ္ဍီ မာသိနန္တိ ဟိံ ဇော မူဂေါဝိယ ဗဓိဇထုဝိယ ဟိဠ္ဠီ အဘာနန္တောဝိယ တုဏ္ဍီ ဟုတ္ဝာ နိသိဒန္တောဟိ နိန္ဒန္တိဟု မိန့်အပ်၏။ဤ၌ တုဏ္ဍီဟူသောပုဒ်သည် နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သော မကြောင့်ပင်လျှင် တစ်ပုဒ်ဖြစ်လျက်နှင့် ဤတသွဲတုဏ္ဍီ ဟူသော စကားဌာ ကေဝုစ် ပဘတ် အဆုံးရှိသတည်း။ ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ ဇုဠသင်္ဂါမ အဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄၊၂၀၄)၌ အရိယော တုဏ္ဍီဘာဝေါ နာတိမညိတပ္ပော တိ အရိယာ တုဏ္ဍီ

နိသီဒန္တာ နု ဗာလပုထုဇ္ဇနာဝိယ နိသီဒန္တိ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်အဆုံးရှိသတည်း။ မဟာဝါပါဠိတော် ဥပေါသထက္ခန္ဓက (ဝိ၊၃၊၇၄၀)၌လည်း တုဏှီ နိသီဒန္တိ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်အဆုံးရှိသတည်း။ ဤသို့ တပုဒ်တည်းဖြစ်လျက်နှင့် ကေဝုစ် ဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်အဆုံးရှိသောကြောင့် ဤ တုဏှီဟူသောပုဒ်၏ နိပါတ်ပုဒ်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ ကာယဂတာသတိ နိဒ္ဒေသအဖွင့်(၁၊၂၉၉)၌ အတ္ထိတိ ဝစနဝိပလ္လာသေန ဝုတ္တံ။နိပါတပဒံဝါ ဧတံ။ တသ္မာတ်သုပိ သန်္ဒါသု တဒေဝဿ ရူပံ။ တေနာဟ သ်ဝိဇ္ဇန်္တိတိ ဟုမိန္ဒအပ်၏။ တိသုသန်္ဒါသု အရကား ကေဝုစ် ဗဟုဝုစ် သန်္ဓာ တို့တည်း။ အာကယ်၍တုဏှီဟူသောပုဒ်သည် နာမ်ပုဒ်ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ဒလ္ဓံ သဒ္ဒါသည် ဒဏ္ဍီ၊ဒဏ္ဍိနော၊ ဒဏ္ဍိနံ၊ဒဏ္ဍိ၊ ဒဏ္ဍိနော၊ ဒဏ္ဍိနာ၊ ဒဏ္ဍိဟိ အစရှိသည်ဖြင့် ပဒမာလာ ပုဒ်အစဉ် ရှိသကဲ့သို့ ပိဋကတ်သုံးပုံပါဠို အဋ္ဌကထာတို့၌ တုဏှီ၊ တုဏှိနော၊ တုဏှိနံ၊ တုဏှိနော၊ တုဏှိနာ၊ တုဏှိဟိ၊ အစရှိသည်ဖြင့် ပဒမာလာပုဒ် အစဉ်ရှိလေရာသတည်း။ ဤသို့မူကား မရှိလေ တပုဒ်တည်း ဖြစ်လျက်နှင့် ကေဝုစ် ဗဟုဝုစ် ဝိဘတ်အဆုံးရှိသည်ဖြစ်လေက နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်းကိုကား ဇတ္ထု သမ္မ သမ္မာ မာရိသ မာရိသာတိ ပဌမာဝိဘတ္တိ ယုတ္တာနံ ဧကဝစန ပုထုဝစနဋ္ဌာနံ အာမန္တန ပဒါနံ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာ ဒုတိယာ တတိယာဒိဝိဘတ္တိ ယုတ္တဘာဝေန တေသံ ပဒါနံ အဒိဿတ္တာစ တာနိ ပဒါနိ နိပါတေသု သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိဟူသော သဒ္ဒနိတိ စတုပဒမာလာ(၃၀၂-နှာ) စကားဖြင့် ထင်ရှားစွာသိကြရာ၏။ အဘိဓာန်ဋီကာ စတုဗ္ဗဏ္ဏော ဝဂ်အဖွင့် (၄၂၉-ဂါထာ) အဖွင့်၌ မူကား အဘိဓာန်စာကိုယ် (၄၂၉)လာ မောနံ အသဘာဿနံ တုဏှီဘာဝေါ- ဟူသော စကားတွင် တုဏှီဘာဝေါ ဟူသော ပုဒ်ကို တုဟ အဒနေ ဏုပစ္စယော ဟလောပေါစ တုဏှော မောန မေတဿတ္ထိတိ တုဏှီ။တသာ ဘာဝေါ တုဏှီဘာဝေါ အတုဏှဿဝါ တုဏှီ။ ဘဝနံ တုဏှီဘာဝေါ။အထဝါ တောဟတီတိ တုဏှီ။ တုဟ အဒနေ။ အဒနံဟိ ဿ ဏိပစ္စယော ဝဏ္ဏဝိပရိယာယော။ တုဏှီနောဘာဝေါ တုဏှီဘာဝေါ ဟူ၍မိန့်၏။ ဤသို့မိန့်သည်ကို သဒ္ဒါအဆုတတ်လိမ့်မာသော ဆရာမိန့်သည်နှင့် နယန္တရအားဖြင့်သာလျှင် မှတ်ယူကြရာ၏။

ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် တုဏှီဟူသော ပုဒ်သည် နိပါတ်ပုဒ်မူလည်းဖြစ်စေ, နာမ်ပုဒ်မူလည်းဖြစ်စေ ခပ်သိမ်းကုန်သောဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ဤဒီဃနှင့် တုဏှိပုဒ်သည်သာလျှင် ပုဒ်ရင်းဖြစ်သတည်း။ ခမတိသံဃသဏ္ဌတ္ထနှာ-မဿ ဥပသမ္ပဒါတိပကတေန သမ္မန္ဓော။ တတ္ထ ကာရဏမာဟ တသ္မာ တုဏှိတိ။ တတ္ထ အာသီတိသေသော။ ယသ္မာ ယသ္မ နက္ခမတိ သောဘာသေယျာတိတိကွတ္တုံ ဝုစ္စမာနောပိ သံဃော တုဏှီ နိရဝေါ အဟောသိ တသ္မာ

ခမတိ သံဃဿာတိ အတ္ထော ဟူသော ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာစကား(၂၊၁၃၇)၌ "ပကတေန၊ပြဋ္ဌာန်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ဥပသမ္ပဒါဟူသော ပုဒ်နှင့်။ (ဝါ)၊ အလွန်ထင်ရှားသော ဥပသမ္ပဒါ ဟူသော ပုဒ်နှင့်"ဟု အနက်ပေး။ ၎င်မတိ ဝိနောဒနီ ဋ္ဌီကာဆရာသည် ဤပကတေန ဟူသော စကားကို ပတေ၊သကဏ် ဋ္ဌီကာ ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ အစအဖုင့် ပဌမပလ္လင်လာ စကားကို မှီး၍ ဆိုပုံ ရသတည်း။တေရသကဏ် ဋ္ဌီကာ ဆရာကား ထိုစကားကို သုတ်သီလက္ခန် ဋ္ဌီကာ ဖြဟ္မဇာလသုတ် အဖုင့်, မစ္ဆိမပဏ္ဏာသဋ္ဌီကာ ဒုတိယ အဋ္ဌကနာဂသုတ်အဖုင့်တို့ကို မှီး၍ ဆိုသတည်း။ ယသ္မာကို အဟောသိဋ္ဌစပ်။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋ္ဌီကာဋ္ဌ ဤသို့ ဖုင့်သောကြောင့် ကမ္မဝါစာ ပါဠိတော်၌"ခမတိ သံဃဿ နောင် ပုဒ်သေး ခတ်ပြီးလျှင် ဇာသ္မာ နောင်လည်း ပုဒ်သေး ခတ်ရမည်။ တုဏှီနောင်လည်း ပုဒ်သေး ခတ်ရမည်။ဤသို့ ပုဒ်သေး ခတ်ရသည်နှင့် သံဃဿ အဆုံး၌ စဉ်းငယ် ရပ်ပြီးလျှင် တသ္မာအဆုံး၌ စဉ်းငယ်ရပ်ပြီးမှ တုဏှီပုဒ်ကို ရွတ်ရမည်ကဲ့ သိအင်၏။ ဤသို့ ပုဒ်သေး ခတ်ရခြင်းသည် သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ စျာနဝိဘင်္ဂ နိဒ္ဒေသ (အဘိ၊ဋ္ဌ၊၂၊၃၄၄) လာ ဇနသင်္ဃတ္ထံ ဓမ္မကထာနာမ ကာတုမ္ဟာ ယေဝါတိ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝဒန္တိ။ ဓမ္မကထာ ဟိ ကမ္မဋ္ဌာန ဝိနိမုတ္တာနာမ နတ္ထိ။တသ္မာ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေနေဝ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဒေ့နုမာဒနံ ဝတ္ဝာ နိဝတ္တိယမာနေနဟိပိ မနုဿေဟိ အနုဂတောဝ ဂါမေတော နိက္ခမိတ္ဝာ တ္ဝေ နိဝတ္တေတ္ဝာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇတိ ဟူသောဃကားနှင့်ညီညွတ်၏။ ထိုစကား မှန်၏။ ဤစကားရပ်တွင် တသ္မာကိုအရင်းသို့ပြန်၍ ကာတုမ္ဟာယေဝဋ္ဌ စပ်ရသည်နှင့် တသ္မာရှေ့နောက်၌ ပုဒ်သေးခပ်ရသတည်း။ဤသို့ တသ္မာကို အရင်းသို့ပြန်၍ ကာတုမ္ဟာယေဝဋ္ဌ စပ်ရသောကြောင့်ပင်လျှင် မူလဋ္ဌီကာ(၂၊၁၈၁)၌ တသ္မာတိ ဇေတသ္မာ ဓမ္မတလာ ကဆေတုမ္ဟာယေဝါတိ ဝဒန္တိတိ ဇေတန သမ္မန္နော။ ဟု မှန်အပ်၏။

တံ သုဏာထ သမာဟိတာ။ ။ဝုတ္တံ ဟေတံ ပုဗ္ဗာစရိယေဟိ။ ။ယောကော စိ မံ အဋ္ဌိကတ္ဝာ သုဏေယျ၊လဘေထ ပုဗ္ဗာပရိယံ ဝိသေသံ လဒ္ဓါနပုဗ္ဗာပရိယံ ဝိသေသံ အဒဿနံ မစ္စုရာဇဿ ဂစ္ဆတိ ဣတိ–ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသ(ဝိသုဒ္ဓိ၊၂၊၁၅၄) ၌လာရှိသော တသ္မာအနက်ကို ဟောသော ဣတိသဒ္ဒါ၏ရှေ့နောက်၌ ပုဒ်သေးခပ်လျက် ရှိသတည်း။ထိုဣတိကို ဇ သ္မာ·ဟု အနက်ပေး၍ သုဏာထသို့ပြန်၍ စပ်ရသတည်း။"တသ္မာရှေ့ ဟိတ်ကိုတွေ့ခြင်း အနက်ပြား"။နိယာမ်စကားသည် ယေဘုယျမျှသာတည်း။ဤ၌တသ္မာရှေ့ ဟိတ် ကိုတွေ့လည်း အနက်အပ်ကံတူသတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌီကာဆရာဖုင့်တိုင်း တသ္မာသည်ခမတိပုဒ်၏ အကြောင်းဖြစ်ရာ၌ ဇနက,သမ္ပါပကဘုပက အကြောင်း

သုံးပါးတို့ကုင် ဥပကအကြောင်းဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ခမတ်တိ ဇာနဲ့ဝမိ ဟု ဇာနာမိကြိယာကို ထည့်စွက်၍ အနက်ဖယာဇနာကြလေ။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာနည်းမှ တနည်းကြဉီးအံ့။တတ္ထ ဘဂဝါ အက္ခရေဟိစ ပဒေဟိစ ဥဿတေတဲ့ ဗျဉ်နေဟိစ အာကာရေဟိစ ဝိပဉ္စယတိ ဖေနတ္တိ ပါဠိတော် ဒေသနာဟာရဝိဘင်း (ခု၊၁၀၊၉၂)။ အက္ခရေဟိတိအာဒီသု ကရဏသာဓနေ ကရဏ.ဝစန်းန ဟောကုမိုအက္ခရုဒီနိ ဟိ ဥဿဋ္ဌနာဒိအတ္ထာနိ် နှ ဥဿဋ္ဌနာဒိ အက္ခရုဒီ အတ္ထံ။ယဒတ္ထာစ ကိုရိယာဇသာ ဟောတု ယထာ အန္နေန ဝသတီတိ။နေတ္တိ အဋ္ဌကထာ(နေတ္တိ၊ဋ္ဌ၊၅၉၊၆၀)ဥဿဋ္ဌနာဒိအတ္ထာနိတိ ဥဿဋ္ဌန ဝိပဉ္စနနယနံပဟုယောဇနာနိ။ (နေတ္တိဋီကာ၊၄၇)။ ဤနေတ္တိအဋ္ဌကထာ စကားဖြင့် အကြောင်းအကျိုး ပြန်လှန်လှည့်ပတ်၍ မရမူ ကရိဏ်း။ အကြောင်းအကျိုး ပြန်လှန်လှည့်ပတ်၌ ရမူကားဟိတ်·ဟုပြတော်မူသည်နှင့်အညီ ဤ ခမတိ သံဃဿ တဿ၁ တုဏှီဟူသောစကား၌ ခမနကြိယာနှင့်တုဏှီဘဝနကြိယာသည် ပြန်လှန် လှည့်ပတ်၍အကြောင်းအကျိုးရကောင်းသောကြောင့် "ယသ္မာ သံဃဿ ခမတိ။ တသ္မာတုဏှီ နိရဝေါအဟောသိ"ဟူ၍ တသ္မာကိုဖွေသို့ မပြန်မူ၍တဖြောင့်တည်း အနက်ပေါဇနာသင့်သေး၏။ ထို့ကြောင့် ဆရာသခင်အရှင်မြတ်တို့သည် ဂရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော တသ္မာ ဟူသော စကား၌ ရွေသို့ မပြန်မူ၍ တဖြောင့်တည်း သာလျှင် အနက်ယောဇနာ တော်မူကြကုန်သတည်း။ ဤနိဒါန်းအလိုအားဖြင့် တသ္မာနေ်ပုဒ်သေးမခပ်ရချေ၊ ဤသို့ပုဒ်သေးမခပ်ရသည်နှင့် တသ္မာအဆုံး၌ စဉ်းငယ်မရပ်ဘဲ တုဏှီနှင့်စပ်ကာသာလျှင် ရွတ်ရမည်ကို သိအပ်၏။ထို့ကြောင့် ကမ္မဝါစာရွတ်သောအခါ နှစ်နည်းပင်ရွတ်ကြရာသတည်း။

ဘရသာကဏ်ဋီကာ(၃၊၂၆၇)လာယောဟိအစရှိသောစကားကိုထောက်ရှု၍ အာပတ်သို့ စေတနာမရှိမူ၍ရောက်သော် အလင်္ဂီမဟုတ်ဟု သိအပ်၏။ ယောဝါပန အစရှိသောစကားကိုထောက်ရှု၍ စေတနာရှိ၍ရောက်သော်လည်း အာပတ်သို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကို ဝန်ခံလေမူ မကုဃအံ့ဟု နှလုံးပြုသော်လည်း အလင်္ဂီမဟုတ်ဟု သိအပ်၏၊ ထိုစကားဆိုသင့်စ။ဋီကာဆရာသည် ယောဟိ အစရှိသော ပထမစကားကို ပါဠိတော် သဉ္ဇိစ္စ အာပတ္တိ် အာပန္နတိ ဟူသော ပထမဝါကျစကားကိုထောက်ထာ ရှုမျော်၍ ဆိုသတည်း။ ယောဝါပန် အစရှိသော ဒုတိယစကားကိုမူကား ပါဠိကော်အာပတ္တိ် ပရိဂူဟတိ ဟူသော ဒုတိယဝါကျစကားကို ထောက်ထားရှုမြော်၍ ဆိုသတည်း။ ထိုကြောင့် ဤယောဝါပန်အစရှိသောစကား၌ "အာပတ္တိ်၊ သို့။ အာပန္နဘာဝံ၊ စေတနာရှိလျက် ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကို"ဟု အနက်ယောဇနာအပ်၏။ စေတနာရှိ၍

အာပတ်သို့ရောက်ခြင်း အာပတ်ကို လျှို့ဝှက်ခြင်း အင်္ဂါနှစ် ပါးစုံမှ အလင်္ဂါဖြစ်သတည်း။

သဠိစ္စာတိ ဇာနန္တော်အာပဇ္ဇတိ ပရိဂူဟတိတိ ဂိုဂူဟတိ နှ ဒေသေတိ နဝဋ္ဌာတိ ဟူသော ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ ဒုတိယဂါထာ သင်္ကိစ္စဝဏ္ဏနာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄၊၂၀၁) ဖြင့် လျှို့ဝှက်၍ ဒေသနာပကြား ဝဋ္ဌာနကံဖြင့် မကုသသော်သာလျှင် အလင်္ဂါဖြစ်သတည်း။ မကုသသေးလည်း မလျှို့ဝှက်မူ၍ အာပတ်ကိုဝန်ခံမှု အလင်္ဂါမဟုတ်ဟု ယူသော် ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ စကားနှင့် ကျိတေရသကဏ် ဋီကာသည် ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိ ညီမျှသတည်း။ ကျိသို့ပင် ယူထိုက်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ကခ်ိဝိတရဏီနှဒါန်း (၁၀၃) အဖွင့်၌ အာဝိကာတဗ္ဗာတိ သံဃမဇ္ဈေဝါ ဂဏမဇ္ဈေဝါ ကေပုဂ္ဂလေဝါ ပကာသေတဗ္ဗာ၊ အန္တိမသော အနန္တရဿာပိ ဘိက္ခုနော အဟံ အာဝုသော ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော။ ဣတော ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာတံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿာမီတိ ဝတ္တဗ္ဗဟုမိန့်အပ်၏။ပရိဝါရ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ တေရသကဏ်ဋီကာ နှစ်စောင်တို့၌ မဖွင့်မပြ။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၂၊၂၉၇)၌မူကား သဠိစ္စအာပတ္တိန့် အာဒိ အလင်္ဂီလင်္ဂီလက္ခဏံ ဘိက္ခုဘိက္ခုနိနံဝသေန ဝုတ္တံ တေသညေဝ သဗ္ဗပွကာရတော သိက္ခာပဒါဓိကာရတ္တာ။ သာမဏေရာဒီနံမို့ သာဓာရဏဝသေန ပန သဠိစ္စ ယဇာသဒံ သိက္ခာပဒဝိတိက္ကမနာဒိကံ အလင်္ဂီလင်္ဂီလက္ခဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံဟုဖွင့်၏။ ကျိဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာသည် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် ဧစတနာ ရှိ၍ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို လွန်ကျူးခြင်း စသည်ကိုပြုပြီး လျှင် တင်စွာမပြု လျှို့ဝှက်မှ အလင်္ဂီလက္ခဏာ ရောက်သတည်းဟု အဓိပ္ပာယ်ယူအပ်သော် ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာ,ကခ်ိဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ,လာစကား တို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဖွယ်မရှိ ညီမျှနိုးနှောသဘောတူကြ၏။ပရိဝါရအဋ္ဌကထာ ဒုတိယဂါထာ သင်္ကိစ္စဝဏ္ဏနာ မှတ်လတ္တံ့. သည်နှင့်စပ်၍မှတ်။

မဟာဓမ္မက ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဥပေါသထကွန်ဂ

သန္ဒိပါတာနုဇာနနှာဒီကထာ

၁၃၂။ မူဂသူကရာတိ ထူလသရီရသူကရာ ဟူသော စကားရပ်၌ မူဂ သဒ္ဒါသည် ထူလ အနက်ကို ဟောသောကြောင့် ထူလသရီရ ဟူသော စကားကို မိန့်သည်မဟုတ်။ စင်စင်မူကား ငက်တို့မည်သည် ဆူဖြိုး၍ အခေါင်းပိတ်ကုန်သော် မဆူဖြိုးသော, အခေါင်းမပိတ်ကုန်သော, ဝက်တို့ကဲ့သို့ ဝက်သံဗီဇသမရှိကုန်။ ဝက်သံမပီမသ၍ ဆွံ့အသော အသံရှိကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် မူဂ ပုဒ်ကို ထူလသရီရ ပုဒ်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။

၁၃၅။ အနဇ္ဈာပန္နာဂါ ဟောတိ ဟူ၍လည်း နှာဠ် အာအက္ခရာနှင့်ရှိ၏။ ဘိက္ခု အစရှိသော သံဝဏ္ဏနာ စကားကိုထောက်၍ အနဇ္ဈာပန္နောဟု သြ-အက္ခရာနှင့် ရှိသည်ကိုသာ အသင့်ဟု မှတ်အပ်၏။

သမ္မာနမုသာဝါဒေ ပုဒ်၌ လိင်အနက်၌ သတ္တမီဝိဘတ် ဖြစ်သတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ယှာဟံ သမ္မာနမုသာဝါဒေါ အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ယှာယံ သမ္မာန မုသာဝါဒေါ၊ ကို။ သမ္မာန မုသာဝါဒေါ အာသ ဟောတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သော သမ္မာနမုသာ-ဝါဒေါ၊ သည်။ အာပတ္တိတော၊ အာပတ်အားဖြင့်။ ကိ ံ၊ အဘယ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်သနည်း။

သမ္မာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယံ၌ကဲ့သို့ ပါဒိတ်အနက် မပေးရမူ၍ လိင်အနက် ပေးရသည်ကား သမ္မာနမုသာဝါဒေါ အနန္တရာယိကော ဓမ္မောဟု ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ သမ္မာန မုသာဝါဒသည်ပင် အာပတ်ဖြစ်သောကြောင့် ပေးရသတည်း။

အကိရိယသမုဋ္ဌာနာ၊ ထင်စွာ ပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော ဒုတိယသာ ဇာနသာ၊ အဓိဂမတ္ထာယ အစရှိကုန်သော စကားတို့၌။

၁၃၆။ ဒေစသိကံပုဒ်၌ ဏိက ပစ္စည်းအနက်မရှိ။ ဒုတိယာဝိဘတ်သည် သြကာသအနက်၌ ဖြစ်သတည်း။ ဒေဝသိကံတစ်ပုဒ်ကျ၍ ဝိစ္ဆာလောပတည်း ဟု ပြလိုရကား ဒေဝသိကန္တိ အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

၉၈။ တစ်ခုတစ်ခုသော။ ဥတုနှင့်၊ ဂိမှန္တ အစရှိသော ဥတု၏။

ကေသဉ္စ၌ ကေသဒ္ဒါတခုကျသတည်း။ ဝိစ္ဆာ၌ သဒ္ဒါတခုကွေကောင်း သဟသည်း။ တတိယေအရကား တပေါင်းလပြည့်ကျော် တရက်နေ့မှစ၍ ဂိမှန္တ ဥဘုကို ရေတွက်ရသည်နှင့် တကူးလကွယ်နေ့တည်း သတ္တမေ အရကား နယုန်လကွယ်နေ့တည်း ကြွင်းဥတုနှစ်ခု၌လည်း ဤနည်းကိုမှီး၍ တတိယေ သတ္တမေ အရကို ယူလေ။ ဆက္ခတ္တုံ၊ အရကား တပေါင်းလကွယ်နေ့ တကူးလပြည့်နေ့ ကဆုန်လပြည့်နေ့ ကဆုန်လကွယ်နေ့ နယုန်လပြည့်နေ့ ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ဘို့တည်း။

ကထာရူပေ ပစ္စုပ္ပန္နေ ဃက် အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကား၌ အာဝါသိ ဟာနံ ဘိက္ခူနံ အစရှိသော သာဓကပါဠိတော်စကားကိုရှု၍ အာဝါသိကရဟန်း အာဂန္တုကရဟန်းတို့ ကိုင်း ခရိုင် နိုင်ငံ ဒေသခြားကြသည်နှင့် ဝါတပ်ရက်ငင် မတူသောကြောင့် ဥပုသ်နေ့ ဘဲနေကည်းပင်ဖြစ်သော်လည်း ဝေါဟာရအား ဖြင့် အာဝါသိကရဟန်းတို့အား စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်နေ့, အာဂန္တုကရဟန်းတို့အား ပန္နရသီဥပုသ်နေ့ ဖြစ်၍ အာဝါသိက အာဂန္တုကများခြင်း နည်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကိုရည်၍ တကာရူပေ ပစ္စုပ္ပန္နေဟူသော စကားကို မိန့်သတ်၌ သည်သာမဟုတ်သေး။ အနုဝတ္တိဟဒ္ဒန်၌ ဣတိသဒ္ဒါကို အာဒျတ္ထကြံ၍ ထိုဣတိ သဒ္ဒါဖြင့် ပဝါရဏာခန္ဓက (ဝိ၊၃၂၅၉) လာ "ဒ္ဝေ တယော ဥပေါသထေ စာတုဒ္ဒသိကော ကာတုံ" ဤ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိကိုယူရသည်နှင့် ဤ ပါဠိတော်အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ(ဝိ၊၆၊၃၊၃၆၁)၌ ဒ္ဝေတယော ဥပေါသထေ စာတုဒ္ဒသိကော ကာတုန္တိဿ စတုတ္ထ ပဉ္စမာဒ္ဝေတတိယော ပန ပဏ္ဍရတိယာပိ စာတုဒ္ဒသိကော ဧဝေါတိ။ တသ္မာ တတိယစတုတ္ထဝါ တတိယစတုဿပဉ္စမဝါ ဒ္ဝေတယောစာတုဒ္ဒသိကာ ကာတဗ္ဗာ။ အထ စတုတ္ထေ ကတေ သုဏန္တိ။ ပဉ္စမော စာတုဒ္ဒသိကော ကာတဗ္ဗော။ ဧဝံပိ ဒ္ဝေစာတုဒ္ဒသိကာဟောန္တိဟုဤဖွင့်တော်မူသည်

အလျောက် ဘဏ္ဍာန ကာရက ရဟန်းတို့က ဥပုဒ်ကိုတန်လတ္တံ့သော အကြောင်း ကိုလည်း ရည်၍ တထာဝရပေ ပစ္စယော ဟူသော စကားကို မိန့်သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း မှတ်အပ်၏။ ဤအဋ္ဌကထာ စကားရပ်တွင် စတုတ္ထ ပဉ္စမာ ဟူသော စကားရပ်၌ စတုတ္ထအရ တော်သလင်း လပြည့်နေ့တည်း။ ပဉ္စမအရ တော်သလင်းလကွယ်နေ့တည်း။ သာမဂ္ဂီ ဥပုသ်ကိုကား ဤဥပေါသထကမ္မန္တက ပါဠိတော် (၀ိ၊၃၊၁၉၀)၌ နဝ ဘိက္ခဝေ အနုပေါသထေ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော အညတြ သံဃသာမဂ္ဂိယာ ဟူ၍ ဟောတော်မူ သောကြောင့် ဥပုသ်နေ့၌လည်းကောင်း တစ်ပါးသော နေ့၌လည်းကောင်း ပြုအပ်၏။ ဥပုသ် နေ့၌သာလျှင် ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ ဤသို့ ပြုရကြောင်းကိုကား ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၄၆၆)၌ အာဂတဝါ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပေါသထေ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုန္တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တတ္တာ သကိ် ပကာသ စာတုဒ္ဒသေဝါ ပန္နရသေ ဝါ တိဿ ဒ္ဝေ မေ ဘိက္ခဝေ ဥပေါသထာတိ ဧ ပစ္ဆာ ဝုတ္တတ္တာ တတော အညသ်ိ ဒိဝသေ ဥပေါသတော နု ကဲ့တဗ္ဗောတိ အတ္ထတော အာပန္နံ အနိဋ္ဌံ၊ သတိ သံဃသာမဂ္ဂိယာ အညော ဒိဝသော ပကတိဝသေန အနုပေါသဓကာပိ ဥပေါသာ ဒိဝသော နာမ ဟောတိတိ ဒဿနဝသေန နိဝါရေတုံ့ ဧဝံ ဒဿနာ ကတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ. ဟု မိန့်အပ်၏။

အာပန္နံ၊ ရောက်သော။ အနိဋ္ဌံ၊ အလိုမရှိအပ်သော အပြစ်ဒါသကို။ (နိဝါ ရေတုံ့၌စပ်။) ဤဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာလာစကားသည် ဌပေတ္ဝာ စာတုဒ္ဒသပန္နရသေ အညော ယောကော်စိ ဒိဝသော သာမဂ္ဂိ ဥပေါသထဒိဝသောနာမ ဟောတိ ဟူသော ကဗ်ိဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ(၁၆)လာ စကားနှင့် ညီညွတ်၏။ ထို စကားမှန်၏။ ဤကဗ်ိဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ စကားတွင် အညော၀ိ ဟူသော စကားဌာ ပိသဒ္ဒါဖြင့် စာတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီ ဥပုသ်နေ့ကို ပေါင်းသတည်း။ ဤဥပေါသထကမ္မန္တက ပါဠိတော်၌ နဝ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားဖြင့် သာမဂ္ဂီ ဥပုသ်ဖြဲ့ခဲ့မှု ဥပုသ်နေ့မဟုတ်သော နေ့၌လည်း ဥပုသ်ပြုအပ်ဘေး၏။ ဥပုသ်နေ့ ၌ သာမဂ္ဂီ ဥပုသ်ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်၌ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ ဆိုဖွယ်မရှိ သည်သာတည်းဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကိုပြတော်မူခဲ့သောကြောင့် ကဗ်ိဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သော စကားသည် ဤဥပေါသထကမ္မန္တကပါဠိတော်လာ နဝ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားနှင့်ညီညွတ်၏။

သန္ဓိပါတာန္ဒာနနာဒီကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သီမာနုဇာနနကထာ

၁၃၈။ ဒေဝဒေဝေန၊ သမ္မုတိနတ် ဥပပတ္တိနတ် ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့ထက် ပြိုင်ဘက်ကင်းမဲ့ လွန်ကဲထူးချွန် သာလွန်ခေါင်းဆောင် နတ်ကောင်းနတ်မှန် ဖြစ်တော်မူထသော။မုနိန္ဒေန၊မုနိငါး၀ ပိုင်သစိုးအုပ် အချုပ်ဆုဇိန် မြတ်မုနိန်ဖြစ် တော်မူထသော။ မာရဇိနေန၊ဒေ၀ပုတ္တစသည်ဘေးရန် ငါးပါးမာန်ကို ပယ်လှန် ချိုးနှိမ် မာရဇိန်ဖြစ်တော်မူထသော။ဗုဒ္ဓေန၊ လေးပါးသစ္စာ နက်နဲစွာကို ဆရာမ သင်အလိုလိုပင် တတ်သိမြင်တော်မူသော ရှင်စောဘုရားသည်။ ကမ္မာကမ္မာနံ၊ ဥပုသ်ပ၀ါရဏာစသော ကံငယ်ကံကြီးတို့ကို။ အာ၀ဟနတ္ထာယ။ ရှက်ဆောင့်ခြင်း အကျိုးငှာ။ ကန္ဒညာတာယ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော။ ဗဒ္ဓသီမာယ၊ဗဒ္ဓသိမ်၏။ ပရိစ္ဆေဒဿ၊ အပိုင်းအခြားအရံအတားကို။သလ္လက္ခဏေသု၊ မှတ်ကြောင်းဖြစ်ကုန် သော။ အဋ္ဌသု၊တောင်,ကျောက်,တော,သစ်,ရေ,မြစ်,၀မ်းက,ခရီးမအားဖြင့် ရှစ်-ပါးကုန်သော။ နိမိတ္တေသု၊ နိမိတ်တို့တွင်။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊အရှေအရပ်၌။ ဣမိသာဗဒ္ဓသီမာယ၊ဤသမုတ်အပ်လတ္တံ့ သော ဗဒ္ဓသိမ်၏။ ပရိစ္ဆေဒဿ၊အပိုင်းအခြား အရံအတားကို။သလ္လက္ခဏေ၊မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော။ နိမိတ္တံ၊နိမိတ်သည်။ ကိံ၊အဘယ်နည်း။ (တစ်နည်းကား) ကိံ၊အဘယ်သည်။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်နည်း။ (တစ်နည်းကား။) ကိံ နိမိတ္တံ၊ အဘယ်နိမိတ်နည်း။ ဤတိ၊ဤသို့။ ပုစ္ဆိတပ္ပံ၊ တစ်ဇလားမေးမြန်းအပ်၏။ ဘဂ္ဂေန၊အရှင်ဘုရား။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်သည်။ ဥပဓာရေတာ၊ ဇတောင်ပါဘုရား။ (တနည်းကား)။ ဥပဓာရေတာ၊ တောင်သည်။နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ပါဘုရား။ (တစ်နည်းကား) ဥပဓာရေတာ၊ ဇတောင်နိမိတ်ပါဘုရား။ ဤတိ၊ ဤသို့။ ဝိသဇ္ဇေတပ္ပံ၊ ဖြေဆိုရှင်းလင်းအပ်၏။ ပုန၊တဖန်။ ဂိနယမရေန၊ နိမိတ်ကြားလို သော ဂိနည်းဓိုရိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊အရှေအရပ်၌။ ဤသမုတ်အပ်လတ္တံ့ သော ဗဒ္ဓသိမ်၏။ ပရိစ္ဆေဒဿ၊ အပိုင်းအခြား အရံအတားကို။သလ္လက္ခဏေ၊မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော။နိမိတ္တံ၊နိမိတ်သည်။ ဧသော ပဗ္ဗတော၊ ဤတောင်သည်း။ ဧသော ပဗ္ဗတော၊သည်။နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်တည်း။(တစ်နည်းကား)။ ဧသော ပဗ္ဗတော၊ ဤတောင်သည်းဟူသော။ နိမိတ္တံ၊နိမိတ်တည်း။ ဤတိဧဝံ၊ ဤသို့။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကို။ ကိတ္တေတပ္ပံ၊ ကြား အပ်၏။

အဋ္ဌကထာဌ် ပဗ္ဗတော ဘဇ္ဈေ ဟူသောစကားသည် အာဒိဒီပက တည်း။ ပါသာဏော ဘဇ္ဈေ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း ယူအပ်ကုန်၏။ ဥဒကံ ဘဇ္ဈေ ဟူ သောစကားသည်ကား အန္တဒီပကတည်း။ ပါသာဏော ဘဇ္ဈေအစရှိသည်တို့ကို လည်း ယူအပ်ကုန်၏။

သိ ဗန္ဓနေ။ သိယတိတိ သိမာ။ဒိဃော။ ကိတရူပသိဒ္ဓိ သမာဒိဟိ ထမာသုတ်၏ပြယုဂ်။ ကစ္စာယန ဝဏ္ဏနာဒ္ဒါလည်း နည်းတူလာ၏။ အဘိဓာန်ဋီကာ (၂၂၆-ဂါထာဖွင့်)သိ ဗန္ဓနေ။မောဟူ၏။

သမ္မန္နိတဗ္ဗာဒ္ဒါ သံပုဗ္ဗ မနဓာတ် ယပစ္စည်း ဣအာဂုမ် တဗ္ဗပစ္စည်း။ ပုဗ္ဗရူပဉ္စ သုတ်ဖြင့် ယပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် နာ-ပြု။ ဤ နာ-ကို ဣ သို့ကပ်။ မနဓာတ်မှ နာ-ကို နိသို့ကပ်။ သံဒ္ဒါ နိဂ္ဂဟီဘ်ကို မ ပြု။မ ကို မ သို့ကပ်။ သမ္မန္နေယျပုဒ်ဒ္ဒါ ယထာဂတ္တရိစသုတ်ဖြင့် ယ ပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရုပ် နာ-ပြု။ သမ္မုတိ ပုဒ်သည် သံပုဗ္ဗ မုမာတ်။ မု ဗန္ဓနေ-ဟု ဓာတုမာလာ ဘူဝါဒိဂိဏ်း မကဲာရန္တဓာတ် လာရှိသော အတိုင်း ဗန္ဓန အနက်ဟော။ တိ ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသတည်း။ သီမာယ၊ ကို့။ သမ္မုတိ၊ ဂကောင်းစွာ ဖွဲ့ခြင်းကို (သဒ္ဒတ္ထ)။ဝါ၊သမုတ်ခြင်းကို့။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ) ဤသို့ပင် သမ္မန္နိတဗ္ဗာ၊ သမ္မန္နေယျ။ သမ္မုတိ-ဟု ပေစာ ဝတ်လဲ ကမ္မဝါစာတို့၌ ရှိသကဲ့သို့။

ထို့ကြောင့် ဤသုံးပုဒ်တို့၌ ရပ်ပြီးပုဒ်နေ အချို့မကျဟု နှစ်လုံးပြု သဖြင့် နာ သံယုဂ် မ သံယုဂ်တို့ကိုဖျက်၍ သမနိတဗ္ဗာ၊ သမနေယျ၊ သမုတိ ဟု မပြင်ကောင်း မပြင်ကြလေနှင့်။ သမ္မန္နေယျာမာတိ သမနုဇာနေယျာမ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဋီကာ(၂၊၅၃) ပုဒ္ဓမ္မနိဝါသာ နုဿတိ ဉာဏကထာ အဖွင့်စကား၌လည်း ဤသို့ပင် ရုပ်စီရင်အပ်၏။

ဧသေဝ နယော ဟူသောစကားဖြင့် သစေ စတူသု အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းကို ညွှန်ပြ သတည်း။ပထမ တသ္မာဒ္ဒါ တ-ဖြင့် ဒုဟိ ပနအစရှိသော စကျာကိုစွဲ။ ဒုတိယ တသ္မာဒ္ဒါ တ-ဖြင့် နံကာတဗ္ဗာကိုစွဲ။

ဒုဘ်ဆံသ ပလဂုဏ္ဍီလ္လာ ပရိမာဏော ဟူသော စကား၌ သြဋ္ဌ တတိယက္ခရာ ဗ-နှင့်ဗလ ဟု ရှိသည် ကား မသင့်။ သြဋ္ဌ ပထမက္ခရာ ပနှင့်ဃလ-ဟု ရှိသည်သာ အသင့် ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတုမာလာ စုရာဒိဂိဏ်း လကာရန္တ ဓာတ် (၃၄၄)၌ ပလ မူလ ဃာန ပဝဒနသူ။လဝနံ ဆေဒနံ။ပဝနံ၊သောဓနံ၊ပါလေတိ။ ပါလယတိ၊ ပလံ။ ပလံနာမ။မာနဝိသေသော။ လောကဿ ဝိမတိ ပါလေတိ လုနာတိ သောဓေတိစာတိ ပလံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဒုတ္တိံသ ပဏ္ဏတ္ထင် တစ်ခုသော ပလဟူသည်ကား ကာကဏိကမတ္တံနာမ ဒိယာဒုဝိဟိတိ ဝဒန္တိဟု ကခ်ိဋ္ဌိကာသစ်နိဃဏ္ဌိယာ ပဗ္ဗာဝဏ် ပထမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် လာရှိသည်နှင့်အညီ သာလိယဝ ဂေါမုမ

ကဂ်ံ ဝရက ကုဒြူသက ဤစပါး ခြောက်မျိုးမှကြွင်းသော ဝိဟိမည်သော စပါးတစ်လုံးနှင့် တစ်ဝက် တစ်ခြမ်းသည်, ကာကဏိက တစ်ချင် ရွေးမည်၏။ ကာကဏိကဟူသည် ရွေးနီကြီးတည်း။ ဤရွေးနီကြီး နှစ်လုံးသည် တစ်မာသက တစ်ပဲတည်း။ပဲ တစ်ဆယ်သည် အက္ခတစ်ခုတည်း။ အက္ခ ရှစ်ခုသည် ဓရဏ တစ်ခုတည်း။ဓရဏ ဆယ်ခုတ်သည် ပလ-တစ်ခုတည်း။ တစ်ပိဿာတည်း။

အဘိဓာန်(၄၇၉)ဋ္ဌကား စတ္တာရော ဝိဟယော ဂုဠာ ဒ္ဝေ ဂုဠာ မာသကော ဘဒဝ-ဟူသော စကားဖြင့် စပါးလေးလုံးသည် တစ်ဂုဠ တစ်ချင် ရွေးမည်၏ ဟု ပြ၏။ ဤနှစ်ဝါဒတို့တွင် ဝိနည်းအဏဖြစ်၍ ဂရုကဋ္ဌ တည်သင့်ရကား ကံခ်ီဋီကာ သစ်လာဝါဒကိုသာလျှင် မှတ်ယူ ကြဏသတည်။ ဤဂုဠ မာသက သရပ်ကို အဒိန္နဒါန်သိက္ခာပုဒ်၌ ငါ အကျယ်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သတည်း။

ဒွိတ္တိ သ ပလဂုဠ ပိဏ္ဍပ္ပမာဏတာ ဘုလတာယ ဂဟေတဗ္ဗာ နု တုလ ဂဏနာယ။(တေရသကဏ်ဋီကာ) တုလတာယ၊ ချိန်အပ်သောဝန်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဟုအနက်ပေး၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌ တေရသကဏ်ဋီကာ၏အဝိပွာယ်ကို ပြသောအားဖြင့် ဒွတ္တိ သ ပလ ဂုဠပိဏ္ဍပ္ပမာဏတာ သဏ္ဌာနတော ဂဟေတဗ္ဗာ ဟု မိန့်ဒ၏။ သဏ္ဌာနကော၊ ဘင်္ဂလဲဆိုင် သဏ္ဌာန်အားဖြင့်။

သစေ ပိဋ္ဌပါသာဏုပရိ ဝိဟာရံ ကရောန္တိ ဟူသောစကား၌ ကျောက်ဖျာကျယ်၍ ကျောက်ဖျာဒေသလယ်၌ ဝိဟာရသိမ်ကို ပြုရသည်နှင့်ကျောက်ဖျာ၏ အထက်၌ ဝိဟာရသိမ်ကိုပြုသည် ဟူလိုသတည်း။နိမိတ္တာသ ဥပရိ ဝိဟာရော ဟောတိ ဟူသောအကြောင်းစကားကို "သစေ။ပ။ကရောန္တိ ဇဝရူ၀ေါ ပိဋ္ဌပါသာဏော နု ဝဋ္ဋတိ" ဟူသောအကျိုးစကားကိုငဲ့၍ မိန့်သတည်း။နိမိတ္တာဥနာဝ ဗဟိသိမာယ ဟောတိ ဟူသောအကြောင်းစကားကိုကဲ့ဝိဟာရမဇ္ဈေန ဝါ။ ။ပ။ကစ္ဆတိ။ဇေရွူပေါ ပိဋ္ဌပါသာဏော နု ဝဋ္ဋတိ ဟူသော အကျိုးစကားကိုငဲ့၍ မိန့်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ဇဝရူပေါ ပိဋ္ဌပါသာဏော၊ အရ ကျောက်ဖျာသည် ရွေးနှစ်ဝါကျဖြင့်ပြအပ်သော ကျောက်ဖျာနှစ်ခု ဖြစ်သည်။

ကျောင်းတိုက်အလယ်ဖြင့် လုတ်ခြင်း လျှိုထွင်းဖောက်၍ သွားသော ကျောက်ဖျာကို နိမိတ်ကြားစေကာမူ သိမ်တွင်း၌ နိမိတ်ရှိသည်ဖြစ်ကောင်း

၁။ လင်္ကာဘိနဝဋီကာစာ၃၃-ပိဋ္ဌေသာရတ္ထဒီပကာဂု၂၂၀-ဟိဋ္ဌေသုပသိတ္ထံ။

လေက အပ်ရာသည်မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် နိဒ်တွဲနာမ အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

နိမိတ်မည်သည် သိမ်ပဋ္ဌဖြစ်လျှင်ပင်အဘယ်ကြောင့်မအပ်ရာသနည်း။နိမိတ်မည်သည် သိမ်ပဋ္ဌ ဖြစ်စေကာမူ ဝိဟာရသိမ်သည် သိမ်တဲ့ငှ်း၌ ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော် အပ်ရာသည်မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဝိဟာရောပိ ဗဟိသီမာယံ အာပဇ္ဇတိဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။(နိမိတ္တဥနာမ စသော မျှးဝါကျ၏ဟိတ်ကူတည်း။)

တံ ဒုဝိဓံ ပိဋ္ဌပါသာဏံ၊ ကိုး။ သစေ ကိတ္တေန္တိ၊ အံ။ ဧဝံ သန္တေသု။ သော် (တနည်းကား) ဧဝံ သန္တတ္တာ၊ကြောင့်။နိမိတ္တာဿ၏။ဥပရိ၊၌။ ဝိဟာရော၊သည်။ ဟိယသ္မာ။ ကြောင့်။ ဟောတိ။ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာစ၊ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ နိမိတ္တံနာမ။ နိမိတ်မည်သည်။ ဗဟိသီမာယ၊ သိမ်၏အပ၌။ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ကေန်ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာစ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိဟာရောပိ၊ သည်လည်း။ ဗဟိသီမာယံ၊ သိမ်၏အပ၌။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ တသ္မာစ၊ ထိုကြောင့်လည်းကောင်း။ နဝဋ္ဌတိ၊ မအပ်။

နိမိတ္တဥနာမ စသော နှစ်ဝါကျ၌ အဓိပ္ပာယ်ကား နိမိတ်မည်သည် သိမ်၏အပ၌ ကေန်ဖြစ်သည်နှင့် ကျောက်ဖျာ၏ နိမိတ်ကြားရာအရပ်၏ အတွင်းဟူဆိုအပ်သော ကျောက်ဖျာတစိတ်ဟူသော ဝိဟာရသည်လည်း သိမ်၏အပ၌ ဖြစ်ခဲ့ရာသတည်း။ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော် ကျောက်ဖျာ၏ဝဲ, ယာ တစ်ဘက်ဘက်ကနေပြီးလျှင်ကျောက်ဖျာ၏ အစွန်းနှစ်ခုကိုလည်း နိမိတ်ကြား၍ ကျောက်ဖျာကို အတွင်းပြုသဖြင့် သိမ်သမုတ်မူ ဝိဟာရကလုံးစုံသည်လည်း ဖြစ်လေရာသော သိမ်၏အပ၌ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ သိမ်လုံးလုံး မဖြစ်ဟူလိုသတည်း။ ကျောက်ဖျာကို အပပြုပြီးလျှင် ကျောက်ဖျာ၏ ဝဲ ယာနှစ်ဖက်တို့တွင် တစ်ဘက်သောအရပ်၌သာလျှင် သိမ်သမုတ်လိုမူ ကျောက်ဖျာ၏ အစွန်းတခုကို နိမိတ်ကြားပြီးလျှင် ဤမှ တစ်ပါးဧသော နိမိတ်ထားသင့်သောအရပ်၌ ကျောက်နိမိတ် ရေနိမိတ် သင့်ရာထား၍ သိမ်သမုတ်လေက အပ်သည်သာတည်း။

စတုပဉ္စရုက္ခမတ္တမ်ပိတိ သာရရုက္ခေ သန္တေယ ဝုတ္တံ။ (ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ) (၂၁၄၄)။ ဧတ္ထ ပန စတုရုက္ခမတ္တဥ္စေ။ တယော သာရတော ဧကော အသာရဒ္ဓတာ။ ပဉ္စရုက္ခမတ္တဥ္စေ။ တယောသာရတော ဒွေအသာရတော ဂဟေတဗ္ဗံ (ကင်္ခါဋီကာသစ် ၁၄၀)။ဤနှစ်ဝါဒတို့တွင် အဋ္ဌကထာ၌ တဥ္စ ခေါ အစရှိသော စကားတွင် တ-သဒ္ဒါဖြင့် အနှောသာရုနံပန သာရသာလာဒီနံ ရုက္ခာနံ ဝန် .

ကိုသာသုံးသပ်သည်မဟုတ်။ အန္ဆောသာရမိသာကာနံဝါ ရှက္ခာနံ ဝနံကိုလည်း သုံးသပ်ပုကား ကခ်ါဋ္ဌိကာသစ်စကားသာ သင့်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ဒ္ဝိဟိ ပန နိမိတ္တေဟိ ဇကေန ဝါ သမ္မန္နိတုံ နှ ဝဋ္ဋတိ ဟူသော စကားဖြင့် နိမိတ်နှစ်ခုတစ်ခုဖြင့် သိမ်သမုတ်ခြင်းကိုသာ ပယ်တော်မူသတည်း။

ဇင်္ဂမဂ္ဂါ ဇဝဂါ၊ မြင်းခေါင်းခြေကြောင်း ခရီးသည်သာလျှင်လည်းကောင်း။ သကဋမဂ္ဂါဇဝဂါ၊ လှည်းကြောင်း ခရီးသည်သာလျှင်လည်းကောင်း။ ကိဉ္စာပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အကယ်၍မူလည်းအပ်၏ရှင့်။ ဇင်္ဂမဂ္ဂါ ဝါ သကဋမဂ္ဂါ ဝါဋ္ဌ် ဇဝ-သဒ္ဒါကျေသတည်း။ထိုဇဝ-သဒ္ဒါဖြင့် အရည ခေတ္တ နဒီ တဋ္ဌာက မဂ္ဂ အစရှိကုန်သော မဂ္ဂတို့ကို မြစ်ကန့်သတည်း။ နောက် ယောပန-ဋ္ဌ ပန-သဒ္ဒါကို ပနတထာပိ-ဟု အနက်ပေးသင့်သောကြောင့် ဤဋ္ဌ ကိဉ္စာပိ ဝဋ္ဋတိ ဟု ကိဉ္စာပိ-သဒ္ဒါကို ကည့်စွက်၍ အနက် ယောဇနာသတည်း။ ယောနိဗ္ဗိဇ္ဇိတ္ဘာ အစရှိသော ဝါကျဖြင့် ဇင်္ဂမဂ္ဂ သကဋမဂ္ဂ ဘို့ကို ထင်စွာပြသတည်း။

ပန တထာပိ၊ ထိုသို့ပင် အပ်လေခြေးယော်လည်း။ယဿာ၊ကြောင့်၊ယောဇယံ ဇင်္ဂါ၊သည်။ သကဋမဂ္ဂတော၊ မှ။ သြက္ကမိတ္ဘာ၊ ဖဲ၍။ ပုန၊တစ်ဖန်။ သကဋမဂ္ဂ-ဒေမဇ၊ သို့သာလျှင်။ သြတရတိ၊ သက်၏။ တဿာစ။ လည်းကောင်း။ ယဿာ၊ ကြောင့်။ ယေါ ဇယံမဂ္ဂသကဋမဂ္ဂါ၊ တို့ကို။ အာလဒ္ဓာ၊ သွားလာသဖြင့် မသုံးဆောင်အပ် ကုန်။ တဿာစ။ လည်းကောင်း။ ဇတမဂ္ဂါ၊ ထိုလှည်းကြောင်းခရီးမှ ဖဲ၍ လှည်းကြောင်းခရီးသို့ သာလျှင် သက်သော ခရီး မသုံးဆောင်အပ်ကုန်သော ဇခြေကြောင်းခရီး လှည်းကြောင်း ခရီးတို့သည်။ နဂဠန္တိ၊ ကုန်။ ။

မှတ်ချက်။ ။ပုံစံ(၁)ကို ကြည့်ပါ။

သစေ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတ္ဘာ စတ္တာရော မဂ္ဂါ-အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားရပ်ဖြင့် ပြအပ်သော သိမ်ဖြစ်သတည်း။ ထိုအဋ္ဌကထာ စကားရပ်၌ "မဇ္ဈေ၊ အရှေ့ အနောက် တောင်မြောက် ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အရပ်ကြီး လေးပါးတို့၏ အလယ် အတွင်း၌။ ဥိတေသု၊ တည်ကုန်သော လေးပါးကုန်သော အထောင့် အရပ်တို့သို့ သွားကုန်သော ခရီးလေးခုတို့တွင်။ ဇကံ၊တစ်ခုခုသောခရီးကို ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၂၊၁၄၂)၌ မဇ္ဈေတိ သိမာယ မဟာ-ဒိသာနံ အန္တရာ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အဋ္ဌကထာ စကား၌ တစ်ခုခုသောအထောင့် ခရီးကို ခရီးနိမိတ် ကြားပြီးလျှင် အကြင်းသုံးထောင့်တို့၌ ခရီးအတွင်း၌ ခရီး နိမိတ်မှ တပါးကုန်သော နိမိတ် ဒုနှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော နိမိတ်ကို

ပုံစံ (၁)

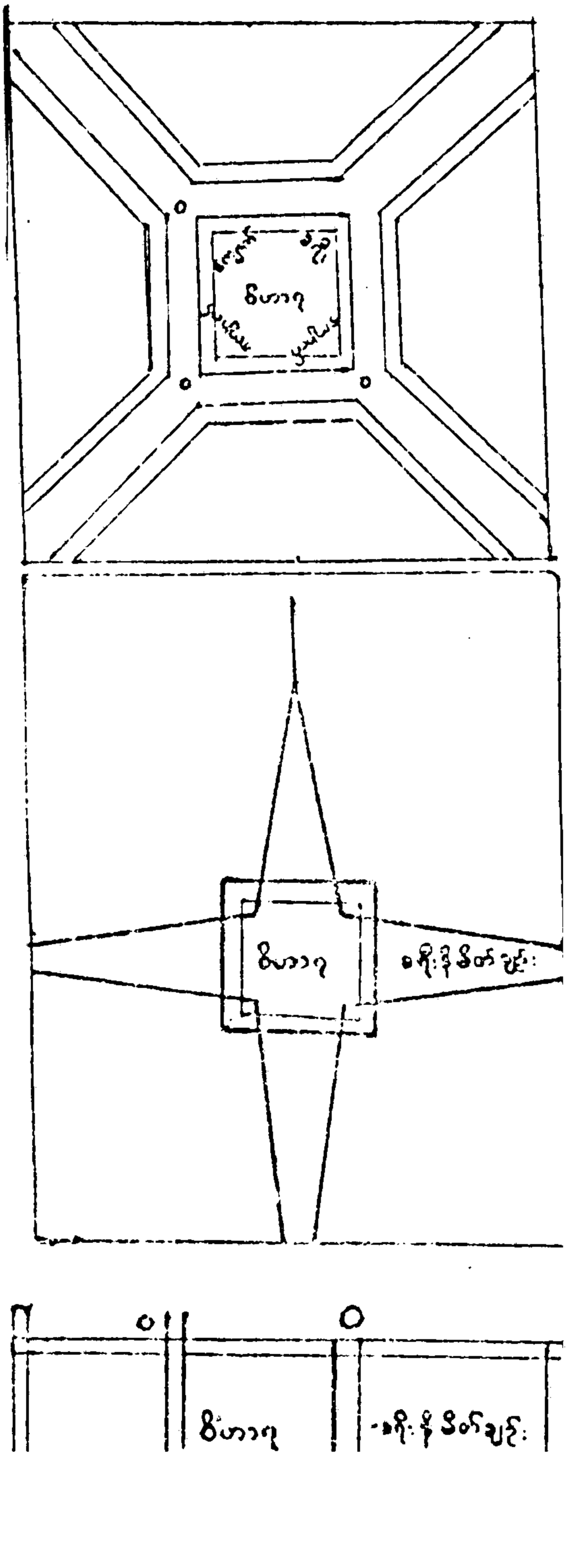

ထား၍ နိမိတ်ကြားလေ ဟူလိုသတည်း။ကောဏ် နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ စသော စကားဖြင့် ပြအပ်သော သိမ်ဖြစ်သတည်း၊ ထိုစကားရပ်၌ "ဝိဟာရံ၊ကို။ အပရိက္ခိပ်တ္ဝာ၊ ၍။ကောဏ်၊ ဝိဟာရသိမ်၏ လေးခုသော အထောင့်ကို" ဟု အနက်ပေး။ စံကျောင်းဆရာတော်နည်း၊ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာနည်း ဝိမတိဝိနောဒနီ ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ကောဏ် နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ စသောစကားဖြင့် ပြအပ်သော သိမ်ဖြစ်သတည်း။

"ကောဏ်၊ သိမ်၏ လေးခုကုန်သော အထောင့်တို့၌ နှစ်ခုနှစ်ခုကုန်သော ခရီးတို့၏ စပ်ရာ အထောင့်အရပ်ကို" ဟု အနက်ပေး။ (ဝဇိရဗုဒ္ဓိကာ, ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာနည်းတည်း)။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိကာ (၄၅၃)၌ ပရဘာဂေတိ ဇတ္ထ ဇေတဟိ ဗန္ဓဉာနတော ဂတတ္တာ ဝဋ္ဋတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ "ဇေတဟိ၊ ဤခရီးတို့နှင့်။ ဗန္ဓဉာနတော၊စပ်ရာအရပ်မှ" ဟု အနက်ပေး။ ဇတ္ထ ကာရဏံ ဝိစိနိတဗ္ဗံ ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ စကား၌ ကာရဏ-ကို "ဇတေဟိ ဗန္ဓဉာနတော ဂတတ္တာ ဝဋ္ဋတိ" ဟု ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ အကြောင်းကို မိန့်သောကြောင့် အပ်၏။ စိစစ်ရန် မရှိပြီ။

ယဿာ နဒီယာ၏။(သောတံ–၌စပ်) ဒေဝေါသည်။ဝဿန္တေပိ၊ ရွာပါသော်လည်း။(ပိ-ကျေ) ဝလာဟကေသု၊ တို့သည်။ ဝိဂတမတ္တေသုပိ၊ ကင်းခါမျှဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ (ပိ-ကျေ)

သုဝုဋ္ဌိကာလ ဟူသည် မိုးမျှသော အခါတည်း။ ထို့ကြောင့် နဒီသိမ်ကို ပြုရာ(ဝိဒ္ဓ၊၃၊၃၇၅)၌ အတိဝုဋ္ဌိကာလေ ပန သြဃေန သြတ္ထဋေါကာသော နဂဟေတဗ္ဗော-ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။

မဂ္ဂေါဝိယ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော မဂ္ဂနိမိတ်လောက်သော ခရီးကဲ့သို့(ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာလ ဟူသည် ဥဘုသုံးပါး၌ပင် ရေမစီးဆာ ကာလတည်း။) သာ ဥဒကမာတိကာ၊ သည်။ တံ နဒီံ၊ ကို။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။

အပ်၏–ဟူသော်လည်း မြစ်ကွေ့ဖြစ်မူ တခုသောအရပ်၌ ကြား၍ တပါးသော အရပ်၌ ကြားခြင်းငှာ မသင့်။ ထို့ကြောင့်အဋ္ဌကထာ၌ "တံ ကေတ္ထ ကိတ္တေတ္ဝာ အညတ္ထ ကိတ္တေတုံ နဝဋ္ဋတိ" ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

ဥဒကနိမိတ္တေ နိရုဒကေဋ္ဌာနေ နာဝါယ ဝါ စာဋိအာဒီသု ဝါ ဥဒကံ ပူရေတ္ဝာ ဥဒကနိမိတ္တံ ကိတ္တေတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ဘူမိဂတမေဝ ဝဋ္ဋတိ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌

သာမညအားဖြင့်သာ လာရှိသောကြောင့် ရေနိမိတ် ပြုလုပ်သော အရာ၌ မြေပဋသည်နှင့် ရေမတည်နိုင်၍ ရောက်စေခြင်းငှာ နိမိတ်အတွင်းပတ်ပတ်လည် အောက် အပြင်တို့ကို မြေလိုင်းကြဲခြင်းငှာ အပ်၏ဟု ဆိုသော ဆရာတို့၏ စကားမသင့်ဟု မိန့်တော်မူကြကုန်၏။ မြေလိမ်းကြံခဲ့သော် နာဝါ စာဋ္ဌိ အလားရှိသောကြောင့် ဘူမိဂတမြေပင် ဖြစ်သော်လည်း မအပ်ဟူသော ဝါဒသည် ဂရုဖြစ်သတည်း။

စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ တံ၊ ထိုမြေ၌တည်သော ရေသည်။ အပ္ပဝတ္ထုနက်၊ မစိမ်းမသွေးသည်။ ဟုက္ခ၊ ဖြစ်၍။ အာဝါဋပေါက္ခရဏီ တဋ္ဌာက ဇာတဿရ လောဏီ သမုဒ္ဒါဒီသု၊ တို့၌။ ဌိတံ ခေါ် ဌိတံ ဧဝ၊ တည်ရုပ်သော ရေသည်သာ လျှင်။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။

တည်သော် စိမ်းစိမ်း မစိမ်းစိမ်း အပ်သလောဟု မေးရှာ်ရှိသောကြောင့် တဋ္ဌ ခေါ် စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဥဒကဝါဟကမာတိကာဒီသု၊ ရေပြွန်မြောင်း အစရှိသည်တို့၌။ သူကရ-တောယပိ၊ ၌ လည်းကောင်း။ ဂါမ ဒါရကာနံ၊ တို့၏။ ကိဋ္ဌနဝါပိယံမို့၊ ၌ လည်းကောင်း။ ။ ပုရိတ ဥဒကမို့၊ သည်လည်းကောင်း။ တခ်ဏေ ယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ပထဝိယံ၊ မပဋသောမြေ၌။ အာဝါဋကံ၊ တွင်းငယ်ကို။ ဂ တွာ၍။ ကုဋ္ဌေဟိ်၊ ဖြင့်။ အာဟရိတွာ၊ ၍။ ပုရိတ ဥဒကမို့၊သည်လည်းကောင်း။ ယာဝ ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနာ၊အောင်။ သဓေ တိဋ္ဌတိ၊အံ့။

အပရာပိ ခတ္တု နိမိတ္တာ နာမ ယာ အနိမိတ္တာပ်ဂံ တစသာရရွက္ခံဝါ ခါဏုကံဝါ ပံသုပုဉ္ဇဝါလုကပုဉ္ဇာနံဝါ အညတရံ အန္တရာ ဧကံ နိမိတ္တံ ကတွာ သမ္မတာ (ကခံဒြ၊၈၈)။ ယာ ပန စတုပဉ္စနိမိတ္တာဒီဟိ မဏ္ဍမာနာ ဣမေသု တစသာရ-ရုက္ခာဒီသု အညတရံ အန္တရာ ဧကံ နိမိတ္တံ ကတွာ သမ္မတာ။ သာ ခတ္တု နိမိတ္တာနာမ နု ဟောတိ ဝိညာယတိ နိမိတ္တာပဂါနံ နိမိတ္တာနံ တိဏ္ဏံ သဒ္ဒါဝ-

---

ဘ။ စ၊ ဆက်။ တံ ထိုဘူမိဂတရေသည်။ အာဝါဋပေါ။ ဒါဒီသု၊ တို့၌။ ဌိတံ၊ သော်။ အပ္ပဝတ္ထုနက ဥဒကံ၊ မစိမ်း မသွေးသောရေဟုဆိုလို။ (ဘူမိဂတ—၏ သရုပ်ကိုပြသည်။ ဆဋ္ဌမူပါဒ်၌)

၂။ ဃဋ္ဋေဟိ် (ကတ္တာစိ)။

တော။ အဋ္ဌကထာသု ပန အဝိသေသေန ဝုတ္တံ။ (ကင်္ခါဋီကာသစ် ၁၃၇။)
ကင်္ခါဝိဘရဏီ အဋ္ဌကထာဋီ့ အပရာပိ ခဏ္ဍ နိမ်တ္တာ နာမ စသည်ဖြင့် သာမည
အားဖြင့် မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဤမဟာဝါ အဋ္ဌကထာဋီ့ တိကိ
ပန အာဒိ်ကတ္တာ စသော စကားဖြင့် နိမိတ်ထားသော အခါက နိမိတ်သုံးခု
ကိုသာလျှင် ထားသောအရာကို မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း ကင်္ခါဋီကာ
သစ်စကားကို ဆင်ခြင်ရန် ရှိသတည်းဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး
အမိန့်တော် ရှိသတည်း။

မြစ်ကွေ့မြို့ ခုနစ်ဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း စလင်းမြို့
စိရင်စု၊ တောင်လက် ကျေးထိရွာ လေသာကျောင်းတိုက် အတွင် ၌ သိမ်သဖုတ်
ခါနီးအခါ နိမိတ်မကြားမီ တစ်ခုသော ရေနိမိတ်တွင်းသည် သစ်ပင်လဲရာ မြေ
ဖြာ၍ ရေမကြာမဘဉ် ကုန်ခမ်းသည်နှင့် ခဏ္ဍနိမိတ်ဖြစ်မည် စိုးရိမ်တော်မူခြင်း
ကြောင့် မပြတ်မလပ်ရေငုလောင်းစေတော်မူဘိသတည်း။

တံ ကာတုန္ဒ ကာရေတုန္ဒ ဘိက္ခုဿ ဝဋ္ဋဘိ– ဟူသော စကား၌
ကျောက်သည် တိုင် သစ်သားသည်တိုင်တို့ကို မြေဦစိုက်မြုတ်ခြင်းကို ကပ္ပိယ
မြေ၌ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း အကပ္ပိယဝေါဟာရဖြစ်၍ ပြုစေခြင်းငှာ
လည်းကောင်း ရဟန်းအားအပ်၏။ အကပ္ပိယမြေ၌ကား ကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့်
ပြုစေခြင်းငှာ အပ်သတည်း။ ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်းငှာ လည်းကောင်း အကပ္ပိယ
ဝေါဟာရဖြင့် ပြုစေခြင်းငှာလည်းကောင်း မအပ်ဟူသော အနုယုဇ္ဇတိရောက
အဝိပ္ပါယ်ကို သိအပ်၏။

သတေနာပိ ဗဒ္ဓါ ဟောတိ-ဟူသောစကား၌သတ-ဟူသောသဒ်္ဒါသည် အနေ
ကသဒ်္ဒါတည်း။ ထို့ကြောင့် တစ်ရာထက်လွန်သော နိမိတ်ဖြင့်လည်း သိမ်ဖွဲ့အပ်
သေး၏ဟူမှတ်အပ်၏။အပိ-သဒ္ဒါသည်အမျှားနောင်ထိုင်ရကားသမ္ဘာဝနာအနက်
ရှိသတည်း။ ထိုအပိ-သဒ္ဒါဖြင့် နှစ်ဆယ်သုံးဆယ်ကုန်သော နိမိတ်တို့ဖြင့် သိမ်ဖွဲ့မှု
အာဘယ်အို့ယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ဆိုဖွယ်မရှိသည်သာတည်း။ ဆိုဖွယ်ဆုပင်လျှင်
မရှိဟု ချီးမွမ်းသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၂၅၆၄ဂါထာဖွင့်)၌
သတေနာပိတိ ဤဆို ပိသဒ္ဒါ သမ္ဘာဝနာယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေန ဝိသတိယာ တိ-
သာယ ဝါ နိမိတ္တေဟိ ဝတ္တာဗ္ဗမေဝ နတ္ထိတိဒိပေတိ-ဟုမိန့်အပ်၏။နာနာ သဏ္ဌာနာ
ဟူသော ဤအဋ္ဌကထာ စကားကိုရှု၍ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (၂၅၆၂-ဂါထာ)၌။ ဝဋ္ဋ။
ဝိကာနန။ မနုကာကာရ။ သကဋ္ဌပမ သဏ္ဌာန် သဒ်မ်တိုး၍မိန့်သတည်း။

တံ ဗန္ဓိတု ကာမေဟိ။ပ။ သိမာဂတာ ဟောတိ-ဟူသောစကားဖြင့် မဟာသိမ်ဖွဲ့ရာသောအစီအရင်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤမံ ပန သမာနသံဝါသကာသိမ် အစရှိသောစကား မိန့်အပ်လတ္တံ့။

သိမာပရိစ္ဆေဒံ စသောစကားကို သိမသမ္ဘေဒ, သိမအဇ္ဈောတ္ထရဏ အပြစ်ဒေါသတို့ကို ရှောင်လွဲစေခြင်းအကျိုးငှာ မိန့်တော်မူသတည်း။

တေသု ဗဒ္ဓသီမဝိဟာရေသု၊ တို့၌။ဝသန္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ၊ တို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။တေသု အဗဒ္ဓသီမဝိဟာရေသု၊တို့၌။ ဝသန္တေ၊ကုန်သော။ဘိက္ခူ၊ တို့ကို[ယသ္မာ ဗဒ္ဓသီမာသဒိသာနိ။ တသ္မာ တတော ဆန္နပါရိသုဒ္ဓိ နအာဂစ္ဆတိ] သာမညေန၊ ဖြင့်။ ဝတ္ဝာ၊ ဆိုပြီး၍။

သမာန သံဝါသကာသိမာ သမ္မုနနကာလေ အစရှိသောစကား၌ နယ်နိမိတ်စပ်ယှဉ်ခါ နှစ်ရွာရှိသည်တွင် တစ်ခုသောရွာ၌နေ၍ တစ်ပါးသောရွာ ခေတ်နယ် တ'စိတ်ကို အတွင်းပြုသဖြင့် သိမ်သမုတ်သည်ရှိသော် တစ်ပါးသော ရွာ ခေတ် နယ် သိမ်နိမိတ် အတွင်း၌နေကုန်သော ရဟန်းတို့၏ လာခြင်း, မလာခြင်း နှစ်ပါးစုံပင်အပ်သတည်း။ တစ်ခုသောရွာ ခေတ်နယ်အတွင်းရှိ ရဟန်းအလုံးစုံမူကား လာမှသာ အပ်သတည်း။ တစ်ပါးသောရွာ၌နေ၍ သမုတ်ရာ၌လည်း ကျိန်းအတူတည်း ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်အပ်၏။

သမာနသံဝါသကာသိမ်၌ ထပ်၍ အဝိပ္ပဝါသသိမ် သမုတ်သော အခါ၌ မူကား တသိမ်တည်း ဖြစ်သည်နှင့် ပြီးပြီးသော သမာနသံဝါသကာသိမာ သမ္မုတိကံမှ တစ်ပါးသော အဝိပ္ပဝါသ သမ္မုတိကံ အစရှိသောကံကိုပြုအပ်သည်ရှိသော် သိမ်ဟင်း၌ တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ကေန်လာမှ အပ်ကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့် အဝိပ္ပဝါသ သီမာ သမ္မုနနကာလေ ပန-အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

သီဃံ သီဃံ ဟတ္ထပါသာနယနတ္ထဉ္စ ဗဟိသီမကရဏတ္ထဉ္စ ဟူသောစကား၌ သဘာဂလဒ္ဓီရဟန်းကို ဟတ္ထပါသံသို့ ဆောင်ရမည်။ ဝိသဘာဂအလဒ္ဓီရဟန်းကို သိမ်ပင်၌ပြုရမည်။ ဂိလာနဒေတဲမှ ထုတ်စေရမည်။

တနည်းကား သဘာဂလဒ္ဓီ ရဟန်းပင်ဖြစ်သော်လည်း သံဃာ့ဘောင်ထောက်ခါနီးဖြစ်အံ့၊ ဟတ္ထပါသ်သို့ ဆောင်ရမည်။ ဂိလာနဒေတ်သို့ ဝင်စအခါဖြစ်အံ့

ဟတ္ထပါသ်သို့ဆောင်သည်ရှိသော် ကာလရှည်လျှင်း၍ သံဃာအများ ညောင်းညာ ပင်ပန်းထသောကြောင့် သိမ်မှအပပြုရမည်။ ဂါမခေတ်မှ ထွက်စေရမည်ဟူလိုသတည်း။

"ဘေရိသည်ဝါ၊ ကို လည်းကောင်း။ သခ်ိသည်ဝါ၊ ကို လည်းကောင်း၊ ကတ္တာ၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်တိုင်ပြု၍"ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၄၅၃)၌ ဘေရိသည်ဝါတို့ သမ္မန္နန ပရိယောသာနံ ကရောမာတိ ဝတ္တာတံ လိခိတ် တန တာဒိသေ ကာလေ တံ ကပ္ပတိတိ သိဒ္ဓံ ဟောတိ၊ဟုမိန့်အပ်၏။

"သမ္မန္နန ပရိယောသာန်။ ဧပံ သန္ဓိပတိတသု ပနအာစရိသည်ဖြင့် အဋ္ဌ-ကထာ၌ မိန့်အပ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ စည်းဝေးခြင်း ဆန္ဒဆောင်ခြင်း အစရှိသော ကိစ္စတို့၏အဆုံးဖြစ်သော သိမ်သမုတ်ခြင်းကို"ဟု အနက်ပေး။

သိမ်သမုတ်ခါးနိုး၌ဘေရိသည် သခ်ိသည်တို့ကိုပြုရသည်ကား အာရာမိက သမဏုဒ္ဒေသတို့ကို သတိထား၍ စောင့်စေရခြင်း အာဂန္တုကရဟန်းတို့ မိမိတို့ အလိုအလျောက် သမ်သမုတ်ရာ ရှာခေတ်နယ်သို့ မလာရခြင်းအကျိုးငှာ ပြုရသတည်း။

"သမ္မန္နန ပရိယောသာန်၊ သိမ်သမုတ်ခြင်း၏ အဆုံးကို" ဟုအနက်ပေး၍ သိမ်သာမုတ်ပြီးမှ စည်တီးခြင်း, ခရာသင်းမှုတ်ခြင်းကို ပြုကြသည်ကား ကတ္တာ၌ တာပစ္စည်းသည် ဤအရာ၌ ရှေးကားကိုထောက်၍ ပုဗ္ဗကာလ၌သာဖြစ်၏ဟု သိအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရှာခေတ်နယ်ဖောင့် ဖြစ်ကုန်သော အာရာမ်စောင့် သာမဏေတို့ကို သိမ်သမုတ်ခြင်းကိစ္စပြီးပြီဟု သိစေရခြင်း လိုရင်းမဟုတ်ဘသောကြောင့် လည်းကောင်း တစ်ချက်တီးနှစ်ချက်တီးအစရှိသော အမှတ်အသားဖြင့်သာလျှင် သိမ်သမုတ်ခြင်း ကိစ္စအပြီးကိုသိစေခြင်း အမှတ်ပေးသင့်သော်လည်းကောင်း မသင့်မလျော်မတော်လေ။ သိမ်သမုတ်ပြီးမှ ရဟန်းတို့ ကိုယ်တိုင် လည်းကောင်း· စေခိုင်း၍လည်းကောင်း ဘေရိသည်၊ သခ်ိသည်ကို ပြုမှု ပြုစေမှု နစ္စဂိတဝါဒိတ သိက္ခာပုဒ်တော်ဖြင့် အပြစ်ရှိသတည်း။

ဤမံ သမာနသံဝါသကသီမံ။ ဤသမာန သံဝါသက မဟာသိမ်ကို။

ဘတ္တာသ့လာဒီနိဒ္ဓိ အာဒိဖြင့် အဝိပ္ပဝါသ သမုဟာနနကို ပြရာလတ္တံ့သော "စေတီယင်္ဂဏ ဗောဓိယင်္ဂဏ ဥပေါသထာဂါရာဒိသု" ဟူသော စကားကိုရှု၍ ဥပေါသထာဂါရ စသည်တို့ကိုယူလေ။

တတော ဩဂုံ ဝဋ္ဋတိပုဿော လက္ခဏာကို ဇာတဿရသိမ်၌ မမှတ်အပ် ဇာတဿရသိမ်မှကား တစ်ပါးတည်း ထိုင်နေလောက်သော် လည်းကောင်း မထိုင်နေလောက်၍ ငုံးကဲ့သို့ ခြေတစ်ချောင်းသာ ထားလောက်သော် လည်းကောင်း အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်အား လျော်သည်နှင့် အပ်ရာသာတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ဇာတဿရသိမ်၌ အကျဉ်းအကျယ်ပမာဏ မလာမရှိလေ။ ဤသို့အပ်ရာ ငြားသော်လည်း ဤ ကတော ဩဂုံ နဝင်္ဂတိ ဟူသောစကားကို ဤဗဒ္ဓသိမ်၌ မိန့်သည်အလျောက် ထိုကိုသိမ်တို့၌လည်း သိသင့်ရကား နှစ်ကျိပ် တစ်ယောက် စည်းဝေးလောက်သော ဇာတဿရ အိုင်သည်သာလျှင် ဇာတဿရသိမ်မည်၏။ နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက် မစည်းဝေးလောက်၍ ယုက်မှကား ဇာတဿရအိုင်မည်သော်လည်း ဇာတဿရသိမ်မမည်ဟု ဂရုပြုသဖြင့် မှတ်ယူကြရာသတည်းဟု ဆိုကြရန်ရှိ၏။ ဤသို့ဆိုကြရန် ရှိလေငြားသော်လည်း ဤသို့ သဘောရှိသော ဇာတဿရအိုင်သည် ဇာတဿရသိမ် မမည်လောက အလေးဂရုပြု၍ဆိုသင့်သော အရာဖြစ်သည်နှင့် မအပ်ဟု အလေးဂရုပြု၍ အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူရာ လေသတည်း။ မိန့်လည်း မိန့်တော်မမူခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် အပ်၏ဟု မှတ်လေ။ ထို့ကြောင့် ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ယိပ်ခါင်ဘင် ဖြစ်တော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မျှားစွာသော စာသင်သား အလယ်၌ "သာ ဟော-ဋ္ဌိမ ပရိနိဗ္ဗာနေန သဒ္ဓိ ကောဂိသတိ ဘိက္ခူ။ ဂဏ္ဍာကိ။ ဝဋ္ဋတိ"။ ဟူ၍ ဗဒ္ဓသိမ်အာရုဉ်သာလျှင် မိန့်တော်မူရကား နဂိ အရည ဇာဂဿရ တို့သည် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက် မစည်းဝေးလောက်ကုန်သော်လည်း နဒီအရည ဇာတဿရသိမ်တို့မည်ကုန်၏။ သမုဒ္ဒသည်ကား နှစ်ကျိပ်တစ်ဒယောက် မစည်းဝေးလောက်ဟု ဆိုဖွယ်မရှိဟူ၍ နက်နဲ ခဲခက် ပြက်ပြက် ထင်ထင် အလွန်လျှင် ထူးဆန်းစွာဘိ အမိန့်တော်ရှိသတည်း။

ပရံ ဘိက္ခုသဟာသံဂဏ္ဌိတ္တာဒိဝဋ္ဋတိဟူသောစကားကို တစ်ထောင်ထက်အလွန်ဆန့်က မဟာသိမ်မည်သောကြောင့် မိန့်သည်မဟုတ်။ အလျော်အားဖြင့်သာလျှင် မိန့်သတည်း။ တစ်ထောင်ထက် အလွန်ဆန့်စေကာမူ မဟာသိမ်၏အတွင်းကသောကြောင့် ခဏ္ဍသိမ်မည်သည်သာတည်း။

တံ ခဏ္ဍသိမံ၊ ကို။ ဗဒ္ဓန္တေဟိ၊ တို့သည်။ သိမာမဗ္ဘန္တရဿ။ ခဏ္ဍသိမ်အပြင်၏။ သိမာ၊ သမာန သံဝါသက ခဏ္ဍသိမံကို။ သိမံ၊ ခဏ္ဍသိမ်ကို။

ဧကေ ရတနပွမာဏာ ဝဋ္ဋတိဟူသောစကားသည် မဟာအဋ္ဌကထာစကားဟူ၏။

သီမန္တရိက ပါသာဏာ၊ ခဏ္ဍသိမ်၏ သီမန္တရိကကျောက်တို့ကို။ ။သီမန္တရိက ပါသာဏာဟုမိန့်သောကြောင့် မဟာသိမ်၏ နိမိတ်ကိုကြားသော် ဒုတ္ထင်း နိမိတ်မှစ၍ ကြားရမည်ကို သိအပ်၏။ အဝသေသ နိမိတ္တာနိဿရကား မဟာသိမ်၏ အပနိမိတ်တို့တည်း။

တတော ပစ္ဆာ၊ ဥဒ္ဓံ။ အဝသေသ နိမိတ္တဉ္စနှင့်၊ ဤသိမ်၏ သီမန္တရိကကျောက်တို့မှ ကြွင်းကျန်ကုန်သော မဟာသိမ်၏ပြင်ပဥဒ္ဓံ ထားအပ်ကုန်သော ကျောက်နိမိတ်တို့ကို။ ခဏ္ဍသီမာယာ၏။ နိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ကိုတွေ့တဲ့၊ ကြားပြီး၍။ တတောပရံ၊ ဥဒ္ဓံ။ သီမန္တရိကာယ၊ ခဏ္ဍသိမ်၏သီမန္တရိကဉ်။ နိမိတ္တာနိ၊ မဟာသိမ်၏နိမိတ်တို့ကို။ ကိုတွေ့တဲ့၊ ကြားပြီးရဲ့။ မဟာသီမာယာ၏။ နိမိတ္တာနိ၊ အပ နိမိတ်တို့ကို။ သစေ ကိုတွေ့ရှိ၊ အုံ့။ ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာဉ် "အဝသေသ နိမိတ္တာနိတိ မဟာသီမာယ ဗာဟိရပဿေ နိမိတ္တာနိ" ဟု မိန့်အပ်၏။

သမန္တကော၊ သိမ်၏ထက်ဝန်းကျင်အရပ်မှ။ ရုဇိဝါ၊ ဆောက်ဖြင့်ထွင်းအပ်သော အရေးအသားအကြောင်းကိုလည်း။ ဥဒ္ဓပေတဗ္ဗာ၊ သိမ်အပိုင်းအခြားကို မှတ်သားခြင်းငှာပြုသဖြင့် ထားအပ်၏။ (ဝါ)။ထင်စေအပ်၏။ (ဝါ)။ ထုအပ်၏။ ဥ-ဟူသော် ဥပသာရပုဒ်သည်။ "ပဗ္ဗတေတွေ ပကာသနေ" ဟု အဘိဓာန် အဗျယဝဏ်ဋ္ဌီကာ၌လာရှိသည်နှင့်အညီ ပကာသနအနက် ဟောတည်း။ ပမုခသဂ္ဂပ်ကိုပါစိတ်အဋ္ဌကထာဒုတိယ သဟသေယျသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဥပရိပါသာဒေပိ ဘိတ္တိံ အာကိတ္တေတွာအစရှိသောစကား၌ အောက်အပြင်၏ နံရံနှင့် အထက်အောက်အညီအမျှ ဆက်စပ်သော အထက်နံရံရှိသော အထက်ပြဿာဒ်၏အထက်နံရံအတွင်း နိမိတ်ကျောက်တို့ကိုထား၍ သိမ်သမုတ်ခဲ့သော် နံရံအတွင်း၌ နိမိတ်ကျောက်တို့ကိုထား၍ နိမိတ် ကြားလေသောကြောင့် အောက်ဟင်းလင်းအပြင်သို့ သိမ်မသက် ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ဟေဋ္ဌာ နဿတရတိတိ ဘိတ္တိတော ဿရနိမိတ္တာနိ ဥပေတ္တာ ကိတ္တိတတ္တာ ဟေဋ္ဌာ အာကာသပပ္ပဒေသံ နဿတရတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ တေရသကဏ်ဋီကာ ဆရာသည် ဥပရိပါသာဒေပိ အစရှိကုန်သော နှစ်ကြောင်းတို့တွင် ဥပရိပါသာဒေပိအစရှိသော ရှေးဝါကျကိုငဲ့၍ ဖွင့်သတည်း။ သစေ နပပ္ပဟောတိ အစရှိသော နောက်ဝါကျကိုငဲ့၍ မဖွင့်။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာသည်ကား သစေနပပ္ပဟောတိ အစရှိသောနောက်ဝါကျကိုငဲ့၍ ဖွင့်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ "တတ္ထ။ထိုနံရံနှင့်တကွဖြစ်သော အောက်အရပ်၌"ဟု အနက်ပေး။

ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ ဟောင်္ဂာပိ သြဝါရတိတိ စတုန္နမ္ပိ အစရှိသော စကားကို မိန့်အပ်လတ္တံ့။

သြတရမာနာစ-အစရှိသော ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာစကား၌။ "သြတရမာန၊ သော်။ ဥပရိ သိမပွမဇ္ဈေန၊အထက် သိမ်ပမာဏဖြင့်။ နသြတရတိ။ မသက်။" ဟုအနက်ပေး။ တရသကက်ဋီကာ၌။ "သြတရမာနာ စ ဥပရိ သိမပွမာဏေန် သြတရတိ"ဟု ဥပရိပုဒ်၏ရှေး၌ နအက္ခရာကင်းလျက် စာအများရှိ၏။ သြတမာနာစ နဥပရိ သိမပွမာဏေန သြတရတိ·ဟု ဥပရိပုဒ်၏ ရှေး၌ နအက္ခရာနှင့် တကွ စာအချို ရှိ၏။ သမန္တာ ဘိတ္တိပမာ ဏေန သြတရတိ ဟူသော တရသကက်ဋီကာ နောက်စကားကို ထောက်၍ စာအချို့ရှိသည် သာလျှင် သင့်မြတ်သတည်း။

တုလာရုက္ခေဟိ။ ခေါင်လျှောက်သစ်တို့နှင့်။ပါသာဒ ဘိတ္တိတော။ အထက်ပြာ သာဒ်နံရံမှ။နိဂ္ဂတေသု၊ထွက်ကုန်သော။နိယျူဟကာဒီသု။မုခ်ထွတ်အစရှိသည်တို့၌။

ပါသာဒဘိတ္တိတော ဗဟိ နိယျူဟန္တိ နိဂ္ဂစ္ဆန္တီတိ နိယျူဟကာဟု ဝစနတ္ထပြု။ နိပုဗ္ဗ ဥဟ္ဘ ဓာတ်။ကျုပစ္စည်း။နိ ဥပသဂ်ရ ပုဒ်၏ နိက္ခမနအနက်ကို ထွန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဥဟ ဓာတ်သည် ဝိတက္က အနက်မှတစ်ပါးသော နိက္ခမ နအနက်ကို ဟောသတည်း။အာယူဟတိ၌ အာ ရှေးရှိ၍ ဥဟမာတ်သည် ဝိတက္က အနက်မှ တစ်ပါးသောဝဟိယမ အနက်ကို ဟောသကဲ့သို့တည်း။ ဥ-နှောင်း သောကြောင့် ယလောအကွဇ္ဇာ။ နိ ရှေးရှိ၍ ဒ္ဒဘော်ပြု။ ဤသို့ ဝိဂြိုဟ်ပြုရသည်ကို ကား နိဂ္ဂတေသု-ဟူသော ဝိသေသနကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ကိဥ္စာပေတ္ထ နိယျူဟကာ ဒယော အစရှိသော ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာလာ စကားကို မုတ်ထွတ် အစရှိသည် တို့၏ နိမိတ်၏ အတွင်း အဖို့သာ သိမ်ဖြစ်သော ကြောင့် လည်းကောင်း၊ နိမိတ်၏ အောက်အဖို့ သိမ်သမုတ် ပြီးသော်လည်း သိမ်မဖြစ် သင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဆင်ခြင်ရန် ရှိသတည်း။ သစေ ထမ္ဘ မတ္တာကတိ အာဒီနာ၊ ဖြင့်။ဝုတ္တ နယေနေစ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဘိတ္တိလဂ္ဂေ၊ ပတ်ပတ်လည် အဆုံးစွန် ဖြစ်သော တိုင်၏အတွင်းရှိ အထက်အပြင်နှင့် မစပ်သော နံရံအပ၌ နံရံနှင့်စပ်၍ ထားအပ်သည်ဖြစ်၍ နံရံ၌ ငြိတွယ်ကုန်သော သစေ ဟောင်း ပါသာဒဿ အစရှိသော အင်္ဂကထာ နောက်စကားကို ရှု၍

မဲ့စံ (၂)

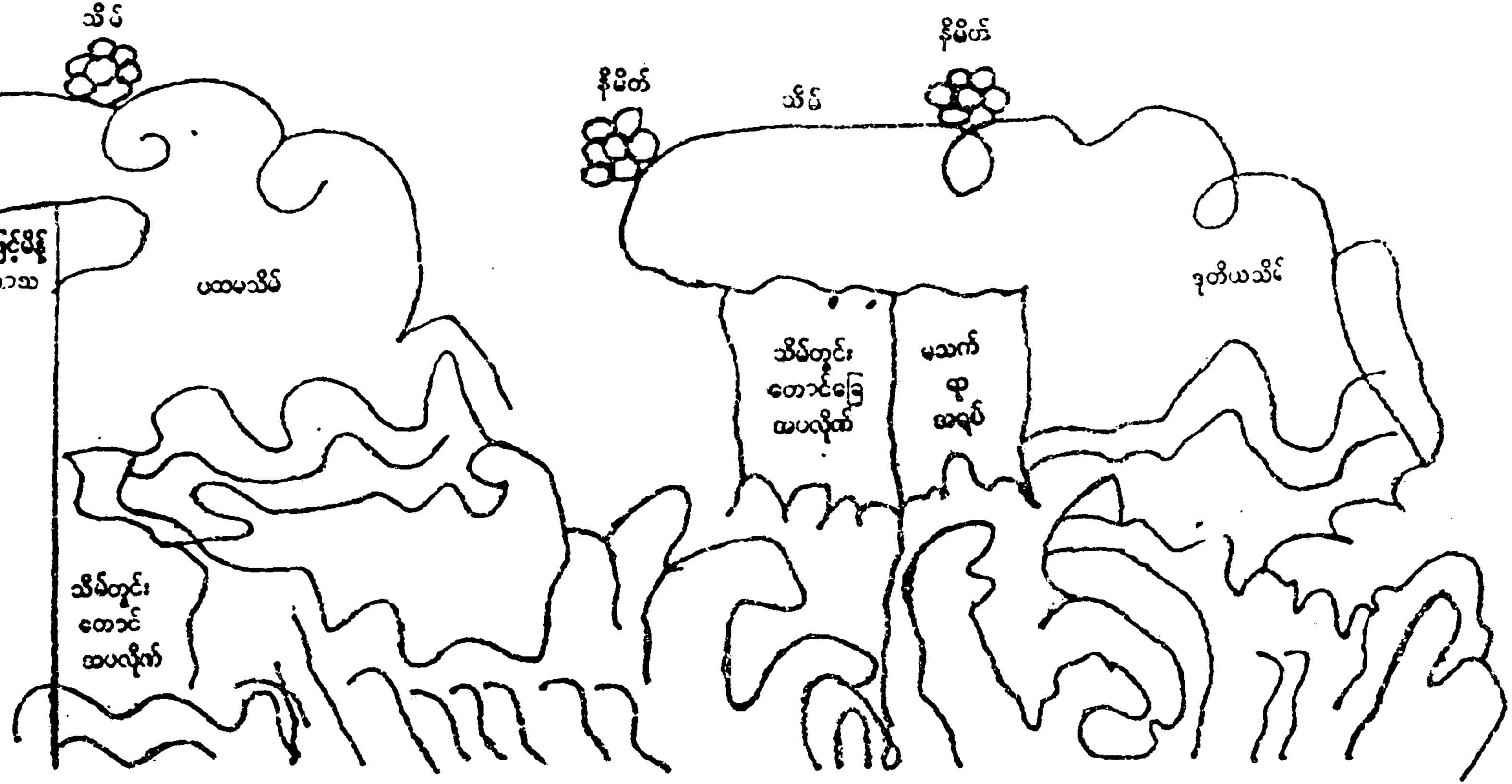
နိမိတ်
သိမ်
ဘဆာသဝေ စသည်ပြင့်မိန့်
တိုင်းမသက်ထု အာကာသ
ပမ္ဘာဝ
ပထမသိမ်
သိမ်တွင်း
တောင်
ဆယ်ရိုက်
နိမိတ်
သိမ်
နိမိတ်
သိမ်တွင်း
တောင်ခြေ
ဆယ်ရိုက်
မသက်
ထု
အရှေ့သိမ်
ဒုတိယသိမ်

ဤသို့ ဝိသေသအနက်ပေးသတည်း။အောက်နံရံနှင့်အထက်အပြင်စပ်သော်လည်း နံရံအပဋ္ဌ နိမိတ်ထား၍ သိမ်သမုတ်သည် ဖြစ်မှုအထက်သို့တက်သတည်း။ ဘိတ္တိနှင့် ကုန်ကား အထူးမရှိ။ ထို့ကြောင့် ရှေးဦး ကုန်-ဟုမိန့်ပြီး၍ ဤဥဒ္ဒေသတို့ဟု မိန့်သတည်း။

တာလ မူလက ပဗ္ဗတေပိ၊ ထန်းပင်တည်းဟူသော အမြစ်ငယ်နှင့်တူသော တောင်ထိပ်ဒေသလည်း။

တာလ မူလက ပဗ္ဗတေတိ တာလမူလသဒိသ ပဗ္ဗတေ (တေရသကဏ်ဋ်ကာ)ယခုကာလ၌ ပြုတ်ရှိလည်းကောင်း၊ ဖုတ်ရှိလည်းကောင်း၊ သုံးဆောင်အပ်သော ထန်းပင်ပေါက်ငယ်သည် တာလမူလက မည်သတည်း။ ထိုထန်းပင်ပေါက်ငယ်သည် ထန်းမြစ်စစ်မဟုတ်သော်လည်း ထန်းမြစ်နှင့်တူသည်နှင့် သဒိသူပစာရအား ဖြင့် တာလမူလကမည်သတည်း။ တာလမူလကဒ္ဒက-သည် အပ္ပကအနက်ဟောတည်း။ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌မူကား။တာလမူလက ပဗ္ဗတေ တာလကန္ဒမူလသဒိသေ-ဟု ကန္ဒသဒ္ဒါနှင့်တကွမိန့်၏။ ယခုကာလ အဋ္ဌကထာ, တိတေရသကဏ်ဋီကာ, ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာတို့၌ ခန္ဓသဒ္ဒါမပါ မရှိလေ။ တာလကန္ဒမူလဟူသည် ထန်းပင်အည်းဟူသော အမြစ်သာတည်း။ ထန်းပင်စည်ကြီး၏အမြစ်ကား မဟုတ်၍ အဝိပ္ပါယ်မှု ဋီကာနှစ်စောင်နှင့် မထူးမခြား။

ယဿ ပဗ္ဗတဿ၊ ၏။ကေဿပိ ကူဋဿ၊တစ်ခုတစ်ခုသော တောင်ထွတ်၏လည်း။ တဿ ပဗ္ဗတဿ။၏။

သေ၀စ ပါသာဏော သိမဋ္ဌောယေ၀-ဟူသောစကားကို အခေါင်းရှိသော ကျောက်၌အခေါင်းကိုလွှတ်၍ ကျောက်သက်သက်၌ နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်မည်း ဝေးလောက်သည်ကိုရည်၍ မိန့်သတည်း။ အကယ်၍ ကျောက်သက်သက်၌ နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက် စည်းဝေးလောက်မူကား ကေန္တအား ဖြင့် သိမ်ဖြစ်၏ဟု စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးအမိန့်တော်ရှိသတည်း။

ပထမသိမ်သည် သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ ဥပရိမဿ- အစရှိသော စကားဖြင့် ပြအပ်သောသိမ်တည်း။ ဤစကား၌ "အန္တော၊ တောင်ခြေ၏အတွင်း၌။ ဗဟိ၊ လိုဏ်မှအပဖြစ်သော အထက်သိမ်အပိုင်းအခြား၏ အောက်ဖြစ်သော မြေအဖို့သို့။ လေဏာဘာဝေန၊ လိုဏ်မရှိခြင်းကြောင့်။ သီမာ၊ သည်။န ဩတရတိ၊ မသက်၊ဟုအနက်ပေး။သိမ်မှအားအောက်ဟောင်းခြေ၌သာ ဖျင်လိုဏ်ရှိသတည်း။ သိမ်အောက်တည့်တည့်၌ လိုဏ်မရှိမသောကြောင့်မသက် ဟုလိုသတည်း၊

ဒုတိယ သိမ်သည်ကား အထာပိ ဥပရိမဿ-အစရှိသော စကားဖြင့်ပြအပ်သောသိမ်တည်း။ ဤစကား၌။ "သီမာပရိစ္ဆေဒဿ၏။ သြရတော၊ အောက်အာဖို့ဟုဆိုအပ်သောအတွင်းအရပ်၌။ ဗဟိလေဏံ၊ တောင်ခြေအပ လိုက်သည်။ အထာပိ ဟောတိ၊ ဒဲ့။ ဝေဏတိ၊လည်း။ အန္တော၊ လိုက်ခြေတို့၏အကြားဟုဆိုအပ်သောအတွင်းအရပ်သို့။ လေဏာဘာဝေန၊ ကြောင့်။ သီမာ၊ သည်းနသြကရတိ၊မသက်။ သိမ်တခြမ်းအောက်၌ သာသျှင် လိုက်ရှိသောကြောင့် လိုက်နှင့်တောင်ခြေတို့၏ အကြားဖြစ်သော သိမ်အပိုင်းအခြား၏ အောက်ဖြစ်သော မြေအဖို့သို့မသက်။ လိုက်၌ နှစ်ကျိပ်ကစ်ယောက်စည်းဝေးလောက်မူ လိုက်ရှိသောတစ်စိတ်သော သိမ်အောက်မြေအဖို့သို့သက်၏ဟုမှတ်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ၌ လေဏ ဘာဝေန–ဟု အာများရှိ၏။ လေဏာဘာဝေနဟု အာ၌ရှိ၏။ ကာ ၌ အာနှင့် လေဏာဘာဝေနသော သင့်သတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ပုံစံ (၂-၃-၄)ကို ကြည့်ပါ။

တတော၊ ထိုအလွန်ငယ်သော လိုက်ရှိ၍ သိမ်အောက်သို့ မသက်သော တောင်ထိပ်စွန်းမှ။ ဥပဓုံ၊ ထက်ဝက်သော တောင်ထိပ်စွန်းသည်။ ကျန်ရစ်သော တောင်ထိပ်ဘစ်ခြမ်းသည် သိမ်ပမာဏမရှိမူ သိမာ ဥပရိယေဝ–ဟု အဋ္ဌကထာလာသည်အားလျော်စွာ အောက်သို့မသက်သော သိမ်ဖြစ်သည်နှင့် သိမ်မဟုတ်ဟု ဗျတိရေက အားဖြင့် မှတ်အပ်၏။

အဋ္ဌကထာ၌ ဟောဋ္ဌာလေဏံ မဟန္တံဟုဆိုသော ဝါကျကို။ သိမပရိစ္ဆေဒ မဘိက္ကမိတ္ဝာဌိတံ။ ဟူသော ဝါကျဖြင့် ထင်စွာပြသဘည်း။

ယသ္မာ ဌိတံ။ တသ္မာ သီမာဝ ဥပရိယေဝ ယသ္မာဟောတိ။တသ္မာ ဟောဋ္ဌာန သြတရတိသီမပပမာဏံ ယသ္မာ နဟောတိ၊ တသ္မာ သီမာဥပရိယေဝ ယသ္မာ ဟောတိ။တသ္မာ ဟောဋ္ဌာ နသြတရတိ။တတော၊ ထိုအလွန်ငယ်သော လိုက်မူ သိမ်အောက်သို့မသက်ရာ၊တောင်၏ထိပ်အရပ်မှ။ ဥပဓုံ၊ ထက်ဝက်သည်။ ဘိဇ္ဇိတွာ၍။

အပဘိဘံ ပန စသော စကား၌ မကျရစ်သော တောင်ထိပ်တခြမ်းသည် သိမ်ပမာဏ မရှိမူ သိမ်ပျက်၏ဟူသော ဗျတိရေက အဓိပ္ပာယ်ကို သိအပ်၏။

တဉ္စ၊ ဆိုဥပမင်မြစ်ရေအပြင်၌။ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်းကမ်း၊ အထက်သိမ်၌ ရွက်သောင်ကုန်သောရဟန်းဟို၏ ကံ ကို၊ ဟောဋ္ဌာ၊ စီးသွားသောဥမင်မြစ်မှ

ပုံစံ (၇)

ဘင်္ဂလားပင်လယ်ကွေ့
အရှေ့ဘက်ကမ်းရိုးတန်းမြောက်ပိုင်း
အရှေ့ဘက်ကမ်းရိုးတန်းမြောက်ပိုင်း
အထူးပဉ္စမဒေသ
ပဒေသာတောင်တန်းကြီး
ပဒေသာတောင်တန်းကြီး
အလယ်ပိုင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသ
အလယ်ပိုင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသ
အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းမြောက်ပိုင်း
အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းမြောက်ပိုင်း
အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းတောင်ပိုင်း
အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းတောင်ပိုင်း

ပုံစံ (၈)

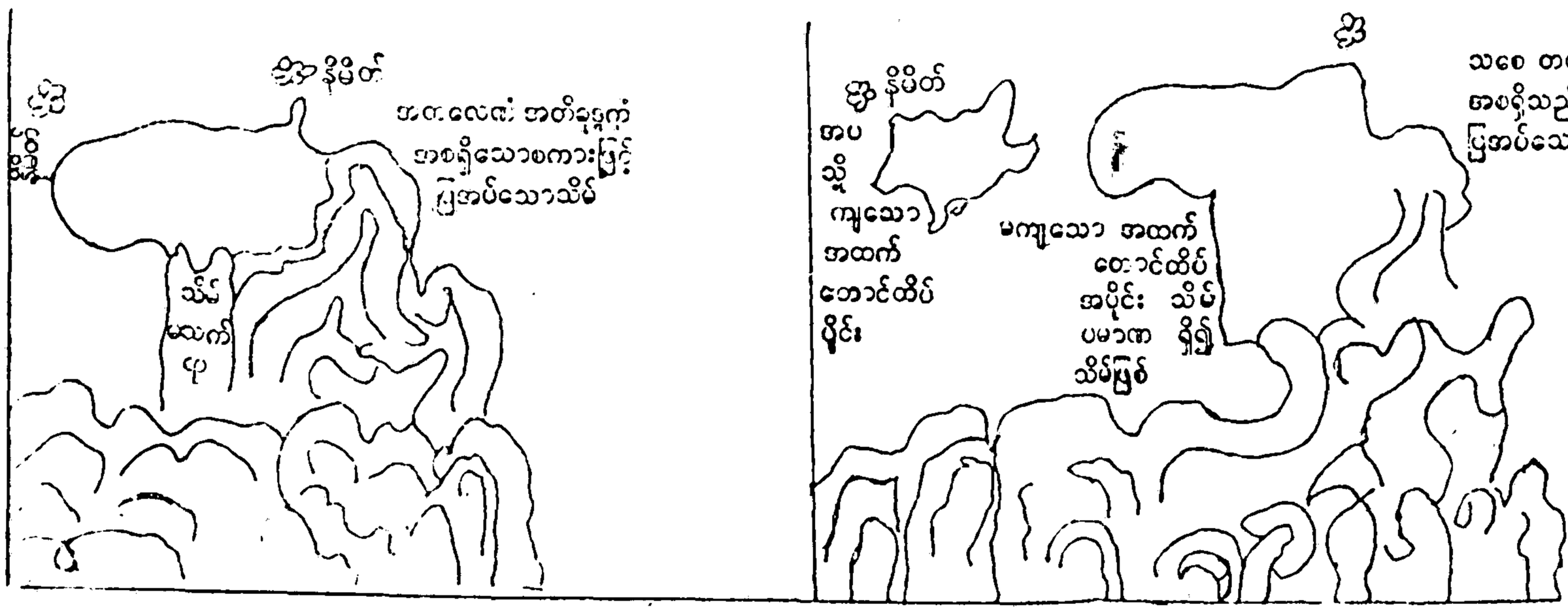
ဘင်္ဂလားပင်လယ်ကွေ့
အရှေ့ဘက်ကမ်းရိုးတန်းမြောက်ပိုင်း
အရှေ့ဘက်ကမ်းရိုးတန်းမြောက်ပိုင်း
အထူးပဉ္စမဒေသ
ပဒေသာတောင်တန်းကြီး
ပဒေသာတောင်တန်းကြီး
အလယ်ပိုင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသ
အလယ်ပိုင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသ
အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းမြောက်ပိုင်း
အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းမြောက်ပိုင်း
အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းတောင်ပိုင်း
အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းတောင်ပိုင်း

ဤ ဟေဋ္ဌာပထဝီယာအစရှိသောစကား၌ သိမ် မသမုတ်မီ ရှေးဦးစွာ စီးသွားသော အထက်သိမ်အောက်ငယ်သောမြစ်။ သိမ်သမုတ်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌စီးသွားသော အထက်သိမ်အောက် ငယ်သော အထက်သိမ်ထက် ကြီးသောမြစ်တို့၏ အောက်မြေအပြင်၌တည်သော ရဟန်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်ဆီးနှိုင်းသည်ဟူလိုသတည်း။ ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖြဆိုသည်ကား ယဒိ ပန လေးစားခန္ဓကံ အစရှိသော အဋ္ဌကထာ ရှေးစကားကိုမှီး၍ ဝါဆိုသတည်း။သိမ် မသမုတ်မီ ရှေးဦးစွာ စီးသွားသော မြစ်သည်ကား အထက်သိမ်ထက် ကျယ်မှုအောက် မြေအပြင်သို့ သိမ်မသက်သောကြောင့် ဤသို့သဘောရှိသောမြစ်၏ အောက် မြေအပြင်၌တည်သောရဟန်းသည် မဖျက်ဆီးနိုင်။ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သီမာမာဠကော၊ ခဏ္ဍသိမ်အပြင်၌။ တတ္ထ ဇာတ ရုက္ခာဒီနိဝ။။ ထိုမဟာသိမ်၌ပေါက်သော သစ်ပင်အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌။မဟာသိမံ ဝါ သောဓေတွာတိမဟာသိမာ ဂတာဒီနံ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခုနံ ဟတ္ထပါသာနယန ဆန္ဒဟရဏာဒိဂသေန-ဟု စာအစောင်စောင်ရှိ၏။ မဟာသိမံ ဝါ သောဓေတွာတိ မဟာသိမာ ဂတာနံ သဗ္ဗေသံ ဘိက္ခုနံ ဟတ္ထပါသာနယန ဗဟိသိမာ ကရဏဝသေန။ ဟူ၍သာလျှင် ရှိရမည်။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနော ဒနီဋီကာ (၂၊၁၅၂)၌ပင်လျှင် အထက်၌ ဟတ္ထပါသာနယန ဗဟိသိမာကရဏဝသေနဝ ပဒေနတ္ထ သောဓေနံ ဂဟဏန္တိ၊ ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ထိုစကား၌ ဝေသဒ္ဒါဖြင့် ဆန္ဒဟရဏာကိုမြစ်သတည်း။ ဝိမတိ (ဝိနောဒနီဋီကာ ၂၁၄၃)၌။ယထာစာ ယံပဗ္ဗာ နဝဋ္ဌကံ။ ဧဝံ ဗဒ္ဓမာနကွဲကဲ့သို့ ဟာသံရုက္ခာဒိသမ္ဘဒ္ဓေ သတိ တာ ဗန္ဓိတုံ နဝဋ္ဌတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ပဉ္စသေစကားကို သစ်ပင်အစရှိသည် တို့ဖြင့် ဂါမသိမ်နှင့် သမုတ်ပြီး ဗဒ္ဓသိမ်စပ်ဟူ၌ အပြစ်မရှိသောကြောင့်အဝိပ္ပဝါသသိမ်ဖြစ်ခြင်းဟူသမအပ်သည်ကိုသာလျှင်ရည်၍မိန့်သတည်း အဝိပ္ပဝါသသိမ်, သမာနသံဝါသကသိမ် နှစ်ပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံသော အားဖြင့် မိန့်သည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် သမုတ်ပြီး ဗဒ္ဓသိမ်နှင့် ဖွဲ့ဆဲ သမာန သံဝါသကသိမ် စပ်လဲ့ဖြားသော်လည်း ဖွဲ့ခြင်းဟု အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ဗဟိဋ္ဌကဝါ၊ မဟာသိမ်မှ အပဋ္ဌိတည်သည်တို့ကို။ ဋ္ဌိတ သာခါဒီသု၊ ခဏ္ဍသိမ်၌ပေါက်၍ မဟာသိမ်၏ အထက်ကောင်းကင်၌ တည်ကုန်သော သစ်ခက်အစရှိသည်တို့၌။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သီမာ မာဠကော၊ ခဏ္ဍသိမ်အပြင်၌။ သီမံ၊ ခဏ္ဍသိမ်ကို။ ဗဟိဋ္ဌကော၊ ခဏ္ဍသိမ်မှ အပဋ္ဌိတည်သည်တို့ကို။မာဠကော၊ ခဏ္ဍသိမ်

အပြင်၌။ မာဠကဿ၊ ခဏ္ဍသိမ်အပြင်၏။ ဝေဟာသံ၊ ခဏ္ဍသိမ်၏ အထက် ကောင်းကင်၌။ဤတ သာခါယ၊ မဟာသိမ်၌ပေါက်ရှိတည်လာသော့ သစ်ခက်၌။[၁]

ဤဒဠ္ဍ လက္ခဏ် ပုဂ္ဂိုလ်မနယေပိ အစရှိသော အဒ္ဒကထာစကား၌ ခဏ္ဍသိမ်၌ ပေါက်၍ မဟာသိမ်သို့ သစ်ပင်ညွတ်ကိုင်းထု၌ မဟာသိမ်၌ ကံပြုသည် ရှိသော် တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည် မဟာသိမ်၏အတွင်းသို့ဝင်ပြီးလျှင် မဟာသိမ်၏ အထက်ကောင်းကင်၌ခဏ္ဍသိမ်၌ပေါက်၍ တည်သောသစ်ခက်၌ထိုင်သည်ဖြစ်၍ ထိုရဟန်း၏ခြေ အဝတ် အရုံတို့သည်မြေကိုထိကုန်အံ့။ကံ ပြုခြင်းငှါမအပ်။ ကံ ပြုလိုသော် ခြေအဝ အရုံတို့ကို ပင့်မြှောက်၍ ဤကံပြုရမည်ဟူလိုသတည်း။

တတြ ဥက္ခိပါပေတွာ အစရှိသော အဒ္ဒကထာစကား၌ မဟာသိမ်၏ အထက် ကောင်းကင်ပြင်၌ ခဏ္ဍသိမ်၌ ပေါက်၍ဟုတည်သော သစ်ပင်၌ ထိုင်နေသောရဟန်း၏ ခြေအဝတ် အရုံတို့ကို ပင့်မြှောက်၍ ကံ ပြုခြင်းငှာသင့်သကဲ့သို့ လည်း ကောင်း ခဏ္ဍသိမ်၏ အထက်ကောင်းကင်ပြင်၌ မဟာသိမ်၌ ပေါက်၍တည်သော သစ်ပင်၌ ထိုင်နေသောရဟန်း၏ ခြေအဝတ်အရုံတို့ကိုပင့်မြှောက်၍ ကံ ပြုခြင်းငှာသင့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း ခဏ္ဍသိမ်၏အထက်ကောင်းကင်၌ ခဏ္ဍသိမ်၌ပင် ပေါက်၍ဟုတည်သော သစ်ခက်၏အထက်၌တည်သော ရဟန်း၏ ခြေအဝတ် အရုံတို့ကိုပင့်မြှောက်၍ ကံ ပြုခြင်းငှာမသင့် ဟူလိုသတည်း။

ပဒေသံ ကိစ္စာပိ နသြတရတိ။ တထာပိ ယသ္မာ ဗဒ္ဓသီမာယ ဇာတံ။ပ။ ဟိယသ္မာ ဂစ္ဆတိ။ ဣတိတသ္မာ အာနေတဗ္ဗော ဧသေဝနယော။

၁၄၀။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိယောဇနေ ပရမံ သိမံ သမ္မန္နိတုံ-ဟု ဘုရား သဗ္ဗညု အာဠင်ပြုတော်မူတိုင်း အရှင်သာရိပုတြာသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို ဝန်းရံ၍ ကြည်ကုန်သော တဆယ့်ရှစ်ရပ်ကုန်သော ကျောင်းကြီးတို့ကို တစ်သိမ်တည်း ဖြစ်လေအောင် တိယောဇနပရမသိမ်တော်ကြီးကို သမုတ်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် "မမွသေနာပတိနာ နေသံသိမာ ဗဒ္ဓါ" ဟု အဒ္ဒကထာ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊

၁။ ဝေဟာသင်္ဂီတ သာခါယ ဟုသမာသ်ရှိ၏။(ဆဋ္ဌ)၊နိဿယနှင့်ဂဏ္ဌိဘို့၌ ဝေဟာသံ ဋ္ဌိတ သာခါယဟုဝေါ်ကြ၏။ ၎င်းဝေဟာသံကား နိဿီဒတိ ကြီယာကိုထောက်၍ သတ်တဲ့မျှတ္တာ ဒုကိယာဖြစ်သည်။မဠ္ဠဝါဟိဋ္ဌံ ဝါကဲ့သို့တည်။

၃၃၁) မိန့်အပ်လတ္တံ့။ အဋ္ဌကထာ၌ သမ္မုန္နန္တေန ပနမဇ္ဈ ဌတ္ဝာ-အစရှိသော စကားကို သိမ်ဝန်းသိမ်ဝိုင်းကိုရည်၍ မိန့်သဘည်း။ ထို့ကြောင့် စတုရဿံ ဝါ အစရှိသောစကားကို မိန့်အပ်လတ္တံ့။

ပါရယတိ၊ မြစ်ကိုလွန်ခြင်းအမှုနှင့် ပြည့်စုံ၏။ [ပါရတီရကမ္မ သမ္ပတ္တိယံ။ ကမ္မသမ္ပတ္တိနာမကမ္မဿပရိသမာပနံ။နိဋ္ဌာပနံ ဓာတုမာလဝစုရာဒိဂဏ်း(၃၃၆)] (ဝါ)မြစ်ကိုလွန်ခြင်း အမှုကို ပြီးဂေတတ်၏။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ)

ခုဝနာဝါပုဒ်၌ ခု-မာဒ်သည် ဒု ဂတိ ဃေရိယေသု-ဟု မိန့်အပ်သော ဂဟိ ဃေရိယ အနက် နှစ်ချက်တွင် ဤအရာ၌ ဃေရိယအနက်ဟောတည်း။ ဃေရိယဟူသည် မြဲမြံခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ခုဝက်ို နိစ္စဟု ဖွင့်သတည်း။

ယတ္ထ နဒီယာပုဒ်၌ ဂင်္ဂါယံ ဃောသော တိဋ္ဌတိ-၌ကဲ့သို့ သာမီပ်ကာ ဓာရတည်း။ ထိုလှေသည် သိမ်သမုတ်သောအခါ သိမ်သမုတ်ရာဆိပ်ကမ်း၌ ရှိမှသာ ခုဝနာဝါမည်လေသလော့ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သစေ ပန သာ နာဂါ အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။ (သစေ၌ ပိသဒ္ဒါကျေသတည်း)။

နီဘာဝါ သစေ သစေပိ ဟောတိ။ ဟဋ္ဌာဝါ သစေ သစေပိ ဟောတိ။ ပန တဿာပိ အဝဿံ လဇ္ဇနေယျာ နာဝါ ဝါ အဝဿံ လဇ္ဇနေယျဟ္ဟာ ဝါ တေနဆိန္နဗန္ဓနာ ဆိန္နဗန္ဓနတ္တာ ဝိစိဟိ နဒီမဇ္ဈံ နီတာ နီတတ္တာ အဝဿံ အာဟရိတဗ္ဗာ နာဝါ ဝါ အဝဿံ အာဟရိတဗ္ဗတ္တာ ခုဝနာဝါဝ ဟောတိ။

ဘိန္နာဝါ၊ ထက်ခြမ်းကဲ့အက်သော လှေသည်လည်း ကောင်း။ ဝိသခ်္ဓတ ပဒဆာဝါ၊ လှေကိုယ်မှ ကင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော ပျဉ်ချပ်ရှိသော ပျဉ်စပ်လှေသည် လည်း ကောင်း။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။

ဝိ ဟူသော ဥပသာရပုဒ်သည်ကား ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ သေခိယ သိက္ခာပုဒ် သတ္တမဝဂ်ိ နှ ယာနဂတ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (ဝိ၊ ဂ၊ ၁၆၉) ၌ ဝိသခ်္ဓရိတ္ဝာ ဝါ ဌပိဓက စက္ကမတ္တောပိ ဟူသောစကားဝယ် ဝိသခ်္ဓရိတ္ဝာပုဒ်၌ ဝိ ဟူသော ဥပ-သာရပုဒ်ကဲ့သို့ ဝိယောဂ အနက်ဟောတဲ့သည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ထို သခ်္ဓရိတ္ဝာပုဒ်၌ "လှည်းမှကင်းသဖြင့် ပြု၍။(ဝါ)။ ဝင်ရိုးမှချတ်၍"ဟု အနက်ယောဇနာ-ရသတည်း။

အထ္ထိ သာ သေတု ခုဝ သေတုနာမ။ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ကမ္မဝါ မနုဿာနံ သန္တကဓနယောဂ်ေါ ကေပဒိကယေတုပိ။ သေတု၌ ပိ သဒ္ဒါကျေသတည်း။

သစေ ပန ဥပရိဗဒ္ဓါနိ– အစရှိသော စကား၌ တံတားရိုးငြားသော်လည်း တံတား၏အထက်၌ ဖွဲတည်းရှိထားအပ်သော ကြိမ်နွယ်အစရှိသည်တို့ကိုကိုင်ဆွဲ၍ လှည့်လည်သွားလာခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းရာသော တံတားဖြစ်လေမူ မအပ်ဟူလို့သတည်း။

ယတ္ထ နဒီယံ။ အဋ္ဌကထာ၌ အထသဗ္ဗနိမိတ္တာနံ – အစရှိသောစကားကို အဝိပ္ပဝါသသီမ်ကိုငဲ့၍ မိန့်သတည်း။ သမာနသံဝါသက သီမ်ကိုသမုတ်သော အရာဖြစ်မူကား တစ်ခုသော ဂါမခေတ်ဖြစ်အံ့။ ဂါမခေတ်အလုံးစုံကို သုတ်သင်ရမည်။ အထူးထူးသော ဂါမခေတ်ဖြစ်အံ့ ကျွဲမှာဖက်ကမ်း၌၄နေ၍ သမုတ်မူ ထိုမှာဖက်ကမ်းရွာ၌ နေကုန်သောရဟန်းတို့၏ လာခြင်း,မလာခြင်း နှစ်ပါးစုံကိုပင်အပ်သတည်း။ ကျွဲမှာဖက်ကမ်း၌ နေကုန်သောရဟန်းတို့မူကား ရွာနယ်တွင်းရှိ ရဟန်းအလုံးစုံလာမှ သင့်သတည်း။ ထိုမှာဖက်ကမ်း၌နေ၍ သမုတ်ဆာ၌လည်း ကျွေးနည်းတူဘည်း။ တရားကထိကာ၌မူကား အဋ္ဌကထာ လာသည်အားလျော်စွာသာလျှင် ဖွင့်သကည်း။

အထပစ္ဆာ။ အထ ပရ တီရေကို နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ၌စပ်။ ဩရိမတီရေ ကို ဌိတာယ ထည့်၍စပ်။

သီမာ၊ သမာနသံဝါသကသီမ်ကို(ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ ဌိ ဝါ သဒ္ဓါသည် ဝိကပ်အနက်ရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် တစ်စွန်းစွန်း၌သာလျှင် လွန်သတည်းဟု သိအပ်၏) အထ၊ ထိသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။

ဒီပကာသီခဏ်းစရှိသော စကား၌ ကျွန်းစွန်းကိုလှည့်လည်၍ ကျွန်းစွန်း၌ ကျွဲမှာဘက် ထိုမှာဘက်၁ နိမိတ်တို့ကိုကြားပြီးလျှင် ဝိဟာရသိမ်နိမိတ်၏ ပြောင့်ပြောင့်ရှေရှုဖြစ်သော ကျွန်း၏ ကျွဲမှာဘက်စွန်း၌ ကြားအပ်ပြီးသောနိမိတ်၏ ရှေးရှုဖြစ်သော ထိုမှာဘက်ကျွန်းစွန်း၌ နိမိတ်ကြားရမည်ဟူလိုသတည်း။

ပရိက္ခိပန္တေန၊ လှည့်၍နိမိတ်ကြားသဖြင့်။

ဥဒ္ဓံပိ အဓောပိ၌ ပိသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် နှစ်စွန်းလုံး၌ လွန်သတည်းဟု သိအပ်၏။ ပုရိမ နယေနေဝ အထ ဝိဟာရသီမာ

၁။ ကျွဲမှာဘက်ထိုမှာဘက် ဟူသော ကားရပ်နှစ်
ထိုမှာဘက် ဟူသော ကားရပ်မလို။

ပုံခ (၅)

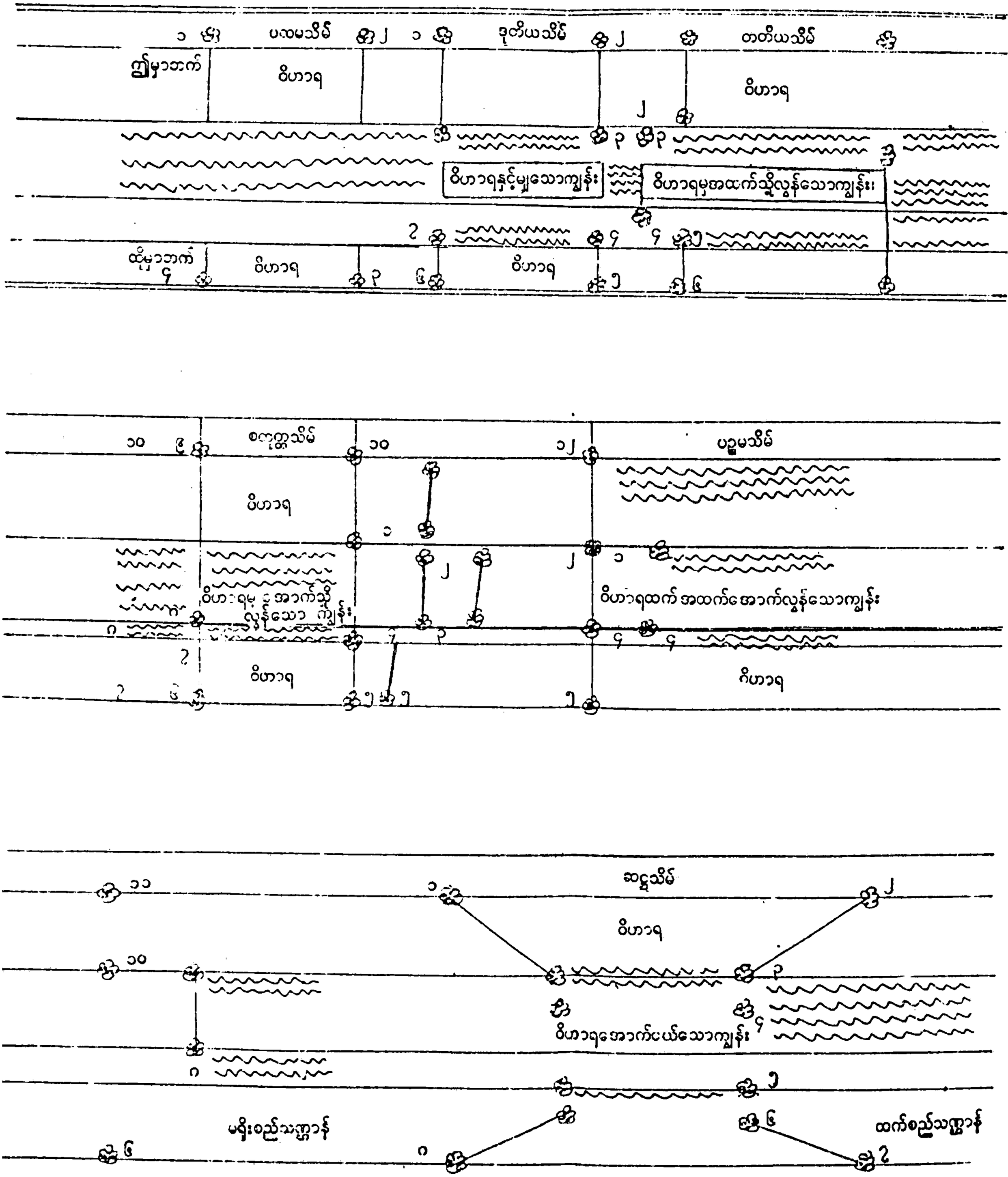
ကျွန်မှာဘက်
ပထမသိမ်
ဒုတိယသိမ်
တတိယသိမ်
ဝိဟာရ
ဝိဟာရနှင့်မျှသောကျွန်း
ဝိဟာရမှအထက်သို့လွှန်သောကျွန်း၊
ထိုမှာဘက်
ဝိဟာရ
ဝိဟာရ
စကုတ္တာသိမ်
ပဥ္စမသိမ်
ဝိဟာရ
ဝိဟာရမှ အောက်သို့
လွှန်သော ကျွန်း
ဝိဟာရ
ဝိဟာရထက် အထက်အောက်လွှန်သောကျွန်း
ဂိဟာရ
ဆဋ္ဌသိမ်
ဝိဟာရ
ဝိဟာရအောက်ငယ်သောကျွန်း
မရိုးစည်သဏ္ဌာန်
ထက်စည်သဏ္ဌာန်

ပရိစ္ဆေဒ နိမိတ္တာဿ အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်။ သဗ္ဗပထမေန။ တံ အန္တော သိမာယ ကာတုကာမေန အစရှိသည်ဖြင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အလုံးစုံကုန်သော နည်းတို့၏ ရှေးဖြစ်သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဤသိမ်ခြောက်လုံးတို့သည် အဋ္ဌကထာ၌။ "ဣမဉ္စ ပန နဒီ ပါရသီမံသမ္ဘေဒေန" အစရှိကုန်သော စကားတို့ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ပြအပ်ကုန်သောသိမ်ခြောက်လုံးတို့ဖြစ်ကုန်သတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ပုံစံ (၅) ကိုကြည့်ပါ။

သီမာနုဇာနနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥပေါသထာဂါရာဒိကထာ

၁၄၁။ အနုပရိဝေဏယန္တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ပရိဝေဏေဒ္ဒ် တစ်ခုတည်းသော ကျောင်းတိုက်၌ အသီးသီးသောကျောင်းအာရာမ်ကို ပရိဝေဏဟုဆိုသတည်း။ အနုပရိဝေဏံဝေ အနုပရိဝေဏိယံ။ ကိုကပစ္စည်း အနက်မရှိ။ အန္တဒ္ဓ မာသံပုဒ်၌ကဲ့သို့ အနုသဒ္ဒါသည် ဝိစ္ဆာဇောတကတည်း။ ထို့ကြောင့်တသို့ တသို့ ပရိဝေဏေစကားကိုမိန့်သတည်း။

၁၄၂။ ပါဠိတော်၌ မဟာသိမ်တွင်း၌ ဥပုသ်ပြုခြင်းအကျိုးငှာ အမှတ်အသားထားသောအားဖြင့် သမုတ်ရာဖြစ်ကုန်သော ဝိဟာရ အစုယောဂ အစရှိသည်တို့သည် ဥပေါသထာဂါရမည်ကုန်၏။ ဥပုသ်အိမ်ကျဉ်းသည်ဖြစ်၍ မစည်းဝေးလောက်ပြီနှင့်သောကြောင့် အတန်ခဲ့၍ သမုတ်ရာဖြစ်ကုန်သော ဥပေါသထာဂါရမည်ကုန်သော ဝိဟာရ အစုယောဂ အစရှိသည်တို့၏ ရှေးရှုဖြစ်သောမြေအရပ်သည် ဥပေါသထာပမုခ မည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် တောရသကင်္ခိကာ(၃၊၂၇၃)၌ ဥပေါသထပမုခံနာမ ဥပေါသထာဂါရာ သမ္မုခဋ္ဌာနံဟုမိန့်အပ်၏။ ပါဠိတော်လာပုံကို စေ့စေ့စပ်စပ်ရှုလေ။

အထဝါ နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာတိ နိမိတ္တုပဂါ ဝါ အနိမိတ္တုပဂါ ဝါ-ဟု နှစ်ချက်မိန့်သောကြောင့် ရှေးနည်း၌ နိမိတ်မလောက်သည်ကိုသိအပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏၊ ရှေးနည်း၌ ပါသာဏလာရှိခြင်းလည်း နိမိတ်မလောက်သော ကွင်းက, ဒါရုခဏ္ဍ, ဒဏ္ဍကတို့နှင့် ငင်ဖက်ရောစပ် ပဋိယောဂ်အဖြစ်ဖြင့် မိန့်ရကား နိမိတ်မလောက်သော ပါသာဏသာဟု သိအပ်၏။ ပါဠိတော်၌ ဥပုသ်အိမ်ကို ခွင့်ပြုတော်မူသည့်အခါ တစ်ခုသောကျောင်းတိုက်တွင် တစ်ခုသောကျောင်း၌ ဥပုသ်အိမ်နှစ်လုံး သမုတ်သည်ကိုပြုတော်မူလိုသောကြောင့် တေန ခေါ ပန သမယေန အညတြသို့ ဘဝါသေ ဒွေ ဥပေါသထာဂါရာနိ သမ္မတာနိ ဟောန္တိ-ဟူသော

စကားကို ဟောတော်မူသတည်း။ "အာဝါသေ၊ ကျောင်းဌ်။" ဟူ၍သာ အနက်ပေး။ "အာဝါသေ၊ ကျောင်းဘိုက်ဌ်။" ဟူ၍ကား အနက်မပေးလင့်။ တစ်ခုသောကျောင်းဌ် ဥပုသ်အိမ်နှစ်လုံး သမုတ်သည်ကို ပယ်တော်မူသော ကြောင့် တစ်ခုတည်းသောကျောင်းတိုက်တွင် အသီးသီးသောကျောင်းဌ် ဥပုသ်အိမ်တစ်လုံးစီသမုတ်ကြသည်နှင့် ဟူ၍သော သိမ်ရှိသောကြောင့်ငြင်းခုံကြသော အရာကို ပြန်တော်မူလို၍ကား တန ခဲပန သမာယန ရာဇဂဟေ သမ္မဟုလာ အာဝါသာ သမာနသီမာ ဟောန္တိ အစရှိသောစကားကို ဟောတော်မူသတည်း။

"အာဝါသာ၊ ကျောင်းတ္ဍိသည်" ဟုအနက်ပေး။ "အာဝါသာ၊ ကျောင်းတိုက်ဘ္ဍိသည်"ဟု အနက်မပေးလင့်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဌ် "သစေ ပေါရာဏကော အာဝါသော မဇ္ဈေ ဝိဟာရသ္မ"ဟု မိန့်အပ်၏။

ဥပေါသထာဂါရာဒိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အဝိပ္ပဝါသသီမာနုဇာနနကထာ

၁၄၃။ ရာဇဂဟံ ဟိ ပရိက္ခိပိတ္တာဌ် ရာဇဂြိုဟ်မြို့မှ ပတ်ပတ်လည် ထိုထို သို့သော မြို့ရွာတို့ဌ် တက်ဆယ့်ရှစ်ရပ်ကုန်သော ကျောင်းတို့ ကည်သည်ကို ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို ငန်းရံကုန်၍ ကည်ကုန်သတည်း ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဂါဝု. တတ္တဓေယ-ဟု မိန့်အပ်ပြီး

သိမ်ဗဒ္ဓနီ မြစ်ဟူသည် အလွန်လျင်မြန်စွာစီးသွားသော ရေအဟုန်ရှိသည်နှင့် မြစ်အတွင်းသို့ ဆင်း၍ ကူးသွားသောသူတို့ကို အပ်ချည်သည် အဝတ်စထိုးထိုး ထောင်ထောင် မရှိနှင့်လေအောင် အဝတ်စတို့ကို လဲစေသောအားဖြင့် အဝတ်စ ချင်း ချုပ်စပ်တတ်သကဲ့သို့ မတ်တတ်မရပ်နိုင်ရလောက်အောင် လဲစေသော အားဖြင့် "လူအချင်းချင်း ချုပ်စပ်တတ်သော သဘောရှိသော မြစ်တည်း။ ထို့ကြောင့် "အန္တော နဒီ သြတာရန္တေ မနုဿေ ပါတေနဘာဝေန ကာမမည် သိမ္မတိတိ သိမ္မဒီ"ဟု ဝစနတ္ထပြုအပ်၏။

မနံ ဝုဒ္ဓဘဌ် နိဂ္ဂဟိတန္တဖြစ်သော မနံသဒ္ဒါသည် ဤသံ ကိဋ္ဌိ မနံ အဝပွ. ဟု အဘိဓာန်အဗျယဝဏ်ဌ်လာသည်နှင့်အညီ ဤသံ အနက်ကိုဟောသော နိပါတ် ပုဒ်တည်း။ ထို့ကြောင့် "မနံ။ စဉ်းငယ်"ဟု အနက်ပေး။ ဥဒကဿာဟတာနိတိ

၁။ သပ္ပိနံယံနုဘဝတိ ကုမိနာ နဒီံ ဟရန္တောကိဉ္စာ နဒိယာ နာမံ ဒေဿာတိ။
(ယောဇနာ၊ ၂၉၄)

ဇွတ္ထေ ဥဒက အဘိ အာဟတာနိတိ ပဒစ္ဆေဒေါ။ အဘိသဒ္ဒေါ အဘိမုခတ္ထော အာသဒ္ဒေါ ဘုသတ္ထော ဟနဓာတု ဟ်ံသဂတျတ္ထသု ဟိ်ံသတ္ထာ ဟိ်ံသစ နာမ ပဟာရဏမေဝ တသ္မာဥဒကေန အဘိမုခံ ဘုသံ ဟတာနိ ပဟာရိတာနိတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟိ ယသ္မာ ဘိက္ခူနိသံဃော အန္တောဂါမေ ဝသတိ၊ ဗဟိဂါမေ နဝသတိ။ တသ္မာ အယံ ပစ္ဆိမာ ကမ္မဝါစာ နဝဋ္ဋတိ။ ပုရိမာယေဝ ကမ္မဝါစာ ဝဋ္ဋတိ။

ဘိက္ခူနိသံဃာသည် ရွာတွင်းဦးသာလျှင် နေရသည် ဖြစ်ပါစေဦးတော့။ ဤသို့ဖြစ်လျှင်ပင် အာဘယ်ကြောင့်နောက် ကမ္မဝါစာမအပ်။ ရှေကမ္မဝါစာသာလျှင် အပ်ရလေသနည်း။ ဘိက္ခူနိမ သံဃာသည် ရွာတွင်းဦးသာလျှင် နေရငြားသော်လည်း နောက်ကမ္မဝါစာဖြင့် တိစီဝရိတ်အစောင့်အရှောက်ကိုရ၍ အပ်သည်ဖြစ်လေက ရှေးကမ္မဝါစာသည် မအပ်သည် မဟုတ်လော့။ နောက် ကမ္မဝါစာသည်သာ အပ်ထုသည်မဟုတ်လော့ ဟူမေးရန်ရှိသောကြောင့် ယဒိ ဧဝံ သိယာဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

တိစီဝရိတ် အစောင့်အရှောက်ကို မရသည်ပင်ဖြစ်ပါစေဦးတော့ ပကတိကပင် တိစီဝရိတ် အစောင့်အရှောက်သည် ဘိက္ခူနိမ သံဃာအား မရှိသည်ဖြစ်ခဲ့မူ ရှေးကမ္မဝါစာသည် မအပ်လေရာ။ နောက်ကမ္မဝါစာသည်သာ အပ်ထုသည်မဟုတ်လော့ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် "အတ္ထိ စဿပရိဟာရော" ဟူသော နောက်စကားကို မိန့်သတည်း။ (ဤဟိတ်သည် သောတောယျ-စသော ဟိတ်၏ ဟိတ်ကဲ့တည်း။) ဘိက္ခူနိသံဃာအား တိစီဝရိတ် အစောင့်အရှောက်ရှိသည်ဖြစ်ပါစေဦးတော့။ ဤသို့ပင်ရှိလေငြားသော်လည်း ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော သမာနသံဝါသကသီမ်၌ "ဌပေတ္ဝာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စ" ဟူသော စကား မပါမလာမရှိသော် အဝိပ္ပဝါသသီမ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော နှစ်ပါးကုန်သော သီမ်တို့ကို ရဟန်းယောဂျိုးတို့အား ခွင့်ပြုတော်မူရင်း ဖြစ်လေသည်နှင့် ဘိက္ခူနိသံဃာ မရအပ်ကုန်သည်ဖြစ်လေမူ ရှေးကမ္မဝါစာသည်မအပ်လေရာ နောက်ကမ္မဝါစာသည်သာအပ်ထုသည် မဟုတ်လော့ဟုမေးရန် ရှိသောကြောင့် ဘိက္ခူနိသံဃာ ဟိအစရှိသော စကားကိုမိန့်သတည်း ဤဟိတ်သည် အတ္ထိ စဿ ပရိဟာရောဟူ-သောဟိတ်၏ ဟိတ်ကဲ့တည်း)

ဟိယသ္မာ ဘိက္ခူနိသံဃော အန္တောဂါမေ ဝသတိ တသ္မာ အယံ နဝဋ္ဋတိ ပုရိမာယေဝ ဝဋ္ဋတိ။ ဤမိဿာ ပစ္ဆိမာယ ကမ္မဝါစာယ ဝဋ္ဋနံ ယဒိ သိယာ

ဝေဿတိ သော ဘိက္ခုနီ သံဃော တောယ ပစ္ဆိမာယ ကမ္မဝါစာယ တိစီဝ ရုပရိဟာရံ ယသ္မာ လဘေယျ။ နု စ လဘတိ တသ္မာ စ အာဿ ဘိက္ခုနီ။ သံဃသာတိစီဝရဿ ပရိဟာရော့ယသ္မာ အတ္ထိ။ တသ္မာစ, ဟ်ယသ္မာ ဘိက္ခုနီ သံဃဿ ပထမံ ဝုတ္တာ ဒ့ဝိပီ သမာနသံဝါသက အဝိပ္ပဝါသသီမသခ်ါတာ သီမာ ယော လဒ္ဓနီ။ တသ္မာ စ, ဘိက္ခုနီသံဃော အန္တောဂါမေ ယသ္မာဝသတိ။ ဗဟိ ဂါမေ နု ဝသတိ။ တသ္မာ အယံ ပစ္ဆိမာ ကမ္မဝါစာ နဋ္ဌတိ။

သော တောယ အစရိသည်ကား မူလဟိတ်တည်း။ အတ္ထိ စသအစရိသည်ကား ဟိတ်ကူတည်း။ ထိုဟိတ်နှစ်ပါးသည်ပင် ဘိက္ခုနီသံဃော အန္တောဂါမေ ဝသတိ တယ်မာဟူသောဟိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော "ပုရိမာယေဝ ဝဋ္ဋတိ" ဟူသော အကျိုးခံ့ စပ်ရသောကြောင့် အဝယဝီဟိတ် သမ္ဗဟဟိတ်တည်း။

သော တောယ အစရိသော်ဝါကျိုခံ့ အဓိပ္ပါယ်ကား နောက်ကမ္မဝါ စာအပ်ခဲ့သော်နောက်ကမ္မဝါစာခံ့ ဌပေတွာ ဂါမဋ္ဌ ဂါမူပစာရဋ္ဌ ပါရှိရကား နောက်ကမ္မဝါစာဖြင့်သမုတ်အပ်သော အဝိပ္ပဝါသသီမ်သည်ရှာ ဂါမူပစာရ လွတ်ရာအရပ်ခံ့သာလျှင် သက်သကဲ့ရှာတွင်းနှင့် ဂါမူပစာရခံ့ကား မသက်။ ဘိက္ခုနီမကိုသည်ရှာကွင်းခံ့ သာလျှင် နေရကုန်သတည်း ရှာပခံ့မနေရကုန် ထို့ကြောင့် ထို နောက်ကမ္မဝါစာဖြင့် တိစီဝရိတ် အစောင့်အရှောက်ကို မရရာ ဟူလိုသာတည်း။

တတ္ထ၊ ရဟန်းပေါကျိုး ရဟန်းမိန်းမတို့၏ သိမ်တိုတွင်။ ယသ္မာ နဟောန္တိ။ တသ္မာ ဟိ ယသ္မာ နဟောန္တိ။ တသ္မာ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထာတိ သမ္မတာ သာသီမာတိအာဒိဝစနေ နိဂမနဂရာနမ်ဴ ဂါမေနေဝ နေတ္တိပကရဏော အာဂတောန် လက္ခဏာဟာရနယေန ကမ္မဂရဏသာ အနုရူပဘာဝေန ကေလက္ခဏတ္တာ သဂ်ဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တနည်းကား–"ဂါမောစ နိဂမောစ နဂရဉ္စ ဂါမော"ဟု ကေသိက်ပြု၍ နိဂမ နဂရတို့ကိုလည်း ဂါမဖြင့်သာ သဂ်ဂြိုဟ်ခြင်းကို သိအပ်၏။

တစ်နည်းကား– ဂါမဉ္စဟူသော စကားသည် ဥပလက္ခဏနည်း နိဒဿန နည်းဖြစ်သည်နှင့် နိဂမ နဂရတို့ကိုလည်း သဂ်ဂြိုဟ်ခြင်းကို သိအပ်၏။ စေ့းမရှိ၍ အရံသာရှိသော် လည်းကောင်း အရံစေ့းနှစ်ပါး မရှိသော် လည်းကောင်း ဂါမ မည်၏။ အရံမရှိ၍ စေ့းသာရှိမူ နိဂမ မည်၏။ အရံစေ့းနှစ်ပါးရှိမူ နဂရမည်၏။

သိမ်မည်သည်ကား ဂါမ, နိဂမ, နဂရသာရှိသည် မဟုတ်သေး။ စင်စစ်မူကား မဟာဝါအင်္ဂဂ ထာ စီဝရက္ခန္ဓက ဖ ပဒင့်(၄၁၇)၌ ခဏ္ဍသီမာ ဥပစာရသီမာ အစရှိသည်ဖြင့် လာရှိသည်နှင့်အညီ ဇနပဒသိမ်, ရဋ္ဌသိမ်, ရဇ္ဇသိမ်, ဒီပသိမ် စက္ကဝါဠသိမ်ဟူ၍လည်း ရှိသေး၏ ဤသို့ရှိလေ ငြားသော်လည်း ဤအရာ၌ အလို မရှိအပ်သောကြောင့် နိဂမ နဂရာနမ်ဖို—ဟူသော စကားကိုသာ အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်သတည်း။ ဤစကား၌ ပိ သဒ္ဒါဖြင့် ဂါမကိုသော ပေါင်းသတည်း။ ဇနပဒ အစရှိသည်တို့ကို မဆည်းမပေါင်းဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဇနပဒ ရဋ္ဌ ရဇ္ဇ ဒီပ စက္ကဝါဠအတွင်းရှိ ရဟန်းတို့ကို သုတ်သင်၍ ဇနပဒစသည်တို့၌ ကံဆောင်ခြင်းငှာ ကေန်မသင့်ဟု သိအပ်၏။

ဌပေတွာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စ ဟူသော ပါဠိတော်စကား၌ ဂါမူပစာရော တိ ပရိက္ခိတ္တာသ ပရိက္ခေပေါ အပရိက္ခိတ္တာသ ပရိက္ခေပေါ ကာသော–ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာဖွင့်သောကြောင့် အရံရှိသောရွာ၌ အရံတွင်းသည် ဂါမမည်၏။ အရံသည် ဂါမူပစာရမည်၏။ အရံမရှိသောရွာ၌ အရံထိုက်ရာအရပ်၏ အတွင်းသည် ဂါမ မည်၏။ အရံထိုက်ရာအပ်သည် ဂါမူပစာရမည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝင်ဇုဒ္ဒိဋီကာ(၄၅၆)၌ ဌပေတွာဂါမဉ္စဂါမူပစာရဉ္စာတိ အာဒိနာ ဝုတ္တံ ဂါမံ ဂါမူပစာရဉ္စ ဌပေတွာ ကေစိပရိက္ခိတ္တံ ဂါမံ သန္ဓာယ ဂါမဉ္စာဒိံ ဝုတ္တံ။ အပရိက္ခိတ္တံ သန္ဓာယ ဂါမူပစာရာဒိံ ဂဒ္ဓိံ တံ ပန အဋ္ဌကထာယ ဝိရုဇ္ဈတိ။ တသ္မာ နိဝေသန ရစ္ဆာဒယော သန္ဓာယဂါမံ ပရိက္ခေပ်ရဟာဌာနာဒိံသန္ဓာယ ဂါမူပစာရာဒိံစ ဝုတ္တံ–ဟုမိန့်အပ်၏။ အန္တရဃရ အရကို အရုဋ္ဌာနအလျောက် သေခိယ သိက္ခာပုဒ် လာတိုင်းသာယူအပ်၏။ စူဠဝါ ဏဋ္ဌကဏာ သေနာသန ကွန္ဓကဥ္စေသ ဘတ္တ ကထာလာတိုင်းမယူအပ်။

ဣတိ ဘိက္ခုနံအစရှိသောစကားသည် တေသု အစရှိသောစကား၏ လဒ္ဓဂုဏ် ပြစကားတည်း။ဣတိ တသ္မာ အလဘနတော။ တတ္ထ သမာနသံဝါသကာ အဝိ. ပ္ပဝါသသီမာသု။ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထဝ၊ ဥ္ဍသာလျင်။ ဂါမဉ္စ၊ကို လည်းကောင်း။ ဂါမူပစာရဉ္စ၊ကို လည်းကောင်း။ ဌပေတွာ၊၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ သမ္မုတိ ကာလေ၊ သမုတ်ဆဲအခါ၌။ သီမာသခ်္ဃမေဝ၊ အဝိပ္ပဝါသသီမ်ဟူသော အရေအတွက်သို့သာလျင်။ နိဝိဋ္ဌော၊ ကည်ထောင်အပ်သော။ ဂါမော၊သည်။ သီမာသခ်္ဃံ၊သို့။ ဂစ္ဆတိယထာ၊သို့။ ကတာနိ၊ ပြုအပ်ပြီးဖြစ်ကုန်သော။ဂေဟာ နိ၊တို့သို့။ ပဝိသိဿာမ၊ ဝင်၍ နေကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာလယောပိ၊သည် သော်လည်း။ (ပိ ကာ၊ သမ္ဘံဝနာဖြစ်သတည်း)။ ကိဉ္စာပိ အတ္ထိ၊ ရှင့်။ ပန တထာပိ၊လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ သဓေ အပဝိဋ္ဌာ၊ အံ့။ ဝေဝံသန္တေသု ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ပေါရာဏာက ဂါမေ၊ ၌။ ဂေဟမေဝ၊

ကိုသာလျှင်။ ဆင်္ခေတ္တာ၊ ၍။ ဂါမံ၊ ကို။ အ ဆင်္ခေတ္တာ၊ ၍။ အညတ္တာ၊ သို့။ သစေ ဂတာ၊ အံ့။ ဝေဿန္တေသု ဝါ၊ လည်းကောင်း။ သေ သော ဒုဝိစော ဂါမော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အ ဂါမောယေဝ၊ သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သီမာ၊ သည်။ သြတ္ထရတိ၊ ၏။

ကေပိ ကုလံ ပဝိဋ္ဌံ ဝါ-စကားကို သစေပိ သီမာ သမ္မုတိ ကာလေ-စသော စကားအားလျော်စွာ မိန့်သတည်း။ အဂတံဝါ စကားကိုကား ပေါရာဏက ဂါမေ-စသောစကား အားလျော်စွာ မိန့်သတည်း။

ပါဠိတော်၌ အဝိပ္ပဝါသသီမ်နှင့် သမာန သံဝါသကသီမ်ကို နုတ်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော ကမ္မဝါစာ နှစ်ပါးတို့တွင် အဝိပ္ပဝါသသီမ်ကို နုတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ကမ္မဝါစာသည် ကရဏာရှင် ဘုရားသခင် ခွင့်ပြုတော် မူသည်မှ စ၍ ယခုကာလတိုင်အောင် အကဲ့အပြားမရှိ တာထပ်တည်းသာ ရှိသတည်း။ သမာန သီမ်ကို နုတ်ကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဝါစာသည်ကား သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သာသနာ ထွန်းသည်မှစ၍ ယခုကာလ တိုင်အောင် ပေစာ, ဋ္ဌကမ္မဝါစာ, မှင်စာတို့၌ သမုဟနေယျ နောင် သမာနသံဝါသံ ကေ့ပေါသထံဟူသော ဝိသေသနနှစ်ပုဒ် အချို့စာ၌သာ ရှိသတည်း။ အချို့စာ၌မရှိ။ သမုဟနတိ နောင်၌လည်း ထို့ အတူ နှစ်ထွေရှိ၏။ ဇကိသာ သီမာယ နောင်လည်း သမာန သံဝါသာယ ကေ့ပေါသထာယ ဟူသော ဝိသေသနနှစ်ပုဒ် ရှိ မရှိ နှစ်မျိုးတည်း။ သံဃေန နောင်လည်း "သမာနသံဝါသာ ကေ့ ပေါသကာ" ဟူသော ဝိသေသန နှစ်ပုဒ်ရှိ မရှိ နှစ်မျိုးတည်း။ ဝင်္ဂီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၅၅၇)၌ ယသာ ယသ္မကော ခမတိ တေသာ သီမာယ သမာနသံဝါသာယ ကေ့ပေါသကာယ သမ္ပဇ္ဇာတော။ သောတု ကာသာတိ အန္ဓကပေါဋ္ဌကေ သီဟဋ္ဌပေါဋ္ဌကေသုစ ကေသုစိ ပါဠျော အတ္ထိ-ဟူ၍သာလျှင် မိန့်၏။ သမာနသံဝါသာယ, ကေ့ပေါသထာယ ဟူသော ဝိသေသနနှစ်ပုဒ်ကို မရွတ်ရာ၌ကား အပြစ်ဒေါသကိုမမိန့်လေ။ ဘိုးတော်ကြီး လက်ထက် မောင်းထောင်ဆရာတော် စီရင်ရေးသားအပ်သော သီမဗန္ဓန ကထာ ကျမ်း၌ကား "ဣဿပန သမာနသံဝါသကသီမာ သမုဟနနကမ္မဝါစာယ နိဗ္ဗိ သေသနပါဠျော ကတ္ထစိ ပေါဋ္ဌကေ ဒိဿတိ။ သဝိသေသနပါဠျောစ သုန္ဒရတ-ရော။ အက္ခရ ပရိဟီနေယေဝ သဒေါသော။ ကက္ခရာဓိကေပိ နိဒ္ဒေါသောဝေါ တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ" ဟုမိန့်အပ်၏။ ဤသို့မိန့်တိုင်းပင် သီမာ သမ္မုတိကံသည် သာသန မူလဘူတ ထာဝရကံဖြစ်သည်နှင့် သမာနသံဝါသံ ကေ့ပေါသထံ အစရှိသော ဝိသေသနပုဒ်တို့ကို ရွတ်ဖတ်ကြကုန်ရာသတည်း။ ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ဖြစ်တော်မူ ကုန်သော ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး မြစ်ကွေ့မြို့ဆရာတော် ဘုရားကြီး

စံခကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်မြတ်တို့သည် ဤသို့ရွတ်ဖတ်ကြရမည်ဟု အမိန့်လည်း ပေးတော်မူကုန်ဘိသတည်း။ ရွတ်ဖတ်လည်း ရွတ်ဖတ်တော်မူကြကုန်ဘိသတည်း။

သမ္မဟန္တ်ဗ္ဘောပုဒ်သည် သံ-ရွေး ဥ ရွေးရှိသော ဟနဓာတ် တဗ္ဗပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသတည်း။ သံ-သည်သမ္မာအနက်ဒဟာတည်း။ ဥ-သည် ဝိဒယာဂ ဟူသော အဘာဝအနက်ဒဟာတည်း။ ဂမ ခန ဟန ရမာဒီနမန္တော်သုတ်ဖြင့် စီရင်၍ဟန္တ-ဗ္ဘောကဲ့သို့ ရွပ်ပြီးသတည်း။ ဟနဓာတ်သည် ဟိံသာ အနက်ဟောတည်း။ "သမ္မဟန္တဗ္ဘော၊ကောင်းစွာ။ တိ စီဝရေန၊ အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို ကင်းဝေခြင်းဟူသော မသိုစေခြင်းဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်နှုတ်အပ်၏။" ဟနဓာတ်ဖြင့် ပြီးကြောင်းကိုကား ဥဟစ္စမခန ဇာတိ ဝေတတက္ခာ ဇောယ အဘာဝေန အနေဇာ ဘိက္ခု။ ဤနှစ်ခိုးသံ ဥဟစ္စသမ္မဟနိဘ္ဘာ-ဟူသော သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ မဟာ သမယ သုတ်အဖွင့်(၂၇၄) စကားဖြင့် ဇာအပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ဥဟစ္စပုဒ်သည် ဥပုဗ္ဘဟနဓာတ် တွာပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသတည်း။ ဥ ကို ဥဒီဃပြု၍ သမ္မဟန္တဗ္ဘောရှိရမည်။ ထို့ကြောင့် ဇ ဒ္ဒိတ် သဒ္ဒနီတိကုန်ခါနီး (နီတိသုတ္တ-၂၆၅-နှာ)၌ မဇ္ဈ ဝိ ရိတော။သမ္မဟတော ဣစ္စာဒိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ သံ-ရွေး ဥ-ရွေးရှိသော ဟန-ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသည်ကို သမ္မဟနေယျ- ဟူသောပါဠိတော်စကားဖြင့် သိအပ်၏။

ခဏ္ဍသီမာပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို သမာနသံဝါသာ ဝိပ္ပဝါသာ နမန္တရေ ခဏ္ဍာ ပရိစ္ဆိန္နာ တာဟိ အသာကံရာ သီမာ ခဏ္ဍသီမာနာမ ဟူသော ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၊၁၇၇)စကားဖြင့်သိအပ်၏။

အဝိပ္ပဝါသ သီမ၊ အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကို။အာဝဋ်ဝါသ ဝစ်ခုနတ္ထာယ၊ မိမိတို့၏ကျောင်း တိုးပွားစေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝိဟာရောကာသဒါနတ္ထာယ၊ တပါးကုန်သောရဟန်းတို့အား ကျောင်းတိုက်ရာကို ခွဲခြမ်း ဝေငှပေးခြင်း အကျိုးငှာ။ တတ္ထ တသ္မိံ သမ္မုဟနနေ ဇေံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ဥပေါသထာဂါရ ဒီသု တို့၌။ (အာဒိဖြင့် ဘုတ္တသာလ အစရှိသည်တို့ကို ယူအပ်၏။နိရာ သက်ဌာနေသု၊ခဏ္ဍသိမ်ရှိသလော့ မရှိဘ လော့ဟု တွေးတောယုံမှားခြင်း ကင်းရာအရပ်တို့၌။ သမ္မုဟနိတုံ၊ အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကို နှုတ်ခြင်းငှာ။ ကိဉ္စာပိ သက္ခိ ဃန္တီ၊ရှင့်။ ပန တထာပိ၊လည်း။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ပဋိဗန္ဓိတုံ၊အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကိုဖွဲ့ခြင်းငှာ။နှ သက္ခိဃန္ဓေဝ၊တည်း။တသ္မာစ၊ လည်းကောင်း။ သစေ ဗဒ္ဓနယျုံ၊ အံ့။ဇဝံ သန္တေသု၊မသာ်။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ သီမာသမ္ဗေဒံ၊ကို။

၀။ ဥဟစ္စ မန္တေ ဇာနာတိ (ဆဋ္ဌ)၊

စလင်းဝိနည်း (၆) ၃၀—ပမာဏ။

ကတွာ၊ ၍။ ဝိဟာရံ၊ ဝိဟာရဖြစ်သော မဟာသိမ်ကို။ အဝိဟာရံ၊ ဝိဟာရ ဖြစ်သော မဟာသိမ်မဟုတ်သည်ကို။ သီမာသမ္ဗန္ဓဟုနှင့် ကမ္မဝါစာဃ၊ ဖြင့်။ ကရေယျုံ၊ ကုန်အံ့။ တသ္မာစ၊လည်းကောင်း။ နှ သမ္ဗန္ဓဟုတပ္ပာ၊ ကုန်။

ယေပနဒုပ။သက္ခိဿန္တိ စာကားကိုသိမ်ကို မသိခဲ့သော် မည်သည့်အရပ်၌တည် ၍နှုတ်အပ်သည်ဟု နှုတ်ထွာအရပ်ကို မသိသည်နှင့် အနှုတ်ခက်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မနှုတ်မူ၍ သမုတ်ပြန်ကလည်းသိမ်ဟောင်းရှိခဲ့မူ သီမာသမ္ဗေဒ ဖြစ်ဟုသည်ဖြစ်၍ ဒုဖွဲ့ခက်သောကြောင့် လည်းကောင်း မိန့်သတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ(၂၁၅၅)၌မူကား "နေဝ သမ္မု ဟနိ ကံ့ နဗန္ဓိတုံ သက္ခိဿန္တိတိ ဣဒံ နိဏ္ဍာသကံဌာနေ" အစရှိသောစကားကို မိန့်၏။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ၌ မိန့်တိုင်း အဋ္ဌကထာ၌ အဓိပ္ပါယ်ယူခဲ့သော် ဤသီမံ ပန အဇာနန္တာ ဒုစရိုသော ဧုး စကားနှင့်ဤနောက်စကားသည် အထူးမရှိသည် ဖြစ်လေရာ သတည်း။မထူးပြန် ကလည်း ပုနရုတ္တိဒေါသ ရောက်လေရာ သတည်း။ ဒုဋ္ဌကထာ ဆရာသည်ဤ စကားကိုတစ်ခုဟုသည်းသော အရပ်၌ တည်ရပ်၍ နှုတ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း သည်ကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။ညောင်စောင်းကုက် သတ်မှတ်၍စပ်အောင်နှုတ် ဓသင်္လည်း နှုတ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသည်ကို ရည်၍ မမိန့်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ စကားကိုပယ်ရှားသောအားဖြင့်ဆိုသော ကေစိဝါဒကို သာရ အား ဖြင့်ယူ၍ "တံယုတ္တံဝိယဒိသတိ"ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီ ဆရာ မဆိုသင့်ချေ။ ယသ္မာ နှ သက္ခိဿန္တိ။တသ္မာ။

အဘယ့်ကြောင့်သိမ်ကိုပွဲခြင်းငှာမတတ်ကောင်းလတ္တံ့နည်း။နိမိတ်ရှိ၍သိမ်ကို မှတ်မိမှ သင်္ဃိမ်ဖြစ်ရာသည်။ နိမိတ်မရှိ၍ သိမ်ကို မမှတ်မိသော် သိမ်မဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော့။ရှိသို့ သိမ်မဖြစ်ခဲ့သော်သိမ်ကိုပွဲခြင်းငှာ တတ်ကောင်းလတ္တံ့ဆို, သည် မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် အယံဟိ·အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ဤအကြောင်းကြောင့် သာလျှင် မတတ်ကောင်းသလော့။အကျိုး ဟူက အကြောင်း တစ်ပါးတည်း သာလျှင် ရှိကောင်းဆည်, မဟုတ်။ အကြောင်း အများလည်း ရှိကောင်းပါသည်, မဟုတ်လော့ မေးရန်ရှိသောကြောင့် နှ စ သက္ကာ အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။ ဥပထမ္ဘက ဟိတ် မဟုတ်။နာနာ ဟိတ်တည်း။

ဟိ ယသ္မာ အယံ သီမာနာမ ကမ္မဝါစာယဝါသာသနန္တရဓာနေနဝါ အသီမာ ဟောတိ။တသ္မာစ ဟိယသ္မာ သီမံ အဇာနန္တော ကမ္မဝါစာ ကာတုံ နသက္ကာ။တသ္မာစ တေနေဝ သမ္မုဟနိတုံ နဗန္ဓိတုံ သက္ခိဿန္တိ။

သီမံအရကား ခဏ္ဍသိမ် မဟာသိမ် နှစ်ပါးတည်း။ တသ္မာ အသက္ကါနေယျတ္တာ ဒွေ့ခဏ္ဍသိမာယော အဇာနန္တော်ပိ ဘိက္ခူဟိ နသမ္ဘုဟနိတဗ္ဗာ။ ဣတိ၊ ဤသည် လျှင် ဗဒ္ဓသိမ်အပြီးသတ်တည်း။

အဝိပ္ပဝါသသီမာနုဇာနနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂါမသိမာဒီကထာ

၁၄၇။ အဗဒ္ဓသီမေသုပိ၊ ဗဒ္ဓသိမ် မရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တတ္ထ တေသု ဂါမ နိဂမန ဂရေသု။

ဘောဇကဲတို့ဟူကုန်သည်ကား မြို့စားရွာစားဖြစ်ကုန်ဘော မင်းညီ မင်းသား မင်းသမီးအစရှိကုန်သောသူတို့ မဟုတ်ကုန်။ မြို့သူကြီး ရွာသူကြီးတို့သာတည်း။

ဗဟိ လဘန္တိ စကားသည် ယောဘူယျ စကဲ့သုံးမျှသာတည်း။ ထိုကြောင့် ဒီပကောဝါ ပဗ္ဗတောဝါ ဟောတိ၊ သော စေ ဒူရေ ဟောတိ၊ မစ္ဆဗန္ဓာနံ အဂမနပထေ အရညသီမာ သင်္ခ်မေဝ ဂစ္ဆတိ။ တေသံ ဂမန ပရိယန္တ္တသာ ဩရတောပန ဂါမ သီမာသင်္ခ်ံ ဂစ္ဆတိ ဟု (ဝိ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၃၃၆) မိန့်လတ္တံ့။ ထိုဒီပက ပဗ္ဗတတို့ဩဇာနှင့် အတုတ် မရှ၊ မြို့ ရွာ နယ်နိမိတ် အပိုင်းအခြားကဲ့သို့လည်း ၄၅-ခု ဖြင့်-ခု။ ရွှေစာတိုက် စာရင်းရှိသည်အတိုင်း မှတ်အပ်၏။ ယခုကာလ အင်္ဂလိပ်ဘုရင်မင်းလက်ထက်၌မူကား အင်္ဂလိပ်မင်းဘို့ မှတ်သားတိုင်း မြို့ ရွာ နယ်နိမိတ် အပိုင်းအခြားကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "ယမ္ပိ ကေသ္စိ ယေဝ ဂါမခေတ္တ ကေ်ပဒေသံ အယံ ဝိသုံဂါမော ဟောတူတိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္တာ ဆုဇာ ကဆစိ ဒေတိ၊ သောပိ ဝိသုံဂါမသီမာ ဟောတိယေဝ" ဟူ၍လာသော စကားနှင့်အညီ ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊ ၁၅၇)၌။ ဇာတ်ဟိ သာ စ ဆုဇိစ္စဲ့ဝ ဝသေန ပရိဝတ္တိတ္ထာ သမုပ္ပန္နာ အဘိနဝါ "ဣတဆုစ အပရ်ာတ္တာ ပကတိဂါမ သီမာ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤဝ်မတိဝိနောဒနီဋီကာလာ ဆုဒိစ္ဆာ ဝသေန ဟူသော စကားကိုသာရှု၍ ဆိုအပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာလာ စကားသာမညကို မရှုဘဲ အမိန့်ခံယူသူမရှိ မင်းတို့ မိမိအလိုအလျောက်ပေးလိုသို့ သီးသန့်ပေးမှ ဝိသုံဂါမ ဖြစ်သတည်း။ အမိန့်ခံသူရှိ၍ပေးမှ ဝိသုံဂါမ မဖြစ်ဟုဆိုကြ၏။

ထိုစကားမသင့် အမိန့်ခံသူရှိ၍ ပေးငြားလည်း ပေးလို၍သာပေးခြင်းဖြစ်ဆတည်။ အာယ်၍ တိုဆဆုတို့ဆိုတိုင်းအမှန်ဖြစ်ခဲ့မူ အဋ္ဌကထာ၌ဂရုပြုသင့်ဖြင့် မိန့်သင့်သောအဆုဖြစ်၍ "ယမ္ပိကေသ္စိ ယေဝ ဂါမခေတ္တေ ကေ်ပဒေသံဆုဇာ-ဟောဒ ပဋိဂ္ဂါဟကံဝိနာ ဝေဝလံ အတ္တနော ဣစ္ဆာမတ္တံဝသေန အယံ ပိ ဝိသုံ-

ဂါမေဝ ဟောတူတိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ရုဇာ ကဿစိ ဒေတိ။”ဟု ဝိသေသနနှင့်တကွ မိန့်လေရာသတည်း။ ဤသို့လည်း မမိန့်ပါခဲ့။ ထို့ကြောင့် ထိုဆရာတို့၏စကားကို အလေးပြု၍ မမှတ်သားအပ်။ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌“ရာဇိစ္ဆာဝဓေသန”ဟူသော စကားကို မိန့်သည်ကား အဇာတသတ်မင်း ဘုရားရှင် ဓာတ်တော်တို့ကို ဖြေးဖြေးသာသာကာလရှည်စွာ ပင့်ဆောင်ရာ ပြည်သူတို့က်စ္စ ယုတ်လျော့သည်နှင့် ထက်ရှိကြ၍ အလိုမရှိဘဲ လျင်လျင်မြန်မြန် ပင့်ဆောင်ရသကဲ့သို့ ပြည်သူတို့ ထက်ရှိကြခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့် အလိုမရှိဘဲ ပေးရသော် ဝိသုဂါမမဟုတ်ဟူသော အနက်ကိုပြသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ခပ်သိမ်းသော အရာတို့၌ အလိုမရှိဘဲနှင့်ပေးရမူ ဇာပေးမမြောက်။ ထို့ကြောင့် ပါနာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ ဒုတိယပါရာဇိက အနာပတ္တိဝါရအဖွင့်၌“ယောပိ အဒါတုကာမော စိတ္တေန ပန အဓိဝါသေတိ။ နာ ကိဉ္စိ ဝဒတိ။သော်ပိ ပုန ဝစ်ဘရုပေတဲ့ လဘတိဟု မိန့်အပ်၏။ယောပန ပရိဘမဇ္ဈေ လဇ္ဇာယ အဓိဝါသေတိ။။နာ ကိဉ္စိ ဝဒတီတိ အတ္ထော။ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၁၄၉)၌ ဖွင့်အပ်၏။အလုံးစုံ၍ပင် ပေးသော်လည်း အဋ္ဌကထာလာရှိတိုင်း။အယံ ဝိသုဂါမော ဟောတု-ဟု ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ မင်းသည်ပေးမူ ဝိသုဂါမသိမ် ဖြစ်သတည်း။ ယခုကာလ အင်္ဂလိပ်မင်း အရေးပိုင်တို့ သိမ်သမုတ်အမိန့်စာ စက္ကူလွှာ၌ကား“ဤသူသည် မည်မျှမြေကို ဝိသုဂါမ ခံစေ”ဟု အမ်ိန့်စကား ရေးသားပေးကမ်းပြီးလျှင် သိမ်သမုတ်ခြင်း ကိစ္စမှတပါး အခြားကိစ္စကိုပြုလုပ်သော် ထိုမြေကို ရုပ်သိမ်းမည်ဟု အဖျားကား ကွပ်ပါရှိရကား သိမ်သမုတ်ခြင်းကိစ္စကို ပြုလုပ်ပြီးဖြစ်မှ ထိုမြေကို မြေအမိန့် ခံယူသူပိုင်ဆိုင်သတည်း။သိမ်သမုတ်ခြင်းကိစ္စကို မပြုလုပ်မီ ထိုမြေကို မြေအမိန့် ခံယူသူ မပိုင်မဆိုင်သေးဖြစ်သည်နှင့် သိမ်သမုတ်ခြင်းကိစ္စကို မပြုလုံးမီ မည်မျှ မြေ ဟုပိုင်းခြားအပ်သော မြေအရပ်အဖို့သည် ဝိသုဂါမ မဟုတ်လေ။အထောက်သာဓကဥပက အာဂမဖြစ်သော ကျမ်းလာ စကားကား မမ သန္တိကေ ဥပဇ္ဈံ ဂဏှန္တသော ဒေမိ။ အညတ္ထ ဂဏှန္တဿ နဒေမိ။ ဝတ္တံ ကရောန္တဿော ဒေမိ။ အကရောန္တဿ နဒေမိ။ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တဿော ဒေမိ။ အပရိယာပုဏန္တဿ နဒေမိ။ အဝိဘာဝန္တဿော ဒေမိ ဝိဘာဝန္တဿ နဒေမိတိ ဇောမွနဒါတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ဒဒတောဒုက္ကဋံ။ အာဟရာပေတုံ ပန ဝဋ္ဋတိ။ စေတိတ္တာ ဒိန္နံ အာစိဏ္ဏဘဂ္ဂာ ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရာပေတဗ္ဗော။ (။ဝိနည်း အဋ္ဌကထာ နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ် စီဝရအာစိဏ္ဏနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (၂၊၃၀၂)။ အာဟရာပေတုံ ပန ဝဋ္ဋတီတိ ဇေဒိန္နံဘတိသဒိသတ္တာ အာဟရာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ စေတိတ္တာဒိန္နန္တိ ဝုတ္တနယေန အဒတ္တာ အနုပေက္ခန ဟုတ္တာ တဿော ဒိန္နံ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေတဗ္ဗောတိ သကသညာယ ဝိနာ ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃါပေတ္တာ အာပတ္တိယာ ကာရေတဗ္ဗော(တေရသကဏ်ဋီကာ၂၄၄၁။ ဤကား အဋ္ဌကထာဋီကာ) စကား

တ္ထီတည်း။ ဘတိသဒိသတ္တာ ဟူသောစေရသကဏ်ဋီကာ စကားနော်၎၊ ယာဝ ဥပဋ္ဌဂ္ဂဏာဒိကေ သဒ္ဒဝိဟာရိကာ နာ ကဆော်တို့။ တာဝ ဒိန္နပတ္တစီဝရဿဥပဋ္ဌာယသော သန္တိကတ္တာ ဟူသောဟိတ်ကို စကားကိုထည့်စုက်အပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ထိုဟိတ်ကိုစကားသည် စေရသကဏ် ဋီကာကြွင်းကျန်သတည်း။

အဂါမဒကစေတိ ဂါမ နိဂမ နဂရသီမာဟိ အပရိစ္ဆိန္နေ အဋ္ဌဝိပ္ပဒေသေ ဟူသော ရွေးနည်းစကားဖြင့် မူလ ပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် စတုတ္ထဝဂ် ငါးခုမြောက် ဖြစ်သော စူဠဿစ္စကသုတ်သာ မဟာဝုန်တောနှင့်တူသော ဟိမဝန္တာတောနှင့် တပေါင်းတည်းမစပ်သော၊ အခွေလားသော် မည်မျှရှိသနည်း။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် အပိုင်း အခြားရှိသောတောဃယ်ကို ပြသတည်း။ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ(မဋ္ဌ၊ ၂၊၁၆၉)၌ တတ္ထ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရာ သာလာယန္တိ မဟာဝန နာမဉ္စ သယံဇာတမဏ္ဍပိမံ သပရိစ္ဆေဒံ မဟန္တံဝနံ။ ကပိလဝတ္ထုဿာမန္တာပန မဟာဝနံ ဟိမဝန္တေန သဟ ကောဗဒ္ဓံ အပရိစ္ဆေဒံ ဟုတ္ဝာ မဟာသမုဒ္ဒံ အာဟစ္စ ဋ္ဌိတံ။ ဣဒံ ကာဒိသံ နု ဟောတိ သပရိစ္ဆေဒံ မဟန္တံ ဝနန္တိ မဟာဝနံ ဟု ဖွင့်ဟတည်း။

အထဝါ အဂါမကေစေတိ ဝိဇ္ဇဗ္ဗာဇ္ဇဝံသဒီသေ အရညေ ဟူသောစကားဖြင့် သုတ်မဟာဝါ ပါဠိတော် မဟာသမယသုတ်သာ မဟာဝုန်တောနှင့်တူသော ဟိမဝန္တာတောနှင့် တပေါင်းတည်းစပ်သောအပိုင်းအခြားမရှိသော တောကြီးကို ပြသတည်း။ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ(ဒီဃ၊ ၂၊၂၆၆)၌ မဟာဝနေတိ သယံဇာတေ အာရောပိတေ ဟိမဝန္တေန သဒ္ဓိံ ဧကာဗဒ္ဓေ မဟာတိဝနေ ဟု ဖွင့်သတည်း။ "အဋ္ဌဝိပ္ပဒေသေ ဘိက္ခုဝသတိ" ဟု ကောဝစ်နှင့်ရှိရမည်။ အထဿ ဟု ကောဝစ်နှင့် မိန်လင်္ကာဖြစ်သောကြောင့် ဘိက္ခူဝသန္တိ ဟု ပဟုဝုစ်နှင့် မရှိသင့်။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊၁၅၇) သာ စ သတ္တပဏ္ဏာသ္မိံ သိမံ ဝိနာဝ သယမေဝ သမာနသံဝါသာ ဗဒ္ဓသိမာ သဒိသာ၊ နဒီအာဒီသိမာသုဝိယ သဗ္ဗမေတ္ထ သံဃကမ္မကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ဗဒ္ဓသိမ်မှ အသီးအခြား ဂါမသိမ် ရှိသကဲ့သို့ သတ္တပဏ္ဏာသ္မိံမှ အသီးအခြား သက်သက် အရညသိမ် ရှိသည်၏ အဖြစ် ကိုလည် ကောင်း။ ဥဒကုက္ခေပသိမ်မှ အသီးအခြား သက်သက် နဒီသမုဒ္ဒဇာတဿရ သိမ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ မိန့်ကုန်ဘိ၏။ ထိုသို့ မိန့်သည်ကို ပါဠိတော်၌ အသမ္ဘကာယ ဘိက္ခဝေ သီမာယ အဋ္ဌပိတာယ ယံ ဂါမံဝါ နိဂမံဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ အစရှိသည်ဖြင့် ဗဒ္ဓသိမ်မှ အသီး-အခြားသက်သက် ဂါမသိမ်ကို ဟောတော်မူသကဲ့သို့ သတ္တပဏ္ဏာရ, ဥဒကုက္ခေပ သိမ်တို့မှ အသီးအခြားသက်သက် အရည, နဒီ, သမုဒ္ဒ, ဇာတဿရ သိမ်တို့ကို

ဟောတော်မမူသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဧဝံ နဒီ, သမုဒ္ဒ, ဇာတဿရာနံ ဗဒ္ဓသီမာဘာဝံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ပုန တတ္ထ အဗဒ္ဓသီမာပရိစ္ဆေဒံ ဒဿေန္တော နဒိယာ ဝါ ဘိက္ခေတိ အာဒိမာဟ ဟု မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၃၃၇)၌ ပင်လျှင် တေသံ ဂမန ပရိယန္တဿ သြရတော ပန ဂါမသီမာ သခ်္ဂံ ဂစ္ဆတိ။ တတ္တ ဂါမသီမံ အသောဓေတ္ဝာ ဂမ်ကာတုံ နဝဋ္ဌတိဟူ၍ ဂါမသီမ်၌ ကံပြုခဲ့သည်ရှိသော် ဂါမသီမ်အလုံးစုံကို သုတ်သင်၍ ကံပြုရမည်ဟု မိန့်သကဲ့သို့ အရည, နဒီ, သမုဒ္ဒ, ဇာတဿရတို့၌ ကံပြုခဲ့သည်ရှိသော် အရည, နဒီ, သမုဒ္ဒ, ဇာတဿရ အလုံးစုံကို သုတ်သင်၍ ကံပြုရမည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မမိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထေရသကဏ်-ဋီကာ (၃၊ ၂၇၅)၌ " အရည သီမာ သခ်ံမေဝ ဂစ္ဆတိတိ သတ္တဘ္ဘန္တရ သီမံ သန္ဓာယ ဝဒတိ"။ ဟု သတ္တဘ္ဘန္တရသီမ်မှ အသီးအခြား အရညသီမ် မရှိပုံကို မိန့်သောကြောင့်လည်းကောင်း အဋ္ဌကထာ၌ "သာပန အတ္တနော သဘာဝေ-နေဝ ဗဒ္ဓသီမာ သဒ်သာ" ဟူသော စကားကို ကံ ပြုခြင်းငှာသက်သက် ဆင်းရဲစည်းဝေးသည်ရှိသော် မိမိသဘောအားဖြင့် ရေတက္ကအတွင်း၌ ဥပကု-ကွေပ သိမ်ဖြစ်သည်ကို ရည်၍ မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဆရာမြတ်တို့ နှစ်သက်တော်မမူ ကြလေကုန်၊ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊ ၁၅၈)၌ ပင်လျှင် " သစေပိ ဟိ ဘိက္ခုသဟဿံ တိဋ္ဌတိ။ တာဿဋ္ဌိဟော ကာသဿ ဗာဟိရန္တေ ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခူနံ ဝဂ္ဂကမ္မ ပရိဟာရတ္ထံ သမာပေက္ခာယ ဥပဋ္ဌာယ တာယ သဟ သယမေဝ သဇ္ဇာတာ သတ္တဘ္ဘန္တရ သီမာ သမာနသံဝါသာတိ ဆဝိပွါယော" အစရှိသည်ဖြင့် သိမ်အပိုင်းအခြား ကိုင်ကွက်မှ သတ္တဘ္ဘန္တရ ဥဒကုက္ခေပသိမ် ဖြစ်ကြောင်းကို မိန့်၏။ ပါဠိအဋ္ဌ ကထာ၌ ဤကဲ့သို့ကြီးနှစ်ဆောင်တို့၌အရိပ်အမြွက်မထင်သောကြောင့်လည်းကောင်း သိမ်အပိုင်းအခြားကို မငဲ့ငြားယည်း ကံပြုခြင်းငှာသံဃာစည်းဝေးသော် မိမိ သဘောအားဖြင့် သတ္တဘ္ဘန္တရ, ဥဒကုက္ခေပသိမ် ဖြစ်သင့်သောကြောင့် လည်းကောင်းထို့သို့မိန့်သည်ကိုလည်းဆရာမြတ်တို့နှစ်သက်တော်မမူကြလေကုန်။

ယမ္မနေတ္ထ အဗ္ဘန္တရ မိနနုပမာဏဿ ဝါလုကာဒီဓိပန ကမ္မဿစ ဒဿနံ။ တံ သဇ္ဇာတသီမာနံ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနဿာ ပရိစ္ဆေဒနတ္ထံ ကတံ ဂါမူပစာရ ဃရူပစာရ ဇာနနတ္ထံ လေဋ္ဌု သုပ္ပါဒိဓိပနဝိဓာန ဒဿနံ ဝိယ။ တေနေဝ မာတိကာဋ္ဌက ထာယံ သီမံဝါ ဃမ္မန္တံ ဥဒကုက္ခေပံဝါ ပရိစ္ဆိန္နတိတိ ဝုတ္တံ–ဟု မိန့်အပ်သော စကားကိုမူကား ဆရာမြတ်တို့ နှစ်သက်တော်မမူကြကုန်၏။ ဤဝိမတိဝိနော ဒနီဋီကာ(၂၊၁၅၉) လာစကားသည် ယံ မတ္တိမဿ ပုရိသဿ သမန္တာ ဥဒ ကုက္ခေပါ တိ ပန ကေသာ နဒိယာ ●တုဝဂ္ဂါဒီနံ သံဃာနံ ဝိသုံ စတုဝဂ္ဂ ကရဏီယာဒိ ကမ္မကရဏာ ကာလေ သီမာပရိစ္ဆေဒ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

တိစီဝရေန် ဝိပ္ပဝါသာ ဝိပ္ပဝါသပရိစ္ဆေဒ ဒဿနတ္ထမ်ိ သတ္တာဘ်ာန်ရ သီမာယ ပရိစ္ဆေဒဒဿနံ ဝိယာတိ အာစရိယာ။ တသ္မာ ဥကၠဋ္ဌပ ပရိစ္ဆေဒါဘာဝေပိ အန္တောနဒိယံ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိတိ သိဒ္ဓံ ဟူသော ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၄၅၈) လာစကား‌နှင့် ညီညွတ်သတည်း။

နဒီ သီမ လက္ခဏ ပုတ္တာဒါနဒီသီမ်၏ လက္ခဏာသို့ ရောက်သော။ ယာကာစိ၊ သော။ နဒီ၊ သည်။ နိမိတ္တာနိ၊ တောင်နိမိတ်အစရှိကုန်သော နိမိတ်တို့ကို (အဋ္ဌကထာဌ်။ အသီမာဝ။ ဗဒ္ဓသီမ် မဟုတ်သည်သာ) ယသ္မာ ဗဒ္ဓသီမ သဒိသာ။ တသ္မာ သဗ္ဗဒေမတ္ထ သံဟာ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အဋ္ဌကထာ(၃၊၃၃၆) ဌ် တဿယတ္ထကေ ပဒေသ ဝဿာနံ စာတုမာသေ ဥဒကံ တိဋ္ဌတိ ဟုမ်ှန်အပ် လတ္တံ့သောစကား‌ကို ရှုမြင်၍ ဤဥဒကေန ပူရိတော တိဋ္ဌတိစကား‌ဌ် "စာတုမာသံ၊ မိုး‌လေး‌လပတ်လုံး။ တ်ဋ္ဌတိ၊ တည်၏။" ဟု အနက်ပေး ပုရိသသ၊၏။ ဥဒကုက္ခေပေနဌ် သာ ၏။ သမန္တတောဌ်ကား မစပ်ဂဠုံ။ သမန္တတော၏ သမ္မန်ကား သံဃာကံဆောင်မူ သံဃသ တည်း။ ဂိုဏ်း‌ကံဆောင်မူ ဂဏသ တည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်ကံဆောင်မူ ပုဂ္ဂလသတည်း။

ယထာ အာကွမုတ္တာ အစရှိသောစကား‌ဌ် အံစာကို ပက်လက်ပစ်သော် လက်တစ်ဖက်ဌ်ထား၍ ရွှေသို့ပစ်ခြင်း‌ကိုသာ ဥပမာဆောင်သတည်း။အား‌ကုန်သဲ၍ ပစ်ခြင်း‌ကို့ကား ဥပမာမဆောင်၊ဥပမေယျဌ် လက်တစ်ဖက်ကို ပက်လက်လှန်ချောင်း‌ခြင်း စွေစပ်အောင်ထား၍ ရေသဲဆည်ပြီး‌သွင် အား‌ကုန်ရွှေသို့ ပစ်ခြင်းတည်း။ ထို စကား‌ဆိုသင့်စ့။ အံစာကို အား‌ကုန်မပစ်လေ။

နာတိဒီဃာ ဟောတိ ကို‌ဆင့်၍ ပဘဝတော စသည်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ အဋ္ဌကထာဌ် "ယံ မဇ္ဈိမဿပုရိသဿ" အစရှိသည်ဖြင့် မိန့်သည်ကို‌ရှု၍ သံဃာန့ဉ်း အနိုး‌အပါး ကဲ့ ဆောင်သောအရာမဟုတ်သည်ကို သိတော်မူသောကြောင့် "ဥဒကုက္ခေပေနဌ် သာ ၏။ သမန္တတောဌ်ကား မစပ်ဂဠုံ။ သမန္တတော၏ သမ္မန်ကား သံဃာကံဆောင်မူ သံဃသ တည်း။ ဂိုဏ်း‌ကံဆောင်မူ ဂဏသ တည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်ကံဆောင်မူ ပုဂ္ဂလသတည်း။ ယထာ အာကွမုတ္တာ အစရှိသောစကား‌ဌ် အံစာကို ပက်လက်ပစ်သော် လက်တစ်ဖက်ဌ်ထား၍ ရွှေသို့ပစ်ခြင်း‌ကိုသာ ဥပမာဆောင်သတည်း။အား‌ကုန်သဲ၍ ပစ်ခြင်း‌ကို့ကား ဥပမာမဆောင်၊ဥပမေယျဌ် လက်တစ်ဖက်ကို ပက်လက်လှန်ချောင်း‌ခြင်း စွေစပ်အောင်ထား၍ ရေသဲဆည်ပြီး‌သွင် အား‌ကုန်ရွှေသို့ ပစ်ခြင်းတည်း။ ထို စကား‌ဆိုသင့်စ့။ အံစာကို အား‌ကုန်မပစ်လေ။

နာတိဒီဃာ ဟောတိ ကို‌ဆင့်၍ ပဘဝတော စသည်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ အဋ္ဌကထာဌ် "ယံ မဇ္ဈိမဿပုရိသဿ" အစရှိသည်ဖြင့် မိန့်သည်ကို‌ရှု၍ သံဃာန့ဉ်း အနိုး‌အပါး ကဲ့ ဆောင်သောအရာမဟုတ်သည်ကို သိတော်မူသောကြောင့် "ဥဒကုက္ခေပေနဌ် သာ ၏။ သမန္တတောဌ်ကား မစပ်ဂဠုံ။ သမန္တတော၏ သမ္မန်ကား သံဃာကံဆောင်မူ သံဃသ တည်း။ ဂိုဏ်း‌ကံဆောင်မူ ဂဏသ တည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်ကံဆောင်မူ ပုဂ္ဂလသတည်း။

တဿ ပဘဝတောပဌာယ သံဃကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဟု ဒုတိယ တိ-အက္ခရာ ကင်းလျက် စာအများရှိ၏။ ပဋိက္ခိတ္တံ-ဟု မိန့်တိုင်း ပဋိက္ခိပနာကာရသည် ဤမှာမှဆုံးသောကြောင့် ဒုတိယ တိ- အက္ခရာနှင့်တကွသာလျှင် ဝဋ္ဋတိတိ ဟုရှိရမည်။

နဂဋ္ဌတိတိ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။ ဟိ ယသ္မာ သိမာ။ တသ္မာစ, ယသ္မာ အာနုသာဝနံ့ ဟောတိ။ တသ္မာ စ နံ့ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ အဝဋ္ဋနတော နာဝံ ။ပ။ ကာတဗ္ဗံ။

အညိဿာ ဆစရှိသော စကားဌ် ရှေးအညိဿာအရ ဥဒကုက္ခေပသိမ်-တပါး၊ နောက်အညိဿာအရ ဥပကုက္ခေပသိမ် တခြားတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ (၂၊ ၁၆၃) ဆရာမူကား "ဥဒကုက္ခေပသိမ်မှတပါး သက်သက်နှံဒီသိမ်လည်းရှိ၏။" ဟု နှုလုံးသွင်းရင်း ရှိသည်အလျောက် အညိဿာ အနုသာ-ဝနာတိ ကေဝလာယ နဒီသိမာယဟု-မိန့်၏။

ရုက္ခဿ၊မြစ်တွင်း ဥဒကုက္ခေပသိမ်တွင်းဌ် ပေါက်သော သစ်ပင်၏။ဗဟိနံ့ဒီ-တီရေ၊ မြစ်မှအပဖြစ်သော မြစ်ကမ်းဌ်။ သိမံ၊ ဝိဟာရသိမ်ကို။ ဆဏ္ဍိတ္ဝာ၊ ၍။ တဿ ရုက္ခဿ၊ ၏။ ဗဟိ၊ မြစ်မှ အပဌ်။ ပတိဋ္ဌိတ ဘာဝေါဝါ၊ကိုလည်း။ နံ့ဝ-သောတပ္ပေါ၊ ၏။

မြစ်မှ အပဌ်တည်သည်၏အဖြစ်ကို မြစ်နှင့် ဝိဟာရသိမ်၊ မစပ်ရအောင် ဖြတ်သဖြင့် ဖျက်ဆီးရမည် ဟူလိုသတည်း။ ဆိန်ဒိတ္ဝာ ကား နဝသေတပ္ပေါ၏ အဘိန္နေ ဝိသေသနံ့တည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ဖြတ်ခြင်းသည်ပင် ဖျက်ဆီးခြင်း ဟုတည်း။

နံ့ဒီ နိမိတ္တေ ယဿာဓမ္မိကာနန္တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တ ပကာရေ၊ သော။

အတိ ဝုဋ္ဌိကာလေ စသည်ဌ် လခွဲ တစ်ကြိမ် ဆယ်ရက်တစ်ကြိမ် ၎င်း ရက် တစ်ကြိမ်ထက်လွန်၍ မိုးရွာဆုကာလသည် အတိဒုဋ္ဌိကာလ့တည်း။ ဤ အတိဝုဋ္ဌိကာလဌ် ကုန်းကျသော်လည်း မိုးလွန်ဆဉ်နှင့်ရေမပြတ်မစဲ။

အာဝရဏံ၊ သစ်သားဆည်ကို။ ဝိနိဗ္ဗဇ္ဈိတ္ဝာ ဝါ၊ သစ်သားအကြား အကြား ကို ဖောက်ထွင်း၍လည်း။အာဝရဏေန ဝါ၊ သစ်သားဆည်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကောဋ္ဌကမန္ဓနေနဝါ၊ ကျောက်တန်း ပဲ့သဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ဓနျောက်ဆည်ဖြင့်လည်းကောင်း။

ကုဋ္ဌီတပ္ပေါ ဆိန္ဒိတဒပ္ပါတိ ကောဋ္ဌကောဟ္ဟု ဝစနတ္ထပ္ပြ၍ကျောက်ကို ကောဋ္ဌက”ဟု ယူအပ်၏။ သြမသဝါဒ သိက္ခာပုဒ်၌ကျောက်ဆစ်သမားသည် ကောဋ္ဌက မည်၏။ အထူဒွာန အလျောက်မှတ်အပ်၏။

ဖောက်၍သွားထု ဆည်နှားရေသည် ရေမစီး ရေအိုင်၍ မအပ်သောကြောင့် သပ္ပတ္ထ ပဝတ္တနဒ္ဒါနေ အစရှိသော စကားကို မိန့်ဘာတည်း။ (ပဝတ္တနဒ္ဒါနေစ ပဒ္ဒဝယစ–ဟု စသဒ္ဒါကိုယှဉ်) “ဒေဝေ၊ သည်။ အဝဿန္တေဝါ၊ မိုးခါင်းသည် ဖြစ်၍ မိုးကာလ၌ မိုးမရွာသော် လည်းကောင်း” ဤသို့အနက်ပေး။ ဒုဗ္ဘဋ္ဌိ ကာလေဝါ–ဟု မိန့်လတ္တံ့ သည်ကို ရှု။

ဒုဗ္ဘဋ္ဌိတိစ အဝဿနံဝါ အတိဝဿနံဝါ ဟူ၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဋီကာ(၂၊၂၂၀) သစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ-လာ ဒုဗ္ဘဋ္ဌိနှစ်ပါးတို့ဝဲ အဝဿနကို သာဒုဗ္ဘဋ္ဌိဟု ဤအထူ၌ မှတ်အပ်၏။

ဟေမန္တိကမေ့သုံဝါ၊ မိုးကောင်းသောနှစ်၌ ဆောင်းကာလ, မန္ဒကာလတို့၌ လည်းကောင်း။ သုက္ခနဒီယာပိ၊ ၌လည်း။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။

အဋ္ဌကထာ၌ ဒေဝေ အဝဿန္တေ-ဟု သာမညအားဖြင့်ဆာ မိန့်သောကြောင့် မိုးမျှသည်ဖြစ်၍ ရေစီးလတ္တံ့ဖြစ်ခဲ့သော် နှစ်နှစ် သုံးနှစ်စသော နှစ်၌ ဥတုသုံးပါး၌ ရေခြောက်သော်လည်း အပ်၏ဟု ယူရန်ရှိသတည်း။

ဝိဟာရသီမံ၊ ဝိဟာရဗဒ္ဓမဟာသီမ်ကို။ ဝစ္စုနဥဒကံဝါ၊ တိုးပွားသောရေသည်လည်းကောင်း။ ဝါ။ ဒီရောသည်လည်းကောင်း။ ။ထောသု၊ လေ့ကြမ်းတို့၌၊ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကံပြုရာသောအဆုံးအဖြတ်ကို။ နဒီယံ၊ ၌။ သစေ နသက္ကောန္တိတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သောဟိအစရှိသည်၌ တံငါသည်တို့ ထိုနေသွား၍ ထိုးနှက်ပြန်နိုင်ရာ ဖြစ်သော ခရီး၏အတွင်း၌ တည်သောကြောင့် ဂါမသိမ် အရေအတွက်သို့ သာရောက်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ဤသို့သော ခရီးမှအပ ဖြစ်မူကား အရညသိမ်မည်သတည်း။ ဤ သောဟိ–အစရှိသော စကားသည် ဟိတ်ကူတည်း။ ထို့ကြောင့် ယသ္မာ တံ ကဒါစိ ဥမိယော အာဂန္တွာ သြတ္ထရန္တိ။ တသ္မာစ, ဟိယသ္မာ ဂစ္ဆတိ ထသ္မာ စ တတ္ထ ကမ္မံ ကာတုံ နသက္ကတိ။ သမုဒ္ဒေ ဒီပကောဝါ-ဟု သမုဒ္ဒေပုဒ်ကို အလိုက်ခံ၍ အနက်ပေး။

တတ္ထ၊ ထိုတံငါသည်တို့သူ့းရာ ခရိုးအတွင်း ကျကုန်သော ကျန်းငယ် အစရှိသည်တို့၌။ တတ္ထဌိတေဟိပိ။ ဗန္ဓအင်္ဂကေဌိတေဟိကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နဒိယံ သစေ နသက္ကောန္တိတိ အာဒိနာ ဝုတ္တ သဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆယော။

၁၄၈။ သစေဟိ ပေါရာဏာသု-စသော စကား သည် ဝိတ္ထာရ စကားတည်း။ ကိတ္တေတ္တာ ဗဒ္ဓါ သစေဟောတိ။ သစေ ၄ နှစ်တို့။ ဇေဝံ သန္တေသု။

သစေ ပထမတရံ ကဏ္ဍသ-အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကား၌ အနိုးအပါး ယှဉ်စပ်ခါ ကျောင်းတိုက်နှစ်ခုရှိသည်တွင် ရှေးဦးစွာ တည်ထောင်အပ်သော ကျောင်းတိုက်၌ သိမ်မသမုတ်မီ နောက်မှ တည်ထောင်အပ်သော ကျောင်းတိုက်၌ ရှေးဦးစွာ သိမ်သမုတ်ခဲ့သည်ရှိသော် ရှေးဦးစွာ တည်ထောင်အပ်သော ကျောင်းတိုက်၌ နောင်သောအခါ သိမ်သမုတ်ရာနေရာကို ချန်လှပ်ထားရမည် ဟုလိုသတည်း။

ကိဋ္ဌာပံ ဟောတိ။ ပန တထာပိ သော ကေရဟော ဝဟ္ဟန္တော ယ သ္မ သိမာသင်္ကံရံ ကရောတိ။ တသ္မာ နကာတဗ္ဗော။

သိမာသင်္ကံရံ ကရောတိအဖွင့် တရားသင်္ကန်ဦးကာ စိမတိဝိနောဒနီဋီကာ နှစ်ဆောင်ဝါဒကဲ့ပြားရှိသည်ဟုဆို ခဏ္ဍ-ကပေါက်သော ပညောင်ပင်၏ သစ်ခက် မြစ်ပျဉ်း မဟာဂိမ်ဋ္ဌ ဓာတ်သောအရာကို ရှု၍ တရားသင်္ကန်ဦးကာဖွင့် တိုင်းသာ သင့်သတည်း။

အန္တော နဒိယံ ဗဒ္ဓအင်္ဂကေပိ အန္တော နဒိယံ ဇာတမဂ္ဂေပိဌိတေဟိ ကာတုံ ပဋ္ဌတိ။ သစေ ပန ရုက္ခာသ သာခါဝါ တတော နိက္ခန္တပါရောဟော ဝါ ဗဟိ နဒီတိရေ ဝိဟာရသီမာယ ဝါ ဂါမသီမာယ ဝါ ပတိဋ္ဌိတော၊ သိမံ ဝါ သောဓေတ္ဝာ သာခံ ဝါ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ဗဟိ နဒီတိရေ ဇာတရုက္ခာသာ အန္တော နဒိယံ ပဝိဋ္ဌ သာခါယ ဝါ ပါရောဟေ ဝါ နာဝံဗန္ဓိတ္ဝာ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ။ ကရောန္တေဟိ သိမာဝါ သောဓေတဗ္ဗာ။ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဝါဿ ဗဟိ ပတိဋ္ဌိတ ဘာဝေါ နာသေတဗ္ဗော။ နဒိတိရေ ပန ခါဏုကံ ကောဋ္ဋေတ္ဝာ တဿ ဗုဒ္ဓိနာဝါယ နဝဋ္ဋတိယေဝ။ နဒိယံ သေတုံ ကရောန္တိ သစေ အန္တောနဒိယံ ယေဝ ဝါ သေတုံ ဝါ သေဟုပါဒါ ဝါ သေတုမိဋ္ဌိတေဟိကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သေတု ဝါ သေတုပါဒါဝါ ဗဟိတိရေ ပတိဋ္ဌိတာ ကမ္မံကာတုံ နဋ္ဌတိ။ သိမံ သောဓေတ္ဝာ ကာတဗ္ဗံ အထ သေတုပါဒါ အန္တော သေတု ပန ဥတ္တိဏ္ဏမိဋ္ဌိ တိရောနံ ဥပရိ အာကာသေ ဌိတော ဝဋ္ဋတိ။ (အဋ္ဌကထာ-ဂိ၊ ၆၊ ၃၁၇)

အယံပနေတ္ထ ဝိဘောသော-နဒီယံ ကထေန္တောနံ ဥဒကုက္ခေပတော ဗဟိရကွာ ဒိ သမ္မန္နော အပ္ပမာဏံ။ ဂါဇမ ကထေန္တောနံ နဒီယံ သမ္မန္နရကွာဿ ဥဒကုက္ခေပတော ဗဟိဋ္ဌတဘိက္ခု အပ္ပမာဏံ တတော ဩရံပမာဏံ။ဗဒ္ဓသီမာယ သမ္မန္ရ ရကွာဿ ဗဒ္ဓသီမာယ ဋ္ဌတဘိက္ခုပမာဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနေဝ ဝုတ္တံ သီမံ သောဓေတွာ ကမ္မံကာ တဗ္ဗန္တိ။ (ဝင်ရဗုဒ္ဓိဋီကာ၊၄၆၀)။ တတော ဩရံပမာဏံ ဟူသော ဝင်ရဗုဒ္ဓိဋီကာ-စကားသည်သစေပန သေတုဝါ သေတုပါဒါဝါ ဗဟိတိရေ ပတ်ဋ္ဌိတာ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဌတိဟူသောအဋ္ဌကထာနှင့် ညီညွတ်သတည်း။ ညီညွတ်ပုံကား-အဋ္ဌကထာ၌ သစေပန သေတုဝါ အစရှိသောစကားဖြင့် ဥဒကုက္ခေပသိမ်တွင်းကျသော တံဘားနှင့်တံတားခြေမြစ်မှ အပဖြစ်သော ကမ်းတည်းဟူသောဂါမ၌ တည်သည်နှင့် သိမသင်္ကေ-ဖြစ်သောကြောင့် ကံပြုခြင်းငှာ မသင့် ဟူသောအဓိပ္ပာယ်ကို ပြသတည်း။ ဤသို့ပြသည်ကို နှလုံးပိုက်၍ ဝင်ရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌။ " တတော ဩရံ ပမာဏံ ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ဝင်ရဗုဒ္ဓိဋီကာစကား၌ တတော၊ ထိုမြစ်၌ ကံဆောင်ကုန်သောရဟန်တို့၏ ရေတစ်ကျနှင့် ရွာ၌ကံဆောင်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏မြစ်ဥဒကုက္ခေပတွင်း၌ စပ်သောသစ်ပင်၏ရေတစ်ကျမှ။ဩရံ၊ ဆတွင်းသည်။ ပမာဏံ၊ ပမာဏတည်း" ဟု အနက်ပေးရသတည်း။ ပမာဏဖြစ်၍ သုတ်သင်ရမည်ဟူလိုသတည်း။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာဋီကာ အညီအညွတ်လာရှိသောကြောင့် ဥဒကုက္ခေပသိမ်တွင်း၌ ပေါက်ရောက်သောသစ်ပင်၏ သစ်ခက်မြစ်ပျဉ်းသည် မြစ်မှအပမြစ်ကမ်း၌ ဂါမသိမ်, ဝိဟာရသိမ်,၌ တည်ဿဝဲ လည်းကောင်း မြစ်မှအပဖြစ်သော ကမ်း၌ပေါက်ရောက်သော သစ်ပင်၏ သစ်ကိုမြစ်ပျဉ်းသည် ဥဒကုက္ခေပသိမ်တွင်း၌ တည်လာသော် လည်းကောင်း၊ ဂါမခေတ်နှင့် စပ်သောတံတားသည် ဥဒကုက္ခေပသိမ်တွင်း၌ တည်လာသော် လည်းကောင်း ဥဒကုက္ခေပသိမ်၌ ကံပြုခြင်းငှာ တည်နေကုန်သော ရဟန်းတို့နှင့် ထိခိုက်သည်ဖြစ်စေ, မထိခိုက်သည်ဖြစ်စေ ဂါမသိမ်, ဝိဟာရသိမ်၌ ရဟန်းရှိသည်ဖြစ်အံ့ ဥဒကုက္ခေပသိမ်၌ ကံပြုခြင်းငှာမအပ်။ ကံပြုလိုခဲ့သည်ရှိသော် ဂါမသိမ်, ဝိဟာရသိမ်၌ တည်နေကုန်သော ရဟန်းတို့ကို သုတ်သင်၍ သော်လည်းကောင်း ဂါမသိမ်, ဝိဟာရသိမ်နှင့် မစပ်ရလေအောင် သစ်ခက်မြစ်ပျဉ်းတို့ကိုဖြတ်၍သော်လည်းကောင်း ဂါမခေတ်နှင့်စပ်သော တံတားခြေတို့ကို ဖြုတ်၍သော်လည်းကောင်း ကံပြုရမည်။

သံခိုရ်ကျန်း၌ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းကြီးမားစွာ ဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သောသိမ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကား ဤသို့တည်း။ သံခိုရ်ကျန်း ကလျာဏီမြစ်၌ ဤမှာဖက် ကမ်းထိုမှာဖက်ကမ်း ထုတ်ခြင်းပေါက် လူ, ဆင်, မြင်း, ကျွဲ, နွားအခါခပ်သိမ်း

ကူးသန်းသွားလာရာ တံဘားကြီးရှိသတတ်။ ကလျာဏီမြစ်၌ထိုတံဘားကြီးမှ ရေတက္ကအတွင်း၌ တံဘားကြီးနှင့် မစပ်သော ဥပုသ်အိမ်ရှိသတတ်။ ကပြုလို သောအခါ အခိုက်အတန့်ဖြစ်သော တံတားငယ် အစ္စန်း တစ်ဖက်ကို တံတားကြီး၌ထားပြီးလျှင် တံတားငယ်အစ္စန်းတဖက်ကို ဥပုသ်အိမ်၌ ထား၍ကူးသွားကြပြီးလျှင် ဥပုသ်အိမ်ဆိုရောက်သောကာလ၌ တံတားကြီးနှင့် ဥပုသ်အိမ်မစပ်ရအောင် တံတားငယ်ကို ရုပ်သိမ်း၍ ဥပုသ်အိမ်၌တင်ထားပြီးလျှင် ကံပြုကြကုန်ဘိသတတ်။ ဤသို့ကံပြုကြသည်ကို ဂါမနှင့်စပ်သော တံတားကြီးမှရေတက္ကအတွင်း၌ ဥပုသ်အိမ်တည်လေသည်နှင့် အချို့သောမထေရ်တို့က မအပ်ဟုဆို ကြကုန်၏။ ဤသို့ရေတက္ကအတွင်း၌ ဥပုသ်အိမ်တည်လေသော်လည်း ဥဒကုက္ခေပသိမ်နှင့် ဂါမသိမ်သည် အသီးအခြားဖြစ်သည်နှင့် အချို့သောမထေရ်တို့က အပ်၏ဟုဆိုကြကုန်၏။ ဤသို့ကာလမြင့်ရှည် ဝိဝါဒါဓိကရဏ်း ကြီးမားစွာဖြစ်၍ ငါတို့ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း မြန်မာနိုင်ငံ အမရပူရ ရာဇဋ္ဌာနီ မင်းနေပြည်သို့လာ၍ "ဥယျဓမ္မာဘိမုနိဝရဉာဏကိတ္တိ သိရိနဝ ဓမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု"ဟု ရအပ်သော ဘံဆိပ် နာမံတော်ရှိသော ငါတို့စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား (ဆရာ)ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤသို့ကံပြုခြင်းသည် မအပ်ဟု ဩဝါဒပေးတော်မူဘိသတည်း။ ဤသို့ ဩဝါဒပေးတော်မူပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ ဒေဝရေးမရ ဒေသာက်ကျေ အရှိုးရသော တပက္ခဖြစ်ကုန်သော သိဒ္ဓိရ်ကျွန်းသားရဟန်းတို့က တဖက်လှည့် ခင်မကန်ဆရာတော်ထံ လာကုန်၍ အဆုံးအဖြတ်ခံကြကုန်ရာ ခင်မကန်ဆရာတော်က ဤသို့ကံပြုခြင်းသည် အပ်သည်သာတည်းဟု ဩဝါဒပေးတော်မူဘိသတည်း။ ဤသို့ခင်ကန်ဆရာတော်က ဩဝါဒပေးသည်နှင့် သိဒ္ဓိရ်ကျွန်းဝိဝါဒါဓိကရဏ်း သာလွန်၍ မြဲမြံလေသတည်း။ငါတို့မြန်မာနိုင်ငံမှာမူကား သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ကျမ်းကန်သဘောသက်သည်နှင့် လည်းကောင်း၊ ဂရုဖြစ်သည်နှင့်လည်းကောင်း နှစ်သက်သော မထေရ်များသတည်း။ခင်မကန်ဆရာတော်ဘုရား၏အဆုံးအဖြတ်ကိုမူကား အချို့သော မထေရ်သာ နှစ်သက်သတည်း။ ဝိနည်းအာရာမှာ ဂရုလဟု နှစ်ပါးရှိမူ-ဂရု၌သာလျှင် တည်မြဲတည်း။ ဤနှစ်ဝါဒတို့တွင် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝါဒသည် အကယ်၍ မသင့်သည်ပင် ဖြစ်စေကာမူ သာသနာတော် ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းမဟုတ်ပေ။ခင်မကန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဝါဒသည်ကား အကယ်၍ မသင့်ခဲ့မူ သာသနာတော် ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ဖြစ်ချေသတည်း။ သာသနာပိုင် ဆရာတော် ခင်မကန်ဆရာတော် နှစ်ပါး ကွယ်လွန်တော်မူသည်နောက် ကာလ၌ ဧရာကျင်းဆရာတော်ဆံ သိဒ္ဓိရ်ရဟန်းတို့

အဆုံးအဖြတ်ခံလာ ပြန်သောအခါ ရွှေကျင် ဆရာတော်က သာသနာပိုင် ဆရာတော်နှင့် ထပ်တူပင် ဆုံးဖြတ် ဩဝါဒပေးပြန်သတည်း။ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သိမ်အဆုံးအဖြတ် ခင်မကန်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ သိမ်အဆုံးအဖြတ် ဤအဆုံးအဖြတ် နှစ်စောင်ကို ရေးကူးပြီး ငါတို့မှာ လက်ကိုင်ရှိသတည်း။

ဂါမာသိမာဒီကထာ နိဋ္ဌိတာ

ဥပေါသထ ဘေဒါဒိကထာ

၁၄၉။ ဝိဘာဂေ၊ ဝိဟာရဗဒ္ဓသိမ်၌။ သစေ ကရောန္တိဝ၊ သစေ ဥဒ္ဒိသန္တိဝါ။ ဝေံသန္တေသု ကေသို့ ဝိဟာရေ၊ ၌။ စတ္တာရောဝေ၊တို့သည်။ သမာနာပိ။ ဖြစ်ကုန်လျက်သည်း။(ပိကား ဂရဟတ္တာ ဝါစကာဉည်း) လေးပါးဖြစ်ကုန်လျက်လည်း ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပုသ်ကို ပြုကုန်သေး၏။ သုံးယောက် နှစ်ယောက် တစ်ယောက် ဖြစ်ကုန်၍ ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို ပြုမူ ဆိုဖွယ်မရှိဟု ကဲ့ရဲ့သတည်း။ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ သစေကရောန္တိဝါ သစေဥဒ္ဒိသန္တိဝါ ဝေံသန္တေသု။ တယောဝါဒွဲ့ ဝါကို ကြိယာနှင့်ခွဲ၍ယှဉ်။ ဒွေဝါဒွဲ့ ဝါကို တယောဝါ-ဟု ဒွဲ့ တယောဒွဲ့လည်းယှဉ်။ ကေသို့ ဝိဟာရေ စတူသု ဇနေသု။ ကေသို့ ဝိဟာရေ တီသု ဇနေသု။ သစေဥဒ္ဒိသန္တိဝါ သစေကရောန္တိ ဝါ။ ဝေံသန္တေသု။

စတူသု စသောဝါကျ၌ ပါရိသုဒ္ဓိကို ပေးလျှင် မိမိဥပုသ်ပြုခြင်း သံဃာတို့ ဥပုသ်ပြုခြင်း ပြီးသောကြောင့် ပါရိသုဒ္ဓိံ ဟူသောစကားမျှကိုသာမိန့်သတည်း၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဟူသော စကားကိုမမိန့်။ ဆန္ဒကို ပေးရသည်ကား ဥပုသ်ကံမှ တစ်ပါးဖြစ်သော ကံအကျိုးငှာသာ ပေးရသတည်း။ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိပေးရပုံကို အထက်၌မိန့်လတ္တံ့။ တီသုဝါဇနေသုစသည်၌ နှစ်ပါးကုန်သော ရဟန်တို့ ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကိုပြုသောကြောင့် ဓမ္မဖြစ်သတည်း။ပေးအပ်သောပါရိသုဒ္ဓိသည် သံဃာသို့သာရောက်သတည်း။ ဂိုဏ်းသို့မရောက်။ ထို့ကြောင့်ဝဂ္ဂဖြစ်သတည်း။ ဝဂ္ဂဟူသည်လည်း ဝဂ္ဂအစစ်မဟုတ် ဝဂ္ဂအတုတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်ပြုခြင်း မြောက်၏။ ပဝါရကာခန္ဓက အဖွင့်တရကဏ်၌ကာလာစကားကို ထောက်သတည်း (သာရတ္ထ၊၃၊၂၇၈)။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ၌ ဝဂ္ဂအစစ်မဟုတ် ဝဂ္ဂအတုဖြစ်သောကြောင့် ထို"တီသုဝါ ဇနေသု"အစရှိသော စကားမရှိသတည်း။ ပဝါရကာခန္ဓကအဖွင့် ဘေရသကဏ်၌ကာစကားကား ဥတ္တိ ဌပေတွာ ကတ္တုဗ္ဗသံဃကမ္မဘာဝါ တံ့ နဟောတိ။ ဥပေါသထေပိ ဧသေဝ နယောဟူသော စကားတည်း။ "ဝဂ္ဂံ၊ဝဂ်စစ်သည်။ နဟောတိ၊မဖြစ်။"ဟု အနက်ပေး။ တရသကဏ်

ဦးကာဠ ပါဠိဒေးတော်ရှိတိုင်း ဖွင့်သောကြောင့် တေရသကဏ်ဦးကာလာစကားကို ထောက်၍ ဤအဋ္ဌကထာဠ် ဓမ္မမှန ဝဂ္ဂံနာမ ဟောတိဠ် ဝဂ္ဂအစစ်မဟုတ် ဝဂ္ဂအဟုဟု ငါဆိုသတည်း၊ ပဝါရဏာခန္ဓကအဖွင့်လာ "သစေ ပဋ္ဌသု ဇနေသု" အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကား၌လည်း ဤအတူပင်တည်း။

ကောဏ္ဍ၊တစ်ခုဟုတည်းသော ဝိဟာရသိမ်၌။ သစေ ဥဒ္ဒိသန္တိဝါ၊ သစေ ကရောန္တိပါ။ ဧဝံသန္တေသု

ဥပေါသထဘေဒါဒိကထာနိဋ္ဌိတာ။

ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကထာ

၁၇၀။ ရာဇန္တရာယောဓမင်းဟူသောအန္တရာယ်တည်း။စောရန္တရာယော အစရှိသည်တို့၌သည်း ဤအတူတည်း။ ဇီဝိတန္တရာယော၊ အသက်၏အန္တရာယ်တည်း။ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော၊ သာသနာတော်၏ အန္တရာယ်ဟူသည်း။ တွေဉ္စဒ္ဒ သေသု၊တို့တွင်။ (ဥဒ္ဒေသေသဠ်ဒ်စပ်) ဥဒ္ဒေသု၊ တို့တွင်။ (ယသ္မံဠ်စပ်)။

အစိုးတရစေသည်ကား အာဏာတော်။ အရိုအသေ တောင်းပန်သည်ကား ယာစိတ-ဤသို့အထူးမှတ်။

သံဃဿန သမ္မက ဓမ္မဇ္ဈသကာယတ္တာဝါ- ဟုအဋ္ဌကထာဠ် မိန့်သောကြောင့် ပါဠိတော်ဠ် ဓမ္မဇ္ဈသက်သမ္မုတိ မလာမရိုးလည်း ဓမ္မဇ္ဈသက သမ္မုတိ ပေးရမည်ကို သိအပ်၏။ တုံ၊သည်။ဓမ္မံ၊ ကို။ဘဏ၊ ဟောလော့။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့ လည်းကောင်း။ ဓမ္မဒါနံ၊ ကို။ ဒေဟိ၊ လော့။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ သာဓာဓုဇ္ဈေန၊ သြဃဃရဏ အစရှိကုန်သော သုံးပါးကုန်သော အစီအရင်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော အားဖြင့်။ ဝုဒ္ဓတ္တန၊ ဆိုအပ်စေအပ်သော ရဟန်းသည်။တိဟိပိ ဝိဓိဟိ၊ သြဃဃရဏ, ကထန,သရဘညဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သုံးပါးကုန်သော အစီအရင် တို့ဖြင့်လည်း။ ဓမ္မောကို။ ဘာသိတဗ္ဗော ၊၏။"

ဟောပုံကား-အဋ္ဌကထာကိုဟောလိုသဖြင့် ရှေးဦးစွာ ပါဠိကိုသာ ဟောပြီး လျှင် နားနေပြီးမှ အဋ္ဌကထာကိုသာ ဟောသတည်း။ တို့နောင် နားနေပြီးမှ တစ်ဖန်ပါဠိနှင့်အဋ္ဌကထာကို ဆက်စပ်ခါငဟောပြန်သတည်း။ကျွှ် သို့ဘစ်နှန်ပါဠိနှင့် အဋ္ဌကထာဆက်ဆံခါငဟောပြန်ခြင်းသည် ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကတို့ကို မှတ်နိုင်စေခြင်း အကျိုးရှိသတည်း။တိဟိပိဠ်ပိ ဖြင့် တစ်ပါးပါးသော အစိတ်အစိတ် ဖြစ်သော

ဝိဓိကိုပေါင်းသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤသို့ သာဓကရကအား‌ဖြင့် စေခဲ့သော် သုံးပါးကုန်ခဲသာ ဝိဓိတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောဝိဓိဖြင့်လည်း ပဟာအပ်၏ ဟူလို သတည်း။ ဤသို့ဩသာရကာ, ကထန့သရဘည သုံးပါးအထူးကို။ တွေ့စေ အတ္ထံ ဘဏ်တုကာမတာယ သုတ္တာဿ ဩသာရကာ ဩသာရကံနာမ။ တသ္မေ အတ္ထပကာသနံ ကထနံနာမ။ သုတ္တာဿ တဒတ္ထဿဝါ သရေန ဘဏနံ သရဘညံနာမ။ ဟူသောတေရသကဏ္ဌီကာ (၃၊၂၇၇)လာ စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ဤတေရသကဏ် ဋ္ဌီကာ ယာ စကားတွင်– တဒတ္ထာဿဝါဒ်ဒ် ဝါသည်, သမုစ္စည်း အနက်ရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် သုံးကြိမ်မြောက်ဒ် ပါဠိ အဋ္ဌကထာကို ဆက်စပ်ခါ ပေးသည်ကို သိအပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာဒ်မူကား "ကေဝလံ ပါဠိဿေဝ သရေန ဘဏနံ သရဘညံနာမ" ဟု မိန့်၏။ ဤစကားကို မိန့်သည်ကား မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ မဟာဓမ္မ သမာဒါန သုတ်အဖွင့် (၂၊၂၇၆)လာ။ သရဘညဝဒသန ဤဒံ သုတ္တံ ဩသာရေန္တဿ ဟူသောစကား။ ဤစကားအဖွင့် သရဘည ဝသေနာတိ အတ္ထံ အဝိဘဇိတ္တာ ပဒသော သရဘည ဝသေန။ ဩသာရေန္တဿာတိ ဥစ္စာရေန္တဿ–ဟူသော မူလပဏ္ဏာသ ဋီကာ (မဋီ၊၂၊၂၈၇)လာ စကား သဒ္ဒဘာဏကသဃ ဩသာရကသဃဟူသော ဋီကာ ဒွါရကာဿ(မူလဋီ၊၁၊၇၀)အဖွင့် စကားတို့ကို ထောက်ထား၍ မိန့်ပုံရသတည်း။ မူလဋီကာလာ စကားကို–မဓုသာ ရတ္တ ဖီပနီဒ်၌ "ဩသာရကသဃ ပါဠိယော ကထေန္တဿတိ အတ္ထော" ဟု ဖွင့်၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော သုတ်, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ မူလ ဋီကာတို့ဒ် ဩသာရကာကထန မလာမရှိ သရဘညသည့်သာ လာရှိသည့် နှင့်လျော်စွာသာလျင် ဖွင့်ရကား ထိုစကားကို ထောက်၍ ဤဒ် ဤသို့ မဖွင့်သင့်လေ။ ဤ အဋ္ဌကထာဒ်။ ပန၊ အထူးကို ဆိုဦးအုံ့။ ဩသာရေဟိဝေ၊ ပါဠိကို ရွတ်သာရွတ်လော့။ (ဝေကျေ)ကထေဟိဝေ၊ အနက်ကို ဟောသာ ဟောလော့။ သရဘည်း၊ ပါဠိ အဋ္ဌကထာကို အသံဒြင့် ရွတ်ခြင်းကို။ ဘဏာဟိဝေ၊ ဟောသာ ဟောလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သည်။ သရဘညမေဝ၊ ကိုသာ။ လဘတိ၊ ၏။

သရဘညမေဝဒ် ဝေဖြင့် ပါဠိအဋ္ဌကထာ နှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို အသံဖြင့် ရွတ်ခြင်းကို မြစ်ကန့်သတည်း။ အဋ္ဌကထာဒ် ဘဏာတိ ဝုတ္တော–ဟု စာအများရှိ၏။ဥပဇ္ဈာယောဟူသော ပထမာကတ္တားကြောင့် ဘဏာဟိတိဝဒတိ ရှိမှ သင့်သတည်း။တွေ့သံဃမဇ္ဈေ၊ဒ်။ ဘိက္ခုသံဃမဇ္ဈေဟူသော ပါဠိတော်လာ စကားကိုထောက်၍ ဤသို့စွဲသတည်း။

အဋ္ဌကထာဒ် အဇ္ဈေသနာစေတ္တာအစရှိသောစကားဖြင့် ဥပုသ်အိမ်သိမ်အပြင် သံဃာ့အစည်းအဝေးဒ် တရားဟောသည်ကို ပြသတည်း။ ဥပနိသိန္နကထာယပိ ဟစရှိသောစကားဖြင့်လည်း ဥပုသ်အိမ် သိမ်အပြင်မှတပါးသောအရပ်ဒ် သံဃာ့

အစည်းအဝေးဦး တရားဟောသည်ကိုပြသတည်း။ဆို့ကြောင့် မင်္ဂလာမပဏ္ဏာသဒ္ဒီကာ သေခသုတ်အဖွင့်(မဒ္ဒီ-၃၊၁၇)၌ဥပဂန္ဆာနိသိန္နဿ ယဿကဿစိ ဂဟဋ္ဌဿ, ပဗ္ဗဇိတဿဝါ တခ်ဏာနုရူပါ ဓမ္မကထာ ဥပနိသိန္နကထာဟု မိန့်အပ်၏။

ပုစ္ဆဉ္ဆိ၊တရားဟောမည်မဟုတ်ပါကုန်လော့ဟု မေးလျှောက်ကြကုန်၏။ အာ အာကွရာနှင့် အာပုစ္ဆဉ္ဆိ-မရှိသင့်။အာ အာကွရာမပါဘဲ ပုစ္ဆဉ္ဆိသာ သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ပုစ္ဆဉ္ဆိဟု မိန့်လတ္တံ့။ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ကျွန်မေ မနုဿာ၊ တို့သည်။မံ၊ကို့။ပဋိ၊ကို့။ပုစ္ဆဉ္ဆိ၊၏။ကျွတ်။ ကျွှဲသို့။ဝုတ္တော၊ လျှောက်ဆိုအပ်သော။ သံဃတ္ထေရော၊သည်။(ဘဏ္ဍာတိဋ္ဌစပ်)ပုဋ္ဌော၊မေးအပ်သည်ရှိသော် (ကထေဟိဋ္ဌ၊ စပ်)ကထေဟိ၊ဟောလိုက်ပါတော့လော့။ကျွတိဝါ၊ကျွှဲသို့ ည်း။သစေ ဘဏ္ဍာတိ၊ အံ့။အနာပုစ္ဆိတ္ဝာပိဟု-စာအများရှိ၏။အနာပုစ္ဆိတ္ဝာဝ-ဟု စာအချို့ရှိ၏။ အနုဇာနာတိကိုထောက်၍ ဝ-အက္ခရာနှင့်ရှိသည်သာ အသင့်။နောက်အနာပုစ္ဆာဝ ယထာသုခံဒ်၌လည်း နည်းတူတည်း။

သဗ္ဗာယန္တာသာ၊ သရဗ္ဗာယ်စဉ်။ အပရော၊ တပါး၊သော ပန်ကြားရင်း မဇ္ဈထရ်ထက်ကြီးသော မယေရ်သည်။ ။ အာရဒ္ဓံ၊ အား၊ထုတ်အပ်သော ကျမ်းဂန်ကို။

အညသ္မိံ ပန အာဂတေအစရှိသော စကားကို အပန်းဖြေအံ့ဟု ရပ်တန့်စဉ် လာသည်ကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။ ပါဠိတော်၌ ကံဆောင်ခြင်း၌ဟု စည်းဝေး သောအရာ၌။ နု ဘိက္ခဝေ သံဃမဇ္ဈေ အာသမ္မတေန ဝိနယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ ယော ပုဋ္ဌော်ယျ။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ နု ဘိက္ခဝေ သံဃမဇ္ဈေ အာသမ္မတေန ဝိနယော ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော။ ယော ဝိဿဇ္ဇေယျ။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ ဟု (ဝိ၃၊၁၅၂၂၃) ဟောတော် မူခြင်းကြောင့် ဤ ဥပေါသထကမ္မနှင့် ဥပုသ်ပြုသည်ကို ပြတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဤစကားကိုဟောတော်မူခြင်း သော်လည်း ဥပုသ်ကံကို ပြုခြင်း၌သာ မဟုတ်။ အမှတ်မရှိသော ကံကို ပြုခြင်း၌လည်း စည်းဝေး သံဃာ့ကလယ်၌ ဆည်းကပ်ခြင်း ကံပြုခြင်းမှတစ်ပါး၊သော် အမှတ်မရှိတစ်စုံတစ်ခုသောကိစ္စကြောင့်သံဃာ့အလယ် ၌ လည်းကောင်း သမ္မုတိကို မမှသော ရဟန်း၁ည် ဝိနည်းကို မေးခြင်း, ဖြေခြင်း၌လည်း မအပ်ဟု သိအပ်၏။ သုဘူတိန်, အာဘိဓမ္မာတို့ကို မူကား ဤသို့ မြန်တော်မမူသောကြောင့် သမ္မုတိကို မရသောရဟန်းသည်လည်း မေးခြင်း ဖြေခြင်း၌လည်း အပ်၏။ သင်္ဃိယနာ တင်တော်မူသော အခါ၌ သမုတ်၍ သုတ္တန်, အာဘိဓမ္မာတို့ကို မေးဖြေတော်မူသည်ကား အလျော်မျှသာ ဖြစ်သတည်း ဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးအမိန့်တော် ရှိသတည်း။

အတ္ထာနံ သမ္မန္နိတပ္ပံဒ္ဓ လိင်္ဂအနက်ဒ္ဓ ဒုတိယဝိဘတ် သက်သတည်း ဟု. ပြိတောမ္ဟလိုရကား အတ္ထာသမ္မန္နိတမ္ဟော ကို မိန့်သတည်း။

၁၅၃။ အဌကထာဒ္ဓ-ဥပဒ္ဒဝေါ နတ္ထိတိ ဝေံ ဥပပရိက္ခိတ္တာ၏ အခြားမဲ့ဒ္ဓ ပူရမ္မာကန္တိ၊ပေ။ ပထမတရမေဝ-စကားရှိရမည်။ ဤစကား၏ အခြားမဲ့ဒ္ဓ ပုဂ္ဂလံ တုလယိတ္ဝာ။ပေ။ အတ္ထောစကား ရှိရမည်။ စကား ဓရ္ဓနောက် ပြန်သတည်း။ ပါဠိတော်ဒ္ဓ ဩကာသံ ကာဆုပေတုံ ရှိ၏။ အဌကထာဒ္ဓ ဩကာသံ ကာဘုံရှိ၏။ "ကရောတု အာယသ္မာ ဩကာသံ"-ဟူသော အာကာရစကားကို ထောက်၍ ကာဆုပေတုံသာ အမှန်တည်းဟု သိအပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ထို အာကာရစကားဖြင့် စောဒနာခွင့်ကို ပြုပါလော့ဟု စေခိုင်းတောင်းပန်သည်ကဲ့ ပြသတည်း။ သည်သာမဟုတ်သေး။ဝတ္ထုနိဒါန်းစကားဒ္ဓ ဩကာသံကာဆုပေန္တိ ဟု-လာရှိသောကြောင့်လည်း ကာဆုပေတုံသာ အမှန်တည်းဟု သိအပ်၏။

ဘူတဓမ္မာ၊မိမိသန္တာန်ဒ္ဓ ထင်ရှားရှိသည်ဖြစ်၍ ဟုတ်မှန်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ အာပတ္တိံ၊ အာပတ်ကို။အဟံ၊သည်။ ဤမံ အာပတ္တိံ၊ ဤအာပတ်သို့။ အာပန္နော၊၏။ဤတိ၊သို့။ ဝဒတိ နု ခေါ၊ ဆိုလိမ့်မည်လော။ အာဘူတံ ဇဝ၊ မိမိသန္တာန်ဒ္ဓထင်ရှားမရှိသည်ဖြစ်၍ မဟုတ်မမှန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော အာပတ္တိံ၊ အာပတ်ကို။ အဟံ၊သည်။ ဤမံအာပတ္တိံ၊ ဤအာပတ်သို့။အနာပန္နော၊မရောက်။ ဤတိ၊သို့။ ဝဒတိနုခေါ၊ဆိုလိမ့်မည်လော။ ဤတိဝေါ၊ ဤသို့။ ဥပပရိက္ခိတ္တာ၊ ၌။ ဩကာသံ၊ စောဒနာခွင့်ကို။ ကာဆုပေတုံ၊ ပြုစေခြင်းငှာ။ အနုဇာနာမိ၊၏။

အမိပ္ပာယ်ကား-ဤသို့ ရန်ငြိုးပွဲခြင်းမရှိမူ၍ သဘောပြောင့်ဆိုပုံရမှ စောဒနာခွင့်ကို ပြုစေရမည်။ ဆဗ္ဗဂို ရဟန်းတို့ကဲ့သို့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ပုံရမူကား စောဒနာခွင့်ကိုမပြုစေသင့်-ဟူလိုသတည်း။ ပါဠိတော် (ဝိ ၃၊၁၅၂)ဒ္ဓ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝေရဉ္ဇေသု အန္တရာယေသု သံခိတ္တေန ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ။ ဖာသုတိ အန္တရာယေ ဝိတ္တာရေနာတိ ဟူသောစကားဖြင့် ဘိက္ခုပါတိမောက်ကို ဝိတ္တာရအားဖြင့်ရသော ရဟန်းပင်ရှိငြားဒသာလည်း အန္တရာယ်ဆယ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အန္တရာယ်ရှိခဲ့မူ သံခိအားဖြင့် ပါတိမောက်ပြခြင်းကို ခွင့်ပြုတော်မူသတည်း။တေဟိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုဟိဇေကေ ဘိက္ခု သာမန္တာ အာဝါသာ သင်္ဃံကံ ပါဟေတဗ္ဗော။ဂစ္ဆာဝုသော သံခိတ္တေန၀ါ ဝိတ္ထာရေန၀ါ ပါတိမောက္ခံ မရိယာပုဏိတ္ဝာ၊အာဂစ္ဆာဟိတိ ဟူသော (ဝိ၃၊၁၅၇) စကားဖြင့် ဘိက္ခုပါတိ-မောက်ကို သံခိတ္တအားဖြင့်သာလျှင် ရလေခဲ့မူ အန္တရာယ်ပင် မရှိသော်လည်း သံခိတ္တအားဖြင့် ပါတိမောက်ပြခြင်းကို ခွင့်ပြုတော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၄၆၃)ဒ္ဓ "ဂစ္ဆာဝုသော သံခိတ္တေန၀ါ ဝိတ္ထာရေန၀ါ ကိ ဝစနတော

အသတ်ပိ အန္တရာယေ သာမံ. ပမာဏန္တိ သံဒ္ဓံ ဟောတိ ဟု မိန့်အပ်၏။ "ထာမံ၊ ရဒြင်းဌာ စွမ်းင်သော ပုဂ္ဂိ၏ အဖြာဖြာတည်းဟူသော အဒ္ဓမ်းသည်။ ပမာဏံ၊ ပမာဏတည်း။" ဤသို့ ပါဠိတော်, ဝဏ်ရဟုဒ္ဓိဋီကာတို့၌ လာရှိသောကြောင့် ဝိတ္ထာရအားဖြင့် ပါတိမောက်ရခဲ့သော် အန္တရာယ်မရှိဘဲ အကြောင်းရှာ၍ သံခိတ္တအားဖြင့် ပါတိမောက်ကို မပြုအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။

အဋ္ဌကထာ(၃၃၉)၌ ဝေဿန္တရယသု အန္တရာယေသု သံခိဇ္ဇတ္တန ပါတိမောက္ခော ဥဒ္ဒိဿိတဗ္ဗော။ပတဒေဝါဠိဥဒ္ဒေသော ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗော, အာဒိမှ ဒ္ဒ တယော, စတ္တာ-ရော ဝါ-ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ပထမ, ဒုတိယ, တတိယ, စတုတ္ထ ဥဒ္ဒေသတို့တွင် ပထမ, ပထမ ဒုတိယ, ပထမ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထ အားဖြင့် လေးပါး ကုန်သော ဥဒ္ဒေသတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ဥဒ္ဒေသကို သံခိတ္တဟု, မှတ်အပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ အဇ္ဈေသန ဝိဓာနဥ္စေတ္ထ ဓမ္မဇ္ဈေသနေ ဝုတ္တ နယမေဝ- ဟူသောစကားဖြင့် သံဃပ္ပဇ္ဇရေနာပိ သဓေ ဂိဟာရေ ဗဟု ဓမ္မကထိကာ ဟောန္တိ။ ပါရဟဋ္ဌပါဠိ၌ ဟုတ္တမ္ဘဟူသော စကားကို ညွှန်းပြသောကြောင့် မဆေရိကြီးက အာယုည်အစဉ် အားဖြင့် စေခိုင်းသောအခါ သံခိတ္တအားဖြင့်ရသော ရဟန်း၏အလှည့်သို့ ရောက်လတ်သော် ဝိတ္ထာရအားဖြင့် ရသော ရဟန်းအများ ရှိလေငြားလည်း သံခိတ္တအားဖြင့် ပြခြင်းငှာ အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

သာမန္တာ အာဝါသာဒ်၌ ပဉ္စမိဝိဘတ်သည် ကံအနက်၌ ဖြစ်သတည်းဟူ၍ လည်းကောင်း အန္တောန သမီပေန ဒေသန သဟ ယောဝတ္တတိတိ သမန္တော ဟု- ဝစနတ္ထဟူရာသည်ဖြစ်၍ သာမန္တာပုဒ်သည် သမာသ်နာမ်တည်းဟူ၍ လည်းကောင်း ပြခြင်းငှာ သာမန္တာ အာဝါသာတိ အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

သဗ္ဗတော စ သမန္တတော။ ပရိတော စ သမန္တာပိ။ အဘိဓာန်အဗျယဝဂ်လာ နိပါတ်ပုဒ်သမန္တာဂကား သဒ္ဒ် အရဿနှင့်ရှိသတည်း။ကျိဒ္ဓ်မူကား သ-ဒ္ဒ် အာဒီလနှင့်ရှိသတည်း။ မသည်အာဂုမ်တည်း။ တစ်နည်းကား အဝိဒူရတ္ထေ သာမန္တာ။ ဟု-အဘိဓာန်ပါတာလဝဂ်၌လာသည်နှင့်အညီ သာမန္တသဒ္ဒါသည် သန္တိက အနက်ဟောတည်း၊

အဇ္ဇ တဒဟေန သဟ ယံ အာဂမနံ ဝတ္တတိတိ သဇ္ဇုကံ ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ထိုနေ့၌ပြန်လာခြင်းကိုရသကည်း ဟူ၍လည်းကောင်း ဒုတိယာဝိဘတ်သည်

တဒတ္ထသမ္ပဒါန်အနက်၌ ဖြစ်သတည်း ဟူ၍လည်းကောင်း ပြတော်မူလိုရကား သင္ဃကန္တိ–အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

အင်္ဂုပုဒ်ကို ဤအဆုံး၌ "ဣမိနာ ကာလေန တဒဟေန အင်္ဂု" ဟုဝစနတ္ထုပြု၊ ဣမိနာကာလေန၊ နှင့်။ တဒဟေန၊ ထိုနေ့နှင့်။ အင်္ဂု၊ ဤကာလနှင့်။ ဣမိနာကာလေနကို တဒဟေန–ဟု ဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။

ပက္ခဂဏနာဒိဥဂ္ဂဟဏာနုဇာနနကထာ

၁၅၆။ ကာလဝတော်၌ဝန္တ၊ပစ္စည်း အနက်မရှိဟုပြတော်မူလိုရကား ကာလဝတောတိ ကာလဿေဝ ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ကာလအရှည်သည် နံနက်ကာလတည်း တောပစ္စည်းသည် အာဓာရ အနက်၌ ဖြစ်သတည်း ဟုပြလို၍ ပဂေဂါတိ အတ္ထောဟူ၏သော စကားကို မိန့်သတည်း။

၁၅၉။ သဒ္ဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ကာလမေဝ၊ နံနက်စောစော၌သာလျှင်။ ဧကော၁၊တစ်ယောက်တည်းသာလျှင်။ ဟုတ္ဝာ၊ဖြစ်၍။ ဘာရနိတ္ထရ။ ကော၀ါ၊ သံဃာစေတ်၏ဂန်ကို ရွက်ဆောင်သော ရဟန်းကိုလည်းကောင်း။ ကော၀ါ ဘာရနိတ္ထရကကော၀ါ-ဟုစသောအမျှားရှိ၏၊ ဧကောဂ ကာလနိတ္ထရ။ ကော၀ါ-ဟုစသောအချို့ရှိ၏။ စနံဂက်ပါဋ္ဌသာအသင့်။ သရတာ ကာက ဓမ္မကထိက၊ ဒီဃဘဏ-အာဒိသဒ္ဒါ ဖြင့်–ဩသာရကရဟန်း, အတ္ထ ကထနက ရဟန်း, ဥပနိသိန္နကထနက ရဟန်း တို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ။ထိုရဟန်းတို့၏ စကားကို အောက်၌ဆိုခဲ့ပြီးသတည်း။

ပက္ခဂဏနာဒိဥဂ္ဂဟဏာနုဇာနနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒိသံဂမိကာဒိ၀တ္ထုကထာ

၁၆၃။ အာမ ဝသိဿာမိ၊ ပြော်ပါ့မည်။ ဣတော်၊ နေပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိဝစန ဒါပနေန၊ စကားတုံ့ကို ပေးစေသဖြင့်။ ဝ်။ စကားတုံ့ပေးအောင်။ ဥပလာပေတဗ္ဗော။ ပြောဆိုအပ်၏။

အာမ ဝသိဿာမိတိ ပဋိဝစနဒါပနေန ဥပလာပေတဗ္ဗော။ ။ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ ဝိဟာရဝိနိစ္ဆယကထာ(၂၂၇၂၃။)(၁၂၊ဇေ ချပ်။ကျော။) လပဂိယတ္တိယံဝါစာယံ။ လာပေ ကိ။ လာပေါ။ (စုဏ္ဏဒီဂိုဖြင့်း ခံတုမာလာ)။ဥပ ပုဗ္ဗ

လပခေတ် စုထုဒိတော ဇော ကယာသုတ်ဖြင့် သက်အပ်ခသော ကေပစ္စည်းဖြင့် ပြီးရကား "ဥပလာပေတဗ္ဗော။ ပြောဆိုစေအပ်၏။" ဟု အနက်မပေးလင့်။ ပါဠိတော်၌ "ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော၊ ဥပဋ္ဌာပေယျုံ" ဟု စာအများရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌- ဥဏ္ဏာဒိဟိ ဥဗ်ဋ္ဌာပေတဗ္ဗောဟု ဖွင့်ရကား "ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ ဥပဋ္ဌာပေယျုံ" ဟု ရှိမှသင့်သတည်း။ ဌ၌ ဣစ္ဆေတိဒ္ဒေါ။ ။ဌာ ဣစ္ဆေတာသာ ခာတုဿ တိဋ္ဌာဒေသော ဟောဘိဝ။။ ဂဝတ္ထိတ ဝိဘာသာဇတ္ထာယံ ဝါ သဒ္ဒေါ။ အပစ္စ-ယလောပေါ။ တိဋ္ဌတိ။ တိဋ္ဌန္တိ။ ဌာတိ ဌန္တိ။ လောပါဘာဝေ ကုစိခာတူတိ အာဒိနာ ခာတုတော ဟကာဇာဂမောစ။ ရဿတ္တံ။ သံပုဗ္ဗော။ သဏ္ဌာဟတိ။ သဏ္ဌာဟန္တိ။ ဤ-ကိတ်ရှုပသိဒ္ဓိကိုရှု၍ ဥပဋ္ဌပေယျုံပုဒ်ကို ရုပ်စိရင်အပ်၏။ ဥပ ရှေးရှိ၍ ဌာ ခေတ်သည့် လုပ်ကျေးခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်း။

တသ္မာ သဗ္ဗေဟိ ဝါ ရန ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ အာပတ္တိ ကိဋ္ဌာပိ ဟောတိ။ ပန တထာပိ ကိဋ္ဌာပ် နာ သဒ္ဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧဝံသတိပိ ကိဋ္ဌာပိ အာဂန္တွာဗ္ဗံ။ ပန တထာပိ။ သဒ္ဒိ စရာ ကိဋ္ဌာပိနတ္ထိ။ပနဟာဘာပိ။(ပနတထာပိ-ကို အနာပတ္တိ-၌ စပ်) အထာပိ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ သန္တေသုပိ အနာပတ္တိ။

ဥတုဝသေ ယေဝ။ဆောင်းဥတု, နွေဥတုဟု ဆိုအပ်သော နှစ်၌သာလျှင်။ ဥတုဝသော တိ ဥတု သံဝစ္ဆရေ, ဟေမန္တ ဂိမှသူတိ လိခိတံ။ (ဝင်ရဂုဒ္ဒိ ၄၆၃။) ဥတုဝသေ ယေဝါတိ ဟေမန္တဂိမှသုယေဝ [တရသကဏ်ဋ်ကာ(၃၊၂၇၈) ဝိမတိ ဂိနောဒနိ။ (၂၊ ၁၇၁)] ဝသော သဒ္ဒါသည် ဤအရာ၌ ကေဒသူပစာရအားဖြင့် နှစ်၏အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော ဆောင်းဥတု, နွေဥတုတို့ကို ဟောသတည်း။ ဧသော သဒ္ဒါ၏ နှစ်ကိုဟောသည်၏ အဖြစ်ကိုးသော် သံဝစ္ဆရာနိတ္ထိ။ ဟူသော အဘိဓာန် သဂ္ဂကဏ္ဍ(၁၀-ဂါထာ)ကား ဖြင့်သိအပ်၏။တစ်ပါးသောအရာတို့၌မိုးရွာခြင်းကို လည်းဟောဆေး၏။ ဝဿာဂသာနံ ဝုဋ္ဌောရိယံ။ (အဘိဓာန် သဂ္ဂကဏ္ဍ။ ၄၈) ဝဿံ ဟာယနဝုဋ္ဌသု (အဘိမာန်အနေကတ္ထဝဂ်ပါဒ၊ ၁၀၆၂။) ဟာယနဝုဋ္ဌသု၊ နှစ်, မိုးရွာခြင်းအနက်တို့၌။ ဝတ္တာတိ၊ ဖြစ်၏။

နိဿယံ အလဘမာနေနာတိ အတ္တနာ သဒ္ဒိ အဒွါနမဂ္ဂပ္ပဋိပ္ပန္နေသု နိဿယ ဒါယကော အသတိ နိဿယံ နလဘတိ နာမ။ ဧဝံ အလဘန္တေန အနိဿိတေန ဗဟူနိပိ ဒိဝသာနိ ဂန္တွာ၊သစေ ပုဗ္ဗေပိ နိဿယံ ဂဟေတွာ ဂုတ္ထပုဗ္ဗံ ကိဋ္ဌာဝါသံ ပဝိသတိ၊ ကေရတ္တံဝသန္တေနာပိ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝိဿမန္တောဝါ သတ္ထံ ပရိယေသန္တောဝါ ကတိပါဟံ ဝသတ္ဘ၊ အနာပတ္တိ။ အန္တောဝသော ပန နိဗန္ဓဝါသံ ဝသိတဗ္ဗံ၊ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော။ နောဝါယ ဂစ္ဆန္တဿ ပန ဝဿာဒန အာဂတေပိ နိဿယံ အလဘန္တဿ အနာပတ္တိ။

(မဟာခန္ဓက-အဖုင့်အဌကထာ ၊ဝိ၊ ၌၊ ၃၊ ၃၁၄။) တဗ္ဗ္ဗ နှ ဘိက္ခဝေ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ တသ္မိံ အာဝါသေ ဝဿံ ဝသိဘဗ္ဗန္တိ ပုရိမိကာယ ပါတိမောက္ခံ ဒ္ဝေသကေန ဝိနာ နှ ဝဏ္ဏံ ဥပဂန္တုမ္ပံ။ သစေ ဒသ ဝဿူပဂတာနံ ပဂ္ဂဟမတိဝါ စီဇ္ဇမတိဝါ ကာလံဝါ ကာရောတိ၊ အညသ္မိံ သတိယေဝ ပစ္ဆိမိကာယ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အသတိ အညတ္ထ ဂန္တုမ္ပံ။ အဂစ္ဆန္တာနံ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန ပစ္ဆိမိကာယ ပဂ္ဂဟမတိဝါ စီဇ္ဇမတိဝါ ကာလံဝါ ကရောတိ။မာသဒ္ဒယံ ဝသိတဗ္ဗံ။(ဥပေါသထက္ခန္ဓက အဖုင့် အဌကထာ)။ ယော ပဂ္ဂဟမေယျာတိ ဇတ္တု အနုပေက္ခ ဂမနေနဝါ အညတ္ထ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပနေနဝါ အာပတ္တိ ဝေဒိဟဗ္ဗာ။ ယောအတ်ဂ္ဂဟမေယျာတိ ဇတ္ထ ဝိဟာရေ ဂဏနာယ အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။သစေ ဟိ တံ ဒိဝသံဝိဟာရ သတသဟဿပစာရံ ဩဂ္ဂဏိဟ္ဝာအတိဂ္ဂမတိ။ သတံ အာပတ္တိယော။ သစေ ပန ဝိဟာရဗ္ဗပစာရံအာဂိဂ္ဂမိတ္ဝာအညဿ ဝိဟာရဿဥပစာရံ အနောဂ္ဂမိတ္ဝာဝ နိဒ္ဒာယတိ။ကောဝေ အာပတ္တိ။(ဃသုပနာယိကာဒ္ဗန္ဓက အဖုင့်အဌကထာ၊ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၄၉၉ ဤစကား သုံးရပ်ကို စပ်ဆုက် နှီးနှော၍ နိဿယာစရိယ ပါတိမောက္ခဒ္ဝေသက ရဟန်းနှစ်ပါးစုံ မရှိသော် လည်းကောင်း တစ်ပါးပါးမရှိသော် လည်းကောင်း ပုရိမဝါသို့ မကပ်အပ်။ပုရိမဝါသို့ ကပ်လေပြီးမှ ဒုဝဂ်ကဝါလဒ္ဓ ဆိုအပ်ပြီးသော ရဟန်းနှစ်ပါးစုံ အရပ်တစ်ပါး ဖဲသွားသော်လည်းကောင်း လူထွက်သော် လည်းကောင်း၊ သေသော်လည်းကောင်း၊တစ်ပါးပါးဖဲသွားသော်လည်းကောင်း ပစ္ဆိမဝါဒ္ဓ နေရခြင်းငှာ မရမအပ်။ ပစ္ဆိမပါဒုဝင်းသို့ ရောက်ပြီးမှ နေ့ကဲ့ကာလဒ္ဓ ဆိုအပ်ပြီးသော ရဟန်းနှစ်ပါးသော် လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးပါးသော် လည်းကောင်း၊ အရပ်တစ်ပါး ဖဲသွားသော် လည်းကောင်း၊ လူထွက်သော် လည်းကောင်း၊ သေသော် လည်းကောင်း၊ နှစ်လပတ်လုံး ထိုအရပ်၌ နေခြင်းငှာရ၏။ အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ဒီသံဂါမိကာဒိဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ ။

ပါရိသုဒ္ဓိဒါနကထာ

၁၆၃။ ယသ္မာ နဟ်ဟာတိ။တသ္မာစ ယသ္မာ နကာတဗ္ဗော"တသ္မာစ တံ ဒိဝသံ ဥပေါသထော နကာတဗ္ဗော။တဖော၀၊ထိုပါရိသုဒ္ဓိကို ဆောင်ရာ အရပ်မှ သာလျှင်။

သာမဏေရော ပဋိဇာနာတိ အစရိယော စကား၌။ ရဟန်းဟုမှတ်အင်၍ ပါရိသုဒ္ဓိကိုပေးရာ၌ သာမဏေကဟု ဝန်ခံသည် ဟူလိုသတည်း။ ကိုစကားအင်၍

ဘူဟဲယေဝါ အစရှိသော နှစ်ဝါကျတို့ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ အာရောစေတိဝါ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနတော ပစ္ဆာသာမဏေရ ဘူမိယံ တ်ဒ္ဒတိဝါ ဤနှစ်ဝါကျ တို့ဟုင် ပစ္ဆာဝါအစရှိသော ဒုတိယပါကျ၌ သာမဏေ၏အဖြစ်ကို မကြားသေဉ်လည်း သာမဏော အာဇ္ဇင်အပြင် အဝက်[illegible] တည်သည် ဟူလိုသတည်း။ ဤသို့ သာမဏောဘုံ၌ တည်ခြင်းသည်လည် သာမဏေဟု ဝန်ခံခြင်းမည်၏။

ဇေတ္ထ၊ ဤပါရိသုဒ္ဓိကို့ဆောင်ရာ၌။ တေရသကက်ဋ္ဌိကာဘွဲ့ ဗိဒ္ဒသလသင်္ခ လိကာ၊ ကြောင်နှောင်သံကွင်းကို။ ဗိလာလသာ၊ ကြောင်၏၊ ဂိဝါယ၊ လည်၌။ ဗဒ္ဓါဝ၊ ဖွဲ့အပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အန္တောဂေဟေဝ အိမ်၏အတွင်း၌သာလျှင်။ သမ္ပယောဇနတ္တာ၊ ဖွဲ့သောအားဖြင့် ယှဉ်စေအပ်၊ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ "သာ၊ ထိုကြောင်နှောင်သံကွင်းသည်။ ကတ္ထစိ ၊သို့။ နာစ္ဆတိ၊ မသွား" ဟုအနက် ပး။

ဥမ္မတ္တက ခိတ္တစိတ္တ ပေဒနမ္ပဒါနံ ပန ပကတ္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဥမ္မတ္တကဒိ ဘာဝေ ပဋိသ္သာတော် တောသံ သံဃပတ္တမတ္တေနေဝ ဆန္ဒာဒိ အာဂန္တုတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဟူသောဝိနယဋီကာဒိနာဒိနိ (၂၊၁၇၁) စကားကို ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကော စေ ဘိက္ခဝေ ဒိန္နာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝိဇ္ဇမတ်။ ပ။ ဥဘာကောဗျဉ္ဇနကော ပဋိဇာနာတိ အနာပတ္တိ၊ ဟောတိ ပါရိသုဒ္ဓိ-ဟူသော ပါဠိတော်စကား (ဝိ၊၃၊၁၆၂)ကို ရှုမြင်ဆင်ခြင်အပ်၏။ အကြောင်းကား အတူတူယှဉ်ဖက်အားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။

ဒုက္ကဋံ ကိဉ္စာပိ အာပဇ္ဇတိ။ ပန တထာပိ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဥဘိန္နမ်ပိ၊ နှစ်ဦးကုန်သော ပါရိသုဒ္ဓိကိုပေးသောရဟန်း ပါရိသုဒ္ဓိကို ဆောင်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း။

ပါရိသုဒ္ဓိ ဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဆန္ဒဒါနကထာ

၁၆၅။ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ ယေနကေနစိဘိအာဒိနာ ဝုတ္တာသဒိသောယေဝ။ ကဒေသာ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ။ ပန ကတာပိ။ သံယေန အကတံ ဟောတိ။

ကိ ကွ၊ သံဃ ဟ၊ ၏။ (ဥပေါသထေဝါပိ ဟမ္မမိဋ္ဌံစပ်) တစ်နည်းကား။ကိ ကွ သံဃဿ၊ ကည်။(ကတမေဝဋ္ဌံစပ်)။ကတဒမဝ ကိဉ္စာပိဟော[illegible]။ ပန တထာပိ

မဟာသိဝိတွင်းအာဇ်အပါ အရပ်တစ်ပါးဌ် ကစာရ နေသောရဟန်းသည် ကောစိအရ ရဟန်းတည်း။ ထို့ကြောင့် နဒီယာဝါ့ သီမာယဝါဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ သီမာယဝါအရ ခဏ္ဍသိမ်သာ တည်း။ ထိုသို့မဟာသိမ်တွင်းအဖင်အပါ အရပ်တစ်ပါးဌ်နေသော ရဟန်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် သာ အာဂစ္ဆတိဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

၁၆၇။ဝဇိရဗုဒ္ဓိ(၎၆၎)ဌ် "တသ္မာ သမ္မုတိဒါနကိစ္စံ နတ္ထိတိ တသ္မိံ သတိပိ ဝန္ဒနာတိတိ အတ္ထော" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ တေရဿကော်ဋ္ဌိကာ (၎၂၂၇)ဌ် "တသ္မာ သမ္မုတိ ဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ။ ဟတ္ထပါသံ အာနေတဗ္ဗော ဃဝါတိ ဂုဏ်ပဒေသု ဝုတ္တော" ဟု ဖွင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝိနယတိဂဏ္ဌနော ဒနီ (၂၁၇၂)ဌ် တသ္မာ သမ္မုတိဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ ဂုဏ်ဝိဇ္ဇိယံ ကေဒါ သရန္တော ဃဝ သမ္မုတိဒါနဿ ဝုဒ္ဓိတော ကေဒါ အာသရန္တဿ သမ္မုတိဒေဝတော တသ္မာ အနာဂေနံ ဝဂ္ဂကမ္မာယ နဟောတီတိ ဝုတ္တံ။ ကေစိပန သောပိ ဟတ္ထပါသေဝ အာနေတဗ္ဗောတိ ဝဒန္တိ။ တံ နဂဟေတဗ္ဗံ ဟုဖွင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာဌ် တသ္မာ သမ္မုဟိဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ-ဟူသော ပါဌ်ကို အကြောင်းမဲ့ဌ် ယခုကာလ ပေတို့ဌ် အနာဂစ္ဆန္တောပိ ကမ္မံ နုကောတိဟူသော ဝါကျရှိသည်ကား မသင့်။ အကယ်၍ ဌ်ကာအဋ္ဌကထာဌ် အဋ္ဌကထာဌ် ထို့ဝါကျသည်ရှိလေငြားအံ့။ ဤသို့ဝါဒကဲ့ပြားသောအားဖြင့် မဖွင့်ကြလေရာ။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဌ်၊ "တသ္မိံ၊ ထိုဥမ္မတ္တကရဟန်းသည်။ သတိပိ၊ သိမ်တွင်းဝယ် သံဃာမှ နှစ်ဘောင်တွာ ဟတ္ထပါသ်မှအာပဌ် ရှိလေငြားဟော်လည်း" ဟု အနက်ပေး။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိနှင့် ဝိမတိဝိနောဒနီလာ စကားသည် ထပ်တူကျသော်လည်း တေရဿကော်ဋ္ဌိကာ စကားသည်သာလျှင် ဂရုဖြစ်ပေတည်း။ ဂိနည်းအရာဌ် ဂရုလဟုနှစ်ပါးရှိမူ ဂရုဌ်သာတည်း ဂရုဝိုးတည်း။

ဆန္ဒဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သံဃုပေါ်သထာဒီကထာ

၁၆၈။ သောဒေသော သမ္မဒ္ဓိတ္ထေ ဘမရှိသော ပါဠိဘော်လာ စကားကို ရှုရှု အခိဋ္ဌာနဉုပုသ်ပြုရာဌ်လည်း ပဋ္ဌာဂရဏဒေလးပါးကို ပြုရသည်ကို သိမှာပေါ်။ ဤသို့ပြုရကာလည်း ပါရိသုဒ္ဓိဉုပုသ် ပြုရာဌ်လည်း ပဋ္ဌာဂရဏလေးပါးကိုပြုရသည်ကို ဝိဒိတာပေါ်။

သံဃုပေါ်သထာဒီကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အာပတ္တိပဋိကမ္မဝိဓိကထာ

၁၆၉။ ဣတိဣဒံဝစနံ၊ကို။ (ပောဘီတီစကားနောင် ဝုတ္တန္တိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဥဒ္ဒေ စပ်) ပညတ်ဥဒ္ဒေသ နှ သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗောတိ ဝစနံ ဟူသော ကံ ကိုထည့်၍စပ်။ ယာဉ်ဉာတ္တိ ဖောတီ။ ဣတိ တသ္မာ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံဟု အနက်ယောဇနာ။ ဥပုသကကံ်ဒိကာလာစကားကို မှီးသတည်း။ ဘေရသကကံ်ဒိကာဒ်ဒီ ကသွာ ကို ကသွာဝုတ်တံ့ နောင် ထည့်ပါဠိ နဝုတ်ဒ်၍စပ်။ ယာသာ သိယာ အာပတ်တိတိအာဒိဝစနေမနဝဟု စာအများရှိ၏။ ယာသာ သိယာ-အာပတ်တိကို အာဒိဝစနနစ-ဟု စာအချိုရှိ၏။ အချိုရှိသည်သာအသင့်တည်း။ ထိုးကြောင့် ကဒ်ါဒိဘရကိုကျမ်း(၉၂)၌ ပါရိသုဒ်ဒိ အာယသွဒန္တာ အာရောစေထာတိ အာဒိနာနယေန သာပတ်တိကာသာ ဥပေါသထကရဏာ ပညတ်တံ့ ဒုက္ကဋ်ံ အာပဇ္ဇန်္တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကာဒ်၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ယာသာ သိယာ အာပတ်တိ အစရှိသော စကားကိုသည်း ယူအပ်သတည်း။ ထိုးကြောင့် ယာသာ သိယာ အာပတ်တိတိအာဒိဝစနနစ-ဟုရှိမှသင့်သတည်း။

သစေ ပန နိဒ္ဒေမတိကော-ဟု စာအများရှိ၏။ ဤသို့ရှိလင်ဉားသော်လည်း ယုံမှားမကဲးမူ ဒေသနာ ကြားခြင်းငှာမသင့် ပုံသေလော-ဟုဆိုးရန်ရှိသောကြောင့် ယဒါ နိဒ္ဒေမာတိကောတိ စ္ထေ အစရှိသော စကားကို မိန့်အပ်ရကား သဒ်စပိ နှ နိဒ္ဒေမတိကောဟု" ရှိမှ သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝေမတိကော ဘုဥ်္ဂတိ။ ဝေမတိကော ဘုဥ်္ဂိ-ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ထိုစကားမှန်၏။ ဝေမတိကောပုဒ်ဒင့် နှ နိဒ္ဒေမတိကော ပုဒ်သည် သဒ္ဒါသာပြား၍ အနက်မမြား။ သစေပိ နှ နိဒ္ဒေမတိကော- ဟုရှိမှ သင့်ကလည်း "ပနတထာ စသည်မှာကား အဖြေ" ဟူသည်နှင့်အညီ နောက်ဆ်ကိုတ္တောတ္တာ ပန ရှိမှ သင့်သတည်း။ ကိုတ္တောတ္တာ ပိ ရှိသည်ကား မသင့်။ ထိုစကားမှန်၏။ ယုံမှားမရှိဆသ်ဝ် ဝတ္ထုကို ကား၍ ဒေသနာကြားဖွယ် မရှိ။ အာပတ်ကို ဖော်ကြားရုံသာလျင် ဖြာ်၌ ကိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျင် ဒေသနာကြားရသတည်း။

အနုကဋ္ဌကထာယံ ယသွာ ဝုတ်တံ့။ တသွာ ဝေမတိကေနာပိ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋကိတ် ဒဋ္ဌဗ္ဗံဟု ပါဌသေသထည့်စုက်၍ အနက် ယောဇနာလေ။ တာတြ တသို့ ဝတ္ထုံ ကိုတ္တောတ္တာ ပန တျာဒိဝစနော၊ သဗ္ဗာပတ်တိသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဒုက္ကဋ်ံ့ ပါစိတ် အာပတ်တို့မှ ကြွင်းကျန်ကုန်သော အလုံးစုံကုန်သော ဒေသနာ အာပတ်ဘို၌။ ဇသနဓာတာ၊ ဤ ဖာဟံဘန္တေ ဝေမတိကော ဘုဥ်္ဂိ-အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

ဒေသေတုံ ယသ္မာ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ ဝတ္ထု သဘာဂါဝေ သဘာဂါတိ ဝုစ္စတိ။ အာပတ္တိ သဘာဂါ ပန သဘာဂါတိ နု ဝုစ္စတိ။ ကိဉ္စာပိ ဒေသိတာဝ။ ပန တထာပိ ဒုက္ကဋံ ကိဉ္စာပိ အာပဇ္ဇန္တိ ပန တဿာပိ တံ ဒုက္ကဋံ နာနာဝတ္ထုကံ ယသ္မာ ဟောတိ။ တသ္မာ အညမညံ ဒေသေတုံ ယသ္မာ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ ဝတ္ထုသဘာဂါပိ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၇၀။ အဝိဒူရဏ္တေ သာမန္တံ ဟု အဘိဓာန် ပါတ၁လဝဂ်(၇၀၆)လာရိုဏ္ဍ သာမန္တာဘိက္ခူ။ စကား အမှန်မဟုတ်။ သာမန္တော ဘိက္ခု စကားသာအမှန်ဟု သိအပ်၏။ ပါဠိတော်၌လည်း သာမန္တော ဘိက္ခု ဟူ၍ပင် ရှိသတည်း။ သဘာဂ ခြင်း ဖြစ်ပါမူ အနိုးအပါးနေခြင်း သဘောရှိရကား သဘာဂေါယဝ-ဟုဖွင့် သတည်း။

ဟိယသ္မာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ သဘာဂေါယဝ ယသ္မာ ဝတ္တဗ္ဗော။ တသ္မာ တဿ ဝိသဘာဂဿ အဝတ္ထာ။

အာပတ္တိပဋိကမ္မဝိဓိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အနာပတ္တိ ပန္နရသကာဒိ ကထာ

၁၇၂။ ၁၇၃။ တေ နု ဇာနိ သု ဗာတ္ထည္ဆေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ။ အနာဂတာတိ-ဟူသော အနာပတ္တိ ပန္နရသကပါဠိတော်စကား, တေ ဇာနန္တိအတ္ထည္ဆေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ။ အနာဂတာတိ-ဟူသော ဝဂ်ါ ဂဂ်သည့် ပန္နရသက ပါဠိတော်စကား။ ဤစကားနှစ်ရပ်တို့၌ အာဝါသိက ရဟန်းတို့ တစ်စုံတစ်ခု သော အကြောင်းကြောင့် သိမ်အဝိုင်းအခြားမှ အပဖြစ်သော ရွာသို့ လည်းကောင်း၊ တောသို့လည်းကောင်း၊ သွားကုန်၍ ပြန်လာကုန်သောအခါ သိမ်တွင်းသို့မရောက်မီလာဆဲဖြစ်ကုန်သောကြောင့် အာဂတမည်ကုန်သတည်း။ သိမ်တွင်းသို့ ရောက်ကုန်သောအခါ၌ မူကား လာကုန်ဆဲမဟုတ်ကုန်။ လာကုန် ပြီးဖြစ်ကုန်သောကြောင့် အနာဂတ မည်ကုန်သတည်း "အနာဂတာတိ၊ သိမ်တွင်းသို့ လာကုန်ဆဲ မဟုတ်ကုန်ဟူ၍၊ (သဒ္ဒဗ္ဗ)။ ဝါ။ သိမ်တွင်းသို့ သက်ကုန်ပြီး သက်ကုန်ဆဲတို့- ဟူ၍။ (အဓိပ္ပာယတ္ထ)" တို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ အနာပတ္တိ ပန္နရသကေ တေ နု ဇာနိ သူတိ သိမ် သြက္ကန္တာတိ ဝါ သြက္ကမန္တိတိ ဝါ တိ နု ဇာနိ သု။ ဝဂ်ါဝဂ်သည့် ပန္နရသကေ တေ ဇာနန္တိတိ ပဗ္ဗတေါ ထလေ ဘါ ဋ္ဌိတာ သိမ် သြက္ကန္တေ ဝါ သြက္ကမန္တေ ဝါ ပဿန္တိ။ ဟု မိန့်တော်မူသဟည်း၊

အဋ္ဌကထာဌီ အတ္ထဉ္ဟ အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ။ အာဂန္တုကော တိ အစရှိသော စကားသည့် ရှေနောက်ပြန်သတည်း။ သြက္ကမန္တိတိဝါတိ နဇာနိ သု စကား၏ အခြားမဲ့၌ ဝဂ္ဂါသမဂ္ဂဿသဒ္ဒေ နောတိ။ပ။ သမဂ္ဂသညိနော–စကားရှိရမည်။ ဤ စကား၏ အခြားမဲ့၌ အတ္ထဉ္ဟ အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ။ အာဂန္တုကော တိ။ပ။ အာဂန္တုကော စကားရှိရမည်။ ဤစကား၏ အခြားမဲ့၌ ဝဂ္ဂါဝဂ္ဂသည့် ပန္နရသကော– အစရှိသော စကားရှိရမည်။

တေဟိ ဥဒ္ဒိဿမာနေ ပါတိမောက္ခေ အတ္ထဉ္ဟ အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ။ အာဂန္တုကော ဗဟုတရော–ဟူသော ပါဠိတော်စကား၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် သိမ်အပိုင်းအခြားမှ အပဖြစ်သော ရွာသို့ လည်းကောင်း တောသို့လည်းကောင်း သွားကုန်သော အာဝါသိကရဟန်းတို့သည် ဥစ္စာထားပြီး သည်မှ နောက်ပြန်လာ၍ ပါတိမောက်ပြုစဉ် သိမ်တွင်းသို့ လာရောက်ကြကုန်သည် ဟူ မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤသိမ်တွင်းမှာ ဒန်ရွာ၌ ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ကရဏီယာန ကန္တာတိ သီမာပရိယန္တမတော ဗဟိကတံ ဂါမပါ အညော်ဂါ ကန္တာတိ အတ္ထော။ တေနေဝ ဥပေါသထဥ္ဟိ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ တေ ဥတ္တိ့ ဌပေသုန္တိ သိဒ္ဓံ။ တေနေပ ပါဠိယံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ သု ဥဒ္ဒိဋ္ဌန္တိ သဗ္ဗပန္နရသကသုပိ စုတ္တံ။ ဝဂ္ဂါသမဂ္ဂသညိနော တိ အဒ်ဒ်ပန ဥတ္တိ ယာနိဋ္ဌာယ ကိံ ဆံဆာသေ ပုဗ္ဗကိစ္စန္တိ ကာဒိနံ ဝစနက္ခဏော ဗဟိဂဟာနံ ဘိက္ခူနံ သိမာယပဝိဋ္ဌဘာဝ ဘိက္ခူ။ ဂဟဋ္ဌံ သဏော ဝဂ္ဂါ ဟောန္တိတိ ပဟိ ဂဟာ ကောသံ သိမံ သြက္ကမန္တိတိ ဝဂ္ဂါတိ အာဒိ။ ဇေတဝန ပါရာဇိကုဒ္ဒါသာဒိကွေ ဖာပိ ဝဂ္ဂသညိ နံ ဥဒ္ဒိသန္တော နံ အာပတ္တိဇေ။ ဥတ္တိယ ပန ပုဗ္ဗကိစ္စာဘာဘာ ကမ္မဝါသာပေါ နပ္ပတ္တိတိ ဂဏသိဟဇမဝ ဟောတိ။ ဇေံ ဥပဓိံ ပိ သဗ္ဗဝါရေသု အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗော-ဟု မိန်းအပ်၏။ ဤဝိမတိဝိနောဒနီ စကားကိုသော်က် ၍ ဝဂ္ဂါသမဂ္ဂသညိနောပဟူသော ပါဠိဗေဒ်စကား၌ ဝဂ္ဂကံဖြစ်သောကြောင့် ဝဂ္ဂဟုကောဟော်မူသည်မဟုတ် သမဂ္ဂဖြစ်၍ ဥတ်သား ပြီးနောက် ပါတိမောက်ပြဆဲအခါ အစုကွဲသောကြောင့်သာလျှင် ဝဂ္ဂဟုဟော တော်မူသတည်းဟုမှတ်အပ်၏။

ဤသို့စေ ပါဠိယံ သဗ္ဗာယ ဝုဋ္ဌာဘာယ။ပ။ တေသံ သန္တိကေ ပါရိသုဒ္ဓိ အာရောစေတဗ္ဗာကိ ဝုတ္တတ္တာ ဗဟိသိမာ ဂတာယ ပရိသာယ တေသု ယာသု ကာသစိ သန္တိကေ အနုဓိဋ္ဌဘောဟိ ပါရိသုဒ္ဓိံ အာရောစေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဂဒန္တိ။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၁၇၃))။ စာတုမာသိနိယံ ပန ပဝါရိတာနံ သန္တိကေ ပုရိမိကာယ ပဝါဒေနာ၊ အနုပဂဒေနာ၊ ဆိန္နဝဿေနဝါ ကာယသာမဂ္ဂိံ ဒတွာ ပရိသုဒ္ဓေါ အာဂ ဘန္တေ ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေထာတိ တိက္ခတ္တုံ ဝတွာ

ထွေစ ပါဠိယံ သဗ္ဗာယ ဝုဋ္ဌာဘာယ။ပ။ တေသံ သန္တိကေ ပါရိသုဒ္ဓိ အာရောစေတဗ္ဗာကိ ဝုတ္တတ္တာ ဗဟိသိမာ ဂတာယ ပရိသာယ တေသု ယာသု ကာသစိ သန္တိကေ အနုဓိဋ္ဌဘောဟိ ပါရိသုဒ္ဓိံ အာရောစေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဂဒန္တိ။ (ဝိမတိဝိနောဒနီ(၂၊၁၇၃))။ စာတုမာသိနိယံ ပန ပဝါရိတာနံ သန္တိကေ ပုရိမိကာယ ပဝါဒေနာ၊ အနုပဂဒေနာ၊ ဆိန္နဝဿေနဝါ ကာယသာမဂ္ဂိံ ဒတွာ ပရိသုဒ္ဓေါ အာဂ ဘန္တေ ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေထာတိ တိက္ခတ္တုံ ဝတွာ

ကာကဿောဌပေတ္ဝာ စ ပန ပဂါသုကာဒိဝသံ အညသ္မိံ ကာလေ အာဝါသိကေဟိ ဥဒ္ဒိဋ္ဌ မတ္တေ ပါတိမောက္ခေ အဝုဋ္ဌာယဝါ ကေစ္စာယ ဝုဋ္ဌာယဝါ သဗ္ဗာယဝါ ဝုဋ္ဌာယပရိသာယ ယေ အညေ သမသမာဝါ ထေရကတရာဝါ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဧတဟိ ကေသံ ဘန္တေ ကေ ဝုတ္တာနယေနေဝ ပါရိသုဒ္ဓိ အာရောစေတဗ္ဗာ(ဂ၁ခ်ီဝိတရဏီ ၉၄) ။ ကာယသာမဂ္ဂိန္တိ ကာယေန သမဂ္ဂဘာဝံ။ ဟတ္ထပါသူပကမနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။-(ကင်္ခါဋ္ဌကာသစ်၊၁၅၂)။ သဗ္ဗာယ ဝုဋ္ဌာယ သဗ္ဗေပုဋ္ဌဟိတ္ဝာဂတော သန္တိပါတေတုံ နသက္ကောဇကေစ္စေ သန္တိပါတေတ္ဝာ ပါရိသုဒ္ဓိံ အာရောစေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။ ကသ္မာ။ ဥတ္တိံ ဌပေတ္ဝာ ကတ္တဗ္ဗသံဃကမ္မာဘာဝါ ဝဂ္ဂံ နဟောတီတိ ဘံ။ ပဝါရဏာယပိ သေသဝနယော။ ။(ကင်္ခါဋ္ဌကာဟောင်း၊ ၇)။အာဂစ္ဆန္တိ သမသမာ၊ တေသံ သန္တိကေ ပဝါရေတဗ္ဗန္တိ ဂတေ အနာနေတ္ဝာ နိသိန္နာနံယေဝ သန္တိကေ ပဝါရေတဗ္ဗံ၊ဥပါသကဿန္တိကေပိ သေသဝနယောတိ လိခိတံ။ သဗ္ဗာယ ဝုဋ္ဌာယ ပရိသာယ **အာဂစ္ဆန္တိ သမသမာ၊ တေသံ** သန္တိကေ ပဝါရေတဗ္ဗန္တိ ယဒိ သဗ္ဗေ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဂတာ သန္တိပါတေတုဉ္စ နသက္ကောဇကေစ္စေ သန္တိပါတေတ္ဝာ ပဝါရေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။ ကသ္မာ ဥတ္တိံ ဌပေတ္ဝာ ကတ္တဗ္ဗသံဃကမ္မာဘာဝါ ဝဂ္ဂံ နဟောတိ ကိရ။ ဧတ္ထပန ကေစ္စေသု ဂတေသုပိ သဗ္ဗေသု ဂတေသုပိ သဗ္ဗေ သန္တိပါတာ ပေတ္ဝာ ဥတ္တိံ အဋ္ဌပေတ္ဝာ ကေဝလံ ပဝါရေတဗ္ဗံ၊ ကေစ္စေ သန္တိပါတာပေတ္ဝာ ပဝါရေတုံ နဝဋ္ဋတိ။ သံဃံ ဘန္တေ ပဝါရေမိတိ ဝစနတော။ သဗ္ဗေပိ ဟိ သန္တိပတိတာ ပစ္ဆာ ဒိဋ္ဌံဝါ သုတံဝါ ပရိသင်္ကိတံဝါ ဝဇ္ဇာဒေါ ဟောန္တိ။အနာဂတာနံ အတ္ထိဘာဝံ ဥတ္ဝာပိ ဧကစ္စာနံ သန္တိကေ ပဝါရဏာဝနံဝိယ ဟောတိ၊ သမ္မုခီဘူတေ စတ္တာရော သန္တိပါတာပေတ္ဝာ နိသိဒိယံ အာပန္နစိဝရာဒိ နိသဇ္ဇနံဝိယ ပဝါရဏာ နဟောတိ။ သဗ္ဗာယတ္တာတ္တာ သမဂ္ဂါနံ ပဝါရဏာ ပညတ္တာတိ ဝေနံဝေတ္တ သာဓကံ။ဣတောအညထာ နဝဋ္ဋတိ။အဋ္ဌကထာယံ အာနုညာစတ္တာတိ ဥပတ်ဿဇ္ဇော ဝဒတိ။ (ဝင်ရဗုဒ္ဓိဋ္ဌီကာ-၄၇၅)။ သဗ္ဗာယ ဝုဋ္ဌာယပရိသာယ၊အာဂစ္ဆန္တိ သမသမာ။ ဟောသံ သန္တိကေ ပဝါရေတဗ္ဗန္တိ ယဒိ သဗ္ဗေ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဂတာ သန္တိပါတေတုဉ္စ နသက္ကောဇကေစ္စေ သန္တိပါတေတ္ဝာ ပဝါရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥတ္တိံ ဌပေတ္ဝာ ကတ္တဗ္ဗသံဃကမ္မာဘာဝါ ဝဂ္ဂံ နဟောတိ။ ဥပါသကထေပိ သေသဝနယော။ (တေရသကင်္ခါဋ္ဌကာ -၃၊၂၇၈)။ ဤသို့ အရပ်ရပ် လာကုန်သော စကားတို့ကို ထောက်ရှု၍ ကင်္ခါဂိကရဏီဋ္ဌ ကာယသာမဂ်ီံ ဒတ္ဝာ-ဟူသော စကားကို အလျော်အားဖြင့်သာ မိန့်သဟည်း-ဟု မူတ်အပ်၏။ကာယသာမဂ်ီကို မပေးမူ၍ "ပရိ

သုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ” အစရှိသော စကားကို ဆိုလေငြားလည်း အပြစ်မထင်။ ဤအဋ္ဌကထာ ဥပေါသထက္ခန္ဓက ဓမ္မေနဝဂ္ဂ-အဖွင့် တီသုဝါ ဇနေသု·အစရှိသော စကားနှင့် ဒီကာ နှစ်စောင်လာ စကား ညီညွတ်၏။ ညီညွတ်မကြောင်းကိုလည်း ရှေးဦးမှတ်ခဲ့ပြီး ရှိသတည်း။ ဝဂ္ဂါ ဝဂ္ဂသည် ပန္နရသက ပါဠိတော်လာ ဓမ္မသည်နော·စကားဦး သိမ် ဩကုန်ဆဲ ဝါ ဩကုန်မဆဲဝါ ပဿန္တိ။ဓမ္မသည်နော ပန အညာမဏာန ဟောန္တိ။ဟူသော ဝင်္ဂရဗုဒ္ဓိ ဋီကာ(၄၆၅ လာ စကားကိုထောက်၍ အဓမ္မ·ဟု မသိခြင်း၊မောဟ ကြောင့် ဓမ္မ ဟု အမှတ် ရှိကုန်သည်ဟုသိအပ်၏။

၁၇၃။ပဗ္ဗတေဝါ၊ သိမ်တွင်းခဲ့တည်သော ကံပြုရာတောင်ထိပ်ခဲ့လည်းကောင်း။ ထလေဝါ၊ သိမ်တွင်းခဲ့ တည်သော ကံပြုရာ ကုန်းကြည်းခဲ့လည်းကောင်း ဤသို့ ဝိသေသ အနက်ပေး။

သိမ်တွင်းခဲ့ တည်သော တောင်ထိပ် ကုန်းကြည်းခဲ့ တည်ကုန်လျက် သိမ်တွင်းသို့ သက်ကုန်ပြီး သက်ကုန်ဆဲ ရဟန်းတို့ကို မြင်ကုန်လျက်နှင့် ပါတိမောက် ပြကြကုန်သောကြောင့် သာလျှင် ပါတိမောက် ပြကုန်သော ရဟန်းတို့အား ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့် သတည်း။

၁၇၅။ ဣစ္ဆာယ၊ ယုတ်မာသော အလိုသည်၊ ဝါ၊ အလိုဆိုးသည်။ အာဘိဘူတာ၊နှိပ်စက်အပ်သော ရဟန်းကို။ ဣစ္ဆာပကတော်တိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဓေတသာ၊ဆိုအာဘူ။ ပဗ္ဗဘာဂေ၊ ဥပုသ်ကို ပြုသည်မှ ရှေး၊ဖွဲ့၍။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊“ကပ္ပတော ဓမ္မာကံ ဥပေါသထော ကာတုံ။ နမ္မာကံ နု ကပ္ပတိ”ဟု ဆိုးဖြတ်ခြင်းကို။ကတ္တာပိ၊ ပြုခဲ့လည်း၊ ကရဏက္ခဏေ၊ ဥပုသ်ကိုပြုဆဲခဏ၌။ အကပ္ပိယေမအပ်သော ဝတ်ဖြစ်လျက် ဥပုသ်ပြုခြင်းခဲ့။ကပ္ပိယ သည်တာ သမ်ါတေနာ်အပ်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်ဘသာ။ကုက္ကုစ္စေန ကုက္ကုစ္စာည်။ အာဘိဘူတာ၊ နှိပ်စက်အပ် ကုန်သော ရဟန်းအဖြစ်တို့ကို။ ကုက္ကုစ္စပကတာဘိ၊တို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊၏။

ဣစ္ဆာပကတပုဒ်နေ ကို။ ပါပိကာယာ တိ လာမိကာယ ဣစ္ဆာယ။ အ ပက တောတိ ပါပိကာယ ဣစ္ဆာယ သမ္မာ အာဇီဝတော အပေတော ဂ တောတိ ဣစ္ဆာယ အပကတော။ တာယာ ဘူတော စ မိစ္ဆာဇီဝေန အဘိဘူတော ပဏ္ဍဇီတော နဘမ·ဟောတီတိ အာဟ ဓဘိဘူထော ပဏ္ဍဇီတောဘိ·ဟူသော သာရတ္ထ ဒီပနီ စဘုဋ္ဌ ပါဆုဇီက သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (၂၊၂၀၆)လာ စကားဖြင့်

၁။ အာကပ္ပိယ သည်တာ ဘဒ်ါတေန (ဆဋ္ဌမ)

သိအပ်၏။ ဤသာရတ္ထဒီပနီ စကားကို မှီး၍ ကုက္ကုစ္စ ပကတပုဒ်ကို "ကုက္ကုစ္စေ နု နိက္ကုက္ကုစ္စ ဘာဝတော အပေတာ ကတာဝံ ကုက္ကုစ္စပကတာ" ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရမည်ကို သိအပ်၏။ အပ ဥပသာရပုဒ်သည် အပဂတ အနက်ကို ဟော သတည်း။ထို့ကြောင့် အာဘိဓာန် အဗျဝဂ်(၁၁၇)၌ နိဒ္ဒေသေ ဝင္ဆနေ ပုဇာ။ ပဂတော ဂရဏော ပိ-စ-ဟု မိန့်အပ်၏။ဤသို့ မိန့်အပ်သော စကားသည် သာရတ္ထ ဒီပနီလာ အပေတော ဟူသော စကားနှင့် ညီညွတ်၏။ထို့စကားမှန်၏။သာရတ္ထ ဒီပနီလာ အပေတောပုဒ်သည် အပ ပုဗ္ဗ ဂတိအနက်ဟော ဣ ဓာတ်ဖြင့်ပြီး သတည်း။ အာဘိဓာန်လာ အပဂတပုဒ်သည် အပပုဗ္ဗ ဂတိအနက်ကိုပင် ဟောသော ဂမုဓာတ်ဖြင့်ပြီးသတည်း။ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဣစ္ဆာယ အာဘိဘူတော-စသော စကားဖြင့် အဓိပ္ပာယတ္ထကိုသာ ပြသတည်း။သဒ္ဒတ္ထကို ပြသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ထုတ်ပြအပ်ပြီးသော သာရတ္ထဒီပနီစကားတွင် တထာဘူတော စ မိစ္ဆာဇီဝေန အာဘိဘူဒတာ-ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဋီကာ သီလနိဒ္ဒေသ အဖွင့်(၁၊၅၁)၌လည်း ဣစ္ဆာပကတောတိ ဣစ္ဆာယအပဂတော ဥပဒ္ဒုတော အာဘိဘူတော ဟူသောစကားကို အဓိပ္ပာယတ္ထကိုသာ ပြခြင်းငှာ သာ မိန့်သတည်း။သဒ္ဒတ္ထကို ပြခြင်းငှာ မမိန့်။

အနာပတ္တိပန္နာရသကာဒိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

လိင်္ဂါဒိဒုဿနကထာ

၁၇၉။ ယေန အာကာရေန၊ အင်္ဂြိ အခြင်း အရာဖြင့်။ တေသံ အာဝါ သိကာနံ၊ တို့၏။ဝတ္ထာသမ္ပန္နာဝါ၊ ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ နဝတ္ထာ သမ္ပန္နာဝါ၊ ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ။ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာစာရ သဏ္ဌာနံ၊ အကျင့်၏ တည်ခြင်းကို။ ဂယှတိ၊ ယူအပ်၏။ သောဧဝ အာကာရော၊ သည်သာလျှင်။ အာကာရောနာမ၊ မည်၏။ ဤစကားဖြင့် "အာကရိယတိ ဂယှတိ ဧတေနာတိ အာကာရော" ဟူသော ဝစနတ္ထ ကိုပြသတည်း။ ယံလိင်္ဂံ၊ အကြင် အသွင်သည်။ ယံ နိမိတ္တံ၊ ကို။ ယေန ဥဒ္ဒေသေန၊ ဖြင့်။ တေ ဘိက္ခူ၊၊ တို့ သည်။ ဧဝရူပ ပရိက္ခာရာ၊ ဤသို့သဘောရှိသော ပရိက္ခရာရှိကုန်၏။ ဧဝရူပါ-ဟု အာအက္ခရာနှင့် ရှိသည်ကား မသင့်။ တေ ဟူသော ပကတိ ကဲ့သ်ားကို ထောက်၍ ဧဝရူပလိင်္ဂမသင့်မည်ကို သိအပ်၏။ အဓိဝစနံ၊ သည်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ ရှင့်။ပနတထာပိ၊လည်း။ အာကာရသဒ္ဒါဒီနံ၊တို့၏။ဘိန္နပဝတ္တိနိမိတ္တတ္တာ၊ ပြားသော ပဝတ္တိ နိမိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာ ဃောဂံ၊ အခြင်းကရာအသွင် အစရှိသည်နှင့် ယှဉ်သည်အား လျော်စွာ။ ယောဂေတဗ္ဗံ၊ အခြင်းအရာ,အသွင်အစရှိသည်ဖြင့် အနက်သဘောကို ယှဉ်အပ်၏။

အာဝါသိကာဂကာရံ၊ အာဝါသိက ရဟန်းတို့၏အခြင်းအရာကို။ အာဝါသိက လိင်္ဂ်၊ အာဂါသိကရဟန်းတို့၏အသင်္ဂကို။ ဤသို့ အစရှိသည် ယှဉ်သင့်သည် အားလျော်စွာ အခြင်းအရာ, အသင်္ဂအစရှိသည်ဖြင့် အနက်ကို ယှဉ်ရမည် ဟူလိုသတည်း။

ဗဟုဝစနဿ၊ ဇော်။အတ္ထော၌။ (ထည့်) ကေဝစန်၊ဒုတိယာ ကေဝုစ်ကို။ ဝေဒိတပ္ပံ၊ ဇော်။ (ဝိဘတ်ပြန်, ဝုစ်ပြန်တည်း။)

လိင်္ဂါဒိဒဿနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

နဂန္တိဗ္ဗဂန္တိဗ္ဗဝါရ ကထာ

၁၈၁။ သဘိက္ခုကာ အာဝါသာ ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗစကားကို ယသ္မိံ အာဝါသေ သံဃပဟောနကာ ဘိက္ခူ။ အတ္ထိ။တမ္မာဒၟာဂါသာ” ဟု မဖွင့်မူ၍ ယသ္မိံ အာဝါသေ ဥပေါသထကာရကာ ဘိက္ခူ။ အတ္ထိ တမ္မာ အာဝါသာ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း“ဥပေါသထ ကာရကာ၊ သုတ္တုဒ္ဒေသ ဥပုသ်ကို ပြုစတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။”ဟု အနက်ပေးရသောကြောင့် လည်းကောင်း, အတက်ခ်ဳလည်း ယသ္မာ စ အာဝါသဒယော နဂန္တဗ္ဗာ။ ဝေံ သစေ ဝိဟာရေ သံဃပဟောနကော ဘိက္ခူ။ အတ္ထိ-ဟု မမိန့်မူ၍“ယထာစအာဝါသာဒယော နဂန္တဗ္ဗာ။ ဝေံသစေ ဝိဟာရေဥပေါသထံ ကရောန္တိ”ဟု မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း, သံဃာပင် လောက်သော်လည်း သုတ္တုဒ္ဒေသဥပုသ် ပြုရသည် ကန်မဟုတ်-ဟုသိအပ်၏ သံဃာလောက်လျက် ခဏ္ဍသီမံ, နဒီသီမံသို့ အလုံးစုံ ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် အသီးသီး သွားကြ ကုန်၍ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို ပြုကြလိုလျှင်ပြု ကုန်၏။ဤသို့ ပြုခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ငါတို့ လက်ထက် ယခုအခါ၌ မျှားသောအားဖြင့် အလေ့ပြုစ်သတည်း။ သံဃာလောက်က ကန် သုတ္တုဒ္ဒေသဥပုသ်ကိုသာ ပြုရမည်ဟု ပါဠို, အဋ္ဌကထာဋီကာတို့၌ အရိပ်အမြွက်မျှ မလာမရှိ။အကယ်၍ သံဃာလောက်က ကန်သုတ္တုဒ္ဒေသဥပုသ်ကိုသာ ပြုရမည်ဖြစ်လေက ယသ္မိံ အာဝါသေသံဃပဟောနကာဘိက္ခူ။အတ္ထိ။ တမ္မာအာဝါသာ-ဟူ၍လည်းကောင်း, ယထာ စအာဝါသာဒယောနဂန္တဗ္ဗာ။ဝေံသစေဝိဟာရေ သံဃပဟောနကာ ဘိက္ခူ။ အတ္ထိ-ဟူ၍ လည်းကောင်း, အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်လေရာသည်။ မိန့်လည်း မမိန့်ခဲ့။ ကခ်ဳဝိတရဏီဋီကာဟောင်း(၇)၌၊ ဇောဝဘိက္ခု ဟောတိ။ ပ ။ အညေသံ အနာဂတဘာဝံ ဥတ္တာတိ ဝုတ္တတ္တာ အဓိဋ္ဌာနုပေါသထံ သိမံ ပဝိသိတ္တာ ကာတုံန သက္ကာတိ ဝဒန္တိဟု ဆိုသောကြောင့် ရဟန်းအများရှိရာမှ သိမ်သို့သွား၍ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ကိုမူကား ပြုခြင်းငှာမအပ်ဟု

မှတ်အပ်၏။ ယံ နု သက္ကောတိ တဒဟေဝ အာဂန္တုံ အစရှိသောစကားဌာန် အာဘိက္ခဏ အာဝါသသို့သော သံဃအန္တရာယ်ကို ကြဉ်၍ မသွားဒေးပါသည် မဟုတ်။ စင်စစ်မူကား ထိုနေ့သွား၍ မရောက်စကောင်းသော သဘင်္ကျက အာဝါသသို့လည်း သံဃာ့အန္တရာယ်ကိုကြဉ်၍ ဥပုသ်မပြုဘဲ မသွားအပ် ဟူလို သကည်း။ (သော အာဂါသော၌ ပိသဒ္ဒါကျေသတည်း။) သံဃပဝါရနကေဟိ ဖြင့် သံဃေနအရ ပရမတ္ထသံဃာ မဟုတ်။ သမ္မုတိသံဃာဟု ပြသတည်း။ ဝိနာဖြင့် အညတြပုဒ်သည် သဗ္ဗနာမ်မဟုတ် နိပါတ်ပုဒ်ဟု-ပြသတည်း။ နိပါတ် အညတြပုဒ် ရှိကြောင်းကိုကား အညတြ ဣတိ ပရိဝဇ္ဇနတ္ထေ။ အညတြ ဗုဒ္ဓပ္ပါဒါ အာဘိသမယော နတ္ထိ၊ ဟူသော- သဒ္ဒနီတိ (၃၀၇) စကားဖြင့် သိအပ်၏။ အညတြ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်ရှိကြောင်းကို နာမ်ရူပသိဒ္ဓိလာ တြ-ထ သတ္တမီယာ သဗ္ဗနာမေဟိ ဟူသောသုတ်၏ပြယုဂ် အညတြ အညတ္ထ – ဟူသော စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏[၁]။ တနှင့်ရ အသီးအခြား မရောမစပ် အညတရသဗ္ဗနာမ်ပုဒ် ရှိကြောင်းကို နာမ်ရူပသိဒ္ဓိလာ အည။ အညတရ။ အညဝ်မ ဟူသော စကားဖြင့် သိအပ်၏။

သဗ္ဗန္တိမေန အစရှိသောစကားသည် "နဘိက္ခဝေ။ပ ။ အညတြ သံဃေန အညတြ အန္တရာယာ" – ဟူသောစကား၏ အနက္ထယ စကားတည်း။ အာဝါသာဒယော၌ အာဒိဖြင့် နေဟမ္မသာလ အစရှိသော အနာဝါသကို ယူအပ်၏။ တဂ္ဂါဏ သံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်ဖြစ်၍ အာဝါသာဒယော – ဟု ဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်နှင့် ထားသတည်း။

ဥပေါသထံ၊ သုတ္တုဒ္ဒေသ ဥပုသ်ကို။ သ်မာပ်၊ ခဏ္ဍသ်မ်သို့လည်းကောင်း။ ဝိဿဋ္ဌ ဥပေါသဟာ၊ စုန်အပ်သော သုတ္တုဒ္ဒေသ ဥပုသ်ရှိသော။ အာဝါသာပ်၊ မူလည်း။ ဥပေါသထာဓိဋ္ဌာနတ္ထံ၊ ဌာ။ သ်မံပ်၊ သို့လည်းကောင်း။ နဒီ ပိ၊ သို့လည်းကောင်း။ ဂန္တုံ၊ ဌာ။ ပန္နတိ၊ ၏။

အန္တရာယ်ရှိသည်ဖြစ်စေ, မရှိသည်ဖြစ်စေ မိမိတို့၏နေရာ ဝိဟာရ ဗဒ္ဓသ်မ်၌ သုတ္တုဒ္ဒေသဥပုသ် မပြုကုန်မူ၍ ခဏ္ဍသီးသို့သွားကြကုန်၍ ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့၏နေရာ ဝိဟာရဗဒ္ဓသီမ်ကို ဝိဿဋ္ဌဥပေါသထ ဟုဆို သတည်း။

၁။ ဤ အညတြ-ကား သဗ္ဗနာမ် အစစ်မဟုတ်၊
အည သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်၊တြ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးထားသော ပစ္စယန္တ သဗ္ဗနာမ် ပုဒ်တည်း။

ငဝံ ဂတော ပုစ္ဆတိ-ဟု စာအမျှားရှိ၏။ ငဝံဂတော အဓိဋ္ဌာတုံ ပိ လဘတိ -ဟု ရှိရမည်။ ကခ်ါဝိတရဏီဋီကာသစ်ကို ထောက်သတည်း။အဓိဋ္ဌာတုံပိ -၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို ပေါင်းသတည်း။

ယံ အာဝေါသံ၊ကို။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။

ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂလသန္ဒဿနကထာ

၁၈၃။အညတြ အဝုဋ္ဌတာယ ပရိသာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဤဒံပါရိဝါသိယ-ပါရိသုဒ္ဓိဒါနံနှာမ၊ ဤသို့သော ပါရိသုဒ္ဓိကို ပေးခြင်းမည်သည်။ ဟတ္ထပါသံ၊ ကို။ ဆဋ္ဌေတ္ဘာ၊စွန့်၍။ပရိသာယ၊၏။ဝုဋ္ဌိတကာလတော၊မှ။ နဝဋ္ဌတိ၊မအပ်။တသ္မာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပန။ မအပ်သည်မှတစ်ပါး အပ်သည်ကို ဆိုဦးအံ့ ။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိသာဟ၊ သည်။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ အဝိဿဇ္ဇေတ္ဘာ၊ ၍။ ဟတ္ထပါသံ၊ ကို။ အဝိဿဇ္ဇေတ္ဘာ၊ မစွန့်မူ၍။ အ ဝုဋ္ဌကာယဧဝ၊ မထမိသာလျှင်။ (ဧဝသဒ္ဒါကျေသတည်း။) ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ တသ္မာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဟတ္ထပါသူပဂမနမေဝ၊ သည်သာလျှင်၊ ပမာဏံ၊ တည်း။

အဝုဋ္ဌိကာယ ပန ဝဋ္ဋတိစ်ကား၌ ဆန္ဒကိုစွန့်လိုက်က မထသေးသော်လည်း မအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုနိဒိဘင်းအဋ္ဌကထာ ပါရိဝါသိက ဆန္ဒဒါနကထာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၂၂၇)၌ ပုန ဘိက္ခု။ ကိဉ္စိဒေဝ။ ပ။ တေသံ ပါရိဝါသိ ယေ ပုန ဆန္ဒ ပါရိသုဒ္ဓိ အနာနေတ္ဘာ ကမ္မံ ကာတုံ နဲ့ ဝဋ္ဋတိ။အနာပတ္တိ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယာတိ ဆန္ဒံ အဝိဿဇ္ဇေတ္ဘာ အဝုဋ္ဌိတာယ အနာပတ္တိ-ဟုမိန့်အပ်၏။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ အဇ္ဇုပေါသထော သာမဂ္ဂိတိ။ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။အဇ္ဇုပေါသထော သာမဂ္ဂိ-ဤသို့အစရှိသော စကားကို (ဤတိသဒ္ဒါသည် အာဒိအနက်ရှိသတည်း။ နိဒဿန အနက်မော ရှေးဤတိသဒ္ဒါကျေသတည်း။)

ယေ ပန ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ အပ္ပမတ္တကေ- အစရှိသောစကား၌ ဥပုသ်နေ့၌ တစ်စုံတစ်ခု အနည်းငယ်မျှသောအကြောင်းကြောင့် ဥပုသ်ကိုတန့်၍ ထိုနေ့သံ

ဃာညီညွတ်ခဲ့သည်ရှိသော် "အဇ္ဇုပေါသထော သာမဂ်ီ"ဟု-ဆို၍ သာမဂ်ီ
ဥပုသ်ကို မပြုအပ်။စာတုဒ္ဒသီ, ပန္နရသီဥပုသ်နေ့အလျောက် အဇ္ဇုပေါသထော
စာတုဒ္ဒသော ဟူ၍လည်းကောင်း အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော ဟူ၍
လည်းကောင်း ဆို၍သာလျှင် ပကတိပြုမြဲတိုင်းသာလျှင်ဖြစ်သော စာတုဒ္ဒသီ
ပန္နရသီဥပုသ်ကိုသာလျှင်ပြုရမည်-ဟူလိုသတည်း။

ဥပေါသထကွန္ဓကမှတ်ရန်ပြီး၏။

စလင်းဝိနည်း (၃) ၃၂—မဟာသဒ္ဒ

၃-ဝဿုပနာယိကာကင်္ခန်ဓက

ဝဿုပနာယိကာနုဇာနနကထာ

၁၈၄။ အပညတ္တောဒ္ဒ အ-သည် ပဋိသေဓအနက်ကိုဟောသတည်း။ ပ-သည် အနုရူပအနက်ကိုဟောသတည်း။ ဉာဓာတ်သည် ဉာဏအနက်ကိုဟောသတည်း။ ဉာဓာတ်နောင် ဏာပေ-ပစ္စည်းကျေသတည်း။ "အပညတ္တော၊ ဝါဆိုအခါအား လျော်စွာမသိစေအပ်သည်။(သဒ္ဒတ္ထ)။ဝါ၊အခွင့်မပြုအပ်သည်။(အဓိပ္ပာယတ္ထ)" ဤသို့အနက်ပေးလေ-ဟု သိစေခြင်းငှာ အပညတ္တောတိ အနနုညာတော-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

အနနုညာတောပုဒ်ဒ္ဒလည်း ဉာ-ဓာတ်နောင် ဏာပေ-ပစ္စည်းကျေ သတည်း။ အသံဝိဟိတော ဝါ စကားဖြင့် အ-သည် ပဋိသေဓအနက်ကိုဟောသတည်း။ ပ-ရှေးရှိသောဥ ပဓာတ်သည် နိုက္ခိပနအနက်ကို ဟောသတည်း။ မထားခြင်းဟူသည် မစီရင်ခြင်းတည်းဟု သိစေတော်မူသတည်း။ ဥပ တောသန နိသာနေသု။ ဉာပေတိ။ ဉာပယတိ။ ပညတ္တိ။ပပုဗ္ဗော နိက္ခိပနေ။အာသနံ ပညာပေတိ ရဿတ္တံပိ။ ပညပေတိ။ (ဓာတုမာလာ စုရာဒိဂဏ်း၊ ၃၂၂)။

သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရတိ-ဒ္ဒ် သာဝတ္ထိပြည်သည် စရဏကြိယာ၏ အာဓာရဖြစ်သကဲ့သို့ တေ ဣဓ ဘိက္ခဝေ-အစရှိသောစကားဒ္ဒ် ဣဓသဒ္ဒါဖြင့် ဣဓတထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပြယုဂ်ဒ္ဒ်ကဲ့သို့ လောကကိုစွဲမူ လောကသည်စရဏကြိယာ၏ အာဓာရဖြစ်လေရာသတည်း။ ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော-ပြယုဂ်ဒ္ဒ် ကဲ့သို့ သာသနာကိုစွဲမူ သာသနာသည် စရဏကြိယာ၏ အာဓာရဖြစ်လေရာသတည်း။ ဣဓေဝ တိဋ္ဌမာနသ်ပြယုဂ်ဒ္ဒ်ကဲ့သို့ သြကာသကိုစွဲမူ သြကာသသည် စရဏကြိယာ၏ အာဓာရဖြစ်လေရာသတည်း။ ဤသို့လည်း မဖြစ်ကောင်းခဲ့။ ဣဓာဟံ ဘိက္ခဝေ ဘုတ္တာဝီ အာသပဝါရိတော-ပြယုဂ်ဒ္ဒ်ကဲ့သို့ ပဒပူရဏဒ္ဒ်သာ ဖြစ်သတည်း။ ပဒပူရဏဒ္ဒ်သာဖြစ်လေကလည်း အနက်မရှိနိပါတ်မျှတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဒ္ဒ် ဣဓသဒ္ဒါ နိပါဘမတ္တော- ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။ မတ္တဖြင့် လောက, သာသနာ, သြကာသအနက်တို့ကို မြစ်သတည်း။ ဣဓသဒ္ဒါဖြင့် လောက, သာသနာ, သြကာသတို့ကို စွဲသည်ကို သုတ်သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ သာမညဖလသုတ် ဗာဟုဇ်ကိုမှီး၍ ဆိုသတည်း။

နိပါတောဆိုက အနက်ရှိသတည်း။ နိပါဘမတ္တောဆိုက အနက်မရှိဟု-ဆရာ မြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်သတည်း။

ယသ္မာ ဣဓသဒ္ဒေါ နိဝါတမတ္တော ဟောတိ။တသ္မာ တေ ဘိက္ခူတိ အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဓ လောကေ တေဘိက္ခူတိ အတ္ထောဝါ ဣဓသာသနေ တေဘိက္ခူတိ အတ္ထောဝါ ဣဓ ဩကာသေ တေ ဘိက္ခူတိအတ္ထောဝါ နဝေဒိတဗ္ဗော။ အထဝါ ယသ္မာ တေ ဘိက္ခူတိ အတ္ထောဝေ ဟောတိ။ ဣဓလောကေ တေဘိက္ခူတိ အတ္ထောဝါ ဣဓသာသနေ တေဘိက္ခူတိအတ္ထောဝါ ဣဓ-ဩကာသေ တေဘိက္ခူတိအတ္ထောဝါ နဟောတိ။တသ္မာ ဣဓသဒ္ဒေါ နိပါတမတ္တော ဟောတိ။ လောက, သာသန, ဩကာသာနံ အညတြ ဝါစကော နဟောတီတိယေဝနော။

အဋ္ဌကထာဒ္ဝေ-သဃ်ာတံ ။ပ။ အာပါဒေန္တော၏ အခြားမဲ့၌-သက်ာသာယိသန္တိတိ။ပ။ဝသိသန္တိ ရှိရမည်။ ဤစကား၏အခြားမဲ့၌ သကုန္တကာတိ။ပ။ အတ္ထောရှိရမည်၊ ဤစကား၏အခြားမဲ့၌ ကတိ နှံ ခေါ - အစရှိသော စကားရှိရမည်၊ စကားရှေနောက်ပြန်သတည်း၊ ပါဋိတော်ကိုရှု၊ ပါဋိ,အဋ္ဌကထာတို့၌၊ က-၌အာဒိဃသြဋ္ဌ ပဌမကွဲရာ ပ-နှင့် သကာပယိသန္တိဟုရှိ၏။သံကသေအစ္ဆနေ။ အစ္ဆနံနိသီဒနံ။ သက်သာယတိ-ဟူသော ဘူဝါဒိဂိုဏ်း သကာရန္တ ဓာတုမာလာ(၁၉၀)စကားကိုထောက်၍ က ၌ အ ရသာ ဒန္တဇ သ အာဒိဃနှင့် သက်သာယိသန္တိဟုရှိသည်ကိုသာ အသင့်ဟုမှတ်၏။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၄၆၇) ၌လည်း မဟာအဋ္ဌကထာယာမိ သက်သယိသန္တိတိ ပါဌော။ ဒီပဝါသိနော သက်ာပယိသန္တိတိ ပဌန္တိကိရဟုရှိရမည်။

အစ္ဆနပုဒ်သည် အာသ ဥပဝေသနေ။ ဥပဝေသနံ နိသီဒနံ။ အာသနေ ဥပဝိဋ္ဌော သံဃောတိ ဧတ္ထ ဝိယ။ အာသတိ အစ္ဆတိ-ဟု ဓာတုမာလာ(၁၈၇)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ အာသဓာတ်ဖြင့်ပြီးသတည်း။ ဤသို ယမာဒီနမန္တော ဧစ္ဆာဝါ-ဟူသော အာချာတ်သဒ္ဒနိတိသုတ်ဖြင့် သ ကိုစ္ဆ ပြု၍ အာ ကို ရဿပြု၍ ပြီးသတည်း။ တေ အာဝါယာ ကာရိတေ သုတ်၏ ဝုတ္တိ ၌ ယော့ဂဝိဘာဂေန အညသ္မိမ္ပိ ဧကာရဿ အာယာဒေသော ဟောတိ။ ဂါယတိ၊ ဂါယန္တိ-ဟု လာရှိသည်နှင့် အညီ အ-နှောင်းသောကြောင့် တေအာဝါယာဟူသော ယောဂဝိဘာဂသုတ်ဖြင့် သက်သေဓာတ်၏ အစိတ်ဖြစ်သော ဧ-ကိုအာယပြု။ စုဋ္ဌဝါပါဋိဘိက္ခူနီခန္ဓက ၎င်းအဖွင့်'အဋ္ဌကထာ၌ ကဏ္ဍဇစတုတ္ထ-ဃ၊ သြဋ္ဌဇ-ပ-နှင့် သဃ်ာပေန္တိယော ရှိသည် မသင့်။ သက်သာယန္တိဇယာသာသင့်။

သကုန္တက သဒ္ဒါသည် ဌက်ဇတော်သာ မဟုတ်၊ ဌက်ဟူသမျှတို့သည် သစ်ပင်အဖျားတို့၌ အသိုက်အမြုံတို့ကိုပြုလုပ်၍ မိုးလ၌ နေခြင်းသို့ကပ်ကုန်ဘိရကား သကုန္တက သဒ္ဒါ ဌက်တော်ကို ဟောငြားသော်လည်း ဌက်တော်ကိုသာ မယူရ။

ဌက်ဟူသမျှကိုလည်း ဟောလေသည်အလျောက် ဌက်ဟူသမျှကို ယူလေဟု သိစေခြင်းငှာ သကုန္တကာတိ သကုဏာ-ဟူသောစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်သတည်း။ အဘိဓာန် အရည်ာဒိဝဂ်၌ သကုဏော စ သကုန္တော ပိ စကား၌ သကုန္တ သဒ္ဒါသည် ဌက်ဟူသမျှကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ (၆၂၄)၌ သာဒ္ဓပဋ္ဌေန သကုဏာဃနာမာနိ ဟု မိန့်အပ်၏။ သကုန္တောဘာသ ပက္ခိနီ(၆၄၄-ဂါထာ) စကား၌ သကုန္တသဒ္ဒါသည် ဌက်တော်ကိုသာ ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌ "ဒုယံ ဌက်တော်တိချာတေ သကုဏော" ဟုမိန့်အပ်၏။

ဝဿာနေ ဝဿံ ဥပဂန္တုံ-ဟူသော စကား၌ ဝဿာန သဒ္ဒါသည် မိုးလေးလကို ဟောရင်းဖြစ်လေငြားသော်လည်း သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့မှစ၍ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင်သော ကာလ၌ ပဌမဝါသို့ မကပ်ရလေသောကြောင့် ဝဿာနေ ဝဿံ ဥပဂန္တုန္တိ ဝဿာန နာမကေ တေမာသေ ဝဿံ ဥပဂန္တုန္တိအတ္ထော-ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်သတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာ စကားဖြင့် ဝဿာနေ သဒ္ဒါသည် ကေဒေသူပစာရသဒ္ဒါ ဟုပြသတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာ စကား၌ တေမာသေ သဒ္ဒါသည်လည်း ဝါဆိုလပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့၌သာလျှင် ပဌမဝါသို့ ကပ်ရလေသည်နှင့် တေမာသအရ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့ကိုသာ ယူရသောကြောင့် ကေဒေသူပစာရပင် ဖြစ်သတည်း။ ဥပဂန္တဗ္ဗန္တိ အတ္ထော ဟု စာအမျှားရှိ၏။ ဥပဂန္တုံဟူသော သံဝဏ္ဏတဗ္ဗစကားနှင့်အညီ ဥပဂန္တုန္တိ အတ္ထော-ဟုရှိသင့်သတည်း။

ဂတာယ၊ ရောက်ပြီးသော။ဝါ။ လွန်ပြီးသော (အတိက္ကန္တာယကိုထောက်၍ ဤသို့ အတိတ်အနက်ပေးသတည်း။) အဃာ အာသဠ္ဠိယာ။ ထိုဝါဆိုလပြည့် နေ့အား။ အပရဇ္ဇု။ အခြားမဲ့ဖြစ်သော အထွက်တရက်နေ့သည်။ ဝါ။ အခြားမဲ့ ဖြစ်သော အတွက်တစ်ရက်နေ့ အဦးအစအရဏ်သည်။ အတ္ထိ။ရှိ၏။ဣတိတသ္မာ။ ထို့ကြောင့်။ သာ အာသဠ္ဠိ။ ထိုဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်။ အပရဇ္ဇုဂတာ။ အပ-ရဇ္ဇုဂတာမည်၏။

အထွက်တစ်ရက်နေ့ အဦးအစ အရဏ်တက်ပြီးသောအခါ၌ပထမဝါသို့ကပ်ရ သောကြောင့် အပရဇ္ဇုအရ ကေဒေသူပစာရအားဖြင့် အထွက်တစ်ရက်နေ့ အဦးအစ အရဏ်ကိုယူအပ်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှစ၍ အထွက်တစ်ရက်နေ့ အရဏ်ကို လွန်ပြီး သည်ရှိသော် ပုရိမဝါသို့ကပ်ရမည်ဟုလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် သုတ်မဟာဝါ-

ဋ္ဌိကာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဖွင့်စကားကိုယူ၍ သာရတ္ထဒီပနီအဋ္ဌတ္တိကာ နိဒါန်းအဖွင့် (၁၊ ၂၉) ၌ သတ္တာဟံ ပရိနိဗ္ဗုတသ အာသာတိ သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတော။ ဘဂဝါ။ တသ္မိံ သတ္တာဟ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ ဘဂဝတော ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟေဝိတိဝေတ္တတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဟုမိန့်အပ်၏။ "သတ္တာဟော၊ အလုံးစုံသောခုနှစ်ရက်ကို" ဟု အနက်ပေး။ အပရဇ္ဇုပုဒ်၌ ကဲ့သို့ ခုနှစ်ရက်အဦးအစနေ့ကို သတ္တာဟေအရ မယူလင့်။ တသာ အပရဇ္ဇု-ဂတာယဖြင့် ဝိဘတ္တံ ခံသတည်း။ အတိက္ကန္တာယ ဖြင့် ဂတာယ အာသာ၌ ဂတာယပုဒ်၏ အတီတဟ္ထကို ပြသတည်း။ အပရသ္မိံ ဒိဝသေဖြင့် အဓိပ္ပာယတ္ထကို ပြသတည်း။ အပရသ္မိံ ၊ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှ နောက်ဖြစ်သော။ ဒိဝသေ၊ဝါဆိုလပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့၌။ အတ္ထော၊ အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ၌ "ဝိတိဝတ္တော အတ္ထော" ဟု မမိန့်မူ၍ "ဝိတိဝတ္တောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ" ဟု မိန့်အပ်၏။

ဂတာယ၊ ရောက်လေပြီးသော။ ဝါ။ လွန်လေပြီးသော။ အာသာ အာဋ္ဌိယာ၊ ထိုဝါဆိုလပြည့်နေ့အား။ မာသော၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော တလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝါဆိုလပြည့်နေ့၏ နောက် အခြားမဲ့ တစ်လကိုလွန်ပြီးမှ ပစ္ဆိမဝါသို့ ကပ်ရသတည်း။

တသ္မာ၊ထိုသို့ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှ နောက်ဖြစ်သော ဝါဆိုလပြည့်ကျော်တရက်နေ့၌ ဟူသော အဓိပ္ပါယ်နက်၏ အပရဇ္ဇုဂတာယပုဒ်၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်, ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှ နောက်ဖြစ်သော တစ်လပြည့်စုံပြီးသည်ရှိသော် ဟူသော အဓိပ္ပာယ်နက်၏ မာသဂတာယပုဒ်၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

ဝဿံ ဥပဂန္တုဗ္ဗန္တိ ဉာယတိဟု ဉာယတိကြိယာကို ထည့်စုက်၍ တသ္မာပုဒ်ကို စပ်အပ်၏။

ဝဿူပနာယိကာနုဇာနနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၅ဝသာနေ စာရိကာ ပဋိကွေပါဒိ ကထာ

၁၈၅။ကေနစိ အန္တရာယေန ပုရိမိကံ အနုပဂတေန ပစ္ဆိမိကာ ဥပဂန္တုဗ္ဗာ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ပုရိမဝါ ပြတ်သောရဟန်းသည်လည်း ပစ္ဆိမဝါသို့ ကပ်ရသေး၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ အဋ္ဌကထာ(၂၆၂၄-ဂါထာ)၌ ယေနကေနန္တရာယေန၊ ဝဿံနောပဂတောဟိယော ဒုတိယာ ဥပဂန္တ္ဗာ၊ ဆိန္နဝဿေန ဝါပန-ဟုမိန့်အပ်၏။ ကေနစိ အန္တရာယေန ဟူသောစကားကို ပုရိမဝါသို့ မကပ်ခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိသည်ကို ပြခြင်းငှာသာမိန့်သတည်း။ အန္တရာယ်ရှိ၍ ပုရိမဝါသို့ မကပ်သောရဟန်းသည်သာ ပစ္ဆိမဝါသို့ ကပ်အပ်၏ဟု ပြခြင်းငှာကား မမိန့်အပ်။ ထို့ကြောင့် အန္တရာယ်ကိုကြဉ်၍ ပုရိမဝါသို့ မကပ်ရသောရဟန်းသည်လည်း ပစ္ဆိမဝါသို့ ကပ်အပ်သင့်သေး၏-ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤသို့ကပ်အပ်သင့် သေးငြားသော်လည်း အန္တရာယ်ကို ကြဉ်၍ ပစ္ဆိမဝါသို့သာကပ်တော့မည်ဟု နှလုံးပိုက်သဖြင့် ပုရိမဝါသို့ မကပ်မူ၍ကား နေခြင်းငှာမအပ်ချေ။ နေလေခဲ့သော် ပါဠိတော်လာရှိတိုင်း ဒုက္ကဋ် အာပတ်သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိကာ (၄၇၃)၌၊ ပဋိသုတော ဟောတိ ပစ္ဆိမိကာယာတိ အန္တရာ ပဗ္ဗဇိတာဘိက္ခုနာ ဆိန္နဝဿေန ဝါ ပဋိသုတော အညေန ပန ပုရိမံ အနုပဂန္ဒွာ ပစ္ဆိမိကာယံ ပဋိသဝေါ နကာတဗ္ဗောဟု မိန့်အပ်၏။ အန္တရာ၊ ဝါတွင်း၌။ ပဗ္ဗဇိတဘိက္ခုနာ ဝါ၊ လူဘောင်မှ ထွက်ပြီးလျှင် သာသနာဘောင်သို့ ဝင်တည့်၍ ရဟန်းပြုသော ရဟန်းသည် လည်းကောင်း ဟု-အနက်ပေး။ ဝါဦးက ရှင်ပြု၍ ဝါတွင်း၌ ရဟန်းခံသောသူဖြစ်အံ့။ ပစ္ဆိမဝါသို့ တဖန်ကပ်ရန်မရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ကထိနခန္ဓကအဖွင့် (ဝိ ဋ္ဌ၊၃၊၃၇၈) ၌။ ဆိန္နဝဿာ ဝါ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပဂတာဝါ နု လဘန္တီ။ပ။ အထ စတ္တာရောဘိက္ခူ။ ဥပဂတာ ဧကော ပရိပုဏ္ဏဝဿော သာမဏေရော။ သော စေ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပသမ္ပဒံတိ။ ဂဏပူရကောစေဝ ဟောတိ။ အာနိသံသဉ္စ လဘတိ ဟု မိန့်အပ်၏။

သတိမေ့၍ ပုရိမဝါသို့ မကပ်သော ရဟန်းသည်လည်း ပစ္ဆိမဝါသို့ ကပ်ရသေး၏။ ထို့ခြင်းကြောင့် ကခ်ါဝိတရဏီဋီကာသစ် (၁၅၂)၌ အနုပဂတောနာမ တတ္ထေဝ ဥပသမ္ပန္နော အသတိယာ ပုရိမိကာယ အနုပဂတောဝါ။ ဟု မိန့်အပ်၏။ တတ္ထေဝ။ ထိုပုရိမဝါတွင်း၌ သာလျှင်။ ဥပသမ္ပန္နောဝဝါ၊ လူဘောင်မှ ထွက်ပြီးလျှင် သာသနာဘောင်သို့ ဝင်တည့်၍ ရဟန်းပြုသော သူသည် လည်းကောင်းဟု အနက်ပေး။

ဝဿာနေ စာရိကာ ပဋိက္ခေပါဒိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သတ္တာဟကဝဏ္ဏိယာနိဒ္ဒာနနိကထာ

၁၀၇။ အဒ္ဒမော အဂ္ဂဝေါ အစရှိသော စကားဌ်၊ တတ္ထဝ နဉ္ဒာပေ တဗ္ဗောဟု-ပဋိသေဓ နှ-အက္ခရာနှင့် လည်းကောင်း တတ္ထစဉ္ဒာပေတဗ္ဗောဟု ပဋိသေဓ နှ-အက္ခရာကင်းသဖြင့် လည်းကောင်းပါဋ်နှစ်ထွေရှိ၏၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဧတ္ထဝ ဟုမဆိုမူ၍ တတ္ထဝ ဟုဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း တသဒ္ဒါဖြင့် သွားရာတိုက်ပအရပ်ကို သုံးသပ်ရသောကြောင့် လည်းကောင်း တိုက်ပအရပ်ဌ် အဒ္ဒမ အရဏ်ကိုတက်စေခြင်းငှာ မအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပဋိသေဓန-အက္ခရာနှင့် တတ္ထဝ နှ ဉဒ္ဒာပေတဗ္ဗောဟူသော နှပါဋ်ကိုသာအသင့်ဟုမှတ်အပ်၏။

၁၀၉။ အဒ္ဒကထာဌ် ပဋိသေဓ နှ အက္ခရာနှင့် ပုရာယံ သုတ္တန္တော နှပလုဇ္ဇတိဟု ရှိ၏။ ပါဋိတော်ဌ် ပဋိသေဓ-နှ- အက္ခရာကင်းလျက် ပုရာယံ သုတ္တန္တော ပလုဇ္ဇတိဟုရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ပဋိသေဓ နှ-အက္ခရာကင်းလျက် ပုရာယံ သုတ္တန္တော ပလုဇ္ဇတိ- ဟူသောပါဋ်သည်သာလျှင် အမှန်ဖြစ်သတည်း။ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ်အဒ္ဒကထာ အဇ္ဈတ္တိကနိဒါန်း ဌ် လာသော ပုရေ အဓမ္မော ဒိဗ္ဗတိ ဟူသောစကားကို သာရတ္ထဒီပနီဌ် ပုရေဒိဗ္ဗတိဣတိအပိ နာမဒိဗ္ဗတိဟုဖွင့်သတည်း။ ယာဝ သဒ္ဒါ ပုရေ သဒ္ဒါတို့နှင့်ယှဉ်သည်ရှိသော် အနာဂတ်ကာလဌ်ဝတ္တမာန် ဝိဘတ်သက်ရသောကြောင့် အဓိပ္ပါယ်ကိုပြသောအားဖြင့် ယာဝအယံ ပလုဇ္ဇတိ ဟုဖွင့်သဘည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ရှေးဌ်ပျက်စီးခြင်းဟူသည်အကြင်မျှလောက် ပျက်စီးခြင်းတည်း။ ရှေးဟူသည်လည်း သုတ္တန်မဟုတ်သောတရားသည် သုတ္တန်ကိုတားမြစ်ရာကာလမှရှေးတည်း။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ(၁၊၄၄)ဌ် "ယာဝ အဓမ္မော ဓမ္မံ ပဋိဗာဟိတုံ သမတ္ထော ဟောတိ။ တတော ပုရေတရမေဝါတိ အတ္ထော" ဟုမိန့်အပ်၏။ အဓမ္မ၏ဓမ္မကို တားမြစ်ရာကာလမှ ရှေးဌ်သာလျှင် အဓမ္မထွန်းပသတည်း။အဓမ္မထွန်းပပြီးသည်မှ နောက်ကာလဌ်အဓမ္မသည်ဓမ္မကို တားမြစ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်သတည်းဟု သာရတ္ထဒီပနီဌ် အဓိပ္ပာယ်ဆိုလိုသတည်း။ ထိုအတူဤစကားဌ်လည်း သုတ္တန်မဟုတ်သော တရား ၏ သုတ္တန်ကို တားမြစ်ရာကာလမှ ရှေးဌ်သာလျှင်သုတ္တန်ပျက်စီးသတည်း။သုတ္တန်မဟုတ်သော တရားဖြစ်ပြီး သည်မှနောက်ကာလဌ် သုတ္တန်မဟုတ်သော တရားသည် သုတ္တန် တရားကို တားမြစ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်သတည်း ဟူလိုသတည်း။ နောက် ဝါကျစကားနှစ်ရပ်ဌ် ပဋိသေဓ နှ-အက္ခရာမရှိသင့်။ လုဇ္ဇနတ်၏ ဝိနာသဏ္ဌကိုပြခြင်းငှာ ဝိနဿတိ စံကားကိုမိန့်သတည်း။

ဥပါသကေန သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ-ဟု စာအများရှိ၏။ နောက်ဌ် ဥပမာဇောတက ဧဝံသဒ္ဒါကို မိန့်လတ္တံ့ဖြင့်သောကြောင့် ယထာ ဥပါသကေန သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ-ဟု

အခ္ခိုစာရှိသည်သာ သင့်သတည်း။ ဟောတီတိ ဝုတ္တံဟု ရှိရမည်။ ဝုတ္တံ ဒ္ဗွ် ပုဒ် သေးရှိရမည်။ ဧကံဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ အတ္တနော အတ္ထာယ ဟု စာအများရှိ၏။ ဧကံ-ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ, ဘိက္ခုနီ သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ, သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော ဧကံ ဘိက္ခုနိံ သမ္ဗဟုလာ သိက္ခမာနာယော ဧကံသိက္ခမာနံ သမ္ဗဟုလေ သာမဏေရေ ဧကံ-သာမဏေရံ သမ္ဗဟုလာ သာမဏေရိယော ဧကံသာမဏေရိံ ဥဒ္ဒိဿ အတ္တနော အတ္ထာယ-ဟု စာအခ္ခိုရှိ၏။ ပါဠိတော်ကိုရှု၍ အခ္ခိုစာရှိသည်ကိုသာ သင့်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

သတ္တာဟ ကရဏီယာ နုဇာနနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဥ္စန္နံအပဟိတေပိ အနုဇာနနကထာ

၁၉၃။ မာနတ္တာရဟော။ အဗ္ဘဏာရဟော ဟု စာအများရှိ၏။ မာနတ္တာ ရဟော ဟောတိ။အဗ္ဘာနာရဟော ဟောတိ-ဟု စာအခ္ခိုရှိ၏။ပါဠိတော်ကိုရှု၍ အခ္ခိုစာရှိသည်ကိုသာ သင့်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

ကတံဝါ သံဃေန ကမ္မံဟောတီတိ-ဟု စာအများရှိ၏။ ကတံဝါ ပနဿ ဟောတိ သံဃေန ကမ္မန္တိ-ဟု အခ္ခိုစာရှိ၏။ ပါဠိတော်ကိုရှု၍ အခ္ခိုစာရှိသည် ကိုသာ သင့်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

အာဒိတော၊ ဒ္ဒွ်။ စတူဟိ ကာရဏေဟိ၊ တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ သိက္ခာ ကုပိတာဟောတိ ဥပသမ္ပဒိုတုကာမာဟောတီတို့၊ဟူကုန်သော။ ဒ္ဒိဟိကာရဏေဟိ၊ တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ဂန္ထာရဘ်၊ ၏။ (၁၉၉) ပါဠိတော်၌ အာဟရာ ပေယျုံ-ဟု စာအများရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ အဝဟာရေယျုန္တိ အာဟရာပေယျုံ ဟု– ဖွင့်သောကြောင့် အဝဟာရေယျုံဟုဍိရမည်။[1] ပါဠိတော်၌ ဒဇ္ဇေယျာဟံ-ဟု စာအများရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ဒဇ္ဇေဟန္တိ ဒဇ္ဇေ-အာဟံဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဒဇ္ဇေဟံဟုရှိရမည်။

ဤအဋ္ဌကထာ ဝဿူပနာယိကကဋ္ဌိန ကထာ အဖွင့်၌ သံဃကရဏီယေနာတိ ဇွတ္ထ ယံကိဉ္စိ ဥပေါသထာဂါရာဒီသု သေနာသနေသု စေတိယ ဆတ္တဝေဒိကာ

၁။ တံ ဘက္ခံ အဝဟာပေယျုံ၊ (မူဟောင်းပါဠိ)
အဝဟာပေယျုန္တိ အာဟာရာပေယျုံ။ (မူဟောင်းအဋ္ဌကထာ) ဟုရှိ၏။ အဝပုဗ္ဗ၊ ဟရ-အာဒါနေ ဓာတ်၊ ကာဒေပဟစ္စည်း၊ ယျုံဝိဘတ်၊ ဟရဓာတ်ကို ဟာ—ပြု၍ပြီးသော ရုပ်ဖြစ်၍ အဝဟာပေယျုန္တိအာဟာရာပေယျုံ—ဟုရှိရမည်။

ဒီသု ဝါ ကတ္တာဗ္ဗံ။ အန္တမသော ဘိက္ခုနော ပုဂ္ဂလိကသေနာသနံပိ။ သဗ္ဗံ သံဃကရဏီယမေဝ။ တသ္မာ တဿ နိပ္ဖါဒနတ္ထံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာဒီနိဝါ အာဟရိတုံ ဝဓုကီပဘုတီနံ ဘတ္တဝေတနာဒီနိဝါ ဒါပေတုံ ဂန္တဗ္ဗံ-ဟု မိန့်သောကြောင့် အနာပတ္တိ။ သံဃဿဝါ စေတိယဿဝါ ဂိလာနဿဝါ ကရဏီယေန ဂစ္ဆတိ။ ဥမ္မတ္တကဿ အာဒိကမ္မိကဿာတိ ဇတ္ထ ဘိက္ခုသံဃဿ ဥပေါသထာဂါရံဝါ ကိဉ္စိဝါ ဝိပ္ပကတံ ဟောတိ။ တတ္ထ ကာရကာနံ ဘတ္တဝေတနတ္ထာယ ဥပါသကော ဝါ ဥပါသိကာယ သန္တိကံ ဘိက္ခုံ ပဟိဏေယျ။ ဥပါသိကာ ဝါ ဥပါသကဿ ဇေဂ္ဂုပေန သံဃဿ ကရဏီယေန ဂစ္ဆန္တဿ အနာပတ္တိ။ စေတိယကမ္မေ ကယိရမာနေပိ ဧသေဝနယော။ ဂိလာနဿ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယပိ ဥပါသကေန ဝါ ဥပါသိကာယ သန္တိကံ ဥပါသိကာယ ဝါ ဥပါသကဿသန္တိကံ ပဟိတာဿဂစ္ဆတောအနာပတ္တိ။ ဟူသော ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ (၂၊၁၄၆)သဥ္ဇရိတ္တသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ပဂ္ဂလိကကိစ္စကို သံဃကိစ္စ၌ သွင်းအပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

တေရသကဏ်ဍီကာ၌ ပါဠိမုတ္တက ရတ္တိစ္ဆေဒ ဝိနိစ္ဆယော ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ ကောင်းစွာ အကျုံးဝင်သော ရတ္တိစ္ဆေဒပုဒ်၏ အဖွင့်ဖြစ်သော သဘ္ဘာဟကရဏီယေန ဂန္ဓာ-အစရှိသော စကား၌ သတ္တာဟကိစ္စဖြင့်၊ ဝါပန်၍သွားပြီးလျှင် မိမိနေရာကျောင်းတံုက် အပအရပ်၌ အရုဏ်ကို တက်စေခြင်းသည် ရတ္တိစ္ဆေဒမည်၏။ ဝါပြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ညှဉ်ပြတ်ခြင်းသည် ရတ္တိစ္ဆေဒ မမည်-ဟူလိုသတည်း။ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ အနိမန္တိ တေန ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ-ဟု နာ အကွာရောကင်းလျက် ငါတို့စာမူ၌ ရှိရင်းတည်း။ ဤစကားသည် နောက်စကား၏ အနုယစကား ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ တေရသကဏ်ဍီကာ, ဝိနည်းသင်္ဂြိဟ်, ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာတို့၌ နာ အကွာရုရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း အနိမန္တိတေန သည် နဝဋ္ဋတိ၌ အနိမန္တိတတ္တာဟု တေရသကဏ်ဍီကာဖွင့်တိုင်း ဟိတ်ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း, ဟိတ်ဖြစ်သော်လည်း နာ-အကွာရုမပါက မသင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ နဝဋ္ဋတိဟု နာ အကွာရုရှိမှ သင့်သတည်း။

အနိမန္တိတေနဂန္တုံ နဝဋ္ဋတိတိ ဇတ္ထ အနိမန္တိတတ္တာအစရှိသော် တေရသကဏ်ဍီကာ စကား၌ မဖိတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ သတ္တာဟကိစ္စ မရှိသောကြောင့် သတ္တာဟဆောင်၍ပင် သွားသော်လည်း တစ်ပါးသော အရပ်၌ အရုဏ်တက်စေသောအခါ၌ ဝါလည်း ပြတ်၏။

ဒုက္ကဋ် အာပတ်လည်းသင့်၏ ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာ၌ တေရသကဏ်ဋီကာစကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားပြသော အားဖြင့် "အညတြ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပနေနာတိ သဒ္ဓေပေက္ခဿ အာကရဏီယေန ဂန္ဓာ အညတ္ထ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပနေန ဝါ"ဟု မိန့်အပ်၏။

တေရသကဏ်ဋီကာ၌ "ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင်အကြင် ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော။ ရတ္တိစ္ဆေဒကာရဏံ၊ အပ၌ အရုဏ်တက်စေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ညှဉ်ပြတ်ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပြုဖွယ်ကိစ္စကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ တိရော ဝိဟာရေ၊ မိမိနေရာ ကျောင်းတိုက် တစ်ဖက်အရပ်၌။ ဝသိတ္ဝာ၊ အရုဏ်တက်အောင်နေ၍။ အာဂစ္ဆိဿာမိ၊ အံ့။"ဟု အနက်ပေး။

ဧဝံဂစ္ဆန္တေန အစရှိသော တေရသကဏ်ဋီကာစကား၌ "ဂစ္ဆန္တေန၊ သွားလတံ့သော ရဟန်းသည်။ဝါ။ သွားလိုသော ရဟန်းသည်။" ဟု အနက်ပေး။ "ဂစ္ဆန္တေန၊ သွားဆဲဖြစ်သော ရဟန်းသည်" ဟု အနက်မပေးလင့်။ အကြောင်းကား အဋ္ဌကထာ (၃၊၃၅၅)၌ သစေဋ္ဌ ဝသိဿာမိတိ အာလယော အတ္ထိ။ အသတိယာ ပန ဝဿံ နု ဥပေတိ ဂဟိတသေနာသနံ သုဂ္ဂဟိတံ ဆိန္နဝဿော နဟောတီဟ္ဥသာစကားဖြင့် ရှေးအဖို၌ အာလယရှိမှု ဝါမကပ်သော်လည်း ဝါမပြတ်ဟု ပြအပ်သည်နှင့်အညီ ရှေးအဖို့မသွားမီက အာဘောဂရှိမှု သွားဆဲအခါ၌ အာဘောဂ မရှိသော်လည်း ဝါမပြတ်သင့်သော ကြောင့်တည်း။ ဤဋီကာလာ အာစရိယဝါဒသည် သစေ ဣဒ အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့်သာ ညီညွတ်သည်မဟုတ်သေး၊စင်စစ်မူကား ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (၂၊၂၃၈)လာ ယေပိအန္တော အရုဏေ ယော အာဂမိဿာမာတိ သာမန္တဝိဟာရံမမသဝနတ္ထာယ သညဿဟာ ဂစ္ဆန္တိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ ယော စ နေသံ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ စီဝရာနိ နိဿဂ်ိယာနိ ဟောန္တိ။ နိဿယော ပန နပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ ဟူသောစကားနှင့် လည်းကောင်း၊ ဤမဟာဝါ အဋ္ဌကထာမဟာခန္ဓက အာဏာဘိဝိနိစ္ဆယ (၃၊၂၆၈)လာ။ အထ အာဂစ္ဆတော အန္တရာမဂ္ဂေ နဒီ ပူရေနဝါ စောရာဒီဟိဝါ ဥပဒ္ဒဝေါ ဟောတိ။တေရော ဥဒကော သင်္ကန်ဝါ အာဂမေတိ သဟာယေဝါ ပရိယေသတိ။ တဉ္စေ ပဘုတိ ဒဟရာ သုဏန္တိ။ ယာဝ အာဂမနာပရိဟာရော လဇ္ဇတိ-ဟူသော စကားနှင့် လည်းကောင်း ညီညွတ်သတည်း။ ဤစကားနှစ်ရပ်တွင် ရှေးစကား၌ အရုဏ်အတွင်း၌သာ ပြန်လာအံ့ဟု အာဘောဂရှိသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ နောက်စကား၌ ရေသက်ကျသော်လည်းကောင်း အဖော်တို့ကိုရှာ၍ရသော်လည်းကောင်း ပြန်လာအံ့ဟု အာဘောဂ ရှိသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။

သစေ အာဘောဂံ အကတ္ဝာ အစရှိဿာ တေရသကဏ္ဍ ဋီကာ စကား၌ သတ္ထာဟ ကိုစ္စပင်ရှိသော်လည်း ဥပစာရ သိမ်တွင်း၌ အာဘောဂကို မပြုမူခြင်း သွားက ဥပစာရသိမ်ကို လွန်သောအခါ၌ ဝါပြုတ်သည် ဟူလိုသတည်း။ တေရသကဏ္ဍ ဋီကာ၌ "သတ္ထာဟ ကရဏီယေန၊ ဖြင့်။ ဂတံ၊ ဆရာ၏ အထံသို့ သွားလေသော။ အန္တေဝသတ္ထာ ဟောယေဝ။ ၌သာလျှင်။ပုန၊ တဖန်။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ မိမိ၏ နေရာသို့ ပြန်သွားအံ့သော ရဟန်းကို" ဟု အနက်ပေး။ သတ္ထာဟ ဝါရေန အရဏော ဥဒ္ဒါပေတဗ္ဗောတိ ဣဆ ဒိဝသာနိ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိတိနာ မေတ္ဝာ သတ္ထာ မေ ဒိဝသေ ပုရာရဏာဝေ အန္တေဝာ ဥပစာရသိမာယ ပဝိသိတ္ဝာ အရဏံ ဥဒ္ဒါပေတ္ဝာ ပုန ဒိဝသေ သတ္ထာဟံ အဓိဋ္ဌာယ ဂန္တုမ္ဘန္တိ အဓိပ္ပါယော အစရှိသည်ဖြင့် ဝိမတိဝိနောဒနိ ဋီကာ(၂၊၁၇၆)၌လာ ရှိသတည်း။ သတ္ထာဟဝါ ရေန အရဏော ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားအရခုနှစ်ရက် အရဏ်ကိုသွားရာနေ့ ဦးအစ အရဏ်တက်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအရဏ်ကို ခုန်လုပ်၍ နောက် ခုနှစ်ရက် အရဏ်ကိုသာ ယူအပ်၏။ထိုကြောင့် "ဥဒ္ဒါပေတဗ္ဗော" ဟု မိန့်အပ်၏။

ပုရာရဏာဝေ၊ ရှစ်ရက်နေ့အဦးအစ အရဏ်မတက်မီသာလျှင်။ဝိမတိဝိနောဒနိ ဋီကာ ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် သတ္ထာဟဝါရေန စကားသည် ဥက္ကဋ္ဌ နည်းမျှသာတည်း။ ခုနှစ်ရက်မတိုင်မီ ပြန်လာလည်း ထိုအတူပင်တည်း။

ဝဿံ ပနုပဂန္တွာစ၊ နုဋ္ဌာပေတ္ဝာ ပနာရဏံ။ ဂစ္ဆတော ပန သတ္ထာဟ ကရဏေ နေဝ ဘိက္ခုနော။ အန္တေဝာယေဝ စ သတ္ထာဟံ။ နိဝတ္တန္တသ္သ တဿတု။ အနာပတ္တိတိ ကောဝါဒေါ။ ဝသိတ္ဝာ ဗဟိဂစ္ဆတော (ဝိနယ-ဝိနိစ္ဆယ အဋ္ဌကထာ၊ ၂၆၂-ဂ။ ဂါဆာ)။ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ပန အရဏံ အနုဋ္ဌာပေတ္ဝာ တဒဟေဝ သတ္ထာဟကရဏီယေန ပက္ကမန္တဿာပိ အန္တေ-သတ္ထာဟော နိဝတ္တန္တဿ အနာပတ္တိတိ အဋ္ဌကထာဝစနတော ကော ပန ဝါဒေါ ဝသိတ္ဝာ ဗဟိဂစ္ဆတောတိ ဝတ္ဗမာနဘာဂာ စ နုဋ္ဌာပေတ္ဝာ ပုနာရဏာဘိပါဒ္ဒော ဂဟေတဗ္ဗော။ကတ္ထစိ ပေါဋ္ဌကေသု ဥဒ္ဒါပေတ္ဝာ ပနာရဏာဘိပါဒ္ဒော ဒိဿတိ။သော နု ဂဟေတဗ္ဗော။ ဝသိတ္ဝာတိဒ္ဒိဟတိ်ဟံဝသိတ္ဝာ။ယထာ ဝဿံ ဝသိတ္ဝာ အရဏံ အနုဋ္ဌါပေတ္ဝာဝ သတ္ထာဟကရဏီယေန ဂစ္ဆတော အနာပတ္တိ။တထာ ဂတဋ္ဌာနတော အန္တေဝာသတ္ထာဟော အာဂန္တွာ ပုနပိ အရဏံ အနုဋ္ဌာပေတ္ဝာဝ သတ္ထာဟကရဏီယေန ဂစ္ဆတော အနာပတ္တိ။သတ္ထာဟာဝါရေန အရဏော ဥဒ္ဒါပေတဗ္ဗောတိ အဋ္ဌကထာဝစနံ သတ္တမာရဏေန ပဋိဗဒ္ဓဒိဝသံ သတ္တမေနအရဏေနေဝ သင်္ဂဟောတ္ဝာ သတ္တမအရဏဘဉ္ဇန္တရေ အနာဂန္တွာ အဋ္ဌမံ အရဏံ ဗဟိဥဒ္ဒါပေန္တိဿ ရတ္တိစ္ဆေဒဒဿန ပရံ နသတ္တမအရဏသေဝ တတ္ထဥဒ္ဒါ

ပေတဗ္ဗဘာဝဒဿနပရန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သိက္ခာဘာဇနအင္ဂကထံဝယ သီဟဠဂဏ္ဌိ ပဒေသုစ တထာဝိနိစ္ဆိတတ္တာ။(ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊၂၊၂၀၈)။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာနှင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ ဤအရာမှာအယူဝါဒကဲ့ပြားသတည်း။

ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ဝါဆိုနေ့မှ တပါးကုန်သောနေ့တို့၌ သင်္ဃာဟကိစ္စဖြင့်သွားသော်ရဟန်းသည် သင်္ဃာဟအတွင်းတွင် အမှတ်မရှိသောနေ့၌ သွားရာအရပ်မှ တဖန်ပြန်ခဲ့ပြီးလျှင် အရုဏ်ကိုမတက်စေမူ၍ သင်္ဃာဟကိစ္စပင်ရှိသော်လည်း သွားခြင်းဌာနအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာစကား ဂန္ထဖြစ်ပေသတည်း။မန္ဒလေး ရတနာပုံမြို့တည် နန်းတည် ပဉ္စမသင်္ကါယနာစင်မင်းတရားကြီးလက်ထက်အံ့လွန်ထင်ရှားတော်မူကုန်သော မတဲးဆရာစော်,စံကျောင်းဆရာတော်,စလင်းဆရာတော်,မောင်းထောင်ဆရာတော် အရှင်မြတ်တို့သည် အတူအမျှ ဤသို့ပင် အယူရှိတော်မူကြကုန်သတည်း။အယူရှိယုံမျှမက၎င်း အမရပူရမင်းနေပြည်တိုက်တော်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူကြသောအခါ ဝါတွင်း၌ အရပ်တစ်ပါးသို့ညဉ့်အိပ်သွားရန်ရှိသည်နှင့် သင်္ဃာဟဆောင်၍ တိုက်တော်မှအပသို့ ကြွဆောက်တော်မူကြကုန်ပြီးမှ ကိစ္စရှိ၍ တိုက်တွင်းသို့ဝင်တော်မူကြကုန် ပြီးလျှင် ထိုနေ့အရပ်တစ်ပါးသို့ ကြွတော်မမူကြကုန်ဘဲ နောက်နေ့ အရုဏ်တက်ပြီးမှ ကြွတော်မူကြကုန်ဘိသတည်း-ဟု ငါတို့ဆရာစံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။

အရုဏ်၊ရှစ်ရက်နေ့ အဦးအစအရုဏ်ကို(ဝိမတိအနက်)အင္ဂကထာဝစနတော၊ ဝိနည်းအင္ဂကထာ၌ မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်။ ဝက္ခမာနတ္တာ၊ ဤဝိနယ ဝိနိစ္ဆယကျမ်း၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။အရုဏ်၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်နှစ်ရက်နေ့ အဦးအစ အရုဏ်ကို။ပုနပိ၊ လည်း။အရုဏ်၊ရှစ်ရက်နေ့ အဦးအစ အရုဏ်ကို။ ဂစ္ဆတော၊သင်္ဃာဟ ဆောက်ဘည်၍သွားသောရဟန်းအား။ တတ္ထ၊ ထိုနေရင်းကျောင်းတိုက်၌။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာအနက်တည်း)။

ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်သို့ ရောက်လတ်သော် ခပ်သိမ်းကုန်သောအရာတို့၌ယုံတို့ဥပမာကို မရှာရချေ။ မိန့်ဆိုတိုင်းသာလျှင် မှတ်ယူရလေသောကြောင့် ဝိနံယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၌ ယထာဝဿံဝဿိတ္ဘာ-အစရှိဿည်ဖြင့် ဥပမာဆောင်ထား၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ မသင့်ဟု မှတ်ထင်ပေသတည်း။

အင္ဂကထာ၌ "တတြေဝ၊ ထိုရွာသစ်၌သာလျှင်"ဟု အနက်ပေး။ သစေမနုဿာ ယထာပဝတ္တာနိ - အစရှိသောစကားဖြင့် ရှေးရှာဟောင်းကျောင်း၌ နေစဉ်ကာလက လှူမြဲတိုင်းဖြစ်ကုန်သော စာရေးတံဆွမ်း အစရှိသည်တို့ကို

တုမ္ဟာကံ ဝသနဋ္ဌာနေ ပါပုဏာပေတ္ဝာ ဘုဥ္ဇထ·ဟု ဝိသေသလျှောက်ထား သဖြင့် မလှူဒါန်းမူ၍ သာမညအားဖြင့် လှူဒါန်းရာ၌ ကျင့်ရာသော အစီအရင်ကို ပြသတည်း။ တုမ္ဟာကံဝသနဋ္ဌာနေအစရှိသောစကားဖြင့်ကား ဝိသေသလျှောက်ထားသဖြင့် လှူဒါန်းရာ၌ ကျင့်ရာသောအစီအရင်ကိုပြသတည်း။

ဥပနိက္ခိတ္တကံ၊ ထားအပ်သော။ စိဝရာဒိဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍံ၊ သင်္ဃိန်း အစရှိသော ဝေဘန်အပ်သော ဘဏ္ဍာသည်။ မာ ဝိနဿ၊ မပျက်မစီးရစ်ပါစေလင့်။ ဣတိ မနသိကတ္ဝာ၊၍။ဣဓ၊ ဤရဟန်းတို့နေရာအရပ်သို့။ အာဟဋ္ဌံ၊ သော။ယံ စိဝရာဒိဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍံ၊သည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။တံစိဝရာဒိ ဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍံ၊ ကို။တတ္ထဝ၊ ထိုနေရင်းကျောင်းတိုက်သို့သာလျှင်။ ဂန္ဒွာ၊ ၍။ အပလောကေတွာ၊ ပန်ကြား၍။ ဘာဇေတဗ္ဗံ၊၏။

အ ဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍာကိုမူကား မပျက်မစီးပါစေလင့်ဟု နှုတ်လုံးပိုက်၍ ရဟန်းတို့နေရာအရပ်သို့ ဆောင်အပ်ငြားသော်လည်း မဝေဘန်အပ်သောကြောင့် စိဝရာဒိဝေဘင်္ဂိယဘဏ္ဍံ ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။

စေတ္ထ ဝတ္ထုအာဒိကေပိ၊၌လည်းကောင်း။တဲ့ဤပုဒ်ဒေပိ၊ ထိုကျောင်းတိုက်အား လှူဒါန်းအပ်သော လယ်ယာအစရှိသည်မှုဖြစ်သော ပစ္စည်း၌လည်းကောင်း။

ပဉ္ဆန္နံ အပဟိတေပိ အနုဇာနာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သံဃဘေဒေအနာပတ္တိဝဿဂ္ဂေဒကထာ

၂၀၂။ ကိဉ္စာပိ နံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ပဲန တထာပိ တောဘိက္ခုနိယော နိဿာယ။

သံဃဘေဒေ အနာပတ္တိ ဝဿဂ္ဂေဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝဇာဒီသုဝဿူပဂမနကထာ

၂၀၃။ ဝဿဂ္ဂေဒေ၊နေရင်းဝါဆိုရာအရပ်၌ နေခြင်းပြတ်ခြင်းကြောင့်။အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ နေခြင်းသာ ပြတ်သတည်း။ ဝါမူကား နှုတ်မပြတ်။ ထို့ကြောင့် တသ္မိံ ယေဝါမေ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဝသိတ္ဝာ ပဝါရေတဗ္ဗံ ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့။ အကယ်၍ ဝါပြတ်သည်ဖြစ်အံ့။ လှည်းတည်ရာရွာ လှည်း ဖရိဖရဲ ကြဲရာရွာတို့၌ ရဟန်းနှင့်အတူတူက ဝါကျွတ်အောင်မနေရမူ၍

အလိုရှိရာအရပ်သို့ သွားသင့်လေရာသတည်း။သွားကဲ့ မသွားရချေ။ ထိုအရပ် ၌ပင်နေသော်လည်း ပဝါရဏာပြုခြင်းငှာ မရအပ်သည် ဖြစ်လေရာသတည်း။[1] ဝါမပြုတ်ကြောင်းကိုကား တသို့ယေဝါမေ အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကား ကိုရှု၍ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ ဝဇေန သဒ္ဒိုဂတသဝဿစ္ဆေဒေ အနာပတ္တိတိ ဝဿ စ္ဆေဒေါ နဟောတိတိ ကိုရ အဓိပ္ပါယော-ဟု တိုက်ရိုက်မိန့်အပ်၏။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဋီကာဟောင်း (၃၁၉-ဂါထာအဖွင့်) ၌လည်း အနာပတ္တိ ဝဿစ္ဆေဒသာဝဲတ်။ ဧဝံ ဆိန္နဝဿော နော ပဝါရယေတိ အတ္ထောဟုမိန့်အပ်၏။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာ ဟောင်းစကား၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ဝါပြတ်သော် ပဝါရဏာမပြုသင့်လေရာ။ ပဝါရဏာမပြုသင့်သည်မဟုတ်၊ ပြုလည်းပြုရ၏။ ထို့ကြောင့် နေခြင်းသာပြတ် သတည်း။ ဝါမူကား မပြတ်ဟူလိုသတည်း။[2]

သစေကရိတ္ဝာ အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကား၌ "သကဋ္ဌဿ၊ တည်ဆဲ ဖြစ်သောလှည်း၏။ ဥပရိ ဝါ၊ အထက်၌လည်းကောင်း။အာသန္နေ ဝါ၊ အနီး အရပ်၌လည်းကောင်း။ ကုဋ္ဌိ၊ ကို။ ကရိတ္ဝာ၊ ပြု၍။ သာလာသခေ်ပေန ဋ္ဌိတ သကဋ္ဌဿ-ဟူသောစကားကိုမြော်၍ ဤသို့ ဝိသေသအနက်ကိုပေးသတည်း။ တနည်းကား-သကဋ္ဌဿ၊ သွားဆဲဖြစ်သောလှည်း၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ကုဋ္ဌိ၊ ကို။ ကရိတ္ဝာ၊ ပြု၍။ (သစေ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေယေဝ သတ္ထော-ဟူသောစကားကို မြော်၍ ဤသို့ဝိသေသအနက်ပေး) သစေ ဒေန္တိ။ အာကယ်၍ပေးကုန်အံ့။ ဟုအနက်ပေး။ သတ္ထော၊ ကုဋ္ဌိဇရပ် အသွင်ဖြင့်ကဲ့သော လှည်းမဖက် သက် သက်သောလှည်း၏ အထက်၌။ဝဿံ၊ ဝါသို့။ ဥပဂန္တုံ၊ နှုတ်မြွက်၍ကပ်ခြင်းငှာ။ နဝဋ္ဌတိ၊ မအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာလယောဝေ၊ ကိုသာလျှင်။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။(အာလယောဋ္ဌ ဇေ-ကျေသတည်း။) သတ္ထော၊လှည်းသည်။မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေယေဝ၊ ခရီးသွားစဉ်သာလျှင်။ မဟာအရဏည၊ လူနှင့်မနီး မြို့ငတောကြီး၌။ ပဝါရဏာ ဒိဝသော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဇေဝံသတိ၊ သော်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုလှည်း၌သာလျှင်။ ပဝါရေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဂါမခေတ်၏ အတွင်းသို့ရောက်သည်လည်း ဖြစ်အံ့။ ထိုဂါမခေတ်အတွင်း၌ ရဟန်းသံဃာရှိခဲ့အံ့။ လှည်း၌ ပဝါရဏာပြုခြင်းငှာ မသင့်။ ထို့ကြောင့် တတ္ထေဝ ပဝါရေတဗ္ဗံ-ဟူသောစကားကို အရဏသိမ်သို့ရောက်သော လှည်း၌ပဝါရဏာပြု သည်ကိုရည်၍ မိန့်သတည်းဟုမှတ်အပ်၏။ တောင့်တရာ အရပ်သို့ရောက်၍

၁။ "ရကား ရ၏" ဟု စကားဆက်ရှိမူကောင်းပေစ့။

၂။ ပဝါရဏာ မပြုသင့်သည်မဟုတ်—စသော စကားရပ်ကား၊ ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာ စကား ရပ်မဟုတ်။

လှည်းလွန်ခဲ့သော် တောင့်တရာအရပ်၌သာလျှင်နေ၍ ပဝါရဏာပြုအပ်သော-ဟု မိန့်၏။ တောင့်တရုရွာ၏ အကြားအတွင်း၌ လှည်းရပ်တည်သော် လည်းကောင်း, ဖရိုဖရဲပြန့်ကြဲ၍ သွားသော်လည်းကောင်း အသို့နည်းတောင့်တ-ရုရွာ သို့ မရောက်သေးလေသောကြောင့် တောင့်တရုရွာသို့ ရောက်အောင် သွားပြီးလျှင် ဝါကျွတ်အောင်နေ၍ ပဝါရဏာပြုခြင်းငှာ သင့်ရာအံ့လော-ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အထာပိ-.အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

သတ္ထော၊ လှည်းဆည်။ အန္ဓော၀သေယေ၀၊ ဝါတွင်း၌သာလျှင်။ အန္တရာ၊ တောင့်တရုရွာသို့ မရောက်မီ အလယ်အကြားအဘွင်း၌။ ကေသို့ ဂါမေ၊ ၌။ အထာပိ တိဋ္ဌတိ၀ါ၊ အကယ်၍ရပ်တည်မူလည်းရပ်တည်အံ့။အထာပိ ဝိပ္ပကိရတိ ၀ါ၊ အကယ်၍ ဖရိုဖရဲပြန့်ကြဲ၍ သွားမူလည်း သွားအံ့။ ဧ၀ံသတိပိ၊ လည်း။ အန္တရာ၌။ အတိဋ္ဌနတော၀ါ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိပ္ပကိရဏတော ၀ါ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပတ္ထိတဋ္ဌာနဿ၊ သို့။ ဂန္တုံ၊ ၌။ အ၀ဋ္ဌနတ္တာ၊ မအပ်သောကြောင့်။ တသို့ယေ၀ဂါမေ၊ ထိုလှည်းရပ်တည်ရာရွာ, ဖရိုဖရဲပြန့်ကြဲရာရွာ၌သာလျှင်။ ဘိက္ခူဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ ၊ အတူတကွ။ ၀သိတ္ထာ။ ဝါကျွတ်အောင်နေပြီး၍။ ပ၀ါရေတဗ္ဗံ၊ ပ၀ါရဏာပြုအပ်၏။

နာ၀ါ၊ သည်။ ကူလံ၊ ဤမှာဘက်ကမ်းကို။ အထ လဘတိ၊အံ့။ဧ၀ံသတိစ, ဧ၀ံသန္တတ္တာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ အယံဘိက္ခု၊ ဤလှေသင်္ဘော၌ ဝါကပ်သော ရဟန်းသည်။ ပရတောဝ၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့။ ဂန္တုကာမော ၊သည်။ အထ ဟောတိ၊အံ့။ ဧ၀ံသတိစ ဧ၀ံသန္တတ္တာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပရတော၊ ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့။ ဂန္တုံ၊ ၌။ နဝဋ္ဌတိ၊ မအပ်။

သစေပိ ဂစ္ဆတိစ၊တထာပိ ယသ္မာ ဘိက္ခု ပဌမံ လဒ္ဓဂါမေယေ၀ ဝသိတုကာ-မောဟောတိ။တသ္မာ နာ၀ါ ဂစ္ဆတု ဘိက္ခုနာ တတ္ထေ၀ ပထမံ လဒ္ဓဂါမေ ယာ၀ ဝဿံ၀ုဋ္ဌာ ဝသိတ္ထာ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိ ံ ပ၀ါရေတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။(စသဒ္ဒါသည် ပနသဒ္ဒါကဲ့သို့ တထာပိအနက်ကို ဟောသတည်း။)ဤတိ ၀ေ အစရှိသော စကားသည် ဝေါတိဂေါပါလကာနံ-အစရှိသော စကဲ့းတို့၏ နိဂုံးစကား တည်း။မ၌ ဒီဃ အာ အက္ခရာနှင့် ပုရိမဝဿ-ဟုစာအမျှးရှိသည်ကား ဝတ္ထုသုဟူသော နပုံလိင်ဝိသေသျပုဒ်နှင့် လိင်မတန်သောကြောင် မသင့်။ မ ၌ ဧ-အက္ခရာနှင့် ပုရိမေသု ဟုရှိမှ ဝတ္ထုသုဟူသော နပုံလိင်ဝိသေသျပုဒ်နှင့် လိင်တန်သောကြောင့် သင့်သတည်း။

ဝေါဝုဋ္ဌာသီတိအာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ တိဟိ၊ ကုန်သော ဝတ္ထုတို့မှ။ ပုရိမေသု၊ ကုန်သော။ ပ၀ါရေတုံ ပန နလဘတိ စကား၌ ဝေါ ဝုဋ္ဌာသီ အစ

ရှိကုန်သော သုံးပါးကုန်သော ဝတ္ထုတို့၌ ဝဇ္ဇ အစရှိကုန်သောနေရာတို့ ပါကုန်သကဲ့သို့ နေရာမပါသောကြောင့် ပဝါရဏာပြုခြင်းငှာ မရဟူလိုသတည်း။

၂၀၄။ ဆဝကဋ္ဌိကာ ဟူသည်ကား သူသေကောင်ကို သုသာန်၌ ကျွမ်းအောင် မီးတိုက်ပြီးလျှင် သူသေကောင်၏ ပြာအရိုးတို့ကို ထားစရာအကျိုးငှာ သုသာန်၌ ဆောက်လုပ်အပ်သော ကုဋိတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ "ဆဝသရီရံ ဒဟိတ္ဝာ ဆာရိကာယ အင်္ဂီကာနဉ္စ အတ္ထာယ ကုဋိကာကရိယတီတိ အန္ဓကဋ္ဌကထာဝစနံ"ဟု မိန့်အပ်၏။ ဆဝသဒ္ဒါဖြင့် သူသေကောင်၏ ပြာ, အရိုးတို့ကို ဖလူပစာရအားဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏။ "ဆဝသ ကုဋိကာ"ဟု-ဝစနတ္ထပြု။ ဆဝကုဋိ နာမ ပါသာဏကုဋိကန္တိ ဝဒန္တိ။ တံသု ပယောသု ပါသာဏော ဥဿာပေတ္ဝာ ဥပရိပါသာဏော နပဋိစ္ဆန္နော။ ။ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာဟောင်း(၁၇၇)။ ။ ဤခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာဟောင်းစကားသည် ဆဝကုဋိကို ပြုရာသော အခြင်းအရာကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာစကားနှင့် မဆန့်ကျင်။ ဤကိတ မဉ္ဇ ဟူသည် ရှည်ကုန်သော ညောင်စောင်းခြေတို့ကို အလယ်တည့်တည့်၌ ညောင်-စောင်းအပေါင်တို့ကို ဖွဲ့သောအားဖြင့် သွင်းရှိပြုရာညောင်စောင်းတည်း။ တ-ကိဟန္ဓနေ။ ဓာတုမာလာ။ ဒန္တိဇ တ-ကို မုဒ္ဓဇ ဋ-ပြု။ "အ ဋ္ဌနိယော ဟန္ဓန ဝသေန၊ ပဝေသေတ္ဝာ တက်ိယန္တိ ဟန်ိယန္တိ ဇတ္ထ မဉ္ဇေတိ ဋ္ဌက်ိတေ"ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဤမဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာခန္ဓကအဖွင့်လာ ဋ္ဌိတ ကဏ္ဏောဓါ ပုဒ်ကိုလည်း၊ ကဏ္ဏပိဋ္ဌန္ဓနံ ဟန္ဓနဝသေန ပဝေသေတ္ဝာ တက်ိယတိ ဟန်ိယတိ ဇတ္ထ ကဏ္ဏေတိ ဋ္ဌက်ိတေ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။

ဆဝကုဋိတော ဗာဟိံ ကုဋိကံ။အာဝရဏံ၊အကန်္ဒအကာ နံရံ အရံအတားကို။

ဝဇ္ဇီဒီသုဝဇ္ဇုပဂမနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အဓမ္မိကကထိကာဒိကထာ

၂၀၅။ မဟာဝိဘင်္ဂေ စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ။

၂၀၇။ အထခေါ ဣမံ တေမာသံ ဟု အထခေါ ကိုထည့်၍ အနက်ပေး။ ဂဏ္ဌထကား ဒါယကာ၏စကား။ ဥဘောပိ စသည်ဆည် ရဟန်းနှစ်ပါးတို့၏ စကား။ ဣတိဧဝမာဒိနာ၊ ဖြင့်။ တဿတဿပိ၊ထိုထိုစကားကိုလည်း။ ပရိဿဝေ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတဿေဝ-ဟူသော ရှေးစကားကို ထောက်၍ တဿတဿသို့ ရွှေ့၍ ပိသဒ္ဒါကို ယှဉ်၍ အနက်ပေးသတည်း)

သစေ ပက္ကမတိဝါ သစေ ဝိတိနာမေတိဝါ။ ဝံသတိ ပက္ကန္တိသာပိ၊ ဖဿဲး သော်လည်း။ ဒဝသိတ္ဘာ၊ ဝါဆိုသဖြင့် နေပြီး၍။ သတ္တာဟကရဏီယေန၊ ပက္ကမိတ္ဘာ အဓိန္ဆာ သတ္တာဟော နိဝတ္တန္တိသာ။ အာလယော သစေ ပိ အတ္ထိ၊ ပနတထာပိ အသတိယာ ဝဿံ ယသ္မာ နဥပေတိ။ တသ္မာ အာလယေ ဝိဇ္ဇမာ-နေပိ နဥပဂမနတ္ထာ အာလယံ ဝိနာ နဥပဂမနတ္ထာ။

သော သတ္တာဟံ အနာဂတာယ ပဝါရဏာယ သကရဏီယော ပက္ကမတိ။ အာဂန္ဆေယျဝါသော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တံ အာဝါသံ နဝါ အာဂန္ဆေယျ။ တသာ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပုရိမိကာစ ပညာယတိ။ ပဋိသဝေစ အနာပတ္တိ။ (ပါဠိတော်)သတ္တာဟံ အနာဂတာယ ပဝါရဏာယာတိ ဇတ္ထ နဝမိဒတာ ပဋ္ဌာယ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ အာဂစ္ဆတုဝါ။ မာဝါ။ အနာပတ္တိ။ (အဋ္ဌကထာ)။ သော သတ္တာဟံ အနာဂတာယ ပဝါရဏာယ သကရဏီယော ပက္ကမတိတိ အယမ္ပန ဝါရော နဝမိတော ပဋ္ဌာယ ဂန္တွာ သတ္တာဟံ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိတိ-နာမေန္တိသာပိ ဝဿဉ္စေဒါဘာဝဒသနတ္ထံ ဝုတ္တော။ ဇတ္ထစ အကရဏီယော ပက္ကမတိတိ တိယဝါရသ အနာဂတတ္တာ နဝမိတော ပဋ္ဌာယ ဂစ္ဆန္တေနပိသတ္တိ ယေဝ ကရဏီယေ ဂန္တဗ္ဗံ။နာသတိတ္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ (တေရသကဏ်ဍီကာ (၃၊၂၀၅) ပါဠိယံ သော သတ္တာဟံ အနာဂတာယ ပဝါရဏာယ သကရဏီယော ပက္ကမ-တိတိ ဝုတ္တတ္တာ ပဝါရဏဒိဝသေပိသတ္တာဟကရဏီယံ ဝိနာဂန္တုံ နဝဋ္ဋတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။(ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ၂၊၁၇၉)ဤပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ နှစ်စောင် လာလေသောကြောင့် နဝမီသွားလိုသော ရဟန်းသည်သတ္တာဟ ကိစ္စရှိမှသာ သွားခြင်းငှာ အပ်ဆတည်း။ သတ္တာဟကိစ္စပင်ရှိလေငြာသော်လည်း သတ္တာဟ မဆောင်မူ၍သွားခြင်းငှာမအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။ သတ္တာဟဆောင်၍ သွားသော ရဟန်းသည် သတ္တာဟ အတွင်း၌ မပြန်လာသော် သမ္ဘာနမုသာဝါဒ ဖြစ် သတည်းဟု ဆရာအချို့တို့ ဆိုကုန်၏။

ဧဝံ ဂစ္ဆန္တေနစ အန္တောဥပစာရသီမာယံ ဌိတေနေဝ အန္တော သတ္တာဟေ အာဂစ္ဆိဿာမီတိ အာဘောဂံ ကတ္ဝာ ဂန္တဗ္ဗံ-ဟုတေရသကဏ်ဍီကာ(၃၊၂၀၂)၌ ပိန်းအပ်သည်နှင့်အညီ အာဘောဂထား၍သာ သွားရသောကြောင့် သမ္ဘာန မုသာဝါဒမဖြစ်ဟု ကောန်မှတ်အပ်၏။

တပါးသောရဟန်း၏အထံ၌ အန္တောသတ္တာဟေ ပဋိနိဝတ္တေဿာမိ-ဟု ဝါပန် သော်လည်း ဝိနည်းကံရှိသည်အလျောက်သာလျှင် ဝါပန်ရသောကြောင့် သမ္ဘာနမုသာဝါဒ မဖြစ်ဟုမှတ်အပ်၏။

ဝေယျာဝစ္စကရဏဝဂ်ပြီး (၃) ၃၃-ဖ-မ-ဏ-၀

ဝင်ရပုဒ္ဓိ ဌီကာဌ် တတ္ထ နဝါ အာဂန္တွယျာတိ အာန္တရာယေန ဟူ၏။ပါဠိအဋ္ဌ ကထာဌ် သာမညာအားဖြင့်သာလျင် လာလေရကား ဝင်ရပုဒ္ဓိဌီကာလာ စကား မသင့်ဟူမှတ်အပ်၏။ ထေရသင်္ကဏ်ဌီကာဌ် "ဣတ္ထ စာတုမာသိနိယံ။ ကျိမိုးလေး လတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ဌ်၊ကုမုဒါနံ၊ကုမုဒြာကြွာတို့၏။ သမူဟော၊အပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏"ဟုအနက်ပေး။ကျိစကားဖြင့် "ကုမုဒါနံ သမူဟော ကောမုဒေါ။ ကောမုဒေါ ဣတ္ထ အတ္ထိတိ ကောမုဒီ"ဟူသော ဝစနပ္ထကိုပြသတည်း။ ရှေးနည်းဌ် သမူဟတ္ထဌ် ကပစ္စည်းသက်။ နောက်နည်း ဌ် သဒ္ဒတ္ထအနက်ဌ် ကပစ္စည်းသက်။

ဝသ္သူပနာယိကက္ခန္ဓကမှတ်ရန် ပြီး၏။

၄–ပဝါရဏာဒိကဏ္ဍကထာ

အဖာသုကဝိဟာရကထာ

၂၀၉။နေဝ အာလပေယျာမ နသလ္လပေယျာမဟူစသော စကား၌ အာ၌တွဲထုပြုစ်သော အာလာပဟူသည် အဘယ်နည်း။ သလ္လာပဟူသည် အဘယ်နည်း။ အာ သည် ဘူသအနက်ကို ဟောသောကြောင့် ပြင်းပြစွာ ဆိုခြင်းသည် အာလာပမည်လေသလော့။ သံ သည် သခ်ပအနက်ကို ဟောသောကြောင့် အကျဉ်းအားဖြင့်ဆိုခြင်းသည် သလ္လာပမည်လေသလော့ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် နေဝ အာလပေယျာမ နသလ္လပေယျာမာတိ စတွေ အစရှိသော စကားနှစ်ရပ်မိန့်သတည်း။

ဤစကားနှစ်ရပ်တွင် ရှေစကားဖြင့် အာသည် အာဒိအနက်ကို ဟောသောကြောင့် ရှေးဦးစွာပြောဆိုခြင်းသည် သလ္လာပမည်သတည်း–ဟုပြသတည်း။ နောက်စကားဖြင့် သံသည် ပုနအနက်ကိုဟောသောကြောင့် နောက်၌ပြောဆိုခြင်းသည် သလ္လာပမည်သတည်း–ဟု ပြသတည်း။ အာဒေါ ဘာသနမာလာပေါ။ (အဘိဓာန်ဘူမိဝဂ် ၁၂၃) အာဒိမ္ဟိ လာပေါ အာလာပေါ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။ ဤစကားတို့ကိုရှု၍ လည်းကောင်း ၊အာလပေယျာမဟူသော သံဝဏ္ဏနာဘာဗပုဒ်ရင်းကိုရှု၍ လည်းကောင်း၊ အာ ဒီဃ လအက္ခရာတစ်လုံးနှင့် အာလာပပုဒ်သာ အမှန်တည်း။ အ ရဿ လ-အက္ခရာ နှစ်လုံးနှင့် အလ္လာပပုဒ်ကား မမှန်ဟုသိအပ်၏။ ကနည်းက : သံ သည် သမောဓာန ဟူသော သမ-အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် စကားတုံ့၏ အစုပ်းအားဖြင့် အမျှ ပြောဆိုခြင်းသည် သလ္လာပမည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် တရသကဏ် ဋီကာ၌ ဝစန ပဋိဝစနဝသေန ဆမံ လာပေါ သလ္လာပေါဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ပြောဆိုခြင်းသည် နောက်၌ ပြောဆိုခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ သလ္လာပေါ ပစ္ဆိမ ဝစနံ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ဟတ္ထေဟ် ပါ'နီယသဋ္ဌာဒီနံ ဋီတဋ္ဌာနေဟာ ဝိယောဇနေန ဥဒ္ဒံ လဿံ-ဥက္ခိပနံ ဟတ္ထဝိလဿံကံ။ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြုလေဟု ပြလိုရကား ဟတ္ထ-ဝိလဿံကေနာတိ ဤစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ရဿိ လဿိ ဂတျာကွေပေ။ ရဿံတိ။ လဿံတိ။ ဥလ္လဿံတိ။ လဿံ°တာ။ ဥလ္လဿိကာပိတိ (ဓာတုမာလာ-၂၉) ဂတျာကွေပေ၊ ပကတိသဒ္ဒါးခြင်းကိုပစ်ပယ်

ခြင်းအနက်၌။ ပကတိသဉ်းခြင်းကို ပစ်ပယ်ခြင်းဟူသည် ရေအိုးအစရှိသည်တို့ကို အထက်သို့မြောက်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် တရသကဏ်ဋီကာ၌ "ဟတ္ထဟိ ဥက္ခိပနံ ဟတ္ထဝိလဿနံ" ဟု မိန့်အပ်၏။ တရသကဏ်ဋီကာ၌ အထဝါအစရှိသောစကားဖြင့် အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်ပါးသောနည်းကို ပြသတည်း။ အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် "ဟတ္ထဝိလဿကေန။ လက်တို့ဖြင့် သောက်ရေအိုးအစရှိသည်တို့ကို တည်ရာရေတွင်း အနီးအပါး အစရှိသောဒေသ၌ မြင်းစေသောအားဖြင့် အထက်သို့ ပင့်မြောက်သဖြင့်" ဟု အနက်ပေး။ ဋီကာနည်းအားဖြင့် "ဟတ္ထဝိလဿကေန။ သောက်ရေအိုးဒေစရှိသည်တို့ကို တည်ရာရေတွင်း အနီးအပါး အစရှိသော ဆရပ်မှ တစ်ပါးသော ဆူမ်းစား ဇရပ်သို့ ရောက်စေကြောင်းဖြစ်သော အချင်းချင်း ဆက်စပ်သောလက်ဖြင့်" ဟုအနက်ပေး။ အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် ဤ ပစ္စည်းသည် ဘောအနက် ဖြစ်သတည်း။ ဝိ ဥပသာရပုဒ်သည် ဝိယောဂအနက်၌ ဖြစ်သတည်း ဋီကာနည်းအားဖြင့် ဤ ပစ္စည်းသည် ဂါရိဿ်းအနက်၌ ဖြစ်သတည်း။ ဝိ- ဥပသာရပုဒ်သည် ဓာတ္ဝတ္ထာနုဝတ္တကတည်း။

ပသဝေါ-ဟူသည် ခြသေ့အစရှိကုန်သော အလုံးစုံကုန်သော အခြေလေးချောင်းရှိကုန်သော သားတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အာဘိဓာန်၊ အရညာဒိဝဂ် (၆၂၀)၌ မိဂါ တု ပသဒေါ သီဟာ-ဒယော သဗ္ဗ စတုပ္ပဒါ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အဘိဓာန်ဋီကာ၌ သီဟာဒယော ယထာ ဝုတ္တာ အစုတ္တာစ သဗ္ဗေ စတုပ္ပဒါ သတ္တာ မိဂါ ပသဝေါတိ ဝုစ္စတေ။ ဟု ဖွင့်အပ်၏။

ပသုသံဝါသံ-ဟူသော စကားကို ယောဘုယျနည်းအားဖြင့်သာလျှင် ဟောတော်မူသဟည်း။ အပွက အားဖြင့်ကား သားတို့သည်မိမိအား ဖြစ်သော သုခ, ဒုက္ခကို အချင်းချင်းအား ပြောကြားကုန်သေး၏။ထို့ကြောင့် ကေနိပါတ် ဒုတိယဝဂ် ပဌမလကွဏဇာတ် (၃၊၅၂၊)၌ ဘုရားအာဒလာင်းတော်အဖသမင်သည်။ ဟောတိ သီလဝတံ အတ္ထော အစရှိသော ဂါထာစကားကို ဆိုသတည်း။ ဒုတိယနိဂြောဓဇာတ်(၃၊၅၂၊၄။)၌လည်း ကုမာရကဿပ မထေရ်အလောင်း သားဖြစ်သော သမင်ကို ဆုံးမလိုသော် ကုမာရကဿပမထေရ်၏အမိ မထေရ်မ၏အလောင်းဖြစ်သော အမိ သမင်မသည် နိဂြောဓ မေဝ သေဝေယျ အစရှိသောဂါထာစကားကိုဆိုသတည်း။ပသဝေါပိဟိဟု ပိ-အက္ခရာနှင့် စာအမျှားရှိ၏။ အခြို့စာ၌ ပိ-အက္ခရာမရှိ။ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ပေါင်းအပ်သောအနက်မရှိရကား ပိ-သဒ္ဒါမရှိသင့်။ထိုစကားမှန်၏။ ဥပမာ၌ ပိ-သဒ္ဒါကို ရေးရိုးမဟုတ်။ ဥပမေယျ၌သာလျှင် ရေးရိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် တေပိဟု ဥပမေယျ၌သာ ပိ-သဒ္ဒါကိုရေးသတည်း။ ဤမံ စတမာသံ နု ကဇေထတဇ္ဇံ-ဟု ကတိကဝတ်ထား၍ ဆောက်တည်ခြင်းကိုသာ မပြု

အပ်သတည်း။ ကဘိကဝတ်ထား၍ဆောက်တည်ခြင်းကို မပြုမူ၍ ကျင့်မူကား ကျင့်ကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် အဓမ္မကတိကာဟသာ-ဟု အဋ္ဌကထာဌ် မိန့်သတည်း၊ ကတိကဝတ်ထား၍ ဆောက်ကည်ခြင်းကို မပြုမူ၍ ကတိကဝတ် မထားဘဲ ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး စကဲားမပြောမူ၍ နေအံ့ဟု ဆောက်တည်ခြင်းကို မူကား ပြုကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် ဤမဟာဝါ ပါဠိတော်ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓက (ဝိ၊ ၃၊ ၄၉၉) ၌ ဣမဘန္တေ အမှာကံ ယောပထမံ ဂါမတော ပိဏ္ဍာယ ပဋိက္ကမတိ။ ပ။ နတ္ထဝ မယံဘန္တေ တပ္ပစ္စယာ ဝါစံ ဘိန္နာမ-ဟု ရဟန္တာအရှင်မြတ် အနုရုဒ္ဓါ,အရှင်နန္ဒိယ,အရှင်ကိမိလမထေရ်တို့သည် ဘုရားရှင်အား လျှောက်သားကြကုန်ရာ ဘုရားရှင်သည် အပြစ်တင်တော်မမူဘဲတရားစကားဖြင့် ပြတော်မူပြီးလျှင် ပါလိလေယျက တောသို့ကြွတော်မူဘိသတည်း။ ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသည်လည်းကဝ်ကဝတ် မထားဘဲ အာ-ယောင် ဆုံယောင်နားပင်းယောင် အကျင့်ကိုဆောက်တဲ့ည်၍ ကျင့်လေဘိသတည်း။ထို့ကြောင့် တေမိယဇာတ်တော်၌။ မာတာပိတာန မေဒေဿာ။ နာပိ ဒေဿံ မဟာယသံ။ သဗ္ဗညုတံ ပိယံ မယှံ။ တသ္မာ ဝတ မဓိဋ္ဌဟိံ ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။[၁]"ဝတံ။ အာ-ယောင် ဆုံယောင် နားပင်းယောင် အကျင့်ကို။ အဓိဋ္ဌဟိံ၊ ဆောက်တည်ပြီ"ဟုအနက်ပေး။

အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်ကုန်မူ၍ အချင်းချင်း စကား ပြောကြကုန် စတမ်းဟူ၍ကား ကတိကဝတ်ကို ပြုကောင်း၏။ ကို့ကြောင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီ၊ အဋ္ဌကထာစျာနဝိဘင်္ဂ နိဒ္ဒေသ(အဘိ၊ဋ္ဌ၊၂၊၃၃၇)၌။ ကေကိ၊ အာသင်္ကိ ပုဏ္ဏမာယံ ကဘိက ဝတ္တံ အကံသု အရဟတ္တံ အပတ္ဝာ အညမညံ နုဝလပိဿာမာတိ-ဟုမိန့်အပ်၏၊ တေ၊ ထိုကသမ္မကိတ္ထဇကျောင်းဟို့ ဘိက္ခု ဝါကပ်ကုန်သောငါးကျိပ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည်။

ပုရာဏမူပ ပဒီဟိ ကဒရောတ်သ ခ-ခရော၀ါသုတ်ကို ထောက်၍ ပါဠို,အဋ္ဌကထာတို့၌ ကဏ္ဍောဇ-ဇ အက္ခရာနှင့် ဝိနယပုရေကွာရတာဟု မရှိသင့်။ ကဏ္ဍောဇ အ-အက္ခရာနှင့် ဝိနယပုရကွာရတာ ဟူ၍သာ ရှိသင့်သည်ကို သိအပ်၏၊

၂၁၀။ သဗ္ဗဘက်ါ ဟိ ကာနာမဠဲ့ သဗ္ဗသည် သာ၀သေသ သဗ္ဗတည်း။ ထို့ကြောင့် သမာန ၀ဿိက နဝင်္ဂတိ ဟုမိန့်အပ်လတ္တံ့။ ပန၊ ဖထူးကို ဆိုဦးအုံ့။

၁။ ဇောတကဋ္ဌ၀ဏ္ဏ၁၅၅။ဒုရေနိဒါန်းဠဲ့ ဤဂါထာအပြည့်အစုံ ပါရှိသော်သည်း ခုဂုဂ၀ဂ အဓယာဃရစရိယ-ဠဲ့ စတုတ္ထပါဒ ကွဲလွဲ၍လည်းဇကာင်း, ခုဂုဂ၁၃။ တေမိယ ဇာတိယဠဲ့ ဒုတိယပါဒ ကွဲလွဲ၍လည်းဇကာင်း အာဂီးဂီးပါရှိကြသည်။

၂၁၁။ အစ္ဆန္တိ ပုဒ်ဆည်း အာသ ဥပဓေသနေ။ ဥပ ဓေသနံ နိသီဒန်။ အာသနေ ဥပဝိဋ္ဌော သံဃောတိ ဇတ္ထဝိယ။ အာသတိ အစ္ဆတိ-ဟု ဓာတု မာလာဒ်၌ မိန့်အပ်ဘာညွှန့် အညီ အာသဓာတ်ဖြင့် ပြီးသတည်း။ ဤသို့ ယမာ ဒီနမန္တော ဧစ္ဆော၁ါ ဟူသော ကာရကဟ် သဒ္ဒနီတိ သုတ်ဖြင့် သ ကို စ္ဆ ပြု အာ ကို အ ပြု။အာသ မာဇ်ဘာဒ် သက်ဆာယိသန္တိဒ်၌ သက်သေဓာတ်ကဲ့သို့ ဤရိယာ ပုတ်လေးပါး တို့ဖြင့် ဓနခြင်းအနဲက်ကို မဟော။ ဤအရာ၌ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်ခြင်းမှ ပုဆစ်တုပ်၍ ထိုင်ဓနမြဲင်း ဟောတည်း။ ထိုကြောင့် ပါဠိတော်၌ အနုဇာနာဘိက္ခဝေ သဗ္ဗေဟဝ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒန္တေဟိ ပဝါရေတုံ-ဟု ဟောတော် မူအပ်၏။ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်နေခြင်းမှ တစ်ပါးသော ပုဆစ်တုပ်၍ ထိုင်နေခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ပင်လျင် ဖာဠကထာ၌ အစ္ဆန္တိတိ နိသိန္နာဝ ဟောန္တိ၊ နဥဋ္ဌဟန္တိဟု မိန့်သတည်း။ နိသိန္နာဝ၊ ပုဆစ်တုပ်၍ ထိုင်နေကုန်သည်သာလျင်။ဟောန္တိ၊၏။ နဥဋ္ဌဟန္တိ၊ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်သော အားဖြင့် မထကုန်။လျောင်းခြင်း,ရပ်ခြင်း, သွားခြင်းတို့ဖြင့် နေခြင်းတို့ကိုကား သံဃာ အစည်းအဝေး ဖြစ်သည်နှင့် ဆဗ္ဗဂိုယ ရဟန်းတို့ မပျက်ကြ ကုန်သောကြောင့် ထိုဤရိယာ ပုတ်သုံးပါးတို့သည် သက်သာယိသန္တိဒ်၌ ကဲ့သို့မဆိုင်လေကုန်။

တဒမန္တရပုဒ်ဝယ် တ ဥ်၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို အ-သရနှင့် တက္ခဒပြု၊မ-အကွရာလာ။ ကာလံဖြင့် အန္တရဓာဒ္ဒါ၏ ခဏအနက်ကို ပြသတည်း။

အဖာသုကဝိဟာရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဝါရဏာဘေဒကထာ

၂၁၂။ ငါးပါးရှိက ဂဏာဥတ်ကို ထား၍ ပဝါရဏာ မပြုရကုန်။ လေးပါး သုံးပါး နှစ်ပါးသာရှိက ဘံဃဥတ်ကိုထား၍ ပဝါရဏာ မပြုရကုန်။ ထိုကြောင့် အခဇ္ဇမုနသမဂ္ဂ ဖြစ်သကည်း။ သစေ ပဌသု ဇနေသု အစရှိသောစကား၌ ဥပေါသထကမ္မနှကအဖုဉ်လာ စသု ဇနေသု အစရှိသောစကား၌ ငါမှတ်ခဲ့ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်အတိုင်းသာလျင် အဓိပ္ပါယ်ကို မှတ်အပ်၏ (၁၄၉၊အဋ္ဌကထာပုဒ်ရေနှင့် ပြန်ကြည့်)။

ပဝါရဏာ ဘေဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဝါရဏာဒါနာနုဇာနနကထာ

၂၁၃။အဌကထာဌ် "ဝဒတု တံ ဘန္တေ သံဃော ဟာရိသော မိန်သတည်း။ဝဒန္တု တံ ဘန္တေ အာယသ္မန္တော ဟု-မမိန်။ထိုမကြောင့် "သံဃံ ပဝါရေတိ" ဟု ဆိုခဲ့သည်နှင့်အညီ "ဝဒတု တံ ဘန္တေ သံဃော" ဟုဆိုခြင်းငှာသင့်သကဲ့သို့ ယခုကာလ ပဝါရဏာပြုကြဟုဆဌ်လည်း "သံဃံဘန္တေ ပဝါရေမိ။ပ။ဝဒတု မံ ဘန္တေသံဃော" ဟု ဆိုခြင်းငှာလည်း သင့်ကြောင်းကိုသိအပ်၏။ပါဠိတော်ဌ် "သံဃံ အာဝုသော ပဝါရေမိ။ပ။ဝဒန္တု မံ အာယသ္မန္တော" ဟုလာရှိသတည်း။ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၄၇၄)ဌ် သံဃံ အာဝုသော ပဝါရေမိတိ ဝုတ္တတ္တာပစ္ဆာပိ ဝဒတု မံ သံဃောတိ ပတ္တုံ ဝိယ ဒိဿတိ။ အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော ယသ္မာ အဟံ သံဃံ ပဝါရေမိ၊ တသ္မာ တတ္ထ ပရိယာပန္နာ ထေရာ မဇ္ဈိမာ နဝါ ဝါ အဇိဿေသေနာ ယသ္မန္တော သဗ္ဗေပိ မံ ဝဒန္တု။ပေ။ ဟု ဖွင့်သတည်း။ထို့ကြောင့် "သံဃံ ဘန္တေ ပဝါ-ရေမိ။ပ။ဝဒန္တု မံ အာယသ္မန္တော"ဟု ဆိုခြင်းငှာလည်းသင့်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဌ် ပါဠိတော်အတိုင်းပင် လာရှိသတည်း။ ဤနည်းနှစ်ပါးတို့တွင် နောက်နည်းအတိုင်းသာလျှင် ဝိနည်းဆရာ တတ်လိမ့်မည်ကုန်သော ဆရာကျော် ဆရာမြတ်တို့ ပဝါရဏာပြုတော်မူကြကုန်ဘိသတည်း။

တေန ပဝါရဏာဟာရကေန။ဟာသ ပဝါရဏာ ဒါယကာသ။ဥပေါသထကွန္ဓ-ကေ။ဥပါသထခန္ဓကပါဠိတော်ဌ် တေန စ ပဝါရဏာ ဒါယကေန ဘိက္ခုနာ ဟု စာအဓျားရှိ၏။ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဌ် ခဘန စဘိက္ခုနာတိ ပဝါရဏာ ဒါယ-ကေန ဘိက္ခုနာ ဟုဖွင့်သောကြောင့် ဇတေန စ ဘိက္ခုနာ ဟူ၍သာ ဒှိရမည်။ တသ္မာ ပဝါရဏာ ဒါယကာသ ပဝါရဏာယ အာရောစိတာယ သတိ စ သံဃေန ပဝါဒိတေ သတိ စ သဗ္ဗေသံ ပဝါရဏာ ဒါယကာသံဃာနံ။ ပဝါရဏာကမ္မတော အညံ ပန ကမ္မံ ကုပ္ပတိ။

၂၁၄။ တဒဟုပဝါရဏာယ အာပတ္တိတိဟု- စာအဓျားရှိ၏။တဒဟုပဝါရ-ဏာယအာပတ္တာန္တိဟုရှိမူ ပါဠိတော်နှင့်ညီသတည်း။

ပဝါရဏာ ဒါနာနုဇာနနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂၇။ သစေ ပုရိမိကာယ အာစရိယော စကားကို တစ်ခုတည်းသော ဝိဟာရဗဒ္ဓသိမ်၌ ပုရိမပစ္ဆိမဝါသို့ကပ်ကုန်သော သံဃာနှစ်ဦးတို့ကျင့်ထုံသော အာစိအာရင်ကို ပြုခြင်းငှာ မိန့်သတည်း။ ဒေ့ဉ တို့ယော့။ နှစ်ပါးကုန်သော ပဝါရကာဥပုသ်ဥ တ်တို့ကို။ နဠပေတဗ္ဗာ၊ မကားအပ်ကုန်။

အဓိပ္ပာယ်ကား တစ်ခုတည်းသော ဝိဟာရဗဒ္ဓသိမ်၌ တစ်ဦးတည်းသော သံဃာအစည်းအဝေး၌ ပုရိမဝါသို့ကပ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည် ပဝါရကာဥ တ်ကို ထားကုန်မူ ပစ္ဆိမဝါသို့ကပ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည် တစ်ဖန်ဥပုသ်ဥ တ်ကို မထားအပ်ကုန်။ ပစ္ဆိမဝါသို့ ကပ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည် ဥပုသ်ဥ တ်ကို ထားကုန်မူ ပုရိမဝါသို့ ကပ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် တစ်ဖန် ပဝါရကာဥ တ်ကို မထားအပ်ကုန်ဟူလိုသတည်း။ အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် ဤ 'န ကေသ္မိ'' အစရှိသော စကားကို လွန်မြ ပန ဘိက္ခဝေအညတရသ္မိံ အာဝါသေ တဒဟုပေါသထေ။ ပ။ ဘေဟိ ဥဒ္ဒိဋ္ဌမတ္တေ ပါတိမောက္ခေ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ အထဉ္စေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ။ အာဂစ္ဆန္တိ သမသမာ။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ သုဥဒ္ဒိဋ္ဌံ။ တေသံ သန္တိကေ ပါရိသုဒ္ဓိ အာရောစေတဗ္ဗာ။ ဥဒ္ဒဿကာနံ အနာပတ္တိ အစရှိသော ဥပေါသထခန္ဓက ပါဠိဘော်စကား (ဝိ၊၃၊၁၇၄)လွန်မြ ပန ဘိက္ခဝေ အညတရသ္မိံ အာဝါသေ တဒဟုပဝါရကာယ။ပ။တေဟိ ပဝါရိတမတ္တေ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ အထဉ္စေ အာဝါသိကာ ဘိက္ခူ။ အာဂစ္ဆန္တိ သမသမာ။ ပဝါရိတာ သုပ္ပဝါရိတာ။ တေသံ သန္တိကေ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ ပဝါရိတာနံ အနာပတ္တိ အစရှိသော ပဝါရကာခန္ဓက ပါဠိတော် (ဝိ၊၃၊ ၂၄၅)စကား၊ ဤစကားတို့ကိုရှု၍ မိန့်သတည်း။

ဥ တ်ထား၍ဥပုသ်, ပဝါရကာပြုကုန်ပြီးသောရဟန်းတို့သည်ဥပုသ်, ပဝါရကာကံမှ တပါးကုန်သော ဥပသမ္ပဒကံ အစရှိကုန်သော ကံတို့ကိုမူကား တစ်ခုတည်းသော ဝိဟာရဗဒ္ဓသိမ်၌ တစ်ဦးတည်းသော သံဃာအစည်းအဝေး၌ပင် ဥ တ်ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်၍ ဆောင်ကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ အထ ပဝါရကာ မေဝဒေတိ။ နှ ဆန္ဒံ၊ တဿ စ ပဝါရကာယ အာရောစိတာယ သံဃေနစ ပါဝါရိတေ သဗ္ဗေသံ သုပ္ပဝါရိတံ ဟောတိ။ ဇာညံပနကမ္မံ ကုပ္ပတိ။ သစေဆန္ဒမေဝ ဒေတိ နပဝါရေတိ၊ သံဃဿပဝါရကာ စ သေသကမ္မာနိစ နကုပ္ပန္တိဟု-မိန့်သတည်း။ ဤစကားဘို့ ဘွင်သံဃသ ပဝါရကာ စ သေသကမ္မာနိစ-ဟူသောစကား ဖြင့် တစ်ဦးတည်းသော သံဃာအစည်းအဝေး၌ ပဝါရကာဥ တ်ကံ, ကြွင်းကုန်သောဥပုသ်ဥ တ်ကံမှတပါးကုန်သော ဥပသမ္ပဒဥ တ်ကမ္မဝါစာကံအစရှိကုန်သော ကံတို့သည် မပျက်ကုန်ဟု ပြသတည်း။

ဇတ္ထ တေသ္မိ ပုဂ္ဂလိကေ ပစ္စိမိကေ ဘိက္ခူနံ သံသဂ္ဂဒ္ဒါနေ ဣဒံ ဝတ္ထုမာနံ လက္ခဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ဟောန္တိ။ သစေ ပုဂ္ဂလိကေန္တိ။ ဒ္ဌပေတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဣဒံ လက္ခဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

မဟာပဝါရဏာ'ဃ၊ဒ္ဒါ။ ပဝါရိတေဟိ၊ ပဝါရဏပြုကုန်ပြီးသော။ ပထမ ဝဿူပဂတေဟိ၊တို့ထက်။ဝါ။ တို့နှင့်။ တေဟိ ပစ္ဆာ ဥပဂတေဟိ၊ ဣတရေဟိ ပထမံ ဝဿူပဂတေဟိ။

၂၃၅။ စ၊ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဇတ္ထတေသံသာမဂ္ဂိ ပဝါရဏာဃံ၊ ဒ္ဒါ။ ဇတ္ထန္တရေ၊ ဤလပြည့်နှစ်ပါးတို့၏ အကြား နှစ်ဆယ့်ကိုးရက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဓနုဒ္ဒါ။

အနာပတ္တိ ပန္နာရသကာဒိကထာနိဒ္ဒိတာ။

ပဝါရဏာဒ္ဌပနာဒိကထာ

၂၃၆။ ဇတ္ထ တေသံသမာနဝဿိက ပဝါရဏာဃံ။ပဝါရဏာဒ္ဌပန ဟူသည် ပါဠိတော်၌ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော ဣတ္ထန္နာမော ပုဂ္ဂလော သာပတ္တိကော အစရှိသည်ဖြင့် လာရှိတိုင်း ဥတ်ထား၍ ပဝါရဏာကို တန့်ခြင်း မြစ်ခြင်းတည်း။

၂၃၆။ ဘာသိဘာ၊ သော်။ လပိတာ၊ သော်။ ပဝါရဏာ၊သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပရိယောသိဘာဝ၊ သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ဇတ္ထန္တရော၌။

၂၃၇။ ယထာဓမ္မန္တိ သံဃာဒိသေသေန ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် စာအများရှိ၏။ မသင့်။ ယထာဓမ္မန္တိ ပါရာဇိကေန အနုဒ္ဓံသနေန သံဃာဒိသေသော။ သံဃာဒိသေသေန အနုဒ္ဓံသနေ ပါစိတ္တိယံ။ ဣတရေဟိ ဒုက္ကဋံ ဟုရှိရမည်။ ထိုကြောင့် ပါဠိတော်၌ သော စေ ဘိက္ခဝေ စောဒေကော ဘိက္ခု အမူလကေန-ပါရာဇိကေန အနုဒ္ဓံသိတံ ပဋိဇာနာတိ အစရှိသော စကားကိုဟောတော်မူအပ်၏။

ဒိဋ္ဌာ ဝါ ကတံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိဋ္ဌာ ဝါ ။ ။ ပုဂ္ဂလံ ဒ္ဌပေတွာဒ္ဓိ ဒ္ဌပနဟူသည် သိမ်မှအပသို့ ထုတ်ထားခြင်းတည်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ နံ ဇာနာမိ၊ တတ်အပ်မသိ ။ပ။ ဥဘယံပိ ဟု ပိနှင့်အဓ္ဓိစာရှိ၏၊ သင့်သည်ပင်၊ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥက္ကောဋနကံ ပါစိတ္တိယန္တိ ဟူသည်ကား။ ဣဒံ ဥဘယံ၊ ဤဝတ္ထု၊ ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ပါးစုံကို။ ပဝါရဏာဃ၊မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌာ၊၍။ ဝိနိစ္ဆိနိတ္ဘာဝ၊ ရှိသာလျင်။ဘိက္ခူ။

ကို့သည်။ ပဝါရေန္ထိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဝါရဏာတော၊ မှု။ ပုဗ္ဗေ၊ ဥ္စ်။ အဝိနိစ္ဆိတတ္ထာ စ။ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပစ္ဆာ၊ဥ္စ်။ဒိသ္ဝာ၊ဂျ်။ စောဒိတတ္တာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ စောဒေတုံ၊ဌာ။ ဝဋ္ဋတိ၊၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ပဝါရဏာ ပြုသည်မှ ရှေးအဖို့၌ နှစ်ပါးစုံကိုပြုကုန်၍ ဆုံးဖြတ်ကုန်ပြီး၍သာလျှင် ရဟန်းတို့ ပဝါရဏာဖြို့ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုနံ၊ တဖန်။ဘံ၊ ထိုဒုဆုံးအဖြတ်ကို။ ဥက္ကောဋ္ဌေန္တိ သ၊အား။ အာပတ္တိ၊ ကသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤဒံဟိ အစရှိသော စကားသည် မဇ္ဈေဒီ ကာ တည်း။ ထို့ကြောင့် ရှေသို့လည်းပြန် နောက်သို့ လည်းလျှောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။ ရှေသို့ပြန်ဆုဥ္စ် အဝယဝီဟိတ် တည်း။ နောက်သို့လျှောက်ဆုဥ္စ် ကား ဟိတ်နှင့် တကွဖြစ်သော အကျိုးစကား၌မစပ်ရ။ သက်သက်သော အကျိုးစကား၌သာ စပ်ရ၍ အစိပ်၌သာ စပ်ရသောကြောင့် အဝယဝီဟိတ်ဘည်း။

ပဝါရဏာဌပနာဒိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဘဏ္ဍနကာရကဝတ္ထုကထာ

၂၄၀။ စတုတ္ထပဉ္စမာ၊ စတုတ္ထဖြစ်သော တော်သလင်းလပြည့်နေ့, ပဉ္စမဖြစ်သော တော်သလင်း လကွယ်နေ့ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ဥပုသ်နေ့တို့ကို။ တတိယော ပန ဥ္စ် ပနသည် ပက္ခန္တရတ္ထတည်း။ ဤတိသည် ပရိသမာပနတ္ထ ကည်း။ တနည်းကား ပန သည် ယသ္မာအနက်ဟောတည်း။ ဤတိသည် တသ္မာအနက်ဟောတည်း။ ပန ယသ္မာ တတိယော ပက တိယာပိ စာတုဒ္ဒသိကောယေဝ ဟောတိ။ ဤတိတသ္မာ စတုတ္ထပဉ္စမာ ဒွေ ဥပေါသထေ စာတုဒ္ဒသိကေ ကာတုံအနုဇာနာမိ။တသ္မာ စတုတ္ထ ပဉ္စမာနံ ဒ္ဝိန္နံ ဥပေါသထာနံ အနုဇာနနတော တတိယစတုတ္ထ၁ဝါ။ပ။ကာတဗ္ဗာ။ တတိယ ဟူသည် ဝါခေါင်လကွယ်နေ့တည်း။

ဝေဝံ ကရောန္တော အစရှိသောစကား၌ အဓိပ္ပါယ်ကား တတိယ, စတုတ္ထ, ပဉ္စမ ဥပုသ်တို့ကို စာတုဒ္ဒသိပြုကုန်သည်ရှိသော် ဘဏ္ဍနကာရက ရဟန်းတို့၏ သီတင်းကျွတ်လဆန်း တစ်ဆယ့်သုံးရက်နေ့၌ ပန္နရသီ ပဝါရဏာ ပြုရသ၁ည်း။ဒုတိယ ပဉ္စမဥပုသ်တို့ကို စာတုဒ္ဒသိပြုကုန်သည်ရှိသော် ဘဏ္ဍနကာရက ရဟန်းတို့၏ သီတင်းကျွတ်လဆန်း တစ်ဆယ့်လေးရက်နေ့၌ ပန္နရသီပဝါရဏာ ပြုရသည်၊ ဟူလိုသတည်း။

ဘဏ္ဍနကာရကဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဝါရဏာသင်္ဃကထာ

၂၄၁။သပ္ပေဟေဝ ဧကဿံ သန္နိပတိတမ္ပဒန္တိ ဣမိနာ ဆန္ဒဒါနံ ပဋိပက္ခိပတိ အစရှိသောစကားကို ဆန္ဒပေးခဲ့သောရဟန်း ပဝါရဏာသင်္ဃကို မရမည်စိုး ရိမ်သောဒုက္ခြောင့်မိန့်သတည်း။တိဏဝတ္ထာရက သမထကိုဟော၊ဆိုရာ စူဠဝါပါဠိ-အဋ္ဌကထာ, ဋီကာလာစကားတို့ကို မျှော်ရှုရှု ဤစကားကို ငါဆိုသတည်း။ ပရိဟာရော ဟောတိဣဝ ပရိဟာရောဟောတိ။

ပဝါရဏာကဒ္ဒုက မှတ်ရန်ပြီး၏။

စဉ်ကွင်ကြီးက

သောဏကောဋီ ဝီသဝတ္ထုကထာ

၂၄၂။ အသီတိနှင့် ဂါမိကသဟာဿာနိသည် သမာသ်မဟုတ် ဝါကျသာ တည်း။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ "အသီတိယာ ဂါမသဟဿေသု" ဟုဟော တော်မူသတည်း။

အဋ္ဌကထာ၌လည်း အသီတိယာ ဂါမိကသဟဿာနံဟု- မိန့်တော်မူသတည်း။ အသီတိပုဒ်ကို ချန်လှပ်၍ ဂါမိကသဟဿာနီတိ-ဟု တည်ထားတော်မူသတည်း။ အကယ်၍ အသီတိနှင့် ဂါမိကသဟဿာနိသည် ဝါကျမဟုတ်သမာသ်ဖြစ်လေမူ အသီတိပုဒ်ကို ချန်လှပ်၍ ဂါမိကသဟဿာနီတိဟု-တည်ထားတော် မမူလေထူ။ တည်ထားလည်း တည်ထားတော်မူခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် သမာသ်မဟုတ်ဝါကျသာ တည်းဟု ဧကန်စင်စစ် သိအပ်၏။ ဤသို့ သိအပ်သောကြောင့် ကုလပုတ္တာနံ အသီတိ သဟဿာနိ၌ အသီတိနှင့် သဟဿာနီကိုလည်း သမာသ်မဟုတ် ဝါကျသာတည်းဟု ဧကန်စင်စစ်ပင် သိအပ်၏။[1]

ပဌမတိ သောပါနဿ ဟေဋ္ဌာ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ တိဋ္ဌတိ ပါဠိကာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ စောင်းတန်းလှေခါး၏ အောက်အစွန်း၏အဆုံး၌ ခင်းထားအပ်သော လခြမ်းသဏ္ဌာန်ရှိသော ကျောက်ဖျာကိုရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ပါဠိကာယ နိမုဋ္ဌိတ္ဝာ တိ သောပါနဿ အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ပါဠိကာမုန္ဒ-ပါသာဏော ။ (အဘိဓာန်ပုရဝဂ်၊ ၂၂၀)။ အမုန္ဒပါသာဏော အဒ္ဓစန္ဒာ-ကာရေ ပါသာဏော ပဋိကာသဒ္ဒေါဝတ္တတိ။ ပဋ ဂတိယံ။ ဏ္ဍု။ ဣတ္ထိကတာ-ကာရပဒရေ ကေ အာသိတ္တံ။။(အဘိဓာန်ဋီကာ ၂၂၀)။ကေ၊ကအက္ခရာကြောင့်။ အစ္ဆုသဒ္ဒါသည် အခဲအခြမ်းဟောတည်း။ အဒ္ဓံ ဝုတ္တံ သမေဘာဂေ။(အဘိဓာန်-သဂ္ဂကဏ်)။ ဣန္ဒ္ဓသဒ္ဒါ လ-ဟောတည်း။ဣန္ဒ္ဓစန္ဒေဝ နက္ခတ္တရာဇာ။(အဘိဓာန်

၁။ "အသီတိနှင့် ဂါမိက သဟဿာနိသည်။ပ။ ဝါကျသာတည်းဟု ဧကန်စင်စစ်ပင် သိအပ်၏"ဟူသော ဤစကားရပ်ကို ဤနေရာ၌ရှိသော ပါဠို, အဋ္ဌကထာတို့ကို ထောက်၍ ဆင်ခြင်သင့်၏။ဂါမေသု ဝသန္တီတိ ဂါမိကာ။။ တေသံ အသီတိ သဟဿာနံ အသီတိ ဂါမိက သဟဿာနိတိ အတ္ထော ဒဿေန္တော ပဓာဟ တေသုတိ အာဒိ။ပ။ အသီတိ ဟဿာနိတိ ဣမိနာ သဒ္ဒန္တရော်အသီဘိ သဟဿ သဒ္ဒါနံ သမာသ-ဘာဝံ ဒဿေတိ။ (ယောဇနာ၊၃၃၂—နှာ)

သဂ္ဂကထာ)။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ပါဠိကာ ဟုရိ၏။ အဘိဓာန်၌ ပဋိကာဟုရှိ၏၊ နှ အနုဗန်ရှိသော ဝု- ပစ္စည်းနှောင်းရကား အာဝုဒ္ဓိနှင့် ပါဠိကာဟူ၍ ပါဋ္ဌ, အဋ္ဌကထာရှိတိုင်း သင့်သတည်း။

ဘိယျောသော မတ္တာယျာတိ ဘိယျောသော မတ္တာယဟု အဋ္ဌကထာစာ အများရှိ၏။ဤသို့ရှိရာ၌ သံဝဏ္ဏတမ္ပ သံဝဏ္ဏနာမခြားသောကြောင့် ဘိယျော-သောမတ္တာယာတိ ဘိယျောမတ္တာယဟု ရှိရမည်ဟု ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။ ဤသို့မိန့်တော်မူတိုင်းပင် အမှန်ပြုအပ်သော အချို့စာ၌ ရှိသတည်း။ ဤသို့မိန့်တော်မူခြင်းသည် ဘိယျောသော နိပါတ်ပုဒ်ရှိသကဲ့သို့ ဘိယျော နိပါတ်ပုဒ်လည်းရှိသောကြောင့် အလွန်သင့်မြတ်လှသတည်း။ ဘိယျောနိပါတ်ပုဒ်လည်းရှိကြောင်း ကိုကား သဒ္ဒနီတိမာလာ (နီတိသုတ္တ၊ ၁၂၅-နှာ) ၌ မိန့်အပ်သော ဘိယျော သော မတ္တာယာတို့ ဇတ္ထ မတ္တတော ဘိယျောတို့ အတ္ထာ ဂဟေတဗ္ဗော။ တိဏာဘိယျောတိဇတ္ထ တိဏတော ဘိယျောတိအတ္ထောဝိယ ဟူသော စကား ဖြင့်သာ သိအပ်၏။

သောဏကောဋိ ဝိသဝတ္ထုကထာနိဒ္ဒေသော

သောဏသု ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၂၄၃။ ဝိဏာယ တန္တိဿရေတိ ဝိဏာယ စာန္တိဿရေ ကုသလာနာမ-ဟု အဋ္ဌကထာစာအများရှိ၏။ ဝိဏာယ တန္တိဿရေ ကုသလတာနာမဟူ၍သာ ရှိရမည်ဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။ ဤသို့မိန့်တော်မူတိုင်းပင် အမှန်ပြုအပ်သော အချို့စာ၌ ရှိသတည်း။ ဤသို့မိန့်တော်မူခြင်းသည် ဆက္ကအဂ်္ဂုတ္တိရ်အဋ္ဌကထာ ဆဋ္ဌဝဂ် ပဋ္ဌမသုတ် (အံ-ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၃၁၁၂၄။) အဖွင့်လာသော ဝိဏာယ တန္တိဿရေ ကုသလတာနာမ” ဟူသောစကားနှင့် ညီညွတ်လှ၏။

ပါဠိတော်၌ ကမ္မညာဟု အာ ဒီဃာနှင့်ရှိ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ကား ကမ္မည-တ္တန္တိကမ္မက္ခမာဟုရှိ၏။ပါဠိတော်ရှိတိုင်းသာသင့်သတည်း။ကမ္မဿ ခမာ ကမ္မညာ ဟု စစနတ္ထပြု။ ကမ္မနိသာဓု ကမ္မညံ၌ကဲ့သို့ ဣကိုညပြု။ ဤတို့လိုင်ဇောတကအာ ပစ္စည်းသက်။ “ကဲ့တွ တန။ ပစ္စည်းက္ယ။ ကန္တ နပုံယူ။” ဟူသော စကားသည် ယေဘုယျစကားတည်း။ ဆက္ကအဂ်္ဂုတ္တိရ် အဋ္ဌကထာ ဆဋ္ဌဝဂ် ပဋ္ဌမသုတ် အဖွင့်၌ ကမ္မညာတိ ကမ္မက္ခမာဟု ရှိသတည်း။

မန္ဒမုစ္ဆနာ၊ ညှင်းညှင်းတွေဝေ စေခြင်းတည်း။ (သဒ္ဒတ္ထ)။ ဝါ။ ညှင်းညှင်းတိုး ခြင်းတည်း။(အဓိပ္ပါယတ္ထ)။ မုစ္ဆိ မောဟ မုဆ္ဆာသု။ (ဓာတုမာလာ၊၃၉)။ မုစ္ဆ မောဟ သမုသာယေသု။ (အာဒိစာန်ဋီကာ၊ ၄၀၀) သမုဿယ၊ အထက် သို့ ထောင်တက်ခြင်း။

ပဋိဝိဇ္ဈန္တိဟု စာအများရှိ၏။ ပဋိဝိဇ္ဈ ဟူသော သံဝဏ္ဏတာပဒကို ထောက်၍ ပဋိဝိဇ္ဈ-ဟုပင် သံဝဏ္ဏနာ ရှိရမည်ကို သိအပ်၏။

အာဒါသေ၊ ကြေးမုံ၌။ မုခဝိမဋ္ဌန၊ မျက်နှာရိပ်သည်။ ဥပဓိတပ်ဝတ္ထုဝ၊ ဖြစ်ရာ၏သို့။ ယေန နိမိတ္တေန၊ အကြောင် ဂုန္ဒြေတို့၏ မျသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော သမထဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ် တို့၏ အကြောင်းသည်။ ဥပဓိတပ်၊ ဖြစ်ရာ၏။ တံသမထနိမိတ်တံ စ၊ ထိုသမထ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဂုန္ဒြေတို့၏ မျသည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ တံ ဝိပဿနာနိမိတ်တံ စ၊ ကို လည်းကောင်း။ တံ ဖလနိမိတ်တံ စ၊ ကို လည်းကောင်း။ ဂဏှာဟိ၊ လော့။

၂၄၄။ တဏှာက္ခယန္တေ အစရှိသော စကားသည် ရွှေနောက်ပြန်သတည်း။ ဥပါဒါနက္ခယန္တေ အစရှိသောစကား ရှေးရှိရမည်။ ပါဠိတော်ကို ၌။အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း ရွှေနောက်ပြန် သာကည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာ ၌လည်း ရွှေနောက်ပြန်သတည်း။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌လည်း ရွှေနောက်မပြန်မူ၍ ရှိ၏။

ဝိတဒေါသတ္တာတိ အာဒီသု သေသပဒေသု ပိ။ ဂဟိတာ ဂဟာဏမတ္တံ၊ ယူအပ်သော အယူအလေ့ အကျက်မျကို။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ညွတ်၏။

သောဏသ ပမ္မဇ္ဇာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒိဂုဏာဒိဥပါဟနပဋိက္ခေပကထာ

၂၄၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် သောဏမထေရ်ကို အကြောင်းပြုသဖြင့် အရံတွင်းအရံပ ရွာတွင်းရွာပဟု အရပ်ဒေသကို မှတ်ကောင်မမူ သာမညအားဖြင့် အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကေဖလာသိကံ ဥပါဟနံ ဟူသော စကားကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသတည်း။ ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ မထေရ်

၁။ နိမ္မဒနာရမ္မဏော အဓိမုစ္စတိ ဟု ဆင့်ဖွင့်သောကြောင့် "ငိမုစ္စထိ၊ လွတ်၏" ဟု မပေးမူ၍ "ညွှတ်၏" ဟု ပေးသည်။ "အဓိမုစ္စတိ၊ညွတ်၏၊ သက်ဝင်၏၊ နှစ်သုံးသွင်း၏" ဟုပေး။

ကြီးတို့သည် လည်းကောင်း ဖိနပ်မစီးကုန်မူ၍ စကြံကြသွားတော်မူကုန်စဉ်၊ ဆင်ဥဂ္ဂိရဟန်းတို့ ဖိနပ်စီးကြကုန်သည်ကို အကြောင်းပြုတော်မူ၍ "နစ ဘိက္ခဝေ အဇ္ဈာရာမေ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ ယောဓာရေယျ။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ" (ဝိ၊၃၊၂၇၅) ဟု အရံတွင်း၌ ဖိနပ်စီးခြင်းကို ပယ်တော် မူပြန်သတည်း။ ထိုနောင် လဇ္ဇီပေသလသိက္ခာကာမရဟန်းတို့သည် ဥပုသ်အိမ်သို့ လားည်းကောင်း စည်းဝေးရာအရပ်သို့ လည်းကောင်း သွားကြကုန်သည့် အခါ အမိုက်တိုက်၌ ဆူးငြောင့် သစ်ငုတ်တို့ကို နင်းမိကုန်သဖြင့် ခြေနာကြသည်ကို အကြောင်း ပြု၍ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဇ္ဈာရာမေ ဥပါဟနံဓာရေတုံ ဥက္ကံပဗိပံ ကတ္တရဒဏ္ဍံ-ဟုအရံတွင်း၌ ဖိနပ်စီးခြင်းကို ခွင့်ပြုတော်မူပြန်သတည်း။ ထိုနောင်ဆင်ဥဂ္ဂိရဟန်းတို့သည် ဖိနပ်စီးလျက် ရွာတွင်းသို့ဝင်ကြကုန်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ နဘိက္ခဝေ သ ဥပါဟနေန ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော။ယော ပဝိသေယျ။အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ-ဟုရွာတွင်း၌ ဖိနပ်စီးခြင်းကို ပယ်တော်မူပြန်သတည်း။ ထိုနောင် ဖိနပ်နှင့်ကင်း၍ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းငှာမစွမ်းနိုင်သော ဂိလာနရဟန်းကို အကြောင်းပြု၍ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ သဥပါဟနေန ဂါမံ ပဝိသိတုံ-ဟုရွာတွင်း၌ဂိလာနရဟန်း၏ ဖိနပ်စီးခြင်းကို ခွင့်ပြုတော် မူပြန်သတည်း။ ဤပါဠိတော် စကား၏အဖွင့်ဖြစ်သော "ဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ သဥပါဟနေနာတိ ဇဏ္ဏဂိလာနောနာမ ယော နသက္ကောတိ အနုပါဟနော ဂါမံ ပဝိသိတုံ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌။ ဟသ ဆိက္ခုနော ဝိနာ ဆတ္တံ နဖာသု ဟောတိဟူသော စူဠဝါဠုဒ္ဒကခန္ဓကပါဠိတော် (ဝိ၊၄၊၂၆၉) လာစကားကို ဆောက်၍ ဖာသုကံ ဂါမံ ပဝိသိတုံ' ဟုအနက်ပေး။အညော ဝါ ကောစိအာဗာဓော ဝိနာ ဆတ္တေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူသော စူဠဝါအဋ္ဌကထာ ခုဒ္ဒကခန္ဓကအဖွင့်(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၄၊ ၅၂) မကားကိုဆောက်၍ ဖြစ်လတ္တံ့သော အနာကိုလည်းယူအပ်၏။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဋ္ဌီကာသစ်(၃၉၈)၌ကား ဂမနုပစ္ဆေဒသာဓကမေဝ ဂေလညံဟူ၏။ တင်းလွန်းသတည်း။ ဖြစ်လတ္တံ့ သည်ကိုကား နောက်က ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ကို ထောက်၍၊ သိလိမ့်သတည်း။ ပါတိမောက်ပြရာ၌လည်း ဖြစ်လတ္တံ့သော ဂေလညကိုလည်း ဟူအပ်၏။ ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ဂဏဘောဇန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၈၀) ဖြစ်သော ပါဒါပိ ဖလိတာတိ ယထာ မဟာစမ္မဿ ပရတော မံသံ ဒိဿတိ။ ဧဝံ ဖာလိတာ ဝါ လိကာယဝါ သက္ခရာယ ဝါ ပဟဋ္ဌမတ္တော ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေန္တော နသက္ကာ ဟောတိ အန္တောဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ။ ဤဒိသော ဂေလညေ ဂိလာန သမယောတိ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗံ နလေသကပ်ပယံ ကာတဗ္ဗံ။ ဟူသော စကား၌ကား ဖြစ်ပြီး ဂိလာနတည်း။ ဤမှာကဲ့သို့မဟုတ် မဟာ ကာရုဏိက ဖြစ်စေတော်မူသော ရှင်စောဘုရားသည် အနာဖြစ်လတ္တံ့ဖြစ်သော်လည်း ထီးဖိနပ်

ဆောင်း, စီးခြင်းငှာ မအပ်ဟု ပယ်ဓောဝ်မမူတန်လေရာ။ ရွာတွင်းမှ အလွတ်ဖြစ်သော · အရံပဋိကား ဖိနပ်စီးခြင်းကို ပယ်တော်မူသော စကားမရှိ။ ထို့ကြောင့် ရွာတွင်းမှ အလွတ်ဖြစ်သော အရံပဋိ အလုံးစုံ နှာ, မနာကုန်သော ရဟန်းတို့အား အခါခပ်သိမ်း ဖိနပ်စီးခြင်းငှာ အပ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ရွာတွင်းဦးမူကား နာသော ရဟန်းအားသာ ဖိနပ်စီးခြင်းငှာ အပ်သတည်း။ မနာသောရဟန်းအား ဖိနပ်စီးခြင်းငှာ မအပ်။

မဇ္ဈဒေသန ကပ္ပတ္တိ ဂဏဂုံဏူပါဟနာနဝါ။ သဗ္ဗဿ ကပ္ပန္တရာဇာမေ သဗ္ဗတ္တာကလ္လကဿစ။ ဟူသော ဥဒ္ဒသိကွာ (၁၇၅-ဂါထာ) စကား ဝဋ္ဋန္တိ မဇ္ဈိမေဒေသေ။ နဂုဏဂုံဏူပါဟနာ။ ဝဋ္ဋန္တိ အန္တော အာရာမေ သဗ္ဗတ္ထာပိ စ ရောဂိနော။ ဟူသော (ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ၂၆၅၂-ဂါထာ) စကား အဂိလာနော ဗဟာရာမေ။ စရေယျ။ သဉ္ဉပါဟနော။ ဟူသော မူလသိက္ခာ (၆၆-ဂါထာ) စကား။ ဤစကားတို့၌ အာရာမသဒ္ဒါဖြင့် အရံတွင်း ရွာပ အလွတ်ဖြစ်သော အရံပ အရပ်တို့ကို "အာရာမောစ ဗဟာရာမောစ အာရာမော"ဟု ဧကသိက် ဝစနတ္ထပြု၍ ယူအပ်ကုန်၏။ ဤသို့ယူမှ ပါဠိတော်နှင့် ညီညွတ်သတည်း။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဧကပလာသိကံ ဥပါဟနံ။ နဘိက္ခဝေဒ္ဒိဂုဏာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ အစရှိသော စကားကိုရှု၍ သားရေဖြင့်ပြုမူ ဥဇ္ဈိဟန ဟု မှတ်အပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ နှစ်ထပ်သာဖိနပ်ကို အဘယ်မှာ သစ်သားဖြင့် ပြုလိမ့်မည်နည်း။ မပြုကြသည်သာတည်း။သစ်သား အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုမူကား ပါဒုကတည်း။ ထို့ကြောင့် နဘိက္ခဝေ ကဋ္ဌပါဒုကာ အစရှိသောစကားကို ဟောတော်မူသတည်း။

ဒလံ ပလာသံဆဒနံ။ အဘိဓာန် အရညာဒိဝဂ်(၅၄၃) ရွက်ချပ်ဟော။ ဧကပလာသံဝိယာတိ ဧကပလာသိကာ ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ တစ်တပ်တစ်လှာသာရှိသော ဖိနပ်ကို ရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ကောပလာသိကန္တိ ကေပဋ္ဌလံ ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ဧကပဋ္ဌလံ။ တစ်ထပ်တစ်လှာသာရှိသော ဖိနပ်ကို။

ဒဋ္ဌေသကဋ္ဌဘာရာ။ လှည်းနှစ်စီးတို့ဖြင့် ရွက်ဆောင်အပ်ကုန်သော ဝန်တို့သည်။ ဧကော။ တခုသေဒ။ ဝါဟော။ ဝါဟမည်၏ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်(၄၀၄) ၌။ ဝါဟောတု သကဋ္ဌော။ဟု မိန့်အပ်၏။ "သကဋ္ဌော။ လှည်းတစ်စီးဝန်သည်။ ဓါဟော။ တစ်ဝါဟမည်၏။"ဟု အနက်ပေး။ အဘိဓာန်နိဃဏ္ဍုကား။ ဝါဟော၊ လှည်း။ သကဋ္ဌော၊ လှည်း။ ဟူ၏။ ဤအဘိဓာန်၌ ဤအရုသည် ဝန်ကိုသာ ဆိုသောအရုဖြစ်သောကြောင့်

လည်းကောင်း လှည်းကို သကဋ္ဌောပျံနုံ ဟု မိန့်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဤသို့အနက်ပေးခြင်းသည် မသင့်။ အဋ္ဌကထာ၌ လှည်းနှစ်စီး တိုက်ဝန်ကို ဝါဟဆို၏။ အဘိဓာန်၌ လှည်းတစ်စီးတိုက်ဝန်ကို ဝါဟဟု မိန့်၏။ ဤသို့မူကား ကဲ့ပြားသတည်း။ တစ်နည်းကား။ "သကဋ္ဌော၊ လှည်းနှစ်စီးဝန်သည်။ ဝါဟော။ တစ်ဝါဟမည်၏။" ဟု အနက်ပေးဓသော် အဘိဓာန်စကားသည် အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ကဲ့ပြားရန် မရှိပြီ။

ဒီဂုဏဒီဥပါဟနပဋ္ဌီကေ္ခပကဲထာပြီး၏။

သဗ္ဗနီလိကာဒီပဋ္ဌီကေ္ခပကထာ

၂၄၆။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံကုန်သော ဖိနပ်တစ်ခုလုံးတို့သည်သာလျှင်။ နီလိကာ၊ ညို့သော အဆင်းရှိကုန်၏။ ဥမ္မာရပုပ္ဖဝဏ္ဏာ၊ အောင်မဲညို့ပန်း အဆင်းရှိသည်။ ကဏိကာရပုပ္ဖဝဏ္ဏာ၊ မဟာလှေကားပန်း အဆင်းရှိသည်။ ဇယသုံမနပုပ္ဖဝဏ္ဏာ၊ လယ်ခေါင်ရန်းပန်း အဆင်းရှိသည်။ မဉ္ဇိဋ္ဌဝဏ္ဏာဇော။ ပိန္နဲနွယ် အဆင်းရှိသည့်, သာ။ အဒ္ဒါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ၊ စိုစွတ်သော ပုတီးနက်သီး အဆင်းရှိ၏။ [ဗုဒ္ဓသရဏသီးသည် အရိုင်္ဂ မည်သတည်း။ အရိဋ္ဌော ဖေနိလောဘ-ဇော။ အဘိဓာန်] တစ်နည်းကား။ အဒ္ဒါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ၊စိုစွတ်သောကျီးကန်းတောင်ပန် အဆင်းရှိ၏။ ကာကောတ္ထရိဋ္ဌော ဓကော်ဝစ။ (အဘိဓာန်အရညာဒိဝဂ်)။ ဝဒ္ဒါယေဝ၊ အသည်း တို့သည် သာလျှင်။" သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော ပိတဝဒ္ဓိက စသည်တို့၌။ထလေ၊ အထက်အပြင်၌။ ခလ္လကံ၊ ဖနှောင့်ဖုံးကို။ ပလိဂုဏ္ဌိ-တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ရစ်ပတ်၍။ ကဏ္ဌိကဋ္ဌာနေ၊ ခြေစုပ်ထုအချက်အရပ်၌။ တတ္ထေဝ ကဏ္ဌိကဋ္ဌာနေ။ ထလေသုဝါ၊ ဖိနပ်အပြင်တို့၌ လည်းကောင်း။ ဝဒ္ဓေသုဝါ၊ အသည်းတို့၌ လည်းကောင်း။ သုတ္တကသဒိသေဟိ၊ အပ်ချည် ကြိုးငယ်နှင့် တူကုန်သော့။ ဧမာရပိဋ္ဌေဟိ၊တို့ဖြင့်။

သဗ္ဗနီလိကာဒီ ပဋ္ဌီကေ္ခပကထာပြီး၏။

ယာနာဒီပဋ္ဌီကေ္ခပကထာ

၂၅၄။ ပမာဏာတိက္ကန္တံ မဆွဲ ဟူသော စကား၌ ဘုရားရှင်၏ လက်ရှစ်သစ် ပမာဏကို ပမာဏ ဟု မှတ်၊ တရဿကဏ္ဌီကာ၌ "အာဟရိမာနိ၊အသီးအခြား ထုတ်လုပ်သဖြင့် ဆောင်အပ်ကုန်သော။ ဝါဋ္ဌရုပါနိ၊ တို့တည်း" ဟု အနက်ပေး။ အမှန်းပန်းပြောက် ထင်သကဲ့သို့ ပလွင်အခြေတို့၌ သားရဲရုပ်တို့ကို ကပ်၍ ထားသည် ဟူလိုသတည်း။

တေရသကဏ်ဍိကာဍ် စတုရဂုံလာဓိက လောမော ကာဍကောဇဝေါ ဟု ဆိုသောကြောင့် လက်လေးသစ်ထက် အလွန်ရှည်သော အမွေးရှိခြင်း, မည်းနက်သော အဆင်းရှိခြင်း ဤအင်္ဂါ နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သားမွေးဖြင့် ပြီးသော ကော်ဇောသည် ရက်၍ ပြုအပ်သည်ဖြစ်စေ မရက်ဘဲခင်း၍ ပြုအပ်သည်ဖြစ်စေ ဂေါနက အခင်းမည်၏။ လက်လေးသစ်အောက် ယုတ်သော အမွေးရှိသော်လည်းကောင်း, လက်လေးသစ်ထက် လွန်သော အမွေး ရှိသော်လည်း မည်းနက်သော အဆင်းမရှိသော် လည်းကောင်း ဂေါနက အခင်း မဟုတ်။ ဥဒ္ဒလောမီ အစရှိသော အခင်းတို့၌ ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ ဝင်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၁၈၄) ဌ၌ "စတုရဂ်လတောဟိ ဥိနာနိ ကိရ ဥဒ္ဓလောမီအာဒိသု ပဝိသန္တိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဥိနာနိသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း။ အဓိက ကိုလည်းယူ။

တေရသကဏ်ဍိကာဍ်ကား စတုရဂ်လာဓိကာနိ ကိရ တဿ လောမာနိတိ-ဝစနတော စတုရဂ်လတော ဟောဍာ ဝဋ္ဋတိ ဝဒန္တိဟု မိန့်အပ်၏။ဝိမတိဝိနော-ဒနီစကား သင့်မည်ထင်သတည်း။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား ဥဒ္ဓလောမီ အစရှိကုန်သော အခင်းတို့၌ အမွေးပမာဏကို မဆိုသော်လည်း စတုရဂ်လာ-ဓိကာနိ ကိရ အစရှိသည်ဖြင့် ဂေါနကအခင်းဍ် အမွေးပမာဏကို မိန့်ပြီးဖြစ်၍ ထိုမှယုတ်သော အမွေးပမာဏကို ဥဒ္ဓလောမီအစရှိကုန်သော အခင်းတို့ဍ် ယူသင့်သောကြောင့်တည်း။"ဒီဃေန လောမေန ယုတ္တတ္တာ ဂဝတိ သဒ္ဒံ ကရော-တိတိ ဂေါနကော"ဟုစဝနတ္ထပြု။ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋ္ဌကာ နရဝဂ်အဖွင့်(၃၁၂ ဂါထာ)ဍ် ဂုဏဒ္ဒေ။ယု။သကတ္ထေ ကော။ ဥသောတ္တံ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝါဋ္ဌစိတ္တ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရ ကော ဟု အချိုစာရှိ၏။ ဝါနဝိစိတ္တန်ဘိတ္တိစ္ဆဒါဒိဝသေန ဝါနေန ဝ်စိတ္တံ-ဟု သုတ်သိလက္ခန်ဋီကာဟောင်း(၁၂၈)ဖြဟ္မဇာလသုတ် မဇ္ဈိမသီလအဖွင့်ဍ် မိန့်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝါနဝိစိတ္တန်ဘိတ္တိစ္ဆဒါဒိအာကာရေန ဝါနေန သိဗ္ဗနေန ဝိစိတ္တံဟု သုတ်သိလက္ခန်ဋီကာသစ်(၃၆၃)ဍ် မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဝါနစ်တြ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရကောပုဒ်သာ သင့်သတည်း။ ဝါန ပုဒ်သည် ဝိ တန် သန္တာနေဟူသည်နှင့်အညီ ဝိ-ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသတည်း။

ပဋ္ဌတိ သေတဘာဝံ ဂစ္ဆတိ ပါပုဏာတီတို့ ပဋ္ဌိကာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ပဋ္ဌ ဂမနေ ဏ္ဍု။ပဋ္ဌိကာ။(အဘိဓာန်ဋ္ဌိကာ-၃၁၃)ဃနပုပ္ဖသမ်ဟိ တံ ပဋ္ဌလံ တေသော အတ္ထိတိ။ ပဋ္ဌလိကာ။ အဋ္ဌကထာဍ် ပဋ္ဌလိကာတိ ဃနပုပ္ဖကော ဥဏ္ဏာမယလောဟိ တတ္ထရ ကော ဟု စာအများ ရှိ၏။ တေရသကဏ်ဍိကာဍ် ဃနပုပ္ဖကော ဥဏ္ဏာမယတ္ထရကောတိ ဂမယော လောဟိတတ္ထရကောဟု ဖွင့်သော

ကြောင့် ပဋ္ဌလိကာတိ ဃနပုပ္ဖကော ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏော ဟူ၍သာ ရှိရမည်ကို သိအပ်၏။ ဝိစိတ္တာကာရေန ကရိယတေတိ ဝိကတိကာ။ ဥဒိတံ ကေသို့ ပရိယန္တေ ဒဿဿနံတိ လောမံ ယဿာတိ ဥဒ္ဒလောမီ။ ဥဒိတလောမီဟု ဆိုလိုလျက် ဒိ- အစိတ် ဣ ကို အ ပြု တ-ခြေ ဒ ကိုဒ္ဒဘော်ပြု၍ ဥဒ္ဒလောမိပုဒ် ပြီးသတ္တည်း[1]။ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌ ဥဒိတံ ဒ္ဝိသု လောမံ ဒဿာယဿာသာ ဥဒ္ဒလောမီ။ဣဿတ္တံ။ ဒ္ဝိတ္တာဒ္ဒ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ဥဒေတယံ စက္ခုမာ-ပြယုဂ်၌ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ဓာတုမာလာအစ၌လာသော ဥဒိတော ပြယုဂ်၌ကဲ့သို့လည်းကောင်းဥဒ္ဂေးရှိသော ဣ ဓာတ် တပစ္စည် ဒ အာဂုမ် ဖြင့် ဥဒိတပုဒ် ပြီးသတည်း။ဥ-သည် ဥဒ္ဓဂ်မအနက်ဟောတည်း။ထို့ကြောင့် "ဥဒိတံ၊ တစ်ဖက်သောအခင်းအဆုံးစွန်၌ တက်သောပို့လွန်သောအား ဖြင့်ဖြစ်သော။ကေ-သို့၊သော။ပရိယန္တေ၊အခင်းအဆုံးစွန်၌-"ဟုအနက်ပေး။"ဥဒ္ဒလောမီ၊ တစ်ဖက်သော အခင်းအဆုံးစွန်၏အထက်၌ပို့လွန်သော အဆာဟု ဆိုအပ်သော သားမွေး ရှိသော အခင်း-"ဟု အနက်ပေး။ နှစ်ဖက်သောအခင်း အဆုံးစွန်၌ ပို့လွန်သော အဆာဟု ဆိုအပ်သောသားမွေးရှိမူ စင်စစ်အားဖြင့် အဆာဟု ဆိုအပ်သော သားမွေးရှိသောကြောင့် ကေန္တေန ဒဿာသဒ်ါတံ လောမံ ယဿာတိ ကေန္တလောမီဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ကေန္တလောမီ မည်၏။ "ကေန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်"ဟု အနက်ပေး။ ဤသည်ကား ဝိနယဘာဏက ဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ပြုအပ်သော ဝစနတ္ထတည်း။ဒီဃနိကာယ ဘာဏကဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့်ကား ဥဒိတံ ဒ္ဝိသု ပရိယန္တေသု ဒဿာသဒ်ါတံ ယဿာတိ ဥဒ္ဒလောမီ။ ကေန္တေ ကေသို့ ပရိယန္တေ ဒဿာသဒ်ါတံ လောမံ ယဿာတိ ကေန္တလောမီ-ဟုဝစနတ္ထပြု။ ထို့ကြောင့် ဒီဃနိကာယ်သုတ်သီလကွန် အဋ္ဌကထာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့်(၇၃)၌ ဥဒ္ဒလောမီတိ ဥဘယတော ဒဿံ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ။ကေစိ ကေတော ဥဂ္ဂတ ပုပ္ဖန္တိ ဝဒန္တိ။ ကေန္တလောမီတိ ဧကတော ဒဿ-ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ။ ကေစိ ဥဘတော ဥဂ္ဂတ ပုပ္ဖန္တိပိ ဝဒန္တိ-ဟုမိန့်အပ်၏။ ကေစိ အရှသည် သာရသမာသဆရာ,ဥတ္တရဝိဟာရဝါသီ ဆရာတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် သုတ်သီလကွန်ဋီကာ(၁၂၇)၌ ဥဒ္ဒလောမိယံ ကေစိတိ သာရသမာသာ ဧရိယာ ဥတ္တရဝိဟာရ ဝါသိနောစ။ ကထာ ကေန္တလောမိယံ-ဟုမိန့်အပ်၏။"ကေတော။ တဖက်သော အခင်းအထက်ပြင်မှ။ ဥဘတော၊ နှစ်ဘက်သော အခင်းအထက် အောက် အပြင်မှ-"ဟုကေစိဝါဒပါဠိ၌ အနက်ပေး။ ဝိနယဂရုက ဖြစ်ကုန်သော သီလဝန်ထေရ်မှန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှ ဘိက္ခဝေ ဥစ္စာသယနံ မဟာသယနာနိ

၁။ ဥဒ္ဒလောမီ ဣကာရသဒ္ဒကာရံ တကာရသဒ္ဒ လောပံ ဒ္ဒိဘာဝဥဇ္ဇကတ္တာ (သီလကွန်ဋီကာ သစ်၂၃၆မှ)

အစရှိသည်ဖြင့် ဘုရားရှင်မြစ်တဘားတော်မူတိုင်း နှစ်နည်းအားဖြင့် လာရှိကုန်သော ဥဒ္ဒလောမီ,ကေန္တလောမီ အခင်းတို့ကို မသုံးကြကုန်လင့်။ တဖက်သော အခင်း အဆုံးစွန်၌ တက်သော ပိုလွန်သော အဆာဟုဆိုအပ်ဖြစ်သော အမွေးရှိသော ဥဒ္ဒလောမီအခင်း မအပ်ခဲ့မူ အဘယ်မှာ နှစ်ဖက်သော အခင်းအဆုံးစွန်း၌ တက်သော ပိုလွန်သော အဆာဟု ဆိုအပ်သော အမွေးရှိသော ဥဒ္ဒလောမီအခင်း အပ်လိမ့်မည်နည်း။ သာ၍ မအပ်သည်သာတည်း။

ကဋ္ဌိဿံ-ပုဒ်သည် ကတိ-ဓာတ် ဣသ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသတည်း။ ကတိဓာတ်သည် ဆေဒန-အနက်ဟောတည်း။ ကတိ-ဓာတ်၌ ဣကို ဓျ။ဣသ-ပစ္စည်း သက်။ သ-ကို ဒ္ဒဘော်ပြုကပ်။ တကို ဒ္ဒဘော်ပြု။ရှေနောက် ဒန္တ်ဇ-တ နှစ်လုံးကို ရှေနောက်မုဒ္ဓဇ ဋ္ဌ-နှစ်လုံးပြု၊ ဋ္ဌကို ဣသို့ ကပ်၊ ဋ္ဌ-ကို-ဋ္ဌိ-သို့ကပ်၊ကတိ ဆေဒနေ မံသံကဋ္ဌတိ၊သလ္လကန္တော မဟာဝိဇရော– ဟူသော ဓာတုမာလာစကားကို ရှု၍ ဤသို့ ရုပ်စီရင်ရသတည်း။ ဣသပစ္စည်း သက်ပြီးလျှင် ဒ္ဒဘော်ပြုရသည်ကိုကား-ဒုယံ ဘုဇိဿေ။ ဘုဇ ပါလနဇျောဟာရေသု။ဣသော။ ဒ္ဒိတ္တံ–ဟူသောအဘိဓာန်ဋီကာ စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် အဖွင့် (၅၁၆) စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ဝါကသုတ္တံဝိယ ကန္တိတပ္ပံ ဆိန္ဒိတပ္ပန္တိ ကဋ္ဌိဿံဟု-ဝစနတ္ထုပြု။ ပိုးချည်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၆၆ဝ-ဂ်ထာ အဖွင့်)၌ ကောသေယျ ကဋ္ဌိဿမယန္တိ ကောသေယျ ကသဋ္ဌမယန္တိ အာစရိယ ဓမ္မပါလတ္ထေရေန ဝုတ္တံ။ ကန္တိတ ကောသေယျ ပုထုလန္တိ အတ္ထော[၁]–ဟု မိန့်အပ်၏။ "ဝင့်အပ်သော ပိုးချည်ဖြင့် ပြီးသော ပြန့်ပြောသော အခင်းကြီးတည်း-ဟု အနက်ပေး။ အကသိနိရောဇတ္တ မဂမိတိကသဋ္ဌံ။ နိရောဇံ။ (ကဉ္စာဒိမောဂ္ဂလာန် –၅၃-သုတ်) ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ ကား ကောသေယျ ကဋ္ဌိဿမယန္တိ ကောသ်ယသုတ္တာနံ အန္တရာ သုဝဏ္ဏမယသုတ္တာနိ ပဝေသေတွာ ဝိတံ။ သုဝဏ္ဏသုတ္တံ ကိရ ကဋ္ဌိဿံ ကသဋ္ဌန္တိစ ဝုစ္စတိ။ တေနေဝ ကောသေယျ ကသဋ္ဌမယန္တိ အာစရိယမမ္မပါလတ္ထေရေန ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီစကားသည် ကောသေယျကသဋ္ဌမယံ ဟူသော သာဓက စကားနှင့် သုဝဏ္ဏသုတ္တံ ကိရ အစရှိသော သာဓေယျစကား မလျော်သောကြောင့် သင့်မည်မထင်ပေ။ ပိုးချည်ကိုဝင့်အပ်သောကြောင့် ကဋ္ဌိဿ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပိုးကောင်မွှေးသော အဖတ်ဖြစ်သောကြောင့် ကသဋ္ဌ ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်သတည်း။ ရှေ့ချည်ကို ဤသို့ ကဋ္ဌိဿဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကသဋ္ဌ ဟူ၍လည်းကောင်း မဆိုအပ်။ "ကဋ္ဌိဿေန ပကတံ ကဋ္ဌိဿံ" ဟု ဝစနတ္ထုပြု။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ကောသေယျ ကဋ္ဌိဿမယံ ဟု ဖွင့်

၁။ ကန္တိတ ကောသေယျ ပုဋ္ဌမယန္တိ အဓိဋ္ဌာဟု- ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ၊ ၂၂၁—၌ ရှိ၏။

သတည်း။သုတ်သီလက္ခန်ဋ္ဌီကာသစ် (၃၆၃)၌ ကဋ္ဌိဿံနာမ ဝါကဝိသေသော်တိပိ ဝဒန္တိ. ဟုလာသော အာစရိယဝါဒသင့်မည်မထင်။ ကဋ္ဌိဿမည်သော လျှော်ဟူသည် ဤသည့်လျှော်တည်းဟု လက်ညှိုးညွှန်၍ ပြစရာမရှိပြီ။ ယခုကာလ၌ သုံးဆောင်ကြသော တရုတ်ကော်ဇောသည် အဖြူသက်သက်ဖြစ်အံ့- ပဋ္ဌိက။ တခဲနက် ပန်းပွင့်ရှိ၍ နီသောအဆင်းရှိအံ့- ပဋ္ဌ-လိက။ ခြင်္သေ့ရုပ် ကျားရုပ် စသည်တို့ဖြင့် ပြုအံ့၊ ဝိကတိက-ဟု မှတ်လင့်သတည်း။ ယခုကာလ သုံးဆောင်ကြသော သင်္ဘောကော်ဇောသည်အဆာမပါသောကြောင့် ဥဒ္ဓ-လေဝမိမဟုတ်။ စိတ္တကဟု မှတ်ထင်သတည်း။

ကောသတော နိဗ္ဗတ္တံ ကေဝသေယျံ။ ကောသတော၊ ပိုးအိမ်မှ။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ကောသေယျံ။ ပိုးအိမ်မှဖြစ်သည်။ ပိုးချည်ရ၏။ ဃျ ပစ္စည်းသက်။ ကောသေယျေန ပကတံ ကောသေယျံ။ ပိုးချည်တို့ဖြင့် ရက်အပ်သော မပြန့်ပြောသော အခင်းရ၏။ ဤသို့ယူမှ ကဋ္ဌိဿ-အခင်းနှင့် ကောသေ-ယျ-အခင်း ထူးရာသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ (၂၆၆၀-ဂါထာ)၌ ကဋ္ဌိဿ-အခင်းကိုပြရာ၌ ကန္တိတကောသေယျ ပုထုလံဟု မိန့်သတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ "ရတနပရိသိဗ္ဗိတံ။ ဧရရတနာ ချည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော" ဟု အနက်ပေး။ ဝိမတိဝိနောဒနီ၌မူကား ရတနပရိသိဗ္ဗိတန္တိ သုဝဏ္ဏလိတ္တံ-ဟူ၍ မိန့်အပ်၏၊ "သုဝဏ္ဏလိတ္တံ၊ ဧရတို့ဖြင့်လိမ်းကျံအပ်သော၊ဝါ၊ ဧရချအပ်သော-" ဟု အနက်ပေး။ ဤဝိမတိဝိနောဒနီလာ သုဝဏ္ဏလိတ္တံဟူသော သံဝဏ္ဏနာစကား သည်၊ရတနပရိသိဗ္ဗိတံ ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗစကားနှင့် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ,သံဝဏ္ဏ-နာမတန်လေ။ ထိုစကားမှန်၏။ ရတနပရိသိဗ္ဗိပုဒ်၌ ရတနအရကို ပရိသိဗ္ဗိတံ ဟူသောနောက်ပုဒ်၌ သိဝု ဓာတ်သည် သိဝု တန္တသန္တာနေဟူသည်နှင့်အညီ ချုပ်စပ်ခြင်းအနက်ကိုသာ ဟောသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ လိမ်းကျံခြင်းအနက်ကိုလည်း မဟောသောကြောင့် လည်းကောင်း ဧရချည်ကိုသာ ယူရသတည်း။ ဧရချရန်ဖြစ်သော ဧရမှုန့်ကိုကား မယူရချေ။ ထို့ကြောင့် သုတ်သီလက္ခန်ဋ္ဌီကာသစ်၌ ရတနပရိသိဗ္ဗိတန္တိ ရတနေဟိ သံသိဗ္ဗိတံ။ သုဝဏ္ဏလိတ္တန္တိ ကေစိဟု ဝိမတိဝိနောဒနီလာစကားကို ကေစိဝါဒဟူသတည်း။ "သုဒ္ဓကော-သေယျံ၊ ဧရရတနာချည်တို့ဖြင့် ချုပ်ခြင်းနှင့် မရောမယှက် သက်သက်သော ပိုးချည်အခင်းသည်-" ဟု အနက်ပေး။

သောဋ္ဌသနာဋ္ဌကိတ္တိယော နစ္စံ ကရောန္တိ တ္ထောတိ ကုတ္တက်- ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌ ကရောန္တိ တ္ထ နစ္စန္တိ ကုတ္တက်။ ကရ ကရဏေ။ တော။ အဿု။ ဘုဇာဒိ။ သကဲတ္ထ ကော-ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုကုတ္တက အခင်းသည် ဥဒ္ဓလောမိ ဧကန္တလောမိ အခင်းနှစ်ပါးတို့၏ အထူးသောတည်း။ ထိုအခင်း

နှစ်ပါးတို့မှ အသီးအခြားမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် (၃၁၄)၌ တဒေဝ သောဋ္ဌသိတ္ထိနံ။ နစ္စယောဂ်ံ ဟိ ကုတ္တကံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ တဒေဝ ယထာဝုတ္တ ဒ္ဝယမေပ သောဋ္ဌသန္နံ ဣတ္ထိနံ နစ္စယောဂ်ံ နစ္စဿ ယောဂျဋ္ဌာနဘူတံ ကုတ္တ ကမိတျုစ္စတေ-ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ၌ ဖွင့်အပ်၏။

အဇိနပပဉ္စဝေဏိပုဒ်၌ အဇိနဟူသည် သစ်-မည်သော တိရစ္ဆာန်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန် (၆၁၇)၌-ဟရိဏော မိဂ သာရင်္ဂေါ။ မင်္ဂေါ အဇိန ယောနိ စ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အဇိနမို့ ဟညတေ ဒီပိ-ဟု ဇနက္ကဇာတ်(၃၊၆၊၁၇၂)၌ ဟောတော်မူအပ်၏။ အဇိနမို့တိ စမ္မတ္ထာယ စမ္မကာရဏာ-ဟု ဇာတ် အဋ္ဌကထာ (ဇာတက ဋ္ဌ၊၆-၇၆)၌ ဖွင့်အပ်၏။ အဇိနန္တိ အဇိနဒီပိစမ္မံ ဟု ပဏ္ဍာသ နိပါတ် မဟာဇဝဓိ ပရိဗ္ဗာဇက ဇာတ်ဋီကာ၌ ဖွင့်အပ်၏။ အဇိနုပဓသဝိတန္တိ အဇိနဒီပိစမ္မေန ဥပသေဝိတံ သောဘိတံ ဟု အသီတိ နိပါတ် သုဓာဘောဇန ဇာတ်ဋီကာ၌ ဖွင့်အပ်၏။ အဇိနပဝေဏိယာတိ အဇိနစမ္မဟိ သိဗ္ဗတ္တာ ကတပဝေဏိယာ-ဟု သုတ်မဟာဝါဋီကာ (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၂၊၂၉၉)၌ မိန့်အပ်၏၊ အဇိနန္တိ အဇိနမိဂစမ္မံ။ အဇိနက္ခိပန္တိ တဒေဝ မဏ္ဍ ဖာလိတက်။ သုတ်သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ မဟာသီဟနာဒသုတ်အဖွင့် (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၉၃)၌ မိန့်အပ်၏။ အဇိနသေ ဒန္တိ အဇိနံ။ပကတိ အဇိနမိဂစမ္မံ။ တံဒေဝမဏ္ဍ ဖာလိတကဥ္စ၊ အဇိန-သခိပံ ဖာလိတမုပဓုန္တိ အဇိနက္ခိပံ-ဟုသုတ်သီလက္ခန်ဋီကာသစ်(၂၊၃၅၆၊၇။)၌ မိန့်အပ်၏။ ဤစကားအများတွင် ဇနက္ကဇာတ်ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ၌ အဇိန အရန့်ဉ် ဒီပိ အရ မခြား၊ သစ်-သာမည်ဟု သေချာသတည်း။ အဇိနမို့၊ သစ်ရေကြောင့်။ ဒီပိ၊ သစ်ကို။ ဟညတေ၊သတ်အပ်၏- ဟု အနက်ပေးရသည်နှင့် သစ်-သာမည်ဟု သေချာသကည်း။ ပဝေဏီ သဒ္ဒါသည် အစဉ်ဟောတည်း။ မဟာဥပဓာနကို စုဋ္ဌဝါအဋ္ဌကထာ ခုဒ္ဒက ဝတ္ထုခန္ဓကအဖွင့်ကိုရှု၍ သိအပ်၏၊

ယာနာဒိ ပဋိက္ခေပကထာ ပြီး၏။

သဗ္ဗစမ္မပဋိက္ခေပါဒိကထာ

၂၅၅၊ သြဂုမ္ဗိယန္တိပုဒ်သည်[1] အဝ ရှေးရှိသော ဂုပ ဓာတ်၊ဗဒ် ပစ္စည်း၊ ဣ အာဂုမ်၊ ယ ပစ္စည်း အန္တေ ဝိဘတ်ကို အန္တိပြု၍ ပြီးသတည်း။ ဂုပ ဓာတ်သည် ရက္ခန

၁။ သြဂုပ္ပိယန္တိ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ရှိရာဝယ် အဝပုဗ္ဗ၊ဂုဒ္ဓံ=ဂန္ထနေဓာတ်၊(ဓာတ္ဒတ္ထသဂ်ဟ) ဖြင့် ပြီးသည်။

အနက်ဟောတည်း။ ဂုပ ဓာတ်၏ အာစိတ် ပ ကို မ ပြု။မ ကို ဗ သို့ကပ်။ အဝ ကို ဩ ပြု။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ အရညာဒိဝဂ်(၆၃၁)၌ ဂုပ ရက္ခနေ ဗေဟာ။ ပဿ မောဟ။ ဂုမ္ဗော။ ဂုမ္ဗမ်ိဳ-ဟု မိန့်အပ်၏။ "ဩဂုမ်ိဳယန္တိ။ နံရုံအတံ အစရှိသည်တို့၌ ရစ်ပတ်၍ ဖွဲ့ချည်သောအားဖြင့် စောင့်ရှောက်အပ်ကုန်၏။ (သဒ္ဒတ္ထတည်း) ဝါ။ နံရုံအတံ အစရှိသည်တို့၌ ရစ်ပတ်၍ ဖွဲ့ချည်အပ်ကုန်၏။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ) ဤအဓိပ္ပါယတ္ထကို ပြခြင်းငှာ အဋ္ဌကထာ၌ ဩဂုမ်ိဳယန္တိဝ် ဘိတ္တိဒဏ္ဍကာဒီသု ဝေဋ္ဌေတ္ဝာ ဗန္ဓန္တိ-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ တနည်း ကား ဓာတုမာလာ၌ လုဗိတု ဗိအဒ္ဒနေ။ လုမ္ဗတိ။ တုမ္ဗတိ-ဟု လာသော စကားကိုမှီး၍ ဂုဗိ-ဓာတ် ဗန္ဓန-အနက်ဟောကြုံမူ အဋ္ဌကထာ၌ သဒ္ဒတ္ထကိုပင် ပြသတည်းဟု မှတ်ယူရန် ရှိသတည်း။

၂၅၆။ ဂိလာနော နာမ ယော နု သက္ကောတိ အနုပါဟနော ဂါမံ ပဝိ-သိတုံ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဤစမ္မကွန္ဒကအစ၌ ငါအကျယ်ပြခဲ့ပြီးရှိသတည်း။

၂၅၇။ ပညဋ္ဌ သမာဓိဋ္ဌ-ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ဥတ္တမ ဒမထဋ္ဌ သမထဋ္ဌကို ဖွင့်သတည်း။ ကာယူပသမဋ္ဌ အစရှိသောစကားဖြင့် တနည်းအားဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ဥတ္တမ ဒမထဋ္ဌ သမထဋ္ဌကိုပင် ဖွင့်သတည်း။ ရှေးနည်းဖြင့် ကာယဲ ဒမေတိ ဇေတာနာတိ ဒမထော။ ပညာ။ စိတ္တံ သမေတိ ဇေတာနာတိ သမထော။ သမာဓိ-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ နောက်နည်းဖြင့် ဥပသမာပနေန ကာယဿ ဒမနံ ဒမထော။ ကာယူပသမော။ သမာပနံ သမထော။ စိတ္တူပသမော ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ကာယူပသမဋ္ဌ၊ ကိုယ်ကို.ငြိမ်သက်စေခြင်းကို လည်းကောင်း။ စိတ္တူပသမဋ္ဌ၊ စိတ်ကိုငြိမ်သက်စေခြင်းကို လည်းကောင်းဟု အဋ္ဌကထာ၌ အနက်ပေး။

၂၅၈။ အယံ ကာလော၊ ဤဥပစ္ဆာယ်ဆရာ သိစေသောစကားကို ဇလ္ဟာက် ထားထု အခါသည်။

၂၅၉။ ဏီမိဂေါ၊ ဏီမည်သော သား။ ဇေ ဏီ မိဂေါ။ ဇာတ် အဋ္ဌကထာ သတ္တကနိပါတ် သုတနုဇာတ်အဖွင့်။ (ဇာ၊ဋ္ဌ၊၃၊၃၀၅။) ဏီမိဂ၊ ဝါတမိဂ။ အသီတိနိပါတ် ကုဏာလဇာတ် ပါဠိတော်။ (ခု၊၆၊၁၁၃) ဤစကား တို့ကို ထောက်၍ ဏီမိဂသည် သားတစ်မျိုးဟု သိအပ်၏။

ဝါတမိဂေါ၊ သမင်ပုံ။ ပသဒမိဂေါ၊ ဂျို (ချေ)။ ကုရုဂ်မိဂေါ၊ ဆတ်။ ဒရယ်-ဟုယည်း ပြန်ဆိုကြသည်) မိဂမာတုကော၊ ပြောင်။ ရောဟိတမိဂေါ၊

သမင်ဖား။ ကာဠသိဟော၊ မျောက်ညို မျောက်နက်။ သရဘော၊ သမင် ဆီးစောက်။ ကဒလိမိဂေါ၊ ဝံပိုင့်။ အစ္ဆ၊ ဝံ။ တရစ္ဆ၊ ကျားသစ်။ (၀၂) အောင်း။ ဧတေသံယေဝ မက္ကဋ္ဌာဒီနံ။ ယေသံ ဧကီ မိဂါဒီနံ။ ဂဏနံ၊ ခံ၏ ဟူသော အရေအတွက်သို့။

ဥပ္ပန္နဒို ဝါ သုတံ ဟူသောစကားကို အလှူရှင်က စေသူ လျှောက်ထား၍ ကြားသည်ကိုသာ ရည်၍ မိန့်သတည်း။ အဆင့်ကြားက ပမာဏမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ တုမ္ဗာကံ ဘန္တေ စီဝရံ ဥပ္ပန္နဒို ပဟိဏိတ္ထာ ဝါ နာရောစိတံ–ဟု မိန့်အပ်ပြီ၊ ပဘွသီကွာပုဒ်ကို ထောက်၍လည်း ဤအဓိပ္ပာယ်ကို သိအပ်၏။

စမ္မက္ခန္ဓကမှတ်ရန်ပြီး၏။

ဓေသင်္ကန္ဒကထာ

ပဌမဘေသင်္ဇာဒကထာ

၂၆၀။ ဟိယသ္မာ တသ္မိံ ကာလေ ဝသောဒကေန ပိတော မေဇ္ဈော၊ တေန တသ္မာစ ဟိ ယသ္မာ ကဒ္ဒမံပိ မဒ္ဒန္တိ။ တေန တသ္မာ စ ဟိ ယသ္မာ ဝဿာနသ အာဇ္ဇရဇ္ဇရာ အာတပေါဖိ ခရော ဟောတိ။ တေန တသ္မာစ ယသ္မာ သရဒကာလေ ဓတသံ ဘိက္ခူနံ ဗဟိ သရီရေ ဗျာပိတ္တာ ဌိတံ အဗဒ္ဓံ ပိတ္တံ ကောဋ္ဌာသန္တရဂတံ အန္တသ အန္တော ပဝိသန္တံ ဟောတိ။ တသ္မာ သရဒ ကာလေ ပိတ္တာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇေဝ။ ။တေန ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ကာလေ ပရိ-ဘုဥ္ဇနာ ကာရဏေန၊ ကြောင့်။

၂၆၁။နန္ဓာဒေန္တီ၊အလိုမရှိကုန်-ဟုအနက်ပေး။ထို့ ကြောင့် "ဘတ်ံ အာရောစိ ကေန" ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်လတ်ံ့။ ဆဒိ ဣစ္ဆာယံ။ပုရိသဿ ဘတ်ံ ဆာဒေတိ။ ရှစ်တီတိ အတ္ထော။ဓာတုမာလာ စုရာဒိဂိုဏ်း အလိုမရှိကုန်က အလိုကို မဖြစ်စေနိုင်ကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓတရသကဏ် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာတို့၌ နန္ဓာ ဒေန္တီတိ ရှစ်် နဉပ္ပါဒေန္တီဟုမိန့်သတည်း။အဋ္ဌကထာ၌ နဇ်ရန္တီ-ဟုဖွင့်သည်ကား အကြောင်းကို ဖွင့်သတည်း။ယသ္မာ၊ကြောင့်။နဇီရန္တီ၊ကြသောအားဖြင့် မရင့်ကုန်။တသ္မာ၊ကြောင့်။နန္ဓာဒေန္တီ၊အလိုမရှိကုန်-ဟု အနက်ပေး။ထိုစကားမှန်၏။ အစာမကြေကုန်သော် ဘောဇဉ်တို့ကို အလိုမရှိကုန်သဘည်း။ အဋ္ဌကထာနည်းမူ တနည်းအားဖြင့်။ "နန္ဓာဒေန္တီ၊ ကြစေသောအားဖြင့် မဖုံးလွှမ်းနိုင်ကုန်" ဟု အနက်ပေး။ ဆဒ သံဝရဏေ။ ဂေဟံ ဆာဒေတိ။ဒေါသံ ဆာဒေတိ။ ဓာတုမာလာ စုရာဒိဂိုဏ်း။ ဘတ်ံဘာဇနကေနာတိ ဘတ်ံ အသံဝရဏေန ဟု တနည်းဖွင့်ဆု၏။

၂၆၂။သဘ်ာဟကာလိက တေသုပရိဒဘာဂေနဖြင့် မုံညှင်းဆီစသော ယာဝဇီဝက ဆီအသုံးအဆောင်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းကို ကန့်သတည်း။

၂၆၃။သေတဝစံ၊ ဆိတ်ဖူး။ ပိသနသိလာ- ကျောက်ပျဉ်။ ပိသနပေါတော၊ ကျောက်လုံး။ လတာဗာတိ၊ ခွေးတောက်နွယ်မျိုးတည်း။ ကရဉ္ဇံ၊ သင်းဝင်။ ဟိင်္ဂုံ၊ ရှိန်းခိုပင်မှထွက်သောအစေး။ ဟိင်္ဂုဇတု၊ ရှိန်းခို အရိုးအရွက် အညှန့် တို့ကို

ချက်၍ ပြုအပ်သော အစေး။ ဟိုဂုံသိပါဠိကာ၊ ရှိန်းခိုရွက်ကိုသာ ချက်၍ ပြုအပ်သောအစေး။ တက၊ ရှိန်းခိုပင်၏ အညှန့်မှ ထွက်သော အစေး။ တကပတ္တိ၊ ရှိန်းခိုရွက်မှ ထွက်သော အစေး။တကပဏ္ဏိ၊ရှိန်းခိုရွက်ကို ပေါင်း၍ ပြုအပ်သော အစေး။ ပါဠိတော်၌ သာမုဒ္ဒိ ဟုရှိ၏။ အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်၌လည်း သာမုဒ္ဒံ ဟူ၍ပင် ရှိသတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ သာမုဒ္ဒိကာတိ ဟု ရှိ၏။။အဘိဓာန်၌ ဂါထာ အရာ ဖြစ်၍ သာမုဒ္ဒံ-ဟု ရေးသား သတည်း။ အဘိဓာန်ကိုရှု၍ ပါဠိတော်၌ သာမုဒ္ဒိကံ ဟု ရှိသည့်,ကို သာမုဒ္ဒံ-ဟု စာပြင်ဆရာတို့ ပြင်သတည်း ဟု မှတ်ထင်သတည်း။သာမုဒ္ဒိကအရ လောဏဟုတည်း။ လောဏ သဒ္ဒါသည် နပုလ္လိင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ သာမုဒ္ဒိကန္တိ-ဟု နပုလ္လိင် တည် ပါဠိ ရှိသင့်သတည်း။ ကာဋ္ဌဝဏ္ဏံ လောဏံ ကာဋ္ဌလောဏံ။ သိန္ဓုဒေသေ ဘဝေါသိန္ဓဝေါဏောာ။ ဥဒ္ဓံ ဘူမိ ဘိန္ဒတိ ဘိန္ဒတ္တာ ဘူမိတော အင်္ကုရံ ဟုတ္တာ ဥဋ္ဌဟတိတ် ဥဇ္ဇိဒ်။ဥသဒ္ဒါ ဥဒ္ဓင်္မတ္ထော။ဘိဒိ ဓာတု ဒ်ိဓာကရဏတ္ထော။ဗိလ-သဒ္ဒါသည်အဖို့အစု ဟောတည်း။ ဤဒီဃနှင့်ရှိရမည်။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ ဓာတုဝဏ္ဏနာတ္ထ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ဋီ၊၁၊၎၇)၌ ဝိလီယန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိ ဝိဘဇ္ဇန္တိတိ ဗိလာ၊ဘာဂါ။ ဝကာ-ရဿ ပကာရံ ဣ ကာရဿ စ ဤကာရံကတ္တာ။ တဓေဝ ဟိ ဘာဂတ္ထံ ဒဿေတုံ ကောဋ္ဌာသံ ကတ္တာတိ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အဋ္ဌသာလိနီ နိဒါန်း (၄၇)၌ လာသော ဗိလာသယာ ပုဒ်၌ ဗိလသဒ္ဒါသည် တွင်းကျင်းဟောတည်း။ ဣ ရဿနှင့် ရှိရမည်။ ဆို့ကြောင့် အာဘိဓာန် ပါတာလဝဂ်(၆၄၉)၌ ကုဟရံသုသိရံ ဗိလံ-ဟု မိန့်အပ်၏။အာဘိဓာန် ဋီကာ၌ ဗိလ ဘေဒနေ။ အ-ဟု ဖွင့်အပ်၏။ နာမ် မနောဂဏာ ဒ်တောသို့ နာန် မိအာ သုတ်၏ဥဒါဟရုဏ်၌လည်း ဣ-ရဿနှင့် ဗိလသော ရှိရမည်။တွင်း ဟောတည်း။ဤ၌ ဗိလသဒ္ဒါ အဖို့အစုဟောဖြစ်သောကြောင့်ပင်“ဗိလေဟိ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရသန်္ဓါတေဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ ပစိတံ ဗိလံ”ဟု ပစိတ တဒ္ဓိတ် ဝစနတ္ထပြုရမည်။ အာဘိဓာန်(၄၆၁)၌ကား ဗိလာလံဟု လာရှိသတဲ့ည်း။အာဘိဓာန်ဋီကာ(၄၆၁)၌ဗိလာလံနာမ လဝဏဘူမိ ဝိဒါရဏိတ္တာ နိပ္ပါဒိတ လဝဏံ။ ဝိပုဗ္ဗော ဒလ ဝိဒါရဏေ။ ဒဿ လော-ဟု မိန့်အပ်၏။ အာဘိဓာန်ဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ဣ သရနှင့် ဗိလ ဟုရှိရမည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဋီကာစကားသာ ခိုင်ခန့်သတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာ, အာဘိဓာန်ဋီကာ စကားနှစ်ရပ် ကို စပ်နှောရ၍ ဗိသနှင့် ဗိလာလသည်း ပရိယာယ် ဝေဝုစ်တည်းဟု သိအပ်၏။

၂၆၄။ ကာယဂန္ဓော၊ ငးက်ပတ်အနံ့ရှိသော ကိုယ်ရှိသည်။ တဿပိဒ္ဓ အပိ-သဒ္ဒါဖြင့်ကလ္လုပိဋ္ဌက အစရှိသော အနာဂ္ဂ်သော ရဟန်းကိုပေါင်းသတည်း။

ပါဠိတော်ကိုရှု။သိရိသ၊ကုက္ကို့။ ကောသမ္မ၊ကြို ။သိရိသ ပုဒ်ဝယ် ရိ ဠှ် ဤ ဒီဃနှင့် ရှိရမည်။သရတိတိရောဂံ ဟိ သတိတိသိရိသော။ဤသော။အသိ အဘိဓာန်ဋီကာ (၅၇၁)။သိရိသာဒယော။သိရိသအာဒယောဤသန္တာနိပစ္စန္တေ။သရတိသဒ္ဒသိ သပ္ပဒဋ္ဌကာလာဒီသုသရိယတိတိ သိရိသော။ရုက္ခော။ဏ္ဍာဒိမောဂ္ဂလာန်(၂၁၁)။

အဋ္ဌကထာ၌ ကဲ့သို့ဝါ ဒုဂ္ဂန္ဓောတိ ကဿစိ ။ပ။ ဂန္ဓန်တို့၏ အခြားမဲ့၌ ဆကဏန္တိ ဂေါမယံ ရှိရမည်။ ထို၏အခြားမဲ့၌ ရဇန နိပ္ပက္ကန်တိ မဇနသော်ဋ္ဌံ ရှိရ. မည်။ ပါဠိတော်ကိုရှု။

ဝါ ပုမေ ဂူ ထ ကရိသ။ဝစ္စာနိ စ မလံ ဆကံ။ဥစ္စာရော မိဋ္ဌ မုက္ကာရော။ ။ အဘိဓာန် နရဝဂ်(၂၇၄)။လူဇခြေးဟော။ဆကနှင့် ဆကဏ ပရိယာယ်။ဂေါမိဠ္ဌော ဂေါမယာနိတ္ထီ။ ။အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်(၄၉၉)ဋ္ဌားခြေးဟော။ဤစကဲ့သုံ့ သာဝသေသ စကားတည်း။ ဆဏဏ-သဒ္ဒါသည်လည်း ဋ္ဌားခြေးကို ဟောသေး သတည်း။ထိုကြောင့် အဋ္ဌကဲထာ၌ ဆကဏန်တို့ ဂေါမယံ ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။ သက သတ္တိယံ။ သဿ ဆော။ (အဘိဓာန်ဋီကာ။၂၇၄) ဆက သဒ္ဒါ အ ပစ္စည်းအဆုံးရှိသတည်း။ ဆကဏသဒ္ဒါယု ပစ္စည်းအဆုံးရှိသတည်း။ ဤသို့သာထူးသတည်း။ အနက်ကား မထူး။ ဗဟိ နိက္ခမိတုံ သကတိ သမတ္ထတိ တိ ဆကံ။ဆကဏ်-ဟု ဝစနတ္ထပြု။

နိပ္ပက္ကသဒ္ဒါကို ထောက်၍ လည်းကောင်း၊ ပါကထိကစုဏ္ဏံနာမ အပက္ကက သာဝစုဏ္ဏံဟူသော သေရသကဏ်ဋီကာစကားကိုရှု၍လည်းကောင်း ရဇနကသဋ္ဌ ဟူသည် ချက်အပ်ပြီးသော ဆိုးရည်အဖန်အဖတ်တည်း ဟု သိအပ်၏။

သုဝဏ္ဏဂေရုကော၊ဌိဒုဿာ။ ဂဟိတမသိ-၏အခြာ်၌ အဋ္ဌနုပပိသနေဟိတိ ။ပ။ နဝဋ္ဌတိစကားရှိရမည်။ ထိုစကား၏ အခြားမဲ့၌ စန္ဒနန်တို့။ပ။ ဝဋ်ဏ်တို့ယေဝ စကားရှိရမည်။ ထိုစကား၏အခြားမဲ့၌ အဋ္ဌိမယန်တိအစရှိသော စကားရှိရမည်။ ပါဠိတော်ကိုရှု။

၁။ ကောသုမ္ဘ=ဝတ်ပန်း။ ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၃၇၂။ဌ္ဌဥမင်နိဿယ၊ မဟာဝါဘာသာဋ္ဌီကာ၊၄၇၆။
ကောသုမ္ဘ=ဝတ်ပန်း။ရူပသိဒ္ဓိ၊၂၂၆။နီကံခေတုဝေ၂၅။ နိရုတ္တိ၊၂၉၄။ဏ္ဍာဒိဝေ၂၉။ ဇာဋ္ဌဝေ၃၇၂။ ဇာဋ္ဌဝေ၅၂၅။ ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၄၀၇—စသော ပါဠိအဋ္ဌကထာဋ္ဌီကာများ။
ကောသမ္ဗံ=ကြို့ပင်ဟော။မောဂ်၊၇၊ဝ၂၂။အဘိဓာန်ဋီ၊၂၀၀—ဂါထာ။ခု၊၅၊၃၆၀။ဒ.ပါဒါန၊၂၊၉၄—စသော ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာများ—ဉာဏ်အားခန့်ရုယူကြလေ။

တဂရ၊ တောင်ဇလပ်။ သလာကံ၊ မျက်စဉ်းတံကို။ အံသဗဒ္ဓကော၊ လွယ်ဖိထည်း။ ပနာဋ္ဌိကာဟိ၊ ကျည်တောက်တို့ဖြင့်။

၂၆၇။ ဟတ္ထပါဒေ၊ တို့ကို။ ဝိဇ္ဈန္တေ၊ ထိုးကျင့်သော (ထည့်သတည်း)။ ဝါတော၊ လေတည်း။

ဝိဇ္ဈန္တောသဒ္ဒါထည့်ရမည်ကို။ပဗ္ဗေပဗ္ဗေ ဝါတော ဝိဇ္ဈတိ-ဟု လာလတ်တံ့သော စကားကိုရှု၍ သိသတည်း။ အင်္ဂါရာနံ။ပ။ပိဒဟိတ္ဝာ တတ္ထ ပံသု ဝါလိကာဒီသု။ ဝါတဟရဏ ပဏ္ဏာနိ။ဇလကိုပယ်တတ်ကုန်သော ဥရွက်အစရှိကုန်သော သစ်ရွက်တို့ကို။ တတ္ထတေသု ဝါတဟရဏပဏ္ဏေသု။ ပါဋိအဋ္ဌကထာ၌ ဒကဇောဋ္ဌကံဟု ရှိရမည်၊ သံဝဏ္ဏနာ၌ ဥဒကကောဋ္ဌံ-ဟုရှိရမည်။ ထိုသံဝဏ္ဏနာစကားကိုဆင့်၍ စာဋ္ဌံ ဝါ စသည်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။အာဠှီစာ၌ ဒကကောဋ္ဌကန္တိ-ဟု အမှန်ပင်ရှိသတည်း။ ဒက-သဒ္ဒါသည် ဥဒက သဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်တည်း။ ပါနိယံ သလိလံ ဒကံ တောယံအမ္ဗုဒကဥ္စ ကံ။(အဘိဓာန်ပါတာလင်္ဂ်။) တတ္ထ တတ္ထ ဝိစ္ဆာမရှိသင့်။ အကယ်၍ ရှိမူစာဋ္ဌီ ဒေါဏိကို စွဲရလိမ့်မည်။စာဋ္ဌီ ဒေါဏိကို ရေနွေးပူဖြင့် ပြည့်စေပြီး ဖြစ်ရကား စာဋ္ဌီ ဒေါဏိသို့ ဝင်ခွင့်မရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် တတ္ထ-ဟု ဝိစ္ဆာကဲ့သို့ လျက်သာ ရှိရမည်။ တတ္ထဖြင့် ဥဒကကောဋ္ဌကိုစွဲ ရေချိုးအုံသည် ဥဒကကောဋ္ဌမည်သတည်း။ ကောဋ္ဌကနှင့် ကောဋ္ဌသည် အချင်းချင်း ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလှယ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ကောဋ္ဌကကို ကောဋ္ဌဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ ကောဋ္ဌ-သဒ္ဒါ စပါးကျီကိုလည်းဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့်အဘိဓာန်စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်၌ ကုသုလောကောဋ္ဌ မုစ္စတေ-ဟုမိန့်အပ်၏။ “ကုသအင်္ကော-သေဟု အဘိဓာန်ဋီကာ၌ ဖွင့်အပ်၏။ ကုသ အင်္ကောသေ။ ကုသိယတိ အင်္ကောသိယတိတိ ကောဋ္ဌော။ ဓညာဒိနိလယောဟုဏ္ဍာဒိမောဂ္ဂလာန်(၅၅)၌ မိန့်အပ်၏။ ကျီ၌ ထားအပ်သောစပါးကို ခိုးလိုကုန်သော သူခိုးတို့သည် ခိုးခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကုန်သည်နှင့် ကျီကို ဆဲရေးအပ်သတည်း။ ကောဋ္ဌကပုဒ်၏ ဝိဂ္ဂိုဟ်ကို ကား ဂေါ ပူရံဒ္ဓါရကောဋ္ဌကော–ဟူသော အဘိဓာန် နရဝဂ် အဖွင့်ဖြစ်သော အဘိဓာန်ဋီကာ(၂၀၄)၌လာသော။ ဒ္ဓါရ သမီပေကတော ကေဋ္ဌကော ဒ္ဓါရ ကောဋ္ဌကော။ ကုသ အင်္ကောသေ။ဋ္ဌ ကော သ ဿ ဋ္ဌ ကာဏော။ ကောဋ္ဌကော ဋ္ဌကောတိ ဂေဟဝိသေသော ဟူသော စကားကိုရှု၍ ဏ္ဍာဒိမောဂ္ဂလာန် မိန့်တိုင်းပင်ပြုအပ်၏။ အိမ်သို့ ဝင်လိုကုန်သော သူခိုးတို့သည် တံခါးမုတ်၌ တံခါးရှိသည်နှင့် အိမ်သို့ ဝင်ခြင်းငှာ မဟတ်ကောင်းသောကြောင့် တံခါးမုတ်ကိုဆဲရေးအပ်သတ်သည်း။ ရေချိုးအုံသည်လည်း တံခါးကို အတွင်း၌ရှိသောသူ ပိတ်၍ ထားက ဆဲရေးအပ်သောကြောင့် ကောဋ္ဌကဲ့ကောဋ္ဌမည်သတည်း။

ပဗ္ဗေပဗ္ဗေ ဝါတော ဝိဇ္ဈတိဖြင့်ပဗ္ဗေဝိဇ္ဈန္တော ဝါတော ပဗ္ဗဝါတော ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ယေန မဇ္ဇေန၊ အကြင် သေအရက်ဖြင့်။ တံမဇ္ဇံ၊ကို။ ပါဒါနံစသည်ကို ရှု၍ ပါဒါနံ သပ္ပါယံပဇ္ဇံဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်ကို သိအပ်၏။

တိသ ကက္ကေန-၌ ကက္က၏ ဝစနတ္ထကို။ ကရောတိ ဝဏ္ဏကန္တိ ကက္ကော။ ဝဏ္ဏ ဝိသေသော ပိသိတ ဒြဝေါစ- ဟူသော ဏ္ဌာဒိမောဂ္ဂလာန် (၁၄-သုတ်) စကား ဖြင့် သိအပ်၏။ ကရ ဓာတ်နောင် က ပစ္စည်းသက်။ ဣ၌မူကား ပိသိတ တိလပိဋ္ဌကို ယူ။

ပိသိစာ ဘာဝေန ကုဋ္ဌိယတိ ဆိန္ဒိယတီတိ ကုဋ္ဌံ။ သာသပဿ ကုဋ္ဌံ သာသပကုဋ္ဌံ–ဟုဝစနတ္ထပြု၍ မုံညင်းမျှုံ့ကို ရသတည်းဟု ပြလိုရကား သာသပကုဋ္ဌေနာတ် သာသပပိဋ္ဌေန-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ဝိကာသိက-၌ ဝိ ရှေးရှိသော ကသ ဓာတ်-ဏ ပစ္စည်း။ ဏသ သိသ ဇသ စျသ ဝဘ မသ ဒိသ ဇုသ ယူသ ဟိ သတ္ထာ- ဟု ဓာတုမာလာ (၂၇၇)၌ လာသည်နှင့်အညီ ကသ ဓာတ်သည် ညှင်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်း ဟိ သာ အနက် ဟောတည်း။ ဝိကသနံ တေလသ အဂဒုနတ္ထာယ ရုန္ဓနေန အာဝရဏေန ဟိ သနံ ဝိကာသော။ ဝိကာသော ဟေသ အတ္ထိတိ ဝိကာသိကံဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဆီကိုပိတ်ပင်တတ်သော ပုဆိုးကိုရသတည်း ဟု သိစေခြင်းငှာ ဝိကာသိကန္တိ အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

စူဠဝါအဋ္ဌကထာ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓကဋ္ဌ ဥက္ကာသိကန္တိဝတ္ထ ဝဏ္ဏံ ဟု(ဝိ၊၃၊၆။၄၄) ဖွင့်၏။

၂၆၈။ အဋ္ဌကထာဋ္ဌ'ကတော ပဋိဂ္ဂဟေ တမ္ဗောတိ ဟု စာအများရှိ၏။ ပါဠိတော်ဋ္ဌကား ကတော နု ပုန ပဋိဂ္ဂါဟာပေတမ္ဗော· ဟု စာအများရှိ၏ ။ဤနှစ်ပါးတို့တွင် အဋ္ဌကထာဋ္ဌ သစေ ဘူမိပ္ပတ္တော ပဋိဂ္ဂဟေတမ္ဗော်ဟု မိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း-၊ဤပဋိဂ္ဂဟေတမ္ဗော ဟူသောစကားသည်သာလျှင် ပဋိဂ္ဂဟေတမ္ဗော ဟု ဟောတော်မူရင်းစကားဖြစ်သင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကတော-ဒုစရှိသောစကားသည် သွေဝ "ပဋိဂ္ဂဟေတမ္ဗော" ဟူသော စကား၏

၁။သေအရက်နှင့် စပ်လျဉ်းသော သိက္ခာပုဒ် မဟုတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ပဇ္ဇသည် ပါဒါနံ ဟိတံ ပဇ္ဇံ၊တေလံ၊ရှု၊၃၇၈။ယေနာတိ ပဇ္ဇေန၊ တံပဇ္ဇံ။ ယောဇနာ၊၃၄၆။ ပဇ္ဇသ ဟိတံ ပဇ္ဇံ ဓာန်၊ဒ္ဒီ၊၄၂၅။ တို့အဆို အမိန့်အရ ခြေနယ်ဆီအထူးကို ဟော သောကြောင့် လည်းကောင်း ဤဋ္ဌ ယေနပဇ္ဇေန ဟုလည်းကောင်း တံပဇ္ဇံဟုလည်းကောင်း စွဲလေ။

ပြန်ဖက်စကားဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ပြန်ဖက်စကားဖြစ်ခဲ့သော် ပြုအပ်ပြီးသော ကျင်ချေးကို အကပ်ခံသင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း အဋ္ဌကထာဌ်ကတော ပဋိဂ္ဂဟေတမ္ပေါဟူ၍သာ ရှိသင့်သတည်း။ထိုစကားမှန်၏၊အဋ္ဌကထာဌ်ပဋိဂ္ဂဟေ တမ္ပေါ ဟူသော စကားသည်သာလျှင် အဖွင့်စကားတည်း။ အပတ်တံပန အစရှိသောစကားသည် အဖွင့်စကားမဟုတ် ။ဗျတိရေက စကားသာတည်း။ ထိုစကားလည်း မှန်၏။ ပိဋကတ်သုံးပုံ အဋ္ဌကထာ ထိုထိုသို့သော အရာတို့၌ ရှိရင်းစကားကို ဖွင့်ပြီးမှသာလျှင် ဗျတိရေကကို ပြမြဲတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုဗျတိရေကစကားကို အားကိုးဖက်၍ အဋ္ဌကထာစကားတို့၌ ကတော နပုန ပဋိဂ္ဂဟေတမ္ပေါဟူ၍သာ ရှိသင့်သည်ဟု မဆိုသာချေ။

၂၆၉။ ဃရဒိန္နကာဗာဓောပုဒ်၌ ဃရ သဒ္ဒါဖြင့် ဌာနူပစာရအားဖြင့် အိမ်ရှင်မိန်းမကိုယူ။

ဃရေန ဒိန္နံ ပါနကံ ဃရဒိန္နံ။ ဃရဒိန္နတော သမုဋ္ဌိတော ဃရဒိန္နကော။ ဃရ ဒိန္နကော စ သော အာဗာဓောစာတိ ဃရဒိန္နကာဗာဓော·ဟု ဝစနတ္ထပြု ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဃရဒိန္နံ ဟူသည့် မိမိအလိုကို ပြုကြောင်း ဖြစ်သော မျက်နှာပွင့်အဖျော်ဆေးဟူ၍ လည်းကောင်း ပြတော်မူခြင်းငှာ ဃရဒိန္နကာဗာဓောတိ အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ ဘိက္ခုနီပါစိတ် စိတ္တာဂါရဝဂ် နဝမသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်(၂၊၉၇)၌- ဝသီကရဏမန္တောနာမ ပရံ အတ္တာနော ဝသေ ဝတ္တာပနက မန္တော–ဟု မိန့်အပ်၏။ သီတာတုဟလပဒ္ဓတိ။ အဘိဓာန် စတုပ္ပဒိကဂ်ဝဂ် (၄၄၉)။ ထွန် အရေး ဟော။ သီတာလောင်္ဒီ၌ သီတ သဒ္ဒါသည် ဘူမိယံ သယတိတိ သီတာ ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ မြေ၌အိပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော ထွန်သွားအရေးအကြောင်းခရီးဖြစ်သောမြကို ဟောရင်းတည်း။သီတာတုဟ-လပဒ္ဓတိ။ အဘိဓာန် စတုပ္ပဒိကဂ်ဝဂ်။ သီတာ နင်္ဂလ လေခါစ။ သီသယေ။ တော။ သီတာ။ နာရီ။ အဘိဓာန်ဋီကာ(၄၄၉)။ ပဒ္ဓတိ သဒ္ဒါသည် ခရီးလမ်းကြောင်း ဟောတည်း။ ဝတ္တနီ ပဒ္ဓတိတ္ထိယဲ့။ အဘိဓာန် ဘူမိဝဂ်(၁၉၁)။ ပထိကေဟိ ပါဒေဟိ ဟညတေတိ ပဒ္ဓတိ။ ဟန ဓာတု၊ တိ၊ ဟနဿ ဓော၊ အ-လောပေါ၊ ပဒ္ဓတိ။ အဘိဓာန်ဋီကာ(၁၉၀) ပါဒဒ္ဓ အာ-ကို အ-ရဿပြု။ ဒ-ကို ဓ-သို့ကပ်။ ပဒ္ဓတိပြီး၏။ အ လောပေါ- ဟန-ဓာတ်၏ အစိတ်ဖြစ်သော အ-အက္ခရာ၏ မကျေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊၏။ ဤအရာဌ်မူကား အဝယဝူ-

---

၁။ အ လောပေါ၊ပဒ-ဌ် ဒ-၏ အစိတ် အ-သရကိုချေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊၏။

ပစာရအားဖြင့် ထွန်သွား အရေးအကြောင်းခရီးဖြစ်သော မြေအပေါင်းမှ ထွန်သွား၌ ကပ်ငြိသော မြေအစိတ်ကို ဟောသတည်း။ အာလောဠေတွာ၊ ဧဠရှားစေသဖြင့် ရှုးသွပ်စေ၍။ ဝါ၊မေ့နှောက်၍း(လောဠဥမွာဒေ၊လောဠတိ၊ ခေတုမာလာ။) အသိနိဒ္ဓေါ၊ မသိမ်မွေ့သော။ ဝါ၊ မစစ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ရုန့်ကြမ်းသော။ ထောဟသိနိဒ္ဓေါ၊ အနည်းငယ် သိမ်မွေ့သော။ အနည်းငယ်သာ စစ်အပ်သည်ဖြစ်၍ အနည်းငယ်ရုန့်ကြမ်းသော။

ပဥ္စဘေသဇ္ဇာဒိကထာပြီး၏။

ဂုဋ္ဌာဒိအနုဇာနနကထာ

၂၇၂။သစေ ဘိက္ခဝေ ပက္ကာပိ မုဂ္ဂါဇာယန္တိတိ ပက္ကာမုဂ္ဂါ သစေ ပိ ဇာယန္တိ၊ ယထာ သုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာ။ ပက္ကတ္တာ ဟိ တေ ကပ္ပိယာ ဒေဝ–ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သောကြောင့် မျိုးစေ့မပျက်သေဒ်လည်း လူ သာမဏေတို့ အလို အလျောက် မီးဖုတ်အပ်ကုန်သော ငြုတ်သီးစသည်တို့၏ ကပ္ပိခြင်းကိုမပြုဘဲ အပ်သည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

၂၇၄။ သစေပိဿ ဥဏ္ဟယာဂုယာ–အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကား၌ လောဏအရကား ကာဠလောဏ, ပိလလောဏမှတစ်ပါးကုန်သော 'သာမုဒ္ဒိကလောဏ သိန္ဓဝလောဏ' ဥဒ္ဓိဒလောဏ တို့သာဟည်း။ ကာဠလောဏ ပိလလောဏ တို့ကိုမူကား "ပုနပါကဿ အနုညာတတ္တာ"- ဟု ဒုဋ္ဌကထာ၌ မိန့်လတ္တံ့သည်နှင့်အညီ ကျက်ပြီးဖြစ်၍ လောလော ပူသော ယာဂု၌ ထည့်၍ လှုပ်ခြင်းငှာ အပ်၏။ ယခုကာလသုံးစွဲကြသော ဆားကို ကာဠလောဏဆိုသတည်း။

ရုံးရွက် အစရှိသည် တို့သည် ယာဝဇီဝကဖြစ်ကုန်လျင်းမူလည်း ယာဝကာလိကဖြစ်သော ယာဂုနှင့် ရောသောကြောင့် ကျက်စေခြင်းငှာ လှုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သာမံပါက ဖြစ်သည်နှင့် တံပိ စာလေတုံ နဝင္ဟတိ-ဟူ သောစကားကို မိန့်သတည်း။ တံပိ၊ ထို ယာဝဇီဝကဖြစ်ကုန်သော ရုံး စသည်တို့ကို ထည့်ရာဖြစ်သော လောလောပူသော ယာဂုကိုသော်လည်း။ ပိ သဒ္ဒါဖြင့် ယာဝကာလိကဖြစ်ကုန်သော မကျက်တကျက်ဖြစ်ကုန်သော ငါး,အမဲအစရှိသည်တို့ကို ထည့်ရာဖြစ်သော လောလောပူသော ယာဂုကို မကျက်တကျက်ဖြစ်ကုန်သော ငါး,အမဲ အစရှိသည်တို့ကို ကောင်းကောင်း ကျက်စေခြင်းငှာ လှုပ်စေခြင်းငှာ မအာပ်သည်အဖြစ်၌ ဆိုရန်မရှိဟု ချီးမွမ်းသတည်း။ ဝိဟာရာဒိ ဥက္ကမန္တိ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိတိ ဥက္ကာ။ ဥ ပုဗ္ဗ ကမု ဓာတ် ကို ပစ္စည်း။ ဂေါ ပုဒ်ကဲ့သို့ ရုပ်ပြီး။ ကမု. ပဒဝိက္ခေပေ။ ပဒဝိက္ခေပေါ ပဒသာဂမနံ (ခေတုမာလာ–၁၃၁)။

ဥက္က အရကား ကြောင်အစရှိသော အစိတ်အစိတ်သော တိရစ္ဆာန်ရ၏။ "ဥက္ကာနံ ပိဏ္ဍကာ သမူဟာ ဥက္က ပိဏ္ဍကာ"ဟု – ဝစနတ္ထပြု၍ ကြောင်, ကြွက် အစရှိကုန်သော တိရစ္ဆာန်အပေါင်းတို့ကို ရသတည်း–ဟု သိစေခြင်းငှာ ဥက္က-ပိဏ္ဍကာပိ ခါဒန္တိတိ အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

၂၇၉။ ဒုဏ္ဍောပယော၌ ဒု ရှေး ဥပ ရှေးရှိသော ယာဓာတ်နောင် အ ပစ္စည်း သက်။ ယထာပရိစ္ဆိန္နေ။ ပါဠိတော်၌ သမ္ဘာဓသ ဆာမန္တာ ဒုဂ်ုလာ–ဟု ပိုင်းခြားအပ်သော အပြားရှိသော။ သတ္တိကာယဝါ၊ သံလျက်ငယ်ဖြင့် လည်းကောင်း။ [ဆုရိကာ သတ္ဝါသိပုတ္တိ။ အာဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်။ သံလျက်ငယ် ပရိယာယ်။ သတ္တိ အသိ ပုတ္တိဟု ပုဒ်ဖြတ်။] ပါသာဏ သက္ခလိကာယဝါ၊ ကျောက်စောင်းဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝတ္ထိ ပိဋ္ဌနံ၊ ချက်မှု အောက်ဖြစ်သော အရပ်အဖို့နှင့်တူသော ကြပ်ထုပ်ဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းကို။ [ဝသိယတိ အစ္ဆာဒိယတိတိ ဝတ္ထိ။ နာသိယာ အဓေဝ။ ဏွာဒိ မောဂ္ဂလာန်(၉၀)။] တစ်နည်းကား ဝတ္ထိ ပိဋ္ဌနံ။ အစိတ်အစိတ်သော အဝတ်ရှိသော ကြပ်ထုပ်ဖြင့် နှိပ်ခြင်းကို။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် အဝယဝ ဘူတံဝတ္ထိ ဇတသာ အတ္ထိတိ ဝတ္ထိ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ဤ ကို ရသပြု။တစ်နည်းကား လက်ဖြင့် ကြပ်ထုပ်ကို နှိပ်ခြင်းသည်။ ဝတ္ထိပိဋ္ဌနတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ (၂၊ ၁၈၇)၌။ ဝတ္ထိ ပိဋ္ဌနန္တိ ယထာဝတ္ထိ ဂတဂတလာဒိ အန္ဓောသရီရေ အာရောဟန်တိ။ ဧဝံ ဟတ္ထေန ဝတ္ထိမဒ္ဒနံဟု မိန့်အပ်၏။

ဇတ္တေ ဇတေသု သတ္တကမ္မ ဝတ္ထိကမ္မေသု။ စာရိ။ ဆပ်ပြာကို။ တေန အာဒါန ဗန္ဓနေန၊ ထိုသို့ယူခြင်း ဖွဲ့ခြင်းဖြင့်။ ဘဂန္ဓလာဗာဓော၊ မြင်းသရိုက်အနာသည်။ ဝါ။ လိပ်ခေါင်းထွက်သောအနာသည်။ ယဒိ ဆိဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ပြတ်အံ့။ ယာယ အာဒါန ဝဋ္ဋိ ဝေဋ္ဌနာဋ္ဌိကာယ။ အကြင်ပုဆိုးကြစ်, ဝါးကျည်တောက်ငယ်ဖြင့်။ စာရုကမ္မံဝါ၊ ဆပ်ပြာသွင်းခြင်းအမှုကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ၏။တေလံဝါ၊ကိုလည်း။ ပဝေသေန္တိ၊ ၏။ သာအာဒါနဝဋ္ဋိဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ သာဝေဋ္ဌနာဋ္ဌိကာ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋတ္တိ၊ ၏။

၂၈၀။ သယံ ပဝတ္တတီတိ ပဝတ္တံ။ ပဝတ္တဥ္စ တံ မံသဉ္စာတိ ပဝတ္တမံသံဟု ဝစနတ္ထပြု၍ အလိုအလျောက်သေသောနွားဇ၏ အသားကို ရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ။ ပဝတ္တမံသန္တိ မတာသ မံသံ–ဟု မိန့်သတည်း။

မတာဃ၊ အလိုအလျောက် သေဆောနွားဇ။ အဋ္ဌကထာဋ္ဌ မာဃာကေတိ ဟု စာအများရှိဇ မသင့်။ ပါဠိတော်နှင့် တရားကထိကာကိုရှု၍ မာဃာ တောရှိမှ ဆင့်သတည်း ဟု သိအပ်ဇ။

ဘဂဝါ၊ ရှင်တော်ဘုရား။ သုပ္ပိယာ၊ သုပ္ပိယဒါယိကာမသည်၊ အာဂန္တုံ၊ ဌါန သင်္ကောတို့၊ မစ္ဆမ်းနိုင်ပါ။

ဟတ္ထိပံသာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၂၈၁။ ယော သုနခေါ်၊ သည်။ ဂါမ သုနခိယာ၊ ရွာခွေးမဇ။ ကောကေန ဝါ၊ တောခွေးထီးနှင့်လည်းကောင်း။ ကောကသုနခိယာ၊ဇ။ ဂါမ သုနခေနဝါ၊ နှင့်လည်းကောင်း။ သံယောဂါ သံယောဂေန၊ ပေါင်းယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇေနွော၊ ဖြစ်ဇ။

မစ္ဆော ဥဒက သမ္ဘဝေါ။ ဟူသော ခုဒ္ဒသိက္ခာ (၇၇-ဂါထာ) စကားကို ရှု၍ ရေမြေသည် မစ္ဆမည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓရမြေကို ရဟန်းတို့ သုံးဆောင်ကောင်းကုန်၏ဟု ကေစိတို့ဆိုကြကုန်ဇ။ ပက်ဇ သဒ္ဒါသည် ညွှန်ဋ္ဌ ဖြစ်ငြားသော်လည်း ဟင်းရံ့ခတောက် စသည်တို့ဋ္ဌ မထင်သကဲ့သို့ မစ္ဆသဒ္ဒါ ဆည်လည်း ရေဋ္ဌဖြစ်ငြားသော်လည်း ရေမြေဋ္ဌ မထင်ဓသောကြောင့် ဓကစိဝါဒမသင့်ချေ။

ဧတ္ထ မနုဿ မံသာဒီသု။ ။ အသုကမံသန္တိ အဇာနိတ္ဝာ ဂဏှတော။

ယာဂုမဓုဂေါဋ္ဌကာဒီကထာ

၂၈၂။ ဧကံ ပရိမာဏံ အဿ မမာတ် ကေတ္တကော–ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည် ဟု သိစေခြင်းငှာ ပရိမာဏ အနက်ဋ္ဌ သက်အပ်သော် က ပစ္စည်းအဆုံးရှိသော ကဲ့ကောဝုဒ်ဖြင့် ဖွင့်ပြသတည်း။ ကံပရိမာဏံ အဿ မမာတိ ကေကော ဟူ၍ပင် ဝစနတ္ထပြု။ ယာဒနုပ ပန္နာ နိပါတနာ သိဒ္ဓါန်တိသုတ်ဖြင့် ကေတ္တကော ဿ် တက ပစ္စည်းသက်။ ကေကော်ဋ္ဌ က ပစ္စည်း။ ထို့ကြောင့် တဒ္ဓိတ်ရှပသိဒ္ဓိဋ္ဌ် ယာဒနု ပ ပန္နာ နိပါတနာ သိဒ္ဓါန်တိ ဣမိနာ ပဋိဘာဂ ကုစ္ဆိတ သညာနု

က်မ္မာဒီ အတ္ထေသု ကဲ့ပစ္စယော။ ။တထာ ကိ ံယတေ့ တတော ပရိမာဏ-တ္တာတ္ထေက ဝန္တုံ ပစ္စယာ။ ကိ ံ ပရိမာဏမဿာတိ ကိတ္တက် ဟုမိန့်အပ်၏။ အနုကမ္မာဒီဒ္ဒ အာဒိဖြင့် ပရိမာဏအနက်ကိုလည်း ယူရသောကြောင့် ကေကောဒ္ဒ်ကပစ္စည်းကို ပရိမာဏအနက်ဒ္ဒ သက်ရသတည်း။ အကယ်၍ ကပစ္စည်းကိုလည်း ပရိမာဏအနက်ဒ္ဒလည်း မသက်ရလေသော် ပရိမာဏအနက်ဒ္ဒ သက်အပ်သော တ္တက ပစ္စည်းအဆုံးရှိသော ကေတ္တကောဟူသောပုဒ်ကို ကေကောဟု အဋ္ဌ-ကထာဆရာ မဖွင့်သင့်လေရာ။ ဖွင့်လည်း ဖွင့်ခဲ့၏။ ထိုကြောင့် ကေကောဒ္ဒ် ကပစ္စည်းကို ပရိမာဏ အနက်ဒ္ဒ သက်ရသည်ကို သိသတည်း။

သော ဗြဟ္မာဏော၊ သည်။ သတ သဟဿံ၊ တစ်သိန်းသော အာသပြောကို။ ဝယံ၊ ကုန်ခန်းသည်ကို။

အလမေဝဒါတုန္တိ ဣမိနာ သမ္မန္နောစကားဒ္ဒ ဒါတုံ သဒ္ဒါကို အလံသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ဘက် ဖြစ်သောကြောင့်သာလျှင် မိန့်သတည်း။ ပတ္ထယတံ ဣစ္ဆတံပုဒ်တို့ကို ဒါတုံသဒ္ဒါနှင့်လည်း စပ်ရသောကြောင့် မိန့်သည်မဟုတ်။ ထိုပုဒ်နှစ်ပါးတို့ကို အလံသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရာ သမ္မဒါန်ဖြစ်၍ အလံသဒ္ဒါနှင့်သာလျှင် စပ်ကုန်၏။ သောယေဝ ပါဌော၊ ထိုပါဋ်ကိုသာလျှင်။ မူလဘူတ ပါဋဘာဝေန၊ အရင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ပါဋ်၏အားဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ ပုရိမပါဌော၊ ရှေးဖြစ်သော ပါဋ်ကို။ မူလဘူတပါဋဘာဝေန၊ အရင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ပါဋ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နံ ဂဟေဘာဗ္ဗော၊ မယူအပ်။ (ပတ္တ ယတာ ဣစ္ဆတာကို ဒါတုံဒ္ဒသာစပ်။)

၂၀၃။ ယံ ကဲ့လံ၊ ကို။ ။ဘောဇ္ဇယာဂုယာ၊ စားအပ်သော ထမ်းထမ်းသော ယာဂုဖြင့်။ ပဝါရဏာ၊ ပဝါရိတ်သင့်သည်။ ဟိယ်သ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာစ၊ ကြောင့် လည်းကောင်း။ ပဝါရဏာ ပဟောနိ-ကာယ ယေဝ၊ ပဝါရိတ် လောက်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ယာဂုယာ၊ ဖြင့်။ ပရံပရဘောဇံနံ၊ သည်။ ဟိယ်သ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာစ၊ ကြောင့် လည်းကောင်း။ ပရံပရ ဘောဇနေန၊ ဖြင့်။ ကာရေတဗ္ဗော၊ ၏။

၂၀၄။ သော ဂုဠော၊ သည်။ ပါဠိတော်၌ "သော ဂုဠော-ဟု ရှိသော ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ သာအညေသံဟုသာ အကွာရှိသည်၊ မသင့်။

ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထုကထာနိဒ္ဒေသော။

ပါဠိလင်္ကာမဝတ္ထုကထာ

၂၀၅။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ လာရှိသော "သန္ဆရကံ သန္ဆရိ။ သဗ္ဗော သကလော သန္ဆရိ ဇော်ဘာတိ သဗ္ဗသန္ဆရိ" ဟူသော ပထမနည်းအားလျော်စွာ သဗ္ဗသန္ဆရိ ဟူသော တုလျာဓိကရဏ ဝိသေသနပုဒ်ကို ဇော်ဘဖြင့် အာဝသထာဂါရကို စွဲရသောကြောင့် အာဝသထာဂါရံ ဟူသော ဝိသေသျပုဒ်၌သာ စပ်အပ်၏။ သန္ဆရိတ္ဝာဟူသော ကြိယာ၌မူကား မစပ်အပ်၊ သဗ္ဗသန္ဆရကံ ဟူသော ကံပုဒ်ကို ထည့်စွက်၍ သန္ဆရိတ္ဝာ ဟူသော ကြိယာ၌ စပ်အပ်၏။ "အာဝသထာဂါရံ၊ ၌။" ဟူ၍သာ အနက်ပေး။ အာဝသထာဂါရသည် ခင်းရာသာဖြစ်သတည်း။ ခင်းအပ်သည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့်။ "အာဝသထာဂါရံ၊ ကိုး" ဟူ၍ကား အနက်မပေးသင့်။ သန္ဆ တန္ဒိ သန္ဆရိ။ သဗ္ဗံ သန္ဆရံသဗ္ဗ သန္ဆရိဟူသော ဒုတိယနည်းအားလျော်စွာ သဗ္ဗသန္ဆရိံ ဟူသော ကံပုဒ်ကို သန္ဆရိတ္ဝာဟူသော ကြိယာ၌သာ စပ်အပ်၏။ အာဝသထာဂါရံ ဟူသော ပုဒ်၌မူကား မစပ်အပ်။ "အာဝသထာဂါရံ၊ ၌" ဟူ၍သာ ရှေးနည်းအတိုင်း အနက်ပေး။ ဒုတိယနည်း၌။ သန္ဆံတံ၊ ခင်းအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သန္ဆရိ၊ သန္ဆရိမည်၏။ အခင်းရ၏။ ဣသဗ္ဗံ၊ သော။ သန္ဆရိ၊ ခင်းအပ်သော အခင်းတည်း။ သဗ္ဗသန္ဆရိ၊ အလုံးစုံသော ခင်းအပ်သောအခင်း။

အလုံးစုံသော ခင်းအပ်သောအခင်းကို ခင်းခြင်းဟူသည်ကား အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ခင်းအပ်သည်ရှိသော် အလုံးစုံသော အခင်းကိုသာလျှင် ခင်းအပ်သည်ဖြစ်၏။ ထိုအခြင်းအရာဖြင့် ခင်းခြင်းတည်း။ ဤသို့ဖြစ်သော် ဘာဝနပုံသက အဓိပ္ပာယ်ရသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ဘာဝနပုံသက နိဒ္ဒေသော ဝါ ယံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ကြိယာဝိသေသနကို သဒ္ဒါကျမ်း၌ ဓာတုဝိသေသနဟု ဆိုအပ်၏။ သာသနာတော်ကျမ်း၌ ဘာဝနပုံသက ဟူ၍သာ ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒတ္ထ ဘေဒစိန္တာကျမ်း [၃၁၂]၌ ကြိယာဝိသေသနံ သတ္ထော။ ဝုတ္တံ ဓာတုဝိသေသနံ။ ဘာဝနပုံသကဿေဝ သာသနေ သမုဒီရိတံ။ ဟု မိန့်အပ်၏။ အာရက္ခာဓိကရဏန္တိ ဘာဝနပုံသကံ။ အာရက္ခာဟေတူတိ အတ္ထော ဟု သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ (အဘိ၊ဋ္ဌ၊ ၂၊၄၉၅) ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ဝိဘင်းအဖွင့်၌ မိန့်အပ်၏။ ဘာဝနပုံသကပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကိုကား။ ဘာဝါ အနုဂတော နပုံသကော ဘာဝနပုံသကော။ (သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာဒီပနီ) ဘာဝနပုံသကန္တိ ဘာဝဇောတကံ နပုံသကဝစနံ။ (သံယုတ်ဋီကာ)။ [၂၊၅၀၂] ဘာဝံ အနုဂတံ နပုံသကံ ဘာဝနပုံသကံ။ (မဏိဒီပ) ပထမန္တိစ၊ ဘာဝနပုံသက နိဒ္ဒေသော။ ကြိယာဝိသေသနန္တိပိ ဓာတု ဝိသေသနန္တိပိ ဇောဟော နာမံ။ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသောတိစ ဘာဝေ ဓာတ္ဝတ္ထသဒ်္ဓါတာယ ကြိယာယ

ဂမျှမာနာယ ပဝတ္တောန ပုံသက နိဒ္ဒေသောတိ အတ္ထော။ (မဏိသာရမဉ္ဇူ။ သာ ၁၊၃၀)။ ဤကျမ်းစကားတို့ကို ရှု၍ သုံးနည်းအား ဖြင့်သိအပ်၏။

တနည်းကား သဗ္ဗသန္ဆရိ°။ အလုံးစုံ ခင်းအပ်စွာဟု အနက်ပေး။ အဓိပ္ပာယ်ကိုမူကား တေရသကဏ်ဋီကာ ဖွင့်တိုင်းသိအပ်၏။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ပထမနည်းသည် မိမိနည်းတည်း။ ဒုတိယနည်းသည် သုတ်မဟာဝါဋီကာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဖွင့်၌လာသော နည်းတည်း။

ပါဋိတော်၌ အထဓေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ဟုရှိ၏။ဥဒါန်း အဋ္ဌကထာ, မင်္ဂလမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ, တေရသကဏ်ဋီကာတို့၌ ပုဗ္ဗဏှသမယံ သဒ္ဒါ မပါသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တေလပဒီပေါ အာရောပိတော·ဟု ပါဋိတော်၌ လာရှိသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ညွှန်ဆာခါ၌သာ ဆီမီးထွန်းရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဘိက္ကန္တာ ခေါ ဂဟပတယော ရတ္တိ·ဟု ပါဋိတော်၌ လာရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗဏှသမယံသဒ္ဒါ မရှိသင့်။

၂၀၆။ ပါဋိတော် ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယဟူသောစကား၌ ဝဇ္ဇီတိုင်းအတွင်း၌ ပါဋလိပုတ်မြို့ဟူသော ပြည်ကိုဖန်ဆင်းကုန်သတည်းဟုမှတ်အပ်၏။ တိုင်းကျယ်သတည်း ပြည်ကျဉ်းသတည်း။မဟာဝါအဋ္ဌကထာ စီဝရက္ခန္ဓကအဖွင့်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါဋလိပုတ္တကံဟူသော အဘိဓာန်လာ စကားကိုလည်းကောင်းထောက်၍သိအပ်၏။

ပါဋိတော်၌လည်းကောင်း၊အဋ္ဌကထာ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၌ လည်းကောင်း ကာရိုက် ကော ပစ္စည်းကင်းလျက် စိတ်ဘာနိ နမန္တိ·ဟုရှိ၏။

တာ ကိရ ဒေဝတာအစရှိသော သံဝဏ္ဏနာစကား၌ တာ ဒေဝတာသည် ကာရိုက်ကတ္တား ဖြစ်သတည်း။ စိတ္တာနိသည် ကာရိတ်ကံ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါဋိတော်၌လည်းကောင်း အဋ္ဌကထာ သံဝဏ္ဏေ တဗ္ဗ၌လည်းကောင်း ကာရိုက် ကော ပစ္စည်းနှင့်တကွ စိတ္တာနိ နာမေန္တိ-ဟု ရှိမှ သင့်သတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ စိတ္တာနိ နမန္တိ နှင်ဝေဿနာနိ မာပေတုန္တိ ဆုဇမဟာမတ္တာနဉ္စ အစရှိသော စကားသည် ဥဒါန်း အဋ္ဌကထာလာ စကားတည်း။ ထိုစကား၌ နှစ်နည်းရှိသည့်တွင် ရှေးနည်းနှင့်လျော်စွာ ဥဒါန်းပါဋိတော်၌ ကာရိုက် ကော ပစ္စည်းကင်းလျက် စိတ္တာနိ နမန္တိဟု ရှိရမည်" နောက်နည်း အားလျော်စွာ ဥဒါန်းပါဋိတော်၌ ကာရိုတ်ကော ပစ္စည်းနှင့်တကွ စိတ္တာနိ နာမေန္တိ-ဟု ရှိရမည်။ ဥဒါန်း အဋ္ဌကထာ၌ ဤသို့ နှစ်နည်း ဖွင့်သည်နှင့် ဥဒါန်း ပါဋိတော်၌

ပါဠိနှစ်မျိုး ရှိသင့် ပြောသော်လည်း ဤဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌ တစ်နည်းသာ ဖွင့်ရကား ထိုအပ် ပြီးသည့်အတိုင်း ဤဝိနည်း ပါဠိတော်၌ ပါဠိတစ်မျိုးသာ ရှိသင့်သတည်း။

သက္ကာရုံ၊ ကို။ကာရိဿန္တိ၊လတ္တံ့။ ဣတိမနသိကတ္ဘာ၊ကြောင့်။ နာမေန္တိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။နိဒဿန အနက်ဟော နောက် ဣတိ ကျေသတည်း။ တနည်းကား ဣတိ သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းပင် ဟိတ်အနက် နိဒဿန အနက် နှစ်ပါးကို ဟောသတည်း။

ဩသရဏဒွာနံနာမဖြင့် အာယတန သဒ္ဒါ၏ သဠာတိဓေသ အစရှိကုန်သော အနက်တို့တွင် သမောသရဏ အနက်၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ယတ္ထကံ ဝါဏိဇာနံ အစရှိသော စကားဖြင့် ပကာရေန ကယဝိက္ကယာ ထန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဇော်ထ ဩကာသေတိ ပဒေဝ။ ဝါဏိဇာနံ ပဒေဝ ဝ.အိပ်ပဒေဝ ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ဝါ ၌ အာ·ကိုရဿပြု။ ဇကိုခြေ ပကိုဒွေဘော်ပြု။

အရိယာယတန ဝဏ်ပဓာနံ။ အရိယာ လူတို့၏ သက်ဝင်စုဝေးရာ အရပ် ကုန်သည်တို့၏ ဝယ်ရောင်းရာ အရပ်တို့၏(ပါဠလိ ပုတ်ပြည်ကို ချန်၍ယူ) ဝါ။ တို့တွင်။ ပါဠလိပုတ်ပြည်ပါယူ၊ ဝါ၊တို့ထက်။ ပါဠလိပုတ်ပြည်ကိုပင် ချန်၍ပင်ယူ။

ဥဒကဌာနဿ၊၏။ဧတံ အက္ခာဝန္တိအဓိဝစနံ၊ကျ အက္ခာဝံဟူသောအမည်သည်။ ဟောတိ၊၏–ဟု အနက်ပေး။ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋ္ဌကာ၌ တတ္ထ ဥဒကဌာန· ဿတံ အဓိဝစနန္တိ ယထာ ဝုတ္တာဿ ယဿ ကဿစိ ဥဒကဌာနဿ ဧတံ အက္ခာဝန္တိ အဓိဝစနံ နာမဒွေသဟိတိအဓိပ္ပါယော–ဟု မိန့်အပ်၏။အဓိဝစနံ တော့သမျှ၌ ဤသို့အနက်ပေးလေ။

ယေ အရိယာ၊တို့ သည်။ပလ္လလာနိ၊ညွှန်တို့ကို။ ဝိသဇ္ဇ၊စွန့်ကုန်၍။(တရန္တိ–သို့ ပြန်၍စပ်)ဝိသဇ္ဇ–ကို အနာမသိတ္ဘာဝ–ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ပလ္လလာနိ–ကို ဥဒက ဘရိတာနိ–၌ ဌာနာနိ–ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ထို့ကြောင့် အနာမသိတ္ဘာဝ–ကိုလည်း တရန္တိသို့ပင် ပြန်၍စပ်။

၂၇၇။ မယာစ တုမှေဟိစ ဟု–မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ ကို ဖွင့်သည်ကို ရှု၍ သန္နာဝိတံ သံသရိတံ၌ တ–ပစ္စည်း၏ ကံ အနက်၌ဖြစ်သည်ကို သိအပ်၏။ဒုတိယ နည်း၌ သန္နာဝနံ သံသရိတံ–ဟု မရှိသင့်။သန္နာဝနံ သံသရဏံ–ဟူ၍သာ ရှိသင့် သတည်း။ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဖွင့်၌ သန္နာဝနံ သံသရဏံ–ဟု ရှိသတည်း။သံသရိတန္တိ သံသရိတံ–ဟု စာအမျှားရှိ၏။သံသိတန္တိ

သံသရဏံ-ဟု ရှိမှ သင့်သတည်း။ ဤသံသီတံ-ပုဒ်သည် စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ အစရှိသောဂါထာ၌ လာရှိသတည်း။ ရုပ်ပြီးကား။ သံ-ပုဗ္ဗ သရ-ဓာတ်၊တ-ပစ္စည်း၊ဣ အာဂုမ် ရကာဇရောစ-သုတ်ဖြင့် ရ-ကိုခေျ။ ဤသို့ပြီးစေ။

၂၀၉။ အဋ္ဌကထာ၌ နိလဝိလေပနာနံ ဝိစိတ္တတာဝသေနေတံ ဝုတ္တံ-ဟု စာအမျှားရှိ၏။သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာမဟာပရိနိဗ္ဗာန-သုတ်အဖွင့်(ဒီဃ၂၊၂၁၇)၌ နီလဝိလေပန ဝိလီဘူတ္တာ ပနေတံ ဝုတ္တံ-ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း ဤသို့ရှိခြင်း၏ ကောသံ ပကာဘိဝဏ္ဏောနီလော ကိဉ္စာပိ နု ပေါတိ။ပန တထာပိ နီလဝိလေပန ဝိလိတ္တတ္တာ ဇော် နီလာတိ အာဒိဝစနံဝုတ္တံ-ဟု အနက်ယောဇနာရသည်နှင့် သင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း ဤအတူ ဤအဋ္ဌကထာ၌လည်း နီလဝိလေပနာနံ ဝိလိတ္တတ္တာ ပဒေနသံဝုတ္တံ-ဟူ၍ပင် ရှိစေရမည်။အချို့ အဋ္ဌကထာ၌ နီလဝိလေပနာနံ ဝိလိတ္တကတ္တဝသေနေတံ ဝုတ္တံဟု ရှိသေး၏၊ ထိုစကားလည်းမသင့်။

ပဋိဝေဒွေသိဒ္ဓ ပဋိပုဗ္ဗ ဝဒ္ဓ ဓာတ်သည် လည်ခြင်းအနက် ဟောတည်း။ ဤအဆုဒ္ဓ ကာရိုက် ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ "ပဋိဝေဒွေသိ၊ လည်စေ၏။" ဟုအနက်ပေး။လည်စေခြင်းဟူသည်ထိခပ်စေခြင်းတည်း။ထို့ကြောင့် ပဋိဝေဒွေသိတိ ပဟာရေသိဟု မိန့်သတည်း။ သာဟာရံဒ္ဓ အာဟာရသဒ္ဒါသည် ဤအဆုဒ္ဓ ဝေသာလိယာ အာဟာရိယတိ အဇ္ဈောဟရိယာတိ အန္တော ကရိယတိ အာဟာရိတဗ္ဗောဝိယ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗောဝိယ အန္တောကတ္တဗ္ဗောဝိယ ဟောတိတိ အာဟာရော·ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဝေသာလီပြည်နယ် ခေတ်အတွင်း၌ ဇနပုဒ်ဖြစ်ရကား ဝေသာလီပြည်သည် မျိုးမြဲသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဇနပုဒ်ကို ဟောသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ သာဟာရံကို သဇနပဒံဟု ဖွင့်သတည်း။ ဤကား ဋီကာနည်းမှ တစ်နည်းတည်း။ သဇနပဒံ၊ ဇနပုဒ်နှင့် တကွ ဖြစ်သော ဝေသာလီပြည်ကြီးကို။

ဒဇ္ဇေယျာထ၌ ဒါ ဓာတ် ယျာဃ ဝိဘတ်။ ဒါ ဓာတုသာ ဒဇ္ဇံသုတ်ဖြင့် ဒါဓာတ်ကို ဒဇ္ဇပြု။ ဒဒေယျာထ၌ ကွစာဒိဏ္ဍာနမေကသရုနံ ဒွေဘာဝေါသုတ်ဖြင့် ဒါ ကို ဒါဒါ ဟုဒွေဘာဝ်ပြု ရွှေဒါ ကို အဘ္ဘာသမည်။ ရသပြု။

ဖောဋ္ဌေဿံ၌ ဖုဋ္ဌဓာတ်သည် ဖောက်ပြန် ပျက်စီးစေခြင်း ဝိဘေဒအနက် ဟောတည်း။စုဋ္ဌ-ပုဋ္ဌ-ဖုဋ္ဌ ဝိဘေဒေ။စုဋ္ဌောဘိ။ ပါ။စုဋ္ဌေတိ။ဖောဓေတိ-ဖေါဋ္ဌယတိ။ ဝိဘေဒ အဂ်ုလိယော ဖေါဋ္ဌေသုံ(ဓာတုမာလာ ၂၉၇)ဖောက်ပြန် ပျက်စီးစေခြင်းဟူသည် ဤအဆုဒ္ဓ လက်ချောင်းတို့ကို ပကတိမတည်စေမူ၍ လှုပ်စေခြင်း လက်ဖျားခါခြင်းတည်း။ထို့ကြောင့် ဖောဋ္ဌေသုံကို စာလေသုံ-ဟုဖွင့်သတည်း။

အမ္မမ္မာ ဇနနီ မာတာ။ ဇနေတ္တိ ဇနိကာ ဘဝေ။ (အဘိဓာန် နရဝဂ်၊ ၂၄၄) အမိဟော။ ဤအရာ၌ မူကား အမ သဒ္ဒါသည် အနုကမ္ပ-အနုကာ၌ သက်အပ်သော က ပစ္စည်းအဆုံးရှိသောကြောင့် အမိနှင့် မိန်းမ၏အဖြစ်ဖြင့်တူသော သနားဖွယ်သော မိန်းမငယ်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အမ္မကာယာတိ ဣတ္ထိကာယ-ဟု မိန့်သတည်း။ က ပစ္စည်း အနုကမ္ပအနက်၌ ဖြစ်သည်ကို တဖွိတ်ရှုပသိဒ္ဓိ ယဒနုပ ပန္နာ နိပါတနာ သိဒ္ဓန္တိသုတ်၏ ဥဒါဟရဏ်။ (အာလုတဗ္ဗဟုလေ-သုတ်)။ အနုကမ္ပာယံ ပုတ္တဲကော ဟူသောစကားဖြင့် သိအပ်၏။ "အနုကမ္ပိတဗ္ဗာ အမ္မာ အမ္မကာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဣတ္ထိကာပုဒ်ကိုလည်း ဤအတူပင် ဝဒနတ္ထပြု။ ဤသို့ ဝစနတ္တပြုရမည်ကိုကား ကုစ္ဆိတတ္ထေ ကုစ္ဆိတော သမဏော သမဏကောဟူသော ရူပသိဒ္ဓိရှေစကားဖြင့် သိအပ်၏။ "အမ္မကာယ၊ သနားဖွယ်မသာ မိန်းမငယ်မှ။ ဣတ္ထိကာယ၊ သနားဖွယ် မိန်းမငယ်မှ။" ဤကား ဋီကာနည်းမှ တစ်နည်းတည်း။

သဒ္ဒိဝိဟာရိကဝတ္ထုကထာနိဋ္ဌိတာ။

သီဟသေနာပတိဝတ္ထုအာဒိကထာ

၂၉၀။ တုမှာကံ ဝါဒါဟိ ဝိညူဟိ ဟု စာအများရှိ၏။ သုတ်သီလက္ခန္ဓအဋ္ဌကထာ,ဋီကာ မဟာသီဟနာဒသုတ်အဖွင့်၌လည်းကောင်း ဤသုတ်အဋ္ဌကထာဋီကာစကားတို့ကိုယူ၍ ရေးသားသော တေရသကဏ်ဋီကာ၌လည်းကောင်း ဝုတ္တကာရဏေန သကာရဏော ဟုတ္တာ တုမှာကံ ဝါဒေါ ဝါ- ဟု မိန့်သောကြောင့် တုမှာကံ ဝါဒေါ ဝိညူဟိ- ဟု ရှိရမည်။ ဝါဒါနံ ဝါဒေါ ဟူသော တည်ပါဋိသည်ကား ဤအဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်အလို ဤသို့ပင်တည်း။ သုတ်သီလက္ခန် အဋ္ဌကထာ ဋီကာ မဟာသီဟနာဒသုတ် အဖွင့်အလိုလည်း ဤသို့ပင်တည်း။ သုတ်ပါထေယျဋီကာ သမ္ဘသာဒနိယသုတ်အဖွင့် (၈၅) ၌ ဝါဒဿ အနုပတနံ အနုပဝတ္တိ ဝါဒါနုပါတောတိ အာဟ ဝါဒေါဝါတိ ဟု မိန့်သည်အလိုအား ဖြင့် သုတ်ပါထေယျပါဠိတော်၌ ဝါဒါနုပါတော ဟု ရှိသည် အမှန်တည်း။ ထို့ကြောင့် အရာဌာနအလျောက် ပါဠိနှစ်မျိုးရှိသည်ဟူ၍ သာ မှတ်အပ်၏။ နှိုးနှောခြင်းမူကား မပြုကြလင့်။ တုမှာကံဝါဒေါစကား၌ ပါဒပုဒ်ကို "ဝါဒေါစ အနုဝါဒေါစ ဝါဒေါ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြုမှ ဝါဒါနုဝါဒေါဟူသော သံဝဏ္ဏာတဗ္ဗစကားနှင့် ညီညွတ်သတည်း။ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြုရမည်ကိုကား တေရသကဏ်ဋီကာလာ "ဝါဒေါဝါ တတောပရံ တဿအနုဝါဒေါဝါ" ဟူသောစကားကို သာဓက ပြု၍သိအပ်၏။

၂၉၃။ သြကာရံ သာမုဏ်ကံသိကာဟူကုန်သော နှစ်ပုဒ်တို့သည် ပါဠိတော်၌ ဒါနကဆံ။ ပ။ အာပရုပစ္စယော ဟူသော။ ပေယျာလ အတွင်း၌ ရှိသတဲ့သည်း။ ဤသို့ရှိသည်ကိုကား ပါဠိတော်၌ စမ္မက္ခန္ဓက သောဏကထာကို ရှုရ၍ သိအပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ပါဠိတော်လာ ဒုတိယန္ထပုဒ်ကို ပြင်၍ သြကာရောတိဟု ပထမန္တနှင့် တည်သတည်း။ အဝကာရောဖြင့် အဝသဒ္ဒါ၏ ကာရိယ သြ ဟုသိစေသတည်း။ အတ္တာနော အတ္တာနော လာမကဘာဝံ ကရောန္တီတိ အဝကာရာ။ ကာမာ။ ကာမဂုဏ်တို့သည် မိမိ မိမိတို့၏ ယုတ်သည်း၏အဖြစ်ကို မိမိ မိမိတို့ပြုက မိမိ မိမိတို့ယုတ်ကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် လာမက ဘာဒေါ်၌ လာမကဟူသော စကားကို မိန့်သဘည်း။ အဝကာဆုနံ ဘာဒေါ အာကာရောဟု ဘာဝတဒ္ဓိတ် ဝစနတ္ထ တဖန်ပြု။ ထို့ကြောင့် လာမကဘာဝေါဟု-မိန့်သတည်း။

၂၉၄။ ပဋိစ္စကမ္မန္တိ ပဘိစ္စကမ္မံ ဖြင့်ဒန္ဒ ပဘိ ကို မုဒ္ဓ ပဋိ ပြုသည်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် သံဝဏ္ဏောတပ္ပဒ်၌ မုဒ္ဓ ပဋိ သံဝဏ္ဏနာ၌ ဒန္ဒ ပတိ နှင့် ပဋိစ္စကမ္မန္တိ ပတိစ္စကမ္မံ ဟုရှိရမည်။

ဇိရိဒန္တိ၌ ဇိရိဒ ဓာတ်သည် ဇရဓာတ်ကဲ့သို့ ဝယောဟာနိအနက်ကို ဟောသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဇိရိဒန္တိတိ ဇိရန္တိ-ဟု-မိန့်သတည်း။

ကိလိသ ဗာဓနေ ကိလိသတိ-ဟူ၍ ဓာတုမာလာ၌လာသော ကိလိသ ဓာတ်ကဲ့သို့ ဇိရိဒဓာတ်သည် အကွာသုံးလုံး ဓာတ်တည်း ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာအဂုံတို့၏ အဋ္ဌကထာ ဒုတိယဝဂ် ဒုတိယသုတ်အဖွင့်စကားကိုယူ၍ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ အထဝါ လဇ္ဇနတ္ထေ ဣဒံ ဇိရိဒန္တိတိ ပဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ နလဇ္ဇန္တိတိ · အတ္ထော ဟု-မိန့်အပ်၏။

သီဟသေနာပတိ ဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကပ္ပိယဘူမိအနုဇာနနကထာ

၂၉၅။ အဋ္ဌကထာ၌ သကဋ္ဌ ပရိဝဋ္ဋန္တိ သကဋ္ဌေဟိ ပရိက္ခေပံဝိယ ကတ္တာ အစ္ဆန္တိ။ ပစ္စန္တိ မန္တိ အဘိလာပမတ္တမေတံ ဟုရှိရမည်။ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သကဋ္ဌ ပရိဝဋ္ဋန္တိ။ ပ။ အစ္ဆန္တိဟုရှိသည်ကား ဖွဲ့နောက်ပြန်သတည်း။ သြရဝသဒ္ဒါ၌ အင ပုဗ္ဗ ရှ ဓာတ် အဝသည် ဗျာပန အနက်ဟော။ ပြန့်နှံသော အသံဟူသည် ကြယ်လောင်သော အသံတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ် ဋီကာ၌ သြရဝသဒ္ဒန္တိမဟာသဒ္ဒံ-ဟုမိန့်အပ်၏။

ကပိလသုတ်သည် သုတ္တန်ပါတ် ဒုတိယစူဠဝဂ်ကိုးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။ ယသော၏ မထေရ်သည် ဥဒါန်း တတိယဝဂ်သုံးခုမြောက်သော ယသော၏ သုတ်၌လည်း လာသတည်း။

တာနိ ဘိက္ခူ၊ ဗဟိပတိဋ္ဌပေန္တိဟူသော ပါဠိတော် စကဲ့သို့ ဘေသဇ္ဇတို့ ဟူသည် "သတ္တာဟကာလိကံပန ယာဝဇီဝကဉ္စ ဝဋ္ဋတိ" ဟုအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ် လတ္တံ့သည်နှင့်အညီ သတ္တာဟကာလိက, ယာဝဇီဝက ဘေသဇ္ဇတို့တည်း။ ထိုဘေ-သဇ္ဇတို့သည် အန္တောဝုဋ္ဌ, အန္တောပက္ကအပ်ကုန်ငြားသော်လည်း တတ္ထအကပ္ပိယ ကုဋိယံ အစရှိသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကကို ထိုဘေသဇ္ဇတို့၌ ထည့်၍သုံးဆောင်သော် မုခသန္နိဓိ အပြစ် ဒေါသရှိသောကြောင့် အပဋ္ဌထားစေတော် မူကုန်ဘိသတည်း ဟုအဋ္ဌကထာ နှင့်စပ်၍ အဓိပ္ပာယ်ခက် မှတ်အပ်၏။

ဥဿာဝနန္တိက အာဒိသုဟု- အမျှားရှိ၏။ ဥဿာဝနန္တိကံ အစရှိသော ပါဠိတော် လာစကားကိုရှု၍ ဥဿာဝနန္တိကန္တိ အာဒိသု-ဟုရှိရမည်။ ဂေါနိသာဒိနံ တာဝ။ ထမ္ဘာနံဂါ စကားကို သည်တိုင်စိုက်၍ ဆောက်လုပ်အပ်သော ကုဋိကိုရည်၍ မိန့်သတည်း။ ဘိတ္တိပါဒေဝါ စကားကို သည်တိုင်မစိုက်မူ၍ ပျဉ်နံရံအုတ်နံရံအစရှိသည်တို့ကို မြေ၌မြှုပ်ပြီးလျှင် ထိုနံရံတို့၏အထက်၌ ထုပ်လျှောက် အခြင် အမိုးတင်၍ ဆောက်လုပ်အပ်သော ကုဋိကိုရည်၍မိန့်သ တည်း။ ဤသို့မှတ်ယူအပ်၏။ ဤသို့မမှတ်မယူမူ၍ အုတ်နံရံအခြေအစရှိသည် တို့ကို ဘိတ္တိပါဒေအရ- ဟုမှတ်ယူသော် ဣဋ္ဌကသိလာ မတ္တိကကုဋိကာသု ပန အစရှိသော စကားဖြင့် ပြုအပ်သော ကုဋိနှင့် အခြားမရှိ ဖြစ်လေရာသတည်း။

ဥပရိ ဝါနိခနိတ္ဝာ ဝါ။ ထမ္ဘ ပဋိစ္ဆကာသည် ဥပလက္ခဏာနည်း မျှသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုထမ္ဘ ပဋိစ္ဆကာစကားဖြင့် ဘိတ္တိပါဒ ပဋိစ္ဆကကိုလည်းယူအပ်၏။

ယသ္မာ ဘူမိဂတိကာ ဇေ။တသ္မာ တေ ပါသာဏေ ပတိဋ္ဌာပေန္တေဟိ ကပ္ပိ-ယ ကုဋိံ ကဏ္ဍေမ, ကပ္ပိယဘူဋိံ ကရောမာတိဝါစံ နိစ္ဆာရေန္တေဟိ နပတိဋ္ဌာ-ပေတဗ္ဗာ။

ပထမ ထမ္ဘံပန အစရှိသောစကား၌ လူတို့ချီးမြှောက်၍ တည့်စေအပ်သည် ဖြစ်က သည်တိုင် နံရံအခြေတို့ကို သုံးသပ်ပြီးလျှင် ကပ္ပိယကုဋိ်ကရောမ"ဟု နှုတ်မြွက်၍သည်ဘိုင် နံရံအခြေတို့ကို မြေ၌ တည်စေရမည်။ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ချီးမြှောက်၍ ကပ္ပိယကုဋိ် ကးရောမ ကပ္ပိယကုဋိ်ကရောမဟု နှုတ်မြွက်၍ သည်တိုင် နံရံအခြေတို့ကို မြေ၌တည်စေရမည် ဟူလိုသတည်း။ ဝတ္ထာ၌ ပိကျသတည်း။

ကိဉ္စာပိ စုတ္တံ ပန ဇာထာပိ တံ ဝစနံ အဝတ္ထာ မဟာအဋ္ဌကထာ ကုရုန္ဒီ မဟာပစ္စရိသခ်ိကာသု အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တနယေန ဝုတ္တေ ဒေါသော ယသ္မာ နတ္ထိ။ တသ္မာ အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္ထနယေနာပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပန သဒ္ဒေါ ပက္ခန္တရဒ္ဒောာ။ ဣဒံ ဝက္ခမာန လက္ခဏံ။ ဧတ္ထ ဧတိသံ်ဉာဝနန္တိက ကုဋိယံ မဟာအဋ္ဌကထာ ဝစနာဒီဟိ သာဓာရဏလက္ခဏံ ဟောတိ။

ထမ္ဘ ပဝိဋ္ဌာနဉ္စအစရှိသော စကား၌ သည်တိုင် နံရံ, အခြေတို့၏ မြေ၌ တည်ခြင်းနှင့် "ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမ, ကပ္ပိယကုဋိ်ကရောမ" ဟု ရွတ်ဆိုလျှင် အဆုံးဖြစ်သော မ အက္ခရာကိုရွတ်ဆိုခြင်း တူမျှသောကာလရှိသော် အပ်သတည်း။ကပ္ပိယကုဋိ ကပ္ပိယကုဋိ-ဟု ရွတ်ဆိုလျှင် အဆုံးဖြစ်သော ဋိအက္ခရာကို ရွတ်ဆိုခြင်း တူမျှသောကာလရှိသော် အပ်သတည်း။ သံ်သဿ ကပ္ပိယကုဋိ် အဓိဋ္ဌာမိ ဟု ရွတ်ဆိုလျှင် အဆုံးဖြစ်သော မိ အက္ခရာကို ရွတ်ဆိုခြင်း တူမျှသော ကာလရှိသော် အပ်သတည်း ဟူလိုသတည်း။ ဤထမ္ဘ ပဝိဋ္ဌာနဉ္စ အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားကိုရှု၍ ဉဿာဝနန္တိကာဝုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို "ကပ္ပိယကုဋိ်ကရောမ ကပ္ပိယကုဋိ်ကရောမာတိ ဉဿာဝါယိကတေ ဉဿာဝနံ။ ဉဿာဝါယိကဟော၊ ကြားစေခြင်း၊ (ဝါ)ရွတ်စေခြင်း။ ဉဿာဝနဿ အန္တော အာဝသာနံ ဧဘာဿ ဘူမိယံ ထမ္ဘာဒိတ္ထာနဿာတိ ဉဿာဝနန္တံ။ ဉဿာဝနန္တိကာ ဝတ်ာ ဉဿာဝနန္တိကာ" ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်ကို သိအပ်၏။ ဤသည်ကား ငါ၏ နည်းတည်း။

ဧဝံကတာ ဉဿာဝနန္တိကာနာမ။ ဧဝံ ဉဒါဟရိတ ဝစနန္တိကာတိ အတ္ထောဟု ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဋီကာဟောင်း(၁၃၀-ဂါထာဖွင့်)၌ မိန့်အပ်သော နည်းလည်း ရှိသတည်း။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာဟောင်းနည်းဖြင့် ဉဿာဝနံ အန္တံ ဉဿာဝနန္တံ။ဉဿာဝနန္တံ ဧတိသာတိ ဉဿာဝနန္တိကာဟု ဝစနတ္ထပြု။

ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ်(၁၃၆-ဂါထာဖွင့်)၌ ထမ္ဘနံ ဘိတ္တိပါဒါနံဝါ ဉဂ္ဂမနံဉဒ္ဓံ ကတ္ဝာ ဌပနံ ကပ္ပိယကုဋိ် ကရောမာတိ ဝါစာပယာ သာဝနဉ္စ အန္တံယဿာ

သာဉဏာဝနန္ဆာ ဟု မိန့်အပ်သော နည်းလည်း ရှိသတည်း။ ဥ–သည်ဥဒ္ဓင်္မ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥဂ္ဂမနံဟု မိန့်သတည်း။ ထိုကိုဆင့်၍၊ ဥဒ္ဒံကတ္ဝာ ဌပနံဟု ဖွင့်သတည်း။ ဌပနဥ္စ၊ ထားခြင်းလည်းဖြစ်သော။ သာဝနဥ္စ၊ ကြားစေခြင်းလည်းဖြစ်သော။ အန္တံ၊ အဆုံးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သစေ နိဋ္ဌာတိ။ ဧဝံသတိ ကပ္ပိယကုဋိ ဟိ ယသ္မာ အကတာ ဟောတိ။ တသ္မာ သမကာလံ ဝဋ္ဋတိ။ တေနဝ သမကာလဿ ဝဋ္ဋနတော။ ဧတ္ထ ဧတေသု ဗဟူသု ဘိက္ခူ။ တို့တွင်။

ဘိတ္တိယာ၊၏။ ပဌမိဋ္ဌကာဒိနံ၊ တို့၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သောမြေ၌။ပတိဋ္ဌာပိယမာနာ၊ ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမဟု ဆိုခဲ့ မြေ၌ တည်စေအပ်ကုန်သော်။ (ဤပတိဋ္ဌာပိယမာနာ ပုဒ်ကိုထည့်သည်ကား အောက်၌ မိန့်အပ်ပြီးသော ထမ္ဘောဝါ ဘိတ္တိပါဒေါဝါ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗောဟူသောစကားကို ထောက်ရှုလျက် ထည့်သတည်း)။ ဣဋ္ဌကာဒယော၊ တို့သည်။ ဘူမိဂတိကတ္တာ၊ မြေ၏အလားကဲ့သို့သော အလားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဤဟိတ်ကို ထည့်သည်ကား အောက်၌ မိန့်အပ်ပြီးသော တဿ ဟေဋ္ဌာ ထမ္ဘပဋိစ္ဆကာ ပါသာဏာ ဘူမိဂတိက ဧဝ–ဟူသော စကားကိုထောက်ရှု၍ ထည့်သတည်း။ ကပ္ပိယကုဋိံ ကရောမာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝတ္ဝာ၊ ၍။ ပတိဋ္ဌာပေတုံ၊ မြေ၌တည်စေခြင်းငှာ။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဇဋ္ဌန္တိ၊ မအပ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗပထမံ၊ သော။ ပ။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။

အရှင် အဋ္ဌကထာဆရာ နံရံ အုတ် အစရှိသည်တို့၏အောက်၌ တည်စေအပ်ကုန်သော အကြင်အုတ်အစရှိသည်တို့သည် မအပ်ကုန်ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့မအပ်ကုန်သည်ရှိသော် မြေ၌မြုပ်၍ ထားစေအပ်ကုန်သော သည်တိုင် တို့သည်လည်း အကြင်အုတ် အစရှိသည်တို့နှင့် မြေ၌ မြုပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် မအပ်ကုန်ရာသည် မဟုတ်လော၊ ဤသို့ဖြစ်ပါကုန်လျက် အဘယ့်ကြောင့် အပ်ကုန်သနည်းဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ထမ္ဘာ ပန အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ယဒိ ဧဝံ ဘူမိယံ နိခဏိတ္ဝာ ပတိဋ္ဌာပိယမာနာ ထမ္ဘာ ကသ္မာ တထာ ဝတ္ဝာ ပတိဋ္ဌာပေတုံ ဝဋ္ဋန္တီတိ အာဟ ထမ္ဘာပန။ ပ။ ဝဋ္ဋန္တီတိ–ဟူသော တေရသကဏ်ဍိကာလာ စကားကို ပြော်ရှု၍ ဤသို့စောဒနာတင်သတည်း။

ဣဋ္ဌကာဒယော ကိဠာပိ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ပန တထာပိ၊ ယသ္မာ ထမ္ဘာ ဥပရိ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋန္တိဟု အနက်ပေး။

ဂဏ္ဌကာဒယျောဟိ အစရှိသောစကား မဇ္ဈဒီပကနည်းဖြစ်သည်နှင့် ရှေးစကား၏ အကြောင်းပြစကား,။ နောက်စကား၏ အာဘောဂကိုပြသော စကား ဤသို့ နှစ်ချက်ရသတည်း။ ဤသို့ရသည့်တွင် နောက်စကားနှင့် စပ်၍ အနက်ပေးသောအခါ၌ ဟိသဒ္ဒါကို ချန်၍အနက်ပေး။ တစ်နည်းကား ပန သဒ္ဒါသည် ပက္ခန္တရ အနက်ဟောတည်း။ ပန၊ မအပ်သည်မှ တစ်ပါး အပ်သည်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဟု အနက်ပေး ဂဏ္ဌကာဒိ ကုဋ္ဌေ-ဟု ဋ္ဌ သံယုတ်ကင်းလျက် စာအချို့ရှိ၏။ ဂဏ္ဌကသိလာ မတ္တိကာ ကုဋ္ဌိကာသု ပန ကုဋ္ဌိသု ဟူသော အဋ္ဌကထာ ရှေးစကားကိုရှု၍ ဂဏ္ဌကာဒိကုဋ္ဌေ-ဟု ဋ္ဌ သံယုတ်နှင့် စာအများရှိသည်သာ သင့်သတည်း။

အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာတိ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ။ ပနတထာပိ တထာတေန အာကာရေန အကတာယပိ ဒေါသော ယသ္မာ နတ္ထိ။ တသ္မာစ, အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တမေဝ ဟိယသ္မာ ပမာဏံ ဟောတိ။ တသ္မာစ ထမ္ဘာ ဥပရိဂစ္ဆန္တိ။ တသ္မာ ဝဋ္ဋန္တိ-ဟု အနက်ပေး။

ဤ တထာပန အစရှိသော ဟိတ်နှစ်ပါးသည် "တမ္ဘာ ပန ဥပရိ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိ တသ္မာ" ဟူသော ဟိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ဝဋ္ဋန္တိဟူသော ဖိုလ်၌ စပ်ရသော ကြောင့် အဝယဝိဟိတ်နှစ်ပါး ဖြစ်သတည်း။

ယတ္ထ ကုဋ္ဌိယံ၊ ဋ္ဌ (ဝါ)။ အကြင်ကုဋ္ဌီ၏ အနီးအပါး၌။

ဂင်္ဂါယံ သဿံ တိဋ္ဌတိ ပြုယုတ်၌ ကဲ့သို့ သမီပါဓာရတည်း။ ယတ္ထကို နေဝ အာရာမော ပရိကို့တွောနှင့် စပ်။ န သေနာသနာနိ ပရိက္ခိတ္တာနိနှင့် မစပ်လင့်။ အကယ်၍ စပ်ခဲ့မူ ယတ္ထအရ ကုဋ္ဌိသည် သေနာသနပင် ဖြစ်၍ အာဓာရ အာဓေယျမတန် ဖြစ်လေရာသတည်း။ ထို့ကြောင့် သေနာသနာနိကို ငဲ့၍ "ယတ္ထ ယာနိ သေနာသနာနိ၊ တိုသည်" ဟု အနက်ပေး။ ကုဋ္ဌိနှင့် သေနာသန ကား မခြား။ နောက်နည်း၌ ထ ပစ္စည်းကို လိင်္ဂတ္ထ၌သက်။ ဇာတ်ကိုငဲ့၍ အယံဟုဆိုသတည်း။

သေနာသနာနိ၊ အာရာမ်တွင်း၌ တည်ကုန်သောကျောင်းတိုသည်။ ပါကာရာဒီဟိ၊တို့ဖြင့်။ ဝိသုံဝိသုံ၊ အသီးအသီး။ ပရိက္ခိတ္တာနိ၊ ကွက်၍ကွက်၍ ရံအပ်ကုန်သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်-ဟုအနက်ပေး ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ အထက်၌ ပါကာရာဒီဟိ ပရိက္ခေပေ ကကေဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ဥပစာရသိမ်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အလုံးစုံသောကျောင်းတိုက်သည် အာရာမမည်သတည်း။ ကျောင်း

တိုက်၏အတွင်း၌ နေရာအလို၌ ဆောက်လုပ်အပ်သော မြက်ကုဋီအစရှိသော ကုဋီသည် သေနာသနမည်သတည်း။ အလုံးစုံသော ကျောင်းတိုက်ကိုလည်းမရ၊ ကျောင်းတိုက်၏ အတွင်း၌ တည်သောအသီးသီးသော ကျောင်းကိုလည်း ကျောင်း၏အနီးအပါး၌ပရဝုဏ်မြင်းတားမရ၊ ဟူလိုသတည်း။ သေနာသန-အရ ကျောင်းတိုက်၏ အတွင်း၌ နေရာအလို၌ ဆောက်လုပ်အပ်သော မြက်ကုဋီအစရှိသော ကုဋီဖြစ်ကြောင်းကိုကား သေနာသနာနိတိ ဝိဟာရဿ အန္တော တိဏကုဋီအာဒိကာနိ သဲ့ဃသိနိဝါသဂေဟာနိ-ဟူသော ဝိမတိဝိနောဒနီ စကား ကို ထောက်၍သိအပ်၏။ ဤ နှ သေနာသနာနိ ပရိက္ခါတ္တာနိ ဟူသောစကားကို ဝိဟာရဂေါနိသာဒိမူ ထူးစေခြင်းငှာ မိန့်တော်မူသတည်း။ နောက်ယတ္ထ-အစရှိသော ဝါကျ၌လည်း။ "ယတ္ထကုဋ္ဌံယံ၊၌။ (ဝါ) အကြင်ကုဋီ၏ အနီးအပါး၌ ဟူ၍ပင် အနက်ပေး။ ဤယတ္ထပုဒ်ကိုလည်း အာရာမောအပရိက္ခါတ္တော နှင့်သာ စပ်။ ပရိက္ခါတ္တာနိနှင့် မစပ်လင့်။ ထို့ကြောင့် သေနာသနာနိကိုငဲ့၍ "ယတ္ထယာ သေနာသနာနိ၊ တ္ထိသည်။" ဟုအနက်ပေး။ ဤမှာလည်း ကုဋီနှင့် သေနာသန မခြား။ဤတိဥဘယတြာပိ-စသည်ဖြင့် အတ္ထာဓိပ္ပေတကိုပြသတည်း။ ရှေး၌နှစ်ပါး ထုတ်သည်ကား အတ္ထုဒ္ဓါရမျှသာတည်း။

အာရာမသာ အပရိက္ခါတ္တာ ဘာဝေါယေဝ ပမာဏံ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား ကို၌၍ အာရာမ်မရှိသော် နွားတို့ဝင်၍ နေကုန်ရာဖြစ်ရကား၊ ဂါဝေါနိသိဒန္တိ စတ္ထာ တိ ဓဂါနိသာဒိကာ-ဟုဝစနတ္ထပြုရမည်ကိုသိအပ်၏။ နိသာဒံနံပဝိသနံသန္ဓိဝေသနံ နိသာဒေါ။ကုန်းဝိယ နိသာဒေါ စေတိသာတိ ဂေါနိသာဒိ။ဟူသောခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာ သစ်(၃၂၆-နှာ)စကားကို၌၍လည်း ဝိဂြိုဟ်တစ်နည်းသိအပ်၏။

အာရာမောပန အစရှိသောစကား၌ အာရာမ်အမြင့်ပမာဏကို ပါစိတ်အဋ္ဌ-ကထာ ပထမသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (၁၁) ၌ ဆဒနံ အနာဟစ္စ သဗ္ဗန္တိ မေန ပရိယာယေနဒိယဓုဟတ္ထုပ္ပေမေန ပါကာရာဒိနာ၁ပရိက္ခိတ္တာပိ သဗ္ဗ ပရိစ္ဆန္နာ ယေဝါတိ ကုရုန္ဒဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ ဟု လာရှိသည်အတိုင်း နှစ်တောင်ထွာ မြင့်ရမည်ကို သိအပ်၏။

မဟာပစ္စရိယာဒီသု၌ ယ-သည်အာဂုမ်တည်း။ ထို့ကြောင့်ရှေးဥဿာဝနန္တိက ကုဋီကိုပြုဆု၌ ယ အာဂုမ်အဆုမဟုတ်၍ ကုရုန္ဒီမဟာပစ္စရီသုပန ဟူ၍သာရှိရ မည်၊ကုရုန္ဒီမဟာပစ္စရိယေသုပနဟူ၍ကားမရှိသင့်။ထိုစကားမှန်၏။ ဥဿာဝနန္တိ-ကကုဋီကိုပြုဆု၌ပင် တနေဝ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ-ဟူ၍သာ သို့ဝိဘတ်ကို ယံ

၁။တစ်ထောင်ထွာ။

ပြု၍မိန့်အပ်၏။သို့ဝိဘတ်ကို ဧ ပြု၍ မဟာပစ္စရိယေဟု၍လည်းကောင်း၊မဟာပစ္စရိယသို့ ဟု၍လည်းကောင်း၊မမိန့်အပ်။ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ကျမ်းဦးအစကရဏပုကာရကိုပြုရာ၌လည်း ကတ္တာ မဟာပစ္စရိယံ တထေဝ–ဟု မိန့်အပ်၏။ သာရတ္ထဒီပနီ၌လည်း မဟာပစ္စရိယန္တိဇ္ဇ ပစ္စရိတိ ဥဋ္ဌုမို ဝုစ္စတိ။ဟု မိန့်အပ်၏။

ဇတ္ထ၊ကျိဏက်ဝက်ရံအပ်သောအာရာမ်,များစွာရံအပ်သောအာရာမ်နှစ်ပါး၌။

ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ ကပ်ပိယကုဋိ လဒ္ဓ၊ ဥဋ္ဌတိတိ ဂေါနိသာဒိယာ အဘာဝေန သေသ ကပ်ပိယကုဋိသု တီသု ယာကာစိ ကပ်ပိယကုဋိ ကာတဗ္ဗာတိအတ္ထော–ဟု မိန့်သောကြောင့် ထိုစကားကိုသဲလွန်စပြု၍ ကုဋိလေးလုံးဆို့တွင် တစ်လုံးလုံး ပျက်မှု ကြွင်းကုဋိသုံးလုံးတို့တွင် တစ်လုံးလုံး အလိုရှိရာ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ “ကပ်ပိယကုဋိဂေါနိသာဒိက ကုဋိမှ တစ်ပါးသော ကြွင်းသော ကုဋိသုံးလုံးတို့တွင် တစ်လုံးလုံးသော အလိုရှိရာ ကုဋိသည်။ ဝါ။ကို့ဟု အနက်ပေး။အဋ္ဌကထာ၌သစေ ပနပုနပိ ပါကာရာဒယောအစရှိသော စကားကို မိန့်သောကြောင့် ထိုစကားကိုသဲ လွန်စပြု၍ ဂေါနိသာဒိက ကုဋိမှတစ်ပါးကုန်သော ကုဋိသုံးလုံးတို့တွင် တစ်လုံးလုံးပျက်စီးလျင်လည်းထိုက်သည် အားလျော်စွာ အရင်းကုဋိအတိုင်း ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာနှင့် အဋ္ဌကထာလာ စကားနှစ်ရပ်ကို စပ်နှော၍ကုဋိလေးလုံးတို့တွင် တစ်လုံးလုံးပျက်စီးကအလိုရှိရာကုဋိပြု အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

ကုဋိပျက်ခြင်းဟူသည်လည်း ကုဋိလက္ခဏာ ပျက်ခြင်းတည်း။ အမိုးအာကဲ့အစရှိသည့် ပျက်ခြင်းမဟုတ်။

မနုဿာ အာဝါသံ ကတ္တာအစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားကိုရှု၍ “ဂဟပတိဟိဒိန္နာ ဂဟပတိ။”ဟူဥတ္တရပဒလောပ သမာသ် ဝစနတ္ထ ပြုရမည်ကို သိအပ်၏။ မနုဿာ။ပ။ သော ဂဟပတိနာမ ဟူသောစကားသည် မဟာအဋ္ဌကထာစကဲ့ဖြစ်သတည်း။

ကပ်ပိယကုဋိံ ကာတုံ ဒေမာတိ ဝုတ္တေပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ-ဟူသော စကားသည် အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသဆရာ၏ စကားဖြစ်သတည်း။ ဤစကားနှစ်ရပ် တို့ကိုရှု၍ ကပ်ပိယသဒ္ဒါမပါဘဲ “ကုဋိဒဒမ,ဝိဟာရံ ဒေမ”ဟုသာမည်အားဖြင့် ဆို၍လျှင်မူ ဂဟပတိ မဟုတ်ဟု ဝိနယဂရုက လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာ ကာမပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ကဲ့နှမ်မှတ်အပ်၏။ ဤသို့ပင်ငါတို့ ကျေးဇူးရှင် ထိပ်ခေါင်တင်ဖြစ်တော် မူသော စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။ ဂဟပတိကုဋိ မဟုတ်

သေဲ့ ထက်ဝက် ထက်ဝက်ထက် လွန်သောအာရုံရှိမှု သမ္မုတိကုဋ္ဌိပြုလုပ်၏ ထက်ဝက်အောက် ယုတ်သော အာရုံရှိမှု အလိုအလျောက် ဂေါနိသာဒိက ကုဋ္ဌိဖြစ်သတည်း။

သေသသဟမ္မိကာနဉ္စ, ဒေဝမန္ဒံဃာနဉ္စ။ တေသံ သန္တကံ အန္တောဝုတ္တဉ္စ။ တေသံဂေဟာနိအရ မြို့တံငဲ့းရွာတံငဲ့း၌ရှိကုန်သော လူတို့ အိမ်ယာတို့တည်း။ တေဟိဒိန္နာအရကားမြို့တံငဲ့းရွာတံငဲ့း၌ပင်ရှိသောလူတို့ ‘ကပ်ပိယကုဋ္ဌံ ကာတုံဒေမ” ဟုဆို၍ လှူအပ်ကုန်သော အိမ်တို့တည်း။ နတ်နဂါး ငြဟ္မာတို့လှူလျှင်လည်း ဂဟပတိကုဋ္ဌိပင်တည်း။ ထို့ကြောင့်ဒေဝတာနံဝါအစရှိသောစကားကို မိန့်အပ်လတ္တံ့၊ ထိုစကားမှန်၏။ ဤအရာ၌ ဘ်က္ခူနိမ, နတ်, နဂါး ငြဟ္မာတို့ကိုလည်း ဂဟပတိ၌ သွင်းယူအပ်ကုန်၏။

ဝုစ္စတိတိ သာမညေန ဝုတ္တံ။ ပုနပိ ဝိသေသေနဝုတ္တံ။

အဋ္ဌကထာ၌လာသော်ဃသန္တကမေဝဟိ အစရှိသောစကားကိုရှု၍ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ(၂-၆၆၆) ၌ သံဃသ သန္တကံ အစရှိသော ဂါထာကို ရေးသတည်း။ ဤအဋ္ဌကထာ၌လာသော နု ဟောတိ- ဟူသောစကားကိုရှု၍ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ၌ နော ကတ္တာဗ္ဗံ ဟုရေးသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယာဋ္ဌကာ၌ ကပ်ပိယံ နော ကတ္တာဗ္ဗန္တိ ကပ်ပိယဘဏ္ဍာနံ နု ကတ္တာဗ္ဗံ ဟုရှိသလားရှိရမည်။ ကပ်ပိယံ ကတ္တာဗ္ဗန္တိ ကပ်ပိယဘဏ္ဍာနံ ကတ္တာဗ္ဗံ ဟုရှိသည်ကား ပါဠိပျက်တည်း။ ကပ်ပိယံ နော ကတ္တာဗ္ဗံဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗစကားနှင့် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ, သံဝဏ္ဏနာ မတန်လေ။

သံဃသန္တကမေဝ ဂေဟဝါ ဘိက္ခုသန္တကံဝေ ဂေဟဝါ ဂဟပတိကုဋ္ဌိကာဟိ ယသ္မာ နဟောတိ။ တသ္မာ သုဝုတ္တံ။ ဤသံဃသန္တကမေဝဟိ အစရှိသော စကားကိုရှု၍ သံဃိက, ဂဏိက, ပုဂ္ဂလိကဖြစ်ကုန်သော သည်တိုင်, ထုတ်လျှောက် အစရှိသည်တို့ဖြင့် တည်ထောင်ဆောက်လုပ်မှု ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဥဿာဝနန္တိက သမ္မုတိကုဋ္ဌိမည်၏ ဟု မှတ်အပ်၏။ ဂေါနိသာဒိက ကုဋ္ဌိသည်ကား ဂဟပတိကုဋ္ဌိ သမ္မုတိကုဋ္ဌိ ပျက်သော် လည်းကောင်း ဥဿာဝနန္တိက ကုဋ္ဌိမပြုမိသော်လည်းကောင်း ဖြစ်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ သံဃသန္တကမေဝဟိ-အစရှိသောစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်သောကြောင့်သံဃိက, ဂဏိက, ပုဂ္ဂလိကဖြစ်ကုန်သော သည်တိုင်, ထုတ်လျှောက် အစရှိသည်တို့ဖြင့် တည်ထောင်ဆောက်လုပ်မှု ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဂဟပတိကုဋ္ဌိမှကြင်းကုန်သောကုဋ္ဌိသုံးလုံးဖြစ်ကောင်းကုန်၏။ ထိုစကားလည်းမှန်၏။ ဘိက္ခုသန္တကံဟူသောပုဒ်၌ ဘိက္ခုဟူသည် ဂိုဏ်းပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဂဏသန္တကကိုလည်း

ဘိက္ခုသန္တကံဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်ပင် ယူအပ်၏။ ထိုပဟပတိကုဋ္ဌိမှ ကြွင်းကုန်သော ကုဋ္ဌိသုံးလုံးတို့တွင် ထက်ဝက် ထက်ဝက်ထက် လွန်သော အာရုမ်ရှိခဲ့မူ ဥဿာဝနန္တိက ကုဋ္ဌိ, သမ္မုတိကုဋ္ဌိ နှစ်ပါးတို့တွင် အလိုရှိရာတစ်လုံးလုံးပြုလုပ်ရမည်။ ထက်ဝက်အောက် ယုတ်သော အာရုမ်ရှိသော်လည်းကောင်း အာရုမ်လုံးလုံး မရှိသော်လည်းကောင်း အလိုအလျောက် ဂေါနိသာဒိကကုဋ္ဌိ ဖြစ်သတည်း။ထို့ကုဋ္ဌိလေးလုံးတို့တွင် ဥဿာဝနန္တိကကုဋ္ဌိကို ဂီဟိသန္တကနှင့် မဆက်ဆံသောကြောင့် သံဃိက, ဂဏိက, ပုဂ္ဂလိက ဖြစ်ကုန်သော သည်တို့၌, ထုတ်လျောက် အစရှိသည်တို့ဖြင့် သာတည်ထောင် ဆောက်လုပ်အပ်၏။ ဂီဟိသန္တကဖြစ်ကုန်သော သည်တို့၌, ထုတ် လျောက်ခြင်း အစရှိသည် တို့ဖြင့်လည်း မတည်ထောင် မဆောက်လုပ်အပ်။ ဂေါနိသာဒိက ကုဋ္ဌိ, သမ္မုတိ ကုဋ္ဌိတို့ကို မူကား သံဃိက, ဂဏိက, ပုဂ္ဂလိကဖြစ်ကုန်သော သည်တို့၌ ထုတ်လျောက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သာ တည်ထောင် ဆောက်လုပ် အပ်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်။ စင်စစ်မူကား ဂီဟိသန္တကဖြစ်ကုန်သော သည်တို့၌ ထုတ်လျောက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း တည်ထောင်ဆောက်လုပ်အပ်ကုန်သေး၏။ ဤသို့သိအပ်၏။

သမ္မုတိကာနာမဌ် ကာကို ငါဖျက်သည်ကား ပါဠိတော်၌ က အက္ခရာ မပါသောကြောင့် ငါဖျက်သတည်း။ သမ္မုတိနာမပုဒ်ရှိမှု အမှန်တည်း။ ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ်(၁၃၆-ဂါထာ)၌။ တတ္ထ ဘောဇ္ဇကွန္ဓကေ ဝုတ္တာယ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာယ အပလောကန ကမ္မဝေသနဝါ သာဝေတ္ဗာ သမ္မာဥတ္တိသမ္ပန္နံ ကရိယတီတိ-သမ္မုတိဟု မိန့်အပ်၏။ ကမ္မဝါစာယ သာဝေတ္ဗာ စကားသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း၊ အပလောကနကံ ဖြင့်လည်း ပြုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပစ္ဆန္တိမ ဝိဟာရ ကပ္ပိယဘူမိ သမ္မုတိကို ဖွင့်ရာ၌ ယံသံဃော အာကင်္ခတိတိ ဝုတ္တတ္တာပန ဓုရဝိဟာရောပိ သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကမ္မဝါစံ အဝတ္ဝာ အပလောကနေနာပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ-ဟု မိန့်အပ်၏။ နေထုခြားသော်လည်း ရှေးကပ္ပိယဘူမိ သမ္မုတိ၌ အပလောကနကံ အပ်လေက သမ္မုတိခြင်းရောတူသောကြောင့် နောက်ကုဋ္ဌိသမ္မုတိ၌လည်း အပ်သင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိနယဝိနိစ္ဆယ(၂-၆၆ဂ)၌ သာဟိသမ္မုတိကာနာမ။ ယာဟိသံဃေန သမ္မတာ။ ကမ္မဝါစာမဝတ္ဝာဝါ။ ဝဋ္ဋတေဝါ ပလောကနံဟု မိန့်အပ်၏။ ကမ္မဝါစာဖြင့် သမုတ်သည်ပင် ဖြစ်စေ အပလောကနကံဖြင့် သမုတ်သည်ပင်ဖြစ်စေ ပဒဿီမ်တွင်းရှိ ကုဋ္ဌိကို သမုတ်သည်ဖြစ်အံ့။ ပဒဿီမ်တွင်းရှိ ရဟန်း အလုံးစုံကို သုတ်သင်၍ သမုတ်ရမည်။ အပဒဿဖြစ်သော ဂါမ, နိဂမ, နဂရ သီမ်တွင်းရှိ ကုဋ္ဌိကို သမုတ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဂါမ, နိဂမ, နဂရ သီမ်တွင်းရှိ ရဟန်း အလုံးစုံကို

သုတ်သင်၍ သမုတ်ရမည်။ ကုဋ္ဌိတည်ရာ ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ ရဟန်းအလုံးစုံကိုသာ သုတ်သင်၍ သမုတ်ခြင်းကိုမပြုသင့်။ ထို့ကြောင့် ဝိနယာလင်္ကာရဋ္ဌီကာ စိဝရဘာဇနကထာဝဏ္ဏနာ (၂၊၂၃) ၌။ နဟိ အဗ္ဘဒ္ဓသီမဝိဟာရေ အပလောကနာဒိ စတုပ္ပဓကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဟု မိန့်ဆိုပြီ။ ဤသို့မိန့်တော်မူခြင်းသည် ပရိဝါရအဋ္ဌကထာကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ(ဝိ၊၅၊၄၊၄၂)လာရှိသော အပလောကနကမ္မံနာမ သိမဋ္ဌကသံဃံ သောဓေတ္ဝာ ဆန္ဒာရဟာနုံဆန္ဒံ အာဟရိတ္ဝာ သမဂ္ဂသာ သံဃသ္သ အနုမတိယာ တိက္ခတ္တုံ သာဝေတ္ဝာ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ။ ဥတ္တိကမ္မံနာမ ဝုတ္တနယေနေဝ သမဂ္ဂသာသံဃသ္သ အနုမတိယာ ကောယဉ္တိယာ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံဟူသော စကားနှင့်လည်းကောင်း သေသာနိသဇ္ဇကမ္မာနိ သမ္မုခါဝေကာတဗ္ဗာနိ (ဝိ၊၅၊၄၊၂၄၄) ဟူသော စကားနှင့်လည်းကောင်း ညီညွတ်ပေသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ သဇ္ဇကမ္မာနိ၌ ကုဋ္ဌိသမ္မုတိကံ အကျုံးဝင်သတည်း။ စိဝရကွန္ဓကအဖွင့်လာ ဘဏ္ဍာဂါရသမ္မုတိနှင့် အတူတူတည်း။ ဘဏ္ဍာဂါရသမ္မုတိကို သိမ်၌သမုတ်ရမည်ဟု စိဝရကွန္ဓကအဖွင့်၌ မိန့်သတည်း။ ဤသို့ပင် ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ထိပ်ခေါင်တင်ဖြစ်တော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။ အမိန့်ရှိတော်မူတိုင်းပင်စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရေးသားပြုပြင် စီရင်တော်မူအပ်သော ကုဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယကျမ်း၌ ရေးသားတော်မူသတည်း။ ဤကုဋ္ဌိလေးလုံးတို့ကို ရဟန်းသံဃာတို့ နေခြင်းအကျိုးငှာ ဆောက်လုပ်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ သဟသေယျလောက်ကုန်မှ ကပ္ပိယကုဋ္ဌိပြုအပ်ကုန်သတည်း။ ဤအင်္ဂါလေးကျောနှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး ခွျိတဲ့ယုတ်လျော့သော်လည်းကောင်း နှစ်ပါးစုံပင် ခွျိတဲ့ယုတ်လျော့သော်လည်းကောင်း မဂဟန္တိ နိဝါသဂေဟံ၊ တဒုံပန ဥပေါသထာဂါရာဒိသဒ္ဒံ အနိဝါသဂေဟံ စတုကပ္ပိယဘူမိဝိမုတ္တာ ပဉ္စမီကပ္ပိယဘူမိ ဟု (ဝိမတိ၊၂၊၁၉၀) မိန့်တော်မူတိုင်း ဥဿာဝနန္တိကအစရှိကုန်သော ကုဋ္ဌိလေးလုံးဘို့ကို ထောက်၍ပဉ္စမီကပ္ပိယကုဋ္ဌိမည်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ဘိက္ခုသန္တကံ ဝါ ဂေဟံ ဟု သာမညအားဖြင့်ရှိသည်ကို တရသကဿဋ္ဌိကာ၌ ဘိက္ခုသန္တကန္တိ ဝါသတ္ထာယ ဓေကတံ ဘိက္ခုဿ ပုဂ္ဂလိကသေနာသနံ-ဟု ဝိသေသအားဖြင့် ဖွင့်ခြင်းသည် လည်းကောင်း ဝိမတိဝိနောဒနိဋီကာ၌ "ဂေဟန္တိ နိဝါသဂေဟံ" ဟု ဝိသေသအားဖြင့် ဖွင့်တော်မူခြင်းသည်လည်းကောင်း ခုဒ္ဒသိက္ခာ (၁၃၇-ဂါထာ)၌ "ဝါသတ္ထာယကတေ ဂေဟေ" ဟုမိန့်တော်မူခြင်းသည်လည်းကောင်း ပါဠိတော်လာ "တေနဟာနန္ဒ ပစ္ဆန္တိမံ ဝိဟာရံ" အစရှိသော စကားကိုလည်းကောင်း ထိုစကား၏ အဖွင့်ဖြစ်သော ဓမ္မရုစိဝိဟာရော၀ါ သမ္မန္နိတုံ ဝဋ္ဋတိဟူသော အဋ္ဌကထာလာစကားကိုလည်းကောင်း ဘေနခါနအာယသ္မာ ဟာသောဒေဝ အစရှိသော ဝတ္ထု

စကားကို လည်းကောင်း အဌကထာဌ် မနုဿာအာဝါသံ ကတ္တာ-ဟုလာသည်
ကို လည်းကောင်း အဌကထာဌ်ပင် ကရဂိကတိဿ မထေရ်ဝတ္ထု၌ လာသော
ဒီပါလောကေန သပ္ပိကုမ္ဘံ ပဿိတ္တာ ဘန္တေ ကိမေတန္တိ ပုစ္ဆိဟ္ဘသော စကားကို
လည်းကောင်း ထောက်၍ ဖွင့်တော်မူသတည်းဟု မှတ်ထင်သတည်း။ ဝုတ္တံ
စကားသည် ဥပလက္ခဏတည်း။ ပဏ္ဏကိုလည်းယူ။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ နှ
ဘိက္ခဝေ အန္တောဝုတ္ထံအနန္တောပက္ကံ အစရှိသည်ဖြင့် ပေးတော်မူရင်း စကားနှင့်
အညီ အဌကထာဌ် အန္တောဝုတ္ထ အနန္တောပက္က မောစနတ္ထံဟု မိန့်အပ်၏။နောက်
အန္တောဝုတ္ထပုဒ်၌လည်း အတူတည်း။

အာမိသံစကားသည်လည်း ဥပလက္ခဏတည်း။အာမိသဖြစ်သော ယာဝကာ-
လိကမှတပါးသော ယာမကာလိကကိုလည်းယူ။ ထို့ကြောင့် အဌကထာဌ်
သတ္ထာပကာလိကံ ပန ယာဝဇီဝိကဉ္စ ဝဋ္ဋတိ-ဟုမိန့်အပ်လတ္တံ့။ ဤအဌကထာ
စကားကိုရှု၍ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ (ကြွက-ဂါထာ)၌အနှောင့်ထွန်နိုင်ဒဲ့။ပဌမံ ကာလံ-
ကဒ္ဓယံ-ဟုမိန့်အပ်၏။

ယသ္မာ၊ကြောင့်။ ယံအာမိသံ၊ကို။ ဝုတ္တံ၊သို့မှီးအပ်၏။ ဝါ၊ သို့မှီးထိုက်၏၊ဝါ၊
သို့မှီးခြင်းငှါသင့်၏။တသ္မာစ၊ကောင်း။သဗ္ဗံ၊သော။တံအာမိသံ၊သည်။အန္တောဝုတ္ထ
သခ်္ဍံ၊ သို့။ နဂ္ဃတိ၊မရောက်။တသ္မာစ၊လည်းကောင်း။ ဘိက္ခု၊နှင့်၊ ဘိုအား
လည်းကောင်း။ပ။ အနုညာတာ၊ ကုန်၏။

အန္တောဝုတ္ထဖြင့် အန္တောဝုတ္ထာပန ကိုလည်းယူ၊ ထို့ကြောင့် အဌကထာဌ်
သာမဏေရော ဘိက္ခုဿ။ပ။ ဝုတ္တံနဟောတိ–ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခု
အကပ္ပိယကုဋိယံ။ပ။ သာမံ ပါကဉ္စဟောတိ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မိန့်အပ်
လတ္တံ့၊ ဤစကားနှစ်ရပ်တို့တွင် ရှေစကားကိုထောက်၍ အန္တောဝုတ္ထာပနကို
သိအပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ သာမဏေသည် အလိုအလျောက် လည်းကောင်း
ရဟန်းကစေခိုင်း၍ လည်းကောင်း ကပ္ပိယကုဋိဌ်ထား၍ ချက်ပေးသတည်း။
နောက်စကားထောက်၍ အန္တောဝုတ္ထကို သိအပ်၏။ အန္တောပက္ကဖြင့် အန္တော
ပက္ကာပန ကိုလည်းယူ။ အထောက်သာဓကကား ယခင် အဌကထာစကား
နှင့်ရပ် တို့ပင်တည်း။ သံဃိက်ဝါ၊ သော။ ပုဂ္ဂလိက်ဝါ၊သော။ ဘိက္ခုဿဝါ၊
လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနိယာဝါ၊ လည်းကောင်း။ ယံသန္တကံ၊ကို။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ကေရတ္တံပိ၊လည်း။ ဌပိတံ၊၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံသန္တကံ၊သည်။
ယသ္မာ၊ကြောင့်။ အန္တောဝုတ္ထံ၊ သည်။ဟောတိ၊၏။တသ္မာစ၊ ကောင်း။ တတ္ထ
အကပ္ပိယဘူမိယံ၊ဌ်။ ၊ကွက်၊ သည်။ ယသ္မာ၊ကြောင့်။ အန္တောပက္ကံနာမ၊ သည်။
ဟောတိ၊၏။ တသ္မာစ၊လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ကြောင့်။ ဘော်၊ ဤအန္တောဝုတ္ထ

ပက္ကဖြစ်သော ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကသည်။ ပရိဘုဉ်တုံးဌ။ နကပ္ပတိ၊ မအပ်။ တသ္မာစ၊လည်းကောင်း။ အန္ဓောဝုတ္ထ အန္ဓောပက္က မောစနတ္ထံးဌ။ ကပ္ပိယကုဋ်ဃော၊ တို့ကို။ ဘဂဝတာ၊သည်။ အနုညာတာ၊ ကုန်၏။

တတြ ယံပန အကပ္ပိယဘူမိယန္တိအာဒိဝစနေ။ အန္ဓောဝုတ္ထံ နဟောတိသည် ဥပလက္ခဏ။ အန္ဓော ပက္ကကိုလည်းယူ။ သပ္ပိအာဒိသုဒ္ဓ် အာဒိဖြင့် ယာဝဇီဝကကိုလည်းယူ။

ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော ယာဝကာလိက ယာမကာလိကကို။ ပက္ခိပိတ္ဝာ၊ ထည့်၍။ ဒေတိ၊ ပေးအံ့။ မုခသန္နိဓိနာမ၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အကပ္ပိယကုဋ်ဌ် ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကကို သိမ့်မြှင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အန္ဓောဝုတ္ထာဒုက္ကဋ်၊ အကပ္ပိယကုဋ်အတွင်းဌ်။ ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကတို့ကို သိမ့်မြှင်းကြောင့် သင့်သောဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပန၊ အဖိုတပါးကိုဆိုဦးအံ့။ မဟာပစ္စရိယံ၊ ဌ်။ အန္ဓောဝုတ္ထံ၊ အကပ္ပိယကုဋ်ဃော အတွင်းဌ်ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကတို့ကို သိမ့်မြှင်းဒ ည်။ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အန္ဓောဝုတ္ထာဒုက္ကဋ်၊ အကပ္ပိယကုဋ်ဃအတွင်းဌ် ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကတို့ကို သိမ့်မြှင်းကြောင့် သင့်သောဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ တေသု ဒ်ိသုအဋ္ဌက.ထာဝစနေသု၊ ထို မဟာအဋ္ဌကထာစကား, ကုရုန်ဒ်ိအဋ္ဌကထာစကားတို့ဌ်။ နာမမတ္တမေဝ၊ မုခသန္နိဓိဟူသောအမည်. အန္ဓောဝုတ္ထဟူသော အမည်မျှသည်သာလျှင်။ နာနာကရဏံ၊ ထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

မုခသန္နိဓိ နာမပုဒ်ဌ် ဤသို့ဝိသေသ အနက်ပေးသည်ကား မုခသန္နိဓိတိဣမိနာ အန္ဓောဝုတ္ထ ဒုက္ကဋ်မဝေ ဒ်ိုင်တံ ဟူသော တရသကဏ် ဋ်ီကာလာစကားကိုရှု၍ အနက်ပေးသတည်း။ တရသကဏ်ဋ်ီကာဌ် ဤစကားကို အန္ဓောဝုတ္ထံဟူသော မဟာပစ္စရိတ်စကားကိုရှု၍ မိန့်သတည်း။ မုခသန္နိဓိနာမဟောတိဟူသောစကားသည် မဟာအဋ္ဌကထာ စကားတည်း။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၄၈၃)ဌ်ကား မုခသန္နိဓိနာမ ဘောဇနကာလေ သန္နိဓိတိ လိခိတံ။မုခသန္နိဓိတိ တာဃနာမံ။ ယဒိ သန္နိဓိ ဟောတိ။ ပ်စိတ္တိယံ ဘဝေယျ။ မုခသန္နိဓိပန ဒုက္ကဋ်။တသ္မာ သန္နိဓိ အနဓိပ္ပေတာတိ ဝုတ္တံဟု မိန့်အပ်၏။ "သန္နိဓိ၊ သန္နိဓိကာရကသီကွာပုဒ်လာ သန္နိဓိကို" ဟု အနက်ဆပေး။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာဆရုတ်အလိုအားဖြင့် မုခသန္နိဓိပုဒ်ဌ် မုခသဒ္ဒါသည် ခံတွင်းဟောတည်း။

အင်္ဂကထာ၌ ယံကိဉ္စိ ပကိဏ္ဏကဟူသည်နှင့်အညီ အာကပ္ပိယကုဋိဉ်ဆေး ထားအပ်ကုန်သော ထောပတ်အစရှိသည်တို့ဉ် အမှတ်မရှိဖသော ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကကိုထည့်လျှင်ပင် မုခသန္နိဓိဖြစ်သတည်း။ စားမှု ခံတွင်းသို့သွင်းမှု မုခသန္နိဓိဖြစ်သည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ငဇိရာဒုဒ္ဒိကာလစားကို စဉ်းစားရန်ရှိသတည်း။ ဝိမတ်ဝိနောဒနီဋီကာ၌ မုခသန္နိဓိတိ အန္တော သန္နိဟိတဒေါသော ဟိ မုခပဝေသန နိမိတ္တံ အာပတ္တိ ကရောတီန အာညထာ။ တသ္မာ မုခသန္နိဓိတိ ဝုတ္တောဟု မိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်လည်း မုခသဒ္ဒါသည် ခံတွင်းဟောပင်တည်း။ "အန္တော သန္နိဟိတဒေါသော။ အာကပ္ပိယကုဋိ၏အတွင်း၌ သိုမှီးခြင်းတည်းဟူသော အဖြစ်သည်။ မုခပဝေသနနိမိတ္တံ၊ ခံတွင်းသို့သွင်းခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော။ အာပတ္တိံ၊ကို။ ကရောတိ၊၏။" ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ယာဝကာလိက, ယာမကာလိကကို ခံတွင်း၌ သိုမှီးခြင်းသည် မုချအားဖြင့် မုခသန္နိဓိမည်ရ၏တည်း။ ထိုသို့ ယာဝကာလိက,ယာမကာလိကကို ခံတွင်း၌သိုမှီးခြင်း၏ မုခသမ်္ဓိဟူသော အမည်ကို အာကပ္ပိယကုဋိ၏အဘွင်း၌ ယာကာလိက,ယာမကာလိကကို သိုမှီးခြင်းဟူသော အဖြစ်၌တင်စား၍ အာကပ္ပိယကုဋိ၏အတွင်း၌ ယာဝကာလိက,ယာမကာလိကကို သိုမှီးခြင်းကို ဖလူပစာရအားဖြင့် မုခသန္နိဓိဟုဆိုအပ်သတည်း။ အဧပ္ပါယ်မှာ ဆိုရန်မရှိ သင့်ပါပေ၏။ ဤသို့ပင် သင့်ရေ ငြားသော်လည်း ဆိုအပ်ပြီးသော ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာစကားကို ပယ်ရှားကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းစကားကြောင့်ပင် ဂိမတိဝိနောဒနီဋီကာလာစကားကိုလည်း စဉ်းစားရန်ပင် ရှိသတည်း။

သဗ္ဗသံသဂ္ဂါနဝနီတာအစရှိကုန်သော အလုံးစုံကုန်သော သတ္တာဟကာလိက်ကိုနှင့် ယာဝဇီဝကအာရွက်ရောနှောခြင်းတို့ကို။

ယာဉသာဝနန္တိကာ ကုဋိထမ္ဘာနံဉပရိ ဝါ ဘိတ္တိပါဒေနိခဏိတ္ဝာ ဝါ ယသ္မာ ကတာ။တသ္မာ သာ ဉသံဝနန္တိကာကုဋိသဗ္ဗေသု။ပ။ ဟောတိ။ ။ပရိဝတ္တေန္တိ၊ လှည့်လည်ကုန်အံ့။ပရိဝတ္တိတေသု၊တခုကိုနှုတ်၍ စာခုကိုလဲသဖြင့် လှည့်လည်အပ်ကုန်သည်။သန္တေသု၊သော်။ဝိနာသိတကာလေ၊အလုံးစုံကုန်သော အုဋ်ကျောက်မြေစိုင်တို့ကို ဖျက်ဆီးအပ်ထုအခါ၌။

သဗ္ဗသု ထမ္ဘေသုစသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောစကားကိုရှု၍ ဤသို့ဝိသေသအနက်ပေးသတည်း။

ယေ ဟိ ပန ဤဋ္ဌကာဒီဟိအစရှိသောစကား၌ ကပ္ပိယကုဋိ ကရေးမဟုဆို၍ ဆောက်တည်၍ ချအပ်ကုန်သော အုဋ်အစရှိသည်တို့ကို ပယ်အပ်ကုန်သော်

လည်း ထိုမှတပါးကုန်သော အုဋ္ဌအစရှိသည်တို့သည် တည်ကုန်သေးသည်ရှိသော် အဇဟိတဝတ္ထုက သည်သာ ဖြစ်သည်ဟူ၍သတည်း။ကုဋ္ဌိကို။ အဝိဋ္ဌတာ၊ကပ္ပိယကုဋီ ကဲ့ရောမဟုဆောက်တည်အပ်၏။

ပုန တသ္မိံ အစရှိသော စကား ဌ၌၊ ဇတ္တုကပ္ပိယ ကုဋီလဒ္ဓံဝတ္ထုတို ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၏အဖွင့်ဖြစ်သော ဝိမတိဝိနောဒနီစကားကို ရှု၍ အဓိပ္ပါယ်သိအပ်၏။

ခဏ္ဍာ၊ထက်ဝက်ထက်လွန်၍ ကျိုးပေါက်ကုန်သည်။သစေဟောတိ၊ အံ့။ ဇဝံသန္တေသုပိ ဧဝံသန္တံတ္တာဒ၊လည်းကောင်း။တတောတတော၊ မှ။ဂါဝေါ၊တို့သည်။ ယသ္မာ၊ကြောင့်။ပဝိသန္တိ၊ကုန်၏။တသ္မာဒ၊ လည်းကောင်း။ပုန၊တဖန်။ဂေါနိသာဒိကာ သခ်ါတာ၊ သော။ ကပ္ပိယကုဋီ၊သည်။ ဟောတို့၊ ဖြစ်ပြန်၏။ ဒွေ၊နှစ်ပါး ကုန်သော ဂဟပတိကုဋ္ဌီ, သမ္မုတိကုဋီတို့သည်။ ။ဝိမတိ ဝိနောဒနီဋီကာ၌ "တိဏပဏ္ဏာဒိဝသပရိတ္တာယကေ၊ မြက်သစ်ရွက်အစရှိသော မိုးရေမိုးပေါက်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော။ ဆဒနေန၊ သည်။ ဝိနဋ္ဌေ၊ သော်။ ဝဿိဟိ၊ ဖြင့်။ ဗဒ္ဓဒဏ္ဍေသု၊ ဖွဲ့အပ်ကုန်သော မြက်တန်တို့သည်"ဟု အနုက်ဆေး။ပက္ခပါသက။ မဏ္ဍလံ၊ ဝမ်းပဲတော်ခေါင်အုပ်သည်။ ပက္ခပါသကသဒ္ဒါသည် "ဒ္ဝိန္နံပက္ခါနံ ဘာဝေါ ပက္ခပါသကော"ဟု အဘိဓာန်ဋီကာ ပုရဝဂ်အဖွင့်(၂၂၃)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ဝမ်းပဲတော်သည် နှစ်ဦးကုန်သော အတောင်နှင့် တူကုန်သော အမိုးတို့ကို မဒလျာမကျစေခြင်းငှာ ဖွဲ့တတ်သော ကြောင့်ကျေးကွင်းနှင့်တူရကား ပက္ခပါသကမည်သတည်း။ မဏ္ဍလသဒ္ဒါသည် မဏ္ဍလံ ဂါမသဒ္ဒေဟေ၊ ဇိမ္မေပရိဓိရာသိသုဟု အဘိဓာန်အနေကတ္ထဂဂ်ဂါထဒ္ဒ(၉၉၃)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ရာသိအနက်ကိုဟောသတည်း။ ခေါင်အုပ်သည် အမိုးနှစ်ခုတို့ကို စုတတ်ဖုံးတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြားတတ်သောကြောင့် ရာသိဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ကွာဒိမောဂ္ဂလာန် (၁၈၂)၌ မဏ္ဍိယကို ပရိစ္ဆေဒကရဏဝသေန ဘူသိယတိတိမဏ္ဍလံ။ သမန္တတောပရိစ္ဆိန္နံ. ဟု မိန့်အပ်၏။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အမိုးနှစ်ခုဘို့ကို စုတတ်ဖုံးတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြားတတ်သော ခေါင်အုပ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဤ ကွာဒိမောဂ္ဂလာန် စကားကို ပေါက်၍ ဤအဆုဋ္ဌ ရာသိကရဏကိုနှုသိဟုဆိုသာတည်းဟု သိအပ်၏၊ ထိုစကားမှန်၏။ ဤအဒုဋ္ဌ ရာသိပဒဋ္ဌကရဏသဒ္ဒါကျသာကည်း။ ဝမ်းပဲတော်ခေါင်အုပ်နှစ်ခုတို့တွင်ဝမ်းပဲတော်ကိုအုန်းလက်ခုသောကျေးငှက်သဏ္ဌာန်အပ်၏ စကြောကျေးငှက်စကား မရအပ်။ ခေါင်းအုပ်ကိုမူကား နှစ်ပါးစုံသော စကျောင်းဋ္ဌာန်အပ်၏ ဇိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ ပက္ခပါသက မဏ္ဍလန္တိကေသို့

ပဿေ တိဏ္ဏံဂေါပါနသီနံ ဥပရိ ဌိတတိကပဏ္ဏာဒိဆဒနံ ဝုစ္စတိ-ဟုပ္ပင့်၏ တိဏ်ဆိုံအရကား အုတ်ကျောက်သစ်တို့တည်း။ ဥပရိဌိတတိကပဏ္ဏာဒိဆဒနံဟု ဆိုသောကြောင့် သစ်သားဖြင့်ပြုပြင်သော ဝမ်းပဲတောင် ခေါင်အုပ်သည်သာလျှင်ပက္ခပါသကမဏ္ဍလမည်သည်မဟုတ်။ ဧင်စစ်မူကား ဝမ်းပဲတောင် ခေါင်အုပ်အရာ၌ ထားအပ်သော ဝါးကပ်သင်္ကယ်ပြစ် အစရှိသည်တို့သည်လည်း ပက္ခပါသကမဏ္ဍလ မည်ကုန်၏မှတ်အပ်၏။ ဤဝိမတိ ဝိဓနာဒနီဋီကာ၌ ဝမ်းပဲတောင်နှင့် ခေါင်အုပ်ကို အခြင်တို့၏ အထက်၌ တည်ခြင်းရေတူသောကြောင့် တဓရုတည်းဖွင့်သတည်း။

အနုပသမ္ပန္နဿ ဒတ္တွာ တဿ သန္တကံ ကတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-ဟုမိန့်သောကြောင့် ဤနည်းကိုမှီး၍ အကပ္ပိယကုဋိကို လူသာမဏေတို့အား ပေးသင့်ပေးထိုက်သော လူသာမဏေအားပေး၍ လူသာမဏေက ပြန်၍လှူပြန်သော် ကပ္ပိယဟပတိကုဋိဖြစ်ပြန်၏။ ဟုသိအပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏ လူသာမဏေပြန်၍ လှူသော်လည်း ဂဟပတိကုဋိပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အန္ဓကဋ္ဌကထာ၌ ဘိက္ခုံ ဌပေတွာ ဒေသသဟဓမ္မိကာနံ အစရှိသောစကားကို မိန့်အပ်ခဲ့သတည်း။

အနုပသမ္ပန္နဿ အနပေက္ခဘာဝေန ဒတ္တွာ တေန ပုန ဒိန္နံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံဟု ဂရုပြုသဖြင့် မိန့်တော်မူမူ၍ အနုသမ္ပန္နဿ ဒတ္တွာ တဿ သန္တကံ ကတ္တာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံဟု ဘာဟု ပြုသဖြင့်မိန့်တော်မူသောကြောင့် သာပေက္ခဒါနအပ်သည်ကိုသိအပ်၏။ ထို့ကြောင့်ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၄၈၆)၌ တဿသန္တကံ ကတ္တာတိ ဝုတ္တတ္တာ အနပေက္ခ ဝိဿဇ္ဇနံ နာဓိပ္ပေတံ။ စိဝရဝိကပ္ပနေ ဝိယ ကပ္ပိယမတ္တံ ဉာတဗ္ဗန္တိ-ကစိ ဟုမိန့်အပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌လည်း သာပေက္ခဒါနဥေတ္တ ဝဋ္ဋဘိ။ ပဋိဂ္ဂဟဏံဝိယ နဟောတီတိ ဒဿေတိ ဟုမိန့်အပ်၏။ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ၌လည်း ဝိမတိဝိနော ဒနိဋ္ဌကာစကားကိုယူ၍ မိန့်အပ်၏။ အနပေက္ခဝိဿဇ္ဇနဖြစ်မှသာ အာကပ်ပျက်သတည်း၊ သာပေက္ခဝိဿဇ္ဇန ဖြစ်ခဲ့မူ အာကပ်မပျက်။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ ပဋိဂ္ဂဟဏံဝိယ နဟောတိ ဟူ၍ မိန့်သတည်း။

အာကပ္ပိယကုဋိကို လူသာမဏေတို့အား ပေးထုဉ်လည်း ဤသို့ ဋီကာဆရာနှစ်ပါး ဖွင့်အပ်သောနည်းကိုမှီး၍ သာပေက္ခဒါနအပ်သတည်းဟု သိကြကုန်ရာ၏။

လူခဒိဝသေ၊ ဟင်းလျာဖြင့် တင့်တယ်ခြင်းကို ဖြတ်တတ်သောနေ့၌၊ (ဝါ)။ ဟင်းလျာဖြင့် မသိမ်မွေ့သောနေ့၌ (ဝါ)။ ဟင်းလျာမပါသောနေ့၌

ဤသို့အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့်ကာဒိမောဂ္ဂလာန်(၃၁)၌။လုနာတို့ဆိုန္ဒတိ သောဘန္တိ လူခေါ်၊ အသိနိဒ္ဓေါ်–ဟု မိန့်အပ်၏။ (၀၂) ဟင်းလျာဖြင့် ခေါင်းပါးရာနေ့၌။ ပမုခေ၊ သဟသေယျံလောက်သော ကျောင်းဦး၌။ ဤသို့အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် သဟသေယျပ္ပဟောနကေ ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ ဤကုဋိလေးလုံးအဆုံးအဖြတ်ကို အကျဉ်းသဓ်ပအားဖြင့်သာ ငါစိရင်အပ်သတည်း။ အကျယ်အဆုံးအဖြတ်ကို အလိုရှိမူ ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ထိပ်ခေါင်တင် ဖြစ်တော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး စီရင်ရေးသားတော်မူအပ်သောတစ်အင်္ဂါခွဲခန့် ရှိသော ကုဋိဝိနိစ္ဆယကို ကြည့်ရှုလေကုန်။

လူဖြစ်ကုန်သော သူဘို့သည် ငါတို့နေရာအိမ်သည် သုံးပင်အိမ် လေးပင်အိမ်စသည် ဖြစ်သတည်းဟု သိကြကုန်၏သို့။ ထို့အတူ သာသနာတော်ထမ်းရဟန်းဖြစ်ကုန်သော လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမ ပုဂ္ဂိုလ်မှန် ထေရ်မှန်တို့သည် လည်း ကုဋိလေးလုံးကို သိကြကုန်ရာသတည်း။ မသိကြကုန်၍ အာကပ္ပိယကုဋိ၌ နေမိခဲ့ကုန်မူ အန္တောဝုတ္ထ အန္တောပက္ကဒုက္ကဋ်အာပတ် မပြတ်သင့်၍ အပါယ်လေးပါး လားကြကုန်လေသတည်း။

ဤဒုတိယ ဧတဿိ မေတ္ထကဝတ္ထုသို့။ အပ်စ ဝိသောသော မယာ ဂုဏ်ဟော။ ဝိသုံ၊ ဆွမ်းအစရှိသည်မှ အသီးအခြား။ ပရိဘောဂေန၊ သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်။ ပရိဘုဉ်တုမ်ပါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာလည်း။ အနုဇာနာဒီ၊ ၏။ (ပိဿဒ္ဓါဖြင့် ဆွမ်းအစရှိသည်တို့နှင့် ရောရှိ၍ သုံးဆောင်ခြင်းကို ပေါင်းသတည်း။)ဤတိပဝါရိတဋ္ဌာနတော၊ မှ။ ဝိညာပနေန ၀၊ တောင်းခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။ အညဋ္ဌာနတော၊ ဤတိပဝါရိတဋ္ဌာနမှတပါးသော ဌာနမှ။ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ဝါ၊ ဆွမ်းခံခြင်း အကျင့်ဝတ်ဖြင့် လည်းကောင်း။ ပရိယေသိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဤစကားသည် တဖက်ပြ ဧကပဿနည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤတိပဝါရိတဌာနတော၀ါကိုထောက်၍ ဒ.ညဋ္ဌာနတော ဟူသော အပါဒါန်ကို သိအပ်၏။ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန၀ါကို ထောက်၍ဝိညာပနေန၀ါဟူသော ကရိဏ်းကိုသိအပ်၏။

ယာစိဘုာပိ၊ ဝဝိဝိညတ်ဖြင့် တောင်း၍လည်း။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏၊ (ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန၀ါကိုထောက်၍ ဤသို့ဝိသေသအနက်ပေးသတည်း။) ယတ္ထကေန၊ အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ရိက္ခာဖြင့်။

ကေဏိယဇဋိလ ဝတ္ထုကထာ

၃၀၀။ ကာဇသတေဟိကို ဂါဟာပေတွာဒ္ဓ စပ်။ ပါနံ၊ ကို။ အပိဝန္တော၊ မသောက်ကုန်သည်။ ဟုတ္တွာ၊ ဖြစ်ကုန်၍(နဥပ္ပါဒယိတ္ထဒ္ဓစင်) [အဖျော်ကို မသောက်ကုန်သဖြင့် ခေါင်ပါးကုန်ယောင် ဆောင်ကုန်၍ ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများသည်၏အဖြစ်ဌာ ကျင့်ကြကုန်၏ဟူသော ကဲ့ရဲ့သောစကားကို မပြစ်စေကြကုန်လင့် ဟုလိုသတည်း၊]အာမေဟိဝါ၊ စိမ်းသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပက္ကေဟိဝါ၊ မှည့်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အမ္မေဟိ၊ သရက်သီးတို့ဖြင့်။

မီးဖြင့်ကင်အပ် ချက်ပြုတ်အပ်ကုန်သော သရက်သီးစိမ်းတို့ဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်းငှာ မအပ်သောကြောင့် ဥဒကေ ပက္ခိပ်တွာ အာတပေ အာဒိစ္စပါကေန ပစိတ္တာ ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ယာဝဇီဝကုဂ္ဂမနာ၊ သည်။

အနဘိဝိဓိ အာဝမ်တည်း။ ထို့ကြောင့် အရက်ကိုချန်၍ အရက်ကိုစီးမှိုးပြု၍ အာရက်မတက်မီနေ့ကိုသာ ပစ္ဆာဘတ္တံအရ ယူအပ်၏။

ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ဓာသုသဗ္ဗပါနေသု၊ တို့တွင်။ အဋ္ဌကဒလိဖလေဟိ၊ အစေ့ရှိကုန်သော ဓာဝဂ်ကျေးသီးတို့ဖြင့်။ ကဒလိဖလေဟိ၊ အိမ်ဂ်က်ပျော သီးတို့ဖြင့်။

မဓုကပါနန္တိ မဓုကာနံ ဇာတိရသေန ကတပါနံ ဟူသောစကားရပ်၌။မဓုကပါနန္တိ မုဒ္ဒိကာနံဟု မရှိသင့်။ မဓုကပါနန္တိ မဓုကာနံဟူ၍သာ ရှိရမည်း မဓုကောတု မဓုဒ္ဒုမော ဟူ၍ အဘိဓာန်အရညဝဂ်(၅၅၄)လာသည်နှင့်အညီ သစ်မည်စည်ပင်သည် မဓုကမည်၏။ ဇာတိရသဟူသည် ဓရနှင့်မနယ် သက်သက်သစ်မည်စည်သီးမှ ဖြစ်တိုင်းသော ပကတိအရည်တည်း။ သစ်မည်စည်ပင်ကား အရပ်ထက်ဝန်းကျင်မှာပင်ရှိ၏။

မုဒ္ဒိကပါနန္တိ မုဒ္ဒိကာဥဒကေန မဒ္ဒိတွာ အမ္မပါနံဝိယ ကတပါနံ ဟူသောစကားရပ်၌ မုဒ္ဒိကာသု မဓုရသာဟူ၍ အဘိဓာန်အရညဝဂ်(၅၈၇)လာသည်နှင့်အညီ မုဒရက်ပင်သည် မုဒ္ဒိကမည်၏၊ ထိုသစ်ပင်ကား စစ်ကိုင်းမြို့ မင်းကွန်းဥယျာဉ်တော်မှာ ရှိ၏။ အသီးကား ထန်းသီးလောက်မကြီး စလယ်တောင်းခန့်မျှ ထန်းသီး သဏ္ဌာန်ရှိ၏။

၁။ ဤစကားရပ်မှစ၍ ဆုဇဝတ္ထုတိုင်အောင် ဒေတ္တင်းရိစကားရပ်တို့၏ အမှာအထားကို အောက်ခြေမှတ်ချက်ဖြင့် ရေးလတ္တံ့၊

သာလူကပါနန္တိရတ္တုပ္ပလနီလုပ္ပလာဒီနံ သာလူကေ မဒ္ဒိတ္ဝာ ကတပါနံဟူသော စကားရပ်၌ သာလူကဟူသည် ကန္ဒောသာလူကမူစတေ ဟူ၍ အဘိဓာန်အရည်-ဝဂ်(၆၈၈)လာသည်နှင့်အညီ ကြာစွယ်ကြာညှောက်သည် သာလူကမည်၏။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၂၊၂၂၇)နှာ ၌်ကား သာလူကံ ကုမုဒုပ္ပလာနံ ဖလရသံဟု ဖွင့်ဘိ၏။ အဘိဓာန်, သဒ္ဒ၏ကျမ်းတို့နှင့် မညီလေ။ ထိုပုဒ်ကား။ ပါဠိယံအဋ္ဌ-ကထာယ စ သာလူကသဒ္ဒဿ ဒီဃဝေသနံ သံယောဇနသတေဟာ ဟူ၍ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ(၂၊၂၂၈နှာ)လာသည်နှင့်အညီ ဦ-ဒီဃနှင့် သာလူကအမှန်တည်း။

ဖါရုသကပါနန္တိ ဖါရုသကဖလေဟိ အမ္မပါနံဝိယ ကတပါနံ ဟူသော စကား ရပ်၌ ဖါရုသကဟူသည် ခွေးတရော်ပင်တည်း။ ထိုအပင်၏အသီးကား မိုးနှုံသီး ခန့်ရှိ၏။ ချိုမြိန်သောအရသာရှိ၏။

ဥာကရသန္တိ ပက္ကဥ်ာက်ရသံ ဟူသောစကားရပ်၌ သာလော အနုတ္ထိယံ ဥာလောကော။ ဟူ၍ အဘိဓာန် စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ် လာသည်နှင့်အညီ ဟင်းရွက်သည် ဥာကမည်၏။ ထိုဟင်းရွက်သည်လည်း ယာဝကာလိကဟင်းရွက်တည်း။ ထို့ကြောင့် ယာဝကာလိကပတ္တာနံ ဟိ-စသော ဒဋ္ဌိစကားကို မိန့်အပ်သတည်း။ ထို့စကားရပ်၌ "ယာဝကာလိကပတ္တာနံ၊ ချက်အပ်သော ယာဝကာလိကအရွက်တို့၏" ဟု အနက်ပေး။ ယာဝကာလိကဟင်းရွက် ကျက်ရည့်သာ မွန်းလဲ့သောအခါ မအပ်သည်။ ယာဝကာလိကဟင်းရွက်စိမ်းရည်မူကား လူသာမကြောတို့ပြုသော မွန်းလဲ့သောအခါ၌လည်း အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ကုရုန္ဒီယံပနစသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်တော်မူကြောင်းကို ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ ယာဝကာလိကပက္ကာနန္တိ ပက္ကေသန္နာယဝုတ်။အာမာနိပန အန္ဓာသမ္မန္ဒေဟိ သိတုဒကေန မဒ္ဒိတ္ဝာ ပရိသာဝေတ္ဝာ ဒိန္နပါနံ ပစ္ဆာဘတ္တမိ ကပ္ပတိဧဝ။ အယဉ္စအတ္ထော မဟာအဋ္ဌကထာယံ သန္ဓပတော အဝုတ္တောတိ အာဟ ကုရုန္ဒီယံပနာတိ အာဒိ-ဟူ၍ ထင်ရှားစွာ ဖွင့်ပြ၏။

ယာဝဇီဝိကာနံ အစရှိသော စကားရပ်၌ "ပဠိဂုဟေတ္ဝာ၊ ထိုးနှောက်အကပ်ခံ၍။ ဌပိတသပ္ပိအာဒီဟိ၊ ထားအပ်သော ထောပတ်အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဒိံ၊ တကွ။ ပက္ကာနံ၊ ချက်အပ်ကုန်သော။ ယာဝဇီဝိကာနံ၊ ယာဝဇီဝိကအရွက်တို့၏။"

ယာဝဇီဝိကာနံ သာ ဥည်ရှိပြားသော်သည်း။ အဘွာဝကရဏာလိင်္ဂါ၊ သြစိ-တျာကာလဒေသတော။ သဒ္ဒတ္ထ ဝိဘဇီယန္တိ နှ သဒ္ဒါယော ကေဝလံ "ဟူသော ပရိဘာသာဂါထာ (ဇာလိနီ-၉၃) နှင့်အညီ အရွက်ကို ဆိုသောအရာဖြစ်၍ အရွက်ဟုအနက်ပေးသတည်း။

ရသော၊အရည်သည်။ (ရသောကား ရွှေးဝါကျမှလိုက်သဲတည်း။)သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ကပ္ပတိ၊၏။ ဤတွင် ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ သာမညရှိပါလျက် "ထိုနေ့အကပ်ခံ၍"ဟု အနက်ပေးသည်ကား သတ္တာဟကာလိကမို့ အတ္တနာ သဒ္ဒိ သံသဋ္ဌံ ယာဝဇီဝိကံ အတ္တနော သဘာဝညေဝ ဥပနေတီဟုဤဘေသဇ္ဇကွန်ကုအဋ္ဌကထာ နောက်၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့ သည်နှင့်အညီ ရွှေးရွှေးနှုက အကပ်ခံသော် ရှစ်ရက်မြောက်က အကပ်ခံခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။အလျဉ်းမအပ်။၁-ရက်၊၂-ရက်၊၃-ရက်၊ ၅-ရက်၊ ၆-ရက်မြောက်က အကပ်ခံခဲ့သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ၆-ရက်၊ ၅-ရက်၊ ၄-ရက်၊ ၃-ရက်၊ ၂-ရက်၊ ၂-ရက်သာ အပ်သည်။ ခုနစ်ရက်မအပ်၊ ထိုနေ့ အကပ်ခံသော်သာ သတ္တာဟံ ကပ္ပတိ-ဟူသော နောက် စကားနှင့်အညီ ခုနစ်ရက်အပ်သည်။ ထို့ကြောင့် "ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ထိုနေ့အကပ်ခံ၍"ဟု အနက်ဖော်ဇနာသတည်း။

သစေ ပန သုဒ္ဓဥဒကေန စသောစကားရပ်၌ သပ္ပိအာဒီဟိ အစရှိသော စကားကိုရှု၍ "သုဒ္ဓဥဒကေန၊ ထောပတ်စသည်နှင့် မထောမဖက် သက်သက်သောရေဖြင့်"ဟု အနက်ပေး။ ခီရာဒီဟိ ပန အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယာဝဇီဝိကော၊ ယာဝဇီဝိက အရှက်တို့ကို။ ခီရာဒီဟိ၊ နှီရည် အစရှိသည်တို့နှင့်။သဒ္ဒိ၊ တက္ခ။ ပဇိတုံ၊ ရဟန်းကိုယ်တိုင်ချက်ခြင်းငှာ။ နာဒ္ဓုတိ၊ မအပ်။ ကဿဲ၊အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ သာမံပက္ကတ္တာ၊ သာမံပက္ကဓ်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အညေဟိ၊ ရဟန်းမှတစ်ပါး၊သော် လူသာမဏေကတို့သည်။ခီရာဒီဟိ၊ နှီရည်စသည်ဘိုနှင့်။ သဒ္ဒိ၊ တက္ခ။ ပက္ကာနမ်ိ၊ ချက်အပ်ကုန်သော် ယာဝဇီဝိက အရှက်တို့ ဟုလည်း။

စာအများဌ်ပက္ကမိုဂ်ိသည်ကား မလျော်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ဤဝါကျမှ ၄-ခုမြောက်သောဝါကျ၌ ပက္ကာနံ-ဟု ရှိခဲ့သောကြောင့်တည်း။

ရသော၊ အရည်သည်။ ဤရသောကား ဤဝါကျမှ ၅-ခုမြောက်ဖြစ်သော ယာဝကာလိကပတ္တာနံဟိ စသောဝါကျ၌ ရသော-သဒ္ဒါသည် ဤဝါကျမှ ၄-ခုမြောက်ဖြစ်သော ဝါကျသို့ လိုက်သကဲ့သို့ ဤဝါကျသို့လည်း လိုက်သတည်း။

ခီရာဒီဟိ၊ နှီရည်အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဒိ၊ တက္ခ။ ပက္ကတ္တာယေဝ၊ ချက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် ခွဲ၍ရသသခ်ျမေဝ၊ ဟင်းရွက်ကြက်ရည်ဟူသော အရေအတွက်သို့သာလျှင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ပန၊ အဖို့တပါးကို

ဆိုဦးအံ့။ ကုရုန္ဒိယံ၊ ဌ်။ ယာဝကာလိကပတ္တာနမ်ိဳ၊ ယာဝကာလိက အရွက်တို့ ၏သော်လည်း။

ပိကား သမ္ဘာဝနာ။ ။ယာဝကာလိကအရွက်တို့၏သော်လည်း ရေအေး ဖြင့် နယ်၍ ပြုအပ်သောအရာသည်, နေဖြင့်ချက်အပ်သော အရည် ယာမကာလိက ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ ယာမ်ပတ်လုံးအပ်ကုန်သေး၏။ ယာဝဇီဝိကအရွက်တို့ ၏သော်ကား ရေအေးဖြင့်နယ်၍ ပြုအပ်သောအရည် နေဖြင့် ချက်အပ်သော အရည် အသက်ထက်ဆုံး အပ်သည်အဖြစ်၌ ဆိုဖွယ်မရှိဟု ချီးမွမ်းသတည်း။ အဘယ်ကြောင့် ချီးမွမ်းသနည်း အရည်၏တဲ့ည်ရာ ယာဝဇီဝိက အရွက်သည်ပင် ယာမ်ထက်အလွန် အသက်ထက်ဆုံး အပ်သောကြောင့်တည်း။

သီတောဒကေန၊ ရေအေးဖြင့်။ မဒ္ဒိတ္စာ၊ ရဟန်းကိုယ်တိုင်နယ်၍။ ကတရသော ဝါ၊ မီးဖြင့်မချက်ဘဲပြုအပ်သော အရည်သည်လည်းကောင်း။ အာဒိစ္စပါကောဝါ၊ နေဖြင့် ချက်အပ်သော အရည်သည်လည်းကောင်း။ ဝန္ဒတိ၊ ထိုနေ့ နံနက်အပ်၏။ ဣဘိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်၏။

ပန၊ အဖိုတပါးကို ဆိုဦးအံ့။ အလ္လံဝါ၊ လည်းဖြစ်သော။ သုက္ခံဝါ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဘဇ်တံဝါ၊ လည်းဖြစ်သော။ မဓုကပုပ္ဖံဝါ၊ သစ်မည်စည်ပင်ကို လည်းကောင်း။ တေန၊ ထိုသစ်မည်စည်ပင်ဖြင့်။ ကဘဖာဏိတံဝါ၊ ပြုအပ်သော တင်းလဲကိုးကောင်း။(ပကတိကံ) ယတော၊ အကြင်သစ်မည်စည်ပင်ဖြင့် ပြုအပ်သော တင်လဲမှု။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ (တစ်နည်းကား) ယတောယံ၊ အကြင်သစ်-မည်စည်ပင်ဖြင့် ပြုအပ်သော တင်လဲကို။ ပဋ္ဌာယ အာဒိံကတ္စာ၊ အစကိုပြု၍။ မဇ္ဇံ၊ အရက်ကို။ (ဝိကတိကံ) ယာဝ၊ လောက်။ နကရောန္တိ၊ မပြုကုန်သေး။ တာဝ၊ လောက်။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော သစ်မည်စည်ပင်, သစ်မည် စည်ပင်ဖြင့် ပြုအပ်သော တင်လဲသည်။ ပုရေဘတ္တံ ပုရေဘတ္တံယေဝ၊ နံနက်အခါ၌သာလျှင်။ ဝန္ဒတိ၊ ၏။

ဧတံ သုရံဝါ မေရယံဝါ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ ကုသဂ္ဂေန ပိဝတောပိ ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော–ဟူသောပါစိတ်အဋ္ဌကထာ သုရာပါနသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်အားလျော်စွာ ဤမဓုကပုပ္ဖံစသောစကားကို မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ သစ်မည်စည်ပင်, သစ်မည် စည်ပင်ဖြင့် ပြုအပ်သောတင်လဲကို အရက်ပြုသော မျိုးစေ့မှစ၍ မအပ်ကြောင်းကို ဆိုအပ်ဘာတည်း။

နှံ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိတော အကပ္ပိယေ သမာဒပေတဗ္ဗော်တိ ဝုတ္တတ္တာ အနုပသမ္မန္နဿာပိ နှ ကောလံ ဒဿသုဝေ သိက္ခာပဒေသု။ အထဓေါ ယံ ဘိက္ခုဿ နှ ကပ္ပတိ၊ ဟသ္မိံ ပီတိ အဓိပ္ပာယော်တိဝုတ္တံ။(၀ဇိရ-၄၇၇)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့၊ ပဗ္ဗဇိတော၊ သာမဏေကို့။ ပဗ္ဗဇိတ-သဒ္ဒါသည် ရဟန်းသာမဏေနှစ်ပါးကို ဟောပေသမှုလည်း၊ ဝုစ္စုပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု၌ ကထံဟိနာမ တံ့ မောဃပုရိသ ပဗ္ဗဇိတော အကပ္ပိယေ သမာဒပေသိ-ဟု မြတ်စွာဘုရား သာမဏေတို့ကို မအပ်သည်၌ အာဘယ့်ကြောင့် ဆောက်တည်စေဘိသနည်း-ဟု အပြစ်တင်တော်မူသည် အားလျော်စွဲ၍ ဝုစ္စုပဗ္ဗဇိတဖြစ်သော သုဘဒ်ရဟန်းကြီး သာမဏေနှစ်ယောက်တို့ကို သာမဏေနှစ်ယောက်ဟု တရသကဏ်ဋီကာ ဆရာသိတော်မူသည်နှင့် ဒွေ ဒါရကာတိ သာမဏေရ ဘူမိယံ ဌိတာ ဒွေပုတ္တာဟု ဖွင့်သောကြောင့် သာမဏေကိုဟု ဂိသေသအားဖြင့် အနက်ယောဇနာသတည်း။[1]

အကပ္ပိယေ၊ မဏပ်သည်၌။ နှ သမာဒပေတဗ္ဗော၊ မဆောက်တည်စေအပ်။ စါးမတိုက်တုန်းအပ်။ ဣတော်၊ သို့။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည့်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပသမ္မန္နဿာပိ၊ သာမဏေသည်လည်း။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဒဿသုဝေ၊ ဆယ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သိက္ခာပဒေသု၊ တို့၌ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်သည်ကား။ နှ၊ မဟုတ်။ အဂဓေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယံ သိက္ခာပဒံ၊ အကြင်သိက္ခာပုဒ်သည်။ ဘိက္ခုဿ၊ အား။ နကပ္ပတိ၊ မဏပ်။ တသ္မိံ ပီ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်၌လည်း။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်၏ဟူ၍ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာလာသည်နှင့်အညီ သစ်ပင်တက်ရာ၌ အကြောင်းကိစ္စရှိသော်သာ ရဟန်းကို ဘစ်သူမျှဆသော်က် ဘက် အပ်၏။ သာမဏေဘို့ကား အကြောင်းကိစ္စရှိသည်ဖြစ်စေ မရှိသည်ဖြစ်စေ သစ်ပင်ဖျားသို့တက်ကောင်း၏ဟုသာမဏေနှင့်

၁။ ကျမ်းဆရာသည်ပင်လျှင် အဋ္ဌကထာ ပုဒ်ခေ့(၃၄) မဟာခန္ဓက ပဗ္ဗဇ္ဇကထာ ပြီးဆုံးကာနီး၌ နှ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိတေန အကပ္ပိယေ သမာဒပေတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တတ္တာ အနုပသမ္မန္နဿာပိ နှ ကောလံ ဒဿသုဝေ သိက္ခာပဒေသု၊ အထဓေါ ယံ ဘိက္ခုဿ နှ ကပ္ပတိ၊ တသ္မိံ ပီတိ အဓိပ္ပါယော်တိ ဝုတ္တံ။ (၀ဇိရ—၄၇၇) ဆိုခဲ့သေးသည်။

ပါဠိတော် (ဝိ၊၃၊၃၄၈) ၌ ရှိသော နှ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိတေန အကပ္ပိယေ သမာဒပေတဗ္ဗံ-ကို ဂဏ္ဌိစာမူ၌ နှ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိတော အကပ္ပိယေ သမာဒပေတဗ္ဗော-ဟုလည်းကောင်း, ပါဠိတော်၌ရှိသော ကထံ ဟိ နာမ တံ့ မောဃပုရိသ ပဗ္ဗဇိတော-ကို ဂဏ္ဌိစာမူ၌ ပဗ္ဗဇိတေ-ဟု လည်းကောင်း ရှိနေခြင်းကို ဆင်ခြင်သင့်၏၊ အထက်ဖော်ပြပါ ပါဠိတော်၌ရှိသော ပဗ္ဗဇိတ သဒ္ဒါတို့ကား သာမဏေဟော၊ မဖြစ်နိုင်။

ရဟန်းကွဲပြားရှိအထူးမလာသာမညအားဖြင့်လာသမျှသိက္ခာပုဒ်တို့၌သာမဏေတို့တိုလည်းကျင့်အပ်၏။ဆယ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်ကုံသာ သာမဏေတို့ကျင့်အပ်သည်မဟုတ်၊ထို့ကြောင့် ဘိုးတော်ကြီးလက်ထက် တုံရုံ အငြင်းအခုံဝါဒဖြစ်ရာ တုံဆရာတို့မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့ဝင်ရာ ရဟန်းတို့သာ သင်္ကန်းရုံရမည့် သာမဏေတို့မူကား ရင်ဘဲ့စီးရမည်ဟု ဩဝါဒပေးသောစကားကို ဝဇိရဗုဒ္ဓိကာစကားကို သာဓကကောင်းထား၍ပယ်ရှားအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းတို့အားသေခိယသိက္ခာပုဒ်တော်ကိုပညတ်တော်မူရင်းဖြစ်လေ၍လည်း သာမဏေတို့လည်း ကျင့်အပ်သည်နှင့်သာမဏေတို့သည်လည်း ရဟန်းတို့ကဲ့သို့ရှောင်သောအခါ ပရိမဏ္ဍလံပါရမီသာမိတိသိက္ခာကရဏီယာဟူသော သေခိယသိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီသင်္ကန်းကိုရုံ၍သာဝင်သတည်း။

ဝေတ္တတိန္တိကိုက မာတုလုင်္ကပိတ္ထကော သမ္ဘက္ခရမန္ဒာဒိ ခုဒ္ဒကဖလပါနာနိ ဟူသော စကားရပ်၌ မာတုလုင်္ကဟူသည် မာတုလုင်္ဂါဗီဇပူရော။ အဘိဓာန်အရည်ဝဂ် ၅၇၇-လာသည်နှင့်အညီ လည်းကောင် ဇာတ်အဋ္ဌကထာ(ဇာ၊၅၊ ၃၊-၂၉၉)၌ မာတုလုင်္ဂသီး၏ သဘောသည် အခွံကြမ်းသည် ခါးသည် ဓားငယ်ဖြင့်ခွာ၍ စားရသည့် အတွင်း၌ချဉ်သည်ဟူ၍ ဖွင့်ပြသည်နှင့်အညီ လည်းကောင်း ရှောက်သီးတည်း။ သံပုရာကား ဒန္တသဋ္ဌေဇမ်ိရေဟု ဇဘိဓာန် (၅၅၃) လာသည်နှင့်အညီ ရှောက်သီးမှ အသီးအခြားဝ ည်း။ သို့ အသီးအခြားဖြစ်ငြားသော်လည်း ရှောက်သီးအလားရှိသောကြောင့် ကရမန္ဒာဒိ၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ယူ၍ အသီးငယ်၌သွင်းလေ။ ထို့ကြောင့် ကြိမ်သီး၊တည်သီး၊ သီးသီး၊ ကြို့သီး၊ ခံသီးတို့သည် ယာဝကာလိကဖြစ်သောကြောင့် မွန်းလွဲသောအခါ မအပ်သကဲ့သို့ ရှောက်သီး သံပုရာသီး တို့သည်လည်း ယာဝကာလိက ဖြစ်သောကြောင့် မွန်းလွဲသောအခါ မအပ်ဟုမှတ်။

မဓုကပါနန္တိ မုဒ္ဒီကာနံဟု မရှိသင့်။ မဓုကပါနန္တိ မဓုကာနံ ဟူ၍သာ ရှိရမည်။ မဓုကာနံ၊ သစ်မည်စည်သီးတို့၏။ ဇာတိရသေန၊ ရေနှင့်မနယ်အပ်သော သက်သက်သောသစ်မည် စည်သီး၌ ဖြစ်တိုင်းသော ပကတိ အရည်ဖြင့်။ မုဒ္ဒိကာ၊ မုဒရက်သီးတို့ကို။

သစ်မည်စည်ပင်ကား အရပ်ထက် ဝန်းကျင်မှာပင်ရှိ၏။ မုဒရက်ပင်သည် စစ်ကိုင်းမြို့နယ်အတွင်း မင်းကွန်း ဥယျာန်၌ရှိသတည်း။ သာလူကော၊ အစ္ဈယ်အညောက်တို့ကို၊ ပါဠိယံအဋ္ဌကထာဆရာတို့ သာလူကသဒ္ဒဿ ဒီဃဝေသနသံယောဇနဿနတော်-ဟူသော ဝိနယဝိနိစ္ဆယဋီကာ စကားကို ကျ၍ သာလူကဟု လွှဲ၍ ဥ ဒီဃသရရှိရမည်ကို သိအပ်၏။ အဘိဓာန်ဋီကာ ပါတာလဝဂ်

အဖွင့်(၆၈၈)၌ သလဂမနတ္ထော ဒဏ္ဍကောဓောတု။ ဥကော။ ဒီဃော။ သာလူကံ။ ဟုမိန့်သောကြောင့်လည်း ဤသို့ရှိရမည်ကို သိအပ်၏။

ပါရဂူသကဖလေဟိ၊ ခေးတရော်သီးတို့ဖြင့်။ ဤမာနိအဋ္ဌပါနာနိသိတာနိပိ အာဒိစ္စပါကာနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ အဂ်ိပါကာနိ နှ ဝဋ္ဋန္တိဟူသော အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်ပြီးသော အဖျော်တို့ကို မီးကင်ခြင်း ချက်ခြင်းငှာ မအပ်ကုန်သည်တို့ကို တိုက်ရိုက်ပြသဖြင့် မီးကင်အပ်ကုန်ပြီးသော သရက်သီးအစရှိသည်တို့ဖြင့် အဖျော်ပြုလုပ်ခြင်းငှာ မအပ်သည်ကိုလည်း နေယျတ္ထအားဖြင့် ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် မန်ကျည်းသီးအဖျော်ပြုလုပ်ရာ၌ ပိုးမဟက်ပိုးမထိုးစေခြင်းငှာ မီးကင်အပ်ပြီးသော မန်ကျည်းသီးဖြင့် အဖျော် ပြုလုပ်သလော မီးမကင်အပ်သော မကျည်းသီးဖြင့် အဖျော်ပြုလုပ်သလော့ဟု မေးမြန်းဆဲတော်လှန်းကုန်၍သာလျှင် ဝိနယဂရုကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဧန်ကျည်းသီး အဖျော်ကို သုံးဆောင်ကြကုန်ရာသတည်း။

ပက္ကဥာကရသံ၊ ယာဝကာလိကဖြစ်သော ဟင်းရွက်ကျက်ရည်ကို။ ဤသို့ဝိသေသအနက်ပေးသည်ကား နောက်၌ ယာဝဇီဝိကာနံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အစရှိသည်ဖြင့် မိန့်အပ်လတ္တံ့သော စကားကိုရှုမြော်၍ ဝိသေသအနက်ပေးသတည်း ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ထိုနှစ်ခွအကပ်ခံ၍။ ဌပိတသပ္ပိအာဒီဟိ၊တို့နှင့်။ ဒဒ္ဒိ၊ တက္ကံ။ ပက္ကာနံ၊ ကုန်သော။ ယာဝဇီဝိကာနံ၊ ယာဝဇီဝိကအဋ္ဌက်တို့၏။ ရဒသာ၊ အရည်သည်။ (လိုက်)။သတ္တာဟံ၊လုံး။ကပ္ပတိ၊၏။ ယာဝဇီဝ်ကာနိ၊ ယာဝဇီဝိကအဋ္ဌက်တို့ကို။(ယာဝဇီဝိကာနံ ကို ယာဝဇီဝိကာနိဟုပြင်၍ လိုက်စေသတည်း။) သုဒ္ဓဥဒကေန၊ ထောပတ်စသည်နှင့် မရောမရှက် သက်သက်သောရေဖြင့်။ သစေ ပစတိ၊ အံ့။

ခီရဒဓိဟိပန အစရှိသော စကားကို ယာဝဇီဝိကအဋ္ဌက်တို့ကို နှုိရည်စသည်တို့နှင့်ရောရှ၍ ချက်သော် သာမံပါကဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဥာကရသဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း မိန့်သတည်း။

အညေဟိ၊ ရဟန်းမှတပါးကုန်သော လူသာမဏေတို့သည်။ ခီဏာဒီဟိ၊တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္ကံ။ (လိုက်သတည်း)။ ပက္ကံပိ၊ ချက်အပ်သော ယာဝဇီဝိကအဋ္ဌက်ရည်သည်လည်း။ ယာဝဇီဝိကာနံ ဟူသော စကားရင်းကိုရှု၍ ဤသို့ဝိသေသ အနက်ပေးသတည်း။ ဥာကရာသခံမေဝ၊ ဟင်းရွက်ကျက်ရည်ဟူသော အရေအတွက်သို့သာ။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ (သာမံပါက မဖြစ်သည်နှင့် ထိုနှစ်နှက်အခါ၌ အပ်ကြောင်း ကုန်ဖို့ အဋ္ဌကထာ၌ ဝန်ဝံတိဟု မိန့်သတည်း)

ယံပါနံ၊ အကြင်သစ်မည်စည်ပွင့်အရည်ဟု ''ဆိုအပ်သော အဖျော်ကို။ သော မဓုကပုပ္ဖရသော။ သည်။ အလ္လံဝါ၊ သော။သုက္ခံဝါ၊ ဘဇ္ဇိတံဝါ၊ မဓုက ပုပ္ဖံဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း၊ တေန မဓုက ပုပ္ဖေန၊ ဖြင့်။ ကတဖာဏိတံဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း (ပကတိက်၊ နှစ်ခုတို့တည်း။) ယတော၊ အကြင်အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊စ၍။ မဇ္ဇံ၊ အရက်ကို။ (ဝိကတိက်တည်း။) နှ ကရောန္တိ၊ ကုန်။ တတော၊ ထိုအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ တံတဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော သစ်မည်စည်ပွင့် ထိုသစ်မည် စည်ပွင့်ဖြင့် ပြုအပ်သော တင်လဲသည်။ ပုရောဘတ္တံဝေ၊ ၌သားလျှင်။ (ဝေက္ကျသတည်း။ထို့ကြောင့် ပစ္ဆာဘတ္တံ နဝင်္ဂဘိဟု မိန့်အပ်ခဲ့ပြီ) ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။

အာဒိတော ပဋ္ဌာယ နှ ဝဋ္ဋတိဟု မိန့်အပ်ခဲ့သည်အားလျော်စွာ အရက်ပြုခဲ့သော် အစမှစ၍ မအပ်သောကြောင့် ယတောပဋ္ဌာယ မဇ္ဇံ နှ ကရောန္တိဟူသော စကားကိုမိန့်သတည်း။ မဓုကပုပ္ဖ ဖာဏိတကို ရေနှင့်မရောမူ၍ ပြုသောကြောင့်သာလျှင် နံနက်အခါ၌သာလျှင် အပ်သတည်း။ ရေနှင့်ရော၍ ပြုမူကား ခုနှစ်ရက် ပတ်လုံးလည်း အပ်သေး၏။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် သောဏဿိကွာပုဒ်အဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၂၊၂၉၄)။ သိတုဒကေန ကတံမဓုက ပုပ္ဖဖာဏိတံ ပုရောဘတ္တံ သာမိသံ ဝဋ္ဋတိ။ ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာဟံ နိဂုမိသမေဝ-ဟု မိန့်အပ်ခဲ့ပြီး[၁]။

ဥစ္ဆုရသော၊ သည်။ နိကသဋ္ဌောဇော၊ အဖတ်မရှိသော်သာ။ (ဇောက္ကျ။) ပစ္ဆာဘတ္တံပိ၊ ၌လည်း။ (ပိက္ကျ) ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။

၉ရောဇမလ္လာဒီဝတ္ထုကထာ

၃၀၁။ ရောဇဝတ္ထု ဥတ္တာနတ္ထ မေဝ- အစရှိသော စကား၌ ရှေနောက်ပြန်သတည်း။ တတ္ထသဒ္ဒါ သည်လည်း၊ နေဌမဟုတ်။ သင်္ကံရုံ အက် ဥတို ၏ ရှေး၌ရှိနေရမည်။ အဂ်ိဟုတ္တာမုခါယညာတိအာဒီသု။ပ။ ဝုတ္တံဟောတိ ၏ အခြားမဲ့၌ ရောဇဝတ္ထုဥတ္တာနတ္ထမေဝရှိရမည်၊ ထို၏အခြားမဲ့၌တတ္ထ သင်္ကံ ရုံအက်သူတိ၊ပ။ ဒသေတိရှိရမည်။ ထို၏အခြားမဲ့၌ သဗ္ဗဥ္ဉုဉာကန္တိ။ပ။ ပဋိယာဒါပေသိ စကားရှိရမည်။ ထို၏အခြားမဲ့၌ မဥ္ဇုကာတိ မဓုဝစနာ အစရှိသော

၁။ မဓုကာနန္တိ မဓုကာနံ ဇာတိရသေန ကတပါနံ ဟူသော စကားရင်း၌—မှ စ၍ ရောဇဝတ္ထု၏ ရှေ "ပစ္ဆာဘတ္တမိ ၌လည်း။ (ပိ-ကျ) ဝဋ္ဋတိ ၏"တိုင်အောင် စကားရပ်ကိုတွင် အချို့အချို့သော စကားရပ်တို့သည် အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ထပ်တူဖြစ်သော်လည်း ပေးသားပုံကွဲပြားသောကြောင့် စာမူရှိတိုင်းပင် ထားခဲ့သည်။

စကားရိုရမည် ပါဠိတော်ကိုရှု။ အဂိဟုတ္တသေဌာ၊ မိုးမှဇော်ခြင်းလျှင် အမြတ်ရှိကုန်သော ယင်ပူဇော်ခြင်းတို့သည်။ အဂိဟုတ္တမုခါ၊ မည်ကုန်၏။ သေဌာဖြင့် မုခသဒ္ဒါ၏ မုချ,ဥပါယ, ဝဒန,အာဒိ ဤလေးပါးကုန်သော အနက်ဘို့တွင်မုချအနက်ကိုပြသတည်း။ မုချဟူသည့် မုချောပခာနံ ပါမောက္ခော၊ ဟုအာဘိခာန်ဝိသေသျာဓိနဝဂ်(၆၉၅)၌ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ ပဒဿကည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ပဋ္ဌမဖြစ်သော ဗြဟ္မ-ဇာဝဂ် ဒုတိယသေလသုတ် အဖွင့်စကား ဤစကားအဖွင့် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋီကာ စကား သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယစူဠဝဂ် သတ္တမသေလသုတ်အဖွင့်စကား။ ဤစကားကိုယူ၍။ အဂိဟုတ္တသေဌာအဂ်ဇုဟုနပွဒါနာတိ အတ္ထောဟု မိန့်အပ်၏။ မုချသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကို "မုခမိဝမုခချ။ ဣာတ္ထယော" ဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာဝိသေသျာဓိနဝဂ် အဖွင့်စကားဖြင့်သိအပ်၏။

၃၁၃။ မဇ္ဈကာ-ဟု ဥစ္စာသန္နှင့်ရှိရမည်။ မဇ္ဈပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကိုကား မဏိတ-ဗ္ဗန္တိ မဇ္ဈ။ ဇုမန ဉာဏော။ သုဏန္တောနံဝါ မနံရဇ္ဇေတိတိ မဇ္ဈ။ဥ။ နရလောပေါ။ ဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာ သဂ္ဂကဏ္ဍ(၁၂၉)အဖွင့်စကား။ မန ဉာဏော။ဇုမနော ဇဝတိ ယသ္မိံဝါ မဇ္ဈ။နဿ ဓလောပေါဟူသော အဘိဓာန်ဋီကာ ဝိသေသျာ-ဓိနာဂ်အဖွင့် (၆၉၃)စကား။ ဤစကားနှစ်ရပ်တို့ဖြင့် သိအပ်၏။ မဇ္ဈကာပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို "မဇ္ဈ မဓုရံဝစနံ ဇတေသန္တီ မဇ္ဈကာ" ဟုပြုအပ်၏။ ယဒနုပပန္နာ နိပါတနာ သိဒ္ဓန္တိသုတ်ဖြင့် အဿတ္ထိအနက်၌ ကာစ္စည်းသက် ယာဒနုပ ပန္နာ နိပါတနာ သိဒ္ဓန္တိတိ ဣမိနာ ပဋိဘာဂ ကုစ္ဆိတ သညာနုကမ္ပါဒိ အတ္ထေသုကပစ္စယော တဒ္ဓိတ်ရူပသိဒ္ဓိ (၂၃၄-နှာ) အာဒေါ်ဖြင့် အဿတ္ထိအနက် ကိုလည်း ဟူအပ်၏။

သိပ္ပေ၊ ဆတ္တာသည်တို့ဒါ အတတ်၌။ ပဋိဘာနသမ္ပန္နာ၊ ဖြင့်။ပဋိဘာနံတ အရဟာတီတိ ပဋိဘာနေယျကာ" ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း။ ဏ ဆုဂါတသော၌ မည်တွေ့သုစသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် ဏေယျပစ္စည်းသက်။ ထို့ကြောင့် တဒ္ဓိတ်ရူပသိဒ္ဓိ(၂၃၀)၌ စဂ္ဂဟဏေန တတ္ထ ဇာတော တတ္ထ ဝသတိ။ တသ ဟိတံ။ တံ အရဟတီတိ အာဒိသု ဏေယျပစ္စယောဟုမိန့်အပ်၏။ သဗ္ဗတော ကော သုဘ်၌ သဗ္ဗတောသဒ္ဒါလွန်ဖြင့် တဒ္ဓိတ်ပုဒ်နောင်မှက-အက္ခဏုလာ။ထို့ကြောင့် တဒ္ဓိတ်ရူပသိဒ္ဓိ (၂၂၇-နှာ)၌ သဗ္ဗတောကောတိ ဇတ္ထ ပုန သဗ္ဗတော ဂဟဏေန တဒ္ဓိတတောပိ ကွစိသသရက ကာထဂမော ဟုမိန့်အပ်၏။ စိဝရ ကွန္ဓကလာ ဂိဝေယျကပုဒ်ကိုလည်း ဤအတူ ရှင်စိရင်အပ်၏။

ဒက္ခာတိ ဆေကာ-ဖြင့် နှာပိတကမ္မေ ဆေကဘာဂေန နမုက္ကာဘာဝေန ဒလန္တီ ဒိဗ္ဗန္တီတိ ဒက္ခ ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဒလ ဒိတ္တိယံ။ ခေါ။ လဿ ဏော။ အဘိဓာန် ဋီကာ ဝိသေသျာဓိနဝဂ် (၇၂၁)အဖွင့်။ တစ်နည်းကား နှာပိတကမ္မံ ဆေကဘာဂေန နိပုဏဘာဝေန ဒက္ခန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဇာနန္တီတိ ဒက္ခာ ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဒက္ခ ဟိံ သာဂတိသု။(ဓာတုမာလာ ၂၆) ဤအရာ၌ ဒက္ခဓာတ်သည် ဉာဏ ဂတိအနက်ဟော။တစ်နည်းကား နှာပိတကမ္မံ ဆေကဘာဝေန နိပုဏဘာဝေန ပဿန္တီတိ ဒက္ခာ ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ဒိသဿ ပဿ ဒိဿ ဒက္ခာဝါ-သုတ်ဖြင့် ဒိသ-ဓာတ်ကို ဒက္ခ-ပြုံးအနလသာ-ဖြင့် နှာပ်တကမ္မ ဒက္ခန္တီ သိဿာ ဟုတ္တာ ဘဝန္တီတိ ဒက္ခာဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဒက္ခဝုဒ္ဓိဟိံ သာဂတိ သိဿေသုဝါ။ အဘိဓာန်ဋီကာ(၇၂၁)။ ဤအဘိဓာန်ဋီကာကိုရှု၍ဤသို့ ဝစနတ္ထပြုရမည်ကိုသိသတည်း။သဥ္ဇာရိတ္တာသိက္ခာပုဒ်၌ ဒက္ခာ အနလသာဟု အသိးအခြားလာ၍ အသိးအခြားအဋ္ဌကထာ၌ ဝစနတ္ထ ပြုခဲ့သတည်း။ ဤ၌မူကား အနလသာပုဒ် မလာ။ ဒက္ခာ-ပုဒ်သာလာသည်နှင့် ဒက္ခာတိ ဆေကာ။ အနလသာ ဝါ –ဟု ဒက္ခာပုဒ်ကိုပင် တစ်နည်းအားဖြင့် အနလသာဟု ဖွင့်သတည်း။

အာဝါပကောနာမ အစရှိသောစကားဖြင့် လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ အာဝပန္တိ ပက္ခိပန္တိ ဆဒ္ဒန္တိ ဇတ္ထာတိ အာဝါပကော–ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း၊ အာဝါပကဟူသည် အိပ်တည်း။ဝပ ဓာတ်သည် ဗီဇ နိက္ခေပအနက်ဟောတည်း။ထို့ကြောင့် ဓာတုမာလာ၌ ဝပ ဗီဇ နိက္ခေပေ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဗီဇသည် ဥပလက္ခဏတည်း။ အမှတ်မရှိ ပစ်ချအပ်သမျှ ဝတ္ထုအလုံးစုံကိုယူ။ ဤအရာ၌ပစ်ချခြင်း နိက္ခိပနဟူသည် အိပ်၌ပစ်ချခြင်းတည်း။ အိပ်၌ပစ်ချခြင်းဟူသည် အိပ်၌ထည့်သွင်းခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အာဝါပကောနာမ အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ပန၊အဖိုတပါးကိုဆိုဦးအံ့။သမ္ပတ္တ သမ္ပတ္တဋ္ဌာနေ၊ရောက်ရာရောက်ရာအရပ်၌။ အညဿ၊ သူတပါး၏။ သန္တကေန၊ဥစ္စာဖြစ်သော သင်တုန်းခေါင်းဖြင့်။ကေသေ၊ ယူတပါး၏ဆံတို့ကို။ ဆေဒေတုံ၊ရိတ်ဖြတ်ခြင်းငှာ။ဝါ။ ရိတ်ဖြတ်၍ပေးခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊အပ်၏[၁]။ယောဘိက္ခု၊ သည်။ တံဝါ၊ ထိုမိမိသွားလေရာ ဆောင်အပ်သော သင်တုန်းခေါင်းကို လည်းကောင်း။ အညံဝါ၊ သူတပါး၏ သင်တုန်းခေါင်းကို လည်းကောင်း။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ယူ၍။သမ္ပတ္တ သမ္ပတ္တဋ္ဌာနေ၊ ရောက်ရာရောက်ရာအရပ်၌။ ကေသေ၊ သူတပါးတို့၏ ဆံတို့ကို။ဆေဒေတုံပိ၊ရိတ်ဖြတ်ခြင်းငှာလည်း။ ။ဝါ။ရိတ်ဖြတ်၍ ပေးခြင်းငှာလည်း။ ဝဋ္ဋတိ။အပ်၏။

ရောဇမလ္လာဒိဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

---

၁ ။ဏညဿ သန္တကေန ပုန ကေသေ ဆေဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ—ဟုရှေးမူ ပုံငှဉ်,နိဿယတို့၌ရှိ၏။

စတုမ္မဟာပဒေသကထာ

၃၀၅။ပရိမဒ္ဒန္တာ၊ အဖန်ဖန် နယ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ။ အဖန်ဖန်နယ်သဖြင့် ဆင်ခြင်ကုန်၍။ ကွဲကာရဏံ၊ ကျိုးဆိုအပ်လတ္တံ့သော အကြောင်းကို။ အဒ္ဓ သံသု၊ ပြတော်မူကြကုန်၏။ (ကွဲဒံအရကား အနုလောမံ တိုင်အောင်သော တစ်မျက်နှာခန့်ရှိသော စကားတည်း။)

၌ပေတ္တာ ဓညဖလရသန္တိဝစနေန၊ ဖြင့်။ သတ္တမညရသာနိဓေ၊ ခုနစ်ပါးကုန် သော စပါးတို့၏ အရည်တို့သည်သာလျှင်။ (ဝေကျေ)ပစ္ဆာဘတ္တံ၊ ဦး။ နကပ္ပန္တိ၊ ကုန်။ ကွတိ၊ ကျိသို့။ ကိဥ္စာပိ ပဋိကွိတ္တာနိ၊ ရှင့်။ တထာပိ၊ လည်း။ (နကပ္ပတ် ၌စပ်။)တာလ၊ ထန်း။ နာဠိကေရ၊ အုန်း။ ပနသ၊ တောင်ပိန္နဲ။လဗုဇ၊ အိမ်ပိန္နဲ။ အလာဗု၊ ဗူး။ ကုမ္ဘဏ္ဍ၊ဖရုံ။ ပုဿဖလ၊ သခွါးငဆစ်။ တမ္ဗပုဿဖလ၊ သခွါး ငပြုတ်း၊လောလုက၊သခွါးငကြောင်။ နဝမဟာဖလာနိ စ၊တို့သည်လည်းကောင်း။ သတ္ထံ၊သော။အပရဏ္ဏဉ္ဉ၊ပဲသည်လည်းကောင်း။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ဓညဂတိကမေဝ၊ သည်သာလျှင်၊ဟေ၊တိ၏။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ တံ၊ထိုသစ်သီးကြီးကိုးလုံး အလုံး စုံသောပဲကို။ (ဝါ)သည်။ကိဥ္စာပိ နပဋိကွိတ္တံ၊ ရှင့်။ တထာပိ၊ လည်း။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အကပ္ပိယံ၊ ကို။ အနုလောမေတိ၊ လျော်စေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ပစ္ဆာဘတ္တံ၊ဦး။ နကပ္ပတိ။မအပ်။

နကပ္ပကိတိ ဟုရှိသည်၌ ရှေး တော် အ ဆရာပိုသတည်း။ အဒ္ဓသံသု၏ အာကာရ မဟုတ်သေး၊ ထို့ကြောင့်ပိုသတည်း။ ယသ္မာဓညဂတိကမေဝ။ တသ္မာ ဟူသော ဟိတ်သည်တသ္မာဟူသော အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ပစ္ဆာဘတ္တံ နကပ္ပတိ ဟူသော ဒုက္ကဋ်ဦးစပ်ရသောကြောင့် အဝယဝိဟိတ်တည်း။

ကိဥ္စာပိ အနုညာတာနိ၊ ရှင့်။ တထာပိ၊လည်း။ အဝသေသာနိ၊ ကုန်သော။ ဝေတ္တာတိန္တိကိကမာတုလုင်္ဂကပိတ္ထကောသမ္ဘကရမန္ဒာဒိခုဒ္ဒကဖလဂါနာနိ။ ကြိမ် မန်ကျည်း,ရှောက်သီး,ကြို့ခံ-ဒေစရှိကုန်သော, ငယ်ကုန်သော အသီးအဖျော့တို့ သည်။ယသ္မာ၊ကြောင့် အဒ္ဓပါနဂတိကာနေဝ၊သည်သာလျှင်။ဟေ၊တိ၏။တသ္မာ၊ ကြောင့်။တာနိခုဒ္ဒကဖလဂါနာနိ၊တို့ကို(ဝါ)တို့သည်းကိဥ္စာပိ နအနုညာတာနိ၊ ရှင့်။ တထာပိ၊ လည်း။ အထခေါ၊ ဂ်ား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကပ္ပိယံ၊ ဂ်ို့။ အနုလောမေန္တိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကပ္ပန္တိ၊ ၄်။

ယသ္မာ အဒ္ဓပါနဂတိကာနေဝ၊ တသ္မာ ဟူသောဟိတ်သည်လည်း အဝယဝိ-ဟိတ်ပင်တည်း။ ၌ပေတ္တာ ဟိ ။ပ။ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ ဟူသော ဟိတ်သည်ကား အဒ္ဓပါနဂတိကာနေဝ ဟူသော မူလဟိတ်၏ ဟိတ်ကူတည်း။

ဆ စီဝဏ္ဏနိဇေ ကိဉ္စာပိ အနုညာတာနိ။ တထာပိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ ဓတာသံ ဆန္နံ စီဝရာနံ အနုလောမာနိ အနုလောဓေတ္တာ။ပေ။ ဧဝရူပန် ဆပိ ယသ္မာ အနုညာတာနိ။ တသ္မာဒ ယသ္မာ သဉ္ဇာတဝတ္ထုံ ဟောတိ။ တသ္မာဒ, ယသ္မာ ဝုတ္တာ။ တသ္မာဒ, တာနိ တိဏ္ဏံ ကောသေယျာသ ယသ္မာ အနုလောမာနိ ဟောန္တိ။ တသ္မာဒ, ဒုကူလံ သာဏသ ယသ္မာ အနုလောမံ ဟောတိ။ တသ္မာဒ, ဣတရာနိ ဒွေ ကပ္ပိသိကသ ဝါ သဏ္ဍေသံ ဝါ ယသ္မာ အနုလောမာနိ ဟောန္တိ။ တသ္မာဒ အပရာနိ ဆပိ စီဝရာနိ ကပ္ပန္တိ။ ဤသို့ အနက်ပေး

အပရာနိပိ အစရှိသည်ကို 'ထဉ်၍ အနက်ပေးသည်ကား တသ္မာကပ္ပန္တိပဒ်သော ရှေးစကားကိုရှု၍ အနက်ဖေးသတည်း။ ဤနည်းကိုမှီး၍ လာလတ္တံ့သော စကားတို့၌လည်း ဤနည်းအတူ အနက်ပေးလေ။

ကဉ္စနက ဟူသည်ကား စူဠဝါအဋ္ဌကထာ သေနာသနက္ခန္ဓကအဖွင့်၌ မြေဘဏ္ဍာအရာ၌သာလျှင် ကုဏ္ဍိကနှင့် ယှဉ်ဖက်၍လာရကား မြေ ရေသောက်ခက်တည်းဟု မှတ်အပ်၏။ တေသံ အနုလောမာနိတိဟု ရှိသည်၌ တိ အက္ခရာ ပိုသတည်း။

ကေပဏ္ဏစ္ဆတ်၊တစ်ရှာ်သော သလူထိးတည်း။တေသံယေဝ တိဏ်္ဏံ ဆတ္တာနံ၊ တို့အား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနုလောမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကပ္ပတိ၊ ၏။ ဤတိ ဤဒံကာရဏံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းကို။ အဒ္ဓသံသု၊ ၏။

တဒဟု ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ ကပ္ပတိတိ အာဒိ၊ သော။ ဆဋ္ဌံ အလုံးစုံသော စကားကို။ သမ္ဘိန္နရသံ၊ ယာဝကာလိကအစရှိသည်နှင့် ရောနှောသော အရသာရှိကုန်သော ယာမကာလိကအစရှိသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်တော်မူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကပ္ပတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကောင်း။ သီတလပါယာသဿ၊ ၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိဘုဉ်္ဇိတုံ၊ ဝဋ္ဋတိ။တသ္မာ၊ကောင်း။ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေဝနယော၊ သည်။ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကောင်း။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိဘုဉ်္ဇိတဗ္ဗာနိ၊ ၏၊ တသ္မာ၊။ ကောင်း။ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေဝနယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကောင်း။ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိဘုဉ်္ဇိတုံ၊ဌာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကောင်း။

ပန၊ အနွယအကြောင်းတို့မှတပါးသော ဗျတိရေကအကြောင်းကိုဆိုဦးအံ့။ သမ္ဘိန္နရသံ၊ ယာဝကာလိက အစရှိသည်တို့နှင့်ရောနှောသော အရသာရှိသော

ယာမကာလိကအစရှိသည်သည်။ သံသင်္ခံ၊ ယာဝကာလိက အစရှိသည်တို့နှင့် နှီးနှောသော အရသာရှိသော ယာမကာလိကအစရှိသည်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံး။ဝေံသတိ၊ သေဉ်။ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဝဋ္ဌတိ၊ ယာမ် အစရှိသော မိမိတို့ ကာလအား ဖေါ်စောမအပ်။ တံသ္မာစ၊ လည်းကောင်း။ သမ္ဘိန္နရသံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်တော်မူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပနေတိ၊ ၏။ တသ္မာစ၊ လည်းကောင်း။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပနေတိ၊ ၏။ တသ္မာစ ၊လည်းကောင်း။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပနေတိ၊ ၏။ တသ္မာစ၊ ကောင်း။ သမ္ဘိန္နရသံ၊ သည်။ သံသင်္ခံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အုံး။ဝေံသတိ၊ သေဉ်။ နဝဋ္ဌတိ၊ မအပ်။ ဤသို့ ဥပနေတိ သုံးပုဒ်ကို အကြောင်းကြုံ၍ အနက်ပေး။

သတ္တာဟကာလိကာဒိနိသည် တဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်တည်း။ ထို့ကြောင့် သတ္တာဟကာလိကံနှင့်တကွယူ။တသ္မာတေန အစရှိသောစကားသည် လဒ္ဓဂုဏ်စကားတည်း။တသ္မာဖြင့် သတ္တာဟကာလိကမ်ပေါ်။ပ။ဥပနေတိကို သုံးသပ်။ ဤလဒ္ဓဂုဏ်စကား၌ တေန တဒဟု ပဋိဂ္ဂဟိတေနဝါ အပဋိဂ္ဂဟိတေနဝါသဗ္ဗံ ဟု မမိန့်မူ၍ တေန တဒဟု ပဋိဂ္ဂဟိတေန သဒ္ဓိံ ဟု၍သာ အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်သောကြောင့် အကပ်မခံအပ်သော သတ္တာဟကာလိကနှင့် ထိုနွေ့ရှေးနွေ့တို့ကာ အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ယာဝဇီဝိကကို လူသာမကော်တို့ ရောနှောလျှင် တစ်နေ့စာ တစ်နေ့စာကပ်သော် အသက်ထက်ဆုံးအပ်၏ဟု မှတ်ယူအပ်၏။ ဤသို့ မြစ်ကွေ့မြို့ ခုနစ်ဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရတနာပုံမြို့တည်နန်းတည် မင်းတရားကြီး တည်ထောင်အပ်သော စံကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ဤဆရာတော်ဘုရားနှစ်ပါး ဋ္ဌိကာဉာဏ်ဖက်၍ နက်နဲစွာဘိ အဖိန့်တော်ရှိသတည်း။

တသ္မာယေဝဟိ-အစရှိသောစကားသည် တထာဟိဝုတ္တံ အစရှိသောစကား ကဲ့သို့ ဒဋ္ဌိစကားတည်း။

စ၊ဆက်၍ဆိုဦးအုံး။ ဇတ္ထုတော်သို့ ဝဲ့စနေ၊ ဤ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ အစရှိသော စကား၌။ယာဝကာလိကာဒီသု၊တို့သည်။ ကာလ ယာမ သတ္တာဟာတိက္ကမေသု၊ နံနက်ကာလ, ပစ္ဆိမယာမ်, ခုနစ်ရက် တို့ကိုလွန်ကုန်သည်။ သန္တေသု၊ သော်။ ဝိကာလဘောဇနသန္နိဓိဘေသဇ္ဇ သိက္ခာပဒါနံ၊ တို့၏။ဝသေန၊ဖြင့်။ယထာဂ္ဂမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။(ထည့်) အာပတ္တိယော၊တို့ကို။ဝေဒိတဗ္ဗာ၊၏။ဂ္ဂမေသု စ ပန၌ စ-သည် ဝစနာလင်္ကာရ။ပနသည် ပက္ခန္တရတ္ထဇောတက။

ဘေသဇ္ဇကွန္ဓကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ကထိနဝဂ္ဂဒုကဂါ

ကထိနာနုဇာနနကထာ

၃၀၆။ပါဝေယျကာတိ ပါဝေယျရဋ္ဌဝါသိနော။ပါဝေယျံနာမ ကောသလေသု ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ ရဋ္ဌံ·ဟု စာအများရှိ၏။ဤသို့ပင် ရိုးရြားသော်လည်း သုတ် မဟာဝါ ပါဠိတော် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌ အာယာမာနန္ဒ ယေန ပါဝါ-ဟူ၍ လည်းကောင်း,အထခေါ ဘဂဝါ၊မဟာတာဘိက္ခုသံဃေန သိဒ္ဓိံ ယေန ပါဝါ ဟူ၍ လည်းကောင်း,ပါဝါယံ ဝိဟရတိဟူ၍ လည်းကောင်း, ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၊ ဗ ာဟိရနိဒါန်းအဖွင့်၌ ပါဝါယ ကုသိနာရံ အန္တရါနမဂ္ဂပဋိပဇ္ဇနော ဟူ၍လည်းကောင်း လာသောကြောင့် မသင့်။ ပါဠေယျကာတိ ပါဝါရဋ္ဌဝါသိနော။ ပါဝါနာမ ကောသလေသုပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ ရဋ္ဌံ ဟူ၍ ရှိမှသာသ င့်သတည်း။

ပါဠေယျကပုဒ်ကိုလည်း ပါဝါယံ ဝသန္တီတိ ပါဠေယျကာဟု ဝစနတ္ထပြု။ ဏရဂါတသောဒမည္ဆတ္ထသု စ -သုတ်၌ စ သဒ္ဒါဖြင့် ဏေယျ·ပစ္စည်းသက်။ သမ္ဗတော ကောသုတ်-၌ သမ္ဗစတော သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် တဒ္ဓိတ်ပုဒ်နောင် က-အက္ခရာ လာ၍ ပြီးစေရမည်။

ကောသလေသု အန္တောဂဓံ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ ရဋ္ဌံ။ တေသု ပါဠေယျ· ကေသု ဘိက္ခူသု။ တေသံ ပါဠေယျကာနံ ဘိက္ခူနံ။စ။ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ တေံ အာဂရညိကာ ပိဏ္ဍပါတိကာ ပံသုကူလိကာဘိဝစနတ္ထယံ၊ ကို။ သိသဝသေန၊ ဦးခေါင်းနှင့် ဟူသည်၏ အစ္ဈမ်းအားဖြင့်။ (သဒ္ဒတ္ထ)။ ဝါ။ ပြဋ္ဌာန်းသည်၏ အစ္ဈမ်း ဂားဖြင့်။(အဓိပ္ပာယတ္ထ)။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဒီပနီ သုဒိန္ဒကဏ္ဍအဖွင့် (သာရတ္ထ၊ ၂၊၆။)၌ ဇတ္ထစ အာရညိကင်္ဂါဒိပဓနင်္ဂဝသေန သေသမုတင်္ဂါနိပိ ဂဟိတာနေဝ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗဟု မိန့်ဆိုပ်၏။ဓုတင်တေရသတို့ဝင် အာဂ ညိကင်ဓုတင်သည် အာရညိကင်ဓုဟင်ကိုကျင့်က အခြား မရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း, အကျင့်လွယ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ ရုက္ခမူလိက အဗ္ဘောကာသိက သောသာနိက ယထာသန္ထတိက နေသဇ္ဇိက·ဓုတင်ငါးပါး တို့၏ ပဓာနအင်္ဂါဖြစ်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ အာရညိကဓုတင်သည် ရုက္ခ မူလိက အဗ္ဘောကာသိက ဓုတင်နှစ်ပါးတို့နှင့် ဤဓုတင်နှစ်ပါးဘို့ကို တောင် လည်းရသည်နှင့် အခြားမရှိ။ အာရညိကဓုတင်ကို ကျင့်နိုင်လေမူ ရုက္ခမူလိက အစရှိကုန်သော ဓုတင်ငါးပါးတို့ကို အကျင့်လွယ်သတည်း။

ပိဏ္ဍပါတိက ဓုတင်သည် ပိဏ္ဍပါတိက ဓုတင်ကိုကျင့်က အခြားမရှိသော ကြောင့် လည်းကောင်း, အကျင့်လွယ်သောကြောင့် လည်းကောင်း သပဒါန စာရိက, ကောသနိက, ပတ္တပိဏ္ဍိက, ခလုပစ္ဆာဘတ္တိက ဓုတင်လေးပါး တို့၏ ပဓာနအင်္ဂါဖြစ်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ပိဏ္ဍပါတိက ဓုတင်သည် သပဒါန စာရိကဓုဘင်နှင့် ဆွမ်းခံရခြင်းရည်တူသောကြောင့် အခြားမရှိ။ ပိဏ္ဍပါတိက ဓုတင်ကို ကျင့်နိုင်လျက် သပဒါနစာရိက အစရှိကုန်သော ဓုတင်လေးပါး တို့ကို အကျင့်လွယ်သတည်း။

ပဲသုကုလိက တစ်ဝရိက ဓုဘင်နှစ်ပါးတို့သည် ဤနှစ်ပါးတို့ကိုကျင့်က အကျင့်လွယ်သောကြောင့် ဒိမိတို့နှင့်ကား အာရည်က, ပိဏ္ဍပါတိက ဓုတင် တို့မှကြင်းကုန်သော ဓုဘင်ကိုးပါးတို့၏ ပဓာနအင်္ဂါတို့ ဖြစ်ကုန်ဟုတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ ဓုတင်နိဒ္ဒေသ(၁၊ ၇၉)၌။ တတ္ထ သပဒါန စာရိကင် ကောသနိကင် အဇ္ဈောကာသိကင်္ဂါ ဣမာနိ တီဏိ သီသင်္ဂါနိ သပဒါနစာရိကင်္ဂံ ရက္ခန္တော ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂမ်ပိ ရက္ခိဿတိ။ ကောသနိကင်္ဂံ ရက္ခတော ပတ္တပိဏ္ဍိကင်္ဂါဒိနယာနိ သုရက္ခနိယာနိ ဘဝိဿန္တိ အဇ္ဈောကာသိကင်္ဂံ ရက္ခန္တဿ ကိံ အတ္ထိ ရုက္ခမူလိကင်္ဂံ ယထာသန္ထတိကင်္ဂံသု ရက္ခိတဗ္ဗံနာမ ဟုမိန့်အပ်၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ(၁၊၀၅)၌ သီသင်္ဂါနိတိ သီသ ဘူတာနိအင်္ဂါနိ ပဓရဿမို့ ကောဋ္ဌ နာနန္တရိကတာယ သုကရတာယ စ သင်္ကုနတော ဥဒ္ဓုမင်္ဂါနိတိ အတ္ထော ဟု ဖွင့်အပ်၏။ ဤဋီကာစကားတို့တွင် နာနန္တိကတာယ-ဟူသော စကားကို သပဒါနစာရိကင်္ဂံ အစ့ဘဝိဿန္တိအဆုံး ကျအောင်သောစကားကိုငဲ့၍ဆိုသကဲ့သို့။သုကရတာယဟူ-သောစကားကိုကား အဇ္ဈောကာသိကင်္ဂံ ရက္ခန္တဿ အစရှိသော စကားကိုငဲ့၍ ဆိုဆတည်း။

ပန ကေန္တေန။ ဤမေ ပါဝေယျကာ ဘိက္ခူ။။ ။ ပါဠိတော်၌ ဝဿန္တေ ကို ဥဒကသဒ်ဟော-၌စပ်။ ဤပုဒ်ကို ဥဒကစိက္ခလ္လေ၌စပ်။ "နှစ်သုံးလေး-တွာ၊ရှိသည် မှာ၊ရွှေ တွာ-ဓနောက်စပ်လေ။" ဟူသော သံပေါက်ကဲ့သို့။ "နှစ်သုံးပဒါ၊လက္ခဏ သဘာမိ၊ ယုဉ်မှိစပ်ခါ၊ ရှိလေရာ။ ဆက်မါရွှေနောက်စပ်" ဟူ၍ သံပေါက်စပ် အပ်၏။

ထလေစ၊ ကိုလည်းကောင်း။ နိန္နေစ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဥဒကေန၊ သည်။ သင်္ဂဟိတေ၊ အခြားမရှိ တပြင်တည်းဖြစ်အောင် တပေါင်းတည်းယူအပ်သည်။ (သံ-သည်သမောဓာနအနက်ဟော)။ ဃဋ္ဋိတေ၊ ဖျစ်ဓေအပ်သည်။ သံသဋ္ဌေ၊ ရောနှောဓေအပ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။

ဥစတိ ထလေစ နိန္နေစ သမံ အာယတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ သြကော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ရေ-ကိုရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ "သြကပုဏ္ဏေဟိကိ ဥဒကာဂမော ဟိ"ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။(ဥစ သမဝ'ယော၊ ဥစဟံတိ သြကော။ (ကိတ်ရူပသိဒ္ဓိ)

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဃနာနိကိရ၊ ထူကဲကုန်သတတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ တေသုစိဝရေသု၊ တို့၌။ ပတိတံ၊ သော။ ဥဒကံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နံ ပဋ္ဌရတိ၊ မယိုမစီး မလျော့မကျ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဃနတ္တာ၊ ရေတခဲနက် တစ်လုံးတည်း တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒကံ၊သည်။ ပုဋ္ဌဘတ္တံဝ်ယ၊ ထမင်း ထုပ်ကဲ့သို့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဒကပုဏ္ဏောဟိ၊ ရေဖြင့်ပြည့်ကုန်သော။

တေန ဝုတ္တံ အစရှိသောစကားသည် နိဂုံးစကားတည်း။ တေန၊ ထိုသို့ ရေဖြင့် ပြည့်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဤသို့ အရင်းစကားကို တေန-သဒ္ဒါ စွဲရိုးတည်း။ သြကပုဏ္ဏောဟိ စီဝရေဘံတိ၊ ၍။ ပါဠိဃံ၊ ဌ်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သြဃပုဏ္ဏောဟိ ပါဠိဌ်ဌ်။"သြဃပုဏ္ဏေဟိ၊ ရေအလျဉ်ဖြင့် ပြည့်ကုန်သော။"ဟု အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်အနေကတ္ထဝဂ် ဂါထဒ္ဒ(၉၇)ဌ် ကာမောဃာဒေါ သာမုဟသို့၊သြဃောဝေဂေလသာ စ။ ဟု မိန့်အပ်၏။ ရေအဟုန်သည် ရေအလျဉ်တည်း။ ပါဠိတော်ဌ် အဝိဝဒမာနာ ဖာသုကံ ဝသံ ဝသိမှာ-ဟု အချို့စာဌ်ရှိ၏။ အဝိဝဒမာနာဝသံ ဝသိမှာတိ ဧတ္ထ-အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားကိုရှု၍ ဖာသုကံ သဒ္ဒါကင်းလျက် အဝိဝဒမာနာဝသံ ဝသိမှာ-ဟု စာအမျိုးရှိသည်ကိုသာ အသင့်ဟုမှတ်အပ်၏။

အနမတဂ္ဂိယကထာဟူသည် နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ဒုတိယဝဂ် ဇ.တိယသုတ်တည်း။ ဤဝိနည်းမဟာဝါပါဠိတော်ဌ် တေနသမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကသ အာရာမေ-ဟုရှိသတည်း။ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် (သံ၊ဝ၊၃၉၄)ဌ်ကား ရာဇဂဟေဟ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ-ဟုရှိသတည်း။ ဝိနယဘာဏကာ သံယုတ္တဘာဏကာ မထေရ်တို့အားလျော်စွာ ပါဠိကဲ့သတည်းဟု မှတ်ယူရန်ရှိသတည်း။

တေသဗ္ဗေပိ။ ပါဝေယျကာဘိက္ခူ။။တံ အနမတဂ္ဂိယကထံ။ တေတော ဓမ္မံ ကထာကထနတော ရံ စိန္တေတွာ စိန္တနတော ကထိနတ္ထာရံသ ဟနတော နိတ္ထကာဓမော အနုဇာနိတုံ။။မတ္တာ။

အတ္ထတ ကထိနာနံ ဝေါတိ နိပါတမတ္တံ-ဟူသော အဌကထာစကားဌ် ရှေးနည်းအလိုအားဖြင့် ပါဠိတော်ဌ်၊ "အတ္ထတ ကထိနာနံ၊ သင်တို့ကဲ့သို့ ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိကုန်သော။ နေသံနေသံပိ၊ထိုထိုရဟန်းတို့အား လည်း။ ပဉ္စ၊ငါးပါးကုန်သော အာနိသင်တို့သည်။ ကပ္ပိယန္တိ၊ အပ်ကုန်လတ္တံ့။" ဟု အနက်ပေး။ အဌကထာဌ်လည်း ဤနည်းတူ အနက်ပေး။ နေသံကို ကပ္ပိယန္တိဌ်စပ်။ ထိုနေသံပုဒ်သည် နောက်-သောနေသံ ဘဝိဿတိ စကားမှ ပြန်၍လိုက်သော နေသံပုဒ် ဖြစ်သတည်း။ နေသံပုဒ်ဌ် ပိသဒ္ဒါ ဇာတ်သတည်း။ ဇဝဉ် သတိ အစရှိသောစကားဌ် ဝေါသဒ္ဒါ အနက်ရှိ၍ ကပ္ပိဿန္တိဌ် သမ္ပဒါန်၏ အဖြစ်ဖြင့် စပ်လေသော် သော နေသံ ဘဝိဿတိ ဟူသော တ သဒ္ဒါ၏ ကာရိယဖြစ်သော နေသံသဒ္ဒါနှင့် တကွဖြစ်သော် နောက်စကားနှင့် ဆန့်ကျင်ရောသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝေါကို အနက်မရှိ ကြဉ်၍ ဆတ္ထတ ကထိနာနံ နေသံပိ ပဉ္စကပ္ပိဿန္တိ-ဟု အနက်ဖြစ်ခဲ့သော် သော နေသံ သဝိဿတိ ဟူသော နောက်စကားနှင့် တ-သဒ္ဒါ၏ကာရိယ ဖြစ်သော နေသံ-သဒ္ဒါနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းချည်တူသောကြောင့် သော နေသံ သဝိဿတိ ဟူသော နောက်စကား သင့်သတည်း ဟူလိုသတည်း။ နေသံပုဒ်ဌ် ပိသဒ္ဒါဇာကျသည်ကိုကား တောသမို့ ဘဝိဿတိတိ အတ္ထောဟူသော နောက်နည်းအဖွင့် တရေသကဏ်ဌီကာကို ရှု၍ သိသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ရှေနည်းနောက်နည်း နှစ်ပါးစုံဌ်ပင် သော နေသံ အစရှိသောစကားဝယ် နေသံပုဒ်ဌ် ပိသဒ္ဒါ ကျေကောင်းသတည်း။ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သော် ရှေးနည်းဌ် အတ္ထတ ကထိနာနံ နေသံ ဟူသော စကားဝယ် နေသံဟူသောပုဒ်ဌ်လည်း ပိသဒ္ဒါ ကျေသင့်သတည်း။ နောက်နည်းဌ်လည်း အတ္ထတ ကထိနာနံပုဒ်ဌ်လည်း ပိသဒ္ဒါ ကျေသင့်သတည်း။

ဤအနက်သည်သာဖြစ်သလော။ အနက်ဟူသည် အဓိပ္ပာယ်ရက အထူးထူး အထွေထွေ ဖြစ်ကောင်းပါသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာဖွယ် ရှိသောကြောင့် အထဝါ အစရှိသော စကားကိုမိန့်သတည်း။

ဤနောက်နည်းအလိုအားဖြင့် ပါဠိဘော်ဌ် "အတ္ထတကထိနာနံ၊ ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိကုန်သော။ဝေါ တုမှာကံ၊သင်ပါဝေယျကတိုင်းသား ဘဒ္ဒဝဂ်ိယ-ရဟန်းတို့၏။ ပဉ္စ၊ငါးပါးကုန်သော အာနိသင်တို့သည်။ အတ္ထတကထိနာနမ်ပိ၊ သင်ပါဝေယျကတိုင်းသား ဘဒ္ဒဝဂ်ိရဟန်းတို့ကဲ့သို့ ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့အားလည်း။ ကပ္ပိယန္တိ။အပ်ကုန်လတ္တံ့။" ဟု အနက်ပေး။ ဝေါကို ပဉ္စဌ် သမ္ပဒါန်၏ အဖြစ်ဖြင့်စပ်။ ဒုတိယအတ္ထောဌ် ပိသဒ္ဒါ ဇာကျသတည်း။ ဤအဆုဌ် ဝဒီရဗုဒ္ဓိဋီကာ စကဲားမသင့်။ မမှတ်မယူကြကုန်လင့်

ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ၌ အထဝါ အစရှိသော နည်းသည် အဋ္ဌကထာ နည်းမှ တစ်ပါး မိမိနည်းတည်း။ ဤနည်းသည် တုမ္မ-သဒ္ဒါသည် အသမ္မုခီဘူတ ရဟန်း တို့ကိုမဟောနိုင်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သော နေသံ ဘဝိဿတိ စကား၌ နေသံ သဒ္ဒါဖြင့် ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယ ရဟန်းတို့ကို ချန်လှပ်၍ ယူရသောကြောင့် လည်းကောင်း သင့်မည်မထင်ပေ။

တုမ္မ-သဒ္ဒါ အသမ္မုခီဘူတ ရဟန်းတို့ကို မဟောနိုင်သည်ကို နာမမှိ ပယုဇ္ဇ မာနေပိ တုလျာဓိကရဏေ ပဋမော။တုမ္မေ မဇ္ဈိမော။အမ္မေ ဥတ္တမော- သုတ် တို့ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ဝေါတိဇတံ ပဒံ သမ္မုခီဘူတာနံ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခူနံ ဝါစကတ္တာ စေဝ ပဋ္ဌာတိပဒဿ သမ္ဗန္ဓာ ပေက္ခဿာ စ တေန သမ္မဇ္ဈိတမ္ပဿာ စ သာမိဝစနံ ကိဋ္ဌာပိ ဟောတိ။ ပနတထာပိ သော နေသန္တိ ဇတ္ထ နေသံ သဒ္ဒေန ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိ ယေဟိ ဘိက္ခူဟိ နေသံဘိက္ခူနံ ပရာမဋ္ဌတ္တာစေဝ တေသံ အညေသံ ဘိက္ခူနံ ဘဝိဿတီတိ ကြိယာပဒေ သမ္ပဒါနတ္တာ စ သော စီဝရုပ္ပါဒေါ ယေ ဘိက္ခူ အတ္ထတ နာထိနာ။ တေသံပိ ဘိက္ခူနံ ဘဝိဿတီတိ အတ္ထောပိ ဟောတီတိ ယောဇနာ။

ဝေါတိ ပဒပူရဏေ။ တေ ဝေါ သုခ သမ္မတာ။ အတ္ထုဒ္ဒါရဝသေန ပန နိပါတတ္ထော စ ပဒေစ္ဆတ္ထော။ ဥပယောဂဝ တဏဝ စ။ သမ္မဒါနေ စ သာမိမှိ ဝေါသဒ္ဒေါ ယံ ပဝတ္တိ။ ဟူသော သဒ္ဒနီတိ (နိတိသုတ္တ၊၃၇၉-နှာ) စကားဖြင့် ဝေါသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒါရကို သိအပ်၏။

အဋ္ဌကထာ၌ သော စီဝရုပ္ပါဒေါ ဟူသောစကားကို အန္တဒီပကနည်း အားဖြင့်သာ မိန့်တော်မူသတည်း။သော ဟူသောပုဒ်ကိုသာ ဘဝိဿတိ ကြိယာ နှင့်စပ်ရသောကြောင့် မိန့်တော်မူသည်,မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ အနာ မန္တ စာဆောစ အသမာဒါန စာဆောစ ဂဏဒေဘောဇန္ဟု ယာဝဒတ္ထစီဝရဟု ယော တတ္ထ စီဝရုပ္ပါဒေါ သော စ နေသံ ဘဝိဿတိ ဟု အနက် ယောဇနာ အပ်၏။ ဤသို့အဋ္ဌကထာ၌ သောစီဝရုပ္ပါဒေါ-ဟူသောစကားကို အန္တဒီပကနည်းအားဖြင့် သာ မိန့်တော်မူသောကြောင့်ပင်လျှင် တတ္ထ အနာမန္တစာဆောတိဟူသောစကား၌ တတ္ထ၌ တ သဒ္ဒါဖြင့် တတ္ထကေသုအနာမန္တစာဆောတိအာဒိဝစနေသု-ဟုအနာမန္တစာဆော အစရှိသောသဒ္ဒါတို့ကို သုံးသပ်အပ် ခဲ့အပ်၏။ဤသို့ခဲ့ရသောကြောင့် အနာမန္တစာဆောတိပုဒ်၌ "သမဘိနိဝိဋ္ဌော ၊ ဃသော။ အနာမန္တစာဆောတိဝစနေ၊ ၌။"ဟု အနုက်ပေး။ အနာမန္တတ္တာ၊ ထင်ရှားရှိသောရဟန်းကို ပပန်မကြားမူ၍

ကုလေသု၊ ဒါယကာအိမ်တို့၌။ စရဏံ၊ လှည့်လည်ရခြင်းသည်။ ကပိုဿတီ၊ အပ်လတ္တံ့။

ပါဠိတော်၌ ဂဏဘောဇနံဟူ၍သာ ဟောတော်မူ၍ ပရမ္မရဘောဇနံ ဟူ၍ ဟောတော်မမူခြားသော်လည်း ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၌ စီဝ၊ ဒါနသမယောနာမအနတ္ထတေကထိနေဝဿာနသပစ္စိမော မာသော။ အတ္ထတေကထိနေ ပဉ္စမာသာ။ စီဝရဒါနသမယောတိ ဘုဉ်တဖွဲ့။ဟူ၍ ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့အား ပရမ္မရဘောဇဉ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ဟော တော်မူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပရမ္မရဘောဇဉ်လည်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။ ထို့သို့သိအပ်သောကြောင့်ပင် အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဗုဒ္ဓမတညူဖြစ်တော်မူသည်အလျောက် ဂဏဘောဇနမိဟု ပိသဒ္ဒါနှင်တကွ မိန့်တော်မူသတည်း။ ထိုပိသဒ္ဒါဖြင့် ပရမ္မရဘောဇနကို ပေါင်းအပ်၏။

တတ္ထ ကထိနတ္ထတ သိမာယံ၊ ကိုကထိန်ခင်းရာ ဥပစာရသိမ်၌။ ။ တတြုပ္ပါဒေနဝါ၊ ထိုကထိန်ခင်းရာ ဥပစရသိမ်၌ဖြစ်သော ဆန်. ပဲပြောင်း အစရှိသော သင်္ကန်းဖိုးဖြင့် လည်းကောင်း။ ဤသို့ အနက်ပေးသည်ကား တေရသကဏ်ဋီကာလာ တတြုပ္ပါဒေန အာဘတန္တိ ဝိဟာရ သန္တကေန ခေတ္တဝတ္ထုအာဒိနာ အာနီတံဟူသောစကားကို ထောက်၍အနက်ပေးသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ခေတ္တဝတ္ထု အရာသည် ခေတ္တဝတ္ထု၌ ဖြစ်သော ဆန် ပဲပြောင်း အစရှိသော သင်္ကန်းဖိုးတည်း။

သတ သဟာဿတော တာဝ။ ဝုတ္ထဝဿဝေသန၊ ကျွတ်ပြီးသော ဝါရှိကုန်သည်၏ အစွမ်းကြောင့်။(ပဝါရိတာဒ္ဓိစပ်)။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝဿံဝုတ္ထာနံ တိဟိ ဌာနေဟိ ပဝါရေတုံဟူသော ပါဠိတော် စကားအားလျော်စွာသာ ဝုတ္ထဝဿဝေသန ဟူသော စကားကို အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသတည်း။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝဿံဝုတ္ထာနံ ကထိနံ ဒါတုံ ဟူသော ပါဠိတော် စကားအားလျော်စွာ မိန့်တော်မူသည် မဟုတ်။ ဤဒွိဝါကျတ်ပြီး များသော ကြောင့် ဝုတ္ထဝဿဝေသနဟု မိန့်သတည်း။အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝဿံဝုတ္ထာနံ ကထိန် အတ္ထရိတုံ-ဟူသော စကားကိုကား သိတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့သို့ ရောက်မှ မုချအားဖြင့် ဝါကျွတ်သောကြောင့် ဟောတော်မူသတည်း။

အညသ္မိ ။ကထိန်ခင်းယုကျောင်းတိုက်မှတစ်ပါး။ ဝိဟာရ၊ ကျောင်းတိုက်၌။

တေရသကဏ်ဍိကာဌ်"နာနာသိမာယ၊အသီးသီးသောဥပစာရသိမ်ဌ်။ မာပိတော၊ တည်ထောင်ဖန်ဆင်းအပ်သော(ယည်။) အညသ်မ်ိ၊ကထိန်ငင်းရာကျောင်းမှ တစ်ပါးသော။ ဝိဟာရော၊ကျောင်းဌ်။ဟု"အနက်ပေး။ တေရသကဏ် ဍိကာဆရာသည် ဝိဟာရ-သဒ္ဒါ ကျောင်းဟောကြ၍ ဤသို့ဖွင့်သတည်း။ကျောင်းတိုက်ဟာ ကြ်မှုကား ဤသို့ဖွင့်ရန် မရှိပြီ။ ငါမှုကား ဝိဟာရ-သဒ္ဒါ ကျောင်းတိုက်ဟောကြ၍ ဤသို့ အနက်ပေးခဲ့သတည်း။ ဝိဟာရ-သဒ္ဒါသည် အရာဌာန အလျောက် ကျောင်းနှင့်ကျောင်းတိုက်ကို ဟောနိုင်သတည်း အညသ်ိ ဝိဟာရေ ဝုတ္ထဝဿာပိ နလဘန်တိ-ဟုမဟာပစ္စရိတ် အဋ္ဌကထာဌ် မိန့်သောကြောင့် ကထိန်ကာလဌ် ကျောင်းတိုက်တစ်ပါးဌ် ဝါကပ်သောရဟန်းသည် ရဟန်းမရှိရာကျောင်းတိုက် တစ်ပါးဌ် ကထိန်မခင်းရသည်ကိုသိအပ်၏။ အကယ်၍ ကထိန်ခင်းရသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုရဟန်းသည် ကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်ဌ် အာနိသင်ကို ရလေရာသတည်း။ ရကားမရလေ။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းမရှိရာ ကျောင်းတိုက် တစ်ပါးဌ် ကထိန်မခင်းရသည်ကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဍိကာဌ် အညသ်ိ ဝိဟာရေ ဝုတ္ထဝဿာပိ နလဘန်တိ နာနာသိမာယ ဝိဟာရေ ဝုတ္ထဝဿာပိ နလဘန်တိ ဤသို့ ကထိနတ္ထာရံ နလဘန်တိ အဋ္ဌော-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအညသ်ိ ဝိဟာရေ အစရှိသော အဆုံးအဖြတ်ကို အရပ်တပါးဌ် ဝါကပ်ပြီးလျင် အရပ်တပါ ရဟန်းမရှိရာကျောင်းတိုက်ဌ် ကထိန်ခေတ်အဘဌ်းဌ် နေရာ ဒါယကာတို့က ကထိန်ခင်းမည် ရှိသည်နှင့် အလျောက်အထားရှိ၍ ငါရေးသတည်း။ ဤအရာဌ်မြစ်ကွေ့မြို့ လေးထပ်တိုက်မှာ သင်္ကန်းပြားသည်ဖြစ်၍ တပက္ခရဟန်းတို့ခဲ့၍ ကထိန်ခင်းကြသော အကြောင်းဝတ္ထုဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပက္ခရဟန်းတို့က လျောက်ထားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အဆုံးအဖြတ် စကားညွှန်ကြားအံ့။။

အညသ်ိ ဝိဟာရေ ဝုတ္ထဝဿာပိ နလဘန်တိ ဤဒံ ကိံ ကေသိမသ်ိ စသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၄၈၉) စကားတွင် ကေသိမသ်ိ-စကားအရနှင့် နာနာသိမသ်ိ စကားအရသည် ဗဒ္ဓသိမ်ခဲ့ကြောင်းတည်း။ ဥပစာရသိမ်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ထိုဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာဌ် "တဿာ ကေသိမသ်ိ ဝါ နာနာသိမသ်ိ ဝါ နာနုပစာရေ" ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့ ဖြစ်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ထိုသို့ မိန့်အပ်လတ္တံ့သော စကားဌ်။ "ကေသိမသ်ိ ဝါ၊ တစ်ခုသော ဗဒ္ဓသိမ်ကြီး ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ နာနာသိမသ်ိ ဝါ၊ အထူးထူးသော ဗဒ္ဓသိမ်ငယ် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ နာနုပစာရေ၊ အသီးသီးသော အရာမ်ဥပစာရရှိသော။ အညသ်ိ ဝိဟာရေ၊ ကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်မှ တပါးသော ကျောင်းတိုက်ဌ်" ဟူ၍သာလျင် အနက်ယောဇနာသင့်လေသတည်း။ ကေသိ-

မသို့ဝါ၊ တစ်ခုသောအရာမ် ဥပစာရရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ နာနာသီမသို့ဝါ၊ အထူးထူးသောအရာမ် ဥပစာရရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ နာနုပစာရ၊ အထူးထူးသောအာရာမ် ဥပစာရသိမ်ရှိသော၊ အညာသို့ဝိဟာရ၊ ကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်မှ တစ်ပါးသောကျောင်းတိုက်၌။" ဟူ၍မူကား အနက်မယောင်နာသင့်ချေ။ အကယ်၍ ဤသို့အနက်ယောင်နာခဲ့သော် ကေသီမသို့ဟူသော ဝိသေသနနှင့် နာနုပစာရ ဟူသော ဝိသေသနသည် အညမညပဋိပက္ခဖြစ်လေရာသတည်း။ သည်သာမဟုတ်သေး။ အညာသို့ဝိဟာရ ဟူသော ဝိသေသ-အရသည် တစ်ပါးသောအာရာမ် ဥပစာရကျောင်းတိုက်ဖြစ်ရကား ထိုအညာသို့ဝိဟာရ ဟူသော ဝိသေသနှင့်လည်း ဝိသေသန ဝိသေသ မတန်သည်ဖြစ်လေရာသတည်း။ နာနာသီမသို့ ဟူသော ဝိသေသနနှင့် နာနုပစာရ ဟူသော ဝိသေသနသည်လည်း အထူးထူးသောအရာမ် ဥပစာရသိမ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်ခြင်းအရ ဖြစ်လေသောကြောင့် တစ်ခုသော ဝိသေသနကိုဆိုက တစ်ခုသော ဝိသေသနကို မဆိုသင့်လေရာသတည်း။ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ကေသီမသို့စကားအရနှင့် နာနာသီမသို့စကားအရ ဇာဒ္ဓသိမ်ချည်းဖြစ်ခဲ့သော် ကေသီမသို့ဟူသော ဝိသေသနနှင့် နာနုပစာရ ဟူသောဝိသေသနသည် အညမညပဋိပက္ခဖြစ်ရာ အညသို့ဝိဟာရဟူသော ဝိသေသန-ဝိသေသ မတန်သည်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသည်ကား ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာလာ ရှေးနောက်စကားနှင့်ရပ်ကို ဆက်စပ်သော အားဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားအစဉ်သာ ဖြစ်သတည်း။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာလာ စကားကို ခုံတည့်သော အားဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားအစဉ် မဟုတ်။ အညသို့ဝိဟာရ၊ ဝုတ္ထဝဿာပိ နလဘန္တိတိ ဣဒံကိ-ကေသီမသို့ ဟူသော။ စကားဖြင့် ကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်နှင့်စပ်၍ သမုတ်အပ်သော တစ်ခုသော ဗဟုသိမ်ကြီး၊ ဗဟုသိမ်ကျယ်ရှိသော တပါးသောကျောင်းတိုက်၌ ဝါကျတ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည် ထိုဝါကျတ်ရာကျောင်းတိုက်မှ တစ်ပါးသော ကျောင်းတိုက်၌ ကထိန်ခင်းခြင်းကို မရကုန်သလောဟု စောဒနာသတည်း။ ဤဒါဟု နာနာသီမသို့-ဟူသောစကားဖြင့် ကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်နှင့်စပ်၍ မသမုတ်အပ်သော အသီးအခြားသမုတ်အပ်သော ဗဟုသိမ်ကျယ်ရှိသော တစ်ပါးသော ကျောင်းတိုက်၌ ဝါကျတ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည် ထိုကျောင်းတိုက်မှ တစ်ပါးသော ကျောင်းတိုက်၌ ကထိန်ခင်းခြင်းကို မရကုန်သလောဟု စောဒနာသတည်း။ ယဒိတာဝ ကေသို့။ပ။ ဝိရုဇ္ဈတိဟူသောစကားတို့ဝင် ယဒိတာဝ ကေသီမသို့ဟူသောစကား၌ ကေသီမသို့အရကို ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ဗဟုသိမ်ကိုသာ ယူရသတည်း။

သစေပန ကံသိမာယ အစရှိသောစကား၌ ကသိမာယ-အရကို နိဿိမဇ္ဈော အနုမောဒတိတိ ဗဟိဥပစာရသိမာယ ၌တော အနုမောဒတိ ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့သည်နှင့် အညိ ဥပစာရသိမ်ကဲ့သာယူရသတည်း။ ထို့ကြောင့် တစ်ခုသောဗဒ္ဓသိမ်မှတစ်ပါးသောကျောင်းတိုက်၌ဝါကျွတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ ကထိနတ္ထာရကို မရကုန်သည်ရှိသော် သစေပန ကသိမာယ။ပ။ အတ္ထရိတုံ နဝန္ဒတိဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ငဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာဆရာ မဆိုသာ။ ဤသို့ဆိုခြင်းသည် ခုတ်ရာတစ်ပါး ရှရာတခြားကဲ့သို့ဖြစ်၏။ အထ နာနာသီမသို့ ဟူသောစကား၌လည်း နာနာသီမသို့ အရကို ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် ပင်လျှင် ဗဒ္ဓသိမ်ကိုသာ ယူရသတည်း။ ဒေထ ဘိက္ခဝေ တသ္မာဟိ ဘိက္ခဝေ တသ္မာလဗုဓိသသ ကောဓိပ္ပာယံဟူသောစကားကို တစ်ခုသောဥပစာရသိမ်၌သာ ပေးရမည်ကိုရည်၍ ဟောတော်မူသတည်း။ ဗဒ္ဓသိမ်၌ ပေးရမည်ကိုကား ရည်၍ ဟောတော်မမူ။ ထို့ကြောင့် နာနာဗဒ္ဓသိမ်၌ ဝါကျွတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ကထိနတ္ထာရကို မရကုန်သည်ရှိသော် အရှင် ဥပနန္ဒအား ကောဓိပ္ပာယကိုပေးခြင်းကိုခွင့်ပြုတော်မူခြင်းနှင့်ဆန့်ကျင်သည်ဟူ၍လည်း ဝဇိရဗုဒ္ဓိဆရာမဆိုသာ။ ဤသို့ဆိုခြင်းသည်လည်း ခုတ်ရာတစ်ပါး ရှရာတခြားကဲ့သို့ပင်ဖြစ်၏။ တသ္မာ ကသိမသို့ ဝါ-စသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာစကားကား အာသင်္ကဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာစကားနှင့်အလားတူ တေရသကဿ-ဋီကာ၌ အညသ္မိ ဝိဟာရေ ဝုတ္ထဝဿာပိ နလဘန္တိတိ နာနာသီမာယ အညသ္မိ ဝိဟာရေ ဝုတ္ထဝဿာ ဣမသ္မိ ဝိဟာရေ ကထိနတ္ထာရံ နလဘန္တိတိ အတ္ထောဟု မိန့်အပ်၏။ အညသ္မိ ဝိဟာရေ ဝုတ္ထဝဿာပိ နလဘန္တိ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ ပိသဒ္ဒါဖြင့် အဋ္ဌကထာရှေးစကားနှင့်အညီ ဝါ ပြတ်သော ရဟန်းပစ္စိမဝါဆို ကပ်သော ရဟန်းတို့ကိုသာ ပေါင်းသတည်း။ ဤကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်၌ ဝါမှထမြောက်လတ်သော ရဟန်းတို့ကိုကား ပိသဒ္ဒါဖြင့် မပေါင်း၊ ထို့ကြောင့် ဤကထိန်ခင်းရာကျောင်းတိုက်၌ဝါ-မှထမြောက်လတ်သော ရဟန်းဟူသမျှသည် ကထိနတ္ထာရကို ရကြသည်ချည်းဖြစ်သတည်း။ ဤသို့ဖြစ်ကလည်း တစ်တိုက်တည်းတွင်ခဲ့၍ ကထိန်အလှူမခံကောင်း။ အလှူခံပြီးလျှင် ကထိန်မခင်းကောင်း။ ခဲ့၍ကထိန်အလှူခံက သံဃိကမဖြစ်၊ သံဃိကမဖြစ်ကလည်း ကထိန်အခင်းမမြောက်ဟု မှတ်အပ်၏။

သစေပန ကေသိမာယ ဗဟိဝိဟာရာ ဟောန္တိ။ သဗ္ဗေဘိက္ခူသန္နိပါတေတ္ဝာ ကတ္ထကထိနံ အတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ ဝိသုံဝိသုံ အတ္ထရိတုံ နဝန္ဒတိ-ဟူသော အဋ္ဌကထာ ပါဠိသည်သာလျှင် ပါဠိရင်း ပါဠိမူနှိတည်း။ ဤပါဠိတွင် သစေပန။ပ။ ဟောန္တိ ဟူသောစကားသည် အရင်းအမြစ် မူလဟိတ်တည်း။

ဝိသုံဝိသုံအတ္ထရိတုံ နှ ဝဋ္ဋံတိ ဟူသော စကားသည်ကား အထောက်အပင့် ဥပတ္ထမ္ဘကဟိတ်တည်း။ သဗ္ဗေ။ပ။ အတ္ထရိတဗ္ဗံဟူသောစကားသည် ထိုဟိတ်နှစ်ပါး၏ ဖိုလ်တည်း။

သစေပန ကေသီမာယံ ဗဟူ ဝိဟာရာ ဟောန္တိ။ သဗ္ဗေဘိက္ခု။ ဆန္နံ ပါတေတ္ဝာ ကေတ္ထကံထိနံ အတ္ထရိတေ။ကွတရေသံ ဝိသုံဝိသုံကထိနံ အတ္ထရိတုံ နှ ဝဋ္ဋတိ်ဟူသော ပါဠိကား ပါဠိရင်းပါဠိမှန်ပဟုတ်။ထို့ကြောင့် ထိုပါဠိပျက်ကို ပမာဏပြု၍။ "ကွတရေသံ၊ ဤကထိန်ခင်းရာ မပါကုန်သော ရဟန်းတို့အား။ ဝိသုံဝိသုံ၊ အသီးအသီး။ ပုန၊ တဖန်။ ကထိနံ၊ ကထိန်ကို။ အတ္ထရိတုံ၊ ခင်းခြင်းငှာ။ နဝဋ္ဋတိ၊ မဖြစ်။" ဟုအနက်မပေးရာ၊ ဤသို့အနက်ဖေးပြီးလျှင် တစ်ခုသော ဥပစာရသိမ်၌ ခဲ့၍ ကထိန်ခင်းကောင်းသည်ဟု မမှတ်ကြလေရာ။

ကွတရေသံယေဝါတိ ဆိန္နဝဿာဒီဟိ ကွတရေသံ ပုရိမိကာယဝဿံ ဥပဂန္တွာ ပထမပဝါရဏာယ ပဝါရိတာနံယေဝ။ သစေ ပုရိမိကာယ အစရှိသောစကားကို ဝုတ္ထဝဿဝသေန အစရှိသော စကားမှတ်က်။ ၂၈ စတ္တာရော ဘိက္ခု။ ဥပဂတာ။

ကောပရိပုဏ္ဏဝဿော သာမဏေရော အစရှိသောစကား၌ ပထမဝါဆိုပြီးသော အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်သော သာမဏေသည် မကျိုးမပြတ်သော ဝါရှိသည်ဖြစ်၍ ပစ္ဆိမပါတဉ်းတွင် အမှတ်မရှိသောနှင့် ရဟန်းခံသည် ဖြစ်သည်ရှိသော် ပထမပဝါရဏာနှင့် ပဝါရဏာပြုခြင်းငှာလည်း အပ်၏။ ပထမဝါလည်း ရ၏ဟု မှတ်အပ်၏။ထို့ကြောင့်ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ "ပစ္ဆိမိကာယ ဥပသမ္ပန္နော ပထမပဝါရဏာယ ပဝါရေတုံပိ လဘတိ။ ပထမဝဿိကောစ ဟောတိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာစကား သင့်ပေစ့။ပထမဗဝါရဏာနှင့် ပဝါရဏာပြုသည်ကား ပထမဝါ ရသောကြောင့်သာ ပဝါရဏာ ပြုသတည်း။ ပထမဝါရမှသာလျှင် အာနိသင်ကိုလည်းရသတည်း။ ထို့ကြောင့်ဤဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာစကား သည် ဂဏပူရဏောစေဝ ဟောတိ အာနိသံသဉ္စ လဘတိ ဟူသောအဋ္ဌကထာစကားနှင့်ညီညွတ်သတည်း။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌ စာအမျှားခြင်းပင် အဝဿိကောစ ဟောတိဟုရှိ၏။မသင့်။ ပထမဝဿိကောစ ဟောတိဟု ရှိမှသာလျှင် ဝုတ္ထဝဿဝသေန ပုရိမိကာယ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ပထမပဝါရဏာယ ပဝါရိတာ လဘန္တိ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ညီညွတ်သတည်း။ မကျိုးမပြတ်သော ဝါရှိကုန်

၁။ ဂဇီရ–ဋီ၊၄၈၉–၌ ဝဿိကောစ ဟောတိ–ဟုသာရှိသည်။

ဆော သာမဏေတို့သည်ကား ဂဏပူရဏသာ မဖြစ်ကုန်။ အာနိသင်ကိုမူကား ရကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝင်္ကရဗုဒ္ဓိဋ္ဌကာဠဲ့ သာမဏေထု ကထိနာနိသံသံလဘန္တိ'' ဟု မိန့်အပ်၏။ ကျိသို့ မိန့်အပ်သော စကားသည် ကျွမဟာဝါ အဋ္ဌကထာစီဝရက္ခန္ဓက အဗျင်္(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၄၀၆)ဠဲ့ လာရှိသော။'ကဲလစီဝရံပနသမကမေဝဒါတဲ့ဗွဲ'ဟူသော စကားနှင့် ညီညွတ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ကထိန်ရံသင်္ကန်းသည်လည်း ကဲလ စီဝရပင်တည်း၊ ကျိုးပြတ်သော ဝါရှိကုန်သောသာမဏေတို့ဒ ည်ကား ဂဏပူ-ရဏာသ: မဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်။ စင်စစ်မူကား အာနိသင်ကိုလည်းမရကုန်။ ကထိန်ရံသင်္ကန်းသည်လည်း အာနိသင် သင်္ကန်းတည်း။

ခန္ဓကဘာဏကတ္ထရာ၊မဟာဝါခန္ဓကဲကို ရွတ်နိုင်ဆောင်နိုင်ကုန်သောမထေရ်တို့ကို။ကမ္မဝါစံ။ ကထိန်သင်္ကန်းကိုပေးကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဝါစာကို။သာဝေ-တွာစ၊ ကြားစေ၍ လည်းကောင်း(ဝါ)ရွတ်ဖတ်၍လည်းကောင်း။ ကထိနံ၊ကို၊ အတ္ထရာပေတွာစ။ ကျိသို့''ဤမာယသံဃာဋီယာကထိနံအတ္ထရာမိ။ဤမိနာ-ဉတ္တာရာ သင်္ကန်းကထိနံ အတ္ထရုမိ။ဤမိန ်အန္တရဝါသကေန ကထိနံအတ္ထရာမိဟုထိုက်သည် အားလျော်စွာခင်းစေ၍လည်းကောင်း။အာနိသံသတော၊ ကထိန်အာနိသင်မူး အည်း၊သော။ဒါနံ၊ ဆုမ်းအစရှိသောအလှူကို။ ဘုဥ္ဇိတွာစ၊ ၍လည်းကောင်း။ ဂမိဿန္တိ၊ ကြွကြွကုန်လတ္တံ့ ဟု အာနက်ပေး။ ထိုတိုက်တပါးမှ ပင့်ဆောင်အပ်ကုန်သော နွေကမထေရ်တို့သည် သံဃိကဖြစ်သော သင်္ကန်းကိုသာလျှင် မရကြကုန်။ထို့ကြောင့် ဝိနယာလင်္ကာရဋ္ဌီကာ(၂၊၉၃)ဠဲ့။ ဒါနဥ္စဘုဥ္ဇိတွာတိ ခါဒနီနိယ-ဘောဇနီယဘူတံ အန္နပါနာဒိဒါနံ ဘုဥ္ဇိတွာ၊ န ဟိတေ ဝတ္ထုဒါနံ လဘန္တိ ဟု မိန့်အပ်၏။ ကျိစကားကို သံဃိကဖြစ်သော သင်္ကန်းကိုသာလျှင် မရသည်ကို ရည်၍မိန့်သတည်း။ ကထိန်ဒါယကဲတို့က သံဃိကဝတ္ထုအလှူဠဲ့ မသွင်းမူ၍ အသီးအခြား ပုဂ္ဂလိကဝတ္ထုအလှူ၏အဖြစ်ဖြင့်တိုက်တပါးမှပင့်ဆောင်အပ်ကုန်သောရဟန်းတို့ကို ရည်မှတ်၍ ထားအပ်ကုန်သော သင်္ကန်းကိုမူကား ရကုန်၏။ သင်္ကန်းမှ တပါးကုန်သော ဆန်အစရှိကုန်သော သံဃိကအလှူဝတ္ထုတို့ကို လည်း ရကုန်၏။ ကျိသို့ပင် ရကောင်းကုန်သော်လည်း သင်္ကန်းကဲ့သို့ ဆန်အစရှိသည်တို့ကိုလည်း ထိုရဟန်းတို့၏အကျိုးငှာ အသီးအခြား ငါတို့စန်းကမြို့မှာ ထားသည်တို့ကို ရလေသောကြောင့် ဆန်အစရှိသည်တို့ကို ဝေဖန်သောအခါ မသွားကုန်သေးမူ၍ ရှိကုန်သောထိုရဟန်းတို့ကို အခွင့်တောင်း၍ တိုက်တွင်းမှာ နေရင်းရဟန်းတို့ထားသာ ဝေဖန်ကုန်ဘိသတည်း။

ဤတရေသံယေဝ၊ ကျိခန္ဓကဘာဏကမထေရ်တို့မူ တပါးကုန်သောပုရိမဝါ ကျွတ်ကုန်၍ ပထမပဝါရဏာနေ့၌ ပဝါရဏာပြုကုန်သော တိုက်တွင်း၌နေရင်း ရဟန်းတို့ထားသာလျှင်။

ဒေဝဒန ဝါ မနုဿေန ဝါစကားသည် ဥပလက္ခဏမျှသာတည်း။ နဂါးဂဠုန်လှူလည်းအပ်သည်ပင်တည်း။ မိမိတို့တိုက်တာမှာ ရှိရင်းဖြစ်သော သံဃိက ဂဏ်က ပုဂ္ဂလိကသက်နှံးဖြင့် ကထိန်ခင်းသင့် မခင်းသင့် သံသယဖြစ်ထုမှာ ပဉ္စန္နံသဟဓမ္မိကာနံစကားကိုထောက်၍ဂဏိက,ပုဂ္ဂလိကသက်နှံးဖြင့်ခင်းသင့်သည်ကို သိအပ်၏။ ထို့အတူပင် သံဃာကပေးလျှင် သံဃိကသက်နှံးဖြင့်လည်းခင်းသင့်ထုသတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ တိဏ္ဏံ စီဝရုနံ အညတရပ္ပဟောနကံ သူရိ-ယုဂ္ဂမနသမယေ ဝတ္ထံကထိနစီဝရံ ဒေမာတိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဟု မိန့်တော်မူသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကတပရိယောသိတံ ပန ကထိနံ ဂဟေတ္ဘာ အတ္ထာရ-ကေန ဘိက္ခုနာ သစေသံဃာဋ္ဌိယာ ကထိနံ အတ္ထရိတုကာမော ဟောတိ ပေါရာဏိကာ သံဃာဋိပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗာ။ န ဝါ သံဃာဋိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ-ဟု မိန့်တော်မူလတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သစေ ကာဏ်နတ္ထာရကာသ သေသစီဝရုနိပိ ဒုပ္ပလာနိ ဟောန္တိ သံဃေန အပလောကေတ္ဘာ တေသမ္ပိ အတ္ထာယ ဝတ္ထာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ ဟု မိန့်တော်မူလတ္တံ့ ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း သုံးထည်ကုန်သော သင်္ကန်းတို့တွင် ခံသင့်သော တစ်ထည်ထည်ကိုသာ ခံ၍ တစ်ထည်ထည်ဖြင့် ကထိန်ခင်းအပ်သည်ကို သိအပ်၏ဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အမိန့်တော် ရှိသတည်း။

သူရိယုဂ္ဂမနသမယေ ဟူသောစကားကို ကရဏသန္နိဓိအပြစ် လုပ်လေအောင် ထိုနေ့ ကယ်နှံလျှာ အဝတ်ကို လှူက ထိုနေ့ပင် ချုပ်ခြင်း, ဆိုးခြင်း ကပ္ပဗိန္ဒုထိုးခြင်း အမှုတို့ကိုပြု၍ နိစ္စယ သန္နိဓိအပြစ် လုပ်လေအောင် ထိုနေ့ပင် ကထိန်ခင်းအပ်သောကြောင့် ထိုအမှုတို့ကို ပြုခွင့်ရစေခြင်းငှာ မိန့်တော်မူသတည်း။ အညတရပ္ပဟောနကံကို ဝတ္ထံ၌ စပ်။ သူရိယုဂ္ဂမနသမယေကို ဒါတုံ၌ စပ်။ ဝတ္ထံကိုကား ဒေမ ဒါတုံ၌ စပ်။ အဋ္ဌကထာ၌ ကထိန စီဝရံ်ဒေမ-ဟု သမ္မဒါန်မပါ သာမညအားဖြင့်သာ ရှိငြားသော်လည်း ပါဠိတော် ကထိနစီဝရ ဒါန ဥတ္တိ ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ၌ ဣဒံသံဃသ္သ ကထိနဒုဿံ ဥပ္ပန္နံဟု စဟာတော်မူသောကြောင့် သံဃသ္သဟူလော သမ္မဒါန်ပုဒ်ကို ထည့်စွက်၍ သံဃသ္သ ကထိန စီဝရံ ဒေမ-ဟု အနက်ပေးရမည်။ ထို့ကြောင့် ကယ်နှံသက်နှံးကို လှူသော အခါ၌ သံဃသ္သ ကထိနစီဝရံ ဒေမ-ဟုဆို၍ လှူဒါန်းရမည်။ ဝိနယာလင်္ကာရ ဋီကာ၌ကား- ကထိန စီဝရံ ဒေမာတိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဇေတ္ထ သံဃသ္သ ကထိနစီဝရံ်ဒေမာတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဇေဋ္ဌ သတိ ဣဒံ သံဃသ္သ ကထိနဒုဿံ၊ ဥပ္ပန္နန္တိ ကမ္မဝါစာယ သမေတိ ဟု အဋ္ဌကထာဆရာကို အဆိုသင့်သကဲ့သို့ မိန့်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ လာရှိတိုင်း ကထိနစီဝရံ ဒေမ ဟု သမ္မဒါန်မပါဘဲ

လှူ။ ငြားသော်လည်း သံဃာကိုရည်မှတ်၍ လှူသောကြောင့် သံဃိကသာ တည်း။ အပြစ်မဆိုသာ။ ဤသို့လည်း တစ်နည်းမှတ်အပ်၏။

ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ၌ "ဝတ္တုဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်၏။ (ဝါ) ဆိုရမည်" ဟု အနက်ပေး။ တစ်နည်းကား။ "ဝတ္တုဗ္ဗံ၊ ကထ်ိန်သင်္ကန်းဒါယကာ ဆိုရမည်" ဟု အနက်ပေး။ ဤသို့ ဒုတိယအနက်ပေးသော် အဋ္ဌကထာဆရာကို အဆိုသင့်သည် မဟုတ်။ ကထိန်သင်္ကန်းဒါယကာကိုသာ အဆိုသင့်သည် မည်သတည်း။

ကထိနစီဝရံဒေမ-ဟု မဆိုမူ၍ စီဝရံဒေမ-ဟုဆို၍ လှူအပ်သောသင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းသင့် မခင်းသင့် သံသယဖြစ်ရာမှာ ကျောင်းကို လှူဒါန်းထုံ၌ ကပ်ဝိယကုဋိံ ကာတုံ ဒေမ ဟု မဆိုမူ၍ ကုဋိံ ကာတုံဒေမ ဟုဆို၍လှူသော် ကပ်ဝိယကုဋိကို အလှူမမြောက်သည်နှင့် အကပ်ဝိယကုဋိဖြစ်သကဲ့သို့ ကထိန-စီဝရံ-ဒေမ-ဟု မဆိုမူ၍ စီဝရံ ဒေမ-ဟု ဆို၍ လှူအပ်သောသင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ခင်းသော် ကထိန်အာခင်းမမြောက်ဟု ယူရန်ရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် စီဝရံ ဒေမာတိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဟု မမိန့်မူ၍ ကထိန စီဝရံ ဒေမာတိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိဟု မိန့်တော်မူအပ်၏။

အဋ္ဌကထာ၌ တိဏ္ဏံစီဝရာနံ အစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကထိနတ္ထာရကာသ သေသစီဝရာနိပိ-ဆိုစရှိသော စကားကို မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း သုံးထည်ကုန်သော သင်္ကန်းတို့တွင် တစ်ထည်ထည်လောက်သော အဝတ်ကိုသာလျှင် ကထိနစီဝရံ ဒေမ-ဟုဆို၍ လှူဒါန်းအပ်၏။ သုံးထည်လုံးလောက်ကုန်သော အဝတ်တို့ကို မှကဒး ကထိန စီဝရာနိ ဒေမ ဆို၍ မလှူဒါန်းအပ်ကုန်ဟု သိသင့်သိထုံ၏။

တီသုစီဝရေသု ယံ ဇိဏ္ဏံ ဟောတိ အစရှိသော စကားဌာန၌မူကား သုံးထည်ကုန်သော သင်္ကန်းတို့တွင် သင်္ကန်းကြီးလောက်သော အဝတ်ကိုလှူလာအံ့။ မထေရ်ကြီးအား လည်း သင်္ကန်းကြီးဆွဲမြည့်အံ့။ သင်္ကန်းကြီးအကျိုးငှာ ပေးဆပ်၏။ ကေသိလောက်သော အဝတ်ကိုလှူလာအံ့၊ ကေသိဆွဲမြည့်အံ့၊ ကေသိအကျိုးငှါပေးအပ်၏။ သင်းပိုင်လောက်စသော အဝတ်ကိုလှူလာအံ့၊ သင်းပိုင်ဆွဲမြည့်အံ့။ သင်းပိုင်အကျိုးငှာပေးအပ်၏ ဟူလိုသတည်း။ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် တိဏ္ဏံစီဝရာနံ အညတရပဟောနကံ ဇာစရှိသောရှေးစကားနှင့် တီသုစီဝရေသု ယံ ဇိဏ္ဏံ ဟောတိအစရှိသော နောက်စကားသည် ဆန့်ကျင်ရန်မရှိပြီ။

တိဏ္ဏံ စီဝရာနံအစရှိသောစကားကို သုံးထည်ကုန်သော သင်္ကန်းတို့တွင် တစ်ထည်ထည်လောက်သော အဝတ်ကိုသာလျှင် ကထိန်သင်္ကန်းဆောလိုငှာ လှူလာသည်ကိုရည်၍ မိန့်သတည်း။

ထို့ကြောင့် သင်္ကန်းသုံးထည် လုံးလောက်ကုန်သော အဝတ်တို့ကို ကထိန် သင်္ကန်းအလို့ငှာ လှူလေသည်ဖြစ်အံ့။ တိစီဝရပပ္ပဟောနကာနိ သူရိယုဂ္ဂမနသမယေ ဝတ္ထာနိ ကထိနစီဝရာနိ ဒေမာတိ ဒါတုံ ဝဋ္ဋန္တီဟု ကထိန်ဒါယကာအား မိန့်ကြားအပ်၏။ သင်္ကန်းသုံးထည် လောက်ကုန်သော အဝတ်တို့ကို ကထိန် သင်္ကန်းအလို့ငှာ လှူသင့်ကြောင်းကိုကား အဋ္ဌကထာ၌ တိသု စီဝရေသု ယံ ကိဉ္စိ ဟောတိ။ တဒတ္ထာယ ဒါတဗ္ဗံဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့ဟု မဆိုထိုက်။ ထို့ကြောင့် ပိနယပါရဂူဖြစ်တော်မူကုန်သော ရှေးဆရာမြတ်တို့သည် သင်္ကန်းသုံးထည်တို့တွင် တစ်ထည်ထည်ကိုသာလျှင် ကထိန စီဝရံ ဒေမ-ဟုဆိုစေ၍ အလှူခံတော်မူကြကုန်သတည်း။

သင်္ကန်းဆွဲမြှေခြင်းရည် တူသော် မထေရ်ကြီးအား သာလျှင်ပေးရသကဲ့သို့ မဆွဲမြှေခြင်းရည် တူသော်လည်း မထေရ်ကြီးအား သာလျှင် ပေးရမည်ကို သိအပ်၏။ထိုစကားမှန်၏။ သင်္ကန်းဆွဲမြှေခြင်း ရည်တူသော် ပ မထေရ်ကြီးအား ပေးမှလျော်သကဲ့သို့ မဆွဲမြှေခြင်း ရည်တူသော်လည်း မထေရ်ကြီးအား ပေးမှလျော်သတည်း။

ကထိန စီဝရံ ဒေမာတိ ဒါတုံဝဋ္ဋတီဟူသော စကားဖြင့် ဂ ထိန်ခင်းဏ ဥပစာရ သိမ်တွင်းရှိ အကြီးဥက္ကဋ္ဌ မထေရ်က "ကထိနစီဝရံ ဒေမ" ဟုဆို၍ လှူဒါန်းရမည်ဟု ကြားသော အခြင်းအရာ အာကာရကို ပြသတည်း။ ဤသို့ ဆို၍ လှူဒါန်းသော သင်္ကန်း ဒါယကာ၏ သင်္ကန်းဖြင့်သာလျှင် ကထိန်ခင်းမည်ဟု ဝဲန်ခံသော စကားမပါမရှိ။ထို့ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ကထိန်သင်္ကန်းကို လှူဒါန်းပြီးသော ကထိန်သင်္ကန်း ဒါယကာ၏ သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်မခင်းတည့်မီထိုနေ့၌ပင်လျှင် ထိုကထိန် ဒါယကာသည် မျက်မှောက် သံဃာ့ဘောင်၌ ရှိစဉ် ပစ္စည်းပေါများ သဒ္ဓါတရား အားကြီးသော ဒါယကာသည် များစွာကုန်သော ကထိန် အာနိသင် အာတ်သင်္ကန်းတို့နှင့် တစ်ပါးသော ကထိန်သင်္ကန်းလျာ ပုဆိုးကို ဆောင်ပို့ လှူဒါန်းသည်နှင့် ထိုနောက် ဒါယကာ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သင်္ကန်းဖြင့် သာလျှင် ကထိန်ခင်းသော်လည်း ဝန်ခံခြင်းကို ချက်ယှင်း စေခြင်းကြောင့် သင့်ရာသော ပဋိဿဝ ဝိသံဝါဒန ဒုက္ကဋ် အာပတ်နှင့်စပ်၍ အကြီးဥက္ကဋ္ဌ မထေရ်အား အပြစ်မတင်သာပေ။

တဿ ကထိနစီဝရဿ၏ ပရိကံ့မတ်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်း၊ ဆိုးခြင်း၊ ပရိကမ်အကျိုးငှာ။ ဒါတုံဝဋ္ဋတီတိ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ ဤသို့ ရှေးသို့ပြန်၍ စပ်ရမည်။

ဓမ္မေနသမေန ဥပ္ပန္နံ ကထိနံ ဟူဓသာ စကား၌ ဤသင်၏ ပုဆိုးဖြင့် ကထိန်ခင်းအံ့ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသင်၏ပုဆိုးသည် ကောင်းလှ၏။ ဤသင်၏ ပုဆိုးဖြင့် ကထိန် ခင်းခြင်းငှာ တတ်ကောင်း၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း နိမိတ်ပြုခြင်း ကထိန်မည်သည်ကို လှူခြင်းငှာ သင့်၏။ ကထိန် ဒါယကာသည် မျှားစွာသော ကောင်းမှုကို ပွားစေ၏ ဟု ပရိယာယ် ဆင်ခြင်းဤနှစ်ပါးတို့ဖြင့် မဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းသည် တရားနှင့်အညီ ဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းမည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ အကယ်၍နိမိတ်ပြုခြင်း ပရိယာယ်ဆိုခြင်း ဤနှစ်ပါးတို့ဖြင့်ကား ကထိန်သင်္ကန်းဖြစ်ငြားအံ့။ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော် ထိုသင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်မခင်းအပ်သော်လည်း နိမိတ္တံကရဏာ, ပရိကထာကရဏာ ဤနှစ်ပါးတို့ဖြင့်ဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းဖြင့် အာလျှော်၊ အနုံပမာဏကို ယူအပ်ခါမျှဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းအစရှိသည်နှင့်ယှဉ်ဖက်၏အဖြစ်ဖြင့်တွဲစပ်၍အနတ္ထတ၏အဖြစ်ဖြင့် ဂါဠှိတော်၌ လာရှိရကား အာလျှော်၊ အနုံ၊ ပမာဏကို ယူအပ်ခါမျှ ဖြင့်သော ကထိန်သင်္ကန်းအစရှိသည်ဖြင့် ဓာန်ကထိန်အခင်းမဖြောက် ကထိန်အာနိသင်္ဆကို မရသကဲ့သို့ ကောန်ကထိန်အခင်းမဖြောက်၊ ကထိန်အာနိသင်္ဆကိုမရဟု မှတ်အပ်၏။

နိမိတ္တကရဏာ, ပရိကထာကရဏာတို့ဖြင့်ဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းဖြင့် ကဲထိန်အခင်းမဖြောက်သော် ကထိန်ခင်းရမည်ဟု ဆိုဖွယ်မရှိသည်သာတည်း။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "မာတရံပိ ဝိညာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ အာကာသတော ဩတိဏ္ဏသဒိသမေဝ ဝဋ္ဋတိ" ဟု မိန့်အပ်၏။ မာတရံပိ၊ အမိကိုသော်လည်း။ ဝိညာပေတုံ၊ ကထိန်ခင်းရမည်ဟု တောင်းခြင်းငှာ။နဝဋ္ဋတိ၊ မကပ်။ တောင်း၍ခင်းစေသော် ကထိန်မဖြောက်ဟူလတ်သတည်း။ အမိကို မိမိတို့တိုက်တာမှာ ကထိန်ခင်းရမည်ဟူ၍သာ တောင်းခြင်းငှာ မအပ်သတည်း။ ကုသိုလ်တရားပွားများစေခြင်းငှာ အမိကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် မိမိတို့တိုက်ကာမှတပါးသော မည်သည့်တိုက်တာမှာ ကထိန်ခင်းရမည်ဟူ၍ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သဖြင့် ကထိန်ခင်းစေမူကား အပြစ်မဆိုသာ ကထိန်မြောက်သည်သာတည်း။

တန္တဝါယဂေဟတောဟိ အစရှိသောစကားသည် ဝတ္ထံ ဇာနိတုံဟူသော စကား၏ အကြောင်း စကားတည်း။ တသ္မာ ကထိနတ္ထာရသာဋကံ အစရှိသော စကားသည် ဝတ္ထံဇာနိတုံ ဟူသော စကား၏ လဒ္ဓဂုဏ်စကားတည်း။ ဟိယသ္မာ တန္တဝါယဂေဟတော အာဟဋတသန္တာနေ နေဝ ခလိမက္ခိတသာဋကော နဝဋ္ဋတိ။ မလိနသာဋကော ပိ နဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ ဝတ္ထံ ဇာနိတုံ။ တသ္မာ ဝတ္ထံသာ ဇာနိတုံတော ကထိနတ္ထာရသာဋကံ လဘိတ္ဝာ။ပ။ အတ္ထရိတုန္တိ ယောဇနာ။ ဤစကားအပေါင်းတို့တွင် သုဋ္ဌုဓောဝိတ္ဝာ။ပ။ အတ္ထရိတုံဟူသော စကားတို့

ကို ရှုမြဲ ဝတ္ထုအရကို သိအပ်၏။ လဘိတ္တာဌ်သံဃာတော် ဥတ္တိ ဒုတိယကမ္မဝါ ဖြင့်ပေးမြဲ ရသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ သုခိအာဒီနိ-ဌ် အာဒိဖြင့် သုတ္တရဇန, ယာဂုဘတ္တတို့ကို ယူအပ်၏။ သင်္ဃတ္တာဌ် သင်္ဃနဟူသည် အပ်- အစရှိကုန်သော သက်ိန်းချုပ်ခြင်းအမှု၏ အဆောက်အဦတို့ကို သက််နှ်းချုပ်ကုန်သော ရဟန်း တို့၏ အနီးအပါးတော် သင့်ရာဌ် ထားခြင်းပင်တည်း။ တဒဟေဝ·ကို သိဗ္ဗိတ္တာ အတ္ထရိတဗ္ဗံ ဟူသော ကြိယာနှစ်ပါးဌ် စပ်အပ်၏။ တဒဟေဝ သိဗ္ဗိတ္တာ စကား ကို ကရဏသန္ဒိဝိ အပြစ်လွတ်စေခြင်းငှာ မိန့်သတည်း။ တဒဟေဝ အတ္ထရိတဗ္ဗံ စကားကို နိစယသန္ဒိဝိအပြစ် လွတ်စေခြင်းငှာ မိန့်သတည်း။

အရှင်အဌကထာဆရာ သံဃသ ကထိနစီဝရံ ဒေမဟုဆို၍ လှူဒါန်းခြင်းငှာ သင့်သတည်းဟု အကြီးဥက္ကဋ္ဌ မထေရ်က ကြားသည်အား လျော်စွာ အမိန့်ရှိသည် အားလျော်စွာ နေအရုဏ်တက်စအခါဌ် သံဃသ ကထိနစီဝရံ ဒေမ ဟု ဆို၍ ကထိန်သက််နှ်းကို လှူပြီးသည်မှ နောက်ဌ်တစ်ဦးသော ဒါယကာသည် ထိုဒါယကာ၏ သက််နှ်းကို ကထိန်မခင်းအပ်မီ ထိုဒါယကာ၏ ကထိန်အာနိသင် အဝတ်တို့ထက် အလွန်များစွာကုန်သော ကထိန် အဝတ်တို့နှင့် တကွ တစ်ပါးသောကထိန်လျာပုဆိုးကို ဆောင်၍ လှူလာသော် အဘယ်ဒါယကာ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သက််နှ်းဖြင့် ကထိန်ခင်း အပ်သနည်း။ ကထိန် အာနိသင် အဝတ်အနည်းအများကို မရေမတွက်ရ ရှေးဦးစွာ လှူဒါန်းလျက်ရှိသော ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ကထိန်သက််နှ်းကို လှူဒါန်းသော ဒါယကာ၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော သက််နှ်းဖြင့် ကထိန်ခင်းအပ်လေသလော။ ဤသို့ ခင်းအပ်သည် ရှိသော် သံဃာတော်အား ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုး မဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော။ ကထိန်ခင်းခြင်းကို သံဃာတော်အား ချီးမြှောက်ခြင်း အကျိုးတူ ကရဏာတော်ရှင်ဘုရားသခင်အခွင့်ပြုတော်မူပါသည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာ ရန် ရှိသောကြောင့် သစေတသို့ အနတ္ထတေ အစရှိသော စကားကို အဌကထာ ဆရာ မိန့်တော်မူသတည်း။

ကထိန် အာနိသင် အဝတ်အနည်းငယ်နှင့်တကွ ရှေးဦးစွာ လှူဒါန်းအပ် ပြီးသော ကထိန်သက််နှ်းလျာ ပုဆိုးဖြင့် ကထိန်မခင်းရဘဲ ကထိန်အာနိသင် အများနှင့်တကွ နောက်မှလှူဒါန်းအပ်သော ကထိန်သက််နှ်းလျာ ပုဆိုးဖြင့် သာလျှင် ကထိန်ခင်းရသော် ကထိန်အာနိသင်အဝတ် တော်သင့်ရုံမျှနှင့်တကွ ကထိန်သက််နှ် လှူဒါန်းလိုပါသည်ဟု တစ်ဦးသော ဒါယကာ လျှောက်ထား လာသည်ကို လှူဒါန်းတော့ဟု အခွင့်ပြုပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ ကထိန် အာနိသင်များစွာနှင့် ကထိန်သက််နှ် လှူဒါန်းလိုပါသည်ဟု တစ်ဦးသော ဒါယကာ လျှောက်ထားလာပြန်သော် ထိုနောက် ဒါယကာ၏ ကထိန်သက််နှ်း

လျာပုထိုးဖြင့် သာလျင် ကထိန်ခင်းသင့်ထုံ့ ဆိုရန်မရှိ ဖြစ်သတည်း။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ဤသစေတသို့ အနတ္ထတေယျဝ·အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားကိုမှီ၍ သိအပ်၏။

ယောအာနိသံသံ ဗဟုံ ဒေတိ။ တာသ သန္တိကေနေဝ အတ္ထရိတဗ္ဗံ ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားရပ်တွင် ယောအာနိသံသံ ဗဟုံဒေတိဟူသော ဤစကားဖြင့် ပစ္စည်းဌ လျပ်ပေါ်လော်သည်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့ အကယ်၍ကား အဋ္ဌကထာဆရာ ပြု၏။ ထိုသို့ ပြုလေငြား သော်လည်း ဘုရားသခင်သည် အလိုရှိတိုင်း သက်နှံးကို ကာယဝိညတ်ဖြင့် ရှာမှီးသဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်လည်း မတင်ဘဲ ဝိကပ္ပနာလည်း မပြုဘဲ ကထိန်ခင်းရာ နေ့ရက်မှစ၍ တပေါင်းလပြည့်နေ့ တိုင်အောင်သောကာလ၌ ထားရခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့် တစ်ဦးသော ဒါယကာ၏ကထိန်သင်္ကန်းကို အလှူခံပြီးသည်မှနောက်၌ ကထိန်မခင်းမီလာထည့်၍ များစွာကုန်သော ကထိန်အာနိသင် အဝတ်တို့နှင့်တကွ တစ်ပါးသောကထိန်သင်္ကန်းလျာပုဆိုးကို လှူဒါန်းသော ဒါယကာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းဖြင့်သာလျင် ကထိန်ခင်းရခြင်း၏ အကြောင်းအခွင့် ပေးသနားတော်မူသော ကြောင့် ထိုနောက် ဒါယကာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းလျာပုဆိုးဖြင့် သာလျင် ကထိန်ခင်းခြင်းသည် သံဃာတော်အား ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးရှိသည် ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ယော အာနိသံသံ ဗဟုံဒေတိ။ တာသ သန္တိကေနေဝ အတ္ထရိတဗ္ဗံဟူသောစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်သတည်း- ဟု မှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့်-ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၄၉၀)၌ ယော အာနိသံသံ ဇဟုံ ဒေတိတိ ဤမိနာ ပစ္စယလောလဘာဝံဝိယ ဒီပေတိ။ တထာပိ ဘဂဝတာ ယာဝဒတ္ထစီဝရ ပရိယေသနပညာပနမုခေန ဒါဂရံ ဒိန္နန္တိ ကတ္တာ သံဃာနုဂ္ဂဟတ္ထံ ဟောတိ- ဟု မိန့်အပ်၏။

ယော အာနိသံသံ ဗဟုံ ဒေတိတိ ဤမိနာဝစနေန၊ ပြု၌ ပစ္စယလောလ ဘာဝံဝိယ၊ ပစ္စည်းဌ လျပ်ပေါ်လော်လည်သည်၏ အဖြစ်ကိုကဲ့သို့။ အဋ္ဌကထာ စရိယော၊ သည်။ ကိဥ္စာပိဒီပေတိ၊ ရှင့်။ တထာပိ၊ လည်း။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယာဝဒတ္ထစီဝရပရိယေသနပညာပနမုခေန။ အလိုရှိတိုင်း သက်နှံးကို ကာယဝိညတ်ဖြင့်ရှာမှီးသဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်လည်းမတင်ဘဲ၊ ဝိကပ္ပနာလည်းမပြုဘဲ ကထိန်ခင်းရာနေ့မှစ၍ တပေါင်းလပြည့်နေ့ တိုင်အောင်သော ကာလ၌ ထားရခြင်းကိုအရင်းမူသဖြင့်။ ဒါဂရံ၊ တစ်ဦးသောဒါယကာ၏ ကထိန်သင်္ကန်းကို အလှူခံပြီးသည်မှနောက်၌ ကထိန်မခင်းမီလာတည့်၍ များစွာကုန်သော ကထိန်အာနိ

သင်အဝတ်တို့နှင့်တကွ တစ်ပါးသော ကထိန်သင်္ကန်းလျှာပုဆိုးကို လှူဒါန်းသော ဒါယကာ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းဖြင့်သာလျှင် ကထိန်ခင်းရခြင်း၏ အကြောင်းအခွင့်ကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးသနားတော်မူအပ်၏။ ဤတိကတ္တာ ဤမိနာဂါဘရဏော်နေ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဒါယကာ၏။ သန္တကေနေဝ၊ ဥစ္စာဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထရဏံ၊ ကထိန်ခင်းခြင်းသည်။ သံဃာ-နုဂ္ဂဟတ္ထံ၊ သံဃာတော်အား ချီးမြှောက်ရခြင်းအကျိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယောအာနိသံသံ။ပ။ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိဝစနံ၊ကို။ အဋ္ဌကထာ စရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊၏။

ယာဝဒတ္ထံ စီဝရပရိဿယ ပညာပနမုခေန-ဌ ဤသို့ ပြက်ပြက်ထင်ထင် အဓိပ္ပာယ်ပေါ်အောင်အနက်ပေးသည်ကား ယာဝဒတ္ထစီဝရံ ယာဝတ္ထကေန စီဝရေန အတ္ထော၊ တာဝတ္ထကံ အနဓိဋ္ဌိတံ အဝိကပ္ပိကံကပ္ပိဿတီတိ အတ္ထော-ပျ။ သော အဋ္ဌကထာစကားကိုထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း၊ ဝဇိရဗုဒ္ဓိကာ ဆရာသည် ဤအဋ္ဌကထာစကားကိုရှုမြော်၍ ဤစကားကိုမိန့်သတည်း။ ပညာပန-ပုဒ်သည် နိဂ္ဂဟိပန-အနက်ကိုဟောသော ပ ပုဗ္ဗ ဥ ပဓာတ် ယုပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတုမာလာစုရာဒိဂိဏ်း ပ ကာရန္တဓာတ်(၃၂၂)၌ ဥ ပ၊ တေသန နိသာနေသု ။ဤပေတိ။ ဤပယတိ။ ပဟုဇ္ဇော နိဂ္ဂဟနေ။ ဖာသနံ ပညာပေတိ-ဟုမိန့်အပ်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ တဿ သန္တကေနေဝ အဟ္ဟရိတဗ္ဗံဟူသောစကားကို ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ၌မိန့်တိုင်း သံဃာတော်အားချီမြှောက်ရခြင်း အကျိုးကိုငဲ့၍သာ မိန့်သတည်း။ ကထိန်အာနိသင် အပတ် အနုည်းငယ်နှင့် ကထိန်သင်္ကန်းလျှာပုဆိုးကို လှူဒါန်းသော ရှေးဒါယကာ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သင်္ကန်းဖြင့် ကင်းခင်းသော်လည်း အပြစ်မဆိုသာချေ။

ဤတရောတထာ တထာသြဝဒိတ္ဝာ သညာပေတဗ္ဗောဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ ယော် အာနိသံသံ ဗဟုံဒေတီတိ ဤမိနာ အစရှိသော ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာလာစကားကိုမှီး၍ "ကထိန်သင်္ကန်းဒါယကာ။" ငါ၏သြဝါဒစကားကို နားစေ့စေ့ထောင်။ သုံးလူထွဋ်ထား ရှင်စောဘုန်းသည် ယာဝဒတ္ထစီဝရအကျိုးကို သံဃာကိုငဲ့၍ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်သတည်း။ ယင်ဒါယကာ၏ သင်္ကန်းဖြင့် သံဃာအားကျေးဇူးမများ။ သံဃာအားကျေးဇူးများခြင်းကိုလည်း ဘုရားရှင်၏ စကားကို နာယူသောသူတော်ကောင်းဖြစ်သည်အားလျော်စွာ အလိုရှိကောင်းသတည်း။ ဤသို့အလိုရှိမူ သုံးပါးချမ်းသာ ရရောက်ခြင်းမှန်စွာဖြစ်သတည်း။ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်ဉာဏ်စွမ်းရှိသည်အလျောက် တိုထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် သြဝါဒပေး၍ သိစေရမည် ဟူလိုသတည်း။ ဤအဓိပ္ပယ်ကိုသိအပ်၏။

တစ်နည်းကား ဝိနယာလင်္ကာရဋ္ဌကာလာရှိတိုင်း၊ဒါယကာ။ ။ဒါနမည်သည် သံဃာတော်အား လှူဒါန်းသောအခါမှစ၍ အကျိုးရင်း, အကျိုးဖျား-များပြားသတည်း။ ကထိန်ခင်းခြင်းမည်သည်ကို သံဃာတော်အား ကျေးဇူးများစေခြင်းငှာဘုရားရှင်ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သတည်း။ကထိန်ခင်းကြောင်းဥ္စတ်ကိုရသော်လည်းကောင်း၊ မရသော်လည်း,ကောင်း အကျိုးများသည်သာတည်း ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒါယကာ "ဤနောက်ဒါယကာသည်လည်း သံဃာတော်အားသာလျှင် လှူဒါန်းအပ်သတည်း။ သင်သည်လည်း သံဃာတော်အားသာလျှင် လှူဒါန်း အပ်သတည်း။ အလွန် ကြည်ညိုဖွယ် စိတ်ဖြင့်၍ လှူဒါန်းအံ့ဖြန့်ပြောများပြားသော အကျိုးရှိ၏ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသတည်း၊ ထို့ကြောင့် သံဃာတော်လှူဒါန်းသောအခါမှစ၍ များပြားသောအကျိုးရှိသည်သာတည်း။ဤသို့အစရှိသောစကားတို့ကိုဆို၍ သိစေရမည်ဟူလိုသတည်း။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို သိအပ်၏။

ဤဩဝါဒနှစ်ပါးတို့တွင် ရှေးဩဝါဒသည် လှူဒါန်းပါဒဲ့ဟု လျှောက်ပြီးဖြစ်ရုံသာဖြစ်၍ မလှူဒါန်းရသေးသော ကထိန်သင်္ကန်း၊လှူဒါန်းပြီး မခင်းရသေးသော ကထိန်သင်္ကန်းနှစ်ပါးစုံနှင့် ဆက်ဆံသောဩဝါဒ ဖြစ်သတည်း။နောက်ဩဝါဒသည် ကထိန်သင်္ကန်းလှူဒါန်းပြီး မခင်းရသေးသော ကထိန်သင်္ကန်းနှင့်သာလျှင် ဆက်ဆံသောဩဝါဒ ဖြစ်သတည်း။

ပကတိယာ ဒုပဋ္ဌစီဝရဿာ အစရှိသောစကားကို သင်္ကန်းသုံးထည်လုံးဆွေးမြည့်သည်ကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။ ဒုပဋ္ဌစီဝရဟူသည် သံဃာဋ္ဌတည်း။[၁] ဒုပဋ္ဌစီဝရဿ။ နှစ်ထပ်သော သင်္ကန်းကြီးရုံသဖြင့်ရှိသော မထေရ်ကြီးအား။ (ဝါ) နှစ်ထပ်သော သင်္ကန်ကြီးကို ရုံလေ့ရှိသော မထေရ်ကြီးအား။

သစေပိဿ-အစရှိသောစကားကိုကား ကေသိဆွေးမြည့်သည်ကိုရည်၍ မိန့်သတည်း။ အဿမဟာထေရဿ၏။ ကေပဋ္ဌစီဝရုံ၊ ဆွေးမြည့်သော တစ်ထပ်တစ်လှဉ့်သော ကေသိသင်္ကန်းသည်။သစေပိဟောတိ၊ အံ့။ ဝေသတိပိ၊လည်း။ ယသ္မာ။ဃနံ၊ ထူထဲသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာစ၊ လည်းကောင်း။ ကထိနသာဋကော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပေလဝေါ၊ ပါးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာစ လည်းကောင်း။သာရပ္ပတ္ထာယ၊ ငှာ။ဒုပဋ္ဌပ္ပဟောနကမေဝ၊ ကိုသာ။ ဒါပ္ပံတပ္ပံ၊ ၏။

၁။ ဒုပစီဋ္ဌဝရ-ဟူသည်သံဃာဋ္ဌီတည်း—ဟူသောစကားရပ်တွင်သံဃာဋ္ဌီ-ဟူသောစကားကို ဆင်ခြင် ပင့်၏။ ဧရှည်မင် နိဿယအမာအာဆား,မ၊၁ဝါဘာသာဋ္ဌီကာအမှာအထေးတို့ကို မဆောက်ရှု၍ ဒုပဋ္ဌစီဝရ—အရ၊ နှစ်ထပ်ချုပ်သော ကေသီ၊ သို့မဟုတ်နှစ်ထပ်ချုပ်သော သင်းပိုင်တို့ကို ယူအပ်၏။

ပေလ၀ ပုဒ်၏၀စနတ္ထ သဒ္ဒတ္ထတို့ကို ပိလာဒီဟျ၀ေါ။ ။ပိလ၀တ္တနေ။ ပလ္လ ဂမနေ။ပဏာဗျ၀ဟာရတုတီသု။၀ေမာဒီဟိအ၀ေါဟောတိ။ ပိလျတေတို့ ပေလ ၀ေါ။ လဟု။ ဟူသော ကွာဒိမောဂ္ဂလာန် (၁၉၉) စကား၌ဖြင့်သိအပ်၏၊ ပိလ၊ ပိလ-ာတ်သည်။ ၀တ္တာနေ၊ ပါးသည်နှင့် ပေါ့သောကြောင့် လေတ်သောအခါ၌ ရွှေ့ရှားလှုပ်လှည့်ခြင်းအနက်၌။ ၀တ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိရဠံပေလ၀ံတနု။ အဘိ၀ာန်၀ိသေသျာမိနဝဂံ (၇၀၇)။ ပိယောလ၀ေါအပ္ပေါယသ္မိံ ပေလ၀ံ။ ပိယသ ပေ ပိလိဂမနေ၀ါ။ အ၀ေါ။ အာဘိ၀ာန်ဋီကာ။ ဂမနေ၊ ပါးသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းအနက်၌ "ပိလတိ အပဘာ၀ေန ဂစ္ဆတိ ပ၀တ္တတိတိပေလ၀ံ" ဟု ၀စနတ္ထ ပြု။ ကွာဒိမောဂ္ဂလာန်၌ ပေလ့၀ေါဟု ပုလ္လိင်နှင့် နိပ္ပန္နချာားခြင်းသည်လည်း ကောင်း, အဘိ၀ာန်၌ ပေလ၀ံ ဟု နပုလ္လိင်နှင့် မိန်းခြင်းသည်လည်းကောင်း သာမညဘိမတေသဒ္ဒေါ။နိဒ္ဒိဿတော် ပုမေန၀ါ။နပုံသကေန၀ါပီတိ ။ဟု ဗာလာ၀ တာရ (၀ါကာပစ္စေသုတ်) မိန်အပ်သည်နှင့်အ ညီဖြစ်သ၀ေါသည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ ပေလ၀ါ- ဟု အာ အက္ခာနှင့် စာအမျာားရှိ၏၊ ပကတိကတ္တာားသည် ကထိန သာဋ္ဌကော ဟူသော ပုလ္လိင်ဖြစ်ရကာား ပေလ၀ေါ ဟု ဩ အက္ခာနှင့်ရှိမှသင့် သတည်း။ အဋ္ဌသာလိနီ ဒွါရကထာ (၁၁၈) ၌ မွေ၁ဒါ ပိလ၀န္တိ ဟု မိန်းသော ကြောင့်လည်းကောင်း, မူလဋီကာ (၁၊၇၀)၀ ပိလ၀န္တိတိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ပဒိဿန္တိဟု ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပိလ၀-ာတ် ဏ၁ ပစ္စည်းဖြင့် ပေလ၀-ဟု ပုဒ် ပြီးသတည်း ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်သေး၏။

ဤနည်းသုံးပါးတို့တွင် ပထမနည်းအာားလျော်စွာ။"ပေလ၀ေါ၊ပါးသည်နှင့် ပေါ့သောကြောင့်။ လေတ်သောအခါ၌ ရွှေရှာား လှုပ်လှည့်တတ်သည်။ (၀ါ) ပါးသည်"။ဟု အနက်ပေး။။ ဒုတိယနည်းအာားလျော်စွာ။ "ပေလ၀ေါ။ ကျစ်အပ်သော ချောမွေ့သော ဂျည်ရှိသည်။(၀ါ)အနည်းငယ်၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်သည်"ဟု အနက်ပေး။ တတိယနည်းအာားလျော်စွာ။ "ပေလ၀ေါ၊ပါးသည်နှင့် ပေါ့သောကြောင့် လေတ်သောအခါ ရွှေရှာားလှုပ်လှည့်လည်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထင်သည်။(၀ါ)ပါးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ထင်သည်(၀ါ) ကျစ်အပ်သော ချောမွေ့ သောဂျည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ထင်သည်။ (၀ါ)အနည်းငယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထင်သည်။"ဟုအနက်ပေး။။ပ္ပ၀။။ပလု။။သလ။ဟုဂမနတ္ထာ-ဟုကွာဒိမောဂ္ဂလာန်၌ မိန်းသောကြောင့် ပ္ပ၀-ခာတ်လည်းရှိကြောင်းကို သိအပ်သည်နှင့် ပါစိတ် အဋ္ဌကထာဘောဇနဝဂံ ဒသမ ဒန္တပေါဏသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ သဓေရဇံ ဥပရိပ္ပ-၀တိ ဟုရှိသည်ကား အသင့်ဟုမှတ်အပ်၏။

၁။ ယခုလက်ရှိ ကွာဒိမောက် ၂၀—သုတ်စာအုပ်မျာား၌ သလ ပိလ ပလ ဟုလဂမနတ္ထာ—ဟုသာရှိကြသည်။

အဟံ အလဘန္တောအစရှိသော စကားကို သင်္ကန်းကြီးဆွဲမြည့်သည်ကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။ ကပဋ္ဌဟူသည် ကသီသင်္ကန်းတည်း။

တနာပိ၊ ထို ပကတိယာ ဒုပဋ္ဋစီဝရဿ အစရှိသည်ဖြင့် မိန့်အပ်ကုန်ပြီးသော သုံးပါးကုန်သော မလေရိတ္တိတို့၊ တစ်ပါးပါးသော ထိုမဇ္ဈိမသံဃာ လည်း။ ဝေဠုပနဋ္ဌ ဝေံကို။ ဝေံလ္ကမိနာ အဟ္ဟတာဒိနာ။ ဤသုံးဆောင်သဖြင့် မဖျက်မဆီးအပ်သေးသော အဝတ်အစရှိသည်ဖြင့်-ဟု အနက်ပေး။ အာရဒ္ဓ-တ္တာပိ။ အားထုတ်ပြီး၍သော်လည်း (ပီသဒ္ဒါကျေသစာည်း။) ဒါနကမ္မဝါစာ၊ ကတိန်သင်္ကန်းကို ပေးကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဝါစာကို။ ကထိနတ္ထာရစေနတော၊ ကထိန်ခင်းခြင်းကို ဟောခြင်းစကားမှ။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ၊ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊၏။ဟု အနက်ပေး။ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ အနတ္ထတ လက္ခဏံ ဟာဝ ဒဿနော အတ္ထတလက္ခဏံ ဒဿနော်ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ အဋ္ဌကထာ၌ သစေတံ ကထိနဒုဿံ နိဋ္ဌိတပရိကမ္မမေဝ ဟောတိ။ ဤစေ့စေ့တံကုသလံ။ ဟု ဗုဒ္ဓမတည်းအဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူသောကြောင့် ပြီးပြီးသော ဖုပ်ခြင်း အစရှိသော သင်္ကန်း ပရိကမ်ရှိသော ကထိန်သင်္ကန်းကို ဒါယကာတို့ လျှ။ သင်္ဃနှင့်ရ၍ ကထိန်ခင်းသော ရဟန်းအား ပေးသည်ဖြစ်မူ "ဤဒံ သံဃသ ကထိနစီဝရံ ဒုပ္ပဋိဿံ။ ယဒိဒံ သံဃသ ပတ္တကလ္လံ အစရှိသည်ဖြင့် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်ရန်ရှိသတည်း" ဟု စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော စကားသည် စုဠ္လဝါအဋ္ဌကထာကမ္မခန္ဓကအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၄၊၂)၌ လာရှိသော တတ္ထ ကိဉ္စာပိ တဇ္ဇနီယကမ္မေ ဘဏ္ဍနကာရကဝတ္ထုသေန ကမ္မဝါစာ ဝုတ္တာ။ အထခါဟာလဿ အဗျတ္တဿ အာပတ္တိ ဗဟုလဿ တဇ္ဇနီယကမ္မံ ကရောန္တော်န ဗာလအဗျတ္တဝတ္ထုသေနေဝ ကမ္မဝါစာ ဂဟိတဗ္ဗာ။ ဝေဟိဘူတေန ဝတ္ထုနာ ကတံကမ္မံ ဟောတိ- ဟူသော စကားနှင့်ညီ၏။ ပါဠိတော်၌ "ဤဒံသံဃသ ကထိနဒုဿံ ဒုပ္ပဋိဿံ" ဟု ဟောတော်မူသည်ကား ကထိန်သင်္ကန်းလျှာ ပိတ်ဖျဉ်ပုဆိုးကို ပေးသည်ကိုသာရည်ရွယ်တော်မူ၍ ဟောတော်မူသတည်း။ ထို စကားမှန်၏။ အဘိဓာန်(၂၉၀)၌-

စေလမစ္ဆာဒနံ ဂတ္တံ၊ ဝါသော ဝသနမံသုကံ။
အမ္မဓဠ္ဠ ပဋော နိတ္တိ၊ ဒုဿံ ခေါလော စ သာဋကော။

ဟု-ပုဆိုးပရိယာယ် တစ်ဆယ့်တစ်ပါး။ အရဟဒ္ဓဇော စ ကာသာယ။ ကာသာဝါနိ စ စီဝရေ။ ဟု သင်္ကန်းပရိယာယ်လေးပါး (၂၉၆-ဂါထာ)။ဤသို့ အသီးအခြားလာရှိသတည်း။ ပဋောဘဝန္တိတန္တေဝါ။ တန္တေဝါ၊ ချည်ချောင်း

တို့သည်။ ပဋ္ဌော၊ ပုဆိုးသည်။ ဘဝန္တို၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤပြုရပ်၌ ချည်ချောင်း ပကတိတို့သည် ပုဆိုးပကတိ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် တန္တု-မမည်။ ပဋ္ဌ-သာမည် သကဲ့သို့ ပုဆိုးပကတိသည် သင်္ကန်းဝတ်ကတိဖြစ်သည်ရှိသော် ဒုဿ-မမည် စီဝရ-သာ မည်သင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပြီးပြီးသော သင်္ကန်းကိစ္စရှိသော ကထိန် သင်္ကန်းကို ပေ သည်ဖြစ်မူ "ဣဒံ သံဃသ ကထိနစီဝရံ။ ယဒိသံဃသ ပတ္တကလ္လံ" အစရှိသည်ဖြင့် ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်ရန် ရှိသတည်း။

ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ(၂၊ ၁၀၉)၌လည်း သစေ တံ ကထိနဒုဿံ နိဋ္ဌိတ ပရိကမ္မမေဝဟောတိတိ ဣမိနာကထိနဒုဿံနာမ နကေဝလံ ပကတိသာဋက မေဝ ဟောတိ။ အာဒေခါပရိနိဋ္ဌိတ သတ္တာဝိဓ ပုဗ္ဗကိစ္စစီဝရမိဝ ဟောတိတိ ဒဿေတိ-ဟုမိန့်အပ်၏။ ဤသို့မိန့်ဆောခြင့် ပြီးပြီးသော ဖွဲ့ပြင်ခြင်း အစရှိသော သင်္ကန်းပရိကမ်ရှိသော ကထိန်သင်္ကန်းကို ဒါယကာတို့ လှူသည်နှင့် ရ၍ ကထိန်ခင်းသော ရဟန်းအား ပေးရာ၌လည်း "ဣဒံ သံဃသ ကထိနဒုဿံ ပ္ပဋိဂ္ဂဏှ။ ယဒိသံဃသ ပတ္တကလ္လ" အစရှိသည်ဖြင့် ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်၍ ပေးရမည်ဟု စကားဆိုရာကြသတည်း။ ဝိနည်းဟူသည် ဝိဇ်ဓဝိသေသနယ ရှိသည်နှင့် အဏုသခင် အရှင်နှစ်ပါးတို့ကိုပင် ယုံကြည်လေးမြတ်သောအားဖြင့် ဝိနည်းကို အမှီပြုကုန်သော နောင်လာနောက်သား တပည့်မျိုးတို့သည် "ဣဒံသံဃသ ကထိနစီဝရံဥပနှံ" ဟူ၍လည်းကောင်း "ဣဒံသံဃသ ကထိနဒုဿံ" ဟူ၍ လည်းကောင်း သံသယပျောက်ပြေအောင် နှစ်ကြိမ် နှစ်ကပ်ရွတ်ဖတ် ကြလေကုန်ရာသတည်း။

ဟိယသ္မာဗုဒ္ဓပသတ္ထံ။ တသ္မာစ, ဟိယသ္မာ အကာသိ။ တသ္မာစ, သဗ္ဗေဟဝ သန္ဒိပတိတ္ထာ ဓောဝနသိဗ္ဗနရဇနာဒိ နိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာနိ။

အတိတေအစရှိသောစကားသည် သခေါ်ပစကားတည်း။ တသက်ရ အစရှိသော စကားသည် ဝိတ္ထာရစကားတည်း။ ကိရဝိတ္ထာရေမိ-ဟု အနက်ပေး။ နဝါ ယံယာဋ္ဌိအခ်ဳဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ ဣမာယသံဃာဋ္ဌိယာ ကထိနံ အတ္ထရာမီတိ ဝါစာ ဘာန္ဒိတဗ္ဗာတဲ့ အာဒိနာ ပရိဝါရေ ဝုတ္တင်ဓာနေနေ ကထိနံ အတ္ထရိဘဗ္ဗံ-ဟု အဋ္ဌကထာဋ္ဌ မိန့်သောကြောင့် အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီးမှ ကထိန်ခင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

ပါဠိတော်၌ သဗ္ဗေတစီဝရိကာ-ဟု ဟောတော်မူသည့်အလျောက်သာလျှင် အဋ္ဌကထာဋ္ဌလည်း ပေါရာဏာစရိယာ သံဃာဋ္ဌိ ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗာ အဓိဋ္ဌာနသာ စကားကို မိန့်တော်မူသတည်း။ ဤသို့မိန့်တော်မူတိုင်းပင် ယခုကာလဋ္ဌလည်း ကထိန်ခင်း

လတ္တံ့သော ပရိက္ခာရစောင္ဆအဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် သင်္ကန်းကို သုံးဆောင်လေ့ရှိသော ပရိက္ခာရစောင့်ကရဟန်းသည် ကထိန်သင်္ကန်းကို ခံရာနေ့မတိုင်မီ ရွှေတောင်နေနေ့၌ ပရိက္ခာရစောင္ဆသင်္ကန်းကို တိုစီဝရိတ်အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ သုံးဆောင်ဘိသတည်း။ တိစီဝရိတ်ဆောင်ရဟန်းသာ ကဌိန်ခံခြင်းငှာ အပ်သတည်း။ ပရိက္ခာရစောင္ဆရဟန်းမူကား ကထိန်ခံခြင်းငှာ မအပ်ဟု ပါဠိအဋ္ဌကထာ၌ အမြစ်အပယ်မရှိသောကြောင့် ပရိက္ခာရစောင္ဆဆောင်ရဟန်းလည်း ကထိန်ခံခြင်းငှာအပ်၏။ ဤသို့ အပ်သော် ရွေးဒုကူဋ္ဌဟောင်းကို ပစ္စုဒ္ဓါရ်ပြုရန် မငှဲပြီ။ ဒုကူဋ္ဌသစ်ကို အဓိဋ္ဌာန်သာ တင်ရမည်။ဤသို့ပင် ပရိက္ခာရစောင္ဆဆောင်ရဟန်းလည်း ကထိန်ခင်းခြင်းငှာအပ်လေငြားသော်လည်း ရွှေးရွေးဆရာသခင် အရှင်မြတ်တို့ အလေ့အကျက်မဟုတ်သည်နှင့် ပရိက္ခာရစောင္ဆဆောင်ရဟန်း၏အဖြစ်ဖြင့် ကထိန်ခင်းခဲ့သော် ပရူပဝါဒဖြစ်လေရကား၊ ပရိက္ခာရစောင္ဆဆောင်ရဟန်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ကထိန်မခံကြလင့်။

ကထိနတ္ထာရံ၊ ကို။ အနုမောဒနကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဧတဟိဘိက္ခု၊ဟိ၊ တို့ကုံ (အနုမောဒါဓပတမ်ဗ္ဒ်၌ တတိယာကာရိတ်ကံ၏အဖြစ်ဖြင့်စပ်) ကထိနတ္ထာရကေန၊ သည်။ ကထိနတ္ထာရံ၊ ကို။ (အနုမောဒါပေတမ်ဗ္ဒ်၌ပင် ဓာတ်ကံ၏အဖြစ်ဖြင့်စပ်) စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဣတရေဟိ၊ ကထိန်ခင်းတတ်သော ရဟန်းမှတစ်ပါး ကုန်သော အနုမောဒနာပြုတတ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည်။ အနုမောဒိတမ်၊ အတ္ထတံအာဝုသော သံဃသ္သ ကထိနံ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော အနုမောဒါမ·ဟုဆို၍ ဝမ်းမြောက်အပ်၏။ သီတင်းကြီးကထိန်ခံအံ့ "အတ္ထတံအာဝုသော" ဟု ဆိုရမည်။ သီတင်းငယ်တို့က "အတ္ထတံဘန္တေ"ဟု ဆိုရမည်။ ဤသို့ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဋီကာ၌ မိန့်သတည်း။

ဘိက္ခုသံဃော ဣဿရော ဟူသော စကား၌ ကထိန်ခင်းသော ရဟန်းသည်သည်း သံဃာ၌ အကျုံးဝင်ရကား ဝေပုလ္လ ပေးရမည်ဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အမိန့်တော် ရှိသတည်း။

ပန ယသ္မာ ကောယော ကမ္မဝါစာ ဝဋ္ဋတိ။တသ္မာ အပလောကေတ္ဝာဂ တေသံပိ အတ္ထာယ ဝတ္ထာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ ကမ္မဝါစာယ နဒါတဗ္ဗာနိ။ အဝသေသော ကထိနာနိ သံသေဝဇ္ဇ ဗလဝဝတ္ထာနိ အစရှိသော စကား၌ တစ်နုသော ကျောင်းတိုက်၌သံဃာတစ်ကျိပ် ရှိသည်တွင် အသက်ငါးပါး ကုန်သော ရဟန်းတို့ သည် ကထိန်မခင်းမီ ရွေးအဖို၌ ဝါဆိုသင်္ကန်း တည်စဉ်အား ဖြင့် ဝါဆိုသင်္ကန်းကို ယူကုန်ပြီး ဖြစ်အံ့။ဤသို့ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် ကထိန်ခင်းသော ရဟန်းအား ဝေပုလ္လ ပေးအပ်ကုန်သည်မှ ကြွင်းကျန်သော ကထိန်အာနိသင် သင်္ကန်းတို့တွင် ထူထပ်ကုန်သော အသားကောင်း ကုန်သော အဝတ်တို့ကို ဝါဆိုသင်္ကန်းကို မရခဲ

ကုန်ယေးဘော အောက်ငါးပါးကုန်သော ရဟန်းတို့အား အကြီးဆုံးဖြစ်သော ရဟန်းမှ စ၍ ဒေး အပ်၏။ အသားငါးသော အဝတ် ကြွင်းကျန်ခဲ့လျှင် ရဟန်း တကျိပ်ဘွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သော ရဟန်းမှစ၍ တဖန် ဝေဘန်ရဦးမည်။ ကထိန် မခင်းမီ ရွေအဖို့၌ ဝါဆိုသက်န်း တည်စဉ်အားဖြင့် ယူပြီးသော ရဟန်းမရှိ သေမူ ရဟန်းတစ် ကျိပ်တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သော ရဟန်းမှစ၍ တဖန်ပေးရမည် ဟူသိုသဘည်း ဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အမိန့်တော် ရှိသတည်း။

ပန၊ အဖို့တစ်ပါးကို ဆိုဦးအံ့။ ကေသီမာယ၊ တစ်ခုတည်းသော ဥပစာရသိမ်၌။ ဗဟူ၊ သော။ ဝိဟာရာ၊ ကျောင်းတို့သည်။ သစေဟောန္တိ၊ အံ့။ ဝေံသန္တေသု၊ သော်။ သဗ္ဗေ၊ သော၊ ဘိက္ခူ၊၊ တို့ကို။ သန္နိပါတေဘွာ၊ ၍။ ကေတ္ထ၊ တစ်ခု သောကျောင်း၌။ ကထိနံ၊ ကို။ အတ္ထရိဘဗ္ဗံ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသီ-မာယံ၊ ၌။ ဗဟူသု၊ သော။ ဝိဟာရေသု၊ တို့၌။ ဝိသုံဝိသုံ၊ ဘသီးဘသီး။ အတ္ထရိတုံ၊ ခင်းခြင်းငှာ။ နဝင္ဆတိ၊ မအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေတ္ထ၊ ၌။ ကထိနံ၊ ကို။ အတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ကေသီမာယံ အရ ဥပစာရ သိမ်ဖြစ်ကြောင်းကိုကား နိဿီမဋ္ဌော အနု-မောဒတိတိ ဗဟိဥပစာရသိမာယဋ္ဌိတော အနုမောဒတိ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့သောစကားကို ရှုမြော်၍သိအပ်၏။

၃၀၈။ ဝတ္ထာ၌ ပိသဒ္ဒါကျေသတည်း။ အကရဏီယဥ္စေဝ အကရဏီယတ္တာ-စေဝ မဟာဘူမိကဥ္စ၊ မဟာဘူမိကတ္တာစ အနတ္ထဘာလက္ခဏံ အနတ္ထတဘာဝသာ လက္ခဏံဝတ္ထုံ အတ္ထတာလက္ခဏတော တာဝ ဒဿေန္တော။ ။အနတ္ထတာလက္ခဏံ၊ မခင်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကို မူတ်ကြောင်းဖြစ်သောအဝတ်ကို။

ဟတ္ထ တေသုန ဥလ္လိခိတမတ္တေနာတိ အာဒိဝစနေသု။ ပမာဏဂ္ဂဟဏ-မတ္တေန၊ အတောဇ်အတ္ထာ ပမာဏကို ယူခါမျှတည်းဖြင့်။ မောဃသုတ္တကာဇော-ပနမတ္တေန၊ တည်းအပ်ချည်ငယ်ကို တင်ထိုးခါမျှတည်းဖြင့်။ ထိုချည်ကို သက်န်းချုပ်ပြီးသော် ဖြုတ်၍ ပစ်ရသည်နှင့် သက်န်းမှ အချည်းအနှီး ဖြစ်သောကြောင့် မောဃဟု ဆိုအပ်သတည်း။ ယခုကာလ၌မူကား တည်းအပ်ငယ် ထိုးကြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ယခု ကာလ အား လျော်စွာ "မောဃသုတ္တကာဇောပန မတ္တေန၊ တည်းအပ်ငယ် ထိုးကာမျှ တည်းဖြင့်" ဟု အနက်ပေးတော်မူသတည်း။

ဒီဃသိဗ္ဗိတမတ္တေန၊ ရှည်စွာသောမြောင်းလှာ ချုပ်ခါမျှစေသည်းဖြင့်- ဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အနက်ပေးတော်မူသတည်း။ ရှည်ဌာမြောင်းလှာကို ထောင်၍ထားသော် အောက်သို့လည်တတ်သောကြောင့် ထိုမြောင်းလှာသည် သြဒန်ယမည်သတည်း။[ဤသြဝဒ်ယပုဒ်နေကိုစီဝရက္ခခန္ဓကသို့ ရောက်ကာလ ငါပြုလတ္တံ့။] မုဒ္ဒိယာပတ္တာဗန္ဓနမတ္တေန၊ တလုပ်လှာကို ပွဲကားမျှတည်းဖြင့်။ (ဆရာနက်) ထိုစကား သင့်မြတ်စွာ ရွေးစကားဖြင့် မြောင်းလှာကို ချုပ်ခြင်းကို ပြုသောကြောင့် ယုဉ်ဖက်ဖြစ်သည်နှင့် နောက်စကားဖြင့် တလုပ်လှာကို ဖွဲ့ခြင်းကို ပြုသည်ဟု မှတ်ယူသင့်သတည်း။ မုဒ္ဒိယ မုဒ္ဒိက ပရိယာယ်တည်း။ မုဒ္ဒိက ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို စီဝရက္ခန္ဓကဋ္ဌ[၁] ငါပြုလတ္တံ့။ ဒဋ္ဌပ။ သိဗ္ဗိတမတ္တေန သည် မဟာအဋ္ဌကထာစကား, အဏဝါပ။ အတ္ထောသည် အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသ စကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာ စကားသည် သာမည၊ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ စကားသည် ဝိသေသ၊ ဤအရာ၌ မဟာအဋ္ဌကထာစကား အရှိကုန်သော စကားလေးပါးတို့သည် အဆိုသာခြားကုန်သတည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကားမပြား။

အာဂန္တုကပတ္တာရော ပန မတ္တေန၊ ဆာဂန္တုက အလှာကို တင်ခါမျှစေသည်းဖြင့်။ သလင်းတောင်အလှာကို တင်ခါမျှတည်းဖြင့်။ ဤစကားသည် မဟာအဋ္ဌကထာစကား, ကထိနစီဝရတောဝါ အစရှိသော စကားသည် မိမိ၏စကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာစကားသည် သာမည။ မိမိ၏စကားသည် ဝိသေသ။

ပက်တိပတ္တာဗန္ဓစီဝရံ အစရှိသော စကားကို ကထိန်လျှာကေသီ သင်္ကန်းတထည်လုံးကို ယူ၍ ကထိန်လျှာသင်္ကန်းမဟုတ်သော သင်္ကန်းဌ္ဌ ထပ်သည်ကို ရည်၍ မိန့်သတည်း။ ကထိနစီဝရတောဝါ အစရှိသော စကားကိုကား ကထိန်လျှာ သင်္ကန်းမှ တခုသောအလှာကိုယူ၍ ကထိန်လျှာ မဟုတ်သော သင်္ကန်းဌ္ဌ ထပ်သည်ကိုရည်၍ မိန့်သတည်း။ ဤသည်ကား ငါ၏အကြံတည်း ။ကမ္မလမဒ္ဒန မတ္တေန-ဟု လာတော်မူသောကြောင့် ကမ္မလာသင်္ကန်းကို ကထိန်ခင်းခြင်းငှာ မအပ်ဟု မှတ်အပ်၏။[၁]

ရဇနေ၊ဌ္ဌ။ ပက္ခိတ္တေန၊ သေ။ဒန္တဝဏ္ဏေန ဝါ၊ ဆင်စွယ်အဆင်းရှိသော သင်္ကန်းဖြင့် လည်းကောင်း။ ပဏ္ဍုပလာသဝဏ္ဏေန ဝါ၊ ဖက်ရက်ရော်အဆင်းရှိသော သင်္ကန်းဖြင့် လည်းကောင်း။

၁။ ကမ္မလာ သင်္ကန်းသည် အနုလောမသင်္ကန်းဖြစ်၍ သာရုပ္ပအဆင်းရှိမူကား ကထိန်ခင်းခြင်းငှာ အပ်သည်သာတည်း။

ကရဏာသန္နိဓိစ၊ သိုမှီးသဖြင့် ချုပ်ခြင်းကို ပြုခြင်း သည်းကောင်း။ နိစ္စယ-သန္နိဓိစ။ သိုမှီးသဖြင့် ဆည်းပူးစုရုံးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။

ဟတ္ထတာဒဟဝ အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကား၌ သံဃာတော်သည် ယနေ့ဒါယကာတို့က လှူဒါန်း၍ရသော ကထိန်သင်္ကန်းလျာ ပိတ်ဖျင်ကို ယနေ့ပင် ကထိန်ခင်းတတ်သော ရဟန်းအား ပေးအပ်သည်ဖြင့်လျက်နှင့် ယနေ့ချုပ်ခြင်း အစရှိသောကိစ္စကို မပြုမူ၍ နှက်ဖြန်ခါမှ ပြုခြင်းသည် ကရဏသန္နိဓိမည်၏။ သံဃာတော်ကလည်း ယနေ့ဒါယကာတို့က လှူဒါန်း၍ ရအပ်သော ကထိန် သင်္ကန်းလျာ ပိတ်ဖျင်ကို နှက်ဖြန်ခါမှ ဂ.တိန်ခင်းတတ်သော ရဟန်းအား ပေးခြင်းသည် နိစ္စယသန္နိဓိမည်၏။ ထို့ကြောင့် သံဃာတော်အား မလှူဒါန်းအပ်သေး၊ လှူဒါန်းအံ့ဟု ညွှတ်အပ်ခါမျှ ပရိဏတ သာဖြစ်သော ကထိန် သင်္ကန်းလျာ ပိတ်ဖျင်ကို ကထိန်ခင်းရာ ဥပစာရ သိမ်တွင်း၌ လက်ခံ၍ ထို့နေ့ မချုပ်သေးဘဲ နေ့ကို လွန်စေသော်လည်း ကရဏသန္နိဓိ နိစ္စယသန္နိဓိ မဖြစ်။ ဤအဓိပ္ပါယ်သည် မန္တလေး ရတနာပုံမြို့တည် နန်းတည် မင်းတရားကြီး လက်ထက် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရား၏ အထံတော်မှ ရအပ်သော ငါတို့ စံကျောင်း ဆရာတော်ကြီး၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း။ ဤကား အကျဉ်းသဘင်ပ အဓိပ္ပာယ်တည်း။ အကျယ် ဝိတ္ထာရ အဓိပ္ပာယ်ကို ဤသို့ရှေးအခါက ငါဆုံးဖြတ်ပြီး အသီးအခြားရှိသတည်း။

ဘုရားဘာပည့်တော် စလင်းမြို့ စီရင်စု တောင်လက်ရာ ခိုင်ရာဘုန်းကြီး ဦးကိတ္တိ လျှောက်ပါသည် အရှင်မြတ်ဘုရား။ သံဃာတော်အား မလှူဒါန်း အပ်သေး။ လှူဒါန်းအံ့ဟု ညွှတ်ခါမျှ ပရိဏတသာ– ဖြစ်သော ကထိန် သင်္ကန်းလျာပိတ်ဖျင် အစရှိသည်ကို ကထိန်ခင်းရာ ဥပစာရ သိမ်တွင်းသို့ ဆောင်ယူသွတ်သွင်းပြီးလျှင် နှစ်ရက် သုံးရက်အစရှိသည်ဖြင့် ကာလရှည်လျားကြာမြင့်စွာထားသဖြင့် ရဟန်းသံဃာတော်တို့ စောင်မ ကြည့်ရှု၍ ဖွတ်ခြင်း သင်္ကန်းဆုန်းခြင်း။ ချုပ်ခြင်း၊ ဆိုးခြင်း၊ အမှုတို့ကို ပြုလုပ်ကုန်ရာ အပ်မည် မအပ်မည်မျှားကို ဘုရားဘာပည့်တော်နှင့်တကွ သင်္ဃာနုသိဿ နောင်လာ နောက်သား တပည့်မျှားတို့ ဝိုးဝိုးဝါးဝါး ယုံမှားမရှိ သေချာစွာ သိရအောင် ကျမ်းဂန် ပါဠိန္ဒိုင်းညို့ထောက်ထား၍ အဆုံးအဖြတ်စကား သနားတော်မူပါဟု သက္ကရာဇ် ၁၂၄၂-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆန်း တစ်ဆယ့်နှစ်ရက်နေ့ လျှောက်ထားပါသည် ထိုအဆုံးအဖြတ်စကား ဖြေကြားအံ့သတည်း။

ကထိန်ပျက်လက္ခဏာကို ပြရာ ဝိနည်းမဟာဝါ ပါဠိတော်လာသန္နိဓိက-ပေနဟူသော စကား၌ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော သန္နိဓိသည် ကရဏ

သန္ဓိဓိ, နိစယသန္ဓိဓိဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ယနေ့ဒါယကာတို့က "ဤဒံကထိနစီဝရံ သံဃဿဒေမ။" ဟု မုတ္တစတ္တနိရာလယ အနပေက္ခအားဖြင့် လှူဒါန်း၍ ရအပ်သော ကထိန်သင်္ကန်းလျှာ ပိတ်ဖျင်အစရှိသည်ကို ယနေ့ပင် ကထိန်ခင်းတတ်ဖသော ရဟန်းအား ပေးကမ်းအပ်ပြီးသည် ဖြစ်ပါလျက်နှင့် ကထိန်ခင်းတတ်သော ရဟန်းသည် ယနေ့ဖွတ်ခြင်း ဆုန်းခြင်း ချုပ်ခြင်း အစရှိကုန်သော အမှုတို့ကို မပြုတည့်ဘဲ နေ့ရက်ရှည်လျားကြာမြင့်စွာထားသဖြင့် ပြုခြင်းသည် "သန္ဓိဓိနာ ကရဏံ ကရဏသန္ဓိဓိ" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီကရဏ သန္ဓိဓိမည်၏။

သံဃာဟော်သည် ယနေ့ ဒါယကာတို့က၊ "ဤဒံ ကထိနစီဝရံ သံဃဿဒေမ" ဟု မုတ္တစတ္တနိရာလယ အနပေက္ခအားဖြင့် လှူဒါန်း၍ ရအပ်သော ကထိန်သင်္ကန်းလျှာ ပိတ်ဖျင် အစရှိသည်ကို ယနေ့ ကထိန်ခင်းတတ်သော ရဟန်းအား မပေးတည့်ဦးဘဲ နေ့ရက်ရှည်လျားကြာမြင့်စွာထားပြီးမှ ကထိန်ခင်းတတ်သော ရဟန်းအားပေးကမ်းခြင်းသည် "သန္ဓိဓိနာ နိစယော နိစယသန္ဓိဓိ" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ နိစယသန္ဓိဓိမည်၏။ ထို့ကြောင့် မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ကထိနက္ခန္ဓကအဖွင့်၌ သန္ဓိဓိက ဇတနာတိ ဇွတ္ထဒုဝိဓော သန္ဓိဓိကရဏာ သန္ဓိဓိစ နိစယသန္ဓိဓိစ၊ တတ္ထ ကဒဟော အကတ္ဘာ ဌပေတဗ္ဘာ ကရဏံ ကရဏာ သန္ဓိဓိ။ သံဃော အဇ္ဇ ကထိနဒုဿံ လဘိတ္ဘာ ပုနဒိဝဇသ ဒေတိ၊ အယံ နိစယသန္ဓိဓိ-ဟုဒိန္နအပ်၏။ ပရိဝါအဋ္ဌကထာ ပညတ္တိဝဂ္ဂအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄၊ ၂၁၃)၌လည်း။ ကာလဝိပန္နံနာမ အဇ္ဇ ဒါယကော ဟိဒိန္နံ ဣဒံ သံဃော ကထိနတ္ထာရကာဃ ဇဒတိ။ ကရဏဝိပန္နံနာမ တဒဟော ဆိန္နိတ္ဘာ အကတံ-ဟုဒိန္နအပ်၏။ ဤသန္ဓိဓိနှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော သန္ဓိခါဖြင့် ပြုအပ်သော သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်မခင်းအပ် ကထိန်အာနိသင်းမမြောက်။ ဤအဋ္ဌကထာစကားနှစ်ရပ်တို့တွင် မဟာဝါအဋ္ဌကထာလာ "တဒဟော အကတ္ဘာ" အစရှိသော ပထမဝါကျစကားရပ်, ပရိဝါအဋ္ဌကထာလာ "တဒဟော ဆိန္နိတ္ဘာ အကတံ" ဟူသော ဒုတိယဝါကျစကားရပ် ဤစကားနှစ်ရပ်ကို ယနေ့ဒါယကာတို့က "ဤဒံ ကထိနစီဝရံ သံဃဿဒေမ" ဟု-မုတ္တစတ္တနိရာလယအနပေက္ခ အားဖြင့် လှူဒါန်း၍ရအပ်သော ကထိန်သင်္ကန်းလျှာပိတ်ဖျင် အစရှိသည်ကိုသာ ရည်၍ မိန့်အပ်၏။ လှူဒါန်းဖွဲ့ဟု ညွှတ်ခါမျှ ပရိဏတ သာဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းလျှာ ပိတ်ဖျင် အစရှိသည်ကို မူကား ရည်၍ မမိန့်အပ်။ ထို့ကြောင့် ကထိန်ခင်းသောရဟန်း ကျင့်ရာသောဝတ်ကို ပြုရာ၌ ကထိနတ္ထာရ၊ သာဠက် လဘိတ္ဘာ သုဠု ဓောဝိတ္ဘာ သုစိ အာဒိနိ စီဝရကမ္မုပကရဏာနိ သင်္ဃတ္ဘာ ဗဟူဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ တဒဟော သိဗ္ဗိတ္ဘာ နိဋ္ဌိတ သူစိကမ္မံ

ရဇိတ္တာ ကာပဗိန္ဒုံ ဒတ္တာ ကဝိုနံ အတ္ထရိတမ္ပံ၊ ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤအဋ္ဌကထာ စကားရပ်တို့တွင် ကထိနတ္ထာရ သင်္ဃကံ လဘိတ္တာ–ဟူသော စကားရပ်၌ လှူဒါန်းအံ့ဟု ညွှတ်ခါမျှ ပရိဏတအားဖြင့် ရအပ်သည်ကို ရသည်ဟုမဆိုလို။ မုတ္တစဋ္ဌ နိရာလယ အာနပေက္ခအားဖြင့် လှူဒါန်း၍ ရအပ်သည်ကိုသာ ရသည်ဟု ဆိုလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤစကားရပ်နှင့်မဝေး ဤစကားရပ်မှ ရွှေးဖြစ်သော ကထိန်လျှာ သကံန်း ဒါယကာ လှူဒါန်းရသည့် အကျင့်ဝတ်ကို ပြုထု၌။ တိတ္ထံစီဝထုန် အညတရပ္ပ ဟောနကံ သူရိယုဂ္ဂမန သမယေ ဝတ္ထံ ကထိန စီဝရံ ဒေမာဘိဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ–ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ထုတ်ပြအပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာ စကားရပ်တို့ကို နှိုးဆွောဆက်စပ်၍ သံဃာတော်အား မလှူဒါန်းအပ်သေး။ လှူဒါန်းအံ့ဟု ညွှတ်ခါမျှ ပရိဏတ သာဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းလျှာ ပိတ်ဖျင် အစရှိသည်ကို ကထိနံခင်းရာ ဥပစာရသိမ်တွင်းသို့ ဆောင်ယူသွင်းပြီးလျှင် နှစ်ရက်အစရှိသည်ဖြင့် ကာလရှည်လျား ကြာမြင့်စွာ ထားသဖြင့် ရဟန်းသံဃာတို့ စောင်မကြည့်ရှု၍ ဖွတ်ခြင်း, ဆုန်းခြင်း, ချုပ်ခြင်း အစရှိကုန်သော အမှုတို့ကို ပြုလေကုန်ငြားသော်လည်း ကရဏသန္နိဓိ, နိစယသန္နိဓိဟု ဆိုအပ်သော ကထိန်ဝတ္ထုက် လက္ခဏာနှင့် စပ်၍ စိုးစဉ်းမျှ အပြစ်ကို မရှုအပ်။ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်သာတည်း–ဟု ကုက္ကုစ္စမြူလွှာကို ဝေးလှစွာ ပယ်ခဲ့ရာသတည်း ဤအဓိပ္ပာယ်ဖြင့် ပင်လျှင် ငါတို့ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော နေတစ်ဆူ လတစ်ဆူ ဝိနယ ပါရဂူ ဖြစ်တော်မူ၍ ဇမ္မုကျွန်းခွင် မြေပြင်မဆန့် ပျံနှံသီးပိုရိ ထုတ်ခြင်းလျှို့အောင် ဂုဏ်ရောင်သတင်း ကျော်စောခြင်းရှိတော်မူသော မြစ်ကွေ့မြို့ ခုနစ်ဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်။ ၁၂၃၈ခုနှစ် စလင်းမြို့စီရင်စု ကျဲတိဘောရကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော အခါ စလင်းမြို့စီရင်စု ရွာခုံင်ရွာ သူကြီး ဃောသိဘာခုံဘုရားကြီးဒါယကာ ငကျွန်း၏ ပရိဏတ ညွှတ်အပ်ခါမျှဖြစ်သော ကထိန်သင်္ကန်းလျှာ ပိတ်ဖျင်ကို ကထိနံခင်းရာ တောရတိုက်အတွင်းသို့ ဆောင်ယူသွတ်သွင်းစေပြီးလျှင် ဖွပ်ခြင်း, ဆုန်းခြင်း, ချုပ်ခြင်း အစရှိကုန်သော အမှုတို့ကို ပြုစေတော်မူဘိသတည်း။

မန္တလေးရတနာပုံမြို့တည် နန်းတည် မင်းတရားကြီး တည်ထောင် ဖန်ဆင်းအပ်သော ရတနာပုံဘုံစံ အမည်ရှိသော မင်္ဂလာစံ ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော ငါတို့ဆရာဖြစ်တော် မူသော နေတဆူ လတဆူ ဝိနယပါရဂူ ဖြစ်တော်မူ၍ ဇမ္မုကျွန်းခွင် မြေပြင်မဆန့် ပျံနှံသီးပိုရိ ထုပ်ခြင်းလျှို့အောင် ဂုဏ်ရောင်သတင်း ကျော်စောခြင်းရှိတော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး သည်လည်း ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင် အပ်ကြောင်းကို ဖျားပြားလှစွာသော စာသင်သားတို့အလယ်၌ သုံးတောင်သချှာ ဟေမဝါမြို့ငှ

နှင်း ခြသေ်မင်းကဲ့သို့ ရဲတင်းစွာဘိ အမိန့်တော်ရှိပြီးလျှင် အဓိပ္ပာယ်ကို ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်ထိပ်ခေါင်တင် ဖြစ်တော်မူသော ဇရာဘိုရှင်ဘုရင် ရုတနာပုံမြို့တည် ရှင်ဘုရင်မင်းတို့လက်ထက် သံဃိဿရသံဃရာဇာဖြစ်တော်မူသော သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးဘည့် နှစ်သိန်း လေးသောင်း မာတ်ပေါင်းအတုရှိသော မဟာပထဝီ ဤမြေကြီး၏ ပျားလဘို့ပမာ အရသာရှိသော မြေဆီမြေသြဇာ အရသာကို ခွဲလှစ်ယူဆောင်၍ သူခပ်သိမ်းတို့အား ဝေငှတိုက်ကျေး ပေး ကမ်းဘိ၏သို့ တပည့်သား အပေါင်းတို့အား သင်ကြားညွှန်ပြဝေငှ ဆုမွတော် မူသတည်း-ဟု လဒ္ဓေါပဒေသ ပရိယာယတ နည်းနာနယစကားကိုလည်း မိန့် ကြားတော် မူအပ်သေးသတည်း။

ဤတိ စလင်းနဂရသာ ဒကွိဏ ဒိသာဘာဂေ သုမာပိတသာ ကဲ့တိ ဤတျာချာ တသာ မဟာဂါမသာ ဒကွိဏ ဒိသာဘာဂေ သုမာပိတေ အရညဝိဟာရေ ဝသနကာလေ ပဏ္ဍိစ္စနာမိကေန ထေရေန အယံကထိန စီဝရဿ သန္နိဓိ ဝိနိစ္ဆယော ရုစိတော။ဤတိ။ဤဿေသော စကားအစီအစဉ်ဖြင့်။စလင်းနဂရသား၊ စလင်းမြို့၏။ဒကွိဏ ဒိသာဘာဂေ၊ တောင်မျက်နှာအရပ်အဖို့၌။ သုမာပိတသာ၊ ကောင်းစွာ တည်ထောင် ဖန်ဆင်းအပ်သော။ ကဲ့တိဤတျာချာတသာ၊ ကဲ့တိ ဟူ၍ ခေါ်ဆိုသမုတ်အပ်သော၊မဟာဂါမသာ၊ ရွာကြီး၏။ ဒကွိဏဒိသာဘာဂေ၊ တောင်မျက်နှာ အရပ်အဖို့၌။ သုမာပိတေ၊ ကောင်းစွာတည်ထောင် ဖန်ဆင်း အပ်သော။ အရညဝိဟာရေ၊ တောရကျောင်း၌။ဝသနကာလေ၊ နေစဉ်အခါ၌။ ပဏ္ဍိစ္စနာမိကေန၊ ပဏ္ဍိစ္စ အမည်ရှိသော။ထေရေန၊ မထေရ်သည်။ အယံကထိန စီဝရဿန္နိမိ ဝိနိစ္ဆယော၊ဤကထိန စီဝရသန္နိဓိ ဝိနိစ္ဆယကို။ရုစိတော၊ ရှေးသား ပြုပြင်ဝိရင်အပ်ပြီ။

ရတ္တိနိဿဂ်ိယေန၊ညဉ်ကိုစွန့်သဖြင့်။ ။ကရိယမာနေ၊ ချုပ်ခြင်းကို ပြုအပ်သည် ရှိသော်။ ။အတိဇရကာနိ၊ ကုန်သော။ ခဏ္ဍာနိဝါ၊ အပိုင်းတို့ကို လည်းကောင်း။ ကဘ္ဘ၊ ဖြတ်ပြီးလျှင် ချုပ်သည်ကိုပြု၍။မဟာမဏ္ဍလ အစုမဏ္ဍ လာနိ၊အိမ်ကြီး ထက်ဝက်သော အိမ်ငယ်တို့ကို။ ဒဿေတ္ဘ၊ ဖြတ်ပြီးလျှင် စပ်၍ ချုပ်သဖြင့် ရွာစေ၍ ပြု၍ ထင်စေ၍။ [ဒိသပေက္ခဏေ။ဒိသဟိ။ပဒိဿတိ။ဤစ္စာဒိ အကမ္မကံ။ ပဿတိ။ ဒကွတိ ဤစ္စာဒိ သကမ္မကံ။ကာရိတော ဒဿေတိ။ (ခတု မာလာ ဝဂ်ဒါ]ဒဿေတိ၊ ရွာစေ၏။(သဒ္ဒတ္ထ)။ဝါ။ ပြု၏။ထင်စေ၏။ (အဓိပ္ပါယတ္ထ)

ဆိန္နခန္ဓဟိ စ အခုမဏ္ဍလာဒီနံ အစရှိသော စီဝရကွန့်က အဖုင့် အဋ္ဌကထာ စကားကို ထောက်ထား၍ လည်းကောင်း။ တေန အပ္ပမတ္တက ဝိဿဇ္ဇကေန ဘိက္ခုနာ ကောသူစိ့ဒါတဗ္ဗာ။သတ္ထက် ဒါတဗ္ဗံ။ဥပဟနာ ဒါတဗ္ဗာ။ကာယဗန္ဓနံ ဒါတဗ္ဗံ။အံသဗဒ္ဓကော ဒါတဗ္ဗော။ပရိဿာဝဏံ ဒါတဗ္ဗံ။မမ္မကာရကော ဒါတဗ္ဗော။

ကုသိဒါတမ္မာ အစုကုသိ ဒါတဗ္ဗာ ဇဏ္ဍေယ် ဒါတဗ္ဗံ။ အစုမဏ္ဍေယ် ဒါတဗ္ဗံ၊အနုဝါ-
ဒေတာ ဒါတဗ္ဗောပရိဘဏ္ဍံ ဒါယဗ္ဗံ-ဟူသော စွဲဆွဲဝါပြဋ္ဌိတော် သောသနဂ္ဂန္ထ
(ဝိဂဂုဟ္ဂ) ဋ္ဌိတာရှိသော စကားရပ်ကို သောတ်ယားဇ္ဈိလည်းကောင်း၊ အာဇဉ္ဇ
ကမ္မ အာဆုံးပယဿာဒီတို့ ဟာစန္တိယ ကုဒ်ယာဒ အစုကုသိယာဒ
ပဓောနတော် ဒါတဗ္ဗံ။ မဏ္ဍေယ် နှုပ္ပယောဂတိတို့ အာဂတာသာ မဏ္ဍကံကော်ဒါတဗ္ဗံ၊
အစုမဏ္ဍေယ် နှိ ဒွေ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ဒွေယ္ဗ္ဗလာဒို ဟာစန္တိသာ နဒါတဗ္ဗာနိ။အနုဝါဒေ
ပရိဘဏ္ဍေတ္ထိကာသ ဂေဟေ ဗီဝဂဏ္ဍေ ပဓောနကံ ဒါတဗ္ဗံ-ဟူသော ဣဿိပါဋ္ဌိတော်၏
အဖဝင့် အဋ္ဌကထာ (ဝိဂဂုဟ၁၀၈၃) ကေားကို ထောက်ထားဖျိလည်းကောင်း
ဤသို့ ဝိယောသအနက် ပေးသတည်း။ ဟိုစကားမှန်၏။ ကုသိအစဖြိသည်တို့ကို
ဖြတ်ချိချုပ်ရသောကြောင့်သာလျှင် ကုသိအစရှိသည်တို့၏ အကျိုးငှာ အလှာ
တို့ကို အောင်းလာတောဇခါဋ္ဌ ကုသိအစရှိသည်တို့၏ အကျိုးငှာလောက်သော
အလှာတို့ကို ပေးရသတည်း။အကယ်၍ ကုသိအစရှိသည်တို့ကိုဖြတ်၍ မချုပ်သည်
ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် အစအစာ ကုသိအစရှိသည်တို့၏ အကျိုးငှာ
အလှာတို့ကို ဟောင်းနှယ် ရှိခဲလေ့နည်း။ သတ်းနှယ် မရှိသည်သာတည်း။
ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ကုသိအစရှိသည်ကို ဖြတ်၍ ချုပ်ရမည်ကိုသိအပ်၏။

အန္ဓာဒိကမ္မံ အာယူပေဝဘိန္ဒိ အာဒန္တုကပဒ္ဓံ ပါတုံဖွဲ့ပဲနအပယောနုတော
အာရုံပေတဗ္ဗံ။သစေပဟောတိ။အာဒန္တုကံ ဒုနုဝဇ္ဇတိ။ဆိန္ဒိတွပဒ္ဓေ-ဟူသော
အန္ဓကထာ(ဝိဂဂုဟ၃၀၈)စကားကိုထောက်၍လည်း ဤသို့ ပိသောသအနက်ပေး
သတည်း။ ဟိုစကားမှန်၏၊ ဆိန္ဒိတွပဒ္ဓမေဝ-ဟု သဒ္ဒတ္ထအားဖြင့် သဒ္ဒလုင်
လာဒေလင်ဂြားသော်လည်း ပြောင်းတလှပ်နေရာဒွိပယ်အပ်တော် အာဂန္တုကပဒ္ဓ
နှင့် ပပ်လျဉ်းသောကြောင့် ပြောင်းလွှာ ဇလုပ်လွှာကို ဖြတ်အပ်သည်သာ
တည်းဟူသော အနုတ်ဝိသေသကိုသိအပ်၏။ ဤနှစ်ကားကိုထောက်၍ ပြောင်း
အလုပ်ကို ဖြတ်လောင်းမှု ဖြစ်ရမည်ကို သိအပ်၏။ အကယ်၍ပြောင်းဖိုခဲ့
အာဖိဖြင့် ပြောင်းလွှာ, ဇလုပ်လွှာ, ဂိဒေယျကာစလွှာ, ဒေဿိယျကာအလွှာ
တို့ကို ယူဆပ်ကုန်၏။ ဤသို့ ယူရသည်ကို ပဓာနဿဖြာ ပါဋ္ဌိအဋ္ဌကထာ
ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အလွှာဟူသမျှကို ဖြတ်၍ချသော ချုပ်
ဆပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဓဝဂဏ္ဍဖြာပါဋ္ဌိတော်(ဝိဂဂုဝ၁)၌ "ဆိန္နဇံ ဘဝိဿတိ။
သဗ္ဗာလုဒံ" ဟုဟောတော်မူအပ်၏။ဟောခဲ့ရှိမဟုတ်ဘဲနှင့် စတုဒုကိုလဝိတ္ထာရဖို့- အစ
ရှိသော စိဝဂုဇ္ဇတကားဖြင့် အန္ဓကဋီက(ဝိဂဂုဒုဂ၇)ကေားကိုထောက်၍ အနား
ပဉ်ကို ဖြေခြိသောသဖြင့် သဒ်နှိုးပတ်ပတ်လည် ပြောင်းတလှည့်ကိုသိအပ်၏။ ခေါက်
ကပ်၍ ပတ်သည်။ ဤဟေဒို့ပဒိဒွေဒနှ အစရှိသော စကားကိုထောက်၍
အမြှောင်းသွေးကလုပ်လွှာ, ဝိဂေယျကာအလွှာ, ဒေဿိယျကာအလွှာအနုလက်ခံသင့်

ထက်ရှည်ရမည်ကိုသိအပ်၏။ထို့ကြောင့်ဟတ္ထ တတ္ထာဂစ္ဆေဒနေန ဒန္ဓဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော ဟူ၍-ပါဆုဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ(၀ိ၊၃၊၁၊၂၀၄) ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာ ပုဒ် ဘိက္ခု-ပုဒ်အဖွင့်၌ မိန့်အပ်၏။ဆိန္နဘိန္နပဗ္ဗခရောဘိ သဉ္ဇာဂေနေန ဆိန္နံ ရဂေါန္ဓ ဘိန္နံ ဝဏ္ဏဝိကာရမာပန္နံ ပဋ္ဌံ ဓာဒေဝဇ်ဝ် ဆိန္နဘိန္နပဋ္ဌေရောဟူ၍-သားရတ္ထဇိပန်း ဗာဟိရနိဒါန်းအဖွင့် (သာရတ္ထ၊၁၊၁၅၀)၌ မိန့်အပ်၏။ တံ သမဏ္ဍာလိကတံ၊ ထိုအိမ်ကြီး အိမ်ယေ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပြုအပ်ချုပ်အပ်သော သင်္ကန်းကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။

၃၀၉။ အပရိဘုတ္တေန-ဖြင့် 'ပရိဘုတ္တဘာဝေန နဟိ သိတမ္ဘန္တိအဟုတံ' ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသတည်း။ အဟတ သဒိသေန၊ သုံးဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော အဝတ်နှင့်တူသော အဝတ်ဖြင့်။

ကပ္ပ-သဒ္ဒါသည် ကာလ၊ယုဂ အစရှိကုန်သောအနက်တို့ဟုဆိုင် သဒိသအနက် ဟောတည်း။ ထိုကိုဆင်၍ ကေဝါမုံ-အစရှိသော စကားဖြင့် ဖွင့်ဆိုတည်း။ ဟတဝတ္ထကသာဋကေန၊သုံးဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော အဝတ်ပုဆိုး ဟောင်းဖြင့်။(ပါပဏိက ဝစနတ္ထကို စီဝရကွန်ကာ အဖွင့်၌ ငါပြုလတ္တံ့)။သေသံ၊ ကြွင်းကျန်သော အနိမိတ္တ ကဒတုန အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တ ငါပလ္လာဝေသနေဝ၊ ဣမိနာ ဒုဿေန-အစရှိ သည်ဖြင့် ဆိုဒေါ်ပြီး သည်မှ ပြန်သော အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၏။

အဋ္ဌကထာသု ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ။တဆာပိ ယသ္မာ တံယတ္ထံ ပရိဝါရေ ပါဠိ အာရုဠ္ဟမေဝ။ တသ္မာစ, ဟိယသ္မာ ဇေနုပရိဝါရေ အာရုဠ္ဟဝစနေန ဣဓ ကထိန ကွန္ဒကေ အဝုတ္ထမာနေန ကထိနတ္ထာရကဿ ကိဉ္စိ နုပရိဟာယတိ။ ဣတိတဿဗ္ဘာဝစ တတ္ထပရိပါရေ အာဂတ နယေနေဝ ယသ္မာ ဝေဒိတမ္ပံ။ တသ္မာ တံသဒ္ဒံ မယံ နေ ဝဒါမ။

၃၁၀။ အဒ္ဓိမာဘိက္ခဝေ မာတိကာ ကထိနဿ ဥပ္ပာဒယ (ပါဠိတော်) ကထိနဿတိ ကထိနတ္ထာရသ ဥပ္ပာဒယာကိ ဥပသမာယ။ အပ္ပဝတ္ထိယာတိ အတ္ထော။ ကိမတ္ထိယံ ဥပ္ပာဒ နိဒဿနန္တိစေ ပန္ဒဟိ အနာပတ္တိ ကာလပရိယန္တ ဒဿနေန တေသု သံဝဏ္ဏပ္ပါဒနတ္ထံ။ အညတာ' ဇဝရကာလသမယောနာမ အန္တ-ရတ္ထတေ ကထိနေ ဝဿာနဿ ပစ္ဆိမော မာသော၊ အတ္ထတေ ကထိနေ ပဋ္ဌမ-သာတိ ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တတ္တာ အန္တရာ ပဂ္ဂမနဿ်ကာဒိ ဥပ္ပာဒာဘာဝေပိ ပန္ဒဟိ ပဋ္ဌာသု မာသေသု အနာပတ္တိ ပေါဝိကိ မိစ္ဆာဂါဟော သိယာ။ ဣတော အာပတ္တိ ခေတ္တေ အနာပတ္တိ ခေတ္တသညာယ တံကံ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ၊

ဂုတရေသဉ္ဇ ဘိက္ခူနုံ လာဘန္တရာယံ ကရောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ (ဝင်ရဗုဒ္ဓိဋ်ကာ။ ၄၉၂၊၃။) ပဉ္စဟိ၊ ငါပါးကုန်သော စာရိတ္တ အာပတ် ဒုစရိုက် ကုန်သော အာပတ်တို့ဖြင့်။ ဆန္ဒာပတ္တိ ကာလပရိယန္တဒဏ္ဍနုန်၊ အာပတ်မသင့်ရာမိုးလ ဖျိနောက်ဆုံးလ ငါးလကို ပြုတော်မူသဖြင့်(၎) အာပတ်မသင့်ရာ မိုးလ၏ နောက်ဆုံးလ ငါးလကိုပြုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ တေသု၊ ထိုအာပတ်မသင့်ရာ မိုးလ၏ နောက်ဆုံးလငါးလတို့၌။ သံဝရုပဂါဒနုတ္ထုံ၊ ထိုငါး ပါးကုန်သော ဝေရိတ္တအာပတ် အစဉ်ကုန်သော အာပတ်တို့၌ အဓိသီလဖြစ်ရ လေအောင် စောင့်မျှောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းအား ဟိုးဌာ။ ဥပ္ပာရ နှဒဿနုံ။ အဋ္ဌမာ ဘိက္ခဝေ အစရိသည်ဖြင့် ကယိန္ဒုတ်ခြင်းကို ပြုတော်မူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဇ်။ အညာသာ အသ္ဘံ ဟာဒဒု၊ ကာဒိန်ဒုတ်ခြင်းကိုပြုခြင်းအပြား မတာပါးသော မပြုခြင်းအပြားဘာ်။ ဆဟိ၊ ရှိခဲ့ဆဘဲ့။ ဝ၊ ဆာဂ်ဆို့ဆိုဦးခဲ့။ ဤလာရေယံ၊ ဤကထိန်ဝင်းရာ ပမ္ဘေးဟိုက်ဆို ဂါတျုတ်ကုန်သော ရဟန်း တို့မှ တစ်ပါးကုန်ဆသော၊ ဘိက္ခူနုံ၊ ငါပြုတ်သောရဟန်း ပစ္ဆိမဂါသို့ကပ်သော ရဟန်း တပါးသောကျောင်းတိုက်ဆို ပါကျွတ်၍လာသောရဟန်းတို့၏။ ဤသို့ ဝင်ရဗုဒ္ဓိဋ်ကာဆို လာရှိသောကြောင့် ငါးလတို့ဆို စာဝိတ္တအာပတ် အစရှိကုန်သော ငါးပါးကုန်သော အာပတ်တို့ဆို အဓိသီလဖြစ်ရခြင်းအကြောင်း စောင့် ရှောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာသာ လည်းကောင်း, ဤကယိန်ခင်းရာ ကျောင်းကိုက်ဆို ဂါကျွတ်ကုန်သောရဟန်းတို့မှ ဟာပါးကုန်သော ဂါပြုတ်ခဲသော ရဟန်း, ပစ္ဆိမဂါသို့ကပ်သောရဟန်း တပါးသော ကျောင်းတိုက်ဆို ဂါကျွတ်၍ လာသော ရဟန်းတို့အား လာဘ်အန္တရာယ်ကို မဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာသာ လည်းကောင်း ကထိန်ဒုတ်ရသတည်း။ လာဘ်ပေါများအောင် ကထိန်အခါခါ ခင်းခြင်းငှာဟူး ကထိန်မနုတ်ခဲ့ဟု။ ဘို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆို တဘို့ အနတ္ထ ဧတာ ဟာ ဟုတ်သတည်း အာဟရတိ။ အညာနိစ ဇဟ္ဆုနိ ကထိနာနိ သံဃဝဘ္ဘာနိ ဒေတိ။ ယော အာနိသံသ ဇဟ္ဆံဒေတိ။ ဟာဃ သန္တကေ ဇနဝ အတ္ထရိတဗ္ဗံ။ ဤဘဆော ကထာ တထာ သြဝဒိတ္ထာ သညာပေတဗ္ဗော-ဟု မိန့်အပ်၏ ဘိက္ခူနိပါစိတ် နဂ္ဂဝဂ် ဒသမသိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်ဝယ္ဟုဆို၊ အထဓေါ သော ဥပါသကော ဘိက္ခုနိသံသံ ဥပသင်္ကမိတွာ ကထိနုဒ္ဓါရံ ယာစိ။ ဘဂဝတော တေမတ္တံ အာရောစေသုံ၊ ကထဓေါ ဘဂဝါ ဇေတဝနေ ဇေတဝနံ ပကာသေတော ခမ္မံ ဟာသံ ကတွာ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ကထိနံ ဥဒ္ဓရိတုံ-ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ ကဉ္စကာဆာ (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၂၀၈) ဦ် ကထိနုဒ္ဓါရံ နဒဿနဒ်ိတိ ကိဒိသော ကထိနုဒ္ဓါဒါ ဒါတဗ္ဗော၊ ကိဒိသော နဒါတဗ္ဗောတိ၊ ယဿ အတ္ထာရ

မူလကော အာနိသံသောမဟာ။ ဥပ္ပာဒရမူလကော အပ္ပေါ၊ ဝေရူပေါ နဒါတ-
ပ္ပေဝ၊ ယဿ ပန အတ္ထာရ မူလကော အာနိသံသောအပ္ပေါ၊ ဥပ္ပာဒရမူလကော
မဟာ။ ဝေရူပေါ ဒါတပ္ပေဝ၊ သမာနိသံသောပိ သဒ္ဓါ ပရိပါလနတ္ထံ ဒါတ
ပ္ပေဝ၀-ဟု မိန့်အပ်၏။ အကယ်၍ ကထိန်ခင်းပြီးသော ကျောင်းတိုက်၌ တစ်ဖန်
ကထိန်ခင်းခြင်းငှာလာပြန်သော်ခင်းပြီးသောကထိန်ကိုန္ဒတ်၍ တစ်ဖန်ကထိန်ခင်း
ပြန်ခြင်းငှာ အပ်လေသော် ဤ မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ဘိက္ခုနိပါစိတ်အဋ္ဌကထာ
တို့၌ ဤသို့ မမိန့်ဘဲနှင့်လေရာ။ မိန့်လည်းမိန့်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် မအပ်ဟု သိအပ်၏။
ရှေးကျောင်ဆရာတော်သည် ကထိန်ခင်းအပ်ပြီးသော ကျောင်းတိုက်၌ တစ်ဖန်
ကထိန်ခင်းခြင်းငှာလာပြန်သော်ခင်းအပ်ပြီးသောကထိန်ကိုန္ဒတ်၍တစ်ဖန်ကထိန်
ခင်းပြန်ခြင်းငှာသင့်, မသင့်ကိုဆရာတော်တို့တက် ဒေသကထားစေရာ သစ်အိမ်-
ဆရာတော်က ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌ မသင့်ဟု တိုက်ရိုက်လာသော စကားမရှိ
သောကြောင့် သင့်၏ဟုဆိုနှင့်ရှိလိုက်သတည်း။ ငါတို့စံကျောင်းဆရာတော်က
ဤသို့သုတ်ပြအပ်ပြီးသော ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာစသော်တို့ကိုရှု၍
မသင့်ဟုအမိန့်ရှိလိုက်သတည်း။

မဟာဘုသဒ္ဓါသည် သင်္ကပ္ပစေတနာအားဖြင့် ဥဒ္ဒိသပေတာတည်း။ ထိုက-ယွန်းသည်
ကား အနုက်မရှိဟုသိစေခြင်းငှာ မဟာတိကာဘိ ဟုစကား ဟူသော စကားကို
ပြန်သတည်း။ ဝိမက်ဂိဇနာဒနိဒ္ဒိ ဥပမာတဒ္ဒိတ်ဟုတ်၏။ မဟာဝါဟပုဂ်-သည် ဥပမာ
ဘဒ္ဒိတ်ဖြစ်ခဲ့ပေသော် မဟာဇနပဒသည်း ဥပမာဘဒ္ဒိတ်ဖြစ်သင့်သည်နှင့် အကယ်
ပစ္စည်းအကဲခန ဖြင့် ကိုဇေယျပြီးလျှင်ဖယား ဂိကာဂိုအား ဖြင့်ဖော်ကဲသော
တို့ မဟာဘုဖွင့်ဝေဘာတည်း။ ဤပြဿနာမျက်စား မဖွင့်ပါခဲ့။ တနည်းကား
မဟာဘုသဒ္ဓါအမိဟောပင်တည်း။ ကိုကဟစ္စည်းကို ဥပမာအနက်၌သက်၊ မဟာဆော
ဒ္ဓါ မဟာဘု-သဒ္ဓါသည်သာလျှင် သဒိသုပစာရအားဖြင့် ဥဒ္ဒေသဟောတည်း။မဟာတိ-
ကာပုဒ်၌ မဟာဘုသဒ္ဓါသည်ကား ဥဒ္ဒေသဟောမဟုတ်။ ဤသို့ဖြစ်သော် ဝိမတိ-
ဝိနောဒနီစကားသင့်သေး၏။

ဇနေတ္တိယော-ပုဒ်သည်လည်း သဒိသုပစာရအားဖြင့် ဥဒ္ဒေသ-ဟောတည်း။
သေသာပိ၊ ပဏ္ဏာမနန္တိကာ သဒ္ဓါမှ ကြွင်းကုန်သော နိဋ္ဌာနန္တိကာအစရှိကုန်
သော သဒ္ဓါတို့ကိုလည်း။

အာဒါယသတ္တက် ကထာ

၃၁၁။ ဧဝံ ပက္ကမတေဘော်-အစရှိသော စကားသည် ဝိတ္ထာရစကားတည်း။ အန္တော သီမာယ၊ မဝေ၊ ဥပစာရသိမ်၏အတွင်း၌သာလျှင်။ ဇတ္ထ။ ဣမ သို့ကထိန့-ဗ္ဘာရေ အာယံမန သခေါ်ပေါ်။ ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ အယံအာသာဝဋ္ဌိဒီကော ကထိန္ဒ္ဓါရော၊ ကို။ (ဝုဒ္ဓာဘွာဋ္ဌိစပ်) အာသာဝဋ္ဌိဒီက၊ တာဘုတရေဟိ နိဋ္ဌာ-နန္တိကာဒီဟိ ဥဒ္ဓါရေဟိ ဝေါမိဿာဒေသနော အနေကပ္ပဘေဒေါ ဟောတိ။ တသ္မာ 'အာဒါယဘာဏဝါရဿ ပရတော အနာသာဒေါဋ္ဌသကေ ပထမစတု-ဏ္ဏေ တေတ္ထကထိန္ဒ္ဓါရေ နိဋ္ဌာနန္တိကာဒီဟိ ဥဒ္ဓါရေဟိ ဝိသုံ ဝိတ္ထာရေတွာ ကိဉ္စာ-ပိ ဝုတ္တော။ ကထာပိ ဣဓ အာဒါယ သတ္တကေ အာသာဝဋ္ဌိဒီကာယ ကထိန့-ဒ္ဓါရဿ အာဒါနေန အာသာဝ. ရဖောဘာဝတော နဝုတ္တာ။ ပနသဒ္ဒေါ အန္တရတ္ထေ ဝေဘာသကော၊ ဣဓ အာဒါယသတ္တကေ သဝနန္တိကာယ ကထိန္ဒ္ဓါရဿ အနန္တရံ အာဒါနေန သမာနတ္တာ သိမာတိက္ကန္တိ၊ ဝေါ ဝုတ္တော။ အာဒါနေန အသမာ-နတ္တာ အာသာဝဋ္ဌိဒီကော နဝုတ္တော။ တတ္ထတသ္မိံ သိမာတိက္ကန္တိကေ ကထိ-န္ဒ္ဓါရေ။

ဒေါရုဿကာဒီဟိ သိမာတိက္ကန္တိကော နဒမ စီဝရကာလ သိမာတိက္ကန္တိ-ကော ဘိ ကေနစိ ဝုတ္တံ။ ဗဟိသိမာယံ စီဝရကာလသမယော အာတိက္ကန္တတ္တာ သိမာတိက္ကန္တိကော ဘိ အယံအမှာကံ ခန္တီ-ဟုမိန့်အပ်၏။ ပဗ်မတိဝိနောဒနီဋ္ဌ သိမာတိက္ကန္တိကော နဒမ စီဝရမာသာန် ပရိယန္တံ ဒိဝသ သခ်ါဘာယ သိမာယ အာတိက္ကမနတော သဗ္ဗာဒေတာဟုမိန့်ပြီးလျှင် တေရသကဏ်ဍကာဆရာကို ကေစိ ထိုး၏။ တေရသကဏ်ဍကော်ဆေရာသည် ဗဟိဒ္ဓါကထိန္ဒ္ဓါရံ ဝိတိနာမေတိ-ဟု ပါဠိကော်ရှိသည် အခေါ်ဆာလျှင် မိန့်သတည်း။ပဗ်မတိဝိနောဒနီဆရာကား ပါဠိဝေါ်သာ ဗဟိဒ္ဓါ-ဟူသောစကားသည် ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာ ဖြစ်သတည်း ဟု နှုတ်ပိုက်၌ ထိုစကားကို မိန့်သတည်း။ အနာသာဒါဋ္ဌသကပုဒ်၏-အနက် ကား အနာသာန္ဒ်စပ်သော တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ကတိန်နှတ်ခြင်းဟူသော အနက်ဘည့်။။ ဒေါဋ္ဌသက-ပုဒ်သည် စီသတိဒသသု ဗဒွိသတု သုတ်၌ တု သဒ္ဒါ ဖြင့် ဒွိကို ဒေါ ပြုပြီးလျှင် လဒဏာနုံ-သုတ်ဖြင့် ဒ ကို လ ပြု တဖန်လ ကို-ဋ္ဌ-ပြု၍ ပြီးသာဘည့်။ ဒွိဒသ-ပုဒ်ခုင်းတည်း။ ဒွိဒသ-သည် မိဿကာသန်းဘတည်း။ ပါဠို ဝေါ်ကို ရှု၍ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ကာဒိနဒ္ဓါရသဘုပ်ကို ဘိ၏အပ်၏။

၃၁၂။ အာဒါယဘါဏဒ္ဓိ ခုနစ်ပါးကုန်သော ကတိနဒ္ဓါရတို့ကို ပြတော်မူပြီး ဖြင့် ယခုယာဝါလုံးဒ္ဓိ အဘယ်ကတိနဒ္ဓါရတို့ကို ပြသနည်းဟု မေးရန်ရှိသော ကြောင့် ဒေါ်အာဒါအဝါဒေါ အစရှိသော စကားကိုမိန့်သတည်း။(နိဂုံးမဟုတ်)။

တေယျဝဏ္ဏာဘိနိဝိဋ္ဌာ။ တုဏ္ဍာဝါဒေသေ။ ယောယော ကတ်ိနုဒ္ဓါရော။ တုတော တော်ဝတော် ကထ်ိနုဒ္ဓါရာနံ ဒဿနတော ပဏ္ဍး အာသာဝစ္ဆေဒိကတော် ဣတရေဟိ ကထ်ိနုဒ္ဓါရေဟိ သဒ္ဓိံ အာသာဝစ္ဆေဒိကာသု ဝေါဟိသ်ကနယေန ဟဋ္ဌပက္ခေ အပလိဗောဓေ ပလိဗောဓေဟိ သဒ္ဓိံ ဒယေ့ခန်ဒ်ာ။ ဒုကာသုံးစောင်တို့၌ အာပတ်လာယေဘာနော အာကင်္ခမာနော-ဟုဒ္ဒိဒ်။ စာဗျက်တင်၏။ ပါဠိတော်၌ အဓိကာယမာနောဟု က ဖွဲ့ အ-ကာယဒ္ဓိသည်ဖြစ်သော သင့်သတည်း။ အပဟဋ္ဌ ဝိနေ-ဓာတ် မည်နော် ဘနကဲ့ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒေတုမာလာ(၁၁၇) ဋ္ဌီ ဝိနေ မည်နော်ယဲ့။ ဆရာတို့ကား ဒုက ယာတာ ဂိကော ယာဝ ဒေါဝိနော်ဟုနော်ယတဲ့။ သြစိနော်ဃယတိ-ပဒ်ဖြန့်အပ်၏။ ဝန္ဒနာ ကို ပြုခြင်း ဟု ဆို။ ဒ အာယ-သုတ်ဖြင့် ဒကို အာယဖြု။ မည်နော်ဟုသည်ကား အလိုရှိသဖြင့် မှတ်ကင်ခြင်းတည်း။ တို့ကြောင့် ဒုကာသုံးစောင်တို့၌ အာကင်္ခမာနော ဟု ဆိုခဲ့တည်း။

ကထိန်ကွန်ကမ္မတ်ရုန် ပြီး၏။

၈၊ ဒီဃရက္ခန္ဓကာ

ဇီဝက ဝတ္ထုကထာ

၃၂၆။ ဘိက္ခုနိဒါနဲး ပထမပါဇုဇိက ဘိက္ခာပုဒ်၏ဝတ္ထုဒ္ဒ ဒက္ခာဟုလာရှိသတည်း။ ဤစီဝရက္ခန္ဓကဒ္ဒ် ပဒကွိဏာ-ဟု လာရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒက္ခ-နှင့် ပဒကွိဏ-သည့် ဤအဆုဒ္ဒ် ပရိယာယ်ကသည်းဟု သိအပ်၏။ ပဒကွိဏပုဒ်၏ ဝိဂြိုဟ်ကို ဒက္ခတိ ဝုဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတီတိ ဒက္ခိဏော။ ကုသလော- ဟူသော ကွာဒိမောဂ္ဂလာန် စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ဒက္ခ-ဓာတ်နောင် ကိက:ပစ္စည်းဘက် ဏ အနုဗန်ကို့ခြေ ပဥပသာရပုဒ်သည်အနက်မရှိ။ ဆေကာ ကုသလာ ဟူသော အဌကထာ စကားဖြင့် လက်ဝဲအနက်ကို နှစ်စေသတည်း။ လက်ဝဲအနက်ကံလည်း ဟောသည်ကို။ ဝါမံ ကဋ္ဌေဝရံ သဗ္ဗ ။အပသဗ္ဗ်တု ဒက္ခိဏံ ဟူသော အဘိဓာန်ဝိသေသ္ဘာမိနဝဂ်(၇၁၉) စကားဖြင့် သိအပ်၏။ ဝါမံ ကဋ္ဌေဝရံ ဝ်မကာယော သဗ္ဗံ နာမ။ သဗ္ဗ ဝါမေ စ ဒက္ခိဏေတိတ္ထ ဇယော။ သဝ ဂတိယံ။ ယေ။ ဒက္ခိဏံ ကဋ္ဌေဝရံ အပသဗ္ဗ ။ သဗ္ဗကော အပဂတံ အပသဗ္ဗ ။ (အဘိဓာန် ဋ္ဌီကာ)။

ဒက္ခသဒ္ဒါ၏ ကုသလအနက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကို။

ကတဟတ္ထောစ ကုသလော။ ပဂီကာဘိည သိက္ခိတာ။

နိပုဏောစ ပဋု ဆေကော။ စတုရော ဒက္ခပေသလာ-ဟု

အဘိဓာန်ဝိသေသ္ဘာမိနဂဂ်ဒ္ဒ်(၇၂၀)ဒ္ဒ် မိန့်အပ်၏။ ဒက္ခဂုဒ္ဓိယံဝါ အဒ္ဓဝုဒ္ဓိ ဟိ သာဂတိ သိဓေသုံဝါ(ဇ:ဘိဓာန်ဋ္ဌီကာ)အဘိသဒ္ဒာ-ဒ္ဒ် အဘိပုဗ္ဗ သရဓာတ် ဟပစ္စည်း။သရဂတိယံ သရသဒ္ဒေါပတာပေသု။ သရစိန္တာယံ ဟူ၍ လာသော ဓာတ်နက်တို့ဟုင် ဤအဆုဒ္ဒ် ဂတ်-အနက်ဟောတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ အဘိ-သဒ္ဒါတိအဘိဂတာ-ဟူ၍မိန့်သတည်း။ ဒန္တ်ဇ တ-ကိုဗုဒ္ဓဇ ဒ္ဒ-ပြုရသတည်း။

၁။ သဗ္ဗံ ဂါဓေ စ ဒက္ခိဏေ (အဘိဓာန်-ဂ္ဂါ၇၁၉)ဒ္ဒ် သဗ္ဗသဒ္ဒါသည် လက်ဝဲ,လက္ခ်ာ နှစ်မျိုးကို ဟောသည်ကိုဆိုသောကြောင့် ဒက္ခိဏ သဒ္ဒါလည်း လက်ဝဲ, လက္ခ်ာ နှစ်မျိုးကိုပင် ဟောသည်ဟု ယူစာ၍ "လက်ဝဲကို ဟောသည်ကို" စသော စကား ရပ်ကို ဆိုတော်မူရန်ရှိ၏။

အတ္ထိကေဟိ အတ္တိကေဟိ မနုဿေဟိ ကိဉ္စာပိအာဘိဂတာ။ ပနဘာထာပိ ကရဏတ္တေ သာမိဝစနံ ကတ္တာ အတ္ထိကာနံအတ္ထိကာနံမနုဿာနန္တိဝုတ္တံ။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကဆိုတိ ဧကေနာတိ ကာရကံ ဟု ဝစနဘွာမပြုမူ၍၊ ယု တု သဒ္ဒမ္ပိသာဓနေ (ကစ္စာယနသာရ ၃၃-ဂါထာ) ဟူသည်နှင့် ယု ပစ္စည်းသည် သာဓန ခုနစ်ပါး၌ ဖြစ်သည်နှင့် ဤအဆုဝဉ်ယ် ကတ္တားဒ်၌ ဖြစ်ရကား ကဒ္ဒာတိတိကရဏံ ဟု ဝစနတ္တပြုချိန် ကတ္တားကို ကရဏ-ဟုဆိုသာတည်း။

၃၂၇။ ပဘိသဓနေ။ သွားသောပြီးသည့်နုနောက်၌ ဝေးကပ်ဒေသဆွေးလာခဲ့ အသပြောဒဂါးတစ်ဆုဖြင့်။ (ပတိသည် ပဋိဒါနအနက်ဟော)။ ဂိဟဘဏံ ပုဒ်သည် ဘာဝပွဓာနပုဒ်တည်း။ တနည်းကား ဘာဝသဒ္ဒါကျေသာသည်း။ ပတိပုဗ္ဗ ဝိဒ ခဘတ်သည် ဝိဒ ဉာဏေ။ ဝိဒတဲ့။ ဘူဝါဒိ။ ဝိဒလာဘေ။ဝိန္ဒတိ။ ရုဓာဒိ။ ဝိဒ သတ္တာယံ။ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒိဝါဒိ။ ဝိဒလာဘေ ဝေဒေတိ။ ဝေဒယတိ။ စုရာဒိ-ဟူ၍လာသော အနက်ဘို့ဘွင့် ဘူဝါဒိဂိုဏ် ဖြစ်၍ ဉာဏအနက်ဟောတည်း၊ ဤပစ္စည်းသည် စုရာဒိတောဏောဏာသုဘ်ဖြင့်သက်အပ်သောဏော-ပစ္စည်းမဟုတ်။ဤဘဲ့ဟိ ဧဏာယ ဏာပေဏာပယကာရဓိဘာနိ ဟောဘဲ့တော့သုတ်ဖြင့် သက်အပ်သော ဏော ပစ္စည်းတည်း။ ဤသို့သိစခြင်းငှာ ဂိလာနံပဋိဝေဒေယျန္တိဂိလာနဘာဝံ ဇာနာ ပေယျံ ဟူသောစကားကိုမိန့်သတည်း။

ကတ္တာရသုပ္ပေတိဇ္ဈာသုပ္ပေ စကားဇ်ာအခြားမဲ့၌ ဒီသာပါမောဇ္ဈာတိ။ ။ဟ။ အတ္ထောစကားသည် အဓောဇ်ဆောင်ကုန်သော စာတ်ဦဂ်ဂိုဇ်။ မသင့်။ဝေဇ္ဈ သိပွမေဝ ဘန္ဓာယ ယံနူနာဟံ သိပ္ပံ သိက္ခေယျန္တိ စိန္တေသိ-ဇ်ာအခြားမဲ့၌လာ ထို့ ဒီသာပါမောက္ခောတိ၊ဟ။ အတ္ထောစကားရှိရမည်။ ပါဠိတော်ကိုရှု။

ကတ္တာရသေ ထိဒလ္လ။ ကဘ္ဘရေတိ ကတ္တာရယာဂိ။ အဂ်ါနံ သိထိလဘာဝေနံ သိထိဒလာ ဘာဝတိတိ ကတ္တာရော။ ဇိဏ္ဏေနဒုဿော။ ကတ္တာရာနံဒဏ္ဍော ကတ္တာရ ဒဏ္ဍောဂါကတ္တာရဇ္ဇ တံ သုပ္ပဉ္စာတိ ကတ္တာရသုပ္ပံ။ ဃာတုမာလာ စုရာဒိဂိုဏ်း။ ဘ-ကာရန္တဓာတ်(၃၁၀-နှာ)။သိထိလနှင့် ဇိဏ္ဏသည် ပရိယာယ်တည်း။ထို့ကြောင့် ကတ္တာရသုပ္ပေတိ ဇိဏ္ဏသုပ္ပေ-ဟူသောစကားကို အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သတည်း။

ဒန္တေ ဒုတိယတ္ထာနှင့်-ကတ္တာရသုဒ္ဓေ-ဟု ဗာဝ္ဆိုစာသို့၏။ ဒန္တေ ပဏမ ဟကာရန္တ ဓာတ်အဆုဝ်၌ ကဘ္ဘရဓာတ်လာရရှိကား ဒန္တေ ပဏမတ္ထ-နှင့် ကတ္တာရသုဒ္ဓေ-ဟု ဗိုသာည်သာ အသင့်ကည်း။

၃၂၈။ တံဇ်ဝကံ၊ ထိဇ်ဝကကို။ ပဟာဝ ဒဒ်ဆိ။ ဤတိ ဘဿ စ, ခေ၊ သန်္ဓိယထာ။ဘထာ ယဿ ာ နေ ပေသေတိ။ ဤတိဘဿစ,ဒသာ ဒီဝကော

ဒေါ်ကြီးပေါသနာတော်ကြီးတော် တံသပ္ပဲ စိန်ဆွတ်ကျော်သို့ယာစာ ဦး စ ကို ပြုတိတ်ပွဲ ခန့်ခွင့်ကြပ်ပြုပါသည်။

တဆက်တည်း ဒေါ်ခင်သော ကားသည် ဝိတ္ထာရဝကားတည်း။ ကိုရဝိတ္ထာ ရေမိ-ဟု အနက်ဆိုပေး။ အပိစ ဘယကုန်ယော မယာဒုစ္စတော။ ပုရိမပဒဏ္ဍနာယ ဟောဒိယမာနော်ပိ စောဒိယမာနဏ္ဍာပိ။

ဦး။ ပန် ကောင်းနိုး။ သောဒိဝကာ။ ဆောင်သော် ဟိ ဒေသောဟိသည်။ ကြိုယာ ပာဝတ်သည်။ သစ္ဆဟိမာသော်-သည်ရှည်း ကြိုယာပဓဂ္ဂပင်တည်။ ကိုဠာဝီ ညွှဲဟောသီ၊ အကယ်ရှိကား သိကြားမဟုတ်သင်ဖြစ်။ ပန်တဆာပိ၊ သည်။ ဝေဝရည်ကား၊ ဆောင်။ သတ္တမ်း အား။ ဆယ်ဒီဝဏော၊ သည် ။ပ။ ဘိကားပမိ၊ ဘုံ။ ဌာဝီ၊ ဤသို့။ ဂေါ်ဒဆောပမိဝိဘာဇဏ်ကား၊ တည်။ ယာဘွား ခကြောင့်။ အဆယာသီ၊ ဖြစ်ပြီ။ တဆွား ဝကြောင့်။ အာသင်္ခယာတာ၊ ဇီ။ သမိုဒ္ဓေ ဒ်။ သင်္ခါ ဝသီတွား ပုဝေဒ်ဂ္ဂါ။ ဟသား အကြောင် အခြင်းအရာတွားဖြင့် ။ပ။ သင်္ကြာသီ။ ဇီ။ တဆား သိုအခြင်းအရာဆွားဖြင့်။ နိုဝီဝဏီ၊ ဂါ်။ ပဠမာသော် ဒီကာနိုဂေါ်းလေဒယသ္ဆနိုဂ္ဂိုကုန်သော။ ဆပဒဆာနိုး၊ ခြောက်နှစ်တို့ပတ်လုံး။ အာဘင့် ဒေသောဒနိုး၊ ဂါ်။ ကိုဠာဝီ သိကြားမင်း၊ ဇာတ်ရှိကား ဟင်္ဂဒေါ်ရှင့်။

သိကြားမဟုတ်သဲ ခုနှစ်လ အင်သာတည်း။ သိကြားမှုံ့ ခြောက်နှစ်ဖြင့် ပါးလေ သင််သတည်း။ ပေါင်းခုနစ်နှစ် သင်ဝုသဟည်း။ ယို့ခြောင့် ပါဠိတော်ကို သတ္တဟ မေ ဝဿာဒိ အဒိယန္တသာ-ဟု ဟောကော် မှုအပ်သောည်း။ ဤသို့ ဦးကာဠာဂ်ဟော်ဂျိ နှင်နဲလှစ္စာ သိအပ်၏။

ပန်တဆာပိ၊ သည်း။ သောဒိဝကား၊ သည်။ အာဟုံယား ဇီ။ အာန်ကေ ဇေ၊ ဦသာသူင်း(ဝေကျွေသတည်း။) သိကွာဟိ၊ ဇီ။ ကွတိ၊ ဤသို့။ ယာဘွားခြောင့်။ မည်တိ၊ ပုတ်ထင်၏။ ကသွား ခြောင့်။ ပ။ ဂိဏ္ဍ မင်္ဂွား သော်းဝေါ် ဤသို့။ ဗိန္ဒွတ္ထာ၊ ရှိ။ အာဇာဒိယ်၊ ဂါ်။ ကိုဠာဝီ ပုဒ်ဖြင့်၊ အကယ်ရှိကား မေးခြင်း ခုနှင့်။ ပန်တဆာပိ၊ သည်း။ အာစရိယော၊ ဆည်။

သေဋ္ဌိဘရိယာဒီဝတ္ထုကထာ

၃၃၀။ တေသဿစ။ ဤဆောပတ်၏လည်းကောင်း။ သံယမဿစရောဂါကို စောင့်စည်း ငြိမ်းစေခြင်း၏ လည်းကောင်း။ ဤသို့အနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် တေခုသကဏ်ဋီကာ၌။ သံယမဿာတိ အာနိသံသဿ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အာနိသံသ-ဟူသည်ကား ရောဂါကို စောင့်စည်း ငြိမ်းစေခြင်းတည်း။

ဥပကာရံ-ဖြင့် ဥပဇာနာမဉ္ဉ ဥပ-သဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုပြသတည်း။ တေသု, သံယမဿ သမ္မဒ်နှစ်ပုဒ်ကို ဥပကာရံဉ်စပ်။ သမ္မဒ်နှစ်ပုဒ်အရ တခြားစီ ဖြစ်ကြောင်းကို ကတဿ စ ရောဂူပသမဿ စ-ဟု စ သဒ္ဒါနှစ်လုံးနှင့် အဋ္ဌကထာဆရာဖွင့်သည်ကို သောဂ်၍ သိအပ်၏။ တေခုသကဏ်ဋီကာ၌ ဥပယောဂတ္ထစေတံ သာမိဝစနံဟုမိန့်သည် အလိုအားဖြင့် တေယနှင့် သံယမဿနှစ်ပုဒ်တို့ကို "ကို"ဟု အနက်းပး၍ ဥပဇာနာမ-ပုဒ်ဘွင် ဇာနာမဉ်စပ်၊ ဥပဒ် မပပ်လင့်။ တေခုသကဏ်ဋီကာဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ဥပ-သည် ဥပကာရအနက်ဟောမဟုတ်၊ အနက်မရှိ။ အဋ္ဌကထာနည်းမှတနည်းအားဖြင့် တေခုသကဏ်ဋီကာဌ်ဖွင့်သတည်း။ ပါဠိတော်၌ "ဝရမေတံ သပ္ပိ" အစရှိသော စကားဖြင့် တောပတ်၏ ကျေးဇူးဥပကာရကို ပြခဲ့ပြီးမှသတည်း။ နတော ဒေယျမေဓမ္မော ဟာယိသာတိ-ဟူသောစကားဖြင့် ဆရာ၌ကို စောင့်စည်းခြင်း ငြိမ်းစေခြင်း ကျေးဇူးဥပကာရကို ပြတော်မူသတည်း။ ဂိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌမ္ပကား ပါဠိယံ သံယမဿာတိ သံဂဏှဿ။ အဝိဿဇ္ဇနဿာတိ အားတ္ထော။ ယော သညမော။ သော ဝိနာသောတိ အာဒိသုဝိယ။ ကောဿသညမဿ ဖသံ ဥပဇာနာမာတိ ယောဇနာ။ တဖေဝ ဖလံ ဒေသေန္တော်အာဟ ဝရမေတံ။ပ။ အာသိတ္တန္တိ။ ကေစိပန သညမဿာတိ အာနိသံသဿ၊ ဥပယောဂတ္ထေ စေတံ သာမိဝစနန္တိ ဗာတ္ထံ ဝဒန္တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့မိန့်ခြင်းသည် ရောဂူပသမဿဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကတဿ စ ရောဂူပသမဿစ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဒုန်ဖွင့်သော ကြောင့်လည်းကောင်း။ မသင့်။ "ယောသညမော။ သောဝိနာဇသော" ဟု ပေတော ဝတ္ထု(ခု၊၂၊၁၅၁)၌ လာငြားသော်လည်း ဥပမာ,ဥပမေယျ တန်မည်မသင့်။ ယောသညမော။ အကြင်ပစ္စည်းကို စောင့်ရှောက်သိမ်းဆည်းခြင်းသည်။ (ဝါ)။ မလ္လုဒါန်း မပေးကမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဇာ်။ သော သညမော၊သည်။ ဝိနာသော၊ပြိုပျောက်ဆုံးဖျက်ဆီး လားကြောင်းဖြစ်၍ ပျက်စီးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ "ပြိတ္တာတို့ဘောင်ဥစ္စာဆောင်းသည်" ဟူသော လက်သည် ပေတဝတ္ထုလကားနှင့်ဒိသတည်း။ တေခုသကဏ်ဋီကာဆရာကို ကေစိထိုးသတည်း။ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် တေခုသကဏ်ဋီကာစကားသဒ္ဒါဆင့်ခံအဖွင့်တည်း။

"ဖလံးကို။ ဒေဿန္တီ၊ပြသော သူဌေးကတော်သည်"ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီဋ္ဌီ အာနက်ပေး။

၃၃၁။ အလံဒေဝါတိ အာဒိမာဟဟ္မသော စကား၏အခြားမဲ့ဌ် ဆုဇာပ သန္ဒေါ။ပ။တေနဟိဘဂေဖော်တိ အာဒိမာဟ ဟ္မသောစကားသည် အစောင် စောင်ကုန်သော ဇာတိဌ်ဌိ၏။မသင့်။ အဓိကာရံ မေ ဒေဝါ သရတူတိ။ပ။ အတ္ထောဟ္မသော စကား၏အခြားမဲ့ဌ်သာ ရှိရုမည်၊ ပါဠိတော်ကိုရှု။

၃၃၂။ သာရတူတိ အတ္ထော-ဟ္မသော စကား၏အခြားမဲ့ဌ် သိသစ္ဆိ ဥပ္ပါဒေ တွာ ဘိ။ပ။ဒိဝရိဘ္ဘာဟ္မသောစကားသည် အစောင်စောင်ကုန်သော စာတိဌ်ဌိ ဒိ၏။ မသင့်။သက္ခိဿာသိ ပန တုံ ဂဟပဘိတိ။ပ။ဉာဏောတိဟ္မသော စကား၏ အခြားမဲ့ဌ်သာ ရှိရုမည်။ ပါဠိတော်ကိုပင်ရှု။ ပါဠိတော်ဌ် ဩဖာဇလတွာ-ဟုရှိ၏။ အဋ္ဌကတာဌ် ဒန္တေ ကတိယ-ဒ-နှင့် ဥပ္ပါဒေတွာဟုရှိ၏။ ပါဆုဇ်ကဏ်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယပါဆုဇ်က ဥဒကအဋ္ဌကထာဌ် မုဒ္ဓဇပထမ ဠ-နှင့် ဥပ္ပါဠေတွာဟု ရှိသည် ကို ငါဆုံးဖြတ်ပြီး ကမှန်ရှိသတည်း။ ထို့ကြောင့် မုဒ္ဓဇပထမ ဠ-နှင့် ဥပ္ပါဠေ ကွာ-ဟုရှိရမည်။ အဋ္ဌသာလိနီနိဒါန်း ပဂံကဘုရားရှင်ဏ်ဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း အဋ္ဌသာဂဠိနီဒုဂါရကကာဌ်သည်းကောင်း မဒ္ဓဇပထမ ဠ-နှင့် ဥပ္ပါဠေတွာ-ဟုရှိရ မည်။

တီဟိသတ္တာဒဟတိ-ကား ကြိယာပဝဂ္ဂတည်း။လူတိမနုသိကတွာ၍။နံဇဝက် ကိုးသတ္တသတ္တဒိဝသေပိ၊ခုနစ်ရက် ခုနစ်ဇက်တိုင်တိုင်လုံးလည်း။ (ဝိစ္ဆာ)ခုနစ်ရက် သုံးခုတို့ကိုယူ။ ထို့ကြောင့် တီဟိပဒေသဟိ ဓကေကေန သတ္တာဟေနဟု မိန့် အပ်လတ္တံ့။

ပဇ္ဇောတဏုဇဝတ္ထုကထာ

၃၃၄။ ဝိစ္ဆိ ဂဿ၊ ကင်းမြီးကောက်ဝကြောင့်။ ဇာတောဖြစ်ခြင်း၊ ကုလပုတ္တ ဿောဟုတည်းပေ။ နိဘိန္နဿာ၊ ကိုင်နေဝဉ်။

အယုံဝါဟနသမ္ပတ္တိစကား၏ အခြားမဲ့၌ နခေန။ပ။ အတ္ထော· စကားသည် အခေါင်စောင်ကုန်သော စာတို့၌ရှိ၏။မသင့်။ သပိုံ ပါယေတ္ဝါတိ။ပ။ အာစိက္ခ်ိ-တွာ စကားရှိရမည်။ ထို၏အခြားမဲ့၌ နခေန။ပ။အတ္ထောစကားရှိရမည်။ ထို၏ အခြားမဲ့၌ နိစ္စာရေသိတိ-အစရှိသော စကားရှိရမည်။

ဩလုမ္မေတ္ဝာ ပုဒ်သည် အဝ-ဓေါ်းရှိသော လုဗိ-ဓာတ် စုရာဒိဂေ၁ ဏေ ဏယာသုတ်ဖြင့် သက်အပ်သော ဏေ-ပစ္စည်း တ္ဝာ ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသတည်း။ လုဗိဓောတ်သည် လုဗိ တုဗိ အဒ္ဒနေ။ အဒ္ဒနဟိံသာ။ လုမ္ဗေတိ၊ ဟုမ္ဗေတိ-ဟု ဓာတုမာလာ စုရာဒိဂိုဏ်း ဗကာရန္တဓောတ် (၃၂၈)၌ လာရှိသည်နှင့်အညီ အဒ္ဒန အနက် ဟောဟာည်း။အဒ္ဒန ဟုသည်ဖြစ်ဟိံသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတုမာလာ စုရာဒိဂိုဏ်း ဒကာရန္တဓောတ် (၃၁၄) ၌လည်း အဒ္ဒဟိံသာယံ။ အဒ္ဒေတိ၊ အဒ္ဒယတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အဒ္ဒဂတိယံ ယာစနနစ-ဟု ဓာတုမာလာ ဘူဝါဒိဂိုဏ်း ဒကာရန္တဓောတ် (၈၆)၌ လာသည်နှင့်အညီဂတိ ယာစန မဟုတ်။ဟံသာ-ဟူဘာည် ဤအဓိပ္ပာယ် လက်သည်းဖြင့် ဝမ်းလျှောဆေးကို သျှိသျှားသီး၌ ထည့်သော အားဖြင့် ဃျိသျှားသီးကို နှိပ်စက်ခြင်းတည်း။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ နခေန ဘေသဇ္ဇံ ဩလုဗ္ဘတ္ဝာတိ နှ ဓခန ဘေသဇ္ဇံသျှိဩဒဟိတ္ဝာ ပက္ခိပိတ္ဝာ တိ အတ္ထော ဟု မိန့်အပ်၏။[၁]

နိစ္စာရေသိပုဒ်သည် နိ ပုဗ္ဗ သရဓာတ် ကာရိုက်ဏေ ပစ္စည်း အဇ္ဇတ္တနိ ဤ ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသတည်း။သရဓာတ်၌ သ ကို ဆ ပြု။ဤသို့ ပြုရသော နည်းသည် လောကီ သဒ္ဒါကျမ်း၌ ရှိသတည်း။ အသဒိသဒ္ဒေဘော် စ ပြု။ အ-ကိုအာ-ပြု။ သ လာ။ဤကို ရဿပြု။သရဓာတ်သည်၊သရ ဂတိယံ။သရသဒ္ဒါ ပတာပေသု။ သရ စိန္တာယံ-ဟု လာသော သရဓာတ်၏ အနက်ကိုတွင် နိ ဥပသာရ ပုဒ်သည် ဒဿနောသာန နိက္ခန္တာ အစရှိသည်ဖြင့် အဘိခာန်အဗျဝဂ်၌ မိန့်အပ်ကုန်သော အနက်တို့တွင် နိက္ခမန အနက်ကို ထွန်းသောကြောင့် နိက္ခမန ဟုဆိုအပ်သော ဂတိဝိသေသ အနက်ကို ဖော်သတည်း။ နိက္ခမန-ဟူသည် ပျော့သော အရည်ဖြစ်သောကျင်ကြီး ဝမ်းမှအောက်သို့ ညွှတ်ခြင်းတည်း။ဤသို့ ညွှတ်ခြင်း ဟူသည် ဝမ်းလျှောခြင်းဘည်း။ ထို့ကြောင့် နိစ္စာရေသိတိ ဝိရေစေသိ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သဘည်း။"နိစ္စာရေသိ၊ ပျော့သော အရည်ဖြစ်သော ကျင်ကြီးကို ဝမ်းမှ အောက်သို့ထုတ်စေ၏။ ဝိရေစေသိ၊ ပျော့သောအရည်ဖြစ်သော ကျင်ကြီးကို

၁။ အဋ္ဌကဘာဘွဲ့ ဩလုမ္မေတ္ဝာဟု ရှိ၏•လုပေါဒျ ဒဿနာကုလီ၊ဘာဝေသု ရှုဝိလုမ္ဗနေ (ဓာတုတ္ထ သင်္ဂဟ၊ ဥဒ္ဒါဂါဟာ) ဩလုမ္ဗေတ္ဝာဝိ လုပိ ဓာတု ဩဒဟနတ္ထောတိ အာဟ ဩဒဟိတ္ဝာတိ (ဟောဇနာဒုဂဒ၊၂။)တို့နှင့်ညီ၏။

ပမ်းမှကင်းစေ၏။ (ဝါ)။ ဝမ်းလျှောစေ၏။" ဤသို့ အနက်ပေးရသည်ကို ရှိစ
ဂိယောဇနသမ္ဘဒနေသူ။ ရေစေတ်၊ ပိရေစေဝိ။ သင်္ခပုတ္တံ ဝိရေစေယျ-ဟူသော
ခေတုမာလာစုဏ္ဏာဒိဂိုဖော်း စကားရင်္ဘခေတ် (၂၉၄)လာစကားကို ထောက်၍ သိအပ်
ဝိယောဇန၊ လျှောသောအရည်ဖြစ်သော ကျင်ကြီးကို ဝမ်းနှင့် မယှဉ်စေခြင်း။
(ဝါ) ဝမ်းလျှောစေခြင်း။

ဤပုဒ်ကောက် အဋ္ဌကထာ ဗာဟိရနိဒါန်း မဇ္ဈိမကမဏ္ဍဝတ္ထုလာ ဝိဇ္ဇု
လတာ နိမ္ဘရန်-စကားပြ နိ ပုဗ္ဗ သရဓာတ်ဖြင့် နိစ္ဆရန်ပုဒ်ပြီးသတည်း။

သိဝေယျကဒုဿယုဂကထာ

၃၃၂။ သိဝဋ္ဌိက သဒ္ဓါသည် သချိုင်း သုသာန်အရပ်ကို ဟောဂျင်းတည်း။
ဤအဟုဒ္ဓိမုကား ငှားနှုပစ်ရအားဖြင့် သချိုင်းဦးဖြစ်သော အဝတ်ကို ယူအပ်
၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဌ် "သိဝဋ္ဌိက၊ သချိုင်းဟုဆိုအပ်သော။ အဝမင်္ဂလ
ဝတ္ထုံ၊ မင်္ဂလာကင်းသော မင်္ဂလာမရှိသောအဝတ်တည်း။" ဟု အနက်ပေး။
ဤနည်းအလိုအားဖြင့် သိဝဋ္ဌိကေယျက-ဟုဆိုလိုလျက် ဋီက-သဒ္ဒါကျေသတည်း။
ကေယျ-ပစ္စည်း အနက်မဝိ။က အက္ခရာအားဂုမ်။တင်နည်းကား သိဝဋ္ဌိကေ ဇာတံ
သိဝဋ္ဌိကံဟု ဝစနတ္ထပြု။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဌ်။ "သိဝဋ္ဌိက၊ သချိုင်းဌ်ဖြစ်
သော၊အဝမင်္ဂလဝတ္ထုံ၊မင်္ဂလာကင်းသော မင်္ဂလာမရှိသောအဝတ်တည်းဟု အ
နက်ပေး။အဝ-သည် ဝိယောဂအနက်ဟောတည်း။ဤနည်းအလိုအားဖြင့်လည်း
သိဝ-ဋ္ဌိကေယျက-ဟုဆိုလိုလျက် ဋီက-သဒ္ဒါကျေသတည်း။ ကေယျ-ပစ္စည်းဆက်၊
တဒ္ဓိတ်ရောတအနုက်၌ ဖြစ်သတည်း။ က-ဗဟုကွဆုကား အဓိကုမ်ပင် ထို့ကြောင့်။
တဒ္ဓိတ်ရှေပသိဒ္ဓ်၌ စဂ္ဂဟကေန တဟ္ဆာတောဝါတဟ္ဆဝသတိ တသ ဟိဟံ တံအရဟ
တိတိ အာဒီသုကေယျပစ္စယ ဟုမိန့်အပ်၏။ စဂ္ဂဟကေန၊ ကရုဂါတသေဒဒမည
ဟ္ဆောသုစ သုတ်၌ စ-ဟူသောသဒ္ဒါဖြင့် သဗ္ဗကော ကောတိဇဟ္ဆပုန သဗ္ဗတောဂဟ
ကေန တဒ္ဓိတ တောပိ ကုစိသ သရ ကကာရုဂမောဟု (ရူ၊၂၂၇-)၌ မိန့်အပ်
၏။ သိဝဋ္ဌိကပုဒ်ကိုကား။ စာဝါဒ်ယျန္တေ တြသိဝဋ္ဌိကာ။ ကဋ္ဌ။ ဆဿသော၊
ထတ်။ ဤတ္ထဥ္ဇ-ဟူသော အာဘိဓာန်ဋီကာ စဝဇ္ဇဟ္ဘာဝဝဏ်(၄၀၆) အဖဋ်စကား

ဖြင့် သိအပ်၏။ ကုသာပါဆဝေါ(အာဘိဓာန် စတုပ္ပဏ္ဏိတ်သူသေကောင်ဟော) ဆသဂတိယံ။အ။(အာဘိဓာန်ဋီကာ) ကုဏပဒါဝေနဆဝစီ ဂဠတိ ပဠဟ်တိတ် ဆဝေါ-ဟုဝစနတ္ထဖြင့်။ သိဝဋ္ဌိက, သိဝယ်က အာနက်တ္ထ။

ဓသဿဒ္ဓကုဏလာ ဟဠီဒါဒဏ ယုကဟုဒ်နှင့် ဣတိဝေယျက-ပုဒ်ဟည် ရပ်ဖြိုးဟူ၏။ တစ်နည်းကား သိဝ သဒ္ဒါဟိသည် ဖြောဒမ်းဟောဇည်း။ ထို့ကြောင့် အာဘိဓာန်အရည်ဝက်(ဂါဒ)၌ သိဟိလော ဓမ္မဒေကော ကေဝဋ္ဋော။ ဘေရဝဝါစ သိဝါယျ-ဟုမိဒ်္ဓအပ်၏။ သမ္ပ ဥပသမေဋ္ဌာဝါ။ သိဝါနာဒီ၊ သဗ္ဗေသဝါယံဝါဝေါ ဟု အာဘိဓာန်ဋီကာ၌ ပဋ်၏။ အရညေ ကုဟိဒါသု သမန္တို့ ဥပသမန္တိတိသိဝါ ဟူ၍လည်းကောင်း, အရညေကု ဟိဒယားယေဝန္တိတိ သိ-ဟ္ဟ၍လည်းကောင်း စနတ္ထဖြင့်။ သိဝါသိဂါလာ ကုဏပဝါဒနတ္ထာယ အာကန္ဒာဇ်ဒန္တိ ဝဋ္ဋေတိသိဇ်ဒ္ဓါ ဟဒဒဝ သိဝဋ္ဌိကာ။ သိဝ္ဌိကာယ် ဥပုန်သိဝေယျကံ၊ ဋ္ဌိကာသဒ္ဒါဟာ ယောပံ ကတ္တာယုဒယာ စနတ္ထကို အဋ္ဌကထာ ဆကျြသတာည်း။ ယာ-အဋ္ဌကထာယ် အာဟ။

သမတ္တိသ ဝိဒေနကထာ

၃၂။ ဒုဒ္ဒါသိနေဟယထ-ဌိသိနေဟသိနေဟနေသိနေဟတိ-ဟုခေါဝတမာလေးတွေဒိ ဂိုဇ်း(ဆဂ္ဂ)နှိဒ်ခဲ့ဝေသောကြောင့် သိနေဟမာတိ ဣနေဟန စနက်ဟောကို သိ အပ်၏။ သိနေဟပါနံ ဟူသော နောက်စကားကိုဖွင့်၍ သိနေဟပါနေန၊ စေးကပ် ကောင်သော အိအနဟ္ဒါဖြင့်၊ သိနေဟေတ၊ စေးကပ်ပါစေကုန်လော့။

ယသ္မာ ဒိဇ္ဇောတံ ဟော်ပန်း တသ္မာဂိဠာပိ နလ္ဟခေါ။ ပနတထာပိ သိနေဟပါနံ သဒ္ဒတ္ထ ကာဒယေ ဝိဇ္ဇာပိကေဒါသော ယသ္မာစေးမတိ။ သိဇ္ဈ နယာရ မဟုကာ ယသ္မာ ကစ္ဆတိ၊ သောနတသ္မာ အယံဝါကော သိနေဟေကာတိ စံ အာနန္ဒအ အာဟ။ ဝါရေ၊ အကြောတ်ကို။ မဟုကာ၊ ဇ္ဈကို။ ကစ္ဆတိ၊ ဆိ။ သိဇ္ဈာသည် ဇ္ဈာဇ်ကိုလိပ်ကျည်း။ ဤခြောင့်အာဘိဓာန် နဂုဝဂ်(၂၇၉)၌ ပုဏ္ဏာဂမိဇ္ဈံ သိဇ္ဈ၊ ဘမဒ္ဒိသရသဂ္ဂသဘ။ ဂုသာဟရဏ္ဏ-ဟု မိဒ်္ဓအပ်၏။ သိနေဟပါနံဟူသော ကောစနတ္ထကြောင့် ကစ္ဆေတိ-ဟု ကောစနတ္ထကြိယာဒ္ဓါရဂ္ဂ ဖြည့်။ ကစ္ဆန်-ဟု ဇဟုလစနတ္ထ ကြိယာဒ္ဓါသည်ကား မသင့်။

အာဟရီယာဆီ၊ ကံ။ လုတိ မနုသိကတ္တာ၊ ဋ္ဌိ။အတ္ထာနံ ဒဓယသိ ဒ္ဓိ ကာယ ဂီညတ်ဖြင့်စုပ်သည် ယူလိုဆဇာသည်း။

၁။ ဗြာဟ်ဖဲ့ ဖြိဂါ ဒမ္ဘကာ ကုသဟဿတနတ္ထာယ အာဂတ္ဂါ ဂီဠုန်ဒီ ဒဏ္ဍာဂါ သီဝဋ္ဌိကံ (ဖောဂ္ဂါ)

ဘုဥ္ဇိတကာမော ယာသူ အဟောသိ။တသ္မာစ,ယသ္မာ ပဂ္ဂိပီံသု။ တသ္မာစ ကဗဇ္ဇေ ကဗဇ္ဇေ ယသ္မာပဂ္ဂိပီံသု။ တသ္မာစ, ဘဂဝါ ရညော ဣစ္ဆံဇာနိတ္ဝာ ဇာနနတောစ အဂက်ိဇ္ဇောဇဂမဝ ထောကံပိဏ္ဍပါတံ ရညောဒါပေသိ။ နတ်ဩ ဇာထည်ပြီးဖြစ်ဇလက ပေးဒစဒတော်မမူရာသည်မဟုတ်လော-ဟုမေးရန်ရှိသော ကြောင့် ဘဂဝတော အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဘာဇနဂတေသု။ သပိတ်ကော်သို့ ဆောက်ကုန်သည်ရှိသော် (ဟေတုလက္ခဏာတည်း။)

ယံဥ္စ အစရှိသည်ဖြင့် ဒီသု သရုပ်ကိုပြသတည်း။ သော ကောပန ဒ္ဒီ ပန သည် ဝိသေသတ္ထဇောတကတည်း။

ဝရယာစန ကထာ

၃၃၇။ ဣဒံသိဝေယျကံ ဝဿံ။ အယံ ဇီဝကော ဝေံ ဘဂဝါ ဘဒ္ဒေတိအာဒိဝစနံ အာဟ။ ပါဝါရော အရ ကတ္တိပါအခင်းတည်း။ကောဇဝ အရ-သုံးဆောင်ရှိးကော်ဇောတည်း။ ကာသိယော ကိစ္စာပိဟောတိ။ ပနတထာပိ အယံ ကမ္မကလော ယသ္မာ ပဥ္စသတာနိ အဋ္ဌတိ။ ဟူလိုသတည်း။

ကမ္မလာနုဇာနနာဒိကထာ

၃၃၉။ ဝါကမယမေဝ။ ဘန်လျော်မျင်ဖြင့်ပြီး သည်သာတည်း။

၃၄၀။ အတ္ထံ။ ဝိဘာပ်အနက်ကို၊ လဒ္ဓံပသုကုလံ သဗ္ဗေ ဘာဇေတွာ ဂဏ္ဍိ ဿမ ဟုနောက်၌ မိန့်လတ္တံ့သောကတိကဝတ် မရှိသောကြောင့် နာကာမာ ဘာဂံ ဒါတုံ-ဟု ဟောတော်မူသတည်း။ အနိစ္ဆာယံ နဒါတုံ အနုဇာနာမိ-ဟု။ ကတိကဝတ်ပင် မရှိသော်လည်း သုဿန်၏ ဥပစာရ၌ နေကုန်သော်ကြောင့် နာကားမာ ဘာဂံဒါတုံ-ဟုဟောကော်မူသတည်း။ ဥပစာရေ၊ သုဿန်၏ ဥပစာရ၌။ဝါ၊သုဿန်၏ အနီးအပါးအရပ်၌။ ဥပစာရေတိ သုသာနသာ အာသန္နပဒေသေ ဟူသောတေရသကဏ်ဌိကာစကားကိုရှု၍ ဤသို့ဖြေနက်ပေးသတည်း။ သုဿန်၏ အနီးအပါး ဥပစာရဟူသည် သုဿန်ဟုပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်မှ

တစ်ဆယ့်နှစ်တောင်ကွာ အရပ်တည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ တစ်ဆယ့်နှစ်တောင်ကွာ အရပ်သည့် ဥပစာရမည်သတည်း။ ထို့ကြောင့် စူဠဒေါအင်္ဂုကတာ သမုစ္စယ ခန္ဓက အဖွင့်(ဝိ၊၃၊၄၊၂၃)၌ ဒွါဒသဟတ္ထံ ဥပစာရံ-ဟု မိန့်အပ်၏။

ဣဓ၊ဣဿုသာန်သို့။အာဂတာဧဝ။ လာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်သာလျှင်။ ဂဏှန္တု၊ ယူကုန်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္ဝာ၊ ဆိုကုန်၍။ ယဒိဒေန္တိဝါ၊ အကယ်၍ မျက်မှောက်လှူ။မူလည်း လှူ။ကုန်အံ့။ သမ္မတ္တာဧဝ၊ သုဿန်သို့ ရောက်လာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်သာလျှင် (ရွေးဝါကျမှ ဧဝသဒ္ဒါလိုက်သတည်း။) ဂဏှန္တု၊လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သညာဏံ၊ ပံသုကူလသက်န်းတို့၌ စဝဘန်းအမှတ်အသားကို။ ကတ္ဝာ၊၍။ယဒိ ဂစ္ဆန္တိဝါ၊အံ့။ ဧဝံ သန္တေသုပိ၊သော်။ သမ္မတ္တာနံ၊ သုသာန်သို့ရောက်လာကုန်သော။ သဇ္ဇသမို့၊ တို့ဖြာ၊လည်း။ ပါပုဏန္တိ၊ ၏။

(ဥပစာရ၌နေကုန်သော ရဟန်းတို့အား အမိန့်တော် အကဲမခဒါတုံ-ရှိသည် အလျောက်ခေါ်ရမည်။)ဆဒ္ဒန္တတွာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် လှူ။ခြင်းအမှတ် အသားကို ပြု၍သွားခြင်းတို့ကို မပြုဘဲ အမှတ်မဲ့စွန့်ရုံသာ စွန့်ကုန်၍။ သစေ ဂတာ၊အံ့။ ယေန၊ သည်။ ဂဟိတံ၊၏။ သေ၊ဧဝ၊ သည်သာ။ သာမိ၊ အရှင် ဖြစ်၏၊

အမှတ်မဲ့ စွန့်ကုန်၍သွားကုန်သောကြောင့် လည်း၊ကောင်း၊ ကတိကဝတ်ကို မပြုကုန်သောကြောင့် လည်း၊ကောင်း၊ ထိုရဟန်းသာ အရှင်ဖြစ်သည်ကား သန္နိဋ္ဌာနတ္ထာတည်း။ သုသာန်သို့ ရောက်ကုန်သမျှသော ရဟန်းတို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်း သည့် နိဝတ္ထတဗ္ဗတည်း။ သုသာန်၏ ဥပစာရ၌ နေလင့်ကုန်၍ နေကုန်သော ရဟန်းတို့ ဆုံးခြင်းသည် အနုညာတတ္ထတည်း။

သဒိသာ-ပုဒ်ကို နှစ်နည်းဖွင့်ဆုံ၍ ရှေးနည်းအား လျော်စွာ"သမာနာ ဣဝ တေ ပဝသန္တိတိ သဒိသာ"ဟု ဝစနတ္ထပြု"သဒိသာ၊ တူမျှကုန်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊ ဖြစ်ကုန်၍"ဟု အနက်ပေး။ ဣယ တမ ကိ ံ သော နမန္တသဆော အစရှိသော ဥဂ္ဂာဒ် သုတ်ဒဲ့ စသဒ္ဒါဖြင့် စိရင်အပ်၏။နောက်နည်းအား၊လျော်စွာ။"သဒိသာ၊ တူသောအရပ်ဖြင့်"ဟု အနက်ပေး။ သမာနနှင့် ဒိသာကို "သမာနာ ဒိသာ သဒိသာ"ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ဣစ္စံ သမာနသာ သော ဟူသောသဒ္ဒါနိတိသမာသ်သုတ် ဖြင့် သမာန-သဒ္ဒါကို သပြု။ ထိုစကားမှန်၏။ကေဒိသာယ၌ ကေ-ဖြင့် သမာန သဒ္ဒါ၏ကာရိယ သ-ဖြစ်သည်ကို ပြသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ကေသဒ္ဒါယသ်ဟု ပျအနက်ဟောတည်း။ သမာနနှင့် တုလျသည် အတူတူပင်တည်း။ ပါစိတ်

အဋ္ဌကထာ သဟဓမ္မိကဝဂ် ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်လာ အလင်္ကာပုဒ်၌ယ-ကြေ သကဲ့သို့ ယာ ကျောည်းကို ကေဒိသာယာန်၌ ယာ ဖြင့် ပြသတည်း။ ဝိမတိဝိနော ဒနီ၌ အဓာနာ ဒီသာ ပုရတ္တိဟာဒိဟေဒါ ဧဟေသန်္တိသဒိသာဟိ အာဟ ကေဒိ-သာယ ပါ ဩဂ္ဂဟိ သု-အဖွင့်သည်ကား ကေဒိသာယဝါ သြက္ကမိ သု- အဋ္ဌ-ကထာစကားသည် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဖွင့်ဆတည်း။ သဒိသာ သြက္က-နာနံ ဟူသော ပါဠိတော်ဘိက္ခာပုဒ်စကား၌ အဋ္ဌကထာဓရုနည်းအားလျော်စွာ သဒိသာန် နံ ဝိဘတ်ဝကျသတည်း။ နောက်နည်းအားလျော်စွာ ယ-ကျသတည်း။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ (၂၉၆) လာ ကတိက ကရဖံ ဒဿေတွာ မယံ သန္တိကံ တပေ ပစေ ပေသေတိ ပဠာ ဂုတရေနစ ဇာထာ ဝုတ္တော ဝဋ္ဋတိတိ သမာန ပရိက္ခာရဝိဓိ ဝဒန္တိ-ဟူသောစကားသည် လင်္ကံ ပဿုကူလံ သဇ္ဇေ ဘာဇေတွာ ဂဏ္ဍိဿာမ-ဟူသော ဤအဋ္ဌကထာစကားနှင့် မဆိုင်လေ။ ထိုစကား မှန်၏။ ကတိကဝတ်ကိုပြုက သမာနပရိက္ခာရကို ပြုရန် မရှိပြီ။ သမာနပရိက္ခာရ ပြီးသတည်း။

ဗဟိမေဝ၊ သုသာန်မှ အပဋ္ဌသာလျင်။

၃၄၂။ စိဝရ ပဋိဂ္ဂါဟကေသုလည် ဒုဒ္ဒါရဏာဝဉ်း။ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော ဂါ ဂဏှန္တောဝါ ပရိဏာမေန္တော ဝါ ကတ္တားသုံးချက်၌စပ်။

ဉာတကာဒီနံ၊ တို့၏။ စီဝရံ၊ ကို။ အာဂတဿပိ၊ ၎င်းလည်း။ စီဝရံ၊ ကို။ ဂုဿ ရာနံ၊ တို့၏။ စီဝရံ၊ ကို။

ယန္တသန္တောဋ္ဌ သံပုပ္ပ တသ မာတ်။အန္တ-ပစ္ဆည်း။ မယာ ဂုဒ္ဒ အစရှိသော စကားဋ္ဌ "ဤကာလ သင်္ကန်းကို ခံအပ်ပြီး၊ ဤအကာလ သင်္ကန်းကို မခံအပ်သေး" ဟု ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် သိရမည်ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟက ရဟန်း၏ ဝတ်ကိုပြုရာဌ် တတ္ထ စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကေန တာဝ ယံယံ မနုဿာ ကာလစီဝရန္တရိကအစရှိသော စကားကို မိန့်အပ်လတ္တံ့။

အန္တော ဝိဟာရေ အရု-မဟာသိမ်တည်း။ သာမညောခေရတည်း။ နောက် အာခေရနှစ်ခုသည် ဝိသေသာခေရတည်း။ခဏ္ဍသီမာယပိ-အာရုမဟာသိမ်တွင်းရှိ ခဏ္ဍသီမ်တည်း။

တာဒိသေ၊ သော။ ဓုရဝိဟာရဋ္ဌာနေ၊ ကျောင်းတိုက်တံခါး၏ ရှေ့ရှုဖြစ်သော အဦးအရပ်၌။

ဝိဟာရဖြင့် ဝိဟာရဒွါရကို ယူအပ်၏။ "ဝိဟာရဿ ဓုရံ ဓုရဝိဟာရံ။ ဓုရဝိဟာရဉ္စ တံ ဌာနဉ္စာတိ ဓုရဝိဟာရဋ္ဌာနံ"ဟု ဝစနတ္ထုပ္ပတ္တိအပ်၏။ ကျောင်းတိုက်၏အဦးအရပ် ဟူသည်ကား ကျောင်းတိုက်တံခါး၏ ရှေးရှုဖြစ်သော အရပ်တည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ ဓုရဝိဟာရဋ္ဌာနေတိ ဝိဟာရဒွါရဿ သမ္မုခဋ္ဌာနေ-ဟု မိန့်အပ်၏။

အဋ္ဌကထာ၌ ဆန္နေတ္ထာ ဂစ္ဆန္တိ၏ အခြားမဲ့၌ စိဝရပဋိဂ္ဂါဟကန္တိ။ပ။ ဂစ္ဆာတိဟု စာမျှားတို့၌ ရှိ၏။ထိုစကားသည် ရှေး ဗဟိမေဝ ကတိကံ ကတ္ထာ၏အခြားမဲ့၌သာ ရှိရမည်။ ပါဠိတော်ကိုရှု။ (အာဒီသုကို ဝေဒိတဗ္ဗော၌စပ်)အာဒီသု သည် သာမညာဓာရတည်း၊

ဤ စိဝရနိဒဟကဋ္ဌာနေစ။ ဣတော စိဝရနိဒဟကဋ္ဌာနတော ပရံ ဘဏ္ဍာဂါရိကဋ္ဌာနေ စ သဗ္ဗတ္ထ သဒ္ဓေသု တေသု ဒ္ဝိသု ဌာနေသု စိဝရပဋိဂ္ဂါဟကော်ကို အာဒိနာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဤဆန့်၍ ပရံသည် ဝိသေသာဓာရတည်း။ သဗ္ဗတ္ထဖြင့် ထိုနှစ်ပါးတို့ကို ချုံးသတည်း။ သမ္မုတိဝိနိစ္ဆယော ပိ ဧတာယ ယထာဝုတ္တာ ယာဝျာဒိနာ ကထတာနုသာရေနေဝ။

ဂမ္ဘီရာနုဇာနနကထာ ပြီး၏။

ဘဏ္ဍာဂါရသမ္မုတိအာဒိကထာ

၃၄၃။ဤဒံ ပန ဘဏ္ဍာဂါရံ အစရှိသော စကား၌ ဘဏ္ဍာဂါရသမ္မုတိ ပန ဘဏ္ဍာဂါရဿ ဝိဟာရတ္ထာ ခဏ္ဍသီမံ အာနေတုံ နသက္ကာ။ တသ္မာ ယဒိ တံ သမ္မုတိ ခဏ္ဍသီမာယံ ဌတ္ဝာ ကရေယျုံ၊ ဝတ္ထုမဟာသီမာယံ ဟောတိ၊ ကမ္မဝါစာ ခဏ္ဍသီမာယန္တိ ယထာဝုတ္တဒေါသော ဟောတိ။ တသ္မိံ စ ဒေါသေ သတိ ဝတ္ထုံ ဝိပန္နတ္တာ ကမ္မံ ဝိပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ မဟာသီမဘူတဝိဟာရမဇ္ဈေယေဝ သာ သမ္မုတိ ကာတဗ္ဗာတိ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ မတိ။ နာ ဥပစာရသီမာယ ဥတ္တိ ဒုတိယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ ဟုတွာ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာယံ ပန ကထိန ဝိနိစ္ဆယကထာ လင်္ကာရ (၂၊၁၂၂၀) စကားကိုရှု၍ အကြောင်းကို သိအပ်၏။ ဝိနယာလင်္ကာရ ဋီကာစကား သင့်ကြောင်းကို သမ္မုတိကုဋိအဆုံး၌ ငါအကျယ် ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သတည်း။ ယဿ ဘဏ္ဍာဂါရဿ အဂုတ္တာတော တာဝ။ တံ ဘဏ္ဍာဂါရံ ဂုတ္တံ။ ယေန ပတန ဟေတုနာ။ ပဝေသော ဟောတိ၊ တေန ဟေတုနာ။ (အဂုတ္တံဋီစပ်) တံ ဘဏ္ဍာဂါရံ။

စီဝရပဋိဂ္ဂါ ဟကေန စီဝရနိဒဟာကဘဏ္ဍာဂါရိကာနံ တာဝ။ သစေဟိ အစရှိသောအကြောင်းသည် ဗျတိရေကအကြောင်းတည်း။ ဘဏ္ဍာဂါရေ ပန အစရှိသောအကြောင်းသည် အန္ဓယအကြောင်းတည်း။ အကျိုးကား အပိ စေဒါ သံဃာနုဂ္ဂဟာယတည်း။

သစေ- ဘာဇေယျုံ။ဇေဝံ သန္တေသု ဇဝံသန္တတ္တာဟိ ယသ္မာန ဇာနေယျုံ။တသ္မာစ သစေ ဒဒေယျုံ, သစေ ဂဏှေယျုံ။ ဇေဝံ သတိ သန္တေသု သန္တတ္တာ အယုတ္တပရိဘောဂေါ ဟိယသ္မာ ဟောတိ။ ဇသ္မာစ ကတော ဟိယသ္မာ နဟောတိ။ တသ္မာစ, ယသ္မာ ဒဿန္တိ တသ္မာ, ယသ္မာ ဇာနိဿန္တိ။ တသ္မာ, အလဒ္ဓဘာဝံ ဉတ္ဝာ သင်္ဃံ ကာတုံ ယသ္မာ မည်ိဿန္တေ။ဣတိ တသ္မာစ သံဃဿ အနုဂ္ဂဟာယ အနုညာတော-ဟု အနက်ဃယ ဇနာ။ ။ သစေဟိ အာဟဋ္ဌာပာဋုံ အစရှိသော စကားဋ္ဌ အဓိပ္ပါယ်ကား စီဝရပဋိ ါဟာကရဟန်း, ဇီဝရနိဒဟာကရဟန်း, ဘဏ္ဍာဂါရိကရဟန်းတို့ ကို ခွင့်ပြုဘော်မမူအပ်ကုန်သည်နှင့် ဒါ့ယကာတို့ဆောင်လှူလာတိုင်း ဆောင်လှူလာတိုင်း သင်္ကန်းကိုယူပြီးလျှင် သင်းပိုင်မဖလာက်သောအပိုင်းမှစ၍ အနံအားဖြင့်လက်ဖေးသစ် အလျားအားဖြင့် အလျားအနားပတ်မနလားက်သော ပမာဏရှိသော အပိုင်းတိုင်အောင် အမှတ်မရှိ တစ်ခုခုသော အပိုင်းပမာဏအားဖြင့် ပိုင်းဖြတ်ခါ ဇဝဖန်ခဲ့သော် သုံးထည်ကုန်သောသင်္ကန်းတို့ကို ဤသင်္ကန်းဒါလို့ဌ ဒါယကာတို့လှူသောအားဖြင့် ဆောင်အပ်ပြီး။ ဤသင်္ကန်းအလို့ဌ မဆောင်အပ်သေး။ သုံးထည်ကုန်သောသင်္ကန်းတို့တွင် ဤသင်္ကန်းအလို့ဌ ဇဝဖန်၍ပေးအပ်ပြီး။ ဤသင်္ကန်းဒါလို့ဌ ဇဝဖန်၍မပေးအပ်သေး။ သုံးထည်ကုန်သော သင်္ကန်းတို့တွင် ဤသင်္ကန်းအလို့ဌ ဇဝဖန်၍ရအပ်ပြီး။ ဤသင်္ကန်းအလို့ဌ ဇဝဖန်၍မရဒအပ်သေးဟု မသိနိုင်ကုန်ရာဟူလိုသတည်း။

ခဏ္ဍာ ခဏ္ဍံဝါ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဂဏှေယျုံဒ္ဒါ အနံအားဖြင့် လက်ဖေးသစ်မရှိ။ အလျားအားဖြင့် အလျားအနားပတ်မမနလားက်အောင် အပိုင်းအပိုင်း ဖြတ်ကုန်ပြီးလျှင် ဇဝဖန်ကုန်၍ ယူကုန်သည် ဟူလိုသဘည်း။ ဤသို့ဇဝဖန်ကုန်သည်ရှိသော် အယုတ္တပရိဘောဂဖြစ်ကြောင်းကို ဟဋ္ဌမပရိစ္ဆေဒေန စတုရဂ်လဝိတ္ထာရမှိ အနုဝါတပဗဟာနကာ ယာဝံ ခဏ္ဍံ ကဟ္ဝာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အပရိဘောဂံ ပန နာတာဗ်-ဟူ၍ အထက်၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့သော အဋ္ဌကထာစကား (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၀၇)ကို ယောက်၍ သိအပ်၏။

အလဒ္ဓဘာဝံ ဉတ္ဝာ သင်္ဃံ ကာတုံ မည်ိဿန္တိ-ဣ၌ သုံးထည်ကုန်သောသင်္ကန်းထို့တွင် "ဤသင်္ကန်းအလို့ဌ ဖရအပ်သေး" ဟု ိကုန်၍ ဖနောင်အခါ ရခဲ့သည်

ရှိသော် ဤသက်ဒန်းအလို့ငှာ ဝေဘန်ကုန်ရန် ရှိသေးသတည်းဟု ချီးမြှောက်ခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ မူတ်ထင်ရကုန်လတ္တံ့ ဟူလိုသတည်း။ ခက်ဆစ်တည်း။

အတ္ထာနော၊ မိမိထက်။ ဝုဒ္ဓတရာ၊ ကြွေး။

ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ အနုပခဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ လည်းကောင်း၊ ကခံ ဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း၊ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ၌လည်းကောင်း၊ အတ္ထာနောပုဒ်မပါသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မပါသည်သာ သင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း အတ္ထာနော-ပုဒ်ကို ငါဖျက်သတည်း။

ဗဟုဿုတဿ ဗဟုဿုတဘ္ဘာ စ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိ ဗဟုပကာရဿ ဗဟုပကာရတ္တာစ ဘာရနိတ္ထာရကဿ ဘာရနိတ္ထာရကတ္တာစ၊ ဤစကားရပ်တို့တွင် ဗဟုပကာရဿသည် ဗဟုဿုတဿ၏ ဟိတ်ကို့တည်း။ "ဇာသွာနောင် ဟိတ်နှင့် ခဆောင်မူ အာနက်တူ" ဟူသည်နှင့်အညီ တသွာနောင် ဟိတ်နှစ်ခုသည် အနက်တူဟုတည်း။ ထိုနောင် ဟိတ်နှစ်ခုတွင် ဥပကာရတာယ ဟူသောဟိတ်ဖြင့် ဗဟုပကာရဿဟူသော အပဓာနစကားကိုလည်း တသွာနှင့် စဲ့သတည်းဟု ပြုသတည်း။ထိုစကားမှန်၏။ တတ္ထ ဝုတ္တာ ဘိဓမ္မတ္ထာ-ဟူသော-အာဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိဟ်လာစကား၀ယ် တတ္ထဋ္ဌ တဖြင့် အပဓာန-ဖြစ်သော အဘိဓမ္မပုဒ်ကို စဲ့သကဲ့သို့ အပဓာန-စကားကိုလည်း တသွာဖြင့် စဲ့သတည်း။ သံဃဒေသာ လဒ္ဓတားယဟိတဲ့-ဖြင့် ဒေတိ-ဟူသော၀စကားမှ သာမတ္ထိယ-အားဖြင့် ရအပ်သော လဘန-အနက်ကို လည်း တသွာ-ဖြင့် စဲ့သတည်းဟု ပြသတည်း။ နဂုဏ္ဌာပေတဗ္ဗောတိ ဇာနိတဗ္ဗော။

သမ္မ ခီဘူတေနာတိ အန္တော ဥပစာရ သီမာယံ ဌိတေန-ဟူသော စကားကို ရှုမြင်လည်းကောင်း၊ ဤစီ၀ရက္ခန္ဓကသီမာယ ဒေတိ-ဟူသော မာတိကာ၏ (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၄၁၉) အဖွင့်။ "သဗ္ဗံ ပေတံ ဥပစာရသီမာယ ပရိစ္ဆေဒ၀သေနေ၀ ကာတုံ ၀ဋ္ဋတိ" ဟူသောစကားကိုရှုမြင် လည်းကောင်း၊ စီ၀ရက္ခန္ဓက ပါဠိတော်(၄၂၅)လာ "ကေသ္မိံ ပက္ခေ စီ၀ရံ ဒေန္တိ သံဃဿ ဒေမာတိ။သံဃသေဒေတံ-ဟူသောစကားကို ရှုမြင်လည်းကောင်း၊ ဤစီ၀ရက္ခန္ဓက အဖွင့်လာ သမ္မုခီဘူတေနာတိ အန္တော ဥပစာရသီမာယံ ဌိတေန ဟူသောစကားကိုရှုမြင် လည်းကောင်း၊စီ၀ရက္ခန္ဓက ပါဠိတော်လာ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခ၀ေ သမ္မုခီဘူတေန သံဃေန ဘာဇေတုံ ဟူသောစကားကိုရှုမြင် လည်းကောင်း၊ ဤစကား၏အဖွင့် သမ္မုခီတေနာတိ အန္တော ဥပစာရသီမာယံ ဌိတေန-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကိုရှုမြင်လည်းကောင်း၊အာသန္နသာဝါယမစ အန္တော ဟတ္ထပါသေ ပါဠိတော်ကို ဥပမာဒေါ။ တဿိံ ဌိတာသု လဘတော ပါပု

ဏာတိ-ဟူသော စူဠဝါအဋ္ဌကထာ သေနာသနက္ခန္ဓကဲအဖွင့် ဥဒ္ဒေသဘာဂကထာ (၀၊ ၌၊ ၄၊ ၉၁) စကားကိုရွှေ့လျှလည်းကောင်း သမ္မုခီဘူတသံဃာကို သိအပ်၏။

ဒုတိယပါဌိုဇ်က ဝိဟာရဋ္ဌကထာ၌ စာတုဒ္ဒိသာ သံဃိက-လာရှိ၏။ ဤဥ်မူကား အာဏာမသံဃိကတည်း။ အလိုရှိရာ ရဟန်းကိုပင့်၍ အလှူမြတ်ပြုပ်တွင်းရှိ သမ္မုခီဘူတသံဃာအား လှူဒါန်းခြင်းသည် နေရာမကျ။

စီဝရဘာဇကေသု၊ ကိုတွင်း မဟာဋ္ဌစီဝရံ ဒေန္တောစ၌ အာပဋ္ဌစာရေးတံကျသည်ကို မပေးမှု၌ မကျသော မဟာဋ္ဌစာရေးတံကို ကောက်၍ပေးသည် ဟူလိုသတည်း။အာပဋ္ဌံ ဒဒန္တောဉ်လည်း ဤအာတူတည်း။ စာရေးတံချကြောင်း ကိုကား နောက်၌လာသတ္တံ့ ကာ ကုသော ပါတေတာပ္ပောဟူသော စကားကို ထောက်၍သိအပ်၏။

အနည်သံ၊ သဘာဂရဟန်းမှတပါးကုန်သော။ ဝုစ္စတေ၊ တို့အား။ (ဤ ဆန္ဒာဂတိ ဒေါသာဂတိသို့လိုက်သော ရဟန်းနှစ်ပါးကို ဘက္ခာကို အဖိုးဖြတ်သဖြင့် ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။) စီဝရဒါနဝတ္ထုံ၊ သင်္ဃန်းကို ပေးထုံသောဝတ်ကို။

ဤ မောဟာဂတိသို့လိုက်သော ရဟန်းကို ဓုရန်ကျောပကို ပြုသောအခါ၌ ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ ဘယာဂတိသို့ လိုက်သောရဟန်းကို ဘက္ခာကို အဖိုးဖြတ်သဖြင့် ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။

ဘာဇိတာ ဘာဇိတံ၌ သင်္ဃန်းကြီးအလို၌ ဝေဖန်အပ်ပြီး။ ကြွင်းနှစ်ထည် အလို၌ မဝေဖန်အပ်သေးဟု သိရမည်ဟူလိုသတည်း။ ဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ၌ ဝိမတိ ဝိနောဒနီစကားကို ရှု၍ "ငယ်သောနှင်းအဆင်း, ကြီးသောနှင်းအဆင်းကို" ဟု အနက်ဖေပြီး။ တဲ့ရသကဏ်ဋီကာ၌ အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ဖွင့်သကဲ့သို့။ အဓိပ္ပာယ်အား အငယ်အကြီးဖြစ်သော နှင်းအဆင်းနှင့်ယှဉ်သော တူမျှသော အဖိုဟူလိုသတည်း။

ဒေဟိပိ ဘိက္ခူဟိ၊ ဆိုဆယ်ထည် အစုပွဲ၍ပြုအပ်သော သင်္ဃန်းထုပ်ကို ဖျက်ကုန်သော ဝ.စ်ကိုပ်ဝ စ်ကျိုးကုန်သော ရပ.နှ်းတို့သည်လည်း။

ကာလစီဝရံ ပန သမကမေဝ ဒါတဗ္ဗံ-ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ကထိန်ရံ သင်္ဃန်းသည်သည်း ကာလသင်္ဃန်းဖြစ်သည်နှင့် သာမဏေတို့အားလည်း ရဟန်းတို့နှင့် အတူအမျှသာ ပေးအပ်သည်ကို သိအပ်၏။ ကာလဟူသည်ကား၊

ကထိန်မခင်းမူ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တရက်နေ့မှစ၍ တဆောင်မှုန်းလပြည့်နေ့ တိုင်အောင်သော ကာလသည်လည်းကောင်း၊ ကထိန်ခင်းမူ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှစ၍ တပေါင်းတပြည့်နေ့တိုင်အောင်သော ကာလသည် လည်းကောင်းတည်း။ ထိုကာလ၌ လူ့ဒါန်းအပ်သော သံဃိကသင်္ကန်းသည် ကာလစီဝရ-မည်သတည်း။

တတြပ္ပါဒ ဝဿာဝါသိက် အစရှိသောစကားဌ၌ ဝါဆိုသင်္ကန်းအကျိုးငှာ အလှူဖြစ်သောအဆုမ်မှဖြစ်သော ဝါဆိုသင်္ကန်းကို ယူလိုကုန်သော ရဟန်းသာမဏေတို့သည် ဝါဆိုသင်္ကန်းအဖိုးတန်အောင် တမြက်ဆုတ် စီးဖွဲခြင်းစသဖြင့်သော သံသာ၏ပွားစီးခြင်းအမှုကိုပြု၍ ယူရကုန်မည်ဟူလိုသတည်း။

ဟိသစ္စံ။ထွေ ဧတာ သို့ တတြပ္ပါဒဝဿာဝါသိက ဂဟဏေ သင်္ဘသံ ဘိက္ခု သာမဏေရာနံ ဧတံပါတိကမ္မံ ကတ္တာ ဂဟေတံ ဝတ္တွဲ။

ဘဏ္ဍာဂါရိကစီဝရေပိ-အရဿည် ပါဠိတော်၌လာရင်းဖြစ်သော သာမဏေကိုအား ထက်ဝန်းပေးသင့်သော အကာလသင်္ကန်းတည်း။ ဘဏ္ဍာဂါရိက စီဝရေပိ၌ ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် တတြပ္ပါဒဝဿာဝါသိက-ကို ပေါင်းသတည်း။

ယာဂုံ၊ ကိုး။ ပစာမ။ကျိုရပါကုန်၏။ ဥက္ကုဋ်ံ သဧ ကရောန်္ဒိ။ ဧတံ၊ ဤသာမဏေရာနံ ဥပဂ္ဂါပဒ်ိဒံ ဟူသောစကားကို။

ဂိမတ်ိဝိနောဒနိဋ္ဌ ဧတန်္တိဉ္စကဋ်ိယာ ကတာယ သမဘာဂဒါနံ-ဟုဖွင့်၏။ ပါဠိတော်၌ သာမဏေရာနံ ဥပဂ္ဂါပဒ်ိဝိသံ-ဟု၍ လာရှိသည်နှင့် သာမဏေရာနံ ဥပဂ္ဂါပဒ်ိဝိသံ ဟူသောစကားကိုသာ ကော်-သဒ္ဒါဖြင့် စွဲသင့် သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝိမတ်ိဝိနောဒနိ ဖွင့်ဟိုင်းစွဲသော် ယေ ဝိရဇ္ဈိတ္ဝာ- အစရှိသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိမတိဝိနောဒနီစကားမသင့်၊ ထိုစကားမှန်၏၊ ချတ်ယွင်းရှိ ပြုသော်လည်းကောင်း၊ ပြုသည်၏ အဖြစ်လုံးလုံးမထင်သော် လည်းကောင်း အဘယ်မှာ သမဘာဂ-ပေးဖွယ် ရှိအံ့နည်း၊ မရှိသည်သာတည်း ၊ယေသာမဏေရာ၊တို့သည်။ ဝိရဇ္ဈိတ္ဝာ၊ ချတ်ယွင်းစေကုန်၍။ ကရောန္တိ၊ ၏။ (ဟာဂုကို မကျက်တကျက်ကျိုခြင်း အစရှိသည်ကိုကို ပြုသဖြင့် ချတ်ချတ်ယွင်းယွင်း မသင့်မတလျော်ပြုကုန်သည်ဟူလိုအာတည်း။) နပညာယတိ၊ လုံးလုံးမထင်။

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌကား ဝိရဇ္ဈိတ္ဝာက ရောန္တိတိ ကတ္တုဗ္ဗကားလေသု အကတ္ဝာယတာရူပိတက္ခဏေ ကာရောန္တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ဤဝိမတိဝိနောဒနီဆရာ၏-

အလိုအားဖြင့် "ဝိရဇ္ဈိတ္ထာ၊ ပြုသင့်ရာကာလကို ချုတ်ယွင်းစေကုန်၍" ဟု အနက်ပေး။

နကရောမ၊ မပြုပါကုန်အံ့နည်း။ဝါ။ မပြုဘဲရှိပါကုန်အံ့နည်း။ ကရိဿာမ၊ ပြုပါကုန်အံ့။သတ္တံ၊ လှည်းကုန်သည်ကို။

သကံဘာဂံ ဒါတုန္တိဋ္ဌဒံ အာရှိသောစကား၌။ဒိန္နံ သုဒိန္နံ-ဟူသောစကားသည် လိုရင်းစကားတည်း။ သကံဘာဂံ ဒါတုန္တိဋ္ဌဒံ-ကို ဝုတ္တံ၌စပ်။ နိဗ္ဗာရိတ္ထာ-ကို ကခေတ၌စပ်။ ကတေ-ကို ပဟဋ္ဌာယ၌စပ်။ ပဟဋ္ဌာယ-ကို သန္နိပတိတေ-၌စပ်။ သန္နိပတိတေ-ကို လဘိတ္ထာ ဂန္ဆုကာမော-၌စပ်။ သံဃာစည်းဝေးပြီးမှ အဖေါ်ကုန်သည်ကိုရသည်။ ရ၍ သွားလိုသည် ဟူလိုသတည်း။

သန္နာယ ယဿဝဝုတ္တံ။တသ္မာ စီဝရေသု ဘဏ္ဍာဂါရတော အနိဟရိတေသုဝါ။ (တသ္မာကို ဒါတုံ နဒတ္တိ,ဒါဘဗ္ဗံ-ကြံယာနှစ်ချက်၌စပ်)သံဃေ ဒါတုံ နဒတ္တိ-သည် ဣတိရေက အဓိကြောင်းတည်း။ စီဝရေသု ပန အစရှိသည်ကား။ အနုယ အဓိကြောင်းတည်း။ သန္နိပတိတေ-ကို ဒါဘဗ္ဗံ-၌စပ်)။

နုယဂ္ဂါဟေန၊ ဘုရားမျှင်ကိုနည်းကိုယူသာဖြင့်။ ပါသ္မာ။ကြောင့်၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ ခဲ့၊။

ပုလာယ-အစရှိသောစကားသည် ဒါဟဗ္ဗံ-၌ ဟိတ်ကူတည်း။ တသ္မာ-ဖြင့် ဒါတုံနဒတ္တိ, ဒါတဗ္ဗံ ကြိယာနှစ်ချက်ကိုစဲ့။(ဒိန္နံသုဒိန္နံ၌စပ်) နေဝဋ္ဌိနကံ အစရှိသောစကားသည် ဟိတ်ကူတည်း။

ယသ္မာ နေဝ ဋ္ဌိနကံ။ပ။ နုပဋ္ဌိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗံ။ ဤတိတသ္မာ ဒိန္နံသုဒိန္နံ။ သဗ္ဗေသု ဒသဂ္ဂါနက ဝဏ္ဏန အစရှိသောစကား၌ ဆယ်ပါးကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဆယ်ကည့်ကုန်သော သက်နှံးတို့၌ ဆယ်သပြာ အထိုက်ကိုသာ ယူကြမည်ဟု စာရေးတံချသည်ကာလ တစ်ဆယ့်နှစ်သပြာ တိုက်သောသက်နှံးကို ၎သော ရဟန်းသည် တိုသက်နှံးကို ယူလိုသည်ဖြစ်အံ့ နှစ်သပြာ ပိုလွန်သည့်အတွက် ကပ်ိယ ဘဏ္ဍာကို အဖိုးအမှ်၍ ယူရမည်ဟု စာရေးကံချသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

ယဘ္ဘက်၊ ကကြင်မျှလောက်သော ဒေဖိုးသည်။ ဤ ပဉ္စဝဏ္ဏနို၊ ငါးထည်ငါးထည်ကုန်သော ကုမ္မကုန်သော သက်နှံးလျှာလောက် ကုန်သော အဝတ်တို့သည်၊ ဧတ္တာနို၊ ၏။ သေသာနိပိ၊ သက်နှံးလျှာ မလောက်ကုန်သော အဝတ်ဟို့ သည်လည်း၊ ကိဿာပိအတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပုနတ္ထာပိ၊ လည်း။ ယသ္မာ၊ ဖြောင့်။

ကေကံ၊ တစ်ခုတစ်ခုသော အဝတ်သည်။ နပါပုဏာတိ၊ မရောက်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဆိန္ဒိတ္ဝာ၊ ဖြတ်၍။ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။။

ဆိန္နန္တေဟိ-အစရှိသော စကဲ့ားကိုရှု၍ ကထိနက္ခန္ဓကအဖွင့်၌ မဟာမဏ္ဍလ အဓုမဏ္ဍလာနိ ဒသေတ္ဝာ-စကား၌ "ဒသေတ္ဝာ၊ ဖြတ်ပြီးလျင် စပ်၍ ချုပ်သဖြင့် ပြု၍ ထင်မစ၍"ဟု အနက်ပေးမည်ကို သိအပ်၏။ မဖြတ်မူ၍ မဟာမဏ္ဍလ, အဓုမဏ္ဍလ-တို့ကို အပ်ချည်ဖြင့် ပြုံသာပြအံ့ မအပ်။ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒန စတုရဿံလ ဝိတ္ထာရမို့ အနုဝါတပပဟောနကာယဝးမံ ခဏ္ဍံ ကတ္ဝာ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ ဟူသော စကားကို ထောက်၍ အနံ လက်လေးသစ် ပမာဏရှိသော အနားပတ်သာ အပ်သတည်း။ ယုတ်မူ လွန်မူ မအပ်ဟု ဆရာအချို့တို့ ဆိုကုန်၏။ ချည်စ မထွက်စေခြင်းငှာ အနားပတ်ကို ပညတ်တော်မူသတည်း။ထိုအနားပတ်၏ ပမာဏကိုကား ပညတ်တော်မမူ။ ထို့ကြောင့် ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒန အစရှိသော စကားကို အလျော်အားဖြင့်သာ အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် အနားပတ် အနံ လက်လေးသစ်ထက် လွန်သော်လည်းကောင်း၊ ယုတ်သော်လည်းကောင်း အပ်၏ဟု မှတ်ကြလေဟု စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အိန့်တော်ရှိသတည်း။

အနုဝါတပပဟောနကာ ယာမံခဏ္ဍံ-ဟု-မိန့်သောကြောင့်အနားပတ်ကိုလည်း ဖြတ်ရသည်ကိုသိအပ်၏။ အနားပတ်ရှောင်ကား မအပ်။

ဒတ္ထ ဧတေသု ဒ္ဝီသုဝိကလေသု၊ တို့တွင်။ ဝိကလကံ ကိဉ္စာပိဟောတိ။ ပန-တထာပိ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဝိသုံဝိသုံဒိန္နေ တံ စိဝရေဝိကလကံ သဗ္ဗေဟိဘိက္ခူဟိ တောသိ-တံ ယသ္မာဟောတိ။တသ္မာ တောသိ တတော အဏပစ္ဆာ ပဋ္ဌသု ပဋ္ဌသု ဝတ္ထေသု ကုသပါတော ကာတဗ္ဗော။ တတ္ထတသ္မိံ ဧကောသဘ်ကွဲနော ကောဋ္ဌာသေ စိဝရဝတ္ထတော အညံသာမဏကံ သမဏာသကပ္ပိယံ ပတ္တာဒိကံပရိက္ခာရံ အပ-ဟောနကဝတ္ထာနံ အနုရူပံ ပဟောနကဘာဝတ္ထံ ဌပေတ္ဝာ ဘိက္ခူသု ယော ဘိက္ခု တေန ဘာဂေန တုဿတိ။တဿဘိက္ခုနော တံ ဘာဂံဒတ္ဝာ ပစ္ဆာ သေသေ ဟိ ဘိက္ခူဟိ ပဟောနကာဝတ္ထေသု ကုသပါတော ကာတဗ္ဗော။

သစေပိ ဧကော အစရှိသော စကားသည် အနုဒ္ဒဋကထာ ဧကေားတည်း။ ထို့ကြောင့် ဣဒမ္မိ စိဝရဝိကလကံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ဣဒံမိဿံ ပိ-ဖြင့် ရှေးမဟာအဋ္ဌ-ကထာလာ စိဝရသာ အပဟောနက ဘာဝ-ကို ပေါင်းသတည်း။

ဤဒမိုဲ အံ့ပဟောနကဘ်ာ၊ ဤတစ်ပါးသော ရဟန်း၏အဖို့၌ တစ်ထည်နှစ်ထည် ကုန်သော အာတ်ဘို၏ မလောက်သည်၌အဖြစ်သည်လည်း။ စီဝရဝိကလကံ၊ စီဝရဝိကလကတည်း။

ပုဂ္ဂလဝိကလကံ၊သည်။ ကဥ္စာပိဟောတိ၊ ရှင်။ ပနတထာပိ၊လည်း။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ဒိန္နေ၊ရှစ်ပါး, ကိုးပါးကုန်သောရဟန်းတို့အား ရှင်ဖို့, ကိုးဖို့တို့ကို စာရေးတံမချဘဲ ပေးအပ်သည်ရှိသော်၊ တံပုဂ္ဂလဝိကလကံ၊ကို။ ဘိက္ခူဟိ၊ ရှစ်ပါး, ကိုးပါးသောရဟန်းတို့သည်၊ တောသိတံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မလောက်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်း ကောင်း၏ဟုနှစ်သက်အပ်သည်။ယဿဝ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။တဿဝ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ဤသို့ရှစ်ပါး, ကိုးပါးကုန်သော ရဟန်းတို့အား ရှစ်ဖို့, ကိုးဖို့တို့ကို ပေးသဖြင့်။ တောသေတ္တာ၊နှစ်သက်စေပြီး၍။(ဝါ)၊နှစ်သက်စေပြီးမှ။ သေသေသူ၊ကြွင်းကျန်ကုန်သော ဆယ်ဖို့ဆယ်ဖို့တို့၌ (ထည့်)။ ကုသပါတော။ ကို။ ကာဇ.ပ္ဗေ၊၏။

အထဝါ-အစရှိသော စကားဖြင့် စီဝရဝိကလက-ကိုသာ တစ်နည်းလဲသတည်း။ ပုဂ္ဂလဝိကလက-ကိုကား တစ်နည်းမလဲ။ဤနောက်နည်း၌ ယုတ်သောအဖို့ကို အမှုပြုပြီးလျှင် စံသာရေးတံချရသတည်း။ ရှေးအနှက အဌကထာ နည်း၌ကား ယုတ်သောအဖို့ကို အမှုပြုပြီးလျှင် နှစ်သက်သောရဟန်းအား ထိုအဖို့ကိုပေးပြီးမှ ကြွင်းကျန်သောအဖို့တို့၌ စာရေးကံချရသတည်း။ ဤကားအကူးတည်း။

ဘဏ္ဍာဂါရသမ္မုတိအာဒိကထာပြီး၏။

စီဝရ ရဇနကထာ

၃၄၄။ ပန၊မဲရွက်မအပ်သည်မှတပါး မဲရွက်အပ်သည်ကို ဆိုဦးအံ့။ကိဟိ၊ဇိဘုတ္တံ၊ လူတို့သည်ဝတ်ရုံသောအားဖြင့် ,သုံးဆောင် အပ်ပြီးသော အဝတ်ဟောင်းကို။ အလ္လီပတ္တေန၊မဲရွက်ဖြင့်။ သမ္မဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ ရဇနဿ၊ဆိုးရည်ကို။ပဋိဂ္ဂဟာပနတ္ထံ။ ခံစေခြင်းအကျိုးငှာ (ဤသုံးပုဒ်ကား ထည့်သတည်း) ကေဝါရံ၊တစ်ကြိမ်။ရဇိတုံ၊ငှာ။ဝဋ္ဋတိ၊၏။

အချို့ကုန်သော ဆရာတို့ကား။"ကိဟိ ပရိဘုတ္တံ၊ လူတို့သည် မဲရည်စိမ်သောအားဖြင့် သုံးဆောင်အပ်ပြီးသော။ အလ္လီ ပတ္တေန၊ မဲရွက်ဖြင့်။" ဟု အနက်ပေးကြကုန်၏။ ကိဟိပရိဘုတ္တံနှင့် အလ္လီပတ္တေနသည် ဝိဘတ်ပြားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယ(၂၇၄ဖ)၌။

ကိလိဋ္ဌ သာဋ္ဌကံဝါပိ၊ ဒုဇ္ဇဏ္ဏံဝါပိ စီဝရံ။

အလ္လိယာ ပနပတ္တေန၊ ဓောတိတုံပနဝဋ္ဋတိ။

ဟုမိန့်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဝိနယဝိနိစ္ဆယ ဋီကာ၌ ဓော။ တုန္တိ ကေဝါရံ ဓောဝိတုံ။ အလ္လိယာဓောတံကိရ သမ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဤသို့ အနက်ပေးခြင်းသည် မသင့်။ထိုစကားမှန်၏။ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ၌ ကိလိဋ္ဌံ အစရှိသော နှစ်ပါဒဖြင့် ဤအဋ္ဌကထာ ဂိဟိ ပရိဘုတ္တံ-အရ သာမညကို ဝိသေသ ပြုသကည်း။ အလ္လိပတ္တံ နိလ္လိပတ္တာဒ္ဓ ဌပေတွာ ဟု ယှဉ်ဖက် တဲ့ယှက်သော အားဖြင့် ဆိုပြီးဖြစ်ငြား သော်လည်း ဒန်းရွက်ဖြင့် ဖွဲ့လျှာ်ခြင်းသည် ကောင်းစွာသာလျှင် ဆိုးရည်ကို မခံသောကြောင့်" အလ္လိ ပတ္တေနစေဝ နိလ္လိ ပတ္တေန စ"ဟုမမိန့်မူ၍ အလ္လိ ပတ္တေန-ဟူ၍သာ မိန့်သတည်း။

ဖသရဇနေ ပန-ဒ္ဒ် ပန-သည် ဝိသေသတ္ထ ဇောတကတည်း။

ဥတ္တရာဌပုံ ပုဒ်ဒ္ဒ် ဥတ္တရ သဒ္ဒါသည် ရဇနံ ဥတ္တရိယတိ (ဝိ၊၃၊၃၉၉) ဟူသော စကားနှင့်အညီ ဆိုးရည်အိုး၏အထက်၌ ဆိုးရည်, လှံဝေခြင်းအနက် ဟောတည်း။ ဥဋ္ဌ-သဒ္ဒါ ဤအရာ၌ ဆိုးရည်ဟောတည်း။ "ဥတ္တရာဌုံ ပါတိရက္ခတိတိ ဥတ္တရာဌုမ္ပ" ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ ဆိုးရည် ကျိုရန် အိုး၏ အတက် အလယ် တည့်တည့်၌ စိုက်ထောင်သော အားဖြင့် ထားအပ်သော အနှီး အစရှိသည်ဖြင့် ပြုအပ်သော အလျားရှည်သော ခွဝန်း ရသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥတ္တရာဌုမ္ပန္တိ ဝဋ္ဋာဓာရကံ ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။ဥတ္တရာဌုံ။ဆိုးရည်အိုး၏ အထက်၌ လှံဝေသော ဆိုးရည်ကို။ ပါတိရက္ခတိ။ ဆိုးရည်ကျိုရန် အိုးနားခမ်းမှ အပသို့ မကျအောင် စောင့်ရှောက် တတ်၏။ ဥဋ္ဌုပေါတု ပ္လဝေါ ကုလ္လော ဟူသော အဘိဓာန် ပါတာလဝဂ် (၆၆၅)လာ ဥဋ္ဌုမ္ပသဒ္ဒါ ဖေါင် ဟောဇ်း။ ဥဋ္ဌုတော ဒကတော ပါတိ ရက္ခတိတိ ဥဋ္ဌုပေါ။ သော ယေဝ နိဂ္ဂဟိတာဂမဝသေန ဥဋ္ဌုမ္ပေါ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ)။ ။ဤဒ္ဒ်လည်း အခွါကုန်သောပါဠို, အဋ္ဌကထာ တို့၌ မသံယုတ်နှင့် ဥတ္တရာဌုမ္ပ-ဟု ရှိ၏။ အဘိဓာန် စာကိုယ်' ဋီကာနှင့်ညီညွတ် သတည်း။ အဘိဓာန်ဋီကာနှင့်အညီ "ဥတ္တရာဌုတော ရဇနကုမ္ဘံ ပါတိရက္ခတိ တိ ဥတ္တရာဌုပေါ" ဟူ၍လည်း ဝစနတ္ထပြုသင့်သေး၏။

အာဓါရကံ၊ ခွဝန်းကို။ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ၊ ဝန်းရံ၍။ ရဇနံ၊ဆိုးရည်ခေါက်ကို။ပက္ခိပိတုံ၊ဌ၊ အနုဇာနာမိ၏။ကျွတ်အယ်၊ကား။အဇ္ဈာ၊တည်း။

ဩမဒ္ဒန္တိဠ် အာဝုဗ္ဗ မဒ္ဒဓာတ်ဘည်း။အဝ–ဥပသာရပုဒ်သည် ပရိဘဝအနက် ဟောတည်း။နှိပ်စက်၍ နင်းနယ်ခြင်းဟူသည် ပြင်းစွာနင်းနယ်ခြင်းတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဘူသအနက်ကို ဟောသော သု–ဥပသာရပုဒ်ဖြင့် ဩမဒ္ဒန္တိတိ သုမဒ္ဒန္တိ–ဟု ဖွင့်သတည်း။

ပတ္ထိန္နပုဒ်၌ ပ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်သည် ဘူသ-အနက်ဟောတည်း၊ ဘူသ အနက်ဟူသည် ပြင်းပြခြင်း အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် အတိရဇိတတ္တာ ဟူသော စကားကိုမိန့်သဘည်း။ထိုစကားမှန်၏။အတိရဇ်တတ္တာ၌ အတိ-ဥပသာရ ပုဒ်သည် အတိသယ အနက်ဟောဖြစ်သည်နှင့် "အတိရဇိတတ္တာ၊အလွန် ဆိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်"ဟု အနက်ပေးရသတည်း။ အလွန်ဆိုးကလည်း ပြင်းပြစွာ ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သတည်း။ထို့ကြောင့် အတိရဇိတတ္တာ-ဟူသောစကားကို ထောက်၍ ပ–ဥပသာရပုဒ်၏ ဘူသ-အနက်ကို သိအပ်၏။

ဘိန္နဿ သပ္ပိပိဏ္ဍောဝိယ အဝိပ္ပဋိကဝေယျ ဃနဘာဝေန ဋ္ဌိတံ–ဟူသော အဋ္ဌသာလိနီနိဿပကဏ္ဍ(၄၀၉)အဖွင့်၌ ဋ္ဌိတံ-ဟူသော စကားဖြင့် ထိန်ခဲ့ထာ-ခေတ်နောင် ကပ္ပဝေးအနက်၌ ယုပစ္စည်းသက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြသတည်း။ ဂတိနိဝတ္တိအနက်ဟော မုဒ္ဓ ဒုတိယ ဌာ-ခေတ်ရှိသည်ကို ဌာ ဂတိ နိဝတ္တိယံ-ဟူသော ခေတုံမာလာစကားဖြင့် သိအပ်၏။ ဂတိနိဝတ္တိ အနက်ဟော ဒန္ဓ ဒုတိယ ထာ-ခေတ်ရှိသည်ကိုကား ဟာ ဂတိနိဝတ္တိယံ-ဟူသော ခေတုံမာလာစကားဖြင့် သိအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ဒန္ဓ ထနှင့်ရှိသော ထိနံပုဒ်ကို မုဒ္ဓဒုတိယ ဌ-နှင့်ရှိသော ဋ္ဌိဘံ-ပုဒ်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ ဤ ဋ္ဌိတံ-ဟူသောသံဝဏ္ဏနာစကားကိုထောက်၍ ထာ-ခေတ်နောင်သက်အပ်သော ယု-ပစ္စည် ကို အန ပြုပြီးလျှင် အန ဋ္ဌ အ ကိုချ၍ ထာ-ခေတ်၏အဓိတ် အာ ကို ဇ္ဈ-ပြု၍ ထိနံ-ပုဒ်ပြီးသည်ကို သိအပ်၏။ဝဏ္ဏနာကား ဂတိနိဝတ္တိအနက်ကိုဟောသော ထိ-ခေတ်နောင် သက်အပ်သော ယု-ပစ္စည်းကို အန-ပြု။ဥပမာကား ဌာနံ ပုဒ်၌ ဂတိနိဝတ္တိ အနက်ကိုဟောသော ဌာ ခေတ်နောင် သက်အပ်သော ယု ပစ္စည်းကို အန ပြုရသကဲ့သို့တည်း။ ထိုစကားမှန်၏၊ အနကာ ယုဏ္ဍုနံ-ဟူသောသုတ်၌ အကာရန္တနောင် သက်အပ်ကုန်သော ယုဏ္ဍု တို့ကို အန အကပြုရမည်ဟု ရူပသိဒ္ဓိ, သဒ္ဒနီတိကျမ်းတို့၌ အမှတ်အသားမရှိချေ၊ထိခေတ်ရှိရာ သည်ကိုကား။လိ သိလေသေ။လိနာတိ။ နိလိနာတိ။ နိလိနံ-ဟူ၍ ခေတုံမာလာ ကိယာဒိဂိုဏ်းလာ လိ-ခေါတ်ရှိသကဲ့သို့သိအပ်၏။ထို-ခေါက်သည် ထာ-ခေါတ်ကဲ့သို့

၁။ ဩမဒ္ဒန္တိတိ သံမဒ္ဒန္တိ–ဟု အဋ္ဌကထာပါဠိတော်၌ မြင်ရသည်။

ဂတိနိဝတ္တိအနက်ဟောတည်း။ ထိ-ခာတ်၏အစိတ်ဖြစ်သော ဂ္ဂ-မှ နောက်ဖြစ်သော အနဒ္ဓ အကိုချေ၍ ဘိနပုဒ်ပြီးသတည်း။ ဂတိနိဝတ္တိအနက်ကိုဟောသော ထာ-ခာတ် ထိ-ခာတ်တို့သည် ဤအရာဒ္ဓ တည်ခြင်းအနက်သာ-ညကို မဟောကုန်။ ကြမ်းတန်းခက်ထန်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် တည်ခြင်းအနက် ဝိသေသကိုဟောကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ထဒ္ဒံ-ဟူသောစကားကိုမိန့်သဘည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ဤထဒ္ဒံ-ဟူသောစကားဖြင့် ထာ-ခာတ်ထိ-ခာတ်တို့၏ အရာဒ္ဓကြမ်းတန်းခက်ထန်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် တည်ခြင်းအနက်ဝိသေသကိုဟောသည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ထို့ကြောင့် အဒ္ဓသာလိနီ နိက္ခေပကဏ္ဍ(၄၀၉)အဖွင့်ဒဋ္ဌ အဝိဂ္ဂါရ ဝသေနေဝစ ထဒ္ဓထာတိ အတ္ထော-ဟု မိန့်အပ်၏။ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌ ကထာဒုတိယပါရာဇိက (၂၇၉) အနှင့် ဘူမအဋ္ဌကထာဒဋ္ဌ ယံဝါ ပနေတ္ထ ပတ္ထိနံ။တံ ကောဗဒ္ဓမေဝ တိဋ္ဌတိ ဟူသော စကားဒဋ္ဌ ကောဗဒ္ဓမေဝ ဟူသောစကားသည် အဒ္ဓသာလိနီလာ ဃနဘာဝေန ဟူသော စကားနှင့် အတူဘူတည်း။ ထို စကားမှန်၏။ ဃနနှင့် ကောဗဒ္ဓသည် တူသတည်း။ ကောဗဒ္ဓမေဝဟုတ္တာ ကောဗဒ္ဓဘာဝေန တိဋ္ဌတိ-ဟု အနက်ပေးရသတည်း။ ဤသို့ အနက်ပေးရသော ဃနဘာဝေန ဟူသော စကားနှင့် တူသတည်း။ ထိုစကား မှန်၏။ ဘူမဋ္ဌကထာဒဋ္ဌ ကောဗဒ္ဓမေဝ တိဋ္ဌတိ-ဟူ၍ ဇနးသကဲ့သို့ နိက္ခေပကဏ္ဍ အဖွင့်ဒဋ္ဌလည်း ဃနဘာဝေန ဌိတံဟူ၍မရေးဘဲ ဃနံဌိတံ ဟူ၍လည်း ရေးသင့် သေး၏။ နိဒ္ဒေပကဏ္ဍ အဖွင့်ဒဋ္ဌ ဃနဘာဝေန ဌိတံ ဟူ၍ရေးသကဲ့သို့ ဘူမဋ္ဌကထာဒဋ္ဌလည်း ကောဗဒ္ဓဘာဝေန တိဋ္ဌတိ-ဟူ၍ ရေးသင့်သေး၏။ ဤသို့သဘောရှိသော အရာတို့ဒဋ္ဌ ရေးနည်းကို အဋ္ဌကထာဆရာ ပြတော်မူသတည်း၊ ဟု စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။ ဦးကာကျော် စေတသိကသင်္ဂဟအဖွင့်ဒဋ္ဌ "ထဲနနံ-ထိနံ"ဟု ဖွင့်သတည်း။ ထိနနံကို ထိ-ခာတ်နောင် ယု-ပစ္စည်းကို အာနန ပြု၊ အာ-ချေ ဤသို့ ရုပ်ပြီးစေ။ ထိန-ပုဒ်ကို ဆိုအပ် ပြီးသော နည်းဖြင့် ပြီးစေ။

စီဝရ ရဇနကထာပြီး၏။

ဆိန္နကစီဝရာနုဇာနန ကထာ

၃၄၅။ အစ္ဆိဗဒ္ဓံပုဒ်ဒဋ္ဌ အစ္ဆိ-သဒ္ဒါသည် လောစနဥစ္ဆုစ် စသဥစ-ဟူ၍ အဘိဓာန်သင်္ဂဟကဏ္ဍ(၁၄၉)လာသည်နှင့်အညီ မျက်စိဟောတည်း။ မျက်မှောင်ခိုးဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော အသားစိုင်သည် ဌာနူပစာရအားဖြင့် အစ္ဆိ မည်သတည်း။ ထို အသားစိုင်၏ တည်ရာဖြစ်သော မျက်လုံးအိမ်သည် ဌာနူပစာရအားဖြင့် အစ္ဆိ မည်သတည်း။ ထိုမျက်လုံးအိမ်သည် လေး ဘင်္ဂရှိသကဲ့သို့ မဂဓရာဇ် လယ်သည်

လည်း လေးထောင့်ရှိသတည်း၊ မျက်လုံး အိမ့်သည်မရှည် လေးထောင့်စပ်စပ်သာ ရှိသတည်း။ မဂဓရာဇ် လယ်ကား အရှည်လေးထောင့် ရှိသတည်း။ မဂဓရာဇ် လယ်နှင့် သင်္ဘန်းသည် အရှည်လေးထောင့် ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တူသတည်း။

ဒီဃမရိယာဒဒန်း၊ ရှည်စွာသောမြောင်းကဲသင်းအဖွဲကို။ အန္တရန္တရာ၊ ရှည်စွာကုန်သောမြောင်းကဲသင်းတို့၏ အကြားအကြား၌။ ဥတုံ၊ သော၊ ရဿမရိယာဒဗဒ္ဓံ၊ ဖီလာကန်လန့် သွယ်အပ်သော တိုသောမြောင်းကဲသင်း အဖွဲကို။ သိဿ်ာအဋ္ဌကဗဒ္ဓံ။ ခရိုးလေးခု အဆုံအဖွဲသ ဏ္ဍာန်ရှိသည်ကို။ ရှည်ကုန်သောမြောင်း ကဲသင်းတို့၏အကြားအကြား၌ တိုကုန်သောမြောင်းကဲသင်း အပိုင်းအခြားဖြင့် ရှည်ကုနဲသော မြောင်းကဲသင်းတို့၏ အတွင်းအပိုင်းအခြားကို ထွင်းဖောက်၍ သွားရာအရပ်၌ ခရိုးလေးခုအဆုံဖွဲ့ သဏ္ဍာန်ရှိသည် ဟူလိုသတည်း။ ဤကိုထောက်၍ ဇာစ်လုပ်လွှာကို မြောင်းလွှဲပြင် နှုတ်ခမ်းထိအောင် ချုပ်အပ်၏။

ယတြဟိနာမ၌ ဤမဟာဝါပါဠိတော် မဟာခန္ဓက ရာဟုလဝတ္ထုလာ ယတြဟိနာမ ပြယုဂ် လိင်အနက်၌ တြ-ပစ္စည်းသက်ရသကဲ့သို့ လိင်အနက်၌ တြ-ပစ္စည်းသက်ရသတည်း။ ဟိ-သည် အနက်မရှိ။ ထို့ကြောင့် ယတြဟိနာမ တိယော နာမဟူသောစကားကိုမိန့်သတည်း။ နာမ-သဒ္ဒါသည် ပသံသာအနက်ကိုဟောသတည်း။ သာဝကအာနန္ဒာစဉ်လျက်လည်းအကျယ်အားဖြင့် အနက်ကို သိတုံသေး၏။ ငါဘုရားမူကား ဆိုချန်မရှိဟု ချီးမွမ်းသတည်း။ ပါဠိဗဒ္ဓနှင့်ကုသိုဟူသတည်း။

အနုဝါတာဒီနံ၌ အာဒိ-ဖြင့် မြောင်းလွှာကိုယူ-ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ မိန့်အပ်၏။ "အန္တရန္တရာ၊ မြောင်းလွှာတို့၏ အကြားအကြား၌။ သံသိဒ္ဓိတာနံ၊ ကုန်သော၊ ရဿပတ္တာနံ၊ တိုကုန်သော တင်လုပ်လွှာတို့၏၊ နာမံ၊ အမည်တည်း။" ဥာမကိုထောက်၍ ဤသို့အနက်ပေးသတည်း။ မရိယာဒဗဒ္ဓနှင့် အဋ္ဌကုသိ-တူသတည်း။ သုတ်ပါဠိဌေယျ အဋ္ဌကတာ သင်္ဂီတိသုတ် စတုက္ကအဖွင့် (ဒီ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၀၅၅)၌ကုသိဗန္ဓနကာလေ ပန အင်္ဂုလိမတ္တေ သတ္တဝါရေန ဝိဇ္ဈိတဗ္ဗံ။ ဟုလာရှိသတည်း။ သုတ်ပါဠိဌေယျဋီကာ (၃၊၂၂၆ ပဿိတဗ္ဗံ)၌ ကုသိဗန္ဓနကာလေတိ မဏ္ဍလခုမဏ္ဍလာနံ ယောဇေတွာ သိဗ္ဗနကာလေ-ဟုဖွင့်၏။ ပုံ့သည့်အလိုအားဖြင့် အိမ်ကြီး-မဏ္ဍလ အိမ်ငယ်-အဋ္ဌမဏ္ဍလ ဤနှစ်လွှာတို့ကို ကုသိသဒ္ဒါဟောသတည်းဟုသိအပ်၏။ ကုသိစောဒနေ။ ကမ္မနိဋ္ဌ-ဟု အဘိဓာန်ဋီကာနရဝဂ်အဖွင့် (၂၉၆) လာသည်နှင့်အညီ ဖြောက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မဏ္ဍလ, အဋ္ဌမဏ္ဍလ-တို့သည် ကုသိမည်ကုန်သတည်း။ အဘိဓာန်ဋီကာ၌ ကုသိ

နှာမ မဂ္ဂါနံ မဇ္ဈဂတဝတ္ထုဏ္ဍော် ဟုဖွင့်၏။ "မဂ္ဂါနံ၊ ဝဲ့ယံာန္ဒစ်ခု နှစ်ခုကုန်သော ခေါင်ရံစပ်လက် လိပ်စပ်ဟူကုန်သော ခရိုးအကြောင်းအလှာတို့၏၊ မဇ္ဈဂတဝတ္ထုခဏ္ဍော်၊ အလယ်၌တည်သော ၊ ခေါင်စပ်ဟူသော အဝတ်ပိုင်းတည်း။" ဟု အနက်ပေး။ ဝိနည်းအဆုံးဖြစ်သည်နှင့် ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်သည်အတိုင်းသာ ကုသိအရကိုသိအပ်၏။

ကေကာသို့ခမဏ္ဍ ကို နောက် ခုဒ္ဒကမဏ္ဍလံနှင့်လည်း ယှဉ်အပ်၏။ ဒီဃပတ္တာန်-ဟု မိန့်သောကြောင့် ကုသိမည်ကုန်သော အလျား အနားပတ်နှင့် မြောင်းလှာဟိုကို ဖြတ်ရမည်ကိုသိအပ်၏။ ရဿပတ္တာနံဟု-ဉ်နှင့်သောကြောင့် တလုတ်လှာကို ဖြတ်ရမည်ကိုသိအပ်၏။ ပဉ္စခဏ္ဍိကစီငရုဿဟု မိန့်သောကြောင့် ပဉ္စခဏ်း သတ္တာခဏ်းအစဉ်ကုန်သော သင်္ကန်းတို့၌ ငါးခဏ်း ခုနှစ်ခဏ်း အစရှိသည်တို့ကို ဖြတ်ရမည်ကိုသိအပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ခဋ္ဌိ, ကဋ္ဌိ ဆေဒေ။ ခဏ္ဍေတိ။ ကဏ္ဍေတိ။ ခဏ္ဍော။ ကဏ္ဍော။ဟု ဓာတုမာလာစုဆုဒဂိုဏ်း ဋုကာဂန္ထ ဓာတ် (၂၉၈)၌ လာရှိသည်နှင့်အညီ ခဋ္ဌိဓာတ်သည်ပိုင်းဖြတ်ခြင်း ဆေဒန အနက်ဟောတည်း။ အပ်ဖြင့်ချုပ်ခြင်းသည် ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမဟုတ်။ စပ်ခြင်းသာ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အပ်ဖြင့်ဖြတ်ခြင်းသည် ဖြတ်ခြင်းဆေဒတည်းဟု ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ မဆိုသာချေ။ ကထိန ကွန္ဓကအဖွင့်(၃၉၂)၌ အညတြပဉ္စကေန ဝါ အတိရေကပဉ္စကေနဝါတိ ပဉ္စဝါ အတိရေကာနိ ဝါ ခဏ္ဍာနိကတ္တာ မဟာမဏ္ဍလအဋ္ဌမဏ္ဍလာနိ ဒဿေတ္တာ ကတေ နေဝ ဝဋ္ဋတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကား၌ ပဉ္စဝါ အတိရေကာနိဝါ ခဏ္ဍာနိ ကတ္တာ-ဟူသော စကားကို အညတြပဉ္စကေန ဝါ အတိရေက ပဉ္စကေနဝါ-ဟူသော ပါဠိတော်စကားအားလျော်စွာ မိန့်သတည်း။ မဟာမဏ္ဍလအဋ္ဌမဏ္ဍလာနိ ဒဿေတ္တာ-ဟူသော စကဲားကို ဤစီဝရကွန္ဓက ပါဠိတော်လာမဏ္ဍလမို့ နာမ ကရိဿတိ။ အဋ္ဌမဏ္ဍလမို့ နာမကရိဿတိ ဟူသော စကားအားလျော်စွာ မိန့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားကို သဲလွန်စပြုရှု ကထိန်သင်္ကန်းကိုလည်း ဤစီဝရကွန္ဓက ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာလာတိုင်းသာလျှင် ချုပ်ရမည်ကို သိအပ်၏။ ဤစီဝရကွန္ဓက ပါဠိတော်၌ ပဉ္စခဏ်း သတ္တခဏ်းစသည် မလာမရှိ ငြားသော်လည်း ကထိနခန္ဓက ပါဠိတော်စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ ဝိနယဂူဠှတ္ထမည်သော စာငယ်၌ကား သင်္ဃိန္ဒနာတိ သုဠုံဆိန္ဒန သင်္ဃသော ပရိနိဋ္ဌိတဆိန္ဒနာတိ အတ္ထော။ တဿ ဤမိနာ သမ္မန္ဒော။ ကေစိပနိမဿတ္ထံ ဝဒန္တိ။ သင်္ဃိန္ဒနာတိ သမန္တတော ဆိန္ဒနာတိ။ တေသံပနာဓိပ္ပါယော သိယာ။ ဧဝမတ္ထေ သတိ ပဉ္စကာဒီဏ္ဍေဆေဒနမ်ိဳ မဏ္ဍလ

ဆေဒနမ့ိ ကတ္တ့ုပ္ပမေဝ၊ နု ပဠ္ဆခတ္တာဒိဆေဒန မတ္တံ။ တံ ပန ယုတ္တမေဝါတိ။ တေဟိ ဝုတ္တတ္ထာ ပနာ ယုတ္တောဝ။ ပုဗ္ဗာပရဝိရောဓတော။ ပါဠိယံ ဟိ ပဠ္ဆကေနာဒါ အတိရေကပဠ္ဆကေနဝါ။ပ။ သမတ္တလိကတေနာကိ ဝုတ္တံ။ နမတ္တလစ္ဆိန္နေနာတိ။ အဠကထာယဠ္ဆ ဝုတ္တံ မဟာမတ္တလအဠ့မတ္တလာနံ ဒဿတ္ထာ ကတော-နေဝ ဝဋ္ဋတ်တိ။ သမတ္တလိကရတ္တိံ ယထာ မတ္တလံ ပညာယတိ။ တထာ ကတမိ့ ယုတ္တမေဝ။ နု ပန မတ္တလံ ဆိန္ဒေတ္ဝာ ပုန ဃဋေ့ဋ္ဌေတ္ဝာ ကတံ ဧဝ မတ္တာသကရတ်ံ ဟောတိ။ တသ္မာ တမဆိန္ဒိတ္ဝာ မတ္တလံ ဒဿနံ စိဝရကရဏေကန ကတံပိ ကပ္ပိယမေဝ။ နု ဇတ္ထဒေါသ ဂဓဝသနံ ကတ္တ့ုမေဝ။ပုဗ္ဗေစ မဟာတေရာ အတ္တ့ုက္ကံသနုပရဝိမ္ဘနကာမာ တထာ ကရဏံ နိဿာယ ကလုဟ ဝိဝါဒါဒီနိ ဥပ္ပဒယိံသု။ မယံ ပန ဣမမေဝ ပါဠိံ အဠကထဠ္ဆ ဒဿေတ္ဝာ တေနလဒ္ဓါဓိပ္ပါယံ ဝိဘာဝေတ္ဝာ ဇထာရုပရဒ္ဓိံ အစ္ဆိန္နမ့ာတိ ဟ့ု၍ ဒေးသား အာ၏။ ဆရာဒတာ် ဦးဘုဓ်ခုဒ္ဒသိက္ခာနိသယဒ္ဒီပနီ ငါးခဏ်းသာ ဖြတ်ရမည် ဟု မိန့်၏။ ဉာဏ်ဖြင့်နိုက်၍ ကြိုက်ရာ နှစ်သက်ရာကို ယူကြမှတ်ကြကုန်။

ကေကသ့ိ ခဏ္ဍော-ဟူသော အာဓာရကို ဥဒ္ဒကမတ္တာလံသ့ို လိုက်၍လည်း အနက်ပေး။ "မဟာမတ္တလံ၊ အိမ်ကြီးကို။ ဥဒကမတ္တလံ၊ အိမ်ငယ်ကို။" မတ္တလ သဒ္ဒါသည် မတ္တလံ ဂါမသန္နောဟော။ ဗဟ္မဲ့ ပဒ်မိ ရာသ်သ့ု ဟုအဘ်ဓာန်အနေက ဏ္ဍ ဝဂ် ဂါထဒ္ဓ(၉၉၃)၌ လာသည်နှင့်အညီ ရွာအဝေပါင်း, အဝန်း, နေအိမ် ဤ အနက်သုံးပါးတို့ကို ဟောရင်းတည်း။ ဤဒ်ဠမူကာနေအိမ်နှင့် တင့်တယ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တူသော သင်္ကန်းအိမ်ကြီး အိမ်ငယ်တို့ကို ဟောသတည်း။ ပရိဓိပရိဝေသာထ။ အဘိဓာန်သဒ္ဒကတ္ထ(၆၅)။ နေအိမ်ပဒိယာယ်။ သူရိယသာ ပရိသမန္တတော ဂိယတေတိ ပရိဓိ(အဘိဓာန်ဋီကာ)။

သိဗ္ဗိတံ၊ ခ္ဟုပ်အပ်သော။ မဇ္ဈိမခတ္တံ၊ အလယ်ဖြစ်သော အပိုင်းအစပ် တည်း။(ဝါ) အိမ်၏ခေါင်နှင့် အလယ်၏အဖြစ်ဖြ ငှ်တူသောကြောင့် ခေါင်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အပိုင်းအစပ်တည်း။(ဝါ) ခေါင်စပ်တည်း။ (အနုဝိဇ္ဇ်၌ ဝိဝဋ္ဋကို ဝါ-မဒကွိဏ်ပသဿသု ဝါဋ္ဌတိ ဇတ္ထာတိ ပိဝဋ္ဋံဟု ဝစနတ္ထပြု။)ဥဘောသု ပသဿသု၊ တို့၌။ သံသိဗ္ဗိတာနိ ကုန်သော။ ဒ္ဝေ၊ ကုန်သော။ ခဏ္ဍာနိ၊ ခေါင် စပ်၏ ဝဲ, ယာအပိုင်းအစပ်တို့တည်း။(ဝါ)။ ခေါင်ရံစပ်တို့တည်း။ (ဝိဝဋ္ဋသာ ဝါ= မဒကွိဏ်ပသဿသု အနုရူပံ ဝိဝဋ္ဋတိတိ အနုဝိဝဋ္ဋံဟု ဝစနတ္ထပြု။)

ဂိဝေယျကပုဒ်၌ ဂိဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ဌာနျှုပစာရအာဃးဖြင့် လည်ကုတ်၌ရစ်ပတ် အပ်သော သင်္ကန်းတစိတ်ကိုယူအင်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဂေ ယျပစ္စည်းသည်

သံသိဋ္ဌိတအနက်၌ ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း, က-အက္ခရာ အာဂုံတည်းဟူ၍လည်းကောင်း ပြခြင်းငှာ ဂိဝေယျကန္တိ အစရှိသောစကားကိုမိန့်သတည်း။

ဘေသဇ္ဇခန္ဓကလာ ပဋိဘာဏေယျကပုဒ် ဤစံဝရဇာတ်ခန္ဓကလာ သိဝေယျကပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထရှာပြီးကို ပြခဲ့ပြီးသည်အတိုင်း ဤဂိဝေယျကပုဒ်၏ ဝစနတ္ထရှာပြီးကို သိအပ်၏။ ဂိဝသဒ္ဒါသည် အဘိဓာန်နရဝဂ်(၂၆၃)၌ဂလောစ ကဏ္ဍောဂိဝါစ-ဟု ဣတ္ထိလိင်လာရှိသဇာည်း။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဂိဝေ-ဟု ပုလ္လိင်လာရှိသတည်း။[၁] ထိုကြောင့် ဒွိလိင်ဟု သိအပ်၏။

ဇဃေ်ယျက-ပုဒ်၌လည်း ဤအတူတည်း။

ဂိဝဋ္ဌာနေစ-ဇဃ်ဋ္ဌာနေစ အစရှိသော စကားဖြင့် သက်နှံးရုံသော အခါ၌လည်ဂုတ်အရပ်၌ လည်းကောင်း သလုံးမြင်းခေါင်း အရပ်၌လည်းကောင်း ထိခိုက်သော သက်နှံးအလွှာတစ်စိတ်သည် အစဉ်အတိုင်း ဂိဝေယျက, ဇဃ်ယျက မည်သတည်း။ ရှေးနည်း၌ကဲ့သို့ ဂိဝေယျက, ဇဃေ်ယျက အလွှာအသီး အခြားမရှိဟူ၍လည်း ဆရာတို့ဆိုကြောင်းကို ပြသတည်း။

ဗဟိ၊ အပဋ္ဌ။ သံသိဋ္ဌိတံ၊ သော။ ကေကံ၊ တစ်ခုတစ်ခုသော။ ခဏ္ဍံ၊ အပိုင်း အစပ်ဘည်း။(၀၊) လက်လိပ်စပ်တည်း။ ဤ၌ ကေကံခဏ္ဍံဟု ရှေးသကဲ့သို့ ရှေး၌လည်း ဒွေခဏ္ဍာနိ-ဟု မရှေးဘဲ ကေကံခဏ္ဍံဟူ၍လည်း ရှေးသင့်သေး၏။ ရှေး၌ ဒွေခဏ္ဍာနိ-ဟုရှေးသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ဒွေခဏ္ဍာနိ-ဟူ၍လည်း ရှေးသင့်သေး၏ဟု နည်းပြသတည်း။သရဒေ-ဇာတော သာရဒေါ-ဟူသော ပြယုဂ်ကဲ့သို့ အနုဝဂ္ဂ နံ ဗဟိ သံသိဋ္ဌိတဘာဝေန ဇာတံဗဟဟံ။ အနုဝဂ္ဂာနံ အန္တေ အဝသာနေ ဇာတံ အန္တံ။ ဗဟဋ္ဌ တံ အန္တဋ္ဌာတိ ဗာဟန္တံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ခေါင်ရုံစပ်တို့၏ အပဋ္ဌဖြစ်၍ ခေါင်ရုံစပ်တို့၏ အဆုံးဖြစ်သော တစ်ခုတစ်ခုသော လက်လိပ်စပ်ကိုရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဗာဟန္တိကို အနုဝဂ္ဂာနံ ဗဟိ ကေကံ ခဏ္ဍံ-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ဏ ဏာဂါတသော ဒ မညတ္ထေစ-သုတ်၌ အညတ္ထ-သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ဇာတ-အနက်၌ ဏ ပစ္စည်းသက်။ သရဒေ ဇာတော သာရဒေါ ပြယုဂ်သည် တဒ္ဓိတ်ရှပသိဒ္ဓိ ဏဏာဂါ တသော ဒ မညတ္ထေသုစ-သုတ်၌ အညတ္ထ-သဒ္ဒါလွန်ဖြင့်ဏ-ပစ္စည်းသက်ရသည်ကိုပြုဆု၌ လာရှိသတည်း။

၁။ ရှေးကဉ္စကယော, ရှေးနိသယတို့၌ ဂိဝေ ဝေ့နဋ္ဌာနေ- ဟု ရှိသော်ငါငြင့်, နီဃဏ္ဍုတို့ကို တွေ့၍ ဂိဝေ-ပုလ္လိင်ဟု ဆုံးဖြတ်ရန်ရှိသည်။

ဇတေ် အနုဝိဝင်္ဆန္ဒိတသဲ ဥဘေ၁သု ပသော်ဟူတိ အာဒိဝစနံ၊ ဤ-အနုဝိဝင်္ဆန္ဒိတသဲ ဥဘေ၁သု ပသေ်သု ဤသို့အဲ့ရှိသော စကား၊ကို။ မဟာကဿပတ္ထေရ-ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ပဋ္ဌာစရိယာ၁သဘေဟိ၊ ရွေးဆရာပြတ်တို့မှ။ ပဋ္ဌိဆမဟိ၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ အာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဝိစာရိတံ၊ စိရင်အပ်၏။ ဤတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ အထဝါ၊ အနုဝိဝင်္ဆန္ဒိ ဝိဝဇ္ဇာ အစရှိသောနည်းသည် မဟာအဋ္ဌကထာနည်းဘည်း။

ဗာဟာယ ဥပရိ ဌပိတာ ဥဘောအန္တာ-ဟူသောစကား၊ဖြင့် "ဗာဟာယ ဥပရိဌပိတံ အန္တံ ဗာဟန္တံ" ဟူသော ငေနတ္တကို့ပြသတည်း။ အရကား လက်လိပ်စပ်နှစ်ခုတို့တွင် လိပ်ရာအနုံစွန်းနှစ်ခုကိုသာရ၏။ ရွေးနည်း၌ကဲ့သို့ လက်လိပ်စပ်နှစ်ခုလုံး၊ကိုမရ။ မဟာအဋ္ဌကထာနည်း၊ကို နောက်ထား၍ ပြတော်မူသောကြောင့် မဟာအဋ္ဌကထာနည်း၊ကိုသာ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသဆရာနှစ်သက်တော်မူသတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့စကား၊မှန်၏။ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာကျမ်း၌အစဲ့ "ဗုဒ္ဓေန မဒ္ဓေ ဝိနယောစ ဝုတ္တော ယော တဿ ပုဒတ္တာဟိ တထေဝ ဉာတော"ဟု မိန့်တော်မူခဲ့သည်နှင့်အညီ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိကုန်သော သားတော်ကြီးတို့သာ သဗ္ဗညုဘုရား၌ဂုဏ်၏ အလိုတော်ကို သိဟော်မူကုန်သည်အလျောက် အနုဝိဝင်္ဆန္ဒိ ဝိဝဇ္ဇာ ဇကပဿတော အာစရိယာသော နည်း၊ကို မဟာအဋ္ဌကထာဌာန၌ မိန့်တော်မူကုန်သတည်း။

တိစီဝရာနုဇာနနကထာ

၃၄၆။ စီဝရေဟိ၊ သက်၌းတို့ဖြင့်(ဥတ္တရာသင်္ဃတေပုဒ်တွင် ဣတပုဒ်နှင့်စပ်)ဥတ္တရာသင်္ဃတေ၊ဖြစ်သော ချီးကျ။အပ်သောဘဏ္ဍာရိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ဤပုဒ်သည်ဘာဝပ္ပမာနပုဒ်တည်း ဒုတိယာဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်ကို ကေဝုစ်၌သက်အပ်၏၊ထို့ကြောင့် ဤနှစ်ပါး၊ဟုံကို သိစေခြင်းငှာ ဥက္ခိတ္တဘာဝံ ဟပ္ပင်အပ်၏။ ကတေ၊ ပြုတတ်ကုန်သော။ တ-ပစ္စည်း၊ကို ကတ္တားအနက်၌သက်အပ်၏။ကတေ-ဖြင့် ပါဠိသေသကို ပြသတည်း။ ယထာ-အစရှိသော စကား၊ဖြင့် အဓိပ္ပါယတ္ထကိုပြသတည်း ဥက္ခိတ္တ ဟူသောစကား၊ကိုတောက်ရှု ဥတ္တရာသင်္ဃတေပုဒ်၌ ဥ-ဟူသောဥပသာရပုဒ်၏ ဥဒ္ဓံမ အနက်၌ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။ ထို့ဒုတိယစကား၏ အဓိပ္ပါယတ္ထကို ပြတော်မူပြန်ခြင်းငှာ ဥက္ခိတ္တဘာဝေါ ဟ ဘာဝံအစရှိသော စကား၊ကို မိန့်သတည်း။ အာပါဒိတေ၊ ရောက်ကုန်သော။ တစ်နည်း၊ကား။ ဤ-ဥက္ခိတ္တဘာဝကို့ကဘာဝံ အစရှိသောစကား၊ဖြင့် အနက်တစ်နည်း၊ကိုပြသတည်း။ဣတိအတ္ထော စကား၊တွင်

ဣတိနေဒ်ပိ-သဒ္ဒါကျေသတည်း။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် "ဥက္ခိတ္တံဘဏ္ဍံ ဧတေ သန္တီ ဥပ္ဘဏ်္ဍာ၊ ဥပ္ဘဏ်္ဍာနံ ဘာဝေါ ဥပ္ဘဏ်္ဍာ" ဘာဝ နောက်ပုဒ်ကျေသော ဥတ္တရပဒလောပ သမာသ်တည်း။ ဥပ္ဘဏ်္ဍံ ဣတာဂတာပတ္တာတိ ဥပ္ဘဏ်္ဍိတာ-ဟု ဝစနဘွဲ့ပြု။ အာပါဒိတေ-ဖြင့် ဣတ-ပုဒ်၏အနက်ကိုပြသတည်း။ အဒ္ဓကထာနည်း မှတစ်နည်းကား။

ပဏ္ဍိတ ပုဒ်ကို ပဏ္ဍာယ ဣတော ဂတော ပဝတ္တော်တိ ပဏ္ဍိတော။ သဒ္ဓါတာ ပဏ္ဍာ ဇေသောတိ ပဏ္ဍိတေ ဟု ဝစနဝွဲ့ပြုရသကဲ့သို့ ဥပ္ဘဏ်္ဍာန ဣတာဂတာ ပဝတ္တာတိ ဥပ္ဘဏ်္ဍိ ဘာ။ သဒ္ဓါတံ့ ဥပ္ဘဏ်္ဍံ ဇေတသန္တိ ဥပ္ဘဏ်္ဍိတော-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ ပါဠိဝေါဟာရ "ဥပ္ဘဏ်္ဍိဝေ၊ ချီကြွအပ်သော ဘဏ်္ဍာဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။ (ဝါ)၊ ဖြစ်သော ချီကြွအပ်သော ဘဏ်္ဍာရှိကုန်သော။" ဟု ဤနောက်နည်းအလိုအားဖြင့် အနက်ပေး။ ပါဠိတော်၌ သီသေပိ။ပ။ အာဂစ္ဆန္တေ ဟူသောစကားဖြင့် ဥပ္ဘဏ်္ဍိတေပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြသတည်း။

ဘိသိတိ ဒဋ္ဌ, တိဏိ-အစရှိသော စကားဖြင့် "စိဝရေဟိ ကတာ ဘိသိ စိဝရ ဘိသိ" ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသတ်၏။ ဒဋ္ဌ, တိဏိ-၌ ဒဋ္ဌသည် ဝါစာသိလိဋ္ဌ သုခုစ္စာရဏမျှသာတည်း၊ ထိုစကားမှန်၏။ ဘုံလျှို ဟူသည် အတွင်း၌ အဆာရှိရသတည်း၊ သုံးထည်ရှိမှလည်း အတွင်းသင်္ကန်းသည် အဆာ၏အရာ၌တည်သတည်း။

ဒဋ္ဌ, တိဏိ စိဝရာနိ၊ နှစ်ထည် သုံးဆည်ကုန်သော သင်္ကန်းတို့ကို။ကေတော၊ တပေါ်၌းတည်း။ ကတ္တာ၊ တပ်သည်ကိုပြု၍။ ဘိသိသခေ်ပေန၊ ဘုံလျှိကဲ့သို့ ချုပ်သောအားဖြင့်။ သံဟရိတ္ဝစိဝရေနိ၊ နှစ်ထပ် သုံးထပ် ထပ်ကုန်သော သင်္ကန်းတို့ကို။ သံဂိတိကာရေဟိ၊ တို့သည်၊ ဝုတ္တာနိ၏။ တတ္ထ ဒက္ခိဏာဂိရိ်၊သို့။ ဂစ္ဆန္တာ၊သော်။ ဇိဝကဝတ္ထုသ္မိ်၊ ၌။ လဒ္ဓစိဝရေနိ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ ထားတော်မူခဲ့ကုန်၍၊ ကံ်ဌာပိအဂမံသု၊ အကယ်၍ကား ကြွသွားတော်မူကြကုန်၏ရှင့်။ ပနတထာပိ၊လည်း။ ဣဒါနိ၊၌။ စိရေန၊ မှ။ အာဂမိဿတိ၊ ရာဇဂြိုလ်ပြည်သို့ ပြန်လာတော်မူလိမ့်မသတည်း။ ဣတိ၊ဤသို့ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်တော်မူကြကုန်သည်။ ဟုတ္ဝာ၊၍။ တစ်နည်းကား။ မည မနာ မညမာနတ္တာ၊ အာဒါယ၊ အကုန်ယူ၍။ ပက္ကမိံသုကိရ၊ ဖဲသွားတော်မူကုန်သတတ်။ အဒ္ဓသု၊ ရှစ်ရက်တို့၌။

အဒ္ဓကာသု-ပုဒ်၌ က-ပစ္စည်းကို ယဒနုပပန္နာ နိပါတနာသိဒ္ဓိ-သုတ်ဖြင့် ပရိမာဏအနက်၌ သက်ရ၍ "အဒ္ဓပရိမာဏာ ဧတာသံ ရတ္တိနန္တိ အဒ္ဓကာ" ဟု

ဝိစနတ္ထပြု၍ ရှစ်ပါး အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော ညဉ့်တို့ရသတည်း။ ရှစ်ပါး အရှည်ရှိကုန်သော ညဉ့်တို့ဟူသည် အစိတ်မှလွတ်သော အဝေပါင်းမည်သည်မရှိ ကောင်းသောကြောင့် ရှစ်ညဉ့်ဘို့သာတည်း၊ တစ်နည်းကား- က-ပစ္စည်းသည် အနက်မရှိ။ ထို့ကြောင့်အဋ္ဌသု-ဟူသော စကားကိုမိန့်သတည်း။ စာအမျှားတို့ ဋ္ဌ အဋ္ဌပမာဏာသု-ဟုရှိ၏။ ဤသို့ရှိသည်အားလျော်စွာ က-ပစ္စည်းကိုပရိမာဏ အနက်ဋ္ဌ သက်အပ်၏။ အနက်မရှိ မဟုတ်။ ပါဠိ-တော်ဋ္ဌ "ကေစိဝဏ္ဏော၊တစ်တည်သော သင်းပိုင်ဟူသော သက်နှံးရှိတော်မူသည်။ ဟုတ္တာ၍။" ဟု အနက်ပေးရမည်။

သီတာလုကာတိ သီတ ပကတိကာ-ဟူသော စကားဖြင့် "သီတံ ဧတေသံ ပကတီတိ သီတာလုကာ" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ တစ်နည်းကား "သီတံ ဧတေသံ ဗဟုလန္တိ သီတာလုကာ" ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဇာဒိတ်ရှုပသိဒ္ဓိ၌ အာဘိဇ္ဈာ အာဿပကတိ, အာဘိဇ္ဈာ အာဿ ဗဟုလာတိဝါ ဝိဂ္ဂဟ-ဟု မိန့်အပ်သတည်း။ ဤဝိဂ္ဂိုဟ်နှစ်ပါးသည် ပရိယာယ်မျှသာ ခြားသတည်း။ သဘောအားဖြင့်ကား မပြား။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္စည်းဆရာသည် အာလုတပွကတိဗဟုလေ-ဟု မမိန့်ဘဲ အာလုတဗ္ဗဟုလေ- ဟူ၍သာ မိန့်သတည်း။ ဤရှုပသိဒ္ဓိ၌ ဗဟုလာတိဝါ-ဟု ဝါ-သဒ္ဒါနှင့်တကွ မိန့်သတည်း။ သဒ္ဒနီတိ-လည်း အာဘိဇ္ဈာ အာဿ ပကတိ အာဘိဇ္ဈာ ဗဟုလာဝါ အာဘိဇ္ဈာလု- ဟု ဝါသဒ္ဒါနှင့် တကွပင် မိန့်သတည်း၊ ဤသို့ မိန့်သည်ကား သဘောအားဖြင့် မပြားသော်လည်း ဝိဂြိုဟ် ခြားသောကြောင့် မိန့်သတည်း။ ကစ္စည်းကျမ်း ၌ အာဘိဇ္ဈာ အာဿ ပကတိ အာဘိဇ္ဈာလု၊ အာဘိဇ္ဈာ အာဿ ဗဟုလာ အာဘိဇ္ဈာလု-ဟု ဝါသဒ္ဒါနှင့် ကင်း၍ မိန့်သတည်း။ ရှုပသိဒ္ဓိ, သဒ္ဒနီတိ စကားကိုထောက်ရှု နောက် ဝိဂြိုဟ်၌ ဗဟုလာပုဒ် နောင် ဝါ သဒ္ဒါကျသည်ကို သိအပ်၏။ က ပစ္စည်းကိုကား သဗ္ဗတောကော-သုတ်၌ သဗ္ဗတော သဒ္ဒါလုန်ဖြင့် သက်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ရှုပသိဒ္ဓိ၌ သဗ္ဗတောကောတိ ဇတ္ထ ပုန သဗ္ဗတော ဂဟဏေန ကကာရုဂမော အာဘိဇ္ဈာလုကော-ဟု မိန့်အပ်၏။

ယေ ကုလပုတ္တာ ပကတိယာဝ သီတေန-ကိလမန္တိ၊တေ-ကုလပုတ္တာ သီတာလုကာ နာမ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဟူ၍ အနက်ပေး။ ကိလမန္တိ၌ ပုဒ်သေးခတ်ရမည်။ ထိုစကားသည် ဧတ ဒဗဟာသိ-၏ အာကာရ-မဟုတ်။ ယေပိ တေ အစရှိသော စကားသည်သာ ဧတဗဟာသိ-၏ အာကာရဘည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားသည်သာ အာကာရဖြစ်သည်ကို သိစေခြင်းငှာ ဧတ ဒဗဟာသိ ယေပိ ခေါ် တေ ကုလပုတ္တာတို ဟူသောစကားကိုမိန့်သတည်း။ ကုလပုတ္တာတို၌ ဣတိသည် အာဒိအနက်ရှိသတည်း။

ကစ္စ ပုဒ်နှင့် ကေ-ပုဒ်သည် ဒကေ အာစရိယာ, ကေစ္စအာစရိယာပြယုဂ်တို့ဥ်
ကဲ့သို့ ပရိယာယ်တည်း။ "ကစ္စေန ပဒ္ဓေန နီယုတ္တံ ကေ စ္စိယံ" ဟု ဝစနတ္ထပြု။
(တစ်ထပ်တစ်လှာသာရှိသော ကေသီ, သင်းပိုင်ရ၏။) ထို့ကြောင့် ကေပဒ္ဓဟု
သောစကားကိုမိန့်သတည်း။ "ကေပဒ္ဓံ။တစ်ထပ်တစ်လှာသာရှိသော ကေသီ,
သင်းပိုင်ကို။" ပဒ္ဓ-သဒ္ဒါသည် ဒီဃပတ္တာနံ သဒ္ဒါကဲ့သို့ အလှာဟောတည်း။
ဒုက္ကဋံပဒ္ဓံ-ပြယုဂ်၌ကဲ့သို့ဒန္တ ပဌမ တ-ကို မုဒ္ဓ ပထမ ဋ- ပြုသတည်း။ခုဒ္ဒသိက္ခာဋ္ဌီ
ကာသစ်(၂၇၆-နှာ)၌ကား။ ကေစ္စံ ကေပဒ္ဓံ အသ အတ္ထိတိ ကေစ္စံ။ ကေပ
ဒ္ဓောတိ အဓိတ္ထာ၊နှပါတော ဝါ ကေဒ္ဓံတိဟု မိန့်အပ်၏။ ကေစ္စံယောတ္တရာ
သံဂေါ (ခုဒ္ဒသိက္ခာ၊၎၎၊ဂါထာ)၌ ယ-ကို အာဂုမ်ဟု နှလုံးပိုက်ပုံ ရသတည်း။
ဂကစ္စိယံဟူသော ပါဠိကော်နှင့်ဆန့်ကျင်ဘာတည်း။

ဘုရားရှင်သည် အဘယ်အကျိုးငှာ နှစ်ထပ်သောဒုကူဋ်သင်္ကန်း, တစ်ထပ်ကုန်
သော ကေသီ, သင်းပိုင်တို့ကို ခွင့်ပြုတော်မူသနည်း။ ဤသို့ တစ်ထည်သော
သင်းပိုင်တည်းဟူသော သင်္ကန်း ရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍ နေတော်မူခြင်း ဒုစရိ
သည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တော်တိုင် လေးထည်ကုန်သော သင်္ကန်းတို့
ဖြင့် မျှတတော် မူသည်နှင့်အညီ လေးထည်ကုန်သောသင်္ကန်းတို့ကို ခွင့်ပြုတော်
မူရာသည်, မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် ဤတိဘဂဝါ အစရှိသော
စကားကို မိန့်သတည်း။

ဤတိ ဤမိနာ ဂကစိဝရ ဘာဝေန နိသီဒနာဒိနာ၊ ဤတစ်ထည်သော
သင်းပိုင်တည်း ဟူသော သင်္ကန်းရှိတော် မူသည်ဖြစ်၍ နေတော်မူခြင်း အစ
ရှိသည်ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ (ပကတိကတ္တား)။ အတ္တနာ၊
ကိုယ်တော်သည်။(ဝိကတိကတ္တား)။လိင်္ဂဆ္ဆဒ္ဒ် တတိယာ။ ကဲ့ရဂ္ဂဉာသ် ကစ္စာ
ယန ဝဏ္ဏနာနည်းတည်း။တစ်နည်းကား၊အတ္တနာ။ကိုယ်တော်တိုင်။(ပိဓေသသနဒ္ဒ်
တတိယာ) တပည့်သားတို့ လာကုန်၍ မျှစေသော အားဖြင့် မျှခြင်းကို
နှစ်စေသတည်း။

တစ်နည်းကား။ အတ္တနာ သည် ဝိဘတ္တန္တ ပဋိရူပကနိပါတ်။အတ္တနာ ဝါတိ
ဤဒံ ဝိသေသနံ ဘဝတိ တဋ္ဌ ပရေဟိ သမ္မန္နနံ နိဝတ္တေတိ။ပ။ အဓရောနယော
အတ္တနာတိ အယံသဒ္ဒေါ ဂိဘတ္တန္တ ပဋိရူပကော အဗျယသဒ္ဒေါတိ သဒ္ဒနီတိ။
(နီတိသုတ္တာ၊၁၅၁-နှာ)

ကိဉ္စာ ပိ ယာပေတိ၊ ရှင့်။ ပနုတ်ထာပိ၊ လည်း။ အမှာကံ၊ ငါတို့အား။ ။ပ။အနုဇာနာတိ၊၏။ ဟိယသ္မာ ဧဝံ နေသံ စတ္တာရိ ဘဝိဿန္တိ ဣတိတသ္မာ ဥပစ္ဆိန္နိတုံ အနုဇာနာတိ။ ဤသို့ အနက် ယောနော။

အတိရေကဲ စီဝရဒီကထာ

၃၄၈။ အဂ္ဂဠံ အစ္ဆပေယျံ၌ အဂ္ဂဠ သဒ္ဒါသည် ပေါက်ရာအရပ်၌ ဖာထေးသော အားဖြင့် ငြိစေအပ်သော ပုဆိုးအပိုင်းကို ("နတ္ထိ ဂဠံဘဏ္ဍံ ၊ ဧတဿာတိ အဂ္ဂဠံ။ ဧတဿ၊ ထိုပုဆိုးအပိုင်းအား။ ဂဠံဘဿနံ၊ အောက်သို့ လျှောကျ ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣကိစ္စသ္မာ၊ကြောင့်။အဂ္ဂဠံ၊အဂ္ဂဠမည်၏။ ") ဤဝစနတ္ထ နှင့်ဆည် ဟောသတည်း။ ဂဠမောတ်သည် ငါတို့ ဓာတုမာလာ၌ မပါငြား သော်လည်း ရှိကြောင်းကို လည်းကောင်း လျှောကျခြင်း ဘဿန အနက်ကို ဟောသည်ကို လည်းကောင်း ဤ မဟာဝါ ပါဠိတော် ဤ စီဝရက္ခန္ဓကဋ္ဌ သုတ္တာ ဩကိရိယန်္တိ-စကား၏ကဖြင့် ဩဂဠ်ရိယန္တိတိ ဆိုန္နကောဏတော ဂဠန္တိ-ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ထိုစကားမှန်၏။ ဂဠန္တိဋ္ဌ ဂဠ-ဓာတ်တည်း။ ထို ဂဠ-ဓာတ်သည် လျှောကျခြင်း ဘဿန အနက်ကို ဟော သတည်း။ အဂ္ဂန်နာမ ကဝါဠကော။ အဘိဓာန်ဋီကာ ပူရဝဂ် (၂၁၇-ဂါထာ) အဖွင့်လာရှိသည်နှင့်အညီ ကံခါးရွက်သည်လည်း အောက်သို့ မလျှောမကျ တတ်သောကြောင့်ပင် အဂ္ဂဠမည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤနည်းအလိုအားဖြင့် အဂ္ဂဠသဒ္ဒါသည် အဂ္ဂဠဂုတ္တိဝိဟာရော (ဝံ၊၃၊၄၁၃)ပုဒ်၌ကဲ့သို့ ကံခါးရွက်ဟော-ရင်းတည်း။ပြင်ထပ်သည် ကံခါးရွက်နှင့်တူသောကြောင့် အဂ္ဂဠမည်၏။

အစ္ဆပေယံ ၌ အာရှေးရှိသော ဆုပ-ဓာတ် ဏေ-ပစ္စည်း၊ယျ-ဝိဘတ်တည်း။ ဆုပ-ဓာတ်သည် တိုးထိခြင်းအနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် ကဿဒီမောဂ္ဂလာန် (၁၁၇)၌ဆုပ သမ္ဖဿေ။ဥဿေ။ဆုပတိအနေနာတိ ဆေပ္ပံ။ နဂ်ံဠံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ဤသို့မိန့်ခြင်းသည် ဤမဟာဝါပါဠိတော်စမ္မက္ခန္ဓက(ဝိ၊၃၊၂၇၉)၌ရတ္တစိတ္တာ-ပိ အင်္ဂါတံ ဆုပန္တိ။ဟုလာသောပါဠိတော်စကား အင်္ဂါတံ ဆုပန္တီတိ အင်္-ဂါဝေနေဝ အင်္ဂါတံ ဆုပန္တိ ဟုလာသော အဋ္ဌကထာ (ဝိ၊၆၊၃၊၃၆၈) အဖွင့် စကားတို့နှင့် ညီညွတ်ပေသတည်း။ငါတို့ ဓာတုမာလာ၌ကား ဆုပ-ဓာတ်မလာ မရှိ ဤ အရာ၌ ဆုပ-ဓာတ်သည် သတ္တဟာရကံဝါဃ ပရိယေသေယျ-ဟူသော တံတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်လာ စကားတွင် ပရိယေသေယျပုဒ်၌ သေ-ဓာတ်သည်ရှာမှီးခြင်းအနက်ထက်လွန်၍ ရှာမှီး၍ အနီးအပါး၌ ထားခြင်းတည်း.

ဟူသော သီခါပတ္တာ အထုတ်အထိပ်သို့ ရောက်သောအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ တိုးထိခြင်း အနက်ထက် လွန်၍ တိုးထိ၍ ငြိကပ်ခြင်းတည်း ဟူသော သီခါပတ္တာ အထုတ်အထိပ်သို့ ရောက်သောအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ အဂ္ဂင်္ဂအစ္ဆုပေယျန္တိ ဆိုန္ဒဋ္ဌာနေပိလောတိကဏ္ဍံ လဂ္ဂါပေယျုံ ဟူသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ပါဠိတော်၌ "အဟာတာနံ၊ ဝတ်ခြင်းရုံခြင်းတည်းဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းအား ဖြင့် မနှိပ်စက် မဖျက်ဆီးအပ် ကုန်သေးသော။ ဒုဿာနံ၊ တစ်ခုသောဥတုကာလကို မလွန်ကုန်သေးသော ပုဆိုးသစ်တို့၏" ဟူ၍ အနက်ပေးအပ်၏။ ဤသို့ အနက်ပေးရသည်ကိုကား မဟာဝါအဋ္ဌကထာတွင် ကထိနက္ခန္ဓက အဖွင့်၌လာရှိသော "အဟ တေနာတိ အပရိဘုတ္တေန" ဟူသော အဖွင့်စကားကိုဆောက်၍ နက်နဲစွာဘိ ငါသိသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ထိုစကား၌ "အပရိဘုတ္တေန၊ ဝတ်ခြင်းရုံခြင်းတည်းဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းအားဖြင့် မသုံးဆောင်အပ်သေးသော ပုဆိုးဖြင့်" ဟုအနက်ပေးရသတည်း။ ဝတ်ခြင်းရုံခြင်းကား ဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းအားဖြင့် မနှိပ်စက် မဖျက်ဆီးအပ်ကုန်မူ အဟာဟ မဟုတ်ကုန် တစ်ခုသော ဥတုကာလကိုလွန်ကုန်က ဥတုဒ္ဓတတို့သာဖြစ်ကုန်သတည်း။ တစ်ခုသော ဥတုကာလအတွင်း၌ပင် ဝတ်ခြင်းရုံခြင်းတည်းဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းအားဖြင့် နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်ကုန်၍ ညစ်နွမ်းကုန်သည်နှင့် တစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ်ဖွတ်လျှော်ပြီး အပ်ကုန်ပြီ ဖြစ်ကုန်မူကား၊ အဟတကပ္ပတို့ဖြစ်ကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤသို့အနက် ငါပေးသတည်း။

အဟတ-ပုဒ်၌ ဟန-ဓာတ်သည် ဤအဆုဒ်ဝတ်ခြင်းရုံခြင်းတည်းဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းအားဖြင့် နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးခြင်း ဟူသော ဟိ ံသာအနက်ကို ဟောသတည်း။ အဟတကပ္ပါနံ-ဟူသော ဤပုဒ်၌ ကပ္ပ-သဒ္ဒါသည်။

ကပ္ပေါကာလေ ယုဓေလေသေ၊ ပညတ္တိပရမာယုသု။
သဒ္ဒိသေတိသု သမဏ၊ ဝေါဟာရ ဂ ပ္ပဗိန္ဒ၊သု။
သမန္တဘဒ္ဒန္တရကပ္ပါ၊ ဒိဂကတက္ကေဝိဓိမ္ပိစ။

(အဘိဓာန်၊၇၉၉) လာကုန်သောအနက်တို့တွင် သဒ္ဒိသ-အနက်ပေါ်ပေါတည်း။ ထို့ကြောင့် "အဟတကပ္ပါနံ၊ ဝတ်ခြင်းရုံခြင်း တည်းဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းအားဖြင့် မနှိပ်စက် မဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သော တစ်ခုသော ဥတုကာလကို မလွန်ကုန်သေးသော ပုဆိုးသစ်တို့နှင့် တူကုန်သော။ ဒုဿာနံ၊ တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ် ဖွတ်လျှော်အပ်ကုန်သော ပုဆိုးတို့၏ဟု အနက်ပေး။

အဟတကပ္ပါ နန္တိ ကဲ့ဝါရံ ခေ ဟာနံ-ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားတွင် ကဲ့ဝါရံ ဟူသော စကားသည် ဥပလက္ခဏ နည်း မျှသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားဖြင့် ဒုက္ခတ္တုံ-ဟူသော စကားကိုလည်း ယူအပ်၏။ ထိုသို့ အနက်ပေးရသောကြောင့် လည်းကောင်း ကဲ့ဝါရံဟူသော စကားဖြင့် ဒုက္ခတ္တုံ-ဟူသော စကားကိုလည်း ယူရသောကြောင့် လည်းကောင်း မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ကထိန-ကွန်းကအဖွင့်(၃၉၃)၌၊ အဟတ ကပ္ပေနာတိ အဟတသဒိသေန ကဲ့ဝါရံဝါ ဒုက္ခတ္တုံဝါ ဓောတေန-ဟု မိန့်အပ်၏။

ဥတုတော၊ တစ်ခု မကသော ဥတုဖြင့်။ ထိုကိုဆင့်၍ ဒီဃကာလတော-ဟု ဖွင့်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒသိက္ခာဋ္ဌကာသစ် စီဝရန်ဒေသ(၂၇၆)၌၊ ဥတုတိ အနေက ဥတုဂဟိတာ ကိ ဥတုတော ဒီဃကာလတော ဥဒ္ဓဋ္ဌာ ဥတုဒ္ဓဋ္ဌာ ဟုမ်ိန့် အပ်၏။

ဒီဃကာလတော၊ တစ်ခုသောကာလထက် လွန်သော ရှည်သောကာလ အားဖြင့်။ ဥဒ္ဓတာနံပိ၊ သိုမှီးအပ်ကုန်သော အဝယ်တို့၏ လည်းကောင်း, ဟတ ဝတ္ထကာနံ၊ စက်ဆုတ်အပ်ကုန်သော ဝတ်ခြင်း ရုံခြင်းဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက် ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သော ကစ်ခုသော ဥတုအတွင်း၌ ပင်လျှင် သုံးကြွေမ်လေးကြွေမ် အစရှိသည်ဖြင့် ဖုပ်လျှဉ် အပ်ကုန်သော။ ပိလောတိ ကာနံပိ၊ အလွန် ဆွဲးမြွေကုန်သော ပုဆိုးနွမ်းတို့၏ လည်းကောင်း ဤသို့ အနက်ပေး ဝည်ကား ဟတ ဝတ္ထက သာဋကေနာတိ အာဘိဇ္ဈာသဋကော ဟူသော ကထိနက္ခန္ဓကအဖွင့် ဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋီကာ(၂၊၁၉၄) စကားကို ဖော်၍ အနက်ပေး သတည်း။ ဤဥဒ္ဓဋ္ဌာနံ ပိလောတိကာနံ ဟူကုန်သော နှစ်ပုဒ်တို့၌ ပိ-သဒ္ဒါကျေသတည်း။ ဤသို့ ဟတ ဝတ္ထကာနံ ဟူသော ပုဒ်ကို ဝိသေသနပြုပြီးလျှင် ပိလောတိကာနံ-ဟူသောပုဒ်ကို ဝိသေသ္ယပြု၍ ငါအနက်ပေးသည်ကား ပိလောတိကာယဟတိ ဟတဝတ္ထက သာဋကေနာ ဟူသော မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ကထိနက္ခန္ဓက (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၃၉၃) အဖွင့်စကားကို ထောက်၍ အနက်ပေးသတည်း။ ဥဒ္ဓတာနံပုဒ်, ပိလောတိကာနံပုဒ် ဤနှစ်ပုဒ်တို့၌ ပိသဒ္ဒါအကျော့ကြုံ၍ ငါအနက်ပေးသည်ကား ပါဠိတော် စီဝရက္ခန္ဓကဋ္ဌကထာ လာသော ဥတုဒ္ဓဋ္ဌာနံ ဟူသောစကား, ပါဠိတော် ကထိနက္ခန္ဓကဋ္ဌကထာ လာသော ပိလောတိကာယ-ဟူသောစကား, ပိလောတိကာယဟတိ ဟတဝတ္ထကသာဋ-ကေန-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား ဤစကားသုံးရပ်တို့ကို ထောက်သဖြင့် ပိသဒ္ဒါ အကျော့ကြုံ၍ငါအနက်ပေးသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏ ဥတုဒ္ဓဋ္ဌအဝတ်သည် ဝတ်ခြင်းရုံခြင်းတည်းဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းအားဖြင့် မဖျက်မဆီးဘဲ သိုမှီး၍

သာဏားအပ်သော အဝတ်ဖြစ်သတည်း။ ဝတ်ရုံဖျက်ခြင်းတည်း ဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော အဝတ်မဟုတ်။ ပိုလောတိက အဝတ်သည်သာလျှင် ဝတ်ခြင်းရုံခြင်းတည်း ဟူသော သုံးဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော အဝတ်ဖြစ်သတည်း။ တေရသကဏ်ဋီကာ၌ကား ဟတဝတ္ထကာနန္တိ ကာလာတီတဝတ္ထာနံ ဟုမိန့်အပ်၏။ ဥတုဒ္ဓဋ္ဌာနံနှင့် ဟတ္ထဝတ္ထကာနံကို ပိလောတိကာနံ၏ ဝိသေသနဟု နှလုံးပိုက်တော်မူသတည်း။ ဟတဝတ္ထကာနံပုဒ်၌ က-ပစ္စည်းသည် ကုစ္ဆိတအနက်၌ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် တဒ္ဓိတ်ရူပသိဒ္ဓိ ယဒနုပပန္နာ နိပါတနာသီဇျန္တိ-ဟူသော သုတ်၏ ဥဒါဟရဏ်၌ ကုစ္ဆိတတ္ထေ ကုစ္ဆိတောသမဏကော သမဏကေကော-ဟုမိန့်အပ်၏။ တစ်ခုသော ဥတု၏အတွင်း၌ပင်လျှင် သုံးကြိမ်လေးကြိမ်အစရှိသည်ဖြင့် ဖုပ်လျော်အပ်သော အဝတ်ကို ဥတုဒ္ဓဋ္ဌအဝတ်နှင့် ဟောင်းနွမ်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် ဥတုဒ္ဓဋ္ဌ၌သွင်း၍ သဒိသူပစာရအားဖြင့်မယူရ ဟုသိစေခြင်းငှာ ဥတုဒ္ဓဋ္ဌာနန္တိ ဥတုတော ဒီဃကာလတော ဥဒ္ဓဋ္ဌာနံဟူသော စကားကိုသာ မမိန့်မူ၍ဟူတဝတ္ထကာနံ ပိလောတိကာနံဟူသော စကားကိုလည်းမိန့်သတည်း။

ပါပဏိကပုဒ်၌ ပ-ဟူသောဥပသာရပုဒ်သည် အာဒိကမ္မ-အစရှိကုန်သော အနက်တို့တွင် အန္တောဘာဝအနက်ဟောတည်း။ အာပဏ-သဒ္ဒါသည် အိမ်စျေးဟောတည်း။ "အာပဏဿအန္တရံ ပါပဏံ" ဟုအဗျယီဘာဝသမာသ်ဝစနတ္ထပြုပြီးလျှင် "ပါပဏေပတိတံ ပါပဏိကံ"ဟု တဒ္ဓိတ်ဝစနတ္ထပြုပြန်၍ ပုဆိုးနွမ်းဟူသော သင်္ကန်းကိုရသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ပါပဏိကေကိ အစရှိသော စကားကိုမိန့်သတည်း။

ထွေ ဇတသ္မိံ ပံသုကူလေ၊ ဒ္ဒ်။ ပံသုကူလ-ပုဒ်၏ဝစနတ္ထကို ပံသု ဝိယ ကုစ္ဆိတံ ဥလတိ ပဝတ္တတီတိ ပံသုကူလံ။ ရထိကာသုသာနသင်္ကာရကူဋ္ဌာဒီနံ ယတ္ထကတ္ထစိ ဌိတံ စောဋ္ဌခဏ္ဍံ- ဟူသောခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ် (၂၇၆-နှာ)စီဝရနိဒ္ဒေသစကားဖြင့်လည်းကောင်း ရထိကသုသာန သင်္ကာရကူဋ္ဌာဒီနံ ယတ္ထကတ္ထစိ ပံသူနံ ဥပရိ ဌိတတ္တာအဇ္ဈာရုဟဇ္ဇေန တေသုတေသု ပံသုကူလမိဝါတိ ပံသုကူလံ အထဝါ ပံသု ဝိယ ကုစ္ဆိတဘာဝံ ဥလတီတိ ပံသုကူလံ။ ကုစ္ဆိတဘာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ဝုတ္တံဟောတိ။ ဟူသောဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ ဓုတင်္ဂနိဒ္ဒေသ(၁၅၇)စကားဖြင့်လည်းကောင်း။ သင်္ကာရကူဋ္ဌာဒီနန္တိ နိဒ္ဓါရဏေ သာမိဝစနံ။ အဇ္ဈာရုဟဇ္ဇေနာတိ ဥဿိတဇ္ဇေန။နဒိယာ ကူလန္တိအာဒီသုဝိယ သမုဿယတ္ထော ကူလသဒ္ဒေါတိ အာဟ ပံသုကူလမိဝ ပံသုကူလန္တိ။ ကုသဒ္ဒေါ ကုစ္ဆာယံ ဥလသဒ္ဒေါ ဂတိအဓိပ္ပါတိ အာဟ ကုစ္ဆိတဘာဝံ ဂစ္ဆတီ ဝုတ္တံဟောတိ။ ပံသုဝိယ

ကုစ္ဆိတံ ဥလတိပဝတ္တဇံတိဝါ ပံသုကူလံ ဟူသောဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ (၁၊၈၉)ဖြင့် လည်းကောင်း သိအပ်၏။ ပံသုကူလမိဝ၊ ရေတို့၏အထက်၌ တည်သော မြစ်ကမ်းကဲ့သို့။ သမုဿယတ္ထော၊ ရေမှအဆက်သို့ ထောင်တက်ခြင်း အနက်ရှိ၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၌ ပံသုဝိယ-အစရှိသော ၎ကားဖြင့်ဆင္ဆင်ထား နည်းမှ တစ်ပါး၊ သောနည်းကို ပြသတည်း။

အရှင်အင္ဂကထာဆရာမြတ်စွာဘုရားသည် ဥဘုဒ္ဒဋ္ဌာန်-အစရှိသော ဤစကား ကို အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူသနည်း။ ဥတုဒ္ဒဋ္ဌဒုဿတို့၏ လေးထပ်သော သံဃာဋိ နှစ်ထပ်သော ဥတ္တရာသင်္ဃ နှစ်ထပ်သော အန္တရဝါသက အလိုရှိကိုင်းသော အထပ်ရှိသော ပံသုကူလတို့ကို ပုံသေ ကေန္တပြုရသောကြောင့် ဤစကားကို ဟောတော်မူလေသလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သမ္ဘမိဒံ-အစရှိသော စကားကို ဆိုသတည်း။ (ဤသို့ကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အနုယန္ထေဟက်ကော်မူသတည်း။)

ဤဒံသဗ္ဘံ၊ ဤဥတုဒ္ဒဋ္ဌာနံ-အစရှိသော အလုံးစုံသောစကားကို။ တစ်နည် ကား သဗ္ဘံ၊ သော။ ဤဒံဝစနံ၊ ဤဥတုဒ္ဒဋ္ဌာနံ-အစရှိသော ၎ကားကို။ (ဝုတ်ခဲ့သောပေ အပ်၏ သာဒိယန္တသဒ္ဒါမစပ်လင့်)၊ စတုဂုဏ သံဃာဋ်အာဒီနိ၊ လေးထပ်ကုန် သော ဒုကူဋ်သင်္ကန်းအစရှိသည်တို့ကို။ သာဒိယန္တဿ၊ သာယာသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဝသေနဇ၊ အစွမ်းကြောင့်သာလျှင်။ (ဝါ) အလိုကြောင့်သာလျှင်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥတုဒ္ဒဋ္ဌာနံ၊ သော။ ဒုဿာနံ၊ တို့၏။ စတုဂုဏ သံဃာဋိအာဒီနံ၊ ကို။ ဇကေန္တေန၊ ဖြင့်။ ကရုဏာဇတော၊ ကြောင့်။ဝုတ္တံ၊ သည်။နှ၊ မဟုတ်။

အဂ္ဂဠံတုန္နံဠ် ဆာဂ္ဂဠ-သဒ္ဒါသည်ငြိစေအပ်သော ပုဆိုးပိုင်းကို ဟောသည်ကို ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင် သိအပ်၏။

ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ၊ ထုတ်၍။ ဝါ။ ခဲ့၍။ ဝါ။ ပယ်၍။ သုဇ္ဈန၊ အပ်ချည်ဖြင့်။ သံသိဗ္ဗိတံ၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဝါ။ ပိတဲ့သားထိုးခြင်းသည်။ တုန္နံ၊ တုန္နမည်၏။

တုန္နံဠ် တု-ဓာတ်တ-ပစ္စည်း။ တုဒ-ဓာတ်သည်၊ တုဒဗျဃနေ-ဟူသည်နှင့်အညီ ဗျထန အနက်ဟောတည်း။ ဗျထနဟူသည် ဗျထဒုက္ခဘယစလနေသု ဟူ၍ လာကုန်သော ဗျထ-ဓာတ်၏ အနက်တို့တွင် အပ်ဖြင့်ထိုးသဖြင့် ဆင်းရဲစေခြင်း ဒုက္ခအနက်ဟောဝတည်း။ "သုစိဝိဗ္ဘနေန တုဒနံ ဗျထနံ ဒုက္ခာပနံ တုန္နံ"ဟု ဝစနတ္ထပြုအပ်၏။ဘိဒါဒိတော ဤဆဋ္ဌ အနု ဤကာဝါ၊သုတ်ဖြင့် တ-ပစ္စည်းကို ဤနု-ပြု၊

တုဒ-ခာတ်၏ အစိတ်ဒကိုချေ။ တု-အစိတ် ဥ-မှနောက်ဖြစ်သော ဣ-ကိုချေ၍ တုန္နပုဒ်ပြီးစေရမည်။

ဝန္ဒေတ္ဝာကရဏ်ဖြင့် အဝ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယ ဩတည်း။ အဝ-သဒ္ဒါ ဝိယောဂအနက်ဟောတည်း။ ဩဝန္ဒာပနံ ဌိဘဒ္ဒာနတော ဝိယောဂေန ဝန္ဒာပနံ ဩဝန္ဒော။ ဩဝန္ဒေန ကရဏံ ဩဝန္ဒိဂ်ံဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။ ဩဝန္ဒာပနံ၊ ဆေးမြေရာ ပံသုကူလအပိုင်းကို တည်ရာအရပ်မှ ဂင်းစေ၍ ကုန်းပြန်သော အားဖြင့် လည်စေခြင်းသည်။ဝါ။ ကုန်းပြန်ခြင်းသည်။ ဩဝန္ဒော။ ဩဝန္ဒမည်၏။ နဩဂုဏ္ဍော်တော အန္တရဃရေ ဂမိဿာဇီတိ သိဂ္ဂာဂရဏံ ယာ-ဟူသော သေခိယသိက္ခာပုဒ်၌ လာရှိသော ဩဂုဏ္ဍော်တောပုဒ်၌ ဩ-သည် အဝသဒ္ဒါ၏ ကာရိယတည်း။ အဝ-သဒ္ဒါသည် အနက်မရှိ ဥပသာရပုဒ်မျှသာတည်း။ ဤကဲ့သို့ မဟုတ်ချေ။ ဤ ဩဝန္ဒိကပုဒ်၌ အဝ-ဥပသာရပုဒ်သည်ကား ဝိယောဂအနက်ကို ဟောသတည်း။ ဩဂုဏ္ဍော်တောပုဒ်၌ အဝ-သဒ္ဒါအနက်မရှိသည်ကိုကား ဩဂုဏ္ဍော်တောတိ သသိသံပါရုတော-ဟူသော ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ သေခိယသိက္ခာပုဒ် တတိယဝဂ်အဖွင့်(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၁၆၄၊) စကားဖြင့်သိအပ်၏။ ဩဂုဏ္ဍော်တော-ဟု ဝိနည်းပါဠိ, အဋ္ဌကထာစာအများတို့၌ ကဏ္ဍေ တတိယဂု-နှင့်လည်း ကောင်း မုဒ္ဓေ ဒုတိယဋ္ဌိ နှင့်လည်းကောင်းရှိ၏။ ဂုဏ္ဍိ-ဝေဓနေ။ ကုဏ္ဍောတိ။ ကုဏ္ဍယတိ။ ကုဏ္ဍလံ-ဟု ခာတုမာလာ(၂၉၃)၌ လာရှိသောကြောင့် ကဏ္ဍေ ပထမ ကု-နှင့်လည်းကောင်း မုဒ္ဓေတတိယဋ္ဌိ-နှင့်လည်းကောင်း ဩကုဏ္ဍော်တော ပုဒ်သာ အမှန်ဖြစ်ထာသတည်း။။ ဩကုဏ္ဍော်တောပုဒ်၌ ကုဋိခာတ်သည် ဝေဓနအနက်ကို ဟောဆတည်း။ ဤအဏ္ဍကား အမှတ်မရှိသော ကိုယ်အရပ်ကို ရစ်ပတ်ခြင်းအနက်ကိုမဟော။ ဦးခေါင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ကိုသာ ရစ်ပတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာ ဩကုဏ္ဍော်တောတိ သသိသံပါရုကော-ဟူသော စကားကို အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်သတည်း။[၁] ထို့ကြောင့် အဝ-သဒ္ဒါအနက်မရှိသည်ကို သိအပ်၏။

တစ်နည်းကား အဝံ-သည် အဓော-အနက်ဟောတည်း။ "သိသေန သဒ္ဒိ အဓောကာယံ ကုဏ္ဍောဘိ ဝေဒ္ဒေတိတိ ဩကုဏ္ဍိတော" ဟု ဝစနတ္ထပြုအပ်၏။ ဤမဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာခန္ဓက ဆေယျသံဝါသ ကထာ (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၃၀၂) ၌ လာရှိသော ဩဝဋ္ဌိတံဝါ ကတ္တာ-ဟူသော စကား၌ ဩဝဋ္ဌိတံ၊ အောက်ပိုးကျိုက်သည်ကို။ ဝါ။ ခါးတောင်းကျိုက်သည်ကို။ ကတ္တာဝါ၊ ပြု၍" လည်းကောင်း

၁။ ယခုမူတို့၌ ဩဂုဏ္ဍိ:တာ တိ သ သိသံ ပါရုတော-ဟုသာရှိသည်။

ဟု အနက်ပေးရသတည်း။ အဝသည် အဓော-အနက်ဟောတည်း။ "ပဋ္ဌသ ကေသ အန္တသ ဝဋ္ဋာပနံ ဝန္ဒေ။ အဓော ဝန္ဒေ သြာန္ဒေ။ သြဝန္ဒေန ကရဏံ သြဝဋ္ဋိကံ" ဟု ဝစနတ္ထပြုရသတည်း။ ကတ္တာနံ ပုနပ္ပုနံ သုစိယာဝိဇ္ဇ-နေန ဆေဒနံ ဘေဒနံ ဒ္ဒိဓာကရဏံ ကတ္တုံ။ ခဋ္ဌိကဋ္ဌိ ဆေဒေ(ဓာတုမာလာ ၂၉၇) ကတ္တာ ဘေဒနေ (အာဘိဓာန်ဋ္ဌိကာ စံတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်အဖွင့်-၃၂၆) ကတ္တာနေ ဥသာပနံ-ဒါဟာပနံကပ္ပါပနံ ကတ္တာသကံ။ ဏ္ဍုပစ္စည်းကို အကပြု။ ကတ္တာ သကေန နိပ္ပတ္တံ ကတ္တာသကံ" ဟုဝစနတ္ထပြု။ တလုပ်လ္ဟာရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာ ကထိနကွန္ဓက အဖွင့်(ဝိ၊၄၊၃၊၃၉၁)၌ ကတ္တာသ ကရဏမတ္တောနာတိ မုဒ္ဒါယပတ္တ-ဗန္ဓနမတ္တောန ဟု-မိန့်အပ်၏။ ဥသ ဒါဟေ (အာဘိဓာန်ဋ္ဌိကာ စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်အဖွင့် ၃၀၉)ဥသု ဥပါဒါဟေ။ (ခဘုမာသာ ၁၅၄) ကုဋ္ဌိကမုဒ္ဒါ ကာစ-ဟူသောပါရာဇိ ကဏ်အဋ္ဌကထာအဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ဥပနိဓိကထာ(၃၁၁-နှာ)၌မုဒ္ဒိကသဒ္ဒါသည် သော့ဟောတည်း မုဒ တောသေ။ ဒဿဒ္ဒိတ္တံ။ မေဒန္တိ ဧတာယာတိ မုဒ္ဒိကာ။ အဂ်ုလိယံဖလဝိဓသသောစ။ (ဏ္ဍာ ဒ်မောဂ္ဂလာန် ၂၂-သုတ်ရှု) အဂ်ုလိယဥ္စ၊ လက်စုပ်လည်းကောင်း၊ဖလဝိသေသောစ။ မုဒရက်သီးအထူးကို လည်းကောင်း လဗ္ဘတိ၊ရအပ်၏။ ဏ္ဍာဒိမောဂ္ဂလာန်၌ အာဘိဓေယျ ကြားခြင်းသည် ဥပလက္ခဏ-နည်းမျှသာတည်း ထို့ကြောင့်ဤရာ၌ တလုပ်အလ္ဟာကို မုဒ္ဒိကာ-၏ဒေ့ရယူအပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏ တလုပ်လ္ဟာသည်းသည်း မြင်မြင်သမျှကုန်သော သူတို့၏ ဝမ်းမြောက်ကြောင်းဖြစ်သတည်း။

အနုဇ္ဇဒ္ဓရိတ္ဘာဝ၊ အဂ္ဂဇ္ဇကိုဩရောဒ္ဓကဲ့သို့ မဆုတ်မခွာ မပယ်တော်မူ၍ သာလျှင်။

၃၅၁။ ဧသာဝဂ်ိက-ပုဒ်သည် ဝေယျာကရဏိက ပုဒ်ကိုကဲ့သို့ ရှုပ်ပြီးသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏ ဝေယျာကရဏိကပုဒ်ကို ဗျာကရဏံအဓိတေ ဝေယျာကရဏိကော ဝိဂ္ဂိဟ်ပြုပြီးလျှင် ဗျာကရဏပုဒ်ကို ဝိအာကရဏ ပုဒ်ရင်းဖြစ်သည့်အလျောက် ဝိ-အား ကရဏပုဒ်ရင်းသို့ ယဒနုပဟန္နာနိပတနာသိဒ္ဓန်တိသုတ်-ဖြင့် ပြန်စေ၍ရုပ်ပြီး စေရသတည်း။ ငါဘို့ကျေးဇူးရှင် ပြည့်ဆာတော်ဘုရားကြီး သည်ပုဒ်-သူငယ်ပြန် သတည်းဟု မိန့်တော်မူသတည်း။ ဤကဲ့သို့ပင် ဤအရာ၌လည်း "သဂ်ါယပဝတ္တာ ဟိတိသောဝဂ်ိကံ" ဟု ဝစနတ္ထပြုပြီးလျှင် သဂ်-ပုဒ်ကိုသုအဂ်-ပုဒ်ရင်း ဖြစ်သည် အလျောက်သုအဂ်-ပုဒ်ရင်းသို့ ယဒနုပဟန္နာ နိပါတနာ ဘိဇ္ဈန်တိသုတ်ဖြင့် ပြန်စေ၍ရုပ်ပြီးစေရသတည်း။

နှာပြည်အကျိုးငှာ ဖြစ်ခြင်းဟူသည်ကား နှာပြည်၌ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း တည်း။ ထို့ကြောင့်သောဝဂ်ိကန်တို့ သဂ်ပဝတ္တာနုဟောဘုက်-ဟူသောစကားကို မိန့်

သတည်း သင်္ဂါပပန္နာဖြင့် သင်္ဂဲမှိ ကာယမှိ နောင်ဥပပန္နာပုဒ်ထည့်၍ အနက်ပေးရမည်ကိုပြသတည်း။

၃၅၆။ တတ္ထတတ္ထာသံဂမ္မ ဒိဋ္ဌတ္တာတိ တေ သန္ဓိဋ္ဌာတိဝုစ္စန္တိဟူသော ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် အစဝတ္ထု(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၄၇)စကားကို ရ၍၊ တတ္ထတတ္ထ သံဂမ္မ ဒိဋ္ဌောဒိဋ္ဌမတ္တကောတိ သန္ဓိဋ္ဌော-ဟုဝစနတ္ထပြု။ သန္ဓိဋ္ဌ-ဟူသည် မြင်ဖူးလည်းမြင်ဖူး အတူတကွလက်ဆုံ စားဖူးလည်းစားဖူးသော ဒေ့ဆွေခင်ပွန်းလောဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် သန္ဓိဋ္ဌောတိ ဒိဋ္ဌမတ္တကမိတ္တော ဟူသော စကားကိုကိုမိန့်သတည်း။မတ္တ-သဒ္ဒါဖြင့် အတူတက္ခ လက်ဆုံစားဖူးသည်ကို မြစ်သတည်း။ အညတရနာမေန၊ တစ်ပါးပါးသော သန္ဓိဋ္ဌ-အစရှိသော အမည်ရှိသော သူနှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ တကွ။

ဝဏ္ဏနေ စာရိကာ ပဋိက္ခေပါဒိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပစ္ဆိမဝိကပ္ပနုပဂစိဝရာဒိကထာ

၃၅၉။သုတ္တေနေဝ၊အပ်ချည်ဖြင့်သာလျှင်။အင်္ဂဋ္ဌ၊ပြင်ထပ်ကို။ဝါ။ပိတ်သားထိုးသည်ကို။ သုတ္တေနေဝဋ္ဌ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ထပ်၍ချုပ်ရန် အလွှာကိုနှစ်စေသတည်း။ ဝိကပ္ပေါပုဒ်ဋ္ဌ ဝိ-သည် အတိသယ အနက်ဟောတည်း။ ကဏ္ဏ-သဒ္ဒါသည် အထောင့်ဟောတည်း။ လွန်သောအထောင့်ဟူသည် ရှည်စွာသောအထောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိကဏ္ဏော ဟောတိတိ သုတ္တံ အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ဩကိရိယန္တိဋ္ဌအဝ-ရှိုးရှိသော ကိရ-ဓာတ်သည် ပဉ္စဝေါကာရပုဒ် ပကိဏ္ဏကပုဒ်တို့ဋ္ဌ ကိရဓာတ်ကဲ့သို့ ရောပြွမ်းခြင်းအနက်ဟောသတည်း။ ရောပြွမ်းခြင်းဟူသည် ပံသုကူလသင်္ကန်းအထည်ကိုယ်ဋ္ဌ ချည်ချောင်းတို့ အချင်းချင်းစပ်ကုန်သဖြင့် ရောပြွမ်းခြင်းကဲ့သို့မဟုတ်။ ဖြတ်အပ်ဘော ရှည်သောအထောင့်မျှမှ လျော်ကျကုန်သဖြင့် ချည်စဖြင့် ရောပြွမ်းခြင်းတည်းဟု ပြတော်မူခြင်းငှာ ဩကိရိယန္တိတိ အစရှိသော စကားကိုမိန့်သတည်း။

ပတ္တမုခေသု၊ အနားပတ်လှာတို့၏ အဝတ္ထိဋ္ဌ၊ ဒိန္နာနိ။ ချုပ်သဖြင့်ပေးအပ်ကုန်သော။ သုတ္တာနိ ၊အပ်ချည်တို့သည်။ ဂဠန္ဆိ၊ လျော်ကျကုန်၏။ တတော၊ ထို့ကြောင့်၊ ပတ္တာ၊ အနားပတ်တို့သည်။ လုဉ္ဆန္တိ၊ ကွန်လိပ်သဖြင့် ပျက်စီးကုန်၏။

အဌပဒကစ္ဆန္နေန-အစရှိသောစကားဖြင့် အဌပဒေန သိဗ္ဗနံ အဌပဒိကံ"ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်ကို လည်းကောင်း, အဌပဒ-ဟူသည် အိမ်ကျောင်းအစရှိသည်တို့ကို မိုးကြောင်းဖြစ်သော ရှစ်ခုသောဆောက်ဖြင့် ရေးခြစ်ရာ အရေးအကြောင်းရှိသော ပျဉ်ပြားငယ်သဏ္ဌာန်တည်းဟူ၍ လည်းကောင်း, ရှစ်ခုသော အရေးအကြောင်းရှိသော ပျဉ်းပြားငယ်သဏ္ဌာန်ဖြင့် ချုပ်ခြင်းကို ပြုခြင်းဟူသည် အိမ် ကျောင်းအစရှိသည်တို့ကို မိုးကြောင်းဖြစ်သော ရှစ်ခုသော ဆောက်ဖြင့် ရေးခြစ်ရာ အရေးအကြောင်းရှိသော ပျဉ်ပြားငယ်သဏ္ဌာန်ဖြင့် အနားပတ်အဝကို ချုပ်ခြင်းဘည်းဟူ၍ လည်းကောင်း ပြတော်မူသတည်း။ အနားပတ်အဝကို ဤသို့ချုပ်သော် မြဲမြံခိုင်ခန့်သတည်း။

အဌ ပဒ ကစ္ဆန္နေန၊ အိမ် ကျောင်း အစရှိသည်တို့ကို မိုးကြောင်း ဖြစ်သော ရှစ်ခုသောဆောက်ဖြင့် ရေးခြစ်ရာ အရေးအကြောင်းရှိသော ပျဉ်ပြားငယ်သဏ္ဌာန်ဖြင့်။

အဌ ပဒက အရ ပျဉ်ပြားငယ်သဏ္ဌာန်တည်း။ ထို့ကြောင့် တရသကဏ် ဋီကာ၌ အဌ ပဒ ဖလကာကာရေန ဟု မိန့်သတည်း။ က-သည် အပ္ပက အနက်ဟောတည်း။ အာကာရ-သဒ္ဒါ သဏ္ဌာန်ဟောတည်း။ ဝိမတိ ဝိနောဒနီ၌ အဌပဒကစ္ဆေဒန ပုဒ်ကို တည်၍ ဆဒ-ကို လေါ-ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ အဌ ပဒ ကစ္ဆန္နေန ပုဒ်သာအရင်းတည်း။ အဌပဒကစ္ဆေဒန ပုဒ်ကား အဌပဒ ကစ္ဆန္နေန ပုဒ်နက် အသိခက်သည်နှင့် တရသကဏ် ဋီကာ ဆရာမှ နောက်ဖြစ်သော ဆရာတို့ဖြုပြင်အပ်သောပုဒ်ဖြစ်ရာသတည်း။ ထိုပုဒ်သစ်ကို ဝိမတိဝိနော ဒနီ ဆရာ ပြင်သည်ဟု မှတ်ထင်သတည်း။ ယခုကာလ၌မူကား ဤသို့မခုံးပ်မူ၍ နှစ်ကြောင်းသုံးကြောင်းခန့်မျှ အနားစိတ်သာ လိုက်ကုန်ကြသတည်း။ ဤသို့ အနားစိတ် လိုက်ခြင်းသည်လည်း အနားပတ်လွှာ မတွန့်လိပ် မပျက်စီးခြင်း အကျိုးရှိသောကြောင့် အသင့်ပင်ဖြစ်သတည်း။ ပါဠို, အဌကထာ, ဋီကာလာ တိုင်းအား ဖြင့်မူကား ရှစ်ခုသော အရေးအကြောင်း ရှိသော ပျဉ်ပြားငယ် သဏ္ဌာန်ဖြင့် အနားပတ်အဝ ထိုထိုအရပ်၌ တိုက်ခိုက်မှုကို ပြခါပြခါသာ ချုပ်ရမည်ဟု မှတ်အပ်၏။

၃၆၀။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အန္ဓာဓိကမိဿ အာရောပေတုံ။ န စ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ အစ္ဆိန္နကံ ဓာရေတဗ္ဗံ။ ယော ဓာရေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ ဟူသော ပါဠိတော် စကားရပ်၌ သုံးဆည်ကုန်သောသင်္ကန်းတို့တွင် တစ်ထည်ထည်ကိုမျှ ဖြတ်၍ ချုပ်ခြင်းငှာ မလောကဲသည်ရှိသော် ဒုက္ကဋ်သင်္ကန်း၌ အလုံးစုံနှစ်ထပ် မထပ်မူ၍ မြောင်းလွှာ တလုပ်လွှာတို့ကို မဖြတ်ဘဲ မြောင်းတလုပ်နေရာ၌သာ

လျှင် ယခုကဲ့သ်ိုလအနားပတ် တင်သကဲ့သို့ အာဂန္တုက အလ္ဟာကို တင်၍ နှစ်ထပ်ချုပ်ရမည်။ ပဥ္စခဏ်းသတ္တခဏ်း-အစရှိသော အဇ်ဏ်းတို့ကိုမူကား ဖြတ်၍ ချုပ်စဉ်ရှိသည့်အတိုင်းသာလျှင် ချုပ်ရမည်။ ဇကသိသင်းပိုင်တို့ကိုမူကား ဖြတ်၍ ချုပ်ခြုံးချုပ်စဉ် ရှိသည့်အလျောက်သာလျှင် ချုပ်ရမည်ဟုမှတ်အပ်၏။ ဒုကုဋ္ဌသက်နှ်းကို ကျိသို့ချုပ်ရသည်ကား ဇကသိသင်းပိုင်တို့မှ ထူးစေခြင်းအကျိုးငှာ ချုပ်ရသတည်း။ ဒုကုဋ္ဌသက်နှ်းကိုသာ ကျိသို့ချုပ်ရသည်ကို တတ္ထအန္ဒာဓိ နာမ အနုဝါတံဝိယသံဟရိတ္ဘာ စိဝရဿ ဥပရိသံဃာဋိအာကာရေန အာရောပေတဗ္ဗံ။ အာဂန္တုကပဋ္ဌန်ပိဝဒန္တိဟူသော ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာဟောင်း (၉၁-နှာ)စကားဖြင့် လည်းကောင်း အနုပစ္ဆာအာဒိယတိတိ အန္ဒာဓိ။ ယံ စိဝရ သော်ပရိ သံဃာဋိ အာကာရေန အာရောပေတဗ္ဗံဟူသော ခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာသစ်(၂၇၇-နှာ) စကား ဖြင့်လည်းကောင်း'သိအပ်၏။ထိုစကားမှန်၏။သံဃာဋိကာအာကာရေန-ဟူသော စကားဖြင့် ဒုကုဋ္ဌသက်နှ်းကိုသာ ကျိသို့ချုပ်ရမည်ကိုသာ ပြသတည်း။ အန္ဒာဓိ နာမ၊ သလင်းထောင်မည်သည်ကို။ အနုဝါတံဝိယ၊ အလျှားအနားပတ်ကဲ့သို့။ သံဟရိတ္ဘာ၊ အလျှား၊ အနံ၊ အလွှာစွန်းကိုခေါက်လိပ်၍။ စိဝရဿ၊ချုပ်ပြီးသော ကေသိသက်နှ်း၏။(၀၊)။ ချုပ်ပြီးသောကသိသက်နှ်းမြောင်းတလုပ်၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သံဃာဋိအာကာရေန၊ ဒုကုဋ္ဌသက်နှ်း သဏ္ဌာန်ဖြင့်။ အာရောပေတဗ္ဗံ၊ ထပ်၍ချုပ်သဖြင့် တင်အပ်၏။ အနုပစ္ဆာ၊ ကေသိသက်နှ်းကို ချုပ်ပြီးသည်မှ နောက်ကားလ၌။ အာဒိယတိ၊ မြောင်းတလုပ်၏အထက်၌ ထပ်၍ ချုပ်သဖြင့် တင်ထားအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အန္ဒာဓိ၊ အန္ဒာဓိမည်၏။

အနုဝါတံဝိယ-ဟူသောခုဒ္ဒသိက္ခာဋီကာဟောင်းလာ ဥပမာစကားကိုထောက်၍ ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ အနုဝါတာဒီနံ ဒီဃပတ္တာနန္တိ အာယာမတော ဝိတ္ထာရတောစ အနုဝါတံ၊ အာဒိသဒ္ဒေန ဒိန္နံခဏ္ဍာနံ အန္တရာမာတိကာ ကာရေန ဌပိတပဘဉ္ဇဒီဃပတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံဟူ၍ မိန့်အပ်သည်နှင့်အညီ အလျှားအနားပတ်နှင့် အလားတူသော မြောင်းလွှာ၏အထက်၌ အာဂန္တုကဖြစ်သော သင်းထောင် အလ္ဟာ တင်ရမည်ကိုသိအပ်၏။ကျိသို့မြောင်းလွှာ၏အထက်၌ တင်ရမည်ကိုသိရကလည်း မြောင်းလွှာနှင့်တလုပ်လွှာသည် အရှည်အတိုမျှသာ ထူး၍ သဏ္ဌာန်အားဖြင့် မထူးသောကြောင့် တလုပ်လွှာ၏ အထက်၌လည်း တင်ရမည်ကိုသိအပ်၏။ ထိုကြောင့် စူဠဝါအဋ္ဌကထာသေနာသနက္ခန္ဓကအဖွင့်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၎၊၁၀၈) ၌ အာဂန္တုကပတ္တံ အာရောပေဿာမီတိ ယာ ခန္ဓသကုသိယာစ အစ္ဆကုသိယာစ ပဟောနကံ ဒါတဗ္ဗံဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ကျိအဋ္ဌကထာစကား၌ အာဂန္တုကပတ္တဟူသည် သင်းထောင်အလ္ဟာတည်း။ ထိုကြောင့် ကျိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ စိဝရက္ခန္ဓကအဖွင့်၌ "အန္ဒာဓိကမ်ဟိ အာရောပေတုန်

အာဂန္တုကပတ္ထ မိုဒါတုံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ အာဂန္တုကပတ္တံ နဝင်္ဆတိ။ ဆိုန္ဒိတပ္ပမေဝ-ဟူသောစကား၌ မြောင်းလှာတလုပ်လှာတို့ကို ဖြတ်အပ်သည်သာတည်း ဟူလိုသတည်း။ ဤသို့ မြောင်းလှာ တလုပ်လှာတို့၏ အထက်၌ အထက်၌သာတင်၍ သွင်းထောင်သက်နိုင်း ချုပ်သည်ကို မြင်ရဖူးသတည်း။

၃၆၂။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘုဉ္ဇိတပ္ပံ၊ စားအပ် စားသင့် စားထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာစ၊ ကြောင့်လည်း။ နဒီပါရဂတံ၊ သည်။ဟောတိ၊ ၏။

ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတပ္ပံ ဟောတိ-ဟူသောစကားဖြင့် မြစ်ကမ်းတစ်ဖက်သို့ သွားရခြင်း၏အကြောင်းကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် မြစ်ကမ်းတစ်ဖက်၌ ဤမှကိစ္စရှိလျှင်လည်း သွားကောင်း၏ဟု မှတ်လေ။

ပါဠိတော်၌ ပဌမေဘိက္ခဝေ ပစ္ဆယာ သံဃဒ္ဒိယာ နိက္ခေပါယ။ ဂိလာနော ဝါ ဟောတိ-အစရှိသည်ဖြင့် ဂိလာန, ဝဿိကသင်္ကေတ အစရှိသည် တို့ကိုလည်း ဒုကုဋ္ဌသက်နိုင်းကို ထားရခြင်း၏အသိုးအသိုးသောအကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်အဂ္ဂဠ-ဂုတို့ ဝိဟာရအကြောင်းကိုကဲ့သို့ ဟောတော်မူသောကြောင့် ဂိလာန, ဝဿိက သင်္ကေတ အစရှိကုန်သော ကြွင်းလေးပါးကုန်သော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဒုကုဋ္ဌသက်နိုင်းကို ကျော်ဒ္ဒ်ထားခဲ့၍ ရွာအတွင်းသို့ဝင်လိုသော ရဟန်းသည် အမှတ်မရှိ လုံခြုံသည်လည်းဖြစ်သော မလုံခြုံသည်လည် ဖြစ်သော ကျော်ဒ္ဒ်ထားခဲ့၍ ဝင်ခြင်းငှာ သင့်ရာကောင်းအံ့လော့ဟု မေးရန်ရှိသောကြောင့် အဂ္ဂဠုတ္တိဝိဟာရောတိ။ပ။ ပမာဏ-ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ယသ္မာ အဂ္ဂဠုတ္တိဝိဟာရောဘိ။ပ။ ပမာဏံ ဟောတိ။ တသ္မာ ဂိလာနာ-ဝိဟိ စတူဟိ နိက္ခေပကာရဏေဟိ ဌပေတွာ ဂါမံ ပဝိသန္တေနာပိ အဂ္ဂဠုတ္တိ ဒိဟာရေယေဝ ဌပေတွာ ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗောတိ ယောဇနာ။ ဤသို့ အနက်ယောဇနာရသည်ကိုကား အဂ္ဂဠုတ္တိယေဝ ပမာဏန္တိ ဣမေဟိ စတူဟိ နိက္ခေပကာရဏေဟိ ဌပေန္တေနပိ အဂ္ဂဠုတ္တိ ဝိဟာရေယေဝဌပေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အဓိပ္ပါယော-ဟူသော ဋီကာသုံးစောင်လာ စကားကို ထောက်ထား၍ သိအပ်၏။ အဒိန္နဒါန်သိက္ခာပုဒ် အနာပတ္တိဝါရလာ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေဟူသော စကားအဖွင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၃၂၄)၌ သန္နိဋ္ဌောဇီဝတိ ဂဟိတေ အတ္တမနော သမ္ဗဟ္တော ဇီဝတိ ဂဟိတေ အတ္တမနော အာလပိတော ဇီဝတိ ဂဟိတေ အတ္တမနော-ဟု အတ္တမန အင်္ဂါကို ပဓာနထား၍ မိန့်တော်မူသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အဂ္ဂဠုတ္တိ ဇင်္ဂါကို ပဓာနထား၍ မိန့်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာသုံးစောင်တို့၌ ဤသို့မိန့်သတည်း။ ဤသို့ဋီကာသုံးစောင်တို့၌ မိန့်သောကြောင့်ပင်လျှင်

အဂ္ဂဒ္ဓဂုတ္တိဝိဟာရအကြောင်း ရှိငြားသော်လည်း ဂိလာန အစရှိသော အကြောင်းလည်း ရှိဦးမှ ဒုကုဋ္ဌသင်္ကန်းကို ကျောင်း၌ ထားခဲ့၍ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ရမည်ကို သိအပ်၏။

ဤပဉ္စမေ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားကိုလည်း ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် ဒုတိယ ဝိဝရိတ္ဝာ နိပ္ပန္နဝတ္ထု(၂၄၄)၌ တံခါးကို စောင့်ရှောက်အံ့သော ရဟန်း သာမဏေရှိမှု တံခါးကို စောင့်ရှောက်လော့ဟုဆို၍ အိပ်ရသကဲ့သို့ အစောင့် အရှောက် ရဟန်းသာမဏေရှိခဲ့မှု ဂိလာနအစရှိသော အကြောင်း မရှိငြားသော်လည်း ဒုကုဋ္ဌသင်္ကန်းကို ကျောင်း၌ထားခဲ့၍ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ကောင်းလေသည်နှင့် အစောင့်အရှောက် ရဟန်းသာမဏေမရှိ တစ်ကိုယ်တည်းနေရာ ကျောင်း၌ ဒုကုဋ္ဌသင်္ကန်းကို ထားခြင်းကိုရည်၍ ဟောတော်မူသတည်းဟု မှတ်ထင်သတည်း။

အာရညကဿ ပန—အစရှိသောစကားကို မြော်ထောက်၍ အဂ္ဂဒ္ဓဂုတ္တိယေဝ ပမာဏံ စကားကို ရွာနီးကျောင်း၌နေသော ရဟန်းကျင့်ရသော ဇ စီအရင်ကို ပြခြင်းငှာမိန့်သတည်းဟု သိအပ်၏။ ပါသာဏသုသိရရွက္ခသုသိရာသု-ဟု စာ အမျှားရှိသတည်း။

ရန္ဓန္ဓ၂ ဝိဝရံ ဆိဒ္ဒ။။ကုဋ္ဌရံ သုသိရံ ဗိုလံ—ဟု အဘိဓာန်၊ပါတာလဝဂ်(၆၄၉)၌ လာရှိသည်နှင့်အညီ သုသိရသဒ္ဒါ နပုံးလိင်ဖြစ်သောကြောင့် ပါသာဏသုသိရ ရွက္ခသုသိရေသု-ဟု ရှိရမည်။

သံဃိကစီဝရုပ္ပါဒကထာ

၃၆၃။ တေသံ စီဝရာနံ၊ တို့ကို။ ။အဋ္ဌကထာ၌ သစေပိ မတကစီဝရံ အဝိဘဇိတ္ဝာ ဝိဟာရံ ပဝိသန္တိ။တံသဗ္ဗံ တဿေဝ ဘိက္ခုနော ဟောတိ ဟု တခြားတပါးသော ကျောင်းတိုက်မှ မတကသင်္ကန်းကို မဝေဘန်မူ၍ တပါးတည်းသော ရဟန်း၏ နေရာကျောင်းတိုက်သို့ ဆောင်ယူခဲ့သည်ရှိသော် သင်္ကန်းကာလအတွင်း၌ ထိုတစ်ပါးတည်းသော ရဟန်းသာ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းကို မိန့်ဆိုတော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း, ဤစီဝရကွန္ဓကပါဠိတော် (၄၂၇)၌

၁။ သုသိရဒီသု—ဟု အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ဆင္ဆမှု,နိဿယတို့၌ ရှိသည်။

ဤမ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဟတ္ထေ စီဝရံ ပဟိဏာတိ ဤမံ စီဝရံ ဤတ္ထုန္နာမဿဒမ္မိတိ။သော အန္တရာမဂ္ဂေ သုဏာတိ ယဿ ပဟိယျတိ၊သော ကာလင်္ကတော တိ။တဿမတကစီဝရံအာဓိဋ္ဌာတိ။သွာဓိဋ္ဌိတံ-ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း,ဤစကား ဖြင့် ပစ္စည်းရောက်ရာသံဃိကဖြစ်၍သာလျှင် သွာဓိဋ္ဌိတ ဖြစ်သည်ကိုသိအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ဤအဋ္ဌကထာ စီဝရကွန္ဓက အဖွင့်(၄၁၅)၌ အညေသံ အဒတ္တာ ဒုရေ ဌပိတာပရိက္ခာရာပိ တတ္ထ တတ္ထ သံဃာ ဆောဝ ဟောန္တိ-ဟု ဝိစ္ဆာသဒ္ဒါနှင့် မိန့်အပ်သည်ဖြစ်၍ က-သဒ္ဒါနှစ်ခုဖြင့်ပစ္စည်း ရောက်ရာ တိုထိုကျောင်းတိုက်ကိုသာလျှင် စွဲသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း, တရသကဏ်ဍီကာ၌ တတ္ထတတ္ထ သံဃဿာတိ တသ္မိ တသ္မိ ဝိဟာရေ သံဃဿ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း, တနခေါပနသမယေန ဒေဘိက္ခူ။ ကောသလေသု ဇနပဒေ အဋ္ဌါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ ဟောန္တိ- အစရှိသည်ဖြင့် ပါဠိကော် (၄၁၉)၌ လာသည်နှင့်အညီ ရဟန်းတစ်ပါးသာ တစ်ခုသော ကျောင်းတိုက်၌ သော်လည်းဖြစ်၍ က-သဒ္ဒါနှစ်ခုဖြင့် ရဟန်းသေရာ ထိုထိုကျောင်းတိုက် မစွဲသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ (၂၊၃၃၃)၌ တတ္ထတတ္ထ သံဃသောဝါတိ တသ္မိ တသ္မိ ဝိဟာရေ သံဃသောဝ။ ဘိက္ခုနောကာလင်္ကတဘဋ္ဌာနံ သန္ဓာယ ဤဓာတိ ဝတ္တဗ္ဗေ တတ္ထာဂတိ ဝုတ္တတ္ထာ ဝိစ္ဆာဝစနတ္တာစ ပရိက္ခာရသာ ဌပ်တဋ္ဌာနံ-ဝုတ္တတ္တာ ဒုဝိညာယတော်-ဟု မိန့်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ထိုစကားသည် ဤသစေပိ မတကစီဝရံအစရှိသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် ညီညွတ်လှသောကြောင့် လည်းကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်သေရာ သံဃိကမဟုတ်။ ပစ္စည်းရောက်ရာ သံဃိကဟု ပုံသေမှုချ ဒဋ္ဌာကင်းကွာ မှုတ်ကြရာ၏။ ကျောင်းတိုက်မှ အပဋ္ဌတည်သော သင်္ကန်းကိုမူကား သင်္ကန်း၏ တဆယ့်နှစ်ဘောင် ဟတ္ထပါသ်တွင်း၌ ကစ်ပါးကုန်သောရဟန်းတို့ မရှိခြင်းကို သိ၍ "ဤဒံစီဝရံ မယှံ ပါပုဏာတိ"ဟူ၍ ဆောက်တည်ရှိယူသော ရဟန်းပိုင်၏။တဆယ့်နှစ်တောင်ဟတ္ထပါသ်တွင်း၌ ရဟန်းရှိမူကား ကဆယ့်နှစ်တောင် ဟတ္ထပါသ်တွင်း၌ ရှိသမျှရဟန်း အလုံးစုံပိုင်၏။ထို့ကြောင့် ဤစီဝရကွန္ဓက ပါဠိတော်(၄၂၇)၌ ဤမဝပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဟတ္ထေ စီဝရံ ပဟိဏာတိ၊ဤမံ စီဝရံ ဤတ္ထုန္နာမဿဒမ္မိတိ။သော အန္တရာ မဂ္ဂေ သုဏာတိ ဥဘောကာလင်္ကတာတိ ယော ပဟိဏာတိ၊တဿ မတကစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ဒုဓိဋ္ဌိတံ၊ယဿ ပဟိယျတိ။တဿ မတကစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ သွာဓိဋ္ဌိတံ ဟု ဟောတော်မူအပ်၏။ တရသကဏ်ဍီကာ(၃၊၃၄၃)၌ မတကစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတိတိ ဇတ္ထ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တော တဿ ကာလကိရိယံ သုတွာ အဝိဟာရ ဌာနေစေ ဒုဓိဿရတန ဘဏ္ဍရေ အညေသံ ဘိက္ခူနံ

အဘာဝံ ဥ တ္ဝာ ဣဒံ စိဝရံ မယှံ ပါပုဏာတိတိ အဓိဋ္ဌာတိ။သ္ဝာဓိဋ္ဌိတံ-ဟု ဖွင့်အပ်၏။ဤသို့ဖွင့်ခြင်းသည် စူဠဝါအဋ္ဌကထာ သမ္ပစ္စယက္ခန္ဓကအဖွင့်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၎၊၁၇)လာ အထ ဒုဒါဒသဟတ္ထံ ဥပစာရံ ဩက္ကမိတ္ဝာ အဇာနန္တသ္သေဝ ဂစ္ဆတိ ဟူသော စကားနှင့် ညီညွတ်၏။ ထိုစကားမူန်၏။ ဤအထဒုဒါဒသဟတ္ထံ အစရှိသော စကားဖြင့် ကျောင်းတိုက်မှ အပဖြစ်သော အရပ်၌ တစ်ဆယ့်နှစ်တောင် အတိုင်း အရှည်ရှိသော အရပ်သည် ကျောင်းတိုက်တွင်းနှင့် တူသတည်းဟု ပြတော်မူသတည်း။

ဝဿာနတော၊ မိုးကာလမှ (ဝါ) မိုးလေးလတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့မှ။ အညံ်ကာလံ၊ တစ်ပါးသောကာလ၌။

သင်္ကန်းကာလဖြစ်အံ့"နော စေ အတ္ထိတံ ဟောတိ" အစရှိသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့် ခဲ့ပြီးရှိသည်အတိုင်း ထိုရဟန်းသာ ဆိုင်သောကြောင့် ဝဿာနတော အညံကာလံ ဟူသောစကားကို အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်သတည်း။

ဌိတိကာ ပန နတ်ဋ္ဌတိအစရှိသောစကား၌ မိုးလေးလတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့မှ တစ်ပါးသော အပဖြစ်သော ကာလ၌ တစ်ပါးတည်းနေစဉ် ဒါယကာတို့က မျှားစွာကုန်သော သင်္ကန်းတို့ကို"သံဃဿ ဒေမ" ဟု ဆိုကုန်၍ လှူဒါန်းလာ ကုန်သည်ကာလ တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် အလုံးစုံကုန်သော သင်္ကန်းတို့ကို မယှိမာနိ စိဝရာနိ ပါပုဏန္တိ"ဟု ဆောက်တည်သော အားဖြင့် ယူသည်ဖြစ်၍ ထေရ်စဉ်မတည်သောအရာ၌ ယူပြီးသင်္ကန်းတို့မှ တစ်ပါးသော သင်္ကန်းကို ဒါယကာတို့က"သံဃဿ ဒေမ"ဟု ဆိုကုန်၍ လှူဒါန်းလာပြန်ကုန်သည်နှင့် တဖန် ရပြန်သည့်ကာလတစ်ပါးသောရဟန်း လာရောက်ခဲ့သည်ရှိသော် အလယ်၌ အမျှဖြတ်၍အာဂန္တုကရဟန်းသည် မိမိထက် ကြီးသည်ဖြစ်စေ, မိမိအောက်ငယ်သည်ဖြစ်စေ မိမိကရှေးဦးစွာ ကောက်ယူလိုလျှင်လည်း ကောက်ယူရ၏။ အာဂန္တုက ရဟန်းက ရှေးဦးစွာ ကောက်ယူလိုလျှင်လည်း ကောက်ယူရ၏။

သင်္ကန်းအမျှားလှူလာသည်တွင် တစ်ခုကစ်ခုသောသင်္ကန်းကို ထုပ်၍ထုပ်၍ "အယံ ပထမဘာဂေါ မယှံပါပုဏာတိ, အယံ ဒုတိယဘာဂေါ မယှံပါပုဏာတိ" ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် အကြိမ်များစွာ ဆောက်တည်သော အားဖြင့် ယူဆည်ဖြစ်၍ ထေရ်စဉ်တည်သော အရာ၌ လှူပြီးသင်္ကန်းမှ တစ်ပါးသော သင်္ကန်းကို ဒါယကာတို့က "သံဃဿ ဒေမ" ဟုဆိုသဖြင့် လှူလာသည်ဖြစ်၍ တစ်ဖန် ရပြန်သည်ကာလ တစ်ပါးသောအာဂန္တုကရဟန်း လာရောက်

ခဲ့သည်ရှိသော် အလယ်၌ အမျှဖြတ်၍ အာဂန္တုက ရဟန်းသည် သီတင်းငယ်ဖြစ်အံ့။ မိမိက ရှေးဦးစွာ ကောက်ယူရမည်။ ထိုနောက် အာဂန္တုကရဟန်းက ကောက်ယူရမည်။ သီတင်းကြီးဖြစ်အံ့ ။ အာဂန္တုက ရဟန်းက ရှေးဦးစွာ ကောက်ယူရမည်။ ထိုနောင်မှ မိမိက ကောက်ယူရမည်။ ထေရ်စဉ်တည်ဆောအရာနှင့် ထေရ်စဉ်မတည်သော အရာ၌ ကောက်ယူသော အခြင်းအရာမျှသာထူးသတည်း။ သက်နှံးအရကားမထူး။ ထို့ကြောင့် တရသကဏ်ဋီကာ၌ ဋီတိကာပန တိဋ္ဌတီတိ ထ္ထေ အဋီတာယ ဋီတိကာယ အစရှိသောစကားကို မိန့်အပ်၏။ ဤတရသကဏ်ဋီကာ စကားသည် ကေဘိက္ခုကေ ဝိဟာရေ သံဃဿ စီဝရေသု ဥပ္ပန္နေသု အစရှိသည်ဖြင့် မိန့်အပ်လတ္တံ့သော အဋ္ဌကထာစကား(၄၂၁-နှာ)နှင့် ညီညွတ်၏။ ကောက်ယူသော အခြင်းအရာ အာကာရမျှသာထူးသည်၏ အဖြစ်ကို စာသင်စေ ဘိက္ခုဝေဘိက္ခုနော တံစီဝရံအနဓိဋ္ဌိတေ အညော ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ။ ဆမဏော ဒါ့တမ္ဗော ဘာဂေါဟ္ဘ·သော ပါဠိတော်လာ စကားကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ ခက်ဆစ်တည်း။

အဋ္ဌကထာ၌ အဓိဋ္ဌိတမေဝ၊ ဧကောက်တည်အပ်သည် မည်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ဟုအနက်ပေး။ ထ္ထေ၊ ဤအရပ်၌။ အဟမေဝ၊ ငါသည်သာလျှင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာနိစီဝရာနိ၊ တို့သည်။ မယ္ဟမေဝ၊ ငါ၏သာလျှင်။ စီဝရာနိ၊ သင်္ကန်းတို့တည်း။ (ဝါ)၊ သင်္ကန်းတို့ပေါ့။ ဣတိ မနသိကတ္ဘာ၊ ၍။ သစေ ဂဏှတိ၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ မဆောက်ကည်မှု၏ ဧကောက်ယူအံ့။

ပါပုဏန္တိတိ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဘာ အထ ဂဏှာတိ။ ကေကောဋ္ဌာသေ အစရှိသော စကားအရပ်၌ အလုံးစုံသော စာရေးတံကိုချပြီးမှသာလျှင် ယူအပ်သည်မဟုတ်၊ စင်စစ်မူကား တစ်ခုသောစာရေးတံကိုမျှ ချ၍ ပြီးကာလ၌သော်လည်း ရဟန်းတစ်ပါးသာ လာသည်မဟုတ်။ စင်စစ်မူကား ရဟန်းတစ်ထောင်ပင် လာလေငြားသော်လည်း အလုံးစုံသောသင်္ကန်းကို ရှေးဦးစွာ စည်းဝေးကုန်သော ရဟန်းတို့သည်သာလျှင် ယူအပ်သည်သာလျှင်မည်သတည်း ဟူလိုသတည်း။

ကုသဒဏ္ဍကော၊ ကို။ ပါတိတ မတ္တော၊ ချအပ်ပြီးခါမျှသည်။ သတိ၊ ထော်။ ဘိက္ခုသဟာဿံ၊ သည်။ အာဂတံ၊ လာရောက်သည်။ သစေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အံ။ ဧဝံ သတိပိ၊ လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စီဝရံ၊ သည်။ ဂဟိတမေဝ နာမ၊ ယူအပ်ပြီးမည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ အကာမာ အကင်မေန၊ ဖြင့်။ ဘာဂေါ၊ ကို။ နဒါတမ္ဗော၊ အပ်။

တေရသကုဏ်ဠီကာဒ္ဒ် ကွဒံ စီဝရံ၊ သည်။ကွမဿ ဘီကွ္ခုနော၊ အား။ ပတ္တံ ရောက်၏၊ ကွဘိ၊ ဤသို့။ ကိဥ္စာပိ နု ဝိဒိတံ၊ အက်ယ်၍မူကား မသိအပ်သေး ၏ရှင့်-ဟု အနက်ပေး။

ရှေးဦးစွာ ဝေဘန်၍မကုန်သေးသောကြောင့် တဖန်ဝေဘန်အပ်သော အဖို့ သည်“ အနုပစ္ဆာ ဘာဇိယမာနော ဘာဂေါ အနုဘာဂေါ” ဟူသော၀စနတို့ ကြောင့် အနုဘာဂမည်၏။ထိုကြောင့် စူဠဝါအဋ္ဌကထာ သေနာသနက္ခန္ဓကအဖွင့် သေနာသနဂ္ဂါဟ ဝိနိစ္ဆယ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၎၊၆၅)၌။ အနုဘာဂန္တိ ပုနအပရံပိဘာဂံ ဒါတုံ-ဟု မိန့်အပ်၏။ “အနုဘာဂေပိ၊ အလ္လာက်ဖြစ်သော အဖို့၌လည်း။” ဤသို့ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အနုဘာဂေပိပုဒ်ကို အနက်ပေးတော်မူပြီးလျှင် ဤသို့ အနုဘာဂသရုပ်ကို မိန့်တော်မူသတည်း။

ကာလစီဝရမ့ိ၊ သံဃာတော်အား လှူဒါန်းရန်ဖြစ်သော ကာလသင်္ကန်း ကိုလည်း။ ဣတောဝ ဣတောဇေ၊ ဤနှစ်ပါးကုန်သော ညီနောင်မထေရ် တို့အား လှူအပ်သော သင်္ကန်းနှင့်တကွသော ဆွမ်းအဖို့မှသာလျှင်။ သံဃဿ၊ သံဃဿပိ၊ အားလည်း။ ဒဿာမ၊ လှူဒါန်းကုန်အံ့။ ဝိသုံ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ညီနောင်မထေရ်တို့၏အဖို့မှ အသီးအခြား။ သဇ္ဇိယမာနေ၊ သံဃာတော်အား လှူဒါန်းအပ်သော ဇာဖို့ကို ခဲ့ဝေသောအားဖြင့် စီရင်အပ်သည်။ သတိ၊ရှိသော်။ အာတိစိရံ၊ အလွန်ကြာမြင့်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ရန်ရှိ၏။ ဣတိမနသိကတ္ဝာ၊၍။ ခိပ္ပံယေဝ၊လျှင်။ သစီဝရာနိ၊ ကုန်သော။ ဘတ္တာနိ၊ တို့ကို။ အကံသု၊ပြုကြကုန်၏။ ဝါ။ ပြုကြကုန်၍ လှူဒါန်းကြကုန်၏။

သံဃာတော်အား လှူဒါန်းရန်ဖြစ်သော ကာလသင်္ကန်းကိုလည်း နှစ်ပါး ကုန်သော ညီနောင်မထေရ်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော သံဃာတော်အား“သံဃဿ ဒေမ”-ဟု ဆိုကုန်၍ လှူဒါန်းကြကုန်သတည်းဟူလိုသတည်း။

သံဃဿဒေမာတိ စီဝရာနိ’ဒေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သကလမ့ိ လည်းဖြစ် သော၊ စီဝရကာလံ။ သင်္ကန်းကာလပတ်လုံး။ သဏိကံ သဏိကံ၊ ဖြည်းဖြည်း ဖြည်းဖြည်း၊ကိဥ္စာပိ ဒေန္တိယေဝ၊ရှင့်။ပနတထာပိ၊လည်း။ ပုရိမသဲ့၊ကုန်သော။ ဒုိသု၊ကုန်သော။ဝတ္ထုသု။ဒေတန ဒေါပန သမယေန အညတရောဘိက္ခု ဥတုကာလံ ဧကကော ဝသိ-အစရိကုန်သော ဝတ္ထုတို့၌ ပစ္ဆိန္နဒါနတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဒံသူတိ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၍ဝတ္ထု၌ ဖြည်းဖြည်း ဖြည်းဖြည်း မပြတ်မလပ် လှူကုန်သကဲ့သို့ ရှေးနှစ် ပါးတို့၌လည်း ဖြည်းဖြည်း ဖြည်းဖြည်းမပြတ်မလပ် လှူကုန်သည်ဖြစ်အံ့။

ဤဝတ္ထုဒွ်ေ ဒန္တိ-ဟုဟောတော်မူသကဲ့သို့ ရှေးနှစ်ဝတ္ထုတို့ဒွ်ေ ဒန္တိ-ဟုဟောတော်မူရာသည်မဟုတ်လော့။ ဤသို့ဖြစ်ပါလျက်လည်း ဤသို့ ဟောတော်မမူ မူ၍ အဘယ့်ကြောင့် အဒံသု-ဟု ဟောတော်မူအပ်သနည်းဟု စောဒနာရန် ရှိသော ကြောင့် သံဃသ ဒေမာတိ စီဝရာနိ ဒန္တိတိ အစချီသောစကားကိုမိန့်သတည်း။

သကလမိပိ-အစရှိသော ပဌမဝါကျဖြင့် သံဃသ ဒေမာတိ အစရှိသော စကား၏အနက်ကိုလည်းကောင်း, စောဒကဆရာ၏အာဘောဂကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူသတည်း။

အဘယ့်ကြောင့် ဝိနယဓရ ပါမောက္ခမဆေရ်တို့သည် ရှေးဝတ္ထုတို့ဒွ်ေ မြတ်စွာဘုရားသည် ပညတ်တော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်သာလျှင် ဆိုကြကုန်နည်းသ ဤသမ္ဗဟုလဆေရဝတ္ထုသည်-ရှေးဖြစ်သော ဒုဘာတိကဝတ္ထုနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူသော အခါ၌ ဖြစ်လေခဲ့မူ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား၍ မြတ်စွာဘုရားသည်သာ ဟောတော်မူရာသည်မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဤဒံပနအစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

ပန-သဒ္ဒါသည် ပက္ခန္တရအနက် ဟောတည်း။ ဤသမ္ဗဟုလဝတ္ထုသည် ရှေးဖြစ်သော ဒုဘာတိကဝတ္ထုနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးသောအခါ၌ဖြစ်ခဲ့စခါမူ ဤမဆေရ်တို့သည်မြတ်စွာဘုရားကို မဖူးမြော်ရကုန်၍ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူအပ်သောနည်းကို မကြားမသိရ ကုန်သည်ရှိသော်ငြားရှေးဝတ္ထုတို့ဒွ် မြတ်စွာဘုရားသည် ပညတ်တော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်သာလျှင် မဆိုနိုင်ကုန်ရာသည် မဟုတ်လော့ဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ဤမေ ဆေရာ အစရှိသော ဟိတ်ကူစကား ကို မိန့်သတည်း။

ယသ္မာကြောင့်။ ဤဒံဝတ္ထု၊ ဤသမ္ဗဟုလဆေရဝတ္ထုသည်။ ပုရိမေန၊သော။ ဒုဘာတိကဝတ္ထုနှာ၊နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တက္ခ။ ဘဂဝတိ၊သည်။ ပရိနိဗ္ဗု[တော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးသည်ရှိသော်။ ဥပပန္နံ၊ဖြစ်၏။ တသ္မာစ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ကြောင့်။ ဤမေဆေရာ၊တို့သည်။ တဒဘာဝတံ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ကုန်၏။ တသ္မာစ၊ ထို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တထာဂတံ၊ကို။ ဒိသွာ၊ ဖူးမြင်ရကုန်၍။ တထာဂတော၊သည်။ပညတ္တနယံ၊ကို။ ဇာနိ သု၊သိကြကုန်၏။ တသ္မာစ၊ ထို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ ပုရိမေသု၊ ဒုဘာတိကဝတ္ထုနှင့်တကွဖြစ်သော သမ္ဗဟုလဆေရဝတ္ထုမှ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ ဟ္ထု၊သု၊ အညဘ္ဂ ဘိက္ခု နှစ်ဝတ္ထု၌ဟု၏။ (ပညတ္တဒ္ဒ်စပ်)။ တထာဂတော၊သည်။

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တဿေဝ တာနိစီဝရာနိ ယာဝ ကထိနာဿ ဥဒ္ဓာရာ ယာတိဝါ-ဟ္ဝါလည်းကောင်း။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တေနဘိက္ခုနာ တာနိစီဝရာနိ အခိဋ္ဌာတုံ မယ္ဟိမာနိ စီဝရာနီတိဝါဟ္ဝါလည်းကောင်း။ ပညတ္တာနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာသျှင်။ ကထေသုံ၊ ဆုံးဖြတ်မိန့်ဆိုကုန်၏။

ဥပနန္ဒသက္ကပုတ္တဝတ္ထုကထာ

၃၆၄။ ။အာပတ္တိဒုက္ကဋဿာတိ ဇေတ္ထုပန ကိဉ္စာပိ လဟုကာ အာပတ္တိ။အထခေါ ဂဟိတာနိ ဂဟိတဋ္ဌာနေ ဒါတဗ္ဗာန်၊ သစေပိ နဋ္ဌာနိဝါ ဇိဏ္ဏာနိဝါ၊ ဟောန္တိ တဿေဝ ဂိဝါ၊ ဒေဟီတိ ဝုတ္တေ အဒေန္တော့ဝ ဓုရနိက္ခေပေ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန ကာရေ-တဗ္ဗော-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကိုရှု၍ ဂိဝါနှင့် ဘဏ္ဍဒေယျ မထူးသည်၏ အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ အခြို့ကုန်သော ဆရာတို့သည်ကား ဂိဝါဆိုက အစားပေး လိုလျှင်လည်း ပေးရ၏။ မပေးလိုလျှင်လည်း မပေးမူ၍နေရ၏။ ဘဏ္ဍာဒေယျ ဆိုက အစားပုံသေပေးရ၏- ဟုဆိုကြကုန်၏။ ထိုဆရာတို့ စကားမသင့် ဟု စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အမိန့်တော်ရှိသတည်း။

ဒေဟီတိ ဝုတ္တေ အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားကို ရှု၍ ဤသံဃိက ဝါဆို သက်နှံးဌ် ဓုရနိက္ခေပဖြစ်သည်ကို သိအပ်၏။

ကဲ၊ သော။ အမိပွါယ်၊ တစ်ပါးသော ရဟန်း၏ အကျိုးငှာ လိုအပ်သော အဖို့ကို။ ယောပဋိဝိသော၊ အကြောင်အဖို့ကို။ ကေကသို့ အာဝါသေ၊ ဌဲ့။

ကေကသို့ ဝိဟာရေယံ ကော ပုဂ္ဂလော အစရှိသော စကားဌ်ဖ ရှင်ဥပနန်သည် တစ်ခုသော ကျောင်းတိုက်တွင် ဒါယကာတို့က ကျောင်းကို သုံးသပ်၍ သက်နှံးလှူဒါန်း လာသည်ရှိသော် သက်နှံးအမျာ ရလိမ့်မည်ဟု သက်နှံးအများရခြင်းကို ငဲ့ကွက်၍ နှစ်ခုသောကျောင်းတို့ဌ် တစ်ရက် တစ်ရက် ခြင်း နှစ်ရက်လျှင် နှစ်ရက်ခြင်း မျှ၍နေစဉ် ဒါယကာတို့က သက်နှံးလှူဒါန်း လာသည်ရှိသော် တစ်ခုသောကျောင်းမှ တစ်ပါးတွက်မှာ ထက်ဝက်သောအဖို့ တစ်ခုသောကျောင်းမှ တစ်ပါးတွက်မှာ ထက်ငါးပုံသောအဖို့ကို ပေးရမည်ဟူလို သတည်း။

၀၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဤဒံဝစနံ၊ ဤအမှုတြဲဥပဓော အစရှိသော စကား ကို။ နာနာလာဘေဟိ၊ အသီးသီးသော ဝါဆိုသက်နှံး လာဘ်ရိကုန်သော၊

နာနုပစာရေဟိ၊ အသီးအသီးသော ပရိဝုဏ် အရံအတား ဥပစာရရှိကုန်သော။ ဧကသီမဝိဟာရေဟိ၊ တစ်ခုသော ဥပစာရသိမ်၌ တည်ကုန်သော နှစ်ခု ကုန်သော ကျောင်းတို့ဖြင့်။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

သေသံပန် အာမိသဘဿဒါဒိသဒ္ဒံ အစရှိသော စကားဖြင့် သင်္ဃန်းမှ တစ်ပါးသော အာမိသ ဆေးအစရှိသော ပစ္စည်း အလုံးစုံသည်ကား သင်္ဃန်း ပစ္စည်းကဲ့သို့ မဟုတ်။ ဤကျောင်းတိုက်၌ ဝါကျွတ်သော ရဟန်းဖြစ်စေ။ တစ်ပါး သော ကျောင်းတိုက်၌ ဝါကျွတ်ရှိလာသော ရဟန်းဖြစ်စေ သင်္ဃန်းကာလ၏ အတွင်း၌ဖြစ်စေ, အပြင်၌ဖြစ်စေ အလုံးစုံသော ဥပစာရသိမ်ပ, သိမ်တွင်း၌ ကျောင်းတို့၌ သီတင်းသုံးနေသောဥပစာရသိမ်ထဲင်းသို့ ရောက်လာသောရဟန်း အား ရောက်၏ဟူလိုသတည်း။

ဤဥပစာရသိမ်တွင်း၌ သီတင်းသုံးရင်းဖြစ်သော်လည်း အရပ်တစ်ပါးသွား ခဲ့က် ကြုံကြိုက်က အာမိသဘဿအစရှိသော ပစ္စည်းအလုံးစုံသည် ထို ရဟန်းအားသော်လည်း မရောက်သေးခြောင့် အန္တောသီမဂတဿ ဟူသော စကားကို မိန့်သတည်း။

သင်္ဃတ္ထာ၊အလုံးစုံကုန်သော ဥပစာရသိမ်ပ, သိမ်တွင်းကျောင်းတို့၌။ဝသန္တဿ၊ သီတင်းသုံးဆဲသာ။ အန္တောသီမဂတဿ၊ ဥပစာရသိမ်ဘွင်းသို့ ရောက်လာသော ရဟန်းအား။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ .

ဂိလာနဝတ္ထုကထာ

၃၆၅။ တတ္ထ၊ ဤ-ယောဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိတော်၌။ အာဂန္တုကော၊ သည်။ ယဿ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿစ၊ လည်းကောင်း။ ကေစာရိ-ကော ဘိက္ခု၊ သည်။ ယဿ၊ ကြောင့်။ဟောတိ၊ ၏။တဿစ၊ လည်းကောင်း။ ယဿ ဂိလာနဘိက္ခုဿ၊ အား။ တေ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တေယော၊ တို့သည်[1]။ တဿိ-ဝိဟာရေ၊ ထိုနာရုကျောင်းတိုက်၌။ယဿ၊ကြောင့်။ နတ္ထိ- နဿန္တိ၊ကုန်။တဿ၊ ကြောင့်။ သံဃဿ၊ ၏။ ဘာရော၊ ဝန်သည်။ ယဿ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ကြောင့်။ သံဃေန၊သည်။ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ၏။

---

[1] ဥပဇ္ဈာဝတ္တေယော(ဆင်ခြေမူ)

အာဂန္တုကပင် ဖြစ်သော်လည်း ကေစာရိက-ရဟန်းမဟုတ်လေက ဤဥပဇ္ဈာယ်အစရှိသည်တို့သည် ထိုနာရာကျောင်းတိုက်၌ ရှိကုန်ရာသည်မဟုတ်လော။ ဤသို့ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့်မရှိကုန်သနည်းဟု စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် ကေစာရိကောဘိက္ခု-ဟူသော ဟိတ်ကူစကားကို မိန့်သတည်း။

မတဲသန္တကကထာ

၃၆၇။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဝုတ္တာယ၊ ဟောတော်မူအပ်လတ္တံ့သော။

၃၆၉။ ပရတော၊ နောက်ဖြစ်သော စူဠဝါ အဋ္ဌကထာ သေနာသနက္ခန္ဓကအဖွင့်၌။ ဘိက္ခုသံဃော၊ သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တော်၊ လုပ်ကျွေးစဉ်။ သာမိကာ၊ သပိတ်ပရိက္ခရာ၏အရှင်ဖြစ်ကုန်၏။ ကတေ၊ပြုအပ်ပြီးသည်ရှိသော်။(ဝါ)ပြုအပ်ပြီးသည်မှု။ အကတေယေဝ၊ မပြုအပ်မီသာလျှင် (ဝါ) မပြုခင်သာလျှင်။ကေစ္စေ၊ဆရာနှစ်ဦးတို့၏နှစ်ဝါဒ တို့တည်။

ယော ယော အဋ္ဌကထာဝါဒေါဝါ - အစရှိသည်ဖြင့် (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၂၆၀) မိန့်မှာတော် မူခဲ့သည်နှင့် အညီ နောက်ဝါဒကိုသာ အဋ္ဌကထာဆရာနှစ်သက်တော် မူသတည်းဟု မှတ်သားအပ်၏။

ဇေဋ္ဌဘာဂ- ဟူသည် တိစီဝရိတ်တည်း။ ပဋိဂ္ဂါဟာပန မတ္ထမေဝ အကပ်ခံစေခြင်း မျက်ိုသာလျှင် (ဝါ) အကပ်ခံစေကာ မျက်ိုသာလျှင်(ဝါ) ကပ်ရုံမျက်ိုသာလျှင်။ ။ထွေ ဇေတသု ဗဟူသု ဘိက္ခူသု၊တို့တည်။ ယေနသာမဏေရေန၊ သည်။ယော သာမဏေရော၊ သည်။ပရိယေသိတ္ဝာ၊ ကိုယ်တိုင်ရှာမှီး၍။ ဂါဟာပေတ္ဝာ၊ ရယန်းကို ယူစေ၍။ ဧကော ဘိက္ခူ၊သည်။

ဧကောစိရံ အစရှိသော စကားဌ၌ သွားပင် မသွား သေးသော်လည်း ဝန်ချပြီး ဖြစ်သောကြောင့် မပေးသင့်ဟု မှတ်ယူရန် ရှိသတည်း။

သဟသဲ သစေပိ အဂ္ဃတိ ဧဝံသတိပိ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒါတဗ္ဗံ ဟု-အနက်ပေး။ ပတ္တ စီဝရတော အညံဗဟုံ ပရိက္ခာရံ တေ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာန လဘန္တိ။ ဂိလာနုပဋ္ဌက အတွက်နှင့်သာ မရကုန်သတည်း။ဝေပုံကျ အားဖြင့် မူကား ရကုန်သေး၏။အညံပနဗဟုမ်ပိ ပရိက္ခာရံ တေန လဘန္တိ-ဟူသော စကား

ကို သံဃာကိုင့်ခဲ့၍ မိန့်သတည်း။ သံဃာက အကြောင်း အားလျော်စွာ မတသန္တက ဂရုဘဏ်မှ တစ်ပါးသော မတသန္တက လဟုဘဏ် ကြွင်းကျန်ရစ်သမျှကို တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းအား စွန့်မူကား အပ်သေး၏။ ထို့ကြောင့် ဝင်ဇုဒ္ဒိဋ္ဌိကာ သေနာသနက္ခန္ဓက ဂရုဘဏ်အဖွင့်(၅၂၇)၌ နဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗံ သံယေန ဝါ ဂဏေနဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ တိဝစနံ ယံ အဂရုဘဏ္ဍံ ဝိဿဇ္ဇိယံ ဝေဘင်္ဂိယံ သံဃိကံ။တံ ဂဏော စေ တသ္မိံ အာဝါသေ သတိပုဂ္ဂလော-ပိဝါ ဂဏေနဝါ ပုဂ္ဂလေနဝါ ဝိဿဇ္ဇိတံ သံယေန ဝိဿဇ္ဇိတ သဒိသမေဝ ဟောတိတိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တဝစနံ သာမေတိ။အညထာ ဇတ္ထ ဂဏပုဂ္ဂလဂဟဏံ နိရတ္ထကံ-ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။ ဤသို့ မိန့်အပ်သော စကားသည် ပရိဝါရအဋ္ဌကထာ ကမ္မဝဂ္ဂ ဝဏ္ဏနာ(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄၊၂၅၄)၌ လာရှိသောယသို့ ဝိဟာရေ ဒဋ္ဌ တယောဇနာ ဝသန္တိ၊ တေဟိ နိသီဒိတ္ဝာ ကာတမို့ သံယေန ကတသဒိသမေဝ။ယသို့ ပနဝိဟာရေ ကောဘိက္ခု ဟောကိ၊တေန ဘိက္ခုနာ ဥပေါသထဒိဝသေ ပုဗ္ဗကရဏပုဗ္ဗကိစ္စံ ကတ္ဝာ နိသီဒိန္နေန ကတမို့ ကတိကာတ္တံ သံယေန ကတသဒိသမေဝ ဟောတိ စကားနှင့် ညီညွတ်သတည်း။

ပတ္တစီဝရတော အဝဿေသံ။တတော ဂဟေတ္ဝာ တိစီဝရပရိက္ခာရော ဒါတဗ္ဗော ဟူသော်စကား၌ တိစီဝရိတ်မှ ကြွင်းသော ဘဏ္ဍာသည် အရေအတွက်များသည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း,အရေအတွက်ပင်နည်းသော်လည်း အဖိုးအများထိုက်သည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း တိစီဝရိတ်သည် အဖိုးနည်းအံ့။ ထိုဘဏ္ဍာမှယူ၍ ကောင်းမြတ်သော တိစီဝရိတ်အဖိုးထိုက်အောင် ပေးရမည်ဟူလိုသတည်း။

စ၊ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။သဗ္ဗံ၊သော။တေံဘဏ္ဍံ၊ ဤတိစီဝရိတ်အစရှိသော ဘဏ္ဍာကို။ဒူရေ၊ ဝေးသော သေရုကျောင်းတိုက်မှ တစ်ပါးသောကျောင်းတိုက်၌။ ဌပိတာဟရိက္ခာရုပီ၊ တို့သည်လည်း။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထို ပရိက္ခရုထားရာကျောင်း တို့က်၌။ယသ္မာ အဝိဘာဂံ၊ဟသ္မာ ဧကသို့ ကာလံကတေ ဣတရော သာမိ။

ဤ ဒိန္နံ သန္တကံ ဟောတိ-အစရှိသော စကား၌၊ ကိသဒတ္တ ဆရာနှစ်ပါးတို့၏၊ ဒိဿန္တကပစ္စည်းဥစ္စာကို မဝေဘန်မူ၍ တိသမည်သော ဆရာ ပျံလွန်သည်ရှိသော် ဟိသမည်သောဆရာသည် မပျံလွန်မီ မိမိပိုင်ထိုက်သမျှဝေဘန်ခဲ့သော် မိမိရသင့်ရထိုက်သော ပစ္စည်းဥစ္စာကို သဒ္ဓိဝိဟာရိက တပည့် အစရှိသည်တို့အား ပေးသနားသော်လည်းကောင်း, မပေးဖြစ်သည်နှင့် ထိုဆရာ၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိက တပည့်အစရှိသည်တို့က ထိုဆရာ ပိုင်ထိုက်သမျှ ဝေဘန်ခဲ့သော် မိမိဆရာ ရသင့်ရထိုက်သော ပစ္စည်း ဥစ္စာကို ဝိဿာသဂ္ဂါဟအားဖြင့် ဆရာသေခါနီးအခါ ယူလေ့ကုန်ကြား မသော်လည်းကောင်း မရခဲ့။ မပျံလွန်မူ၍ ကျန်ရစ်

သော တိဿမည်သော ဆရာမှတစ်ပါးသော ဒတ္တာမည်သော ဆရာသည်သော် လျှင် ဒွိသန္ဆကပစ္စည်းဥစ္စာ၏ အရှင်ဖြစ်လေသည် ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် သစေ ပိ အာဝိဘဇိတ္ဘာ။ ပ။သုဒိန္နံဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုသို့မိန့်အပ် သောကြောင့် သာလျှင် ဣတရော သာမိ-ဟူသော ရွေးစကားဌ ပျံလွန်သော တိဿမည်သော ဆရာအား အမွေခံပစ္စည်း မရှိသောကြောင့် သာလျှင် ဒတ္တာမည်သော ဆရာသည်သော် ဒွိသန္ဆကပစ္စည်းဥစ္စာ၏ အရှင်ဖြစ်သတည်း၊ ပျံလွန်သော တိဿမည်သော ဆရာအား အမွေခံတပည့်ရှိခဲ့မူကား၊ အမွေခံတပည့်သည်လည်း အမွေဆက်သင့်သည်နှင့် ပိုင်ဆိုင်သင့်သတည်းဟု မမှတ်မယူအပ်။ ထိုစကား မူန်၏။ မဝေဘန်မူ၍ သဒ္ဓိဝိဟာရိက တပည့် အစရှိသည်တို့အား ပေးကုန်သည် ရှိသော် အဒိန္နာဒါန-ဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။ အဘယ်မှာ အမွေဆက်ပိုင်ဆိုင် လိမ့်မည်နည်း မပိုင်ဆိုင်သည် သာတည်း။

ဝဇိရဗုဒ္ဓိ ဋီကာ၌ လာရှိသော သမာန ပရိက္ခာရ ပြုခြင်းဟူသည် ဒွိသန္ဆက ပြုခြင်း တစ်စိတ်သာတည်း၊ ထိုစကား မူန်၏။ ဤသို့သော ဒွိသန္ဆကပြုကောင်းသည်မဟုတ်။ မိမိပိုင်ထိုက်သမျှဥစ္စာကို ဤနှစ်ပါးကုန်သော တပည့်တို့အား ငါပေး၏ဟုပေးလျှင်လည်း ဒွိသန္ဆက ဖြစ်သတည်း။ တစ်ဦးသော ဒါယကာကနှစ်ပါးကုန်သော ရဟန်းတို့အား လှူလျှင်လည်း ဒွိသန္ဆက ဖြစ်သတည်း။ ဤကားအမြဲက်မျှသာတည်း။ ဤအဂုဒ္ဓ ဂူကြီးဆရာတော်ဘုရားကြီး, ဗားကရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး, သလုံဆရာတော်ဘုရားကြီး, ဘုံကျော် ဆရာတော်ဘုရားကြီး, ခင်မကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး, ဗန်းမော်ဆရာတော် ဘုရားကြီး, ဒုတိယ မောင်းထောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး, ဤဆရာတော် ဘုရားကြီးခုနစ်ပါးတို့၏ အသီးအသီး ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်ကုန်သော ခုနစ်ခု ကုန်သော ဒွိသန္ဆကဝိနိစ္ဆယတို့သည် စကားအဆိုတို့သာကဲ့ကုန်၍ အဓိပ္ပာယ် အားဖြင့်ကား ငါတို့စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်သော ဒွိသန္ဆကပစ္စည်းဆိုရာ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူက နှစ်ပါးကုန်သော ရဟန်း တို့အား လှူသောဒွိသန္ဆက ရဟန်းသုံးပါးနေထိုင်ရာ အာရုံ၌တစ်ဦးသော ရဟန်းသည် တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ မငေးမကမ်းမူ၍ စုတိကမ္မဇရုပ်ခုပ်ရာ ကြွင်းကျန်ရစ်သော လဟုဘော်ပစ္စည်းဟူသော ဒွိသန္ဆက နှစ်ဦးကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းရပ်တို့ကို ဝိနည်းမိုရ်ထံ အပ်နှံပြီးလျှင် နှစ်ဦးကုန်သောရဟန်းတို့အား လှူဒါန်းစေသော ပစ္စည်းဟူသောဒွိသန္ဆက, နှစ်ဦးကုန်သောရဟန်းတို့ ပံသုကူကောက်ယူဆိုင်ပြိုင်သော ပစ္စည်းဟူသောဒွိသန္ဆက, ညီညွတ်ခိုးယူသော ပစ္စည်းဟူသော ဒွိသန္ဆက, နှစ်ဦးကုန်သောရဟန်းတို့ အချင်းချင်းသမာနပရိက္ခာရ-ပြုသော ပစ္စည်းဟူသော ဒွိသန္ဆက [illegible]

ဝေဘန်လျက် ယခုကာလပြုကြသော ဒိဿန္တကများလည်း ပါဠိုအဋ္ဌကထာများ၌ မည်သို့ပြုမှု မြောက်သည်ဟု မဟောမဖွင့်ရကား ကခ်ီဝိတရဏီ ဒုတိယပါရာဇိက အရာတွင် ဒိန္နံသန္တကံ အဝိဘတ္တံ-စသော စကားများ၌ ထည့်သွင်း၍ ယူရမည်ဟူသော ဒိဿန္တက ဝိနိစ္ဆယနှင့် မပြားလေကုန်။ ရွှေနှစ်ပြား ။ပ။ ရွှေရွှစ်ပြားတို့ကို ဆက်ခါဆက်ခါ တစ်သားတည်း ဂဟေစပ်သို့ တစ်ထပ်တည်းသာ ကြကုန်သတည်း။

ကုသစီဝရာဒိပဋိက္ခေပကထာ

၃၇၁။ ယခုကာလ အချို့ကုန်သော ပါဠိတော်တို့၌ တေန ခေါပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု ကုသစီရံ နိဝါသေတွာ။ပ။ ဝါကစီရံ နိဝါသေတွာ။ပ။ ဖလကစီရံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ ကေသကမ္မလံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ ဝါဠကမ္မလံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ ဥလူကပက္ခံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ အဇိနက္ခိပံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ အဇိနက္ခိပံ နိဝါသေတွာ ယေနဘဂဝါ ။ပ။ နု ဘိက္ခဝေ အဇိနက္ခိပံ တိတ္ထိယဓဇံ ဓာရေတဗ္ဗံ။ ယောဓာရေယျ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာတိ။။တေန ခေါပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု အင်္ကနာဠိံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ ပေါတ္ထကံ နိဝါသေတွာ ယေန ဘဂဝါ ။ပ။ နု ဘိက္ခဝေ ပေါတ္ထကော နိဝါသေတဗ္ဗော။ ယော နိဝါသေယျ။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ ဟုရှိ၏။ အချို့သော ပါဠိတော်တို့၌ တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရောဘိက္ခု ကုသစီရံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ ဝါကစီရံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ ဖလကစီရံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ ကေသကမ္မလံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ ဝါဠကမ္မလံ နိဝါသေဝါသေတွာ ။ပ။ ဥလူကပက္ခံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ အဇိနက္ခိပံ နိဝါသေတွာ ။ပ။ အင်္ကနာဠိံ နိဝါသေတွာ ယေန ဘဂဝါ ။ပ။ နု ဘိက္ခဝေ အင်္ကနာဠိံ တိတ္ထိယဓဇံ ဓာရေတဗ္ဗံ။ ယောဓာရေယျ။ အာပတ္တိထုလ္လစ္စယဿာတိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရောဘိက္ခု ပေါတ္ထကံ နိဝါသေတွာ ယေနဘဂဝါ ။ပ။ နု ဘိက္ခဝေ ပေါတ္ထကော နိဝါသေတဗ္ဗော။ ယောနိဝါသေယျ။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ ဟုရှိ၏။ ဤသို့ပါဠိတော် နှစ်မျိုးရှိရာတွင် အဋ္ဌကထာ၌ "တေသုပါတ္ထကေဝေ ဒုက္ကဋံ။ သေသေသု ထုလ္လစ္စယာနိတိ" ဟုမိန့်သောကြောင့် နောက်ပါဠိတော်သာ အသင့်ဖြစ်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏

အက္ကနာနုဟ္ဒသည် မရိုးအတံတို့ကို စပ်၍ ပြုလုပ်အပ်သော အဝတ်တည်း။ အက္ကဒုဿ ကဒလီဒုဿ ရေကဒုဿ တို့ကား မရိုး, ငှက်ပျော, ပိန်းရွက်တို့ကို ရက်၍ ပြုအပ်ကုန်သော ပုဆိုးတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် အက္ကဒုဿ, ကဒလီဒုဿ, ရေကဒုဿတို့သည် ပေါတ္ထက အလားရှိကုန်၍ ဒုက္ကဋ်၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်၏ ဟူ၍မှတ်အပ်ကုန်၏။

သေသာနိ ကုသစီဏ္ဍဒိနိ။ တေသု ကုသစီဏ္ဍဒိသု။ သေသေသု ကုသစီဏ္ဍဒိသု။

၃၇၂။ တိပန္နစီဝရဿဝါ မဇ္ဈေ-ဒါတဗ္ဗာနိ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သောကြောင့် ဥတုဒ္ဓဋ္ဌာနံ ဒုဿာနံ စတုဂ္ဂုဏံ သံဃာဋိ (ဝိ၊၃၊၄၀၃) ဟု ဟောတော်မူပြီး သော်လည်း တိဂုဏ သံဃာဋိကို ဖယ်တော်မူသော စကားမရှိရကား ဥတုဒ္ဓဋ္ဌ ဒုဿ သံဃာဋိဖြစ်ခဲ့မူ သုံးထပ် တိဂုဏသံဃာဋိလည်း အပ်သည်ကို မိန့်အပ်၏။

ကဏ္ဍက်ံ လဘိတ္ထာ အစရှိသောစကား၌ သင်တိုင်းကိုရ၍ ခွါဖြတ်ပြီးလျှင် သင်းပိုင် စသည်ချုပ်၍ပိန်ဆိုး၍သုံးဆောင်ခြင်းငှာ အပ်၏ ဟူလိုသတည်း။

၃၇၄။ ပတိရူပေ ဂါဟကေတိသစေ ကောစိဘ်က္ခု အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကား၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည် ဝါကျွတ်မှ ဝါဆိုသက်န်းမဖြစ်မီ အရပ်တစ်ပါး ဖဲသွားလေသည်နှင့် သီတင်းသုံးဖော်မိတ်ဆွေ သဟာယက တပည့်သားတို့က အရပ်တစ်ပါးဖဲသွားလေသော ရဟန်း၏အကျိုးငှာ အဖို့ကိုကောက်ယူသော် ပေးရမည်။ ကောက်ယူသူမရှိခဲ့မူ ထိုအဖို့ကို သံဃာအစိုး ရသည် ဟူလိုသတည်းထို့ကြောင့်ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ(၂၀၁)၌ သန္တေပတိရူပေ ဂါဟကေတိ စတ္ထတ္တာ ဂါဟဓက အသတိအဒတ္ထာ ဘာဇီတေပိ သုဘာဇီတမေဝါ တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံဟုမိန့်အပ်၏။

တဿ၊ ထိုအရပ်တစ်ပါး ဖဲသွားသောရဟန်း၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှာ။ ဂဏှာမိ၊ ယူအံ့။

ဒိသံဂတော-ဟုမိန့်အပ်၏။

သံယေဘိန္နေစီဝရပ္ပါဒကထာ

၃၇၆။ ပက္ခသေဓေတဲ့ဒ္ဓိ ဝေါဒိန္နေ-အစရှိသော အဋ္ဌကထာစကား၌ တစ်ခု သောအဖို့၌ ကာနိစီဝရုနိ ပက္ခသဒ္ဒေမဟုဆိုသဖြင့် ရေစက်မချမူ၍လျှမ်းနိုင် ဥဒကာနိ ပက္ခသ ဒေမ ဟုဆို၍ ရေကိုလှုံသတည်း။ တစ်ခုသောအဖို့၌ တွေ့ ကာနိ စီဝရုနိ ပက္ခသ ဒေမဟုဆို၍ သက်န်းကိုလှုံသတည်း- ဟု-မှတ်အပ်၏။

ယတ္ထပန ဒက္ခိဏောဒက် ပမာဏံ ဟောတိ အစရှိသောအဋ္ဌကထာစကား၌ လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင်လျှင်သည်ဟု မှတ်လေ။ ယတ္ထ ဇမ္မုဒီပေ၌။ ဝိမ့်တိ ဝိနောဒနီဋီကာ၌မူကား ဒက္ခိဏောဒက် ပမာဏန္တိ တွေ့ကာနိ စိဝရုနိ ဒဿာမိတိ ပဋမံဥဒက် ပါတေတွာ ပစ္ဆာ ဒေန္တိ တံယေဟိ ဂဟိတံ။ တောဘာဂိ နောဝ ဟောန္တိတိ အဓိပ္ပါယောဟုဆို၏။ ဤသို့မိန့်သည်ကို ကောပက္ခော ဒက္ခိဏောဒကသာ လဒ္ဓတ္တာ စိဝရုနိ လဘန္တိ။ ကော စိဝရုနမေဝ လဒ္ဓတ္တာ ဟုဇ္ဈဋ္ဌကထာ၌ အလျှုရေနှင့် သင်္ကန်းတို့ကိုအသီးသီး တဲ့ပက္ခစိ လျှုပုံသာ သောကြောင့် ဆင်ခြင်ရန်ရှိသတည်း။

အဋ္ဌစိဝရမာဒိကာကထာ

၃၇၉။ ဤဓပန ဘိက္ခဝေတိ အာဒိနာ စိဝရပေသနံ ဒဿေတွာ ဤဒါနိ အာဒိ တောပဋ္ဌာယ အနုဇာနာမိဘိက္ခဝေ ဂဟပတိစိဝရန္တိအာဒိနာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တ စိဝရာနံ ပဋိလာဘခေတ္တံ ဒဿေတုံ။

ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန နယေန၊ သင်္ကန်းလျှုသော ဒါယကာတည်းဟူသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူဆိုအပ်သော ဒါနကြိယာ၏ တည်ရာရှိသောနည်းဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊သည်။ ဝုတ္တံ၊၏။ ပန-ကေန္ဆန၊ စင်စစ်အားဖြင့်၊ သိမာယ။ သိမ်၌။ (သိမာယ သံဃ ဿ ဒေမိ-ဟုမိန့်အပ်လတ္တံ့သော စကားကိုမြှောင်၍ ဤသို့ သိမာယကို အာခေရ အာနက်ပေးသတည်း)ကတိကာယ၊ဖြင့်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား၊ တတ္ထတာသု အဋ္ဌသု မာတိကာသု။ သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗေသု ကတိကာယ ဒေတိတိ အာဒိဝစနေသု၊ ဒါန တောတာဝ။

တေရသကဏ်ဍိကာ၌ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနေန ပရိစ္ဆိန္နာတိ ဤမိနာအပရိက္ခိ တ္တာသဝိဟာရသာ ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာနာဒိတောပဌမလေခ္ဍုပါတာသာ အန္တောဥပစာ ရသီမာတိဒဿောတိ။ ဤဒါနိဒုတိယလေခ္ဍုပါတာသာအန္တောပိဥပစာရသီမာယေဝါ တိဒဿေတုံ-အပိစာတိအာဒိ အာရဒ္ဓံဟုဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း ဝိမတိ ဝိနောဒနိဋီကာ၌လည်း အပိစာတိအာဒိနာ ပဌမလေခ္ဍုပါတ ဘူတပရိက္ခေပါ ရဟဋ္ဌာနတော ဗဟိဒုတိယလေခ္ဍုပါတောပိ ဥပစာရသီမာဝေါတိ ဒဿေတိ-ဟု ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဤဆရာနှစ်ပါးတို့၏ အလိုအားဖြင့် ဥပစာရ သီမာပရိက္ခိတ္တာသာ အစရှိသောအဋ္ဌကထာ စကားဖြင့်အရံရှိရာမှာလည်း ခဲနှစ်ကျ ထက် မလွန်စေမူ၍ ခဲနှစ်ကျ လည်းကောင်း ခဲနှစ်ကျအောက် အယုတ်လည်း ကောင်း ရံအပ်သောအာရာမ်၏အတွင်းသည်သာလျှင် ဥပစာရ သိမ်မည်၏ဟု ပြသတည်းဟု သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ် ဂါမံဝါ-ပုဒ်၏ အဖွင့်(၀။၁၉၊ ၂၊ ၂၆၀)၌ယောအပိစဂါမော ပုဗ္ဗေ မဟာ ဟုတ္တာ ပစ္ဆာကုလေ သုန္နဋ္ဌေသု အပဂေါ ဟောတိ။ သော ဃရူပစာရတော

လေဋ္ဌုပါတေနေဝ ပရိစ္ဆိန္နိတမ္ဟေဟာ။ ပုရိမပရိစ္ဆေဒေါ ပနဿ ပရိက္ခိတ္တာသာပိပရိက္ခိတ္တာသာပိ အပ္ပမာဏမေဝဟု မိန့်အပ်၏။ ဤသို့မိန့်သောကြောင့်ပင်လျှင်ပရိက္ခိတ္တာသ ပရိက္ခေပေါယေဝ ပရိစ္ဆေဒေါ-ဟူသော ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ ရှေးစကားဌ အာရာမ်ထိုက်ရာအရပ်ဌ ရံဏပ်သော အာရာမ်သည်သာလျှင် ပရိစ္ဆေဒဟုသိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပရိက္ခေပါရဟ ဌာနေန-ဟုမိန့်အပ်၏၊ ထိုစကားမူန်၏။ ဤစကားဖြင့် ပရိက္ခေပါရဟဌာန မဟုတ်သေးအရပ်ဌရံမူ အရံပမာဏမဟုတ်ဟု ပြတော်မူသတည်း။ အရံမရှိက အမြဲစည်းဝေးရာ အရပ်အစရှိသည်မှ ခဲတက္ကု၏ အတွင်းသည် ဥပစာရသိမ် မည်၏ ဟူသော အနက်ကို အပရိက္ခိတ္တာသ အစရှိသော စကားဖြင့် ပြသတည်း။ အပိစ အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားဖြင့် အရံ မရှိရာဌပင်လျှင် အမြဲစည်းဝေးရာ အရပ် အစရှိသည်မှ ခဲနှစ်ကျု၏ အတွင်းသည် ဥပစာရ သိမ်မည်၏ ဟု တနည်းအားဖြင့်ပြသတည်း။ အပိစ အပဏောနယော မယာဝုစ္စတေ ဟု အနက်ပေး။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာဌ် ယသ္မာ အပရိက္ခိတသ ပရိက္ခေပါရဟဌာနံ ဒုဇ္ဇဇာနံ။ တသ္မာ အပိစာတ် အာဒိဝုတ္တံ-ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိ·ဋီကာ ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် အပိစ-အစရှိသော စကားသည် အပရိက္ခိတ္တာသ ပရိက္ခေပါရဟဌာနေန ပရိစ္ဆိန္နာဟောတိ ဟူသော စကား၏ ဝိတ္ထာရ ဖြစ်သတည်း။ အပိစ ဝိတ္ထာရော မယာဝုစ္စတေ ဟု အနက်ပေး။တနည်းပြုသော အရာဌ် သာလျှင် အပိစ ဟုဆိုသည်မဟုတ်။ ဝိတ္ထာရကို ပြသော အရာဌ်လည်း အပိစဟု ဆိုသောအရာ မျှားစွာရှိသတည်း။ဘူတဂါမဝဂဲ ဒုတိယသေနာသန သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့ကို ထောက်သတည်း။ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂြိဟ် စိတ္တသင်္ဂဟ ဝိဘာဂဌ်လည်း အာကျဉ်းအကျယ် အားဖြင့် ထူးသောကြောင့် ပင်လျှင်။

ဣတ္ထမေကူန နဝုတိ၊ပဘေဒံ ပန မာနသံ။
ကေဝိသသတံဝါထ၊ ဝိဘဇ္ဇန္တိ ဝိစက္ခဏာ-ဟု

အာကျယ်နည်းကို ပြသော အရာဌ် အထဝါနှင့် မိန့်သတည်း။ အခ္ခါကုန်သော ဆရာတို့သည် အရံရှိသည်ပင်ဖြစ်စေ မရှိသည်ပင်ဖြစ်စေ အမြဲ စည်းဝေးရာအရပ် အစရှိသည်မှ ခဲနှစ်ကျုဖြင့် ဥပစာရ သိမ်ကို မှတ်အပ်၏ ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ထိုဆရာတို့သည် ဆိုအပ်ပြီးသော ဋီကာသုံးဆောင်လာ စကားတို့ကို နှလုံးမထားကုန် မူ၍ဆိုသောကြောင့် ထိုဆရာတို့၏စကားကို မမှတ်သား မနာယူသင့်ဤသို့ စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး အမိန့်တော် ရှိသတည်း။

ပန၊ အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ သာ၊ ထိုအရာမ် မရှိသော ဥပစာရသိမ်သည်။

တသွာ-သည် နိသီဒန္တိ- ဟူသော ဟိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ဥပစာရသိမာဝ ဟောတိ – ဟူသော အကျိုးဌဲ့ စပ်ရသောကြောင့် အဝယဲဝိဟိတ်တည်း။ ။ ယောဇနသတမို့ ဥစာရသိမာဝ ဟောတိ-ဟူသောစကားဌဲ့ လာဘ်ဝေဘန်ခြင်း အကျိုးငှာ စည်းဝေးဆဲအခါဌဲ့သာလျှင် ရဟန်းပွဲးတိုင်း ဥပစာရသိမ်ပွဲး သတည်း။ ရဟန်းအစည်းအဝေးပျက်သော် ရဟန်းပွဲးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဥပစာရသိမ်လည်းပျက်သတည်း ဟူလိုသတည်း။

ယသွာ ပါပုဏာတိ တသွာ ဥပစာရသိမာဝ ဟောတိ။ ။ဝိဟာရံ၊ကျောင်းကို။ ယံသန္တကံရဌဲသိမာနာမ၊တိုင်း သိမ် မည်သည်ကား။ ရဇ္ဇသိမာနာမ၊ နိုင်ငံသိမ် မည်သည်ကား။စောဋ္ဌဘောဂေါ၊ စောဋ္ဌနိုင်ငံစားမင်း။ကေရဋ္ဌဘောဂေါ၊ကေရဋ္ဌ နိုင်ငံစားမင်း။

နိုင်ငံပေးရသည်ကား ရဇ္ဇသိမာနာမကို ထောက်၍တည်း။ မင်းပေးရသည်ကား ရညောကိုထောက်၍တည်း။စုဋ္ဌဝါအဌကထာ ခုဒ္ဒကခန္ဓကအဖုဋ်(၅၄-နှာ)ဌဲ့ ဤကိုထောက်၍“စောဋ္ဌိကဂ္ဂတ္ထိနံ၊ စောဋ္ဌနိုင်ငံဌဲ့ နေကုန်သောမိန်းမတို့၏။” ဟုအနက်ပေး။ခဏ္ဍသီမ သိမန္တရိကာသဲ့၊ ဥပစာရသိမ်အတွင်းဌဲ့တည်ကုန်သော ခဏ္ဍသိမ်သိမန္တရိက်တို့ဌဲ့။ သမာနသံဝါသသိမာဃ၊ သမာနသံဝါသဖြစ်သော မဟာသိမ်ဌဲ့။

ခဏ္ဍသိမ်မဟုတ်။ထို့ကြောင့်ခဏ္ဍသိမာသိမန္တရိကာသဲ့ ဌိတာနမိုနပါပုဏာတိ ဟု မိန့်အပ်၏။ကောပိ ဂန္ထာတိဇ္ဇာသဗ္ဗေသံဝါ ပါပေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ အာနေတွာဝါ ပါပေတဗ္ဗံ။ဣတရထာဂတာသနပါပုဏာတိ(ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာ(၅၀၁-နှာ)။ ။ကောပိ ဂန္ထာသဗ္ဗေသံသဏ်ဂိုဏ်တဲ့ လာဘတိတိ ဇကောပိ ဂန္ထာ ဣမ ဝဿဂ္ဂေန ဘာဇေတွာ ဂဟေတွာ အာဂန္တုံလာဘတိတိ အတ္ထော။ ။ကခ်ီဋီကာသစ် တတိယကထိန သိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (၂၉၅)။ ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာလာ ဣတရထာ အစရိသောစကားဌဲ့ ဤဇမ္မု။ဒိပ်ကျန်းဌဲ့တည်နေ၍ သိဟိုဠ်ကျန်း ရဟန်းတို့၏ ဝါစဉ်ဖြင့် ဝေဘန်၍ ယူသော် ဤဇမ္မု။ဒိပ်ကျန်းသား၏အရာဌဲ့ တည်သောကြောင့် သဲ့းသောရဟန်း အား မရောကဟူလိုသတည်း။

သစေပိ တတြေဝ ဇကော သဘာဂဘိက္ခု အစရိသောစကားဌဲ့ ဇမ္မု။ဒိပ်ကျန်းဌဲ့ တည်နေလျက်“တမှပဏ္ဍိဒီပေသံ့ဃသ ဒမို့”ဟုဆို၍လျှု။ရာဌဲ့ ထိုဇမ္မု။ဒိပ်ကျန်းဌဲ့ပင်လျှင်တည်သော သိဟိုဠ်ကျန်းသားရဟန်းတို့၏ သဘာဂဖြစ်သော ရဟန်းသည် “သဘာဂါနံဘာဂံ ဂဏှာမီ”ဟုဆို၍ယူသော် မတားမြစ်အပ်ဟူလို သတည်း။

သီမာယဒမ္မိတိ အာဒိနာ ဒါနတော တာဝ ယော အသုကသီမာတိ ဇာန.နကော ဒါယကော။ ဥပစာရသိမ်တွင်း၌တည်၍ သံဃသ ဒေမ•ဟုဆို၍ လှူ။ အုပ်သော လာဘ်ကို ဥပစာရသိမ်တွင်းရှိ ရဟန်းတို့သာ ယူရခြင်း, ဥပစာရသိမ်ဘွင်းသို့ ဝင်ဘောအရာ၌သာလျှင် အာဂန္တုက ဝတ်ကိုဖြည့်၍ဝင်ရခြင်း အစရှိသောအားကြောင်းကြောင့် အဝိပ္ပဝါသသီမာ နာမ တိ ယောဇနာပိ ဟောတိ အစရှိသော စကားကို မထေရ်တို့ ဆိုကြလေကုန်သတည်း။

ဂမိကော တိယောဇနံ ဂန္တွာ-အစရှိသောစကား၌ တစ်ခုသောဥပစာရသိမ်တွင်း၌တည်သော ဂမိကရဟန်းသည် အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားလိုသည့်ကာလ ဥပစာရသိမ်တွင်း၌ အနီးအပါး ကျောင်းနေရဟန်းတို့အား မပန်မကြားမူ၍ အစွန်အဖျားဖြစ်သော ကျောင်းနေရဟန်းတို့အား ပန်ကြား၍သွားသော်လည်း အပ်သကဲ့သို့ တစ်ခုသောဥပစာရသိမ်တွင်း၌တည်သော ဂမိကရဟန်းသည်လည်း ဥပစာရသိမ်တွင်းရှိရဟန်းတို့အား မပန်မကြားမူ၍ သုံးယူဇနာသောအရပ်သို့ သွား၍ ရောက်မှ ပန်ကြားသော်လည်း အပ်ရာကြလိမ့်မည်ဟူလိုသတည်း၊

သဗ္ဗမ္မိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဧတံ လာဘဂဟဏာဒိကံ၊ ကို့ ဘာဇေ တဗ္ဗန္တိ အာဟံသု။ တတြ ကတိကာယ ဒေတီတိ ဝစနေ။ဗုဒ္ဓါဓိဝုတ္ထော၊ ဘုထုးရှင် သီတင်းသုံးတော် မူဖူးရာ ကျောင်းတိုက်တော်တည်း။ တံဝိဟာရံ၊ ထို ကျောင်းတိုက်ဟောင်းကို။ ဣမိနာဝိဟာရေန၊ ဤကျောင်းတိုက်သစ်နှင့်။ ဧဝ မေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။တိက္ခတ္တုံ၊ သုံးကြိမ်။ သာဓေတွာ၊ ကြားစေ၍။ ကာတဗ္ဗံ။ ပြုအပ်၏။

ယသ္မာ ဟောတိ။ တသ္မာ ။ကေသ့ိ လာဘေ။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဗဟူပိ။ ထိုကျောင်းတိုက် တွင်းရှိ အလိုရှိအပ်ကုန်သောများစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အာဝါသာ၊ ကျောင်းတို့ကို။ ကေလာဘာ၊ တူသော လာဘ်ရှိသည် တို့ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ရွေးကောက်ကွက်ကန့်၍ ပြုသင့်ပြုထိုက် ပြုကောင်းကုန်၏။

ဒါယကာ တို့က သေနာသနကွန္ဓကအဖွင့်၌ လာရှိတိုင်း မမှတ်မသားသော်သာလျှင် တစ်ပါးသော ကျောင်းတိုက်နှင့်လာဘ်တူ ပြုကောင်းသတည်း။ မှတ်သားမှုကား လာဘ်တူမပြုရလေ။

ဘိက္ခာပညတ္တိ-ပုဒ်၌ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော ပညတ္တိ-ပုဒ်ကို "ပညပိယတိ နိစ္စပသေန ဌပိယတိ ဘော်ဆွေ ဌာန ဇာတိယန္တိ ပညတ္တိ"ဟုဝစနတ္ထ ပြုပြီး၍ ဘိက္ခာပုဒ်နှင့် ပညတ္တိပုဒ်ကို "ဘိက္ခာဟာပညတ္တိ ဘိက္ခာပညတ္တိ" ဟုဝစနတ္ထပြု၍

ပရိစ္စာဂပညာပနဌာန ကို ရသတည်း ဟု သိစေခြင်းငှာ ဘိက္ခောပညတ္တိယာတိ အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

ပ ရှေးရှိသော ဥပ-ဓာတ်သည် နိကို့ပန-အနက်ဟောဘည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတုမာလာ စုရာဒိဂိုဏ်း(၃၂၂) ၌ ဥပ တောသန နိသာနေသု။ ဤပေတိ ဤဖယတိ။ ပညာပေတိ ပညာပယတိ ပညတ္တိ။ ပ ပုဗ္ဗော နိကို့ပနေ၊ အာသန် ပညာပေတိ ပညာပယတိ ဟု မိန့်အပ်၏။

အတ္တနော၊ မိမိ၏၊ ပရိစ္စာဂ ပညာပနဌာနေန၊ ဆွမ်းကိုလှူဒါန်းသော အားဖြင့် စွန့်ခြင်းကည်းဟူသော ထားရာအရပ်၌။

ဓုဝကာ-ရပုဒ်ကို "ဓုဝံ ကရိယန္တီတိ ဓုဝကာရာ" ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ ဆရကား အမြဲပြုအပ်ကုန်သော ဆွမ်းချက်ဝတ် အစရှိသည်တို့ကို ရအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပါကဝတ္တံ ဝါ အစရှိသောစကားကို မိန့်အပ်လတ္တံ့။

"ယဿံ ဝိဟာရေ၊ အဂ္ဂြင်ကျောင်းတိုက်၌" ဟု အနက်ပေး။ "ယဿံ ဝိဟာရေ၊ အဂ္ဂြင်ကျောင်း၌။" ဟုအနက်မပေးလင့်။ ထို့ကြောင့် ယတ္ထဝါ အနေန အာဝါသော ကာရိတောဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့။ထိုစကားမှန်၏။ ဤစကား၌ ယတ္ထ၌ ယ-ဖြင့် ဝိဟာရကို စွဲရသတည်း။ ဝိဟာရအရ- ကျောင်းတိုက်ကိုယူမူ အာဝါသောဟူသော အာဓာရိန္ဒြင့် အာဓာရ အာဓာရိ၏ အဖြစ်ဖြင့် လျော်သဟည်း။ ဝတ္ထတိဝါ ဘောဇေတိ ဝါ ကာရိတော ဝါ နိဗ္ဗဒ္ဓါနိဝါ-ဟု ဝါသဒ္ဒါ-ကို ယှဉ်အပ်၏။

ယေနပန-၌ ပန-သည် ပိသေသတ္ထဇောတကတည်း၊ သကလောပိ၌ ပိဖြင့် ကျောင်းကိုသာ ဆောက်အပ်သည်မဟုတ်။ စင်စစ်မူကား ကျောင်းတိုက်ကို လည်းတည်ထောင်အပ်၏ဟု ပေါင်းသတည်း။ တတ္ထဝိဟာရေသု။ ဤဓမ္မပါက ဝတ္ထာဒယော ဓုဝကာဇုနာမ-ဟု ရှေး ယသ္မိံ အစရှိသော အနိယတ်သုံးချက်တို့ကိုထောက်သဖြင့် တတ္ထ-ဟူသောနိယတ်ကို ထည့်စွက်၍ အနက်ပေး။ သစေဘဏ်းတိ။ ဒံဝံသတိ။(ဒိန္နမေဝဋ္ဌံစပ်)။ စေပိတောန္တိ၊ ဒံဝံသန္ဒေသုပိ တတ္ထာဒေတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဒိန္နမေဝ ဟောတိ ဟု တတ္ထဒေတိ ဟူသော ပါဠိတော်စကား, တတ္ထဒမ္မိတိဝါ၊ တတ္ထဒေထာတိဝါ-ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားတို့ကိုထောက်သဖြင့် တတ္ထဒေတိ-ဟူသော စကားကိုထည့်စွက်၍ အနက်ပေး။ဟောတိ-နောဝ်ဂ္ဂတိ-ဖကျသတည်း။ထို့ကြောင့် ဟောတိတိ အတ္ထော-ဟုအနက်ပေး။ ထိုစကားမှန်၏။ တဿတ္ထော ဟူသော ပဋိညာဉ်စကား၏ ပဋိညာတဗ္ဗ အတ္ထ-သည် ဤ၌

ဆုံးသတည်း။ ဟောတိတိအတ္ထော-နောင် တသွာ အတ္တနော ပရိစ္စာဂပညာပန ဌာနေတိ အဒတ္ထာမယာ ဥပါယတိ-ဟုအနက်ပေး။ထိုစကားမှန်၏။တဿတ္ထော အစရှိသော စကားသည် တေနဝါဟ အစရှိသော ဥပကဟိတ်၏ ဟိတ်ကူတည်း။

ဓုဝကာရော်ပါကဝတ္တ-အစရှိသည်တို့ကို အမြဲပြုရာကျောင်းတိုက်၌။မာပိတေ၊ တည်ထောင်ဖန်ဆင်းအပ်သော။ ကတ္ထ၊ တစ်ခုသောကျောင်းတိုက်၌။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဗဟူ၊ များကုန်သည်။ ဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။ တ္ထေတသ္မိံ ဓုဝကာရော်။ ထို၂ါကဝတ္တ အစရှိသည်တို့ကို အမြဲပြုရာကျောင်းတိုက်၌။ ဝတ္တဘေသဇ္ဇာဒိ၊ ကို။ အပ္ပကမ်ပိ၊ အနည်းငယ်ပင် ဖြစ်သော်ဟူ၏၊ သုခေန၊ လွယ်သဖြင့်။ ဘာဇိယတေ၊ ဝေဖန်အပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား ဓုဝကာရများရာ၌ အဝတ် သက်နှံး ဆေး အစရှိသော ပစ္စည်းကို အနည်းငယ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကဲ့သို့ အဝေ-ဖန်ခက်သည်မဟုတ်။ အဓဝဖန်လွယ်သည် ဟူလိုသတည်း။

အဝေဖန်လွယ်သည်ကိုပြုပြီး၍ အဝေဖန်ခက်သည်ကို ပြလိုရကား ယာဒိ ပန အစရှိသော စကားကို မိန့်သတည်း။

တံ မဉ္ဇပိဋ္ဌံ၊ ကို။ ဒါယကံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတွာ၊ မည်သည့်ကျောင်းတိုက် မည်သည့် ကျောင်း၌ ပေးရအံ့နည်းဟု မေးမြန်း၍။ ယဿ ဝိဟာရဿ ဝါ၊ အကြင် ကျောင်းတိုက်၏လည်းကောင်း။ ကေဝိဟာရေပိ၊ တစ်ခုသောကျောင်းတိုက်၌ လည်း။ယဿ သေနာသနဿဝါ၊ အကြင်ကျောင်း၏လည်းကောင်း။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှာ။ သော၊ ထိုအလှူရှင် ဒါယကာသည်။ ဝိစာရေတိ၊ ကျွှသည့်ကျောင်း တိုက် ကျွှသည့်ကျောင်း၌ ပေးတော်မူပါဟု လျှောက်ထားစီရင်အံ့။ တတ္ထ၊ ထို လျှောက်ထားစီရင်ရာ ကျောင်းတိုက်ကျောင်း၌။ ဒါတဗ္ဗံ၊ သံဃာတော်တို့က ကျောင်းကိုက်နေရဟန်း ကျောင်းနေရဟန်းတို့အား သံဃိကအဖြစ်ဖြင့်သာ ပေးအပ်၏။

မဉ္ဇပိဋ္ဌသံဃိက-သည် ဂရုဘက်ဖြစ်သည်နှင့် သံဃိကအဖြစ်ဖြင့် သာလျှင် ပေးအပ်၏။ အပိုင်မပေးအပ်။ သုံးဆောင်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကလည်း သံဃိက ပရိဘောဂ အားဖြင့်သာလျှင် သုံးဆောင်အပ်၏။ ပုဂ္ဂလိက ပရိဘောဂ အားဖြင့်ကား မသုံးဆောင်အပ်။

အသုကဘိက္ခု၊ သည်။ ဂဏ္ဍာတု၊ ယူပါစေလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သစေပိ ဝဒတိ၊ အကယ်၍မူလည်းဆိုအံ့။ ဧဝံသတိပိ၊ လည်း။ ဝန္ဒတိ၊ သံဃိက ပရိဘောဂ အားဖြင့် သုံးဆောင်အပ်၏။ သံဃတ္ထေရဿ၊ ၏။ ဝသနဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဖဇထ၊ သံဃိကအဖြစ်ဖြင့် ပေးကုန်လော့။ သေနာသနံ၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် ဟူသော် အိပ်ရာနေရာသည်။ သေနာသန ပရိဘောဂကဏ္ဍံ၊ ညောင်စောင်း အင်ပျဉ်ဟူသော အိပ်ရာနေရာဖြစ်သော အသုံးအဆောင်ဘဏ္ဍာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သစေ ဝဒတိ၊ အံ့။ ဧဝံ၊ သတိ၊ ဆော်။ တတ္ထ၊ ထိုတစ်ပါးသော ရဟန်း၏နေရာ၌။ ဒါတဗ္ဗံ၊ သံဃိကအဖြစ်ဖြင့် ပေးအပ်၏။

ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းတိုက်သို့။ ပဝိသိတ္ဝာ၊ ဝင်၍ ။ ။ သမ္မုခီဘူတသရုပ်ကို ဤစီဝရခန္ဓကအဖွင့်တွင် ရှေးဦး ငါအကျယ်ပြခဲ့ပြီး ရှိသတည်း။

သံဃဿ ဒေတိတိ ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္ဝာ ဣမာနိစီဝရာနိ သံဃဿ ဒမ္မိတိ ဒေတိ။ ဤသို့ အစရှိသောစကား၌ အကာလသင်္ကန်း ဖြစ်သောကြောင့်သာလျှင် သံမုခီဘူတသံဃာ ဝေဖန်ရသတည်း။ ကာလသင်္ကန်းဖြစ်အံ့၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌ ပါဠိတော်၌ ရဟန်းတို့ဆည်သာလျှင် ဝေဖန်ရကုန်သတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကေကော ဝဿံ ဝသတိ။ ဘာတ္ထ မနုဿာ သံဃဿ ဒေမာတိ ဒေန္တိ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တာသော ဝတ္ထာနိ စီဝရာနိ ယာဝ ကထိနဿ ဥဗ္ဘာရာယာတိ-ဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းတိုက်သို့။ သိမဋ္ဌဿ သိမဋ္ဌတ္တာ၊ ဥပစာရသိမ်တွင်း၌ အဖို့ရှင်ရဟန်း တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် (ဝါ) ဥပစာရသိမ်တွင်း၌ အဖို့ရှင် ရဟန်းတည်လျက် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသမ္ဘတ္တာသာပိ၊ ဝေဖန်ရာအရပ်သို့ မရောက်လာသော ရဟန်း၏သော်လည်း။ ဘာဂံ၊ အဖို့ကို။ ဂဏှန္တော ကောက်ယူသော တပည့်ကို။ နဝါရေတဗ္ဗော၊ မတားမြစ်အပ်။ ဝိဟာရော၊ ကျောင်းတိုက်သည်။ ဒ္ဝိတိကံ၊ တည်စဉ်ကို။ ဌပေတ္ဝာ၊ ထား၍။ (ဝါ)တန့်စေ၍ (ဝါ) ဆိုင်းစေ၍။ အသမ္ဘတ္တာနမ်ပိ၊ ဝေဖန်ရာအရပ်သို့ မရောက်လာကုန်သော ရဟန်းတို့အား သော်လည်း။ ဥပစာရသီမံ- ဥပစာရသီမဿ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌာန်-ပဝိဋ္ဌတ္တာ၊ ဝင်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

သစေ ပန အစရှိသော စကား၌ သာပန (ဝိ၊၄၊၃၊ ၁၇) အစရှိသည်ဖြင့် မိန့်ခဲ့ပြီးသော စကားကို ရှု၍ အာရုပ်မရှိမှ ပရိသတ်၏ အစုံမ်းအားဖြင့် ဥပစာရသိမ်တိုးပွားသတည်း။ အာရုပ်ရှိက မတိုးမပွားဟု မှတ်ရန်ရှိသတည်း။ သစေ

ဟောန္တီ၊ အံ့။ ဝေံသန္တေသု ဝေံသန္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အာဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ထေရာနံ၊ တို့အား။ ဒါတဗ္ဗမေဝ၊ တည်း။

ဒုတိယဘာဂေ ပန ဟူသော စကား၌ ရှေးဦးစွာဝေဖန်၍မကုန်သေး လေသော ကြောင့် နောက်တစ်ဖန်ဝေဖန် သောအဖို့ကိုဒုတိယဘာဂ·ဟုသိအပ်၏။ သံဃနဝက တိုင်အောင်တစ်ကြိမ်အလုံးစုံကုန်သောရဟန်းတို့အား ပေး၍မကုန်သေးလေသော ကြောင့်တစ်ဖန်အလုံးစုံကုန်သောရဟန်းတို့အားပေးခြင်း အကျိုးငှာဒုတိယဘာဂ ကို မထေရ်ကြီးအားပေးပြီးသည်မှ နောက်၌လာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်ကား ပထမဘာဂကို မဆိုင်လေကုန်။ မထေရ်ကြီးအား ဒုတိယဘာဂကိုမပေးမီ လာ ကုန်မှသာလျှင် ပထမဘာဂကို ဆိုင်ကုန်သည်ဟူလိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာ၌ ဒုတိယဘာဂေနပန ထေရာသနံ အာရဗ္ဘတိ ယာဝသံဃနဝ ကာ စကဝါရံ သမ္ပတ္တံ ဘာဂံ ဒတ္ဝာ စိဝရေ အပရိက္ခီဏေ ပုန သမ္ပတ္တံ ဒါတုံ ဒုတိယဘာဂေ ထေရဿ ဒိန္နေတိအတ္ထော·ဟု မိန့်အပ်၏။

ဂဟေတ္ဝာ သစေ ဂစ္ဆန္တိ။ဝေံသန္တေသု ဝေံသန္တတ္တာ ယသ္မာ ဒုပ္ပါပိ တာနိစေဝ ဒုဂ္ဂဟီတာနိစ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဂတဂတဋ္ဌာနေ သံဃိကာနေဝ ဟောန္တိ။

အကာလသင်္ကန်း ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် ဆောက်ရော ရောက်ရာအရပ်၌ သံဃိကဖြစ်ကုန်သတဲ့သည်း။ ကာလသင်္ကန်း ဖြစ်ကုန်မှကား၊ ကျောင်းတိုက်တစ်ပါးသို့ပင် ရောက်ကုန်သော်လည်း ထိုကျောင်းတိုက်၌ ဝါကျွတ်ကုန်သောရဟန်း တို့သည်သာ ပိုင်ဆိုင်ကုန်သတည်း။

ကေစမေဝ ဝတ္ထုံ–ကိုလိုက်။ ကေ၊ သော။ ကောဋ္ဌာသံ၊ကို။ ဣမံဋ္ဌာနံ၊ သည်။ တတ္ထာတိ တေသု ဌိတိကာယဌာနဋ္ဌာနေသု။

ဟောဋ္ဌာအာဂစ္ဆတိ ၌ မိမိယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် မိမိမယူဘဲ သီတင်းယော် ရဟန်းအား ပေးရမည်ဟူလိုသတည်း။ သစေ ဝုတ္ထတရော–စသည်၌လာသော သီတင်းကြီးရဟန်းအား ပေရမည်ဟူလိုသတည်း။

သံဃသ ဒေမာတိဝါ အစရှိသည်၌ သံဃာကိုသုံးသပ်၍ လှူ။သောအရာဖြစ် သော ကြောင့် လည်းကောင်း။ ပံသုကူလိက ရဟန်းတို့၏လည်း သံဃာ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း မအပ်ဟူလိုသတည်း။

၁။ နိဿယ၌ အာဂစ္ဆတိ ဩရောဟတိ–ဟုဆင့်ဖွင့်၍ အနက်ပေး၏။

ဘိက္ခုသံဃနှ အပလောကေတွာ အစရှိသောစကားဌ္ဌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သံဃာကိုသုံးသပ်၍ လှူသောအရာဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း, ပံသုကူလိက ရဟန်းတို့၏လည်း သံဃာဌ္ဌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း သံဃာကို ပန်ကြားရှိပေးသော်လည်း မအပ်ဟူလိုသတည်း။

သံဃဿ ဒေမ-ဟု သံဃာကိုသုံးသပ်၍ လှူသည်ရှိသော် ပံသုကူလိက ရဟန်းတို့၏လည်း သံဃာဌ္ဌအကျုံးဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မအပ်သကဲ့သို့ "ဘိက္ခူနံ ဒေမ ထေရာနံ ဒေမ' ဟု ဘိက္ခု'ထေရတို့ကို သုံးသပ်၍လှူသော် လည်း ပံသုကူလိက ရဟန်းတို့၏ ဘိက္ခု'ထေရတို့ဌ္ဌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင် မအပ်ဖြစ်ရာသကည်း။ ထိုကြောင့် ပံသုကူလိကာနမ္မိဝဋ္ဌတိ ဟူသော စကားကိုမနှစ်သက်သဖြင့် "ဝိမံသိကာပဗ္ဗမေတ္တကာရဏံ" ဟု ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာဌ္ဌ မိန့်တုံဝိ၏။ ဤသို့ပင်မိန့်လေငြားသော်လည်း သံဃဿ ဒေမဟူ၍ လည်းကောင်း' တုယ့်ဒေမဟူ၍ လည်းကောင်း' မဆိုမူ၍ "ဘိက္ခူနံဒေမ ထေရာနံ ဒေမ" ဟူ၍ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း ဘိက္ခု'ထေရမည်သည်တို့၏ မိမိသာမဟုတ် မိမိမှတစ်ပါး အများရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သံဃဿ ဒေမ-ဟုဆို၍ လှူအပ်သည်ရှိသော် မအပ်တုံသေး၏။ တုယ့် ဒေမဟုဆို၍ လှူအပ်သည်ရှိသော် မအပ်သည်၏အဖြစ်ဌ္ဌ အဘယ်မှာဆို ဖွယ်ရန်ရှိအံ့နည်း။ စင်စစ်အားဖြင့် မအပ်သည်သာတည်း။ ထိုကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီဋီကာကို သာလျှင် စုံစမ်းဆင်ခြင်ရန်ရှိသတည်း။

ဒိန္နမိ ပံသုကူလိကာနမိ ဝဋ္ဋတိ။ယသ္မာ ဗဟူနိပိ ဟောန္တိ တသ္မာ စီဝရဉ္စာယပိ ယသ္မာ ပဟောန္တိ။ တသ္မာ စီဝရံ ကတ္တာ ပါရုပိတုံ ပံသုကူလိကာနံ ဝဋ္ဋတိ။ ဟု ယောဇနာ။

တဓေတာ ဂဟေတုံ နဝဋ္ဋတိ-ဟူသော စကားဌ္ဌ ဣဒံ ဝတ္ထုံ သံဃဿဒေမ။ ဣမိနာ ဥပါဟနတ္ထဝိက ပတ္တတ္ထဝိက အာယောဂ အံသဗန္ဓကာဒီနိ ကရောန္တေ့ ဟု ဆိုသဖြင့် မလှူမူ၍ သံဃဿ ဒေမ-ဟု ဆိုသဖြင့်သာလျှင် လှူသည်ဖြစ်၍ သက်နှံးအလှိုငှာ ဝေဖန်ဆင်းပ်သည်မှ ကြွင်းကျန်ကုန်သော ဒုဝတ်တို့ကိုဖြတ်၍ ဖိနပ်အိတ် အာစရှိသည်တို့၏အကျိုးငှာ ဝေဖန်သည်ဖြစ်မူ ဝေပုံကျ ကောက်ယူခြင်းငှာ မအပ် ဟူလိုသတည်း။

သာမိကေ ဟိ ဝိစာရိတမေဝ ဟိ ဝဋ္ဋတိ ဟူသော စကားဌ္ဌ "ဣဒံဝတ္ထုံ သံဃဿ ဒေမ။ဣမိနာ ဥပါဟနတ္ထဝိက ပတ္တတ္ထဝိက အာယောဂ အံသဗန္ဓကာဒီနိ ကရောန္တေ့" ဟု ဆိုသဖြင့် စီရင်အပ်ပြီးသော်သာလျှင် အပ်သတည်း- ဟူလို သကည်း။

ယသ္မာ ဣစ္ဆိတမ္ပေါ။ ထသ္မာ စ, တတ္ထ တေသုဝပ္ပေသု ယံဝတ္ထုံ အတိရေကံ ယသ္မာ ဟောတိ။တသ္မာစ, တံဝတ္ထုံ စိဂရေပိ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ ဟု ယောဇနာ။

ဝတ္ထာနိ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဟူသော စကာဒ္ဒ် အက္ယုံဝင်္သော ဝတ္ထာနိ ဟူသော ပုဒ်သည် အတ္ထာယ ဒေမ ဟူသောစကာသို့ လိုက်သတည်း။ တတ္ထ-ဟူသော စကာဒ္ဒ် တ-သဒ္ဒါဖြင့် ထိုလိုက်သော ဝတ္ထာနိဟူသော ပုဒ်ကို စွဲသတည်း။ ဣ ယံတတ္ထ-အစရှိသော စကာဒ္ဒ် ပံသုကူလိက သံဃသ မမကရဏ ပဋ္ဌာဒိနံ အတ္ထာယ-ဒေမ-ဟု ဆို၍ လှူရာဒ္ဒ် မမကရိုက်, ရေစစ်အလှာ အစရှိသည်တို့၏ အက္ယုံဝှေ ပြုလုပ်အပ်သည်မှ ကြွင်းကျန်သော အဝတ်ကို သင်္ကန်းချုပ်ခြင်း ဌာလည်းအပ်၏ ဟူလိုသတည်း။

အယံ ဝိနိစ္ဆယော ဗဟိ ဥပစာရ သီမဿ အန္တေန ပဋိပဇ္ဇန္တေ ဘိက္ခူ။ ဒိသ္ဝာ သံဃသ ဒမ္မိတိ သံဃထေရသ ဝါ သံဃနဝကသ ဝါ အာရောစေနတော ကာဝ ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္ဝာ ဣမာနိ စီဝရာနိ သံဃသ ဒမ္မိတိ ဒိန္နေသု ဝိနိစ္ဆယော။

သစေ အာရောစေတိ။ဝေံသတိ။(ဣဒံဝေံသတိ-ကို ပါပုဏာတိ-ဒ္ဒ်စပ်။) သစေပိ-ဟောန္တိ။ဝေံသန္တေသုပိ ဒုဒိဒသဟိ ဟတ္ထေဟိပရိသံသမ္ဘတ္တာ ဟုတ္ဝာ ကောဗဒ္ဓါစေ ဟောန္တိ။ ဝေံသန္တေသု သဗ္ဗေသံဘိက္ခူနံ ပါပုဏာတိ ဣစကားရပ်တို့၌ ဝေံသတိ သည် မူလဟေတု လက္ခဏတည်း။ဝေံသန္တေ-သည် ဟိတ်ကူ ပေတုလက္ခဏတည်း။ သစေဝိ။ပ။ဟောန္တိ-သည် စောဒကဆရာ၏ အာဘောဂကို ပြသောစကားတည်း။ ကေဝိသတိ ပဋိဝိသေ ကတ္ဝာ ကောပုဂ္ဂလသ ဒါတဗ္ဗော အစရှိသော စကာဒ္ဒ် ဘိက္ခုသံဃာတစ်ကျိပ် ဘိက္ခုနိသံဃာတစ်ကျိပ်ရှိဆာဒ္ဒ် "ဥဘတောသံဃသ စ ဘုယ္ယျေန ဒမ္မိ" ဟုဆို၍ လှူအပ်သည်ရှိသော် နှစ်ဆယ်တစ်ဖို့အဖို့ပြုပြီး လျှင် တစ်ဖို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးပြီးမှ ကြွင်းအဖို့နှစ်ဆယ်ကို ထက်ဝက်ခွဲ၍ တစ်ဝက်အဖို့ကို ဘိက္ခုသံဃာအား ပေးအပ်၏၊တစ်ဝက်အဖို့ကို ဘိက္ခုနိသံဃာအား ပေးအပ်၏။ ပုဂ္ဂလိကတစ်ဖို့ကိုယူပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ဘိက္ခုသံဃာ၏အဖို့မှ မိမိ၏အဖို့ကို ဝါစဉ်အားဖြင့်ယူခြင်းငှာသင့်၏ ဟူလိုသတည်း။

ဥဘတောသံဃသဂဟဏေန တုယ္ဟန္တိဝစနေန ဝုတ္တဿ ပုဂ္ဂလဿာပိ ဂဟိတတ္တာ။

ပန၊အာဂူးကိုဆိုဦး၌။ ဣဓဣမသ္မိံ ဥဘတောသံဃသ စေတိယဿစ ဒမ္မိတိ ဝစနေ စေတိ ဿ ဣဓ ဥဘတောသံဃဂ္ဂဟဏေန အဂဟိတတ္တာ စေတိယဿ သံဃ

၁။ သစေပိ ယောဇနံ ဖရိတ္ဝာ ပရိသာ ဌိတာ ဟောတိ-ဟု အဋ္ဌကထာဒ္ဒ် ရှိ၏။ နိဿယတို့၌ ဟောန္တိ ဟု ဗဟုဝုစ်နှင့် ရှိကြ၏။

ထောပါပုဏ္ဏနကောဋ္ဌသော နာမ နံတ္ထိ။တတ္ထဓေတသု ဥဘတောသံဃပုဂ္ဂလစေတိ
ယောသု။ ။ဘိန္ဒိတ္ဝာ၊ခဲ့၍။ နဒါတပ္ပံ၊မပေးအပ်။

ဘိက္ခုသံဃဿစ ဘိက္ခုနိန္ဒ ဟုယ္ဟုဥ္ဟာတိဝုစ္တွ ပန ပုဂ္ဂလော ဝိသုံ
နလဘတိ ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားခ်ဉ် တေရသကဏ်ဍိကာဆရာဖွင့်ထ်င်း
အဋ္ဌကထာကို ပမာဏပြုသောအားဖြင့် ယူရမည်ကောန်တည်း။ ဝိမတိ
ဝိနောဒနီ ဋီကာဒ်ဖွဲ့မူကား ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟ်တတ္တာကို ဘိ[illegible]ခ္ခုသံဃဂ္ဂ
ဏေန အဂ္ဂဟိတတ္တာဟုပြင်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်ဆိုတိုင်း သင့်ကြောင်းကို
အကျယ် ဝိတ္ထာရအားဖြင့် ဖွင့်ဆို၏။ ဤသို့ပင် ဖွင့်ဆိုလေ့ငြားသော်လည်း
အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်အပ်လတ္တံ့သော သံဃ့ုသံဃဿစ ဘိက္ခုနိန္ဒ တုယ္ဟုဥ္ဟ
စေတိယဿစာတိ ဝုတ္တောပိ ။ပ။ စေတိယသော ဝိသုံ လဗ္ဘတ်။ နပုဂ္ဂလဿ-ဟူ
သောစကား၌ ဘိက္ခုသံဃ-သဒ္ဒါဖြင့် စေတီကို ယူအပ် လေသောကြောင့်
စေတီသည်သာလျှင် အသီးအခြားအဖို့ကို ရအပ်သတည်း။ ဘိက္ခုသံဃ-သဒ္ဒါဖြင့်
ပုဂ္ဂိုလ်ကို ယူအပ်လေပြီးဖြစ်သောကြောင့် တုယ္ဟုဥ္ဟ-ဟုဆို၍ လှူ။လေ့ငြားသော်
လည်း ပုဂ္ဂိုလ်သည်မူကား အသီးအခြားမရအပ်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကိုသိအပ်ရာ
သောကြောင့် ရှေးစကား၌ ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏေန အဂဟိတတ္တာဟု ပဋိသေဓ
အနက်ရှိသော အ-အက္ခရာနှင့် မရှိသင့်။ ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတ်တတ္တာ-ဟူ၍
သာလျှင်ပဋိသေဓ အနက်ရှိသော အ-အက္ခရာငင်းလျက် ရှိသင့်သတည်း။
ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီစကားကို ဆင်ခြင်အပ်၏။

ဆိန္ဒိတ္ဝာ၊ခဲ့ဝေ၍။ နဒါတပ္ပံ၊မပေးအပ်။ပိဏ္ဍပါတတော တဝေ။ ။အာဟဋ္ဌ
ဘတ္တံ ဌပေတ္ဝာ အစရှိသောစကား၌ ဒါယကာတို့သည် ရှေးရှုဆောင်၍ စေတီ
အား လှူ။ဒါန်းအပ်သော ဆွမ်းတော်ကိုစားလိုသော်လည်း မစားတည့်ဦးဘဲ
လှူ။ဒါန်းရာ အရပ်၌သာလျှင် ထားမြဲတိုင်းထား၍ ဝတ်ကိုပြုပြီးမှ စား၌ခြင်းငှာ
အပ်သတည်းဟူလိုသတည်း။

(ယံကိဉ္စိကို နောက်ဟရိတ္ဝာ၌စပ်။ ဣဒံကို ရှေးဟရိတ္ဝာ၌စပ်။)

ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းတိုက်သို့။ ပဝိသိတ္ဝာ၊ ဝင်၍။ ။အညေသန္တိ ဝတ္ထဿိဒံ
ကရောန္တာနဉ္စေဝ ပစ္ဆိမဝဿံ ဝုတ္ထာနဉ္စ အညာ ဝါသတောအာဂတာနဉ္စ ပစ္ဆိမ
ဝဿုပဂတာနဉ္စ နပါပုဏာတိ။

အနုတ္ထတေ ပန ကထိနေ-ဟူသောစကားကို ကထိန်ခင်းအပ်သည်ဖြစ်ခဲ့သော်
ဆောင်းတွင်း၌ ဤသို့ဆို၍ လှူ။အပ်သည် ဖြစ်ခဲ့မူ ပုရိမ ဝါကျတ်ကုန်သော
ရဟန်းတို့အား သာလျှင် ရောက်လေသောကြောင့် မိန့်ဆိုအပ်သတည်း။

အန္တောဟေမန္တေ အစရှိသော စကားဌ္ဌ အကျယ်ဝိတ္ထာရကို အန္တောဟေမန္တေတိ လ္ဟမိနာ အာစရှိသော ဝိမတိ ဝိနေဒနီဋ္ဌီကာလာ စကားကို ရှုဌ္ဌ်သိအပ်၏။ ဤဝိမတိ ဝိနောဒနီ ဋ္ဌီကာလာ စကားဌ္ဌ် ပစ္ဆိမေ မာသေ အရကားသီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့မှစ၍ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့ကျအောင်သောလ တည်း။

ဟေမန္တော၊ ဟန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့မှစ၍ ဟပေါင်း လပြည့်နေ့ ကျအောင်သော ဆောင်းကာလဌ္ဌ်။ ဝဿဝါ၊ အတိက်ဝါဋ္ဌ် လည်းကောင်း။ တတော၊ ထိုအတိတ်ဝါမှ။ ပရေသုဝါ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော ဝါတို့ဌ္ဌ် လည်းကောင်း။ ဤပရေသုဝါ ဟူသော စကားကို မဂ္ဂဂ္ဂမနည်း အားဖြင့် ဆိုသဘည်း။ ဆို့ခကြောင့် ပရေသုဝါ-အရကို အနန္တရဖြစ်သောအတိတ် ဝါမှ လွန်လေပြီး ဒသမ္မ ဝါတို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။

ဝဿံဝုတ္ထ သံဃသ ဒမ်မီတိ ဝေဠု ဝတ္ထာ။ ပစ္ဆိမဝဿံဝုတ္ထာနမ်ိ ဟူသော စကားဌ္ဌ် ပိ-သဒ္ဒါသည် အာဓာရဏ အနက်ရှိသဘဉ်း။ ထို့ကြောင့် ပစ္ဆိမဝဿံဝုတ္ထာန မေဝ ဟူသော အနက် ဖြစ်သတည်းဟု ဝင်ရုဒ္ဓိ ဋ္ဌီကာဌ္ဌ် ဆိုအပ်၏။ ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋ္ဌီကာဌ္ဌ် တဒဘာပရံ ဟေမန္တော ဒိန္နံ ပစ္ဆိမ ဝဿံ ဝုတ္ထာနံပိ ဝုတ္ထဝဿတ္တာ - ပါပုဏာတ်-ဟု ပိသဒ္ဒါ သမ်ိလ်ာန အနက်ရှိပုံကို ဆို၏။ထို့ဌ္ဌ်ကဲ့ စကား နှစ်ပါးတို့ဘဉ်ပုရိမဝဿံ ဝုတ္ထ ရဟန်းတို့၏ လည်း ပစ္ဆိမဝဿံ ဝုတ္ထ ရဟန်းကဲ့သို့ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်တစ်ရက်မှ စ၍ ကျတ်ပြီးသော ဂါရိသဉ်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုပုရိမဝဿံဝုတ္ထရဟန်းတို့အား လည်း ကေန်ရောဂ်သင့်သည်နှင့် ဂိမတိဝိနောဒနီ ဋ္ဌီကာစကားသာ သင့်မြတ်သတည်း။

လက္ခဏည်၊ဝိနည်း၏ သဘောလက္ခဏာကို သိကုန်သောဆရာတို့သည်။

ဤလက္ခဏည်း-ဟူသော စကားပြင့် ထိုဆရာတို့၏စကားသင့်သည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ လက္ခဏည်းဆရာတို့၏ဝါဒသည် အဋ္ဌကထာဌ္ဌ် လာရှိသော စီဝရမာသဒဘာပဒ္ဒါးဟ အစရှိသော စကားနှင့်ညီမျှ၍ အာသင့် ဖြစ်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ စီဝရမာသတော ပဋ္ဌာယ အစရှိသော စကားသည် အဋ္ဌကထာတို့ဌ္ဌ်လာရှိသောစကားတည်း။

လက္ခဏည်း ကိဉ္စာပိ ဝဒန္တိ။ ပန တထာပိ ပရတော စီဝရမာသတော ပဋ္ဌာယ တျာဒိန၊ ဝက္ခမာနံတ္တာဒုတ္တ နဝိစာရိတံ-ဟူ၍ အနက်ယောဇနာအပ်၏။

သစေ ဝဒတိ၊ အံ့။ဝေ်သတိ.သေ၏။ ။ဒုါဒသဟိ ဟဒတ္ထဟိ၊တစ်ဆယ့်နှစ် ဖောင်တို့ဖြင့်။ ဘိက္ခုပရိသံ၊သို့။ သမ္မတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ သမ္မေသံဘိက္ခူနံ၊ ကို့အား။ပါပုဏာဘဲ ၏။ကျိသို့ ပါဌသေသ ထည့်စုက်၍ အနက်ပေးသည်ကား အဋ္ဌကထာဝယ် အောက် (၄၂၂)၌ မိန့်အပ်ခဲ့ပြီးသော ယေ ပန ဒုါဒသဟိ ဟဒတ္ထေဟိ ပရိသံ အာသမ္မတ္တာ၊ဖောသံ နပါပုဏာတိ-ဟူသော ကေားကို ရှုခြမ်း၍ အနက်ပေးသ ာည်း။ ဖတရသကာဏ်ဋီကာ၌ လာရှိသော ဂဏ္ဌိဒုဒ်တို့၌ မိန့်အပ် သောစကား၌ "ဝဿာဝါသဿ အနုရူဒပ ပဒေသ ဌတ္ဝာ"ဟု အနုရူပေ-ပုဒ်၌ ပဋိသေဓ အန သဒ္ဒါကင်းလျက် စာအများရှိ၏။ ကျိသို့ ရှိသည်ကား-မသင့်၊ "ဝဿာဝါသဿအနနုရူပေ ပဒေသေ ဌတ္ဝာ"ဟူ၍သာလျင် ပဋိဒသဓ အန-သဒ္ဒါ နှင့်တကွ ရှိမှသင့်သတည်း။ ကျိသို့ရှိမှသာလျင် ဗဟို ဥပစာရသိမာယံ ဌိတော ဟူသော အဋ္ဌကထာရှေးစကားနှင့်ညီညွတ်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ဥပစာရ သီမ်မှ အပအရပ်သည် ဝါဆိုခြင်းငှာ မလျောက်ပတ်သော အရပ်ဖြစ်သတည်း၊ ကျိသို့ ရှိမှသာလျင် ကျိုးတရသကာဏ်ဋီကာလာ ဝဿံဝုတ္ထာနံ အဝုတ္ထာနဉ္စ ဟူသောစကားနှင့်လည်း ညီညွတ်သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ဝါဆိုခြင်းငှာ လျောက်ပတ်သော ဥပစာရသီမ်တွင်းအရပ်၌ "ဝဿံဝုတ္ထ သံဃသဒ္ဒမ်ဳ" ဟုဆို၍ လျှင်သော် ဝဿံဝုတ္ထရဟန်းတို့အားသာ ဆောက်သင့်သည်း ဝဿံဝုတ္ထအဝုတ္ထ-ရဟန်း အလုံးစုံတို့အား မရောက်သင့်ချေ။

သစေ ဧဝံ ဝဒတိ။ တတြတသ္မိံ ဝစနေ သတိ။ အန္တောဝဿေ၊ ၌။ (ဝုတ္တော၌ စပ် ဝဿန္တောနံ၌ မစပ်သင့်) ထိုစကားမှန်၏။ စီဝရမာသေ ဟူသော နောက် အာမာရကို ဝုတ္တော၌သာစပ်ရသတည်း။ ဝဿန္တောနံ-၌ မစပ်ရလေ။

အနာဂတော ဗဟုမာသမ္ဖယေန ဘဝိဿတိ ဟု မိန့်အပ်လတ္တံ့သော အဋ္ဌ ကထာစကားကို ဆောက်၍ ဂိမှာနံ ပဌမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အရ-ကို ဝါဆိုလ ပြည့်နေ့တိုင်ရုံသာ ယူရမည်ကိုသိအပ်၏။ဒါယကာတို့ကို အတိတဝဿာဝါသဿ အစရှိသည်ဖြင့် ဓမ်းမြန်းကြောင်းဖြစ်ဒသာ စကား၌စဉ်သည် ရေမြောင်းမ စကားအစဉ်နှင့်ဟူသောကြောင့် "မာတိကာ ဝိယာတိမာတိကာ" ဟူသော ဝစနပ္ထနှင့်အညီ မာတိကာ မည်သ်တည်း။ ရေမြောင်းမ အစဉ်သည်ကား မာတိကာဝိယာတိ မာတိကာ" ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အမိဘာည် သားငယ် သမီးငယ်တို့၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သကဲ့သို့ မြောင်းငယ်တို့၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သည်နှင့် အမိနှင့် တူသောကြောင့် မာတိကာမည်သတည်း။

အစေန္တာဝဿံ၂၌။ဝုတ္ထာနမေဝ၊ နေကုန်ပြီးသော ရဟန်းတို့အား သာလျှင်။ ။ ဝိဟာရော၊သည်။ယသ္မာ၊ကြောင့်။အာဂုတ္တော၊မလုံခြုံ။ တသ္မာစ၊ လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စောရဘယံ၊ သည်။ အ့တ္တိ၊ ရှိ၏။တသ္မာစ၊လည်းကောင်း။

အခြားအရပ်တစ်ပါးသို့ ယူ၍သွား၊ရမည်လည်း ခရီးအကြား၌ စော်ရဘယ ရှိသည်ကို စောရဘယံ အတ္ထိ ဟူသောစကားဖြင့်ပြသတည်း။

ဌပေတုံဝါ၊ ငှာလည်းကောင်း။။။ ဂစ္ဆိတွာ၊ ၍။ အာဟိဏ္ဍိတုံ ဝါ၊လှည့်လည် ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

ကောပိ သစေ နတ္ထိ။ ဝေံသတိ၊ ဝေံသန္တတ္တာ ယသ္မာ သံယိကံ ဟောတိ။ တသ္မာ သမ္မုခီဘူတောဟိ ဘာဇေတဗ္ဗံ၊ သမ္မုခီဘူတ သရူပ်ကို ငါအကျယ်ပြခဲ့ပြီ (အင်္ဂကထာပုဒ်-ဥဂ္ဂဟ-ပုဒ်အဖွင့်၌ ပြန်ရှု)

ယာဂုယာဝါတိ အာဒီသု၊ တို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော အနက် သည်။ အတ္ထော၊ အကျိုးဖြစ်သော အနက်လည်း။ ယာဂုယာဝါ၊ဖြင့် လည်းကောင်း ။ပ။ ဘေသဇ္ဇေ-ဘေသဇ္ဇေနဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အာဒီသု၊ ရည်မှတ်၍။ ဒေတိ၊ လှူ၏။ ဤတိအယံ အတ္ထော၊နှီးသည်။ အတ္ထော၊ အကျိုး ဖြစ်သော အနက်တည်း။ ဤတိသဒ္ဒါကျေသတည်း။

တတြ၊ ထိုယာဂုယာဝါ အစဉ့်ကုန်သော စကား၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ် လတ္တံ့သော ယောဇနာသည်။ ယောဇနာ၊ အကျယ်ဖြစ်သော ယောဇနာတည်း။ ယာဂုံ၊ကို။ ဒေတိစ၊ လှူလည်းလှူ၏။ ယာဂုံ၊ ကို။ ဒတ္တွာ၊ ၍။ယာဂုယာ၊ကို။ ပိတာယ၊ သောက်အပ် ပြီးသည် ရှိသော်။ ဤမာနိစဝဏ္ဏာနိ၊ ကို့ကို။ ယေဟိ ဘိက္ခူဟိ၊တို့သည်။ မယ္ဟံ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ယာဂု၊ကို။ပိစာ၊၏။ တေသံ ဘိက္ခူနံ၊ တို့အား။ ဒမ္မိ၊၏။ဤတိ၊ဤသို့။ ဒေဘ်စ၊လှူလည်းလှူ၏။ ဘိက္ခု စာရဝတ္တ၊ ဆုမ်းခံလှည့်လည်ခြင်း အကျင့်ဝတ် ၊ားဖြင့်။ ဃရဒ္ဒါ၊ရှေ့၊ အိမ်တံခါး၀ဖြင့် ၊ စဉ်ဆွေဟိ၀ါ၊ ကြွသွား ကုန်၊ဆုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဃရံ အိမ်သို့။ ပဝိဋ္ဌေဟိ၀ါ၊၀င်ကုန်သည်၊ည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ၊ယေဟိဘိက္ခူဟိ၊ တို့သည်။ ယာဂုံ၊ကို။လဒ္ဓါ၊၏။ တေသံဘိက္ခူနံ၀ါ၊ တို့အားလည်းကောင်း။ မနုဿေဟိ၊ တို့သည်။နီတာ၊ပင့်ဆောင်အပ်ကုန်၏။တေသံဘိက္ခူနံ၀ါ၊တို့အားလည်းကောင်း။ ဇယဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ ထေရဟိ၊ တို့သည်။ ပေသိတာ၊ စေအပ် ကုန်၏။ တေသံဟိက္ခူနံ၀ါ၊ တို့အားလည်းကောင်း။ နပါပုဏာတိ၊မရောက်။

ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေးကာလ ၌လည်း။ အဿ၊ ထိုဒါယကာသည်။ ဝဿံ၊ ဝါလ ပတ်လုံး။ ဝါသေတ္ဝာ၊ သီတင်းသုံးစေ၍။ ဘိက္ခူနံ၊ တို့အား။ 'စီဝရံ၊ကို။ ဒိန္နံပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ လှူအပ်သည်။ ဝါ။ လှူအပ်ဖူးသည်။ဟောတိ၊၏။ အာဂတောစ၊ လာသော အန္တေဝါသိက တပည့်သည်လည်းကောင်း။ ဂဟေတ္ဝာ၊ ဥဒ္ဒေသကို ယူ၍။ ဂစ္ဆန္တောစ၊ သွားသော အန္တေဝါသိကတပည့်သည်လည်းကောင်း။သစေ အတ္ထိ၊ အံ့။ဝတ္တံ၊ ကို။ ကတ္ဝာ၊၍။ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနိ၊တို့ကို။ ဂဟေတ္ဝာ၊ သင်ယူကုန်၍။ ဝိစရန္တောနံ၊ ဆရာနှင့်အတူတကွ လှည့်လည်သွားလာကုန်သော။ သပ္ပေဿံ၊ ကုန်သော။ ဥဒ္ဒေသန္တေဝါသိကာနံ၊ တို့အား။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏- ဟုအနက်ပေး။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိဝိနောဒနီ၌ ဝတ္တံ ကတ္ဝာ ဥဒ္ဒေသ ပရိပုစ္ဆာဒီနိ ဂဟေတ္ဝာ ဝိစရန္တောနန္တိ ဤဒဥဒ္ဒေသန္တေဝါသိကာနန္တိ ဤမဿော ဝိသေသနံ-ဟု ပိန်းအပ်၏။

စီဝရက္ခန္ဓက ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉။ ဓမ္မပေယျာလဘဏ္ဍိကာ

ကဿပဂေါတ္တ ဘိက္ခု ဝတ္ထုကထာ

၃၈၀။ တန္တိပဒ္ဒေါ-ပုဒ်ဒ်ဒ္ဒတန္တိ-သဒ္ဒါသည်ပြုအပ်သော အမှုဒ်၌ မပြုအပ်သေးသော ကျောင်းကို အသစ်ပြုခြင်း ဆွေးမြည့်သောကျောင်းကို တစ်ဖန်ပြုပြင်ခြင်း တို့ဒ်ဒ့် ခဲ့ခြင်း ဟူသော ကြောင့်ကြဗျာပါရ အနက်ကို ပေ.ဘသတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ်ဋီကာ၌ တန္တိဝုစ္စတိ ဗျာပါရော ဟု မိန့်အပ်၏။ တန္တိ-သဒ္ဒါသည် တန္ု-ခာတ် တိ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသတည်း။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒါကြီး ဥဏာဒ် ကျမ်း၌ တနောတိ စိတ္ထာရေတိ တန္တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ရွပသိဒ္ဓိ ဥဏာဒ် ကျမ်း၌လည်း တနိယတိ စိတ္ထာရိယတီတိ တန္တိ-ဟု မိန့်အပ်၏။

တသ္မိ အာဝါသေ၌။ ကတ္တုဗ္ဗတာ တန္တိ ပဒ္ဒိဗေဒ္ဒါ။ ပြုအပ်သော အမှုဒ်ကြောင့်ကြခြင်း ဟူသော အာဃာထုတ်ခြင်း ဗျာပါရနှင့် စပ်ခြင်းဟူသည် အာဃာထုတ်ခြင်း ဗျာပါရသို့ ရောက်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် တေရသကဏ် ဋီကာ၌ ကတ္တုဗ္ဗကမ္မေ ဥဿာဟော မာပန္နောတိ အတ္ထော-ဟု မိန့်အပ်၏။ ထိုစကားရပ်၌ ကတ္တုဗ္ဗ ကမ္မေဖြင့် တာ-ပစ္စည်း အနက်မရှိသည်ကို ပြသတည်း။

တတ္ထေဝ ဝါသဘဂါမေ။ တေန ဧဝံ အာဟ။ ဧဝ၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကျေသတည်း။

၃၈၂။ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ္မံ ကရောန္တိတိ အာဒိနံ၊ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကမ္မံ ကရောန္တော ဤသို့ အစရှိကုန်သော စကားတို့၏။

ဤစကားသည် ကာရကဟူပစာရစကားတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ဤစကားတို့၏ အထူးသည်နောက်၌မလာ။ ဤစကားတို့ဖြင့်ပြအပ်ကုန်သော ကံတို့၏သာ လျှင် အထူးသည် နောက်၌လာသတည်း။

၃၈၅။ ဓမ္မံ၊ကို။ အညတြေးပိ၊ ကြဉ်၍လည်း။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောန္တိ၊ ၏။ ပဒို့ကုဋ္ဌဏ္ဍော၀၊ တားမြစ်အပ်သည် လည်းကောင်း။ ကတဉ္ဉု၊ တားမြစ်အပ်လျက် ပြုအပ်သည် လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ ကမ္မံ၊ ကို။ အညေသုဘိက္ခူသု၊ တို့သည်။ ပဒို့ကြောသန္တေသု၊ မြစ်ကုန်လျက်။ ကတံ၊ ၏။

၃၈၇။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိဖြင့် (ဝါ)။ ပါဠိနှင့်အညီ၊ (ပါဠိအရကား ဓမ္မမှန်သမဂ္ဂဟ်-ကိုပြသော ပဒိုတည်း။) အယ်ဝိနိစ္ဆယော၊သည်။ ငတ္ထ ဧတိဿ်အဋ္ဌကထာယံ၊ဌိ။သဧဒ်ပေါ်၊ တည်း။ ပန၊ အက္ခဉ်းမှတပါး အက္ခယ်ကိုဆိုဉီးအံ့။ ဝိတ္ထာရော၊ သည်၊ပါဠိယံယေ၊ဌိသာလျှင်။ဥ တ္တိဒုတိယေ ဧစ ဘိက္ခဝေ တိ အာဒိနာ၊ဖြင့်။ အာဂတော၊ လာ၏။စ၊ ဆက်၍ဆိုဉီးအံ့။ သော ဝိတ္ထာရော၊ သည်။ ဥ တ္တိဒုတိယာ ဥ တ္တိစတုတ္ထကမ္မာနံယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ဖြင့်။ အာဂတော၊ လာ၏။ (အပလောကနကံ ဥ တ္တိကံနှစ်ပါးတို့ကို ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့်မြစ်သတည်း။) ဟာပနံဝါ၊ ဂ.မ္မဝါစာကို ယုတ်စေခြင်းသည် လည်းကောင်း။ အည်ထာကရဏံဝါ၊ ဥ တ်မထား၍ ကမ္မဝါစာကိုသာ ရွတ်ခြင်းတည်းဟူသော တပါးသော အခြင်းအရာအား၊ဖြင့်ပြုခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ယာသ္မာ၊ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ပါဠိတော်လာ နစ ကမ္မဝါစံအနုသာဝေတိ။ နစ ဥ တ္တိံ ဒုပေတိ-ဟူသော စကားဟို့ကို အစဉ်အတိုင်းထောက်၍ ဤသို့အစဉ်အတိုင်း အနက်ပေးသတည်း။ ကေဒုသကဏ်ဋီကာနည်းမှ တစ်နည်းတည်း။

တသ္မာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ အပလောကနကမ္မံ၊ ကို။ သာဝေတွာ၊၍။ ယာသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကရိယတိ၊၏။ တသ္မာစ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ တာနိဒ္ဓ ကမ္မာနိ၊ တို့ကို။ ပါဠိယံ၊၌။ ယာသ္မာ ၊ကြောင့်။ န ဒဿိတာနိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥ တ္တိဒုတိယ ဥ တ္တိစတုတ္ထကမ္မာနံယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ဖြင့်။ အာဂတောတိ၊၍။ ယာ၊ သည်။ ဉာယတိ၊၏။ ပရတော၊ နောက်ဖြစ်သော ပရိဝါ၊ပါဠိတော်၌။ ကမ္မဝဂ္ဂေ၊၌။ အပလောကနကမ္မံနာမ သိမဋ္ဌကသံဃံ သောဓေတွာတိအာဒိနာ၊ဖြင့်။ ဝတ္ထုယိသ်ာမ၊ ဖွင့်ကုန်လတ္တံ့။

ကဿပဂေါတ္တ ဘိက္ခုဝတ္ထု၊ ကထာနိဋ္ဌိတာ

စတုဝဂ္ဂကရဏာဒိကထာ

၃၈၀။ ကမ္မပ္ပတ္တောတိ အစရှိသောစကားသည် ဓမ္မမှန သမဂ္ဂါ သဗ္ဗ ကမ္မသု ကမ္မပ္ပတ္တော ဟူသောစကား၏ အဖွင့်တည်း။

ဥ ဿမ္မဒပဝါရဏာ အဗ္ဘာနကမ္မာနိ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ကိဉ္စိကမ္မံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ဌ္ဍာ။ နာရဟာတိ၊ မထိုက်သည်ကား။နှ၊ မဟုတ်။

ဌပေတွာ တီဏိကမ္မာနိ ဥပသမ္မဒံ ပဝါရဏံ အဗ္ဘာနံ ဟူသော ပါဠိတော်မျှးစကားကိုထောက်၍ ဤသို့ပါဌသေသထည့်စုက်သဖြင့် ဝိသေသအနက်ပေး သတည်း။

၃၈၉။ ကမ္မနာနာသံဝါသကာ, လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကာ သရုပ်တို့ကို ဥက္ခေ
ပနိယကမ္မကတော ကမ္မနာနာသံဝါသကော။ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကော လဒ္ဓိနာနာ
သံဝါသကော-ဟူသော တေရသကဏ်ဍကာအဖွင့်စကားဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ဥက္ခေ
ပနိယကမ္မကတ ရဟန်း, ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တက ရဟန်းတို့ကို ပဌမသံဃဘေဒသိက္ခာ
ပုဒ် ဒုတိယသံဃဘေဒသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ရှုရှု သိအပ်ကုန်၏။

သီမန္တရုံကာယဝါ အစရှိသော စကားဌ်ခ် ကံပြုသောရဟန်းတို့သည်ကား
သိမ်တုင်းခ် တည်နေကုန်သတည်းဟု မှတ်အပ်ကုန်၏။

၃၉၂။ ပရတော၊ နောက်ဖြစ်သော စူဠဝါ ပါဠိဒေတော်ခ်။ သမုစ္စယက္ခန္ဓကော၊
ခ်။ ဝတ္ထုယိသ်ာမ၊ အံ့။

၃၉၄။ ပဋိကုဋ္ဌကတကမ္မသ်ာ၊ တားမြစ်အပ်လျက် ပြုအပ်သောကံ၏။

စတုဝဂ္ဂ ကရဏာဒိ ကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဒွေနိသ်ာရဏာဒိကထာ

၃၉၅။ တတ္ထတသ်ံ ဒွေမာ ဘိက္ခဝေတျာဒိဝစနေ၊ ခ်။ ဟိယသ်ာ ပဗ္ဗာဇနိယ
ကမ္မေန ဝိဟာရတော နိသ်ာရေန္တိ။ တသ်ာ တံ ပဗ္ဗာဇနိယကမ်ံ နိသ်ာရဏာတ်
ယသ်ာ ဝုစ္စတိ။ တသ်ာ ပဗ္ဗာဇနိယကမ်ံ သန္ဓာယ ယသ်ာ ဝုတ်ံ။ တသ်ာစ ဧသ
ဧသောဗာလောဘိက္ခု တံ ပဗ္ဗာဇနိယကမ်ံ ယသ်ာ ကုလဒူသကော နဟောတိ။
တသ်ာ ပဗ္ဗာဇနိယကမ်သ်ာ အာဝေဏိကေန လက္ခဏေန ကိဉ္စာပိ အပ်တ္ထော။
ပနတထာပိ ဧသ ဧသောဘိက္ခု အာကခ််မာနော သံ်ဃော ပဗ္ဗာဇနိယကမ်ံ
ကရေယျာတိ ယသ်ာ စူဠဝဂ္ဂပါဠိယံ ကမ်က်ခန္ဓကေ ဝုတ်ံ။ တသ်ာစ သုနိသ်ာရိ
တော ဟောတိ။(တံပဗ္ဗာဇနိယကမ်ံ-ဟူသောပုဒ်ကိုအပ်တ္ထော-ဟူသောပုဒ်ခ််စပ်။
သောဗာလော ကို သုနိသ်ာရိတောခ််စပ်)။ ယသ်ာ ဧသော ဗာလောဘိက္ခု-
ဟတ်ထတိသံ် စူဠဝဂ္ဂပါဠိယံ ကမ်ခန္ဓကေ တိက်ဏ်ဘိက္ခဝေ။ပ။ကိဟိသံ်သဂ္ဂဟီတိ ဧဝံ
ဧကေကေနပိအင်္ဂေန နိသ်ာရဏာအနုညာတာ။(သော-ကိုသုနိသ်ာရိတောခ််စပ်။
ယသ်ာနှင့်တတ်ထကို အနုညာတာခ််စပ်)။

၃၉၆။ တတ္ထတသ္မိံ ဩသာရဏာတိအာဒိဝစနေ။ ယသ္မာ ဥပသမ္မာဒီတာ ဥပသမ္ဗန္ဓာဝ ဟောန္တိ။ တသ္မာ သုဩသာရိတာ။ ယသ္မာ တေ ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒယော ကိဉ္စိဝတ္တုံ န လဘ္ဘာ။ တသ္မာ ဥပသမ္ဗန္ဓာဝ ကိဉ္စာပိ ဟောန္တိ။ပန တ။ ထာပိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာစ ကာရကသံဃောစ သာတိသာရာ။

၃၉၇။ တတ္ထတသ္မိံ အာပတ္တိဒဿဓာတိ အာဒိဝစနေ။

ဥပါလိပုစ္ဆာကထာ

၄၀၀။ တတ္ထတေသု ဥပါလိပဥ္ဇေသု။ ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။အဝသာနေ၊ ၌။

ဥပသမ္ပဒါရဟံ ဥပသမ္ပာဒေတိ-သည် အနန္တဒီပကနည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် သဝိဝိနယာရဟာသာ သတိဝိနယံ ဒေတိ အစရှိသောစကားကိုလည်း ယူအပ်၏။ ယိုစကားမှန်၏။ သတိဝိနယာရဟာသာ သတိဝိနယံ ဒေတိ အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့ဝှင် သတိဝိနယာရဟာသာ သတိဝိနယံ ဒေတိ အစရှိသော ပုဒ်သည်လည်း ဟစ်ခုတစ်ခုသာဖြစ်သောပုဒ် ဖြစ်သတည်း။ ဥပသမ္ပဒါရဟံ ဥပသမ္ပာဒေတိတို့ ဝစနသာ ပရတော။ ကေကေနပဒေန။

ဥပါလိပုစ္ဆာကထာနိ ဋ္ဌိတာ။

တင်္ဂနိယကမ္မကထာ

၄၀၇။ တတ္ထတဿိံ ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ တျာဒိဝစနေ။ အနုပဒါနော-ပုဒ်၌ (အပေ-အနက်မရှိ၊ ဒါ-ခေတ်သည် အာဝစ္ဆန-အနက်ဟောတည်း။) တတော ဣဓပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘဏ္ဍနကာရကော ဟောတီတိအာဒိဝစနတော ပရံ ယသ္မာ တတ္ထ တိဿံ သံသန္ဒေတွာ ဝုတ္တာယံ ပါဠိယံ ကိဉ္စိ အတ္ထဝိနိစ္ဆယံ ပါဠိအနုသာရေန ဝိဒိတုံ န နသက္ကာ တသ္မာ တာသံပါဠိယာ ဝဏ္ဏနံ နဝိတ္ထာရ ယိမှာ၊ ဣတိသဒ္ဒါ ပရိသမာပနတ္ထော။

စမေ့ယျကွန္ဓက ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ

၁၀-ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓက၊ ကော်သမ္ဗ်ထဝိဝါဒကထာ

ဒေ့ ကိရ ဘိက္ခဝေ့ ကေသို့ အာဝါသေ ဝသန္တိ ဝိနယဓရော စ သုတ္တန္တိကော စ ဟ့ အဒ္ဓကာဆာဒ္ဓ မိန့်သောကြောင့် ဝိနယဓရရဟန်း, သုတ္တန္တိကရဟန်း နှစ်ပါး တို့၏ တစ်ခုတည်းသောကျောင်းဒ္ဓ အကြီးဥက္ကဋ္ဌပြု၍ နေကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

ဝိနယဓရောပိ အတ္တနော နိဿိတကာနံ-ဟု မိန့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘေ ဂန္ဓာ တုမ္ဟာကံ ဥပဇ္ဈာယော မုသာဝါဒီ-ဟု ဆိုကြကုန်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဝိနည်းဓိုရ်ရဟန်း၏ နိဿရည်းဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

တေ တဿ နိဿိဘကေ ဒိဿွာ တုမ္ဟာကံ ဥပဇ္ဈာယော-ဟု ဆိုကြကုန်သောကြောင့် သုတ္တန္တိကရဟန်း၏လည်း နိဿရည်းဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

ပါဠိတော်၌ သောစ ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော အာဂတာဂမော ဓမ္မဓရော ဝိနယဓရော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ လဇ္ဇီ ကုက္ကစ္စကော သိက္ခာကာမော-ဟု သာမညအားဖြင့်သာလျှင် ပေါတော်မူအပ် ငြားသော်လည်း ဝိနည်းဓိုရ်ရဟန်းက "တုံ့ ဧဿ အာပတ္တိဘာဝံ နဇာနာသိ" ဟုမေးမြန်းသည့်ကာလ စူဠဂဝါ ပါဠိတော် ဝတ္တက္ခန္ဓကဒ္ဓ "နာ အာစရိယသာဝကော ဥဒကံ သေသေတဗ္ဗံ" ဟု တိုက်ရိုက်ဟောခဲ့တော် မူအပ်သော စကားတော်ရှိသည် ဖြင့်လျက်နှင့် အာမ နဇာနာမိ-ဟု ဝန်ခံသောကြောင့် သုတ္တန္တိကရဟန်းသည် ဥဘတောဝိဘင်းကို သာ ဆောင်သတည်း။ ဝိနည်း ငါးကျမ်းကိုကား မဆောင်ဟု သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝဇိရဗုဒ္ဓိဋီကာဒ္ဓ သုတ္တန္တိကောတိ ဇတ္ထ ကိဥ္စာပိ ဝိနယဓရော မာဘိက္ခဝေ့ရောတိ ဝုတ္တံ ဥဘတောဝိဘင်္ဂံ ပန သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ နာ ခန္ဓက ဘာဏကောတိ-ဟု မိန့်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် မဟာခန္ဓကဒ္ဓ နိဿရင်းဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတို့၏ အင်္ဂါကို ပြုရာဖြစ်သော အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ အနာပတ္တိံ ဇာနာတိ အစရှိသောစကားဒ္ဓ ဝိနည်းငါးကျမ်းဒ္ဓ လာရှိကုန်သော အာပတ် အနာပတ်အစရှိသည်ကိုကို သိမှသာလျှင် နိဿရည်းဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတို့၏ အင်္ဂါမြောက်သည်မဟုတ် စင်စစ်မူကား ဥဘတောဝိဘင်းဒ္ဓ လာရှိကုန်သော အာပတ်, အနာပတ်အစရှိသည်ကိုသိလျှင်ပင် နိဿရည်းဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတို့၏အင်္ဂါမြောက်ကြ၏ မှတ်အပ်ကုန်ဟူ၍ ပါတိမောက္ခဝိဘင်းဖြစ်တော်မူသော စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောမိန့်ပေတော်ရှိသတည်း။ မဟာခန္ဓက သောဋ္ဌ-

သဝိနီစ္ဆယဒ္ဒ် လာရှိသော ယံ တေန ဇာနိတဗ္ဗံ အာပတ္တာဒိ၊ တာဃအဇာန်နတော ဒုပ္ပညော-ဟူသော(ဝိ၊ဠ၊၃၊၂၇၁)မိန့်ရှိတော်မူသောစကားသည် ညီညွတ်လတ္တံ့။ တိုစကားမူန်၏။ထိုယံတေန အစရှိသောစကားဌ် "တေန ဘိက္ခုနာ၊ထိုဥပဇ္ဈာယ် ဆရာရဟန်း, နိဿရည်းဆရာရဟန်းသည်။ ယံအာပတ္တာဒိ၊ အကြင်ဥဒာတော ဝိဘင်းဌ်လာသော အာပတ်အစရှိသည့်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဃ အာပတ္တာဒိနော၊ ကို။အဇာနန္တတော၊ ကြောင့်။ ဒုပ္ပညော၊ ဒုပ္ပညမည်၏-ဟု အနက်ပေးရသပေည်း။ ဤသို့အနက်ပေးမှသာလျှင် အာမန္တာနာမိဟူသော စကားနှင့် ညီညွတ်သတည်း။

အာစမနဥဒကာဝသေသံ၊ ဝစ္စမဂ်ဝဌ် မသန့်စင်သော ကျင်ကြီး အညစ်အကြေးကို ဆေးလျော်ကြောင်းဖြစ်သော သန့်သက်ရေ အကြွင်းကို [စမ့ မောဝနေ အာစမေတိ။ အာစမယတိ။ခေါတုမာလာ၊ စုရာဒ်ဂိုဏ်း] ကုရွန်ဒိုသံ ပန ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေတုံ အဇာနန္တသ္သ အနာပတ္တိတိ ဝုတ္တံ ဟူ၍ ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ၊သေခိယသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၆၂)ဌ်လာရှိသည်နှင့် အညီ သေခိယသိက္ခာပုဒ်တော်ကို မသိက အာပတ်မသင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ တွေ စ ယသ္မာ ဝတ္တကွန္ဒကေ ဝုဋ္ဌဝတ္တာနိပိ သိက္ခိတပ္ပတ္တာ သေခိယာနေဝ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ပါရုဇိကာဒီသု ဝ်ယ ပရိစ္ဆေဒေါ နကတော ဟူ၍ တေရသကဏ်ဌိကာ၊ သေခိယသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် (သာရတ္ထ၊၃၊၁၁၀၄၊)ဌ်ဌ် လာရှိသည်နှင့်အညီ စုဋ္ဌဝါ ဝတ္တကွန္ဒကဌ် လာရှိကုန်သော ဝတ်တို့သည်လည်း သေခိယတို့သာဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ သေခိယ ဟိုသာဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် မသိက အာပတ်မသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နှ အာစမနဝ ထုဝကေ ဥဒကံ သေသေတဗ္ဗံ- ဟူသော ဝတ်သည်လည်း စုဋ္ဌဝါဝတ္တကွန္ဒကဌ်လာရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း မသိကအာပတ်မသင့်သည် အမှန်ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း နတ္ထိ အာပတ္တိဟူသော ဝိနယခရ ရဟန်း၏စကားသည် ဟုတ်မှန်သော စကားဖြစ်သတည်း။

ဥက္ခိပိ သူတိဌ် တိ တစ်လုံး ကျေသတည်း။ ထိုကြောင့် တံ ဘိက္ခု။ ပ။ ဥက္ခိပိ သူတိ ဝုတ္တံ။ကွတိ အယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ ဟု အနက်ပေး။

၄၅၃။ ကာယဝစီကမ္မာနံ ဥပဓံသနတော စေဝ ဟတ္ထပရာမာသကရဏတော စ တာဝ-ဟု တာဝ-အပါဒါန်ထည့်အပ်၏။ ထိုကြောင့် ပါဠိတော်ဌ် ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ ဥပဓံသေန္တိ။ ဟတ္ထပရာမာသံ ကရောန္တိ-ဟု ဖေါတော်မူအပ်၏။

ကိဉ္စာပိ နဘိဒန္ဒာ၊ အကယ်၍ ကဲ့ပြားပြီးမဟုတ်သေး၏ရှင့်။ အပိစ တထာပိ။ နိပ္ပန္နန္တိ၊ ဖြစ်ပြီးဟူ၍။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊သို့။ ဟိ ယသ္မာ အဝဿံ တံ သဿံ နိပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ ဣတိ တသ္မာ နိပ္ပန္နန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ ဘိဇ္ဇိဿတိ၊ တသ္မာစ,ဿော သံဃော ကလဟဝဍ္ဎနေန ဘိဇ္ဇိဿတိ။ တသ္မာစ, သံဃဘေဒ-ဝဍ္ဎနေန ယသ္မာ နဘိဇ္ဇိဿတိ။ တသ္မာ စ, ဘိန္နောတိ ဝုတ္တံ။

သမ္ဘမအတ္ထဝဍ္ဎနေန၊ တည်တော်မူမြဲတိုင်းသောသဘော၌ တည်တော်မမူမူ၍ အလျင်အမြန် တည်တော်မူမြဲတိုင်း သဘောမှ လည်ခြင်းအနက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဘယေ ကောဓေ ပသံသာယံ အစရှိသည်ဖြင့် လာကုန်သော ဓာနက်တို့ဝယ်ငြား တုရိတအနက်၌ ဖြစ်သဘည်း)။

၄၅၄။ ဟိ ယသ္မာ ဘဂဝါ။ပ။ သဒ္ဓေ ဝဒေယျ။(ဟိ ယသ္မာကို ဗန္ဓေယျ၌ဆို့၍ စပ်။ တသ္မာ အဖက်တည်း)။

တုမှေ အာပတ္တိ အာပန္နာ ဟူသောစကားဖြင့် တသ္မာ သာပတ္တိကဿဝ အစရှိသည်ဖြင့် တရားသကဏ်ဌိကာ လာတိုင်း သန့်သက်ရောက်ကြောင်း ထားခြင်းကြောင့် သင့်သော အာပတ်ရှိသော ရဟန်းကိုသာ ချစ်၍ ဆန္နာဂတိသို့လိုက်၍ ပြောဆိုကြသောကြောင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်သို့ ရောက်ကြကုန်သတည်း ဟူလိုသတည်း။

တန္တိမေဝ၊ ဆိန္နော ဘိက္ခု သံဃော ဘိန္နော ဘိက္ခု သံဃော ဟူသော ပါဠိကိုသာလျှင် ပါဠိတော် (ဝိ၊ခု၊၎၇)၌ တေ စေ ဘိက္ခု ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကာ ဘိက္ခု တတ္ထဝ အန္တောသီမာယ ဥပေါသထံ ကရိဿန္တိ၊ သံဃကမ္မံ ကရိဿန္တိ ယထာ မယာ ဥတ္တံစ အနုဿာဝနာစ ပညတ္တာ။တေသံ တာနိ ကဗ္မာနိ ဓမ္မိကာနိ ကမ္မာနိ ဘဝိဿန္တိ။ အကုပ္ပါနိ ဌာနာရဟာနိ။ တုမှေ စေ ဘိက္ခု။ ဥက္ခေပကာ ဘိက္ခု။ တတ္ထဝ အန္တောသီမာယ ဥပေါသထံ ကရိဿထ သံဃကမ္မံ ကရိဿထ။ ယထာ မယာ ဥတ္တံစ အနုဿာဝနာစ ပညတ္တာ။ တုမှာ-ကမ္မိ တာနိ ကမ္မာနိ ဓမ္မိကာနိ ကမ္မာနိ ဘဝိဿန္တိ အကုပ္ပါနိ ဌာနာရဟာနိ။ တံ ကိဿ ဟေတု။နာနာသံဝါသကာ ဒေတေ ဘိက္ခု။ တုမှေဟိ၊ တုမှေစ တေဟိ နာနာသံဝါသကာ-ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဥက္ခိတ္တက ရဟန်း၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တက ရဟန်းတို့နှင့် ဥက္ခေပကရဟန်းတို့သည် တစ်ခုတည်းသော သင်္ဃ၏ အသီးအသီး သံဃကံကို ပြုသော်လည်း ဝဂ်မဖြစ်ဟု သိအပ်၏။ကျိသို့ ဝဂ်မဖြစ်သော်လည်း ဝဇ္ဇနိယာစ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိံ နဟောန္တိဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဥက္ခေပက ရဟန်းတို့သည် ဥက္ခိတ္တက ရဟန်း ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တက ရဟန်းတို့ကို

နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသိဝှင်းခြံ ထားကုံန့်၍ ဥပုသ်ပြုကုန်သည် ရှိသော် ယော ပန ဘိက္ခု ဇာနံ တထာဝါဒိနာ ဘိက္ခုနာ။ ပ ။ပါစိတ္တိယံဟု ဟောတော် မူအပ်သည်နှင့်အညီ လည်းကောင်း၊ ကခ်ါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ နိဒါန်းအဖွင့်၌ ဇေတသု ဟိ တိဝိဓေ ဥက္ခိတ္တကေ သတိ ဥပေါသထံ ကရောန္တော သံဃော ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ-ဟု မိန့်အပ်သည်နှင့် အညီလည်းကောင်း ပါစိတ် အာပတ် သင့်ကုန် သတည်း။ ထိုစကားမှန်၏။ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကရဟန်းတို့ သည်လည်း ဥက္ခိတ္တက ရဟန်းနှင့် သဘောတူ ဖြစ်ကုန်သည်နှင့်ဝဇ္ဇနီယ ဖြစ်ကုန် သတည်း။ ထို့ကြောင့် တေ စေ ဘိက္ခု အစရှိသောစကားကို ရှင်စောဘုရား ဟောကြားတော် မူသတည်း။

၄၅၅။ ဝေသဠ္ဠ အခမ္မဝါဒိနံ ဣတရေသဠ္ဠ ဓမ္မဝါဒိနံ လဒ္ဓိ သုတ္ဝာ ဟူ၍ တော်သဒ္ဒါဖြင့် အ-အက္ခရာနှင့် တကွဖြစ်သော အဓမ္မဝါဒီပုဒ်ကို သုံးသပ် ပြီးလျှင် ဣတရေသံ သဒ္ဒါဖြင့် အ-အက္ခရာကင်းသော ဓမ္မဝါဒီပုဒ်ကို သုံးသပ် အပ်၏။နောက်ဖြစ်ကုန်သော တေသံ ဣတရေသံ ပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူတည်း။

ဝိမတိဝိနောဒနီ ဋီကာ၌ ယတ္ထဝါတိ တတ္ထ ဝါ ဓမ္မဝါဒိနံ ပက္ခေ ဝါ အဓမ္မဝါဒိနံ ပက္ခေ ဝါတိ အတ္ထော။ဣမေ ဓမ္မဝါဒိနောတိ ဂဏှာတိတိ တံတံပက္ခ-ဂတေ ဘိက္ခူ။ယာထာဝတောဒုဝါ အယာထာဝတော ဝါ ဣမေ ဓမ္မဝံဒိနောတိ ဂဏှာတိ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် အဋ္ဌကထာဝယ် ဣတရေ ဓမ္မဝါဒိနောစကားနှင့် ဂဏှာတိ-စကား၏ အကြားခြံ အစောင်စောင် ကုန်သော စာတို့၌ စာကျသည်ဟု မှတ်ရမည် ဟူ၍ စံဓကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်တော် ရှိသတည်း။

၄၅၆။ အဓမ္မိယမာနေ၌ အဓမ္မိယဟုဒ်သည် နာမဓာတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဓမ္မိယာနိ ကိစ္စာနိ ကုရုမာနေ-ဟု ကရဓာတ်နှင့်ဖွင့်သတည်း။

ဒွေ ပန္တိ ယော၊ နှစ်ခုကုန်သော သံဃာအစဉ်တို့ကို။

၄၅၇-က။အညတရော ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ပန တထာ ပိ အယံ အဓမ္မဝါဒိ ဘိက္ခု ယသ္မာ ဘဂဝတော အတ္ထကာမော ဟောတိ။ တသ္မာ အတ္ထကာမော ဟောတိ၊ ဣမေဘိက္ခူ။ ကောဓဘဿဘူတာ သတ္ထု ဝစနံ ယသ္မာ နာ ဂဏှန္တိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ တေ ဘိက္ခူ။ ဩဝဒန္တော မာကိလမ်ဟတိ အယံ အာသာ အဓမ္မဝါဒိနော ဘိက္ခုဿ ယသ္မာ အဓိပ္ပါယော ဟောတိ။ တသ္မာ အဂမေတု ဘန္တေ။ပ။ ပညာ-ယိဿာမာတိ ကိဉ္စာပိ ဧဝမာဟ။ ပန တထာပိ ဘဂဝါ။ပ။အနုဂ္ဂဟမ်ိယ။အတိတ-ဝတ္ထုံ အာဟာရိ။

ထိုရာဇာနန်းသည် အတ္ထကာမဖြစ်၍ လျှောက်ထားပါလျက်နှင့် ဘုရားမြတ်စွာသည် ကြောင့်ကြမဲ့ဧထ္ထ နေတော်မမူဘဲ အဘယ့်ကြောင့် အတိတ်ဝတ္ထုကို ကြောင့်ကြောင့်ကျကျ ဆောင်တော်မူ၍ ဟောတော်မူသနည်းဟု စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့် အဓမ္မဝါဒီတိအစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။

၄၆၄။ အာသာ ဇနဿ။ တတ္ထ တေသု ဇနေသု။

ကေံကိုကာရဏံဒ္ဒစပ်။ ဝါစာဂေါစရာ၊ စကားသာလျှင် ကျက်စားရာရှိကုန်၏။ အယံကလဒဟာ သာဒိနဝေါ။

သနသဒ္ဒေါ နိစ္စတ္ထော။ သတ္တာမျန္တေဝနိပါတော သနံသဒ္ဒေါ ဝါ၊တဉ္ဉာဝေါ သနန္တနော။ ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ ဝိသေသျာဓိနဝဂ်အဖွင့် ၂၀၃။ ။ဥပယဓမာမ။ သေရကုန်အံ့။ (ယမု ဥပရမေ၊ ဥပရမော ဝိရမနံ။ ခာတုမာလာ ၁၃၂)။ ဝိရမနံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိမ္မ ကင်းခြင်းသည်။ ဥပရမော၊ ဥပရမမည်၏။

ဥပယဓမာမ ကိုဆင့်၍ သတတံ ။ပ။ ဂစ္ဆာမဟု ဖွင့်သတည်း။ တတ္ထ ဇနကာယော၊ မေဓကော၊ ငြင်းခုံခြင်းတို့သည်။

မေဓ ဟိံသာသဂ်မေသု၊(ဏ္ဍု၊)၊ အဘိဓာန်ဋီကာ (၁၅၂) စတုပ္ပဒ္ဏ်ဝဂ်အဖွင့်၊ ဏ္ဍုကို အကပြု၍သောကြောင့် ကဏ္ဍဇပဌမက္ခရာက-နှင့် ။ မေဓကားပုဒ်သာ အမှန်တည်း၊ ကဏ္ဍဇတတိယာက္ခရာ ဂ-နှင့် မေဓဂါပုဒ်ကား အမှန်မဟုတ်၊ တေသမိံ ဗြဟ္မဒတ္တ ဒီဃာဝုကုမာရာနံ ယသ္မာ ယေသံ ဝေါ။ပ။ ဂဝါဿဓနာနိ နဟဋ္ဌာနိ၊ ဣတိ တသ္မာ ကသ္မာ တုမှာကံ သဂတိ နဟောတိ တေန ၊နိပကသဟာယေန သဒ္ဓိံ၊ နာဂေါ အရညေ စရတိ ဣဝ။

ကောသမ္ဗိကဝိဝါဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပါလိလေယျကဂမနကထာ

၄၆၇။ ပါလိလေယျကံ နာဂံ ဥပနိဿာယ။ တေန ပါလိလေယျကေန နာဂေန ရက္ခိတံဝနသဏ္ဍေ။တေဟိဟတ္ထိဟိ၊ တေသ ဟတ္ထိနာဂဿ။ (တိတ္ထကောကို သြတိဏ္ဏဿဒ္ဒ်စပ်) ရထဉ္ဂါသာဒီသဒန္တဿ၊ ရထားသံနှင့် တူသောခွဲအစုယ်ရှိသော။ တတ္ထ ပါလိလေယျကေ။ တွောဝတာတိ ဧတ္တကေန တေမာသဝိဟာရဏေန၊ သဗ္ဗတ္ထဇမ္မဒီပေ၊ [ဣမံ ကထာသလ္လာပန္တိ ကောသမ္ဗကေဟိ။ပ။ဝသိတိ ကထာသလ္လာဝံ။]

ပါလိလေယျကဂမနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အဋ္ဌာရသဝတ္ထုကထာ

၄၇၅။ အာပတ္တိ၊ သန့်သက်ရေ ကြွင်းထားခြင်းကြောင့် သင့်သော အာပတ်ကို။ တံဒိဝသ မေဝ၊ ထိုသာမဂ္ဂိကို ပြုရာနေ့၌သာလျှင်။

၄၇၆။မူလာ၊အရင်းမှ။မူလံ၊ အရင်းသို့။နှာဂန္ဆာ၊ မရောက်မူ၍။ အတ္ထတော၊ သံဃာညီညွတ်ခြင်း အနက်မှ။

၄၇၇။အနာနုဝဇ္ဇော ပဌမေန သီလတောကိ ဟူသည်ကား အာဒိမှယေဝ၊ အာစာရ အစရှိသည်တို့၏ အစဉ်သာလျှင်။ တာဝ၊ အာစာရအစရှိသည် တို့၏ ရှေးဦးစွာ။ သီလတော၊ သီလဖြင့်။ နဥပဝဇ္ဇော၊ မစွပ်စွဲအပ်။

ပဌမသဒ္ဒါသည်အာဒိအနက်ကို ဟောသောကြောင့်စကားကိုလည်းကောင်း၊ ဟတိယာ ဝိဘတ်သည့် အာမာရ အနက်၌ ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပဌမေန၌ ဇဝ-သဒ္ဒါကျသောကြောင့် လည်းကောင်း အာဒိမှယေဝဖြင့် ဖွင့်သတည်း။

အာဒေါ ဂမာနေ ပထမံ ပမုခဉ္စ တိလိဂိကံ။ (အာဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဂ် ဂါထာ၌ (၉၃၂) အာဒိမှိကို တာဝဖြင့် ဖွင့်သည်ကား အာဒိ-သဒ္ဒါသည် ပဌမ အနက်ကို ဟောသောကြောင့် ဖွင့်သတည်း။ ဤစကားဖြင့် အာဒိ-သဒ္ဒါ၏ မရိယာဒ, ပကာရ, သမီပ, အဝယဝ ဤလေးနက်တို့ကို မြစ်သတည်း။

အနုယျုတ်၌ နရေး ဉခရွေးရှိသော ယုဇဓာတ် တပစ္စည်း။ ကုဇ္ဈာဒီနမန္တော နောဒ္ဓိစသုတ်ဖြင့် စီရင်။ပဉ္စုနိဂတော ပရံ ဒွေဘာဝံ သဒိသဘ္ဘံ ဂစ္ဆန္တိ-ဟု သဒ္ဒ နီတိသုတ်သာသည်နှင့်အညီ ဥ-နောင် ယု-ကို ဒွေဘော်ပြု။ ဂါထာအရာဖြင့်၍ ယျုဘွဉ္ဒ် တတစ်လုံးကိုခေျ။ အတ္ထံ နဟာပေတိဟူသော ရွေးပါဋိတော် စကား ကိုရ၍ အနုပဂတံဉ္စ အတ္ထတော-ဟု အပါဒါန်ထည့်။အတ္ထသဒ္ဒါသည် ကာရဏာ အနက်ဟာတည်း။ ထို ကြောင့် တေရသကဏ်ဋ္ဌကာဉ္စ အနုပဂတန္တိ ကာရဏာ တော အနုပေတံ-ဟု မိန့်အပ်၏။

အနုပဂတံ၊ သော။ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိသဒ္ဒံ။ ယသ္မာ သောဘိက္ခု။ ဥသ္ဆယဝယ ဝါ-အစရှိသည်ဖြင့် ရွေးစကားကိုဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။ ဥသ္ဆယာယ ပန အစ ရှိသော အနက်သာသည် အတ္ထံ နဟာပေတိ အနုယျုတံ ဘဏ်ဟူသော ပါဋိတော် လာ စကားဖြင့် ပြအပ်သော အနက်တည်း။ အတ္ထံ ဟာပေတိကို ဆင့်၍ ကာရဏံ နဒေတိ-ဟု ဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။

အတ္ထံ နဟာပေတိ အနုယျုတံ ဘဏ်ဟူသော ဂါထာပါဒကို ဤသို့သာလျှင် အနက် ပေးရမည်လော့ဟု မေးရန် ရှိသောကြောင့် ကိဉ္စ ဘိယျော ဟူသော

စကားကိုမိန့်သတည်း။ (နောက်သို့လည်းလိုက်၍ အနက် ပေးရသေး၏ ဟူလိုသတည်း။)

နှ ဟာပေတိ ယထာ။ တထော။ ယော ဟိ အစရှိသည်ဖြင့် ဗျတိရေကအားဖြင့် ခဲ့ပြသတည်း။ယော ပန အစရှိသည်ဖြင့် အန္ဒယအားဖြင့် ခဲ့ပြသတည်း။

ဝဒတိတိ ဝစော-ဟု ဝစနတ္ထပြုလေဟုပြခြင်းငှာ ဝစောတိ ဝဒန္တော ဟူသော စကားကိုမိန့်သဝ ည်း။

လာလတ္တံ့သော သုံးဂါထာမြောက်မှာပါရှိသော ကရံ ဝစော စကားဌ်ကား "ဝစော၊ စကားကို။ ကရံ ကရောန္တော၊ ပြုသော" ဟု အနက်ပေး။

ပကဋ္ဌော ဂုဏော ပရိစယဝသေန ဗန္ဓနံ ယဿာတိ ပဂုဏော ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြခြင်းငှာ ပဂုဏောတိ အစရှိသောစကားကို မိန့်သတည်း။ ပ-သည် ပကဋ္ဌ အနက်ဟောတည်း။ (ဥက္ကဋ္ဌောစ ပကဋ္ဌောထ။ အဘိဓာန် ဝိသေသျာဓိန၀ဂ်၊ ၆၉၉။) ပကဋ္ဌနှင့် အဂ္ဂသည်တူ၏။ ပ-ဥပသာရဗုဒ်၏အနက်ကို့ပြရာ အဘိဓာန် အဗျယဝဂ်၌ ဒါနပူဇဂ္ဂသန်တိသု ဟုပ-ဥပသာရပုဒ်၏ အဂ္ဂ-အနက်လာရှိသတည်း။

ကထေတဝေတိ ကထေတဗ္ဗေဖြင့် တဝေ-ပစ္စည်း၏ ကံအနက်၌ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြသတည်း။ ပုညာနိ ဂဒတဝေ။ သင်္ဃမ်ဳ မသာတုမိစ္ဆတိ၌ကဲ့သို့ "ငှာ" ဟု အနက်မပေးရ၊ ဣစ္ဆတ္ထော သု သမာနကတ္တုကေသု တဝေတုံပါ သုတ်၌ ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ကံအနက်၌ တပစ္စည်းသက်။ တွေ တေသ်ံ ပစ္စတ္တိကာ ယေန ဝဇ္ဇတိတိ အာဒိဝစနေ။ ဘဒန္တုရှပ်၊ ထိုဝတ္ထုအားလျော်စွာ။ အာဟုန်၊ အဝေးမှဆောင်၍ ပူဇော်တတ်ကုန်သော ဒါယကာတို့၏။ အာဟုတိပိဏ္ဍံ၊ အဝေးမှဆောင်၍ ပူဇော်အပ်သောဆွမ်းကို။သမုဂ္ဂဟုန္တိ ယထာ၊ သို့။ဒဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။

အာပဇ္ဇတိ- အာချောတ်ပုဒ်ကို အာပတ္တိ အာပဇ္ဇမာနောဟု ကိတ်ပုဒ်ဖြင့် ဖွင့်သတည်း။ အာပတ္တိ ဟောတိ ကားထိုကိုဆင့်၍ ဖွင့်သတည်း။ ဥဘတော ဒေတဝိဘင်္ဂါ၊ တို့သည်။ အဆ တိက္ခုဿ၊ အား။

အဋ္ဌာရသဝတ္ထုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကောသမ္မကက္ခန္ဓက ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ မဟာဝိဘင်္ဂသံဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ ဟူသော စကားသည် ဒုဋ္ဌဝါ ပါဠိတော်ကိုဖွင့်ခြင်းငှာ စကားပျိုး ဖြစ်သတည်း။

ဗဟုဝဋ္ဌအာဒီကထာ နိဒ္ဒိသော။

ဤတိ စန်းကုနဂရဿ ပုရတ္ထိမဒိသဘာဂေ သုမာပိတေ ကံဦးဤတျာဘိ၊ မာနေ ဝိဟာရေ ဝသန္တေန ပဏ္ဍိုနာမိကေန ထေရေန ရစိတာ မဟာဝဂ္ဂဒီပနီ နိဋ္ဌိတာ။

အမျဝေ ဆုတောင်း

ဤ ရေးကူးပြုစု, ကိုးကွယ်ရသော မြတ်ပုညကို ကြိုးထမြင့်ခေါင် မြင့်မိုရ် တောင်ဦး မကကြူးသား ကျေးဇူးအရှင် မေ့မိုင်နှင့် ဖခင်တို့အား ရငြားပါစေ အမျဝေ၍ မသွေနှစ်စွ ဤကာယကို စောင့်ထပေတတ် ကိုယ်စောင့်နတ်လည်း မလပ်စေရ ပေးဝေဌ၏၊ မိတ္တဆွေညာ ဆရာသမား ဘိုးဘွားကစ ယမရာဇာ ဒေဝါယက္ခ ဤန္ဒဘုမ္မာ အာကာသနတ် အထူးမှတ်၍ အမြတ်ပုည ကုသလကို ရကြပါစေ အမျဝေ၏၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ သတ္တဝါဟု နာနာလောက အနန္တဝင် မပြတ်စဉ်ကာ သတ္တာဝါသ ဘုံကိုးဇနှင့်ဝိညာဏဌိတိ မည်ရှိခုနစ်ပါး များစွာလုံးစုံ ဘုံသုံးဆယ့်ဘစ် ဖြစ်ဖြစ်သမျှ ဝေနေယျအား အမျှရကြသည်ဖြစ်စေသော်။

ဤစာပြီးလစ် သက္ကရာဇ်သခ်္ဂါနှစ်ကောဇာကား ၁၂၇၂-ခုနှစ် တပို့တဲ့လဆန်း ၆-ရက်နေ့၊ နေ့ ၃-ချက်တီးအချိန်တွင် ဝိနည်းဂဏ္ဌိသစ်ကို ရေးကူး၍ အပြီးအဆုံး သတ်သည်။

နိဗ္ဗာနပစ္စယော ဟောတု။ ။

အာကာသေ ကေမေကဉ္ဇေ၊ ဗုဒ္ဓရူပံ သမံ သိယာ။

တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊ လိက္ခေယျ ပိဋကတ္တယံ။ ။

နတ်လူသာမုခေါ် စေသော်။ ပု-ဒိ-အာ-နှင့်ပြည့်စုံရ ပါလို၏။ ။

စလင်းဝိနည်း ဂဏ္ဌိသစ်

ဒုတိယတွဲ ပြီး၏။

ပမ သ-စ ၁၂/စက် ၁၂-၅-၉၉ (၃၀၁၀)။

ဝိနယော ဇိနစက္ကာသ၊ အာယုံ ဧဝ စိရဋ္ဌိယာ။
တေနေဝါနာဂတေ လဒ္ဓိ၊ ရက္ခိဿတီတိ စာပြုံ။
ပမုဉ္စမိစသုတ္တန္တေ၊ အာဘိဓမ္မေ စ တာဝဒေ။
ဝိနယေ အဝိနဋ္ဌမိ၊ ပုန တိဋ္ဌတိ သာသနံ။ (ဝိ-ဋ၊၁၃၇)

ဝိနယော၊ဝိနည်းတွင်ခေါ်တရားတော်သည်။ ဝေါကေန္တေန၊ စင်စစ်ကောန် အမှန်အား‌ဖြင့်။ ဇိနစက္ကာသ၊ ငါးမာရ်အောင်မြင် ရှင်ပင်မြတ်စွာသာသနာသုံးရပ် စက်တော်မြတ်၏။ စိရဋ္ဌိယာ၊ အနှစ် ငါးထောင် များ‌မြောင်ရှည်ကြာ ပွားစီးခြင်း၏ အကျိုးငှာ။ အာယုံ၊ပဓာနအချက် အသက်သေးကြောမှန်လှပါပေ၏။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ အနာဂတေ လဒ္ဓိ-ရက္ခိဿတီတိ၊ အနာဂတ- နောက်ကာလဝယ် ပါပမှုထို အကုသိုလ်မှသည်းဖို‌ကြောက်ရုံ ရှက်သေးမှန်သည့် သူမှန်ခေါ်မှန်း မြတ်ရဟန်းသည်သုံးခန်းသိကွာ သာသနာဂို သဒ္ဓါဖြိုးစိမ့် စောင့်ရှောက်လိမ့်ဟူ၍။ အ‌ပြုံ၊ ပေါရာဏက မြတ်ထေရတို့ ခွန်းဟန္ဒတ်ချို မိန့်ဆိုတော်မူ ခဲ့ကြပါ‌လေပြီ။

စ၊ ဤတွင်ရှေးသာ မဟုတ်ပါသေး။ သူတို့နှစ်စ၊ သုတ္တန်ခေါ်မှတ်ပိဋကတ်သည်လည်းကောင်း။အာဘိဓမ္မေစ၊ အာဘိဓမ္မာခေါ်မှတ်၊ ပိဋကတ်သည်လည်းကောင်း။ ပမုဉ္စမိစ၊ အကယ်၍တိ ကွယ်ပဘိမူလည်း။ တာဝဒေ၊ သူတို့နှစ်နှင့် အာဘိဓမ္မ ပိဋကနှစ်သွယ် ပျောက်ကွယ်သော ထိုအချိန်၌။ဝိနယေ၊ ဝိနည်းတွင်ခေါ် ပိဋကတ်တော်သည်။ အဝိနဋ္ဌမိ၊ မပျက်မစီး ညီးညီးလျှိရှိန်ထွန်းထိန်တောက်ပ၍ နေသည်ရှိသော်။ သာသနံ၊ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာသည်။ ပုနတိဋ္ဌတိ၊ တစ်ဖန်နောက်ထပ် အဆက်မပြတ်ဘဲ မတ်မတ်ခိုင်ကြည်ကြီကြီတည်နိုင်၏။ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ အပြုံ၊ ပဌမ သံဂါယနာတင်အရှင်မဟာကဿပ သံဃီဒ္ဓတို့ ခွန်းဟန္ဒတ်ချို မိန့်ဆိုတော်မူခဲ့ကြလေပြီ။